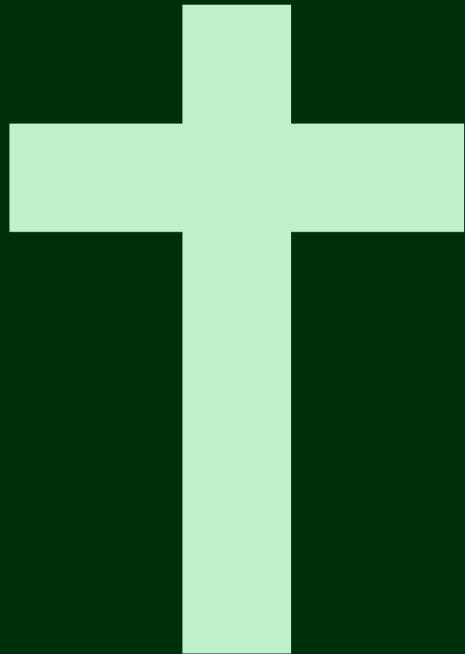

Jayats nanderac wüx
miteatiiüts
Jesucristo

New Testament in Huave, San Mateo Del Mar (MX:huv:Huave, San
Mateo Del Mar)

Jayats nanderac wüx miteatiiüts Jesucristo

New Testament in Huave, San Mateo Del Mar (MX:huv:Huave, San Mateo Del Mar)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huave, San Mateo Del Mar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huave

huv

Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ikoots (Huave), San Mateo Del Mar

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 23 Aug 2023 from source files dated 29 Jan 2022

03b08bf3-6708-5491-84af-10b8e34eb51c

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	52
SAN LUCAS	85
SAN JUAN	139
HECHOS	178
ROMANOS	229
1 CORINTIOS	251
2 CORINTIOS	273
GÁLATAS	287
EFESIOS	295
FILIPENSES	303
COLOSENSESES	308
1 TESALONICENSESES	313
2 TESALONICENSESES	318
1 TIMOTEO	321
2 TIMOTEO	327
TITO	332
FILEMN	335
HEBREOS	337
SANTIAGO	353
1 PEDRO	359
2 PEDRO	366
1 JUAN	370
2 JUAN	376
3 JUAN	377
JUDAS	378
APOCALIPSIS	380

Najneaj nanderac leaw tapiüng **SAN MATEO** **wüx Teat Cristo**

*Acualajtsüw mixejchiw mixeech Jesu-cristo
(Lc. 3:23-38)*

¹ Aaga nawiig cam apiüng wüx acuala-jtsüw mixejchiw mixeech Teat Jesucristo. Nop mixeech nej aag ayaj nenüt David aaga natang nenajiüt; aaga David quiaj Abraham mixeech nej.

² Aaga Abraham quiaj tacualüw a Isaac, Isaac tacualüw a Jacob, Jacob tacualüw a Judá, y alacas micoj nej michiig nej.

³ Judá tacualüw a Fares, at a Zara, Tamar mimümüw nejiw. Fares tacualüw a Esrom, Esrom tacualüw a Aram. ⁴ Condom Aram tacualüw a Aminadab, Aminadab tacualüw a Naasón, Naasón tacualüw a Salmón. ⁵ Salmón tacualüw a Booz, mimüm Booz aag ayaj Rahab. Booz tacualüw a Obed, mimüm Obed aag ayaj Rut. Obed tacualüw a Isaí. ⁶ Isaí tacualüw a David, áag tarang minatang nenajiüt. David tacualüw a Salomón, acual aweaag mintaj a Urías.

⁷ Salomón tacualüw a Roboam, Roboam tacualüw a Abías, Abías tacualüw a Asa.

⁸ Asa tacualüw a Josafat, Josafat tacualüw a Joram, Joram tacualüw a Uzías. ⁹ Uzías tacualüw a Jotam, Jotam tacualüw a Acaz, Acaz tacualüw a Ezequías. ¹⁰ Ezequías tacualüw a Manasés, Manasés tacualüw a Amón, Amón tacualüw a Josías. ¹¹ Josías tacualüw a Jeconías y alacas micual nej. Aag ayaj wüx nüt ndeajtoj maquiiürajpüw nipilan judío andüiyiw tiül iüt Babilonia.

¹² Wüx landoj aquiiübaranüw andüiyiw Babilonia, Jeconías tacualüw a Salatiel, condom Salatiel tacualüw a Zorobabel.

¹³ Zorobabel tacualüw a Abiud, Abiud tacualüw a Eliaquim, Eliaquim tacualüw a Azor. ¹⁴ Azor tacualüw a Sadoc, Sadoc tacualüw a Aquim, Aquim tacualüw a Eliud. ¹⁵ Eliud tacualüw a Eleazar, Eleazar tacualüw a Matán, Matán tacualüw a Jacob. ¹⁶ Jacob tacualüw a José minoj María.

Aaga María quiaj tacual Teat Jesús nasoic a Cristo.

¹⁷ Atquiaj tajlüy gajpopeic (14) nacualaran ajan wüx Abraham matüch a David. At tajlüy algajpopeic nacualaran ajan wüx David matüch wüx taquiürajpüw nipilan judío andüy tiül Babilonia. Nde wüx tajlüyw tiül Babilonia wüx tatüch wijquiam Teat Cristo tajlüy algajpopeic nacualaran.

*Wüx wijquiat Teat Jesucristo
(Lc. 2:1-7)*

¹⁸ Wüx wijquiat Teat Jesucristo atcüy tajlüy: María mimüm nej altiüt mipoch aweaag José. Pero naleaing nganaw mequiiübayer, María tajiür teomeaats nej nop nine; tüüch nej aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁹ Aaga José minench nej a María nop nej nerang najneaj. Xeyay andiüm minüx nej, áag ngo mandiüm majüiquich lacual manguiayeran; tandiüm macueat atánan quiaj. ²⁰ Naleaing José xeyay tamb wüx omeaats. Ndoj, wüx tameay, quiaj taúm majaw nop ángel ocueaj Teat Dios. Tasaj nej:

—José acualaats David, nde meyac imeaats wüx aaga naél quiaj, iquiiüb marang mintaj a María, cos aaga nine ap-mawiquiach quiaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios neech nej. ²¹ Nej apmawiquiach nop nine nench apmeaach manüt Jesús, cos nej apmawün asoet minipilan nej —aj nej.

²² Atquiaj tajlüy meáwan atnej lamapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

²³ Nop leawa naleaing nüx nej apmecual mawiquiach nop nine nench.

Aaga nine quiaj apmasoic Emanuel, ajow. Aaga poch Emanuel quiaj, apiüng: Dios almaquiiüb icoots.

²⁴ Ndoj quiaj tapac ameay a José. Condom tarang atnej tasaj nej aaga ángel; taquiiüb a María marang mintaj nej.

²⁵ Naleaing nómban ngo majlüy aweaag, tacüliw wijquiam micual a María. Aaga nine tüünd manüt JESS.

¹ Teat Jesús wijquiat tiül cambaj Belén tiül iüt Judea wüx Herodes tarang minatang nenajiüt tiül aaga iüt quiaj. Tajlüy acas monxey mondüy wüx ocas tambüw andüyiw Jerusalén imiünuw nonüt iüt.

² Tatüniw manguiayiw:

—¿Nguiane almajlüy aaga nine wijquian leaw apmarang minatang nenajiüt tiül nipilan israele? Cos jayats majüic micas nej; tajawasan wüx saliünan nonüt tiül xeütan. Nganüy sajngoton naquiejlüin xecasan teombas aaga nine —awüw.

³ Wüx tanguiay aag ayaj a Rey Herodes, ngo majneaj mayaag, aton meáwan moncül Jerusalén lango majawüw cuane apmarangüw. ⁴ Quiaj tatün mapeayiw meáwan montangtang miteaats, aton meáwan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés ocueaj nipilan judío. Tatün manguiay nguiane netam wijquiam a Cristo.

⁵ Quiaj tasajüw nej:

—Tiül cambaj Belén tiül iüt Judea, cos atquiaj tapiüng tanomb nop nendeac andeac Teat Dios wüx tapiüng:

⁶ Cambaj Belén tiül iüt Judá, masey nine cambaj ic ajüic, naleaing xeyay nertam; cos naw tiül ique apmaw nop apmatüch marang natang nenajiüt, nej apmambeol xecambaj Israel—ajüw nej.

⁷ Ndoj aaga Herodes quiaj tapaj ajcüwa mondüy, axotúyan tatün manguiay nejiw naleaing naleaing cuane minüt amelich majawüw aaga ocas. ⁸ Condom tasaj nejiw mambüw Belén, tapiüng:

—Nganüy quiüran, nguineayantanej itüniün menguiayıün wüx a nine. Wüx lamexoman, ndoj tewiünan mesajan xic, quiaj sanamb a xique aton naquieel xecos teombas nej —aw.

⁹ Wüx landoj masaj nejiw a Herodes, quiaj tambüw. Aaga ocas leawa tajawüw wüx aliw nonüt tiül miiütüw nejiw tambombas nej. Tayac nejiw alareng niüng ajlüy a nine; quiaj tacülan cawüx, ngo majüy.

¹⁰ Nejiw wüx tajawüw aag ayaj xeyay tapac omeajtsuw. ¹¹ Almajmeliw tiül iüm, quiaj majawüw a nine almaquiiüb mimüm nej. Tajmiücw tiüt maquiejiw micosuw

nejiw manguejriw omalüw niüng ajlüy aaga nine. Condom taleaijquiw iqualayej mawüniw müşchiw oro, pom, at najmboc angan soex nasoic mirra. ¹² Condom wüx tameayiw, quiaj taümiw majawüw asaj nejiw Teat Dios nde mandilileaw majawüw a Herodes. Quiaj tandilileaw tiül miiütüw nejiw, ambüw tiül alinots tiiüd.

Tecuiürrüw andüy Egipto

¹³ Wüx laambüw a mondüy wüx ocas, quiaj José taúm majaw nop ángel tasaj nej:

—Witiür, quiür, iquiiüb mintaj, iquiüjan a nine, icuiürran indüyiün tiül iüt Egipto. Icülífunan quiaj, nde mewiünan leaw sasaj icon, cos alinoic nüt Herodes apmayamb a nine mambiy —aw.

¹⁴ Wüx tapac ameay a José, quiaj taxainguiw a nine, taquiüjpüw mamb andüy Egipto aaga ongwiiüts quiaj. ¹⁵ Tacüliwan quiaj. Tiünuw mandilileaw wüx landeow Herodes. Quiaj tajlüy atnej lamapiüng Teat Dios wüx tapiüng nop nendeac andeac nej, cos tapiüng: “Imiün Egipto tatüniüs xecual mandilil”, aw.

Herodes tapiüng mambiyaranüw namix nine

¹⁶ Wüx aliün mapac a Herodes, tajaw lamawaijchaw nej ajcüwa mondüy wüx ocas, xeyay tajcüy. Tapiüng mambiyaranüw meáwan namix nine monench naw wüx iüm mineat, ndoj wüx naliw, meáwan monlüy tiül Belén, at tiül namix cambaj monlüy quiájan. Cos landoj matün manguiay ajcüwa mondüy, ngüt tajawüw aaga ocas. ¹⁷ Atquiaj tajlüy leaw lamapiüng nomb Teat Dios masaj Jeremías aaga nendeac andeac nej, wüx tapiüng:

¹⁸ Apmanguiayaran tiül cambaj Ramá, xeyay monpaj, xeyay monjiünts; cos Raquel xeyay ajiünts wüx micual nej. Nejinguind ngondom müüch nej majneaj omeaats, cos lango majlüyiw a namix nine.

¹⁹ Condom wüx landeow Herodes, quiaj teümeay a José tiül Egipto, taúm majaw nop ángel tasaj nej:

²⁰ —Nganüy quiür, iquiiüb a nine at mimüm nej, indililean indüyiün tiül miiütan Israel, cos landeowüw mondiüm mambiyaw a nine —aj nej.

²¹ Quiaj tamb andüy tiül miiüt Israel, taquiiüb a nine, at mimüm nej. ²² Wüx José tanguiay Arquelao lamayar minajiüt miteat nej Herodes tiül Judea, quiaj timbol mambüw quiaj. Taúm majaw tasoic mambüw andüiyi tiül iüt Galilea. ²³ Wüx tatüchiw tiül miiütuw nejiw, quiaj tambüw macüliw tiül noic cambaj nenüt Nazaret. Atquiaj tajlüy cos lamapiüngüw tanomb mondeac andeac Teat Dios. Tapiüngüw Jesús apmasoic Nazareno cos naw quiaj.

3

*Juan Bautista taquiaach tiül wajchiüç
(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)*

¹ Wüx aaga nüt quiaj, Juan, aaga neech yow nipilan, tamb mandeac andeac Teat Dios tiül iüt Judea niüng ngo majlüy cambaj. ² Quiaj taquiaach nipilan, tapiüng:

—Ich leaam imeajtsan mecueatiün leaw ngo majneaj irangan, cos aaga nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej laliüc mattüch —aw.

³ Cos aaga Juan quiaj, tandeac wüx nej Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, wüx tapiüng:

Apmanguayaran aljane tenguial andeac tiül wajchiüç:

“Itajcan majneaj mitiiüd a Teat Naxey; ileainguijchan a tiiüd cos nej aliüc.”

⁴ Aaga Juan quiaj asooig apix nej najüyeran miyeed camello, aóel teomeaats nej taag. Tatsamb mow, tanganeow micün xiül. ⁵ Tambüw manguiayiw aquiaach nej nipilan monaw tiül cambaj Jerusalén, monaw tiül iüt Judea, at monaw tiül namix nine cambaj monlüy mbeay lam Jordán. ⁶ Wüx tapiüngüw lango mandiümüw marangüw aaga ngo majneaj tarangüw, quiaj Juan tüüch nejiw yow tiül lam Jordán.

⁷ Wüx Juan tajaw lapeayiw quiaj xeyay fariseos at saduceos mayariw yow aton, quiaj tasaj nejiw:

—¿Jowa icona ponong ndiüç, jane nesaj icon mercuiürran meriowan tiül aaga xeyay ngo majneaj aliüç miün apmajlüye? ⁸ Sitiül naleaing laleaaw imeajtsan nguineay temerangan, ijüiquichan nómban irangan najneaj. ⁹ Nde merangrangayon wüx mepiüngan tíulan icona: “Abraham

xeteatiün”; cos xique sasaj icon Teat Dios alndom müüch majlüy micual Abraham masey a piedra quiaj, ndot mandiüm. ¹⁰ Nganüy üech alwüx apmandoog mioxi-jchaw xiül; atquiaj meáwan xiül leaw ngo mayac najneaj aóng nej, apndoqquiüm majlos tiül biümb. ¹¹ Xique süüch icon yow jane naleaing lamacueat arang ngo majneaj. Pero aliüç miün nop andüüban xic miün, nej xeyay netam ajlüy, ngo mat xic. Xique sayaag nicuajind xic niüng ajlüy nej; sayaag ngo natüch nandeaand tiüt apaj nej. Nej apmüüch icon mejiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Apmawün wüx imbasan meáwan ngo majneaj atnej biümb ambel nendeajndeaj. ¹² Aag ayaj atnej arang nop nerang naijüt, cos alteowix nej minipüch nej, apmaxaing osaab trigo matendeay, condom apmaxaing mayac tiül troj. Ndjo aaga opang trigo apmabelich tiül biümb ngondom xejquem —aw.

*Wüx tayar yow Teat Jesús
(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)*

¹³ Teat Jesús imiün Galilea tamb majaw a Juan mbeay lam Jordán, müüch nej yow.

¹⁴ Juan ngo mandiüm, tapiüng:

—Ngwüy Teat, ique netam meaach xic yow; ¿neol tewiün mejaw xic nüüch ic yowa? —aw.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Nganüy netam merang, cos netam marangar leaw lamapiüng Teat Dios —aw.

Quiaj lango mapiüng nicuajind a Juan.

¹⁶ Wüx landoj ayar yow Teat Jesús, almaw tiül yow, quiaj tajaw lejquiat a cielo, tiün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios imiün tiül cielo atnej noic palom andüy wüx ombas nej. ¹⁷ Condom tanguiayaran noic nanderac imiün cielo, apiüng:

—Aag ayaj xecual xowüy sandiüm, apac ximeaats najaw —aw.

4

*Tandiüm mayac nej wüx naél a nimeech
(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)*

¹ Condom Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios taquiiüb mamb Teat Jesús andüy tiül wajchiüç müüch mayac nej wüx naél minatang nimeech.

² Teat Jesús taíünd ngo met ic miow (40) nüt, ic miow ongwiiüts, condom xeyay tind üet. ³ Quiaj tapeay niüng ajlüy nej nimeech, tandium mayac nej wüx naél, tasaj:

—Sitiül naleaing ique Micual Dios ic, isaj aaga piedra quiaj marang pan —aj nej.

⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Ngome áagan nüeteran ipacüy nipilan, leaw nem-beat aag ayaj meáwan poch andeac Teat Dios” —aj.

⁵ Condom quiaj minatang nimeech taquiiüb nej mamb andüy tiül nangaj cambaj Jerusalén, mayac wüx omal nadam nangaj iüm. ⁶ Quiaj tasaj nej:

—Sitiül ique Micual Dios ic, ijchic tiüt cos ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng:

Teat Dios apmüüch mamb miángelos nej mambeolüw ic.

Apmangochiw ic naag owixaw nejiw ngana maleamb ileaj piedra, aw —aj nej minatang nimeech.

⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Aton ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendium mitsoj leaw apiüng Teat Naxey Midios” —aj nej.

⁸ Aaga minatang nimeech taquiiüb nej mamb alinomb. Nganüy taquiiüb nej andüy wüx nop najal oleaj tiüc. Quiaj tüüch nej majaw meáwan cambaj leaw ajlüy wüx iüt at meáwan leaw najneaj almajiürüw.

⁹ Quiaj tasaj Teat Jesús:

—Meáwan aag ayaj sanüüch ic meneay sitiül ique apmequieel micos tiximbas meyar sandeac —aj nej.

¹⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Iriow ningüy niüng sajlüy, Satanás, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Áagan Teat Dios netam mequieel micos teombas nej meyar andeac” —aj nej.

¹¹ Quiaj taw minatang nimeech. Condom tapeayiw miángelos Teat Dios mambeolüw Teat Jesús.

Teat Jesús tamelich aquiaach tiül Galilea (Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹² Wüx Teat Jesús tanguiay Juan lajmel tiül manchiüç, quiaj tandilil andüy tiül iüt Galilea. ¹³ Nej taton ngome tacül tiül Nazaret, tamb macül tiül Capernaum, noic cambaj mbeay nadam yow nenüt Galilea,

tiül miiütüw Zabulón y Neftalí, monlüy tanomb. ¹⁴ Atquiaj tajlüy atnej tanomb tapiüng Isaías nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

¹⁵ Icona monaw tiül miiütüw Zabulón y Neftalí, najlüyiw mbeay tiiüd amb mbeay ndec, nonüt necamb lam Jordán; aag ayaj tiül iüt Galilea, niüng xeyay acüliw nipilan ngome judío.

¹⁶ Ajcüwa nipilan quiaj arangüw ngo ma-jneaj, ajlüyiw atnej majlüyiw tiül pojniün, nejiw apmajawüw noic nadam ran. Leaw ajlüyiw tiül xeyay pojniün, apmachech nejiw a ran quiaj.

¹⁷ Ajan quiaj tapots maquiaach nejiw Teat Jesús, tapiüng:

—Icueatiün aaga ngo majneaj irangan, cos Teat Dios laliüç miün majlüy wüx micabaj nej —aw.

Teat Jesús arriiid apiquiw mondoc (Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸ Noic nüt wüx Teat Jesús tamong amb mbeay aaga nadam yow nenüt Galilea, quiaj tajaw ijpüw monxey nop necual nejiw, nop Simón nasoic Pedro, alinop Andrés michiig nej. Nejiw tenguijal andocoj cos mondoc nejiw. ¹⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Macaron tabaats, sanaquiaach icon nguineay alndom meyamban nipilan mesajan mayariw sandeac. Langome ap-meyamban cüet mendocon, apmeyamban nipilan —aj nejiw.

²⁰ Tacueatiwan quiaj mindocoj nejiw, tandüjiyw mamb Teat Jesús.

²¹ Condom quiríwan iün majüyiw, quiaj Teat Jesús taxom alijpüw, nop necual nejiw, nop Jacobo, alinop Juan, micual nejiw Zebedeo. Aliw tiül müx maquiüpüw miteatiw nejiw, tenguijal axequiw ndoc. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús mambüw maquiüpüw. ²² Nejiw tacueatiwan tiül müx miteatiw nejiw, tambüw mandüjiyw Teat Jesús.

Teat Jesús taquiaach xeyay nipilan (Lc. 6:17-19)

²³ Teat Jesús tajüy meáwan tiül iüt Galilea. Taquiaach tiül meáwan sinagoga ocueajiw a niplan quiaj. Tandeac nguineay apmajlüy wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej. Aton tamongoch iün andeowüw cuajantanej monandeow leaw axom nejiw niplan tiül ajcüwa cambaj quiaj. ²⁴ Wüx tanguiayaran tiül iüt Siria meáwan leawa nej arang, quiaj taquiüjpüw niüng ajlüy nej xeyay moniün andeow. Altıül xeyay teamamongochiw, lamix omeajtsüw; altıül nechach, üuch nejiw michachiw nimeech; altıül ndron ombas, nawaag owix oleaj. Teat Jesús tüüch majneaj meáwan. ²⁵ Quiaj tandüpüw nej xeyay niplan monaw Galilea, monaw Decápolis, monaw Jerusalén, monaw Judea, monaw nonüt necamb lam Jordán.

5

Teat Jesús taquiaach niplan wüx tiüc

¹ Wüx Teat Jesús tajaw xeyay niplan lapeayiw niüng ajlüy, quiaj tajtep andüy wüx noic tiüc chetet. Tapeayiw niüng ajlüy nej minipilan nej. ² Quiaj tapots maquiaach nejiw Teat Jesús, tapiüng:

*Jane xeyay apac omeaats
(Lc. 6:20-23)*

³ —Najneajay ajlüyiw leaw ayaag netam nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos apmajlüywüw tiül micambaj Teat Dios.

⁴ 'Najneajay ajlüyiw leaw amix omeajtsüw nganüy, cos apmujndi mapac omeajtsüw alinoic nüt.

⁵ 'Najneajay ajlüyiw leaw ngo merangayej; nejiw apmujndi a iüt cam leaw tasoiiquiw apmujndi.

⁶ 'Najneajay ajlüyiw leaw xowüy andiümüw marangüw leaw andiüm Teat Dios, nej apmambeol nejiw.

⁷ 'Najneajay ajlüyiw leaw ajiürüw lasta nop alinop, cos aton Teat Dios apmajiür nejiw lasta.

⁸ 'Najneajay ajlüyiw leaw nómban lamawüniw wüx omeajtsüw ngo majneaj; nejiw alinoic nüt apmajlüywüw niüng ajlüy Teat Dios.

⁹ 'Najneajay ajlüyiw leaw monyamb majlüy monajneaj, ngo majlüy moncüy, nejiw apmasoiquiw micual nejiw Teat Dios.

¹⁰ 'Najneajay ajlüyiw leaw amongochiw ngo majneaj masey arangüw najneaj; nejiw apmajlüywüw tiül micambaj Teat Dios tiül cielo.

¹¹ 'Najneajay ijlüyiün wüx itsojaranan memongochiün ngo majneaj. Aton awüníwan wüx omeajtsüw mandeacüw wüx imbasan xeyay ngo majneaj cos iyariün sandeac. ¹² Tanomb atquiaj tamongochiw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. Nganüy icona, ich mapac imeajtsan xeyay cos ajlüy noic najneajay tiül cielo leaw apmeajndiün.

*At icon quiniüc, at icon ran
(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)*

¹³ 'Icona ijlüyiün wüx a iüt cam at icon najneaj quiniüc najtix. Pero sitiül quiniüc mamong ajtix, ¿nguineay alndom majtix alinomba? Lango metam, netam majwich ninguiün macuüüch nej tiüt niplan.

¹⁴ 'Icona ningüy wüx aaga iüt cam ijlüyiün at icon ran. Ajawaats sitiül noic cambaj ajlüy wüx tiüc ngondom mexotüy.

¹⁵ Ngondom mechen nots candeal condom cas tepal omal tiül nop xor. Ngwüy, netam meyac cawüx marraj meáwan leaw almajlüy tiül iüm. ¹⁶ Atquiaj icona aton, irangan najneaj tiül niplan para mejlüyiün atnej aaga ran quiaj; cos wüx niplan apmajawüw irangan najneaj, nejiw aton apmarangüw leaw andiüm Teat Dios najlüy tiül cielo.

Teat Jesús aquiaach wüx aaga poch tüünd Moisés

¹⁷ 'Nde mepiüngan xique xiün nandrooch aaga poch leawa tüünd Moisés, tengwüy leaw tandeacüw mondeac andeac Teat Dios. Ngwüy, xique ngo niün nandrooch nicuajind. Xique xiün najüiquich wüx nguineay ajlüy, narang atnej apiüng.

¹⁸ Naleaing sasaj icon, wúxan almajlüy a cielo maquiiüb a iüt, nómban ngome apmamong masey noic nine punto, noic nine letra tiül aaga poch leawa tüünd Moisés, cos meáwan leaw Mipoch Teat Dios apiüng netam majlüy. ¹⁹ Atquiaj sitiül aljane mapiüng ngo membeat masey noic nine poch leaw Teat Dios lamapiüng netam marangüch, ndot atquiaj maquiaach wüx niplan, nej apmajlüy at nej nop chingüy,

leaw ngo membeat tiül minipilan Teat Dios. Pero sitiül aljane arang meáwan leaw Teat Dios lamapiüng marangüch, aton maquiaach wüx alinop marang atnej; nej apmarang nop natang tiül cielo niüng apmajlüiw minipilan Teat Dios. ²⁰ Sasaj icon netam merangan atnej apiüng Teat Dios, ngo matnej arangüw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüнд Moisés, at leaw arangüw fariseos; cos sitiül ngo merangan atnej netam ngondom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios.

*Teat Jesúś apiüng wüx moncüy
(Lc. 12:57-59)*

²¹ 'Lamenguiayıün nguineay tasoiQUIW tanomb mixejchiün, cos tasoiQUIW: "Nde membiyan nejinguin, sitiül aljane apmambiy alinop netam mangüy aaga nisoet", ajowi. ²² Aag ayaj naleaing, xique nganüy sasaj icon, Jane ajcüycüy majaw alinop netam mangüy aaga nisoet. Aton jangantanej leaw apmasaj chach aljane, netam mayacüw nej asoet montangtang tiül nadam nangaj iüm. At jangantanej leaw apmapaiich alinop, aag ayaj alndom mamb tiül necoy tiül biümb.

²³ 'Sitiül leriümb apmeyac erchech, quiaj leaaw imeaats aljane ajcüy majaw ic, ²⁴ ich majlüy, nde meyac. Quiür indeac anaag aaga najcüy majaw ic quiaj, para majneaj imeajtsan mamong ijcüyiün, cas tendilil meyac erchech.

²⁵ 'At sitiül aljane aleaic iriow anaag wüx, andiüm mayac ic teombasüw monajiüt, indeac anaag, ijaw cuane iriowan wüx, ijneajiün wúxan nganaw mepeay anaag teowixaw monajiüt, cos teat xan alndom masaj mimongot nej mayacüw ic tiül manchiüc. ²⁶ Naleaing sasaj ic, wüx lerpeay tiül manchiüc langondom meriow najen, apmeriow wüx lamembich mengüy leaw apmatüniw icueaj.

Aquiaach wüx monjiür najtaj, monjiür naxey

²⁷ 'Lamenguiayıün nguineay tasoiQUIW tanomb, cos asoiqui: "Nde mejiüran minajtajan, nde mejiüran minaxeyiün", ajowi. ²⁸ Aag ayaj naleaing. Pero nganüy

xique sasaj icon jangantanej leaw apmajaw nop najtaj mandiümdiüm, aag ayaj atanej lamarang aweaag nisoet.

²⁹ 'Sitiül miác iniiüg laliüc mayac ic wüx merang ngo majneaj, isoond, ndoj telox ninguiün; cos más najneaj masey noic iniiüg, ngome atnej mejlos tiül xeyay necoy tiül biümb. ³⁰ At sitiül miác iwix apmayac ic wüx merang ngo majneaj, ich ndojquiüm majlos ninguiün; cos más najneaj masey nots iwix, ngome atnej mejlos tiül xeyay necoy tiül biümb.

*Teat Jesúś aquiaach wüx moncueateay
(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)*

³¹ 'Aton tanomb tasoiQUIW: "Jangantanej macueat mintaj nej, netam marang noic nawiig mecueatayej", ajowi. ³² Nganüy xique sasaj icon sitiül nop naxey macueat mintaj nej, acueátan, ngome nejiür naxey a najtaj; nej a naxey quiaj ajiür nisoet, cos tenguial mayac wüx majiür naxey mintaj nej. Aton Jane apmaquiiüb aaga najcueat najtaj quiaj, apmajiür nisoet, cos apmajlüy atnej minajtaj nej.

*Aquiaach wüx monwaiich monpaj minüt
Teat Dios*

³³ 'Aton lamenguiayıün nguineay tasoiQUIW tanomb mixejchiün: "Nde aleaic mendeacan mepajan minüt Teat Dios sitiül ndoj ngo merangan leaw lamepiüngan apmerangan", ajowi. ³⁴ Aag ayaj naleaing. Pero nganüy xique sasaj icon nde mendeacan aleaic mepajan wüx minüt cielo cos aag ayaj niüng chetej Teat Dios. ³⁵ Nde mepajan wüx minüt iüt, cos aag ayaj niüng acuüüch oleaj Teat Dios. Aton nde mepajan wüx minüt Jerusalén cos aag ayaj micambaj aaga Teat natang tiül meáwan monajiüt. ³⁶ Aton nde mepajan wüx imalan, cos cuane icon, ngondom meajchiün mambeor masey nots miondeats imalan, aton ngondom meajchiün marang ngweal. ³⁷ Xique sasaj icon netam mendeacan "naleaing" sitiül naleaing, at netam mepiüngan "ngo maleaing" sitiül ngwüy. Cos sitiül apmepajan minüt aljane, aag ayaj ngo majneaj, ocueaj nimeech.

*Wüx monpalüch ombas
(Lc. 6:29-30)*

³⁸ 'Lamenguiayıün nguineay tasoiquiw tanomb, cos atcüy tasoiquiw: "Jangantanej macuiaach oniiüg alinop, atanej netam macuiajchich oniiüg nej. Aton jangantanej leaw apmapol olüic alinop, atanej netam mapolich olüic nej", aw. ³⁹ Pero xique sasaj icon, nde mepalüchiün ombas leawa nerang ngo majneaj wüx imbasan. Ingow aag ayaj sitiül aljane lamaleamb imbeay, iich maleamb ic alinots. ⁴⁰ At sitiül aljane andiüm mayac ic tiül moncüy, mandiüm manood tarrang micamix, iich alinoic majoy aton. ⁴¹ Sitiül aljane müüch ic memal tiüt alngün naüm, nde mepiüng wüx masey memal alatownej. ⁴² Sitiül aljane apmatün icueaj alcuane, iich leaw alndom. Aton sitiül aljane andiüm majüch ic, iich sitiül alndom.

*Ijiür lasta leaw ajcüy majaw ic
(Lc. 6:27-28; 32-36)*

⁴³ 'Aton lamenguiayıün nguineay tasoiquiw nomb, cos asoiquiw: "Netam mejiüran lasta alinop, pero leaw ajcüy majaw icon ijcüyiün mejawan aton", ajowiw.

⁴⁴ Pero xique sasaj icon netam mejiüran lasta moncüy majaw icon. Indeacan najneaj wüx ombas leaw apaiich icon; irangan najneaj wüx ombasüw leaw ngo mind majaw icon. Itüniün Teat Dios mambéol nejiw leaw arangüw wüx imbasan ngo majneaj. ⁴⁵ Atquiaj apmajüic icona micual icon Teat Dios najlüy tiül cielo. Cos Teat Dios tenguijal müüch majntsop a nüt marraj meáwan nipilan; aton üuch majoet nguiajantanej masey niüng ajlüy nerang najneaj, masey niüng ajlüy nerang ngo majneaj. ⁴⁶ Sitiül icona apmejiüran lasta áagan a nipilan leaw andiümüw icon, ¿cuane najneaj aag ayaja? ¿Neol ngwüy atquiaj arangüw ajcüwa monsap mitomiün cambaja, ajcüwa monrang xeyay ngo majneaja?

⁴⁷ Sitiül áagan micoj michiig ertepeay anaag, ¿cuane alwüx ajneaj irangana? ¿Neol ngwüy, atquiaj aton arangüw nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios? ⁴⁸ Icona netam merangan leaw najneaj, palan, atnej arang Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo, cos nej nerang najneaj, palan.

6

Nguineay netam marangüch najneaj

¹ 'Leaw najneaj irangan, nde merangayon wüx; cos sitiül irangan najneaj majaw icon nipilan, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngome apmüüch icon mejiüran leawa nej andiüm müüch. ² Icona wüx imbeolan aljane leaw ngo majiür, nde mendeacndeacan wüx manguiay nipilan matnej arangüw monrangrangüy tiül sinagogas, at tiül calle aton. Cos nejiw arangüw malombaranuw wüx. Naleaing sasaj icon, nejiw landoj lamajiürüw leaw ayambuw wüx aaga alomboochayej quiaj.

³ Icona wüx aleaic meajchiün aljane leaw ngo majiür, ijchan nejinguind ngo majaw, masey miquiamb iwix ngo majaw leaw arang miác iwix. ⁴ Ijchan leaw indiuman, nejenguind ngo majaw. Quiaj Miteatiiüts Dios apmüüch icon xeyay monajneaj majawüw nipilan, cos nej ajaw masey ixotüyan terang.

*Nguineay netam matajcüch orar mesaj
Teat Dios*

(Lc. 11:2-4)

⁵ 'Wüx aleaic apmesajan Teat Dios nde merangan matnej arangüw ajcüwa monrángan ayamb Teat Dios, cos nejiw xowüy andiümüw mapajüw minüt Teat Dios tiül sinagoga lombojowan. At ambuw mapajüw minüt Teat Dios niüng tenguijal among monjüy, majaw nejiw nipilan. Naleaing sasaj icon áagan ayaj apmaxomüw wüx aaga alomboochayej quiaj.

⁶ Pero xique sasaj icon, wüx apmetajcan orar ijmelüniün tiül iüm, ipalan imbiüman, indeacan mequiüjpan, cos nej alniüng ijlüyiün; néjan quiaj apmanguaiay. Alinoic nüt apmeajndiün leaw itüniün.

⁷ 'Wüx apmetajcan orar mesajan Teat Dios nde mepiüngpiüngánan matnej arangüw nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Dios, cos nejiw apiüngüw wüx apmandeacndeacüw xeyay, Teat Dios apmanguaiay. ⁸ Icona nde merangan atnej arangüw nejiw, cos Teat Dios lamajaw cuane netam icon wúxan nganaw metüniün. ⁹ Icona wüx apmesajan Teat Dios, atcüy ipiüngan:

Xeteatiün Dios najlüy tiül cielo, ique nangaj minüt.

10 Sandiüman mejlüy wüx meáwan nipilan nguijantanej almajlüyiw.

Atnej iyambüch ninguiün tiül nangaj cielo, atquiaj aton netam meyambüch ningüy wüx aaga iüt cam, marangüch leaw ique indiüm.

11 Teat, iich xicon nüeteran nganüy nüt cam, atnej ique ijaw netam.

12 Iwün wüx imeatts aaga ngo majneaj tarangasan Teat, cos xicona aton lanawüniün wüx ximeajtsan aaga ngo majneaj nipilan arangüw wüx ximbasan.

13 Imbeol xicon nde narangan ngo majneaj Teat.

Iwün ninguiün meáwan ngo majneaj, nde matüch xicon nimeech.

Cos ique natang nenajiüt wüx meáwan cambajiüt; ique alndom merang cuajantanej.

Ique najneajay ijlüy meáwan nüt, ngo mäjiür ümb. Amén.

14 'Sitiül icona iwüniün wüx imeajtsan leaw ngo majneaj arangüch wüx imbasan, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo atquiaj apmarang wüx imbasan aton. **15** Pero sitiül icona ngo mewüniün wüx imeajtsan leaw ngo majneaj arangüch wüx imbasan, átan quiaj Miteatiiüts Dios ngome apmawün wüx omeatts isoetiün leaw ijiüran.

Teat Jesús aquiaach wüx moniünd lop

16 Wüx icona iiündan lop para manguiay icon Teat Dios, nde merangan atnej xowüy amix imeajtsan atnej arangüw monrangrangüy, cos nejiw arangüw atnej niün andeowüw para majaw nejiw nipilan mapiüngüw nejiw tenguijal aiündüw. Naleaing sasaj icon nejiw áagan ayaj apmaxomüw wüx aag arangüw atquiaj quiaj. **17** Pero icona wüx apmeiündan metajcan orar, ertaagayon majneaj, ijonchiün imalan najneaj, ipejiün iniüjan aton.

18 Atquiaj nipilan ngome apmateotsüw wüx sitiül icona tenguijal iiündan manguiay icon Teat Dios. Meáwan leawa tenguijal merangan masey ixotayon, Teat Dios ajaw, ndoj nej apmüüch icon xeyay monajneaj majaw icon nipilan.

Iyacan tiül cielo leaw nembeatmbeat (Lc. 12:33-34)

19 'At aton sasaj icon nde mendiümdiüman cuajantanej nembeatmbeat ningüy wüx iüt, cos alndom majtep miüt pandium. Cuajantanej leaw ijiüran alndom memoen, aton need alndom majmel maneed. **20** Ngwüy icona irangan leaw andiüm Miteatiiüts Dios cos aag ayaj atnej mejiüran xeyay nembeatmbeat tiül cielo niüng nicuajind ngondom majtep miüt, ngondom memoen, ngondom majteor. **21** Cos niüng ijiüran cuajantanej nembeatmbeat, quiaj iyacan imeajtsan aton.

Ran ocueajaran (Lc. 11:34-36)

22 'Oniiügaran aag ayaj nerraj icoots. Sitiül iyacan iniüjan wüx mejawan najneaj, apmambeol icon merangan najneaj. Wüx icona irangan najneaj aag ayaj atnej mejlüyiün tiül ran. **23** Pero sitiül icona indiüman Meyacan iniüjan wüx mejawan leaw ngo majneaj, quiaj apmerangan xeyay ngo majneaj; aag ayaj atnej ijlüyiün tiül pojniün. Sitiül icona irangan ngo majneaj, andüy quiaj apmexeyay ngo majneaj temerangan quiaj.

Wüx Teat Dios, at wüx tomiün (Lc. 16:13)

24 'Nejinguind ngondom marang minajiüt ijpüw monxey nöiquian, cos ndot apmandiüm marang leaw apiüng nop, ngome apmarang leaw apiüng alinop. Tengwüy xeyay mandiüm mandüüb nop, quiaj ngome apmarang leaw apiüng alinop. Atquiaj ajlüy, nömban ngondom mendüüb Teat Dios sitiül meyac imeatts wüx mendiüdiüm tomiün.

Teat Dios üüch meáwan leawa tenguijal atam (Lc. 12:22-31)

25 Xique sasaj icon nde mamb wüx imeajtsan mepiüngan cuane apmeatiün, cuane apmenganeowan, at wüx ipixan mepiüngan cuane apmesoijquiün. ¿Neol ngwa, icona alwüx itaman ngo matnej nüeteran; aton micuerpojan alwüx atam ngo matnej napixeran? **26** Ijawan nguineay ajlüyiw a quiec, nejiw ngo mepiürüw maxainguiw omeatts corrüll,

ngo mapalüw leaw apmüetiw alinoic nüt; cos Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo awiül nejiw. ¿Neol, ngome alwüx imbeatiün a icona ngo mat nejiw a quieque? ²⁷ ¿Ngwüy jane tiül icona cos xowüy amb wüx omeaats alcuane, alndom matang wüx alpinawan metro?

²⁸ ¿Neol tapots amb imeajtsan wüx ipixana? Ijawan nguineay ajlüy a mbaj tiül xiül. Nejiw atangüw ngo marangüw najiüt nicuajind, ngo mendileaw aton. ²⁹ Nganüy sasaj icon, aaga minatang nena-jiüt nenüt Salomón najlüy tanomb, masey tajíür xeyay najneajay apix nej cos nej tajíür xeyay tomiün, ngo matüch matnej ajneajiw ajcüwa mbaj. ³⁰ Sitiül Teat Dios ayac aaga mbaj soex najlüy tiül xiül leaw nganüy almajlüy, oxep lamarang asap andaab pow, cuane wüx ngo müüch icon meáwan leawa netam. ¿Neol ngo meyacan imeajtsan wüx neje? ³¹ Icona nde meyacan imeajtsan wüx mepiüngan: “¿Cuane apmetüüts manganeowaats, cuane apma-soijquiiüts?” merawan. ³² Cos nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios, xeyay ayacüw omeajtsuw wüx aag ayaj. Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo, nej alwüx; nej ajaw meáwan leaw tenguijal atam icon. ³³ Netam meyamban ombas mejlüyiün tiül minipilan Teat Dios, merangan meáwan leawa nej andiüm. Quiaj apmüüch icon meáwan leawa netam. ³⁴ Atquiaj icona nde mamb wüx imeajtsan mepiüngan cuane apmajlüy oxep, cos aaga oxep quiaj apmaquiiüb miün alinoic cuane mamb wüx imeajtsan. Meáwan nüt ajlüy palpálwüx naél.

7

Nde meyacan asoet alinop (Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ Nde meyambyamban asoet alinop, quiaj nejinguiind ngome apmayamb isoetiün. ² Cos atnej icona iyacan asoet alinop, atnej apmajmel isoetiün. Atnej icona irangan wüx alinop, atnej apmarangüch wüx imbasan aton. ³ ¿Neol nguineay ixom mejaw a najmel altiül oniiüg alinop, nganüy a ique ngo mexom mejaw aaga xiül alatsam tiül iniiüga? ⁴ ¿Cuane wüx alndom mesaj alinop: “Chiün

nawün aaga najmel altiül iniiüg quiaj”, meraj, sitiül nganaw mewün a xiül alatsam tiül iniiüga? ⁵ ¡Ndeac mbeay! Sasaj ic menguiay, iwün ombas aaga xiül alatsam tiül iniiüg quiaj, ndoj quiaj apmejaw najneaj para alndom mewün aaga najmel altiül oniiüg alinop.

⁶ 'Nde meajchiün a pet leaw nangaj cos alndom majchic matsamb machiüt icon tiüt. Aton nde meloxiün nembeatm-beat perlas teombas sow, cos alndom macuüüchcuüüch tiüt. Aag ayaj atnej mewijchan meajchiün pet leaw xeyay nembeat. Cos sitiül pet ngo majaw jane ic, alndom matsamb iwix, masey tendiüm meaach leaw najneaj. Tengwüy apmarangüw atnej arang sow, cos sow ap-macuüüchcuüüch tiüt leaw ngo mandiüm müet, masey xeyay najneaj üнд.

Sitiül apmetüniün apmeajndiün (Lc. 11:9-13, 6:31)

⁷ 'Sitiül apmetüniün apmeajndiün; sitiül apmeyamban apmexoman; sitiül apmern-deacan apmengocharanan. ⁸ Cos jangan-tanej leaw apmatün apmüünd; leaw ap-mayamb apmaxom; at leaw apmendeac apmangocharan.

⁹ ¿Ngwüy aljane tiül icona sitiül micual nej matün pan, ingow üüch pan apmüüch noic piedra? ¹⁰ ¿Jondot matün cüet, ingow üüch cüet apmüüch nop ndiüca? ¹¹ Sitiül icona nerangan ngo majneaj, ijawan nguineay meajchiün micualan noic najneaj, cuantemas Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo apmüüch najneajneaj cuajantanej jane apmatün nej ocueaj.

¹² 'Icona netam merangan wüx alinop atnej temendiüman marangüch najneaj wüx imbasan, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch leawa tüünd Moisés. Aton atquiaj ajlüy tiül minawijquiaw mondeac andeac Teat Dios.

Indüjiün narix tiiüd (Lc. 13:24)

¹³ 'Ijmeliün iriümban tiül quicheech puerta niüng ajmeleran. Cos ajlüy alinoic nadam niüng ajmeleran, nadam a tiiüd aton, ambüw tiül ajmeliw xeyay nipilan. Aaga nadam tiiüd quiaj amb andüy tiül castigo. ¹⁴ Aaga alinoic puerta niüng ajmeleran, aag ayaj quicheech, at a tiiüd

aton narix. Aag ayaj amb andüy tiül cielo niüng apmapacaran meáwan nüt, pero naleaing napateay monxom nej.

*Xiül wüx aong ajaraw sitiül najneaj
(Lc. 6:43-44)*

¹⁵ Ijawan wüx ajcüwa monwaiich, cos aliücw mapiüngüw nejiw andeacuw andeac Teat Dios. Nejiw apmajüic at nejiw sap ngome napatüw; naleaing tiül omeajtsüw nejiw at nejiw napat sampüy. ¹⁶ Icona alndom mejawan jane nejiw wüx leaw arangüw. ¿Ngwa alndom mepejtiün uvas wüx noic owl sats, ngwa alndom mepejtiün toc wüx patiürra? ¹⁷ Meáwan leaw najneaj xiül aóng najneaj, leaw xiül lango majneaj ngondom mayac najneaj aóng. ¹⁸ Noic owl najneaj xiül ngondom maóng ngo majneaj, at noic owl xiül leaw ngo majneaj, ngondom maóng najneaj. ¹⁹ Leaw xiül ngo mayac najneaj aóng nej, apmandoijquich majlos tiül biümb. ²⁰ Atnej xiül wüx aóng alndom majoraw sitiül najneaj, atquiaj nipilan aton ajaraw jane nej wüx ajaraw leaw arang.

Ngome meáwan nipilan apmamb tiül cielo

(Lc. 13:25-27)

²¹ Ngome meáwan monpiüng: “Teat Naxey, Teat Naxey”, mawüw, apmajmeliw tiül micambaj Teat Dios. Áagan leaw monrang atnej andiüm Xeteat najlüy tiül cielo, nejiw apmajmeliw. ²² Wüx aaga nüt quiaj xeyay nipilan apmasajüw xic: “Teat Naxey, Teat Naxey, taquiaachasan nipilan wüx minüt, aton wüx minüt tawünasan nimeech wüx ombasüw nipilan. At tarangasan xeyay ateócan wüx minüt”, apmawüw. ²³ Pero xique quiaj sanasajüw: “Ngo najaw jane icon. Iriowan ningüy niüng sajlüy monrang ngo majneaj”, sanajüw.

*Ijpüw monrang iüm
(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)*

²⁴ Jangantanej leaw apmanguay xepoch cam marang atnej sapiüng, apmajlüy atnej nop naxey nexom omeaats, tawitich ombiüm nej wüx piedra. ²⁵ Camüm majoet maw nadam lam, mapac nadam iünd, ngo marang nej nicuajind aaga iüm quiaj, cos wüx piedra witio. ²⁶ Nganüy jangantanej

leaw apmanguay xepoch cam ndoj ngo marang atnej, apmajlüy atnej nop naxey nechach, tawitich ombiüm nej teomeaats lam tíulan wiiüd. ²⁷ Camüm majoet maw nadam lam, mapac nadam iünd, quiaj ajmiüc a iüm. ¡Nómban ndroj ombas! —aw.

²⁸ Wüx landoj mandeac meáwan aaga poch quiaj Teat Jesús, mbajajow niplan manguiayiw leaw landoj mandeac.

²⁹ Cos taquiaach nejiw atnej andeac nop nendüy nejiür nadam najiüt, ngo matnej aquiajchiw mondüy wüx aaga poch tüнд Moisés.

8

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

¹ Wüx taw tiüt Teat Jesús imiün wüx tiü, tandüpwiw nej xeyay niplan. ² Condom quiaj ajngot majaw nej nop naxey axom nej napat monandeow nasaic lepra atexíchan ombas nej. Quiaj taquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

—Teat Naxey, sitiül ique indiüm, sajaw alndom memongoch iün sandeow —aj.

³ Quiaj Teat Jesús taxaing owix marreeg, tasaj:

—Xecual sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

Wúxan ndoj masoic aag ayaj, andüüban ndej minecoy nej aaga niün andeow quiaj.

⁴ Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nde mesaj nejinguind, quiür, iich majaw ic miteaats, iyac erchech atnej tapiüng Moisés marangüch. Quiaj apmajawüw ique lerneaj —aj nej.

Tajneaj nop nerang minajiüt minatang soldado

(Lc. 7:1-10)

⁵ Almajmel tiül cambaj Capernaum Teat Jesús, quiaj tiün majaw nej nop minatang soldado matün nej ocueaj. ⁶ Tasaj:

—Teat Naxey, nop nerang xenajiüt alwüx mats saniüng, lamalox nej tiüt noic monandeow. Nómban asol nej, xeyay necoy tenguijal mamongoch —aw.

⁷ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Saleamb quiaj namongoch iün andeow —aw.

⁸ Quiaj tapiüng a natang soldado romano:

—Teat Naxey, cuane xic, xique ngo nembeat nicuajind para meamb saniüng. Xique sapiüng teat, mepiüng noic poch, quiaj apmajneaj a nembeol xic. ⁹Cos xique aton sajiür nesaj xic cuane narang, at a xique sajiür xesoldado leaw sasajüw cuane netam marangüw. Sitiül xique sanasaj nop: “Quiür”, naj; nej apmamb. Sitiül sanasaj alinop: “Mac”, naj; nej aliüc. Tengwüy sanasaj nerang xenajiüt: “Irang aag agüy”, naj; nej apmarang —aw.

¹⁰ Wüx tanguiay aag ayaj Teat Jesús mbayaw manguiay, quiaj tasaj leaw almaquiiüb, tapiüng:

—Naleaing sasaj icon ngo naxom masey anop tiül nipilan judío leaw ayar sandeac matnej aaga naxey cam. ¹¹Aton sasaj icon, alinoic nüt aliüc xeyay palpálwüx nipilan imiün nonüt, imiün noleat, apchetemoj maquiüjpüw teat Abraham, teat Isaac, teat Jacob tiül cielo tiül micambaj Teat Dios. ¹²Pero altiül nipilan judío leaw apiüngüw apmajlüiyiw tiül micambaj Teat Dios, apmajlosüw tiül pojniün, quiaj apmajüntsüw, apmenchicnchic olüiquiw nejiw —aw.

¹³ Condom quiaj Teat Jesús tasaj aaga natang soldado:

—Quiür ijtsor, cos teyar sandeac atquiaj apmajlüy —aw.

Aaga nerang minajiüt nej a soldado tíulan aaga ores quiaj tajneaj.

*Wüx tajneaj müüm miocuats Pedro
(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)*

¹⁴ Condom quiaj tamb Teat Jesús andüy aniüng Pedro. Quiaj tajaw niün andeow najtaj miocuats Pedro, alwüx mats, tengual müüch nej nerraar. ¹⁵Quiaj Teat Jesús tamb marreeg owix aaga najtaj, ajneaj wüx üüch nej nerraar. Quiaj witiüt tarang nej üetiw.

*Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow
(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)*

¹⁶ Wüx langwiiüts taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nejiw nimeech. Quiaj tawün nimeech wüx ombasüw nipilan wüx mipoch nej, at aton tataag majneaj meáwan

moniün andeow. ¹⁷Atquiaj tarang para alndom majlüy atnej tarang nomb tiül minawiig nej teat Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng: “Nejáyan quiaj tawün iün andeowaats, aton tajoy wüx ombras nej meáwan necoy ocueajiiüts”, aw.

*Leaw tandiüm mandüüb Teat Jesús
(Lc. 9:57-62)*

¹⁸ Wüx tajaw Teat Jesús laxeyay nipilan alniüng ajlüy nej, quiaj tasaj minipilan nej:

—Tabaats amongoots andüy necamb a nadam yow quiaj —aw.

¹⁹ Quiaj ajngot nop naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Tasaj Teat Jesús:

—Teat Naxey, xique sanandüüb ic mamb leaw niüng apmeamb —aj.

²⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Wiül ajiür ombiüm nej, at a quiec aton; nganüy a Teat Naxey ngo majiür nguiane mapiib omal —aj nej.

²¹ Nop minipilan nej tasaj nej:

—Teat, sandiüm nacül leaw ndoj andeow xeteat namiüt; quiaj sanandüüb ic —aw.

²² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tabar nganüy indüüb xic, icueat, ich majlüy mondeow memiütayej nejeyéjan quiaj —aj nej.

*Teat Jesús talomboch iünd, at omal yow
(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)*

²³ Condom quiaj tajtep tiül müx Teat Jesús, tambüw maquiüjpüw nej minipilan nej. ²⁴Aleambuw tiül ndec, quiaj taw noic nadam iünd, anmachachaach tiül müx omal yow, pero Teat Jesús almameay. ²⁵Quiaj tambüw minipilan nej mapacüjchiw nej, tasajüw:

—¡Teat, imbeol xicon; laliüc tsoyomoots tiüt! —ajüw nej.

²⁶ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol termbolana? ¿Neol tapateay iyanican imeajtsan wüx xique? —aj nejiw.

Condom quiaj witiüt. Talic a iünd lombom, at a yow majlüyan. Quiaj lambat.

²⁷Ajcüwa monxey mbayatoj, tapiüngüw:

—¿Cuame nipilan nej aaga naxey quiaja? Cos iünd at a yow ayariw nej andeac —awüw.

*Monxey monaw Gadara alwüx ombasiüw
nimeech*

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸ Wüx tajtepiw necamb aaga nadam yow quiaj tiül iüt Gadara, quiaj tajngotoj ijpüw monxey imiünüw tiül niüng amiüraad mondeow. Alwüx ombasüw nimeech, lamüüch nejiw michachiw. Nejiw xowüy lapatuw, nejinguind ngondom mamong amb tiül aaga tiiüd quiaj. ²⁹ Wüx tajngotoj, tendeacüw napac, tapiüngüw:

—¿Cuane indiüm merang wüx ximbasan a ique Jesús micual Teat Dios? ¿Neol tewiün meaach xicon namongochiün ngo majneaja, sitiül nganaw matüch a nüte? —ajüw nej.

³⁰ Alquiaj noic ajlüy sow tenguial üetiw, miünquiájan tam niüng ajlüyiw nejiw.

³¹ Quiaj a nimeech tatüniw nej ocueaj, tasajüw nej:

—Sitiül apmewün xicon, iich xicon namban najmeliün tiül a sow quiün —awüw.

³² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Quiüran —aw.

Quiaj tambüw tandüiyiw tiül a sow. Almajmeliw tiül, quiaj tecuiürruw a sow, ambüw wüx tiüc tajmiücwü tiül yow, tümb mandoowüw.

³³ Condom ajcüwa monjiür sow mbayajow; quiaj tecuiürruw andüiyiw tiül cambaj. Tapots masajüw nipilan cuane tajlüy; at tapiüngüw nguineay tarangüch wüx ombasüw ajcüw leawa üch nejiw michachiw nimeech. ³⁴ Quiaj tambüw majawüw Teat Jesús meáwan nipilan imiünüw tiül a cambaj quiaj. Wüx tapeayiw quiaj, tatüniw ocueaj maw quiaj tiül miiütüw nejiw.

9

Wüx tajneaj nop ndron ombas

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

¹ Condom quiaj tandilil alinomb Teat Jesús majtep tiül müx, tamongoj andüiyiw necamb, tandüiyiw tiül micambaj nej Capernaum. ² Almapeayiw quiaj, quiaj taquiüraab niüng ajlüy nej nop naxey ndron ombas, amb wüx mats. Teat Jesús tajaw nguineay ayacüw omeajtsüw wüx nej, quiaj tasaj a niün andeow:

—Ich mapac imeaats, xecual, cos lanawün isoet —aw.

³ Wüx tanguiayiw aag ayaj, acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tandemacüw nejíwan quiaj, tapiüngüw: “Aaga naxey quiaj xeyay ngo majneaj andeac, cos andeac atnej nej Dios nej”, awüw. ⁴ Teat Jesús tajaw cuane tenguial mapiüngüw tiül omeajtsüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tendeacan atquiaj tiül imeajtsana? ⁵ ¿Cuane ngo maél iyajcan nasaj, nasaja: “Isoet lanawün”, ngwüy nasaja: “Witiür, ijüy”, naja? ⁶ Nganüy apmejawan a Teat Naxey naleaing alndom mawün nisoet ningüy wüx iüt —aw.

Quiaj tasaj a niün andeow:

—Witiür,ixaing mimats, quiür ijtsor —aj.

⁷ Quiaj witiüt tajtsor. ⁸ Nipilan wüx tajawüw aag ayaj mbayatoj. Tandeacüw xeyay najneaj wüx Teat Dios, cos lamambeol nop nipilan ndoj ombas marang aag ayaj.

Wüx Teat Jesús tarriüd Mateo

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹ Almaw quiaj Teat Jesús, quiaj tajaw nop naxey nenüt Mateo, alchetem wüx bang niüng angüyeran mitomiün cambaj. Quiaj tasaj:

—Mac tabar —aj.

Quiaj witiüt a naxey quiaj, tamb maquiiüb nej.

¹⁰ Alinoic nüt Teat Jesús alchetem tiül nden, tenguial üetiw maquiiüb minipilan nej. Aliw quiaj xeyay monsap mitomiün cambaj; at aliw quiaj aton xeyay nipilan monrang ngo majneaj. Nóiqian tenguial üetiw maquiiüpüw. ¹¹ Wüx tajawüw aag ayaj a fariseos, quiaj tasajüw minipilan nej Teat Jesús:

—¿Neol minatangan nequiaach icon tapots üet aweaag monsap mitomiün cambaj, at aldemás nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios? —ajüw.

¹² Wüx tanguiay aag ayaj Teat Jesús, quiaj tasaj nejiw:

—Leaw ayaag najneaj ajlüy ngo metam mayamb nejaw nej, áagan nipilan leaw ayaag niün andeow mbich netam mayamb nejaw nej. ¹³ Quiüran iyamban imeajtsan cuane amb apiüng aaga poch cam: “Xique sandiüm merjiürayon lasta, ngome áagan iyacan erchechiün”, aw. Xique ngo niün

nayamb leaw ayaag najneaj arang, xique xiün nayamb leaw monrang ngo majneaj, nüüch leaam omeajtsüw nguineay tenguijal marangüw, para marangüw leaw andiüm Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

*Tatüniw manguiayiw wüx aiündüch
(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)*

¹⁴ Condom quiaj tapeayiw niüng ajlüy nej minipilan Juan aaga neech yow nipilan, tasajüw nej:

—Teat, xicona saiündan xeyay, at nipilan fariseos aton. Jow nganüy minipilan, ¿neol ngo maiündüwa? —ajüw nej.

¹⁵ Teat Jesús quiaj tasaj nejiw. Tapiüng:

—¿Alndom nop nengoch owixe mamix omeajtsüw miamigo neje sitiül nej alquiaj almaquiüpüwa? Alinoic nüt wüx langomajlüy a nench, aaga nüt quiaj mbich apmaiündüw.

¹⁶ 'Nejinguind ngondom macancham tiül noic nguirich napixeran quiripite jayats jael, cos aag ayaj sitiül apmacanchamaran tiül, wüx aptsontsocom, quiaj apmachiüt alquiriw aaga nguirich jael quiaj. ¹⁷ At aton ngondom mayacaran jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos sitiül apmajmel tiül, apchiütam a taag, condom quiaj apmajünch tiüt a vin, at a taag aton apndrom ombas. Ngwüy, jayats vin netam majmel tiül jayats taag; quiaj ngome apndrom ombasüw, apmaiüçüw noic miün —aw.

*Micual Jairo, at a najtaj nerreeg apix
Teat Jesús*

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸ Teat Jesús tenguiialeámban mandeac aag ayaj masaj nejiw, quiaj ajngot nop naxey, natang nenajiüt tiül nipilan judío, maquieel micos nej tiüt teombas nej, tapiüng:

—Teat, xecual les tandeow. Tabar teat, meyac iwix wüx ombas nej mepacüüch —aw.

¹⁹ Quiaj witüüt Teat Jesús, tandüüb mamb a naxey quiaj, at minipilan nej tandüjpíw nej mamb aton. ²⁰ Quiaj ajngot nop najtaj niün andeow, lamajiür gajpic (12) neat tatow majiür, xeyay atsambiich nej miquiej nej. Quiaj tatüch niüng ajlüy Teat Jesús amb wanopech marreeg apix.

²¹ Cos tapiüng tiül omeaats: "Sitiül narreeg masey apix nej, quiaj sanajneaj", aw.

²² Teat Jesús ndiliteay majaw, tasaj nej:
—Xecual, ich mapac imeaats, nganüy lerneaj cos teyac imeaats wüx xic —aw.

Quiájan tajneaj a najtaj nómbar.

²³ Wüx Teat Jesús tapeay aniüng aaga natang nenajiüt quiaj, tajaw aliw quiaj monind at xeyay nipilan ancayajyaj.

²⁴ Quiaj tasaj a nipilan:

—Iriowan ningüy, aaga nüx cam ngome landeow, nej almameay —aj nejiw.

Nipilan quiaj titsojow nej.

²⁵ Wüx laawüw meáwan nipilan, quiaj Teat Jesús tajmel tiül iüm. Condom tasap owix a nüx mawitich. Quiaj witüüt a nüx.

²⁶ Meáwan cambaj najlüy quiaj tanguiayiw nguineay lamarang Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch majneaj ijpiüw somb

²⁷ Teat Jesús almwüw quiaj, tandüjpíw nej mamb ijpiüw monxey nesombüw. Tenguijal apajüw masajüw nej:

—¡Teat naxey micual David, ijiür xicon lasta! —awüw.

²⁸ Wüx tapeay tiül nden, tapeayiw niüng ajlüy nej ajcüwa monxey nesombüw quiaj. Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Ipiüngana naleaing xique alndom narang aag ayaja? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Ajaj teat, sapiüngan alndom —awüw.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tayac owix wüx oniüjcüw nejiw, tasaj:

—Sitiül atquiaj iyajcan tiül imeajtsan, atquiaj apmajlüy —aj nejiw.

³⁰ Quiaj rat oniüjcüw. Condom Teat Jesús tasaj nejiw, tapiüng:

—Ijawan, nde mesajan nejinguind —aj nejiw.

³¹ Pero nejiw almwüw quiaj, tapots mandeacndeacüw wüx aag ayaj meáwan tiül aaga iüt quiaj, manguiayeran nguineay tarang Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch mendeac nop jew

³² Almwüw quiaj ajcüwa monxey quiaj, quiaj ajngot maquiüraab miün nop naxey alwüx ombas nej nimeech, lamüüch nej mejew. ³³ Quiaj Teat Jesús tawün nimeech wüx ombas a naxey quiaj, tajneaj

mendeac. Meáwan nipilan mbayatoj majawüw, tapiüngüw:

—Ngomeaag ajlüy tiül micambajaats Israel atquiay quiaj —awüw.

³⁴ Pero ajcüwa fariseos tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj alndom mawün nimeech cos minatang nimeech tenguial mambeol nej —awüw.

Teat Jesús xeyay ajiür lasta nipilan

³⁵ Teat Jesús tajüy tiül meáwan cambaj, tiül rünch aton, maquiaach nipilan tiül palpálwüx sinagoga. Tandeac xeyay najneaj poch manguiayeran nguineay alndom majlüyeran tiül micabaj Teat Dios. Aton tamongoch palpálwüx monandeow, at meáwan necoy tandendiich. ³⁶ Wüx tajaw nguineay ajlüyiw meáwan nipilan, tajiür nejiw lasta, cos ajcueatíwan, ngo majlüyiw nójiquian, at nejiw sap ngo majlü wüx nop nejiür nejiw. ³⁷ Quiaj tasaj minipilan nej, tapiüng:

—Naleaing sasaj icon, najiüt ajlüy xeyay, pero monrang najiüt napateay. ³⁸ Itüniün ocueaj a teat neneay najiüt müüch miün xeyay monrang najiüt —aj nejiw.

10

Teat Jesús tarriiid gajpiüp apóstoles (Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

¹ Condom quiaj Teat Jesús tawün gajpiüp (12) naw tiül minipilan nej, tüüch nejiw ndoj ombasüw mawüniw nimeech wüx ombas nipilan, at aton mamongochiw cuajantanej monandeow at necoy.

² Ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles atcüy minütiw nejiw: nop Simón aaga nasoic Pedro, aquiiüb Andrés michiig nej; alinop Jacobo, at a Juan michiig nej, micual nejiw Zebedeo. ³ Aton Felipe, Bartolomé, Tomás; at Mateo aaga tarang nesap mitomiün cambaj; Jacobo micual Alfeo; Lebeo aaga nasoic Tadeo; ⁴ aton Simón naw tiül noic ajlüy nipilan nasióiquiw Cananista; at a Judas Iscariote aton, aaga ndoj tayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

Teat Jesús tüüch mambüw mandeaciüw mipoch nej (Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ Ndoj quiaj Teat Jesús tüüch mambüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tasaj nejiw:

—Nde meamban tiül miiütüw nipilan ngome Israel, aton nde mejmeliün tiül nicuajind cambaj tiül iüt Samaria.

⁶ Quiüran ombas, imbeolan ajcüwa nipilan judío, cos nejiw ajlüyíwan at nejiw najcueat sap. ⁷ Quiüran isajan nipilan laliüc matüch a nüt majlüy wüx micabaj nej Teat Dios. ⁸ Aton itajcan majneaj leaw axom nejiw napat monandeow nasoic lepra, at cuajantanej monandeow. Ipacüjchiün leaw landeow, iwüniün nimeech wüx ombas leaw alwüx ombas nej nimeech. Xique süüchan icon ndoj imbasan merangan meáwan aag ayaj, ata icona nganüy imbeolan nipilan, nde metüniün nicuajind.

⁹ 'Nde mejoyiün tomiün, nde mejoyiün oro, nde mejoyiün plata, tengwüy bronce.

¹⁰ Nde mejoyiün minchiütsan tiül tiiüd, aton nde mejoyiün ijquiaw camix. Átan nde mesoijquiün napüic, nde mejoyiün ingotan. Cos leaw nerang najiüt netam mawiülaran.

¹¹ Wüx apmepeayiün tiül noic cambaj, tengwüy tiül noic rünch, iyamban jane apmexoman quiaj leaw ajneaj omeaats majaw icon. Ixoxtan aniüng nej; naw quiaj ameriowan wüx lamattüch a nüt meriowan.

¹² Wüx apmejmeliün tiül noic nden ertepeayiün, itüniün monapacüy. ¹³ Sitiül apac omeajtsüw majawüw icon, itüniün monapacüy; sitiül ndot ngo mandiümüw icon nde metüniün. ¹⁴ Sitiül ngo mandiümüw mangochiw icon, ngo mandiümüw manguiayiw leaw apmesajan, iriowan tiül aaga nden quiaj, tengwüy tiül aaga cambaj quiaj. Itajtan quiaj minajndot ileajiün. ¹⁵ Naleaing sasaj icon, wüx nüt apmajaraw wüx asoeteran, alwüx quiriw apateay ngo majneaj apmamongochiw monaw cambaj Sodoma maquiiüb Gomorra, ngo mat nejiw ajcüwa nipilan quiaj.

Apmemongochiüin naél

¹⁶ 'Nganüy xique süüch icon meamban at icon sap indüyiün tiül tegüy sampüy. Netam mejlüyiün at icon ndiüc leawa necuiür nexotüy, ngo majlüyan ndeaam. Aton irangan atnej arang palom, cos palom

ngo marangüw ngo majneaj wüx ombas alinop. ¹⁷ Ijawan wüx ajcüwa niplan quiaj, cos apmayacüw icon teombasüw monajiüt, apmawüjchiw icon tiül sinagogas. ¹⁸ Aton apmaquiüpüw icon teombasüw montangtang monajiüt cos iyariün sandeac. Atquiaj alndom mendeacan xic wüx manguiayiw ajcüwa montangtang monajiüt, at palpálwüx niplan leaw ngome judío. ¹⁹ Naleaing wüx apmayacüw icon teombasüw monajiüt, nde meyambyamban imeajtsan mepiüngan cuane apmepiüngan, nguineay apmendeacan, cos wüx apmendeacan, quiaj Teat Dios apmüüch icon poch cuane apmepiüngan. ²⁰ Cos ngome icona apmerndeacan, Nangaj Miespíritu Miteatiiüts Dios apmendeac tiül icon.

²¹ 'Nachiigueran apmayac teowixaw monajiüt micoj nej mandeow. At nateateran apmayacüw teowixaw monajiüt micual nej mandeow. Nacualaran aton apmayacüw teowixaw monajiüt miteatiw nejiw mandeow. ²² Meáwan niplan apmajcüiy majawüw icon cos iyariün sandeac. Jane ngo macueat xic, jane apmaíuc wüx mamongoch meáwan aag ayaj leawa ndoj, apmaw wüx. ²³ Wüx ayambüw imbasan tiül noic cambaj alndom mercuiürran indüyiün tiül alinoic cambaj. Naleaing sasaj icon, nganaw membichan mejüyiün tiül meáwan cambaj tiül iüt Israel, quiaj apmandilil Teat Naxey.

²⁴ 'Nop nequiajchay ngome alwüx ajaw, napateay ajaw; nganüy nequiaach nej alwüx ajaw. Aton nop nerang najiüt ngome alwüx atam, napateay atam; nganüy aaga neneay najiüt alwüx atam. ²⁵ Nop nequiajchay ich mapac omeaats sitiül lamatüch ajaw nequiaach nej, nde matün wüx alquiriw; at nop nerang najiüt aton netam mapac omeaats sitiül lamüünd marang leawa netam, atnej neneay najiüt, nde mandium mamong wüx. Sitiül nateateran tasoic nimeech nej, nenüt Beelzebú, ¿jowa nganüy a micual neje, cuane ngome apmasoiquiwe?

Áagan Teat Dios netam mermbolan mendüyiün
(Lc. 12:2-9)

²⁶ 'Nde mermbolan mendüyiün ajcüwa niplan, cos leaw ngo majüic nganüy apmajüic alinoic nüt; aton leaw nganüy ngo majüic alinoic nüt apmajaraw. ²⁷ Leaw tenguijal nasaj icon nganüy wüx icóotsan quiaj cam, alinoic nüt netam mesajan meáwan niplan. Leaw tenguijal nandex tiül ilajcan nganüy, alinoic nüt netam mendeacan napac manguiay meáwan niplan. ²⁸ Nde mermbolan mendüyiün leaw alndom mambiy icon, cos espíritu ngondom mandeow. Leaw naleaing netam mermbolan mendüyiün, aag ayaj leaw alndom mandrooch imbasan, at miespíritujan tiül biümb.

²⁹ ¿Neol, ngome noic tomiün ombeat ijquiaw nine quiec ajnapa? Naleaing sapiüng ngo majmiüc masey noic tiül nejiw mandeow sitiül Teat Dios ngo mandium. ³⁰ Aton meáwan miondeats omalaran nateoraw. ³¹ Pares sapiüng nde mermbolan cos icona alwüx ermbeatiün ngo mat icon ajcüwa nine quiec quiaj.

Jane ngo mexotüy wüx ayar andeac Teat Jesús
(Lc. 12:8-9)

³² 'Jangantanej leaw ngo mexotüy wüx ayar sandeac masaj niplan, xique aton sanasaj Xeteat najlüy tiül cielo xenipilan nej. ³³ Aton jangantanej leaw apmarang atnej ngo metam nej xic, ata xique aton sanasaj Xeteat najlüy tiül cielo ngome xenipilan nej.

Mbajcaw niplan wüx Teat Jesús
(Lc. 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ 'Nde mepiüngan xique xiün nüüch majlüy monajneaj wüx aaga iüt cam. Ngwüy, xique ngo niün nayac monajneaj wüx iüt, xique xiün nayac moncüy. ³⁵ Cos áag tiünas, altiül naxey apmajcüy aweaag miteat nej, ata nüx apmajcüy aweaag mimüm nej; at altiül mintaj nacualaran apmajcüy aweaag mimümüw nejiw. ³⁶ Nop naxey tiül nden miün apmajür moncüy majaw nej.

³⁷ 'Jane alwüx andium miteat nej mimüm nej, pero napateay andium xic, aag ayaj ngo membeat marang xenipilan. At aton leaw alwüx andium micual nej, napateay andium xic, aton ngo membeat marang xenipilan. ³⁸ At jane ngo mandium

mamongoch meáwan naél masey mambiyaran wüx cruz cos ayar sandeac, aag ayaj ngo membeat marang xenipilan. ³⁹ Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mandeow, nej wüx apmandeow apmamongoch xeyay ngo majneaj tiül biümb meáwan nüt. Pero sitiül aljane ngo mapiüng wüx, masey mandeow cos ayar sandeac, nej alinoic nüt apmajlüy xeyay najneaj tiül cielo.

*Leaw apmüünderan
(Mr. 9:41)*

⁴⁰ Jane apmayar indeacan, sandeac ayar aton. Jane ayar sandeac, ayar andeac neech xic niün. ⁴¹ Jane apmayar andeac nop nendeac andeac Teat Dios cos ajaw Teat Dios neech nej miün, nej apmüünd atnej leaw apmüünd aaga nendeac andeac Teat Dios quiaj. Aton sitiül aljane apmayar andeac nop nerang minajiüt Teat Dios cos ajaw tenguijal marang najneaj, nej aton apmüünd atnej apmüünd aaga nerang minajiüt Teat Dios quiaj. ⁴² Aton jangantanej leaw apmüüch masey tegüy yow manganeowüw ajcüwa namix nine quiaj, cos ajaw xenipilan nejiw; naleaing sasaj icon, nej ngome apmajnot ocueaj leaw apmüünd —aj nejiw Teat Jesús.

11

*Minipilan Juan tambüw majawüw Teat Jesús
(Lc. 7:18-35)*

¹ Wüx Teat Jesús landoj masaj nejiw cuane netam marangüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, quiaj taw quiaj, tamb maquiaach nipilan tiül meáwan cambaj tiül aaga iüt quiaj.

² Juan, aaga neech yow nipilan, altiül manchiüç. Wüx tanguiyay nguineay tenguijal marang Teat Cristo, quiaj tüüch mambüw ijpwüw minipilan nej majawüw Teat Jesús. ³ Tatüniw nej manguiayiw, tasajüw:

—¿Teat, ique aaga Cristo leaw aliüç miüna, ngwüy netam nacüliün alinopa? —ajüw.

⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Quiüran isajan teat Juan meáwan leawa temejawan at leawa temenguiayiün.

⁵ Isajan nguineay larraw oniüjcüw leaw nesomb, leaw necoex lajüy, leaw nexom nej napat monandeow nasioc lepra lajneaj, leaw nelaag lamanguiy, at aton leaw tandeow nganüy lapac, at ajcüwa nipilan ngo majiürüw tenguijal manguiayiw nguineay alndom maw asoetiw nejiw. ⁶ Najneajay ajlüy leaw ngo machiw omeaats wüx xiique —aj nejiw Teat Jesús.

⁷ Wüx laambüw minipilan Juan, quiaj Teat Jesús tapots mandeac masaj nipilan wüx Juan, tapiüng:

—¿Cuane teamban mejawan tiül wajchiüca? ¿Ngwüy tejawan nots najchowa tenguijal majowjow nej iündä? ⁸ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Tejawan nop naxey asooig najneajay apix neje? Icona ijawan leaw asooig najneaj apix nej aag ayaj najlüy aniüng nop natang nenajiüt. ⁹ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop nendeac andeac Teat Dios? Ajaj áag, naleaing nej alwüx atam ngo matnej nop nendeac andeac Teat Dios. ¹⁰ Cos wüx aaga Juan quiaj, andeac aaga poch narangüch tiül minawiig Teat Dios, niüng apiüng:

Xecual, sanüüch mamb nop nejoy xepoch mamong ombas, teoj iliüç.

Nej apmataag majneaj mitiiüd apmemong tiül.

¹¹ Naleaing sasaj icon, tiül meáwan nipilan ngo maw tiül nop majntsop wüx atam ajlüy matnej atam a Juan. Pero naleaing tiül minipilan Teat Dios, leawa chingüy aag ayaj alwüx atam ngo matnej a Juan.

¹² 'Ajan wüx tiün a Juan andüy miün cam, xeyay nipilan tenguijal apacüw wüx majmeliw tiül micambaj Teat Dios. Pero leaw ngo mimboj, ajcüw ayaj alndom majmeliw. ¹³ Cos meáwan mondeac andeac Teat Dios, at a poch tüünd Moisés tandeacüw wüx leaw aliüç miün apmajlüy aleaw niüng tapeay a Juan. ¹⁴ Nganüy sitiül icona indiüman meyariün, apmewawan nej aaga Juan quiaj tiün atnej Elías leaw lapiürang aliüç. ¹⁵ Netam manguiayiün at mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj.

¹⁶ '¿Cuane at nejiw sanapiüng wüx ajcüwa nipilan monlüy nganüy cama?

Cos at nejiw namix monguich montsoj tiül plas, tenguijal masajüw aquijüpüw nejiw, ¹⁷ apiüngüw: “Xicona tenguijal saindean pero icona ngo mejiüngan; átan sajiüntsan pero icona ngo merangan amix imeajtsan”, awüw. ¹⁸ Cos tiün a Juan, nej nguijal ngo met ngo manganeow, icona tepiüngan nej alwüx ombas nej nimeech. ¹⁹ Nganüy tiün a Teat Naxey, nej üet aweaag jangantanej, at anganeow aweaag. Icona ipiüngan nej nerrombüy nangüngün; ajlüyay maquiiüb nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios, at monsap mitomiün cambaj. Alinoic nüt apmajüic sitiül najneaj sandeac, sitiül sajiür fis, at apmajüic sitiül najneaj sarang tengwangwüy —aw.

*Nipilan nadam omeajtsüw
(Lc. 10:13-15)*

²⁰ Condom quiaj Teat Jesús tapots mandeac wüx ajcüwa cambaj niüng lamarang xeyay ateócan, cos ajcüwa nipilan quiaj ngo macueatiw marangüw ngo majneaj, ngo mayariw andeac nej. Tapiüng:

²¹ —¡Jaa, icona monaw tiül cambaj Corazín! ¡Jaa, icona monaw tiül cambaj Betsaida! Cos jondot tiül cambaj Tiro y Sidón tarangüch meáwan ateócan leaw tarangüch tiül icona, catsats tsotojow tiül ngwiat masoijquiw nambeor apixaw nejiw majüiquichaw leaaw omeajtsüw wüx meáwan ngo majneaj tenguijal marangüw. ²² Áag sasaj icon, alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoeteran, napateay quiriw ngo majneaj apmamongochiw monaw Tiro y Sidón, ngo matnej icona. ²³ Ata icona monaw cambaj Capernaum, ¿iyajcan icona apmeamban tiül cielo? ¡Niquimas! Aleáingan apmejlosan tiül aaga xeyay ngo majneaj, tiül mondeow. Cos sitiül ndot tiül cambaj Sodoma marangüch ateócan atnej tarangüch tiül icona, Sodoma aliün majlüy nganüy. ²⁴ Áag sasaj icon nganüy, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, napateay quiriw ngo majneaj apmamongochiw nipilan monaw Sodoma, ngo matnej icona —aw.

*Macaron niüng sajlüy, ixojtan
(Lc. 10:21-22)*

²⁵ Tiül aaga nüt quiaj Teat Jesús tasaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeyay najneajay irang Teat, ique natang nenajiüt tiül cielo at wüx iüt. Cos meáwan leawa lajlüy quiaj, texot ngo meaach majawüw leaw mondüy, leaw monxomxom omeaats. Nganüy lameaach majawüw ajcüwa atnej nine monguich quiaj. ²⁶ Najneaj Teat, cos atquiaj indiüm —aw.

²⁷ Condom tapiüng:

—Meáwan cuajantanej leaw almajlüy, xeteat lamayac tiül xiwix. Nejinguind ngo majaw jane xic, áagan xeteat ajaw. Aton nejinguind ngo majaw jane xeteat, xíquian quiaj sajaw, ata nejiw leawa xique sandiüm nüjchiw majawüw. ²⁸ Macaron niüng sajlüy leawa laúmb apac marang cuajantanej, leaw ajiür xeyay naél. Xique sanüüch maxood. ²⁹ Iyariün sandeac, irangan leaw sanaquiaach icon, cos xique xeyay ajneaj ximeaats ngo nerangrangüy. Quiaj apmajneaj imeajtsan, apmexojtan. ³⁰ Cos leawa xique sandiüm merangan, aag ayaj ngo maél; ngome apaxiüm merangan leawa sapiüng —aw.

12

*Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran
(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)*

¹ Tiül aaga nüt quiaj wüx noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamong amb tiül noic corrül. Minipilan nej tind üetiw, quiaj tapots majeliw natang aól trigo matajtüw müetiw. ² Ajcüwa fariseos wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tasajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Ijaw minipilan nguineay tenguijal marangüw wüx nüt axoodaran, aag ayaj ngondom marangüw —ajüw.

³ Nej tasaj nejiw:

—¿Neol ngomeaag meteowana tiül Mipoch Teat Dios mejawan nguineay tarang mixejchiiüts David wüx nej tind üete, at leaw almaquiüpüw nej atona?

⁴ Nejiw tajmeliw tiül nangaj iüm, tüetiw pan leawa najmel marang nichech ocueaj Teat Dios; aag ayaj nejinguind ngondom müet, áagan miteaats alndom müetiw.

⁵ ¿Neol ngomeaag meteowan tiül a poch tüünd Moisés nguineay arangüw miteaats

tiül nadam nangaj iüma? Cos masey nüt axoodaran nejiw netam marangüw najiüt, aag ayaj ngome nisoet. ⁶ Xique sasaj icon nganüy ajlüy ningüy nop alwüx atam, ngo matnej aaga nadam nangaj iüm. ⁷ Icona ngo mejawan cuane amb apiüng Mipoch Teat Dios niüng apiüng: "Xique sandiüm mejiürayon lasta, ngome áagan iyacan erchechiün", aw. Sitiül icona tejawan aag ayaj, ngome apmeyacan asoet jane ngo marang nicuajind. ⁸ Aaga Teat Naxey alwüx atam, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aw Teat Jesús.

*Nop naxey ndron ombas nechey owix
(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)*

⁹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamb andüy tiül sinagoga ocueaj nipilan judío. ¹⁰ Alquiaj nop naxey ndron ombas, nechey nots owix. Quiaj tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Alndom mamongocharan iün andeow nipilan wüx nüt axoodarana? —ajüw nej.

Tapiüngüw aag ayaj cos andiümüw maxomüw cuane wüx alndom mayacüw asoet.

¹¹ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jondot nop tiül icona almajiür nop sap, ndot majmiüc ocueaj nej tiül noic lol wüx nüt axoodaran, ¿quia ngondom maimele maxaingue? ¹² Sitiül sap alndom majwan, jow nipilan, cuane wüx ngondom mambeolaran. ¿Neol ngwa alwüx atama? Naleaing alndom marangüch noic najneaj wüx nüt axoodaran —aj nejiw.

¹³ Condom quiaj tasaj aaga ndron ombas quiaj:

—Ileainguich iwix —aj.

Camüm maleainguich, lajneaj nómbar atanej alinots owix nej. ¹⁴ Quiaj tawüw quiaj ajcüwa fariseos. Tapots mayambüw nguineay alndom mambiyaw Teat Jesús.

Tanomb tanderac wüx Teat Jesús

¹⁵ Teat Jesús tajaw nguineay tenguijal mandiümüw marangüw. Quiaj taw quiaj, tandüpíw nej mamb xeyay nipilan. Tamongoch iün andeow meáwan moniün andeow. ¹⁶ Tasaj nejiw nde majüiquichaw jane nej. ¹⁷ Atquiaj tarang para majlüy atnej lamarang wüx nawilig tanomb teat Isaías, áag nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

¹⁸ Jogüy nerang xenajiüt, áag leawa lanarriüd, xeyay sajiür nej lasta, nej üüch mapac ximeaats.

Sanayac wüx ombas nej xeespíritu; nej apmasaj palpálwüx nipilan nguineay sandiüm marangüw.

¹⁹ Nej ngome apmajcüy aweaag aljane, ngome apmepaj.

Nejinguind ngome apmanguay andeac nej tiül calle.

²⁰ Nej ngome apmapol masey nots tongoy najchow, ngome apmaxejquen leaw aliün mayac quiriw nasop; apmacül leaw ajlüy teowix nej micambaj nej.

²¹ Nipilan tiül palpálwüx nación apmayacüw omeajtsüw wüx nej.

*Apiüngüw ambeol nej nimeech
(Mr. 3:20-30; Lc. 11:14-23; 12:10)*

²² Condom quiaj taquiüraab niüng ajlüy nej nop naxey nesomb, aton nejew, ngondom mendeac, alwüx ombas nej nimeech. Quiaj Teat Jesús tüüch majneaj a naxey quiaj, rat oniiüg at tendeac. ²³ Meáwan nipilan mbayatoj, tapiüngüw:

—¿Quia aag ayaj micual mixejchiiüts Davida? —awüw.

²⁴ Wüx tanguiayiw aag ayaj ajcüwa fariseos, quiaj tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj awün nimeech cos ambeol nej Beelzebú, aaga minatang nimeech —awüw.

²⁵ Teat Jesús tajaw nguineay tenguijal mapiüngüw tiül omeajtsüw, quiaj tasaj nejiw:

—Meáwan montangtang monajiüt tiül noic iüt, sitiül apmbajcamoj majcüiy nejeyéjan quiaj, apmendroochayej ombasüw. At meáwan cambaj, tengwüy tiül noic nden, sitiül mbajcamoj ngo majlüyiw nöiquian, ngome apmaiücw, apndajrriümoj. ²⁶ Atquiaj aton sitiül nimeech apmawün alinop nimeech wüx ombasarán, ¿nguineay apmajlüyiwe? Sitiül ngo majlüyiw nöiquian, ¿nguineay alndom marangüw cua-jantanej ngo majneaja? ²⁷ Sitiül naleaing Beelzebú nembeol xic nawün nimeech, isajan xic, jow minipilanan, ¿jane nembeol nejiw mawüniw nimeech? Nejiw

minipilanapmajüiquichaw ngo maleaing ipiüngan. ²⁸ Pero sitiül Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nembeol xic nawün nimeech wüx ombas nipilan, naleaing sasaj icon lamatüch icon mejmeliün tiül micambaj Teat Dios.

²⁹ ¿Cos nguineay alndom aljane majmel aniüng nop napac naxey maneet leaw andium, sitiül ngome ombas maóel owix aaga naxey quiaj, cas tawün majoy leaw andiuma?

³⁰ Jangantanej leaw ngo mandüüb xic, ajcüy majaw xic. Jangantanej leaw ngo mambeol xic wüx leaw teanaxejneng, aag ayaj teamawiich ninguiün.

³¹ Pares sasaj icon, meáwan nisoet leaw arangüw nipilan, Teat Dios alndom mawün wüx omeaats. At cuajantanej ngo majneaj poch anderac aton alndom mawün wüx omeaats nej. Pero jane apmandeac ngo majneaj wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj mbich nómban ngondom mawün wüx omeaats nej Teat Dios.

³² Jangantanej apmandeac ngo majneaj poch wüx Teat Naxey, alndom maw aaga nisoet quiaj; pero jane apmandeac ngo majneaj wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aaga nisoet quiaj mbich ngondom maw wüx ombas nej wüx aliün ningüy wüx aaga iüt cam, at alinoic nüt ngondom.

Noic owl xiül wüx aong ajaraw (Lc. 6:43-45)

³³ Leaw xiül nüeteran aóng, sitiül najneaj atang, apmayac najneaj aóng. At noic owl xiül sitiül ngo majneaj atang apmayac ngo majneaj aóng aton. Cos noic owl xiül ajüic nguineay ajlüy wüx apmayac aóng nej. ³⁴ ¡Cuane icona, at icon ndiü! ¿Nguineay alndom mepiüngan cuane najneaj, sitiül icona xeyay ngo majneaj irangana? Cos leaw anderac, aag ayaj ajlüy tiül omeaatsaran. ³⁵ Nop nipilan leaw andeac najneaj ajüiquich nej xeyay najneaj altiül omeaats. Peronop nipilan leaw andeac ngo majneaj, aag ayaj ajüiquich nej xeyay ngo majneaj altiül omeaats. ³⁶ Xique sasaj icon, alinoic nüt wüx apmajaraw wüxasoeteran, meáwan nipilan apmasajüw Teat Dios neol tapiüngüw meáwan ngo majneaj poch leaw tsajmbiüt ombeayiw mapiüngüw. ³⁷ Cos

wüx mipoch apmajaraw sitiül apmajmel isoet tengwüy apmaw—aj nejiw Teat Jesú.

Nipilan atüniw ateócan (Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸ Altıül fariseos, at mondüy wüx aaga poch tayac Moisés tasajüw Teat Jesú, tapiüngüw:

—Teat, sandiüman najawan merang noic nadam ateócan—awüw.

³⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesú:

—Ajcüwa nipilan monlüy nganüy monrang xeyay ngo majneaj, ngo mandüjpiw Mipoch Teat Dios, andiumüw majawüw ateócan. Naleaing nicuajind ngome apmujndiw majawüw, áagan ateócan tajlüy wüx Jonás aaga nendeac andeac Teat Dios tajlüy nomb. ⁴⁰ Cos atnej Jonás tacül teomeaats nadam cüet er nüt er ongwiiüts, atquiaj Teat Naxey aton apmacül tiül loliüt er nüt er ongwiiüts. ⁴¹ Alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüxasoeteran, ajcüwa nipilan monaw Nínive leaw tajlüy tanomb, apmayacüw isoetiün. Cos ajcüwa nipilan quiaj tayambuw Teat Dios wüx a Jonás tapaj nej ocueajiw. Nganüy ajlüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej a Jonás. ⁴² Nop najtaj najlüy tanomb, natang nenajiüt nej naw cawac. Aaga najtaj quiaj wüx apmajaraw wüxasoeteran apwitium mayac isoetiün; cos nej imiün xeyay miünquiaj tamb manguiay najneajay mipoch aaga minatang nenajiüt nenüt Salomón. Nganüy ajlüy ningüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej Salomón.

Wüx nimeech andilil wüx ombasarán (Lc. 11:24-26)

⁴³ Nop nimeech wüx apmaw wüx ombas aljane, apmajüjüy tiül wajchiüc mayambnguiane apmaxood. Wüx lapaxiow ajüjüy, ngo maxom, quiaj apmapiüng:

⁴⁴ “Sanandilil, sandüy tiül niüng tawas”, apmaw. Camüm mapeay quiaj, apmaxom aaga nipilan atnej nop iüm najneajay najirimb najmel mimbaj, ngo majlüy tiül nejinguind. ⁴⁵ Almajaw atquiaj, quiaj apmamb majan alayaíw aquiiübü nej alwüx apatüw, ngo matnej. Quiaj apmambuw andüyiw wüx ombas a nipilan quiaj. Ndójwüx aaga nipilan quiaj xeyay

ngo majneaj apmajlüy, ngo matnej tajlüy nomb. Atquiaj apmajlüy wüx ajcüwa nipilan monrang ngo majneaj cam —aj nejiw.

*Mimüm Teat Jesús y michiig nej
(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)*

⁴⁶ Teat Jesús tealeámban andeac masaj nipilan, quiaj ajngot mimüm nej y michiig nej, pero ngo majmeliw. Tapiüngüw andiümüw mandeacüw maquiüjpüw.

⁴⁷ Aljane tasaj nej:

—Aliw ninguiaj mimüm y michiig. Andiümüw mendeacüw chüc mequiüjpüw —ajow.

⁴⁸ Quiaj tasaj aaga nesaj nej, tapiüng:

—Jane ipiüng xemüma, jane ipiüng xechiigue? —aj.

⁴⁹ Quiaj tandic owix andüy niüng ajlüyiw minipilan nej, tapiüng:

—Jogüy ajcüw agüy xemüüm, xechiig.

⁵⁰ Cos meáwan leawa nerang atnej andiüm Xeteat najlüy tiül cielo, ajcüw ayaj xemüüm, xecoj, at xechiig aton —aw.

13

*Andeac wüx nop nepiür
(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)*

¹ Tiül aaga nüt quiaj taw tiül iüm Teat Jesús, tamb andüy mbeay nadam yow nenüt Galilea, chetem quiaj. ² Canchiütoj niüng ajlüy nej xeyay nipilan. Quiaj tajtep tiül nop müx tiül yow, chetem. Ajcüwa nipilan tacüliwan wüx iüt mbeay yow. ³ Quiaj tapots mandeac masaj nejiw xeyay najneaj poch, pero ngome aleaing miün, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey tamb apiür. ⁴ Wüx tenguijal mawiich leawa teamapiür, quiaj tajmiüc tigüy mbeay tiiüd, ndoj wüx tajngotoj quiec tambichaw mamileaw.

⁵ Tigüy tajmiüc wüx piedra niüng ngo majlüy omeaats iüt. Tajntsop naijen. ⁶ Wüx tajntsop nüt terraar, quiaj tambel nej. Cos ngo majiür mioxiich nej, quiaj tawaag a nine soex quiaj. ⁷ Altigüy tajmiüc tiül sats, condom tajntsop. Naleaing cos sats naijen atangüw, áag taxotüw tiüt a nine soex quiaj. ⁸ Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, najneajay terangüy. Tigüy napateay taóng, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng. ⁹ Netam meajchiün ilajcan,

mexoman imeajtsan wüx aaga sandeac quiaj —aw.

*¿Neol, cuane ajpar aaga andeac quiaja?
(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)*

¹⁰ Condom minipilan nej tatüchiw niüng ajlüy nej masajüw:

—Teat, ¿neol tendeac atquiaj, ngome aleáingan mesajüw nipilana? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona tenguijal meajndiün mejawan leaw nomb ngo majüiquicharan, nguineay alndom majmeleran tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Pero nejiw ngome apmasoiquiw aleaing miün. ¹² Cos sitiül aljane ayac wüx omeaats xepoch, apmüнд manguiay maxom xeyay. Pero sitiül nop ngo mayac wüx omeaats, aaga quiriw anguiay quiaj apndrom omeaats. ¹³ Áag tandeacas atquiaj ngome aleáingan, cos sajaw masey ajawüw ngome apmajawüw cuane, at masey anguiayiw ngome apmajawüw cuane wüx amb apiüng. ¹⁴ Atquiaj alndom majlüy wüx ombasüw ajcüwa nipilan quiaj, atnej nomb tarang tiül minawiig nej teat Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, niüng apiüng:

Apmenguiayıün naag ilajcan, pero ngome apmejawan cuane;

apmejawan naag iniüjcan, pero ngome apmejawan cuane wüx andeac.

¹⁵ Cos icona xeyay adam imeajtsan; imontsotsan iniüjcan cos ngo mendiüman mejawan.

Ipalan ilajcan cos ngo mendiüman menguiayıün.

Ngo mendiüman meyacan imeajtsan wüx, mejawan cuane wüx amb apiüng; cos ngo mendiüman meyariün.

Ngo mendiüman namongoch iün indeowan.

¹⁶ 'Xique sasaj icon, najneajay ijlüyiün, apac imeajtsan cos icona lameajndiün mejawan, at lameajndiün menguiayıün.

¹⁷ Naleaing sasaj icon, xeyay mondeac andeac Teat Dios at xeyay monyamb Teat Dios tandiümüw majawüw leaw nganüy lamejawan, pero taton ngo majawüw; tandiümüw manguiayiw leaw lamenguiayıün nganüy, pero taton ngo manguiayiw.

*Cuane wüx amb apiüng wüx nepiür
(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)*

¹⁸ 'Nganüy inguiayiün cuane wüx amb apiüng aaga sandeac wüx nepiür. ¹⁹ Leaw lamanguiy anderac nguineay alndom majmeleran tiül micambaj Teat Dios, ndoj ngo mayac wüx omeaats, andüüban ajngot a nimeech mawün wüx omeaats nej leaw lamanguiy. Aag ayaj ajlüy atnej aaga osaab soex najmiüc mbeay tiiüd. ²⁰ Nganüy aaga osaab soex najmiüc tiül piedra, aag ayaj apiüng wüx nipilan leawa anguiay Mipoch Teat Dios, andüüban mayar, apac omeaats. ²¹ Naleaing aaga nipilan quiaj ajlüy atnej nine soex napateay mioxiich nej. Áag ngo maíüc, camüm majlüy quiriw naél ajcan ayar Mipoch Teat Dios; andüüban machiw omeaats. ²² At aaga osaab soex najmiüc tiül sats, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, pero xeyay ayac omeaats wüx mandiümndiüm cuajantanej leaw alndom maxom wüx aaga iüt cam. Quiaj lango leaam omeaats wüx Mipoch Teat Dios, lango müüch nej marang leaw Teat Dios andiüm. Aag ayaj atnej ngo mayac aóng. ²³ Pero aaga osaab soex leaw napiürüch tiül najneaj iüt, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, ayac wüx omeaats, condom aaga poch ambeol nej marang leaw andiüm Teat Dios. Aag ayaj atnej mayac xeyay aóng. Altiül taóng napateay, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng —aj nejiw Teat Jesús.

Ngo majneaj soex ajntsop tiül trigo

²⁴ Átan tandeac Teat Jesús andüy wüx ngo majneaj soex, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej tajlüy wüx nop naxey tapiür osaab trigo tiül micorrül nej. ²⁵ Naleaing aaga ongwiiüts quiaj wüx lameayiw, quiaj tamb nop najcüy majaw aaga neneay iüt quiaj, tapots mawiich tiül aaga iüt quiaj osaab ngo majneaj soex niüng lapiürüch trigo, condom cas tamb. ²⁶ Camüm matang matüch a nüt maól, quiaj lajüic ajcüwa ngo majneaj soex aliw tiül. ²⁷ Almajawüw aag ayaj monrang minajiüt aaga neneay corrül, quiaj tambüw masajüw nej: “Teat

Xan, ¿neol ngwa, najneaj osaab trigo ipiüre? ¿Jow nganüy, nguia naw tajntsop ajcüwa ngo majneaj soexe?” ajüw nej. ²⁸ Quiaj tapiüng aaga neneay corrül: “Nop ajcüy majaw xic nerang aag ayaj”, aw. Quiaj tasajüw nej monrang minajiüt nej: “¿Masey nambana nalojquiün aaga ngo majneaj soexe?” ajüw nej. ²⁹ Quiaj nej tasaj nejiw: “Ngwüy, ich majlüy, cos sitiül apmelojquiün aaga ngo majneaj soex quiaj, alndom lojquiüm a trigo aton. ³⁰ Ich majlüy matangüw nóiquian, ndoj apmawüniiüts wüx apmacojchich. Cos wüx apmacojchich, xique sanasajüw moncooch maxainguiw ombas aaga ngo majneaj soex, masojnongan noic noic ponong, maoeliw, müjchiw mandaab. Condom cas taxainguiw a trigo mayacüw tiül xetroj, sanajüw” —aw.

*Tandeac wüx osaab mostaza
(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)*

³¹ Teat Jesús tandeac alinoic andeac andüy wüx mostaza, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej osaab mostaza wüx nop naxey mapiür tiül micorrül nej. ³² Naleaing tiül meáwan osaab soex leaw napiürüch, aaga osaab mostaza quiaj xowüy minine. Ndoj wüx apmatang apmajal oleaj, alwüx ajal oleaj tiül meáwan soex, apmatüch atnej noic owil xiül. Quiec alndom marang omibiüm wüx mipüüig nej —aw.

*Tandeac andüy wüx levadura
(Lc. 13:20-21)*

³³ Átan tandeac alinoic andeac ngome aleáingan, tandeac andüy wüx levadura, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej arang levadura. Wüx nop na-jtaj ayac levadura tiül arej nepeax arin, aaga levadura apmüüch maxip aaga ajtsaj marang pan —aw.

*Teat Jesús ngo mandeac aleáingan
(Mr. 4:33-34)*

³⁴ Teat Jesús atquiaj tandeac ngome aleáingan masaj nipilan. Nicuajind ngo mandeac aleáingan. ³⁵ Tandeac atquiaj para majlüy atnej lamapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tarang wüx nawiig:

Xique ngome sanandeac aleáingan; sanapiüng wüx cuajantanej leaw ngo marjaraw nde ajan wüx Teat Dios tarang aaga iüt cam.

Tapiüng cuane wüx amb apiüng a ngo majneaj soex

36 Wüx Teat Jesús landoj andeac masaj niplan, condom tajmel tiül iüm. Quiaj minipilan nej tambüw masajüw nej:

—Isaj xicon teat, cuane wüx amb apiüng aaga leaw tendeac wüx ajcüwa ngo majneaj soex tiül corrül —ajüw nej.

37 Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Aaga nepiür najneaj osaab soex, aag ayaj Teat Naxey. **38** Nganüy aaga corrül, aag ayaj andeac wüx a iüt cam. Aaga najneaj osaab soex, aag ayaj apiüng wüx minipilan Teat Dios. Pero aaga osaab ngo majneaj soex quiaj apiüng wüx minipilan nimeech. **39** Aaga najcüy majaw neneay corrül nepiür ngo majneaj osaab soex, aag ayaj nejay nimeech. Aaga wüx apxai-jnguiam omeaats corrül aag ayaj apiüng wüx alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. At ajcüwa monxaing omeaats corrül, aag ayaj apiüng wüx ángeles. **40** Atnej tarriüjtüch ajcüwa ngo majneaj soex majwich tiül biümb, atquiaj apmajlüy alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. **41** Aaga nüt quiaj Teat Naxey apmüüch miün miangeles nej marriüjtüw mawüniw ajcüw leaw monrang ngo majneaj, at leaw monyac wüx alinop marang ngo majneaj, mawüniw tiül minipilan nej. **42** Apmajlosüw tiül biümb niüng apmajüntsüw xeyay, apmeporros olüiquiw. **43** Quiaj ajcüwa monyamb Teat Dios apmajlüiy wüx najneajay tiül micambaj Teat Dios, ancalitlit at nejiw achech nüt. Netam menguiayiün, mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj.

Tandeac andüy wüx tomiün naxoraad

44 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej nembeat tomiün naxoraad tiül corrül. Ndoj nop naxey wüx taxom aaga tomiün taton ngo mapiüng, taxot majneaj, apac omeaats, quiaj tamb manüüb meáwan leaw almajiür para alndom mangal aaga iüt quiaj maneay.

Tandeac andüy wüx noic perla xeyay nembeat

45 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej nop nengalüy neyamb nembeat perla. **46** Cos wüx apmaxom noic perla leaw xeyay nembeat, quiaj apmamb manüüb meáwan leaw almajiür mangal aaga najneajay perla quiaj.

Tandeac andüy wüx ndoc

47 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej arang nots chinch wüx ajwich tiül ndec, cos apmasap cuajantanej cüet. **48** Wüx lachipiow a ndoc, quiaj ajcüwa mondoc apmanotoj andüy wüx iüt. Condom apchetemoj marriüjtüw. Leaw najneaj cüet apmayacüw tiül nccep, leaw ngwüy apmawijchaw ninguiün. **49** Atquiaj apmajlüy alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. Quiaj ajcüwa ángeles apmawüniw leaw monrang ngo majneaj tiül monrang najneaj. **50** Leaw monrang ngo majneaj apmajlosüw tiül biümb niüng apmajüntsüw xeyay, at apmeporros olüiquiw —aj nejiw Teat Jesús.

Leaw jayats, aton leaw ajlüyay

51 Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Canüy lamejawan cuane wüx sandeaca? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Lanajawan teat —awüw.

52 Quiaj tapiüng:

—Nop nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés, wüx laquiajchay wüx nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo, ajlüy atnej nop nateateran tiül noic nden. Cos meáwan leaw almajiür tiül nden atam nej, altiül jayats, altiül najlüy tanomb —aw.

*Teat Jesús ngo mandiüram tiül Nazaret
(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)*

53 Teat Jesús taw quiaj wüx landoj mapiüng wüx meáwan leawa tandeac quiaj. **54** Tamb andüy tiül micambaj nej. Condom tapots maquiaach niplan quiaj tiül a sinagoga ocueajiw nejiw. Ajcüwa niplan wüx tanguiayiw aag ayaj mbayajow, tapiüngüw:

—¿Nguineay tendüy aaga naxey quiaja? ¿Nguiane aquiajchay ndoj ombas marang

ateócan? ⁵⁵ ¿Neol ngome nej micual aaga naxey nerang xiüla? Aton ngwa, ¿María minüt mimüm neje? ¿Jow Jacobo, José, Simón, Judas, ngwa michiig neje? ⁵⁶ Meáwan michiig montaj nej aliw ningüy maquiüjpaa. ¿Neol, jow nej nguineay ndot ombas meáwan aag ayaja? —awüw.

⁵⁷ Pares ngome tayariw nej andeac. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nop nendeac andeac Teat Dios ayarich andeac nej nguijantanej; pero áagan tiül micambaj nej ngo mayarich andeac, at micoj nej michiig nej ngo mayariw nej andeac —aj nejiw.

⁵⁸ Áag ngo marang quiaj xeyay cuajantanej ateócan tiül a cambaj quiaj, cos ngo mayariw nej andeac.

14

Wüx tambiyeran Juan Bautista

(*Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9*)

¹ Tiül aaga nüt quiaj, aaga Herodes natang nenajiüt tiül iüt Galilea, tanguiay nguineay tenguiar marang Teat Jesús.

² Quiaj tasaj monbeol nej:

—Aag ayaj a Juan neech yow nipilan lapac tiül mondeow. Áag ndot ombas marang cuajantanej —aj nejiw.

³ Atquiaj tapiüng a Herodes cos alwüx omeaats nej leaw tarang. Nej tüüch mamb ndeaam a Juan, majmel tiül manchiüç, maoelich naag galen. Aag ayaj tarang cos atquiaj tandium a Herodias mintaj Felipe, michiig a Herodes. ⁴ Cos Juan wüx aliün mapac tasaj a Herodes:

—Ngo majneaj mequiiüb mintaj michiig —aj.

⁵ Quiaj a Herodes tandium mambiy a Juan, pero naleaing timbol mandüy nipilan, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan quiaj nop nej nendeac andeac Teat Dios. ⁶ Noic nüt aaga Herodes tayac nangos nüt, arang atüch mineat nej. Nop nüx micual aaga Herodias tejiüng niüng ajlüyan. Aaga Herodes xowüy tajneaj majaw. ⁷ Quiaj tapiüng apmüüch aaga nüx quiaj cuajantanej leaw apmatün, aton tapaj minüt midios nej majaraw naleaing apmüüch. ⁸ Condom aaga nüx tamb matün manguiay mimüm nej cuane netam matün.

Wüx landoj manguiay, quiaj tamb masaj a Herodes:

—Teat, sandiüm membiy aaga Juan neech yow nipilan meaach xic omal nej, amb tiül noic polat —aj.

⁹ Masey aaga Herodes tamix omeaats, naleaing cuane apmarang cos lamapaj minüt midios nej, aton nipilan tanguiayiw.

Quiaj tapiüng müünd. ¹⁰ Tüüch mamb mandojquich onic a Juan tiül manchiüç.

¹¹ Quiaj tajoyiw omal a Juan amb tiül noic polat, tüjchiw a nüx, ndoj a nüx amogóchan tüüch mimüm nej.

¹² Condom wüx tapeayiw quiaj minipilan Juan, taxainguiw micuerpo nej maquiüjpüw mamb mamiütüw. Wüx landoj, quiaj tambüw masajüw Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaaw mil monxeys

(*Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14*)

¹³ Wüx Teat Jesús tanguiay aag ayaj, taw quiaj, tamb amb tiül müx andüy niüng ngo majlüy nipilan. Wüx tanguiayaran laámb, quiaj tambüw mandüjpiw nej xeyay nipilan ambüw wüx iüt imiünüw tiül palpálwüx cambaj. ¹⁴ Wüx Teat Jesús taw tiüt imiün tiül müx, quiaj tajaw lapeayiw quiaj xeyay nipilan. Wüx tajaw nejiw, quiaj tajmiüç omal omeaats, condom tamongoch iün andeow xeyay nipilan leaw taquiüraab niüng ajlüy nej. ¹⁵ Wüx langwiiüts, quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Teat, lamitiüt a nüt, aton ngo macüleran ningüy. Isajüw a nipilan quiaj majtsoriw, mambüw mangalüw üetiw tiül rünch —ajüw nej.

¹⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngo metam mambüw, icona netam meajchiün üetiw —aj nejiw.

¹⁷ Quiaj tapiüngüw:

—¿Cuane sanüjchiün? Cos áagan acoquiaaw pan alijpüw nine cüet sajiüran —awüw.

¹⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijamíünan, chiün najaw —aj.

¹⁹ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nipilan chetemoj tiüt tiül nine soex. Quiaj tayar aaga acoquiaaw pan alijpüw nine cüet, taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios. Wüx tamaag, quiaj texeyay.

Condom tüüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan. ²⁰ Meáwan nejiw tetiw paxiün. Condom taxasinguiw leaw nenaw, chipiüt gajpiüp (12) nccep. ²¹ Ajcüwa nipilan leaw tetiw atüch acoquiauw mil monxey, pálwük montaj at namix monguich aton.

*Teat Jesús tajüy teomalyow
(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)*

²² Condom quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej majtepiw tiül müx mambüw ombas nejiw, nej teoj apmamb, mamon-goj andüyiw necamb a nadam yow quiaj. Cos nej apmacül quiaj alquiriw metepeay awaeaag nipilan leaw ümb majtsoriw, cas taw quiaj. ²³ Wüx laúmb majtsoriw nipilan, quiaj tamb andüy wüx nop tiüc mandeac awaeaag Teat Dios. Wüx lapojniow, Teat Jesús aliün quiaj. ²⁴ Nganüy aaga müx namb lamatüch pinawan aaga nadam yow quiaj, tenguijal mapijpjiliüt nej omal yow, cos xowüy lapac a iünd angochiw. ²⁵ Condom wüx landüy wüx arrow, quiaj Teat Jesús tamb matüch nejiw, ajüy amb teomal yow atnej majüy wüx iüt. ²⁶ Wüx tajawüw nej minipilan nej tenguijal ajüy amb teomal yow, mbayajow tepajüw cos timboloj xeyay, tapiüngüw:

—jAag ayaj nembolooch! —awüw.

²⁷ Teat Jesús tasaj nejiw:

—jNde mbayameron, cos xique, ngome aljane! —aj nejiw.

²⁸ Quiaj tendeac a Pedro masaj nej:

—Teat Naxey, ata naleaing ique, iich xic namb najüy teomal yow aton natüch ic —aj nej.

²⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Mac, teat —aj nej.

Almanguaiay aag ayaj a Pedro ajchíquian tiüt, tajüy amb teomal yow mamb matüch Teat Jesús. ³⁰ Naleaing wüx tajaw nguineay apac a iünd, timbol, tanaámb tsoyoj tiüt. Quiaj tepaj:

—jTeat Naxey, imbeol xic! —aw.

³¹ Quiaj Teat Jesús tandic owix nej najénan masap nej, tapiüng:

—¿Neol techiw imeaatsa; neol nganaw mejaw jane xique? —aw.

³² Condom wüx tajtepiw tiül müx, quiaj lambat nómbar. ³³ Quiaj ajcüw monlüy tiül

müx taquiejliw micosuw nejiw tiüt teombas Teat Jesús, tapiüngüw:

—jNaleaing, ique Micual Teat Dios! —awüw.

*Teat Jesús tüüch majneaj moniün andeow tiül Genesaret
(Mr. 6:53-56)*

³⁴ Condom andojquiwan a nadam yow, tapeayiw necamb, tiül iüt Genesaret.

³⁵ Wüx ajcüwa nipilan quiaj tajawüw nejay Teat Jesús napeay, najénan tüjchiw manguiayiw meáwan nipilan tiül a iüt quiaj. Quiaj taquiüjpüw niüng ajlüy nej meáwan moniün andeow. ³⁶ Tatüniw ocueaj Teat Jesús sitiül alndom müüch nejiw masambüw masey apix nej. Meáwan nejiw leaw tasambüw nej tajneajiw nómbar.

15

*Leaw üüch majiür nisoet nipilan
(Mr. 7:1-23)*

¹ Noic nüt acas fariseos tambüw mjawüw Teat Jesús, maquiüjpüw ajcüw mondüy wüx aaga poch tüнд Moisés, napeayiw imiünuw Jerusalén. Tatüniw manguiayiw nej:

² —¿Neol minipilan ngo mandüjpiw leaw tayacüw tanomb mixejchiiüts marangüche? ¿Neol wüx üetiw ngo mاجantsüw owixaw xeyay atnej ajlüyay marangaatsa? —awüw.

³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jow icona, ¿neol ngo merangan atnej apiüng Teat Diosa? ¿Neol tengowüjchiün para alndom mendüjpiün opech leaw tayacüw mixejchiüna? ⁴ Cos Teat Dios tapiüng: “Iyar andeacüw miteat, mimüm, indiümüw”, aw. Aton tapiüng: “Leawa nendeac ngo majneaj wüx ombas miteat nej, mimüm nej, ich mambyaran”, aw. ⁵ Pero nganüy icona ipiüngan nop naxey alndom masaj miteat nej mimüm nej, mapiüng:

“Leawa sajiür langondom nüüch icon, cos meáwan aag ayaj sanüüch Teat Dios”, maj. ⁶ Ipiüngan wüx aljane apmapiüng aag ayaj, lango metam mambeol miteat nej mimüm nej. Quiaj temengowüjchiün leaw andium Teat Dios para mendüjpiün opech leaw tayacüw mixejchiün. ⁷ jNdeac mbeay! Naleaing leaw tarang teat Isaías

tiül minawiig nej leaw Teat Dios tasaj nej, cos tandeac wüx icona wüx tapiüng:

⁸ Ajcüwa niplan quiaj apiüngüwan ayariw sandeac, ngome wüx omeajtsüw, ombeayíwan.

⁹ Ngo membeat leaw arangüw wüx ayambüw xic,

cos meáwan leaw aquiajchiw, aag ayaj mipochiw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁰ Condom Teat Jesús tapaj niplan masaj:

—Inguiayıün, iyacan wüx imeajtsan leaw teanasaj icon: ¹¹ Cuajantanej leaw ajmel tiül ombeayaran müeteran, aag ayaj ngome nisoet; leaw ngo majneaj poch aw teombeayaran aag ayaj mbich nisoet —aj nejiw.

¹² Quiaj tambüw masajüw nej minipilan nej, tapiüngüw:

—¿Tejaw Teat, nguineay tajcüiyw ajcüwa fariseos wüx tanguiayiw indeaca? —ajüw nej.

¹³ Nej tasaj nejiw:

—Cuajantanej napiürüch leaw Xeteat nalüy tiül cielo ngo mapiür, apmalojquich nómban. ¹⁴ Ich majlüiyw cos nejiw ajlüiyw atnej arang nop somb wüx teamanetet owix alinop somb. Cos sitiül nop somb apmanetet owix alinop somb, mijpüéj apmajmiücw tiül loliüt —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁵ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, isaj xicon cuane wüx amb apiüng aaga tendeac quiaj —aj.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol, at a icona aton nganaw menjawana cuane amb apiüngä? ¹⁷ ¿Ngo mejawan nguineay ajlüy wüx nüeterana? Cos aag ayaj ajmel tiül ombeayaran, among teomeaatsaran, ndoj apmaw.

¹⁸ Nganüy leaw ngo majneaj poch aw teombeayaran, aag ayaj mbich nisoet cos naw wüx omeaatsaran. ¹⁹ Imiün tiül omeaatsaran aw cuajantanej ngo majneaj alwüx omeaatsaran. Aton altiül ambiyaw niplan. Altıül ajiürüw minaxeyiw nejiw, minajtajüw nejiw, at altiül monüx ajlüiyw maquiüjpüw monench, at monench ajlüiyw maquiüjpüw monüx masey ngo mengoch owixaw. Aton moneed, monwaiich,

at mondeac ngo majneaj wüx ombas alinop, tengwüy wüx ombas Teat Dios.

²⁰ Meáwan aag ayaj üüch majiür nisoet niplan. Nganüy, wüx üeteran masey ngo marangüch aaga leaw ajlüiyay merangan wüx ajantsüch owixaran, cos aag ayaj mbich ngome nisoet —aw.

*Nop najtaj Cananea tayamb Teat Jesús
(Mr: 7:24-30)*

²¹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamb andüy tiül iüt ocueaj cambaj Tiro maquiiüb Sidón. ²² Quiaj tajngot majaw nej nop najtaj naw tiül iüt Canaán, nganüy acül tiül aaga iüt quiaj. Tapots apaj, tapiüng:

—¡Teat Naxey, micual David, ich majmiüç imal imeaats mejaw xic! Xecual xeyay ngo majneaj teamamongoch, alwüx ombas nej nop nimeech —aw.

²³ Teat Jesús ngo masaj nej nicuajind. Quiaj tatüchiw nej minipilan nej, tasajüw:

—Teat, isaj ich maw ningüy, cos aliüç almandüüb opechiiüts teapaj —awüw.

²⁴ Condom quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Xique tüjndiüs niün nambeol áagan niplan judío, cos nejiw ajlüiyw at nejiw na jcueat sap —aw.

²⁵ Quiaj aaga najtaj tamb taquieel micos nej tiüt, tapiüng:

—Teat Naxey, imbeol xic —aw.

²⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xenipilan judío ajlüiyw atnej xecual, netam nambeolüw ombas. Sitiül ngo narang atquiaj, sanarang atnej nop naxey anood mipan micual nej müüch nine pet müetiw —aj nej.

²⁷ Aaga najtaj tasaj nej:

—Teat, naleaing aag ipiüng quiaj, masey apmetiw ombas micual, pero aton masey nine pet alndom mamilmil leaw najmiüç tiüt minaw üet neneay nej —aj nej.

²⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¡Naleaing müüm, xeyay iyac imeaats wüx xique! Nganüy apmajlüy atnej indiüm —aj nej.

Quiaj tajneaj micual nej ajan wüx aaga ores quiaj.

Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow

²⁹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamong amb mbeay nadam yow Galilea,

tamb andüy wüx nop tiüç, quiaj chetet. ³⁰ Tapeayiw niüng ajlüy nej xeyay nipilan, aquiüpüw mamb xeyay moniün andeow; altiül necoex, nesomb, nejew, at leaw ndron ombas. Tayacüw tiüt niüng ajlüy Teat Jesús, condom nej meáwan tataag majneaj. ³¹ Meáwan nipilan mbayatoj wüx tajawüw landeac leaw nejew, at leaw ndron ombas lajneaj, leaw necoex lajüy, átan leaw nesomb larraw oniiüg. Tandeacüw xeyay najneaj wüx Midios Israel.

*Teat Jesús tüüch üetiw apiquiw mil monxey
(Mr. 8:1-10)*

³² Condom Teat Jesús tapaj minipilan nej, tasaj:

—Sajiürüw lasta a nipilan cam, cos lamatüch er nüt tatow acüliw ningüy maquiüpaats, lango majiürüw cuane apmetiw. Aton ngo nandiüm nüjchiw majtsoriw sitiül nganaw metiw, cos alndom masap nejiw lop tiül tiiüd —aj.

³³ Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—¿Teat, nguiane alndom naxoman nüeteran ningüy tiül wajchiüç metiw meáwan aaga nipilan quiaja? —ajüw nej.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Cas pan aliün mejiürana? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Áagan ayaíw pan alacas nine cüet —awüw.

³⁵ Quiaj tapiüng Teat Jesús chetemoj tiüt nipilan. ³⁶ Condom tayar aaga ayaíw pan at a nine cüet; tüüch gracias Teat Dios. Ndoj tambaag müüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan. ³⁷ Meáwan nejiw tetiw paxiün. Condom leaw nenaw ocueajiw taxainguiw chipiüt ayaíw nchep.

³⁸ Leaw monxey tetiw, atüch apiquiw mil, pálwüx montaj, pálwüx namix monguich.

³⁹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj tetepeayayej maquiüpüw nipilan, condom taw quiaj, amb tiül müx. Tamb andüy tiül iüt Magdala.

16

*Atüniw nadam ateócan
(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)*

¹ Altıül fariseos y saduceos tambüw majawüw Teat Jesús cos andiümüw masapüw

nej wüx naél. Tasajüw marang nadam ateócan majawüw naleaing Teat Dios tiül cielo ambeol nej.

² Nej tasaj nejiw:

—Wüx langwiiüts, tenguijal ajmel nüt, icona ipiüngan: “Nganüy apmarang najneaj cos ayac nacants oic”, irawan. ³ Aton wüx ümb arrow ipiüngan: “Nganüy ngome apmarang najneaj cos xowüy amococ, ayac nacants oic”, irawan. ¡Ndeac mbeay icon! Cos icona ipiüngan ijawan cuajantanej wüx oic, wüx caaw, ¿neol a nganüy ngo mejawan nicuajind wüx meáwan leawa tenguijal ajlüye? ⁴ Nipilan monlüy nganüy cam monrang ngo majneaj atüniw ateócan majawüw. Naleaing sasaj icon ngome apmujndiw majawüw. Apmujndiw áagan ateócan leaw tajlüy wüx Jonás, aaga nendeac andeac Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Ndoj quiaj tacueat nejiw, tamb.

Leaw aquiajchiw fariseos

(Mr. 8:14-21)

⁵ Wüx tapeayiw necamb aaga nadam yow, quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw ngo majoyiw pan. ⁶ Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—Inguiayıün, sanasaj icon, netam mejawan wüx aaga levadura ocueaj fariseos y saduceos —aj nejiw.

⁷ Quiaj minipilan nej tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Neol tandeac atquiaja? Aag ayaj tandeac cos ngo majamiünaats pan —awüw.

⁸ Teat Jesús tajaw cuane alwüx omeajtsüw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots indeacndeacan wüx pan tíülan icona? ¿Neol tapateay iyacan imeajtsan wüx xique? ⁹ ¿Neol nganaw mejawan, ngo leaam imeajtsan nguineay tarangas wüx tajineas acoquiaj pan müetiw acoquiaj mil monxey? Jow leaw tenaw, ¿cas nchep tatücha? ¹⁰ ¿Neol ngo leaam imeajtsana? Jow, wüx tajineas ayaíw pan müetiw apiquiw mil nipilan, ¿jow leaw tenaw, cas nchep chipiüta? ¹¹ ¿Neol cuane nerang icon ngondom mejawana? Cos xique ngome teanasaj icon wüx pan wüx tasajas icon

mejawan wüx levadura ocueajiw fariseos at saduceos —aj nejiw.

¹² Quiaj tajawüw naleaing ngome teamasaj nejiw majawüw wüx levadura ocueaj pan, asaj nejiw majawüw wüx leaw aquiajchiw ajcüwa fariseos y saduceos.

*Pedro tapiüng Teat Jesús aaga Cristo
(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)*

¹³ Wüx tambüw andüyw tiül iüt ocueaj Cesarea de Filipo, quiaj Teat Jesús tatün manguiay minipilan nej, tasaj:

—¿Cuane apiüngüw nipilan jane nej a Teat Naxey? —aj nejiw.

¹⁴ Quiaj tasajüw nej:

—Altiül apiüngüw nej aaga Juan neech yow nipilan. Altiül apiüngüw aaga Elías, altiül apiüngüw Jeremías, tengwüy alinop nendeac andeac Teat Dios —awüw.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jow icona, ¿jane xic ipiüngana? —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Simón Pedro:

—Ique aaga Cristo leaw tapiürang aliüc, Micual ic Teat Dios almapac —aw.

¹⁷ Quiaj tapiüng Teat Jesús, tasaj Pedro:

—Ich mapac imdeaats, Simón micual Jonás, cos aaga poch indeac quiaj ngome aljane tasaj ic, nejay Xeteat Dios najlüy tiül cielo tüüch ic mejaw. ¹⁸ Aton xique sasaj ic, ique tenüt Pedro, aag ayaj apiüng wüx nine piedra. Pero wüx aaga nadam piedra cam sanawitich majlüy xeyay xenipilan. Nicuajind ngondom manood nejiw masey nimeech marang leaw andiüm. ¹⁹ Xique sanüüch ic llave meleaaig micambaj Teat Dios majmeleran tiül. Leaw apmeóel ningüy wüx iüt apmaoeleran tiül cielo; at leaw apmecheed ningüy wüx iüt apchejtiüm tiül cielo aton —aj.

²⁰ Condom quiaj tasaj minipilan nej:

—Nde mesajan nejinguind xique aaga Cristo leaw lapiürang aliüc —aj nejiw.

*Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej
(Mr. 8:31—9:1; Lc. 9:22-27)*

²¹ Teat Jesús naw wüx aaga nüt quiaj tapots masaj minipilan nej netam mamb Jerusalén. Quiaj apmamongoch xeyay ngo majneaj teowixaw montangtang tiül a nadam nangaj iüm, teowixaw montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch

tüünd Moisés. Aton netam mandeow mambiyaran, ndoj wüx er nüt apmapac alinomb. ²² Condom quiaj a Pedro tawün nej ninguiün quiriw, tasaj:

—¡Teat, aag ayaj ngo mandiüm Teat Dios; ique ngondom memongoch aag ayaj! —aj nej.

²³ Teat Jesús ndiliteay majaw a Pedro, tasaj:

—Icueat xic, nde mendiüm mepal leaw netam narang. Nde mendeac atnej andiüm Satanás. Cos aaga indeac quiaj ocueaj nipilan, ngome ocueaj Teat Dios —aj.

²⁴ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej, tapiüng:

—Sitiül aljane andiüm mayar sandeac majlüy xenipilan, ich mawün wüx omeaats meáwan naél leaw alndom mamongoch, ich mandüüb wüx leawa sarang masey mamongoch xeyay ngo majneaj, masey mandeow wüx cruz cos andüüb xic. ²⁵ Sitiül aljane ngo mayar sandeac ajcan imbol mambiyaw nej nipilan, alinoic nüt nej apmamongoch xeyay ngo majneaj. Pero sitiül aljane masey mandeow ajcan andüüb xic ayar sandeac, alinoic nüt najneajay apmajlüy. ²⁶ ¿Jondot sitiül aljane alndom maneay meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, cuane ajpar sitiül apndrom ombas lango mamb tiül cielo? ¿Nguineay alndom nop mangüyasoet nej maw wüxe? ²⁷ Cos alinoic nüt wüx aaga Teat Naxey aliüc alinomb xeyay najneajay apmajlüy, xeyay nelitlit atnej ajlüy Teat Dios, almaquiüpüw nej a ángeles. Quiaj apmangüy meáwan anopnop wüx leaw tarang. ²⁸ Naleaing nganüy sasaj icon altiül icona nganaw mandeow, quiaj apmjawian nguineay ajlüy a Teat Naxey wüx apmajlüy wüx micambaj nej —aj nejiw.

17

*Tewüneay majawüw nej Teat Jesús
(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)*

¹ Wüx lamatüch anaíw nüt tatow ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj Teat Jesús taquiiüb Pedro, Jacobo, at a Juan michiig Jacobo. Tambüw wüx nop nadam tiük nejíwan quiaj. ² Condom Teat Jesús tewüneay majawüw nej. Quiaj tajawüw teombas nej

xowüy lalitlit atnejachech nüt; apix nej tajlüy rajnüt atnej ran. ³ Camüm quiaj ma-jawüw mixejchiw nejiw tajlüyiw tanomb, ajcüwa Moisés maquiiüb Elías, tengual andeacüw maquiüpüw Teat Jesús. ⁴ Condom quiaj a Pedro tasaj Teat Jesús:

—Teat, najneajay macülliüts ningüy nójiquian. Sitiül mendiüm sanarangan ningüy arej nden, noic ineay, alinoic aneay teat Moisés, at alinoic aneay teat Elías —aj.

⁵ Pedro tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj ajngot noic rajnüt oic taxot nejiw. Imiün tiül aaga oic quiaj tanguiayiw noic nanderac, apiüng:

—Aaga ayaj xecual, xeyay sandiüm, apac ximeaats najaw. Inguiayıün meáwan leawa nej asaj icon —aj nejiw aaga nendeac quiaj.

⁶ Almanguayiw aag ayaj minipilan nej, tanaámb mojcojow tiüt mbayatoj xeyay.

⁷ Quiaj Teat Jesús tamb marreeg nejiw, tapiüng:

—Witiüron, nde mbayameron —aj nejiw.

⁸ Almaxainguiw omalüw, quiaj majawüw ngo majlüy quiaj nejinguiind, áagan Teat Jesús almaquiüpüw.

⁹ Condom wüx teawüw tiüt imiünüw wüx tiüç, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nde mesajan nejinguiind wüx aaga leaw Teat Dios tüüch icon mejawan quiaj. Wüx Teat Naxey landoj lapac tiül mon-deow, quiaj alndom mendeacan wüx —aj nejiw.

¹⁰ Quiaj tatüniw nej manguiayiw minipilan nej, tasajüw:

—Teat, ¿neol ajcüwa mondüy wüx aaga poch leawa tüünd Moisés apiüngüw netam miün aaga Elías ombas nej, teoj aliüç aaga Cristo? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing leaw apiüngüw, Elías netam miün ombas masaj nipilan leaam omeajtsüw wüx Teat Dios. ¹² Nganüy sasaj icon Elías laíün ningüy. Naleaing ngome tajawüw jane nej. Tarangüw wüx ombas nej cuajantanej ngo majneaj leaw andiümüw. Atquiaj Teat Naxey aton apmamongoch xeyay ngo majneaj teowixaw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

¹³ Quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw, teamandeac wüx ombas aaga Juan neech yow nipilan.

Wüx tajneaj nop alwüx ombas nej nimeech

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Wüx tapeayiw niüng ajlüyiw nipilan, quiaj tajngot nop naxey maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

¹⁵ —Teat Naxey, ijiür lasta xecual cos nimeech alox nej tiüt, teamamongoch xeyay ngo majneaj. Nguiaj lamalox nej tiül biümb tengwüy tiül yow. ¹⁶ Saquiiüb miün nüüch majawüw nej minipilan sitiül alndom matajcüw nej majneaj. Naleaing ngondom ombasüw —aj nej.

¹⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nipilan:

—Jaa, icona nipilan ngo Meyariün sandeac, monrang ngo majneaj icon! ¿Cas nüt ipiüngan sanajlüy ningüy naquiiüb icona? ¿Cas nüt ipiüngan sanaïüc wüx leaw irangana? Iquiüpjan miün aaga nench najaw —aj nejiw.

¹⁸ Condom quiaj talic aaga nimeech na-jlüy wüx ombas a nench; tasaj macueat. Quiaj tacueat, tajneaj a nench tíülan aaga ores quiaj.

¹⁹ Condom minipilan nej wüx nejíwan quiaj maquiüpüw nej, quiaj tasajüw:

—¿Neol xicona ngondom nawüniün aaga nimeech quiaja? —ajüw nej.

²⁰ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Cos ajcan apateay iyacan imeajtsan wüx xique. Naleaing sasaj icon sitiül icona Meyacan imeajtsan wüx xic, masey atonej apateay osaab mostaza, apndom mesajan aaga tiüç quiaj: “Iriow ninguiaj, quiür indüy ninguiün”, merajan, y aaga tiüç apmaw. Ngo majlüy nicuajind leaw ngondom merangan sitiül naleaing iyacan imeajtsan wüx xique. ²¹ Pero aaga nimeech quiaj ngondom maw sitiül ngo matajcüch orar y maiündüch xeyay —aj nejiw.

Teat Jesús tapiüng alinomb apmambiyaw nej

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²² Wüx tajlüyiw nójiquian tiül iüt Galilea, quiaj Teat Jesús tapots masaj nejiw wüx

nguineay Teat Naxey apmayacüch teowixaw niplan,²³ apmambiyaw nej; ndoj, wüx er nüt apmapac alinomb. Wüx tanguiayiw aag ayaj tamix omeajtsuw xeyay.

Tawün tomiün andüy tiül nadam nangaj iüm

²⁴ Wüx Teat Jesús tapeay tiül cambaj Capernaum maquiiüb miniplan nej, quiaj ajcüwa monxaing tomiün andüy tiül nadam nangaj iüm tambuw majawüw teat Pedro. Tatüniw manguiayiw nej, tasajüw:

—Jow aaga teat nequiaach icon, ¿ngo mawün tomiüna andüy tiül a nadam nangaj iüm ocueajiiütsa? —ajüw nej.

²⁵ Quiaj teat Pedro tasaj nejiw:

—Ajaj awün —aw.

Wüx tajmel tiül iüm a Pedro, andüüb masaj nej Teat Jesús, tapiüng:

—¿Nguineay ipiüng teat Simón? Jow monajiüt tiül noic cambaj, ¿jane ocueaj atüniw tomiüna, micual miiütuw nejiwe, ngwüy napeay miün niplana? —aj nej.

²⁶ Quiaj tapiüng a Pedro:

—Atüniw ocueaj napeay miün niplan —aw.

Teat Jesús tapiüng:

—Nganüy micual iüt ngo metam mangüy.²⁷ Naleaing, pero ngana mandaecndeacüw wüx; quiür mbeay ndec, erlech. Leaw apmelech ombas, apmexom teombeay nej tomiün. Aag ayaj ngochan meajchiw ajcüwa monsap tomiün, aag ayaj ayacar icore —aj nej Teat Jesús.

18

¿Jane alwüx atam ajlüy?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ Tiül aaga nüt quiaj, tatüniw nej manguiayiw miniplan nej, tasajüw:

—¿Jane alwüx atam ajlüy tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo? —ajüw nej.

² Quiaj Teat Jesús tapaj miün nop nine, malembech pinawan nejiw. ³ Condom tapiüng:

—Naleaing sasaj icon sitiül ngo mendüiün wüx merangan atnej arang nop nine, ngondom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. ⁴ Atquiaj jangantanej leaw apmarang atnej aaga nine cam, ngo merangrangüy nicuajind, aag

ayaj alwüx atam ajlüy tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. ⁵ Aton jangantanej apmajiür lasta nop nine atnej aaga nine cam, aag ayaj atnej xique tenguijal majiür xic lasta.

*Nde Meyacüchiün wüx ngo majneaj
(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)*

⁶ 'Jangantanej apmandiüm mayac wüx marang ngo majneaj masey nop tiül ajcüwa namix nine monyar sandeac, najneaj wúxan nganaw marang aaga ngo majneaj quiaj, maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec tsoyom tiüt nómbar. ⁷ ¡Xeyay ngo majneaj ajlüy wüx iüt, cos ajlüy leaw alndom müüch majmiücaran tiül nisoet! Aag ayaj meáwan nüt ajlüy, pero ¡xeyay ngo majneaj apmamongoch leaw apmayac wüx nisoet alinop!

⁸ 'Atquiaj sitiül aljane ayaag owix nej tengwüy oleaj nej andiüm mayac nej wüx marang ngo majneaj, ich mandooig malox ninguiün. Cos más najneaj majmel niüng apmapacaran meáwan nüt masey ngo majiür nots owix tengwüy nots oleaj, cos cuane ambeol nej majlüy palan, ndoj majlos tiül biümb niüng ngondom xejquem nómbar. ⁹ Aton sitiül aljane ayaag oniiüg nej andiüm majaw leaw ngo majneaj, ich masoond malox ninguiün. Cos najneaj majmel niüng apmapacaran meáwan nüt masey noic oniiüg nej, cos cuane ambeol nej majiür palan oniiüg, ndoj majlos tiül biümb tiül necoy.

*Tandeac wüx ndron sap
(Lc. 15:3-7)*

¹⁰ 'Nde mepiüngan jangantanej tiül ajcüwa namix nine quiaj ngo membeat, cos sasaj icon ajcüwa ángeles tiül cielo leaw tenguijal mambeol nejiw, meáwan nüt teamajawüw mitey Xeteat Dios najlüy tiül cielo. ¹¹ Cos Teat Naxey tiün mawün wüx meáwan niplan leawa landoj apndrom ombasüw.

¹² '¿Cuane ipiüngan? Jondot nop naxey almajiür coic miow (100) sap, camüüm ndrot ocueaj nop. ¿Neol ngome apmacueat aaga peic miow gajpoquey (99) quiaja, mamb mayamb aaga nop leaw ndrona? ¹³ Sitiül ndot maxom, naleaing sasaj icon apmapac omeaats xeyay majaw aaga axom quiaj,

ngo matnej meáwan leaw ngo ndrom. ¹⁴ Atquiaj aton Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngo mandiüm majaw ndrom om-basuw nop tiül ajcüwa namix nine quiaj.

*Wüx aljane aleaic marang wüx imbas
(Lc. 17:3)*

¹⁵ 'Sitiül aljane aleaic marang wüx imbas, quiür indeac anaag najneaj icónan quiaj, meaach leaam omeaats leaw tarang. Sitiül tayar leaw ipiüng, lamembeol, lameaach majneaj omeaats. ¹⁶ Nganüy sitiül ngo mayar leaw isaj, iyamb nop ijpüw mequiiüb, meamban mejawan majlüiy quiaj manguiayiw. ¹⁷ Sitiül nej ngo mayar leaw isajan, isajan montangtang tiül moncanchiün mandeacüw maquiüjpüw. Ndot átan ngo mayar leaw asajüw nej, iyacan atnej nop ngo mayar andeac Teat Dios, tengwüy atnej nop nesap mitomiün cambaj leaw xeyay ngo majneaj arang.

¹⁸ 'Naleaing sasaj icon, meáwan leaw apmeoeliün wüx aaga iüt cam apmaoelich tiül cielo. Aton meáwan leaw apmechejtiün wüx aaga iüt cam, apmachejtich tiül cielo aton.

¹⁹ 'Sasaj icon alinomb, masey sitiül ijpüw icona ningüy wüx iüt aleaic metüniün, noic nej imeajtsan, Xeteat Dios najlüy tiül cielo apmüüch. ²⁰ Cos nguiajantanej niüng xenenguejow masey ijpüw arojpüw monyar sandeac, xique sajlüy quiaj pinawan nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

²¹ Condom quiaj teat Pedro tamb matün manguiay Teat Jesús, tasaj:

—Teat, ¿jondot nop aleaic marang wüx ximbas, cas ombas netam nawün wüx ximeaats leawa taranga, leaw atüch ayaíwe? —aj.

²² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ngo nasaj ic áagan ayaíw; alndom mewün wüx imeaats masey ayaíw ermiow gajpowüw (77) —aj.

Tandeac andüy wüx nop naison nerang najiüt

²³ 'Tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej tarang nop minatang nenajiüt wüx tandium majaw nguitow ajüchiw nej anopnopoj mimonbeol nej.

²⁴ Tapots majaw wüx nguitow ajüch, quiaj apeay quiaj maquiüraab niüng ajlüy nej

nop leaw ajüch nej xeyay tomiün. ²⁵ Aaga naxey quiaj ngondom mangüy leaw ajüch. Quiaj tapiüng aaga minatang nenajiüt majnapüw, majlüiy ocueaj alinop maquiiüb mintaj nej micual nej. At majnap meáwan leaw almajiürüw para mawün mitomiün nej. ²⁶ Condom aaga naxey quiaj taquieel micos nej tiüt teoleaj minatang nenajiüt matün ocueaj. Tasaj: "Teat, satün icueaj, ngwa mecül xic alquiripite, ndoj sanangüy meáwan leaw salnajüch ic", aj. ²⁷ Quiaj aaga natang nenajiüt tajmiüç omal omeaats majaw nej. Tawün wüx omeaats nej nómbar leaw lamajüch aaga naxey quiaj, tapiüng tsajmbiüm mamb. ²⁸ Almaw quiaj aaga naxey nejüchay, quiaj mangoch nop aquiiüb nej arang awaaag najiüt, almajüch nej quiriw tomiün. Quiaj tasap mapats onic, landüy wüx apmambiy. Quiaj tasaj: "Nganüy nganüy ingüy xetomiün", aj. ²⁹ Quiaj aaga naxey taquieel micos nej tiüt, matün ocueaj, tasaj: "Satün icueaj teat, ngwa mecül xic alquiripite, ndoj sanangüy meáwan leaw sajüch ic", aj. ³⁰ Aaga naxey quiaj ngome tandium macül nej, andúüban tamb mayac tiül manchiüç leaw ambich mangüy mitomiün nej. ³¹ Wüx tajawüw aag ayaj alacas monrang najiüt, xeyay ngo majneaj mayajüw. Quiaj tambüw masajüw aaga minatang nenajiüt manguiay meáwan leaw lamarang aag naxey quiaj. ³² Quiaj tapaj nej miün alinomb aaga minatang nenajiüt, tasaj nej: "¡lque nop ic ngo majneaj nerang xenajiüt! Ique meáwan leaw tejüch xic, aag ayaj tawüniüs wüx ximeaats nómbar, cos tetün xicueaj. ³³ Jow nganüy ique, ¿neol ngo mejiür lasta alinop atnej tajiüras ic lasta?" aj nej. ³⁴ Tajcüy xeyay aaga natang nenajiüt, quiaj tüüch mamb tiül manchiüç macúlan quiaj leaw ambich mangüy meáwan ajüch.

³⁵ 'Atquiaj apmarang wüx imbasan Xeteat Dios najlüy tiül cielo sitiül ngo mewüniün wüx imejtsan meáwan leaw arang wüx imbasan alinop —aj nejiw Teat Jesús.

19

*Teat Jesús apiüng wüx moncueateay
(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)*

¹ Condom wüx Teat Jesús landoj masaj nejiw meáwan aaga poch quiaj, quiaj taw Galilea tamb andüy tiül iüt Judea, najlüy nonüt necamb lam Jordán. ² Tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Meáwan tamongoch iün andeowüw.

³ Condom acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús matüntüniw manguiayiw majawüw cuane apmapiüng. Quiaj tasajüw:

—¿Alndom nop naxey macueat mintaj nej cos tarang cuajantanej leawa nej ngo mandiüm? —ajüw nej.

⁴ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Ngomeaag meteowan tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng nej nerang nipilan, cos apiüng: “Tarang naxey at tarang najtaj”?

⁵ Aton tapiüng: “Nop naxey netam macueat miteat nej mimüm nej, maquiiüb mintaj nej. Quiaj apmajlüyiw nóiquian, atnej nop nipilan nejiw.” ⁶ Atquiaj langome apmajlüyiw ijpuéj, apmajlüyiw nop nejiw cos noic omeajtsuw. Pares nejinguind ngondom müüch mecueatayej leaw Teat Dios lamüüch majlüy nóiquian —aj nejiw Teat Jesús.

⁷ Quiaj tasajüw nej:

—¿Neol a Moisés tapiüng alndom nop naxey macueat mintaj nej sitiül marangüch minawijquiaw nejiw müjndiw mecueatayej nómban? —ajüw nej.

⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Moisés tapiüng alndom mecueatiün mintajan cos tajaw nadam imeajtsan. Naleaing nomb ngome atquiaj ajlüy. ⁹ Pero nganüy xique sasaj icon sitiül nop naxey macueat mintaj nej, acueátan, ngome nejiür naxey mintaj nej, condom aaga naxey quiaj apmaquiiüb alinop, nej a naxey quiaj ajiür xeyay nisoet cos lamajiür minajtaj nej. Aton Jane apmaquiiüb nop najcueat najtaj ajiür xeyay nisoet cos atnej majiür minajtaj nej aton —aj nejiw.

¹⁰ Quiaj tapiüngüw minipilan nej:

—Sitiül atquiaj ajlüy naél wüx aljane macueat mintaj nej, nómban ngo majneaj majiüraran mintajaran —awüw.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngome meáwan nipilan alndom maiücwü wüx aaga ipiüngan quiaj. Áagan

leaw Teat Dios lamambeol müüch majlüyw atánan quiaj. ¹² Ajlüy monkay ajiür cuane wüx ngo mengoch owixaw: altiül atquiaj ajlüy nde wijquiaw; altiül aljane tarang nej wüx ombas nej; at altiül ngo mengoch owix cos xeyay andiüm marang minajiüt micambaj Teat Dios. Leaw ayaag alndom majlüy atánan quiaj, ngo mengoch owix, pues najneaj —aj nejiw.

Taquiüraab niüng ajlüy Teat Jesús acas namix nine

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Condom taquiüraab niüng ajlüy nej acas namix nine matepeayiw Teat Jesús, mayac owix nej wüx omalüw nejiw, matün monajneaj ocueaj Teat Dios müüch nejiw. Minipilan nej taliquiaw ajcüw monquiiüb namix nine. ¹⁴ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Ijchan miünüw a namix nine niüng sajlüy, nde mepalan. Cos ocueajiw nejiw micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo —aw.

¹⁵ Quiaj tajend omalüw namix nine, ndoj taw quiaj.

Nop nejiür xeyay, tandeac aweaag Teat Jesús

(Mr. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶ Condom tajngot nop majaw Teat Jesús, tatün nej manguiay, tasaj:

—Teat, sajaw ique najneaj irang. Nganüy isaj xic Teat, ¿cuane najneaj netam naranga para namb tiül cielo nacül quiaj meáwan nüte? —aj nej.

¹⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng xique nerangas najneaja? Nejinguind nipilan ngo marang najneaj. Áagan Teat Dios arang najneaj. Nganüy sitiül indiüm meamb tiül cielo, netam merang meáwan leaw tapiüng Teat Dios marangüch —aj.

¹⁸ Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:

—¿Ngün? —aj.

Teat Jesús tasaj nej:

—Nde membiy nejinguind; nde mejiür pálwüx najtaj; nde merneed; nde mendeac ngo maleaing wüx ombas alinop; ¹⁹ iyar andeac miteat mimüm; aton ijiür lasta alinop atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj —aj nej Teat Jesús.

²⁰ Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:

—Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats narang nde quich xic. ¿Cuane alinoic netam naranga? —aw.

21 Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül indiüm merang leaw palan, quiür inüüb meáwan leaw almejiür, condom imbaag ombeat meaach leaw nipilan ngo majiür. Ndoj tewiün mendüüb xic merang xenajiüt. Atquiaj apcanchiüm meáwan nembeatmbeat leaw apmeaand alinoic nüt tiül cielo —aj nej.

22 Wüx tanguiay aag ayaj, quiaj tamix omeaats, taw quiaj, cos nej ajiür xeyay cuajantanej, ngo mandiüm mandrooch ombas.

23 Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Naleaing sasaj icon xeyay naél ocueajiw ajcüwa monjiür xeyay cuajantanej majmeliw tiül micambaj Teat Dios.

24 Sanandüy wüx nasaj icon alinomb, ngo maél mamong teowil nots ndiüc nop camello, ngo matnej aél ocueaj nop nejiür xeyay, majlüy tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

25 Wüx tanguiayiw aag ayaj minipilan nej xeyay mbayatoj, tetünayej menguiayayej:

—Sitiül atquiaj ajlüy, ¿jane alndom maw wüxasoet neje? —awüw.

26 Quiaj Teat Jesús tajaw teombasuw nejiw, tapiüng:

—Nipilan ngondom mawün wüxasoet nejinguing; pero Teat Dios ngo maél majaw aag ayaj cos nej alndom marang cuajantanej —aj nejiw.

27 Condom Pedro quiaj tasaj nej:

—Teat, xicona lanacueatiün meáwan leaw tajiürasan para nandüipiün ic. Jow nganüy, ¿cuane sanaxoman wüx? —aj nej.

28 Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmüüch marang jayats meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx iüt, wüx Teat Naxey apmasap najneajay niüng chetej marang natang nenajiüt, apmajlüy quiaj gajpiüp (12) niüng chetejow montangtang monajiüt, niüng icona leaw mondüüb xic apchetemeron mejawan wüxasoetiw ajcüwa gajpiüp (12) ajlüy nipilan acualaats Israel. **29** At aton jangantanej monyar

sandeac leaw acueat aniüng nej, acueat miteat nej, mimüm nej, micoj nej, michiig nej, mintaj nej, micual nej, tengwüy macueat miíüt nej para mandüüb xic, apmajlüy najneaj. Apmüjndiw xeyay, ngo matnej leaw tacueatiw wüx a iüt cam, aton apmapacüw tiül cielo meáwan nüt. **30** Naleaing jane ayaag atnej alwüx atam ajlüy nganüy, alinoic nüt apmajlüy chingüy; at jane ayaag chingüy nej nganüy, alinoic nüt apmajlüy natang tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

20

Andeac andüy wüx monrang najiüt

1 Aton tasaj nejiw Teat Jesús:

—Cos tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo, ajlüy atnej tarang nop nateateran nejiür iüt. Cos nej taw ümban arrow mayamb monrang najiüt macojchiw najün uva. **2** Wüx taxom monrang najiüt, tasoiquiv apmangüyaranüw noic nüt noicnoic tomiün nassioic denario. Quiaj tüüch mambüw marangüw minajiüt nej. **3** Condom taw alinomb wüx lapeay pinawan ajüy nüt. Quiaj taxom tiül plas alacas monxey tenguijal ayambüw najiüt.

4 Quiaj tasaj nejiw: “¿Ngwüy tabaatsa, merangan najiüt tiül xecorrül mecojchiün xeúva? Ndoj sanangüy icon atnej netam”, aj nejiw. Quiaj tambüw. **5** Camüm taw alinomb aaga neneay najiüt laámb aplembem nüt, at wüx lanchejliow nüt aton. Átan taxom monrang najiüt atnej tilüy quiaj. **6** Condom taw alinomb lamitiüt nüt, níüngan taxom alacas aliw tiül plas, ngo maxomüw najiüt. Quiaj tasaj nejiw: “¿Neol tejlüyíünan ningüy pal nüte; ngo mexoman najiüta?”, aj nejiw. **7** Quiaj tapiüngüw: “Cos nejinguing ngo miün mayamb xicon”, awüw. Quiaj aaga neneay najiüt tasaj nejiw: “Quiüran irangan najiüt tiül xecorrül aton, ndoj sanangüy icon atnej netam”, aj nejiw. **8** Wüx laümb tiüt aaga nüt, quiaj aaga neneay najiüt tasaj aaga naxey leaw tayac majlüy wüx majaw monrang najiüt: “Iwüniw tiül najiüt, ingüy minajiütüw nejiw. Ingüy ajan wüx teoj mapeay, ndójwüx leaw mbas mapeay”, aj. **9** Wüx tapeayiw ajcüw monrang najiüt leaw

tajmeliw lamitiüt nüt, tangüyeranuw palan noicnoic denario anopnopoj. ¹⁰ Condom wüx tatüch nejiw leaw mbas majmeliw tiül najiüt, apiüngüw a nejiw apmündiw wüx alquiriw; naleaing tüjndiw atowan nej aton noic denario. ¹¹ Tayariw, pero naleaing tajcüiyw, tandeacndeacuw wüx ombas aaga neneay najiüt. ¹² Tasajüw: “Ajcüwa teoj majmeliw tiül najiüt, ¿wül arangüw najiüta? Áagan noic ores tarangüw, pero ique tengüy atow nej ingüy xicon. Nganüy xicona tarangasan xeyay najiüt, sandeowan tiül nerraar mbich nüt”, ajüw nej. ¹³ Quiaj tapiüng aaga neneay najiüt, tasaj nop nerang najiüt: “Amigo, xique ngo narang nicuajind ngo majneaj wüx imbasan. ¿Neol ngwa, landoj lamandeacaatsa sanangüy icon noic denario? ¹⁴ Iyar leaw sangüy ic quiaj, quiür. Xique sandium nüüch aaga teoj mapeay atow nej süüch ic. ¹⁵ ¿Neol, ngome alndom narang leawa xic sandium wüx xetomiüna? ¿Ngwüy, ngo majneaj mejaw xic ajcan sandium nambeol nejiw aton?” aj. ¹⁶ Aton tapiüng Teat Jesús:

—Altiül leawa mbas nejiw, apmajlüyw teoj, at leawa teoj nejiw apmajlüyw mbas. Cos xeyayiw leaw najpajüw, pero napateayiw leaw narriüjtüch —aw.

*Tandüy wüx mapiüng apmambiyeran
(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)*

¹⁷ Wüx Teat Jesús aliw tiül tiiüd laambüw andüiyiw Jerusalén, quiaj tawün nejiw mbiüjlatoj mbeay tiiüd ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tasaj:

¹⁸ —Nganüy laambaats andüyiüts Jerusalén niüng Teat Naxey apmayacüch teowixaw montangtang miteaats at ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Quiaj apmapiüngüw mandeow. ¹⁹ Aton apmayacuw nej teowixaw napeay miün nipilan, apmitsojow nej, apmawüjchiw, ndoj apmambiyaw wüx cruz. Pero naleaing wüx er nüt apmapac alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

*Leaw tatün mimüm Jacobo y Juan
(Mr. 10:35-45)*

²⁰ Condom nop najtaj mimümüw a Jacobo at a Juan, micual nejiw Zebedeo, tamb nóiquian maquiüjpüw majawüw Teat

Jesús. Taquieel tiüt micos nej teombas cos andiüm matün alcuane. ²¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Cuane indiüm, müüm? —aj nej.

Quiaj tapiüng aaga najtaj:

—Teat, wüx nüt apchetemear merang natang nenajiüt tiül micambaj, ijchaw chetemoj ajcüwa xecual cam aton, nop amb wüx miác iwix alinop amb wüx miquiamb —aw.

²² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngo mejawan leaw itüniün. ¿Ngwüy alndom memongochiün xeyay necoye atnej xique sanamongoche? ¿Ngwüy alndom mendeowana atnej xique sanandeowa? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Alndom —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing, netam memongochiün xeyay necoy atnej xique sanamongoch, aton apmembiyaranan; pero aaga ipiüngan chetemerón wüx xeác y wüx xequiamb, mbich aag ayaj ngome xique alndom nüüch aljane, néjan quiaj Xeteat ajlüy wüx müüch leaw lamateots müüch —aj.

²⁴ Wüx tanguiayiw aag ayaj ajcüw algajpowüw (10) minipilan nej, quiaj tajcüiyw; ngo majneaj majawüw ajcüw alijpüw nechiigayej quiaj. ²⁵ Condom Teat Jesús tapaj masaj nejiw, tapiüng:

—Lamejawan nguineay arangüw monajiüt tiül meáwan cambaj, cos arangüw apatüw atnej lamaneayiw nómbar meáwan nipilan leaw ajlüyw wüx; átan minatangüw nejiw ngo majiürüw lasta nejinguiind. ²⁶ Pero tiül icona ngondom merangan atquiaj. Cos jane andiüm marang natang tiül icona netam mambeol icon. ²⁷ Aton sitiül aljane tiül icona andiüm marang más netam ajlüy, netam marang atnej nop nembeol. ²⁸ Atquiaj ajlüy wüx a Teat Naxey cos nej ngo miün mambeolaran, nej tiün mambeol meáwan nipilan, at mandeow mangüy asoet xeyay nipilan —aj nejiw.

*Teat Jesús tüüch majneaj ijpüw somb
(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)*

²⁹ Wüx tawüw tiül cambaj Jericó xeyay nipilan almandüjpiw Teat Jesús. ³⁰ Aliw quiaj ijpüw monxey nesomb, alchetemoj

mbeay tiiüd. Wüx tanguiayiw Teat Jesús namong, quiaj tepajüw, tapiüngüw:

—¡Teat Naxey, micual teat David, ijiür xicon lasta! —awüw.

³¹ Ajcüwa nipilan taliquiaw nejiw mapalüw ombeayiw, naleaing nejiw tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Teat Naxey, micual teat David, ijiür xicon lasta! —awüw.

³² Quiaj lembet Teat Jesús, tapaj ajcüwa somb quiaj, tatün manguiay nejiw, tapiüng:

—¿Cuane indiüman metüniün wüx xim-basa? —aj nejiw.

³³ Quiaj tasajüw nej:

—Teat, sandiüman ram xeniüjcan —ajüw nej.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tajmiüç omal omeaats majaw nejiw, tayac owix wüx oniüjcüw nejiw. Andúüban ajneajiw, nómban rat oniüjcüw. Condom tambüw mandüjpiw Teat Jesús aton.

21

Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Wüx laliüc matüchiw Jerusalén, tapeayiw tiül cambaj Betfagé niüng ajlüy mitiüç Olivos. Quiaj Teat Jesús tüüch mamb ijpwü minipilan nej. ² Tasaj:

—Quiüran tiül aaga cambaj najlüy alareng niüng ajlüyiiüts. Quiaj apmexoman nop bur neóel, almaquiiüb nop quicheech bur micual nej. Ichejtiün, iquiüjpan miün. ³ Sitiül aljane aleaic masaj icon, isajan: “Teat Naxey apmetam nej, ndoj apmatsoriich alinomb”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

⁴ Atquiaj tajlüy para majlüy atnej tapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

⁵ Isajan a cambaj Jerusalén:
“Ijawan, jogüy minatang nenajiüt icuea-jiün, aliüc majaw icon,
Nej ngome nerangrangüy, najneaj omeaats;
ajtep nop quicheech bur, micual nej nop bur nemalmal naúm”, aw.

⁶ Quiaj tambüw minipilan nej. Tarangüw meáwan atnej lamasaj nejiw Teat Jesús.

⁷ Taquiüjpüw miün a bur maquiiüb micual nej. Quiaj tapojchiw teopechiw a bur

apixaw nejiw. Condom Teat Jesús tajtep chetem wüx. ⁸ Meáwan nipilan, tapüpüchiw tiüt apixaw nejiw tiül tiiüd, altiül tapoliw omal xiül mayacüw tiüt tiül tiiüd. ⁹ Ajcüwa nipilan quiaj teapajüw napac, átan namong ombas, átan aliüc tamiün, tenguijal mapiüngüw:

—¡Najneajay arang micual teat David!
¡Nangaj ajlüy aaga niün, üüch nej miün Teat Dios! ¡Najneajay ajlüy Teat Dios tiül cielo!
—awüw.

¹⁰ Condom wüx Teat Jesús tajmel tiül cambaj Jerusalén meáwan nipilan tendeac-andeacüw wüx, tatüniw manguiayiw:

—¿Jane aag ayaja? —awüw.

¹¹ Altiül nipilan tapiüngüw:

—Aag ayaj aaga Jesús naw tiül cambaj Nazaret tiül Galilea. Nej nop nendeac andeac Teat Dios —awüw.

*Tawün tiül a nadam nangaj iüm leaw ngo
metam majlüy quiaj*

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Condom Teat Jesús tajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios. Quiaj tapots mawün meáwan monüjpeay at mongalüy leaw aliw tiül. Aton tatech ninguiün mimesüw mongowüüch tomiün, at mibangüw monüüb palom. ¹³ Tasaj nejiw:

—Tiül Nangaj Mipoch Teat Dios apiüng: “Saniüng ajlüy niüng apmatajçüch orar”, aw Teat Dios. Pero icona lamerangan aaga nangaj iüm cam atnej niüng axotüy moneed —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁴ Tambüw majawüw nej tiül nadam nangaj iüm leaw nesomb at leaw necoex, nej tataag nejiw majneaj. ¹⁵ Ajcüwa montangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tajcüiyiw wüx tajawüw meáwan najneajay ateócan leaw teamarang Teat Jesús; at wüx tanguiayiw nguineay a namix monguich teapajüw tiül nadam nangaj iüm, cos teamapiüngüw: “¡Najneajay arang micual mixejchiiüts David!” awüw. ¹⁶ Tasajüw Teat Jesús:

—¿Quia ngo menguiay cuane teamapiüngüw wüx ique ajcüw ayaja? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Ajaj, teananguiay. ¿Jowa icona ngomeaag meteowan tiül Mipoch Teat Dios? niüng apiüng atcüy:

Xique lanayac teombeayiw namix monguich at namix nine aaga poch mapiüngüw najneajay irang —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷ Condom taw quiaj tacueat nejiw, tamb andüy tiül cambaj Betania. Quiaj tacül aaga ongwiiüts quiaj.

Teat Jesús talic a toc (Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Wüx rat tiüt, quiaj tamb Teat Jesús andüy Jerusalén alinomb. Wüx aleamb tiül tiiüd tind üet. ¹⁹ Tajaw noic owil toc almbeay tiiüd. Quiaj tamb majaw, naleaing ngo maxom wüx nicuajind, áagan aóp majlüy wüx. Quiaj Teat Jesús tasaj aaga toc:

—¡Aleaw atogüy ümb minüt, lango mejiür ióng nómban! —aj.

Quiaj tawaag a toc. ²⁰ Wüx tajawüw aag ayaj minipilan nej mbayajow. Tasajüw Teat Jesús:

—¿Neol nguineay ajen awaag a toc quiaja? —ajüw.

²¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, sitiül naleaing iyacan imeajtsan wüx xique, ngo mechewan imeajtsan, alndom merangan cuajantanej. Ngome áagan wüx toc quiaj alndom merangan, alndom mesajan aaga tiük quiaj: “Iriow ningüy, quiür indüy tiül ndec”, merajan, y atquiaj apmajlüy. ²² Meáwan leaw apmetüniün wüx apmetajcan orar, apmeajndiün sitiül ipiüngan tiül imeajtsan alndom majlüy —aj nejiw.

Tasajüw Teat Jesús nguiane tayar minajüüt nej

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Condom Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm. Wüx tengual aquiaach nipilan, quiaj tambüw majawüw nej montangtang miteaats at montangtang monajüüt tiül nipilan israel. Tatüniw nej manguiayiw, tapiüngüw:

—¿Nguiane iyar minajüüt merang aag ayaja? ¿Jane neech ique? —awüw.

²⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—At a xique aton sanatün nanguaiay icon noic poch. Sitiül apmesajan xic, at a xique

aton sanasaj icon nguiane nayar xenajüüt narang aag agüy. ²⁵ Jow a Juan, wüx tüüch yow nipilan, ¿jane tasaj nej marang aag ayaja? ¿Diosa, ngwüy nipilana? —aj nejiw.

Quiaj tendeacndeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Sitiül apmapiüngaats Teat Dios neech nej miün, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo Meyariün andeac neje?” apmaw. ²⁶ Sitiül apmapiüngaats nipilan, pues imbolaaats mandüyiiüts cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan quiaj nop nendeac andeac Teat Dios nej —awüw.

²⁷ Áag tasajüw Teat Jesús:

—Ngo najawan —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—At a xique aton ngo nasaj icon Jane neech xic niün narang leaw teanarang cam —aj nejiw.

Andeac andüy wüx ijpüw nacualaran

²⁸ Aton tasaj nejiw:

—¿Cuane ajiür meyajcan aaga sanandeac cama? Tajlüy nop naxey ajiür ijpüw micual nej. Condom tamb matüch niüng ajlüy nop, tasaj: “Nganüy xecual, quiür irang najiüt tiül micorrül xeúva”, aj. ²⁹ Quiaj tasaj nej micual nej: “Ngo mind”, aw. Ndoj leaad omeaats ngo majneaj arang, quiaj tamb marang najiüt. ³⁰ Condom aaga naxey tamb majaw alinop micual nej. Tasaj níüngan atnej landoj masaj a nop. Quiaj tapiüng micual nej: “Najneaj teat, sanamb”, aw. Ndoj ngo mamb. ³¹ ¿Jow nganüy, ngün tiül nejiw tarang leaw andiüm miteatiw nejiw? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Aaga nasaic ombas —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ajcüwa monsap mitomiün cambaj at monjüyüy montaj apmajmeliw ombas tiül micambaj Teat Dios, ngo mat icona. ³² Cos aaga Juan neech yow tiün masaj icon nguineay merangan najneaj, pero icona ngome teyariün andeac nej. Pero altiül ajcüwa monsap mitomiün cambaj, aton altiül monjüyüy montaj tayariw nej andeac. Icona masey tejawan aag ayaj, ngo leaam

imeajtsan mecueatiün irangan ngo majneaj, meyariün andeac nej.

Andeac andüy wüx ngo majneaj monrang najiüt

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ Inguiayiün alinoic leaw sanasaj icon: Tajlüy nop nateateran tapiür xeyay owl uva tiül micorrül nej, tarang najneaj owl corrül. Condom tarang noic pil tiüt tiül piedra niüng apmacuüücharan najün uva maw miyow nej. Aton tarang nop najał oleaj iüm nasoic torre niüng alndom macüleran cawüx majiürüch a corrül.

'Ndoj tayac teowix nipilan aaga corrül quiaj, cas tamb andüy alinoic iüt. ³⁴ Wüx lamatüch a nüt mapeederan najün uva, quiaj aaga neneay corrül tüüch mamb acas monbeol nej majawüw monrang najiüt, mayariw leaw netam müünd neneay iüt.

³⁵ Naleaing ajcüwa monrang najiüt tasapüw ajcüwa monbeol. Nop tatoliw, alinop nómbar tambiyaw, alinop taloxiw. ³⁶ Aaga neneay iüt quiaj tandüy wüx müüch mamb alacas monbeol nej. Atanej tarangüch wüx ombasüw aton.

³⁷ 'Ndójwüx quiaj tüüch mamb micual nej, cos tapiüng: "Netam mayariw andeac xecual", aw. ³⁸ Naleaing ajcüwa monrang najiüt, wüx tajawüw micual neneay iüt, quiaj tapiüngüw nejíwan quiaj: "Nej aag ayaj apmeneay aaga corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneayiiüts a iüt cam", awüw. ³⁹ Quiaj tasapüw mawüniw tiül corrül, ndoj tambiyaw nómbar.

⁴⁰ 'Jow, wüx apmapeay aaga naxey neay iüt, ¿cuane apmarang wüx ombasüw ajcüwa monrang najiüt quiaja? —aj nejiw.

⁴¹ Quiaj tapiüngüw:

—Aaga neneay iüt apmambiy ajcüwa ngo majneaj monrang najiüt quiaj, ngome apmajiür nejiw lasta. Condom aaga iüt apmayac teowix alinoic ajlüy monrang najiüt para alndom müjchiw nej leaw netam müünd wüx apmatüch a nüt mapejtich najün uva —awüw.

⁴² Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol, ngo meteowan nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios? cos apiüng:
Aaga piedra leaw taloxiw ninguiün monrang iüm,

nganüy laíün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm.

Teat Dios nerang aag ayaj, ajawaats aag ayaj xeyay najneaj, aw.

⁴³ 'Pares sasaj icon langome apmejlüyiün tiül micambaj Teat Dios. Apmüünd palpálwüx nipilan leaw apmarang atnej andiüm Teat Dios. ⁴⁴ Jane apmajmiüç wüx aaga piedra quiaj apmapol nej. Pero sitiül aaga piedra quiaj apmajmiüç wüx ombas aljane, nómbar apmacuiaach nej tiüt —aj nejiw.

⁴⁵ Ajcüwa montangtang miteaats y fariseos, wüx tanguiayiw leaw teamandeac Teat Jesús, quiaj leaad omeajtsuw aag ayaj andüy wüx ombasüw nejiw amb apiüng. ⁴⁶ Quiájan tandiümüw masapüw nej; pero naleaing timboloj mandüyiw cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw Teat Jesús nop nej nendeac andeac Teat Dios.

22

Andeac andüy wüx nop nengoch owix

¹ Teat Jesús tandüy wüx alinomb masaj nejiw acas poch ngome aleaing miün, tapiüng:

² —Tiül micambaj Teat Dios ajlüy atnej arang nop minatang nenajiüt, tayac nangos nüt wüx angoch owix micual nej.

³ Tüüch mambüw mimonbeol nej majanüw leaw najpajüw niüng aaga nengoch owix. Naleaing ajcüwa najpajüw quiaj, ngo mandiümüw mambüw. ⁴ Tandüy wüx müüch mamb alacas mimonbeol nej, tasaj: "Isajan ajcüwa landoj iün majpajüw: Landoj lajlüy leaw apmüeteran, lanambiy xeboy, at leaw naxipxip xenimal. Meáwan lajlüy, isajan miünüw niüng nengoch owix", aj nejiw. ⁵ Ajcüwa iün majpajüw quiaj, ngo mandiümüw. Nop tamb tiül corrül, alinop tamb menüjpeay. ⁶ Alacas tasapüw ajcüwa monbeol, quiaj tapots matoliw, ndoj tambiyaw nómbar. ⁷ Wüx tanguiay aag ayaj a minatang nenajiüt tajcüy xeyay, tüüch mambüw misoldados nej mandrojchiw ombas ajcüwa ngo majneaj nipilan quiaj, mabel micambajüw nejiw. ⁸ Condom quiaj tasaj mimonbeol nej: "Meáwan lajlüy, pero ajcüwa najpajüw ngo metamüw nicuajind. ⁹ Nganüy quiüran meáwan tiül

tiüd, isajan nipilan leaw apmexoman ich miünuw ningüy niüng nengoch owix”, aj nejiw. ¹⁰ Quiaj tambüw tiül tiüd ajcüwa monbeol quiaj, tapots masojnongoj meáwan nipilan leaw axomüw, masey monrang najneaj, masey monrang ngo majneaj. Condom chipiow a nden niüng nengoch owix.

¹¹ 'Condom aaga minatang nenajiüt quiaj tajmel majaw meáwan monlüy quiaj. Quiaj tajaw altiül nop ngo masooig apix nej atnej netam majiür monamb niüng nengoch owix. ¹² Quiaj tasaj: “Amigo, ¿neol nguineay tejmel ningüy sitiül ngo mesooig leaw asoijquiw monamb niüng nengoch owixe?” aj. Aaga naxey quiaj lombójan, ngo mendeac. ¹³ Quiaj aaga minatang nenajiüt tasaj mimonbeol nej: “Isapan, it-sajcan oleaj owix, iloxiün ninguiün tiül ngo majneaj tiül pojniün niüng ajlüy monjiünts, niüng aporros olüiqueran”, aj nejiw. ¹⁴ Cos xeyay najpajüw, pero napateay narriütch —aw Teat Jesús.

¿Netam majwan tomiün andüy tiül Roma?
(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵ Condom tawüw quiaj ajcüwa fariseos, tapots mandeacndeacüw nguineay alndom masapüw Teat Jesús wüx leaw apmandeac. ¹⁶ Quiaj tüjchiw mamb minipilanuw nejiw at alacas minipilan Herodes masajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Teat, sajawan ique xeyay indiüm mejaw manderac leaw naleaing, aton iquiaach leaw apiüng Teat Dios atnej netam. Ique ngo mepiüng wüx leaw andeac nipilan. Aton ique ngo meamb wüx mejaw jane netam jane ngwüy. ¹⁷ Sandiüman nanguaiyiün leaw apmeipiüng Teat. ¿Naleaingue netam majwan tomiün müünd a minatang nenajiüt nenüt César, ngwüy ngo metama? —ajüw nej.

¹⁸ Naleaing Teat Jesús cos lamajaw neol tatüniw manguiayiw, quiaj tasaj nejiw:

—¡Icona monwüyay arang najneaj! ¿Neol tendiüman mesapan xic wüx leawa sanapiünga? ¹⁹ Chiün najaw aaga tomiün leaw apmüünd minatang nenajiüt —aj nejiw.

Quiaj tüjchiw nej majaw noic tomiün na-soic denario. ²⁰ Almajaw, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Jane mitey, jane minüt alwüx a tomiün cama? —aj nejiw.

²¹ Quiaj tasajüw nej:

—César —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijchan a César leaw ocueaj nej, at aton ijchan Teat Dios leaw ocueaj nej —aj nejiw.

²² Wüx tanguiayiw aag ayaj mbayajow manguiayiw, acueatiwan nej, tawüw quiaj.

Wüx apmapacaran tiül mondeow

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³ Tíulan aaga nüt quiaj tapeayiw ma-jawüw Teat Jesús acas saduceos. Ajcüw ayaj apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb. Tatüniw manguiayiw:

²⁴ —Maestro, teat Moisés apiüng sitiül nop naxey mandeow, nganaw majiürüw micualuw nejiw, michiig nej netam men-goch owix awaeaag aaga leben omal najtaj quiaj, majiürüw micualuw nejiw atnej majlüy micual micoj nej. ²⁵ Atquiaj tajlüy tiül xicona, cos tajlüy ayaíw monkay nop necual nejiw. Aaga natang tiül nacojaran tengoch owix, ndoj tandemow nganaw majiürüw micualuw nejiw. Con-dom michiig nej tengoch owix awaeaag aaga leben omal quiaj. ²⁶ Atanej tajlüy wüx michiig nej, tandemow aton. Condom átan amb alinop michiig nej. Atquiaj tengoch owixaw maquiüjpüw aaga najtaj meáwan ajcüwa ayaíw monkay. ²⁷ Ndójwüx, nejay a najtaj tandemow. ²⁸ Jow alinoic nüt wüx apmapacaran tiül mondeow, ¿ngün tiül nejiw ajcüwa ayaíw monkay apmaquiüjpüw aaga najtaj quiaja, cos meáwan tengoch owixaw maquiüjpüw? —ajüw nej.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¡Ngo mejawan cuane teamendeacan quiaj, cos ngo mejawan cuane ajlüy tiül Mipoch Teat Dios; aton ngo mejawan cuane alndom marang Teat Dios! ³⁰ Cos wüx apmapacaran alinomb ngome apme-quiiübayer, cos apmajlüyeran nóiquian atnej ángeles ocueaj Teat Dios najlüyiw tiül cielo. ³¹ Nganüy wüx aaga ipiüngan apacaran tiül mondeow, ¿neol, nómbar ngomeaag

meteowana nguineay apiüng Teat Diosa? Cos apiüng: ³² “Xique Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob, ajcüw tajlüiyi tanomb”, aw. Cos Teat Dios ngome Midiosuw mondeow, nej Midiosuw leaw almapac —aj nejiw Teat Jesús.

³³ Nipilan wüx tanguiayiw aag ayaj mbayajow manguiayiw aquiaach.

¿Ngün tiül a poch tüünd Moisés alwüx atam?

(Mr. 12:28-34)

³⁴ Wüx ajcüwa fariseos tanguiayiw nguineay Teat Jesús lamüüch mapalüw ombeayiw a saduceos, quiaj canchiütoj.

³⁵ Condom nop tiül nejiw, nop nendüy wüx minawiig Moisés, tatün manguiay Teat Jesús majaw cuane apmapiüng, tasaj:

³⁶ —Maestro, ¿ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay netam marangüche? —aj.

³⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—“Netam mendiüm Teat Dios con imaeaats, con miespíritu, con mifis aton.”

³⁸ Aag ayaj alwüx atam, ombas netam marangüch. ³⁹ Alinoic andüüban landiüm atnej, apiüng: “Ijiür lasta jangantanej atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj”. ⁴⁰ Naw wüx aaga ijquiauw poch andeac Teat Dios quiaj, ajlüy meáwan poch leawa Moisés tayac, at leaw taquiajchiw mondeac andeac Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Wúxan canchiüjow quiaj a fariseos, quiaj tatün manguiay nejiw Teat Jesús.

⁴² Tapiüng:

—¿Cuane ipiüngan wüx aaga Cristo, aag lapiürang aliüca? ¿Jane mixeech neje? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—David —awüw.

⁴³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Neol, nguineay a David tasaj: “Teat Naxey”, maj, wüx tandeac leaw tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos tapiüng:

⁴⁴ Teat Dios tasaj a Teat Naxey, aaga Cristo: “Cheter ningüy amb wüx xeác,

leaw ndoj nayac moncüy majaw ic maquiejliw micosuw nejiw timbas”, aw.

⁴⁵ ¿Nguineay alndom mapiürang David mixeech aaga Cristo, sitiül nejay David tasaj: “Teat Naxey”, maja? —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁶ Quiaj nejinguind ngondom mangoch nej andeac. Ajan wüx aaga nüt quiaj nejinguind ngome tandüy wüx matün manguiay nej nicuajind.

23

Tandeac wüx fariseos y wüx mondiüy wüx a poch tüünd Moisés

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej, at altigüy nipilan aton, tapiüng:

² —Ajcüwa mondiüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos chetetoj niüng chetet a Moisés maquiajchiw wüx leawa nej tapiüng. ³ Icona netam meyariün leaw aquiajchiw, netam merangan leaw apiüngüw; pero naleaing, nde merangan atnej arangüw nejiw, cos nejiw aquiajchiw najneaj, pero ngo marangüw atnej. ⁴ Nejiw üjchiw nipilan mamalüw leaw xeyay naúm ngondom mamalüw; pero nejiw ngo mandiümüw marrejquiw aag ayaj masey naag nots micual owixaw. ⁵ Meáwan leaw arangüw, arangúwan majaw nejiw nipilan. Xeyay andiümüw maoeliw teombas omalüw at wüx owixaw nejiw aaga nine iqual acas Mipoch Teat Dios atnej ajlüyay marangüw. Naleaing nejiw xowüy andiümüw mayacüw leaw nadamdam. Aton apixaw nejiw leaw asoijquiw ajiür najaljal misoots nej ngo matnej leaw asoijquiw meáwan nipilan. ⁶ Aton wüx ajlüy monet xowüy ayambüw chetemoj niüng ajlüy natangtang monajiüt. Átan ayambüw chetemoj niüng alndom malombaranüw tiül sinagogas. ⁷ Aton xowüy andiümüw matepeay nejiw nipilan tiül plas, xowüy andiümüw masoiquiw Rabí, Rabí, majowiwiw.

⁸ Icona nde meyambyamban mesoiquiün Rabí, cos meáwan icona ijlüyiün atnej nerchiigayon, nercojayon itowtowíün ijlüyiün. Áagan nop nequiaach icon ajlüy, aag ayaj a Cristo leaw lapiürang aliüc.

⁹ Nde mepiüngan wüx nejinguinind ningüy wüx a iüt cam: miteatiiüts, merawan, cos áagan Teat Dios najlüy tiül cielo alndom mepiüngan wüx miteatiiüts. ¹⁰ Nde mendiüman mesoiquiün minatang icon, cos áagan a Cristo leaw lapiürang aliüc, nejay minatangan. ¹¹ Jane ayamb nguineay mambeol jangantanej tiül icona, aag ayaj ajlüy atnej natang tiül icona. ¹² Cos jane ayaag nej natang, apmüünd marang nop ngo membeat nicuajind; aton jane ayaag nej ngo membeat, nej apmarang natang.

¹³ 'Pobre icona, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at aton icona fariseos, ndeac mbeay! ¿Neol ipalan a nipilan, ngo meajchiün majmeliw tiül micambaj Teat Diosa? Icona ngo mendiüman mejlüyiün tiül, aton ngo meajchiün majmeliw leaw andiumüw majmeliw.

¹⁴ 'Pobre icona, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos inojiüni anüngüw monlemben omal montaj at meáwan almajiürüw; ndoj itajcan orar xeyay para majaw icon nipilan, nguineay alndom mexotan irangan ngo majneaj, aag ayaj imbeayiünan. Cos temerangan atquiaj, apmajmel xeyay isoetiün.

¹⁵ 'Pobre icona, mondüy wüx a poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos ijüyjüyiün nguiajantanej wüx iüt, aton tiül ndec, meyamban nipilan mandüpwiw wüx nguineay irangan. Wüx lamandüpwiw leaw irangan, quiaj lameajchiün marangüw xeyay ngo majneaj, alwüx quiriw ngo matnej leaw irangan.

¹⁶ 'Pobre icona, at icon somb montiib mitiiüd alinop! Neol ipiüngan: "Sitiül aljane mapaj wüx minüt aaga nadam nangaj iüm cam, aag ayaj ngo membeat; pero jane apmapaj minüt a oro najlüy tiül nadam nangaj iüm, aag ayaj mbich nembeat, netam marang leaw tapiüng", merawan. ¹⁷ 'Icona nerchachiün, nersomban! ¿Neol, ngün alwüx atam, aaga oro, ngwüy nadam nangaj iüma, aaga neech marang nangaj a oro? ¹⁸ Aton ipiüngan: "Jangantanej leaw apmapaj minüt aaga artül aag ayaj ngo membeat; pero jane apmapaj minüt nichech najmel wüx artül, aag ayaj mbich nembeat, netam marang leaw

tapiüng", irawan. ¹⁹ 'Icona nerchachiün, nersomban! ¿Ngün alwüx atama, aaga nichech, ngwüy aaga artül leawa neech mangaj aaga nicheche? ²⁰ Leaw apaj minüt artül, aton apaj minüt meáwan leaw najmel wüx. ²¹ At leaw apaj minüt a nadam nangaj iüm, ngome áagan minüt nadam nangaj iüm quiaj apaj, at apaj Teat Dios aton cos nej acül quiaj. ²² Aton jane apaj minüt cielo, apaj minüt niüng chetej Teat Dios. Ngome áagan aton apaj minüt Teat Dios cos nej quiaj chetej.

²³ 'Pobre icona, mondüy wüx a poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Icona iyacan diezmo naw tiül ajcüwa najmboc angan soex nenüt menta, inix, comino; pero naleaing icueatíünan ngo merangan leaw alwüx atam naw tiül aaga poch tüünd Moisés. Aag ayaj, merangan leaw najneaj, netam mejiüran lasta jangantanej, aton netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios. Ajcüw ayaj xeyay netam meyacan imeajtsan wüx merangan. Aton ngondom mecueatiün meyacan midiezmojan. ²⁴ 'Icona at icon somb montiib mitiiüd alinop, cos ilalan leaw apmenganeowan ngana melajan tiül xix, pero ngo meyajcan sitiül melajan tiül nop camello!

²⁵ 'Pobre icona mondüy wüx poch tüünd a Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Ijantsan ombas a tas, at a polat, pero ngo meyamban imeajtsan nguineay texoman leaw apmeyacan tiül, cos meáwan ixomxománan wüx inejiün. Aton ngondom mer-sapayon wüx mecueatiün merangan ngo majneaj. ²⁶ 'Icona fariseos somb! Netam ombas mejantsan amb tiül a tas at a polat, quiaj mbich apmerixix amb wüx ombasuw.

²⁷ 'Pobre icona mondüy wüx poch tüünd a Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos ijlüyiün at icon mioxiüt mondeow. Ajüic rajnüs ombas; pero amb tiül chipiow olaats, najmboc. ²⁸ Atquiaj ijlüyiün icona aton, cos ajüic najneaj irangan, pero naleaing irangánan majaw icon nipilan. Tíulan icona xeyay ngo majneaj amb wüx imeajtsan, at irangrangayon wüx merangan cuajantanej ngo majneaj.

²⁹ 'Pobre icona mondüy wüx poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay!

Neol a icona itajcan majneaj mioxütüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. At inchoman irangan mimbaj nej ajcüwa nine iüm tarangüch wüx oxiüt. ³⁰ Ndoj ipiüngan: "Jondot sitiül xicona salnajlüyiün wüx aaga nüt apacüw xexejchiün, nömban ngo naquijpan wüx, wüx tambiyaw mondeac andeac Teat Dios", irawan. ³¹ Icónan quiaj tenguijal mejüiquichan naleaing icona micual icon monbiy mondeac andeac Teat Dios. ³² Nganüy neol jane nepal icon ngo merangan atnej tarangüw mixejchiün!

³³ 'At icon ndiüc, micual icon ndiüc! ¿Nguineay apmeriowan wüx, ngo meamban tiül biümba? ³⁴ Nganüy sanüüch miün xeyay mondeac andeac Teat Dios, at mondüy, at monquiaach wüx xique. Icona apmembryan, altiül apmeyacan wüx cruz, altiül apmewüjchiün tiül nangaj iüm. Aton apmeyamban ombasuw tiül tiül cambaj. ³⁵ Quiaj apmejüran xeyay isoetiün, meáwan quiej leaw tajünch tiüt naw wüx tambiyeran Abel, nop nerang najneaj, ndoj wüx a Zacarías micual Berequias, áag tembiyan tiül asapüy nadam nangaj iüm maquiiüb artü. ³⁶ Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmamb wüx imbasan.

Teat Jesúus tajünts majaw moncül Jerusalén

(Lc. 13:34-35)

³⁷ 'Jerusalén, monaw tiül cambaj Jerusalén! ¿Neol tenguijal membiymbryan ajcüwa mondeac andeac Teat Diosa? ¿Neol teloxiün leawa Teat Dios üüch miün masajüw icon wüx neje? ¡Xique xeyay tandiümas naxejneng icon atnej arang noic quit maxejneng micual nej teombas miolümb nej; pero naleaing icona ngo mendiüman! ³⁸ Nganüy apmejawan nguineay apmajcueat aaga nadam nangaj iüm icueajiün. ³⁹ Cos sasaj icon langome apmexoman mejawan xic. Apmejawan xic alinomb wüx apmatüch a nüt, quiaj apmeiüngan: "Najneajay ajlüy aaga üüch nej miün Teat Dios", apmerawan—aj nejiw Teat Jesúus.

24

Wüx apjarriüm a nadam nangaj iüm
(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Wüx Teat Jesúus taw tiül a nadam nangaj iüm laámb apmamb, quiaj minipilan nej tapots masajsajüw nej wüx najneajay ajlüy aaga nadam nangaj iüm maquiiüb ajcüwa nadamdam iüm andüüch awaeaag nadam nangaj iüm. ² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesúus:

—¿Ijawan meáwan aag ayaj? Naleaing sasaj icon, alinoic nüt ngome apmajlüy noic piedra mesapüy maquiiüb alinoic, cos meáwan apmümb majarricharan —aj nejiw.

*Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam
(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)*

³ Condom tambüw andüiyiw wüx mitiüc Olivos. Wüx Teat Jesúus alchetem, quiaj tatüniw manguiayiw nej minipilan nej wüx tajlüiyiw nejíwan quiaj, tasajüw:

—Teat, sandiüman mesaj xicon, ¿ngow apmajlüy meáwan aag ipiüng quiaja? ¿Cuane apmajüic majaraw wüx iliüc alinomb, wüx apmümb minüt a iüt cama? —ajüw nej.

⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesúus:

—Ijawan, nde mawaiich icon nejinguind. ⁵ Cos xeyay nipilan aliücw miün, apmayariw xenüt, apmapiüngüw: "Xique aaga Cristo", apmawüw; quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan. ⁶ Aton apmenguiayıün apmanderac wüx montsoj mapiüngüw lajlüy, tengwüy laliüc majlüy. Masey, nde mbayameron, cos atquiaj netam majlüy; pero nganaw matüch mümb minüt a iüt cam. ⁷ Cos monaw tiül noic iüt apmembiyayej maquiüpüw monaw tiül alinoic iüt, at monaw tiül noic cambaj maquiiüb monaw alinoic cambaj. Aton apmajlüy lop, monandeow, at aton apmajlang nadamdam ateam tiül palpálwüx iüt. ⁸ Meáwan aag ayaj les tamelich ajlüy xeyay ngo majneaj, xeyay necoy.

⁹ 'Apmayacüw icon teowixaw monajiüt müjchiw icon memongochiün necoy, aton apmembiyaranan. Apmajcüiw majawüw icon meáwan nipilan ajcan iyariün sandeac. ¹⁰ Wüx aaga nüt quiaj xeyay leaw tapiüngüw ayariw sandeac apmacueatiw. Altiül apmajcüiw majawüw icon, altiül apmayacüw icon teowixaw monajiüt. ¹¹ Apmajlüy xeyay monwaiich. Apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios

nejiw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipi-lan. ¹² Cos apmajlüy xeyay ngo majneaj, langome apmajürüw lasta alinop. ¹³ Jane ngo macueat, pero apmaíuc wüx meáwan aag ayaj leawa ümb mamong, Teat Dios apmawün nej wüx. ¹⁴ Aaga najneaj nanderac cam leaw apiüng wüx nguineay Teat Dios andiüm meáwan nipilan majlüyw tiül micambaj nej, netam manguiayiw meáwan palpálwüx nipilan wüx iüt. Quiaj ndoj apmümb minüt aaga iüt cam.

¹⁵ 'Tanomb teat Daniel, nop nendeac andeac Teat Dios, tarang wüx nawig, tapiüng wüx aaga xeyay ngo majneaj leaw apmüüch ndrom ombas cambaj. Wüx apmejawan aag ayaj lajlüy lapeay tiül aaga nadam nangaj iüm —jane teamateow ich mayamb omeaats majaw cuane wüx apiüng. ¹⁶ Quiaj leaw altiül Judea ich mecuiür andüy tiül tiüc. ¹⁷ Sitiül aaga nüt quiaj aljane ngome altiül iüm, nde majmel mawün leaw ajiür. ¹⁸ Aton sitiül aljane altiül corrül, aton nde mandilil andüy aniüng nej maxaing apix nej. ¹⁹ ¡Pobre nejiw ajcüwa müm montaj leaw alteomeajtsuw micualüw nejiw, at leawa tenguialachech micualüw nejiw wüx aaga nüt quiaj! ²⁰ Itüniün ocueaj Teat Dios nde müüch icon mercuiürran wüx ajlüy naquind, tengwüy wüx nüt axoodaran. ²¹ Cos apmamongocharan xeyay ngo majneaj, leaw nómbar ngomeaag ajaraw nde wüx Teat Dios tarang aaga iüt, aton ngome apmajaraw alinomb. ²² Wüx aaga nüt quiaj, sitiül Teat Dios apmüüch majlüy aaga ngo majneaj quiaj xeyay nüt, nejinguind ngondom mapac. Naleaing Teat Dios apmandondoch naijen aag nüt quiaj, cos xeyay ajiür lasta minipilan nej leawa lamarriiid.

²³ 'Sitiül aljane apmasaj icon: "Jogüy a Cristo", maw, tengwüy mapiüng: "Joyaj a Cristo", maw, nde meyariün andeac nej. ²⁴ Cos aliücw xeyay monwaiich, altiül apmapiüngüw Cristo nejiw, altiül apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nejiw. Apmarangüw ateócan mambaijchaw nipilan, apmawaijchaw xenipilan leaw lanarriiid jondot alndom. ²⁵ Nganüy lanasaj icon aag ayaj wúxan nganaw ma-

jlüy. ²⁶ Atquiaj sitiül apmasajüw icon: "Ijawan, alninguiün aaga Cristo tiül wa-jchiüç", majüw icon, nde meamban me-jawan. Tengwüy apmasajüw icon: "Joíün altiül iüm", majüw icon, nde meyariün andeacüw nejiw. ²⁷ Cos Teat Naxey, wüx aliüc aag ayaj apmajlüy naijen, atnej noic ajlip nómbar alipiich naw nonüt andüy noleat. ²⁸ Nquiajantanej niüng ajlüy mon-deow, quiaj alponongom potwit.

Wüx apmandilil Teat Naxey

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ 'Wüx landoj ajlüy aaga xeyay ngo majneaj quiaj, nüt lango merraj, at a caaw aton; at ocas apmajmiüç imiün tiül cielo. Meáwan leaw ajlüy cawüx apmajüyjüy ap-melanglangüy. ³⁰ Condom apmajaraw tiül cielo aliüc a Teat Naxey. Quiaj apmajüntsüw meáwan nipilan wüx a iüt cam; apmajawüw a Teat Naxey laliüc amb tiül oic xeyay najneajay ajlüy, nelitlit. Nop nej minatang nenajiü. ³¹ Quiaj apmasaj ángeles maindeaw trumpet napac, masojnongoj meáwan minipilan nej wüx iüt, imiünw nonüt, noleat, calüy, cawac.

³² 'Ijawan nguineay arang a toc: Cos wüx latsatsaw mipüüig nej mayac aóp, quiaj ajüic laliüc matüch a nüt merraar. ³³ At icona aton wüx apmejawan lajlüy aag lanasaj icon quiaj, quiaj netam me-jawan laliüc matüch a nüt mapeay aaga nüünd miün. ³⁴ Naleaing sasaj icon meáwan aag ayaj apmajlüy wúxan aliün majlüyiw ajcüwa nipilan quiaj. ³⁵ Masey a iüt, at a cielo apndrom ombasüw, xepoch nómbar ngo ndrom ombas.

³⁶ 'Wüx aaga nüt, at wüx aaga ores wüx apmajlüy aag ayaj, nejinguind ngo majaw. Ángeles tiül cielo ngo majawüw aton. Néjan quiaj Xeteat Dios ajaw.

³⁷ 'Wüx aliüc Teat Naxey, apmajlüy atnej tajlüy tanomb wüx almapac Noé. ³⁸ Cos atnej tajlüy wüx nganaw ndilimeay a iüt cam tiül yow, nipilan ngo mapiüngüw wüx, netiw, nanganeowüw, angoch owixaw at-nej mbójan marangüw. Atquiaj tatüch a nüt majmel tiül nadam müx a Noé. ³⁹ Nejiw ngo meteotsüw nicuajind. Wüx tajngot a napac ijchiür, tajal a yow anmambich

mandrooch nej ombasüw meáwan niplan. Atquiaj apmajlüy aton wüx aliük Teat Naxey. ⁴⁰ Wüx aaga nüt quiaj apmajlüy ijpüw monxey tenguijal arangüw najiüt tiül corrül. Nop apxaijnguiam, alinop apmacúlan. ⁴¹ Aton apmajlüy ijpüw montaj teanchiülüw, nop apxaijnguiam, alinop apmacúlan.

⁴² Icona netam mecüliün ipacüjchiün iniüjcan cos ngo mejawan cojores aliük a Teat Naxey. ⁴³ Ijawan, jondot nop nateateran majaw cuame ores apmajmel anüng nej need, ngome apmameay, ngo müüch majmel tiül nden maneed. ⁴⁴ Atquiaj icona aton netam mecüliün nej, cos Teat Naxey apmandilil wüx ngome teateotsaran.

*Nop nembeol nerang najneaj, alinop nerang ngo majneaj
(Lc. 12:41-48)*

⁴⁵ Tajlüy nop neneay najiüt tajíür nop nembeol nej, xeyay axom omeaats, najneaj arang. Aaga neneay najiüt tayac teowix nembeol nej anüng nej majaw nej ocueaj, mawiül monlüy quiaj, müüch nejiw leaw netam; ndoj tamb. ⁴⁶ Najneajay apmajlüy aaga nembeol quiaj wüx apmandilil aaga neneay najiüt sitiül apmaxom nej teamarang meáwan leaw lamasaj. ⁴⁷ Naleaing sasaj icon, aaga ne-neay najiüt quiaj ndójwüx apmayac teowix aaga nembeol quiaj meáwan leaw almajiür majaw nej ocueaj. ⁴⁸ Nganüy sitiül ndot aaga nembeol quiaj marang ngo majneaj, mapiüng neneay najiüt nequiy apmapeay; ⁴⁹ ndoj tapots mawüüch aquiüjpüw nej, at üetüetan, angüngünan maquiiüb mongün. ⁵⁰ Ndot tealeámban aag ayaj, quiaj apeay aaga neneay najiüt wüx nüt ngo leaam omeaats a nembeol macül nej. ⁵¹ Quiaj apmüüch majwüch mamongoch xeyay necoy, ndoj apmayac maquiiüb tiül ajcüwa monrang ngo majneaj, niüng ajlüy monjiünts niüng apmeporros olüqueran.

25

Tandeac andüy wüx gajpowüw monüx

¹ Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo apmajlüy atnej tajlüy wüx gajpowüw monüx leaw tambüw mangochiw nengoch owix,

ajoyiw candil. ² Acoquiaaw nejiw ajcüwa monüx quiaj leaad omeajtsüw majoyiw leaw netam, alacoquiaaw ngo leaam omeajtsüw nicuajind. ³ Nejiw masey ajoyiw candil, naleaing ngo majoyiw aceite. ⁴ Pero ajcüw leaw leaad omeajtsüw leaw netam, ngome áagan candil ajoyiw, aton tajoyiw altegüy aceite amb tiül limet. ⁵ Cos nengoch owix tequiy mapeay, quiaj tind ameayiw, ndoj tameayiw. ⁶ Wüx tatüch pinawan ongwiiüts, quiaj tanguiayiw noic nanderac, tapiüng: “Jogüy lapeay a nengoch owix; witiüron ingochiün!” aw. ⁷ Quiaj witiütoj a monüx macheniw mican-dileaw nejiw. ⁸ Ajcüwa ngo majoyiw leaw netam tasajüw aquiüjpüw nejiw: “Ijchan xicon noic pite miaceitejan cos teapiniow xecandilean”, ajüw. ⁹ Ajcüwa monüx leawa tajoyiw leaw netam tapiüngüw: “Ngwüy cos condom langome apmatüch xicueajiün, aton ngome apmatüch icon. Neol ngo meriümban niüng ajnap mengalan”, awüw. ¹⁰ Ajcüwa acoquiaaw monüx leaw ngo majoyiw leaw netam, wüx laambüw angalüw aceite, quiaj apeay a nengoch owix. Leaw monüx tajoyiw leaw netam tajmeliw tiül nden maquiüjpüw nengoch owix. Quiaj tapalüch ombeay nden. ¹¹ Condom quiaj tapeayiw ajcüw alacoquiaaw monüx, tapiüngüw: “Teat, teat, ileaaig ombeay nden najmeliün!” awüw. ¹² Quiaj tasoiiquiw: “Naleaing sapiüng, ngo najaw jane icon”, ajowiaw —aw Teat Jesús.

¹³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:
—Icona netam mecüliün ipacüjchiün iniüjcan, cos ngo mejawan ngün nüt, cuame ores apmandilil a Teat Naxey.

Teat Jesús tandeac wüx tomiün

¹⁴ Micambaj Teat Dios ajlüy atnej tarang nop naxey, cos wüx laliük mamb tiül alanoic iüt, quiaj tapaj mimonbeol nej, tayac teowixaw mitomiün nej.

¹⁵ Nop tiül nejiw tüüch acoquiaaw mil tomiün, alinop ijquiaaw mil, at alinop noic mil. Tüüch nejiw anopnopoj leaw ajaw alndom maxaing tiüt marangayej najiüt naw wüx aaga tomiün quiaj. Condom tamb.

¹⁶ Aaga nembeol leaw tüünd acoquiaaw mil tomiün tangal cuajantanej manüüb. Quiaj taxom wüx alacoquiaaw mil. ¹⁷ Atanquiaj

tarang alinop leaw tüünd ijquiaw mil; taxom wüx alijquiaw mil. ¹⁸ Pero nganüy aaga leaw tüünd noic mil tamb maxot, taood iüt mamiüt tiül.

¹⁹ 'Lamajiür xeyay nüt, quiaj tapeay aaga naxey majaw mimonbeol nej, mateow a tomiün majaw nguitow taxomüw wüx. ²⁰ Quiaj tajngot aaga nüünd acoquiaj mil tomiün, ajamiün wüx alacoquiaj leaw axom wüx, tapiüng: "Teaach xic acoquiaj mil tomiün; jogüy alacoquiaj leawa taxomas wüx", aw. ²¹ Quiaj tasaj nej aaga naxey: "Najneajay terang teat, cos masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejiür nadam najiüt. Ich mapac imeaats, apmecül ningüy niüng sacül", aj nej. ²² Condom tajngot alinop leaw tüünd ijquiaw mil tomiün, tapiüng: "Teat, teaach xic ijquiaw mil. Nganüy jogüy mitomiün, alwüx alijquiaw leaw taxomas wüx", aw. ²³ Quiaj tasaj nej aaga neneay najiüt: "Najneajay terang teat, cos masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejiür nadam najiüt. Ich mapac imeaats, apmecül ningüy niüng sacül", aj nej. ²⁴ Wüx tajngot alinop leaw tüünd noic mil, quiaj tapiüng: "Teat, xique sapiüng xowüy apmejcüy. Sajaw iqueixaing omeaats corrül masey ngome iquiyapiür, aton iwit masey ngome iquiy itendeay. ²⁵ Áag timbo-las, quiaj tambas naxot mitomiün tiül loliüt. Nganüy jogüy mitomiün, aliün majlüy leaw ineay", aw. ²⁶ Quiaj tasaj nej aaga neneay najiüt: "Ique ngo majneaj irang, neranch. Sitiül ipiüng saxaing masey ngome xique sapiür, at sawit leaw ngome xique satendeay; ²⁷ neol ngo meajchiw xetomiün leaw ijaw alndom maxomüw wüx alquiriw, condom wüx sana-peay sanayar xetomiün alwüx quiriw", aj nej. ²⁸ Condom quiaj tapiüng: "Inojtiün ocueaj a noic mil tomiün quiaj, ijchan leaw ajiür gajpowüw mil. ²⁹ Cos leaw almajiür apmüünd, ndoj apmajür xeyay; pero leaw ngo majiür apmajnot ocueaj aaga quiriw leaw ajiür. ³⁰ Nganüy aaga neánchez quiaj, iloxiün ninguiün tiül pojniün, niüng apma-jünts, apmenchicnchic olüic", aj nejiw a

neneay najiüt.

Wüx apmajaraw wüx asoeteran

³¹ 'Wüx apmandilil a Teat Naxey, xeyay najneajay apmajlüy; ancalitlit, ayeyiw nej tiüt meáwan miángelos nej. Quiaj apchetem wüx najneajay niüng chetej minatang nenajiüt. ³² Condom apcanchiümoj niüng ajlüy nej meáwan nipilan wüx iüt. Quiaj nej apmarriüd nejiw atnej arang nop nejiür sap, awün pálwüx sap, pálwüx teants. ³³ Ndoj apmayac ajcüwa sap amb wüx miác nej, nganüy a teants amb wüx miquiamb nej. ³⁴ Condom aaga minatang nenajiüt apmasaj ajcüw ajlüyiw amb wüx miác nej: "Macaron, cos najneajay lamambeol icon Xeteat. Nganüy ijmeliün tiül aaga najneajay cambaj tarangüch meneayiün wüx Xeteat Dios tarang a iüt cam. ³⁵ Cos wüx telopas, icona teajchiün xic süet; wüx tind sanganeow yow, icona teajchiün xic yow nanganeow. Tajlüyiüs atnej nop napeay miün nipilan, icona teajchiün xic niüng saxood. ³⁶ Wüx ngo najiür sapix icona teajchiün xic; tiün sandeow, icona teamban mejawan xic. Tajlüyiüs tiül manchiüc icona temongon mejawan xic", apmaj nejiw. ³⁷ Condom ajcüwa monrang najneaj quiaj apmapiüngüw: "¡Teat! ¿Ngüt sajawan ic iiünd, xicona tüüchasan ic ite? ¿Ngüt tind inganeow yow, xicona tüüchasan ic menganeowa? ³⁸ ¿Ngüt sajawan ic ipeay, quiaj tüüchasan ic niüng ixooda? ¿Ngüt ngo mejiür ipix, quiaj tüüchasan ique? ³⁹ ¿Aton ngüt sajawan ic niün indeow, aton ngüt ijmel tiül manchiüc, quiaj tambasan najawan ique?" apmawüw. ⁴⁰ Quiaj apmasaj nejiw aaga minatang monajiüt: "Naleaing sasaj icon, cuajantanej leaw teragan membeolan alinop xenipilan, aag ayaj sayac atnej xique temembeolan", apmaj nejiw.

⁴¹ 'Condom quiaj apmasaj ajcüwa na-jlüyiw amb wüx miquiamb nej: "Iriowan ningüy niüng sajlüy, icona monrang ngo majneaj. Apmeamban tiül biümb niüng ngondom xejquem, leaw tarangüch niüng apmamb nimieech maquiiüb monbeol nej. ⁴² Cos wüx telopas, icona ngo meajchiün xic süet, wüx tind sanganeow yow, icona ngo meajchiün xic yow nanganeow.

⁴³ Tajlüyiüs atnej nop napeay miün nipilan, icona ngo meajchiün xic niüng saxood. Wüx ngo najiür sapix icona ngo meajchiün xic. Tiün sandeow, aton tajlüyiüs tiül manchiüc, icona ngo memongon mejawan xic”, apmaj nejiw. ⁴⁴ Condom quiaj nejiw apmapiüngüw aton: “Teat, ¿Ngüt tajawasan ic tenguijal indeow lop, tind inganeow, ngo nüjchiün ique? ¿Ngüt iyamb niüng ixood xicona ngo nüjchiün ique? ¿Ngüt ngo nüjchiün ic ipixe? ¿Ngüt tiün indeow, teamb tiül manchiüc, xicona ngo nambeolan ique? ¿Ngüt aag ayaja?” apmawüw. ⁴⁵ Quiaj apmasaj nejiw aaga minatang nenajiüt: “Naleaing sasaj icon, cuajantanej ngo mendiüman merangan para membeolan alinop, masey nop ajüic más ngo metam tiül, pues atnej xique temerangan wüx ximbas”, apmaj nejiw. ⁴⁶ Ndoj ajcüw ayaj apmambüw tiül castigo meáwan nüt, pero leaw monrang najneaj apmambüw macüliw tiül cielo meáwan nüt —aj nejiw Teat Jesús.

26

Ayambüw cuane wüx masapüw Teat Jesús (Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Wüx Teat Jesús landoj mapiüng meáwan aag ayaj, quiaj tasaj minipilan nej:

² —Icona lamejawan aliün ic nüt apmajlüy a nangos nüt pascua. Quiaj a Teat Naxey, apmayacüw nej teowixaw monajiüt mambiyaw nej wüx cruz —aj nejiw.

³ Condom quiaj ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton monajiüt tiül nipilan judío canchiütoj tiül nden aniüng Caifás, aaga minatang miteaats. ⁴ Tapots mayambüw nguineay apmawaijchaw para masapüw Teat Jesús mambiyaw. ⁵ Ndoj tapiüngüw:

—Ngondom marangaats aag ayaj wüx nangos nüt cos nipilan apmajcüiyw, apmajlüy xeyay monyaingyaing —awüw.

Nop najtaj tateng najmboc angan aceite wüx omal Jesús (Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Teat Jesús altiül cambaj Betania alaniüng Simón, nop laíün wüx axom nej noic ngo majneaj necoy nasoic lepra.

⁷ Quiaj tajngot nop najtaj ajamiün najmboc

angan aceite xeyay nembeat, chipiow nop nine iquial narangüch najneaj piedra nenüt alabastro. Wüx aliw wüx mes tenguijal üetiw, quiaj aaga najtaj tateng wüx omal Teat Jesús aaga najmboc angan aceite. ⁸ Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj altiül tajcüiyw, tapots mapiüngüw:

—¿Neol tandrooch ombas aaga najmboc angan aceite quiaja? ⁹ Cos sitiül majnap apmambeat xeyay, mambeolaran nipilan ngo majiür —awüw.

¹⁰ Teat Jesús tayaag leaw teamandeacüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots mesajsajan a müm najtaj cama? Icueatiün; nej lamarang noic xeyay najneaj wüx ximbas. ¹¹ Cos leaw nipilan ngo majiür aliw ningüy mequiüjpan meáwan nüt, alndom membeolan wüx indiüman; xique ngome meáwan nüt sanajlüy ningüy naquiiüb icon. ¹² Leaw lamarang a müm najtaj quiaj, wüx tateng najmboc angan aceite wüx ximbas, aag ayaj lamarang nómbar atnej apmarangüch wüx ximbas wüx sanamiüraad. ¹³ Naleaing sasaj icon, nguijajantanej wüx aaga iüt cam niüng apmanderac wüx aaga najneajay nanderac nguineay alndom nawün wüx asoeteran, quiaj apmanderac wüx aaga müm najtaj cam nguineay tarang, para leaam omeatasaran wüx nej —aj nejiw Teat Jesús.

Judas tapiüng apmayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴ Condom nop nenüt Judas Iscariote, nop naw tiül ajcüwa gajpiüp (12) tamb mandeac awaeaag montangtang miteaats.

¹⁵ Tasaj nejiw:

—¿Nguitow apmeajchiün xic sitiül ndot nayac tiül iwixan aaga Jesús? —aj nejiw.

Quiaj tüjchiw nej nimiow gajpowüw (30) tomiün plata. ¹⁶ Naw quiaj aaga Judas tapots mayamb nguineay mayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

Teat Jesús üet awaeaag minipilan nej ndójwüx

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷ Wüx amelich aaga nangos nüt üeteran pan ngo majmel levadura, quiaj minipilan

Teat Jesús tambüw matüniw manguiayiw nej, tasajüw:

—¿Nguiane indiüm teat, namban natagan majneaj niüng apmetiiüts wüx pascua? —ajüw nej.

¹⁸ Quiaj tasaj nejiw:

—Quiüran tiül cambaj, indüyiün aniüng nop naxey, isajan: “Teat Xan apiüng: Laliüc mümb xenüt, sandiüm narang nangos nüt pascua iniüng, naquiiüb xenipilan, aw”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁹ Minipilan nej tarangüw atnej tasoiquiw, tayambüw meáwan leaw apmüetiw wüx pascua.

²⁰ Wüx langwiüts Teat Jesús chetet wüx mes maquiiüb gajpiüp (12) minipilan nej.

²¹ Wüx tenguijal üetiw, quiaj tasaj nejiw:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona apmayac xic teowixaw monajiüt —aj nejiw.

²² Quiaj tamix omeajtsuw xeyay, tapots matüniw manguiayiw anopnopoj, tapiüngüw:

—Jane, ngwüy xique? —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nop teasüet anaag nóiquian tiül polat, aag ayaj apmayac xic teowixaw monajiüt.

²⁴ Teat Naxey apmamongoch atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios; pero xeyay ngo majneaj apmamongoch aaga naxey leaw apmayac teowixaw monajiüt a Teat Naxey. Najneajay sitiül nej ngo wijquiam —aj nejiw Teat Jesús.

²⁵ Quiaj tendeac a Judas, áag teamandiüm mayac nej teowixaw monajiüt, tasaj nej:

—Teat, ¿jane, ngwüy xique? —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ique lamepiüng —aj.

²⁶ Tenguijal ámban üetiw, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, tataag orar, ndoj tamaag, quiaj tüüch nejiw, tapiüng:

—Ixaiunguiün itean, cos aag ayaj xecuerpo —aw.

²⁷ Condom tayar noic vas, tataag orar, ndoj tamongoch manganeowüw, tapiüng:

—Inganeowan. ²⁸ Cos aag agüy xequiej, ajüiquich wüx aaga jayats poch leaw laramrang Teat Dios müüch icon; cos xequiej apmajünch tiüt mawün wüx asoet xeyay nipilan. ²⁹ Aton sasaj icon xique lango

nanganeow miyow uva ningüy; alinoic nüt sananganeow jayats miyow uva nóiquian naquiiüb icon tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Condom wüx landoj matajcüw cantar noic himno, quiaj tambüw andüyiw wüx mitiük Olivos. ³¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Meáwan icona apmecueatiün xic aaga ongwiiüts cam, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sanambiy aaga nejiür sap, quiaj apndajrriüm meáwan misap nej.”

³² Naleaing wüx sanapac tiül mondeow, quiaj sanamb tiül Galilea ombas xic, ndoj iliücan tamiün —aj nejiw Teat Jesús.

³³ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, masey meáwan macueatiw ic, xique ngome sanacueat ic —aw.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Naleaing sasaj ic Pedro, aaga ongwiiüts cam wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic —aj nej.

³⁵ Quiaj a Pedro tapiüng:

—Teat, xique ngome sanapiüng ngo najaw jane ic masey nandeow nóiquian naquiiüb ic —aw.

Atanquiaj tapiüngüw meáwan minipilan nej.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemani

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Condom Teat Jesús tapeay tiül niüng nasaic Getsemani maquiiüb minipilan nej. Tasaj nejiw:

—Cheteron ningüy, cos xique sanamb ninguiün nataag orar —aj nejiw.

³⁷ Condom taquiiüb mamb a Pedro at alipüw micual Zebedeo, ndoj tayaag xeyay amix omeaats. ³⁸ Tasaj nejiw:

—Xowüy amix ximeaats, sayaag atnej teasandeow. Nganüy icüliün xic ningüy, nde memeayiün —aj nejiw.

³⁹ Condom Teat Jesús tamb quiríwan iün majüy, quiaj mejquiet tiüt, tatün ocueaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeteat Dios, sitiül ique indiüm, alndom mewün xic wüx meáwan naél leaw sana-mongoch. Naleaing Teat, nde merang leaw xic sandiüm, irang atnej ique indiüm —aw.

⁴⁰ Condom tandilil majaw ajcüw arojpüw minipilan nej, tajaw lameayiw. Quiaj tasaj a Pedro:

—¿Neol, ngondom mepacana mequiüpjan xic masey noic ores? ⁴¹ Nde memeayiün, itüniün ocueaj Teat Dios, nde matüch icon nimeech. Masey tiül imeajtsan indiüman Meyamban Teat Dios, icona ngo meiücan wüx —aj nejiw.

⁴² Condom tandüy quiaj amb ijmbüw mataag orar masaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeteat Dios, sitiül naleaing netam namongoch aaga naél cam, ngondom mamóngan, irang atnej ique indiüm —aw.

⁴³ Tandilil alinomb niüng ajlüiyiw ajcüw arojpüw quiaj. Taxom nejiw lameayiw alinomb, cos xeyay ind ameayiw, langondom maleaijquiw oniüjcüw. ⁴⁴ Condom tacueat nejiw, tandüy quiaj amb arojmbüw mataag orar, matün ocueaj Teat Dios, tatün atnej landoj matün. ⁴⁵ Condom tandüy niüng ajlüy minipilan nej, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, aliün memeayiüna, tenguijal ixo-jtana? Canüy landoj, lamatüch a ores. Apmayacüch a Teat Naxey teowixaw nipi-lan monrang ngo majneaj. ⁴⁶ Witiüron, tabaats, ijawan lapseay aaga apmayac xic teowixaw nipi-lan —aj nejiw Teat Jesús.

Aquiüpüw mamb Teat Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Tenguiialeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot a Judas, aaga naw tiül gajpiüp minipilan nej, aquiiüb miün xeyay nipi-lan, ajamiünüw machat, aton xiül. Üuch nejiw miünüw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipi-lan judío.

⁴⁸ Aaga Judas lamasaj nejiw nguineay ap-majüiquich ngün masapüw. Cos lamapiüng:

—Áag leaw sanacheech mimboy nej, aag ayaj isapan —aw.

⁴⁹ Condom wüx tajngot, quiaj tamb ma-jaw Teat Jesús, tasaj:

—Ndic Teat, tamtámban ijlüy teat —aj.

Andüüb macheech mimboy nej. ⁵⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Amigo, ¿cuane tewiün meranga? —aj.

Quiaj tajngotoj, tajmeliw masapüw nej, taquiüpüw nej mamb.

⁵¹ Naleaing nop tiül minipilan Teat Jesús tasoond mimachat nej, tandoog nop olaag nembeol minatang miteaats. ⁵² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Isoc alinomb tiül ombiüm mimachat, teat, cos meáwan Jane andiüm matsoj wüx machat, naag machat apmendeowüy.

⁵³ ¿Neol, cuane ipiüng, ngondom natün ocueaj Xeteat Diosa, müüch miün peic miow mil (80,000) miángelos nej mambeolüw xique? ⁵⁴ Pero jondot narang atquiaj, ¿nguineay apmajlüy leaw lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios netam majlüy? —aj nej.

⁵⁵ Condom quiaj Teat Jesús tasaj ajcüwa nipi-lan quiaj:

—¿Cuane imbichan machat, ata xiül wüx isapan xique? ¿Jow a xique, need xique? Meáwan nüt tajlüyiüs niüng ijlüyiün naquiaach icon tiül a nadam nangaj iüm, pero icona ngo mesapan xic. ⁵⁶ Naleaing atcüy netam majlüy, para majlüy atnej nomb tapiüngüw tiül nawiig mondeac andeac Teat Dios —aj nejiw.

Quiájan tacueatiw nej minipilan nej, tecuiürrüw.

Teat Jesús alniüng ajlüy monajiüt

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Wüx landoj masapüw Teat Jesús, quiaj taquiüpüw nej mamb andüy niüng ajlüy Caifás, aaga minatang miteaats, niüng can-chiüjow ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton ajcüwa montangtang monajiüt tiül nipi-lan judío. ⁵⁸ Pedro tandüüb mamb miünquíjan ajngot, tatüch mbeay minden minatang miteaats. Con-dom tajmel chetet maquiüpüw monjiür iüm, mambich majaw nguineay apmajlüy.

⁵⁹ Ajcüwa montangtang miteaats, montangtang monajiüt, aton meáwan monajiüt tiül nipi-lan judío tayambüw Jane matepich asoet Teat Jesús masey awaiich, para mujchiw mamb mandeow. ⁶⁰ Pero ngo maxomüw, masey ajlüy xeyay monwaiich wüx nej. Ndójwüx, tajngotoj ijpüw monwaiich. ⁶¹ Nejiw tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj tapiüng: “Xique alndom najarrich aag nadam nangaj iüm

ocueaj Teat Dios, ndoj wüx er nüt alndom nawitich alinomb", aw —awüw.

⁶² Condom aaga minatang miteaats witiüt matün manguiay Teat Jesús, tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? ¿Cuane teamandeacüw wüx imbas quiaja? —aj.

⁶³ Teat Jesús ndijchiowan, ngo masaj nej nicuajind. Quiaj a minatang miteaats tasaj nej:

—Por minüt Teat Dios leaw almapac, isaj xicon sitiül naleaing ique aaga Cristo lapiürang aliüc, aag Micual Teat Dios —aj.

⁶⁴ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ajaj xique teat, atnej lamepiüng quiaj; y sasaj icon alinoic nüt apmejawan a Teat Naxey alchetem amb wüx miác Teat Dios; aton apmejawan wüx aliüc imiün tiül cielo, amb tiül oic —aj nej.

⁶⁵ Quiaj aaga minatang miteaats tachiüt apix nej cos xeyay ajcüy, tapiüng:

—Aaga naxey cam lamandeac ngo majneaj, ayac atnej Dios nej. ¿Cuane tengualeámban macülliüts manguiayiiütsa? Icona lamenguiayiün nguineay tandeac xeyay ngo majneaj. ⁶⁶ ¿Ngwüy, cuane ajiür meyajcana? —aw.

Quiaj tapiünguw:

—¡Nej ajiür xeyay nisoet, ich mandeow! —awüw.

⁶⁷ Quiaj tapots mateontsüw teombas nej onts ombeayiw nejiw, tatoliw, altiül taleambüw nej. ⁶⁸ Tasajüw nej:

—¡Sitiül ique aaga Cristo, isüet jane teamatol ic! —ajüw.

*Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús
(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18,
25-27)*

⁶⁹ Teat Pedro aliün chetem quiaj tiül nden, quiaj ajngot nop nüx nerang naijiüt quiaj, tasaj nej:

—Ique aton almequiiüb aaga Jesús naw Galilea —aj nej.

⁷⁰ Quiaj a Pedro tawaiich niüng ajlüyaran, tapiüng:

—Ngo najaw cuane ipiüng quiaj —aw.

⁷¹ Pedro wüx laámb apmamong tiül ombeay nden, quiaj majaw nej alinop, aton tasaj monlüy quiaj:

—Aaga naxey quiaj taquiiüb aaga Jesús naw Nazaret —aj.

⁷² Quiaj a Pedro tandüy wüx alinomb mawaiich, tapaj minüt Dios, tapiüng:

—¡Deda nej dios, ngo najaw jane aaga naxey quiaj! —aw.

⁷³ Ajóyan alquiriw ores, quiaj ajcüwa monlüy quiaj tatüchiw a Pedro, tasajüw:

—Naleaing ique aton nop nejiw, cos ajüiquich ic indeac —ajüw.

⁷⁴ Quiaj a Pedro tapots mandeac ngo majeaj, tapaiich, tapiüng:

—Sitiül ngo maleaing sandeac, alinoic nüt sanangüy. ¡Naleaing ngo najaw jane aaga naxey temepiüngan quiaj! —aw.

Andüüban tepaj a gallo. ⁷⁵ Quiaj a Pedro leaad omeaats leawa lamasaj nej Teat Jesús, cos tasaj nej: “Wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic”, aj nej. Quiaj taw quiaj a Pedro, tajiünts xeyay.

27

*Teat Jesús taquiüraab niüng ajlüy Pilato
(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2, Jn. 18:28-32)*

¹ Wüx lachiüjmbaw, quiaj canchiütoj alinomb meáwan montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan judío. Tandeacüw nóiquian nguineay alndom mambiyaran Teat Jesús. ² Quiaj taquiüjpüw mamb a Teat Jesús neóel, tayacüw teowix Poncio Pilato, aaga natang nenajiüt.

Judas tembiyay

³ Condom a Judas, aaga neyac Teat Jesús teowixaw monajiüt, wüx tajaw Teat Jesús landoj apmandeow, quiaj leaad omeaats ngo majneaj lamarang. Tatsoriich alinomb aaga nimiow gajpowüw (30) tomiün plata, tüüch montangtang miteaats at monajiüt. ⁴ Tasaj:

—Xique lanarang nadam nisoet, cos lanayac tiül iwixan nop naxey ngo majiür nicuajind nisoet —aw.

Quiaj tasajüw nej:

—Ic coen mejaw, jowa xicona cuane sambichan ic —ajüw nej.

⁵ Condom quiaj a Judas tawiich quiaj a tomiün tiül nadam nangaj iüm, taw quiaj, tamb merrondüy onic.

⁶ Ajcüwa montangtang miteaats taxain-guiw aaga tomiün quiaj, ndoj tapiünguw:

—Aag agüy ngo majneaj macanchichaats tiül iquial nichech, cos aag agüy ombeat miquiej nop apmandeow —awüw.

⁷ Ndoj andeacndeacuw wüx, tapiüngüw con aaga tomiün quiaj apmangalüw noic iüt niüng arangüch xor, niüng alndom mamiüraad napeay miün nipilan. ⁸ Naw quiaj, aaga iüt quiaj tanüt miíüt quiej. Nganüy nüt cam aliün manüt atquiaj. ⁹ Atquiaj tajlüy para majlüy atnej tapiüng nomb Teat Jeremías, nop nendeac andeac Teat Dios, cos nej tapiüng: “Apmayariw aaga nimiow gajpowüw (30) tomiün plata leaw nipilan judío lamayacuw ombeat nej, ¹⁰ mengalayej noic iüt niüng tarangüch xor, atnej tasaj xic Teat Dios”, aw.

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Teat Jesús wüx alteombas Pilato aaga natang nenajiüt, quiaj tatün nej manguiay:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nena-jiüt ocueajiw nipilan israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing, atnej ipiüng quiaj —aj nej.

¹² Masey tenguijal mayacuw nejasoet ajcüwa montangtang miteaats at monajiüt, nej ngo mapiüng nicuajind. ¹³ Condom quiaj tasaj nej a Pilato:

—¿Neol, ngo menguiay leaw tenguijal mandeacuw wüx imbas quiaja? —aj nej.

¹⁴ Nej Teat Jesús ngo mandeac nicuajind. Quiaj aaga natang nenajiüt quiaj mbayat majaw, lango majaw cuane apmarang.

Atüniw mandeow Teat Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16)

¹⁵ Wüx aaga nangos nüt quiaj, aaga natang nenajiüt alndom matsambiich nop najlüy tiül manchiüç leaw cambaj apmatün. ¹⁶ Aaga nüt quiaj altiül manchiüç nop naxey xowüy anderac wüx nej, nenüt Barrabás. ¹⁷ Wüx nipilan alcanchiümoj, quiaj tatün manguiay nejiw a Pilato:

—¿Ngün indiüman natsambiich, Barrabás, ngwüy Jesúsa, aaga nasaic Cristo? —aj nejiw.

¹⁸ Tapiüng aag ayaj cos lamajaw ajcüyíwan majawüw Teat Jesús, áag tayacuw teowix nej.

¹⁹ Wüx Pilato alchetem niüng ajaw wüxasoeteran, quiaj mintaj nej tüüch mamb masoic: “Nde aleaic merang wüx a naxey nerang najneaj quiaj, cos tepood xeyay mbayatos tiül sameay, taümiüs najaw wüx nej”, aw.

²⁰ Pero naleaing ajcüwa montangtang miteaats, at monajiüt tiül cambaj tapots mawüywüiyip nipilan matüniw tsajmbiüm aaga Barrabás, nganüy a Teat Jesús ich mandeow. ²¹ Quiaj tatün manguiay nejiw alinomb aaga natang nenajiüt, tasaj nejiw:

—¿Ngün tiül ajcüwa ijpüw cam indiüman natsambiiche? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—¡Aaga Barrabás! —awüw.

²² Condom Pilato tasaj nejiw:

—¿Cuane ipiügan, cuane sanarang wüx aaga Jesús nasaic Cristo? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw nóiquian:

—¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¿Mbich cuane nisoet ajiüre? —aj nejiw.

Nejiw tayacuw wüx apajüw, tapiüngüw:

—¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

²⁴ Pilato wüx tajaw ngondom marang nicuajind, cos nipilan tenguijal ajcüyiw, quiaj tatün mamb mayarich yow. Ndoj tapots müüch majants owix nej niüng ajlüy meáwan nipilan. Tapiüng:

—Aag agüy sarang mejawan, xique ngo najlüy tiül wüx apmajünch tiüt miquiej aaga naxey nerang najneaj cam, ijawan coen ninguiaj icona —aj nejiw.

²⁵ Yajnguiat tiüt a nipilan apajüw, tapiüngüw:

—Xicona masey sanaquiüjan wüx xecualan sanengüiün miquiej nej leaw apmajünch tiüt —awüw.

²⁶ Quiaj a Pilato tatsambiich a Barrabás, ndoj, wüx landoj ajwüch Teat Jesús, quiaj tayac teowixaw nipilan mandeow wüx cruz.

²⁷ Condom quiaj misoldados nej taquiüjpüw Teat Jesús andüy tiül noic püpchiün nasaic pretorio, canchiütoj meáwan soldado, ayeyiw nej tiüt. ²⁸ Quiaj tasojndiw nej tiül apix, condom tasojndiw nej tiül noic najal napixeran morada.

²⁹ Ndoj tayacuw wüx omal nej noic corona nepeat sats, aton tasocoj tiül miác owix

nej nots najchow, aag ayaj nangoraad apiüngüw. Quiaj taquiejliw micosuw nejiw tiüt teombas nej mitsojow nej. Tapiüngüw:

—¡Najneajay ijlüy, mbich ique minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío! —ajüw nej.

³⁰ Tapots mateontsüw wüx ombas nej onts ombeayiw nejiw, aton tayariw aaga najchow mawüjchiw wüx omal nej. ³¹ Wüx lapaxiow mitsojow nej, quiaj tasojndiw nej tiül aaga morada napixeran, ndoj tasojndiw nej tiül apix nej. Condom quiaj taquiüjpüw nej mamb mayacüw nej wüx cruz.

Teat Jesús tajmel wüx cruz

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Almawüw quiaj, quiaj mangochiw nop naxey naw Cirene, nenüt Simón. Tasapüw nej mambitic micruz Teat Jesús.

³³ Quiaj tapeayiw tiül niüng nasoic Gólgota, aag ayaj amb apiüng omal mondeow. ³⁴ Quiaj tüjchiw vin manganeow aolüw tiül nangaag, wüx tapeay teombeay nej taton ngo manganeow.

³⁵ Wüx landoj mayacüw nej wüx cruz, quiaj tembaagayej wüx apix nej, asüetiw wüx majawüw jane apmajoy. Atquiaj tajlüy atnej tanomb tapiüng nop nendeac andeac Teat Dios wüx tapiüng: “Apmembaagayej wüx sapix, apmasüetiw wüx majawüw jane apmeneay”, aw. ³⁶ Ndoj tsotójan quiaj majiürüw nej. ³⁷ Ndoj tayacüw wüx omal cruz acas poch niüng apiüng cuane asoet nej, apiüng: “Aag agüy Jesús, minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío”, aw.

³⁸ Aton tajmeliw wüx cruz maquiiüb ipüw moneed, nop amb wüx miác Teat Jesús, alinop amb wüx miquiamb nej.

³⁹ Leaw tamongoj ambüw quiaj titsojow nej, talanglangüw omalüw müjchiw majüiquichaw ajcüiyiw. ⁴⁰ Tapiüngüw:

—¡Joow, ngwüy ique nepiüng apmejarich aaga nadam nangaj iüm, ndoj wüx er nüt apmelomboch alinomb! ¡Nganüy erwüneay wüx iquiáyan quiaj; iriow tiüt wüx cruz sitiül ique Micual ic Teat Dios! —awüw.

⁴¹ Átan titsojow nej montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd

Moisés, at ajcüwa fariseos, aton montangtang monajiüt tiül cambaj Israel. Tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

⁴² —Nej mbich tawün wüx alinop, nganüy nej ngondom mewüneay wüx nejáyan quiaj. Sitiül naleaing nej natang nenajiüt tiül nipilan judío, ich maw tiüt imiün wüx cruz nganüy, mbich apmayariiüts andeac nej. ⁴³ Nej tayac omeaats wüx Teat Dios, ich mawün nej wüx a nganüy sitiül Teat Dios ajiür nej lasta. Cos nej tapiüng: “Micual xic Teat Dios”, aw, —awüw.

⁴⁴ Ajcüwa moneed leaw tajlüyiw wüx cruz maquiüjpüw titsojow nej aton.

Wüx tandeow Teat Jesús

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Condom wüx lalembej nüt, quiaj pojniüt wüx iüt tamong lanchejliow nüt.

⁴⁶ Wüx nchejliüt nüt quiaj Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? Aag ayaj apiüng: Xeteat Dios, Xeteat Dios, ¿neol tecueat xic? —aw.

⁴⁷ Altiül leaw alquiaj tanguiayiw, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj tenguijal mapaj teat Elías —awüw.

⁴⁸ Quiaj tamb nop acuiür mayar noic walang sap. Wüx landoj macachiich, masoc tiül vinagre, quiaj tayac wüx omal nots najchow. Condom tayac wüx ombeay Teat Jesús machey. ⁴⁹ Alacas tapiüngüw:

—Ich majlüy, cawül majawaats sitiül aliüc a Elías mawün nej wüx —awüw.

⁵⁰ Condom Teat Jesús tandüy wüx alinomb mepaj napac, quiaj tandeow.

⁵¹ Quiaj aaga nadam jael nepal teomeaats a nadam nangaj iüm nómbar chiütaw pinawan, naw cawüx andüy tiüt. Nómbar ajlang a iüt, at a nadamdam piedra tajpoet.

⁵² At xeyay oxiüt aton lejquiat; xeyay monyar andeac Teat Dios tapacüw tiül mondeow. ⁵³ Tawüw tiül oxiüt, wüx Teat Jesús landoj apac tiül mondeow, quiaj tajmeliw tiül nangaj cambaj Jerusalén. Tajarawüw, tajaw nejiw xeyay nipilan.

⁵⁴ Aaga minatang ocueajiw soldados, at leaw almaquiiüb nej majiürüw Teat Jesús,

wüx tayaçüw ajlang ateam, at wüx ta-jawüw meáwan leawa tajlüy, quiaj mbayatoj xeyay, tapiüngüw:

—Naleaing aaga naxey quiaj Micual nej Teat Dios —awüw.

⁵⁵ Aton aliw quiaj tigüy müm montaj, miünquiájan alembemoj tenguijal ma-jawüw. Ajcüw ayaj tandüjpiw miün a Teat Jesúz imiünüw Galilea, tambeolüw nej.

⁵⁶ Tiül ajcüw ayaj altiül a María Magdalena, María mimüm Jacobo maquiiüb José, at mimümüw micual Zebedeo.

Tamiüraad Teat Jesúz

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Wüx langwiiüts tiül aaga nüt quiaj, tapeay quiaj nop naxey nejiür xeyay, nenüt José, naw tiül cambaj Arimatea. Nej aton tajlüy tiül minipilan Teat Jesúz. ⁵⁸ Nej tamb majaw Pilato matün micuerpo Teat Jesúz. Quiaj Pilato tapiüng müünd. ⁵⁹ Condom quiaj aaga José tamb maxaing micuerpo Teat Jesúz, tawinch tiül noic najneaj püy nerixix. ⁶⁰ Ndoj taquiiüb mamb mayac tiül noic jayats oxiüt leaw nej landoj marang tiül otüeng tiüc. Condom quiaj tapal wüx noic nadam piedra, cas tamb. ⁶¹ Aliw quiaj a María Magdalena maquiiüb alinop María, alchetemoj quiaj mbeay oxiüt.

Tayacüw monjiür oxiüt

⁶² Wüx lamatüch nüt axoodaran, aag ayaj amb alinoic nüt ndoj ayambyambüw meáwan leaw apmetam nejiw wüx pascua, quiaj montangtang miteaats at fariseos tambüw majawüw Pilato. ⁶³ Tapiüngüw:

—Teat Xan, nganüy les leaad ximeajtsan leaw tapiüng aaga naxey newaiich quiaj. Cos wüx aliün mapac tapiüng nej apmapac tiül mondeow wüx er nüt. ⁶⁴ Nganüy teat, sandiüman meaach mamb majiürüch aag oxiüt quiaj leaw among er nüt, ngana majmeliw ongwiiüts minipilan nej mawüniw nej, ndoj apmasajüw nipilan: “Nganüy lapac tiül mondeow”, mawüw. Quiaj ap-mawaijchaw xeyay nipilan más xeyay, ngo matnej wüx aliün mapac —awüw.

⁶⁵ Quiaj tasaj nejiw Pilato:

—Joyaj noic ajlüy soldados, quiüran ipalan nandand nandand aaga oxiüt quiaj leaw niüng alndom —aj nejiw.

⁶⁶ Condom quiaj tambüw mapalüw nan-dand a oxiüt. Tayacüw noic sello wüx aaga piedra apal nej, ndoj tacueatiw quiaj solda-dos majiürüw.

28

Teat Jesúz tapac tiül mondeow

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Wüx lamong aaga nüt axoodaran, larraw tiüt amb alinoic nüt, aag ayaj amelich seman; quiaj tambüw majawüw oxiüt a María Magdalena maquiiüb alinop María.

² Condom quiaj tajlang noic nadam ateam, cos nop ángel ocueaj Teat Dios tiün imiün cielo. Almapeay, quiaj tawün a piedra nepal oxiüt, chetet wüx. ³ Ombas nej xowüy larraw atnej noic najlip, at apix nej rajnüy atnej nieve. ⁴ Ajcüwa soldados almajawüw aag ayaj mbayajow, anmam-beapmbeap nejiw, tajmiücw nómban at-nej landeowüw. ⁵ Quiaj aaga ángel tasaj ajcüwa montaj:

—Nde mbayameron, cos sajaw icon iwiünan meyamban Teat Jesúz, áag tayacüw wüx cruz. ⁶ Lango majlüy ningüy cos nej lapac tiül mondeow atnej lamapiüng. Macaron ijawan niüng tapiiberan a Teat Naxey. ⁷ Nganüy quiüran najeñénan, isajan minipilan nej: “Nej lapac tiül mondeow, laámb andüy Galilea ombas nej, quiaj apmexoman”, irajan. Áagan ayaj sajngot nasaj icon —aj nejiw.

⁸ Condom ajcüwa montaj mbayatoj, tawüw quiaj tiül oxiüt najénan; ndoj xeyay tapac omeajtsüw. Tambüw acuiürrüw masajüw minipilan Teat Jesúz meáwan leaw tasoiiquiw. ⁹ Aliünüw tiül tiiüd, quiaj tangoch nejiw Teat Jesúz, tatepeay nejiw. Quiaj tambüw mangochiw, taquiejliw micosüw nejiw, tapequiequiw nej oleaj.

¹⁰ Quiaj tasaj nejiw:

—Nde mbayameron. Quiüran isajan xecojow xechijquiaw mambüw andüyiw Galilea, quiaj sanexomayon —aj nejiw.

Leaw tapiüngüw monjiür oxiüt

¹¹ Ajcüwa montaj tealeámban aliünüw tiül tiiüd, quiaj tawüw niüng ajlüy oxiüt acas soldados. Tambüw tiül cambaj aton masajüw ajcüwa montangtang miteaats

meáwan leaw tajlüy. ¹² Condom ajcüwa miteaats sonongotoj maquiüpüw montangtang monajiüt tiül judíos. Wüx landoj mandeacüw nguineay apmarangüw, quiaj tüjchiw soldados xeyay tomiün. ¹³ Tasajüw:

—Atcüy ipiüngan: “Aaga Jesús, tambüw mawüniw nej minipilan nej ongwiiüts wüx salnameayiün”, irawan. ¹⁴ Sitiül ndot aaga natang nenajiüt apmanguaiay, xicona sanawüniün icon wüx, quiaj ngome apmemongochiün nicuajind naél —ajüw nejiw.

¹⁵ Condom ajcüwa soldados, wüx landoj mayariw a tomiün, quiaj tarangüw atnej tasoiiquiw. Meáwan aag ayaj aliün manderac wüx tiül nipilan judío nganüy nüt cam.

*Teat Jesús üüch minajiütüw minipilan nej
(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)*

¹⁶ Ajcüwa gajpanop (11) minipilan nej tambüw andüyiw Galilea wüx nop tiüc niüng lamasaj nejiw Teat Jesús. ¹⁷ Wüx tajawüw nej taquiejliw micosüw nejiw teombas nej; pero naleaing altiül tachiweaw omeajtsüw. ¹⁸ Condom Teat Jesús tatüch nejiw, tapiüng:

—Lanüünd najlüy wüx meáwan leaw almajlüy ninguiün tiül cielo, at ningüy wüx iüt. ¹⁹ Nganüy quiüran isajan palpálwüx nipilan wüx aaga iüt cam mandüpíw xic aton. Ijchan mayariw yow wüx minüt Teat Dios, wüx minüt Micual nej, at wüx minüt Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ²⁰ Iquiajchiün mayacüw wüx omeajtsüw marangüw meáwan leaw lanasaj icon; xiique sanaquiiüb icona meáwan nüt, leaw ümb minüt a iüt cam —aj nejiw. Amén.

Najneaj nanderac leaw tapiüng **SAN MARCOS** **wüx Teat Cristo**

Juan Bautista aquiaach tiül wajchiüc
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo, aag Micual Teat Dios, tiün majlüy atnej larangüch wüx nawiig tanomb.

² Tanomb atcüy tarang tiül minawiig nej a Isaías, nendeac andeac Teat Dios. Tarang wüx nawiig leawa Teat Dios tasaj nej, tapiüng:

Sanüüch mamb nop naxey nerang xena-
jiüt mamong ombas, ique teoj ap-
meamb.

Nej apmamb mataag majneaj a tiiüd niüng
apmemong.

³ Apmanguayaran andeac nop naxey tiül
wajchiüc niüng ngo majlüy cambaj.
Nej apmapiüng:

“Itajcan majneaj a tiiüd, ileainguijchan, cos
aliüc Miteatiiüts”, apmaj nejiw.

⁴ Condom atquiaj tajlüy, tiün a Juan, aaga
neech yow nipilan. Tamb maquiaach nipi-
lan niüng ngo majlüy cambaj, masaj leaam
omeajtsuw wüx asoetiw nejiw, macueatiw.
Atquiaj alndom maw asoetiw, y netam ma-
yariw yow aton. ⁵ Tambuw majawuw nej
xeyay nipilan monaw tiül meáwan cambaj
tiül Judea, at monaw Jerusalén aton. Wüx
tapiünguw lango mandiümuw marangüw
aaga ngo majneaj teamarangüw quiaj, y
apmacueatiw, quiaj Juan tüüch nejiw yow
tiül lam Jordán.

⁶ Aaga Juan quiaj asooig apix nej
najüyaran miyeed camello, aton aóel
teomeaats nej taag. Tatsamb mow,
tanganeow micün xiül. ⁷ Condom Juan
taquiaach nejiw, tapiüng:

—Aliüc miün andúüban xic apmajlüy nop
teat naxey natang, xeyay netam ajlüy;
nganüy xique nicuajind xic teombas nej.
Sayaag xique ngondom natüch mejquien
nacheed aonts apaj nej. ⁸ Xique áagan yow
süüch icon, nganüy a nej apmüüch icon

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios —aj nejiw
a Juan.

Tayar yow Teat Jesús
(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Tíülan aaga acas nüt, quiaj tapeay Teat
Jesús imiün tiül cambaj Nazaret tiül iüt
Galilea. Quiaj tamb majaw a Juan. Con-
dom Juan tüüch nej yow tiül lam Jordán.

¹⁰ Wüx taw tiül yow, quiaj Teat Jesús ta-
jaw leajquiat a cielo, tiün Nangaj Espíritu
ocueaj Teat Dios atnej noic palom andüy
wüx ombas nej. ¹¹ Condom tanguiayaran
noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüng:

—Naleaing ique xecual ic, sandiüm ic
xeyay, apac ximeaats najaw ic —aw.

*Nimeech tandiüm mayac wüx naél Teat
Jesús*

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹² Condom aaga Nangaj Espíritu ocueaj
Teat Dios tüüch mamb Teat Jesús andüy
tiül wajchiüc. ¹³ Teat Jesús tacül quiaj
ic miow (40) nüt niüng ajlüy cuajantanej
napat nimal. Quiaj tandiüm mayac nej
wüx naél minatang nimeech nenüt Sa-
tanás. Ndoj ángeles tajlüyiw quiaj mambe-
olüw Teat Jesús.

Teat Jesús tamelich aquiaach tiül Galilea
(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴ Condom alinoic nüt wüx monajiüt tay-
acuw tiül manchiüc a Juan, quiaj tamb
Teat Jesús andüy tiül Galilea mandeac aaga
najneaj nanderac wüx Teat Dios, mapiüng
nguineay apmajlüy wüx Teat Dios apma-
jlüy wüx meáwan cambaj. ¹⁵ Teat Jesús
tapiüng:

—Lamatüch a nüt wüx Teat Dios apma-
jlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Nganüy
ijchan imeajtsan, iyariün aaga najneaj
nanderac wüx Teat Dios —aw.

Teat Jesús arriiid apiquiw mondoc
(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶ Noic nüt wüx Teat Jesús tamong amb
mbeay aaga nadam yow nenüt Galilea,
quiaj tajaw Simón maquiiüb Andrés
michiig nej. Nejiw teandocoj cos mondoc
nejiw. ¹⁷ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Macaron tabaats, sanaquiaach icon
nguineay alndom meyamban nipilan

mesajan mayariw sandeac. Langome apmeyamban cüt mendocon, apmeyamban nipilan —aj nejiw.

¹⁸ Acueatíwan mindocoj nejiw, tandüjpíw mamb Teat Jesús.

¹⁹ Condom quiríwan iün majüyw, quiaj tajawüw a Jacobo maquiiüb a Juan, micual nejiw Zebedeo. Nejiw aton aliw tiül mimüxiw nejiw, tenguijal axequivw ndoc.

²⁰ At aton tapaj nejiw miün Teat Jesús. Quiaj tacueatiw tiül müx miteatiw nejiw Zebedeo maquiiüb mimosüw nejiw. Tambüw maquiüpüw mamb Teat Jesús.

*Nop naxey alwüx ombas nej nimeech
(Lc. 4:31-37)*

²¹ Condom tandüyiw tiül cambaj Capernaum. Quiaj Teat Jesús tajmel tiül a sinagoga maquiaach, cos aaga nüt quiaj nüt axoodaran. ²² Mbayatoj manguiayiw aquiaach, cos taquiaach nejiw atnej nop natang nenajiüt nendüy, ngo matnej aquiajchiw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüнд Moisés. ²³ Alquiaj tiül sinagoga nop naxey alwüx ombas nej nimeech, üuch nej michach, tepaj napac. ²⁴ Tapiüng:

—Jow ique Jesús naw Nazaret, ¿cuane indiüm merang wüx ximbasana? ¿Tewiün mendrooch ximbasana? Xique sajaw jane ic, ique aaga Nangaj Micual Teat Dios —aw.

²⁵ Quiaj Teat Jesús talic nej, tasaj:

—¡Tapots ipaj, iriow wüx ombas a naxey quiaj! —aj.

²⁶ Condom aaga nimeech tepaj, tambéapmbeap a naxey quiaj, ndoj quiaj tacueat nej. ²⁷ Xeyay mbayatoj nipilan majawüw, tetünayej menguiayayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane aag ayaja? ¿Cuane aaga jayats aquiaach quiaja? ¿Nguineay alndom malic aaga nimeech quiaj maw? ¡Quiaj aaga nimeech tayar andeac nej, taw! —awüw.

²⁸ Meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx cambaj tiül iüt Galilea tandeacndeacüw wüx leaw tarang Teat Jesús.

*Tajneaj müm miocuats Simón Pedro
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)*

²⁹ Condom Teat Jesús taw tiül a sinagoga, tambüw andüyiw aniüngüw Simón maquiiüb Andrés, at a Jacobo maquiiüb a

Juan tambüw maquiüpüw. ³⁰ Aaga müm najtaj miocuats Simón niün andeow, alwüx mats, xeyay üuch nej nerraar. Quiaj tasajüw Teat Jesús wüx aaga niün andeow quiaj. ³¹ Teat Jesús tamb matüch niüng ajlüy a niün andeow quiaj, tasap owix mawitich; among wüx iün andeow. Condom aaga najtaj quiaj tarang nejiw üetiw.

Teat Jesús tüuch majneaj xeyay moniün andeow

(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Wüx langwiiüts, lajmel nüt, quiaj taquiüpüw niüng ajlüy Teat Jesús xeyay moniün andeow, at nipilan alwüx ombasüw nimeech. ³³ Condom meáwan nipilan monaw tiül aaga cambaj quiaj, sonongotoj teombeay iüm niüng ajlüy Teat Jesús. ³⁴ Nej tamongoch iün andeow xeyay nipilan leaw axom nejiw cuajantanej monandeow. At aton tataag majneaj xeyay nipilan alwüx ombasüw nimeech. Teat Jesús ngome tüch mendeacüw nimeech wüx nej, cos lamajawüw jane nej.

*Teat Jesús aquiaach tiül Galilea
(Lc. 4:42-44)*

³⁵ Amb alinoic nüt Teat Jesús witiüt aliün pojniüm. Tamb néjan quiaj andüy tiül wajchiüç mataag orar. ³⁶ Condom Teat Simón y leaw almaquiüpüw tambüw mayambüw nej. ³⁷ Wüx taxomüw, tasajüw:

—Teat, meáwan nipilan teamayambüw ic —ajüw.

³⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Masey, nganüy tabaats tiül meáwan cambaj najlüy ninguiájan naquiaach quiaj aton, cos áag tiünas narang —aj nejiw.

³⁹ Quiaj tambüw tiül meáwan cambaj tiül iüt Galilea. Teat Jesús tapots aquiaach tiül palpálwüx sinagogas; aton tataag majneaj xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech.

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Condom quiaj tamb majaw nej nop naxey axom nej napat monandeow nasoic lepra, ngo majiür misüig, atextexíchan ombas nej. Quiaj taquieel micos nej, tasaj Teat Jesús:

—Teat, sitiül ique indiüm sajaw alndom memongoch iün sandeow —aj.

⁴¹ Teat Jesús quiaj tajmiüç omal omeaats, taxaiing owix marreeg nej, tasaj:

—Neol ngo nandium xecual, sandium, sanamongoch iün indeow —aj.

⁴² Wúxan ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, aaga niün andeow quiaj andúüban ndet minecoy nej, tajneaj nómbar. ⁴³ Condom Teat Jesús tasaj nej acas poch cuane netam marang, ndoj tasaj majtsor. Tapiüng:

⁴⁴ —Nde mesaj nejinguind nguineay tejneaj. Nganüy quiür, iich majaw miteaats ique lerjneaj; irang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Iyac ichech para majawüw meáwan nipilan ique lerjneaj —aj nej Teat Jesús.

⁴⁵ Áwan quiaj a naxey tapots mandeac masaj meáwan nipilan nguineay tajneaj iün andeow. Ndoj quiaj Teat Jesús ngondom majmel tiül ngünantanej cambaj, cos xeyay nipilan teamacüliw nej. At masey nej tacúlan tiül wajchiüç, xeyay nipilan tambuw majawüw nej quiaj.

2

Tajneaj nop ndron ombas

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

¹ Camüm aw alacas nüt tandilil alinomb Teat Jesús andüy tiül cambaj Capernaum; tanguiayaran al aniüng nej. ² Najénan canchiütoj quiaj xeyay nipilan, lango majoy a iüm; at teombeay iüm lapatsayej quiaj. Teat Jesús tenguial maquiaach nejiw wüx Mipoch Teat Dios. ³ Condom tapeayiw quiaj apiquiw monxey aquijüpüw mamb nop naxey ndron ombas, ambitiquiaw nej tiüt amb wüx mats. ⁴ Pero naleaing ngondom matüchiw Teat Jesús cos laxowüy nipilan. Quiaj tajtepiw cawüx machaijquiw omal iüm alareng niüng ajlüy Teat Jesús, amb tiül tamongochiw mimats nej aaga ndron ombas quiaj. ⁵ Wüx Teat Jesús tajaw nejiw naleaing ayariw leawa nej aquiaach, quiaj tasaj aaga ndron ombas:

—Xecual, landoj laaw isoet —aj.

⁶ Altsotomoj quiaj acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tanomb, tapiüngüw tiulan omeajtsüw nejiw: ⁷ “Neol

tandeac atquiaj aaga naxey quiaja, neol tawaiiche? Cos tandeac atnej Dios nej. ¿Jane alndom mawün nisoete? Néjan quiaj Teat Dios”, awüw. ⁸ Teat Jesús tajaw nguineay tenguijal mateotsüw tiül omeajtsüw nejiw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol teteotsan atquiaj tiül imeajtsana? ⁹ ¿Cuane iyajcan ngo maél nasaj aaga naxey cama: “Landoj laaw isoete”, ngwüy nasaja: “Witiür,ixaing mimats, ijüy”, naja? ¹⁰ Nganüy apmejawan aaga Teat Naxey alndom mawün nisoet ningüy wüx iüt. Ijawan —aj nejiw.

Quiaj tasaj aaga ndron ombas:

¹¹ —Ique sasaj ic teat, witiür ixaling mimats, quiür ijtsor —aj.

¹² Condom aaga ndron ombas quiaj witiüt, taxaiing mimats nej, najénan tamb, teamajawüw nej meáwan nipilan. Mbaya-jow majawüw, tapiüngüw:

—Teat Dios nerang aag ayaj, nómbar ngomeaag majawaats —awüw.

Teat Jesús tapaj Leví (Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ Teat Jesús tamb alinomb andüy mbeay nadam yow nenüt Galilea. Xeyay nipilan tambuw majawüw nej, quiaj tapots maquiaach nejiw. ¹⁴ Wüx taw quiaj, al mamong niüng angüyaran tomiün ocueaj cambaj, quiaj tajaw a Leví micual Alfeo alchetem quiaj. Tasaj:

—Mac indüüb xic, tabar —aj.

Quiaj witiüt, tamb mandüüb nej mamb.

¹⁵ Noic nüt Teat Jesús alaniüng Leví maquiiüb minipilan nej, teaületiwa maquiüpüw xeyay monsap tomiün ocueaj cambaj. Aliw quiaj xeyay monrang ngo majneaj aton, cos xeyay nipilan almandüjpüw nej. ¹⁶ Condom ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos, wüx tajawüw nej teaüet maquiüpüw a nipilan quiaj, quiaj tasajüw minipilan nej:

—¿Cuane ayaj, neol a Jesús teaüet aweaag, teanganeow aweaag monsap tomiün, at nipilan monrang ngo majneaj quiaja? —ajüw nejiw.

¹⁷ Wüx Teat Jesús tanguiay aag ayaj, tasaj nejiw:

—Jane ayaag napacüy ngo metam nop nejaw nej; pero jane ayaag niün andeow mbich netam nej. Xique ngo niün nayamb nipilan leawa ayaag najneaj arang; xique tiünas nayamb leaw ayaag ngo majneaj arang, aj nejiw.

*Tatüniw nej manguiayiw wüx aiündaran
(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)*

¹⁸ Noic nüt wüx minipilan Juan maquiiüb minipilan fariseos tengual aiündüw, tapeayiw quiaj acas nipilan matüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Neol taiündüw minipilan Juan maquiiüb minipilan fariseos? Jow nganüy minipilan, ¿neol ngo maiündüw? —ajüw nej.

¹⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw, tandeac atnej nej nop nengoch owix. Tapiüng:

—¿Alndom miamicos nop nengoch owix maiündüw wüx nej alquiaj maquiüjpüw? Sitiül almaquiüjpüw a nench, ngondom maiündüw. ²⁰ Alinoic nüt wüx lango majlüy a nench, quiaj mbich apmaiündüw —aj nejiw Teat Jesús.

²¹ Aton tasaj nejiw:

—Nejinguind ngondom macancham tiül noic nguirich napixeran quiripite jayats jael, cos sitiül apmacanchamaran tiül, wüx apsontsocom, quiaj apmachiüt a nguirich jael. ²² At aton nejinguind ngondom mayac jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos apmajpoet a nguirich iquial vin quiaj, quiaj apndrom ombas a vin, at a taag aton. Aaga jayats vin netam majmel tiül jayats taag —aj nejiw.

*Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran
(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)*

²³ Condom wüx noic nüt axoodaran ocueaj judíos, quiaj Teat Jesús tamong tiül noic corrül aquiiüb minipilan nej. Minipilan nej tajeliw müetiw aong trigo leaw napiürüch quiaj. ²⁴ Quiaj ajcüwa fariseos tasajüw Teat Jesús:

—¡Ijaw! ¿Neol arangüw minipilan atquiaj wüx nüt axoodaran leaw ngondom marangüche? —ajüw.

²⁵ Teat Jesús, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol ngo meteowan nguineay tarang mixejchiiüts David wüx nej tind üet, at leaw almaquiüjpüw nej aton? ²⁶ Cos

wüx Abiatar tarang natang miteaats, quiaj David tajmel tiül a nangaj iüm ocueaj Teat Dios, tüet pan leaw najmel marang nichech para Teat Dios. Aag ayaj nejinguind ngondom müet, áagan miteaats alndom müetiw. Pero nej tüet, átan leaw almaquiüjpüw nej tüetiw aton —aj nejiw.

²⁷ At tasaj nejiw:

—Aaga nüt axoodaran quiaj tarangüch mambeol nipilan müüch nejiw maxojtüw noic nüt; ngome nipilan tarangüch mandüpüw opech aaga nüt quiaj.

²⁸ Nganüy inguiayıün, aaga Teat Naxey al wüx atam xeyay, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aw Teat Jesús.

3

*Naxey ndron ombas, nechey owix
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)*

¹ Teat Jesús tajmel alinomb tiül a sinagoga. Al quiaj nop naxey ndron ombas, nechey owix. ² Ajcüwa fariseos teamacüliw majawüw cuane apmarang Teat Jesús, sitiül nej apmataag majneaj owix a naxey quiaj wüx nüt axoodaran, para mayacüw asoet. ³ Ndoj Teat Jesús tasaj a naxey nechey owix quiaj:

—Witiür, lember ningüy pinawan —aj.

⁴ Condom tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane ipiüngan, alndom marangüch najneaj wüx nüt axoodaran, ngwüy ngo majneaja? ¿Alndom mawünaran wüx nop, ngwüy apmambiyarana? —aj nejiw.

Nejiw ngo mendeacüw. ⁵ Quiaj tajcüy Teat Jesús, tajaw nejiw, tamix omeaats cos arangüw adam omeajtsüw. Ndoj tasaj a naxey quiaj:

—Ileainguich iwix —aj.

Quiaj aaga naxey taleainguich owix nej, nómbar ajneaj. ⁶ Condom quiaj tawüw ajcüwa fariseos najénan mayambüw minipilan Herodes, matüniw manguiayiw nguineay alndom mambiyaw Teat Jesús.

Aliw mbeay yow xeyay nipilan

⁷ Teat Jesús taw quiaj maquiüüb minipilan nej, andüyiw mbeay aaga nadam yow. Átan tandüpüw nej xeyay nipilan monaw Galilea, at monaw Judea.

⁸ Aton tambüw majawüw nej xeyay nipilan monaw Jerusalén, monaw Idumea, monaw necamb lam Jordán, at monaw tiül ajcüwa cambaj ayey tiüt Tiro y Sidón. Tapeayiw quiaj xeyay nipilan cos tanguiayiw wüx meáwan najneaj leaw arang. ⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej mayambüw nop müx mayacüw quiaj mbeay yow, para alndom majtep tiül sitiül apmacharruw nej. ¹⁰ Cos lamamongoch iün andeow xeyay nipilan, aag meáwan moniün andeow tiünüw acharrayej wüx ombas nej, marrejquiw. ¹¹ Wüx tajawüw nej ajcüwa nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech, quiaj taquiejliw micosüw nejiw teombas nej, tepajüw, tapiüngüw:

—¡Ique Micual Teat Dios ic! —awüw.

¹² Teat Jesús talic nejiw xeyay cos nganaw mandiüm majaraw jane nej.

*Teat Jesús tarriiid gajpiüp minipilan nej
(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)*

¹³ Condom Teat Jesús tamb andüy wüx nop tiüc, tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Quiaj tasaj nejiw leaw lamandiüm marriiid mambüw majawüw nej nejíwan quiaj. ¹⁴ Tarriiid gajpiüp (12) monkay maquiüpüw nej, müüch nejiw mambüw masajüw nipilan nguineay alndom maw asoetiw nejiw. ¹⁵ Tüüch ndoj ombasüw mamongochiw iün andeow nipilan, at matajcw majneaj leaw alwüx ombasüw nimeech. ¹⁶ Ajcüwa gajpiüp monkay quiaj tajlüiyi: nop Simón aaga tüünd manüt Pedro. ¹⁷ Átan a Jacobo maqiiüb michiig nej Juan, micual nejiw Zebedeo, leaw Teat Jesús tüüch nejiw manütiw Boanerges; aaga poch quiaj amb apiüng: micual ateariür monteoc. ¹⁸ Aton tajlüiyi tiül aaga gajpiüp: Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo micual Alfeo, Tadeo, at Simón naw tiül noic ajlüy nipilan nasiqiw Cananista. ¹⁹ At aton talüy tiül a Judas Iscariote, aaga ndoj tayac teowixaw monajiüt Teat Jesús. Ndoj tajmeliw tiül nop iüm.

*Apiüngüw ambeol nej nimeech
(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Quiaj canchiütoj alinomb niüng ajlüiyi nejiw xeyay nipilan, ngo mujchiw

nejiw metiw. ²¹ Wüx tanguiayiw acualaats nej Teat Jesús nguineay teamarang, quiaj tambüw majanüw nej, cos lapiürang nej lamichach.

²² At aton wüx tapeayiw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, imiünüw Jerusalén, tapiüngüw:

—Aaga Jesús quiaj, alwüx ombas nej minatang nimeech nenüt Beelzebú; aaga nimeech quiaj ambeol nej mataag majneaj leaw alwüx ombas nej nimeech —awüw.

²³ Quiaj tapaj nejiw Teat Jesús, tasaj nejiw acas poch, pero ngome aleáingan. Tapiüng:

—¿Nguineay alndom a Satanás mawün nejay a Satanás wüx ombas nipilana?

²⁴ Jondot monajiüt tiül noic cambaj majcüiyi nejeyéjan quiaj mbajcamoj, aaga cambaj quiaj ngondom majlüy najneaj, apndrom ombas. ²⁵ At aton sitiül nacualaran tiül noic nden majcüiyi nejeyéjan quiaj, apndajrriümoj. ²⁶ Pero sitiül Satanás ajcüy majaw aquiiüb nej, ngo majlüiyi nöiquian, quiaj langondom marangüw nicuajind.

²⁷ 'Nejinguind ngondom maneet aniüng nop napac naxey sitiül ngome ombas maóel owix, cas tajmel maneet leaw andiüm.

²⁸ 'Naleaing sasaj icon, meáwan nisoet leaw arangüw nipilan, Teat Dios alndom mawün wüx omeaats. At cuajantanej ngo majneaj poch andeacüw alndom mawün wüx omeaats aton. ²⁹ Pero jangantanej leaw apmandeac ngo majneaj wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj mbich ngondom mawün wüx omeaats nej Teat Dios. Cos aaga nisoet quiaj nömban ngondom maw —aw Teat Jesús.

³⁰ Atquiaj tasaj nejiw Teat Jesús cos nejiw tapiüngüw alwüx ombas nej nimeech.

*Mimüm Teat Jesús y michiig nej tambüw majawüw nej
(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)*

³¹ Condom tapeayiw quiaj mimüm Teat Jesús maquiüb michiig nej majawüw nej, pero ngome tajmeliw. Quiaj tapiüngüw mamb majpaj. ³² Ajcüwa nipilan alchete-moj quiaj ayeyiw nej tiüt, tasajüw nej:

—Joyaj mimüm aquiiüb michiig teamayambüw ic —ajüw nej.

- 33** Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:
—Jane ipiüngan xemüm, jane ipiüngan xechiig? —aj nejiw.
- 34** Quiaj taxaing omal majaw leaw alchetemoj quiaj niüng ajlüy nej, tapiüng:
—Icona ijlüyiün atnej xemüm, xechiig.
- 35** Cos jangantanej sitiül arang leaw andium Teat Dios, aag ayaj sayaag ajlüy atnej xemüm, xechiig aton —aw.

4*Andeac andüy wüx nop nepiür
(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)*

1 Noic nüt Teat Jesús tamelich aquiaach nipilan mbeay nadam yow Galilea. Cos canchiütoj niüng ajlüy nej xeyay nipilan; aag Teat Jesús tajmel tiül yow, tajtep tiül nop müx chetem. Meáwan nipilan tacüliw wüx iüt mbeay yow. **2** Ndoj quiaj tasaj nejiw acas poch ngome aleáingan, tandeac andüy wüx cuajantanej maquiaach nejiw. Tapiüng:

3 —Inguiayiün leawa sanandeac: Tajlüy nop naxey tamb apiür. **4** Wüx teamawich osaab soex, quiaj tajmiüc tigüy mbeay tiiüd. Condom tajngotoj a quiec, tüetiw. **5** Altigüy tajmiüc tiül piedra niüng ngo majlüy xeyay iüt. Tajntsop najen cos ngo majlüy xeyay iüt. **6** Wüx tajntsop nüt terraar, quiaj tambil nej. Cos ngo majiür mioxiich nej, quiaj tawaag a nine soex quiaj. **7** Altigüy tajmiüc tiül sats. Wüx tajntsop, cos sats najen atangüw, quiaj taxotüw tiüt a nine soex quiaj. Atquiaj taton ngondom meongoj. **8** Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, tatang najneaj, tayac aóng. Tigüy taóng napateay, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng —aj nejiw Teat Jesús.

9 Andüüban Teat Jesús tasaj nejiw:

—Netam menguiayiün, mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj —aj nejiw.

*Cuane wüx amb apiüng aaga andeac quiaj**(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)*

10 Wüx lango majlüiyi quiaj xeyay nipilan, quiaj leawa tajlüiyi niüng ajlüy Teat Jesús maquiüjpüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tatuniw manguiayiw nej cuane wüx amb apiüng aaga andeac quiaj.

11 Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona tenguij meajndiün mejawan leawa nomb ngo majüiquicharan, nguineay alndom majmelaran tiül minipilan Teat Dios. Pero pálwüx nipilan ngome apma-soiquiw aleáingan. **12** Atquiaj sarang para majawúwan, manguiayíwan, pero naleaing ngome apmajawüw cuane wüx amb apiüng. Cos sitiül apmajawüw, alndom mayariw, maw asoetiw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

*Cuane wüx amb apiüng wüx nepiür
(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)*

13 Condom Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Ngo mejawana cuane wüx amb apiüng leawa sandeac quiaja? ¿Nguineay apmejawan meáwan leawa sanandeaca? —aj nejiw.

14 Quiaj tapiüng:

—Aaga nepiür quiaj apiüng wüx nop nendeac Mipoch Teat Dios. **15** Ajcüwa osaab soex najmiücw mbeay tiiüd, aag ayaj nipilan leaw asoiquiw wüx Mipoch Teat Dios. Ndoj manguiayiw, andüüban ajngot nimeech mawün wüx omeajtsuw nejiw aaga Mipoch Teat Dios leawa tanguiayiw.

16 Aton ajlüy nipilan atnej aaga osaab soex leawa tajmiüc tiül piedra. Cos wúxan asoiquiw wüx Mipoch Teat Dios, apac omeajtsuw ayariw. **17** Naleaing nejiw, cos ajlüiyi atnej aaga soex najntsop tiül piedra, ngo majiür mioxiich nej; aag ngo maíuc. Cos wüx apmajlüy naél, majcüy majaw nejiw nipilan ajcan andüjpiw Mipoch Teat Dios, quiaj machiweaw omeajtsuw.

18 At aton almajlüy nipilan atnej aaga osaab soex napiürüch tiül sats. Aaga nipilan quiaj anguiayiw Mipoch Teat Dios.

19 Pero xeyay amb wüx omeajtsuw leaw alndom maxomüw wüx aaga iüt cam. Cos andiumüw majiürüw xeyay tomiün, andiümdüümüwan cuajantanej. Meáwan aag ayaj üüch nejiw ndrom omeajtsuw Mipoch Teat Dios; ngo müüch nejiw marangüw leawa Teat Dios apiüng. **20** Aton altiül nipilan leaw anguiayiw Mipoch Teat Dios, ayariw mipoch nej, ayacüw wüx omeajtsuw. Nejiw ajlüiyi atnej aaga osaab soex napiürüch tiül najneaj iüt cos teongoj.

Tegüy taóng napateay, altegüy tayac wüx quiriw, altegüy tayac wüx xeyay aóng —aw Teat Jesús.

Tandeac andüy wüx ran

(Lc. 8:16-18)

21 Condom tandeac alinoic tasaj nejiw:

—Sitiül aljane andiüm marraj tiül iüm jondot apmapal omal noic candil tiül nop xor, tengwüy apmayac tiüt teoleaj mats, ḡnguineay aprram tiül iüma? Cos netam mayacüch cawüx, quiaj apmarraj najneaj tiül iüm. **22** Atquiaj sasaj icon, cos meáwan leaw ngo majaraw nganüy, naleaing alinoic nüt apmajaraw nguineay. Ngo ma-jlüy noic nanderac mexotüy nganüy leaw ngome apmajüic alinoic nüt —aj nejiw.

23 Condom tapiüng:

—Meáwan icona lamenguiayıün aaga poch cam, nganüy iyacan wüx imeajtsan —aw.

24 Aton tasaj nejiw:

—Iyacan wüx imeajtsan xepoch leawa temenguiayıün, iyariün. Cos sitiül apmeyacan wüx imeajtsan leawa lamenguiayıün, teamteáman apmeajndiün mejawan alquiriw. **25** Cos sitiül aljane apmayar xepoch, nej apmüünd manguiay altegüy. Pero sitiül ngo mayar xepoch, masey lamanguiay quiripite apndrom omeaats —aj nejiw.

Andeac andüy wüx nguineay atang a soex

26 Condom Teat Jesús tapiüng:

—Sanasaj icon nguineay arang wüx micambaj nej Teat Dios. Cos ajlüy atnej arang osaab soex lapiürüch. **27** Quiaj aaga nepiür apmaxood mameay, ndoj apmapac. Atquiaj apmamong acas nüt acas ongwiiüts. Aaga osaab soex napiürüch quiaj apmajntsop, masey aaga nepiür quiaj ngondon majaw nguineay teajntsop, nguineay teatang. **28** Cos aaga iüt teamatangüch aaga soex quiaj. Apmawün mbas onic nej, ndoj apmaól, ndoj quiaj apmatang osaab nej. **29** Condom wüx latang, quiaj apmandojquich cos lamatüch a nüt xaijnguiam matajtüch —aj nejiw Teat Jesús.

Andeac andüy wüx osaab mostaza

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

30 Aton tasaj nejiw Teat Jesús:

—ጀnguineay alndom nasaj icon cuane atnej ajlüy micambaj Teat Dios, ngwüy cuane wüx alndom nandeac mejawan? **31** Ajlüy atnej noic nine osaab soex nenüt mostaza. Aag ayaj noic osaab soex leawa napiürüch xowüy minine. **32** Ndoj apiürüch, apmajntsop, apmarang noic najal oleaj soex, alwüx ajal oleaj tiül meáwan soex. Apmayac nadam mipüüig nej niüng quiec alndom marangüw ombiümüw nejiw maxo-jtüw —aj nejiw.

Nguineay taquiaach Teat Jesús

(Mt. 13:34-35)

33 Atquiaj taquiaach nejiw Teat Jesús wüx Mipoch Teat Dios, ngome aleáingan, leaw tayaag alndom manguiayiw. **34** Ngo maquiaach nicuajind aleáingan manguiayiw nipilan. Wüx laawüw quiaj nipilan, quiaj tasaj minipilan nej cuane wüx tandeac.

Teat Jesús talomboch iünd, at omalyow

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

35 Aaga nüt quiaj wüx langwiiüts, quiaj tasaj minipilan nej:

—Tabaats andüyiiüts necamb aaga nadam yow cam —aj nejiw.

36 Tacueatíwan quiaj meáwan nipilan. Quiaj tambüw nejíwan quiaj maquiüpüw Teat Jesús amb tiül aaga müx alchetem tiül. Aton tambüw alacas müx maquiüpüw nejiw. **37** Wüx aleambüw tiül najal, quiaj taw noic napac iünd, tayac nadamdam omal yow ammachachaach tiül müx, tenguijal chipiow a müx. **38** Teat Jesús al wil müx almameay, ayac aliig omal. Quiaj tapacüjchiw tiül ameay, tasajüw:

—¡Teat! ḡNeol ngo mejaw, laliüc tsyomoots tiüt? ¡Apmandeowaats! —ajüw.

39 Quiaj witiüt Teat Jesús, tasaj a iünd lombom, at a yow majlúyan. Quiaj lombot a iünd, at a yow tajlúyan.

40 Condom tasaj nejiw:

—ጀneol termolana, neol ngome teyacan imeajtsan wüx leawa xiique alndom naranga? —aj nejiw.

41 Mbayatoj xeyay, tesajayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuaane nej aaga naxey cama? ¿Nguineay alndom mayar nej andeac a iünd at a yow? —awüw.

5

Nop naxey alwüw ombas nej nimeech (Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

¹ Condom Teat Jesús maquiiüb minipilan nej tapeayiw necamb aaga nadam yow quiaj, tiül miiütüw monaw Gadara. ² Almawüw tiüt imiünüw tiül müx, quiaj tapeay niüng ajlüy Teat Jesús nop naxey imiün tiül niüng amiüraad mondeow, alwüw ombas nej nimeech, üüch nej mechach ³ Aaga naxey quiaj acül tiül niüng amiüraad mondeow. Nejinguind ngondon maóel nej, masey naag galen. ⁴ Cos mbójan maoeliw owix nej oleaj nej naag galen. Nej ngo mapiüng wüx, andooigndooig miün, nómbar acolot. Nejinguind ngondon masap nej. ⁵ Aaga naxey quiaj, nüt ongwiiüts apaj tiül tiük, at niüng amiüraad mondeow. Aton achiüt ombas nej naag piedra. ⁶ Alíücan miünquiaj tajaw Teat Jesús, tecuiür tamb mangoch, taquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús. ⁷ Quiaj tendeac napac, tapiüng:

—¿Cuane indiüm merang wüx ximbas Teat Jesús? Ique Micual Teat Dios najlüy tiül cielo. Satün icueaj wüx minüt Teat Dios, nde merang wüx ximbas nicuajind ngo majneaj —aw.

⁸ Atquiaj tapiüng cos Teat Jesús lamasaj nej:

—¡Ique nimeech, sasaj ic, iriow wüx ombas a naxey cam, icueat! —aw.

⁹ Ndoj Teat Jesús tatün manguiay:

—¿Cuane minüt? —aj.

Quiaj tapiüng:

—Legión xenüt cos sajönüün xeyay —aw.

¹⁰ Quiaj tatün xeyay ocueaj Teat Jesús nde mawün nejiw tiül aaga iüt quiaj.

¹¹ Tajlüy quiaj wüx nop tiük noic ajlüy xeyay sow, teaüetiw. ¹² Ajcüwa nimeech tatüniw ocueaj Teat Jesús, tapiüngüw:

—Iich xicon namban najmeliün tiül ajcüwa sow quiün —awüw.

¹³ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw mambüw. Tacueatiw a naxey quiaj, tajmeliw tiül sow. Ajcüwa sow ajlüyiw xeyay, atüch

ijquiaw mil, tecuiürrüw ambüw wüx tiük tajchiquiaw tiüt tajmiücw tiül aaga nadam yow quiaj, tsoyotoj tiüt, tandemowüw tiül yow.

¹⁴ Condom ajcüwa monjiür sow quiaj, tambüw acuiürrüw masajüw nipilan tiül cambaj, tiül rünch aton. Quiaj tambüw nipilan majawüw cuane najlüy.

¹⁵ Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw aaga naxey tajlüy wüx ombas nej xeyay nimeech alchetem quiaj, lamasooig apix nej, lamajiür mifis nej. Mbayatoj xeyay majawüw. ¹⁶ Condom nipilan leawa tajawüw aag ayaj, tapots mapiüngüw nguineay tawüw nimeech wüx ombas aaga naxey quiaj, nguineay tandemowüw tiül yow meáwan sow. ¹⁷ Ndoj tapots masajüw Teat Jesús maw tiül miiütüw nejiw.

¹⁸ Teat Jesús almajtep tiül müx, laámb apmaw quiaj, quiaj aaga naxey tajlüy wüx ombas nej nimeech tatün ocueaj xeyay sitiül alndom maquiiüb nej mamb. ¹⁹ Pero Teat Jesús tasaj nej:

—Quiür ijtsor teat, isaj icualaats nguineay tejneaj. Isajüw meáwan aaga najneaj leaw Teat Dios lamarang wüx imbas, nguineay tajiür ic lasta —aj.

²⁰ Quiaj tamb a naxey mandeac, masaj nipilan tiül meáwan cambaj tiül Decápolis. Tasaj nejiw nguineay tataag nej majneaj Teat Jesús. Meáwan nipilan mabayatoj manguiayiw.

Micual Jairo, at aaga najtaj nerreeg apix Teat Jesús

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹ Condom Teat Jesús tandilil alinomb maquiiüb minipilan nej, ambüw tiül müx, andüyiw necamb aaga nadam yow quiaj. Almapeayiw necamb, quiájan tacül Teat Jesús mbeay yow, cos tapeayiw niüng ajlüy nej xeyay nipilan. ²² Condom tapeay quiaj nop naxey nenüt Jairo, nop natang nena-jiüt tiül a sinagoga; wüx tajaw Teat Jesús, quiaj taquieel micos nej tiüt. ²³ Tatün xeyay, tapiüng:

—Teat, xecual nüx laxeyay iün andeow, laliüc mandeow. Mac Teat, tabar meyac iwix wüx ombas nej para majneaj —aw.

²⁴ Quiaj Teat Jesús tamb maquiiüb nej. Xeyay niplan tandüjpiw, lacharrayej wüx ombas nej. ²⁵ Tiül a niplan quiaj tajlüy nop najtaj lamajiür gajpic (12) neat iün andeow, atsambiich nej miquiej nej. ²⁶ Lamamongoch xeyay wüx aaga monandeow quiaj. Masey lamong teombas xeyay mondüy, lamandrooch meáwan leaw ajiür, pero ngo mambeol nej nicuajind, teaxeyay marang nej. ²⁷ Aaga najtaj quiaj wüx tanguiay nguineay andeacüw wüx Teat Jesús, quiaj tamb matüch, amb wanopech Teat Jesús tarreeg apix nej. ²⁸ Atquiaj tarang, cos lamapiüng tiül omeaats nej: "Sitiül narreeg masey apix nej, quiaj sanajneaj". ²⁹ Andüüban tayaag lajneaj, nómban lamong a monandeow quiaj. ³⁰ Teat Jesús tayaag nej lamataag majneaj aljane, quiaj wantsat majaw tiül niplan, tatün manguiay:

—¿Jane tarreeg sapixe? —aw.

³¹ Quiaj miniplan nej tasajüw nej:

—¿Neol ngo mejaw Teat, xeyay niplan teamatechtechiw ic? Neol tepiüng: "¿Jane tarreeg xic?" —ajüw.

³² Teat Jesús tayamb tiül niplan majaw jane tarreeg nej. ³³ Aaga najtaj mbayat cos tajaw teamayamb nej, tambeapmbeap nej. Pero cos tayaag lajneaj, quiaj tamb maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj nguineay tarang nej. ³⁴ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xecual, lerjneaj cos teyac imeaats wüx xic. Nganüy quiür, ich mapac imeaats, lerjneaj nómban —aj nej.

³⁵ Teat Jesús tengualeámban andeac aweaag a najtaj, quiaj tapeayiw masajüw a Jairo, aaga nenajiüt tiül sinagoga, tapiüngüw:

—Teat, micual landeow, icueat mesajsaj aaga Teat Naxey quiaj —ajüw.

³⁶ Naleaing Teat Jesús, masey tanguiay andeacüw ajcüwa monxey quiaj, nej tasaj aaga nenajiüt:

—Nde mbayamear teat, iyac imeaats wüx xique —aj.

³⁷ Ndoj ngome tüüch mambüw maquiiüb nejiw meáwan miniplan nej, áagan a Pedro maquiiüb Jacobo, at a Juan michiig Jacobo taquiiüb mamb. ³⁸ Wüx tapeayiw aniüng

aaga nenajiüt tiül sinagoga, Teat Jesús tajaw alquiaj xeyay niplan teajiüntsüw napac, y altiül teapajüw. ³⁹ Wüx tajmel tiül iüm, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots ijiüntsana? Aaga nüx cam ngome landeow, almameay —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁰ Quiaj titsojow nej, cos ajawüw naleaing landeow a nüx quiaj. Condom Teat Jesús tawün nejiw tiül iüm, taquiiüb áagan miteat nej mimüm nej a nüx, at leaw almaquiüpüw nej. Tajmeliw matüchiw niüng ajlüy a nüx. ⁴¹ Quiaj Teat Jesús tasap owix a nüx, tasaj wüx ombeayiw nejiw:

—Talita cumi —aj. Aag ayaj amb apiüng: Xecual sasaj ic, witiür.

⁴² Quiaj witiüt a nüx, tajüy. Meáwan niplan xeyay mbayatoj majawüw. Aaga nüx quiaj lamajiür gajpic (12) mineat nej.

⁴³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw nde mandeacüw manguiayaran leawa tarang. Tasaj nejiw aton mayambüw üet a nüx quiaj.

6

*Teat Jesús ngo mandiüram tiül Nazaret
(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)*

¹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tandilil alinomb andüy tiül miüt nej, miniplan nej aton tandüjpiw nej. ² Wüx tatüch a nüt axoodaran, quiaj tapots aquiaach tiül a sinagoga. Xeyay niplan wüx tanguiayiw andeac nej mbayatoj. Tapiüngüw:

—¿Nguiaane tequiajchay aaga naxey quiaja? ¿Nguineay tendüye? ¿Nguineay ndot ombas marang cuajantanej ateócan?

³ ¿Neol ngome nop icoots aaga naxey quiaja? ¿Ngome nej nerang xiül, micual nej María? Aton alningüy tiül micambajaats acüliw michiig nej Jacobo, José, Judas, Simón, at michiig monüx nej aton aliw ningüy —awüw.

Taton ngome tandiümw mayariw andeac nej. ⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xique samongoch atnej amongoch nop nendeac andeac Teat Dios cos ayarich andeac nej nguijantanej, áagan tiül miüt nej ngo mandiüram. Átan acualaats nej, micoj nej, michiig nej, ngo mayariw nej andeac —aj nejiw.

⁵ Tiül a cambaj quiaj ngome tarang nadam ateócan. Áagan acas moniün andeow tataag majneaj, tayac owix wüx nejiw. ⁶ Nej ayaag xeyay ngo majneaj cos ngo mayariw nej andeac. Ndoj taw quiaj, tamb andüy tiül namix nine cambaj quiájan, maquiaach.

*Teat Jesús tüüch mambüw mandeaciüw wüx nej
(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)*

⁷ Condom quiaj tapaj miünüw niüng ajlüy nej ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej. Quiaj tapots masaj nejiw mambüw ijpüwpüw. Aton tüüch nejiw ndoj ombasüw matajcüw majneaj nipilan alwüx ombasüw nimeech. ⁸ At aton tasaj nejiw nde majoyiw nicuajind tiül tiiüd. Alndom majoyiw áagan notsnots angotoj, mambeol nejiw. Ngondom majoyiw nchiiüts, pemb, nüeteran; aton tomiün ngondom majoyiw. ⁹ Netam masoijquiw napüic, pero ngondon majoyiw ijquiaaw najal camix. ¹⁰ Aton tasaj nejiw:

—Wüx apmepeayiün tiül noic cambaj, apmexojtan quiaj tiulan noic nden. Nde membiülüjchiün niüng ixojtan. Apmerowan quiaj wüx apmeamban tiül alinoic cambaj. ¹¹ Sitiül noic cambaj ngo mangochiw icon, ngo mandiümüw manguiayiw indeacan, icueatiün, iriowan quiaj. Wüx apmerowan quiaj, itajtan minajndot ileajiün majüic nejiw ngo majneaj arangüw cos ngo müjchiw icon mendeacan quiaj xepoch. Naleaing sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, nejiw xeyay ngo majneaj apmamongochiw cos ngo mandiümüw manguiayiw indeacan. Alwüx apmamongochiw, ngo matnej leaw apmamongochiw nipilan tandeowüw nomb, ajcüwa monaw tiül cambaj Sodoma maquiiüb Gomorra —aj nejiw Teat Jesús.

¹² Quiaj tawüw ajcüwa gajpiüp minipilan nej, tambüw masajüw nipilan leaam omeajtsüw wüx aaga ngo majneaj teamarangüw, macueatiw.

¹³ At aton wüx minüt Teat Jesús tatajcüw majneaj nipilan alwüx ombasüw nimeech, üch nejiw michachiw. At tajendiw aceite

wüx omal moniün andeow, quiaj tajneajiw.

*Tambiyaw a Juan Bautista
(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)*

¹⁴ Condom aaga rey Herodes tanguiay nguineay teamarang Teat Jesús, cos meáwan nipilan teamandeaciüw wüx nej. Quiaj Herodes tapiüng:

—¿Ngwüy naleaingue, Juan, aaga neech yow nipilan lapac tiül mondeowa? ¿Pares ndot ombas marang xeyay cuajantanej ateócan aaga naxey quiaja? —aw.

¹⁵ Altiül tapiüngüw:

—Ngwüy, aag ayaj mixejchiiüts Elías, awüw. Altiül tapiüngüw: Aag ayaj alinop nendeac andeac Teat Dios tajlüy tanomb —awüw.

¹⁶ Pero wüx Herodes tanguiay aaga andeaciüw quiaj, tapiüng:

—Ngwüy, aag ayaj sapiüng Juan, aaga tükchiüs mamb ndojquiüm onic nej, nganüy lapac tiül mondeow —aw a Herodes.

¹⁷ Atquiaj tapiüng Herodes cos alwüx omeaats leawa tarang, cos nej tüüch mamb ndeaam a Juan, majmel tiül manchiüc, naoelich naag galen. Aag ayaj tarang Herodes cos atquiaj tandium minajtaj nej nenüt Herodías. Aaga Herodías quiaj mintaj Felipe, michiig Herodes, nganüy Herodes lamaquiiüb. ¹⁸ Cos Juan wüx aliün mapac tasaj Herodes:

—Ngo majneaj mequiiüb mintaj michiig —aj.

¹⁹ Quiaj Herodías xeyay tajcüy majaw a Juan. Tandiüm mambiy; pero ngome taxom nguineay marang. ²⁰ Cos Herodes lamajaw Juan arang leaw andium Teat Dios, aton andeac leaw naleaing, pares tembol mandüy, ngo müüch a Herodías marang ngo majneaj wüx ombas a Juan. Herodes masey ngo maxom omeaats wüx leaw tandeac a Juan, nej xeyay tandium manguiay. ²¹ Noic nüt wüx Herodes tarang noic nangos nüt ajcan lamatüch alinoic mineat nej, quiaj aaga najtaj Herodías taxom nguineay marang. Cos Herodes tapaj meáwan monajiüt, at nipilan monjiür tomiün tiül aaga iüt Galilea, marang noic nadam nangos nüt. ²² Quiaj tamb nop nüx, micual aaga najtaj Herodías, tajmel niüng

ajlüy monet mejiüng. Herodes y leaw aliw quiaj tandiumüw majawüw ajiüng a nüx quiaj. Condom a rey Herodes tasaj a nüx:

—Itün xicueaj leaw indiüm, xique sanüüch ic—aj.

²³ Nej tapaj minüt dios mapiüng naleaing apmüüch, ngo mawaiich, tapiüng:

—Cuajantanej apmetün, xique sanüüch ic, masey pinawan leaw alnajiür —aw a Herodes.

²⁴ Quiaj taw a nüx, tamb matün manguiay mimüm nej. Tasaj:

—Müm, ¿cuane indiüm mejaw natüna? —aj.

Quiaj mimüm nej tapiüng:

—Itün omal aaga Juan, áag neech yow nipilan —aj.

²⁵ Andililan tiüt a nüx, tamb andüy niüng ajlüy Herodes, tapiüng:

—Teat, sandiüm nganüy nganüy meaach xic omal aaga Juan amb tiül noic polat —aj.

²⁶ Quiaj Herodes tamix omeaats xeyay; pero cos nej lamapaj minüt dios, aton tandeac manguiayiw nipilan. Nganüy netam marang, müüch leaw atün a nüx quiaj. ²⁷ Najénan tüüch mamb nop soldado, tasaj mandooig onic a Juan mاجاميün omal. ²⁸ Quiaj tamb a soldado mاجاو tiül manchiür mandooig onic a Juan. Condom tajoy omal a Juan amb tiül noic polat, tüüch a nüx. Quiaj a nüx tamb müüch mimüm nej.

²⁹ Wüx minipilan Juan tanguiayiw nej landeow, quiaj tambüw maxainguiw, tajoyiw mamiütüw. Atquiaj tarang Herodes wüx tambiy aaga Juan.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiar mil monxey

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Condom wüx tapeayiw ajcüwa gajpiüp (12) monamb ijpüwpüw, tapots masajüw Teat Jesús nguineay tarangüw, nguineay taquiajchiw nipilan. ³¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nganüy macaron, tabaats maxojtaats quiripite niüng ngo majlüy nipilan —aj nejiw.

Cos xeyay nipilan tengual apeayiw quiaj niüng ajlüy nej, pálwüx teawüw. Ngo müjchiw nejiw matüch metiw. ³² Ndoj

quiaj tajtepiw tiül nop müx, tambüw nejíwan quiaj, andüyiw niüng ngo majlüy nipilan. ³³ Pero xeyay nipilan tajawüw nejiw ambüw, aton tajawüw jane nejiw; quiaj tambüw acuiürruw imiünüw tiül micambajüw nejiw. Ombas mapeayiw quiaj, teoj mapeay Teat Jesús. ³⁴ Wüx Teat Jesús taw tiüt imiün tiül müx maquiiüb minipilan nej, tajaw xeyay nipilan teamacüliw nej. Quiaj tajmiüç omal omeaats, cos tajaw ajlüyiw atnej tigüy najcueat sap, ngo majlüy wüx nejiür nejiw. Quiaj tapots maquiaach nejiw xeyay cuajantanej. ³⁵ Wüx langwiüts laliüc majmel nüt, quiaj minipilan nej tambüw masajüw nej:

—Teat, langwiüts ¿nguineay amarangaats? Cos nejinguiind ngo macüli ningüy. ³⁶ Isajüw mambüw tiül cambaj y tiül rünch mangalüw üetiw, cos ngo majiürüw üetiw nejiw —ajüw nej.

³⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona iyamban üetiw —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—¿Teat, nguineaye? ¿Ngwüy sanamban nangalan ijquiar acoic miow (200) denario pan müjchiiüts müetiwe? —awüw.

³⁸ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Quiüran ijawan cas pan ijiüran ningüy —aj nejiw.

Wüx tajawüw cas pan ajlüy, quiaj tasajüw nej:

—Ajlüy acoquiar pan alijpüw cüet —ajüw.

³⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw masajüw nipilan chetemoj noicnoic ajlüy tiül nine nateaic soex. ⁴⁰ Quiaj chetetoj; al tiül atüch coic miow (100), al tiül ic miow gajpowüw (50) noicnoic ajlüy. ⁴¹ Condom Teat Jesús taxaing aaga acoquiar pan al ijpüw cüet. Taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios. Condom wüx tamaag aaga pan texeyay. Quiaj tüüch minipilan nej mاجینےaw müjchiw meáwan nipilan. At aaga ijpüw cüet aton tamaag müüch nejiw mاجینےaw. ⁴² Condom tatüch müetiw meáwan nipilan paxiünüy üetiw. ⁴³ Wüx landoj, quiaj taxainguiw leawa minaw a pan, at a cüet, chipiüt gajpiüp (12) nccep. ⁴⁴ Ajcüwa tetiw quiaj atüch acoquiar mil monxey.

*Teat Jesús tajüy teomalyow
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)*

45 Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej majtepiw tiül müx mamongoj andüyiw necamb a nadam yow quiaj. Tasaj nejiw mambüw ombas nejiw mandüyiw tiül cambaj Betsaida. Cos nej apmacül quiaj leawa ümb majtsor nipilan, quiaj apmaw quiaj. **46** Wüx laúmb majtsor nipilan, quiaj tamb andüy wüx nop tiük mataag orar, mandeac aweaag Teat Dios. **47** Wüx lapojniow, aaga müx namb lamatüch pinawan aaga nadam yow quiaj, nganüy Teat Jesús néjan quiaj aliün wüx iüt. **48** Nej tajaw laúmb apacüw majombüw a yow majüyichaw a müx, cos angochiw a iünd. Wüx landüy wüx arrow, quiaj Teat Jesús tamb matüch nejiw, ajüy amb teomal yow. Tarang atnej apmamóngan. **49** Wüx tajawüw nop najüy amb teomal yow, quiaj tepajüw:

—¡Aag ayaj nembolooch! —awüw.

50 Meáwan nejiw tajawüw, xeyay mbayatoj. Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Nde mbayameron, ich mapac imeajtsan cos xique, ngome aljane —aj nejiw.

51 Condom tajtep tiül müx maquiiüb nejiw; quiaj lomboj a iünd. Mbayatoj majawüw, ndoj tapac omeajtsüw **52** Nejiw nganaw majawüw nguineay tarang wüx tüüch mexeyay a pan, aliün mapac omalüw.

*Teat Jesús tüüch majneaj moniün andeow tiül Genesaret
(Mt. 14:34-36)*

53 Tapeayiw necamb a yow tiül iüt Genesaret. Quiaj tawüw tiüt, taoeliw mimüxiw nejiw mbeay yow. **54** Wúxan tajtepiw wüx iüt, quiaj nipilan tajawüw nejay Teat Jesús nepeay. **55** Condom quiaj tambüw acuiürruw masajüw meáwan nipilan tiül aaga iüt quiaj. Quiaj tapots apeayiw nipilan maquiüjpüw miün moniün andeow amb wüx mats, andüy niüng tanguiayiw alquiaj Teat Jesús. **56** Nguiajantanej leaw niüng tamb, masey tiül cambaj, masey tiül rünch, tacüliw nej xeyay nipilan. Tayacüw ajcüwa moniün andeow mbeay plas pinawan cambaj, at tiül tiiüd aton. Tatüniw xeyay ocueaj Teat Jesús sitiül alndom ajcüwa moniün andeow masambüw nej

masey apix nej. Meáwan leaw tasambüw nej tajneajiw nómbar.

7

*Leaw üüch majiür nisoet nipilan
(Mt. 15:1-20)*

1 Noic nüt acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús, maquiüjpüw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, napeayiw imiünüw Jerusalén. **2** Quiaj tajawüw altiül minipilan Teat Jesús teäueti; pero ngo marangüw atnej ajlüyay marangüw meáwan nipilan judío wüx ajantsüw owixaw. Áag tandeacndeacüw ngo majneaj wüx ombasüw nejiw. **3** (Cos ajcüwa fariseos at meáwan judíos ajlüyayej wüx marangüw atnej arangüw mixejchiw nejiw, cos ngo metiw sitiül ngo majantsüw owixaw nejiw xeyay atnej apiüngüw netam. **4** Wüx nejiw apeayiw ajüyiw tiül plas angalayej, ngondom müetiw nicuajind sitiül ngo majantsüw owixaw atnej apiüngüw netam marangüw. Aton ajiüruw palpálwüx arangüw wüx ajantsüw inganeowayej, xar iüt, xar manchiüc, at mimatsüw nejiw aton.) **5** Quiaj ajcüwa fariseos at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tatüniw manguiayiw Teat Jesús. Tasajüw:

—¿Neol minipilan ngo mandüjpüw leaw tarangüw mixejchiiütsa? ¿Neol ngo majantsüw owixaw wüx üetiw atnej ajlüyay marangaatsa? —ajüw.

6 Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona monwaiich, iwüyayon wüx irangan najneaj, naleaing tarang Isaías tiül minawiig nej aaga poch niüng Teat Dios tapiüng:

Ajcüwa nipilan quiaj apiüngüwan ayariw sandeac,
ngome con omeajtsüw, ombeayíwan.

7 Ngo membeat marangüw atnej arangüw xic casa,
cos meáwan leaw aquiajchiw, aag ayaj mipochíwan nejiw.

8 Pero icona landroj imeajtsan leaw Teat Dios apiüng netam merangan, cos tengüial ipacan wüx leaw ngo metam, leaw mixejchiün tarangüw. Atnej wüx ijantsan

ajcüwa xar, tas, at teamendüipiün cuajantanej leawa tayacüw mixejchiün, aj nejiw Teat Jesús.

⁹ Tasaj nejiw aton:

—Icona tewüniün ninguiün meáwan leawa tasaj icon Teat Dios merangan, cas tendüipiün opech leawa tayacüw mixejchiün. ¹⁰ Teat Moisés tarang tiül minawiig nej, tapiüng: “Iyar andeacüw miteat, mimüm, indiümüw”, aw. Aton tapiüng: “Jane apmapaiich mandeac ngo majneaj wüx ombas miteat nej, mimüm nej, ich mambiyaran”, aw a Moisés. ¹¹ Pero icona xeyay ngo majneaj irangan, cos ipiüngan aljane alndom masaj miteat nej, mimüm nej, mapiüng: “Leawa alnajiür langondom nüüch icon, cos aag ayaj Corbán”. (Amb apiüng meáwan leaw ajiür lamüüch Teat Dios.) ¹² Wüx apmapiüng aag ayaj, quiaj lango metam mambeol miteat nej mimüm nej cos icona iquiajchiün ombeay. ¹³ Wüx irangan aag ayaj, quiaj temewüniün ninguiün Mipoch Teat Dios, teyacan ingow leawa tayacüw mixejchiün marangüch. Ajlüy xeyay cuajantanej atnej aag ayaj leaw icona teyacan marangüch —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁴ Quiaj Teat Jesús tapaj nipilan alinomb masaj:

—Inguiayıün, iyacan wüx imeajtsan leaw sanasaj icon. ¹⁵ Cuajantanej leaw alndom müeteran, manganeowaran ngo müüch nop majiür nisoet; pero leawa alwüx omeaats mandeac mbich alndom mayac nej asoet. ¹⁶ Jane andiüm manguiay, ich manguiay mayac wüx omeaats —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷ Condom wüx Teat Jesús taw niüng ajlüy meáwan nipilan, quiaj tajmel tiül iüm. Ndoj minipilan nej quiaj tapots matüniw manguiayiw nej, tasajiw:

—¿Cuane wüx tendeac aaga les ndot mendeac quiaja? —ajuw nej.

¹⁸ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, ata icona aton ngo mejawan leawa tandeacas? ¿Neol ngo mejawana, meáwan leaw alndom müeteran ngo müüch majiür nisoet nipilan? ¹⁹ Cos nüeteran

andüyan teomeaatsaran apmamb, ndoj apmaw. Aaga nüeteran quiaj ngo müüch majiür nisoet nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Nej tandemac wüx aag ayaj majüiquich meáwan cuajantanej nüeteran alndom müeteran, ngome nisoet. ²⁰ Aton tapiüng:

—Leawa nop apmandeac wüx omeaats, mbich aag ayaj alndom müüch nej majiür nisoet. ²¹ Cos imiün wüx omeaatsaran aw leaw ngo majneaj arangüch. Áag altiül nipilan ajiürüw minajtajüw nejiw, minaxeyiw nejiw, at altiül monench ajlüyiw maquiüjpüw monüx, átan monüx maquiüjpüw monench, at monbiy nipilan aton. ²² At ajlüy moneed, ajlüy reech, ajlüy monrang xeyay ngo majneaj, at monwaiich, ajlüy monjüyjüy, ajlüy mondiüm ocueaj alinop. Aton ajlüy monpaiich, monrangrangüy, ajlüy nerangrang michach. ²³ Meáwan aaga ngo majneaj arangüch quiaj, imiün tiül omeaatsaran. Aag ayaj mbich üüch majiüraran nisoet —aw Teat Jesús.

Nop najtaj ngome micual iüt tayar andeac Teat Jesús

(Mt. 15:21-28)

²⁴ Condom Teat Jesús taw quiaj tamb andüng ajlüy cambaj Tiro y Sidón. Tandüy tiül noic naniüngaran, maxood quiaj, cos nej ngo mandiüm majawüw nej nipilan. Pero naleaing ngondom mexotüy. ²⁵ Nop najtaj najénan tanguiay Teat Jesús lapeay quiaj. Aaga najtaj quiaj ajiür nop micual nej nüx, alwüx ombas nej nimeech, üüch nej michach. Quiaj tamb maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús. ²⁶ Aaga najtaj quiaj ngome micual iüt Israel, nej nop sirofeniciiana. Nej tatün xeyay ocueaj Teat Jesús mamb mawün nimeech wüx ombas micual nej. ²⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Icül, cos ombas netam metiw nacualaran, cos ngo majneaj majnot üetiw nejiw majlos müjndiw a namix nine pet müetiw —aj nej.

²⁸ Aaga najtaj tasaj nej:

—Teat, naleaing aag ipiüng quiaj, masey ombas apmetiw a nacualaran, pero aton nine pet alndom mamilmil leawa najmiüctiüt minaw üet nacualaran —aj nej.

²⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xecual, najneajay indeac quiaj. Nganüy quiür ijaw micual, cos lanüüch majneaj, lamacueat nej nimeech —aj nej.

³⁰ Naleaing tasoic, cos wüx tapeay aniueng nej, quiaj tajaw micual nej alpiiüm wüx mats, lajneaj, lamacueat nej nimeech.

Teat Jesús tüüch majneaj nop nelaag, nejew

³¹ Condom Teat Jesús taw quiaj tiül miíüt monaw Tiro, tamong amb tiül Sidón, at tamong amb tiül miíüt Decápolis, tatüch mbeay aaga nadam yow Galilea.

³² Taquiiübaran mamb quiaj majaw nej Teat Jesús nop naxey nelaag, aton ngondom mendeac. Quiaj tatüniw ocueaj Teat Jesús sitiül alndom mayac owix wüx aaga naxey quiaj müüch majneaj. ³³ Quiaj Teat Jesús tawün ninguiün quiriw aaga naxey quiaj nejeweáagan quiaj. Condom Teat Jesús taxec micual owix nej teolaag a naxey quiaj, ndoj tateonts onts ombeay nej cas tarreeg oniw a naxey quiaj. ³⁴ Condom quiaj taxaing omal majaw andüy cawüx, tawün miíünd nej, tapiüng:

—¡Efata! —aw. Aaga poch quiaj amb apiüng: ¡Lejquiar!

³⁵ Quiaj lejquiat olaag a naxey y oniw nej taley, lajneaj. Quiaj tajneaj mendeac. ³⁶ Ndoj tasaj nejiw Teat Jesús nde masajüw nejinguid. Pero masey atquiaj tasoiiquiw, nejiw xeyay tandeacndeacuw wüx. ³⁷ Mbajajow wüx, xeyay tapac omeajtsuw majawüw leaw Teat Jesús tarang, tapiünguw:

—Nej arang cuajantanej najneaj, cos üüch manguiay nelaag nipilan, at üüch mendeac Jane ngondom mendeac —awüw.

8

Teat Jesús tüüch üetiw apiquiw mil nipilan (Mt. 15:32-39)

¹ Tiül aaga nüt quiaj, canchiütoj xeyay nipilan niüng ajlüy nej. Wüx tind üetiw ngo majiürüw cuane apmüetiwi. Quiaj Teat Jesús tapaj minipilan nej, tasaj:

² —Sajiürüw lasta ajcüwa nipilan quiaj, cos lamajiür er nüt ajlüyiw ningüy maquiüjpaaats, lango majiürüw üetiw. ³ Sitiül

sanasajüw majtsoriw wúxan nganaw metiw, ngondom maiücw, apmajmiücw tiül tiiüd cos altiül imiünüw miünquiaj —aj nejiw Teat Jesús.

⁴ Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—¿Nguineay alndom maxoram cuane apmüetiw ningüy tiül a wajchiüç cam? Cos ngo macüleran ningüy —ajüw.

⁵ Quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Cas pan aliün mejiürana? —aj nejiw.

Nejiw tapiünguw:

—Alíünan ayaíw pan —awüw.

⁶ Quiaj tasaj ajcüwa nipilan chetemoj tiüt, taxaing aaga ayaíw pan quiaj. Tüüch graciaas Teat Dios, cas tambaag a pan, tüüch minipilan nej majineaw. ⁷ At aliün majiürüw acas nine cüet aton. Quiaj Teat Jesús tüüch graciaas Teat Dios alinomb. Condom tüüch nejiw majineaw. ⁸ Meáwan nipilan tetiw paxiün. Wüx landoj üetiw, quiaj taxainguiw chipiüt ayaíw nchep minaw üetiw. ⁹ Ajcüwa monet quiaj tatüch maseyme apiquiw mil nipilan. Wüx landoj üetiw, quiaj Teat Jesús tüüch nejiw majtsoriw. ¹⁰ Condom nej tajtep tiül müx maquiüb minipilan nej. Tambüw andüiyi tiül iüt Dalmanuta.

Fariseos atüniw nadam ateócan (Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Wüx tapeayiw quiaj, altiül fariseos tambüw majawüw nej, tasajsajüw cuajantanej, majawüw cuane apmapiüng. Tasajüw:

—Irang noic nadam ateócan najawan, quiaj alndom napiüngan naleaing Teat Dios najlüy tiül cielo teamambeol ic —ajüw.

¹² Quiaj Teat Jesús tamix omeaats, tawün miíünd nej, tapiüng:

—¿Cuane nerang icon? ¿Neol tendiüman mejawan nadam ateócan? Naleaing sasaj icon ngome sanarang nicuajind ateócan mejawan —aw Teat Jesús.

¹³ Condom quiaj taw niüng ajlüyiw a nipilan quiaj maquiüb minipilan nej, tajtepiw tiül müx, tambüw tandüiyi necamb a nadam yow.

Leaw aquiajchiw fariseos

(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Minipilan nej ngo leaam omeajtsuw majoyiw üetiw nejiw, áagan noic pan

tajiürüw tiül müx. ¹⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Inguiayıün sanasaj icon. Netam mejawan wüx leaw irangan. Nde meyariün andeacüw Fariseos, at andeac Herodes. Cos aag ayaj arang atnej arang levadura —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj minipilan nej tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Neol tandeac atquiaja? ¿Ngwüy ajcan ngo majamiünaats pana? —awüw.

¹⁷ Teat Jesús tajaw cuane teamandeacüw.

Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots indeacndeacan wüx pana? ¿Neol nganaw mejawana, meyacan wüx imeajtsana? ¿Aliün palam imalana?

¹⁸ ¿Neol ngome tejawan con iniüjcán? ¿Neol ngome tenguiayıün con ilajcan? ¿Neol ngo leaam imeajtsan? ¹⁹ Jow, wüx tajineas acoquiar pan müetiw acoquiar mil monxey, jow leaw tenaw, ¿cas nccep techipichana? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Gajpiüp (12) nccep —awüw.

²⁰ Condom tandüy wüx matün manguiay, tapiüng:

—Jow wüx tajineas ayaíw pan müetiw apiqui wüx mil nipilan, leawa tenaw, ¿cas nccep texainguiüna? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Ayaíw nccep —awüw.

²¹ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—¿Neol nganaw mejawana jane xic? —aw.

Teat Jesús tüüch ram oniiüg nop naw Betsaida

²² Wüx tapeayiw tiül cambaj Betsaida, quiaj acas nipilan taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús nop naxey nesomb. Tasajüw nej mayac owix nej wüx a naxey quiaj para majneaj. ²³ Quiaj Teat Jesús tasap owix a nesomb quiaj, tanetet owix maquiiüb mamb andüy mbeay cambaj. Ndoj tajendjend wüx oniiüg a naxey quiaj aonts ombeay nej, tayac owix nej wüx a naxey quiaj. Cas tatün manguiay sitiül larrow oniiüg lamaxom majaw quiripite. ²⁴ Aaga nesomb quiaj taxaing omal, tapiüng:

—Nganüy saxom najaw quiripite, sajaw nipilan atnej xiül, pero nejiw teajüyiw —aj nej.

²⁵ Condom Teat Jesús tayac owix nej alinomb wüx oniiüg a naxey quiaj. Quiaj aaga naxey tajaw teáman, tajneaj oniiüg nej, tajaw ranüy masey miünquiaj. ²⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür ijtsor, nde memong iriümb tiül cambaj, nde mesaj nejinguiind nguineay tejneaj —aj.

Pedro tapiüng Teat Jesús aaga Cristo (Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷ Condom quiaj tamb Teat Jesús maquiiüb minipilan nej, tamongoj ambüw tiül namix nine cambaj ocueaj Cesarea de Filipo. Wüx aliw tiül tiüd, quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—¿Jane xic apiüngüw nipilana? —aj nejiw.

²⁸ Quiaj tasajüw nej:

—Altiül apiüngüw ique aaga Juan lapac alinomb. Altiül apiüngüw ique aaga Elías tajlüy tanomb. Aton altiül apiüngüw ique alinop nendeac andeac Teat Dios —ajüw nej.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—Jow icona, ¿cuane ipiüngan, jane xic? —aj nejiw.

Quiaj tapiüng a Pedro:

—Iquiay aaga Cristo, aaga lapiürang aliüc —aj nej.

³⁰ Teat Jesús quiaj tasaj nejiw nde masajüw nejinguiind jane nej.

Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej (Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Condom quiaj tapots masaj nejiw, tapiüng aaga Teat Naxey netam mamon-goch xeyay ngo majneaj. Ngome apmayariw nej andeac montangtang mona-jiüt, at montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch leaw tüünd a Moisés aton. Tapiüng alinoic nüt nej apmandeow, apmambiyaw nej ajcüwa nipilan quiaj. Condom wüx er nüt apmapac alinomb. ³² Tasaj nejiw atquiaj ranüy. Quiaj a Pedro tawün nej ninguiün quiriw, tapots malic.

³³ Pero Teat Jesús ndiliteay majaw niüng ajlüy alacas minipilan nej, quiaj talic a Pedro, tasaj:

—¡Cueat xic, nde mendeac atnej andiüm Satanás! Cos aaga indeac quiaj ocueaj nipiilan, ngome ocueaj Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tapaj meáwan niplan miünüw canchiümoj maquiüjpüw minipilan nej. Tasaj nejiw:

—Sitiül aljane andiüm mayar sandeac, ich mawün wüx omeaats meáwan naél leaw alndom mamongoch, ich mandüüb wüx leawa sarang, masey mamongoch xeyay ngo majneaj, masey mandeow wüx cruz ajcan andüüb xic. ³⁵ Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mambiy nej niplan, alinoic nüt nej apmamongoch xeyay ngo majneaj, y ngome apmamb tiül cielo. Pero sitiül aljane masey mandeow ajcan andüüb xic ayar sandeac, nej apmamb tiül cielo alinoic nüt —aj nejiw Teat Jesús.

³⁶ Aton tapiüng:

—Jondot aljane alndom maneay meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx a iüt cam, ¿cuane ambich sitiül nej ngo mamb tiül cielo? ³⁷ ¿Mbich nguineay alndom nop niplan mangüy asoet nej, nguineay alndom maw wüx para ngo mamb tiül aaga xeyay ngo majneaja? ³⁸ Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos axing wüx xepoch, ngo mind mitsoj nej ajcüwa niplan monrang xeyay ngo majneaj, ajcüw mondüüb narangüch dios, pues ata Teat Naxey apmaxing majaw nej wüx apmandilil. Cos aliük alinomb imiün niüng ajlüy Teat Dios. Apmaquiiüb miün xeyay ángeles, xeyay najneajay apmajlüy —aw Teat Jesús.

9

¹ Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, altiül icona leaw alningüy nganüy cam, nganaw mendeowan apmejawan noic nadam ateócan, apmejawan aliük Teat Naxey marang natang nenajiüt tiül micambaj nej —aj nejiw.

*Wüx Teat Jesús tewüneay majawüw
(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)*

² Wüx lamatüch anaíw nüt tatow ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj Teat Jesús taquiiüb

Pedro, Jacobo, y Juan, tambüw wüx nop nadam tiüc nejíwan quiaj. Condom quiaj Teat Jesús tewüneay majawüw nej. ³ Xeyay nelilit apix nej, rajnüs. Nejinguind wüx a iüt cam ngondom majants noic raan jael müüch merixix matnej. ⁴ Quiaj tajawüw mixejchiw nejiw tajlüyiw tanomb, aaga Elías maquiiüb Moisés, teandeacüw maquiüjpüw Teat Jesús. ⁵ Condom quiaj Pedro tasaj Teat Jesús:

—Teat, ¡najneajay macülliüts ningüy, marangaats arej nden! Noic ineay, alinoic apmaneay teat Moisés, alinoic apmaneay teat Elías —aj nej a Pedro.

⁶ Atquiaj tapiüng a Pedro cos ngo majaw cuane apmandeac, mbayatoj xeyay majawüw. ⁷ Condom quiaj tajlüy oic cawüx alareng niüng ajlüyiw, tandem nejiw. Imiün tiül aaga oic quiaj tanguiayiw noic nanderac, tapiüng:

—Aaga Teat Naxey quiaj nejay xecual, xeyay sandiüm. Inguiayiün leaw nej apmasaj icon —aj nejiw aaga nendeac quiaj.

⁸ Wúxan ndoj manguiayiw aaga nanderac quiaj, quiaj tajawüw lango majlüy nejinguind, néjan Teat Jesús almaquiüjpüw.

⁹ Condom wüx teawüw tiüt imiünüw wüx tiüc, quiaj Teat Jesús tasaj nejiw nde masajüw nejinguind leawa Teat Dios tüüch nejiw majawüw. Leawa ndoj apac tiül mondeow aaga Teat Naxey, quiaj alndom mandeacüw wüx aag ayaj. ¹⁰ Atquiaj nejiw ngo masajüw nejinguind, pero tiülan nejiw tetünayej menguiayayej nguineay amb aaga apiüng quiaj wüx tapiüng apmapac tiül mondeow. ¹¹ Condom quiaj tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tapiüngüw:

—¿Neol tapiüngüw ajcüw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés netam miün ombas nej aaga Elías, ndoj aliük aaga Cristo? —awüw.

¹² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing Elías netam miün ombas nej masaj niplan leaam omeajtsuw wüx Teat Dios. ¿Neol ngo mejawana, nguineay apiüng Teat Dios tiül Mipoch nej wüx Teat Naxey, aaga tüünd miün imiün tiül cielo? Cos apiüng nej apmamongoch xeyay ngo majneaj, ngome apmayarich andeac nej. ¹³ Nganüy sanasaj icon wüx Elías, cos nop

atnej Elías tiün. Tarangüw xeyay ngo majneaj wüx ombas nej, tarangüw leawa tandiumüw. Atnej landoj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios wüx nej, atquiaj tajlüy —aj nejiw Teat Jesús.

Tajneaj nop nench alwüx ombas nej nimeech
(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Wüx tapeayiw niüng ajlüyiw alacas minipilan Teat Jesús, quiaj tajawüw aliw quiaj xeyay nipilan ayey nejiw tiüt. Aton aliw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd a Moisés, tenguijal asajsajayej maquiüpüw minipilan Teat Jesús. ¹⁵ Wüx tajawüw lapeay niüng ajlüyiw nejiw Teat Jesús, mbayatoj majawüw, acuiürrüw tambüw mangochiw matepeayiw. ¹⁶ Quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane wüx tenguijal indeacndeacana? —aj nejiw.

¹⁷ Quiaj taw nop tiül a nipilan quiaj, tapiüng:

—Teat, jogüy saquiiüb miün nop xecual mejaw, cos alwüx ombas nej nimeech, ngondom mendeac. ¹⁸ Wüx apeay mimonandeow nej, alox nej tiüt, atepich teombeay nej popox, ancaporros olüic nej. Tenguijal amb arix, lango majiür apac. Landoj nasajüw minipilan sitiül alndom mawüniw wüx ombas xecual aaga nimeech quiaj, pero ngondom ombasüw —aw.

¹⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¡Jaa, icona nipilan! ¿Neol ngo meyariün sandeaca? ¿Cas nüt ipiüngan sanajlüy ningüy naquiiüb icona? ¿Ngow apmeyariün sandeaca? —aj nejiw.

Condom tapiüng:

—Iquiüjpan miün aaga nench quiaj —aj nejiw.

²⁰ Quiaj taquiüjpüw mamb. Wüx aaga nimeech najlüy wüx ombas a nench quiaj tajaw Teat Jesús, quiaj tambeapmbeap a nench napac, tajmiüc ambiülmiblüy tiüt, tatepich teombeay nej popox. ²¹ Quiaj Teat Jesús tatün manguiay miteat a nench:

—¿Nde ngüt tapots marang nej atquiaja? —aj.

Quiaj tapiüng a naxey:

—Wüx nine nej. ²² Mbójan malox nej tiül biümb, at tiül yow, andiüm mambiy

nej. Nganüy Teat, sitiül alndom membeol xicon, sitiül majmiüc imal imdeaats, Teat, imbeol xicon —aw miteat a nench.

²³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng sitiül alndom nambeola? Cos jane ayar sandeac, cuajantanej leaw apmatün xicueaj, xique sanarang —aj nej.

²⁴ Condom quiaj tapiüng miteat a nench:

—¡Sayar indeac teat, imbeol xic nde nachiw ximeaats! —aw.

²⁵ Teat Jesús tajaw teapeayiw xeyay nipilan acuiürrüw sonongomoj niüng ajlüy nej. Quiaj talic a nimeech najlüy wüx ombas a nench. Tasaj:

—Ique nimeech, neech ngo mendeac a nench cam, at neech melaag aton, iriow wüx ombas nej, icueat nómban. ¡Nde mendüy wüx alinomb! —aj nej Teat Jesús.

²⁶ Quiaj aaga nimeech tepaj, tandüy wüx malanglang alinomb aaga nench. Quiaj taw, tacueat nej. Ndoj aaga nench píüdan tiüt atnej landeow. Xeyay nipilan tapiüngüw landeow. ²⁷ Teat Jesús tasap owix a nench mawitich. Quiaj witüüt a nench.

²⁸ Condom wüx Teat Jesús tajmel tiül nop iüm, quiaj minipilan nej tatüniw manguiayiw nej nejíwan quiaj, tasajüw:

—¿Neol xicona ngondom nawüniün aaga nimeech quiaj? —ajüw.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ajcüwa nimeech quiaj ngo mawüw sitiül ngo metüniün ocueaj Teat Dios, meiündan lop aton —aj nejiw.

Teat Jesús alinomb tapiüng apmambiyaw nej
(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰ Condom tawüw quiaj, tajüyw ambüw tiül iüt Galilea. Pero Teat Jesús ngo mandium majaw nejiw nipilan, ³¹ cos nej tealeámban maquiaach minipilan nej. Tasaj nejiw nguineay apmarangüch wüx Teat Naxey. Aton tapiüng aljane apmayac nej teowixaw nipilan, apmambiyaw nej, ndoj wüx er nüt apmapac alinomb. ³² Nejiw ngo majawüw cuane wüx teamasaj nejiw, pero imboloj matüniw manguiayiw.

¿Jane alwüx atam ajlüy?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ Condom tapeayiw tiül cambaj Caper-naum. Wüx aliw tiül iüm, quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane tendeacndeacan wüx aliiüts tiül tiiüda? —aj nejiw.

³⁴ Nejiw ngo mendeacüw, ndijchiüjówan, cos wüx aliw tiül tiiüd tandeacüw wüx jane tiül nejiw apmarang natang. ³⁵ Condom quiaj Teat Jesús chetet, tasaj ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tapiüng:

—Sitiül aljane andiüm marang natang, netam marang chingüy tiül meáwan nipilan, marang cuajantanej mambeol meáwan —aj nejiw.

³⁶ Alquiaj nop nine. Condom Teat Jesús tayac pinawan nejiw a nine. Quiaj taxaing mapeic, tasaj nejiw:

³⁷ —Sitiül aljane apmajür lasta masey nop nine atnej aaga nine cam, aag ayaj atnej xique teamajiür lasta. At sitiül aljane ajiür xic lasta, aag ayaj ngome xíquian quiaj ajiür xic lasta, at Xeteat aton, cos nej tüüch xic niün —aj nejiw.

Jane ngo majcüy majaw icoots, najneaj majaw icoots

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

³⁸ Condom quiaj tasaj nej a Juan:

—Teat, tajawasan nop naxey tawün nimeech wüx ombas nipilan, apaj wüx minüt. Tapajasan ocueaj cos ngo maquiiüb icoots —aj nej a Juan.

³⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ich majlüy, nde mepalan. Cos nejinguind ngondom marang ateócan wüx xenüt, ndoj andüüban mandeac ngo majneaj wüx ximbas. ⁴⁰ Cos sitiül nop ngo majcüy majaw icoots, aag ayaj najneaj majaw icoots. ⁴¹ Sitiül aljane apmüüch icon masey noic pite yow, cos ajaw xenipilan icon, naleaing sasaj icon aag ayaj apmajür cuane najneaj apmüünd alinoic nüt.

Ijawan wüx, nde meyacüchiün wüx ngo majneaj

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² 'Sitiül aljane mayac wüx nisoet nop tiül ajcüwa jayats monyar sandeac, najneaj wúxan nganaw marang aaga ngo majneaj quiaj maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec. ⁴³ Aton sitiül aljane ayaag

owix nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich mandooig. Cos más najneaj mapac ningüy masey ngo majiür nots owix nej, ingow ajiür mijtsüw owix, ndoj alinoic nüt mamb tiül biümb niüng ngondom xejquem, mandaab meáwan nüt. ⁴⁴ Cos ninguiün ajcüwa ndiüc apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem. ⁴⁵ Sitiül aljane ayaag oleaj nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich mandooig nots oleaj nej. Cos más najneaj majlüy atquiaj ingow ajiür mijtsüw oleaj nej, ndoj alinoic nüt mamb tiül biümb niüng ngondom xejquem. ⁴⁶ Cos ninguiün ajcüwa ndiüc leaw apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem. ⁴⁷ At sitiül aljane ayaag oniiüg nej alndom mayac nej tiül nisoet, ich masoond noic oniiüg nej. Cos más najneaj majlüy tiül minipilan Teat Dios noic oniiüg, ingow ajiür ijquiaj oniiüg ndoj majlos tiül biümb; ⁴⁸ cos ninguiün tiül a castigo ajcüwa ndiüc apmajlüy wüx ombas nej ngome apmandeowüw, at a biümb ngondom xejquem.

⁴⁹ 'Cos meáwan apmatajcüch majneaj naag biümb, y meáwan nichech apmüünd majtix naag quiniüc. ⁵⁰ Najneaj quiniüc aag ayaj najtix; pero jondot lango majtix, ¿cuane ajpar? ¿Nguineay apmajtix alinomb? At icona aton netam merangan atnej quiniüc cos üüch maxix nüeteran; irangan najneaj, nde mejcüyiün mejawan nop alinop —aw.

10

Teat Jesús apiüng wüx moncueateay
(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

¹ Condom Teat Jesús taw tiül cambaj Caper-naum maquiiüb minipilan nej, tambüw andüyiw tiül iüt Judea. At tambüw aton tiül a iüt nonüt necamb lam Jordán. Sonongo-toj quiaj xeyay nipilan majawüw nej. Quiaj taquiaach nejiw atnej mbójan marang.

² Ndoj quiaj acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús matüntüniw manguiayiw nej majawüw cuane apmapiüng. Tasajüw sitiül nop naxey alndom macueat mintaj nej nómbaran. ³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jow mixejchiiüts a Moisés, ¿nguineay tapiünga? —aj nejiw.

⁴ Quiaj tapiüngüw:

—Teat Moisés tapiüng nop naxey alndom macueat mintaj nej, pero naleaing netam marangüch minawijquiaw nejiw müjndiw para mecueatayej nómban —awüw.

⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Teat Moisés tasaj icon merangan atquiaj cos tajaw icona nadam imeajtsan. ⁶ Pero tanomb wüx Teat Dios tarang meáwan cuajantanej, “quiaj tarang nipilan nop naxey nop najtaj”. ⁷ “Wüx aag ayaj nop naxey apmacueat miteat nej mimüm nej, apmaquiiüb mintaj nej. ⁸ Quiaj apmajlüiyi nóiquian, atnej majlüiyinop nejiw ngome ijpüw, noic omeajtsüw.” ⁹ Pares leawa Teat Dios lamüüch mequiiübayer nejinguind ngondom müüch nejiw mecueatayej —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁰ Condom wüx tapeayiw tiül nden, quiaj minipilan nej tatüniw manguiayiw nej aton wüx aaga les ndot mandeac quiaj.

¹¹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Sitiül nop naxey apmacueat mintaj nej, ndoj apmaquiiüb alinop najtaj, aag ayaj lamajiür nisoet, cos atnej lamajiür minajtaj nej. ¹² At sitiül nop najtaj apmacueat minoj nej ndoj apmaquiiüb alinop naxey, nej aton ajiür nisoet cos ajlüy atnej majiür minaxey nej —aj nejiw.

Namix nine taquiiübaranüw majawüw Teat Jesús

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³ Condom taquiiübaran niüng ajlüy nej tegüy namix nine matepeayiw Teat Jesús, majend nej omalüw. Minipilan nej taliquiaw monquiiüb namix nine, ngo mandiümüw. ¹⁴ Pero wüx Teat Jesús tajaw nguineay teamarangüw, quiaj tajcüy, tasaj nejiw:

—Ijchan miünüw a namix nine niüng sajlüy, nde mepalan. Cos sitiül aljane andiüm majmel tiül micambaj Teat Dios netam marang atnej nop nine. ¹⁵ Naleaing sasaj icon sitiül aljane ngo mayar sandeac atnej nop nine ayar cuajantanej masoic, ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj taxaing mapeic namix nine, tajend omalüw, tasaj nejiw:

—Mambeol icon Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Nop nejiür xeyay tandeac aweaag Teat Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷ Wüx Teat Jesús taw quiaj, quiaj ajngot nop naxey acuiür, maquieel micos nej teombas Teat Jesús, tatün manguiay:

—Teat Naxey, sajaw ique najneaj irang. Nganüy isaj xic cuane netam narang, nguineay alndom napac meáwan nüt tiül cielo —aj nej.

¹⁸ Condom Teat Jesús tasaj nej:

—¿Neol tepiüng xiique sarang najneaja? Nejinguind nipilan ngo marang najneaj, néjan quiaj Teat Dios arang najneaj. ¹⁹ Ique lamenguiay leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios niüng apiüng: “Nde mejiür minajtaj, at najtaj nde mejiür naxey; nde membiy nipilan; nde merneed; nde merndeac ngo maleaing; nde mewaiich nejinguind; netam meyar andeac miteat, mimüm” —aj nej Teat Jesús.

²⁰ Quiaj tasaj nej aaga naxey:

—Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats narang nde wüx sarang quich —aj nej.

²¹ Quiaj Teat Jesús tajaw nej, tajmiük omal omeaats, tajiür nej lasta, tasaj:

—Alíunan alcuane nganaw merang. Quiür inüüb meáwan leaw almejiür. Condom imbaag ombeat iich nipilan ngo majiür; quiaj apmejlüy najneajay tiül cielo. Ndoj tewiün mendüüb xic, masey mambiyaw ic wüx cruz —aj.

²² Wüx tanguiay aag ayaj tayaag ngo manjeaj, taw quiaj amix omeaats; cos ngo mandiüm mandrooch ombas meáwan leaw almajiür, cos nop nej nejiür xeyay.

²³ Condom Teat Jesús ndiliteay majaw minipilan nej, tasaj nejiw:

—Xowüy laél ocueajiw monjiür xeyay cuajantanej majmeliw tiül micambaj Teat Dios —aw.

²⁴ Minipilan nej mbayatoj manguiayiw andeac Teat Jesús. Quiaj nej tasaj nejiw alinomb:

—Xecualüw, xowüy laél majmeliw tiül micambaj Teat Dios leawa xowüy ayacüw omeajtsüw wüx leaw almajiürüw. **25** Sapiüng más ngo maél mamong nop camello teowlil nots ndiüc, ngo matnej aél ocueaj nop nejiür xeyay majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw.

26 Wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj mbayatoj xeyay, tetünayej menguiayayej:

—Sitiül atquiaj ajlüy teat, ¿jane alndom mawasoet nej? —awüw.

27 Quiaj Teat Jesús tajaw nejiw, tapiüng:

—Nejinguind nipilan ngondom mawün asoet alinop, néjan Teat Dios alndom marang. Cos Teat Dios alndom marang cuajantanej —aw.

28 Condom Pedro quiaj tendeac masaj Teat Jesús:

—Teat, xicona lanacueatiün meáwan leawa tajürasan nandüipiün ic —aj nej.

29 Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Naleaing sasaj icon, ngo majlüy nejinguind jane lamacueat aniüng nej, micoj nej, michiig nej, miteat nej, mimüm nej, mintaj nej, micual nej, tengwüy miíüt nej, cos áag iün mandüüb xic mandeac xepoch;

30 Jane ngo müünd majiür xeyay ningüy wüxan aliün mapac, apmajüür aniüng nej, micoj nej, michiig nej, mimüm nej, micual nej, átan miíüt nej. Masey apmamon-goch xeyay moncüy nganüy, cos alinoic nüt apmajlüy najneajay meáwan nüt tiül cielo. **31** Aton altiül leaw ayaag natang nej nganüy, alinoic nüt apmarang chingüy; at altiül leaw ayaag chingüy nej nganüy, alinoic nüt apmarang natang —aw Teat Jesús.

Tandiüy wüx mapiüng apmambiyaran

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

32 Wüx aliw tiül tiiüd ambüw andüyiw Jerusalén, Teat Jesús ombas nej, almandüipiwiw nej minipilan nej mbayahówan, imbolej aton. Quiaj Teat Jesús tawün ninguiün quiriw ajcüwa gajpiüp (12), tapots masaj nejiw wüx nguineay apmamongoch. **33** Tapiüng:

—Inguiayiün, sanasaj icon, nganüy andüyiüts Jerusalén niüng Teat Naxey apmayacüch teowixaw montangtang miteaats maquiiüb mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Quiaj apmapiüngüw

mandeow, apmayacüw nej teowixaw neapeay miün nipilan. **34** Quiaj apmitsojow nej, apmawüjchiw nej, apmateontsüw onts ombeayiw wüx ombas nej, ndoj apmambiyaw nej. Condom wüx er nüt apmapac alinomb —aw Teat Jesús.

Leawa tatüniw Jacobo y Juan

(Mt. 20:20-28)

35 Condom Jacobo maquiiüb a Juan, micual nejiw Zebedeo, tatüchiw nej masajüw:

—Teat, sandiüman merang leawa sanatüniün icueaj —ajüw.

36 Quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw: —¿Cuane indiüman naranga? —aj nejiw.

37 Tasajüw nej:

—Teat, wüx lacheter merang natang ne-najiüt, iich xicon chetenon niüng ijlüy, nop wüx miác, alinop wüx miquiamb —ajüw nej.

38 Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Teat, ngo mejawan cuane teametüniün. ¿Alndom icona memongochiün meáwan naél atnej xique sanamongoche? ¿Alndom icona mendeowan atnej xique sanandewa? —aj nejiw.

39 Tapiüngüw:

—Alndom —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing, netam memongochiün naél atnej xique sanamongoch, netam memongochiün xeyay ngo majneaj atnej xique.

40 Pero aaga ipiüngan chetemerón wüx xeác xequiamb, aag ayaj ngondom nüüch icon, cos lajlüy aljane apmüünd aag ayaj —aj nejiw.

41 Wüx tanguiayiw aag ayaj algajpowüw (10) tajcüiyi majawüw Jacobo y Juan.

42 Quiaj Teat Jesús tapaj nejiw miün, tasaj nejiw:

—Lamejawan nguineay arangüw mon-ajiüt tiül meáwan cambaj. Cos arangüw apatüw atnej lamaneayiw a nipilan ajlüyiw wüx. At aton montangtang tiül nejiw ngo majiürüw lasta nejinguind. **43** Pero tiül icona ngome apmajlüy atquiaj. Cos jane andiüm majiür nadam naijüt tiül icona netam marang nop nembeol icon. **44** Sitiül aljane tiül icona andiüm marang natang, netam marang atnej najon mos. **45** Cos

Teat Naxey ngo miün mambeol nej nipilan, nej tiün mambeol nipilan, mandeow para mangüy asoet meáwan nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

*Teat Jesús tüüch ram oniiüg a Bartimeo
(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)*

⁴⁶ Condom tapeayiw Jericó. Almawüw tiül aaga cambaj quiaj Teat Jesús maquiiüb minipilan nej maquiüpüw altegüy niplan, quiaj nop nesomb alchetem mbeay tiiüd teatüneay, nenüt Bartimeo, micual nej Timeo. ⁴⁷ Wüx tanguiay aaga nesomb quiaj Teat Jesús naw tiül cambaj Nazaret, áag namong niüng ajlüy nej. Quiaj tepaj:

—¡Teat Jesús, Micual David, ijiür xic lasta! —aw.

⁴⁸ Xeyay nipilan taliquiaw nej mapal ombeay, pero nej tayac wüx alquiriwig apaj:

—¡Teat, Micual David, ich majmiüc imal imeatts mejaw xic! —aw.

⁴⁹ Quiaj lembet Teat Jesús, tapiüng:

—Isajan miün ningüy —aw.

Quiaj tambüw masajüw a nesomb:

—Ich mapac imeatts, witiür, teamapaj ic —ajüw.

⁵⁰ Quiaj awíichan tiüt apix nej witiowan tiüt tamb matüch niüng ajlüy Teat Jesús.

⁵¹ Condom Teat Jesús tatün manguiay nej:

—¿Teat, cuane indiüm narang wüx imbasa? —aj.

Quiaj tasaj nej aaga nesomb:

—Teat, sandiüm ram xiniiüg naxom na-jaw —aj nej.

⁵² Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Nganüy quiür ijtsor, lerjneaj cos teyac imeatts wüx xic —aj nej.

Quiaj rat oniiüg nej, condom tandüüb mamb Teat Jesús tiül tiiüd.

11

*Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)*

¹ Wüx laliüc mapeayiw tiül Jerusalén, aliw niüng ajlüyiw cambaj Betfagé y Beta-nia, lareng mitiüc Olivos, quiaj Teat Jesús tüüch mamb ijüpüw minipilan nej, ² tasaj:

—Quiüran tiül a nine cambaj quiün. Wüx apmepeayiün quiaj, apmexoman nop quicheech bur netsaag, nganaw müünd memas. Ichejtiün, iquiüpjan miün. ³ Sitiül

aljane matün manguiay icon neol terangan atquiaj, isajan cos Teat Naxey apmetam nej, ndoj apmatsoriich alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

⁴ Quiaj tambüw. Wüx tapeayiw quiaj, taxomüw nop quicheech bur netsaag mbeay nden, tachejtiw. ⁵ Altıül nipilan aliw quiaj tapiüngüw:

—¿Cua temerangana? ¿Neol techejtiün a bur quiaja? —awüw.

⁶ Condom nejiw tapiüngüw atnej landoj masaj nejiw Teat Jesús. Quiaj tüjndiwi machejtiw. ⁷ Taquiüpüw mamb a bur niüng ajlüy Teat Jesús. Tapojchiw teopech bur apixaw nejiw. Condom quiaj Teat Jesús tajtep chetem wüx. ⁸ Xeyay nipilan tapüpchiw tiüt apixaw nejiw tiül tiiüd, altiül tapoliw omal xiül mayacüw tiüt aton.

⁹ Meáwan monmong ombas átan aliüc tamiün teapajüw napac:

—¡Najneajay! ¡Ich mapac omeajtsaats, cos lapseay nop niün wüx minüt Teat Dios!

¹⁰ ¡Najneajay! ¡Lapeay nop natang nenajiüt marang atnej tarang mixejchiiüts David! ¡Najneajay ajlüy Teat Dios! —awüw.

¹¹ Wüx tattüchiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueajiw. Wüx landoj majaw meáwan leaw ajlüy quiaj, quiaj taw cos langwiiüts. Tamb andüy tiül cambaj Betania, aquiiüb ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej.

*Teat Jesús talic noic owl toc
(Mt. 21:18-19)*

¹² Aw alinoic nüt tawüw tiül Betania, tandilileaw alinomb andüyiw Jerusalén. Wüx aliw tiül tiiüd, Teat Jesús tind üet.

¹³ Miünquiájan tajaw noic owl toc neóp xeyay. Quiaj tamb majaw sitiül neóng, pero ngo maxom nicuajind, aópan alwüx, cos ngome nüt ajiür aóng toc. ¹⁴ Condom Teat Jesús talic a toc:

—Nejinguind langome apmüet ióng nómban —aj.

Minipilan nej tanguiayiw aag ayaj.

Tawün tiül nadam nangaj iüm leaw ngo metam majlüy quiaj

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Condom wüx tapeayiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj

iüm mawün quiaj meáwan monüjpeay, mongalüy. Aton tapaag ninguiün mime-siw mongowüch tomiün, at mibangüw monüüb palom. ¹⁶ Ngo müüch mamong nejinguind monjoy cuajantanej tiül a nadam nangaj iüm. ¹⁷ Condom quiaj tapots maquiaach nejiw, tapiüng:

—¿Neol ngo leaam imeajtsan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios? Apiüng: “Saniüng ajlüy niüng alndom matajcüw orar meáwan nipilan monaw palpálwüx cambaj wüx iüt”. Nganüy icona lameajchiün marang aaga nangaj iüm cam atrej niüng axotayej moneed —aw Teat Jesús.

¹⁸ Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, wüx tanguiayiw aag ayaj tayambüw nguineay mambiyaw Teat Jesús. Laim-boloj mandüiyiw, cos meáwan nipilan na-jneaj majawüw leawa nej teamaquiaach. ¹⁹ Wüx laquinüt, quiaj Teat Jesús taw tiül Jerusalén maquiiüb minipilan nej, tandüiyiw Betania alinomb.

Aaga toc lawaag

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Amb alinoic nüt wüx lajwic nüt, tamongoj alinomb niüng ajlüy aaga toc. Quiaj tajawüw nómban lawaag naw wüx mioxiich nej. ²¹ Pedro quiaj leaad omeaats nguineay Teat Jesús tasaj a toc. Quiaj tapiüng:

—Teat, ijaw a toc quiaj, áag telic, nganüy lawaag —aw.

²² Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Iyacan imeajtsan wüx Teat Dios.

²³ Naleaing sasaj icon, jangantanej apmasaj aaga tiüc quiaj: “Iriow, indüy tiül ndec”, maj, sitiül nej ngo machiw omeaats, nej mapiüng naleaing apmarangüch leawa atün, quiaj apmarangüch leaw atün.

²⁴ Nganüy sasaj icon, wüx isajan Teat Dios meáwan leaw itüniün, sitiül ipiüngan naleaing apmeajndiün, atquiaj apmajlüy.

²⁵ Sitiül iyacan ijcüyiün mejawan aljane, wüx itajcan orar netam mewüniün aag ayaj wüx imeajtsan nómban. Cos sitiül atquiaj apmerangan, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngome apmayac wüx omeaats isoetiün. ²⁶ Pero sitiül icona iyacan wüx imeajtsan ijcüyiün, Miteatiiüts

Dios najlüy tiül cielo, ngome apmawün wüx omeaats isoetiün —aj nejiw Teat Jesús.

Tasajüw Teat Jesús nguiane ayar minajiüt nej

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ Condom tapeayiw alinomb tiül Jerusalén. Wüx Teat Jesús teajüy tiül aaga nadam nangaj iüm, quiaj tiünuw majawüw nej montang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at montangtang monajiüt. ²⁸ Tatüniw nej manguiayiw:

—¿Jane tüüch ic mewiün merang leawa lamerang quiaja, nguiane teyar minajiüta? —ajüw nej.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique aton sanatün nanguaiay icon noic poch, sitiül apmesajan xic, quiaj xique aton sanasaj icon jane tüüch xic niün narang leawa teanarang. ³⁰ Jow, wüx tüüch yow nipilan aaga Juan, ¿jane tüüch nej maranga? ¿Teat Diosa, ngwüy nipilana? Nganüy isajan xic —aj nejiw.

³¹ Quiaj tesajsajayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane apmasajaatsa? Cos sitiül apmapiüngaaats Teat Dios tiül cielo, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo Meyariün andeaca?” ³² Aton sitiül apmasajaats imiün tiül nipilan, meáwan nipilan apmajcüiyi majawüw icoots —awüw.

Imboj mandüiyiw nipilan, cos ajawüw meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan nop nej nendeac andeac Teat Dios. ³³ Quiaj tasajüw Teat Jesús:

—Ngo najawan —awüw.

Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ata xique ngo nasaj icon jane tüüch xic niün narang leaw teanarang —aj nejiw.

12

Teat Jesús andeac andüy wüx ngo ma-jneaj monrang najüüt

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

¹ Condom Teat Jesús tapots masaj nejiw, ngome aleaing miün. Tapiüng:

—Tajlüy nop naxey tapiür xeyay owl uva tiül micorrül nej. Tarang najneaj otüeng corrül. Condom taood tiüt tiül piedra marang niüng apmacüücharan najün uva maw miyow. Aton tarang

nop najał oleaj nine iüm nasoic torre niüng alndom macüleran cawüx majiürüch corrül. Ndoj tayac teowix nipilan a corrül quiaj. Condom nej taw, tamb andüy miünquiaj iüt. ² Wüx lamatüch a nüt mapeederan aóng uva, quiaj neneay corrül tüüch mamb mimos nej mamb majaw monrang najiüt quiaj, mayar leaw atüch nej neneay corrül. ³ Nejiw tasapüw a mos quiaj, tatoliw, tüjchiw mandilil owíxan. ⁴ Condom neneay iüt tandüy wüx müüch mamb alinop mimos nej. Átan taloxiw, talojetiwiw omal nej, taliquiaw nej. ⁵ Tandüy wüx müüch mamb alinop, aag ayaj mbich tambiyaw. Ndoj tüüch mamb altigüy, átan altiül tatoliw, altiül tambiyaw nómbar.

⁶ Aag miün micual nej aliün majlüy, leaw xeyay ajiür lasta. Ndójwüx tüüch mamb micual nej. Cos apiüng a nej: "Xecual mbich ngome apmarangüw wüx nicua-jind", aw. ⁷ Pero ajcüwa monrang najiüt quiaj wüx tajawüw aliüc aaga micual ne-neay iüt quiaj, tandemacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw: "Aag ayaj micual neneay iüt, nej apmeneay a corrül cam. Tabaats mambiyats, ndoj icoots apmaneayiiüts a corrül cam", awüw. ⁸ Quiaj tasapüw mambiyaw. Condom taxainguiw maloxiw ninguiün.

⁹ ¿Cuane apmarang aaga naxey neneay iüt quiaja? Apmamb mambiyaj ajcüwa mon-rang najiüt quiaj. Condom apmayamb ali-noic ajlüy monrang najiüt, mayac teow-ixaw aaga corrül.

¹⁰ ¿Neol, nganaw meteowan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios? Apiüng:
Aaga piedra leaw taloxiw ninguiün mon-rang iüm,
nganüy laíün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm.

¹¹ Teat Dios nerang aag ayaj, ajawaats aag ayaj xeyay najneaj —aj nejiw Teat Jesús.

¹² Condom ajcüwa monajiüt tandiumüw masapüw Teat Jesús, cos tayajcüw aaga tandemac quiaj tandemac andüy wüx om-basüw. Pero naleaing cos timboloj mandüiyw nipilan, quiaj tacueatiw nej, tawüw quiaj.

¿Netam majwan tomiün andüy Roma?
(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Condom tüjchiw mamb acas fariseos at aton acas minipilan Herodes niüng ajlüy Teat Jesús, mayambüw nguineay masapüw nej wüx aleaic mandeac. ¹⁴ Quiaj tiünüw masajüw nej:

—Teat, sajawan ique indeac naleaing, ngo mewaiich, ngo mermbol mendüy ne-jinguind. At aton ngo mepiüng wüx jane netam, jane ngo metam. Ique iquiaach naleaing wüx Teat Dios. Nganüy isaj xi-con, ¿naleaingue netam mangüyan leaw atün a César, ngwangwüy ngo metama? ¿Mangüyiiütsa, ngwüy ngo mangüyiiütsa? —ajüw nej.

¹⁵ Pero Teat Jesús lamajaw nguineay mindeac ombeayiw ajcüwa nipilan quiaj, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tendiüman mejawan majüic cuane sanandeaca? Ich miün noic tomiün najaw —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj tüjchiw. Almajaw, quiaj Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—Jane mitey alwüx a tomiün cama, jane minüt alwüxe? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—César —ajüw.

¹⁷ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ijchan a César ocueaj César, aton ijchan Teat Dios ocueaj Teat Dios —aj nejiw.

Quiaj mbayatoj manguiayiw andeac nej.

Wüx apmapacaran tiül mondeow
(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ Condom tapeayiw acas saduceos niüng ajlüy Teat Jesús. Ajcüw ayaj noic ajlüy nipilan apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb. Tatüniw nej manguiayiw:

¹⁹ —Teat, Moisés tarang tiül minawiig nej, tapiüng sitiül nop naxey mandeow, macül mintaj nej leben omal, pero ngo majiürüw micualüw nejiw, quiaj michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga leben omal quiaj, para alndom majlüy micual micoj nej. ²⁰ Pues tajlüy ayaíw monxey nop necual nejiw. Aaga natang nacojaran tengoch owix, ndoj tandemow, nganaw majiürüw micualüw nejiw. ²¹ Condom quiaj michiig nej tangoch owix aweaag aaga najtaj leben omal quiaj. Aton tandemow a naxey wüx nganaw

majiürüw micualüw nejiw. Atquiaj tajlüy aton amb arojpüw. ²² Atquiaj tengoch owixaw maquiüjpüw aaga najtaj quiaj meáwan aaga ayaíw monxey quiaj. Nejinguind tiül nejiw ngo majiürüw micualüw nejiw. Ndójwüx nejay a najtaj tandem. ²³ ¿Jow wüx apmapacaran alinomb, jane tiül nejiw apmaquiiüb a najtaj quiaja? Cos ajcüwa ayaíw monxey quiaj tengoch owixaw maquiüjpüw —ajüw.

²⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona ngo mejawan cuane wüx teamendeacan quiaj, cos ngo mejawan cuane ajlüy tiül Mipoch Teat Dios. Aton ngo mejawan cuane alndom marang Teat Dios. ²⁵ Pues wüx apmapacaran alinomb ngome apmajlüy mongoch owix, cos apmajlüyaran noic miün atnej ajcüw ángel najlüy tiül cielo. ²⁶ Nganüy aaga itüniün menguiayiün wüx apacaran tiül mondeow, ¿neol ngo meteowan tiül aaga poch tüünd Moisés nguineay tapiüng Teat Dios wüx tandeac imiün tiül noic owl nine xiül teandaab? Cos tapiüng: “Xique Teat Dios, Midios Abraham, Midios Isaac, at Midios Jacob, ajcüw tajlüyiw tanomb”. ²⁷ Teat Dios ngome Midiosüw mondeow, nej Midiosüw jane almapac. Icona xeyay ngo mejawan cuane teamepiüngan —aj nejiw Teat Jesús.

¿Ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay netam?

(Mt. 22:34-40)

²⁸ Tiün niüng ajlüy nej nop naw tiül ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés cos tanguiay wüx teandeacndeacüw. Tajaw Teat Jesús tangoch masaj nejiw najneaj. Quiaj nej aton tatün manguiay noic, tasaj:

—¿Ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay nembeate? —aj nej.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Aaga leaw najntsop wüx atam apiüng: “Inguiayiün cambaj Israel, áagan nop Dios ajlüy aag ayaj Teat Dios Midiosaats.

³⁰ Netam mendiüman Teat Dios con imeajtsan, con miespiritujan, con mifisan; aton netam mendiüman con meáwan ipacan ijiüran”, aw. Aag ayaj a poch leaw alwüx atam. ³¹ Alinoic aton landiüm matnej, apiüng: “Netam mejiüran lasta nop alinop

atnej ijiürayon lasta icoyónan quiaj”, aw. Ngo majlüy alinoic poch majntsop wüx ajcüw ayaj —aj nej Teat Jesús.

³² Quiaj aaga naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés tasaj nej:

—Teat, naleaing ipiüng. Cos aag ipiüng quiaj naleaing áagan nop Dios almajlüy, ngo majlüy alinop. ³³ At aag ipiüng quiaj nguineay netam mandiümaats Teat Dios con omeajtsaats, con mifisaats, con miespiritujaats, aton con meáwan apacaats ajiüraats. At aton netam majiüraats lasta nop alinop atnej ajiürayoots lasta icoyóotsan quiaj. Meáwan aag ayaj xeyay nembeat ngo matnej meáwan nichech najmel müünd Teat Dios, ngo matnej meáwan nichech nambelaran wüx artül —aj.

³⁴ Wüx Teat Jesús tajaw aaga naxey tandemac naleaing najneajay, quiaj tasaj:

—Laliüc metüch mejmel tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

Ndoj nejinguind ngome aleaic tandium matün manguiay nej.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

³⁵ Teat Jesús aliün tiül nadam nangaj iüm, tenguijal aquiaach, tapiüng:

—¿Neol ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tapiüngüw wüx aaga Cristo, David mixeech neje? ³⁶ Cos aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tayac wüx omeaats David mapiüng:

Teat Dios tasaj a Teat Naxey:

“Cheter ningüy amb wüx xeác leaw ndoj nayac moncüy majaw ic maquiejliw micosüw nejiw timbas.”

³⁷ ¿Nguineay alndom mapiüngüw David mixeech aaga Cristo? Cos nejay David tapiüng “Teat Naxey” —aw Teat Jesús.

Ajcüwa xeyay nipilan leaw tajlüyiw quiaj, tapac omeajtsüw manguiayiw aquiaach.

Jesús andeac wüx ombasüw mondüy wüx poch tüünd Moisés

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Teat Jesús tasaj nejiw tiülan aquiaach, tapiüng:

—Ijawan wüx ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, cos xowüy andiümüw majüyjüyiw tiül cambaj asoijquiw najal apixaw para matepeayaranüw cos áag

teamayambüw. ³⁹ Aton xowüy andiumüw chetemoj niüng alndom malombaranüw tiül sinagoga. At aton wüx ajlüy monet ayambüw chetemoj niüng ajlüy aaga nerang nangos nüt. ⁴⁰ Nejiw anojtiw anüngüw monlemben omal montaj, ndoj andiumüw maxotüw aaga ngo majneaj arangüw quiaj, atajcüw orar xeyay majaw nejiw nipilan, pero ombeayíwan. Nejiw xeyay ngo majneaj apmamongochiw alinoic nüt —aw Teat Jesús.

*Minichech nop lemen omal najtaj
(Lc. 21:1-4)*

⁴¹ Noic nüt Teat Jesús alchetem tiül aaga nadam nangaj iüm niüng ajlüy iquial nichech, teamajaw nipilan nguineay teamayacüw tomiün tiül. Tajaw xeyay nipilan monjiür, teamayacüw xeyay tomiün. ⁴² Ndoj tapeay quiaj nop lemen omal najtaj ngo majiür, mayac ijquiaw nine tomiün ichech nej, aag ayaj ngo membeat. ⁴³ Quiaj Teat Jesús tapaj minipilan nej masaj:

—Naleaing sasaj icon aaga lemen omal najtaj quiaj alwüx ayac, ngo matnej meáwan leaw lamayacüw ichechiw nejiw. ⁴⁴ Cos meáwan lamayacüw nenaw ocueajiw, pero aaga pobre lemen omal najtaj quiaj, lamayac meáwan leaw almajiür, masey ndoj ngo majiür ombeat üet nej —aj nejiw Teat Jesús.

13

*Apjarriüm a nadam nangaj iüm tiül
Jerusalén*

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Wüx Teat Jesús taw tiül aaga nadam nangaj iüm, quiaj nop minipilan nej tasaj nej:

—¡Teat, ijaw ajcüwa nadamdam piedra quiaj! ¡Najneajay tarangüch marang nadamdam iüm quiaj! —aj nej.

² Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Nganüy teamejaw ajcüwa nadamdam iüm quiaj, pero alinoic nüt ngome apmajlüy noic piedra wüx alinoic, cos meáwan ayaj apmümb jarriüm —aj nej.

*Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam
(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)*

³ Ndoj tambüw andüiy wüx mitiüc Olivos najlüy lareng nadam nangaj iüm.

Teat Jesús lachetej; quiaj Pedro, Jacobo, Juan, at Andrés tatüniw manguiayiw nej wüx tajlüyiw nejíwan quiaj, tasajüw:

⁴ —Teat, isaj xicon ngow apmajlüy aag ipiüng wüx apjarriüm nadamdam iüm quiaj. ¿Cuane apmajlüy sanajawan wüx laliüc majlüy meáwan leawa ipiüng quiaja? —ajüw nej.

⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijawan wüx, nde mawaiich icon nejinguind. ⁶ Cos xeyay nipilan aliücw miün, apmandeacüw wüx xique, apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo”, apmawüw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan.

⁷ 'Aton masey wüx apmenguiayiün anderac wüx moncüy, at apmapiüngüw laliüc majlüy monbiyy, nde mbayameron cos atquiaj netam majlüy, pero nganaw mümb minüt a iüt cam. ⁸ Cos monaw tiül noic iüt apmembiyayej maquiüjpüw monaw tiül alinoic iüt. At monaw tiül noic cambaj apmembiyayej maquiüjpüw monaw alinoic cambaj. Aton apmajlang nadamdam ateam nguiajantanej. Apmajlüy xeyay lop, xeyay moncüy. Meáwan aaga ayaj les tamelich ajlüy ngo majneaj, ajlüy necoy.

⁹ 'Icona netam mejawan wüx aag ayaj, cos apmayacüw icon teowixaw monajiüt, apmejwüchiün tiül sinagogas. Aton apmejpajan niüng ajlüyiw natang monajiüt cos iyariün sandeac. Quiaj alndom mesajan nejiw wüx xique manguiayiw aton.

¹⁰ Wüx nganaw mümb minüt a iüt cam netam masoic meáwan nipilan wüx iüt wüx aaga najneajay nanderac cam, manguiayiw nguineay alndom maw nisoet.

¹¹ Wüx apmaquiüjpüw icon mayacüw icon teowixaw monajiüt, nde meyamyamban imeajtsan wüx cuane apmeiügan, cos apmeajndiün leaw apmeiügan quiájan. Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmambeol icon mendeakan. ¹² Nacojaran apmayac teowixaw monajiüt nachiigueran; at nachiigueran apmayac teowixaw monajiüt nacojaran mandeow. Aton nateataran apmayac teowixaw monajiüt nacualaran,

at nacualaran apmayac teowixaw monajiüt nateataran, namümaran, mandeowüw. ¹³ Meáwan nipilan apmajcüiy majawüw icon ajcan iyariün sandeac. Pero naleaing

jane apmafüc wüx meáwan aag ayaj, apmaw tiül naél.

¹⁴ 'Tanomb aaga nendeac andeac Teat Dios nenüt Daniel tarang wüx nawiig, tapiüng wüx aaga xeyay ngo majneaj leaw apmüüch ndrom ombas cambaj. Wüx ijawan aag ayaj lajlüy niüng ngo metam majlüy (jane teamateow ich mayamb omeaats majaw cuane wüx apiüng aag ayaj), quiaj jane ajlüy tiül iüt Judea ich mecuiür andüy wüx tiüc. ¹⁵ Tiül aaga nüt quiaj jane ngo majlüy tiül iüm, nde majmel tiül iüm mawün leaw ajiür quiaj. ¹⁶ Sitiül aljane altiül corrül, aton nde mandilil andüy aniüng nej mayar apix nej. ¹⁷ ¡Apmaél ocueajiw a montaj alteomeajtsuw micualuw nejiw, at leawa nejiür nine teachech wüx aaga nüt quiaj! ¹⁸ Itüniün ocueaj Teat Dios nde müüch icon mercuiürran wüx nüt ajlüy naquind, ¹⁹ Cos aaga nüt quiaj apmamongocharan xeyay ngo majneaj, leawa nómban ngomeaag ajlüy ajan wüx Teat Dios tarang a iüt cam, aton ngome apmajlüy alinomb. ²⁰ Sitiül Teat Dios ngo mapal aaga ngo majneaj quiaj, nejinguind ngome apmapac. Cos Teat Dios xeyay ajiür lasta minipilan nej leaw nej lamarriiid, áag tandondoch naje aaga nüt ajlüy ngo majneaj quiaj.

²¹ 'Sitiül aljane apmasaj icon: "Jogüy a Cristo", maw; tengwüy mapiüng: "Joyaj a Cristo", maw, nde meyariün andeac nej. ²² Cos aliücw xeyay monwaiich; altiül apmapiüngüw cristo nejiw. Altiül apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nejiw; apmarangüw ateócan mambaijchaw nipilan, mawaijchaw para mayarich andeacuw nejiw. At altiül minipilan Teat Dios leawa nej lamarriiid apmawaiicharanuw aton sitiül ndot alndom. ²³ Pero ich leaam imeajtsan, xique lanasaj icon nde nganüy para alndom mejawan nguineay apmajlüy alinoic nüt.

Wüx aliüc Teat Naxey

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴ 'Wüx aaga nüt quiaj, wüx apmamong meáwan aaga xeyay ngo majneaj quiaj, nüt lango merraj átan a caaw lango merraj. ²⁵ At ocas apmajmiücw imiün tiül cielo, meáwan leaw almajlüy cawüx apmajüyjüy.

²⁶ Condom quiaj apmajaraw aaga Teat Naxey aliüc amb tiül oic xeyay najneajay ajlüy, nelitlit ombas. ²⁷ Quiaj apmüüch mambüw miágeles nej macanchichaw meáwan minipilan nej wüx iüt, imiün nonüt, noleat, calüy, cawac.

²⁸ 'Inguiayiün leaw sanasaj icon wüx nguineay arang a toc: Cos wüx latsatsaw mipüüig nej mayac aóp, quiaj ajüic laliüc matüch a nüt arraar. ²⁹ Atquiaj icona wüx apmejawan lajlüy aaga lanasaj icon quiaj, quiaj apmejawan laliüc matüch a nüt mapeay Teat Naxey. ³⁰ Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmajlüy wúxan aliün mapac nipilan ningüy wüx iüt. ³¹ Masey iüt, at a cielo apndrom ombas, xepoch nómban ngondom ndrom ombas.

³² 'Wüx aaga nüt, aaga ores quiaj, nejin- guind ngo majaw, at ajcüwa ángel najlüy tiül cielo, at Micual Teat Dios ngo majaw ngow. Néjan quiaj Teat Dios ajaw.

³³ 'Netam mepacan nde memeayiün, icüliün, itajcan orar cos ngo mejawan ngow apmajlüy aag ayaj. ³⁴ Cos aag ayaj atnej arang nop naxey wüx amb majüy miünquiaj. Wúxan nganaw maw aniüng nej apmapaj miünuw mimos nej, müüch minajiütüw anopnopo. Aton nejiür ombeay nden apmasaj nde mameay.

³⁵ At icona, icüliün, nde memeayiün, cos ngo mejawan ngow apmapeay ne-neay nden; sitiül apmapeay andüy wüx quinüt, sitiül pinawan ongwiiüts, sitiül andüy wüx arrow, tengwüy ümb arrow; ³⁶ nganandot maxom icon almemeayiün wüx nej apmapeay. ³⁷ Leaw lanasaj icon, aton sasaj meáwan nipilan: Icüliün xic, nde memeayiün —aj nejiw Teat Jesús.

14

Tayambüw nguineay alndom masapüw Teat Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Alíünan ic nüt wüx nganaw matüch nangos nüt pascua wüx üeteran pan ngo majmel levadura. Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tayambüw nguineay mawaijchaw para masapüw Teat Jesús mambiyaw.

² Pero tapiüngüw:

—Ngondom marangaats aag ayaj wüx nangos nüt, cos nipilan apmajcüiyw, apmajlüy xeyay monyaingyaing —awüw.

*Nop najtaj tateng najmboc angan aceite wüx omal Teat Jesús
(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)*

³ Wüx Teat Jesús altiül cambaj Betania, teaüetiw al aniüng Simón, aag laíün wüx axom nej noic ngo majneaj necoy nasoic lepra. Quiaj tajngot nop najtaj ajamiün najmboc angan aceite, nenüt nardo nembeat xeyay, chipiow nop nine iquial narangüch atnej limet nenüt alabastro. Quiaj tajmbaj apal, tateng wüx omal Teat Jesús aaga najmboc angan aceite quiaj. ⁴ Altiül leaw aliw quiaj tajcüiyw, nejeyéjan quiaj tapiüngüw:

—¿Neol tandrooch ombas aaga najmboc angan aceite quiaja? ⁵ Jondot majnap apmambeat arej acoic miow (300) tomiün nenüt denario, mambeolaran nipilan leaw ngo majiür —awüw. Tandeacndeacüw wüx ombas a najtaj.

⁶ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icueatiün, ¿neol tapots mesajsajana? Cos nej tarang najneaj wüx ximbas.

⁷ Nipilan leaw ngo majiür aliw ningüy mequiüjpan, alndom membeolan wüx indiüman; nganüy a xique ngome sana-jlüy ningüy naquiiüb icon meáwan nüt.

⁸ Aaga najtaj cam lamarang leaw alndom marang; cos wüx nganaw nan-deow lamayac aag ayaj wüx ximbas atnej arangüch wüx amiüraad mondeow.

⁹ Naleaing sasaj icon, nguajantanej wüx aaga iüt cam niüng apmanderac xepoch, quiaj apmanderac wüx aaga najtaj cam nguineay tarang, para alndom leaam omeaatsaran wüx nej —aj nejiw Teat Jesús.

*Judas apmayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús
(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)*

¹⁰ Condom Judas Iscariote, nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan Teat Jesús, tamb majaw ajcüw montangtang miteaats mandeacüw nguineay apmayac Teat Jesús teowixaw nejiw. ¹¹ Camüm manguiayiw aag ayaj, quiaj tapac omeajtsüw, tasajüw apmujchiw nej tomiün. Quiaj tapots

mayamb nguineay alndom mayac teowixaw nejiw.

Teat Jesús ndójwüx üet aweaag minipilan nej

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹² Wüx lamatüch aaga nangos nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura, wüx ambiyaran sap marang nichech wüx pascua, quiaj minipilan Teat Jesús tatüniw manguiayiw nej:

—¿Nguiane indiüm, Teat, namban natajcan majneaj niüng apmatsambaats a sap wüx pascua? —ajüw nej.

¹³ Quiaj Teat Jesús tüch mambüw ijpuw minipilan nej, tasaj:

—Quiüran tiül cambaj. Quiaj apmexoman nop naxey ajoy nop ngan yow, indüjpiün mamb. ¹⁴ Niüng apmajmel a naxey, quiaj apmesajan neneay iüm: “Atcüy apiüng Teat Naxey: ¿Nguiane ajlüy niüng sanetiün wüx pascua naquiiüb xenipilana?” apmerajan. ¹⁵ Quiaj apmatiüb icueajiün noic nadam teomeaats iüm cawüx amb ijpuw iüm, latajcüch majneaj. Andüy quiaj apmeyacan üetiiüts —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁶ Quiaj tambüw ijpuw. Wüx tapeayiw tiül cambaj Jerusalén, quiaj taxomüw meáwan atnej Teat Jesús lamasaj nejiw. Quiaj tayacüw leawa apmüetiw wüx nangos nüt pascua.

¹⁷ Wüx langwiiüts, quiaj tapeay Teat Jesús maquiiüb gajpiüp (12) minipilan nej.

¹⁸ Wüx alchetemoj teaüetiw, quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona leawa teasüet anaag apmayac xic teowixaw monajiüt —aw.

¹⁹ Quiaj tamix omeajtsüw, tatüniw manguiayiw Teat Jesús anopnopoj. Nop tapiüng:

—¿Jane, ngwa xique? —aw.

Alinop tapiüng:

—¿Ngwa xique? —aw.

²⁰ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Aag ayaj nop naw tiül aaga gajpiüp ijlyüiün, áag tengual macheniiüts pan tiül polat nöiquian maquiüjpaats. ²¹ Naleaing Teat Naxey apmamongoch atnej apiüng

tiül Mipoch Teat Dios, pero aaga naxey apmeyac nej teowixaw monajiüt xeyay ngo majneaj apmamongoch, más najneaj ngo wiqquam! —aj nejiw.

²² Wüx tengualeámban üetiw, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tamaag müüch nejiw, tapiüng:

—Ixainguiün itean, cos aag agüy xecuerpo —aw.

²³ Condom tachipich noic vas miyow uva, tüüch gracias Teat Dios. Ndoj tüüch nejiw manganeowüw. ²⁴ Tapiüng:

—Aag agüy xequiej, ajüiquich wüx aaga jayats poch lamayac Teat Dios, cos xequiej apmajünch tiüt mawün wüx asoet xeyay nipilan. ²⁵ Naleaing sasaj icon xique lango nanganeow miyow uva; pero alinoic nüt sananganeow jayats miyow uva tiül micambaj Teat Dios —aw Teat Jesús.

Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Wüx landoj matajciüw cantar noic himno, quiaj tambüw andüyiw wüx mitiüç Olivos. ²⁷ Almambüw, quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Meáwan icona apmecueatiün xic aaga ongwiiüts cam, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sanambiy a nejiür sap, quiaj apndajrriüm meáwan misap nej”, aw. ²⁸ Wüx sanapac tiül mondeow, quiaj sanamb tiül Galilea ombas xic, teoj icon —aj nejiw Teat Jesús.

²⁹ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, masey meáwan macueatiw ic, xique ngwüy —aj nej.

³⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing sasaj ic Pedro, aaga ongwiiüts cam, wüx nganaw mepaj ijquiaj ombeay a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ngo mejaw jane xic —aj nej Teat Jesús.

³¹ Pedro tandeac napac, tapiüng:

—Masey sanandeow naquiiüb ic, xique ngome sanapiüng ngo najaw jane ic —aw.

Aton atquiaj tapiüngüw meáwan minipilan nej.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemani

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Condom tapeayiw tiül Getsemani. Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Cheteron ningüy; xique sanamb nataag orar —aj nejiw.

³³ Taquiiüb mamb a Pedro, Jacobo, at a Juan. Quiaj tapots amix omeaats, tayaag xeyay ngo majneaj. ³⁴ Tasaj nejiw:

—Xeyay amix ximeaats, sayaag atnej teasandeow. Icüliün xic ningüy, nde memeayiün —aj nejiw.

³⁵ Condom Teat Jesús tamb quiríwan iün majüy, quiaj mejquiet tiüt ataag orar. Tatün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mawün nej wüx meáwan leawa apmamongoch. ³⁶ Tapiüng:

—Teat, ngo majlüy nicuajind leawa ique ngondom merang. Sandium mewün xic wüx aaga nangaag naél leawa laliüç namongoch. Pero naleaing Teat, nde merang sandíuman xique, irang atnej ique indiüm —aw.

³⁷ Condom tandilil majaw nejiw. Almapeay quiaj tajaw lameayiw. Quiaj tasaj a Pedro:

—Simón, ¿lermeaya? ¿Neol ngondom meiüç noic ores? ³⁸ Nde memeayiün, iyamban Teat Dios, nde matüch icon nimeech. Masey tiül imeajtsan indiüman mendüjiün Teat Dios, pero naleaing icona ngo meiücan wüx, nind imeayiün —aj nejiw.

³⁹ Condom tandüy quiaj alinomb masaj Teat Dios atnej landoj mandeac. ⁴⁰ Wüx tandilil alinomb niüng ajlüyiw nejiw, taxom nejiw alinomb almameayiw, cos xeyay laínd ameayiw. Quiaj lango majawüw cuane apmasajüw nej. ⁴¹ Wüx tapeay amb arojmbüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol aliün memeayiüna, tengual ixojtana? Landoj, lamatüch a ores. Nganüy apmayacüch a Teat Naxey teowixaw monrang ngo majneaj. ⁴² Witiüron, tabaats, lapeay aaga apmetiib xic —aj nejiw Teat Jesús.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Tengualeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot a Judas, áag tajlüy tiül a gajpiüp (12). Aquiiüb miün xeyay nipilan, ajamiünüw espada, at xiül; üüch nejiw mambüw ajcüwa montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at montangtang monajiüt tiül nadam nangaj

iüm. ⁴⁴ Aaga Judas lamasaj nejiw nguineay apmatiib majüiquich ngün apmasapüw, cos lamapiüng:

—Áag sanacheech mimboy nej, aag ayaj isapan, iquiüpjan nde meciür —aw.

⁴⁵ Wúxan apeay aleáingan niüng ajlüy Teat Jesús, tapiüng:

—Teat —aw.

Andúüban macheech mimboy nej.

⁴⁶ Quiaj tasapüw Teat Jesús, taquiüpüw mamb.

⁴⁷ Naleaing nop minipilan Teat Jesús tasoond miespada nej, quiaj tandoog nop olaag mimos minatang miteaats. ⁴⁸ Teat Jesús tasaj ajcüwa niplan:

—¿Cuane ijmbichan espadas y xiül wüx isapan xique? ¿Jowa xique, need xic, ngwüy neola? ⁴⁹ Meáwan nüt tajlüyiüs niüng ijluysiün naquiaach icon tiül nadam nangaj iüm, icona ngo mesapan xic. Pero naleaing atcüy apmajlüy, cos netam majlüy atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

⁵⁰ Quiaj tacueatiw nej meáwan minipilan nej, tecuiürrüw.

Nop nench tecuiür

⁵¹ Nop nench tandüüb mamb Teat Jesús, awinchay tiül noic püy, tasapüw nej.

⁵² Quiaj nej sojndiüt tiül apix nej, tecuiür miotáagan.

Teat Jesús alniüng ajlüy monajiüt

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Condom taquiüpüw mamb Teat Jesús niüng ajlüy minatang miteaats. Quiaj canchiütoj meáwan montangtang miteaats, at montangtang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, aton mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. ⁵⁴ Ata Pedro aton tandüüb Teat Jesús miünquiajan ajngot. Tamb tatüch tiül püjchiün mbeay ombiüm minatang miteaats. Quiaj tsotot maquiüpüw monjiür aniüng miteaats, metsantsayej mbeay biümb.

⁵⁵ Ajcüwa montangtang miteaats at meáwan monajiüt tiül judíos tayambüw acas niplan mapiüngüw nóiquian cuane ngo majneaj tandeac Teat Jesús, para mayacüw asoet mandeow, pero ngo maxomüw.

⁵⁶ Cos xeyayiw tandeacüw ngo maleaing

wüx ombas nej, palpálwüx andeacüw, ngome nóiquian. ⁵⁷ Altiül witiütoj tewüyayej wüx mawaijchaw, tapiüngüw:

—Xicona tanguiayasan wüx tandeac mapiüng nej apmajarrich aaga nadam nangaj iüm leaw niplan tarangüw, ndoj wüx er nüt apmawitich alinop nangaj iüm, ngome narangüch naag owixaran. Atquiaj tandeac aaga naxey quiaj —awüw.

⁵⁸ Pero ngome nóiquian tandeacüw mayacüw asoet.

⁶⁰ Condom aaga minatang miteaats witiüt lomborn pinawan, matün manguiay Teat Jesús. Tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? ¿Cuane aag teamandeacüw wüx imbas quiaja? —aj.

⁶¹ Teat Jesús ndijchiowan, ngo masaj nej nicuajind. Quiaj tatün manguiay alinomb, tasaj:

—Ique aaga Cristo, micual ic Teat Diosa? —aj.

⁶² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xícam aag ipiüng quiaj. Apmejawan xic salcheten amb wüx miác Teat Dios. Cos xique aaga Teat Naxey, apmejawan wüx saliüc ximiün tiül cielo samb tiül oic —aj nej.

⁶³ Quiaj minatang miteaats tachiüt apix nej, xeyay tajcüy, tapiüng:

—¿Cuane tenguiialeámban macüliüts manguiayiiütsa? ⁶⁴ Nganüy icona lamen-guiayiün meáwan aaga ngo majneaj laman-deac quiaj, cos andeac atnej Teat Dios nej. ¿Cuane ajiür menguiayiüna? —aw.

Quiaj meáwan nejiw tapiüngüw netam mandeow.

⁶⁵ Altiül tapots mateontsüw onts ombeayiw nejiw wüx ombas nej. Aton tatsajcüw oniiüg nej, tatoliw. Condom tasajüw:

—¡Nganüy isüet jane netol ic! —ajüw.

At ajcüwa monajiüt quiaj taleambüw nej aton.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús
(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Pedro aliün quiaj tiül püjchiün, quiaj apeay niüng ajlüy nej nop nüx nerang monajiüt minatang miteaats. ⁶⁷ Wüx tajaw a Pedro teatsantsüy mbeay biümb, quiaj lombot mapiür majaw, tasaj:

—Ique aton tequiiüb aaga Jesús naw Nazaret —aj.

⁶⁸ Quiaj a Pedro tapiüng:

—Ngwüy, ngo najaw jane, ngo najaw cuane leaw ipiüng quiaj —aw.

Ndoj taw quiaj andüy mbeay nden, quiaj tepaj a gallo. ⁶⁹ Aaga nüx tajaw nej alinomb. Ndoj tapots masaj nipilan alquiaj, tapiüng:

—Aaga naxey quiaj nop naw tiül nejiw —aw.

⁷⁰ Pedro quiaj tawaiich alinomb. Ndoj ajoy miün quiriw ores, ajcüwa nipilan aliw quiaj tasajüw nej alinomb:

—Naleaing ique nop naw tiül nejiw, cos indeac atnej andeacüw monaw Galilea —ajüw.

⁷¹ Quiaj a Pedro tapots mapiüng ngo maleaing aag ayaj, tapaj minüt Teat Dios, tapiüng:

—¡Por dios, ngo najaw jane aaga naxey temepiüngan quiaj! —aw.

⁷² Aaga gallo tepaj amb ijmbüw apaj. Quiaj a Pedro leaad omeaats leaw Teat Jesús lamasaj nej. Cos tasaj nej: “Wúxan nganaw mepaj ijmbüw apaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ngo mejaw jane xic”, aj nej. Wúx leaad omeaats aag ayaj, quiaj tapots ajiünts.

15

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Wúx lachiüjmbaw, quiaj ajcüwa montangtang miteaats canchiütoj maquiüjpüw montangtang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, at mondüy wúx aaga poch tüünd Moisés, maquiüjpüw alacas monajiüt. Quiaj taquiüjpüw mamb Teat Jesús netsaag, mayacüw teowix Pilato. ² Aaga Pilato tatün nej manguiay:

—Naleaingue, ique aaga minatang nena-jiüt ocueaj cambaj Israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Atnej ipiüng quiaj —aj nej.

³ Ajcüwa montangtang miteaats tayacüw nej xeyay asoet. ⁴ Condom Pilato tatün nej manguiay alinomb, tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? Ijaw nguineay teamayacüw isoet xeyay —aj.

⁵ Teat Jesús ngo masaj nej nicuajind, quiaj a Pilato mbayat majaw nej.

Atüniw mandeow Teat Jesús
(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16)

⁶ Aaga Pilato quiaj ajlüyay wüx matsambiich nop najlüy tiül manchiüç wüx nangos nüt, leaw nipilan apmatüniw tsajmbiüm. ⁷ Aliw tiül manchiüç acas nipilan cos tambiyaw nipilan wüx tajcüiyi maquiüjpüw monajiüt. Altiül nop nenüt Barrabás. ⁸ Xeyay nipilan tambüw majawüw a Pilato. Tapots matüniw marang atnej mbójan marang. ⁹ Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¿Cuane indiümana? ¿Ngwüy, sanatsambiich minatang nenajiüt icueajiüna? —aj nejiw.

¹⁰ Cos lamajaw ajcüwa montangtang miteaats tayacüw teowix nej a Teat Jesús, ajcan ngo mandiümüw majawüw mandüüb nej xeyay nipilan. ¹¹ Ajcüwa montangtang miteaats taquiajchiw ombeay nipilan mapiüngüw tsajmbiüm Barrabás. ¹² Quiaj a Pilato tatün manguiay alinomb:

—¿Cuane indiüman mejawan narang wüx aag ipiüngan minatang nenajiüt icueajiüna? —aj nejiw.

¹³ Nejiw tepajüw napac:

—¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

¹⁴ Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¿Cuane asoet ajiür? —aj nejiw.

Meáwan nipilan tepajüw alinomb:

—¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

¹⁵ Cos aaga Pilato tandiüm majneaj aweaag meáwan nipilan, quiaj tatsambiich a Barrabás. Ndoj tapiüng majwüch Teat Jesús, quiaj tüüch mamb mayacüw wüx cruz.

¹⁶ Condom ajcüwa soldados taquiüjpüw Teat Jesús andüy tiül noic püjchiün niüng acül Pilato, nenüt pretorio. Quiaj canchiütoj meáwan soldados. ¹⁷ Condom quiaj tasoijquiw tiül noic napixeran morada, ndoj tayacüw wüx omal nej noic corona nepeat sats. ¹⁸ Quiaj tapots mitsojow nej, tasajüw:

—¡Mbich ique minatang nenajiüt ocueaj judíos! —ajüw.

¹⁹ Tawüjchiw omal nej naag xiül, aton tateontsüw onts ombeayiw nejiw wüx ombas nej. Ndoj taquiejliw micosüw nejiw teombas nej, atnej teayambüw monajneaj. ²⁰ Wüx lapaxiow mitsojow, quiaj tasojndiw aaga morada napixeran, cas tasojndiw tiül apix nej alinomb. Ndoj quiaj taquiüjpüw mamb mayacüw wüx cruz.

Teat Jesús tajmel wüx cruz

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Nop naxey naw tiül cambaj Cirene, nenüt Simón, miteatiw Alejandro maquiüb a Rufo, les tajngot imiün tiül wajchiüç. Wüx tamong amb quiaj, tasapüw nej müjchiw mambitic micruz Teat Jesús.

²² Quiaj taquiüjpüw mamb a Teat Jesús andüy tiül niüng nasoic Gólgota, aag ayaj amb apiüng: Omal Mondeow. ²³ Condom tükchiw nej vin aoluw tiül noic süüig nenüt mirra, pero nej ngo mayar manganeow. ²⁴ Wüx landoj mayacüw wüx cruz, quiaj tembaagayej wüx apix nej. Tasüetiw wüx majawüw ngün apmajoyiw anopnopoj.

²⁵ Aleamb pinawan ajüy nüt tayacüw nej wüx cruz.

²⁶ Condom tarangüw acas poch mayacüw wüx omal cruz niüng apiüng cuane asoet nej. Apiüng: “Aag agüy minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío”, aw. ²⁷ Aton tajmeliw wüx cruz ijpüw moneed, nop amb wüx miác Teat Jesús, alinop amb wüx miquiaj nej. ²⁸ Atquiaj tajlüy leaw landoj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Tayacüch atnej nop nerang ngo majneaj”, aw.

²⁹ Leaw tamongoj quiaj titsojow nej, langlangüw omaluw müjchiw majüiquichaw ajcüiy. Tapiüngüw:

—¡Jaa, ngwüy ique nepiüng apmejarrich aag nadam nangaj iüm, ndoj wüx er nüt apmelomboch alinomb! ³⁰ ¡Nganüy erwüneay wüx cruz iquáyan quiaj, iriow tiüt! —ajüw.

³¹ At aton ajcüwa montangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés titsojow nej, tapiüngüw nejeyéjan quiaj:

—Nej tawün wüx alinop, pero nganüy a nej ngondom mewüneay wüx nejáyan quiaj. ³² Nganüy apmajawaats sitiül

naleaing nej aaga Cristo, minatang nenajiüt ocueaj cambaj Israel, cos sitiül apmaw tiüt imiün wüx cruz, mbich apmayariüts andeac nej —awüw.

At monlüy wüx cruz aton titsojow nej.

Wüx tandeow Teat Jesús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Wüx lalimnüt, quiaj pojniüt wüx iüt, tiün ram wüx lanchejliow nüt. ³⁴ Wüx lanchejliow nüt, quiaj Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Eloí, Eloí, ¿lama sabactani? —aw. Aag ayaj apiüng: Teat Dios, Teat Dios, ¿neol tecueat xic?

³⁵ Altiül leaw alquiaj tanguiayiw aag ayaj, tapiüngüw:

—Inguiayiün, teamapaj a Elías —awüw.

³⁶ Quiaj tamb nop, acuiür macachiich tiül vinagre noic esponja, aag ayaj atnej walang sap. Tayac wüx nots xiül. Quiaj tüüch machey. Tapiüng:

—Cawül majawaats sitiül aliüç Elías mawün nej tiüt —aw.

³⁷ Quiaj Teat Jesús tepaj napac, ndoj tandemow. ³⁸ Wüx tandeow Teat Jesús, quiaj aaga nadam jael nepal teomeaats nadam nangaj iüm chiütat naw cawüx andüy tiüt, nómbar mbajcaw pinawan. ³⁹ Alombom quiaj niüng ajlüy micruz Teat Jesús nop minatang tiül soldados, teamajaw. Wüx nej tanguiay tepaj, ndoj tajaw nguineay tandemow, quiaj tapiüng:

—¡Naleaing aaga naxey quiaj Micual nej Teat Dios! —aw.

⁴⁰ Aton aliw quiaj acas montaj, miünquiájan alembemiw teamajawüw. Altiül María Magdalena, Salomé, at a María mimümuw José maquiüb Jacobo aag chingüy. ⁴¹ Ajcüwa montaj quiaj, tandüpípiw Teat Jesús wüx tajüy tiül Galilea, tambeolüw nej. Aton aliw quiaj altigüy montaj, ajcüw tiünüw mandüpípiw nej matüchaw Jerusalén.

Wüx tamiüraad Teat Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Wüx lamitiüt nüt, langwiüts, cos aaga nüt quiaj tenguijal ayambüch leaw apmetam wüx nüt axoodaran, cos oxep quiaj nüt axoodaran. ⁴³ José naw tiül cambaj Arimatea, nej nop nej natang tiül monajiüt

ocueaj judíos. Nej ngo mimbol, tamb niüng ajlüy a Pilato matün micuerpo Teat Jesús mamiüt. Cos nej aton teamacül majlüy tiül micambaj Teat Dios. ⁴⁴ Pilato mbayat wüx tanguaiay najénan landeow Teat Jesús. Quiaj tapaj a minatang tiül soldados matün manguiay sitiül naleaing landeow. ⁴⁵ Wüx minatang soldado tapiüng naleaing landeow, quiaj a Pilato tasaj a José alndom maquiiüb mamb mamiüt. ⁴⁶ Condom quiaj José tamb mangal noic najneaj püy. Ndoj tawün tiüt Teat Jesús, tawinch tiül a püy, taxaing maquiiüb mamb mayac tiül noic jayats oxiüt narangüch tüeng tiük tiül piedra. Ndoj tayacuw noic nadam piedra mapal. ⁴⁷ María Magdalena, at María mimüm José, tajawüw nguiane tayacüch.

16

Teat Jesús tapac tiül mondeow (Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Wüx lamong a nüt axoodaran, quiaj María Magdalena, Salomé, at María mimüm Jacobo tangalüw najmboc angan aceite majoyiw mayacuw wüx ombas Teat Jesús. ² Úmban arrow doming almajnclep nüt, quiaj tambuw andüiyw niüng ajlüy oxiüt. ³ Tandeacuw nejeyéjan quiaj, tapiünguw:

—¿Jane apmawün ocueajiiüts a piedra nepal ombeay aaga oxiüt? —awüw.

⁴ Wüx tatüchiw quiaj, quiaj tajawüw aaga nadam piedra nepal oxiüt laáw. ⁵ Wüx tajmeliw tiül oxiüt, quiaj tajawüw nop nench, asooig najal apix nej raan. Alchetem wüx miác niüng tayacüch a Teat Jesús. Quiaj mbayatoj. ⁶ Pero nej tasaj nejiw:

—Nde mbayameron, cos sajaw icona teameyamban Teat Jesús naw Nazaret, áag tambiyaw wüx cruz. Nganüy lapac, ngo majlüy ningüy. Jogüy ijawan niüng tayacuw. ⁷ Nganüy quiüran isajan a Pedro at meáwan minipilan nej. Isajan: “Teat Jesús laámb ombas nej andüy tiül Galilea. Quiaj apmejawan, atnej lamasaj icon” —aj nejiw.

⁸ Quiaj tawüw tiül oxiüt acuiürruw, cos xeyay mbayatoj, tambeapmbeap nejiw,

ngo masajüw nejinguind cos xeyay mbayatoj.

Teat Jesús tejüiquichay majaw nej María Magdalena (Jn. 20:11-18)

⁹ Wüx Teat Jesús tapac tiül mondeow úmban arrow doming, quiaj tejüiquichay ombas majaw nej a María Magdalena, aag landoj mawün wüx ombas ayaíw nimeech. ¹⁰ Condom quiaj María tamb masaj minipilan Teat Jesús, cos xeyay amix omeajtsuw, tenguijal ajiüntsuw. ¹¹ Masey lamanguiayiw Teat Jesús lapac, aton a María landoj majaw nej, nejiw ngo mayariw andeac nej.

Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej ijpüw minipilan nej (Lc. 24:13-35)

¹² Wüx ndoj ayaj, quiaj Teat Jesús tejüiquichay alinomb majawüw nej ijpüw minipilan nej wüx aliw tiül tiiüd andüiyw tiül wajchiüç, pero naleaing lango majüic matnej. ¹³ Nejiw aton tambuw masajüw alacas minipilan nej, átan ngo mayariw nejiw andeacuw.

Teat Jesús tasaj minipilan nej cuane netam marangüw (Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Condom Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej ajcüwa gajpanop (11) minipilan nej wüx aliw wüx mes teaüetiw. Quiaj talic nejiw ajcan ngo mayariw leaw tasoiqw, aton cos adam omeajtsuw, ngo mayariw andeacuw monjaw nej lapac. ¹⁵ Ndoj tasaj nejiw:

—Quiüran tiül meáwan cambaj wüx iüt, isajan meáwan nipilan wüx aaga najneajay nanderac nguineay alndom maw asoeteran. ¹⁶ Jane apmayar xepoch, mayar yow aton, apmaw asoet nej. Pero sitiül aljane ngo mayar xepoch, aag ayaj apmamongoch xeyay ngo majneaj tiül biümb alinoic nüt. ¹⁷ Jane ayar xepoch apndom ombasuw marangüw ateócan. Wüx xenüt apmatajcuw majneaj nipilan leaw alwüx ombasuw nimeech; at amandeacuw alinoic ombeayıün. ¹⁸ Masey masapuw ndiüç; at sitiül tüjndiw manganeowuw leaw alndom mambiy nejiw, ngome apmarang nejiw nicuajind. Aton wüx

apmayacüw owixaw wüx moniün andeow
apmajneajiw —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tamb andüy tiül cielo
(Lc. 24:50-53)

¹⁹ Landoj masaj nejiw aag ayaj, quiaj tamb Teat Jesús andüy cawüx tiül cielo. Quiaj chetet amb wüx miác Teat Dios.

²⁰ Ndoj minipilan nej tambüw tiül meáwan cambaj mandeacüw aaga najneajay nan-derac leaw apiüng wüx nguineay Teat Dios alndom mawün asoeteran. Nejay Teat Cristo tambeol nejiw, tajüiquich majaraw leaw tandeacüw, aag ayaj naleaing, cos tarang ateócan wüx tandeacüw mipoch nej. Atquiaj tajlüy. Amén.

Najneaj nanderac leaw tapiüng **SAN LUCAS** **wüx Teat Cristo**

Neol tajlüy aaga nawiig cam

¹ Xeyay lamarangüw wüx nawiig nguineay andüübndüjpeay meáwan leawa tajaraw naleaing tajlüy, ² atnej taquiajchuw icoots ajcüw leawa tajawüw tanomb con oniüjcüw; aton tambeolüw wüx mandeacüw meáwan poch leaw tanguiayiw. ³ Nganüy xique laúmb natüntün nanguaiay meáwan, nguineay alndom najaw naleaing cuane tajlüy. Áag tapiüngas sanarang nasaj ic palan Teat Teófilo, nguineay andüübndüjpeay, ⁴ mejaw naleaing meáwan leaw lerquiaacharan wüx.

Nop ángel apiüng apwijquiam Juan Bautista

⁵ Tiül mineat Herodes wüx nej tarang minatang monajiüt tiül iüt Judea, tajlüy nop miteaats tiül nipilan judío nenüt Zacarías, ajlüy tiül noic ajlüy miteaats ocueaj Abías. Mintaj nej teat Zacarías nenüt müm Elisabet, naw tiül acualaats teat Aarón, áag tajlüy tanomb. ⁶ Miijpüéj ayariw andeac Teat Dios, arangüw atnej lamapiüng Teat Dios. Nejinguind ngondom mapiüng nejiw alcuane ngo majneaj arangüw. ⁷ Naleaing nejiw ngo majiürüw micualüw nejiw cos müm Elisabet ngondom majiür micual nej; aton cos miijpüéj xeyay latang ombasüw.

⁸ Condom wüx tatüch nejiw aaga noic ajlüy miteaats marangüw najiüt tiül nadam nangaj iüm, teat Zacarías tajlüy tiül. ⁹ Cos miteaats ajlüyayej wüx masüetiw majawüw cuane najiüt apmarangüw anopnopoj. Teat Zacarías tatüch nej majmel tiül nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios mayac pom. ¹⁰ Meáwan nipilan monaw tiül cambaj acüliwan mbeay nadam nangaj iüm teatajcw orar wüx teajmel pom. ¹¹ Teat Zacarías altiül nadam nangaj iüm, quiaj tajaw nop ángel ocueaj Teat Dios alebem amb wüx miác artül niüng ajmel pom. ¹² Wüx teat Zacarías

tajaw aaga ángel, mbayat xeyay, lango majaw cuane apmarang. ¹³ Quiaj tasaj nej a ángel:

—Teat Zacarías, nde mbayamear, cos Teat Dios lamanguiy leaw itün ocueaj nej. Nganüy müm Elisabet mintaj apmajiür nop micual nej. Apmeaach manüt Juan. ¹⁴ Ique apmapac imeaats xeyay. Aton xeyay niplan apmapac omeajtsüw wüx apwijquiam, ¹⁵ cos nej xeyay najneaj apmarang majaw Teat Dios. Ngome apmanganeow vin, aton ngome apmanganeow alinoic yow leaw alndom müüch mangün niplan. Teat Dios apmüüch nej majiür Nangaj Miespíritu Nej wüx aliün teomeaats mimüm nej. ¹⁶ Nej apmüüch leaam omeajtsüw alinomb xeyay niplan tiül israel wüx Teat Dios, midiosüw nejiw. ¹⁷ Nej apmamong ombas marang minajiüt nej, teoj aliüc aaga lapiürang aliüc. Apmarang atnej tarang tanomb teat Elías, müüch majneaj omeajtsüw nateateran majawüw micualüw nejiw. Aton müüch marangüw najneaj leaw ngo mandiumüw mayariw leaw asoiquiw. Atquiaj alndom müüch majlüy noic ajlüy nipilan mayariw andeac aaga Cristo leaw lapiürang aliüc —aj nej aaga ángel.

¹⁸ Quiaj tapiüng teat Zacarías, tasaj a ángel:

—¿Nguineay alndom najaw naleaing aag ayaja? Cos xique xeyay lasataxey, at xantaj latang ombas aton —aw.

¹⁹ Quiaj tasaj nej a ángel:

—Xique nenütiüs Gabriel nerangas minajiüt Teat Dios. Nej tüüch xic niün nasaj ic aaga najneaj poch quiaj. ²⁰ Nganüy cos ngo meyar sandeac, langome apmerndeac leaw atüch a nüt majlüy aaga lanasaj ic quiaj, ndoj apmerndeac alinomb —aj nej.

²¹ Ajcüwa nipilan leaw ngo majmeliw, teamacüliw teat Zacarías, lambayajow ngo majawüw cua nerang nej, neol tequivy tiül nadam nangaj iüm. ²² Wüx taw tiül nadam nangaj iüm teat Zacarías langondom mendeac masaj nejiw nicuajind. Quiaj tapiüngüw:

—Aleaic tüünd majaw tiül nadam nangaj iüm —awüw.

Nej tüüch nejiw majawüw cuane apiüng naag owix nej, cos lamejew, langondom mendeac.

²³ Wüx tatüch a nüt ndom minajiüt nej tiül nadam nangaj iüm, quiaj tajtsor. ²⁴ Naleaing ajiür miün acas nüt lacual müm Elisabet mintaj nej. Quiaj tacúlan aniüng nej acoquiaaw caaw, ngo maw majüy. Tapiüng: ²⁵ “Teat Dios lamajiür xic lasta, lamüüch xic namongoch xemonxing teombas nipilan”, aw.

Ángel tapiüng apwijquiam Teat Jesús

²⁶ Wüx lamajiür anaíw caaw, quiaj aaga ángel Gabriel tüüch nej mamb Teat Dios andüy tiül iüt Galilea, tiül noic cambaj nenüt Nazaret, ²⁷ majaw nop nüx nenüt María. Aaga nüx quiaj altiüt mipoch aweaag nop nench nenüt José, naw tiül acualaats a Rey David tajlüy tanomb. ²⁸ Aaga ángel wüx tapeay niüng ajlüy a nüx, tasaj:

—¡Jow müm, satepeay ic! Sasoic nasaj ic lamegom xeyay monajneaj, cos Teat Dios lamambeol ic. Xeyay najneajay apmanderac wüx imbas tiül meáwan montaj —aj.

²⁹ Nej a nüx wüx tajaw aaga ángel, mbayaw manguiay andeac, tapiüng tiül omeaats nej: “¿Neol tatepeay xic atquiaja?” aw. ³⁰ Quiaj tasaj nej aaga ángel:

—María, nde mbayamear, cos Teat Dios apmambeol ic xeyay. ³¹ Nganüy apmejiür micual, apmewiquiach nop nine nench, apmeaach manüt JESS. ³² Nej apmajlüy xeyay netam ajlüy. Apmanderac wüx nej apmapiürang micual nej Teat Dios najlüy tiül cielo. Teat Dios apmüüch nej marang nop minatang nenajiüt atnej tarang wüx a Rey David, mixeech nej najlüy tanomb. ³³ Nej apmajlüy wüx meáwan nipilan judío micual teat Jacob, apmarang natang meáwan nüt, aag ayaj ngo majiür ndojo —aj nej.

³⁴ María tasaj a ángel:

—¿Nguineay alndom majlüy aaga ipiüng quiaja, cos xique nganaw najiür xenoj? —aj.

³⁵ Quiaj tasaj nej a ángel:

—Aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmerang. Nej Teat Dios apmajüy ic mewiquiach aaga nine, cos aaga

nine quiaj nangaj nej Micual Teat Dios.

³⁶ At icualaats müm Elisabet apmajüür nop nine. Masey xeyay latang ombas, anderac nómbar ngondom majiür micual nej. Nganüy lacual lamajiür anaíw micaaw a nine teomeaats nej. ³⁷ Cos para Teat Dios ngo majlüy nicuajind naél ngondom marang —aj nej a ángel.

³⁸ Quiaj tapiüng a María:

—Xique nganüy sajlüy tiül owix Teat Dios, ich marang wüx ximbas atnej lamepiüng apmarang —aw.

Quiaj tamb a ángel.

María tamb majaw Elisabet

³⁹ Tíulan aaga nüt quiaj María tamb najen andüy tiül tiük tiül noic cambaj tiül iüt Judea. ⁴⁰ Wüx tapeay quiaj tajmel aniüng teat Zacarías, quiaj tatepeay müm Elisabet. ⁴¹ Wüx Elisabet tanguiay atepeay nej María, quiaj ajwicwic teomeaats nej aaga nine. Quiaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiün andüy wüx nej. ⁴² Quiaj tandeac napac, tapiüng:

—Xeyay najneajay apmanderac wüx imbas tiül meáwan montaj, aton xeyay najneajay apmanderac wüx ombas aaga nine alteomeaats quiaj. ⁴³ ¿Jow a xique, cuane xic, miün majaw xic mimüm Micual Xeteat Diosa? ⁴⁴ Cos wüx sanguiay itepeay xic, quiaj xecual apac omeaats, ajwic tiül ximeaats. ⁴⁵ Najneajay apmapac imeaats cos teyar meáwan leaw lamasaj ic Teat Dios nguineay apmarang —aw.

⁴⁶ Condom quiaj tapiüng a María:

Sayaag tiül ximeaats xeyay najneajay arang Teat Dios.

⁴⁷ Apac ximeaats wüx Teat Dios, cos nej newün xic wüx.

⁴⁸ Teat Dios najneaj majaw xic masey xique ngo nembeat nicuajind tiül nipilan. Naw wüx nganüy meáwan nipilan aliüc miün, apmandeacüw xeyay najneaj wüx ximbas.

⁴⁹ Cos lamarang xeyay najneaj wüx ximbas Teat Dios; nej cuajantanej alndom marang,

Xeyay nangaj minüt Teat Dios.

⁵⁰ Nej andiüm meáwan nipilan leawa lajlüy nganüy, aton ajiür lasta leaw aliüc

- miün apmajlüy, meáwan leaw apmayařiwi nej andeac.
- 51 Naag owix nej lamarang xeyay nadamdam cuajantanej, aton tandrooch ombasüw monpiüng nejiw alwüx atamüw.
- 52 Tawün niüng tsotojow montangtang monajiüt, tayac quiaj leaw ayajcüw ngo membeatiw.
- 53 Nipilan leawa ngo majiür üetiw, nej tüüch meáwan najneaj; nganüy nipilan monjiür xeyay, tüüch mambüw owixáwan, nicuajind ngo maxomüw.
- 54 Tambeol cambaj Israel, ajcüw monrang minajiüt nej; ngo ndrom omeaats nejiw, tajiür nejiw lasta xeyay,
- 55 cos atquiaj tasaj mixejchiiüts Abraham wüx micual micual nej; tapiüng tanaámb apmajüri nejiw lasta meáwan nüt —aw a María.
- 56 Ndoj María tacül quiaj maquiiüb müm Elisabet arej caaw, condom tandilil tajtsor alinomb.

Wijquiat Juan Bautista

- 57 Wüx tatüch a nüt wijquiam micual nej müm Elisabet, quiaj wijquiat nop nine nench. 58 Wüx tanguiayiw acualaats nej, at moncül quiájan niüng acül nej, nguineay Teat Dios lamajiür nej xeyay lasta, quiaj tapac omeajtsüw aton maquiüpüw.
- 59 Condom wüx tatüch ojpeacüw nüt, quiaj taquiüpüw a nine matajcüch circuncidar atnej mbójan arangüw judíos. Tandiümüw müjchiw manüt Zacarías atnej minüt miteat nej. 60 Quiaj mimüm nej a nine tapiüng: —Ngwüy, Juan apmanüt —aw.

61 Quiaj tasajüw nej:

—¿Neol ayaja? Cos ngo majlüy tiül icualaats nejinguiind manüt atquiaj —awüw.

62 Quiaj tatüniw manguiayiw miteat a nine, arangüw owixaw majaw, majüic nguineay andiüm müüch manüt a nine.

63 Teat Zacarías quiaj tatün quiriw nine tirip xiül, condom tarang wüx, tapiüng: “Juan minüt nej”, aw. Meáwan monlüy quiaj mbayatoj majawüw. 64 Quiaj taley oniw nej a teat Zacarías, tajneaj mendeac,

andüüban tasaj Teat Dios najneajay arang. 65 Meáwan moncül quiájan niüng acüliw nejiw mbayatoj, aton meáwan cambaj najlüy tiül tiüc tiül iüt Judea tümb manguiayiw wüx aag ayaj. 66 Meáwan nejiw leawa tanguiayiw tayacüw wüx omeajtsüw, tapiüngüw:

—¿Jane aaga nine quiaja? ¿Cuane apmarang alinoic nüte? —awüw.

Atquiaj tapiüngüw nipilan cos Teat Dios teamambeol a nine, ngo macueat.

Zacarías tandeac leaw aliüc miün

67 Teat Zacarías miteat a nine, tambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tüüch nej poch cuane mandeac, tapiüng:

68 Xeyay najneaj ajlüy Teat Dios ocueaj Israel, cos nej laiün ningüy tiül icootsa mawün asoet micambaj nej.

69 Lamüüch icoots nop leaw alndom mawün icoots wüx, aag ayaj imiün tiül acualaats mixejchiiüts David, aaga nerang minajiüt nej.

70 Atnej lamandeac Teat Dios wüx tasaj nangaj mondeac andeac nej, ajcüwa tajlüiyiw tanomb, cos tapiüng:

71 Nej apmawün icoots teowixaw leaw andiümüw mambiyaw icoots, at apmawün icoots teowixaw meáwan ajcüy majaw icoots.

72 Ajiür lasta meáwan mixejchiiüts, aton apleaam omeaats wüx meáwan leawa lamapiüng apmarang.

73 Cos aag agüy Teat Dios tasaj miteatiiüts Abraham apmarang:

74 Apmawün icoots teowixaw moncüy majaw icoots, marangaats leawa nej andiüm, ngo mimbolaats.

75 Majlüyiüts najneajay, ngo majiüraats nicuajind nisoet, marangaats leawa nej andiüm meáwan nüt wüx aliün mapacaats.

76 Aton ique xecual, apmenderac wüx apmapiürang ique nop ic nendeac andeac Teat Dios najlüy tiül cielo, cos ique apmemong ombas, Teat Naxey teoj, apmetaag majneaj mitiiüd nej.

77 Apmesajüw minipilan nej nguineay Teat Dios alndom mawün wüx omeaats meáwan asoetiw nejiw,

quiaj alndom mawüw wüx.

⁷⁸ Cos xeyay ajiür icoots lasta Miteatiiüts Dios,

áag tüüch icoots noic najneaj atnej ran, aag ayaj Micual nej imiün tiül cielo.

⁷⁹ Nej apmüüch majlüiyw tiül ran leaw ajlüiyw atnej aliw tiül pojniün, tenguijal andeowüw tiül asoetiw nejiw.

Nej apmayac icoots wüx marangaats najneaj, lango majlüy moncüy, aw a Zacarías.

⁸⁰ Aaga nine micual Zacarías quiaj tatang najneaj, xeyay tayamb Teat Dios. Tamb macül tiül wajchiüç niüng ngo majlüy cambaj, leaw atüch a nüt mejüiquichay majaw nej cambaj israel.

2

Wijquiat Teat Jesús (Mt. 1:18-25)

¹ Wüx aaga nüt quiaj minatang monajiüt tiül Roma nenüt Augusto César tapiüng meáwan nipilan netam mambüw mayacuw mineatüw nejiw. ² Ninguiaj amelich ajmel mineataran wüx Cerenio tarang nenajiüt tiül iüt Siria. ³ Quiaj tambuw meáwan nipilan mayacuw mineatüw nejiw tiül micambajuw nejiw. ⁴ At a José tamb aton imiün tiül cambaj Nazaret tiül Galilea andüy Belén tiül Judea. Aag ayaj micambaj David, cos José micual nej acualaats David. ⁵ Quiaj tamb mayacuw mineatüw nejiw aquiiüb María minüx nej. Aaga minüx nej laliüç wijquiam micual nej. ⁶ Wüx aliw tiül Belén, quiaj tatüch a nüt wijquiam micual a María. ⁷ Quiaj wijquiat micual nej, nop nine nench; aag ayaj ombas macual. Condom taxaing mawinch ombas tiül noic püy, tapiib tiül üeteay nimal, cos lango matüchiw tiül a iüm niüng axoodaran.

Monjiür sap tanguiayiw andeacüw ángeles

⁸ Alíwan quiaj acas monjiür sap, acüliw tiül wajchiüç ongwiiüts majiürüw misapuw nejiw. ⁹ Tapeay niüng ajlüiyw nejiw nop ángel ocueaj Teat Dios. Xowüy larraj, nómbar arraj nejiw ran ocueaj Teat Dios. Nejiw xeyay mbayatoj majawüw. ¹⁰ Quiaj tasaj nejiw a ángel:

—Nde mbayameron, cos sanasaj icon noic jayats majlüy leaw ngome aag anguiayeran. Xeyay apmüüch mapac omeaats meáwan nipilan. ¹¹ Nganüy nganüy cam tiül micambaj David lawijquiaw nop newün icon wüx. Aag ayaj a CRISTO Micual Teat Dios. ¹² Sanasaj icon nguineay alndom mexoman aaga nine. Apmexoman alpiiüm tiül üeteay nimal, newinch ombas tiül püy —aj nejiw.

¹³ Ndójan mapiüng aag ayaj, quiaj tapeayiw xeyay ángeles imiün tiül cielo maquiüpüw aaga ángel quiaj. Condom tapots mandeacüw wüx Teat Dios, tapiüngüw:

¹⁴ ¡Najneajay lamarang Teat Dios najlüy tiül cielo, najneajay apmajlüy wüx iüt, najneajay apmajlüiyw meáwan nipilan leaw apmandüpüw Teat Dios!, awüw.

¹⁵ Condom wüx tandilileaw ajcüwa ángeles andüiyw tiül cielo, lamacueat nejiw, quiaj tesajayej monjiür sap nop alinop, tapiüngüw:

—Tabaats matüchiüts Belén majawaats aaga apiüngüw lajlüy quiaj, cos Teat Dios lamüüch icoots manguiayiiüts —awüw.

¹⁶ Quiaj tambuw najénan. Wüx tapeayiw quiaj, naleaing taxomüw a María maquiiüb a José, átan a nine alpiiüm tiül üeteay nimal.

¹⁷ Wüx landoj majawüw aag ayaj monjiür sap, quiaj tandeacüw manguiay meáwan nipilan nguineay tasoiqw wüx aaga nine quiaj. ¹⁸ Meáwan nipilan leawa tanguiayiw andeacüw monjiür sap ajchiquiaw cawüx manguiayiw, apac omeajtsuw. ¹⁹ Nej a María meáwan leawa tanguiay tayac wüx omeaats. ²⁰ Condom monjiür sap wüx tandilileaw xeyay tapac omeajtsuw masajüw Teat Dios. Aton tandeacüw wüx meáwan leawa Teat Dios lamüüch nejiw manguiayiw, at leaw lamüjndiw majawüw atnej tasoiqw.

Taquiüraab nine Jesús tiül nadam nangaj iüm

²¹ Wüx tatüch ojpeacüw nüt, quiaj tarangüch wüx ombas a nine atnej ajlüyay marangüw judíos matajcüw circuncidar monench; tüjchiw manüt JESS, atnej aaga

ángel lamasaj María wüx nganaw majlüy teomeaats nej a nine.

²² Condom tatüch a nüt mambüw tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén mayacüw ichech mimüm nine atnej ajlüyay marangüw judíos, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Quiaj tambüw José maquiiüb María maquiüpüw a nine, majüiquichaw tiül nangaj iüm, müjchiw Teat Dios. ²³ Tarangüw aag ayaj cos atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: "Meáwan monench mbas macualaran apmajlüyiw ocueaj nejiw Teat Dios", aw. ²⁴ Quiaj tambüw mayacüw ichechiw nejiw atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng majmel ijquiaw nguex tengwüy ijquiaw palom.

²⁵ Tiül aaga nüt quiaj alquiaj tiül Jerusalén nop teat naxey nenüt Simeón. Aaga naxey quiaj xeyay najneaj arang, cos ayar andeac Teat Dios; nej teamacül aaga nüt wüx Teat Dios apmawün wüx cambaj Israel. Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios alwüx ombas nej. ²⁶ Aton landoj lamasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngome apmandeow, netam ombas majaw aaga Cristo leaw apmüüch nej miün Teat Dios, ndoj tandeow. ²⁷ Aaga naxey quiaj tamb andüy tiül nadam nangaj iüm cos Nangaj Espíritu neech nej mamb. Wüx tapeayiw tiül nadam nangaj iüm a José maquiiüb María maquiüpüw a nine Jesús marangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²⁸ Quiaj Teat Simeón angóchan a nine, tasap mapeic. Tandeac najneajay masaj Teat Dios, tapiüng:

²⁹ Nganüy Teat Dios, najneájan sanandeow cos lameaach xic najaw aaga leaw tesaj xic.

³⁰ Lanajaw con xiniiüg aag leaw lameaach miün mawün wüx nipilan;

³¹ cos aaga leaw lamejüiquich quiaj, apmambeol meáwan nipilan.

³² Nej ajlüy atnej noic ran leaw apmarraj mambeol meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx cambaj;

aton apmarang xeyay najneajay tiül micambaj Israel, aw teat Simeón.

³³ Condom quiaj teat José at mimüm a nine Jesús mbayatoj manguiayiw andeac a

teat Simeón wüx a nine quiaj. ³⁴ Quiaj teat Simeón tandeac masaj nejiw, tapiüng:

—Teat Dios mambeol icon —aw.

Condom tasaj a María mimüm a nine, tapiüng:

—Por nej aaga nine cam apmajmiücw tiül ngo majneaj xeyay nipilan tiül Israel. At altiül apmawün wüx meáwan ngo majneaj. At aton xeyay nipilan ngome apmandiümüw nej, ngome apmayariw nej andeac. ³⁵ Atquiaj apmajüiquich altiül omeaats meáwan anopnop nipilan. Nganüy ique müm, xeyay apmamix imeaats; apmeyaag atnej matsoel ic nots espada —aw.

³⁶ Aton alquiaj tiül nadam nangaj iüm nop müm najtaj nenüt Ana. Nej nop nendeac andeac Teat Dios, micual nej Fanuel, nawüw tiül acualaats Aser. Nej xeyay latang ombas. Tajiür minoj nej wüx monguich nej, tacül aweaag ayaíw neat, quiaj tandeow minoj nej. ³⁷ Lacül peic miow apiquiw (84) neat tatow lembej omal. Nej ngo macueat amb tiül nadam nangaj iüm marang najiüt nüt ongwiiüts, xeyay ayamb Teat Dios, xeyay aiünd. ³⁸ Aaga müm natajtaj quiaj andüüban iün majaw nejiw, tüch gracias Teat Dios. Aton tandeac wüx aag nine Jesús quiaj, masaj meáwan nipilan tiül Jerusalén leawa teamacüliw nop newün nejiw wüx.

Tandilileaw andüiyiw Nazaret

³⁹ Wüx landoj marangüw meáwan atnej ajlüy tiül mipoch Teat Dios, quiaj tandilileaw andüiyiw tiül iüt Galilea, tiül Nazaret micambajüw nejiw. ⁴⁰ Aaga nine tatang najneajay napac, taxom omeaats, Teat Dios tambeol nej xeyay.

Teat Jesús tandüy tiül nadam nangaj iüm

⁴¹ Miteat nej mimüm nej neatneátan ambüw Jerusalén majawüw nangos nüt pascua. ⁴² Wüx lamajiür gajpic (12) mineat nej a Teat Jesús, tambüw Jerusalén atnej mbójan marangüw majawüw nangos nüt. ⁴³ Condom wüx landoj nangos nüt nejiw tajtsoriw; nganüy a nench tacúlan Jerusalén. Naleaing José maquiiüb mimüm a nench ngo majawüw. ⁴⁴ Lamajüyw

noic nüt, apiüngüw nejiw álan tiül acuala-jtsuw nejiw. Quiaj tapots mayambuw pal nüt. Tayambyambuw meáwan tiül acuala-jtsuw nejiw, at niüng leaw xowüy andeacüw maquiüpüw. ⁴⁵ Wüx ngo maxomüw, quiaj tandilileaw alinomb andüiyw Jerusalén mayambuw.

⁴⁶ Wüx er nüt quiaj taxomüw; altiül nadam nangaj iüm, alchetem pinawan mondüy wüx poch leawa tüünd Moisés tanomb. Teamanguaiay andeacüw, aton teamatün manguiay nejiw. ⁴⁷ Meáwan leawa teamanguaiay nej andeac mbaya-jow manguiayiw, cos xeyay axom omeaats mangoch masaj nejiw. ⁴⁸ Wüx taxomüw nej miteat nej mbaya-jow majawüw. Con-dom tasaj nej mimüm nej:

—Xecual, ¿neol terang atquiay quiaja? Jogüy miteat ata xique xeyay lanayamban ic, lanateowan ximeajtsan wüx imbas —aj.

⁴⁹ Quiaj tasaj nejiw a nench:

—¿Neol teyamban xic, müüm, ngo me-jawana netam narang minajiüt Xeteate? —aj nejiw.

⁵⁰ Naleaing nejiw ngo maxomüw omea-jtsuw wüx leawa tasaj nejiw quiaj.

⁵¹ Condom taquiüpüw mamb, tandilileaw andüiyw Nazaret. Tanaámb tarang leaw asoic. Mimüm nej tayac wüx omeaats meáwan leawa tajaw leawa tanguiay. ⁵² Teat Jesús tanaámb tatang najneaj, aton taxom omeaats xeyay. Teat Dios tambeol nej, at nipilan najneájan majawüw nej aton.

3

*Juan Bautista aquiaach tiül wajchiüc
(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)*

¹ Lamajiür gajpocoic (15) neat tatow arang natang nenajiüt Tiberio César tiül Roma. Poncio Pilato nenajiüt nej tiül Judea; nganüy a Herodes nenajiüt nej tiül Galilea. At michiig nej Felipe nenajiüt nej tiül Iturea, at tiül iüt Traconite. Aaga Lisanias nenajiüt nej tiül Abilinia. ² Teat Anás at Teat Caifás natang miteaats nejiw tiül nipilan israel. Wüx aaga nüt quiaj aaga Juan micual teat xan Zacarías, tacül tiül wajchiüc niüng ngo majlüy cambaj. Quiaj Teat Dios tüüch nej poch leawa

netam mandeac. ³ Quiaj a Juan tapots mandeac Mipoch Teat Dios tiül meáwan cambaj ajlüyiw mbeay lam Jordán. Tasaj nipilan leaw laleaaw omeaats wüx Teat Dios mayariw yow, majüiquichaw naleaing lamacueatiw arangüw ngo majneaj. Quiaj Teat Dios apmawün wüx omeaats nej asoetiw nejiw. ⁴ Atquiaj tajlüy atnej nomb tarang tiül minawiig nej Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng: Apmanguiayaran aljane teandeac tiül wa-jchiüc niüng ngo majlüy cambaj, teamapiüng:

“Xique xiün nüüch leaam imeajtsan mecueatiün merangan ngo majneaj, cos aliüc Teat Naxey, netam melealinguichan mitiiüd nej.

⁵ Meáwan nesojcolüy tiüç apmiütam, meáwan tiüç apndajrriüm tiüt matotow; meáwan netojngoyay tiiüd apmaleaing, at leawa tiiüd nendojropüy apmatotow.

⁶ Quiaj meáwan nipilan apmajawüw nguineay Teat Dios alndom mawün asoeteran.”

⁷ Wüx tambüw majawüw a Juan müüch nejiw yow, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol cua iyamban ningüy icona micual ndiüc? ¿Jane nesaj icon mercuiürran meriowan tiül aaga xeyay ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüye? ⁸ Sitiül naleaing laleaaw imeajtsan nguineay temerangan, ijüiquichan nómbar irangan najneaj. Nde merangrangayon wüx mepiüngan: “Abraham xeteatiün”, merawan; cos naleaing sasaj icon, Teat Dios alndom müüch majlüy micual Abraham masey a piedra quiaj, ndot mandiüm. ⁹ Aton nganüy aaga üech alwüx mioxijchaw xiül; atquiaj meáwan xiül leawa ngo mayac najneaj aóng, apndoquivüm majlos tiül biümb —aj nejiw.

¹⁰ Condom quiaj nipilan tatüniw nej manguiayiw:

—¿Nguineay netam narangana? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Leawa nejiür ijquiaw apix nej ich müüch noic leaw ngo majiür, at leaw nejiür üet, ich müet aweaag leaw ngo majiür —aj nejiw.

12 Átan tambüw majawüw a Juan acas monxaing tomiün, cos andiümüw mayariw yow. Tasajüw nej:

—Teat, ¿jow xicona, cuane netam narangana? —ajüw nej.

13 Quiaj tasaj nejiw:

—Itüniün aleaw wüx atow nej isoiquiün, nde meyacan wüx nicuajind —aj nejiw.

14 Aton acas soldado tatüniw manguiayiw nej:

—Jow xicona, ¿cuane netam narangana?

—awüw.

Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Nde mewaijchan aljane mewüniün leaw almajiür, aton nde meyacan asoet leaw ngo marang nicuajind. Ich mapac imeajtsan wüx leaw ingüyaranan —ajowiw.

15 Meáwan nipilan acülíwan, ngo majawüw jane aaga Juan sitiül nej ngwüy aaga Cristo, leawa lapiürang aliüc mawün nejiw wüx. **16** Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Xique naleaing süüch icon yow, pero aliüc miün nop teat naxey xeyay netam ajlüy ngo mat xic. Xique sayaag nicuajind xic, ngondom natüch nacheed aónts apaj nej. Nej apmüüch icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, apmawün wüx imbasan meáwan ngo majneaj atnej biümb ambel nendeajndeaj. **17** Aag ayaj atnej arang nop nerang najiüt, cos alteowix nej minipüch nej, apmaxaing osaab trigo matendeay, condom apmaxaing mayac tiül troj. Ndoj aaga opang trigo apmambel niüng ngondom xejquem —aw.

18 Atquiaj tapaj nej ocueajiw, tasaj meáwan nipilan wüx aaga najneaj leaw aliüc miün apmajlüy, nguineay alndom maw asoeteran. **19** At aton a Juan talic a Herodes, aaga natang nenajiüt, cos ngo majneaj arang, lamaquiiüb Herodías, aag ayaj mintaj Felipe michiig nej. Aton tapaj ocueaj wüx meáwan ngo majneaj arang. **20** Naleaing Herodes ngo mayar leaw asoic, tarang alinoic xeyay ngo majneaj, tayac tiül manchiüc a Juan.

Tayar yow Teat Jesús

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

21 Wüx tenguijal ayariw yow nipilan, at Teat Jesús aton tayar yow. Ndoj wüx tenguijal andeac masaj Teat Dios, quiaj tajüic

tiül cielo, **22** tiün wüx ombas nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ajüic atnej noic palom. Quiaj tanguiayaran noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüng:

—Ique xecual, xowüy sajiür ic lasta, apac ximeaats najaw ic —aw.

Acualajtsüw mixejchiw mixeech Teat Jesús

(Mt. 1:1-17)

23 Wüx Teat Jesús tamelich aquiaach lamajiür nimiow gajpowüw (30) mineat nej. Ajaraw nej micual nej José; aaga José micual nej Elí. **24** Aaga Elí micual nej Matat, Matat micual nej Leví, Leví micual nej Melqui, Melqui micual nej Jana, Jana micual nej José. **25** José micual nej Matatías, Matatías micual nej Amós. Amós micual nej Nahum. Nahum micual nej Esli, Esli micual nej Nagai. **26** Aaga Nagai micual nej Maat. Maat micual nej Matatías, Matatías micual nej Semei, Semei micual nej José. José micual nej Judá.

27 Judá micual nej Joana, Joana micual nej Resa, Resa micual nej Zorobabel, Zorobabel micual nej Salatiel, Salatiel micual nej Neri. **28** Neri micual nej Melqui, Melqui micual nej Adi, Adi micual nej Cosam, Cosam micual nej Elmodam, Elmodam micual nej Er. **29** Er micual nej Josué, Josué micual nej Eliezer, Eliezer micual nej Jorim, Jorim micual nej Matat. **30** Matat micual nej Leví, Leví micual nej Simeón, Simeón micual nej Judá, Judá micual nej José, José micual nej Jonán, Jonán micual nej Eliaquim. **31** Eliaquim micual nej Melea, Melea micual nej Mainán, Mainán micual nej Matata, Matata micual nej Natán. **32** Natán micual nej David, David micual nej Isaí. Isaí micual nej Obed, Obed micual nej Booz, Booz micual nej Salmón, Salmón micual nej Naasón. **33** Naasón quiaj micual nej Aminadab, Aminadab micual nej Aram, Aram micual nej Esrom, Esrom micual nej Fares, Fares micual nej Judá.

34 Judá micual nej Jacob, Jacob micual nej Isaac, Isaac micual nej Abraham, Abraham micual nej Taré, Taré micual nej Nacor. **35** Nacor micual nej Serug, Serug micual nej Ragau, Ragau micual nej Peleg, Peleg micual nej Heber, Heber micual nej Sala.

³⁶ Sala micual nej Cainán, Cainán micual nej Arfaxad, Arfaxad micual nej Sem, Sem micual nej Noé, Noé micual nej Lamec.

³⁷ Lamec micual nej Matusalén, Matusalén micual nej Enoc, Enoc micual nej Jared, Jared micual nej Mahalaleel, Mahalaleel micual nej Cainán. ³⁸ Cainán micual nej Enós, Enós micual nej Set, Set micual nej Adán, Adán micual nej Teat Dios.

4

Nimeech tandium mayac wüx naél Teat Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Wüx ndoj ayar yow Teat Jesús tiül lam Jordán, xeyay tambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Condom wüx tandilil imiün tiül lam Jordán, quiaj Nangaj Espíritu tüüch nej mamb andüy tiül wajchiüc niüng ngo majlüy cambaj. ² Tacül quiaj ic miow (40) nüt, quiaj tandium mayac nej wüx naél minatang nimeech. Teat Jesús taíund ngo met meáwan tiül aaga nüt quiaj, condom xeyay tind üet. ³ Quiaj tasaj nej a nimeech:

—Sitiül ique Micual Dios ic, ¿neol ngo mesaj aaga piedra quiaj marang pana? —aj nej.

⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Ngome áagan nüeteran ipacüy nipilan; leawa nem-beat, aag ayaj meáwan poch leaw andeac Teat Dios”, aw —aj nej.

⁵ Condom quiaj nimeech taquiiüb nej mamb andüy wüx nop najal oleaj tiük. Quiaj tüüch nej majaw naijen meáwan cambaj leaw almajlüy wüx iüt. ⁶ Quiaj tasaj nej a nimeech:

—Sanüüch ic meyar mejlüy wüx meáwan aaga najneajay cambaj quiaj, cos xique süünd, alndom nüüch jane xic sandium nüüch. ⁷ Sitiül ique apmequieel micos tiximbas meyar sandeac, meáwan aag ayaj sanüüch ic meneay —aj nej.

⁸ Quiaj nganüy tasaj nej Teat Jesús:

—Iriow niüng sajlüy nimeech, cos ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Aag miün Teat Dios netam mequieel micos teombas nej meyar andeac”, aw —aj nej.

⁹ Condom nimeech taquiiüb nej mamb andüy tiül cambaj Jerusalén, tambüw

andüyiw mal aaga nadam nangaj iüm. Quiaj tasaj nej:

—Sitiül naleaing ique Micual Dios ic, nguiam ijchic tiüt; ¹⁰ cos ajlüy tiül Mipoch Dios, apiüng:

Teat Dios apmüüch miün miángelos nej mambeolüw ic.

¹¹ Apmangochiw ic tiül owixaw nejiw, ngana maleamb ileaj piedra, aw —aj nej nimeech.

¹² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Aton ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendium mertsoj leaw apiüng Teat Naxey Midios”, aw —aj nej.

¹³ Quiaj nimeech lango maxom cuane naél mayac wüx Teat Jesús; tacueat nej acas nüt, tamb.

Teat Jesús tamelich aquiaach tiül Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Teat Jesús tandilil alinomb andüy Galilea, xeyay tambeol nej Nangaj Espíritu. Tanderac wüx nej tiül meáwan cambaj na-jlüy quiaj. ¹⁵ Nej taquiaach tiül ajcüwa sinagogas tiül meáwan cambaj; meáwan nipilan xeyay najneaj tandeacüw wüx nej.

Teat Jesús ngo mandiüram tiül Nazaret

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Condom tandilil Teat Jesús andüy Nazaret, tiül cambaj niüng tatang. Wüx noic nüt axoodaran tamb tiül sinagoga atnej mbójan marang, witiüt, lembem mateow Mipoch Teat Dios. ¹⁷ Quiaj tüünd aaga nawiig leawa tarang Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios. Andüüban maleaaig niüng apiüng atcüy:

¹⁸ Aaga Espíritu ocueaj Teat Dios almaquiiüb xic, cos nej lamarriiid xic nasajüw meáwan nipilan leaw ngo majiür, nasajüw wüx aaga najneajay nanderac.

Lamüüch xic niün nüüch mapac omeajtsüw leawa xeyay amix omeajtsüw.

Aton nasajüw apmawüw wüx leaw ayajcüw atnej aliw tiül manchiüc.

At nüüch ram oniüjcüw leawa nesomb, aton nawüniw wüx leaw amongochiw xeyay ngo majneaj.

¹⁹ Tüüch xic niün nandeac wüx aaga najneajay neat leaw apmarang Teat Dios alinoic nüt.

20 Condom quiaj tapal a nawiig, tüüch aaga nembeol tiül nangaj iüm, ndoj chetet. Meáwan nipilan leaw aliw tiül a sinagoga ngo macueatiw majawüw nej. **21** Quiaj tasaj nejiw:

—Nganüy cam lajlüy aaga leaw apiüng tiül a nawiig quiaj ningüy niüng ijlüyüün —aj nejiw.

22 Meáwan nipilan tandeacüw najneaj wüx ombas Teat Jesús, mbayajow manguiayiw aaga najneaj poch leawa tandeac. Quiaj tandeacüw nejeyéjan quiaj:

—¿Neol, ngome aag ayaj micual José? —awüw.

23 Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Lanayaag apmesajan xic aaga poch cam: “Nendüy, ertajquiay majneaj iquiáyan quiaj; cos lananguiayiün xeyay cuajantanej lamerang tiül Capernaum, irang atquiaj ningüy tiül micambaj aton”, apmerawan —aj nejiw.

24 Condom tasaj nejiw alquiriw:

—Naleaing sasaj icon, nop nendeac andeac Teat Dios ngo mayarich andeac nej tiül miüt nej. **25** At sasaj icon, tajlüy xeyay monleben omal montaj tiül Israel wüx aliün mapac teat Elías, wüx ngo majoet aroom neat al anaíw caaw. Quiaj tajlüy xeyay lop meáwan wüx iüt. **26** Naleaing Teat Dios ngo müüch mamb a Elías mambeol meáwan monleben omal montaj tiül Israel, tüüch mamb mambeol nop lemben omal najtaj tiül Sarepta niüng ajlüy cambaj Sidón. **27** At wüx aliün mapac teat Eliseo, aaga nendeac andeac Teat Dios, tajlüy xeyay moniün andeow tiül Israel, axom nejiw napat monandeow na soic lepra. Naleaing nejinguind tiül nejiw mamongoch iün andeowüw, áagan nop naw Siria nenüt Naamán —aw Teat Jesús.

28 Almanguayiw ayaj, meáwan nipilan leaw aliw quiaj tiül a sinagoga tajcüiyw xeyay. **29** Quiaj witiütoj, taquiüjpüw mamb Teat Jesús andüy mbeay cambaj. Condom naw quiaj taquiüjpüw andüy cawüx wüx omal tiük niüng ajlüy micambajüw nejiw, apmatechiw nej tiüt. **30** Teat Jesús ámban pinawan nejiw tamong tamb, ngo maxomüw majawüw.

*Nop naxey nechach, alwüx ombas nej nimeech
(Mr. 1:21-28)*

31 Condom Teat Jesús tamb tiül cambaj Capernaum tiül iüt Galilea. Tamb tiül a sinagoga wüx noic nüt axoodaran, tapots maquiaach nipilan. **32** Mbajajow manguiayiw nguineay aquiaach, cos aquiaach nejiw atnej nop natang nenajiüt.

33 Tiül aaga sinagoga quiaj, alquiaj nop naxey alwüx ombas nej nimeech, üüch nej michach. Aaga naxey quiaj tandeac napac, tasaj Teat Jesús:

34 —¡lcueat xicon Jesús naw Nazaret! ¿Cuane indiüm merang wüx ximbasana? ¿Tewiün mendrooch ximbasana? Xique sa jaw Jane ic. Ique Nangaj Micual Teat Dios —aj.

35 Quiaj Teat Jesús talic nej, tasaj:

—¡Tapots ipaj, iriow wüx ombas a naxey quiaj! —aj.

Quiaj a nimeech talox tiüt a naxey niüng ajlüy nipilan, ndoj quiaj taw wüx ombas nej. Tajneaj a naxey, ngo marang nej nicuajind. **36** Meáwan nipilan mbajajow majawüw, tesajayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane aag andeac quiaja? cos ayar nej andeac nej a nimeech wüx talic maw —awüw.

37 Meáwan nipilan tandeacndeacüw wüx Teat Jesús tiül meáwan cambaj.

*Tajneaj müüm miocuats Simón Pedro
(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)*

38 Condom Teat Jesús witiüt taw tiül a sinagoga, tamb andüy aniüng teat Simón. Müüm najtaj miocuats Simón niün andeow, xeyay üüch nej nerraar. Tatüniw Teat Jesús mamongoch nej iün andeow. **39** Quiaj Teat Jesús tatüch aaga niün andeow, tasaj a monandeow maw; quiaj taw, tamong üüch nej nerraar a müüm najtaj. Andüüban witiüt, tamb marang nejiw üetiw.

*Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow
(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)*

40 Wüx lajmel nüt meáwan leaw ajiürüw monandeow, cuajantanej monandeow, taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús. Nej tayac owix wüx ombasüw moniün

andeow, quiaj tajneajiw. ⁴¹ Altiül moniün andeow leaw alwüx ombas nimeech, tawün wüx ombasuw nejiw. Tepajüw tasajüw Teat Jesús:

—¡Ique Micual Dios! —awüw.

Nej talic nejiw, ngo müüch nejiw mendeacuw, cos nejiw lamajawüw naleaing nej aaga Cristo lapiürang aliüc.

*Teat Jesús aquiaach tiül Galilea
(Mr. 1:35-39)*

⁴² Wüx larraw tiüt alinoic nüt Teat Jesús taw tiül a cambaj, tamb andüy tiül waichiüc. Nipilan tayambuw nej. Wüx taxomüw, quiaj tandiümüw mapalüw nej, ngo müjchiw mamb macueat nejiw. ⁴³ Quiaj tasaj nejiw:

—Netam namb tiül palpálwüx cambaj aton nandeac nasaj nipilan wüx aaga na jneajay nanderac andüy wüx micambaj Teat Dios, cos áag tasoiquiüs niün —aj nejiw.

⁴⁴ Quiaj tamb Teat Jesús maquiaach tiül meáwan sinagoga leaw ajlüy tiül iüt Galilea.

5

*Tandocoj xeyay cüet
(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)*

¹ Noic nüt Teat Jesús almbeay nadam yow nenüt Genesaret. Xeyay nipilan tapeayiw quiaj, acharrayej niüng ajlüy nej, cos andiümüw manguiayiw Mipoch Teat Dios. ² Quiaj Teat Jesús tajaw alquiaj ijpüw müx mbeay yow. Ajcüwa mondoc laawüw tiüt, teajantsuw ndoc. ³ Condom Teat Jesús tajtep tiül nop müx, aaga müx ocueaj teat Simón. Quiaj tasaj matech tiül yow alquiriw macueat mbeay iüt. Chetet tiül müx, tapots maquiaach nipilan. ⁴ Wüx landoj andeac, quiaj tasaj teat Simón:

—Itech a müx andüy tiül najal, iyacan mindocon mesapan cüet —aj nejiw.

⁵ Quiaj tasaj nej teat Simón:

—Teat, pal ongwiiüts sandocon sapacüjchiün xiniüjcan ngo nasapan nicua jind. Pero nganüy sitiül atquiaj ipiüng Teat, sanayacan ndoc cos lamesaj xicon —aj nej.

⁶ Wüx tayacuw ndoc xeyay cüet tapalüw, ndoc tenguial chiütaw. ⁷ Condom tarangüw owixaw mapajüw aquiüpüw nejiw monlüy tiül alinop müx, mambeolüw nejiw. Quiaj

tiünuw, tayacuw amal miijpüw a müx. Tajlüy tsoyomoj tiüt cos xeyay a cüet. ⁸ Wüx tajaw aag ayaj teat Simón Pedro, quiaj taquieel micos nej tiüt niüng ajlüy Teat Jesús, tasaj:

—Xique Teat, sayaag ngo nembeat nicua jind, najneaj mecueat xic cos nop xic nipi lan nejiuras nisoet —aj.

⁹ Tandeac atquiaj cos mbayat majaw andocoj xeyay cüet; at meáwan leawa tajlüyiw quiaj mbayatoj. ¹⁰ At teat Jacobo maquiiüb teat Juan, micual nejiw teat Zebedeo, ajcüw ayaj aquiüpüw teat Simón, mbayatoj aton. Quiaj Teat Jesús tasaj Simón:

—Nde mbayamear teat, cos ajan wüx nganüy langome apmeyamb cüet mendoc, apmeyamb nipilan mesajüw mandüjpiw xic —aj.

¹¹ Condom wüx tapeayiw mbeay iüt maquiüpüw a müx, acueatíwan quiaj meáwan, tandüjpiw mamb Teat Jesús.

Tamongoch napat monandeow nenüt lepra

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Noic nüt Teat Jesús altiül noic cambaj, tapeayiwiw quiaj, andüüban tajneaj aaga naxey quiaj. Aaga naxey quiaj wüx tajaw Teat Jesús taquieel micos nej tiüt, mejquiet tiüt nomban, tatün ocueaj, tasaj:

—Teat, sitiül ique indiüm, sajaw alndom memongoch iün sandeow —aj.

¹³ Condom quiaj tandic owix Teat Jesús marreeg nej, tasaj:

—Xecual sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

Wúxan ndoj mapiüng aag ayaj, andüüban tajneaj aaga naxey quiaj. ¹⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej nde masaj nejinguiind. Aton tasaj:

—Quiür ijchaw majawüw ic miteaats, iyac erchech atnej nomb tapiüng teat Moisés netam marangüch. Quiaj apmawüw nipilan ique lerneaj —aj.

¹⁵ Xeyay tenguijal anguiayeran, tenguijal ajüic nguineay teamarang Teat Jesús. Quiaj tapeayiw nipilan manguiayiw nej andeac, aton mamongoch nej iün andeowüw.

¹⁶ Naleaing Teat Jesús tamb andüy tiül

wajchiüc niüng ngo majlüy niplan, mataag orar, mandeac aweaag Teat Dios.

*Tajneaj nop ndron ombas
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)*

¹⁷ Noic nüt wüx Teat Jesús tengual aquiaach, altsotomoj quiaj acas fariseos at aton ajcüwa mondüy wüx poch tüünd Moisés. Ajcüw ayaj napeayiw imiünüw tiül nguiajantanej cambaj tiül iüt Galilea, tiül iüt Judea, at monaw tiül cambaj Jerusalén. Quiaj Teat Dios xeyay tambeol Teat Jesús mamongoch monandeow. ¹⁸ Condom tapeayiw quiaj acas monxey aquiüjpüw mamb nop ndron ombas, amb wüx mats. Tandiümüw mamelichaw mayacüw niüng ajlüy Teat Jesús. ¹⁹ Naleaing ngo maxomüw nguineay mamelichaw cos xeyay niplan alquiaj. Quiaj tajtepiw mal iüm, tajarrichaw quiriw. Cas tamongochiw a ndron ombas amb tiül, alwüx mimats nej. Tayacüw pinawan niüng ajlüy Teat Jesús. ²⁰ Wüx Teat Jesús tajaw nguineay nejiw ayacüw wüx omeajtsüw andeac nej, quiaj tasaj a ndron ombas:

—Laáw isoet teat —aj.

²¹ Quiaj ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos tapots andeacndeacüw wüx nejeyéjan quiaj, tapiüngüw: “¿Jane nej aaga naxey quiaj, neol tapots andeac ngo majneaj wüx Teat Dios? Cos nejinguind niplan ngondom mawün nisoet, néjan quiaj Teat Dios alndom”, awüw.

²² Naleaing Teat Jesús tajaw cuane teamandeacndeacüw wüx, quiaj tasaj nejiw:

—¿Cuane wüx ipiüngpiüngan tiül imeajtsana? ²³ ¿Cuane ngo maél iyajcan napiüng: “Laáw isoete”, ngwüy napiüng: “Witiür ijüy, naja”? —aj nejiw.

²⁴ Condom tasaj nejiw níüngan:

—Nganüy apmejawan naleaing Teat Naxey alndom mawün nisoet ningüy wüx aaga iüt cam —aj nejiw.

Quiaj tasaj a ndron ombas:

—Witiür,ixaing mimats teat, quiür ijtsor —aj.

²⁵ Andúüban ajneaj, witiüt taxaing mimats nej piiow wüx, teamajawüw nej niplan, tajtsor apac omeaats, tandeac xeyay

najneaj wüx Teat Dios. ²⁶ Meáwan niplan mbayajow majawüw, tandeacüw xeyay najneaj wüx Teat Dios, at xeyay timboloj, tapiüngüw:

—Nganüy landoj majawaats noic xeyay najneaj leaw ngome aag ajaraw —awüw.

*Teat Jesús tapaj a Leví
(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)*

²⁷ Condom Teat Jesús taw quiaj, taxom nop nesap mitomiün cambaj, nenüt Leví, alchetem wüx bang niüng angüyeran tomiün. Quiaj tasaj:

—Mac, indüüb xic —aj.

²⁸ Quiaj witiüt a naxey, acueátan quiaj meáwan, tandüüb mamb Teat Jesús.

²⁹ Condom teat Leví tarang noic nadam monet anüng nej. Alquiaj xeyay monsap tomiün, at aliw quiaj xeyay niplan alwüx mes maquiüjpüw. ³⁰ Ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos tandeacndeacüw masajüw minipilan Teat Jesús:

—¿Neol teretiün tenganeowan mequiüjpán monsap mitomiün cambaj, at niplan monrang nisoete? —ajüw.

³¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jane ayaag napac najneaj, ngo metam mayamb nop nendüy; pero jane ayaag niün andeow ich mayamb nop nendüy. ³² Xique ngo niün nayamb niplan leaw ayaag najneaj arang; xique tiünas nayamb leaw ngo mayamb Teat Dios, cos sandiüm nüüch leaam omeajtsüw wüx Teat Dios, marangüw leawa nej andiüm —aj nejiw.

*Tatüniw manguiayiw Teat Jesús wüx aiündaran
(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)*

³³ Nejiw tasajüw Teat Jesús:

—¿Neol minipilan teat Juan aiündüw xeyay, at atajcüw orar, átan ajcüwa fariseos? Jow nganüy minipilan, ¿neol tetíwan, anganeowúwan? —ajüw.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Alndom monamb niüng nengoch owixe maiündüwa wüx nej a nench alquiaj almaquiüjpüwa? ³⁵ Alinoic nüt wüx lango majlüy a nench, wüx aaga nüt quiaj mbich apmaiündüw —aj nejiw Teat Jesús.

³⁶ At aton tandeac alacas poch ngome aleáingan, andiüm maquiaach nejiw, tapiüng:

—Nejinguind ngo mandoog quiriw jayats jael macancham tiül noic nguirich napixeran, cos sitiül apmarang atquiaj, apsojndiüm alinomb aaga jayats jael. Ngome áagan, aton aaga jayats jael quiaj ngome apmayar maquiiüb aaga nguirich jael. ³⁷ At aton nejinguind ngo mayac jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos sitiül apmayac tiül, apmapotich nej, apmajünch tiüt a vin, apndrom ombas, at a taag aton. ³⁸ Leaw jayats vin netam majmel tiül jayats taag, quiaj mbich ngo ndrom ombasüw, apmaiücw. ³⁹ Nejinguind nenganeow ajlüyay vin ngome apmandiüm manganeow jayats vin, cos anderac ajlüyay vin alwüx ajneaj, ngo matnej jayats vin —aj nejiw Teat Jesús.

6

Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran (Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Wüx noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamongoj ambüw tiül corrül. Minipilan nej wúxan amongoj tandojquiw aól trigo, ndoj tapots maliündüw teowixaw nejiw maw osaab müetiw. ² Quiaj acas fariseos teamajawüw aag ayaj, tasajüw:

—¿Neol terangan leaw ngo metam merangan wüx nüt axoodarana? —ajüw.

³ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Neol, jow icona ngomeaag meteowana mejawana nguineay tarang mixejchiüts David wüx tind üet maquiiüb minipilan neje? ⁴ Cos tajmel tiül nine nangaj iüm ocueaj Teat Dios, tawün aaga pan najmel wüx artül, tüetiw. Aag ayaj nejinguind ngondom müet, ajcúwan miteaats alndom müetiw —aj nejiw.

⁵ At tasaj nejiw:

—Teat Naxey alwüx atam, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aj nejiw.

Nop naxey nawaag nots owix (Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ At aton alinoic nüt wüx nüt axoodaran Teat Jesús tamb tiül sinagoga maquiaach. Tiül aaga nangaj iüm quiaj alquiaj nop naxey ndron ombas, nandeow miác owix

nej. ⁷ Mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés at ajcüwa fariseos teamacüliw majawüw majüic sitiül Teat Jesús apmüüch majneaj owix aaga naxey quiaj wüx nüt axoodaran, para alndom masapüw wüx, mayacüw asoet. ⁸ Nej lamajaw cuane alwüx omeajtsüw. Quiaj tasaj aaga naxey nandeow owix:

—Witiür lember pinawan —aj.

Quiaj witüt a naxey lembem. ⁹ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Sanatün nanguiy icon: ¿Jow wüx nüt axoodaran, alndom marangüch najneaja, ngwüy ngondoma? ¿Alndom mambeolaran jangantaneje, ngwüy ich majlüye mandeowa? —aj nejiw.

¹⁰ Condom tajaw nej teombasüw meáwan monlüy quiaj niüng ajlüy nej, quiaj tasaj a naxey:

—Ileainguich iwix —aj.

Quiaj tarang a naxey atnej asoic; nomban ajneaj owix nej. ¹¹ Altiül tajcüiyi, tandeacüw nejeyéjan quiaj nguineay apmarangüw wüx Teat Jesús.

Teat Jesús tarriiid gajpiüp minipilan nej (Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Tiül aaga nüt quiaj tamb Teat Jesús andüy wüx tiüc mataag orar, tacül quiaj aaga ongwiiüts matün ocueaj Teat Dios.

¹³ Wüx larraw tiüt alinoic nüt, quiaj tapaj minipilan nej xenenguemoj; tarriiid gajpiüp (12) tiül nejiw. Ajcüw ayaj tüjndiw manütiw apóstoles. ¹⁴ Ajcüw ayaj: nop Simón, aag ayaj nasoic Pedro, at Andrés michiig nej. Alinop Jacobo, alinop Juan, alinop Felipe, alinop Bartolomé, ¹⁵ alinop Mateo, alinop Tomás, alinop Jacobo micual Alfeo, alinop Simón nasoic Zelote, ¹⁶ alinop Judas michiig Jacobo. Ata Judas Iscariote, aaga ndoj tayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús.

Teat Jesús taquiaach xeyay nipilan (Mt. 4:23-25)

¹⁷ Condom taw tiüt alinomb Teat Jesús imiün wüx tiüc aquiiüb minipilan nej. Wüx tatüchiw noic nadam püjchiün tacüliwan quiaj. Aliw quiaj aton xeyay nipilan imiün tiül iüt Judea, imiün tiül Jerusalén, at monaw mbeay ndec niüng ajlüy cambaj Tiro maquiiüb Sidón. Ajcüw ayaj tambüw

niüng ajlüy Teat Jesús manguiayiw andeac nej; at mamongoch nej iün andeowüw. ¹⁸ Aton tajneajiw leaw alwüx ombasüw nimeech, üüch nejiw michachiw. ¹⁹ Meáwan nipilan tandiümüw marrejquiw nej, cos ajawüw sitiül apmarrejquiw apmajneaj iün andeowüw.

Leaw najneaj apmajlüy, at leaw ngo majneaj

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Condom Teat Jesús taxaing omal majaw minipilan nej, tasaj:

—Najneajay ijlüyiün icona leaw ngo mejiüran xeyay, pero ijlüyiün tiül minipilan Teat Dios.

²¹ 'Najneajay ijlüyiün icona leaw nganüy indeowan lop, cos alinoic nüt apaxium iretiün.

'Najneajay ijlüyiün icona leaw nganüy ngo majneaj imongochiün, ijiüntsan, cos alinoic nüt apmapac imeajtsan, apme cuiquian.

²² 'Najneajay ich mapac imeajtsan wüx apmajcüiyw majawüw icon nipilan, mawüniw icon ninguiün mandeacüw ngo majneaj wüx imbasan. At wüx apmandeacüw wüx minütiün atnej monrang ngo majneaj cos iyariün andeac Teat Naxey. ²³ Ich majneaj imeajtsan wüx aaga nüt quiaj, ich mapac imeajtsan, cos xeyay najneaj leaw apmeajndiün tiül cielo. Atquiaj tamongochiw mondeac andeac Teat Dios tanomb; cos aton tajcüy majaw nejiw mixejchiün.

²⁴ 'Jaa! Nganüy a icona monjiür cuajantanej, landoj lamejiüran apac imeajtsan ningüy wüx a iüt cam.

²⁵ 'Jaa! Ata icona leaw nganüy ayaag paxiünüy üet cos alinoic nüt apmendowan lop.

'Jaa! Aton icona leaw nganüy tenguijal icuiquian, cos alinoic nüt apmamix imeajtsan, apmejiüntsan.

²⁶ 'Jaa! Icona ngo majneaj apmejlüyiün wüx nipilan apmandeacüw najneaj wüx imbasan, cos atquiaj aton tandeacüw mixejchiün wüx ombasüw monwüyay andeacüw andeac Teat Dios.

Ijiüran lasta moncüy majaw icon
(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ 'Icona leaw ilean ningüy nganüy sasaj icon: Ijiüran lasta leaw ajcüy majaw icon; irangan najneaj wüx ombasüw.

²⁸ Indeacan najneaj wüx ombas Jane andeac ngo majneaj wüx imbasan. At itüniün Teat Dios mambeol nejiw leaw andeacüw wüx imbasan ngo majneaj.

²⁹ Sitiül aljane maleamb imbeay, masey, ich maleamb necamb, nde merang wüx nicuajind. Sitiül aljane masoond ic tiül miquieed manood icueaj, iich micamix aton majoy. ³⁰ Aton sitiül jangantanej apmatün icueaj cuajantanej ndot ngo majiür, iich sitiül ijiür. Leaw lamanood icueaj cuajantanej nde metüntün mandilil müüch ic. ³¹ Atnej indiüman marangüch najneaj wüx imbasan, irangan atnej wüx ombas alinop.

³² 'Cos sitiül najneaj mejawan áagan nipilan leaw najneaj majaw icon, ɿnguineay ajüic irangan najneaja? Atquiaj arangüw nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios, ajneaj majawüw leaw najneaj majaw nejiw. ³³ Aton sitiül merangan najneaj wüx ombas nipilan leaw nerang najneaj wüx imbasan, ɿnguineay ajüic irangan najneaja? Cos atquiaj arangüw monrang ngo majneaj aton.

³⁴ At sitiül ijchan ajüchay áagan nipilan leaw ijawan alndom mangüy, mayac wüx alquiri, ɿnguineay ajüic irangan najneaja? Cos atquiaj arangüw monrang ngo majneaj aton, üjchiw ajüchay leaw ajawüw alndom müüch nejiw alquiri. ³⁵ Icona netam mejiüran lasta leaw ajcüy majaw icon, irangan najneaj wüx ombasüw, ijchan ajüchiw, nde mecüliün mayacüw wüx alquiri. Atquiaj apmeajndiün xeyay najneaj tiül cielo, aton apmejlüyiün micual icon Teat Dios. Cos nej aton ajiür lasta jangantanej, masey aljane ngo mambeol nejinguind, tengwüy masey arang ngo majneaj.

³⁶ Netam mendiüman jangantanej atnej arang Miteatiiüts Dios, cos nej ajiür lasta jangantanej.

Nde meyacan asoet alinop
(Mt. 7:1-5)

³⁷ 'Nde meyambyamban cuane asoet alinop, quiaj nejinguind ngome apmayamb isoetiün. Nde meyacan asoet alinop, quiaj nejinguind ngome apmayac

isoetiün. Aton iwüniün wüx imeajtsan leaw arangüch wüx imbasan, quiaj apmajwan wüx omeaatsaran leawa icona irangan aton. ³⁸ Nde merangan reech, imbeolan jangantanej, cos sitiül atquiaj merangan, Teat Dios apmambeol icon xeyay. Irangan atnej nop nenüjpeay leaw najneaj arang; apmapeax palan ipeaxay. Cos atnej imbeolan alinop, atnej apmambeol icon Teat Dios aton —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Condom tasaj nejiw acas poch ngome aleáingan, tandem andüy wüx nop somb, tapiüng:

—Jow nop somb ¿alndom manetet owix alinop somba? ¿Ngo majmiüc aweaag tiül ndorropa maquiiüba? ⁴⁰ Nop nequiajchay ngondom majntsop wüx ajaw matnej ajaw nequiaach nej. Naleaing wüx landoj laquiajchay xeyay, nej alndom matüch ajaw nequiaach nej.

41 '¿Neol nguineay ixom mejaw cuane nine najmel tiül oniiüg alinop, nganüy a ique ngo mexom mejaw aaga xiül alatsam tiül iniiüga? 42 ¿Cuane wüx alndom mesaj alinop: "Coj, chiün nawün aaga nine najmel tiül iniiüg quiaj", meraj, sitiül ique ngo mejaw aaga xiül alatsam tiül iniiüga? ¡Ndeac mbeay! Sasaj ic menguiay, iwün aaga xiül alatsam tiül iniiüg quiaj, ndoj quiaj apmejaw najneaj para mewün aaga nine najmel altiül oniiüg alinop.

*Noic owil xiǖl wǖx aóng ajaraw
(Mt. 7:17-20; 12:34-35)*

43 'Ngo majlüy noic owl najneaj xiül maóng ngo majneaj, at noic owl ngo majneaj xiül maóng najneaj. 44 Cos xiül wüx aóng ajaraw sitiül najneaj tengwüy ngo majneaj. Ngondom mapejtich toc wüx noic owl sats; at ngondom mapejtich uva wüx wajtsats. 45 Nop nipilan andeac najneaj, aag ayaj ajüiquich nej najneaj altiül omeaats. Nganüy nop nipilan andeac ngo majneaj; aag ayaj ajüiquich nej xeyay ngo majneaj altiül omeaats nej. Cos leawa ajlüy tiül omeaatsaran, aag ayaj neech mendeacaran.

Ijpüw monrang iüm (Mt. 7:24-27)

46 '¿Neol tesajan xic: "Teat Naxey, Teat Naxey", merawan, sitiül ngo merangan atnej sasaj icon? 47 Sanasaj icon jane atnej. Wüx nop aliüc manguiay sandeac ndoj apmarang atnej anguiay, 48 aag ayaj atnej nop naxey tawitich nop iüm, taood tiüt xeyay, condom talomboch wüx piedra, lombom nandand. Ndoj, wüx taw noic nadam lam xeyay napac tamong amb wüx a iüm quiaj. Naleaing ngo marang nej nicuajind cos imiün wüx piedra witiow.

49 Nganüy leawa nenguiay xepoch ndoj ngo marang atnej, aag ayaj atnej nop naxey tawitich ombiüm nej tíulan wiiüd, ngo majiür cuane masap nej tiüt. Camüm majngot nadam lam napac xeyay, ámban majarrich aaga iüm quiaj, aj nejiw Teat Jesús.

7

*Tajneaj nop nerang minajiüt minatang
soldado
(Mt. 8:5-13)*

¹ Teat Jesús wüx landoj mandeac aag ayaj manguiayiw nipilan, quiaj tamb andüy tiül cambaj Capernaum. ² Tiül Capernaum alquiaj nop minatang soldado naw Roma, ajiür nop nerang minajiüt nej xowüy ajiür lasta; pero laxeyay iün andeow, laliük mandeow. ³ Aaga soldado quiaj wüx tanguiay anderac wüx Teat Jesús, quiaj tüüch mambüw acas montangtang monajiüt tiül judíos masajüw Teat Jesús mamb mamon-goch iün andeow aaga nerang minajiüt nej. ⁴ Quiaj tambüw ajcüwa monkay quiaj ma-jawüw Teat Jesús. Tapots masajüw matüniw ocueaj, tapiüngüw:

—Teat, najneaj membeol aaga soldado quiaj; ⁵ cos nej xeyay najneaj omeaats mjaw icoots, tapiüng marangüch nop sinagoga ningüy tiül micambajaats —awiw.

⁶ Quiaj tamb Teat Jesús maquiiüb nejiw. Wüx laliüc mapeayiw anïüng nej, aaga minatang soldado tüüch mamb acas minipilan nej mambüw mangochiw Teat Jesús, masajüw:

—Teat, nde mermbichay ipac. Xique ngo nembeat ni cuajind, para mewiün saniüng.

7 Ngo nembeat, pares ngo namb natüch niüng ijlüy. Xique sandium teat, mepiüng

apmajneaj, quiaj apmajneaj aaga nembeol xic. ⁸ Cos xique aton sajiür nesaj xic cuane narang, aton sajiür xesoldado sasajüw cuane netam marangüw. Sitiül xique sanasaj nop: “Quiür”, naj; nej apmamb. Sitiül sanasaj alinop: “Mac”, naj, pues nej aliüc. Tengwüy sanasaj nembeol xic: “Irang aag agüy”, naj, pues nej amarang —ajüw nej.

⁹ Teat Jesús wüx tanguiay aag ayaj mbayaw manguiay nguineay andeac aaga minatang soldado quiaj. Condom ndiliteay majaw nipilan mondüüb nej, tapiüng:

—Naleaing sassaj icon, ngo naxom nop tiül nipilan israel leawa neyar sandeac matnej aaga naxey quiaj —aw.

¹⁰ Wüx tapeayiw tiül nden alinomb ajcüwa monamb quiaj, quiaj tajawüw aaga niün andeow lajneaj.

Tapacüüch micual nop lemben omal najtaj

¹¹ Condom alinoic nüt tamb Teat Jesús andüy tiül noic cambaj nenüt Naín, aquiiüb minipilan nej, at xeyay jangantanej nipilan aton. ¹² Wüx lapeay quiaj mbeay cambaj, quiaj tajaw laámb apmamiüraad nop nandeow, aag ayaj micual nop lemben omal najtaj ajcánan ajiür. Almaquiüpüw nej mamb xeyay nipilan monaw quiaj. ¹³ Teat Jesús wüx tajaw aaga najtaj tajür lasta, tasaj:

—Nde mejiünts müm —aj.

¹⁴ Condom tatüch quiaj marreeg a nandeow, ndoj quiaj monbitic nej lombotoj. Andüüb miün Teat Jesús tasaj a nandeow:

—¡Witiür xecual! —aj.

¹⁵ Quiaj witiüt chetem aaga nench nandeow quiaj, tendeac. Condom quiaj Teat Jesús tasaj mimüm a nench:

—Iquiiüb ijtsoriün müm —aj.

¹⁶ Almajawüw aag ayaj a nipilan mbaya-jow, tapiüngüw:

—Xeyay najneaj arang Teat Dios. La-jlüy tiül icoots nop nendeac andeac nej. Naleaing Teat Dios laíün majaw micambaj nej —awüw.

¹⁷ Quiaj tanguiayaran nguineay arang Teat Jesús meáwan tiül iüt Judea, at tiül meáwan cambaj nacül quiaj niüng ajlüy Judea.

Minipilan Juan Bautista tambüw ma-jawüw Teat Jesús (Mt. 11:2-19)

¹⁸ Condom minipilan teat Juan tambüw masajüw nej meáwan aaga jayats majlüy quiaj, leawa tarang Teat Jesús. Quiaj a Juan tapaj ijpüw minipilan nej. ¹⁹ Tüüch mambüw matüniw manguiayiw Teat Jesús sitiül nej aaga leaw lapiürang aliüc, ngwüy apmacüliw alinop. ²⁰ Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús ajcüw a monkay quiaj, tasajüw:

—Asaj xicon teat Juan, aaga neech yow nipilan, niünan natüniün manguiayiün ic sitiül ique aaga Cristo leaw lapiürang aliüc, ngwüy sanacüliün alinop —ajüw.

²¹ Tiül aaga ores quiaj Teat Jesús tamongoch iün andeow xeyay moniün andeow, nexom nejiw cuajantanej necoy. Tawün wüx ombasüw leaw alwüx ombasüw nimeech. Aton xeyay nesomb tüüch maxomüw majawüw. ²² Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Quiüran isajan a teat Juan meáwan leaw temejawan temenguiayiün. Isajan nguineay larraw oniüjcüw leaw nesomb, leaw necoex lajüy, leaw nexom nej napat monandeow nasic lepra lajneaj, leaw nelaag lamanguaiay, aton leaw tandeow nganüy lapac. At leaw nipilan ngo majiür, temanguayiw aaga najneaj nanderac aton. ²³ Najneajay ajlüy leaw ngo machiw omeaats wüx xique —aj nejiw Teat Jesús.

²⁴ Wüx laambüw minipilan Juan, quiaj Teat Jesús tapots mandeac masaj nipilan wüx a Juan, tapiüng:

—¿Cuane teamban mejawan tiül wa-jchiüca? ¿Teamban mejawan nots najchowa tenguijal majowjow nej iünda? ²⁵ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop naxey asooig najneajay apix neje? Cos icona ijawan leaw asooig najneajay apix nej najneaj ajlüy, ngo metam nej nicuajind, aag ayaj leaw almajlüy aniüng nop natang nenajiüt. ²⁶ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop nendeac andeac Teat Dios? Ajaj áag, naleaing nej nop nej nendeac andeac Teat Dios leaw alwüx atam. ²⁷ Cos andeac wüx a Juan aaga poch narangüch tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng:

Sanüüch mamb nop nendeac xepoch mang ombas, teoj iliüç.

Nej apmataag majneaj mitiiüd niüng apmemong.

²⁸ Naleaing sasaj icon, meáwan nipilan ngo maw tiül ni anop nendeac andeac Teat Dios majntsop wüx atam atnej atam aaga Juan neech yow nipilan. Pero naleaing, leawa más chingüy tiül micambaj Teat Dios, aag ayaj alwüx atam —aj nejiw Teat Jesús.

²⁹ Meáwan nipilan, at monsap tomiün ocueaj cambaj, ajcüw ayaj leaw lamüüch nejiw yow a Juan, wüx tanguiayiw aag ayaj tandeacüw naleaing Teat Dios najneaj lamarang. ³⁰ Nganüy ajcüwa fariseos at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés ngo mayariw leaw Teat Dios tandium müüch nejiw, ngo mambüw müüch nejiw yow a Juan. ³¹ Condom tapiüng Teat Jesús:

—¿Cuane at nejiw sanapiüng wüx ajcüwa nipilan monlüy nganüy cama? ³² Aag ayaj at nejiw namix monguich montsoton tiül plas matsojow, tenguijal masajüw aquijüpüw nejiw: “Xicona tenguijal saindean, icona ngo mejiüngan; nganüy tenguijal sajiüntsan, icona ngo merangan amix imeajtsan mejiüntsan aton”, awüw.

³³ Tandeacas atquiaj cos wüx tiün a Juan neech yow nipilan, ngo müet pan ngo manganeow vin, icona tepiüngan nej alwüx ombas nej nimeech. ³⁴ Nganüy lapeay a Teat Naxey; nej net, anganeow aweaag jangantanej. Icona ipiüngan nej nerrombüy, nangüngün, ajlüyay maquiiüb monrang xeyay ngo majneaj, altiül monsap tomiün. ³⁵ Nganüy nipilan leaw Teat Dios üüch nejiw maxomüw omeajtsüw, ajcüw ayaj ajiürüw fis, ajawüw naleaing Teat Dios najneaj arang —aw.

Teat Jesús alaniüng nop fariseo nenüt Simón

³⁶ Nop fariseo tasaj Teat Jesús mamb met aniüng nej, quiaj tamb. Alquiaj wüx mes teaüetiw. ³⁷ Quiaj ajngot nop najtaj nejiürjiür naxey, naw tiül aaga cambaj quiaj. Wüx nej tanguiay Teat Jesús alaniüng aaga fariseo, quiaj tapeay ajoy najmboc angan aceite, amb tiül noic iquial arangüch alabastro. ³⁸ Aaga najtaj tajiünts,

tamb matüch oleaj Teat Jesús imiün wanopech. Condom tajants oleaj Teat Jesús naag miyow oniiüg nej, ndoj tajond naag miondeats omal nej, tacheecchech oleaj, cas tateng wüx najmboc angan aceite. ³⁹ Aaga fariseo nequiiüb Teat Jesús met aniuüng nej, wüx tajaw aag ayaj tapiüng tiül omeaats nej: “Aag ayaj sitiül naleaing nop nendeac andeac Teat Dios, nej apmajaw jane aaga najtaj nesamb nej quiaj nguineay arang, cos nerang xeyay ngo majneaj”, aw. ⁴⁰ Condom Teat Jesús tasaj aaga fariseo:

—Teat Simón, sanasaj ic noic poch —aj.

Quiaj tapiüng a fariseo:

—Ipiüng teat —aw.

⁴¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tajlüy nop naxey ajüchiw nej ijpwüw monxey. Nop ajüch acoquiaj acoic miow (500) tomiün nasoic denario; alinop ajüch ic miow gajpowüw (50). ⁴² Ajcüwa monxey quiaj ngo majiürüw cuane mengüyayej ajüchiw. Quiaj tasaj nejiw aaga naxey ich majlüy, cos landoj lamawün wüx omeaats nej. Nganüy ipiüng ¿ngün tiül nejiw alwüx apmajneaj majaw aaga naxey quiaja? —aj.

⁴³ Quiaj tapiüng a Simón:

—Xiique sapiüng aaga nejüch nej xeyay —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Áag, naleaing ipiüng —ajow.

⁴⁴ Quiaj ndiliteay Teat Jesús, wantsat mjaw a najtaj, condom tasaj a Simón:

—¿Lamejaw aaga najtaj quiaja? Wüx tajmeliüs ningüy iniüng, ique ngome teaach xic yow nejantsüy xileaj; pero aaga najtaj cam naag miyow oniiüg nej tajants xileaj, ndoj tajond naag miondeats omal nej. ⁴⁵ Ique ngo mechéech ximboy, pero aaga najtaj cam wúxan tajmeliüs ningüy ngo macueat mechéech xileaj. ⁴⁶ Ique ngo mejend wüx ximal najmboc angan aceite, pero aaga najtaj cam lamajend wüx xileaj najmboc angan aceite. ⁴⁷ Pares sasaj ic, nganüy lanawün wüx ximeaats meáwan xeyay ngo majneaj tarang, cos xeyay ajiür xic lasta. Nganüy nop leaw apiüng napateay asoet nej najwan, aag ayaj ngo mandiüm xic xeyay —aj nej.

⁴⁸ Condom tasaj a najtaj:

—Isoet lanawün wüx ximeaats müm —aj.

⁴⁹ Meáwan leaw alquiaj teaüetiw maquiüpüw tapots andeacndeacüw wüx nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Jane aaga naxey quiaja? ¿Nguineay apiüng alndom mawün nisoete? —awüw.

⁵⁰ Pero Teat Jesús tasaj a najtaj:

—Isoet lanawün wüx ximeaats. Quiür, ich mapac imaeaats cos lameyar sandeac —aj.

8

Montaj monbeol Teat Jesús

¹ Condom quiaj tamb Teat Jesús andüy tiül meáwan nadam cambaj at namix cambaj, aquiiüb ajcüw gajpiüp (12) minipilan nej, maquiaach wüx aaga najneaj nanderac wüx micambaj Teat Dios.

² Aquiüpüw acas montaj, ajcüw ayaj tamongoch nej iün andeowüw Teat Jesús, cuajantanej monandew leaw taxom nejiw. Altiül nop María nasoic Magdalena, nej tajwan wüx ombas nej ayaíw nimeech.

³ Alinop Juana mintaj Chuza najlüy wüx minajiüt Herodes; alinop Susana, at alacas montaj. Ajcüw ayaj tayacüw leaw alndom mayacüw mambeolüw Teat Jesús.

Andeac wüx nop nepiür

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Noic nüt canchiütoj niüng ajlüy Teat Jesús xeyay nipilan, tapeayiw imiünüw nguijantanej cambaj. Quiaj tasaj nejiw acas poch andüy wüx nepiür, tapiüng:

⁵ —Tajlüy nop naxey tamb apiür. Wüx tenguijal maripip osaab soex, acas tajmiüt andüy tiül tiiüd, tacüüch nej tiüt nipilan, camüm majngotoj a quiec, taxomüw tüetiw.

⁶ Altigüy tajmiüt tiül piedra, tajntsop, condom tawaag cos ngo masap acats a iüt. ⁷ Altigüy tajmiüt tiül sats, tajntsop aweaag. Ndoj taxotüw tiüt a nine soex quiaj, tandeow. ⁸ Altigüy tajmiüt tiül najneaj iüt, tajntsopiw, terangüy najneajay —aw.

Ndoj mapiüng ayaj, tasaj nejiw napac manguiayiw meáwan:

—Netam menguiayıün mexoman imaeitsan wüx leaw sandeac quiaj —aj nejiw Teat Jesús.

Cuane wüx tandeac atquiaj

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Minipilan nej tatüniw manguiayiw, tapiüngüw:

—¿Cuane wüx apiüng aaga indeac quiaja?

—awüw.

¹⁰ Nej tasaj nejiw:

—Icona ijndean menguiayıün nguineay alndom majlüyeran tiül minipilan Teat Dios, pero pálwüx nipilan ngome apma- soiquiw aleáingan; atquiaj masey majawüw, atnej ngo majawüw. Masey manguiayiw, naleaing ngo majawüw cuane wüx andeac —aj nejiw.

Cuane amb apiüng wüx nepiür

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ Condom quiaj tasaj nejiw:

—Sanasaj icon cuane wüx apiüng aaga nanderac quiaj: Osaab soex, aag ayaj Mipoch Teat Dios. ¹² Ajcüwa osaab soex leawa najmiüt tiül tiiüd, ajcüw ayaj atnej nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios; condom aliüt minatang nimeech mawün tiül omeajtsüw nejiw. Atquiaj lango mayariw leawa tanguiayiw, lango mawüw wüx asoetiw nejiw. ¹³ Nganüy aaga osaab soex najmiüt tiül piedra, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, ajüic xeyay tapac omeaats tayariw. Naleaing aaga nipilan quiaj ajlüy atnej nine soex napateay mioxiich nej, ngome apmaíüt; cos acásan nüt apmanguayiw Mipoch Teat Dios, camüm majlüy alngün naél, quiaj macueatiw. ¹⁴ Átan aaga osaab soex najmiüt tiül sats, aag ayaj apiüng wüx nipilan anguiay Mipoch Teat Dios; nejiw ayacüw omeajtsüw wüx andiümdiümüw cuajantanej leaw najlüy wüx aaga iüt cam. Wüx aag ayaj ngo müüch nejiw mandüjpüw leaw lamanguayiw. Ngo mambeol nejiw nicuajind, lacüliw miün. ¹⁵ Nganüy aaga osaab soex leaw najmiüt tiül najneaj iüt, aag ayaj apiüng wüx nipilan anguiay Mipoch Teat Dios, ayacüw wüx omeajtsüw. Aaga poch ambeol nejiw marangüw leaw andiüm Teat Dios, tanaámb ngo macueatiw —aj nejiw Teat Jesús.

Tandeac wüx ran

(Mr. 4:21-25)

¹⁶ Condom tasaj nejiw alinoic:

—Nejinguind ngo machen noic candil ndójan lamapal omal, at ngo matool tiüt teoleaj mats; netam mayac cawüx marraj, atquiaj jangantanej apmajmel alndom maxom majaw. ¹⁷ Cos meáwan leaw naxotaran apmajüic, at meáwan leaw nexotüy apmajaraw, apmajüic ranüy.

¹⁸ Nganüy ijchan ilajcan inguiayiün, sitiül aljane ayac wüx omeaats xepoch, apmüünd manguiay altigüy. Pero sitiül nop ngome ayac wüx omeaats, aaga quiriw anguiay quiaj apndrom omeaats, ngome apmambeol nej nicuajind —aj nejiw Teat Jesús.

*Tapeay mimüm Teat Jesús, at michiig nej
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)*

¹⁹ Condom tapeay mimüm nej Teat Jesús, at michiig nej; naleaing ngondom matüchiw niüng ajlüy nej cos xeyay nipilan.

²⁰ Quiaj tasoic Teat Jesús:

—Teat, mimüm at michiig aliw ninguiaj, andiumüw mendeacüw mequiüpüw —ajow.

²¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús, tapiüng:

—Meáwan leaw nenguiay Mipoch Teat Dios, sitiül marang atnej anguiay, aag ayaj sayaag atnej xemüm, atnej xechiig —aj nejiw.

*Teat Jesús talomboch iünd at omalyow
(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)*

²² Alinoic nüt Teat Jesús tajtep tiül müx maquiiüb minipilan nej, tasaj nejiw:

—Tabaats andüyiiüts necamb aaga nadam yow cam —aj nejiw.

Quiaj tambüw. ²³ Wúxan tenguijal ajüy a müx Teat Jesús tameay. Quiaj taw noic nadam iünd anasop a ndec maxaing. Aaga müx laliüc tsoyom tiüt cos tamelich yow. Nejiw lamapiüngüw apmandeowüw.

²⁴ Quiaj tapacüjchiw a Teat Jesús, tasajüw:

—¡Teat! ¡Teat! ¡Laliüc tsoyomooots tiüt! —awüw.

Quiaj witiüt Teat Jesús, tasaj a iünd lombom, at omal yow majlúyan. Quiaj lambat, ayac ndar a yow. ²⁵ Condom tasaj nejiw:

—¿Neol, wül ipiüngan lamejawan nguineay xique alndom narang cuajantaneje? —aj nejiw.

Nejiw mbayajow majawüw leawa laramrang Teat Jesús. Tesajayej nop alinop, tapiüngüw:

—¿Jane aaga teat naxey quiaja? cos wüx tasaj a iünd maquiiüb a yow majlúyiw miün, quiaj tajlúyiw miün —awüw.

Nop alwüx ombas nej nimeech

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Condom tajtepiw wüx iüt tiül Gadara, necamb aaga nadam yow alareng Galilea.

²⁷ Wüx taw tiüt imiün tiül müx Teat Jesús, quiaj ajngot nop naxey miotáagan mangoch nej, naw quiaj tiül aaga cambaj quiaj. Lamajiür nüt acüliw wüx ombas nej nimeech. Aton ngo macül anüng nej, acülan tiül niüng amiüraad mondeow.

²⁸ Aaga naxey quiaj wüx tajaw Teat Jesús tepaj napac, ndoj tamb maqueel micos nej niüng ajlüy, tendeac napac:

—¿Cuane indiüm merang wüx ximbas a ique, Jesús Micual Teat Dios najlüy tiül cielo? Satün icueaj, nde merang wüx ximbas nicuajind —aw.

²⁹ Cos Teat Jesús lamasaj nimeech maw wüx ombas aaga naxey quiaj. Aaga naxey quiaj lamajiür xeyay nüt acüliw wüx ombas nej aaga nimeech. Masey landeaaw maoelich naag galen, ayacüw tiül oleaj nej aton. Nej andooigndóoigan, ndoj lamacuarreech nej nimeech andüy tiül wajchiüc. ³⁰ Quiaj tatün nej manguiay Teat Jesús:

—¿Cuane minüt? —aj.

Nej tapiüng:

—Legión xenüt —aw.

Tapiüng atquiaj cos xeyay nimeech alwüx ombas nej. ³¹ Condom nimeech tatüniw ocueaj nej nde mayac nejiw tiül biümb. ³² Aleambüw quiaj tüeng tiük noic ajlüy sow teayambüw üetiw. Quiaj a nimeech tasajüw Teat Jesús müüch nejiw mambüw andüyiw tiül sow. Quiaj tüüch nejiw mambüw Teat Jesús. ³³ Tacueatiw aaga naxey, tambüw majmeliw tiül a sow. Quiaj tecuiürrüw a sow ambüw wüx tiük, tajmiücw tiül yow, tümb mandeowüw.

³⁴ Ajcüwa monjiür sow wüx tajawüw aag ayaj mbayajow acuiürrüw tambüw mapiüngüw tiül cambaj masajüw nipilan nguijantanej. ³⁵ Quiaj tambüw meáwan

nipilan majawüw cuane najlüy. Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw aaga naxey laaw wüx ombas nej nimeech alchetem niüng ajlüy Teat Jesús. Almasooig apix, lajneaj, lamajiür fis. Mbajajow majawüw. ³⁶ Leaw alquiaj tajawüw nguineay tajlüy. Nejiw tasajüw nipilan nguineay tajneaj aaga naxey alwüx ombas nimeech. ³⁷ Ajcüwa nipilan monaw tiül aaga iüt Gadara tasajüw Teat Jesús maw quiaj, cos xeyay imboloj mandüyiw. Quiaj Teat Jesús tajtep tiül müx alinomb, tawüw quiaj. ³⁸ Aaga naxey laaw wüx ombas nej nimeech quiaj, tapots masaj Teat Jesús maquiiüb nej mamb. Quiaj Teat Jesús tasaj nej macül, tasaj:

³⁹ —Indilil, iitsor indeac meáwan najneaj leaw lamarang wüx imbas Teat Dios —aj.

Quiaj tajtsor aaga naxey. Tapots mandeac meáwan tiül a cambaj nguineay na-jnej lamarang wüx ombas nej Teat Jesús.

Micual Jairo, at a najtaj nerreeg apix Teat Jesús

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Wüx Teat Jesús tandilil andüy necamb aaga nadam yow, xeyay nipilan tangochiwi nej. Apac omeajtsuw majawüw cos teamacüliw nej. ⁴¹ Condom tamb majaw nej nop naxey nenüt Jairo; nej nop natang tiül sinagoga. Taquieel micos nej niüng ajlüy Teat Jesús, tatün ocueaj mamb aniüng nej. ⁴² Cos xeyay iün andeow micual nej, laliüc mandeow. Ajcánan nop nüx ajiür, lamajiür maseyme gajpic (12) mineat nej. Condom wüx tamb Teat Jesús, xeyay nipilan achar-rayej wüx ombas nej.

⁴³ Altiül nop müm najtaj lamajiür gajpic neat iün andeow, atsambiich nej miquiej nej. Lamandrooch wüx xeyay tomiün mangüy mondüy. Laimb meáwan leaw al-majiür, pero nejinguind ngondom mamon-goch nej iün andeow. ⁴⁴ Aaga najtaj quiaj tamb amb wanopech Teat Jesús marreeg apix. Andúüban lomboj atsambiich nej miquiej nej.

⁴⁵ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—¿Jane nerreeg xic? —aw.

Meáwan nipilan tapiüngüw ngome nejiw. Quiaj teat Pedro y leaw almaquiiüb tapiüngüw:

—Teat, nipilan teamacharrüw ic, teama-patsuw ic, nganüy ipiüng: “¿Jane nerreeg xic?” meraw —awüw.

⁴⁶ Teat Jesús tapiüng:

—Aljane tarreeg xic, cos sayaag aljane lajneaj iün andeow —aw.

⁴⁷ Aaga müm najtaj wüx tajaw ngondom maxot aag ayaj, quiaj tiün anmambeapm-beap nej, taquieel micos nej niüng ajlüy Teat Jesús. Quiaj tapots mapiüng manguiay meáwan nipilan neol tarreeg Teat Jesús, at nguineay tajneaj iün andeow nej. ⁴⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür xecual, ich mapac imeaaats, nganüy lerneaj cos teyar sandeac —aj nej.

⁴⁹ Teat Jesús tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj ajngot nop imiün aniüng Jairo, aaga natang tiül sinagoga, tasaj a Jairo:

—Teat, landeow micual, icueat mesajsaj mamb a Teat Naxey —aw.

⁵⁰ Teat Jesús wüx tanguiay aag ayaj, quiaj tasaj aaga naxey:

—Nde mbayamear, iyar sandeac, apma-jneaj micual —aj.

⁵¹ Wüx tapeay aniüng aaga naxey quiaj, ngo müüch majmel nejinguid, áagan a Pe-dro, Jacobo, Juan; at miteat nej, mimüm nej aaga nüx landeow quiaj tajmeliw.

⁵² Meáwan nipilan teajiüntsuw wüx, tea-pajüw wüx aaga nandeow quiaj. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nde mejiüntsan cos ngome landeow, almameay —aj nejiw.

⁵³ Nejiw itsojayéjan cos ajawüw naleaing landeow. ⁵⁴ Quiaj Teat Jesús tasap owix a nüx, tasaj napac:

—Xecual, witiür —aj.

⁵⁵ Quiaj tapac alinomb. Najénan witiüt. Condom Teat Jesús tasaj nejiw mayambüw üet a nüx quiaj. ⁵⁶ Miteat nej mimüm nej a nüx lambayajow. Teat Jesús tasaj nejiw nde masajüw nejinguid wüx aag ayaj.

9

Tajwanüw a gajpiüp mambüw

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Condom Teat Jesús taxejneng a gajpiüp (12) minipilan nej. Tüüch nejiw ndom om-basüw masajüw nimeech maw wüx ombas nipilan, aton matajcüw majneaj moniün

andeow. ² Tasaj nejiw mambüw mandeacüw nguineay ajlüy tiül micambaj Teat Dios; aton tüüch ndom ombasüw mamon-gochiw iün andeow nipilan. ³ Condom tasaj nejiw:

—Nde mejoyiün nicuajind leaw netam icon tiül tiiüd, nde mejoyiün nangoraad, morral, peats, tomiün. Aton nde mejoyiün ijquiaw camix. ⁴ Aton jangantanej aniüng mejmeliün icüliünan quiaj, naw quiaj apmerowan. ⁵ Ngünantanej cambaj niüng ngo mandiümüw icon, iriowan quiaj tiül aaga cambaj quiaj. Itajtan minajndot ileajiün majüic nejiw ngo majneaj arangüw —aj nejiw.

⁶ Quiaj tambüw tamongoj tiül meáwan nine cambaj mandeacüw wüx aaga najneaj nanderac, nguineay apmaw asoeteran; aton tajtajcüw majneaj moniün andeow nguijantanej tamongoj.

*Wüx tambiyaran Juan Bautista
(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)*

⁷ Aaga natang nenajiüt tiül aaga iüt quiaj nenüt Herodes, wüx tanguiay meáwan nguineay arang Teat Jesús, lango majaw ngün naleaing, cos altiül apiüngüw aaga Juan neech yow nipilan lapac laaw tiül mondeow. ⁸ Altiül tapiüngüw mixejchiiüts Elías landilil. Altiül tapiüngüw aag ayaj alinop nendeac andeac Teat Dios leawa tajlüy tanomb lapac, awüw. ⁹ Pero Herodes tapiüng:

—Aaga Juan xique tüjchiüs mamb ndojquiüm onic nej. ¿Jane nganüy teananguaiay arang xeyay cuajantanej quiaja? —aw.

Tandiüm majaw jane.

Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaaw mil nipilan
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Wüx tandilileaw miapóstoles nej tapots masajüw Teat Jesús meáwan nguineay tarangüw. Condom taquiiüb nejiw mamb tiül wajchiüc niüng ngo majlüy nejinguind, tiül iüt ocueaj noic cambaj nenüt Betsaida. ¹¹ Nipilan wüx tajawüw laámb tandüjpiw mamb. Wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús nej tajíür nejiw lasta. Condom tapots mandeac masaj nejiw nguineay alndom majlüyiw

tiül minipilan Teat Dios. Aton tamongoch iün andeow leaw niün andeow.

¹² Wüx laquinüt aaga nüt quiaj, ajcüw minipilan nej tambüw matüchiw Teat Jesús, tasajüw:

—Teat, isajüw a nipilan mambüw andüyiw tiül cambaj, tiül rünch mayambüw nguiane apmaxojtüw, aton mayambüw cuane apmüetiw, cos tiül wajchiüc alma-jlüyiiüts cam —ajüw.

¹³ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ngwüy, icona netam meyamban üetiw —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Teat, ngo najiüran cuane sanüjchiün, ajcánan acoquiaaw pan alijpüw cüet al-ningüy. ¿Ngwüy sanambana nangalan nüeteran müetiw meáwan nipilan quiaja? —awüw.

¹⁴ Cos atüch maseyme acoquiaaw mil monkay. Condom Teat Jesús tasaj minipi-lan nej:

—Isajan a nipilan chetemoj, ic miow gajpowüw (50) noicnoic ajlüy —aj nejiw.

¹⁵ Atquiaj tarangüw, tasajüw nipilan chetemoj. ¹⁶ Condom Teat Jesús tayar acoquiaaw pan alijpüw cüet. Ndoj taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tamaag, tüüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan.

¹⁷ Meáwan nipilan tetiw paxiün, condom leaw tenaw taxainguiw gajpiüp nchep.

Pedro apiüng nejay Teat Jesús aaga leaw lapiürang aliüc
(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Noic nüt Teat Jesús teandeac aweaag Teat Dios, ataag orar néjan quiaj; minipilan nej alíwan quiaj maquiüjpüw. Condom nej tatün manguiay nejiw:

—¿Cuane apiüngüw nipilan jane xic? —aj nejiw.

¹⁹ Nejiw tasajüw:

—Altiül nipilan apiüngüw Juan, aaga neech yow nipilan. Altiül apiüngüw Teat Elías; altiül apiüngüw alngün nendeac andeac Teat Dios najlüy tanomb lapac. Atquiaj apiüngüw —ajüw.

²⁰ Condom tatün manguiay nejiw ali-nomb:

—¿Jow icona, cuane ipiüngan jane xic?
—aj nejiw.

Quiaj tapiüng a Pedro:

—Ique aaga Cristo ocueaj Teat Dios —aw.

*Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej
(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30—9:1)*

²¹ Teat Jesús tasaj nejiw nde masajüw nejinguinjane nej. ²² At aton tasaj nejiw:

—Aaga Teat Naxey netam mamongoch xeyay ngo majneaj. Apmajcüy majaw nej montangtang tiül judíos, at montangtang miteaats, at ajcüw mondüw wüx aaga poch tüünd Moisés aton. Ndójwüx apmambiyaw nej. Pero naleaing wüx er nüt nej apmapac alinomb —aw.

²³ Condom tasaj meáwan leaw aliw quiaj:

—Sitiül aljane andiüm mandüüb xic mayar sandeac, ich mawün wüx omeaats leawa nej andiüm marang. Ich mandüüb wüx leaw sarang masey mamongoch xeyay naél meáwan nüt; masey mambiyaw nej wüx cruz cos ayar sandeac. ²⁴ Sitiül aljane ngo mayar sandeac ajcan imbol mambiyaw nej nipilan, alinoic nüt nej ngome apmamb tiül cielo. Pero sitiül aljane ngo mapiüng wüx masey mandeow cos ayar sandeac, alinoic nüt najneajay apmajlüy tiül cielo. ²⁵ ¿Jondot sitiül aljane maneay meáwan cuajantanej leaw almaljüy wüx iüt cam, cuane ambich sitiül nej apndrom ombas, lango mamb tiül cielo?

²⁶ Cos sitiül aljane ngo mayar sandeac, axing mitsoj nej nipilan wüx xique, at wüx xepoch; atquiaj a Teat Naxey aton apmaxing majaw nej wüx aliüc imiün tiül cielo, aquiiüb miün xeyay nelitlit, ranüy, najneajay ocueaj Teat Dios, at ocueaj nangaj miángeles nej. ²⁷ Naleaing sasaj icon alningüy acas tiül icona aliün mapacüw apmajawüw a Teat Naxey niüng arang natang nenajiüt —aj nejiw Teat Jesús.

*Tewüney majawüw nej Teat Jesús
(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)*

²⁸ Condom ajiüran ojpeacüw nüt tatow ndoj mandeac aaga poch quiaj, quiaj taquiiüb a Pedro, Juan, at a Jacobo, tajtepiw wüx nop tiüc, tamb mataag orar.

²⁹ Wüx teataag orar Teat Jesús, quiaj tajawüw mitey nej langome atnej, at apix nej rajnüy, xowüy lalitlit. ³⁰ Camüm majawüw,

alquiaj mixejchiw nejiw leaw monlüy tanomb, ajcüw ayaj teat Moisés maquiiüb a teat Elías, teandeacüw maquiüpüw Teat Jesús. ³¹ Niüng alembemoj xowüy lajneaj, ayey nejiw tiüt a ran. Teamandeacüw wüx leaw apmamongoch Teat Jesús wüx apmandeow tiül Jerusalén. ³² Teat Pedro, at aquiiüpüw nej xeyay laínd ameayiw, pero tapacüw wüx tajawüw aaga ran xowüy lajneaj niüng ajlüy Teat Jesús maquiiüb ajcüwa ijüpüw monxey quiaj. ³³ Moisés ata Elías laámb apmawüw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tapiüng a Pedro:

—Teat, najneaj macülliüts ningüy narangan arej nden, noic ineay, noic aneay teat Moisés, alinoic aneay teat Elías —aw.

Atquiaj tapiüng a Pedro cos lango mjaw cuane apmapiüng. ³⁴ Tengualeámban mandeac aag ayaj, quiaj pojniüt, taxot nejiw noic oic. Xeyay timboloj wüx tajawüw aliw tiül oic. ³⁵ Condom quiaj tanguiayiw noic nanderac imiün tiül oic, tapiüng:

—Aag ayaj xecual xeyay sandiüm; inguiayiün, iyacan wüx imeajtsan leaw andeac nej —aw.

³⁶ Wüx landoj andeac a nendeac, quiaj tajawüw a Teat Jesús néjan. Nejiw ngo mapiüngüw nicuajind. Tacül acas nüt nejinguinjane ngo mandeacüw wüx leaw tajawüw.

*Tajneaj nop alwüx ombas nej nimeech
(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)*

³⁷ Raw tiüt alinoic nüt wüx tawüw tiüt imiünw wüx tiüc, xeyay nipilan tambüw mangochiw Teat Jesús. ³⁸ Nop naxey naw tiül aaga xeyay nipilan quiaj tendeac napaç, tapiüng:

—Teat, satün icueaj meamb mejaw xecual ajcánan sajiür. ³⁹ Alwüx ombas nej nimeech. Nguiaj aaga nimeech xeyay üch nej mepajpaj, ambeapmbeap nej, awün nej teombeay popox. Xeyay ngo majneaj lamarang nej, nómban ngo macueat nej. ⁴⁰ Xique tasajasüw minipilan mawüniw a nimeech wüx ombas nej, pero ngondom ombasüw —aw a naxey.

⁴¹ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—¡Neol icona nipilan ngo meyariün sandeac, icona monrang ngo majneaj! ¿Cas

nüt ipiüngan sanacül naquiiüb icon, naíuc wüx leaw irangan quiaj? —aw.

Condom tasaj a naxey:

—Iquiiüb miün micual, teat —aj.

42 Wüx tenguijal ajüy aaga nench quiaj matüch niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tambéapmbeap nej alinomb. Aaga nimeech alwüx ombas nej talox nej tiüt. Teat Jesús talic a nimeech quiaj, maw macueat; quiaj tajneaj aaga nench. Condom tüüch mamb maquiiüb miteat nej alinomb. **43** Meáwan nipilan leaw alquiaj mbayatoj majawüw nguineay xeyay najneaj lamarang Teat Dios.

Teat Jesús tapiüng alinomb apmambiyaw nej

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Tealeámban mbayajow nipilan majawüw meáwan leaw lamarang Teat Jesús, quiaj tasaj minipilan nej:

44 —Iyacan wüx imeajtsan aaga poch sanasaj icon cam, cos Teat Naxey apmay-acüch teowixaw nipilan —aj nejiw.

45 Naleaing minipilan nej ngo majawüw cuane wüx asoiquiw quiaj, cos ngo müjndiw majawüw, aton cos nejiw axinguiaw matüniw manguiayiw wüx aaga poch quiaj.

Jane apmarang natang

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46 Condom minipilan nej tapots andeac-ndeacüw wüx mapiüngüw jane apmarang natang. **47** Naleaing Teat Jesús tajaw cuane teamapiüngüw tiül omeajtsüw nejiw. Quiaj taxaing nop nine mayac niüng ajlüy nej.

48 Condom tasaj nejiw:

—Jangantanej leaw apmajiür lasta aaga nine cam, aag ayaj atnej teamajiür xic lasta; jangantanej leaw ajiür xic lasta, aag ayaj ajiür lasta needch xic niün. Cos jane chingüy tiül icona, aag ayaj natang —aj nejiw.

Jane ngo majcüy majaw icoots, najneaj majaw icoots

(Mr. 9:38-40)

49 Condom quiaj tasaj nej a Juan:

—Teat, tajawasan nop naxey teamapaj minüt wüx tawün nimeech wüx ombas nipilan, lanasajan macueat cos ngome aquiüjpaaats —aj.

50 Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ich majlüy, nde mepalan cos sitiül nop ngo majcüy majaw icoots, najneaj majaw icoots —aj nej.

Teat Jesús talic a Jacobo y Juan

51 Wüx lamatüch a nüt mamb Teat Jesús andüy tiül cielo, quiaj tapiüng netam mamb Jerusalén. **52** Quiaj tüüch mamb acas mambüw ombas nejiw. Ajcüw ayaj tambüw tatüchiw tiül noic nine cambaj tiül iüt Samaria mayambüw niüng apmaxo-jtüw. **53** Naleaing ajcüwa nipilan monaw quiaj ngome tandiümüw müjchiw maxo-jtüw quiaj Teat Jesús cos tajawüw andüyiw Jerusalén apmambüw. **54** Minipilan nej, aaga Jacobo maquiiüb a Juan wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tasajüw Teat Jesús:

—Teat, ¿indiüm natüniün biümb imiün tiül cielo atnej nomb tarang mixejchiiüts Elásasa, mandajpüw ajcüwa nipilan quiaja? —ajüw.

55 Quiaj ndiliteay Teat Jesús majaw nejiw, talic nejiw, tapiüng:

—Icona ngo mejawan cuane teamendeacan. **56** Cos Teat Naxey ngo miün mandrooch ombasüw nipilan, nej tiün mawün wüx nipilan —aw.

Quiaj tambüw tandüyiw tiül alinoic cambaj.

Leaw tandiümüw mandüjpiw Teat Jesús

(Mt. 8:19-22)

57 Condom wüx aleambüw tiül tiiüd tajngot nop naxey masaj Teat Jesús:

—Teat, sanamb nguiajantanej niüng apmeamb —aj.

58 Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Wiül ajiürüw ombiümüw, at a quiec ajiürüw; nganüy a Teat Naxey ngo majiür nguiane alndom maxood —aj nej.

59 Condom tasaj alinop:

—Mac, indüüb xic, tabar —aj.

Aaga nasoic quiaj tapiüng:

—Teat, sanamb nacül leaw andeow xeteat, namiüt; ndoj sanandüüb ic narang leaw ipiüng —aw.

60 Teat Jesús tasaj nej:

—Icueat, ich majlüy ich memiütayej. Ique quiür indeac wüx nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

61 Condom tapiüng alinop:

—Sanamb teat, nguiajantanej niüng apmeamb, pero netam namb saniüng nasajüw manguiayiw —aw.

62 Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Sitiül nop nechiüt iüt almasap owix arada, andüy wanopech teamajaw, nguiney apmarang najneaja? Aag ayaj ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios —aj nej.

10

Teat Jesús tüüch mambüw er miow gajpowüw minipilan nej

1 Wüx landoj aag ayaj, Teat Jesús tawün er miow gajpowüw (70) minipilan nej. Ajcüw ayaj tüüch mambüw ijpüwpüw ombas nejiw tiül meáwan cambaj leaw niüng nej apmamb. **2** Ndoj tasaj nejiw:

—Xeyay najiüt ajlüy, pero monrang najiüt napateay. Itüniün ocueaj a Teat Naxey neneay najiüt, müüch müün monrang najiüt. **3** Quiüran; xique süüch icon meamban at icon sap indüyiün tiül tegüy sampüy. **4** Nde mejoyiün morral, iquial tomiün, at napüic; nde lombloberon metepeayiün jangantanej tiül tiiüd. **5** Ngünantanej nden niüng apmejmeliün, ombas mertepeayiün, itüniün monapacüy. **6** Sitiül alquiaj aljane ajüic najneaj omeaats majaw icon, indeacan najneaj mequiüpjan; pero sitiül ngwüy, nde mendeacan mequiüpjan xeyay. **7** Icüliün tiül aaga nden quiaj, itean, inganeowan leaw apmeajndiün quiaj, cos nop nerang najiüt netam müünd üet nej. Nde meamban mejüyjüiün tiül ngünantanej nden. **8** Nguiajantanej cambaj niüng apmejmeliün sitiül apmangochiw icon najneajan, itean leaw apmeajndiün meatiün. **9** Aton imongochiün iün andeow moniün andeow leaw almajlüy tiül aaga cambaj quiaj, at isajan nipilan: “Nganüy laliüc ndom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios”, irajan. **10** Pero nguiajantanej cambaj niüng apmejmeliün, sitiül ngo mangochiw icon najneaj, wüx apmeriowan ilean tiül calle, isajan nipilan: **11** “Leaw najndot najlüy ningüy tiül micambajan ngo nandiüman macül wüx xileojiün nicuajind; satajtan

majüic ngo majneaj irangan. Pero ich leaam imeajtsan teajndiün mejmeliün tiül micambaj Teat Dios”, irajan. **12** Xique sasaj icon, wüx apmajaraw wüx asoet nipilan, napateay quiriw ngo majneaj leaw apmamongochiw nipilan tajlüyiw tiül cambaj Sodoma, ngo matnej aaga cambaj niüng ngo mangochiw icon najneaj.

Nipilan ngo mayambüw Teat Dios (Mt. 11:20-24)

13 ’Jaa, icona monaw tiül cambaj Corazín! ¡Jaa, icona monaw tiül cambaj Betsaida! ¿Neol ngo Meyariün sandeaca? Cos jondot tiül cambaj Tiro y Sidón tarangüch meáwan ateócan leaw tarangüch tiül icona mejawan, catsats tsotojow tiül ngwiat masoijquiw nambeor apixaw nejiw, majüiquichaw leaam omeajtsüw wüx meáwan ngo majneaj tarangüw. **14** Áag sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, napateay ngo majneaj apmamongochiw monaw Tiro maquiiüb Sidón, ngo mat icona. **15** At icona monaw tiül cambaj Capernaum, ¿iyajcan icona apmeamban tiül cielo? ¡Niquimas! Cos aleáingan apmejlosan tiül aaga xeyay ngo majneaj tiül Hades —aw Teat Jesús.

16 Ndoj tasaj minipilan nej:

—Nganüy sasaj icon, leaw apmanguiay indeacan, aag ayaj atnej anguiay sandeac; leaw ngo mandiümüw manguiayiw indeacan, ngo mandiümüw xic aton. Leaw ngo mandiüm xic, ngo mandiüm aaga neech xic niün aton —aj nejiw.

Tandilileaw ajcüwa er miow gajpowüw

17 Wüx tandilileaw ajcüwa er miow gajpowüw (70) quiaj, apac omeajtsüw, tasajüw Teat Jesús:

—Teat, wüx minüt ique ajcüwa nimeech ayariw sandeacan —ajüw.

18 Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique tajawas ajmiüç a Satanás atnej ajlip imiün tiül cielo. **19** Xique nganüy lanüüch icon mecuüjchiün tiüt ndiüç tengwüy napüp. Masey moncüy majaw icoots apmarangüw leaw andiümüw, icona ngome apmarang icon nicuajind. **20** Naleaing nde mapac imeajtsan ajcan imboloj mandüyiw icon nimeech ayariw

indeacan; ngwüy, ich mapac imeajtsan cos minütiün lajlüy tiül cielo —aj nejiw.

*Apac omeaats Teat Jesús
(Mt. 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Ores quiaj aaga Nangaj Espíritu tüüch Teat Jesús mapac omeaats. Teat Jesús tapiüng:

—Xique sasaj ic apac ximeaats wüx ique Teat, ique natang nenajiüt tiül cielo at wüx iüt, cos meáwan leaw lajlüy texot, ngo meaach majawüw mondüy monxom omeaats. Nganüy lameaach majawüw ajcüwa atnej nine monguich quiaj. Atquiaj ajlüy, Teat, cos atquiaj indiüm —aw.

²² Condom tapiüng:

—Meáwan cuajantanej tüjndiüs, üüch xic Xeteat; nejinguind ngo majaw jane aaga micual nej, áagan Xeteat Dios nejaw. Aton nejinguind ngo majaw jane nej Xeteat Dios, áagan micual nej ajaw; at leaw andiüm müüch nej majaw —aw.

²³ Condom Teat Jesús wantsat majaw minipilan nej, quiaj tasaj nejiw:

—Najneajay ajlüy jangantanej leaw axom majaw leaw icona ixoman menjawan nganüy. ²⁴ Cos naleaing sasaj icon, xeyay mondeac andeac Teat Dios at montangtang monajiüt tandiümüw majawüw leaw lamejawan; naleaing taton ngo majawüw. Tandiümüw manguiayiw leaw lamenguiayiün; naleaing taton ngo manguiayiw —aj nejiw.

Teat Jesús tandeac wüx nop naw Samaria

²⁵ Alquiaj nop nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés, witiüt matün manguiay ma-jaw cuane apmapiüng Teat Jesús, tasaj:

—Teat ¿cuane netam naranga, nguineay alndom namb tiül cielo napac meáwan nüte? —aj.

²⁶ Teat Jesús tasaj nej:

—¿Cuane apiüng tiül aaga poch tüünd Moiséa? ¿Nguineay iyaag? —aj nej.

²⁷ Aaga naxey tasaj nej:

—Netam mendiüm Teat Dios con imaeaats, con ipacüy, con mifis; aton netam meijiür lasta jangantanej atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj —aj nej.

²⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Najneaj aag ipiüng quiaj. Sitiül atquiaj apmerang apmeamb tiül cielo niüng amepac meáwan nüt —aj nej.

²⁹ Nej aaga naxey tandium majüiquich arang meáwan aag ayaj, quiaj tasaj Teat Jesús:

—¿Jane alinop apiüng netam majiürüch lasta quiaja? —aj.

³⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nop naxey imiün Jerusalén andüy Jericó taxom nej need tiül tiiüd, tanejtiw nej ocueaj meáwan leaw almajoy, tawüjchiw nej, laliüç mandeow tacueatiw. ³¹ Condom tamong quiaj nop miteaats amb tiül a tiiüd quiaj. Wüx tajaw alpiiüm aaga naxey quiaj, tayey tiüt tamong. ³² Camüm tamong quiaj nop nembeol miteaats ajcüw nasaic levita. Átan wüx tatüch quiaj majaw alpiiüm a naxey, tamóngan aton. ³³ Ndoj tajngot nop naxey naw Samaria aleamb tiül aaga tiiüd quiaj. Wüx tajaw a naxey, xeyay tajiür lasta. ³⁴ Quiaj tamb matüch, tayac aceite, tayac a vin wüx aaga necoy quiaj. Condom taóel, cas taxaing mayac wüx mibur nej. Taquiiüb mamb andüy niüng axoodaran; tacül quiaj majaw. ³⁵ Aw alinoic nüt wüx taw quiaj, tawün ijquiaw tomiün nenüt denario, tüüch neneay nden niüng axoodaran. Ndoj tasaj: “Ijaw ningüy xicueaj, sitiül aleaic tetam, iyamb ocueaj nej. Xique sanangüy icueaj leaw sapeay”, aj. ³⁶ Tiül aaga arojpüw quiaj, ¿jane ajüic tajiür lasta aaga naxey tajlüy mambiy nej need quiaja? —aj nej Teat Jesús.

³⁷ Condom aaga nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés tapiüng:

—Pues aaga tambeol nej —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür a ique irang atnej aton —aj nej.

Teat Jesús al aniüngüw Marta y María

³⁸ Teat Jesús wüx tatüch tiül noic cambaj, alquiaj nop najtaj nenüt Marta. Tüüch nejiw maxojtuw aniüng nej. ³⁹ Aaga Marta quiaj, almajiür nop michiig nej nenüt María. María tamb chetem niüng ajlüy Teat Jesús manguiay andeac. ⁴⁰ Naleaing Marta tenguijal amb wüx omeaats meáwan leaw teamarang tinden. Condom tamb matüch Teat Jesús masaj:

—Teat, ¿najneaj mejaw arang xechiig quiaja? Cos acueátan xic wüx narang xena-jütan. Isaj mambeol xic, Teat —aj.

41 Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Marta, Marta, xeyay apal ic, xeyay amb wüx imaeaats cuajantanej irang quiaj. **42** Ajlüy noic leaw alwüx atam, María teamayac wüx omeaats aaga leaw netam quiaj, nejinguind ngome apmanood nej ocueaj —aj nej.

11

Jesús aquiaach nguineay alndom matacaats orar

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

1 Noic nüt Teat Jesús teataag orar, y wüx landoj, quiaj tapiüng nop minipilan nej:

—Teat, iquiaach xicon nguineay nata-jcan orar atnej tarang teat Juan wüx taquiaach minipilan nej —aw.

2 Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Icona, wüx apmetajcan orar atcüy ipiüngan:

Xeteatiün Dios najlüy tiül cielo, ique nangaj minüt.

Sandiüman mejlüy wüx meáwan nipilan nguijantanej.

Atnej iyambüch ninguiün tiül nan-gaj cielo, atquiaj aton netam meyambüch ningüy wüx aaga iüt cam, marangüch leaw ique indiüm.

3 Iich xicon nüeteran nganüy nüt cam atnej mbójan irang.

4 Iwün wüx imaeaats aaga ngo ma-jneaj tarangasan Teat, cos xicona aton lanawüniün wüx ximeajtsan meáwan ngo majneaj tarangüch wüx ximbasan.

Imbeol xicon nde narangan ngo majneaj, Teat,

Iwün ninguiün meáwan ngo majneaj, nde matüch xicon, irawan —aj nejiw Teat Jesús.

5 Aton tasaj nejiw:

—Jondot nop icona almajiür nop mi-amigo nej pinawan ongwiiüts mapeay masaj nej: “Amigo, najüch icueaj arojpüw pan. **6** Cos napeay nop xeamigo, imiün miünquiaj ajngot, naleaing ngo najiür

cuane sanüüch”, maj. **7** Pero aaga naxey al-tiül iüm, apmasaj nej: “Tapots indeac, lana-pal a iüm. Xecual lameayiw naquiüpüw, ngondom witiün nawün nüüch ic”, maj nej. **8** Naleaing sasaj icon, masey ngo mind witiow, nej apwitiüm mawün müüch leaw netam, ngome ajcan ajaw miamigo nej, apmarang cos ngo mandiüm manguiay mapajpjaj nej. **9** Nganüy sasaj icon: Sitiül apmetüniün apmeajndiün; sitiül apmeyamban monajneaj ocueaj nej apmexoman; sitiül apmerndeacan apmengocheranan. **10** Cos meáwan leaw netün apmüünd; leaw neyamb apmaxom; leaw nendeac apmangocharan.

11 ’¿Mbich alndom nop nateateran wüx matün nej ocueaj pan micual nej, apmüüch noic piedra ingow üüch pana? ¿Tengwüy wüx matün cüet, ingow üüch cüet ap-müüch nop ndiüca? **12** ¿Jondot matün omb quit, ingow üüch omb quit apmüüch nop napüpa? **13** Sitiül icona monrang ngo ma-jneaj icon, ijawan cuane najneaj mea-jchiün micualan; cuantemas Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo apmüüch Nangaj Espíritu jane apmatün nej ocueaj —aj nejiw Teat Jesús.

Apiüngüw ambeol nej nimeech

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

14 Teat Jesús tawün nimeech wüx ombas nop naxey nejew. Wüx taw aaga nimeech quiaj, quiaj tendeac aaga naxey. Meáwan nipilan mbayajow majawüw. **15** Naleaing altiül tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj awün nimeech cos ambeol nej aaga minatang nimeech nenüt Beelzebú —awüw.

16 Altıül tandiumüw majawüw cuane apmarang, tasajüw marang noic ateócan majawüw sitiül naleaing Teat Dios am-beol nej. **17** Teat Jesús tajaw nguineay teamapiüngüw tiül omeajtsüw nejiw, áag tasaj nejiw:

—Tiül meáwan cambaj sitiül monajiüt apmajcüiyw mbajcamoj, apmembiyayej apndrom ombasüw. Sitiül moncül tiül noic nden majcüiyw, ngo majlüyiw nójiquian, apndajrriümoj. **18** Atánan quiaj sitiül minatang nimeech ngo majlüy nójiquian maquiiüb mimonbeol nej, ¿nguineay

alndom marangüw cuajantanej ngo majneaja? Aag ayaj sasaj icon cos ipiüngan xique sawün nimeech, ambeol xic Beelzebú. ¹⁹ Sitiül naleaing Beelzebú nembeol xic nawün nimeech, isajan xic, jow minipilan, ¿jane ambeol nejiw mawüniw nimeech? ¿Ngwüy nimeech ambeol nejiwe? Ninguiaj ajüic ngo mejawan cuane temepiüngan. ²⁰ Nganüy sitiül Teat Dios nembeol xic nawün nimeech wüx ombas nipilan, naleaing sasaj icon lamatüch mejmeliün tiül minipilan Teat Dios.

²¹ 'Sitiül nop naxey natang nenajiüt almajiür xeyay monjiür nej aniüng, meáwan leaw almajiür aniüng nej najneaj ajlüy. ²² Nganüy sitiül aliük alinop xeyay minipilan nej aquiiüb miün, apmanojtiw aaga iüm quiaj, apmasapüw leaw monjiür, apmümb mayariw membaagayej wüx leaw taxomüw.

²³ 'At sasaj icon, leaw ngo mandiüm xic, ajcüy majaw xic. Jane ngo mambeol xic wüx leaw teanaxaing, aag ayaj awíchan quiün.

Wüx nimeech andilil alinomb wüx ombasarán (Mt. 12:43-45)

²⁴ 'Nop nimeech wüx apmacueat aljane, apmajüyjüy tiül wajchiüc mayamb nguiane apmaxood. Wüx lapaxiow ajüyjüy ngo maxom, quiaj apmapiüng: "Sanandilil sandüy tiül niüng tawas", apmaw. ²⁵ Camüm mapeay quiaj, apmaxom aaga naxey atnej nop iüm najneaj najirimb najmel mimbaj. ²⁶ Almajaw atquiaj, quiaj apmamb majan alayaíw aquiiüb nej alwüx apatüw, ngo matnej. Quiaj apmambüw andüyiw wüx ombas a naxey quiaj. Ndójwüx aaga naxey quiaj xeyay ngo majneaj apmajlüy, ngo matnej tajlüy nomb —aj nejiw Teat Jesús.

Najneajay leaw anguiay Mipoch Teat Dios

²⁷ Teat Jesús wúxan tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj tendeac nop najtaj tiül nipilan, tapiüng:

—Najneajay ajlüy a müm najtaj newiquiach ic, neech ic ichech —aw.

²⁸ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—¡Najneajay aton ajlüyiw meáwan leaw anguiayiw Mipoch Teat Dios ndoj ayacüw wüx omeajtsüw! —aw.

Nipilan atüniw ateócan

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Wüx laxeyay nipilan mayeyiw nej tiüt, quiaj tapots masaj nejiw:

—Nipilan nganüy cam ngo majneaj arangüw, atüniw ateócan majawüw. Naleaing ngome apmujndiw majawüw; apmujndiw áagan leaam omeajtsüw leaw tajlüy wüx Jonás. ³⁰ Atnej Jonás tajlüy tanomb, wüx nej tatiib ocueajiw nipilan monaw Níneve leaw ngo majneaj teamarangüw, atquiaj ajlüy nganüy a Teat Naxey, teamatiib icueajiuñ leaw ngo majneaj teamerangan. ³¹ Alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoet nipilan, quiaj nop najtaj najlüy tanomb, natang nenajiüt imiün cawac, nej apmajüiquich ajcüwa nipilan aaga nüt cam alwüx axeyay ngo majneaj teamarangüw; cos nej imiün xeyay miünquiaj tamb manguiay andeac Salomón. Nganüy ajlüy ningüy tiül icona nop alwüx xeyay ajaw ngo matnej Salomón, icona ngo Meyariün andeac nej. ³² At alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ajcüwa nipilan monaw Níneve leaw tajlüyiw tanomb apmayacüw isoetiün. Cos ajcüwa nipilan quiaj tayambüw Teat Dios wüx Jonás tapaj nej ocueajiw. Nganüy ajlüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej Jonás, pero icona ngo merangan leaw asaj icon.

Ran ocueajaran

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ 'Nejinguind ngome apmachen ran ndoj maxot, tengwüy mamoog omal tiül nop nccep. Ngwüy netam mayac cawüx marraj, maxom majaw jane apmajmel tiül iüm. ³⁴ Oniiügaran aag ayaj nerraj icoots. Sitiül iyac iniiüg wüx mejaw leaw najneaj, apmambeol ic merang najneaj. Wüx irang najneaj, aag ayaj atnej mejlüy tiül ran. Nganüy sitiül indiüm meyac iniiüg wüx mejaw leaw ngo majneaj, quiaj apmerang xeyay ngo majneaj; aag ayaj atnej ijlüy tiül pojniün. ³⁵ Netam mejaw wüx aaga ran ijiür quiaj, nde marang pojniün. ³⁶ Sitiül ique ijlüy tiül aaga ran quiaj, ngo mejlüy

tiül pojniün, ranüy apmajlüy niüng ijlüy atnej wüx marraj ic noic nadam ran —aj nejiw Teat Jesús.

*Teat Jesús ayac asoet fariseos y mondüy
wüx mipoch Moisés*

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Wüx landoj andeac Teat Jesús, quiaj tasaj nej nop fariseo mamb metiw anиüng nej maquiiüb. Quiaj tamb Teat Jesús. Nganüy wüx chetet met, ³⁸ aaga fariseo wüx tajaw nguineay Teat Jesús ngo marang atnej ajlüyay arangüw nejiw wüx ajantsüw owixaw, quiaj mbayat. ³⁹ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Icona fariseos ijantsan ombas a tas, polat, pero amb tiül tan ajlüy ngo majneaj. Icona atquiaj ijlüyiün, masey ajüic irangan najneaj, tiül imeajtsan xeyay ngo majneaj ajlüy, cos inohtiün meyariün ocueaj alinop, at irangan cuajantanej ngo majneaj. ⁴⁰ ¡Nerchachiün! ¿Neol ngo mejawana, aag nerang amb wüx ombas, nej nerang amb tiül aton? ⁴¹ Leaw almejiüran ijchan ajcüwa niplan ngo majiür. Quiaj apmejlüyiün nerixixay najneaj.

⁴² ¡Jaa, icona fariseos! Iyacan erchechiün naw tiül menta, ruda, at naw tiül cuajantanej soex napiürüch; pero icona ngo merangan leaw najneaj, ngo mejiüran lasta alinop atnej andium Teat Dios. Netam merangan meáwan aag ayaj, aton nde mecueatiün meyacan erchechiün.

⁴³ ¡Jaa, icona fariseos! Wüx iriümban tiül sinagogas iyamban nguiane chetemeron, nguineay alndom mejarawan. Aton iyambyamban merangüchiün casa niüng ajlüy xeyay niplan.

⁴⁴ ¡Jaa, icona mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton icona fariseos! ¡Monlombojchay icon! At icon oxiüt wüx lajarriow, lango majüic, niplan namong amb wüx ngo majaw sitiül aag ayaj oxiüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁵ Condom tapiüng nop naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés, tasaj Teat Jesús:

—Teat, wüx indeac aag ayaj ajüic atnej andüy wüx ximbasan temendeac —aj.

⁴⁶ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—¡Jaa, icona aton mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés! Cos ijchan niplan mamalüw leaw ngondom mamalüw; pero icona ngo mendiüman merrejquiün aag ayaj masey con nots micual iwixan.

⁴⁷ ¡Jaa icona! Cos teametajcan majneaj mioxiütüw mondeac andeac Teat Dios leaw tajlüiyiw tanomb, leaw tandeowüw ambiy nejiw mixejchiün. ⁴⁸ Aag ayaj ajüic icona najneaj mejawan leaw tarangüw mixejchiün; nejiw monbiy, nganüy icona teamerangan mioxiütüw.

⁴⁹ 'Cos Teat Dios meáwan aag ayaj lamajaw, áag tapiüng: "Sanüjchiw mambüw niüng ijlüyiün mandeacüw sandeac, at sanüjchiw mambüw apóstoles aton. Altiül apmambiyaranüw, alacas apmayambüch ombasüw", aw. ⁵⁰ Aag ayaj tandeac Teat Dios cos ajcüwa niplan najlüy nganüy cam, apmengüiyiw leaw tarangüchiw wüx ombasüw mondeac andeac nej tanomb, ajan wüx tarang iüt cam. ⁵¹ Aag ayaj ajan wüx miquiej Abel, ndójwüx wüx miquiej Zacarías, áag tambiyaw tiül nadam nangaj iüm niüng ajlüy artül. Nganüy sasaj icon, Teat Dios apmüüch icon mengüiyün leaw tambiyaranüw quiaj.

⁵² ¡Jaa, icona mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés! Cos ijawan leawa netam, pero ngo merangan. At lamepálan alinop, ngo meajchiün majaw, marang —aw Teat Jesús.

⁵³ Wüx teamandeac masaj nejiw aag ayaj, meáwan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at a fariseos xeyay tajcüiyiw. Condom quiaj tapots masajsajüw nej cuajantanej. ⁵⁴ Tayambüw nguineay masapüw wüx alngün poch leaw apmandeac, mayacüw asoet.

12

Teat Jesús tandeac andüy wüx monlombojchay

¹ Wüx aaga nüt tapeay quiaj xeyay niplan, canchiütoj acas mil, lacharrayej. Quiaj Teat Jesús ombas masaj minipilan nej, tapiüng:

—Ijawan nguineay arangüw a fariseos, nde mitsojow icon. Aag ayaj alndom marang icon atnej arang levadura wüx ajmel tiül ajtsaj marang pan, cos andüy

quiaj apmaxip mexeyay. Nejiw ajüic atnej arangüw najneaj; aag ayaj ngo maleaing, arangüwan. ² Cos meáwan leaw naxotaran apmajüic, at meáwan leaw nexotüy apmajaraw alinoic nüt. ³ Atquiaj leaw indeacan icónan quiaj masey tiül pojniün, alinoic nüt apmanguiyaran. Átan leaw tendeacan wüx indexeyon tiül ilajcan, alinoic nüt apmanderac napac manguiay cambaj.

*Jane netam mermbolan mendüyiün
(Mt. 10:26-31)*

⁴ 'Xique sasaj icon xeamigojüw, nde mermbolan mendüyiün leaw alndom mambiy icon, cos áagan alndom marangüw. ⁵ Nganüy sanasaj icon jane netam mermbolan mendüyiün: ermbolan mendüyiün aaga leaw alndom mambiy icon, ndoj alndom mayac icon tiül xeyay ngo majneaj, tiül biümb. Nej netam mermbolan mendüyiün.

⁶ ¿Neol ngo mejawana, acoquiar nine quiec ijquiaw tomiün ombeat? Naleaing Teat Dios ngo ndrom omeaats masey noic tiül nejiw, cos meáwan ajaw. ⁷ At miondeats omalaran lateoraw. Nde mermbolan nicuajind, cos icona alwüx imbeatiün, ngo mat nejiw a nine quiec quiaj.

*Leaw ngo mexotüy wüx mandeac sandeac
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ 'Aton sasaj icon, jangantanej ngo mexotüy wüx masaj nipilan ayar sandeac, xique aton sanandeac nasajüw miágeles Xeteat Dios xenipilan nejiw. ⁹ Nganüy jangantanej leaw apmapiüng xique ngome micual xic Teat Dios, at a xique aton sanasaj miágeles Xeteat Dios ngome xenipilan nejiw.

¹⁰ 'Aton sasaj icon, jangantanej leaw apmandeac alngün ngo majneaj wüx ombas Teat Naxey, nej alndom nawün wüx ximeaats. Nganüy leawa nendeac ngo majneaj wüx ombas Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aaga nisoet quiaj mbich ngondon maw wüx ombas nej.

¹¹ 'Sitiül alngün nüt apmequiürajpan mayacüw icon teombas montangtang tiül ajcüwa sinagoga, tengwüy niüng ajlüy montangtang monajiüt, nde meyamban imeajtsan wüx cuane apmeiüngan; ¹² cos

wüx apmerndeacan, aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmüüch icon poch leaw netam mepiüngan —aj nejiw Teat Jesús.

Ngo majneaj mandiümdüüram cuajantanej

¹³ Condom nop naxey náwan tiül nipilan tasaj nej:

—Teat, isaj xecoj mambaag pinawan aaga najcueat cam nüjndiün, müüch xic leaw saneay —aj nej.

¹⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Teat ¿jane neyac xic najaw wüx leaw ijndean, nambaag icueajiün? —aj nej.

¹⁵ Condom tasaj meáwan nipilan:

—Ijawan wüx, nde mendiümdüuman ocueaj alinop; cos ngome wüx lamejiüran cuajantanej alndom mambeol icon mepacan —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj tasaj nejiw acas poch andüy wüx corrül, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey nejiür, meáwan omeaats micorrül nej tümb merangüy.

¹⁷ Condom aaga naxey quiaj tapiüng tiül omeaats nej: “¿Nguineay sanarang cos ngo najiür nguiane sanayac omeaats xecorrül?”, aw. ¹⁸ Quiaj tapiüng: “Atcüy sanarang, sanambich najarrich xetroj, ndoj sanarang alacas nadamdam, nayac tiül meáwan sanaxaing, at meáwan salnajiür.

¹⁹ Quiaj sanapiüng xiquiáyan quiaj: Canüy najneajay ijlüy cos almejiür meáwan leaw netam, apmaíuc ic xeyay neat. Canüy ixood, iret, inganeow, ich mapac imeaats, sanaj ximeaats”, aw a naxey. ²⁰ Quiaj Teat Dios tasaj nej: “¡Chach! Aaga ongwiiüts cam apmendeow. Jow, leaw teamecanchich quiaj, ¿cuane ajpare? ¿jane apmaneaye?” aj nej.

²¹ 'Atquiaj leaw necancanchich cuajantanej néjan quiaj wüx, ngo majiür nicuajind niüng ajlüy Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

*Teat Dios üüch meáwan leawa netam
(Mt. 6:25-34)*

²² Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Sasaj icon, nde mamb wüx imeajtsan mepiüngan cuane apmeatiün, cuane apmeojiüngan. ²³ ¿Neol ngwa, icona alwüx itaman, ngo matnej nüeteran; aton micuerpojan alwüx atam, ngo matnej napixerana? ²⁴ Ijawan nguineay ajlüyiw mimüm

wiür, cos nejiw ngo mepiürüw maxainguiw omeaats corrül, ngo macanchichaw leaw apmüetiw alinoic nüt, cos Teat Dios üuch nejiw. ¿Neol ngome alwüx imbeatiüna, ngo matnej quieque? ²⁵ ¿Ngwüy jane tiël icona wüx xeyay ayambyamb omeaats alndom matang wüx alquiriwe? ²⁶ Sitiël ngondon merangan leaw ngo maél, ¿neol tapots iyacan imeajtsan wüx cuajantanej leawa naéle?

²⁷ Ijawan nguineay ajlüiyiw a mbaj, nguineay atangüw. Cos ngo marangüw najiüt nicuajind, at ngo mendileaw. Nganüy sasaj icon, aaga minatang nenajiüt leaw tajlüy nomb nenüt Salomón, nej tajíür xeyay tomiün. Masey tajíür xeyay najneajay apix nej; ngo matüch matnej ajneajiw a mbaj. ²⁸ Sitiël Teat Dios ayac mimba a soex leaw almajlüy nganüy, oxep lamarang asap andaab pow, cuane wüx ngo mambeol icon. ¿Neol ngo meyacan imeajtsan wüx neje? ²⁹ Icona nde meyacan imeajtsan wüx leaw apmeatiün menganeowan. ³⁰ Cos nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios, xeyay ayacüw omeajtsüw wüx aag ayaj. Icona ijawan Miteatiiüts Dios, nej alwüx, nej ajaw meáwan leawa teatam icon. ³¹ Netam meyamban merangan meáwan leaw andiüm Teat Dios; quiaj nej apmüüch icon meáwan leawa netam.

Tiël cielo icanchichan leawa nembeatm-beat (Mt. 6:19-21)

³² 'Nde mermbolan xecualüw, masey nepateayiün, cos Miteatiiüts Dios xeyay ajneaj omeaats, andiüm müüch icon mejlüyiün tiël micambaj nej. ³³ Inüjpiün leaw almejiüran, condom imbeolan leaw nipilan ngo majiür. Aag ayaj atnej mejiüran xeyay tiël iquial tomiün tiël cielo niüng mitomiünan ngo mümb, ngondom pandiüm, ngondom majmel quiaj need maneed, átan a ndeoog ngondom majlüy mandrooch ombas. ³⁴ Cos niüng ijiüran cuajantanej nembeatmbeat, quiaj almajlüy imeajtsan.

Netam mepacan mecüliün

³⁵ 'Ersooigayon, icüliün, icheniün a ran. ³⁶ Irangan atnej arangüw monrang najiüt tiël noic nden wüx teamacüliw neneay

nden. Cos wüx apmapeay imiün niüng nengoch owix, camüm majngot mapaj nejiw, najénan maleaijquiw a iüm majmel.

³⁷ Najneajay apmajlüiyiw ajcüw monrang najiüt quiaj wüx apmapeay neneay nden maxom nejiw teamacüliw nej, ngo mameayiw. Naleaing sasaj icon, ndójwüx nejay a neneay nden apmayac mes, at nüeteran, masaj nejiw chetemoj metiw.

³⁸ Masey mapeay pinawan ongwiiüts, masey andüy wüx arrow, sitiël apmaxom nejiw teamacüliw nej ngo mameayiw, najneajay apmajlüiyiw ajcüw leawa teamacüliw nej quiaj. ³⁹ Aton sanasaj icon, jondot nop nateateran majaw cuame ores apmajmel aniüng nej need, nej ngome apmameay, ngome apmüüch majmel tinden maneed leaw ajiür. ⁴⁰ Ata icona aton netam mecüliün mepacan, cos Teat Naxey apmandilil wüx ngome teateotsaran —aj nejiw Teat Jesús.

*Nop mos nerang najneaj; alinop nerang ngo majneaj
(Mt. 24:45-51)*

⁴¹ Quiaj Pedro tasaj Teat Jesús:

—Teat, ¿indeac aag ayaj nanguaiyiün xicona, ngwüy tendeac manguiayiw meáwan nipilan atona? —aj.

⁴² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Jane aaga nerang najiüt, nerang najneaj, nexom omeaats, leaw neneay nden tayac teowix nej aniüng nej majaw nej ocueaj, mawiül monlüy quiaj marang leaw netama? ⁴³ Najneajay apmajlüy aaga nerang najiüt quiaj wüx apmandilil ne-neay nden, cos apmaxom nej teamarang meáwan leaw lamasaj. ⁴⁴ Naleaing sasaj icon, aaga neneay nden quiaj ndójwüx apmayac teowix nej meáwan leaw almajiür majaw nej ocueaj. ⁴⁵ Nganüy sitiël aaga nerang najiüt quiaj mapiüng neneay najiüt nequiy apmapeay, maw, ndoj tapots mawüüch meáwan monrang najiüt quiaj, monxey, montaj. At a nej ngo marang nicuajind, metmétan, angüngünan. ⁴⁶ Ndot tealeámban aag ayaj, quiaj apeay aaga ne-neay najiüt wüx a nüt langol eaam omeaats nerang najiüt macül nej. Quiaj apmüüch

mamongoch xeyay ngo majneaj, ndoj apmüüch maquiiüb tiül meáwan leaw ngo mayariw nej andeac.

⁴⁷ 'Sasaj icon, leaw nerang najiüt nejaw cuane andiüm neneay najiüt, ndoj ngo marang atnej, apmajwüch xeyay.

⁴⁸ Nganüy nop leaw ngo majaw cuane andiüm neneay najiüt, ndoj tarang leaw ngo metam marang, apmajwüch napateay quiriw. Cos meáwan leawa nüünd xeyay, apmajtan ocueaj nej xeyay aton, leaw nüünd xeyay leaw ajaraw alndom marang, nej netam marang xeyay aton.

Teat Jesús üüch mbajcam nipilan (Mt. 10:34-36)

⁴⁹ Xique tiünas ningüy wüx aaga iüt cam, nganüy apmajlüy xeyay moncüy, atnej xique tiünas nayac biümb. ¡Malüy lajlüy aag ayaj! ⁵⁰ Xique netam namongoch xeyay necoy. Xeyay ngo majneaj ximeaats ¡Malüy sapiüng landoj lajlüy! ⁵¹ ¿Ngwüy ipiüngana xique xiün ningüy nayac majlüy monajneaj wüx iüt cama? Ngwüy, xique xiün nüüch majlüy xeyay moncüy, mbajcan palpálwüx. ⁵² Cos naw wüx nganüy alndom majlüy acoquiaw nipilan tiül noic nden ngo majlüiyw nöiquian. Arojpüw apmajcüiyw majawüw ijpuw, tengwüy ijpuw apmajcüiyw majawüw arojpüw. ⁵³ Nateateran apmajcüy majaw nacualaran, tengwüy nacualaran apmajcüy majaw nateateran. Namümaran apmajcüy majaw nacualaran, nacualaran apmajcüy majaw namümaran. Aton namümaran apmajcüy majaw mintaj nacualaran, mintaj nacualaran apmajcüy majaw napeweran —aj nej.

Apiüng wüx leaw aliüc miün apmajlüy (Mt. 16:1-4; Mr 8:11-13)

⁵⁴ At tasaj meáwan nipilan:

—Icona wüx ijawan lamawitich oic noleat lamepiüngan: Apmajoet, irawan. Naleaing atquiaj apmajlüy. ⁵⁵ At wüx apmapep tiüt ncherrec lamepiüngan: Apmeraar, irawan. Naleaing atquiaj apmajlüy. ⁵⁶ ¡Sasaj icon ndeac mbeay! Icona ipiüngan ijawan wüx oic, wüx caaw, at wüx iüt. ¿Neol a nganüy ngo mejawan nicuajind wüx meáwan leaw tenguial ajlüy tiül aaga nüt cama?

Ijneaj anaag leaw ajcüy majaw ic (Mt. 5:25-26)

⁵⁷ ¿Neol ngo mejawan icónan quiaj nguineay netam merangan najneaja?

⁵⁸ Cos sitiül aljane aleaic iriow anaag wüx, apmayac ic teombas monajiüt, pues indeac anaag, ijaw cuane ngo majneaj irang, isaj apmeyac ingow wüxan nganaw mepeay anaag teombasüw monajiüt. Cos teat xan alndom masaj mongot mayacüw ic tiül manchiüç. ⁵⁹ Naleaing sasaj ic, wüx lerpeay tiül manchiüç langondom meriow naijen, apmeriow leaw imbich mengüy leaw apmatüniw icueaj —aj nejiw Teat Jesús.

13

Netam majcueat meáwan leaw ngo majneaj

¹ Wüx aaga nüt quiaj acas nipilan tasajüw Teat Jesús nguineay a Pilato tapiüng mambiyaranüw acas nipilan monaw Galilea, ndoj taól miquiejiw nejiw tiül miquiej nimal leaw teamambiyaw ajcüw monaw Galilea, marang ichechiw nejiw. ² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Cuane ipiüngan ¿jow ajcüwa monkay tandeowüw quiaj, más xeyay asoetiw ajiürüwa, ngo mat nejiw meáwan nipilan monaw Galilea, áag tamongochiw atquiaja? ³ Xique sasaj icon ngwüy, cos sitiül icona ngo leaam imeajtsan meyamban Teat Dios, meáwan icona apmandrojchich imbasan aton. ⁴ Ngwüy, cuane ipiüngan ¿jow ajcüwa gajpopeac (18) nipilan tandeowüw achar nejiw tiüt mitorre Siloé, alwüx ngo majneaj arangüwa, ngo matnejiw meáwan nipilan monlüy tiül Jerusaléne?

⁵ Xique sasaj icon ngwüy, cos sitiül icona ngo leaam imeajtsan meyamban Teat Dios, meáwan icona apmandrojchich imbasan aton —aj nejiw.

Tandeac wüx toc ngo meóng

⁶ Condom Teat Jesús tandemac masaj nejiw, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey ajiür noic corrü, altiül noic owil toc. Tamb majaw sitiül alwüx aóng, pero ngo maxom wüx nicuajind.

⁷ Quiaj tasaj aaga naxey nejiür micorrülej: “Aaga toc cam aroomb neat wüx aag

agüy xiün ningüy nayamb aóng nej, ngo naxom wüx nicuajind. Indooig, cuane ajar par, cos teapalpálan iüt”, aj. ⁸ Aaga nejiür corrül tasaj nej: “Teat, ich macül áagan a neat cam; sanataag majneaj, sanatoxox mapench a iüt wüx owl, ndoj sanayac omeaats iüt. ⁹ Sapiüng apmeóng, tengwüy sitiül ngo meóng, mbich quiaj sanandooig”, aw —aj nejiw Teat Jesús.

Tajnejai iün andeow nop najtaj wüx nüt axoodaran

¹⁰ Noic nüt axoodaran Teat Jesús al tiül sinagoga teaquiaach. ¹¹ Alquiaj nop müm najtaj ajiür noic monandeow ayac nimeech, lamatüch gajpopeac (18) neat tatow maxom nej. Lamandrooch nej om bas, apejnguéyan ajüy, ngondom maleaing.

¹² Teat Jesús wüx tajaw nej, quiaj tasaj:

—Müm najtaj, canüy lerneaj, laaw mimo nandeow —aj nej.

¹³ Quiaj tayac owix wüx omal a müm najtaj, andüüban ajneaj, nómban taleaing. Quiaj tapots masaj Teat Dios najneaj arang.

¹⁴ Nganüy aaga natang tiül a sinagoga tajcüy cos Teat Jesús lamataag majneaj monandeow wüx nüt axoodaran. Quiaj tasaj nipilan:

—Ajlüy anaíw nüt leaw alndom marangüch najiüt. Tiül aaga nüt quiaj netam merwiünan matajcüch majneaj iün indeowan, ngome wüx nüt axoodaran —aj nejiw.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—¡Ndeac mbeay! ¿Neol, jowa icona ngo mechejiün miboiyiüna miburrana mequiüpan meajchiün yow wüx nüt axoodarana? ¹⁶ Aaga müm najtaj cam, nej nop naw tiül acualaats Abraham aton. Nimeech lamüüch nej mamongoch xeyay ngo majneaj lamatüch gajpopeac (18) neat. ¿Neol ngondom matajcüch majneaj wüx nüt axoodarana? —aw.

¹⁷ Wüx Teat Jesús tandeac aag ayaj taxinguiaiw meáwan leaw teajcüiyi majawüw nej. Pero altigüy nipilan tapac omeajtsüw xeyay majawüw meáwan najneajay tarang Teat Jesús.

*Tandeac wüx osaab mostaza
(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)*

¹⁸ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Nguineay alndom nasaj icon cuane atnej ajlüy micambaj Teat Dios, ngwüy cuane wüx alndom nandeac naquiaach icon wüx, mejawana? ¹⁹ Ajlüy atnej arang osaab mostaza wüx nop naxey apmapiür tiül mi corrül nej. Cos apmadam apmatnej nadam xiül; quiec alndom marangüw ombiümüw wüx mipüüig nej —aw Teat Jesús.

Tandeac wüx levadura

(Mt. 13:33)

²⁰ Teat Jesús tapiüng alinomb:

—¿Cua wüx alndom nandeac naquiaach icon mejawan nguineay ajlüy micambaj Teat Diosa? ²¹ Ajlüy atnej arang levadura, cos wüx nop najtaj apmayac tiül arej nepeax arin, aaga levadura apmüüch maxip ajtsaj marang pan —aw.

*Iriümban tiül quicheech ombeay iüm
(Mt. 7:13-14, 21-23)*

²² Teat Jesús tanaámb amb andüy Jerusalén. Tamong tiül nadamdam cambaj, tiül namix cambaj, tanaámb teaquiaach nipilan. ²³ Aljane tatün manguiay nej:

—Teat ¿ngwa naleaingue, napateay nipilan apmawüw wüxasoeti? —aj.

Quiaj tapiüng Teat Jesús:

²⁴ —Ipacan wüx, ijmelieu iriümban tiül quicheech niüng ajmeleran. Cos xeyay nipilan apmandiümüw majmeliw, pero ngome apmajmeliw. ²⁵ Sitiül nateateran lawitiow mapal a iüm, nganüy icona ngome tejmeliün, condom tapots ipajan mepiügan: “Teat, teat, ileaaig a iüm najmeliün”, merajan. Nej apmasaj icon: “Ngo najaw jane icon, nguijane nerowan”, apmaj icon. ²⁶ Icona quiaj apmesajan: “Xicona tetesan, tanganeowasan naquiüpan ic; aton ique tequiaach tiül xecambajan”, apmerajan. ²⁷ Nej apmapiüng: “Lanasaj icon ngo najaw jane icon, nguijane nerowan. Iriowan ningüy niüng sajlüy monrang ngo majneaj”, apmaj icon. ²⁸ Quiaj apmejiüntsan xeyay, apmenchicnchiquian ilüiquiün wüx apmejawanan teat Abraham, teat Isaac, teat Jacob, at meáwan mondeac andeac Teat Dios aliw tiül micambaj Teat Dios; pero icona ngondom mejmeliün.

²⁹ Cos aliücüw imiün nonüt, imiün noleat, imiün calüy, imiün cawac; apchetemoj wüx

mes tiül micambaj Teat Dios. ³⁰ Altiiül leaw ayaag chingüy nej nganüy, tiül aaga nüt quiaj apmarang natang; aton altiül leaw ayaag atnej natang nganüy, tiül aaga nüt quiaj apmarang chingüy —aw Teat Jesús.

Teat Jesús tajünts majaw moncül Jerusalén
(Mt. 23:37-39)

³¹ Tíulan aaga nüt quiaj tapeayiw quiaj acas fariseos, tasajüw nej:

—Iriow ningüy, quiür ijaw nguiane amendüy cos Herodes teamandium mambiy ic —ajüw nej.

³² Nej tasaj nejiw:

—Quiüran isajan aaga atnej wiül quiaj: “Xique nganüy teanawün nimeech wüx ombas nipilan, teanamongoch monandeow nganüy at oxep; nawiür landoj xenajiüt”, irajan. ³³ Xique tanaámb netam nandüüb xetiiüd nganüy, oxep, at nawiür, cos nop nendeac andeac Teat Dios ngondom mandeow nguiajantanej, netam matüch Jerusalén.

³⁴ ¡Jerusalén, Jerusalén! ¿Neol tembiy ajcüwa mondeac andeac Teat Dios? ¿Neol teloxiw leaw Teat Dios üüch mamb masajüw ic wüx nej? ¡Xique xeyay tandiümas naxejneng micual, atnej arang noic quit maxejneng micual nej teombas miolümb nej, pero ngo mendiüm! ³⁵ Nganüy apmejawan nguiney apmajcueat imbiüman. Aton sasaj icon langome apmexoman mejawan xic; naleaing apmewayan xic wüx apmatüch a nüt mepiüngan: “Najneajay ajlüy aaga niün, üüch nej miün Teat Dios”, merawan —aj nejiw Teat Jesús.

14

Nop naxey apep nej

¹ Noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamb met aniüng nop natang nenajiüt ocueajiw fariseos. Nejiw teamandacüwiw Teat Jesús sitiül aleaic apmarang. ² Alquiaj niüng ajlüy Teat Jesús nop naxey niün andeow, apep nej. ³ Quiaj Teat Jesús tasaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos:

—¿Cuane ipiüngan, najneaj matajcüch majneaj nop niün andeow wüx noic nüt axoodarana? —aj nejiw.

⁴ Nejiw ndijchijówan. Condom quiaj Teat Jesús tasap owix a niün andeow, tüüch majeaj, ndoj tasaj mamb. ⁵ Condom tandüy wüx masaj nejiw:

—Jow icona, jondot mejawan miburran, miboyiün lajmiüc tiül lol ¿ngo mewüniünan najénan masey wüx nüt axoodarana? —aj nejiw.

⁶ Nejiw ngondom mangochiw masajüw nej nicuajind.

Leawa najpajüw aniüng nengoch owix

⁷ Wüx Teat Jesús tajaw ajcüwa nipilan nguiney ayambyambüw chetemoj niüng chetejow netamtamüw nipilan, quiaj tasaj nejiw nguiney netam marangüw, tapiüng:

⁸ —Wüx apmejpajan aniüng nop nengoch owix, nde memongon ombas chetemeron quiaj, jondot aliüc alinop aton napaj quiaj, alwüx atam ngo mat icona.

⁹ Condom aliüc aaga nepaj icon masaj icon: “Witiüron ninguiaj cos apchetem aaga alinop cam”, apmaj icon. Quiaj apmexinguian meamban chetemeron niüng ajlüiy ümb wüx moncheten. ¹⁰ Más najneaj, wüx apmejpajan niüng nengoch owix, quiüran cheteron mequiüjpan ümb wüx moncheten. Mbich wüx aliüc aaga nepaj icon apmapiüng: “Xeamigo, imongon ombas”, apmaj icon. Quiaj apmapac imeajtsan, apmemongon mequiüjpan tiül leaw namongoj ombas. ¹¹ Cos jangantanej leaw nerangrang adam apmüünd monxing. Pero leaw ayaag nicuajind nej, apmandiüram —aw Teat Jesús.

¹² Condom tasaj aaga naxey nepaj nej mamb met aniüng nej:

—Wüx apmerang noic nüeteran nde mepajüw miamigo, micoj, michiig, icualaats, mivecin leaw nejiür. Cos nejiw alndom mandilileaw mapajüw ic alinoic nüt, quiaj apmatotow. ¹³ Ngwüy, wüx apmeyac nüeteran ipaj leaw nipilan ngo majiür, at leaw necoex, leaw nesomb.

¹⁴ Quiaj apmapac imeatts cos nejiw ngondom mapajüw ic matotow. Nganüy a ique, Teat Dios apmangüy ic alinoic nüt wüx nej apmapacüüch leaw monrang najneaj —aj nej Teat Jesús.

Wüx apmajlüy nadam nüeteran

¹⁵ Nop tiül ajcüw alchetemoj wüx mes maquiüpüw Teat Jesús, tasaj nej:

—Najneajay apmajlüy leaw apmajlüy tiül monet alinoic nüt tiül micambaj Teat Dios —aj.

¹⁶ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Nop naxey tarang noic nadam nüeteran, tapaj xeyay nipilan. ¹⁷ Wüx lamatüch majlüy monet, quiaj tasaj mamb aaga nembeol nej masaj leaw lamapaj: “Tabaats, landoj lajmel a nüeteran”, maw. ¹⁸ Quiaj meáwan nejiw tayambüw nguineay ngo mambüw. Nop tapiüng: “Sangal noic corrül, nganüy netam namb najaw; nde mejcüy teat, naleaing ngondom namb”, aw. ¹⁹ Alinop tapiüng: “Sangal acoquiaw mancuerna boy, netam namb najawüw; nde mejcüy teat, naleaing ngondom namb”, aw. ²⁰ Alinop tapiüng: “Lesndot angoch xiwix; naleaing teat, ngondom namb”, aw. ²¹ Quiaj tandilil aaga nembeol quiaj masaj neneay nden meáwan leawa tasoic. Quiaj tajcüy aaga neneay nden quiaj, tasaj nej: “Nganüy nganüy quiür tiül cambaj, ipajüw miünuw meáwan nipilan leaw ngo majiür, leaw necoex, leaw ngo majiür owix, leaw nesomb; isajüw miünuw”, aj. ²² Ndoj marang aag ayaj, quiaj tasaj neneay nden: “Teat, lanarang atnej ipiüng, pero naleaing aliün majlüy nüeteran”, aw. ²³ Tandüy wüx masaj nej a neneay nden: “Quiür tiül meáwan tiiüd, tiül rünch, inetet owixaw miünuw leaw apmexom, para alndom chipiüm saniüng. ²⁴ Cos naleaing sasaj ic, nejinguid leaw sapaj ombas ngome apmiünuw saniüng chetemoj metiw”, aj —aw Teat Jesús.

Minipilan Teat Jesús netam macueatiw cuajantanej

²⁵ Xeyay nipilan tandüjpiw Teat Jesús; condom nej ndiliteay majaw nejiw, tapiüng:

²⁶ —Sitiül aljane andium majlüy tiül xenipilan, netam mayac omeaats wüx xic. Nde mayac omeaats wüx miteat nej, mimüm nej, mintaj nej, micual nej, micoj nej, michiig nej. At ngondom mayac omeaats wüx leaw apmamongoch. Sitiül ngo marang atquiaj ngondom majlüy tiül xenipilan. ²⁷ At sitiül aljane ngo mandiüm

mamongoch naél, masey mambiyaran wüx cruz ajcan ayar sandeac, ngondom majlüy tiül xenipilan. ²⁸ ¿Cos Jane tiül icona sitiül mandiüm marang nop torre, ngo chetem mayamb omeaats majaw nguitow apmetam nej mandondoche? ²⁹ Jondot lamawitich tiüt marang, condom langondom mandondoch; quiaj nipilan apmajawüw, apmitsojow nej. ³⁰ Apmapiüngüw: “Aaga naxey quiaj iünan mawitich, nganüy lango majiür cuane naag mandondochay”, apmawüw. ³¹ Ndot nop natang nenajiüt wüx apmajaw apmajlüy montsoj, aliuc alinop natang nenajiüt aquiiüb miün nimiow mil (20,000) soldados, nej ajcánan gajpowüw mil (10,000) ajiür, ¿quia, ngome ombas apchetem mayamb omeaats sitiül alndom mangoch aaga nimiow mil quiaja? ³² Sitiül ajaw ngondom mengoch aweaag, wüxan aliün miünquiaj ajngotoj ajcüwa alinoic ajlüy quiaj, nej apmüüch mamb minipilan nej mayambüw monajneaj. ³³ Atquiaj icon sitiül ngo mendiüman meclüyiün leaw almejiüran, ngondom meclüyiün tiül xenipilan.

Wüx quiniüç larrew

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ 'Najneaj quiniüç aag ayaj najtix, pero quiniüç lango majtix ¿cuane ajpar, cos nguineay apmajtix alinomb? ³⁵ Ngondom mamb tiül iüt, ngondom ponongom pandium marang omeaats iüt, netam majwich ninguiün. Jane apmanguaiay aag ayaj, ich mayamb omeaats majaw cuane wüx amb apiüng —aw Teat Jesús.

15

Andeac wüx ndron sap

(Mt. 18:10-14)

¹ Tatüchiw niüng ajlüy Teat Jesús xeyay monrang ngo majneaj; aliw tiül aton monsap tomiün ocueaj cambaj. Tambüw niüng ajlüy Teat Jesús manguiayiw aquiaach nej. ² Ajcüwa fariseos, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tendeacndeacüw, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj aquiiüb tiül monrang ngo majneaj, üet aweaag —awüw.

³ Quiaj Teat Jesús tandeac acas poch andüy wüx nejiw, tapiüng:

⁴ —¿Jondot aljane tiül icona ajiür acoic miow (100) sap, camüm ndrot ocueaj nop, nguineay apmaranga? Apmacueat tiül wajchiüc ajcüwa peic miow gajpoquiy (99) quiaj, cas tamb mayamb aaga ndron ocueaj leaw axom. ⁵ Wüx apmaxom apmaxaing mapiib wüx onic, apac omeaats. ⁶ Ndoj, wüx apmapeay anüng nej apmaxejneng leaw xowüy ajneaj awaeaag, at moncúlan quiaj niüng acül nej, apmasaj: “Ndrot xesap, nganüy lanaxom. Ich mapac imeajtsan, mapac omeajtsaats”, apmaj. ⁷ Naleaing sasaj icon atquiaj apac omeaatsaran xeyay tiül cielo wüx nop nerang ngo majneaj laleaaw omeaats wüx Teat Dios matün ocueaj, ngo matnej peic miow gajpoquiy (99) nipilan leaw ayajcüw ngo majiürüw nisoet, apiüngüw ngo metam majpaj ocueajiw —aw Teat Jesús.

Andeac wüx tomiün leawa ndrot

⁸ Condom tandeac alinoic, tapiüng:
—Jondot nop najtaj ajiür gajpowüw tomiün, ndrot ocueaj noic, ¿nguineay apmaranga? Apmachen ran majimb tiül iüm leaw axom. ⁹ Wüx apmaxom apmaxejneng leaw xowüy ajneaj awaeaag, at moncúlan quiaj niüng acül nej, apmasaj: “Ndrot noic xetomiün, nganüy lanaxom. Ich mapac imeajtsan, mapac omeajtsaats”, apmaj. ¹⁰ Naleaing sasaj icon, atquiaj xeyay apac omeajtsuw miáangeles Teat Dios wüx nop nerang ngo majneaj laleaaw omeaats matün ocueaj Teat Dios mawün asoet nej —aw Teat Jesús.

Nop nacualaran nexiül, arang ngo majneaj

¹¹ Aton Teat Jesús tandeac alinoic, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey ajiür ijpüw micual nej. ¹² Aaga chingüy nacualaran tasaj miteat nej: “Teat, imbaag nómban, iich xic leaw apmeaach xic”, aj. Miteat nej quiaj tambaag, tüüch nejiw mianopnopo. ¹³ Ngome xeyay nüt aaga chingüy quiaj taxaing meáwan leawa tüünd. Tamb andüy alinoic iüt ninguiün miünquiaj. Quiaj tambich mandrooch meáwan leaw ajoy mamb wüx cuajantanej ngo majneaj. ¹⁴ Condom

wüx laúmb mandrooch meáwan leaw al-majiür, tajlüy noic nadam lop tiül aaga cambaj quiaj; nej xeyay tind üet pero ngo majiür cuane apmayar. ¹⁵ Quiaj mbiülat wüx ayamb arang najiüt. Tamb majaw nop naxey tiül aaga iüt quiaj; tüüch nej mamb tiül mirrunch nej mejiür sow. ¹⁶ Quiaj tind müet üet sow, cos nejinguind ngo müüch nej üet. ¹⁷ Quiaj leaad omeaats, tapiüng nejáyan quiaj: “¡Xeteat almajiür xeyay monrang najiüt, nenaw ocueajiw nejiw nüeteran; nganüy a xique teasandeow lop ningüy! ¹⁸ Leaw sanarang, sanandilil alinomb sandüy niüng ajlüy xeteat. Sanasaj: Teat, lanarang xeyay ngo majneaj leaw ngo mandiüm Teat Dios, at ique ngo mendiüm. ¹⁹ Nde Meyac xic tiül mepiüng micual xic. Ngwüy, iyac xic atnej nop nerang minajiüt, sanaj”, aw. ²⁰ Condom quiaj taw quiaj, tandilil andüy anüng miteat nej.

’Alíücan ninguiün majaw nej miteat nej, xeyay tapac omeaats majaw nej. Acuíür tamb mangoch nej mapeiquiec nej onic, majend nej omal. ²¹ Andüüb miün tasaj miteat nej: “Teat, lanarang xeyay ngo majneaj leaw ngo mandiüm Teat Dios, ata ique ngo mendiüm. Nganüy nde Meyac xic tiül mepiüng micual xic”, aj. ²² Quiaj miteat nej tasaj monrang minajiüt nej: “Iyamban leaw najneaj napixeran ijchan masooig, aton noic iqual owixeran, at ijchan masooig najneaj napajaran. ²³ ¡Quiüran ijanan miün aaga naxip quicheech wacüx; imbiyan matsambaats marangaats nangos nüt! ²⁴ Cos aaga xecual cam landoj lanapiüng landeow, nganüy lanaxom almapac. Tapiüngas landoj laámb, nganüy lapseay”, aj nejiw. Quiaj tapots apac omeajtsuw ajlüy nangos nüt.

²⁵ ’Aaga alinop natang micual nej altiül corrül nganaw mapeay. Wüx nganaw matüch anüng nej, tanguiay tenguial ajlüy nangos nüt, at monjiüng. ²⁶ Quiaj tapaj nop nerang minajiüt miteat nej, tatün manguiay cuane najlüy. ²⁷ Quiaj tasaj nej: “Michiig lapseay, miteat tapiüng manteow aaga quicheech wacüx naxip tiül, cos apac omeaats lapseay michiig napac na-jneájan”, aj nej aaga nerang najiüt. ²⁸ Quiaj tajcüy aaga natang quiaj, ngo mandiüm

majmel tinden. Quiaj taw miteat nej mawüywüy nej majmel. ²⁹ Ndoj nej quiaj tasaj miteat nej: "Xique xeyay neat lanarang minajiüt, ngome áag narang adam ximeaats. Wül meaach xic masey nop nine teants nambiy natsamb anaag xeamigos. ³⁰ Nganüy wüx apeay aaga micual quiaj, nej lamambich mandrooch wüx montaj meáwan leawa teaach; pero ique lamembiy aaga naxip wacüx mengoch ombas", aj nej. ³¹ Quiaj tasaj nej miteat nej: "Xecual, ique meáwan nüt ilningüy mequiiüb xic. Meáwan leawa alnajiür, aag ayaj landoj in-eay. ³² Nganüy netam marangaats nangos nüt mapac omeajtsaats, cos aaga michiig cam landoj lanapiüng landeow, nganüy lanaxom almapac. Tapiüngas landoj laámb, nganüy lapeay", aj nej miteat nej —aw Teat Jesús.

16

Tandeac wüx nop minatang nerang najiüt

¹ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej aton:

—Tajlüy nop naxey nejiür xeyay, ajiür nop minatang nerang minajiüt nej. Aaga nerang najiüt quiaj tajmel asoet; tapiüngüw nej androochndróochan ocueaj neneay najiüt. ² Condom neneay najiüt tapaj masaj nej: "Lananguiay tenguiar irang ngo majneaj. Nganüy apmeaach xic meáwan leaw altiül iwix, cos ninguiaj ndoj süüch ic najiüt", aj nej. ³ Condom aaga naxey quiaj tapiüng nejáyan quiaj: "Jow nganüy nguineay sanarang, cos neneay najiüt langome apmüüch xic najiüt. Xique ngondom ximbas satox iüt; at saxing namb satüneay. ⁴ Lanajaw nguineay sanarang para alndom najiür amigo niüng alndom namb wüx lasajwan tiül xenajiüt", aw.

⁵ Condom quiaj tapaj anopnopoj leawa nejüch neneay najiüt. Tatün manguiay nop: "¿Nguitow ijüch neneay najiüta?", aj.

⁶ Quiaj tapiüng: "Coic miow (100) ngan aceite", aw. Quiaj tasaj: "Cheter, jogüy minawiig, irang alinoic, iyac áagan ic miow gajpowüw (50)", aj. ⁷ Condom tasaj alinop: "¿Jow ique, nguitow ijüch?" aj. Quiaj tasaj nej: "Coic miow (100) nepeax trigo", aj

nej. Quiaj tasaj: "Jogüy minawiig, irang alinoic, iyac áagan peic miow (80)", aj. ⁸ Condom quiaj aaga neneay najiüt talomb aaga naxey nerang ngo majneaj quiaj cos taxom omeaats mayamb nguineay apmajlüy alinoic nüt. Nipilan tiül aaga nüt cam xeyay axomüw omeajtsuw marangüw cuajantanej. Pero ajcüw monyamb Teat Dios ngo mayacüw omeajtsuw wüx maxomüw xeyay cuajantanej ningüy wüx iüt.

⁹ 'Nganüy sasaj icon: Netam mexoman imeajtsan wüx nguineay apmerangan wüx cuajantanej leaw ijiüran wüx aliün mepakan ningüy wüx aaga ngo majneaj iüt cam, pero ngome atnej tarang aaga naxey quiaj. Pues netam mejiüran amigos leaw apmambeoluw icon wüx laúmb meáwan leaw ijiüran. Ndoj apmejlüyiün najneaj tiül cielo meáwan nüt.

¹⁰ 'Cos leaw nerang najneaj wüx cuajantanej, masey wüx noic nine najiüt, atanquiaj apmarang wüx noic nadam najiüt aton. Leaw arang ngo majneaj wüx noic nine najiüt, wüx noic nadam najiüt aton ngo majneaj apmarang. ¹¹ Sitiül icona ngo merangan najneaj wüx leaw almejiüran ningüy wüx iüt, ¿nguineay apmerangan najneaj wüx leawa más xeyay netam, aag ayaj wüx minajiüt Teat Dios? ¹² Sitiül ngo merangan najneaj wüx ocueaj alinop, ¿jane apmeech icon mejiüran ineayiüna?

¹³ 'Nejinguind nerang najiüt ngondom marang minajiüt ijpüw monxey nójiquian, cos ndot apmandiüm marang leaw apiüng nop, ngome apmarang leaw apiüng alinop. Tengwüy xeyay mandiüm mandüüb nop, quiaj ngome apmandüüb wüx leaw apiüng alinop. Atquiaj ajlüy, nómbar ngondom mendüüb Teat Dios sitiül meyac imeaats wüx xeyay tomiün aton —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁴ Ajcüwa fariseos wüx tanguiayiw aag ayaj, itsojayéjan Teat Jesús cos nejiw xowüy andiümdiümüw tomiün. ¹⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona ipiüngan najneaj irangan, pero irangánan majaw icon nipilan. Nganüy Teat Dios lamajaw nguineay imeajtsan. Cos meáwan leawa nipilan ayajcüw más netam, Teat Dios ngo mind majaw aag ayaj.

Aaga poch tüünd Moisés tan ajlüy

¹⁶ 'Aaga poch tüünd Moisés, at leawa tandeacüw mondeac andeac Teat Dios ajlüyiw leaw tapeay aaga Juan neech yow nipilan. Naw quiaj ajmel anderac wüx aaga najneajay cambaj ocueaj Teat Dios. Nganüy meáwan nipilan tenguial mayambüw nguineay majmeliw tiül.

¹⁷ 'Ngo maél ndrom ombas a cielo ndrom ombas a iüt, ngo matnej aél majcueat noic nine letra tiül Mipoch Teat Dios.

Teat Jesús apiüng wüx moncueateay

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ 'Sitiül nop naxey macueat mintaj nej maquiiüb alinop, aaga naxey quiaj ajiür xeyay nisoet. At jane apmaquiiüb nop na jcueat najtaj ajiür xeyay nisoet —aj nejiw Teat Jesús.

Andeac wüx Lázaro, at wüx nop nejiür xeyay

¹⁹ Condom Teat Jesús tapiüng alinoic:

—Tajlüy nop naxey ajiür xeyay tomiün, asooig najneajay apix nej. Meáwan nüt ajlüy monet, ajlüy atnej nadam nangos nüt aniüng nej. ²⁰ At aton tajlüy nop naxey netüneay nenüt Lázaro. Xeyay necoy axom nej, lamambich nej ombas. Nej mbójan amb mayacüch chetem mbeay minden a naxey nejiür quiaj. ²¹ Aaga netüneay quiaj malüy apiüng alndom mamilmil müet leawa najmiüç tiüt teoleaj mimes a naxey nejiür quiaj. Pet ambüw malüpiw minecoy nej. ²² Noic nüt aaga pobre Lázaro tandeow. Quiaj ángeles taquiüpüw nej mamb andüy niüng ajlüy teat Abraham. Condom aaga nejiür quiaj, tandeow aton, ndoj tamiüraad.

²³ Aaga naxey nejiür quiaj tapeay tiül Hades niüng ambüw mondeow, teamamongoch xeyay ngo majneaj. Condom quiaj taxaing omal majaw miünquiaj; quiaj tajaw a Lázaro najneajay ajlüy almaquiiüb Teat Xan Abraham. ²⁴ Quiaj tendeac napac tapiüng: “¡Teat Abraham, ijiür xic lasta teat! Isaj a Lázaro maxec tiül yow micual owix nej, miün matequeech wüx xeniw mendeyndey, cos langondom, xeyay necoy teanamongoch tiül aaga biümb cam”, aw.

²⁵ Quiaj Abraham tasaj nej: “Xecual, ich leaam imeaats nguineay tajneaj ijlüy wüx iüt, tejiür meáwan leawa tendiüm; pero a

Lázaro ngo majneaj tamongoch. Nganüy nej najneajay ajlüy ningüy, ique atüch ic memongoch aaga ngo majneaj quiaj. ²⁶ At ajiür noic niüng angochay najal andüy tiüt naw ningüy andüy quiaj, ngondom mamongaran andüy niüng ijlüyiün; at imiün ningua j ngondom mamongaran andüy ningüy”, aj nej. ²⁷ Quiaj tasaj nej a naxey: “Teat Abraham, satün icueaj teat, isaj a Lázaro mamb anüng xeteat. ²⁸ Cos alnajiür acoquiaw xechiig, sandiüm mamb masaj mayambüw Teat Dios; quiaj nejiw ngome aliüçüw ningüy alinoic nüt tiül aaga biümb cam”, aj nej. ²⁹ Condom tasaj nej teat Abraham: “Alquiaj almajiürüw aaga poch tüünd teat Moisés, at leawa tarangüw mondeac andeac Teat Dios. Áag ich manguiayiw”, aj nej. ³⁰ Quiaj tapiüng a naxey: “Ngwüy Teat Abraham, ngome apmanguiayiw. Pero sitiül aljane mamb niüng ajlüyiw nejiw imiün tiül mondeow, quiaj nejiw apleaam omeajtsüw wüx Teat Dios”, aw. ³¹ Teat Abraham tasaj nej: “Sitiül ngo marangüw leawa tapiüng teat Moisés, tengwüy ngo mayariw leawa tandeacüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, masey mamb nop imiün tiül mondeow ngome apmayariw andeac”, aj nej —aw Teat Jesús.

17

Nde Meyacüchiün wüx ngo majneaj

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Meáwan nüt apmajlüy leaw andiüm mayac icon wüx merangan ngo majneaj. Pero, ¡xeyay ngo majneaj apmamongoch leaw apmayac wüx alinop marang ngo majneaj! ² Najneaj maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec, wúxan nganaw mayac wüx marang ngo majneaj nop leaw jayats mayar sandeac. ³ Netam mejawan nguineay apmerangan tiül icona.

'Sitiül aljane apmarang ngo majneaj wüx imbas, ipaj ocueaj. Sitiül nej leaad omeaats wüx aaga ngo majneaj tarang quiaj, matün perdon, pues iwün wüx imeaats leawa tarang. ⁴ Jondot nop apmandeac wüx imbas ngo majneaj ayaíw andeac tiül noic nüt, ndoj tatün icueaj ayaíw atün mewün wüx

imeaats aaga ngo majneaj lamandeac wüx imbas, ique netam mewün wüx imeaats nguitowan quiaj —aj nejiw Teat Jesús.

Netam mayacüch omeaatsaran wüx Teat Dios

⁵ Condom miapóstoles nej Teat Jesús tasajüw nej:

—Teat, imbeol xicon naleaing nayakan ximeajtsan más wüx Teat Dios —ajüw nej.

⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül icona iyacan imeajtsan wüx Teat Dios masey iyajcan nepateayiün alndom merangan, atnej apateay osaab mostaza, apndom mesajan aaga xiül sicómoro quiaj: “Lojquiür, quiür piürar tiül ndec”, merajan, atquiaj apmajlüy —aj nejiw.

Nguineay netam marang nop nerang na-jiüt

⁷ Aton tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jane nop tiül icona ajiür minerang na-jiüt nej nechiüt iüt, tengwüy nejiür wacüx, wüx apmapeay arang najiüt aaga nerang najiüt quiaj, apmasaj: “Imong, cheter, iret”, maj. ⁸ Sapiüng ngwüy, ingow asaj aag ayaj apmasaj: “Irang süet, iyac mes. Leaw ndoj süet sanganeow ndoj teret a ique”, apmaj. ⁹ Ngwüy ¿netam masaja: “Dios mangüy ic”, apmaj, ajcan arang leaw netam maranga? ¡Ngwüy! ¹⁰ Atquiaj wüx icona aton, wüx lamerangan leawa Teat Dios lamapiüng merangan, netam meyaj-can ngome alngün xeyay najneaj terangan, cos terangan áagan leaw atüch icon merangan —aj nejiw Teat Jesús.

Gajpowüw monxey axom nejiw napat monandeow nasaic lepra

¹¹ Teat Jesús tanaámb amb andüy Jerusalén, tamong niüng angochay iüt ocueaj Samaria maquiiüb Galilea. ¹² Wüx tapeay tiül noic nine cambaj, quiaj tambüw mangochiw nej gajpowüw monxey axom nejiw napat monandeow nenüt lepra. Miünquiájan lombojow ngo matüchiw nej.

¹³ Tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Teat Jesús, Teat Naxey! ¡Ijiür xicon lasta! —awüw.

¹⁴ Wüx Teat Jesús tajaw nejiw, quiaj tasaj:

—Quiüran, ijchan majaw icon miteaats ocueajiiüts —aj nejiw.

Quiaj tambüw, condom wúxan tenguial ajüyiw, quiaj tayajcüw lajneajiw, nómban ndroj a necoy. ¹⁵ Condom nop nejiw wüx tajaw lajneaj, andilílan tiüt tamb, apac omeaats, teamandeac wüx leawa lama-rang Teat Dios. ¹⁶ Taquieel micos nej mejquiet tiüt niüng ajlüy Teat Jesús masaj Dios mangüy nej. Aaga naxey quiaj naw Samaria. ¹⁷ Condom Teat Jesús tapiüng:

—Neol, sayaag gajpowüw lajneaj iün an-deowüw. ¿Jow al ojquiyej, wüliwe? ¹⁸ ¿Neol ngo majlüy alinop tiül nejiw miün müüch gracias Teat Diosa; neol áagan a napeay miün naxey cama? —aw Teat Jesús.

¹⁹ Condom quiaj tasaj aaga naxey:

—Witiür quiür, nganüy lerneaj cos teyar sandeac —aj nej Teat Jesús.

Nguineay apmajlüy minipilan Teat Dios (Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Condom fariseos tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Ngow ipiüng apmajlüy ningüy micambaj Teat Dios, aaga nüt wüx nejay Teat Dios apmajlüy wüx minipilan neje? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Wüx Teat Dios apmayac ningüy micambaj nej, aag ayaj ngondom maxoram majaraw. ²¹ Ngondom mapiürang wüx: “Jogüy”, tengwüy mapiürang: “Joíün”, cos micambaj Teat Dios lajlüy tiül icona —aj nejiw Teat Jesús.

²² Condom tasaj minipilan nej:

—Aliüc miün nüt apmendiüman me-jawan masey noic nüt tiül aaga nüt wüx Teat Naxey lajlüy wüx micambaj nej; pero ngome apmejawan. ²³ Apmawaijchaw icon mapiüngüw: “Jogüy a Teat Naxey”, tengwüy: “Joíün.” Icona nde meamban mendüpüün. ²⁴ Alinoic nüt wüx Teat Naxey aliüc apmajüic, cos apmajlüy atnej noic najlip wüx ajlipiich ngondom mexotüy, nómban arraj nguiajantanej. ²⁵ Pero naleaing ombas netam mamongoch xeyay ngo majneaj, majcüy majaw nej nipilan najlüy nganüy cam. ²⁶ Aaga nüt wüx aliüc Teat Naxey apmajlüy atnej tajlüy tanomb wüx almapac Noé. ²⁷ Nipilan ngo meteotsuw wüx; netiw nanganeowüw,

angoch owixaw atnej ajlüyay marangüw. Wüx tatüch aaga nüt wüx Noé tajmel tiül nadam müx; quiaj tajngot a yow, tandrooch nej ombasüw meáwan. ²⁸ Aton atnej tajlüy tanomb wüx almapac a Lot, nipilan aton ngo meteotsüw wüx; cos netiw, nanganeowüw, nengalayej, nenüübayer, nepiürüw, arangüw ombiümüw. ²⁹ Wüx taw quiaj a Lot tiül cambaj Sodoma tajmiüc biümb, at azufre imiün tiül cielo atnej ajoet. Quiaj tandrooch ombas meáwan leaw almajlüy tiül aaga cambaj quiaj. ³⁰ Atnej wüx aaga nüt quiaj ngome teateotsaran wüx nicuajind, atquiaj apmajlüy wüx a nüt aliüc Teat Naxey.

³¹ 'Wüx aaga nüt quiaj sitiül aljane ngo majlüy aniüng nej, nde majmel mawün leaw almajür tiül iüm. Sitiül aljane altiül corrül, nde mandilil andüy aniüng nej. ³² Ich leaam imeajtsan nguineay tarang mintaj a Lot. ³³ Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mambiyaw nej nipilan, wüx apmandeow apmamongoch xeyay ngo majneaj, ngome apmamb tiül cielo. Nganüy sitiül aljane ngo mapiüng wüx masey mandeow cos ayar sandeac, nej alinoic nüt apmajlüy xeyay najneaj tiül cielo.

³⁴ 'Aton sasaj icon, wüx aaga ongwiiüts quiaj ijpüw almameayiw wüx noic mats, nop apxaijnguiam, alinop apmajcueátan. ³⁵ Átan apmajlüy ijpüw montaj teanchiülüw nöiquian, nop apxaijnguiam, alinop apmajcueátan. ³⁶ Ijpüw monxey tearangüw najiüt tiül corrül, nop apxaijnguiam, alinop apmajcueátan —aj nejiw Teat Jesús.

³⁷ Wüx tanguiayiw aag ayaj minipilan nej, quiaj tasajüw nej:

—Teat ḡnguiane apmajlüy aag ayaja? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Niüng ajlüy nop nandeow, quiaj apsonongom a potwit —aj nejiw Teat Jesús.

18

Nop lemen omal najtaj y nop juez

¹ Condom Teat Jesús tasaj nejiw alacas poch ngome aleaing miün, cos tandium müüch leaam omeajtsüw nguineay netam

mandeacüw maquiüpüw Teat Dios, matajüw orar meáwan nüt nde paxiüm. ² Quiaj tapiüng:

—Tajlüy noic cambaj, ajlüy quiaj nop nejaw wüx asoeteran, ngo majiür lasta nipilan, at ngo mimbol mandüy Teat Dios. ³ Tiül aaga cambaj quiaj alquiaj nop najtaj lemen omal, lambójan amb quiaj masaj aaga naxey mandondoch noic moncüy. ⁴ Pero aaga naxey quiaj ngo mandiüm. Ndójwüx tapiüng nejáyan quiaj: "Masey ngo najiür lasta nipilan, aton ngo nimbal nandüy Teat Dios; ⁵ nganüy sanarang leaw netam wüx mimoncüy aaga lemen omal najtaj quiaj, wúxan nganaw müüch xic naciüy cos oleajleájan ningüy", —aw.

⁶ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Inguiayiün nguineay tapiüng aaga ngo majneaj nejaw wüx asoeteran quiaj.

⁷ ¿Jow icona cuane ipiüngana? ¿Jow Teat Dios ngondom mambeol leaw monyamb neje, montün nej ocueaj nüt ongwiiütsa? ¿Ngwüy ipiüngana nequiy mambeol nejiwe? ⁸ Xique sasaj icon, nej ngome apmequiy mambeol nejiw. Jow wüx aliüc Teat Naxey, quiaj apmaxom wüx iüt nipilan leaw aliün mayacüw omeajtsüw wüx neje? —aw Teat Jesús.

Jesús tandeac wüx nop fariseo, at wüx nop nesap tomiün

⁹ Condom tandeac alinoic poch Teat Jesús manguiayiw leaw apiüngüw nejiw xeyay najneaj arangüw, ngo matnejiw jangantanej nipilan. Tapiüng:

—Tajlüy ijpüw monxey, nop fariseo, alinop nesap mitomiün cambaj. Tambüw tiül nadam nangaj iüm metajcüw orar.

¹¹ Aaga fariseo wüx tataag orar, lombójan, atcüy tapiüng: "Süüch ic gracias Teat Dios, cos xique ngo mat xic jangantanej nipilan leaw moneed, monrang ngo majneaj, monjiür pálwüx montaj; aton ngo mat xic aaga nesap mitomiün cambaj quiaj.

¹² Xique saíünd ijmbüw tiül noic seman; aton sayac xechec aaga diezmo naw tiül meáwan leawa saxom", aw. ¹³ Nganüy aaga nesap mitomiün cambaj miünquiájan lembej, ngo mandiüm maxaing omal mjaw cawüx, atoltol mal miíünd nej, tapiüng: "¡Teat Dios, xique nerangas ngo majneaj,

ijiür xic lasta Teat!” aw. ¹⁴ Xique sasaj icon aaga naxey nesap mitomiün cambaj quiaj, apmajtsor najneajay omeaats cos Teat Dios tanguiay nej andeac. Nganüy aaga fariseo ngwüy. Atquiaj ajlüy cos jane nelombojchay, nicuajind nej, apmamon-goch monxing. Nganüy jane ayaag nicuajind nej, Teat Dios apmapiüng, najneajay arang —aw Teat Jesús.

*Taquiüraab mamb namix nine majawüy
Teat Jesús*

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Condom taquiüraab niüng ajlüy Teat Jesús tegüy namix nine matepeayiw nej majend nej omalüw. Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj, tapots maliquiaw mon-quiiüb namix nine. ¹⁶ Quiaj Teat Jesús tapaj minipilan nej masaj:

—Ijchan miünuw a namix nine niüng sajlüy, nde mepalan. Jangantanej apmajmel tiül micambaj Teat Dios netam majlüy atnej ajcüwa namix nine cam. ¹⁷ Naleaing sasaj icon Jane andium majmel tiül micambaj Teat Dios, sitiül ngo mandium marang atnej nop nine, nomban ngondom majlüy tiül —aj nejiw Teat Jesús.

*Nop nejiür xeyay tomiün tandec
aweaag Teat Jesús*

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Nop nenajiüt tiül judíos tatün manguiay Teat Jesús, tasaj:

—Teat, sajaw ique najneaj irang. Nganüy isaj xic Teat, ¿cuane netam narang, nguineay alndom napac meáwan nüt tiül cielo? —aj.

¹⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng xique nerangas najneaja? Nejinguind nipilan ngo marang najneaj; áagan Teat Dios arang najneaj.

²⁰ Ique lamenguiay leaw andium Teat Dios, cos apiüng: “Nde mejiür minajtaj; nde membiy nipilan; nde merneed; nde merwaiich; iyar andeac miteat, mimüm” —aj nej Teat Jesús.

²¹ Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:

—Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats nde sajngot miün —aj nej.

²² Wüx tanguiay aag ayaj Teat Jesús, quiaj tasaj:

—Alíünan alinoic nganaw merang. Quiür inüüb leaw almejiür, condom imbaag ombeat meaach leawa nipilan ngo majiür, quiaj apmejiür tiül cielo xeyay nembeatmbeat, ndoj tewiün mendüüb xic —aj.

²³ Aaga naxey wüx tanguiay aag ayaj ngo majneaj mayaag, tamix omeaats, ngo mandium mandrooch ombas leaw ajiür, cos nop nej nejiür xeyay. ²⁴ Wüx Teat Jesús tajaw amix omeaats aaga naxey, quiaj tapiüng:

—¡Xowüy laél majmeliw tiül micambaj Teat Dios ajcüwa monjiür xeyay! ²⁵ Más ngo maél nop camello mamong amb tiül owl nots ndiüç, ngo matnej aél ocueajiw a nipilan monjiür majmeliw tiül micambaj Teat Dios —aw.

²⁶ Meáwan leawa tanguiayiw aag ayaj tapiüngüw:

—Sitiül atquiaj ajlüy, ¿jane alndom maw wüx asoet neje? —awüw.

²⁷ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Leaw nipilan nomban ngondom marang, Teat Dios alndom marang —aj nejiw.

²⁸ Condom tasaj nej teat Pedro:

—Teat, xicona tacueatasan meáwan leaw tajürasan para nandüipiün ic —aj nej.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ngo majlüy nejinguind macueat aniüng nej, miteat nej, mimüm nej, micoj nej, michiig nej, mintaj nej, micual nej, para majlüy tiül micambaj Teat Dios, ³⁰ leaw ngome apmüünd ma-jiür alinomb meáwan leawa tacueat ningüy wüx aaga iüt cam, at alinoic nüt apmüünd mapac meáwan nüt tiül cielo —aj nej.

Tandüy wüx mapiüng apmambiyaran

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Condom Teat Jesús tawün ninguiün quiriw ajcüwa gajpiüp minipilan nej, tasaj:

—Nganüy tabaats matüchiiüts Jerusalén. Quiaj apmajlüy atnej lamapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nguineay apmarangüch wüx ombas a Teat Naxey.

³² Cos apmayacüch teowixaw naapeay miün nipilan; apmitsojow nej mandeacüw ngo majneaj wüx ombas; apmateontsüw wüx ombas nej onts ombeayiw nejiw.

33 Apmatoliw, condom apmambiyaw nej nómbar. Ndoj, wüx er nüt apmapac alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

34 Pero nejiw ngo maxomüw omeajtsüw wüx aag ayaj, ngo majawüw cuane wüx amb apiüng; cos ngo müjndiw majawüw.

Teat Jesús tüüch majneaj nop somb tiül Jericó

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

35 Teat Jesús wüx laliüc mapeay tiül cambaj Jericó, alquiaj nop naxey nesomb alchetem mbeay tiiüd teatüneay. **36** Aaga naxey quiaj wüx tanguiay xeyay nipilan teamong, quiaj tatün manguiay cuane na-jlüy. **37** Quiaj tasoic Teat Jesús naw Nazaret namong amb quiaj. **38** Condom tepaj napac:

—¡Teat Jesús, micual David, ijiür xic lasta! —aw.

39 Quiaj taliquiaw nej leaw monmong ombas, macueat apaj. Pero nej tayac wüx alquiriwiw apaj, tapiüng:

—¡Micual David, ijiür xic lasta! —aw.

40 Quiaj Teat Jesús lembet, tapiüng mamb majanüch aaga naxey quiaj. Wüx tapeay niüng ajlüy nej, tatün manguiay, tasaj:

41 —¿Cuane ipiüng, teat? —aj.

Quiaj tasaj nej aaga naxey:

—Teat, sandiüm meaach majneaj xiniüg, sandiüm naxom najaw —aj nej.

42 Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nganüy apmexom mejaw; lerneaj cos teyac imeaats wüx xique —aj nej.

43 Andüüban rat oniiüg, condom tandüüb mamb Teat Jesús, tüüch gracias Teat Dios. At meáwan nipilan wüx tajawüw aag ayaj tandeacüw najneaj wüx Teat Dios aton.

19

Zaqueo tandiüm majaw Teat Jesús

1 Condom Teat Jesús tapeay Jericó, tamong amb tiül cambaj. **2** Alquiaj nop naxey nejiür xeyay tomiün, nenüt Zaqueo, minatang ocueajiw monsap mitomiün cambaj. **3** Aaga Zaqueo quiaj andiüm matüch niüng ajlüy Teat Jesús majaw. Pero ngondon cos tequech oleaj, aton cos xeyay nipilan alquiaj. **4** Leawa tarang, tecuiür tamong ombas, tajtep noic owlí xiül nenüt sicómoro para maxom majaw, cos Teat

Jesús netam mamong amb quiaj. **5** Wüx tatüch quiaj Teat Jesús, taxaing omal majaw cawüx. Tajaw a Zaqueo, quiaj tasaj:

—¡Zaqueo! ¡Erngualeateay, iriow tiüt! Cos nganüy netam naxood iniüng —aj.

6 Almanguay aag ayaj a Zaqueo, ajchican tiüt tamb mangoch Teat Jesús, apac omeaats. **7** Meáwan nipilan wüx tajawüw aag ayaj tapots andeacndeacüw wüx. Tapiüngüw Teat Jesús laámb maxood aniüng nop nerang xeyay ngo majneaj.

8 Pero Zaqueo witiüt lembem masaj Teat Jesús:

—Nganüy Teat, leaw alnajiür sanawün pinawan nüüch leawa ngo majiür; at sitiül aljane aleaic lanayar ocueaj wüx sawaiich, nganüy sanandilil nüüch alapiquiw atow nej sayar —aj.

9 Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Wüx aag ayaj ajüüquich nej laaw wüx asoet, cos aaga naxey cam aton nop micual mixejchiiüts Abraham. **10** Teat Naxey iün mayamb meáwan nipilan mawün wüx asoetiwiw leawa landrojow tiül arangüw ngo majneaj —aw Teat Jesús.

Gajpowüw monrang najiüt tüjndiw tomiün

(Mt. 25:14-30)

11 Wüx laliüc mapeayiw Jerusalén, quiaj Teat Jesús tandeac alinoic poch masaj ajcüwa nipilan quiaj müüch nejiw majawüw ngome laliüc matüch aaga nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej.

12 Condom tasaj nejiw:

—Tajlüy nop naxey netamtam ajlüy nipilan, tamb tiül noic cambaj miünquiaj mayar minajiüt nej marang natang nenajiüt, cas tandilil. **13** Wúxan nganaw mamb, tapaj gajpowüw monrang minajiüt nej. Tüüch anopnopoj noic tomiün xeyay nembeat, ndoj tasaj nejiw: “Iyamban nguineay alndom mexoman wüx alquiriwiw aaga tomiün cam, ndoj apmeajchiün xic leaw sapeay”, aj nejiw. **14** Ajcüwa nipilan micual miíüt nej ngo mandiümüw, ajcüyiw majawüw nej. Áag tüjchiw mamb noic ajlüy nipilan mapiüngüw ngo mandiümüw aaga naxey quiaj marang natang nenajiüt tiül nejiw. **15** Masey atquiaj tarangüw, aaga naxey tayar minajiüt nej. Ndoj tandilil

andüy tiül miíüt nej. Wüx lapeay, quiaj tapaj monrang minajiüt nej leawa tüüch tomiün, majaw nguitow lamaxomüw wüx anopnopo. ¹⁶ Aaga ombas mapeay tasaj nej: “Teat, jogüy mitomiün, lanaxom wüx algajpowüw”, aj nej. ¹⁷ Quiaj tasaj nej aaga natang nenajiüt: “Najneajay terang cos terang leaw sapiüng; masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejlüy wüx gajpowüw cambaj”, aj nej. ¹⁸ Condom wüx tapeay alinop tasaj nej: “Teat, jogüy mitomiün, lanaxom wüx alacoquiar”, aj nej. ¹⁹ At tasaj nej aaga natang nenajiüt: “Nganüy sanüüch ic mejlüy wüx acoquiar cambaj”, aj nej. ²⁰ Quiaj tapeay alinop masaj nej: “Jogüy mitomiün, teat. Tayacas tiül noic nine püy. ²¹ Cos ximbol nandüy ic teat, sayaag xowüy apmejcüy. Cos sajaw iqueixaing omeaats corrül masey ngome ique ipiür, at ique iwit masey ngome ique itendeay”, aj nej. ²² Quiaj tasaj nej aaga natang nenajiüt: “Ngo majneaj irang, aaga poch leaw indeac quiaj ayac isoet. Sitiül lamejaw xique napatas, sawit leaw ngo nayac, at sitiül ipiüng saxaing masey ngome xique sapiür; ²³ ¿neol ngo meyac tiül banco xetomiün? Quiaj wüx sanapeay nayar, lamaxom wüx alquiriw”, aj nej. ²⁴ Condom tasaj leaw aliw quiaj: “Inohtiün ocueaj a tomiün; ijchan aaga nejiür gajpowüw”, aj nejiw. ²⁵ Quiaj tasajjüw nej: “¡Teat, aag ayaj lamajüri gajpowüw!”, ajüw nej. ²⁶ Quiaj tasaj nejiw aaga natang nenajiüt quiaj: “Naleaing sasaj icon, leawa tayamb nguineay mayac wüx alquiriw, apmüünd xeyay; nganüy Jane ngo mayamb nguineay maxom wüx alquiriw, apmajnot ocueaj aaga leawa tüünd”, aj nejiw. ²⁷ At tapiüng: “Iquiüjan miün ningüy niüng sajlüy; imbiyan ajcüwa moncüy majaw xic leaw ngo mandiumüw narang minatangüw nejiw”, aw a natang nenajiüt —aj nejiw Teat Jesús.

*Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)*

²⁸ Ndoj mapiüng aag ayaj, Teat Jesús tanaámb tamb andüy Jerusalén. ²⁹ Wüx laliüç matüchiw mal cambaj Betfagé, at Betania, niüng ajlüy aaga tiük nasoic mitiük

Olivos, quiaj tüüch mamb ijpüw minipilan nej. ³⁰ Tasaj:

—Quiüran tiül aaga cambaj quiün. Wüx apmepeayiün quiaj, apmexoman nop quicheech bur netsaag quiaj, nganaw müünd memas. Ichejtiün iquiüjan miün. ³¹ Sitiül aljane matün manguiay icon neol techejtiün, isajan: “Cos Teat Naxey needh xicon niünan najanan apmetam nej”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

³² Condom ajcüwa minipilan nej tambüw, taxomüw a bur atnej lamasaj nejiw Teat Jesús. ³³ Naleaing wüx teamachejtiw, quiaj tasaj nejiw moneay nej:

—¿Neol techejtiün a bur quiaja? —ajüw nejiw.

³⁴ Quiaj tasajjüw:

—Cos Teat Naxey nesaj xicon niünan najanan, apmetam nej —ajüw.

³⁵ Quiaj taquiüjpüw mamb a bur andüy niüng ajlüy Teat Jesús. Condom tayacüw wüx opech a bur apixaw nejiw, cas tatepichaw wüx Teat Jesús. ³⁶ Quiaj nipilan tapots mapojchiw tiüt tiül tiiüd apixaw nejiw niüng apmamong Teat Jesús. ³⁷ Wüx laliüç matüchiw niüng amiüçüch tiüt mitiük Olivos, quiaj meáwan nipilan leaw almandüpüw nej, ajcüwa monyar nej aquiaach, tepajüw apac omeajtsüw, tandeacüw najneaj wüx Teat Dios cos tajawüw meáwan najneaj leawa tarang Teat Jesús. ³⁸ Tapiüngüw:

—¡Apac omeajtsaats cos lapeay nop leaw iün wüx minüt Teat Dios! ¡Nej natang nenajiüt! ¡Najneajay ajlüy tiül cielo; najneajay ajlüy Teat Dios! —awüw.

³⁹ Altiül nipilan acas fariseos, tasajjüw Teat Jesús:

—Teat, iliquiaw mapalüw ombeayiw ajcüwa minipilan quiaj —ajüw nej.

⁴⁰ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xique sasaj icon sitiül ajcüwa nipilan cam ndijchiümoj, piedra apmangochiw amendeacüw —aj nejiw.

⁴¹ Wüx laliüç matüchiw cambaj Jerusalén, Teat Jesús taxom majaw a cambaj, quiaj tamix omeaats, tajünts majaw. ⁴² Tapiüng:

—¡Malüy ram iniüjan mejawan nganüy nüt cam, ajlüy leaw alndom müüch icon mejiüran monajneaj! Nganüy naél

mejawan, nexotüy, ngondom mejawan. ⁴³ Aliüc miün nüt apmajlüy xeyay ngo majneaj apmatüch icon. Cos ajcüwa ijcüyiün mequiüjpan apmayeyiw icon tiüt; apmapalüw icon mayacüw icon pinawan.

⁴⁴ Apndajrriüm tiüt meáwan imbiüman, ngome apmacül noic piedra mesapüy maquiiüb alinoic. At icona nóiquian mequiüjpan micualan apmümb ndrom imbasan, cos ngome teyariün wüx Teat Dios tiün mawün icon wüx —aw Teat Jesús.

Tawün tiül nadam nangaj iüm leaw ngo metam majlüy quiaj

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Condom Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm, quiaj tapots mawün meáwan monüpeay, mongalüy leaw aliw tiül.

⁴⁶ Tasaj nejiw:

—¿Neol ngo leaam imeajtsana nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Diosa? Cos apiüng: “Saniüng ajlüy niüng alndom matajčüch orar”; pero icona lamerangan aaga nadam nangaj iüm cam atnej niüng axotüy moneed —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁷ Teat Jesús nütnútan aquiaach nipilan tiül nadam nangaj iüm. Ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at monajiüt ocueaj nipilan judío, tapots mayambüw nguineay alndom mambiyaw nej. ⁴⁸ Naleaing ngo maxomüw cuane wüx masapüw nej, cos meáwan nipilan xeyay andiumüw manguiayiw andeac nej.

20

Tasajüw Teat Jesús nguiane ayar najiüt

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Noic nüt Teat Jesús teaquiaach nipilan tiül aaga nadam nangaj iüm tiül Jerusalén, teamapiüng nguineay alndom mawaran wüx nisoet. Quiaj tapeayiw niüng ajlüy nej montangtang miteaats, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at natangtang monajiüt tiül judíos. ² Quiaj tasajüw nej:

—Isaj xicon nguiane teyar minajiüt merang aag ayaj. ¿Jane neech ic? —ajüw nej.

³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ata xique aton sanatün nanguaiay icon noic poch. Isajan xic: ⁴ Jow aaga Juan, wüx

tüüch yow nipilan, ¿jane ipiüngan nesaj nej marang aag ayaja? ¿Diosa, ngwüy nipilana? —aj nejiw.

⁵ Quiaj tendeacndeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane apmapiüngaatsa? Cos sitiül apmapiüngaats Teat Dios neech nej miün, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo meyariün andeac neje?” apmaw. ⁶ Sitiül apmapiüngaats nipilan, apmambiyaw icoots cambaj, apmaloxiw icoots, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan nop nendeac andeac Teat Dios nej —awüw.

⁷ Tapiüngüw ngo majawüw jane neech nej miün a Juan. ⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ata xique aton ngo nasaj icon Jane neech xic niün narang aaga teanarang cam —aj nejiw.

Ngo majneaj monrang najiüt

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Condom quiaj Teat Jesús tapots masaj nipilan acas poch andüy wüx napiürüch, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey tapiür xeyay owl uva tiül micorrülej, condom nej taw quiaj tamb xeyay nüt. Tayac teowix nipilan a corrülej quiaj. ¹⁰ Wüx tatüch a nüt mapeederan a uva, quiaj aaga neneay corrülej tüüch mamb nop nerang minajiüt nej mamb majaw monrang najiüt mayar leaw aneay nej neneay iüt. Pero tatoliw nej, ndoj tükchiw mandilil owíxan, ngo müjchiw nicuajind.

¹¹ Condom aaga neneay iüt tandüy wüx müüch mamb alinop nerang minajiüt nej. Átan wüx tapeay quiaj angochiw miün nej, tapots matoliw. Condom tandilil aton owíxan, ngo müjchiw nicuajind. ¹² Aaga neneay corrülej tandüy wüx müüch mamb alinop nerang minajiüt nej. Átan wüx tapeay quiaj, angochíwan mawüjchiw nej, landüy wüx apmambiyaw. Tawüniw maloxiw ninguiün.

¹³ 'Ndójwüx quiaj tapiüng aaga naxey ne-neay corrülej: “Jow nganüy, ¿nguineay sanaranga? Sanüüch mamb xecual, aag xowüy sajiür lasta. Sapiüng wüx apmjawüw nej apmarangüw leawa nej apiüng”, aw. ¹⁴ Pero ajcüwa monrang najiüt tiül corrülej wüx tajawüw micual neneay iüt,

quiaj tapiüngüw nejíwan quiaj: "Nej aag ayaj apmaneay aaga corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneayiiüts a iüt cam", awüw. ¹⁵ Quiaj tasapüw, tawüniw tiül corrül, tambiyaw. ¿Cuane ipiüngan apmarang a neneay iüt wüx ombasüw ajcüwa monrang najiüt quiaja? ¹⁶ Pues apmamb mambiy nejiw, condom apmayamb alinoic ajlüy monrang najiüt mayac teowixaw aaga corrül quiaj —aj nejiw Teat Jesús.

Ajcüwa nipilan wüx tanguiayiw aag ayaj, tapiüngüw:

—¡Malüy Dios ngo marang atquiaj! —awüw.

¹⁷ Teat Jesús tajaw teombasüw nejiw, quiaj tapiüng:

—¿Neol, cuane wüx amb apiüng tiül Mipoch Teat Dios? niüng apiüng:

Aaga piedra leawa taloxiw ninguiün monrang iüm,
nganüy laíün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm.

¹⁸ Jane apmajmiüç wüx aaga piedra quiaj, apmapol nej; pero sitiül aaga piedra quiaj apmajmiüç wüx ombas aljane, nómban apmacuiaach tiüt —aw Teat Jesús.

¿Netam majwan tomiün andüy tiül Roma?
(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹ Ajcüwa montangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés quiájan tandiümüw masapüw nej, cos tayajcw aaga andeac quiaj andüy wüx ombasüw nejiw amb apiüng. Pero timboloj mandüyiw nipilan, áag taton ngo marangüw nicuajind. ²⁰ Ndoj tüjchiw mamb acas monxey mandacüwiw. Ajcüw ayaj ajüic atnej najneaj arangüw, pero ambüw mayambüw nguineay alndom mandacüwiw, masapüw wüx, mayambüw leaw andeac Teat Jesús, mayacüw nej teowix natang nenajiüt. ²¹ Quiaj tiünüw masajüw nej:

—Teat, sajawan ique indeac iquiaach leaw naleaing, ngo mewaiich. At aton ique ngo mepiüng wüx jane tiül nipilan netam, jane ngo metam. Ique iquiaach Mipoch Teat Dios atnej netam. ²² Nganüy isaj xicon ¿naleaing netam majwan tomiün

müünd aaga César, ngwüy ngo metama? —ajüw nej.

²³ Teat Jesús tajaw neol tatüniw nej manguiayiw aag ayaj, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tendiüman meyacan xic wüx naéle? ²⁴ Ich miün noic tomiün majawaats. ¿Jane mitey alwüxe, aton jane minüt alwüx a tomiün cama? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—César —ajüw.

²⁵ Quiaj tasaj nejiw:

—Ijchan a César leaw aneay nej, aton ijchan Teat Dios leaw aneay Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

²⁶ Ngo maxomüw alngün poch leaw alndom masapüw wüx, áag leawa tandeac niüng teamanguayiw nipilan. Leawa tarang, nejiw mbayatoj manguiayiw leaw asaj nejiw, ndijchiütójan.

Wüx apmapacaran tiül mondeow
(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Condom acas saduceos tambüw majawüw Teat Jesús. Ajcüwa saduceos quiaj apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb. ²⁸ Tasajüw Teat Jesús:

—Teat, Moisés tarang tiül minawiig nej, tapiüng: Sitiül nop naxey mandeow, macüł mintaj nej leben omal, ngome tajíürüw micualüw nejiw, quiaj michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga leben omal quiaj, majíürüw micualüw majüic atnej micoj nej tajíür micual nej. ²⁹ Tajlüy ayaíw monxey nop necual nejiw. Aaga natang nacualaran tengoch owix, ndoj tandem wüx nganaw majíürüw micualüw nejiw.

³⁰ Condom quiaj michiig nej tengoch owix aweaag aaga najtaj leben omal quiaj. Átan tandem aaga naxey, nganaw majíürüw micualüw nejiw. ³¹ Atanquiaj tarang amb arojpüw. Ajcüw ayaíw monxey quiaj, tengoch owix maquiiüb aaga najtaj, pero ngome tajíürüw micualüw nejiw.

³² Ndójwüx nejay aaga najtaj tandem.

³³ ¿Jow alinoic nüt wüx apmapacaran tiül mondeow, ngün tiül ajcüwa monxey apmaquiüpüw aaga najtaja? Cos miayaíw tengoch owixaw maquiüpüw —ajüw nej.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nipilan tiül aaga nüt cam angoch owixaw. ³⁵ Pero jane apmapac tiül mondeow mamb tiül cielo, ngome apmajlüy atquiaj, ngome apmajlüy angoch owixeran. ³⁶ Langondom mandeowüw alinomb, apmajlüyiw at nejiw ángeles, apmajlüyiw micual nejiw Teat Dios aton, cos nej lamapacüüch nejiw tiül mondeow. ³⁷ Nganüy wüx aaga apacaran tiül mondeow quiaj, nejay teat Moisés taquiaach wüx tiül minawiig nej niüng tapiüng tajaw noic owlí nine xiül leaw teandaab. Tiül aaga nawiig quiaj apiüng: Teat Dios Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob. ³⁸ Cos Teat Dios ajaw meáwan nipilan almapac, ngo majlüy leaw landeow nómban. Teat Dios ngome midiosüw mondeow, nej midiosüw leaw almapac —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Condom acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tasajüw Teat Jesús:

—Najneajay aaga ipiüng quiaj Teat —ajüw.

⁴⁰ Quiaj lango matüntüniw manguiayiw nej.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:
—¿Neol tapiürang wüx aaga Cristo, teat David mixeech neje? ⁴² Nejay a David tapiüng tiül aaga nawiig nenüt Salmo:
Teat Dios tasaj a Teat Naxey:

“Cheter ningüy wüx xeác,

⁴³ leaw ndoj nayac ajcüwa moncüy majaw ic maquiejliw micosüw nejiw timbas.”

⁴⁴ ¿Nguineay alndom mapiürang David mixeech aaga Cristo sitiül nejay David tasaj: Teat Naxey? maj, —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús andeac wüx ajcüw mondüy wüx poch tüünd Moisés

(Mt. 23: 1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Meáwan nipilan teamanguayiw, quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej, tapiüng:

⁴⁶ —Nde merangan mat nejiw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, cos nejiw xowüy andiümüw majüyjüyiw niüng ajlüy xeyay nipilan, asoijquiw najjal apixaw nejiw. Aton xowüy andiümüw

matepeayaranüw. Ayambüw leaw najneaj bang tiül sinagoga chetemoj quiaj. At aton xowüy ayambüw chetemoj niüng chetejow netamtam nipilan niüng ajlüy monet. ⁴⁷ At anojtiw aniüngüw monleben omal montaj, at meáwan leaw almajiürüw. Ndoj andiümüw maxotüw arangüw aaga ngo majneaj quiaj, atajcüw orar xeyay majaw nejiw nipilan. Ajcüw ayaj ombeayíwan, nejiw apmujndiw mamongochiw xeyay ngo majneaj alinoic nüt —aj nejiw Teat Jesús.

21

Ichech nop lemen omal najtaj
(Mr. 12:41-44)

¹ Wüx Teat Jesús altiül nadam nangaj iüm tajaw nipilan monjiür xeyay tomiün nguineay teamayacüw ichechiw nejiw tiül iqual nichech. ² Átan tajaw nop lemen omal müm najtaj tayac ichech nej ijquiaw nine tomiün. ³ Ndoj quiaj tapiüng:

—Naleaing sasaj icon, aaga müm najtaj lemen omal quiaj, nej teyac xeyay, ngo mat nejiw ajcüwa nipilan quiaj. ⁴ Cos meáwan lamayacüw leaw nenaw ocueajiw. Nganüy aaga müm najtaj quiaj tayac meáwan leaw tajiür, masey lango majiür ombeat üet nej —aw Teat Jesús.

Wüx apjarriüm nadam nangaj iüm
(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Altiül teandeacndeacüw wüx aaga nadam nangaj iüm nguineay ajneaj, nguineay atsajüy ombas aaga piedra, at cuajantanej najneajneaj nichech leaw tayacüch tiül nangaj iüm. Wúxan teamandeacüw wüx meáwan aag ayaj, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

⁶ —Meáwan aag leawa temejawan nganüy cam, alinoic nüt apndrom ombas. Ngome apmajlüy masey anoic piedra nesapüy maquiiüb alinoic, cos meáwan apmateajquich —aj nejiw.

Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam
(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Condom quiaj tatüniw nej manguiayiw, tasajüw:

—Teat ¿ngow apmajlüy aag ayaja? ¿Cuane apmajlüy majaraw ngow apmajlüy aag ipiüng quiaja? —ajüw nej.

8 Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijawan, nde mawaiich icon nejinguing. Cos xeyay nipilan aliücw miün, apmandeacuw wüx xique. Altiül apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo, nganüy lamatüch a nüt”, apmawüw. Xique sasaj icon nde meyariün andeacuw ajcüwa nipilan quiaj. **9** Wüx apmenguiayiün lajlüy montsoj, lajlüy moncüy, nde mbayameron cos atquiaj netam majlüy ombas; naleaing nganaw matüch a nüt ndrom ombas a iüt cam —aj nejiw Teat Jesús.

10 Condom tandüy wüx masaj nejiw:

—Noic iüt apmajcüiw majawüw monaw tiül alinoic iüt. **11** Aton apmajlüy xeyay nadam ateam, apmajlüy lop, apmajlüy monandeow tiül palpálwüx cambaj; aton apmajlüy xeyay monbayan. Átan apmajaraw xeyay cuajantanej cawüx tiül cielo.

12 Naleaing wüx nganaw majlüy meáwan aag ayaj, apmayambüch imbasan, apndeameron mayacuw icon teombasüw monajiüt tiül sinagoga. Apmejmeliün tiül manchiüc; apmequiüräjpan niüng ajlüyiw montangtang monajiüt. Apmemongochiün aag ayaj ajcan iyariün sandeac. **13** Atquiaj icona alndom mendeacan wüx xic nguiajantanej. **14** Nde meyamban imeajtsan cuane apmepiügan, nguineay alndom meriowan wüx. **15** Cos xique sanüüch icon poch cuane apmepiügan; sanüüch icon mexoman imeajtsan. Quiaj meáwan leawa teajcüiyi majawüw icon ngondom maxomüw cuane apmapiüngüw mangochiw indeacan. **16** Aton miteatiün, micojon, michijquian, icualajtsan, mi-amigojan, apmayacuw icon teowixaw monajiüt. Altiül icon apmembiyararan. **17** Meáwan nipilan apmajcüiyi majawüw icon ajcan iyariün sandeac. **18** Naleaing ngome apndrom ombas masey nots miondeats imalan, cos teamajiür icon Teat Dios. **19** Sitiül icona apmeiücan wüx meáwan aag ayaj, najneajay apmejlüyiün alinoic nüt, cos apmepacan meáwan nüt tiül cielo.

20 Wüx apmejawan a cambaj Jerusalén laimb mayey nej tiüt soldados, quiaj alndom mepiügan lamatüch a nüt mandrojchich ombas. **21** Pues leaw altiül Judea

ich meciür andüy wüx tiüc; leaw altiül cambaj Jerusalén ich maw quiaj; at leaw altiül corrül nde mandilil andüy tiül cambaj. **22** Cos aaga nüt quiaj apmamongocharan xeyay ngo majneaj. Netam majlüy meáwan leawa lajlüy tiül Mipoch Teat Dios. **23** ¡Pobre nejiw ajcüwa montaj leaw alteomeajtsüw micualüw nejiw, at leaw ajiür nine tealeámbanachech wüx aaga nüt quiaj! Apmajlüy xeyay necoy wüx aaga iüt cam, cos Teat Dios apmüüch mamongochiw ngo majneaj ajcüwa nipilan cam. **24** Altiül apmandeowüw tiül montsoj; altiül apmambüw pres andüy tiül palpálwüx iüt; pálwüx nipilan apmarangüw leaw andiümüw marangüw wüx cambaj Jerusalén, leaw palaw a nüt ocueajiw pálwüx nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Wüx aliüc Teat Naxey

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

25 Condom Teat Jesús tandüy wüx masaj nejiw, tapiüng:

—Apmajaraw xeyay cuajantanej wüx ocas, wüx nüt, wüx caaw, at ningüy wüx iüt aton. Nipilan xeyay apmbayamoj, langomajawüw cuane apmarangüw, cos apmetteriür napac a nadam ndec, apmajlüy nadamdam ajponch aton. **26** Altiül nipilan apojniüm teombasüw cos xeyay apmbayamoj wüx apmajawüw leawa apmajlüy, cos meáwan leaw almajlüy cawüx tiül cielo apmajüyjüy. **27** Quiaj apmajaraw aaga Teat Naxey aliüc amb tiül oic xeyay najneajay ajlüy, ayey nej tiüt nelitlit, cos lamarang minatang nenajiüt. **28** Wüx ijawan lawitiow majlüy meáwan aag ayaj, ich mapacimeajtsan xeyay, cos laliüc meriowan tiül meáwan ngo majneaj —aw Teat Jesús.

29 Condom tasaj nejiw alacas poch andüy wüx xiül, tapiüng:

—Ijawan nguineay arang a toc, tengwüy cuajantanej alinoic xiül. **30** Cos wüx apsatsam, quiaj ajüic laliüc matüch nüt wüx apmerraar. **31** At a nganüy wüx apmejawan lajlüy aag lanasaj icon quiaj, quiaj apmejawan laliüc matüch a nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej.

32 Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmajlüy wüx aliün majlüyiw ajcüwa nipilan quiaj. **33** Masey a iüt at a cielo apndrom

ombasüw, xepoch apmajlüy meáwan nüt, ngome apndrom ombas.

³⁴ 'Ijawan wüx, nde meatmeatíunan memongochiün wüx iretiün, nde mengüniün nde meyacan imeajtsan wüx leaw alndom mexoman wüx aaga iüt cam, ndot quiaj matüch a nüt. ³⁵ Cos wüx aaga nüt aliüc, ngome teamateotsüw wüx meáwan nipilan ningüy wüx iüt. ³⁶ Wüx aag ayaj netam mepacan, meáwan ores meáwan nüt netam metajcan orar, metüniün ocueaj Teat Dios meriowan tiül meáwan aaga ngo majneaj leaw apmajlüy quiaj, mejlüyiün najneajay niüng ajlüy Teat Naxey—aw Teat Jesús.

³⁷ Teat Jesús, noic nüt teaquiaach tiül nadam nangaj iüm. Wüx langwiüts taw quiaj; tamb andüy wüx aaga tiüc nasoic mitiüc Olivos. ³⁸ Xeyay nipilan tiül cambaj rawrráwan tiüt ambüw tiül nadam nangaj iüm manguiayiw aquiaach nej.

22

Ayambüw cuane wüx masapüw Teat Jesús (Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Laliüc matüch nangos nüt ocueajiw nipilan judío, aaga nasoic pascua, aaga nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura.

² Ajcüwa natangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tayambüw nguineay alndom mambiyaw Teat Jesús, pero timbojor mandüiyiw nipilan.

³ Quiaj a natang nimeech Satanás tajmel tiül omeaats a Judas Iscariote, nej nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan Teat Jesús. ⁴ Aaga Judas quiaj tamb masaj natangtang miteaats, at montang monajiüt tiül nadam nangaj iüm, tasaj nejiw nguineay alndom mayac teowixaw nejiw Teat Jesús. ⁵ Nejiw quiaj tapac omeajtsüw, tasajüw apmüschiw nej tomiün. ⁶ Condom nej tapiüng apmayac teowixaw nejiw; quiaj tapots mayamb nguineay marang aag ayaj wúxan ngo majlüy quiaj nipilan.

Teat Jesús ndójwüx üet aweaag minipilan nej

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷ Condom tatüch a nangos nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura. Aaga

nüt quiaj netam mandeow sap majmel marang nichech wüx pascua. ⁸ Quiaj Teat Jesús tüüch mamb a Pedro maquiiüb a Juan, tasaj:

—Quiüran ijawan cuane apmetam icoots wüx apmetiiüts wüx nangos nüt pascua —aj nejiw.

⁹ Nejiw quiaj tasajüw Teat Jesús:

—¿Nguiane ijac indiüm, Teat, namban narangan aag ayaja? —ajüw.

¹⁰ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Wüx apmejmeliün tiül cambaj, quiaj apmexoman nop naxey ajoy nop ngan yow. Indüpiün mamb aaga najüy quiaj, apmayac icon tinden niüng andüy quiaj.

¹¹ Condom quiaj apmesajan neneay iüm: “Apiüng Teat Naxey: ¿Nguiane ajlüy niüng saxejnenguenon netiün wüx pascua naquiiüb xenipilana? aw”, apmerajan.

¹² Quiaj apmatiib icueajiün nop nadam teomeaats iüm cawüx amb ijpüw iüm, landoj lamatajcwü majneaj. Andüy quiaj apmeyacan üetiiüts —aj nejiw Teat Jesús.

¹³ Condom quiaj tambüw. Taxomüw meáwan atnej lamasaj nejiw Teat Jesús. Quiaj tambüw mayacüw leaw apmüeteran wüx nangos nüt pascua.

¹⁴ Wüx tatüch metiw, quiaj tapeay quiaj Teat Jesús maquiiüb altigüy miapóstoles nej. Quiaj chetetoj. ¹⁵ Wüx alchetemoj wüx mes, quiaj tasaj nejiw:

—¡Xeyay teanandiüm net naquiiüb icon wüx aaga pascua cam, wúxan nganaw namongoch xeyay ngo majneaj! ¹⁶ Cos ningüy ndoj, lango net naquiiüb icon alinomb wüx pascua, leaw apmajlüyiiüts nóiquian niüng apmajlüyiiüts maquiüjpaats Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷ Condom quiaj taxaing noic vas, tüüch gracias Teat Dios, ndoj tapiüng:

—Jogüy isapan inganeowan noicnoic pite. ¹⁸ Nganüy sasaj icon, xique landoj langeome sananganeow miyow uva naquiiüb icon; apndom wüx apmatüch alinoic nüt niüng apmajlüyiiüts maquiüjpaats Teat Dios —aw.

¹⁹ Condom quiaj taxaing a pan, tüüch gracias Teat Dios. Quiaj tamaag müüch nejiw, tapiüng:

—Aag agüy xecuerpo, apmayacüch mandeow mawün isoetiün. Atcüy netam merangan para leaam imeajtsan xic wüx —aw.

²⁰ Atanquiaj tarang wüx landoj üetiw. Taxaing a vas, tapiüng:

—Aag agüy xequiej, ajüiquich wüx jayats poch lamarang Teat Dios müüch icon, cos xequiej apmajünch tiüt mawün isoetiün.

²¹ 'Aaga naxey leaw apmayac xic teowixaw moncüy majaw xic, nganüy teasüet anaag nóiquian wüx mes. ²² Naleaing apmarangüch wüx ombas Teat Naxey atnej tanderac tanomb wüx nej. ¡Nganüy aaga naxey leaw apmayac nej teowixaw monajiüt xeyay ngo majneaj apmamongoch! —aw Teat Jesús.

²³ Condom minipilan nej atünayej menguiayej wüx jane tiül nejiw apmayac nej teowixaw monajiüt.

Andeacndeacüw wüx jane alwüx atam ajlüy

²⁴ Condom minipilan Teat Jesús tandeacndeacüw tíulan nejiw, tapiüngüw wüx jane tiül nejiw alwüx atam ajlüy, jane apmarang natang. ²⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Meáwan natangtang monajiüt tiül meáwan iüt arangüw apatüw atnej lamaneayiw meáwan nipilan leaw ajlüyiw wüx. Átan ayambyambüw nguineay manderacüw wüx nejiw majüic najneaj arangüw. ²⁶ Icona nde merangan atquiaj. Tiül icona jane natang netam mayaag atnej chingüy. Leaw najmel marang natang tiül icona netam mambeol jangantanej.

²⁷ Ngwüy, cuane ipiüngan, ¿ngün más netam ajlüye? Sapiüng aaga apchetem mayambüch üet nej; ngome aaga neyac nüeteran wüx mes. Nganüy xique sajlüy naquiiüb icon atnej nop neyac nüeteran wüx mes, atnej nop nerang minajiütan.

²⁸ 'Icona ijlüyiün mequiüjpan xic meáwan nüt wüx samongoch cuajantanej naél. ²⁹ Cos atnej Xeteat Dios lamüüch xic narang natang nenajiüt, ata xique sanüüch icon merangan natang nóiquian mequiüjpan xic,

³⁰ para metiiüts manganeowaats nóiquian wüx xemes ninguiün niüng sanarang natang. Átan apchetemeron niüng chetejow montangtang monajiüt, mejawan wüx

asoetiw ajcüwa gajpic ajlüy nipilan monaw tiül micual micualüw Israel —aj nejiw Teat Jesús.

Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Condom Teat Jesús tasaj a Pedro:

—Simón, Simón inguiay, cos Satanás minatang nimeech teamatün icon, teamandium mayac icon tiül naél, atnej ajwüch trigo maw osaab. ³² Xique lanatün ocueaj Teat Dios mambeol ic ngo mecueat iyac imeaats wüx nej, atquiaj wüx apmendilil apmembeolüw micojow michijquiaw —aj.

³³ Quiaj tasaj nej a Simón:

—Xique teat, sajlüy namb naquiiüb ic nguiajantanej, masey majmeliür tiül manchiüc, masey mambiyaw icor —aj nej.

³⁴ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing sasaj ic, Pedro, gallo apmepaj nganüy leaw ndoj mepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic —aj nej.

Laliüc majlüy xeyay ngo majneaj

³⁵ Condom Teat Jesús tatün manguiay nejiw:

—Jow wüx tütchiüs icon meamban ngo mejoyiün morral, ngo mejoyiün iqual tomiün, ngo mesoijquiün napüic, ¿tetam icon aleaic leaw nómbar ngome tejiürana? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Nicuajind, Teat —awüw.

³⁶ Condom quiaj tasaj nejiw:

—Nganüy, leaw ajiür morral ich majoy, at iqual tomiün. Sitiül nop ngo majiür espada, ich manüüb micamix nej mangal nots. ³⁷ Cos sasaj icon xique netam marangüch wüx ximbas atnej lasanderac wüx tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Tayacüch atnej nop nerang ngo majneaj”, aw. Meáwan leawa lasanderac wüx quiaj, netam majlüy atnej —aj nejiw.

³⁸ Quiaj tasajüw nej:

—Teat, alningüy ijtsüw espada —ajüw.

Quiaj tasaj nejiw:

—¡Lajlüy, atówan ayaj! —aj nejiw.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemaní
(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Condom Teat Jesús taw quiaj maquiiüb minipilan nej, tamb andüy wüx mitiük Olivos atnej mbójan marang. ⁴⁰ Wüx tapeayiw quiaj, tasaj minipilan nej:

—Itüniün ocueaj Teat Dios, ngana aleaic marang wüx imbasan nimeech —aj nejiw.

⁴¹ Condom quiaj tacueat nejiw Teat Jesús, tamb tajüy atow nej atüch niüng alndom majlos noic piedra. Quiaj taquieel tiüt micos nej masaj Teat Dios, ⁴² tapiüng:

—Teat, ngwüy alndom mamóngan wüx ximbas meáwan naél leaw aliüc miün; ique ijaw Teat, ngome leawa xique sandium, cos leaw ique ijaw netam —aw.

⁴³ Condom quiaj tapeay nop ángel imiün tiül cielo mambeol nej, müüch nej apac.

⁴⁴ Cos Teat Jesús xeyay tamix omeaats, ngo macueat matün ocueaj Teat Dios; taw xeyay minalil nej, ancatectec tiüt atnej quiej.

⁴⁵ Wüx ndot mataag orar, quiaj witiüt tamb majaw minipilan nej. Almajngot majaw almameayiw, cos laúmb apacüw, xeyay amix omeajtsuw. ⁴⁶ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots imeayiüna? ¡lpan, itüniün ocueaj Teat Dios, quiaj ngondom marang nicuajind wüx imbasan nimeech! —aj nejiw.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús
(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Tengualeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot noic ajlüy nipilan, aaga Judas ombas nej; nej nop nej tiül ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles. Wüx tajngot, nomban atüch Teat Jesús macheech mimboy nej.

⁴⁸ Condom Teat Jesús tasaj a Judas:

—¿Atquiaj lameteots metiib ndeaam Teat Naxeye, wüx apmecheech mimboy neje?
—aj.

⁴⁹ Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tapiüngüw:

—Teat, ¿natsojon naquiüjpan naag es-pada? —awüw.

⁵⁰ Condom nop minipilan Teat Jesús tamb mangoch nop nerang minajiüt natang miteaats, tandoog miác olaag.

⁵¹ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—¡llyan, icueat, ich majlüy! —aj.

Condom quiaj tarreeg olaag aaga naxey quiaj, tataag majneaj nomban. ⁵² Quiaj tasaj ajcüwa montangtang miteaats, at monlüy wüx nadam nangaj iüm, at montangtang teat xeech monajiüt tiül nejiw, leawa tiünüw masapüw nej:

—¿Cuane imbichan espada maquiiüb a tocots xiül quiaj, tewiünana mesapan xique? ¿Neol, jowa xique need xique?

⁵³ Meáwan nüt samb tiül nadam nangaj iüm. ¿Neol ngo mesapan xique? Nganüy cos lamatüch a nüt merangan aag ayaj, at nimeech lamüünd marang atquiaj —aj nejiw.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús
(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Condom quiaj ndeaad Teat Jesús, taquiüraab mamb andüy anüng minatang miteaats. Teat Pedro tandüüb nej mamb, miünquiájan ajngot. ⁵⁵ Ajcüwa nipilan ajalüw biümb quiaj tiül püjchiün mbeay ombiüm minatang miteaats metsantsayej; alchetemoj ayeyiw tiüt biümb. At a Pedro aton tamb tsotom quiaj maquiüjpüw.

⁵⁶ Alquiaj nop nüx nerang najiüt quiaj, wüx tajaw altsotom mbeay biümb a Pedro, tajaw majneaj, quiaj tapiüng:

—At aaga naxey quiaj aton taquiiüb aaga Jesús —aw.

⁵⁷ Aaga Pedro ngo mandiüm mapiüng naleaing, quiaj tapiüng:

—Ngwüy müüm, ngo najaw jane aag ipiüng quiaj —aw.

⁵⁸ Ajóyan quiripite ores, quiaj tajaw nej alinop, tasaj nej:

—Ique aton nop tiül aquiüjpüw nejiw —aj nej.

Quiaj tapiüng a Pedro:

—Naxey, ngwüy ngome xique —aw.

⁵⁹ Úüchan ores tatow ndoj masaj nej aaga nop, quiaj tapiüng alinop:

—Naleaing, aaga naxey quiaj aton aquiiüb nej, cos naw Galilea —aw.

⁶⁰ Aaga Pedro tandüy wüx mapiüng:

—Naxey, ngo najaw cuane ipiüng quiaj —aw.

Tengualeámban mandeac aag ayaj a Pedro, quiaj tepaj a gallo. ⁶¹ Teat Jesús ndiliteay majaw a Pedro. Quiaj leaad

omeaats aaga tapiüng Teat Jesús: "Sasaj ic Pedro, aaga gallo apmepaj nganüy leaw ndoj mepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic", maj nej. ⁶² Wüx leaad omeaats aag ayaj a Pedro, taw quiaj, tapots müüch ajiünts.

*Tawüjchiw Teat Jesús
(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)*

⁶³ Ajcüwa monxey monjiür Teat Jesús itsojayéjan nej, tatoliw nej. ⁶⁴ Quiaj taoeliw oniiüg nej, cas tapots maleambüw mitey. Tasajüw:

—¡Isüet jane neleamb ic! —ajüw.

⁶⁵ At tasajüw nej cuajantanej ngo majneaj.

*Teat Jesús alniüng ajlüy monajiüt
(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)*

⁶⁶ Wüx larraw tiüt, quiaj canchiütoj montangtang monajiüt tiül judíos, montangtang miteaats, átan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Taquiüpüw mamb Teat Jesús andüy niüng alcanchiümoj altegüy montang monajiüt. Quiaj tatüniw nej manguiayiw:

⁶⁷ —Isaj xicon, ¿cuane ipiüng, ngwüy ique aaga Cristo tapiürang aliüca? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Masey nasaj icon, icona ngome apmeyariün sandeac. ⁶⁸ Aton sitiül aleaic natün nanguaiay icon, ngome apmesajan xic, ngome apmetsambijchan xic. ⁶⁹ Naleaing, naw wüx nganüy Teat Naxey apchetem amb wüx miác Teat Dios, aag nerang cuajantanej leaw almajlüy —aj nejiw Teat Jesús.

⁷⁰ Condom yajnguiat tiüt masajüw nej:

—¿Cuane ipiüng, ique micual ic Teat Diosa? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw:

—Xique, atnej ipiüngan quiaj —aj nejiw.

⁷¹ Condom quiaj tapiüngüw:

—¡Cuane tengualeámban macülliüts manguiayiiüts, cos anguiayayooots nguineay andeac! —awüw.

23

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Condom quiaj tambüw meáwan nejiw maquiüpüw mamb Teat Jesús andüy niüng ajlüy a Pilato. ² Wüx tapeayiw quiaj tapots mayacüw asoet, tapiüngüw:

—Aaga naxey cam taxomasan tea-maquiaach nipilan nde marangüch leaw netam marangüch. Apiüng ngo metam majwan tomiün müünd a César. Ngome áagan ayaj, aton apiüng nej aaga Cristoleaw lapiürang aliüc, nop minatang nenajiüt —awüw.

³ Quiaj tatün manguiay nej a Pilato:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nena-jiüt tiül cambaj Israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing teat, atnej lamepiüng quiaj —aj nej.

⁴ Condom Pilato quiaj tasaj natangtang miteaats at meáwan nipilan:

—Nicuajind nisoet ngo naxom wüx om-bas aaga naxey cam —aj nejiw.

⁵ Quiaj nejiw tayambyambüw xeyay nguineay mawaijchaw, tapiüngüw:

—Lamüüch majcüy nipilan, lamaquiaach ngo majneaj meáwan tiül Judea, tamelich tiül Galilea, nganüy lapseay ningüy —awüw.

Teat Jesús alniüng ajlüy Herodes

⁶ Wúxan tanguiay aag ayaj a Pilato, quiaj tatün manguiay sitiül aaga naxey quiaj naw Galilea. ⁷ Wüx tapiüngüw

naleaing, quiaj tüüch mamb andüy niüng ajlüy a Herodes, cos nej natang nena-jiüt tiül Galilea. Aton aaga nüt quiaj Herodes ajlüy tiül Jerusalén. ⁸ Condom Herodes wüx tajaw Teat Jesús, quiaj tapac omeaats xeyay, cos lamajüür nüt tenguijal mandiüm majaw. Xeyay lamanguaiay anderac wüx Teat Jesús nguineay arang. Nej aton tenguijal mandiüm majaw marang noic ateócan. ⁹ Ndoj quiaj tapots müüch matüntün manguiay; pero Teat Jesús ngo mendeac nómban. ¹⁰ Ajcüwa montang-

tang miteaats, at mondüy wüx aaga poch leaw nomb tarang a Moisés, aliw quiaj aton; tatepichaw asoet nej xeyay. ¹¹ Aaga Herodes maquiiüb misoldados nej atso-jayéjan majawüw Teat Jesús. Tasoijquiw nej tiül noic najneajay napixeran majüic atnej nop minatang nenajiüt. Aag ayaj itsow-jow nej. Condom tüüch nej mamb alinomb

andüy niüng ajlüy a Pilato. ¹² Ninguinüt nej a Pilato najcüy aweaag a Herodes; nganüy wüx aaga nüt quiaj nómban ajneajiw.

*Atüniw mandeow Teat Jesús
(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39—19:16)*

¹³ Condom Pilato tapaj canchiümoj meáwan micual cambaj, at montangtang miteaats maquiiüb monajiüt. ¹⁴ Quiaj tasaj nejiw:

—Icona tequiüjpan miün aaga naxey cam. Tepiüngan nej teamaquiaach niplan wüx ngo majneaj. Nganüy lamenguiayıün laímb natüntün nanguiy, ngo naxom wüx ombas nej nicuajind nisoet leaw ipiüngan.

¹⁵ Átan a Herodes aton ngo maxom nicuajind, áag tüüch mandilil alinomb. Nganüy lamejawan ngo majiür nicuajind nisoet aaga naxey cam mandeow wüx. ¹⁶ Leaw sanarang wüx nganüy, sanüüch majwüch, condom sanatsambiich —aj nejiw a Pilato.

¹⁷ Tapiüng aag ayaj Pilato cos alndom tsajmbiüm nop najlüy tiül manchiüc wüx nangos nüt, leawa cambaj atün.

¹⁸ Quiaj niplan anyajnguian tiüt apajüw, tapiüngüw:

—¡Ngwüy nde metsambiich aag ayaj! ¡It-sambiich a Barrabás! —awüw.

¹⁹ Aaga Barrabás quiaj, tajmel tiül manchiüc cos tasojnong niplan majcüiy majawüw monajiüt; aton nej nop nembiy niplan. ²⁰ Quiaj Pilato tandüy wüx masaj nejiw alinomb, cos xeyay tandiüm matsambiich Teat Jesús. ²¹ Quiaj a nganüy niplan tepajüw xeyay napac, tapiüngüw:

—¡Ich mandeow wüx cruz, ich mandeow wüx cruz! —awüw.

²² Pilato quiaj tasaj nejiw amb aro-jmbüw:

—Xique ngo naxom cuane ngo majneaj arang aaga naxey cam. Ngo naxom wüx ombas nej nicuajind nisoet mandeow wüx. Súpan nüüch majwüch, ndoj sanatsambiich —aj nejiw.

²³ Nejiw tepajüw napac, tapiüngüw majmel wüx cruz. Ajcan laxyay ayajaiw a niplan maquiüjpüw montangtang miteaats, quiaj tajlüy atnej andiümüw.

²⁴ Quiaj Pilato tapiüng apmarang leawa nejiw apiüngüw. ²⁵ Condom quiaj tatsambiich

aaga naxey nembiy niplan leaw tatüniw tsajmbiüm, áag leaw tajlüy tiül manchiüc cos tasojnong niplan majcüiy majawüw monajiüt. Ndoj tayac teowixaw nejiw a Teat Jesús marangüw wüx leaw andiümüw.

*Teat Jesús tajmel wüx cruz
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)*

²⁶ Condom quiaj taquiüjpüw mamb Teat Jesús mayacüw wüx cruz. Tenguiálan ajüyiw, quiaj mangochiw nop naxey nenüt Simón, naw tiül cambaj Cirene, les tajngot imiün tiül corrül. Quiaj tüjchiw mambitic a cruz, mandüüb mamb Teat Jesús.

²⁷ Tandüjpiw nej mamb xeyay niplan. Altiül xeyay montaj teajiüntsüw teapajüw cos xeyay amix omeajtsüw. ²⁸ Quiaj Teat Jesús wantsat majaw nejiw, tapiüng:

—Müm montaj monaw Jerusalén, nde mejiüntsan wüx ximbas, ijiüntsan wüxan icona, at wüx micualan. ²⁹ Cos aliüc miün nüt apmapiürang: “Najneajay ajlüy leaw ngondom majiür micual nej, at leaw ngo majiür nine tenguijalachech.” ³⁰ Aaga nüt quiaj niplan apmasajüw a tiük: “Ijmiük wüx ximbasan, ixot xicon”, apmajüw a lom. ³¹ Cos sitiül alndom marangüw aag agüy wüx nüt aliün majlüy nateaic xiül, ¿cuane apmarangüw wüx nawaag nüt? —aw.

³² Wüx taquiüjpüw mamb Teat Jesús, aquiüjpüw mamb ijpüw monxey leaw xeyay ngo majneaj tarangüw; apmay-acaranüw wüx cruz nójiquian maquiiüb.

³³ Condom tapeayiw wüx Calvario, násoic Omal Mondeow, quiaj tayacüw wüx cruz Teat Jesús maquiiüb ajcüw ijpüw monrang xeyay ngo majneaj quiaj. Nop tayacüw amb wüx miác nej, alinop amb wüx miquiamb nej. ³⁴ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Teat Dios, nde meyac wüx imeaats aaga ngo majneaj teamarangüw cam, cos ngo majawüw cuane teamarangüw —aw.

Condom ajcüwa soldados tasuetiw wüx apix nej, membaagayej wüx. ³⁵ Meáwan niplan aliw quiaj teamajawüw. Monajiüt aton titsojow nej, tapiüngüw:

—Alinop mbich awün wüx; nganüy ich mewüneay wüx nejáyan quiaj, majüic sitiül

naleaing nej aaga Cristo lapiürang aliüc —awüw.

³⁶ Átan ajcüwa soldados aton titsojow nej, tatüchiw nej müjchiw nachich vin.

³⁷ Tasajüw:

—Sitiül ique minatang nenajiüt tiül judíos, nganüy erwüneay wüx iquiáyan quiaj —ajüw nej.

³⁸ Tarangüch acas poch wüx omal cruz. Aag ayaj tarangüch wüx ombeayiw griego, wüx ombeay latín, at wüx ombeay hebreo. Apiüng: “Aag agüy minatang nenajiüt ocueajiw judíos.”

³⁹ Camüm nop tiül nejiw ajcüwa monrang xeyay ngo majneaj najlüiy wüx cruz, itsojúyan Teat Jesús, tasaj:

—Sitiül ique aaga Cristo lapiürang aliüc, ¿neol nganüy ngo merwüneay wüx iquiáyan quiaj, mewün xicon aton? —aj.

⁴⁰ Pero aag aquiiüb nej talic nej, tasaj:

—¿Ngo mermbol mendüy Teat Dios? Cos icora aton ajlüyiür tiül aaga naél cam.

⁴¹ Icora naleaing netam mamongochiür atcüy, cos tarangar xeyay ngo majneaj. Nganüy aaga teat naxey cam ngo marang nicuajind ngo majneaj —aj.

⁴² Condom aaga naxey tasaj Teat Jesús:

—Teat Jesús, ich leaam imeaats xic wüx apmejlüy niüng irang natang nenajiüt —aj.

⁴³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing sasaj ic xecual, nganüy apmajlüyiür tiül noic najneajay cambaj nasaic paraíso —aj nej.

Wüx tandeow Teat Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28)

³⁰

⁴⁴ Wüx lamatüch limnüt, quiaj pojniüt nómbar meáwan wüx iüt. Tiün ram lapeay tiül pinawan nchejliow nüt. ⁴⁵ Nüt nómbar ngo merraj, at aaga tarrang jael nepal teomeaats nadam nangaj iüm nómbar chiütaw pinawan. ⁴⁶ Condom Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Teat, sayac tiül iwix xeespíritu —aw.

Wüx landoj mapiüng aag ayaj, quiaj tandeow.

⁴⁷ Condom aaga natang tiül soldados, wüx tajaw meáwan leawa tajlüy quiaj, tandeac najneaj wüx Teat Dios, tapiüng:

—Naleaing, aaga naxey quiaj ngo majiür nicuajind nisoet —aw.

⁴⁸ Ajcüwa nipilan leaw tajlüyiw quiaj, wüx tajawüw meáwan nguineay tajlüy, tandilileaw atoltoliw mal miiündüw nejiw; xeyay ngo majneaj mayajcüw.

⁴⁹ Nganüy meáwan leaw xowüy andeacüw maquiüpüw Teat Jesús aliw quiaj, átan montaj leawa tiünüw imiünüw Galilea mandüpüw nej. Naleaing miünquiájan almajlüyiw, teamajawüw nguineay teajlüy.

Tamiüraad Teat Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-

⁴²

⁵⁰ Tajlüy nop naxey nenüt José, naw tiül cambaj Arimatea tiül iüt Judea, xowüy ajneaj omeaats, arang najneaj. Nej nop tiül natang monajiüt tiül judíos. ⁵¹ Aaga José quiaj teamacül majlüy tiül micambaj Teat Dios. Nej ngo majneaj majaw meáwan leawa ngo majneaj lamarangüw montangtang monajiüt. ⁵² Tamb majaw a Pilato matün Teat Jesús mamiüt. ⁵³ Wüx landoj mawün wüx cruz Teat Jesús, quiaj tawinch tiül noic napixeran. Condom tamb mayac tiül noic oxiüt larangüch noic warraj tüeng tiüc. Tiül aaga oxiüt quiaj nganaw mamelechaw tiül nicuajind mondeow. ⁵⁴ Tiül aaga nüt quiaj tenguial ayambüch leaw apmetam wüx nangos nüt, aton laliüc majmel nüt, quiaj amelich a nüt axoodaran.

⁵⁵ Ajcüwa montaj mondüüb miün Teat Jesús imiünüw Galilea, tambüw majawüw oxiüt. Tajawüw nguineay tapiiberan tiül a Teat Jesús. ⁵⁶ Condom tawüw quiaj, tambüw mayambüw najmboc angan soex, at najmboc angan aceite. Condom taxojtüw wüx nüt axoodaran atnej apiüng tiül aaga poch leawa Teat Dios tüüch a Moisés tanomb.

24

Teat Jesús tapac taw tiül mondeow

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Úmbar arrow domingo wüx amelich seman, ajcüwa montaj tambüw niüng ajlüy oxiüt; ajoyiw mamb najmboc angan soex leawa landoj lamayambüw. At aquiüjpüw

mamb alacas montaj aton. ² Camüm ma-peayiw, quiaj tajawüw aaga piedra napalaran wüx oxiüt lango majlüy niüng tayacüch. ³ Quiaj tajmeliw majawüw. Teat Jesús ngo majlüy quiaj niüng tapiiberan. ⁴ Nejiw nómban mbayajow, ngo majawüw cuane apmarangüw. Quiaj majawüw ijpüw monxey alembemoj niüng ajlüyiw nejiw, xowüy lalitlit apixaw nejiw. ⁵ Quiaj mbayatoj xeyay, taxequiw tiüt omalüw. Condom ajcüwa monxey tasajüw nejiw:

—¿Neol, cuane temeyamban ningüy niüng amiüraad mondeow? cos aaga Teat Naxey almapac. ⁶ Nej ngo majlüy ningüy cos lapac alinomb. Ich leaam imeajtsan leaw tasaj icon wüx altiül Galilea. ⁷ Cos tapiüng, aaga Teat Naxey apmajmel teowixaw nipilan monrang ngo majneaj, apmambiyaw nej wüx cruz. Condom wüx er nüt apmapac alinomb, aw —ajüw nejiw.

⁸ Nejiw quiaj leaad omeajtsuw wüx aaga poch tasaj nejiw Teat Jesús. ⁹ Wüx tandilileaw imiünuw niüng ajlüy oxiüt, quiaj tambüw masajüw ajcüwa gajpanop (11) miapóstoles Teat Jesús, maquiiüb alacas leaw andüüb nej. ¹⁰ Ajcüwa monamb monsaj miapóstoles Teat Jesús, ajcüw ayaj nop María Magdalena, alinop Juana, alinop María mimüm Jacobo, at alacas montaj. ¹¹ Nejiw apóstoles tapiüngüw atnej nechachiw montaj tandeacüw a poch quiaj; ngome tapiüngüw aag ayaj naleaing.

¹² Condom teat Pedro witiüt tamb acuiür andüy niüng ajlüy oxiüt. Almapeay quiaj talech onic majaw tiül oxiüt, tajaw ngo majlüy nicuajind, áagan apix Teat Jesús nawincharan tiül alquiaj. Quiaj a nganüy tandilil mbayánan, ngo majaw cuane najlüy.

Tiül tiiüd andüy Emaús (Mr. 16:12-13)

¹³ Aaga nüt quiaj ijpüw minipilan Teat Jesús aleambüw tiül tiiüd, laambüw andüyiw tiül noic cambaj nenüt Emaús. Ajiür coen gajpanoic (11) kilómetros naw Jerusalén. ¹⁴ Ajcüwa nipilan quiaj tenguial mandeacüw wüx meáwan leawa tajlüy.

¹⁵ Nejiw tenguial mandeacüw wüx aag ayaj, quiaj tatüch nejiw Teat Jesús, tajüyiw nójiquian maquiüpüw. ¹⁶ Naleaing atnej aleaic nexot nej oniüjcüw, ngo majawüw

jane. ¹⁷ Condom quiaj tattün manguiay nejiw Teat Jesús:

—¿Cuane wüx temendeacan tenguijal ijüyiün tiül tiiüda? ¿Neol xeyay amiximeajtsana? —aw.

¹⁸ Quiaj tasaj nej nop nenüt Cleofas, tapiüng:

—¿Neol ngwüy, íquian quiaj iltiül Jerusalén aaga nüt cam, pero ngo mejaw cuane tajlüy quiaja? —aj nej.

¹⁹ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, cuane najlüy quiaja? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—¿Ngo menguiay leaw tajlüy wüx Teat Jesús naw Nazarete? Nej nop nendeac andeac Teat Dios, cuajantanej alndom marang, aton najneajay andeac wüx Teat Dios manguiay nipilan. ²⁰ Naleaing montangtang miteaats, aton monajiüt tiül xecambajan tayacüw nej teowixaw nipilan mayacüw wüx cruz, mandeow. ²¹ Xicona tapiüngasan nej apmawün xicon wüx aaga naél leawa meáwan nipilan judío teamanogochiün. Nganüy lamatüch er nüt tatow ndoj marangüw atquiaj. ²² Nganüy acas montaj tiül xicona teamambolojchiw xicon; cos wüx tambüw majawüw oxiüt úmban arrow, ²³ quiaj tajawüw lango majlüy quiaj Teat Jesús niüng tapiiberan. Ndoj tandilileaw masajüw xicon aag ayaj. Aton apiüngüw tajawüw ijpüw ángeles, tasajüw nejiw aaga Teat Jesús lapac. ²⁴ Condom quiaj tambüw acas saquiüpjan majawüw oxiüt. Tajawüw naleaing atnej tapiüngüw ajcüwa montaj, cos ngo majlüy quiaj Teat Jesús —ajüw nej.

²⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¡Nguitow apac imalan! ¡Ngow amepiüngan naleaing meáwan leawa tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios!

²⁶ ¿Neol cuane ipiüngan, ngo metam mamongoch atquiaj aaga Cristo leaw lapiürang aliüca, wüx nganaw mamb andüy tiül cielo? —aj nejiw Teat Jesús.

²⁷ Condom tapots müüch masaj nejiw wüx meáwan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, ajan wüx aaga poch leawa tüнд a Moisés, tandüüb meáwan leaw tandeacüw wüx nej mondeac andeac Teat Dios.

²⁸ Condom wüx lapeayiw tiül a cambaj niüng andüiyw quiaj, quiaj Teat Jesús tajüic atnej apmamóngan. ²⁹ Pero xeyay tasajsajuw:

—Icül teat, macülliüts, langwiiüts agüy, laliüc majmel nüt —ajüw.

Quiaj tacül Teat Jesús maquiiüb nejiw, taquiüjpüw andüy niüng acüliw. ³⁰ Condom wüx alchetemoj maquiüjpüw nóiquian wüx mes, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, condom tataag orar, ndoj tambaag müüch nejiw. ³¹ Quiaj rat oniüjcüw, leaad omeajtsüw majawüw jane nej. Naleaing Teat Jesús quiaj ndrot, lango maxomüw majawüw. ³² Condom quiaj tendeacndeacüw, tapiüngüw:

—¿Naleaing ngwüy, áag tapots apac omeajtsar wüx aleambaats tiül tiiüd, wüx teamasaj icor wüx Mipoch Teat Dios? —awüw.

³³ Condom aag ayaj, andilileawan tiüt, tandüiyw Jerusalén alinomb. Taxomüw ajcüwa gajpanop (11) miapóstoles Teat Jesús, at meáwan minipilan nej alcanchiümoj maquiüjpüw nóiquian.

³⁴ Andüüban masoiquiw:

—Naleaing Teat Jesús lapac tiül mondeow, cos landoj axomayej maquiiüb teat Simón —ajüw nejiw.

³⁵ Condom ajcüwa ijpüw quiaj tapiüngüw aton nguineay tandeacüw maquiüjpüw Teat Jesús wüx aliw tiül tiiüd, at cos naleaing tajawüw ranüy wüx tambaag a pan.

*Teat Jesús tejüiquichay tiül minipilan nej
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)*

³⁶ Tealeámban mandeacüw aag ayaj, quiaj majawüw Teat Jesús alembem pinawan niüng ajlüiyw nejiw. Tatepeay nejiw, tapiüng:

—Tamtámban ijlüyiüna —aw.

³⁷ Nejiw mbayatoj xeyay, apiüngüw nejiw nembolooch. ³⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol mbayaterona? ¿Neol teteotsan atquiaja? ³⁹ Jogüy ijawan xiwix, xileaj. Xique tan sajlüy. Isamban xic mejawan, cos noic espíritu ngo majiür onij olaats matnej nganüy teamejawan sajlüy cam —aj nejiw.

⁴⁰ Wüx tasaj nejiw aag ayaj, quiaj tüüch nejiw majawüw owix nej oleaj nej.

⁴¹ Nejiw ngo majawüw cuane marangüw, mbayajówan, pero apac omeajtsüw majawüw nej. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Ijiüran ningüy nüeterana? —aj nejiw.

⁴² Quiaj tüjchiw nej quiriw nechench cüet, alquiriw micün xiül. ⁴³ Tasap, tüet quiájan niüng ajlüiyw nejiw. ⁴⁴ Condom tasaj nejiw:

—Aaga leaw teajlüy cam tasajas icon ninguinüt wüx saliün naquiiüb icon. Tapiüngas netam majlüy atnej lasanderac wüx tiül aaga poch leawa tüünd a Moisés nomb, at leaw tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios, at tiül salmos aton —aj nejiw.

⁴⁵ Quiaj tüüch nejiw majawüw ranüy nguineay lamapiüng wüx nej tiül Mipoch Teat Dios. ⁴⁶ Tasaj nejiw:

—Atquiaj lajlüy larangüch wüx nawiig, cos aaga Cristo leaw lapiürang aliüc netam mambiyeran. Condom wüx er nüt apmamac alinomb naw tiül mondeow. ⁴⁷ Netam manderac wüx nej manguiayiw meáwan cambaj wüx aaga iüt cam, masoiquiw netam mayambüw Teat Dios, matüniw ocueaj, para mawüw wüx asoetiw. Netam memelican mendeacan wüx nej naw tiül Jerusalén andüy quiaj. ⁴⁸ Nganüy icona netam mejlüyiün wüx, mepiüngan meáwan aag ayaj cos ijawan naleaing. ⁴⁹ Xique sanüüch miün leawa lamapiüng Xeteat Dios apmüüch icon. Icülíunan ningüy tiül cambaj Jerusalén leaw ndoj meajndiün aag ayaj imiün tiül cielo. Nej apmüüch icon merangan cuajantanej —aj nejiw Teat Jesús.

*Teat Jesús tamb andüy tiül cielo
(Mr. 16:19-20)*

⁵⁰ Condom quiaj tawüw tiül cambaj, taquiiüb nejiw mamb andüy Betania. Quiaj tandic cawüx owix nej, tatün monajneaj müüch nejiw Teat Dios.

⁵¹ Tenguialeámban atün monajneaj, quiaj tacueat nejiw, tanaámb amb andüy cawüx tiül cielo. ⁵² Minipilan nej wüx landoj maquiejiw micosüw nejiw mandeacüw najneajay wüx Teat Jesús, quiaj tandilileaw andüiyw Jerusalén, najneajay apac omeajtsüw. ⁵³ Tanaámb ngo macueatiw ambüw

tiül nadam nangaj iüm mandeacüw na-
jneajay arang Teat Dios.

Najneaj nanderac leaw tapiüng **SAN JUAN** wüx Teat Cristo

Nanderac tiün marang nipilan

¹ Tanomb wüx nganaw majlüt iüt, nganaw majlüt nicuajind, pero aaga Nanderac quiaj almajlüt. Aaga Nanderac quiaj almajlüt maquiiüb Teat Dios; nej Dios nej. ² Nej ajlüy nöiquian maquiiüb Teat Dios nde ajlüy. ³ Meáwan leaw almajlüt, tajlüy arang nej. Nicuajind ngondom majlüt leawa almajlüt nganüy, sitiül nej ngo marang. ⁴ Nej üüch mapac meáwan cuajantanej leaw almajlüt. Aaga neech mapacaran quiaj, arraj nipilan atnej ran arraj cuajantanej. ⁵ Aaga ran quiaj arraj tiül pojniün; pojniün ngondom mapeniich aaga ran quiaj.

⁶ Tajlüy nop naxey nenüt Juan, aaga neech yow nipilan; nej tiün üüch nej miün Teat Dios. ⁷ Aaga naxey quiaj tiün mandeac wüx aaga almajlüt atnej ran quiaj, para mayariw andeac nej meáwan nipilan.

⁸ Juan ngome nej aaga ran quiaj. Nej tiün majüiquich cuane amb apiüng aaga ran quiaj, jane wüx andeac. ⁹ Nej aaga ran quiaj naleaing, tenguial marraj meáwan nipilan; nej tiün wüx aaga iüt cam.

¹⁰ Aaga ran quiaj tajlüy wüx iüt cam, pero nipilan ngo majawüw jane nej masey nej tarang meáwan leaw almajlüt. ¹¹ Nej tiün tiül micambaj nej; pero micambaj nej ngo mandiumüw nej. ¹² Nganüy meáwan monyar andeac nej, ajcüw ayaj tükndiw majlüyiw micual nejiw Teat Dios. ¹³ Cos ngome wijquatoj awiquiach nejiw nipilan, átan ngome aljane tandium majaw wijquiamoj. Aton ngome nop naxey tandium majiür micual nej. Ngwüy, nejiw micual nejiw Teat Dios.

¹⁴ Aaga Nanderac quiaj tiün wijquiam marang nipilan atnej icoots; at tacül ningüy maquiiüpaaats. Tajawaats nej tarang xeyay cuajantanej najneaj. Nej arang leaw naleaing, cos naleaing nej anopúyan

micual Teat Dios. ¹⁵ Juan tiün mandeac wüx nej, tapiüng:

—Tandeacas wüx aaga Teat Naxey cam wüx tapiüngas aliüc miün nop natang, xeyay netam ajlüy, ngo mat xic; cos wüx nganaw najlüy, nej almajlüt —aw.

¹⁶ Xeyay ajüiquich mimonajneaj nej tiül meáwan icoots, cos nej üüch icoots meáwan leaw netam, üüchan. ¹⁷ Aaga ajlüyay poch tüünd teat Moisés tajlüy, para ndom majawaats nguineay netam marangaats. Nganüy aaga jayats poch Teat Jesucristo tüüch icoots para alndom majawaats cuane naleaing, at para mayariüts mimonajneaj nej. ¹⁸ Naleaing nejinguind ngo maxom majaw nejay Teat Dios. Áagan anopúyan micual nej lamajaw cos almaquiiüb, nej ajüiquichay majaw nguineay ajlüy.

Leawa tandeac Juan Bautista (Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ Atcüy tapiüng a Juan wüx ajcüwa monajiüt ocueaj nipilan judío tiül Jerusalén tükchiw mamb acas miteaats ata levitas, matüniw manguiayiw wüx aaga teamandeac quiaj. Tasajüw:

—¿Jowa ique jan ic? —ajüw.

²⁰ Nej ngo mawaiich, aleáingan tapiüng:

—Xique ngome aaga Cristo lapiürang aliüc —aw.

²¹ Tandüyiw wüx matüniw nej manguiayiw:

—¿Jane ic? ¿Ngwüy ique Elíasa? —awüw.

Juan tandüyiw wüx mapiüng:

—Ngwüy, ngome xique —aw.

Condom tandüyiw wüx masajüw nej:

—¿Ngwüy ique alinop nendeac andeac Teat Diosa? —ajüw nej.

—Ngwüy —aw.

²² Condom tasajüw nej alinomb:

—Ngwüy naleaing sapiüngan, ipiüng jane ic, isaj xicon. Cos netam napiüngan wüx sanapeayiün niüng ajlüyiw moneech xicon niünan. Ipiüng jan ic —ajüw nej.

²³ Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Xique aaga nendeac tiül wajchiüc atnej tapiüng Isaías wüx tapiüng: “Ileainguijchan mitiiüd Teat Naxey cos aliüc” —aw.

²⁴ Ajcüwa nasoiquiw mambüw majawüw a Juan quiaj, üuch nejiw mambüw fariseos.

²⁵ Condom tasajüw a Juan:

—Sitiül ngome ique a Cristo, at ngome aaga Elías, at ngome alinop nendeac andeac Teat Dios, ¿neol tapots meaach yow nipilan? —ajüw nej.

²⁶ Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Naleaing ipiüngan xique süüch yow. Nganüy almajlüy nop tíulan nipilan, icona ngo mejawan jane nej. ²⁷ Xique tapiüngas aliüc miün nop natang netam ajlüy, ngo mat xic, cos wüx nganaw najlüy, nej lajlüy. Sayaag ngondom nacheed aonts apaj nej, cos sayaag nicuajind xic —aj nejiw.

²⁸ Atquiaj tajlüy tiül cambaj Betábara nonüt necamb lam Jordán niüng tenguijal üuch yow nipilan a Juan.

Teat Jesús atnej sap ocueaj Teat Dios

²⁹ Aw alinoic nüt, Juan tajaw Teat Jesús aliüc andüy niüng ajlüy nej. Quiaj tapiüng:

—Ijawan aaga naxey aliüc quiaj. Aag ayaj Teat Dios neech nej miün. Apmarangüch wüx nej atnej arangüch wüx quicheech sap nambiyaran wüx pascua, cos nej apmangüy asoet nipilan. ³⁰ Aag ayaj lanapiüng wüx, cos tapiüngas: “Aliüc miün nop teat naxey xeyay netam ajlüy, ngo mat xic. Nej ombas majlüy, xique teoj; cos wüx nganaw najlüy, nej almajlüy”, saw. ³¹ Xique ngo najaw jane nej, nguineay apmajawüw nipilan judío. Áag tiünas nüjchiw mayariw yow —aw.

³² At tapiüng a Juan:

—Xiquiay sajaw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiün imiün cielo atnej noic palom mejquiem wüx ombas nej. ³³ Xique nganaw najaw jane nej. Pero cos aaga nesaj xic niün nüüch yow nipilan lamasaj xic: “Wüx apmejaw Nangaj Espíritu miün andüy wüx ombas nop teat naxey macüll wüx nej, aag ayaj apmüüch nipilan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.” ³⁴ Naleaing, nganüy lanajaw Micual Teat Dios nej, cos xiquiay tajawas atquiaj tajlüy —aw a Juan.

Teat Jesús tarriiid acas minipilan nej

³⁵ Aw alinoic nüt Juan alembem quiaj almaquiiüb ijpüw minipilan nej. ³⁶ Quiaj majaw aleamb quiaj Teat Jesús, tapiüng:

—Ijawan, jogüy lapseay aaga nasoic Misap Teat Dios —aw.

³⁷ Ajcüwa ijpüw minipilan Juan wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tambüw mandüjpiw Teat Jesús. ³⁸ Teat Jesús wantsat majaw almandüjpiw nej, tasaj nejiw:

—¿Cuane iyamban, teat? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Rabí (amb apiüng nequiaach), ¿nguiane icül? —ajüw nej.

³⁹ Tasaj nejiw Teat Jesús:

—Tabaatsaron mejawan —aj nejiw.

Quiaj tambüw majawüw nguiane acül. Condom tacülíwan quiaj maquiüjpüw, cos langwiüts.

⁴⁰ Nop tiül aaga ijpüw quiaj leaw tanguiayiw andeac teat Juan, condom tandüjpiw Teat Jesús, aag ayaj teat Andrés, michiig teat Simón Pedro. ⁴¹ Condom aaga Andrés quiaj tsajmbiüt mayamb Simón micoj nej, tasaj:

—Lanaxoman aaga Mesías nasoic a Cristo, aag lapiürang aliüc —aj.

⁴² Condom teat Andrés taquiiüb mamb teat Simón majaw Teat Jesús. Wüx Teat Jesús tajaw a Simón, quiaj tasaj:

—Ique Simón micual teat Jonás, nde nganüy apmenüt Cefas, aag ayaj nasoic Pedro —aj nej.

Teat Jesús tarriiid Felipe y Natanael

⁴³ Aw alinoic nüt Teat Jesús tind amb andüy tiül iüt Galilea, quiaj taxom Felipe, tasaj:

—Mac, tabar —aj.

⁴⁴ Aaga Felipe quiaj naw Betsaida tiül micambajüw Andrés y Pedro. ⁴⁵ Condom aaga Felipe tamb mayamb Natanael. Wüx taxom tasaj:

—Lanaxoman aaga teat naxey leaw tanomb lamandeac wüx nej tiül aaga nawiig tarang Moisés. At ajcüwa mondeac andeac Teat Dios tandeacüw wüx nej. Aag ayaj nenüt Jesús, micual José, naw cambaj Nazaret —aj.

⁴⁶ Quiaj tapiüng Natanael:

—Jow aaga cambaj Nazaret quiaj, ¿mbich cuane najneaj alndom maw quiaja? —aw.

Quiaj tapiüng a Felipe:

—Tabar mejaw —aw.

⁴⁷ Wüx Teat Jesús tajaw ajngot a Natanael, quiaj tapiüng:

—Jogüy aliüc nop nipilan judío leaw ngome áag awaiich —aw.

⁴⁸ Quiaj tasaj nej Natanael:

—¿Neol teat, nguiane meyaag ximbas? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique tajawas ic wüx nganaw mapaj ic Felipe, wüx alchetemear teowil toc —aj nej.

⁴⁹ Condom quiaj tasaj nej Natanael:

—Rabí, ique aaga Micual Teat Dios, ique minatang nenajiüt tiül nipilan judío —aj nej.

⁵⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol, aag sasaj ic tajawas ic teowil toc teyar sandeaca? Naleaing apmejaw aliüc miün apmajlüy xeyay najneajneaj, ngome áagan ayaj —aj nej.

⁵¹ At tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, nde nganüy andüy quiaj apmejawan lejquiaw nangaj cielo, apmejawan ajcüwa ángeles ocueaj Teat Dios iünüw at andilileaw niüng ajlüy Teat Naxey —aj nejiw.

2

Nengoch owix tiül Caná

¹ Wüx er nüt tajlüy nop nengoch owix tiül cambaj Caná tiül iüt Galilea. Alquiaj mimüm Teat Jesús. ² Teat Jesús maquiiüb minipilan nej tasoiQUIW mambüw quiaj aton. ³ Camüm wüx tümb a vin, quiaj tasaj nej mimüm nej Teat Jesús:

—Lango majlüy vin manganeowaran —aj nej.

⁴ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Müm, ¿neol tesaj xic atquiaja? Cos xique nganaw matüch a nüt narang cuajantanej —aw.

⁵ Quiaj tasoiQUIW monbeol, asaj nejiw mimüm Teat Jesús:

—Irangan leaw apmasaj icon —aj.

⁶ Ajlüy quiaj anaíw xor iquial yow narangüch piedra. Ajcüw ayaj atam nejiw a nipilan judío wüx arangüw leawa lambójan marangüw para majlüyiw nerixix alinomb teombas Teat Dios. Ajcüwa xor quiaj ajoy ojpeacüw tengwüy gajpowüw ngan yow.

⁷ Condom Teat Jesús tasaj monbeol:

—Ichipichan yow a xor quiaj —aj nejiw. Quiaj tachipichaw. ⁸ Ndoj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nganüy itembiün noic pite, ijoyiün mamb, ijchan aaga najlüy wüx nengoch owix —aj nejiw.

Condom atquiaj tarangüw. ⁹ Wüx ndoj manganeow aaga yow narangüch marang vin, aaga najlüy wüx nengoch owix quiaj, nej ngo majaw nguiia naw. Pero ajcüwa monbeol lamajawüw cos nejiw monpiow yow. Condom aaga najlüy wüx nengoch owix quiaj, tapaj aaga nench, ¹⁰ tasaj:

—Meáwan nipilan ombas mayacüw najneajay vin. Wüx laxeyay anganeowaran, quiaj apmayacüw ngo majneajay vin. Nganüy a ique tepal aaga najneajay vin, ndójwüx tewün —aj nej.

¹¹ Ninguiaj amelich arang ateócan Teat Jesús tiül aaga cambaj Caná tiül Galilea. Tüüch majaraw nguineay nej alndom marang cuajantanej. Quiaj minipilan nej tayariw nej andeac.

¹² Wüx ndoj ayaj, quiaj Teat Jesús tamb andüy tiül cambaj Capernaum, taquiiüb mimüm nej, michiig nej, minipilan nej. Tacüliw quiaj acas nüt.

Jesús tawün leaw ngo metam majlüy tiül nangaj iüm

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Laliüc matüch a nüt majlüy aaga nangos nüt pascua ocueajiw nipilan judío. Quiaj tamb Teat Jesús andüy tiül cambaj Jerusalén. ¹⁴ Wüx tajmel tiül nadam nangaj iüm, taxom quiaj monüüb boy, monüüb sap, monüüb palom, at mongowüüch tomiün altsotomoj quiaj. ¹⁵ Wüx tajaw aag ayaj, quiaj tarang nots newüjchay para mewüjchay. Condom tawün meáwan tiül nadam nangaj iüm maquiüpüw misapüw nejiw, at miboyiw nejiw. Tawiich ninguiün mitomiünüw mongowüüch tomiün; tatech ninguiün mimesüw nejiw.

¹⁶ Tasaj monüüb palom:

—¡Iwüniün ningüy aag ayaj! Nde merangan ombiüm Xeteat marang plas —aj nejiw.

¹⁷ Minipilan nej quiaj leaad omeajtsüw naleaing tarangüch tanomb niüng apiüng:

"Xeyay sanajcüy, cos ngo mind najaw marangüw ngo majneaj tiül ombiüm Xeteat", aw.

¹⁸ Condom ajcüwa nipilan judío tatüniw manguiayiw nej:

—¿Neol terang atquiaja, cuane apmejüiquich merang najawan, majüic nguiane iyar minajiüt merang atquiaja? —ajüw nej.

¹⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Indrojchiün ombas aaga nangaj iüm cam, ndoj xique wüx er nüt sanawitich alinomb —aj nejiw.

²⁰ Quiaj titsojow nej, tapiüngüw:

—Aaga nadam nangaj iüm cam tarangüch wüx ic miow anaíw (46) neat; ¿nguineay ipiüng ique apmewitich wüx er nüte? —awüw.

²¹ Pero Teat Jesús ngo mandeac wüx aaga nadam nangaj iüm quiaj. Nej tandeac andüy wüx ombas nej. ²² Wüx Teat Jesús tapac alinomb imiün tiül mondeow, quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw aaga poch leaw tandeac quiaj. Aton tayariw tayacüw wüx omeajtsüw leawa nomb tarangüch mondeac andeac Teat Dios, at aaga poch tasaj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús ayaag omeajtsüw meáwan nipilan

²³ Wüx Teat Jesús altiül Jerusalén tiül nangos nüt pascua, xeyay nipilan tayariw leaw nej aquiaach cos tajawüw meáwan ateócan leaw nej tarang. ²⁴ Naleaing Teat Jesús ngo masap ombas majaw nejiw, cos ajaw nguineay ajlüiy meáwan.

²⁵ Nej ngo metam nejinguiind masaj nej nguineay omeaats nipilan, cos nej lama-jaw nguineay omeaats meáwan nipilan.

3

Teat Jesús tandeac aweaag Nicodemo

¹ Tajlüy nop naxey tiül fariseos nenüt Nicodemo. Nej nop nenajiüt tiül nipilan judío. ² Aaga naxey quiaj tamb majaw Teat Jesús noic ongwiiüts. Tasaj:

—Rabí, sajawan Teat Dios tüch ic mewiün mequiaach xicon; cos nejinguiind ngondom marang ateócan atnej ique irang sitiül ngome Teat Dios ambeol nej —aj.

³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj ic, sitiül aljane ngo wijquiam alinomb, ngome apmajlüy tiül xenipilan majaw micambaj Teat Dios —aj nej.

⁴ Quiaj Nicodemo tatün nej manguiay:

—¿Nguineay alndom nop natang nipilan mandilil wijquiam alinomba? ¿Mbich alndom majmel teomeaats mimüm nej alinomb wijquiam? —aj nej.

⁵ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj ic, sitiül nop nipilan ngo wijquiam alinomb naag yow y Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios. ⁶ Leaw micual cambajiüt, cambajiüt nej; nganüy jane apwijquiam alinomb naag Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajlüy atnej jayats wijquiam, awiquiach nej Nangaj Espíritu. ⁷ Nde mbayamear menguiay sasaj ic quiaj: "Netam wijquiamaran alinomb", naj ic. ⁸ Cos iünd apep nguiajan-tanej imiün, alndom menguiay aterriür, pero ngo mejaw nguiane imiün, at ngo mejaw nguiane andüy. Atquiaj ajlüy wüx nop jayats wijquiam, awiquiach nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios —aj nej.

⁹ Nicodemo tandüy wüx matün manguiay:

—¿Nguineay alndom marangüch atnej ipiüng quiaja? —aj nej.

¹⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ique nop ic natang nequiaach tiül nipilan judío. ¿Neol ngo mejaw wüx aag ayaja? ¹¹ Naleaing naleaing sasaj ic, xicona sandeacan wüx leaw sajawan naleaing, at leaw sajawan naag xiniüjan sandeacan manguiayaran. Pero icona ngo mendiüman Meyariün sandeacan. ¹² Sitiül ngo Meyariün sandeac wüx leaw almajlüy ningüy wüx aaga iüt cam, ¿nguineay apmeyariün sitiül sanandeac wüx leaw almajlüy tiül cielo?

¹³ 'Nejinguiind nganaw mamb andüy cawüx tiül cielo, áag miün tiün imiün cawüx tiül cielo, aag ayaj Teat Naxey, cos imiün quiaj tiün. ¹⁴ Atnej tanomb tarang Moisés tiül wajchiüc wüx taxaing nop narangüch ndiüc mayac cawüx wüx nots xiül, atanquiaj apxaijnguam Teat Naxey mayacüch wüx cruz. ¹⁵ Pares meáwan

jangantanej leaw apmayar nej andeac, apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios.

Teat Dios xeyay andiüm meáwan nipilan

¹⁶ 'Cos Teat Dios xeyay andiüm meáwan nipilan wüx aaga iüt cam, áag tüüch miün anopúyan Micual Nej mawün wüx asoet jangantanej leaw apmayar nej andeac. Atquiaj ngondom ndrom mamb tiül aaga xeyay ngo majneaj; pero apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷ Teat Dios ngo müüch miün anopúyan Micual nej wüx aaga iüt cam mayac asoet nipilan. Ngwüy, nej tiün mawün wüx asoetiw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam. ¹⁸ Jane apmayar andeac Micual Teat Dios, Teat Dios lango mayac nej asoet; pero jane ngo mayar andeac nej, mbich landoj lamayac nej asoet Teat Dios, cos ngo mayar andeac anopúyan Micual Nej. ¹⁹ Nej tiün wüx aaga iüt cam majlüy atnej ran, cos aquiaach leaw naleaing. Pero altiül ngo mandiümüw aaga ran quiaj, cos xeyay tandiümüw aaga pojniün niüng alndom mexotayej marangüw ngo majneaj. Ajcüw ayaj lamayac nejiw asoetiw Teat Dios. ²⁰ Meáwan ajcüw leaw andiümüw marangüw ngo majneaj ngo mandiümüw aaga ran quiaj, ajcüiyw majawüw, ngo matüchiw. Cos sitiül apmambüw quiaj, aaga ran quiaj apmajüiquich ngo majneaj teamarangüw. ²¹ Nganüy monrang najneaj, nejiw mbich ambüw niüng ajlüy aaga ran. Quiaj ajüiquichaw nguineay arangüw najneaj atnej andiüm Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

Juan Bautista tandem alinomb wüx Teat Jesús.

²² Ndoj Teat Jesús taw Jerusalén tamb andüy tiül iüt Judea aquiiüb minipilan nej. Tacüliw quiaj acas nüt, tüjchiw yow nipilan. ²³ Aton Juan tenguijal üüch yow nipilan tiül Enon, quiájan niüng ajlüy Salim cos ajlüy quiaj xeyay yow. Xeyay nipilan apeayiw quiaj müjndiw yow. ²⁴ Aag ayaj tajlüy wüx nganaw mayacüch tiül manchiüc a Juan.

²⁵ Condom tajlüy noic mondeac tiül nipilan judío maquiüjpüw minipilan Juan nguineay alndom najneajay majlüyiw

majaw nejiw Teat Dios. ²⁶ Ndoj ajcüw aaga nipilan quiaj, tambüw masajüw a Juan:

—Rabí, ijaw nguineay teamarang aaga naxey leaw tequiiüb nonüt necamb lam Jordán, áag tesaj xicon wüx. Nganüy nej aton tenguijal üüch yow nipilan, meáwan laambüw mandüjpiw nej —ajüw.

²⁷ Quiaj tasaj nejiw a Juan:

—Nejinguind ngondom marang aag ayaj sitiül Teat Dios najlüy tiül cielo ngo müüch nej marang. ²⁸ Icona tenguiayiün wüx tapiüngas, xiique ngome aaga Cristo lapiürang aliüc. Xiique tüjndiüs niün ombas xic, nej aliüc tamiün. ²⁹ Pues wüx nop nench apmaquiiüb nop nüx, aaga nench quiaj almajiür miamigo nej alquiaj almaquiiüb nej. Wüx anguiay nej andeac xeyay apac omeaats manguiay. Ata xiique nganüy wüx sanguiay nguineay Teat Jesús xeyay andüjpiw nej, xeyay apac ximeaats nanguaiay, cos leaw ninguiaj netam narang. ³⁰ Nej netam marang natang, nganüy xiique apmapateay satam.

Aaga niün imiün tiül cielo

³¹ 'Aaga niün imiün tiül cielo, nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Nganüy nop najlüy wüx iüt, aag ayaj naw wüx iüt; nej andeac wüx leaw ajlüy wüx aaga iüt cam. Nganüy aaga niün imiün tiül cielo, nej ajlüy wüx meáwan almajlüy. ³² Nej andeac wüx leaw ajaw, at andeac wüx leaw anguiay; pero nejinguind ngo mayar andeac nej. ³³ Jane apmayar andeac nej, aag ayaj apmajaw naleaing andeac Teat Dios. ³⁴ Cos jane Teat Dios üüch miün, nej andeac leaw andeac Teat Dios, cos Teat Dios üüch nej Nangaj Miespíritu nej palanüy, ngo metam mapeax. ³⁵ Teat Dios xeyay andiüm Micual Nej; meáwan leaw almajlüy lamayac tiül owix nej. ³⁶ Jane ayar andeac Micual Teat Dios apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. Nganüy jane ngo mandiüm mayar andeac Micual Teat Dios, ngome apmajaw aaga apacaran quiaj cos xeyay ajcüy majaw nej Teat Dios —aj nejiw a Juan.

4

Teat Jesús tendeac afeaag nop najtaj naw Samaria

¹ Wüx Teat Jesús tajaw nguineay ajcüwa fariseos tandecnдеacüw wüx nej cos teaxeyay minipilan nej, aton xeyay teamüch yow nipilan ngo matnej Juan; ² masey ngome nejay Teat Jesús need yow, minipilan nej arangüw. ³ Wüx Teat Jesús tajaw aag ayaj, quiaj taw quiaj tiül Judea, tandilil andüy Galilea alinomb.

⁴ Pero netam mamong amb tiül iüt Samaria. ⁵ Condom tatüch tiül noic nine cambaj nenüt Sicar tiül iüt Samaria. Quiájan mbeay cambaj ajlüy miíüt aaga Jacob najlüy tanomb. Aaga iüt quiaj nej tüch José micual nej. ⁶ Alquiaj aaga lol pil tarang teat Jacob tanomb. Teat Jesús cos laúmb apac ajüy, chetet quiaj mbeay lol, laliüc lembem nüt. ⁷ Quiaj tapeay nop najtaj naw Samaria mepiow yow. Teat Jesús tasaj nej:

—Nachej tigüy miyow müm, nanganeow —aj.

⁸ Minipilan nej laambüw tiül cambaj mangalüw nüeteran. ⁹ Aaga najtaj naw Samaria tasaj Teat Jesús:

—¿Neol techej xicueaj yow, teat? Cos ique nop ic nipilan judío, nganüy xique nop najtaj nawas Samaria. Ique ijaw nipilan judío ngome áag andeacüw maquiüpüw monaw Samaria —aj.

¹⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül mejaw leaw Teat Dios alndom müüch, aton mejaw jane nechej icueaj yow, sayaag apmetün xicueaj, condom sanüch ic yow leaw üch mapacaran meáwan nüt —aj.

¹¹ Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Teat, ique ngo mejiür cuane merwüneay yow, nganüy aaga lol cam xeyay nequiliüt. ¿Nguiaw naw apmeyar aaga yow ipiüng quiaja? ¹² Cos xexejchiün teat Jacob tacueat müüch xicon aaga lol cam. Nej tanganeow aaga yow, at micual nej, minimal nej. ¿Jow nganüy ique, alwüx itama, ngo matneje? —aj nej.

¹³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Jangantanej apmanganeow a yow cam apmind anganeow yow alinomb. ¹⁴ Pero jane apmanganeow aaga yow xique sanüch, langome apmind anganeow yow alinomb. Cos aaga yow xique sanüch,

apmajlüy tiül nej atnej noic lol teapacaw müüch nej mapac meáwan nüt —aj nej.

¹⁵ Condom tasaj nej aaga najtaj:

—Teat, iich xic aaga yow ipiüng quiaj, quiaj langome apmind sanganeow yow alinomb, atquiaj ngo metam niün ningüy nayar yow —aj nej.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür ipaj minoj, iquiiüb miün —aj.

¹⁷ Quiaj tapiüng a najtaj:

—Ngo najiür xenoj —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing ipiüng ngo mejiür minoj;

¹⁸ cos lamejiür acoquiw. Nganüy aag almequiiüb, aag ayaj ngome minoj. Naleaing tepiüng —aj nej.

¹⁹ Camüm manguiay aag ayaj a najtaj, quiaj tapiüng:

—Teat, sapiüng ique nop nendeac andeac Teat Dios. ²⁰ Isaj xic neol xexejchiün tarangüw casa Teat Dios cawüx wüx aaga tiük quiaj, nganüy icona nipilan judío ipiüngan áagan tiül Jerusalén alndom marangüch casa Teat Dios —aw.

²¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Netam meyar sandeac, müm, cos aliüc miün nüt wüx ngome apmetam meamban wüx aaga tiük quiaj, átan ngome apmetam meamban Jerusalén merangan casa Teat Dios.

²² Icona monaw Samaria ngo mejawan Jane teamerangan casa; xicona mbich sajawan Jane sarangan casa, cos naw tiül nipilan judío ajlüy Jane apmawün wüx asoeteran. ²³ Aliüc apmatüch a nüt, aag ayaj nganüy, cos Jane naleaing ayamb Teat Dios wüx omeaats, apmajüiquich naleaing wüx omeaats arang, ngo mitsoj. Cos Teat Dios aton atquiaj andiüm marangüch casa. ²⁴ Teat Dios Espíritu nej; Jane apmayamb nej netam marang con omeaats, masey ngondom maxom majaw —aj nej.

²⁵ Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Lanajaw aliüc Mesías, aaga nasoic Cristo. Wüx nej apmapeay apmasaj icoots nguineay ajlüy meáwan cuajantanej —aj nej.

²⁶ Teat Jesús tapiüng:

—Xique aag ipiüng quiaj, tenguial andeacar —aw.

²⁷ Aliünüw wüx andeacüw, quiaj ajngotoj minipilan Teat Jesús. Nejiw mbaya-jow wüx tajawüw Teat Jesús teandeac maquiiüb nop najtaj. Pero taton ngo matüniw nej manguiayiw cuane andiüm a najtaj, cuane wüx teamandeacüw. ²⁸ Condom quiaj taw quiaj a najtaj, acueátan quiaj mingan nej; tamb andüy tiül cambaj, tasaj nipilan:

²⁹ —Macaron, ijawan nop naxey lamasaj xic meáwan leaw lanarang. ¿Ngwüy ijaca, aaga Cristo neje? —aj nejiw.

³⁰ Quiaj tawüw tiül cambaj, tambüw majawüw Teat Jesús. ³¹ Wüx nipilan nganaw mapeayiw quiaj, minipilan nej teamasajüw nej:

—Teat, mac iret —ajüw.

³² Nej tasaj nejiw:

—Xique sajiür süet, icona ngo mejawan cuane —aj nejiw.

³³ Condom minipilan nej tapots atünayej menguiayayej:

—¿Ngwüy, aljane tajamiün üet neje?

—awüw.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona apac imeajtsan wüx landoj iretiün, xique apac ximeaats wüx sarang leaw Xeteat Dios tüch xic niün narang, cos sandiüm nandondoch minajiüt nej.

³⁵ Icona wüx lapiürüch corrül ipiüngan: “Wüx lamatüch apiquiw caaw, quiaj apxai-jnguiam omeaats corrül”, irawan. Nganüy xique sasaj icon: Netam mejawan a corrül, cos nganüy lajneaj xaijnguiam omeaats corrül. ³⁶ Jane arang xenajiüt maxaing sapiür, sanangüy alinoic nüt, cos aaga arang quiaj apmajlüy meáwan nüt. Aaga nepiür, maquiiüb nexaing omeaats corrül, apmapac omeajtsuw nóiquian. ³⁷ Ningüy ajüic naleaing leaw apiürang: “Pálwüx nepiür, pálwüx nexaing”. ³⁸ Xique lanüüch icon meamban merangan xenajiüt. Aag ayaj apmajlüy atnej wüx nop mayambüch mamb maxaing omeaats corrül, masey ngome nej nepiür; cos pálwüx nesaj nipilan wüx xique, nganüy icona ipeánan mesajüw mayambüw xic —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Xeyay nipilan monaw tiül aaga cambaj tiül iüt Samaria tayariw andeac Teat Jesús wüx tanguiayiw andeac aaga najtaj, cos

tapiüng: “Tasaj xic meáwan leaw lanarang”, maw. ⁴⁰ Wüx tapeayiw quiaj monaw tiül aaga cambaj quiaj, tapots masajüw Teat Jesús macül quiaj maquiüpüw. Quiaj tacül quiaj ic nüt. ⁴¹ Xeyay nipilan tayariw nej andeac wüx tanguiayiw nejay Teat Jesús tenguijal aquiaach. ⁴² Condom tasajüw a najtaj:

—Nganüy mbich lanayariün andeac nej cos nejay tanguiayasan andeac, ngome áagan leaw tesaj xicon wüx nej. Nganüy sajawan naleaing nej aaga Cristo leaw lapiürang aliüc mawün wüx asoet nipilan meáwan wüx iüt —ajüw nej.

Teat Jesús tamongoch iün andeow micual nop nenajüi

⁴³ Wüx tamong ic nüt quiaj, Teat Jesús taw Samaria, tamb andüy Galilea.

⁴⁴ Masey nejay Teat Jesús tandeac nguineay nop nendeac andeac Teat Dios ngome andiüram tiül miíüt nej, nganüy nej apmandilil mandüy quiaj alinomb.

⁴⁵ Wüx tapeay tiül Galilea, apac omeajtsuw majawüw nej monaw quiaj, cos nejiw laiünüw Jerusalén aton majawüw nangos nüt pascua. Tajawüw quiaj meáwan leaw nej tarang wüx nangos nüt.

⁴⁶ Condom Teat Jesús tandilil alinomb andüy cambaj Caná tiül Galilea, niüng ningenüüt tangowüüch yow marang vin. Ajlüy tiül cambaj Capernaum nop natang nenajüiöt ocueaj cambaj, xeyay iün andeow micual nej. ⁴⁷ Aaga naxey quiaj wüx tanguiay Teat Jesús lapseay Galilea imiün Judea, tamb matüch quiaj majaw. Tapots matün ocueaj Teat Jesús mamb aniüng nej mamongoch iün andeow micual nej, cos laxeyay, laliüc mandeow. ⁴⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Icona sitiül ngo mejawan ateócan ngome apmeyariün sandeac —aj.

⁴⁹ Naleaing aaga nenajüiöt xeyay tatün ocueaj Teat Jesús, tasaj:

—Teat, ich majmiüc imal imeaats, tabar wúxan nganaw mandeow xecual —aj nej.

⁵⁰ Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür ijtsor, micual lajneaj —aj.

Aaga naxey tayar andeac Teat Jesús, quiaj tajtsor. ⁵¹ Wüx laámb apmapeay

aniüng nej, tambüw mangochiw nej mimos nej, tapiüngüw:

—Micual lajneaj —ajüw nej.

⁵² Condom quiaj tatün manguiay nejiw cuame ores tajneaj micual nej. Quiaj tapiüngüw:

—Tim lanchejliow nüt tacueat müüch nej nerraar, quiaj tajneaj —awüw.

⁵³ Quiaj leaad omeaats aaga naxey, naleaing aaga ores wüx tasaj nej Teat Jesús: “Micual lajneaj”, maj nej. Quiaj aaga naxey tayar andeac Teat Jesús maquiiüb meáwan leaw alaniüng nej.

⁵⁴ Aaga leaw tarang Teat Jesús wüx tandilil andüy Galilea imiün Judea, aag ayaj amb ijmbüw ateócan lamarang quiaj.

5

Tajneaj nop ndron ombas tiül Betesda

¹ Wüx ndoj ayaj lamatüch a nüt wüx nipilan judío ajiürüw noic nangos nüt. Quiaj Teat Jesús tamb alinomb andüy Jerusalén. ² Ajlüy quiaj tiül Jerusalén noic apal ombeay cambaj niüng among sap. Alquiaj noic nadam oniüg yow, minüt nej Betesda tiül ombeayiw nipilan judío. Ayey nej tiüt acoquiar iüm ngo majiür owil.

³ Ajlüyiw quiaj xeyay moniün andeow: altiül nesomb, altiül necoex, altiül ndron ombas ngondom majüy. Teamacüliw ngow, cojores apmendalalüy a yow quiaj.

⁴ Cos nguiajnguiaj iün nop ángel ocueaj Teat Dios maól a yow, ndoj jane ombas apmajmel tiül a yow quiaj apmajneaj iün andeow. ⁵ Alquiaj nop naxey lamajiür nimiow gajpopeac (38) neat iün andeow. ⁶ Teat Jesús tajaw alpiiüm quiaj, lamajaw lamajiür xeyay neat iün andeow a naxey quiaj, quiaj tasaj:

—¿Ngwüy indiüm mejneaja? —aj.

⁷ Quiaj tasaj nej aaga niün andeow:

—Teat, ngo najiür jane mayac xic tiül yow wüx apmendalalüy. Cos wüx lasamb sanajmel, quiaj lajmel alinop ombas nej —aj nej.

⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Witiür,ixaing mitec ijüy —aj.

⁹ Andúüban ajneaj a naxey quiaj, taxaing mitec nej, tajüy. Pero cos aaga nüt quiaj,

noic nüt axoodaran, ¹⁰ quiaj ajcüwa monajiüt tiül judíos tasajüw aaga naxey lajneaj quiaj:

—Nganüy nüt axoodaran, ngondom mexaing mejoy mitec —ajüw.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw aaga naxey:

—Aaga neech xic najneaj, nej nesaj xic: “Ixaing mitec, ijüy” —aj xic.

¹² Quiaj tatüniw nej manguiayiw:

—Jane aaga nesaj ic: “Ixaing mitec, ijüye”? —ajüw nej.

¹³ Naleaing aaga naxey quiaj ngo mjaw Jane netaag nej majneaj, cos tajlüyiw quiaj xeyay nipilan, nganüy Teat Jesús laaw quiaj. ¹⁴ Condom Teat Jesús taxom nej tiül nadam nangaj iüm. Tasaj:

—Ijaw nganüy lerneaj, nde mendüy wüx merang nisoet, ngana maxom ic alinoic xeyay ngo majneaj —aj nej.

¹⁵ Condom tamb a naxey quiaj masaj ajcüwa monajiüt tiül judíos Teat Jesús netaag nej majneaj. ¹⁶ Quiaj ajcüwa monajiüt tajcüyiw majawüw Teat Jesús, tayambüw ombas mambiyaw cos arang cuajantanej wüx nüt netam maxoodaran. ¹⁷ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xeteat meáwan nüt arang najiüt, ata xique aton —aj nejiw.

¹⁸ Quiájan ajcüwa monajiüt tandiümüw mambiyaw nej cos ngome áagan arang wüx nüt axoodaran, pero cos tayac atnej Dios nej wüx tapiüng miteat nej Teat Dios.

Leaw Micual Teat Dios alndom marang

¹⁹ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, Micual Teat Dios ngondom marang nicuajind arángan; nej arang leaw ajaw arang miteat nej. Cos meáwan leaw arang miteat nej, átan micual nej alndom marang aton.

²⁰ Teat Dios xeyay andiüm Micual Nej, üüch nej majaw meáwan leawa nej teamarang; aliüc miün apmüüch majaw alngün xeyay najneaj leawa icona apmbayameron mejawan. ²¹ Cos Teat Dios apacüüch mondeow, atquiaj Micual Nej aton apmapacüüch Jane nej andiüm. ²² Ngome nejay Teat Dios apmayac asoeteran, meáwan ayaj lamayac teowix Micual Nej. ²³ Atquiaj meáwan nipilan netam marangüw casa Micual Nej atnej arangüw casa Teat Dios.

Jane ngo mandiüm Micual Teat Dios, átan ngo mandiüm Teat Dios, cos Teat Dios neech nej miün.

²⁴ Naleaing sasaj icon: Jane apmayac omeaats wüx manguiay sandeac, aton mayar andeac aaga neech xic niün, nej apmapac meáwan nüt, lango majmel asoet. Apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ²⁵ Naleaing sasaj icon, aliüc apmatüch a nüt, aag ayaj nganüy, wüx mondeow apmanguiayiw andeac Micual Teat Dios. Jane apmanguiay mayar andeac apmapac. ²⁶ Teat Dios üüch mapacaran, atquiaj Micual Nej aton alndom müüch mapacaran, cos atquiaj üüch nej Teat Dios marang. ²⁷ At lamüüch majaw wüx asoeteran cos nej Teat Naxey. ²⁸ Nde mbayameron menguiayiün aaga sasaj icon cam, cos aliüc miün nüt wüx meáwan mondeow apmanguiayiw nej andeac. ²⁹ Jane tarangüw najneaj apmawüw tiül mondeow mapacüw meawan nüt tiül cielo; nganüy monarang ngo majneaj apmapacüw aton majmel asoetiw nejiw.

Ajlüy nejüiquich jane nej Teat Cristo

³⁰ Xique ngondom narang nicuajind sandíüman xique, sarang leawa sasoic. Wüx xique sayac asoet aljane, sayac leaw naleaing nej tarang. Xique ngo nateots narang sandíüman xique, sarang leaw andiüm Xeteat Dios, cos nej tüüch xic niün. ³¹ Sitiül xiquiáyan quiaj teanandeac wüx leaw alndom narang, alndom mapiürang aag ayaj ngo membeat. ³² Ajlüy nop nendeac naleaing wüx xique nguineay alndom narang. Xique sajaw leaw nej andeac wüx xique, aag ayaj xeyay nembeat. ³³ Icona teajchiün mambaran niüng ajlüy Juan matüniw manguiayiw nej. Leaw nej tapiüng wüx xique aag ayaj naleaing. ³⁴ Xique ngo metam xic aljane mapiüng jane xic. Aag ayaj sasaj icon cos sitiül apmeyariün sandeac apmeriowan wüx isoetiün. ³⁵ Aaga teat Juan tajlüy atnej nots najquiol teatit andaab marraj nipilan. At icona tapac imeajtsan acas nüt wüx tarraj icon cos tenguiayiün aquiaach nej. ³⁶ Xique sajiür cuane nejüiquich jane xic; aag ayaj alwüx ambeat, ngome áagan leaw tapiüng a Juan. Meáwan leawa xic sarang,

leaw tüjndiüs niün narang, ajüiquich ma-jaw naleaing Teat Dios neech xic niün. ³⁷ Aaga Teat neech xic niün quiaj, aton lamandeac wüx xique; masey icona ngo menguiayiün andeac nej, ngo mexoman mejawan. ³⁸ Meáwan andeac nej ngo macül wüx imeajtsan, cos ngo mendiüman meyariün andeac aaga leawa Teat Dios tüüch miün. ³⁹ Icona xeyay ipacan wüx meteowan Mipoch Teat Dios cos ipiüngan quiaj alndom mepacan meáwan nüt tiül cielo. ¿Neol ngo mejawana, tiül Mipoch Teat Dios andeac wüx xique? ⁴⁰ Naleaing icona ngo mendiüman meyariün sandeac nüüch icon mepacan meáwan nüt tiül cielo.

⁴¹ Xique ngo nayamb nipilan marangüw xic casa ombeayíwan. ⁴² Xique sayaag im-basan, sajaw icona ngo mendiüman Teat Dios. ⁴³ Jogüy xique tiünas, tüüch xic niün Xeteat Dios, pero icona ngo meyariün sandeac. Jondot miün nop nejáyan quiaj, aag ayaj mbich apmeyariün andeac nej. ⁴⁴ ¿Nguineay icona apmeyariün andeac Teat Dios sitiül mbich meaw ilombochayon icoyónan quiaj? Cos ngo mey-acan wüx imeajtsan meyamban mandeac najneaj wüx imbasan Teat Dios. ⁴⁵ Nde mepiüngan xique sanayac isoetiün niüng ajlüy Xeteat Dios; cos leaw arang atquiaj, aag ayaj a poch tüünd Moisés leaw ipiüngan indüjpiün. Aag ayaj ajüiquich nguineay irangan. ⁴⁶ Jondot naleaing iyariün andeac Moisés, apmeyariün sandeac aton, cos Moisés tapiüng wüx xique. ⁴⁷ ¿Nguineay apmeyariün sandeaca, sitiül andeac teat Moisés ngo meyariün? —aj nejiw Teat Jesúz.

6

Teat Jesúz tüüch ületiw acoquiaw mil monxey

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

¹ Noic nüt Teat Jesúz tamb andüy necamb nadam yow Galilea, aaga nasoic Tiberias aton. ² Xeyay nipilan tandüjpiw nej mamb cos lamajawüw tarang xeyay ateócan, ta-mongoch iün andeow xeyay moniün andeow. ³ Condom Teat Jesúz tamb andüy wüx nop tiük chetet quiaj maquiiüb minip-ilan nej. ⁴ Laliüc matüch aaga nangos nüt

pascua ocueajiw nipilan judío. ⁵ Wüx Teat Jesús taxaing omal majaw aliückw xeyay nipilan, quiaj tasaj a Felipe:

—¿Nguiane apmangalaats nüeteran müjchiiüts metiw meáwan ajcüwa nipilan quiaja? —aj.

⁶ Aag ayaj tandeac cos andiüm majaw cuane apmapiüng a Felipe, cos Teat Jesús lamajaw cuane apmarang. ⁷ Quiaj tasaj nej a Felipe:

—Teat, masey majlüy ijquiaaw coic miow (200) tomiün denario majon pan, ngome apmatüch nejiw nequirquiriwi —aj nej.

⁸ Condom quiaj alinop minipilan nej Teat Jesús, aaga Andrés michiig a Simón Pedro, tapiüng:

⁹ —Alningüy nop nench ajiür acoquiaaw pan cebada alijpüw nine cüet. Pero ¿ngui-tow apmawiül aaga atoyay nipilan quiaja? —aw.

¹⁰ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Isajan meáwan chetemoj —aj nejiw.

Cos niüng almajlüyiw ajlüy xeyay nine nateaic soex, quiaj chetetoj tiüt, atüch tam acoquiaaw mil monxey. ¹¹ Quiaj Teat Jesús taxaing aaga acoquiaaw pan; condom wüx landoj müüch gracias Teat Dios, quiaj tamaag müüch minipilan nej. Condom minipilan nej tajineaw müjchiw meáwan ajcüwa nipilan. Atanquiaj tarang wüx aaga cüet aton, tüch nejiw leaw tandiümüw. ¹² Condom wüx lapaxiow üetiw, quiaj tasaj minipilan nej:

—Ixainguiün meáwan leawa nenaw, ngondom majcueat tiüt nicuajind —aj nejiw.

¹³ Almümb maxainguiw, leaw nenaw üetiw tiül aaga acoquiaaw pan cebada leaw tajlüy, chipiüt gajpiüp (12) nchep. ¹⁴ Ajcüwa nipilan almajawüw aaga ateócan lamarang Teat Jesús quiaj, tapiüngüw:

—Naleaing, nejay aaga nendeac andeac Teat Dios leaw netam miün ningüy wüx iüt cam —awüw.

¹⁵ Nej a Teat Jesús wüx tajaw andiümüw masapüw nej mayacüw marang minatang nenajiüt ocueajiw nejiw, quiaj taw quiaj anopüyan. Tamb andüy miünquiaj tiül tiüc.

*Teat Jesús tajüy teomal yow
(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)*

¹⁶ Wüx langwiiüts, quiaj minipilan nej Teat Jesús tawüw tiüt tambüw andüyiw mbeay aaga nadam yow. ¹⁷ Lapojniowüy, nganaw mapeay quiaj Teat Jesús, quiaj tajtepiw tiül nop müx mamongoj a yow quiaj andüyiw cambaj Capernaum.

¹⁸ Condom quiaj taw noic nadam iünd xowüy lapac, tayac nadamdam omal yow.

¹⁹ Wüx lamiünquiaj ambüw, quiaj tajawüw Teat Jesús laliüc matüch nejiw, teajüy amb teomal yow. Quiaj mbayatoj. ²⁰ Nej tasaj nejiw:

—Nde mbayameron, xique, ngome al-jane —aj nejiw.

²¹ Nejiw apac omeajtsüw, quiaj tatepichaw nej tiül müx, camüm mayajcüw lapeayiw niüng andüyiw quiaj.

Nipilan tayambüw Teat Jesús

²² Ajcüwa nipilan tacülíwan necamb yow aaga ongwiiüts quiaj. Wüx rat tiüt tealeámban mayambüw quiaj Teat Jesús; cos tajawüw ambüw tiül müx minipilan nej nejíwan quiaj, pero Teat Jesús ngo mamb; aton cos áagan a müx tajlüy quiaj. ²³ Aliünüw quiaj niüng Teat Jesús tatün ocueaj Teat Dios metiw ajcüwa nipilan quiaj; quiaj apeayiw quiaj acas müx imiünüw tiül cambaj Tiberias. ²⁴ Wüx tajawüw naleaing ngo majlüy quiaj Teat Jesús átan minipilan nej, quiaj tajtepiw tiül ajcüwa müx quiaj, tambüw andüyiw Capernaum mayambüw Teat Jesús.

Jesús, aaga pan üüch mapacaran

²⁵ Wüx tapeayiw necamb aaga nadam yow quiaj, quiaj taxomüw Teat Jesús, tasajüw:

—Rabí ¿ngüt tepeay ningüye? —ajüw.

²⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, sajaw tenguijal meyamban xic cos paxiüt iretiün, ngome teameyamban xic cos ijawan neol alndom narang cuajantanej. ²⁷ Netam merangan najiüt meyamban cuane meatiün. Pero nde meyacan imeajtsan wüx leaw alndom mexoman ningüy wüx iüt cos ngome ap-maiüc, apmamong naben. Netam meyamban leawa ngome apmamong: aaga neech mapacaran meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. Aag ayaj Teat Naxey apmüüch icon,

cos Teat Dios lamayac teowix nej marang aag ayaj —aj nejiw.

²⁸ Condom quiaj tatüniw manguiayiw nej:

—¿Cuane netam narangana? ¿Nguineay alndom narangan leaw Teat Dios andiümä? —awüw.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Leaw andiüm Teat Dios majaw merangan, aag ayaj meyariün andeac jane üuch miün —aj nejiw.

³⁰ Condom quiaj tasajüw nej:

—¿Cuane alndom merang najawan para nayariün indeaca? Jow nganüy, ¿cuane apmeranga? ³¹ Cos xexejchiün tüjndiw nüeteran wüx tajlüiyi tiül wajchiüc, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Tüjndiw nüeteran imiün cielo” —ajüw nej.

³² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ngome mixejchiün Moisés neech nejiw a nüeteran quiaj; nejay Xeteat Dios neech nejiw. Nganüy nej lamüüch icon leaw najneajay nüeteran imiün tiül cielo. ³³ Cos nüeteran leawa Teat Dios üuch nganüy, aag ayaj tüüch miün imiün tiül cielo, para meáwan nipilan wüx iüt mapacüw meáwan nüt —aj nejiw.

³⁴ Condom tasajüw nej:

—Teat, iich xicon aaga nüeteran ipiüng quiaj —ajüw nej.

³⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique aaga nüeteran alndom müüch mapacaran meáwan nüt. Cos jane aliük niüng sajlüy langome apmind üet; jane apmayar sandeac langome apmind anganeow yow alinomb. ³⁶ Naleaing landoj nasaj icon, pero cos icona ngo meyariün sandeac masey lamejawan xic. ³⁷ Meáwan leaw Xeteat Dios üuch xic majlüy xenipilan nejiw, nejiw aliücwü niüng sajlüy, xique ngome sanawüniw. ³⁸ Xique tiünas ximiün cielo narang leaw andiüm aaga neech xic niün, ngome xiün narang leaw xique sandiüm. ³⁹ Xeteat Dios, aag neech xic niün, nej ngo mandiüm majaw ndrom nop tiül nejiw leaw nej lamüüch xic; leawa nej andiüm, aag ayaj napacüjchiw alinoic nüt. ⁴⁰ Leaw Xeteat Dios andiüm, aag ayaj meáwan jane apmajaw Micual nej mayar

andeac, apmapac meáwan nüt; xique sana-pacüjchiw alinoic nüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁴¹ Quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío tapots andeacndeacüw ngo majneaj wüx Teat Jesús cos apiüng: “Xique aaga nüeteran tiün imiün cielo”, maw. ⁴² At tapiüngüw:

—¿Neol, ngome aag ayaj Jesús micual José? Icoots ajawaats jane miteat nej mimüm nej. Jow nganüy, ¿neol tapiüng nej imiün tiül cielo tiüna? —awüw.

⁴³ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icueatiün indeacndeacan quiaj.

⁴⁴ Nejinguind ngondom miün niüng sajlüy sitiül Xeteat Dios neech xic niün ngo mambeol nej miün. Aton xique sanapacüüch alinoic nüt majlüy niüng sajlüy. ⁴⁵ Tiül minawijquiaaw mondeac andeac Teat Dios apiüng: “Teat Dios apmaquiaach meáwan nipilan.” Atquiaj a nganüy jane ayar andeac Teat Dios mayac wüx omeaats aliük niüng sajlüy.

⁴⁶ Nejinguind alinop ngo maxom majaw Xeteat Dios, aag miün leaw tiün imiün niüng ajlüy nej, nej ajaw. ⁴⁷ Naleaing naleaing sasaj icon, jane ayar sandeac aag ayaj lamajiür mapacaran nganüy, at apmajijiür mapacaran meáwan nüt tiül cielo.

⁴⁸ Xique aaga nüeteran neech mapacaran meáwan nüt. ⁴⁹ Mixejchiün tanomb tüjndiw nüeteran imiün cielo wüx tajlüiyi tiül wajchiüc, pero tandeowüw. ⁵⁰ Nganüy xique teanasaj icon wüx leaw nüeteran tiün imiün tiül cielo, cos jane apmüet aag ayaj langome apmandeow. ⁵¹ Xique aaga nüeteran almapac, tiün imiün cielo. Jane apmüet aaga nüeteran cam apmapac meáwan nüt. Aaga nüeteran leaw xique sanüüch, aag ayaj xecuerpo. Cos sanandeow ingow andeow meáwan nipilan wüx iüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁵² Condom ajcüwa nipilan judío quiaj, tapots andeacndeacüw tíulan nejiw, tapiüngüw:

—¿Nguineay apiüng aag ayaj nej nüeterana? ¡Mbich icoots apmatsambaats nej! —awüw.

⁵³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, sitiül ngo met-samban a Teat Naxey, ngo menganeowan

miquiej nej, ngondom mepacan meáwan nüt. ⁵⁴ Jane apmatsamb xic manganeow xequiej apmapac meáwan nüt; cos xique sanapacüüch alinoic nüt. ⁵⁵ Xique aaga naleaing nüeteran, at xequiej aton aaga naleaing nanganeowaran. ⁵⁶ Jane apmatsamb xic manganeow xequiej apmaw wüx asoet nej; quiaj apmajlüy nöiquian maquiiüb xic, ata xique sanajlüy nöiquian naquiiüb. ⁵⁷ Xeteat Dios neech xic niün almapac, ata xique aton salnapac cos nej almapac. Atanquiaj jane apmatsamb xic sanüüch mapac meáwan nüt. ⁵⁸ Xique aaga atnej nüeteran tiün imiün tiül cielo. Aaga nüeteran quiaj ngome atnej Teat Dios tüüch mixejchiiüts müetiw wüx tajlüiy wüx tajlüiy tiül wajchiüc. Masey tüetiw, pero tandeowüw. Jane apmüet aaga nüeteran sasaj icon quiaj, apmapac meáwan nüt —aj nejiw Teat Jesús.

⁵⁹ Atquiaj taquiaach Teat Jesús tiül noic sinagoga tiül Capernaum niüng xenenguejow nipilan judío.

Leaw üüch mapacaran meáwan nüt

⁶⁰ Wüx tanguiayiw aag ayaj, altiül minipilan nej tapiüngüw:

—Aag ayaj xeyay naél. ¿Mbich jane alndom manguiay mayac wüx omeaats aag ayaja? —awüw.

⁶¹ Condom Teat Jesús wüx tajaw teandeacndeacüw wüx aag ayaj, quiaj tatün manguiay nejiw:

—¿Ngo majneaj meyajcan aag ayaja? ⁶² ¿Cuane apmepiügan ndot mejawan landilil Teat Naxey andüy tiül cielo niüng tajlüy nomba? ⁶³ Áagan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios alndom müüch mapacaran; nganüy aaga cuerpo ngondom mambeol nicuajind. Meáwan poch leaw lanasaj icon quiaj Nangaj Espíritu üüch xic nendeac, ajcüw ayaj üüch mapacaran. ⁶⁴ Xique sajaw ngome meáwan icona iyariün sandeac —aj nejiw.

Tandeac atquiaj Teat Jesús cos lamajaw jane ngo mayar nej andeac, at lamajaw jane apmayac nej teowix monajiüt. ⁶⁵ Aton tasaj nejiw:

—Lanasaj icon, nejinguind ngondom miün niüng sajlüy mayar xepoch sitiül Xeteat Dios ngo mambeol nej miün —aj nejiw.

⁶⁶ Ajan quiaj xeyayiw tiül minipilan nej tanotoj tiüt, langó mandüjpiw nej.

⁶⁷ Condom quiaj Teat Jesús tatün manguiay ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej:

—¿Jow icona, ngwüy indiüman meriümban mécueatiün xic atona? —aj nejiw.

⁶⁸ Quiaj tasaj nej Simón Pedro:

—Teat ¿jane alinop alndom nandüjpiün? Cos íquian quiaj indeac a poch leaw alndom müüch mapacaran meáwan nüt. ⁶⁹ Xicona lanayariün indeac, aton sajawan naleaing ique a Cristo lapiürang aliüc, aaga Nangaj Micual Teat Dios almapac —aw.

⁷⁰ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol ngwüy, lanarriiid icon gajpiüp (12) xenipilan? Pero naleaing sajaw nop tiül icona minipilan nej nimeech —aj nejiw.

⁷¹ Teat Jesús tandeac aag ayaj wüx ombras Judas, aaga micual Simón Iscariote, cos lamajaw aaga Judas quiaj apmayac nej teowixaw monajiüt, masey nej naw tiül a gajpiüp (12) minipilan nej.

7

Michiig Teat Jesús ngo mayariw nej andeac

¹ Wüx ndoj aag ayaj, Teat Jesús tajüy maquiaach tiulan iüt Galilea; ngo mandiüm mamb tiül iüt Judea, cos ajcüwa monajiüt tiül judíos andiümüw mambiyaw nej.

² Laliüc matüch nangos nüt wüx nipilan judío arangüw namix nine nden leaaw omeajtsuw wüx tajlüiy tiül wajchiüc mixejchiw nejiw. ³ Quiaj michiig nej Teat Jesús tasajüw nej:

—¿Neol tecülan ningüye? Quiür indüy tiül iüt Judea; atquiaj minipilan monlüyiw quiaj apndom majawüw leawa teamerang.

⁴ Cos sitiül nop andiüm majaraw, ngondom marang leaw arang axotüyan. Nganüy ique sitiül temendiüm mejaraw, ijüiquichay nómbar majawüw meáwan nipilan leaw alndom merang —ajüw nej.

⁵ Ninguiaj ajüiquich nejiw michiig nej ngo mayariw nej andeac. ⁶ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Xique nganaw matüch a nüt namb quiaj, icona ngünantanej nüt alndom meamban. ⁷ Cos ngome apmajcüyw

majawüw icon nipilan; pero ajcüiyw majawüw xic, cos aleáingan sapaj ocueajiw wüx arangüw ngo majneaj. ⁸ Quiüran icona ijawan a nangos nüt quiaj; xique ngo namb cos nganaw matüch namb —aj nejiw.

⁹ Ndoj masaj nejiw aag ayaj tacúlan tiül iüt Galilea.

Teat Jesús tamb majaw nangos nüt

¹⁰ Condom wüx laambüw michiig nej, ndoj Teat Jesús aton tamb Jerusalén tiül iüt Judea majaw aaga nangos nüt quiaj, axotüyan cos ngo mandiüm majawüw nej nipilan. ¹¹ Ajcüwa monajiüt tiül judíos tayambüw nej quiaj, tapiüngüw:

—¿Wülaaga naxey? —awüw.

¹² At tiül a nipilan aton tandeacndeacüw wüx nej. Altiül tapiüngüw: “Aaga naxey najneaj arang”; altiül tapiüngüw: “Ngo majneaj arang, xowüy awaiich nipilan”, awüw.

¹³ Pero nejinguind ngo mandeac wüx ombas nej manguiayaran, cos imboloj mandüiyw monajiüt.

¹⁴ Lapeay pinawan ajlüy a nangos nüt, quiaj Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm, tapots aquiaach nipilan. ¹⁵ Quiaj mbayatoj ajcüwa monajiüt, tapiüngüw:

—¿Nguineay tendüy aag ayaja, sitiül nej ngo mequiajchaya? —awüw.

¹⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Leawa xique saquiaach, aag ayaj ngome xepoch; xique saquiaach leaw asaj xic aaga neech xic niün. ¹⁷ Sitiül aljane naleaing andiüm marang leaw andiüm Teat Dios, nej apmajaw sitiül meáwan saquiaach quiaj naleaing ocueaj Teat Dios, tengwangüy sandeácan. ¹⁸ Jangantanej leaw andeac awúnan tiül omeaats, aag ayaj teamayamb malombocharan; nganüy jane ayamb nguineay alndom manderac najneaj wüx aaga neech nej miün, aag ayaj andeac naleaing, ngo mawaiich.

¹⁹ ¿Neol ngwa, teat Moisés tüüch icon aaga poch netam merangana? Naleaing nejinguind tiül icona ngo marang atnej tapiüng. Jow nganüy, ¿neol tendiüman membiyan xique? —aj nejiw.

²⁰ Quiaj tasajüw nej nipilan:

—¡Lamaxom ic nimeech! ¿Neol, jane teamidiüm mambiy ique? —ajüw nej.

²¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xeyay tamb wüx imeajtsan wüx tarangas noic najneaj wüx nüt axoodaran.

²² Ipiüngan teat Moisés tüüch icon leaw ajlüyay arangüch, aaga circuncisión, masey ngome nejay tayac, cos nde tanomb lamarangüw mixejchiün. Nganüy icona itajcan circuncidar nop masey wüx nüt axoodaran. ²³ Atquiaj ajlüyay merangan masey wüx nüt axoodaran, cos ipiüngan netam merangan aaga poch tayac teat Moisés. Jow nganüy, ¿neol tejcüyiün mejawan xic cos samongoch iün andeow nop naxey wüx nüt axoodarana? ²⁴ Netam mejawan nop cuane arang, ndoj cas teyacan asoet. Nde Meyacyacánan asoet jangantanej sitiül ngo mejawan naleaing cuane arang —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús apiüng nguiane imiün

²⁵ Condom acas nejiw leaw monaw quiaj tiül Jerusalén tapots andeacndeacüw wüx Teat Jesús, tapiüngüw:

—¿Neol ngome aag ayaj leaw tea-mayambüw mambiyawa? ²⁶ Nganüy joyaj tenguijal aquiaach nipilan, nejinguind ngo mapal nej. ¿Ngwüy ijaca monajiüt lamapiüngüw naleaing aaga naxey quiaj, nej aaga lapiürang netam miün? ²⁷ Icootsa ajawaats nguia naw aaga naxey quiaj, pero wüx aliüc a Cristo lapiürang aliüc nejinguind ngome apmajaw nguia naw —awüw.

²⁸ Teat Jesús alquiaj teaquiaach nipilan tiül nadam nangaj iüm; tandeac napac, tapiüng:

—Icona ijawan jane xic; ijawan nguiane nawas. Naleaing xique ngo niün narang leaw sandíuman xique, tiünas cos Xeteat tüüch xic niün. Icona ngo mejawan jane nej, pero naleaing nej Teat Dios nej. ²⁹ Xique sajaw jane nej, cos nej tüüch xic niün —aw.

³⁰ Quiaj tandiümüw masapüw nej; pero nejinguind ngo majntsop masap cos nganaw matüch a nüt ndeaam. ³¹ Xeyay nipilan tayariw nej andeac, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj naleaing nej áag lapiürang netam miün. ¿Mbich alndom ma-jlüy alinop marang ateócan atnej nej lama-ranga? —awüw.

Fariseos tasajüw mongot masapüw Teat Jesús

³² Wüx ajcüwa fariseos tanguiayiw nipilan teandeacüw najneaj wüx Teat Jesús, quiaj nejiw maquiüpüw ajcüwa montangtang miteaats tasajüw mongot monjiür aaga nadam nangaj iüm masapüw nej. ³³ Tenguialeámban aag ayaj, Teat Jesús tasajnipilan:

—Áagan acas nüt sanacül ningüy naquiiüb icon, condom sanandilil sandüy niüng ajlüy aaga neech xic niün. ³⁴ Icona masey apmeyamban xic, naleaing ngome apmexoman, cos ngondom meamban niüng sanamb —aj nejiw.

³⁵ Quiaj ajcüwa monajiüt tapots andeacndeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Nguiane apiüng apmamba niüng ngondom maxomaatsa? ¿Ngwüy ijaca, apmamb maquiaach ajcüwa icootsa leaw tambüw tiül iüt Grecia, ngwüy tiül alinoic iüta; ngwüy naleaingue apmamb maquiaach pálwüx nipilana? ³⁶ ¿Nenuiney amb aag apiüng quiaj wüx tapiüng: “Apmeyamban xic pero ngome apmexoman xic, cos ngondom meamban niüng sanajlüy”? —awüw.

Yow neech mapacaran meáwan nüt

³⁷ Aaga nüt wüx ndojndoja nangos nüt, wüxay chipiowaran quiaj, quiaj Teat Jesús witiüt, tandeac napac, tapiüng:

—Sitiül aljane nind anganeow yow, ich miün niüng sajlüy manganeow. ³⁸ Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios, jane ayar sandeac apmajlüy atnej teapacaw tiül omeaats nej aaga yow leaw üuch mapacaran —aw Teat Jesús.

³⁹ Pues aaga yow quiaj apiüng wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw apmündiw meáwan monyar andeac Teat Jesús. Aaga Nangaj Espíritu quiaj nganaw miün cos Teat Jesús nganaw mandilil andüy tiül cielo.

Nipilan ngo mandeacüw nóiquian

⁴⁰ Altiül nipilan wüx tanguiayiw aag ayaj tapiüngüw:

—Naleaing aaga naxey quiaj nejay aaga nendeac andeac Teat Dios leaw netam miün —awüw.

⁴¹ Altiül tapiüngüw:

—Aag ayaj a Cristo leawa Teat Dios tapiüng apmüüch miün mawün asoet nipilan —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—¿Mbich tiül Galilea alndom maw quiaj aaga Cristo? ⁴² Cos Mipoch Teat Dios apiüng aaga Cristo netam majlüy nop naw tiül acualaats mixejchiüts David. Aton netam maw tiül cambaj Belén niüng tanomb wijquiat David —awüw.

⁴³ Atquiaj tajlüy, palpálwüx tandeacüw wüx Teat Jesús. ⁴⁴ Altiül tandiümüw masapüw nej mamb tiül manchiüc, pero nejinguind ngo majntsop masap.

Monajiüt ngo mayariw andeac Teat Jesús

⁴⁵ Wüx ajcüwa mongot monjiür nadam nangaj iüm tandilileaw niüng ajlüyiw fariseos maquiiüb montangtang miteaats, quiaj tatüneran manguiayaranüw:

—¿Wü, neol ngo mequiüpjan miün a naxeye? —ajowiw.

⁴⁶ Quiaj tapiüngüw a mongot monjiür nadam nangaj iüm:

—Nejinguind ngome áag mandeac atnej teamandeac aaga naxey —awüw.

⁴⁷ Quiaj tasajüw nejiw a fariseos:

—¿Ngwüy, at icona aton lamawaiich icon? ⁴⁸ ¿Neol, cuane ijawan, mbich aljane monajiüt tiül icootsa, ngwüy aljane tiül fariseos lamayariw andeac neje?

⁴⁹ Ajcúwan a nipilan leaw ngo majawüw wüx aaga poch tüнд Moisés, nejiw monyar andeac nej. Nejiw cuajparüw, apmambüw tiül ngo majneaj —ajüw nejiw.

⁵⁰ Alquiaj aaga Nicodemo, áag tambiaw Teat Jesús noic ongwiiüts, cos nop nej fariseo aton. Quiaj tasaj nejiw:

⁵¹ —¿Neol, nguiane tenguiayiün aag ayaja? Sajaw ngondom mayacaats asoet nop naxey sitiül ngome ombas mapajaats manguiayiiüts andeac, majawaats cuane arang —aj nejiw.

⁵² Quiaj tasajüw nej:

—¿Ngwüy ique aton nerio Galilea? Iyamb, iteow tiül Mipoch Teat Dios, quiaj apmejaw ngome áag ajlüy nop nendeac andeac Teat Dios naw Galilea —ajüw nej.

⁵³ Condom quiaj tacueatiw, tajtsoriw anopnopoj.

8

Nop najtaj ndeaan wüx naxey

¹ Condom Teat Jesús tamb andüy wüx mitiüt Olivos. ² Raw miün tiüt, quiaj tandilil andüy tiül nadam nangaj iüm. Xeyay nipilan tambuw majawüw nej; quiaj chetet tapots maquiaach nejiw.

³ Camüm tapeayiw quiaj mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos. Aquiüpüw mamb nop najtaj asapüw wüx naxey, mayacüw pinawan nipilan niüng ajlüy Teat Jesús. ⁴ Quiaj tasajüw Teat Jesús:

—Teat, aaga najtaj cam ndeaan wüx naxey. ⁵ Tiül aaga poch tüünd Moisés apiüng netam majlos mandeow ajcüwa montaj monrang atquiaj. Jowa ique, ¿cuane ipiünga? —ajüw nej.

⁶ Aag ayaj asajüwan majawüw cuane apmapiüng, nguineay maxomüw cuane wüx mayacüw nej asoet. Quiaj Teat Jesús mejquiet tiüt, tapots majenchjench tiüt owix nej. ⁷ Cos tanaámb matüniw manguiayiw nej, quiaj lembet, tasaj nejiw:

—Jangantanej tiül icona ayaag ngo majiür nisoet, nej ich malox ombas aaga najtaj cam —aj nejiw.

⁸ Ndoj mejquiet tiüt alinomb, tandüy wüx majenchjench tiüt owix nej. ⁹ Quiaj ajcüwa monajiüt wüx tanguiayiw aag ayaj tayajcüw ngo majneaj, taxinguiaw; tawüw quiaj noprópan, ajan wüx leaw natang, ndójwüx meáwan nejiw tawüw quiaj. Néjan quiaj Teat Jesús tacül quiaj niüng ajlüy aaga najtaj. ¹⁰ Quiaj Teat Jesús witiüt alinomb. Wüx tajaw néjan a najtaj aliün quiaj, quiaj tasaj:

—Müm najtaj, ¿wüliwe? ¿Neol, nejinguin lango mayacüw isoete? —aj.

¹¹ Quiaj tasaj nej a najtaj:

—Ngwüy teat, nejinguin —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ata xique aton ngo nayac isoet. Quiür, nde mendüy wüx merang nisoet —aj nej.

Teat Jesús atnej ran wüx iüt

¹² Teat Jesús tandüy wüx maquiaach nipilan, tapiüng:

—Xique sajlüy ningüy wüx aaga iüt cam atnej ran. Jane andüüb xic ngome apmajüy

tiül pojniün; cos xique sanarraj mitiüjtüw nejiw, aton apmapacüw meáwan nüt —aw.

¹³ Quiaj tasajüw nej ajcüwa fariseos:

—Ique indeácan aag ayaj; nguineay sana-jawan sitiül naleaing, cos wüx nop andeac wúxan ombas nej, aag ayaj ngo membeat —ajüw nej.

¹⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Masey sandeac wúxan xique, naleaing leaw sandeac aag ayaj nembeat; cos sajaw nguiane ximiün tiünas, at sajaw nguiane sandüy sanamb. Pero icona ngo mejawan nguiane ximiün tiünas, átan ngo mejawan nguiane sandüy sanamb. ¹⁵ Icona iyacan asoet atnej ajlüyay merangan ningüy wüx iüt. Xique ngo niün nayac asoet nejin-guind. ¹⁶ Ndot xique nayac asoet aljane, sanarang naleaing atnej netam; cos ngome xíquian quiaj wüx sarang, saquiiüb wüx Xeteat, aaga neech xic niün. ¹⁷ Tiül minaw-ijquian apiüng sitiül ajlüy ijpüw monjaw mandeacüw nóiquian leawa tajawüw, netam mayarich andeacüw nejiw. ¹⁸ Nganüy sasaj icon xique nop nendeac leawa sajaw wüx xique, alinop nejay Xeteat aaga neech xic niün, nej aton apiüng wüx jane xique —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁹ Condom quiaj tatüniw manguiayiw nej:

—¿Nguiane almajlüy miteate? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona ngo mejawan jane xic, átan Xeteat ngo mejawan jane nej. Sitiül icona mejawan jane xic, at Xeteat aton apme-jawan jane nej —aj nejiw.

²⁰ Atquiaj tapiüng Teat Jesús wüx ten-guijal aquiaach nipilan tiül nadam nangaj iüm niüng ajlüy iquial nichech. Nejinguin ngo masap nej cos nganaw matüch minüt nej ndeaam.

Niüng sanamb icona ngondom meamban

²¹ Condom tasaj nejiw alinomb Teat Jesús:

—Xique sanamb, icona apmeyamban xic. Naleaing icona apmendeowan tiül isoetiün. Niüng sanamb icona ngondom meamban quiaj —aj nejiw.

²² Quiaj ajcüwa monajiüt tiül judíos tandeacndeacüw wüx, tapiüngüw:

—¿Ngwüy, apmembiyay nejáyan quiaja, áag tapiüng ngondom mambaats niüng apmamba? —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Icona neriowan wüx iüt; xique nawas cawüx tiül cielo. Icona ijiüran iniüngan ningüy; xique tiül cielo saniüng. ²⁴ Áag tasajas icon apmendeowan wüx isoetiün, cos ngo meyariün mepiüngan naleaing xiquiay aaga teanasaj icon wüx quiaj —aj nejiw.

²⁵ Condom quiaj tatüniw nej manguiayiw:

—¿Neol, jane ique? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Landoj lanasaj icon Jane xic.

²⁶ Alndom nasaj icon xeyay cuajantanej, at alndom najüiquich nguineay irangan; pero ngo metam narang, cos sandeac leaw asaj xic aaga neech xic niün. Aag ayaj sasaj meáwan nipilan cos sajaw aag ayaj naleaing —aj nejiw.

²⁷ Naleaing nejiw nómban ngo maxomüw omeajtsuw nguineay Teat Jesús teamasaj nejiw wüx Teat Dios. ²⁸ Áag tasaj nejiw Teat Jesús:

—Wüx landoj mexainguiün meyacan cawüx aaga Teat Naxey, quiaj apmejawan xique. Ngo narang nicuajind xiquiáyan quiaj, xique sandeac leaw Teat Dios asaj xic nandeac. ²⁹ Aaga neech xic niün tanaámb aquiiüb xic; nej nómban ngo macueat xic cos xique meáwan nüt sarang leaw nej andiüm —aj nejiw.

³⁰ Wüx tandeac atquiaj xeyay nipilan tayariw nej andeac.

Aaga naleaing nanderac quiaj alndom mawün wüx jangantanej

³¹ Condom quiaj Teat Jesús tasaj ajcüwa nipilan judío leawa lamayariw andeac nej:

—Sitiül icona tanaámb meyacan wüx imeajtsan leaw sasaj icon, apmejlüyiün tiül xenipilan. ³² Quiaj apmejawan cuane naleaing; ndoj aaga naleaing quiaj apmawün icon wüx isotiün —aj nejiw.

³³ Quiaj tasajüw nej:

—Xicona áagan Abraham xexejchiün, ngome áag sarangan mimos aljane. Jow nganüy ¿neol tepiüng apmewün xicon wüxe? —ajüw nej.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, meáwan nipilan leaw arang nisoet ajlüy atnej mos ocueaj nisoet. ³⁵ Nop mos ngondom mateoraw tiül nacualaran cos aag ayaj acas nüt acül quiaj. Nganüy nop nacualaran meáwan nüt acül quiaj. ³⁶ Sitiül Micual Teat Dios apmawün icon wüx, naleaing apmeriowan wüx nómban. ³⁷ Xique lana-jaw icona mixejchiün Abraham; pero altiül indiüman membiyan xic cos ngo mind meyariün leawa sasaj icon. ³⁸ Xique sandeac leawa sajaw niüng ajlüy Xeteat; nganüy icona irangan leawa inguiayıün asaj icon miteatiün —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Quiaj tasajüw nej:

—Néjan quiaj Abraham xeteatiün —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiülme naleaing micual icon Abraham, neol ngo merangan atnej tarang.

⁴⁰ Nganüy icona indiüman membiyan xic masey teanasaj icon naleaing leaw Teat Dios asaj xic. Mixejchiün Abraham ngome atquiaj tarang. ⁴¹ Icona indüpiün wüx atnej tarangüw miteatiün —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—Xicona ngo macual xicon pálwüx; sajiüran nop xeteatiün, aag ayaj Teat Dios —ajüw nej.

⁴² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül naleaing Teat Dios miteatiün, apmendiüman xic, cos xique ximiün niüng ajlüy Teat Dios tiünas. Xique ngo níünan, nej tüüch xic niün. ⁴³ ¿Neol ngondom mexomanimeajtsan wüx leawa sandeaca? Cos ngo mendiüman menguiayıün meyariün leawa teanasaj icon. ⁴⁴ Icona lamiteatiün nimeech cos ajlüyay indiüman merangan leaw andiüm nej. Aaga nimeech quiaj nop nej nembiy nipilan ajlüyay. Nómban ngo marang leaw naleaing, átan ngo mapiüng leaw naleaing. Meáwan andeac awaiich, cos nej minatang newaiich, aton nej miteat monwaiich. ⁴⁵ Nganüy a xique sandeac leaw naleaing, áag ngo meyariün.

⁴⁶ ¿Jane tiül icona alndom majüiquich sitiül xique sajiür nisoete? Sitiül xique teanasaj icon leaw naleaing, ¿neol ngo meyariün sandeaca? ⁴⁷ Jane altiül minipilan Teat Dios, Mipoch Teat Dios andiüm manguiay.

Nganüy icona cos ngome ocueaj icon Teat Dios, áag ngo mendiüman menguiayıün andeac nej —aj nejiw.

Wüx nganaw majlüy Abraham, Cristo al-majlüy

⁴⁸ Condom quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipiilan judío tasajüw nej:

—¿Neol ngwa, naleaing tapiüngasan, ique irang atnej nop naw Samaria? ¡Aton lamaxom ic nimeech! —ajüw nej.

⁴⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xique ngo majlüy wüx ximbas nimeech. Sarang leaw andiüm Xeteat, nganüy icona indeacan ngo majneaj wüx ximbas. ⁵⁰ Xique ngo nayamb nerangrängüy wüx majaw xic nipiilan. Ajlüy nop andiüm majaw narangüch casa. Nej apmajüiquich asoeteran. ⁵¹ Naleaing sasaj icon, jane apmayar sandeac mayac wüx omeaats ngome apmandeow nómban —aj nejiw.

⁵² Condom quiaj tasajüw nej ajcüwa nipiilan:

—Nganüy mbich lanajawan alwüx imbas nimeech. Cos teat Abraham at meáwan mondeac andeac Teat Dios tandeowüw; nganüy ique ipiüng: “Jane ayar sandeac leaw xic sapiüng, nej nómban ngome apmandeow”, iraw. ⁵³ ¿Neol, jowa ique, alwüx itam ijlüy, ngo matnej xexejchiün teat Abrahama? Cos nej tandeow, aton meáwan mondeac andeac Teat Dios tandeowüw. ¿Jowa ique, jane ic? —ajüw nej.

⁵⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül ndot xiquiáyan quiaj teasalom-bojchay, aag ayaj ngo membeat nicuajind. Pero cos Xeteat Dios, áaga ipiüngan Midiosan, nej teamandeac najneaj wüx xique. ⁵⁵ Icona ngo mejawan jane nej; xique sajaw jane. Sitiül napiüng ngo najaw, aag ayaj tenguijal sawaiich atnej icona teamerangan. Nganüy xique naleaing sajaw jane nej, aton sarang leaw apiüng.

⁵⁶ Mixejchiün Abraham tapac omeaats wüx tajaw saliüc —aj nejiw.

⁵⁷ Condom quiaj tasajüw nej ajcüwa monajiüt tiül judíos:

—Ique nganaw mejiür ic miow gajpowüw (50) mineat, ¿nguineay ipiüng tejaw teat Abrahama? —ajüw nej.

⁵⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing naleaing sasaj icon, wüx nganaw majlüy Abraham, xique salnajlüy —aj nejiw.

⁵⁹ Quiaj taxainguiw piedra maloxiw nej; pero nej texotüy, taw tiül nadam nangaj iüm, tamong amb pinawan nejiw, quiaj tamb.

9

Teat Jesús tüüch ram oniiüg nop somb

¹ Teat Jesús wüx tamong tiül tiiüd, tajaw nop naxey nesomb nde wijquiaw. ² Quiaj minipilan nej Teat Jesús tatüniw nej manguiayiw:

—Rabí ¿neol wijquiat nesomb aaga naxey quiaja? ¿Jane tajíür nisoete, miteat neje ngwüy mimüm neje, ngwüy nejay ajiür nisoete? —ajüw nej.

³ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Ngome cos nej nerang nisoet, taton ngome miteat nej mimüm nej. Tajlüy atquiaj cos Teat Dios atquiaj apmajüiquich leaw alndom marang. ⁴ Wúxan aliün tiüt nüt netam narang minajiüt aaga neech xic niün, cos aliüc apojniüm, quiaj nejinguin langondom marang najiüt. ⁵ Wúxan saliün ningüy wüx iüt, sajlüy atnej ran —aj nejiw.

⁶ Ndójan mapiüng aag ayaj, quiaj tateonts tiüt onts ombeay nej, tarang ndeor. Condom tayac wüx oniiüg aaga nesomb quiaj.

⁷ Quiaj tasaj:

—Quiür ijants iniiüg tiül oniiüg yow nenüt Siloé —aj. Aaga poch Siloé quiaj apiüng wüx leaw üнд mamb.

Quiaj aaga nesomb tamb mapej oniiüg; camüm mandilil lajneaj, larraw oniiüg.

⁸ Condom quiaj meáwan monlüy niüng ajlüy anüng nej, at meáwan leaw tajawüw nej nesomb tapiüngüw:

—¿Neol, ngome aag ayaj ajlüyay chetem, metüneaye? —awüw.

⁹ Altiül tapiüngüw:

—Nejay —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—Ngome áag, masey ajüic atnej —awüw.

Quiaj tasaj nejiw aaga naxey:

—Xiquiay —aj nejiw.

¹⁰ Condom tatüniw nej manguiayiw:

—¿Nguineay tejneaja, rat iniiüga? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw:

—Aaga naxey nenüt Jesús tarang ndeor mayac wüx xiniiüg, condom tasaj xic: “Quiür tiül Siloé, ipej iniiüg quiaj”, aj xic. Quiaj tambas. Wüx tapejiüs xiniiüg, quiaj rat sajaw —aj nejiw.

¹² Quiaj tatüniw nej manguiayiw:

—¿Nguiane almajlüy aaga naxey quiaja? —awüw.

Quiaj tapiüng:

—Ngo najaw —aw.

Fariseos atüntüniw manguiayiw aaga lamong misomb quiaj

¹³ Condom quiaj taquiüjpüw mamb aaga naxey lamong misomb andüy niüng ajlüyiw a fariseos. ¹⁴ Aaga nüt wüx Teat Jesús tarang ndeor müüch ma-jneaj aaga somb, aag ayaj wüx nüt axoodaran. ¹⁵ Quiaj ajcüwa fariseos tandüiyi wüx matüniw manguiayiw aaga naxey nguineay tajneaj oniiüg. Quiaj tasaj nejiw:

—Tayac wüx xiniiüg ndeor. Condom tapejiüs xiniiüg, nganüy saxom najaw —aj nejiw.

¹⁶ Altiül fariseos tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj ngome ocueaj Teat Dios, cos arang cuajantanej wüx nüt axoodaran —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—Aaga naxey ngome nop nerang ngo majneaj, cos nop nerang ngo majneaj ngondom marang meáwan najneaj leaw nej arang quiaj —awüw.

Atquiaj nejiw ngo mandeacüw nóiquian.

¹⁷ Condom tandüiyi wüx matüniw manguiayiw aaga naxey lamong misomb quiaj, tasajüw:

—Jowa ique ¿cuane ipiüng, jane nej aaga naxey ipiüng netaag majneaj iniiüga? —ajüw.

Quiaj tasaj nejiw:

—Xique sapiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios —aj nejiw.

¹⁸ Naleaing ajcüwa monajiüt tiül judíos ngo mandiümüw mayariw andeac aaga naxey quiaj; apiüngüw ngome naleaing tesomb, nganüy lajneaj. Quiaj tapajüw miteat nej, ¹⁹ tatüniw manguiayiw:

—¿Aag agüy micualana, ipiüngan nesomb wijquiata? Jow nganüy, ¿nguineay rat oniiüga? —ajüw.

²⁰ Quiaj miteat nej tapiüngüw:

—Naleaing nej xecualan nde wijquiaw nesomb. ²¹ Pero ngo najawan nguineay tajneaj, jane neech nej ram oniiüg. Itüniün menguiayiün nejay; nej latang, alndom masaj icon nguineay tajlüy —awüw.

²² Atquiaj tapiüngüw miteat nej cos timboloj mandüiyi ajcüwa monajiüt, cos ajcüwa monajiüt lamandeacüw sitiül al-jane mapiüng naleaing Teat Jesús nej aaga Cristo lapiürang aliüc, nómbar apmajwan tiül a sinagoga. ²³ Áag tapiüngüw miteat nej: “Itüniün menguiayiün nejay cos nej latang”, awüw.

²⁴ Condom monajiüt tandüiyi wüx mapajüw masajüw aaga naxey lamong misomb quiaj, tasajüw:

—Nganüy mbich isaj xicon naleaing, nde mewaiich; cos xicona sajawan Teat Dios netaag ic majneaj; aaga naxey quiaj nop nejiür nisoet, ngondom mataag ic majneaj —ajüw nej.

²⁵ Quiaj tasaj nejiw:

—Xique ngo najaw sitiül nej nop nejiür nisoet. Leaw xique sajaw tajlüyiüs nesombas, nganüy larraw xiniiüg —aj nejiw.

²⁶ Tandüiyi wüx matüniw manguiayiw:

—¿Nguineay tarang wüx imbasis? ¿Nguineay tüüch ram iniiüga? —ajüw nej.

²⁷ Quiaj tasaj nejiw:

—Lanasaj icon, pero naleaing icona ngo mendüuman menguiayiün. ¿Neol nganüy tendüuman napiüng alinomba? ¿Ngwüy, icona aton indiüman mendüjpiüna? —aj nejiw.

²⁸ Quiaj tajcüyi, taliquiaw nej, tasajüw:

—Ique minipilan aaga naxey quiaj, nganüy xicona mbich minipilan xicon teat Moisés. ²⁹ Xicona sajawan Teat Dios tandeac aweaag teat Moisés; nganüy aaga naxey quiaj ngo najawan ngua naw —ajüw nej.

³⁰ Quiaj tasaj nejiw aaga naxey:

—¿Nguineay aag ayaja? Icona ngo menjawan ngua naw, nganüy a xique sajaw

lamüüch ram xiniiüg, aag ayaj xeyay na-jneajay. ³¹ Ajawaats Teat Dios ngo manguiay andeac nop nejiür nisoet; nej ambeol leaw monyamb nej, monrang leaw nej andium. ³² Ngome áag ajlüy aljane müüch ram oniiüg nop nesomb nde wijquiar. ³³ Sitiül aaga naxey quiaj ngome Teat Dios neech nej miün, ngondom marang nicua-jind —aj nejiw.

³⁴ Quiaj tasajüw nej:

—Cuane ique, cos ique wüx wijquiatear lamejiür xeyay nisoet. Jow nganüy indium mequiaach xicon —ajüw nej.

Quiaj tawüniw nej tiül a sinagoga.

Ajlüyiw atnej somb

³⁵ Teat Jesús tanguiay lajwan tiül sin-agoga aaga naxey quiaj. Condom wüx taxom, quiaj tasaj:

—¿Jowa ique, iyar andeac Micual Teat Diosa? —aj.

³⁶ Quiaj tasaj nej aaga naxey:

—Teat, isaj xic jane, para alndom nayar andeac nej —aj nej.

³⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Lamejaw, cos nganüy nejay tenguijal indeac anaag —aj.

³⁸ Condom quiaj aaga naxey taquieel mi-cos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

—Sayar indeac Teat —aj.

³⁹ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Xique tiünas wüx aaga iüt cam najaw wüx asoeteran. Jane nesomb apndom maxom majaw; pero jane apiüngan ajaw apmajlüy atnej nesomb —aw.

⁴⁰ Condom altiül fariseos leaw aliw niüng ajlüy nej, wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tasajüw nej:

—¿Ngwüy ipiüng xicona nesombasan atona? —ajüw nej.

⁴¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Sitiül ndot icona nersomban, ngome apmejiüran nisoet. Pero cos ipiüngan ijawan meáwan, atquiaj apmecüliünan tiül isoetiün —aj nejiw.

10

Andeac wüx micorrüil sap

¹ Aton Teat Jesús tapiüng:

—Naleaing naleaing sasaj icon, jane ngo majmel amb teombeay micorrüil sap,

pero apmajmel amb wüx otüeng corrüil, aag ayaj nop need, nop nerang ngo ma-jneaj. ² Nganüy nop nejiür sap ajmel amb teombeay corrüil. ³ Aaga najlüy wüx mi-corrüil sap apmaleaaig ombeay corrüil ma-jmel nejiür sap mawün misap nej. Ajcüwa sap anguiayiw nej andeac, aton apaj minüt misap nej mawün tiül corrüil. ⁴ Wüx lamawün misap nej, condom apmamong ombas, misap nej apmandüjiwi nej, cos anguiayiw nej andeac. ⁵ Nejiw ngome ap-mandüjiwi nop pálwüx, apmecuiürrüw cos ngo manguiayiw andeac pálwüx nipilan —aw.

⁶ Aaga poch quiaj tasaj nejiw Teat Jesús, pero nejiw ngo majawüw cuane wüx apiüng.

Teat Jesús aaga najneaj nejiür sap

⁷ Condom Teat Jesús tandüy wüx masaj nejiw, tapiüng:

—Naleaing naleaing sasaj icon: Xique aaga ombeay micorrüil sap. ⁸ Meáwan leawa ombas miünüw, moneed nejiw, monrang ngo majneaj. Naleaing ajcüwa sap ngo manguiayiw andeacüw, ngo mandüjiwi nejiw. ⁹ Xique atnej ombeay corrüil; jane apmajmel amb niüng sajlüy apmaw wüx asoet nej. Nej apmajmel tiül micorrüil nej, aton apmaw maxom nateaic soex.

¹⁰ 'Nop need aliüc úpan maneed, mam-biy, mandrooch ombas. Nganüy xique xiün nawün icon wüx isoetiün para mapac imeajtsan meáwan nüt. ¹¹ Xique sarang at-nej nop najneaj nejiür sap, cos nop najneaj nejiür sap apmandeow mawün misap nej wüx naél. ¹² Nganüy nop nangüyaran ngo maneay nej a sap, wüx apmajaw aliüc sampüy acueátan a sap apmecuiür, cos ngo maneay a sap. Condom aaga sampüy ap-matsamb a sap, apmüüch sajrriüm. ¹³ Aaga naxey quiaj acuiür cos nangüyaran, ngo mapiüng wüx leaw alndom marang nejiw a sap.

¹⁴ 'Xique aaga najneaj nejiür sap. Sajaw jane nejiw xesap, ata nejiw ajawüw jane xic. ¹⁵ Atquiaj Teat Dios ajaw jane xic, aton xique sajaw jane nej. Xique sanandeow para nawün wüx xesap. ¹⁶ Átan salnajiür

alinoic ajlüy sap tiül alinoic corrül, netam naquiüjpüw miün aton. Nejiw apmanguaiyw sandeac; condom apcanchiümoj majlüyiw noic ajlüy, nop nejiür nejiw.

¹⁷ Xeteat Dios xeyay andiüm xic, cos saneyacüy teowix nipilan mambiyaw xic. Condom sanapac alinomb xiquiáyan quiaj.

¹⁸ Nejinguind ngondom mambiy xic sitiül ngo nandiüm, cos xique alndom nandeow, aton alndom napac alinomb xiquiáyan quiaj, nicuajind ngondom mapal xic. Cos aag ayaj asaj xic Xeteat Dios narang —aw.

¹⁹ Camüm manguiayiw aag ayaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío, quiaj tapots andeacndeacuw wüx alinomb. ²⁰ Xeyay tiül nejiw tapiüngüw:

—Alwüx ombas nej nimeech, lamichach. ¿Neol tapots menguiayiün andeaca? —awüw.

²¹ Nganüy altiül tapiüngüw:

—Aaga poch quiaj ngondom mandeac nop naxey alwüx ombas nej nimeech. ¿Mbich alndom nop nimeech müüch ram oniiüg nop somba? —awüw.

Monajiüt tiül judíos ngo mandiümw Teat Jesús

²² Wüx nüt aquind tearangüw nangos nüt tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Aaga nangos nüt quiaj arangüw cos leaaw omeajtsuw wüx tatajcüch majneaj alinomb aaga nadam nangaj iüm quiaj. ²³ Tiül aaga nüt quiaj Teat Jesús alquiaj tiül nadam nangaj iüm; aleamb quiaj tiül noic nden apiürang wüx Portal de Salomón. ²⁴ Quiaj ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío tayeyiw nej tiüt, tasajüw nej:

—¿Ngow sanajawan naleaing jane ique? Sitiül ique aaga Cristo lapiürang aliüc, isaj xicon aleáingan —ajüw nej.

²⁵ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Landoj lanasaj icon, pero icona ngo meyariün sandeac. Meáwan leaw asaj xic Xeteat Dios, aag ayaj teanarang. Meáwan leaw sarang quiaj, ajüiquich aleáingan jane xic. ²⁶ Naleaing icona ngo meyariün sandeac cos ngo mejlüyiün tiül xesap, atnej lanasaj icon. ²⁷ Xesap anguiayiw sandeac, andüjpiw xic; xique sajaw jane nejiw. ²⁸ Xique süjchiw mapacuw meáwan nüt, ngome apndrom ombasuw;

nejinguind ngondom mawün nejiw tiül xiwix. ²⁹ Xeteat Dios neech xic, nej natang wüx meáwan leaw almajlüy; pares nejinguind ngondom mawün nejiw teowix nej. ³⁰ Xique saquiiüb Xeteat Dios, nop nej sajlüyiün —aj nejiw Teat Jesús.

³¹ Condom quiaj ajcüwa monajiüt tandüyiw wüx maxainguiw piedras maloxiw nej. ³² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xeteat Dios lamambeol xic narang xeyay cuajantanej najneaj mejawan. Jow nganüy ¿ngün tiül aaga najneaj sarang quiaj indiüman meloxiün xic wüxe? —aj nejiw.

³³ Quiaj tasajüw nej:

—Ngome sanaloxiün ic cos alngün najneaj irang, sanaloxiün cos ertsoj minüt Teat Dios. Ique nipilánan ic, nganüy temepiüng Dios ic —ajüw nej.

³⁴ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol ngo meteowan tiül Mipoch Teat Dios? niüng apiüng: “Icona ijlüyiün at icon dios”, aw. ³⁵ Ajawaats meáwan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios ngondom mapiürang ngo maleaing andeac. Naleaing Teat Dios apiüng atnej dios nejiw leaw arangüw minajiüt nej masajüw nipilan leaw nej asaj nejiw. ³⁶ ¿Nguineay alndom mepiüngan lanatsoj minüt Teat Dios aag tapiüngas xique Micual Teat Dios xic, sitiül nejay Teat Dios tawün xic müüch xic niün narang minajiüt neje? ³⁷ Sitiül ngome teanarang cuajantanej najneaj leaw Xeteat üüch xic narang, nde meyariün sandeac. ³⁸ Pares ngo nacueat narang, masey icona ngo meyariün sandeac, pero sandiüm meyariün leawa teanarang. Quiaj alndom mejawan naleaing Xeteat Dios ambeol xic, cos ajlüy tiül xique, ata xique sajlüy tiül nej —aj nejiw Teat Jesús.

³⁹ Quiaj tandiümw alinomb masapüw nej; pero Teat Jesús tsajmbiüt teowixaw nejiw.

⁴⁰ Condom Teat Jesús tandüy nonüt necamb lam Jordán niüng Juan ningenüt tüüch yow nipilan. Tacül quiaj. ⁴¹ Tambüw majawüw nej quiaj xeyay nipilan, tapiüngüw:

—Naleaing, masey teat Juan ngo marang nicuajind ateócan majaraw, pero nganüy

ajüic meáwan leaw tapiüng wüx aaga naxey cam naleaing —awüw.

⁴² Quiájan xeyay nipilan tayariw andeac Teat Jesús.

11

Lázaro tandeow

¹ Tajlüy nop naxey niün andeow, nenüt Lázaro, michiig Marta maquiiüb María, nawüw tiül cambaj Betania. ² Aaga María micoj Lázaro quiaj, nej apmateng najmboc angan aceite wüx oleaj Teat Jesús alinoic nüt, condom apmajond naag miondeats omal nej. ³ Nganüy ajcüwa micoj Lázaro quiaj, wüx tajawüw michijquiaw nejiw laxeyay iün andeow, quiaj tüjchiw mamb masoic Teat Jesús:

—Teat, aaga teat naxey xowüy ijneaj anaag laxeyay iün andeow —ajow.

⁴ Wüx tanguiay aag ayaj Teat Jesús, quiaj tapiüng:

—Aaga monandeow quiaj ngome apmambiy nej nómbar. Taxom nej cos atquiaj alndom majüiquicharan mimonajneaj Teat Dios; aton cos atquiaj alndom majüiquich najneajay arang Micual Teat Dios —aw.

⁵ Masey Teat Jesús xeyay ajneaj awaeaag müm Marta, aton müm María michiig nej, at teat Lázaro; ⁶ pero wüx tanguiay iün andeow a Lázaro, ngo mamb majaw, tacúlan mamong ic nüt. ⁷ Condom wüx lamong ic nüt, quiaj tasaj minipilan nej:

—Tabaats alinomb andüyiiüts tiül Judea —aj nejiw.

⁸ Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Rabí, ngome lamajíür xeyay nüt wüx ajcüwa nipilan moncül quiaj tandiumüw maloxiw ic, nganüy ¿indiüm meamb quiaj alinomba? —ajüw nej.

⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ajawaats arraj nüt ajiür gajpic (12) ores. Sitiül nop apmajüy tiül arraj nüt ngome apmajtoch, cos aaga ran quiaj ambeol nej maxom majaw. ¹⁰ Pero sitiül nop ajiüy ongwiiüts, alndom majtoch, cos nej ngo majiür ran —aj nejiw.

¹¹ Condom tasaj nejiw:

—Miamigojaats Lázaro lameay, nganüy sanamb napacüüch —aj nejiw.

¹² Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Teat, sitiül lameay, aag ayaj ajüic teaámb ajneaj —awüw.

¹³ Teat Jesús tandeac atquiaj cos ajaw Lázaro landeow; pero minipilan nej apiüngüw naleaing almameay. ¹⁴ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw aleáingan:

—Lázaro landeow. ¹⁵ Najneaj ngo najlüy quiaj wüx tandeow, cos nganüy icona apmejawan leawa sanarang, quiaj alndom meyariün sandeac. Nganüy tabaats majaawaats —aj nejiw.

¹⁶ Condom quiaj teat Tomás, aaga nasoic Cuüch, tasaj alacas minipilan Teat Jesús:

—Tabaats icoots aton mandeowaats maquiiüpaaats Teat Jesús —aj nejiw.

Teat Jesús üüch mapacaran meáwan nüt

¹⁷ Wüx tapeay quiaj Teat Jesús, Lázaro lamiüraad lamatüch peic nüt. ¹⁸ Aaga cambaj Betania ngome miünquiaj, ajlüy ijquiaw kilómetro alwüx pinawan naw Jerusalén.

¹⁹ Xeyay nipilan monaw Jerusalén lapeayiw quiaj majawüw müm Marta maquiiüb müm María, para mawüywüiy nejiw majneaj omeajtsüw, cos tandeow michijquiaw nejiw. ²⁰ Müm Marta wüx tanguiay aliüc Teat Jesús, quiaj tamb mangoch; nganüy müm María tacúlan tinden. ²¹ Quiaj müm Marta tasaj Teat Jesús:

—Teat, sitiül ique mejlüy ningüy sapiüng xechiig ngo mandeow. ²² At nganüy aton sajaw Teat Dios apmarang cuajantanej leaw apmetün ocueaj —aj nej.

²³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Michiig apmapac alinomb müm —aj nej.

²⁴ Quiaj müm Marta tasaj nej:

—Naleaing teat, sajaw apmapac alinoic nüt wüx Teat Dios apmapacüüch meáwan mondeow —aj nej.

²⁵ Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique nepacüüch mondeow, xique neech mapacaran. Jane ayar sandeac masey mandeow apmapac alinomb.

²⁶ Meáwan leaw almapac nganüy, sitiül ayar sandeac ngome apmandeow nómbar. ¿Cuane ipiüng müm, naleaingue aag ayaja? —aj nej.

²⁷ Quiaj tasaj nej müm Marta:

—Sajaw naleaing ipiüng Teat, ique aaga Cristo leaw lapiürang aliüc, Micual Teat Dios —aj nej.

Tajiünts Teat Jesús

²⁸ Ndoj mapiüng aag ayaj müm Marta, quiaj tamb mapaj müm María, tandex teolaag:

—Lapeay a Maestro, atün ic meamb mejaw —aj nej.

²⁹ Müm María camüm manguiay ayaj, quiaj tamb nagen majaw Teat Jesús. ³⁰ Teat Jesús nganaw majmel tiül cambaj, alíunán niüng tangoch nej müm Marta. ³¹ Ajcüwa nipilan leaw aliw tiül nden maquiüjpüw müm María mawüywüyiw nej müjchuw mapac omeaats, wüx tajawüw amb acuiür tandüjpiw mamb cos apiüngüw nej laámb apmajünts niüng ajlüy oxiüt.

³² Müm María camüm mapeay niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj taquieel tiüt micos nej, tapiüng:

—Teat, sitiül ndot mejlüy ningüy ngo mandeow xechiig —aw.

³³ Wüx Teat Jesús tajaw ajiünts müm María, at ajcüwa mondüüb nej mamb aton, quiaj tajngot amix omeaats. ³⁴ Tatün manguiay nejiw:

—¿Nguiane temiütana? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw:

—Teat, tabaats mejaw —ajüw.

³⁵ Teat Jesús tajiünts. ³⁶ Quiaj tapiüngüw ajcüwa nipilan quiaj:

—Ijawan, xeyay andiüm a Lázaro —awüw.

³⁷ Altiül tapiüngüw:

—Neol ngwüy, tüüch ram oniiüg a somb, jow nganüy, ¿neol ngo mambeol a Lázaro mapac, ngo mandeowa? —awüw.

Tapac imiün tiül mondeow a Lázaro

³⁸ Teat Jesús tamix omeaats alinomb, quiaj tamb matüch aaga oxiüt. Aaga oxiüt quiaj noic warraj tiüc narangüch, nepal wüx noic nadam piedra. ³⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Iwüniün a piedra apal oxiüt quiaj —aj nejiw.

Quiaj tasaj nej müm Marta, micoj aaga mandeow quiaj:

—Teat, nganüy lango majneaj, lajmboc, cos lamajiür peic nüt tatow andeow —aj nej.

⁴⁰ Teat Jesús tasaj nej:

—¿Neol, ngome tasajas ic sitiül apmeyer sandeac apmejaw noic najneajay leaw Teat Dios apmaranga? —aj nej.

⁴¹ Condom quiaj tawüniw a piedra. Quiaj Teat Jesús taxaing omal majaw cawüx, tasaj Teat Dios:

—Teat, süüch ic gracias Teat, cos sajaw inguiay sandeac. ⁴² Xique sajaw meáwan nüt teamenguiay sandeac. Nganüy sasaj ic aag ayaj manguiayiw ajcüwa nipilan cam, majawüw naleaing ique teaach xic niün —aj.

⁴³ Ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj tendeac napac:

—¡Lázaro, mac, iriow ninguiaj! —aj.

⁴⁴ Quiaj aaga nandeow quiaj taw, tan ajlüy awincharan ombas, naw wüx omal andüy wüx oleaj. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ipüjliün ombas nej para majneaj majüy —aj nejiw.

Tayambüw nguineay masapüw Teat Jesús (Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵ Ndoj aag ayaj, xeyayiw nipilan judío leaw tambüw maniüngüw müm María tayariw andeac Teat Jesús, cos ajawayej nguineay tarang. ⁴⁶ Pero altiül aleáingan tambüw majawüw ajcüwa fariseos. Tapots masajüw meáwan nguineay lamarang Teat Jesús. ⁴⁷ Condom quiaj ajcüwa fariseos, at montangtang miteaats, tapajüw monajiüt tiül nipilan judío canchiütoj mandeacüw, tapiüngüw:

—¿Cuane apmarangaatsa? Cos aaga naxey quiaj xeyay cuajantanej teamarang.

⁴⁸ Sitiül müjchiiüts majlüyan marang leaw andiüm, meáwan nipilan apmayariw andeac nej; ndoj ajcüwa monajiüt monaw Roma apmandrojchiw ombas aaga nadam nangaj iüm ocueajiiüts; apmanojtiw miiütaats aton —awüw.

⁴⁹ Nop nejiw nenüt Caifás, minatang miteaats nej tiül aaga neat quiaj, tasaj nejiw:

—Icona ngo mejawan nicuajind. ⁵⁰ Neol ngo leaam imeajtsan mepiüngan más na-jneaj mandeow nop naxey ingow ndroj ombas cambaj Israel —aj nejiw.

⁵¹ Aaga Caifás tandeac aag ayaj ngome wüx omeaats. Nej minatang miteaats tiül aaga neat quiaj, pares Teat Dios tüch nej mapiüng nguineay Teat Jesús apman-deow mawün wüx cambaj Israel. ⁵² Y ngome áagan nipilan judío, at apmawün wüx asoetiw meáwan micual Teat Dios leaw ajlüiy wüx aaga iüt cam. Atquiaj alndom majlüiy nóiquian. ⁵³ Ajan wüx aaga nüt quiaj ajcüwa monajiüt tiül judíos tapots mayambüw nguineay mambiyaw Teat Jesús.

⁵⁴ Nde quiaj Teat Jesús lango mejüiquichay niüng ajlüy ajcüwa monajiüt tiül nipilan judío; taw tiül Judea, tamb andüy tiül cambaj Efraín, noic cambaj niüng ajlüy wajchiüc. Quiaj tacül aquiiüb minipilan nej.

⁵⁵ Laliüc matüch nangos nüt pascua, aaga nadam nangos nüt ocueajiw nipilan judío. Xeyay nipilan monaw tiültiül nine cambaj laambüw Jerusalén marangüw leaw mbójan marangüw wüx ajantsaranüw majlüiy wajchiüc. Quiaj tacül aquiiüb minipilan nej.

—¿Cuane ipiüngana? ¿Quiaj aliüc ajaw nangos nüt, ngwüy ngo miüna? —awüw.

⁵⁷ Cos ajcüwa montangtang miteaats, átan ajcüwa fariseos lamayacüw mipochiw nejiw sitiül aljane majaw nguiane alma-jlüy Teat Jesús, ich mapiüng nguineay alndom masapüw.

12

*Nop najtaj tajend najmboc angan aceite
wüx oleaj Teat Jesús
(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)*

¹ Alíünan anaíw nüt nganaw matüch pascua, quiaj Teat Jesús tamb Betania aniüng teat Lázaro, áag tapacüüch tiül mondeow. ² Quiaj tarangüw noic nüeteran metiw maquiüjpüw Teat Jesús. Müm Marta

tenguijal ayac nüeteran, nganüy teat Lázaro alchetem nóiquian maquiiüb Teat Jesús. ³ Condom quiaj müm María tayar pinawan litro najmboc angan aceite nenüt nardo, aag ayaj nembeat xeyay. Tateng wüx oleaj Teat Jesús, condom tajend naag miondeats omal nej. Ndoj xowüy tajmboc angan meáwan tiül aaga iüm quiaj. ⁴ Quiaj micual Simón Iscariote, aaga Judas, nop minipilan Teat Jesús leaw apmayac nej teowixaw monajiüt, tapiüng:

⁵ —Aaga najmboc angan aceite quiaj xeyay nembeat. ¿Neol ngo majnapa, majineran ombeat müjndiwig nipilan ngo majiüre? —aw.

⁶ Aaga Judas quiaj andeácan, ngome naleaing andiüm mambeolaran nipilan ngo majiür, pero cos need nej. Alteowix nej iqual tomiün, nguiajnguiaj awün maxot tomiün leaw ayacüw tiül. ⁷ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Icueat, ich majlüy. Aag ayaj lama-rang wüxan nganaw namiüraad. ⁸ Nipilan leaw ngo majiür, meáwan nüt aliw ningüy mequiüjpan; nganüy xique ngome sanajlüy ningüy tiül icona meáwan nüt —aj nej.

Tayambüw a Lázaro aton

⁹ Xeyay nipilan judío wüx tanguiayiw al Betania Teat Jesús, quiaj tambüw ma-jawüw. Naleaing ngome néjan tambüw ma-jawüw; aton tambüw cos andiümüw ma-jawüw a Lázaro, aaga naxey leaw Teat Jesús tapacüüch tiül mondeow. ¹⁰ Condom quiaj ajcüwa montangtang miteaats tapiüngüw netam mandeow a Lázaro aton; ¹¹ cos wüx tajawüw Lázaro almapac, xeyay nipilan tiül cambaj Israel lamacueatiw nejiw, lama-yariw andeac Teat Jesús.

Teat Jesús ajmel tiül Jerusalén (Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Xeyay nipilan aliw Jerusalén majawüw nangos nüt pascua. Ráwan tiüt tanguiayiw aliüc Teat Jesús. ¹³ Condom quiaj tacojchiw op nit, andeaandeaajndiwig tiüt tambüw mangochiw nej. Teapajüw teamapiüngüw:

—¡Najneajay arang Teat Dios! ¡Najneajay leaw Teat Dios üüch miün marang Minatang Nenajiüt tiül icoots! —awüw.

¹⁴ Teat Jesús taxom nop quicheech bur; tajtep wüx opech atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

¹⁵ Nde mermbolan cambaj Israel; ijawan, aliük Minatang Nenajiüt icueajiün, alchetem wüx opech nop quicheech bur.

¹⁶ Wúxan tenguijal ajlüy aag ayaj miniplan nej ngo majawüw neol. Ndoj, wüx Teat Jesús landilil andüy tiül cielo, quiaj leaad omeajtsüw naleaing meáwan leaw tajlüy quiaj; aag ayaj landoj lamarangüch wüx nawiig nde tanomb.

¹⁷ Ajcüwa nipilan leaw tajlüyiw niüng ajlüy Teat Jesús wüx tapacüüch teat Lázaro, lamandeacüw manguiayaran leaw tajawüw arang Teat Jesús. ¹⁸ Pares meáwan nipilan tambüw mangochiw nej cos lamanguaiiyw nguineay arang. ¹⁹ Condom ajcüwa fariseos tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Nganüy lamajawaats ngondom marangaats nicuajind cos meáwan nipilan almandüjpiw nej —awüw.

Acas nipilan griego andiümüw majawüw Jesús

²⁰ Tiül ajcüwa monjaw nangos nüt quiaj, ajlüyiw tiül acas nipilan griego. ²¹ Tambüw majawüw teat Felipe, aaga naw cambaj Betsaida tiül Galilea. Tasajüw:

—Teat, xicona xiünan cos sandiüman nadowan aaga Jesús —ajüw.

²² Quiaj tamb teat Felipe masaj teat Andrés, ndoj tambüw nóiquian masajüw Teat Jesús. ²³ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Lamatüch a nüt wüx Teat Naxey netam mandilil andüy tiül cielo, niüng apmajlüy najneajay. ²⁴ Naleaing naleaing sasaj icon, sitiül noic osaab trigo ngo majmiüç tiül iüt ndrom ombas, ngome apmajntsop, apmajlüyan noic nej. Nganüy sitiül apmapiürüch, apndrom ombas, mbich apmajntsop, ndoj apmayac altegüy. ²⁵ Jane xeyay andiüm leaw alndom maxom wüx iüt cam, ngome apmaxom leaw andiüm. Pero jane apmayamb Teat Dios, ngo mayac omeaats wüx leaw alndom maxom wüx iüt cam, nej teamacül mapac meáwan nüt maquiiüb Teat Dios. ²⁶ Sitiül aljane andiüm marang xenajiüt, ich mandüüb xic. Niüng xique

sanajlüy, nej apmajlüy aton. Jane arang xenajiüt, Xeteat Dios apmapiüng nej najneaj arang.

Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej

²⁷ 'Nganüy xeyay ngo majneaj ximeaats. ¿Cuane sanapiüng? ¿Quia napiüng: "Teat, iwün xic wüx, nde namongoch aaga xeyay ngo majneaj leaw aliük", nawa? Ngwüy, cos xiün namongoch aag ayaj. ²⁸ Teat, ijüíquich mimonajneaj majaraw —aw.

Condom tanguiayaran noic nanderac imiün tiül cielo, tapiüng:

—Lanajüíquich, pero nganüy sanajüíquich alinomb —aw.

²⁹ Meáwan nipilan leaw aliw quiaj teamanguiayiw, tapiüngüw monteoc teaterriür; altiül tapiüngüw:

—Ngwüy, nop ángel ocueaj Teat Dios tendeac —awüw.

³⁰ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Teat Dios tandeac aag ayaj ngome cos netam nanguaiay xique; tandeac para menguiayıün icona. ³¹ Lamatüch a nüt majaraw wüx asoetiw monlüy wüx iüt cam; nganüy minatang nimeech leaw ajlüy teowix nej aaga iüt cam apmajwan teowix nej. ³² Wüx xique saxajnguian nayacüch cawüx, ndoj sanüjchiw miünüw niüng sajlüy meáwan nipilan —aj nejiw.

³³ Aag ayaj tandeac manguiayaran nguineay apmandeow. ³⁴ Quiaj tasajüw nej nipilan:

—Teat, xicona lananguaiayıün nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng aaga Cristo leaw netam miün apmapac meáwan nüt. Jow nganüy, ¿neol tepiüng Teat Naxey netam xaijnguiam mayacüch cawüxe? ¿Jane aaga Teat Naxey ipiüng quiaja? —ajüw nej.

³⁵ Condom quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Nganüy acásan nüt sajlüy ningüy naquiiüb icon. Netam mendüjpiün xic wúxan nganüy, cos xique sajlüy atnej ran. Sanambeol icon ngana mejlüyiün tiül aaga ngo majneaj atnej pojniün; cos jane ajüy tiül pojniün ngo majaw cuane teamarang, ngo majaw nguiane apmandüy. ³⁶ Wúxan alningüy aaga ran quiaj, netam meyariün andeac nej para mejlüyiün tiül micual aaga ran —aw.

Ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, tex-otüy taw quiaj.

Napateay nipilan tayariw andeac Teat Jesús

³⁷ Masey Teat Jesús lamarang xeyay cuajantanej majawüw, aliün majlüy xeyay nipilan leaw ngo mayariw andeac nej; ³⁸ cos netam majlüy atnej nomb tarang tiül minawiig nej Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos apiüng:

Teat, ¿jane lamayar leaw teaach xic nan-deaca?

¿Jane lamayac wüx omeaats meáwan leaw iwix tarang majawüwa? aw.

³⁹ Pares ngo mayariw, cos aaga Isaías aton lamapiüng:

⁴⁰ Teat Dios tüüch majlüiyi at nejiw somb. Aton tüüch madam omeajtsuw. Atquiaj ngondom majawüw.

Ngondom leaam omeajtsuw wüx xic, miünuw niüng sajlüy nawüniw wüx asoetiw nejiw, aw.

⁴¹ Atquiaj tanomb tandeac Isaías wüx Teat Dios tüüch nej majaw nguineay ajneaj ajlüy Teat Jesús, at leawa nej apmarang.

⁴² Masey atquiaj tajlüy, naleaing altiül monajiüt tiül nipilan judío tayariw andeac Teat Jesús. Pero imboloj mandüiyi ajcüwa fariseos, ngo majüiquichaw nómban, cos ajawüw alndom majwanüw tiül sinagoga. ⁴³ Xeyay andiümüw malomb nejiw nipilan ingow ayambüw Teat Dios.

Mipoch Teat Jesús apmajüiquich asoet nipilan

⁴⁴ Ndoj Teat Jesús tasaj nipilan, tandeac napac:

—Jane ayar sandeac ngome sandeácan xique ayar, aton ayar andeac Xeteat Dios, aaga neech xic niün. ⁴⁵ Jane ajaw xique, ajaw jane neech xic niün aton. ⁴⁶ Xique, aag atnej ran quiaj, laxiün wüx iüt; jane apmayar sandeac langome apmacül tiül pojniün. ⁴⁷ Sitiül aljane apmanguiy sandeac, ndoj ngo mayac wüx omeaats marang atnej, xique ngome sanayac asoet nej, cos ngo niün nayac asoet nipilan; tiünas nawüniw wüx asoetiw. ⁴⁸ Jane ngo mind majaw xic, ngo mayar xepoch, lajlüy neyac nej asoet alinoic nüt, cos aaga poch leawa lanandeac apmayac nej asoet. ⁴⁹ Xique ngo

nandeac leaw sandíüman xique. Xeteat Dios neech xic niün lamasaj xic cuane netam nandeac, cuane netam naquiaach. ⁵⁰ Sajaw leaw Xeteat asaj xic napiüng, aag ayaj üüch mapacaran meáwan nüt. Xique áagan sandeac, leaw asaj xic Xeteat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

13

Teat Jesús ajants oleaj minipilan nej

¹ Raw tiüt nangos nüt pascua, quiaj Teat Jesús ajaw laliüç matüch a nüt maw ningüy wüx aaga iüt cam, mamb niüng ajlüy Teat Dios. Nej tanaámb xeyay andiüm minipilan nej leaw aliw ningüy wüx iüt, pero nganüy apmajüiquich nguineay andiüm nejiw mas xeyay.

² Aaga ongwiüts quiaj wüx teaüetiw, alquiaj Judas Iscariote micual Simón. Nimeech lamayac tiül omeaats nej mandiüm mayac Teat Jesús teowixaw monajiüt. ³ Teat Jesús ajaw Teat Dios lamüüch nej marang cuajantanej. Aton ajaw nej tiün imiün niüng ajlüy Teat Dios; nganüy laliüç mandilil alinomb andüy niüng ajlüy Teat Dios. ⁴ Wüx alchetemoj teaüetiw, quiaj witüüt Teat Jesús, taxeend najal apix mapeech quiaj, tayar noic püy tatsaag teomeaats. ⁵ Quiaj tayar tigüy yow mateng tiül palangan, tapots majants oleaj minipilan nej. Condom tajond naag aaga püy leaw almatsaag teomeaats nej.

⁶ Wüx laámb apmajants oleaj teat Simón Pedro, quiaj tasaj nej:

—Teat, ¿jique apmerjants xileaja? —aj nej.

⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nganüy ngo mejaw neol tarangas, pero alinoic nüt apmejaw —aj nej.

⁸ Quiaj tasaj nej teat Pedro:

—Ngwüy teat, ngome apmejants xileaj —aj nej.

Teat Jesús tasaj nej:

—Sitiül ngo meaach xic narang aag ayaj, ngome apmejlüy tiül xenipilan —aj nej.

⁹ Quiaj tasaj nej teat Simón Pedro:

—Sitiül atquiaj ajlüy Teat, ngome áagan xileaj ijants, at xiwix, ximal aton —aj nej.

¹⁰ Teat Jesús tasaj nej:

—Jan les ndot axeet langa metam maxeeb alinomb cos nerixix ombas, áagan oleaj nej netam majants. Icona ijlüyiün nerixixan, pero naleaing ngome meáwan —aj nej.

¹¹ Cos Teat Jesús lamajaw jane apmayac nej teowixaw monajiüt, áag tapiüng: “Ngome meáwan icona nerixixan ijlüyiün”, maw.

¹² Wüx landoj majants nej oleajiw, quiaj tasooig apix nej chetet alinomb. Tasaj nejiw:

—¿Ijawana neol tarangas aaga yaja?

¹³ Icona isajan xic Maestro, at isajan xic Teat Xan. Najneaj, atquiaj netam cos xique minatangan, aton xique nequiaach icon.

¹⁴ Sitiül xique minatangan, aton xique nequiaach icon, nganüy lanajants ileajiiün, atquiaj icona aton netam mejantsayon ileajiiün. ¹⁵ Xique lanüüch icon mejawan aag ayaj alndom merangan atnej xique lanarang wüx icona. ¹⁶ Naleaing naleaing sasaj icon, nop mos ngondom marang natang teombas neneay nej. Aton nop nüünd miün ngondom marang natang teombas neech nej miün. ¹⁷ Sitiül ijawan aag ayaj, merangan atnej, najneajay apmejlüyiün.

¹⁸ ‘Ngome teanandeac aag ayaj wüx meáwan icona, cos xique nerriüjtas icon, sajaw imeajtsan. Pero naleaing netam majlüy atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Nop leaw teasüet anaag apmarroob xileaj najmiüc”, aw. ¹⁹ Xique lanasaj icon aag ayaj wüxan nganaw majlüy, cos wüx apmajlüy, quiaj apmejawan xique aaga naxey leaw lanasaj icon wüx. ²⁰ Naleaing naleaing sasaj icon, Jane apmangoch mayar andeac nop leawa xique süüch mamb, aag ayaj atnej mangoch xic; Jane apmangoch xic apmangoch Xeteat aton, cos nej neech xic niün —aj nejiw Teat Jesús.

Apiüng Judas apmayac nej teowixaw monajiüt

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Wüx ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, quiaj xeyay tamix omeaats. Condom ranüy tandeac masaj nejiw:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona apmayac xic teowixaw monajiüt —aj nejiw.

²² Minipilan nej wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tejawayej teombasüw, ngo majawüw jane. ²³ Tajlüy nop tiül nejiw leawa Teat Jesús xeyay tandium, alchetem aweaag nóiquian teaüetiw. ²⁴ Quiaj teat Simón Pedro tarang owix müüch nej matün manguiay jane wüx ombas teamandeac.

²⁵ Condom aaga nasoic quiaj tatüch alquiriw Teat Jesús, matün manguiay:

—Teat, ¿jane aag ipiüng quiaja? —aw.

²⁶ Teat Jesús tasaj nej:

—Jane sanüüch lopon pan —aw.

Quiaj talop a pan, tüüch a Judas, micual Simón Iscariote. ²⁷ Wüx Judas landoj müet a pan, quiaj tajmel tiül omeaats nej aaga natang nimeech nenüt Satanás. Condom tasaj nej Teat Jesús:

—Leaw apmerang, quiür irang najej —aj nej.

²⁸ Nejinguind tiül leaw teaüet aweaag ngo maxomüw omeajtsüw neol tasaj atquiaj. ²⁹ Cos aaga Judas nesap iquial tomiün, altiül tapiüngüw Teat Jesús tasaj nej mamb mangal leaw netam nejiw wüx nangos nüt. Altiül tapiüngüw tasoic mamb mambeol nipilan ngo majiür. ³⁰ Judas wüx landoj müet a pan, quiaj taw quiaj, langwiiüts.

Noic jayats poch leaw netam marangüch

³¹ Wüx laaw quiaj a Judas, quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Nganüy apmajüic najneajay ajlüy Teat Naxey; aton nej apmajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios. ³² Teat Naxey teamajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios, at Teat Dios aton apmajüiquich nguineay ajneaj ajlüy Teat Naxey; aag ayaj laliüc majlüy. ³³ Xecualüw, langome sanajlüy ningüy naquiiüb icon alacas nüt. Icona apmeyamban xic; pero sasaj icon atnej tasajasüw monajiüt ninguinüt: Ngondom meamban niüng sanamb. ³⁴ Netam mendiüman nop alinop atnej xique sandium icon. Aag ayaj jayats poch leaw sasaj icon merangan.

³⁵ Sitiül icona mendiüman nop alinop, quiaj nipilan apmajawüw xenipilan icon —aw Teat Jesús.

*Teat Pedro apmapiüng ngo majaw jane
Teat Jesús
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)*

³⁶ Teat Simón Pedro quiaj tatün manguiay Teat Jesús:

—Teat, ¿nguiane apmeamba? —aj.

Teat Jesús tasaj nej:

—Niüng sanamb, ngondom mendüüb xic mamb nganüy; alinoic nüt alndom mendüüb xic mamb —aj nej.

³⁷ Condom quiaj teat Pedro tasaj nej:

—Teat, ¿neol ngondom nandüüb ic mamb nganüye? Xique sajlüy masey nandeow ingow indeow —aj nej.

³⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng ique apmendeow ingow sandeowa? Naleaing naleaing sasaj ic menguiay Pedro, wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ngo mejaw jane xic —aj nej.

14

*Teat Jesús atnej tiiüd andüy niüng ajlüy
Teat Dios*

¹ Aton tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nde mechivean imeajtsan wüx inguiayıün sanamb. Iyacan imeajtsan wüx Teat Dios; iyacan imeajtsan wüx xique aton. ² Aniüng Xeteat tiül cielo ajlüy quiaj xeyay najneajneaj iüm niüng alndom macüleran. Sitiül ngo maleaing, xique ngome sanasaj icon atquiaj. Nganüy sanamb nataag majneaj niüng apmecüliün. ³ Wüx landoj nataag majneaj niüng apmecüliün, quiaj sanandilil najan icon, apmajlüyiüts nóiquian niüng sanajlüy. ⁴ Icona lamejawan nguiane sanamb; aton iyajcan a tiiüd —aj nejiw Teat Jesús.

⁵ Quiaj tasaj nej teat Tomás:

—Teat, ngo najawan nguiane apmeamb, ¿nguianey sanayajcan a tiiüd? —aj nej.

⁶ Teat Jesús tapiüng:

—Xique aaga tiiüd, xique nequiajchiüs palan leawa naleaing, at xique nejchiüs mapacaran. Nejinguind ngondom mamb niüng ajlüy Xeteat Dios sitiül ngo mayar sandeac. ⁷ Sitiül naleaing lamejawan jane xic, aton apmejawan jane Xeteat. Nde nganüy lamejawan jane nej —aw.

⁸ Quiaj tasaj nej teat Felipe:

—Teat, iich xicon najawan miteat, quiaj apmajneaj ximeajtsan —aj nej.

⁹ Tasaj nej Teat Jesús:

—Felipe, ijaw cas nüt sajlüy naquiiüb icon, ¿neol nganaw mejaw jane xique? Cos Jane ajaw xic, atanej majaw Teat Dios aton. ¿Neol tepiüng nüüch icon mejawan Teat Dios? ¹⁰ ¿Neol ngo meyar sandeac mepiüng naleaing xique sajlüy tiül Xeteat, at Xeteat aton ajlüy tiül xique? Meáwan leaw sasaj icon, aag ayaj ngome sapiüngan xique. Xeteat najlüy tiül xic, nej arang minajiüt nej. ¹¹ Netam mepiüngan naleaing xique sajlüy tiül Xeteat, at Xeteat ajlüy tiül xique. Sitiül ngwüy netam meyariün mepiüngan naleaing leawa sarang. ¹² Naleaing naleaing sasaj icon, Jane ayar sandeac, aton apmarang leaw sarang. Nej apmantsopiich wüx leawa xique tarangas, cos xique sanamb niüng ajlüy Xeteat Dios. ¹³ Meáwan leaw apmetüniün ocueaj Teat Dios wüx xenüt, xique sanarang, cos atquiaj sanajüiüch mimonajneaj Teat Dios. ¹⁴ Xique sanarang cuajantanej leaw apmetüniün xicueaj wüx xenüt.

Teat Jesús apiüng apmiiüch miün Nangaj Espíritu

¹⁵ 'Sitiül icona indiüman xic, apmerangan meáwan leaw lanasaj icon. ¹⁶ Quiaj sanatün ocueaj Xeteat müüch miün alinop nembeol icon müüch mapac imeajtsan. Aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Nej apmacüll maquiajüüb icon meáwan nüt.

¹⁷ Nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios ngondom mayariw aag ayaj, cos nejinguind ngondom maxom majaw aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Icona lamejawan, nej arang leaw naleaing, cos nej almaquiajüüb icon, ndoj meáwan nüt apmacüll tiül imeajtsan. ¹⁸ Ngome sanacueat icon nómban mejlüyiün atnej ndeoj; saliük alinomb. ¹⁹ Nipilan wüx aaga iüt cam acásan nüt ajawüw xic, ndoj langome apmaxomüw majawüw xic; pero icona apmejawan xic alinomb cos sanapac. Atquiaj icona aton apmepacan meáwan nüt niüng sajlüy. ²⁰ Wüx aaga nüt quiaj apmejawan naleaing xique sajlüy tiül Xeteat Dios; at icona ijlüyiün tiül xique, y xique sajlüy tiül

icona. ²¹ Jane anguiay leawa xic sapiüng, sitiül apmayac wüx omeaats marang atnej, quiaj ajüic naleaing andiüm xic. Xeteat aton andiüm jane andiüm xic, ata xique aton sanandiüm, sanüüch maxom omeaats majaw wüx xique, —aj nej.

²² Quiaj teat Judas, ngome aaga Iscariote, tasaj:

—Teat ¿neol tepiüng xicónan quiaj ameaach xicon najawan ic, jow meáwan níplan wüx iüt, neol ngondoma? —aj nej.

²³ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Leaw nendiüm xic apmarang leawa sapiüng. At Xeteat aton apmandiüm nej, quiaj saliücan najlüyüün nóiquian naquiiüpan. ²⁴ Nganüy leaw ngo mandiüm xic ngome apmarang leawa sapiüng. Aaga poch leawa teanasaj icon quiaj, ngome sandeácan xique, Xeteat áaga neech xic niün nesaj xic.

²⁵ Teanasaj icon meáwan aag ayaj wüxan saliün ningüy naquiiüb icon. ²⁶ Nganüy Nangaj Espíritu, aaga Nembeol, leawa Xeteat apmüüch miün wüx xenüt, nej apmaquiaach icon wüx meáwan leaw netam. Nej apmüüch leaam imeajtsan meáwan leaw lanasaj icon.

²⁷ Nganüy sanacueat ningüy xemonajneaj nüüch icon, müüch mapac imeajtsan; aag ayaj ngome nóiquian among atnej apac omeajtsüw níplan monrang ngo majneaj. Ngo metam mechewanimeajtsan, ngo metam mermbolan. ²⁸ Lamenguiayıün lanasaj icon xique sanamb, condom saliüc alinomb najan icon. Sitiül naleaing indiüman xic, apmapac imeajtsan wüx inguiayıün sanamb niüng ajlüy Xeteat Dios, cos nej xenatang. ²⁹ Nganüy lanasaj icon nguineay apmajlüy; atquiaj wüx apmajlüy meáwan aag ayaj, quiaj apmepiüng naleaing leaw tandeacas.

³⁰ Lango matüch nendeac naquiiüb icon alquiriw, cos laliüc majngot minatang nerang ngo majneaj wüx aaga iüt cam. Nej nicuajind ngondom marang wüx ximbas. ³¹ Nganüy cos netam majawüw meáwan níplan wüx iüt nguineay sandiüm Teat Dios, sanarang leawa nej lamapiüng. Nganüy witüron, tabaats.

15

Andeac wüx noic owil uva

¹ Xique sajlüy atnej noic owil uva leawa Teat Dios tapiür; nej ajlüy wüx, teamajiür. ² Meáwan xepüüig leaw ngo mayac aóng apmandojquiüm; nganüy meáwan leaw neóng apmajorrúchan omal para tsatsam mayac altegüy aóng. ³ At icona aton, Teat Dios lamawün wüx imbasan meáwan ngo majneaj, cos lameyariün xepoch. ⁴ Netam tanaámb mejlüyiün nóiquian mequiüjan xic; ata xique aton sanajlüy nóiquian naquiiüb icon. Sitiül ngo mejlüyiün nóiquian mequiüjan xic, ngondom merangan nicuajind. Cos atnej arang mipüüig xiül sitiül landojquiow, langondom mayac aóng.

⁵ Xique sajlüy atnej noic owil uva; icona ijlüyiün atnej mipüüig aaga uva quiaj. Jane tanaámb ajlüy nóiquian maquiiüb xic, xique sanaquiiüb; nej apmarang xeyay xenajiüt. Icona ngondom merangan nicuajind sitiül ngo majlüyiüts nóiquian. ⁶ Jane ngo macül nóiquian naquiiüb, apmajwan majlos ninguiün atnej arangüch wüx mipüüig uva leaw ngo mayac aong. Quiaj apmawaag, ndoj apxaijnguiam majwich tiül biümb mandaab.

⁷ Sitiül tanaámb mejlüyiün nóiquian mequiüjan xic, ngo ndrom imeajtsan leaw lanaquiaach icon, alndom metüniün xicueaj leaw indiüman, quiaj apmeajndiün. ⁸ Wüx icona irangan xeyay xenajiüt, quiaj apmanderac najneajay wüx ombas Xeteat Dios; aton atquiaj ijüiquichan naleaing xenipilan icon. ⁹ Xique sandiüm icon atnej Xeteat Dios andiüm xic. Tanaámb ich leaam imeajtsan nguineay xique sandiüm icon. ¹⁰ Xeteat Dios andiüm xic cos sarang leawa nej apiüng. Sitiül atquiaj icona tanaámb merangan leaw lanapiüng, ata xique aton tanaámb sanandiüm icon.

¹¹ Aag ayaj sasaj icon para mapac imeajtsan xeyay meáwan nüt atnej apac ximeaats. ¹² Leawa xic sasaj icon merangan: Aag ayaj mendiüman nop alinop atnej xique sandiüm icon. ¹³ Wüx nop naleaing andiüm aljane, ngo mapiüng wüx, masey mandeow ingow andeow aaga xeyay ajneaj awaeaag. ¹⁴ Icona, sitiül apmerangan

leawa sasaj icon, apmajlüiüts xeyay najneaj. ¹⁵ Ngo napiüng icona ijlüyiün atnej mos, cos nop mos ngo majaw cuane arang neneay najiüt. Xique lanasaj icon mejlüyiün xeyay ajneajiiüts, cos lanüüch icon menguiayiün meáwan leaw lamasaj xic Xeteat Dios. ¹⁶ Ngome icona teyamban xic, xique tayambas icon mejlüyiün xenipilan. Lanüüch icon meamban merangan xenajiüt mesajan meáwan nipilan mayariw sandeac, para nejiw aton tanaámb marangüw leaw sapiüng. Atquiaj Teat Dios apmüüch icon meáwan leaw apmetüniün wüx xenüt. ¹⁷ Inguiayiün, sanasaj icon alinomb: Netam mendiüman nop alinop.

Nipilan apmajcüiyiw majawüw icon

¹⁸ 'Sitiül meáwan nipilan ajcüiyiw majawüw icon, ich leaam imeajtsan nejiw landoj lajcüiyiw majawüw xic aton. ¹⁹ Sitiül ndot icona apmerangan atnej arangüw meáwan nipilan, nejiw apmajneaj majawüw icon atnej ajneaj mejawayej nejeyéjan quiaj. Nganüy cos xique lanawün icon tiül nejiw, áag ajcüiyiw majawüw icon, cos lango merangan meáwan ngo majneaj leaw nejiw arangüw. ²⁰ Ich leaam imeajtsan leaw lanasaj icon wüx tapiüngas: "Nop najon mos ngome alwüx atam minajiüt nej; ajaraw alwüx atam minajiüt neneay najiüt." Sitiül ayambüw ximbas, ata icona aton apmayambüw imbasan xeyay. Sitiül nipilan lamayacüw wüx omeajtsüw leawa sandeac, atquiaj apmayacüw wüx omeajtsüw leaw indeacan. ²¹ Meáwan aag ayaj apmarangüw wüx imbasan cos iyariün sandeac. Ngo majawüw jane neech xic niün.

²² 'Sitiül xique ngo niün nasajüw wüx asoetiw nejiw, ngome apmayajcüw ajiürüw nisoet. Nganüy cos tiünas nasajüw, áag ngo majiürüw cuane mewüyayej wüx. ²³ Jane ajcüy majaw xic, ajcüy majaw Xeteat aton. ²⁴ Sitiül ndot ngo narang xeyay cuajantanej najneaj tiül nejiw, leaw nejinguind ngondom marang, ngome apmayajcüw ajiürüw nisoet. Nganüy masey tajawüw leawa tarangas, tanaámb ajcüiyiw majawüw xic, átan Xeteat aton ajcüiyiw majawüw. ²⁵ Atquiaj netam majlüy atnej tapiüngüw mondeac andeac Teat

Dios wüx tapiüngüw: "Ngo majlüy cuaneol tajcüiyiw majawüw xic", awüw.

²⁶ 'Sanüüch miün nop nembeol icon, aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Aliüc imiün niüng ajlüy Teat Dios. Nej aton apmajüiquich wüx xic. ²⁷ At icona aton apmejüiquichan naleaing wüx xique, cos nde wüx tamelichas saquiaach, icona almequiüpjan xic.

16

¹ 'Nganüy lanasaj icon meáwan aag ayaj, nganandot mepiüngan alinoic nüt xique ngo nasaj icon. ² Cos apmejwanaranan tiül sinagoga. Aton aliüc miün nüt wüx apmambiyaw icon. Ajcüwa monbiy quiaj apmapiüngüw tearangüw minajiüt Teat Dios. ³ Atquiaj apmarangüw cos ngo majawüw jane nej Xeteat, átan ngo majawüw jan xic. ⁴ Nganüy lanasaj icon aag ayaj cos wüx apmajlüy atnej lanapiüng quiaj, quiaj apleaam imeajtsan nguineay xique landoj lanapiüng wüx aag ayaj.

Leaw apmarang Nangaj Espíritu

'Xique nganaw nasaj icon wüx aag ayaj cos saliün naquiiüb icon. ⁵ Nganüy sanandilil, sandüy niüng ajlüy aaga neech xic niün; icona ngo metüniün menguiayiün nguiaj süp. ⁶ Cos lanasaj icon meáwan aag ayaj, nganüy xeyay lamix imeajtsan. ⁷ Naleaing sasaj icon, najneaj sitiül xique sanamb; cos ndot ngo namb, aaga Nembeol müüch mapac imeajtsan ngome aliüc macül mequiüpjan. Nganüy sitiül sanamb, xique sanüüch miün aaga Nembeol quiaj. ⁸ Wüx nej aliüc, apmüüch leaam omeaats meáwan nipilan mayajcüw ajiürüw nisoet; aton apmüüch mayajcüw netam marangüw leawa najneaj. Apmüüch leaam omeajtsüw nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran alinoic nüt. ⁹ Ajiürüw nisoet cos ngo mayariw sandeac. ¹⁰ Nej apmajüiquich leaw naleaing, leaw najneaj marangüch, cos xique sanamb niüng ajlüy Xeteat Dios, langome apmexoman mejawan xic. ¹¹ Nej apmüüch leaam omeaats nipilan nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran; cos Satanás, aaga minatang nerang ngo majneaj wüx aaga iüt cam landoj layacüch asoet.

¹² 'Aliün najiür cuane sanasaj icon; pero icona nganüy ngondom mejawan cuane wüx sandeac. ¹³ Wüx aliüt Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, nej apmüüch icon mejawan meáwan leaw naleaing; cos nej ngo mandeácan leawa andíuman nej, apmandeac leaw anguiay, aton apmüüch icon mejawan leaw aliüt miün apmajlüy. ¹⁴ Nej apmandeac najneaj wüx xique. Apmayar meáwan leawa sapiüng, apmüüch icon mejawan cuane wüx apiüng. ¹⁵ Meáwan leaw ocueaj Xeteat, aag ayaj xicueaj aton. Áag tapiüngas leaw Nangaj Espíritu apmandeac masaj icon, aag ayaj ajngot imiün wüx xique.

Apmamix imeajtsan, ndójwüx apmapac imeajtsan

¹⁶ 'Alacas nüt langome apmexoman mejawan xic, cos sanamb sandüy niüng ajlüy Xeteat. Condom alinoic nüt apmejawan xic alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁷ Altiül minipilan nej tatünayej menguiayayej, tapiüngüw:

—¿Quia nguineay amb aag apiüng quiaja? Cos asaj icoots: "Alquiriw nüt alíunan wüx icona langome apmexoman mejawan xic, cos sanamb sandüy niüng ajlüy Xeteat. Condom alinoic nüt apmejawan xic alinomb", maw. ¹⁸ ¿Cuane aag apiüng: "Aliünan alquiriw nüt quiaja"? Ngondom majawaats cuane wüx amb apiüng —awüw.

¹⁹ Teat Jesús tajaw teamandiümüw matüniw nej manguiayiw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Tenguijal ertünayon menguiayayon wüx áag sasaj icon quiaja, alacas nüt langome apmexoman mejawan xic, condom alinoic nüt apmejawan xic alinomba?

²⁰ Naleaing naleaing sasaj icon, apmejiüntsan apmamix imeajtsan, pero altegüy nipilan apmapac omeajtsuw. Masey icona apmamix imeajtsan, ndójwüx apmapac imeajtsan xeyay. ²¹ Atnej arang nop najtaj wüx apwijquiam micual nej, apmecoy omeaats cos lamatüch a ores. Ndoj, wüx lawijquiaw a nine, lango leaam omeaats aaga necoy tamongoch quiaj, cos xeyay apac omeaats majaw lawijquiaw nop nine. ²² At icona, nganüy amix imeajtsan; pero

wüx saliüt alinomb najaw icon, quiaj apmapac imeajtsan xeyay; nejinguind ngome apndom mawün aaga apac imeajtsan quiaj.

²³ Wüx aaga nüt quiaj nicuajind langome apmetam metüniün menguiayıün xic. Naleaing naleaing sasaj icon meáwan leaw apmetüniün ocueaj Xeteat wüx xenüt, nej apmüüch icon. ²⁴ Nganüy nicuajind nganaw metüniün ocueaj Xeteat wüx xenüt; pero sitiül icona apmetüniün apmeajndiün, quiaj apmapac imeajtsan xeyay.

Xique altiül xiwix aaga iüt cam

²⁵ 'Meáwan leawa lanasaj icon ngo najüiquich aleaing miün cuane wüx sandeac. Laliüt matüch a nüt wüx xique langome sanandeac atquiaj, sanandeac aleáingan wüx Xeteat. ²⁶ Wüx aaga nüt quiaj icona apmetüniün leaw indiüman wüx xenüt, ngome apmetam natün ocueaj Xeteat Dios müüch icon. ²⁷ Xeteat Dios andiüm icon cos indiüman xic. Aton cos lameyariün mepiüngan naleaing tiunas ximiün niüng ajlüy nej. ²⁸ Xique tiunas ningüy wüx iüt ximiün niüng ajlüy Xeteat Dios. Nganüy sanaw ningüy, sanamb alinomb sandüy niüng ajlüy nej —aj nejiw Teat Jesús.

²⁹ Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—¡Ajaj teat, nganüy mbich lamejüiquich aleáingan leaw indeac! ³⁰ Nganüy lanajawan ique ijaw meáwan cuajantanej. Nejinguind ngo metam masaj ic cuane andiüm, cos ique lamejaw. Atquiaj sajawan naleaing Teat Dios neech ic mewiün —ajüw nej.

³¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Lameyariün sandeac nganüye?

³² Nganüy lamatüch a nüt ndajrriümeron, mejawan nguiane apmendüyiün inopnopon, cos apmecueatiün xic. Naleaing ngome sanajlüy xíquian quiaj cos Xeteat almaquiiüb xic. ³³ Lanasaj icon meáwan aag ayaj para mapac imeajtsan wüx xic. Masey wüx aaga iüt cam apmemongochiün xeyay ngo majneaj, pero alndom meiücan wüx sitiül apmeyacan imeajtsan wüx xique, cos najntsopiüs wüx aaga iüt cam —aj nejiw.

17

Teat Jesúus atün ocueaj Teat Dios mambeol minipilan nej

¹ Wüx ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesúus, quiaj taxaing omal majaw cawüx, tataag orar, tapiüng:

—Xeteat Dios, nganüy lamatüch a nüt, ijüiquich mimonajneaj wüx Micual, para nej majüiquich mimonajneaj aton. ² Atnej ique lameaach nej majlüy wüx meáwan nipilan, atanquiaj aton iich mapacuw meáwan nüt ajcüwa nipilan leawa ique lameaach nej. ³ Apmapacuw meáwan nüt cos ajawüw naleaing ique inopúyan Teat Dios, at apiüngüw ique teaach miün Jesucristo.

⁴ 'Xique lanandeac najneajay wüx ique ningüy tiül nipilan. Lanambich narang meáwan leawa teaach xic niün narang.

⁵ Nganüy Teat, sanandilil sandüy niüng ijlüy, majlüyiür najneajay atnej tajlüyiür wüx nganaw majlüy aaga iüt cam.

⁶ 'Ajcüwa nipilan leawa terriüjtüw meajchiw xic, lanüjchiw majawüw Jane ic. Ajcüw ayaj minipilanuw, nganüy ique lameajchiw xic. Nejiw lamayacuw wüx omeajtsuw Mipoch, Teat. ⁷ Nganüy lamajawüw naleaing ique tesaj xic meáwan leawa tandeacas. ⁸ Aaga poch leawa teaach xic lanasajüw, nejiw lamayariw. Lamajawüw aag ayaj naleaing cos ique teaach xic niün, ximiün niüng ijlüy sajngot.

⁹ 'Satün icueaj Teat, membeoluw ajcüwa leaw teajchiw xic, cos icueajiw. Xique ngo natün membeol meáwan nipilan leaw ngo mayamb ic. ¹⁰ Meáwan xenipilan ajcüw ayaj ineay; aton meáwan leaw ijür, ajcüw ayaj saneay. Nejiw teamajüiquichaw xemonajneaj.

¹¹ 'Nganüy Teat, xique laliüc naw ningüy wüx iüt cam, sanamb sandüy niüng ijlüy; nejiw apmacülíwan ningüy. Xeteat Dios, nangaj ic, imbeoluw meáwan nüt ajcüwa leaw lameajchiw xic, para alndom majlüyiwr nöiquian atnej ajlüyiür. ¹² Cos wüx xique sajlüy ningüy naquiüjpüw, ique teamembeol xic nayacuw tiül iwix meáwan leawa teajchiw xic. Nejinguind tiül nejiw ngo ndromoj tiül aaga xeyay ngo majneaj,

áagan anop minipilan nimeech; cos netam majlüy atnej lajlüy tiül Nangaj Mipoch.

¹³ 'Nganüy Teat, sanamb sandüy niüng ijlüy. Wúxan saliün ningüy wüx aaga iüt cam, teanandeac aag ayaj manguiayiw, mapac omeajtsuw xeyay atnej apac ximeaats. ¹⁴ Xique lanasajüw wüx mipoch. Naleaing nipilan ajcüiyw majawüw nejiw, cos langa marangüw ngo majneaj atnej arang jangantanej nipilan, Xique aton ngo narang leaw arang jangantanej nipilan.

¹⁵ Teat, ngo natün mewün nejiw ningüy wüx aaga iüt cam; satün icueaj membeoluw nganandot matüch nejiw nimeech.

¹⁶ Cos xique ngo narang atnej jangan-tanej nipilan wüx iüt, atanquiaj nejiw aton langa marangüw ngo majneaj atnej arangüw jangantanej nipilan. ¹⁷ Iwüniw pálwüx, majlüyiwr icueaj, cos atquiaj alndom marangüw najneaj. Nangaj Mipoch apmambeol nejiw cos andeac naleaing.

¹⁸ Atnej ique teaach xic niün wüx iüt, atanquiaj xique aton lanasajüw mambüw meáwan wüx aaga iüt cam. ¹⁹ Xique lanüüch ximeaats namongoch leaw netam namongoch. Atanquiaj aton nejiw netam müjchiw omeajtsuw marangüw leaw ique indiüm, cos aag ayaj naleaing.

²⁰ 'Aton Teat, ngo natün wúxan nejiw; satün membeol meáwan leaw aliüc miün apmayariw sandeac wüx nejiw apman-deacuw masajüw nipilan wüx xic. ²¹ Satün majlüyiwr nöiquian omeajtsuw atnej icora ajlüyiür nöiquian Teat, atanquiaj majlüyiwr aton; cos atquiaj jangantanej nipilan alndom majawüw naleaing ique teaach xic niün. ²² Atnej xique sajüiquich wüx ique Teat, nguineay ajneaj ijlüy, atanquiaj aton lanüjchiw majüiquichaw xemonajneaj. Wüx aag ayaj alndom majlüyiwr nöiquian atnej icora ajlüyiür. ²³ Xique sajlüy tiül nejiw, ata ique Teat, ijlüy tiül xique. Atanquiaj aton alndom majlüyiwr nöiquian omeajtsuw, para meáwan nipilan majawüw naleaing ique teaach xic niün. Aton indiümüw xeyay atnej indiüm xic.

²⁴ 'Teat, ajcüwa leawa teaach xic, sandiüm majlüyiwr niüng sajlüy, majawüw nguineay ajneaj sajlüy. Cos ique Teat, indiüm xic tanaámb atnej wüx nganaw

majlüy aaga iüt cam. ²⁵ Xeteat Dios, najneajay irang. Masey nipilan ngo majawüw jane ic, xique naleaing sajaw jane ic. At ajcüwa xenipilan lamajawüw ique teaach xic niün. ²⁶ Xique lanüjchiw majawüw jane ic Teat; tanaámb teanasajüw nguineay ijlüy. Atnej indiüm xic Teat, atanquiaj nganüy sandiüm mendiümüw. Xique sanajlüy naquiüjpüw aton —aw.

18

Ndeaad Teat Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

¹ Wüx landoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, tawüw quiaj. Tambüw andüiyw necamb nine lam nasoic Cedrón. Tandüiyw quiaj niüng ajlüy acas owl nateaic xiül, maquiiüb minipilan nej. ² Aaga Judas, leaw apmayac nej teowixaw monajiüt, ayaag quiaj cos ajlüyay canchiüjow quiaj maquiüjpüw Teat Jesús. ³ Quiaj tapeay aaga Judas, aquiiüb mamb noic ajlüy soldados, at acas monjiür nadam nangaj iüm, üüch nejiw mambüw montangtang miteaats maquiiüb fariseos. Ajoyiw linternas, at najquiol irrajayej; aton ajoyiw espadas. ⁴ Teat Jesús cos lamajaw cuane aliüc miün apmamongoch, quiaj witiüt tamb mangoch nejiw. Tapiüng:

—¿Jane iyambana? —aj nejiw.

⁵ Quiaj tasajüw nej:

—Aaga Jesús naw Nazaret —ajüw nej.

Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jogüy xic —aj nejiw.

Aaga Judas, leaw apmayac nej teowixaw monajiüt, altiül nipilan aton. ⁶ Wüx tasaj nejiw Teat Jesús: “Jogüy xic”, maj nejiw, tanaámb tanotoj opechiw, ajmiüçuw pajcajow tiüt. ⁷ Condom Teat Jesús tandüy wüx matün manguiay nejiw:

—¿Jane iyambana? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej alinomb:

—Aaga Jesús naw Nazaret —ajüw nej.

⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Lanasaj icon jogüy xic. Sitiül xique temeyamban, ijchan mambüw xenipilan —aj nejiw.

⁹ Atquiaj tajlüy atnej lamapiüng Teat Jesús wüx tapiüng: “Meáwan leawa teaach

xic, nejinguinind tiül nejiw ngome apndrom”, aw. ¹⁰ Simón Pedro almajoy nots espada, tasoond tiül ombiüm, tandoog miác olaag nop naxey nenüt Malco, mimos minatang miteaats. ¹¹ Quiaj Teat Jesús tasaj a Pedro:

—¡Pedro, isoc alinomb tiül ombiüm nej miespada! ¿Neol, iyaag a ique ngo metam namongoch aaga naél leaw lamapiüng Xeteat netam namongoche? —aj nej.

Teat Jesús alteombas minatang miteaats (Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Ajcüwa soldados maquiüjpüw minatangüw nejiw, at monjiür nadam nangaj iüm ocueajiw nipilan judío, tasapüw Teat Jesús maoeliw. ¹³ Condom taquiüjpüw mamb andüy aniuñg Anás, miocuats Caifás. Aaga Caifás quiaj, nej minatang miteaats tiül aaga neat quiaj. ¹⁴ Nej aaga Caifás quiaj, nejay nesaj monajiüt najneaj mandeow nop naxey ingow ndroj ombas aaga cambaj Israel, maw.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús (Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Simón Pedro aquiiüb alinop minipilan Teat Jesús, tambüw mandüjpiw mamb Teat Jesús. Aaga alinop quiaj, ayaag nej ombas minatang miteaats. Áag tüünd majmel tinden maquiiüb Teat Jesús; ¹⁶ pero Pedro tacúlan mbeay nden. Quiaj aaga naxey neyaag nej ombas minatang miteaats taw, tamb mandeac aweaag nejiür ombeay nden mamelech a Pedro aton.

¹⁷ Condom aaga nüx nejiür ombeay nden tatün manguiay a Pedro:

—¿Neol ngome ique nop minipilan aaga Jesús quiaja? —aj.

Pedro quiaj tapiüng:

—Ngwüy ngome xique —aw.

¹⁸ Ores quiaj naquind, pares tajalüw biümb ajcüwa mos maquiüjpüw monjiür nangaj iüm, alombokoj teatsantsayej. At a Pedro aton alebem quiaj teatsantsüy mbeay biümb.

Minatang miteaats atün manguiay Teat Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹ Condom minatang miteaats tatün manguiay Teat Jesús Jane minipilan nej, at cuane wüx teamaqiaach. ²⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique ngo naxot, sandeac niüng ajlüy nipilan; samb tiül tiül ajcüw a sinagogas, aton samb tiül aaga nadam nangaj iüm, niüng canchiüjow meáwan micual miiütaats. Xique ngo nexotüy wüx sandeac. ²¹ ¿Jow nganüy, neol tetün menguiay xique? Itün menguiayiw ajcüwa tanguiayiw sandeac. Nejiw ich mapiüngüw cuane wüx tandeacas, cos lamajawüw —aj nej.

²² Wüx ndoj mapiüng aag ayaj Teat Jesús, nop nejiür nadam nangaj iüm taleamb nej, tapiüng:

—¿Neol tesaj atquiaj minatang miteaatsa? —aw.

²³ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül ngo majneaj sasaj, ipiüng cuane ngo majneaj sasaj; sitiül najneaj, ¿neol teleamb xique? —aj nej.

²⁴ Condom quiaj aaga Anás tüüch mamb Teat Jesús neóel, andüy niüng ajlüy alinop minatang miteaats, aaga Caifás.

Teat Pedro tandüy wüx alinomb mawaiich

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Teat Pedro tealeámban aliün lebem quiaj, teatsantsüy. Quiaj tasajüw nej:

—¿Ngome ique nop minipilan neje aaga naxey quiaja? —ajüw nej.

Quiaj tapiüng teat Pedro:

—Ngwüy, ngome xique —aw.

²⁶ Condom nop mimos minatang miteaats, acualaats aaga naxey nandooigaran olaag, andooig nej teat Pedro, tasaj nej:

—¿Ngome ique sajaw almequiiüb nej niüng ajlüy acas owl nateaic xiüla? —aj nej.

²⁷ Teat Pedro quiaj tandüy wüx alinomb mawaiich, tapiüng ngome nej. Quiaj apaj a gallo.

Teat Jesús alteombas a Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Úmbar arrow taquiüjpüw mamb Teat Jesús imiün aniüng a Caifás andüy awan

niüng ajlüy a gobernador romano. Nejiw ngo majmeliw cos tiül aaga ajlüyay netam marangüw quiaj, sitiül majmeliw aniüng nop ngome nipilan judío wüx aaga nüt quiaj, apmajlüyiw ngo merixix, langondon metiw tiül nangos nüt pascua. ²⁹ Quiaj taw a Pilato mandeacüw maquiüjpüw, tasaj nejiw:

—¿Cuane ngo majneaj arang aaga naxey cama? —aj nejiw.

³⁰ Quiaj tasajüw nej:

—Sitiül nej ngome aleaic arang ngo naquiüjpan miün niüng ijlüy —ajüw nej.

³¹ Quiaj tapiüng a Pilato:

—Icona iquiüjpan mamb, ijawan wüx asoet nej atnej apiüng tiül minawijquian —aw.

Quiaj tasajüw nej ajcüwa nipilan:

—Xicona ngondom nambiyán nejinguind —ajüw nej.

³² Atquiaj tajlüy para majlüy atnej lamapiüng Teat Jesús nguineay apmandoew. ³³ Condom a Pilato tandilil alinomb tajmel tiül awan, tapaj Teat Jesús matün manguiay, tasaj:

—¿Ique minatangüw nipilan israele? —aj.

³⁴ Teat Jesús tasaj nej:

—¿Aag ayaj itün menguiay cos indiüm mejawa, ngwüy aljane tasaj ic wüx xique? —aj nej.

³⁵ Quiaj tapiüng a Pilato:

—¿Neol jow xique mbich nop icona xique? Cos micual miíüt at montangtang miteaats monquiiüb ic miün niüng sajlüy. ¿Neol, cuane iranga? —aw.

³⁶ Condom tasaj nej Teat Jesús:

—Ngome ningüy wüx aaga iüt cam sarang natang. Jondot wüx aaga iüt cam sarang natang xenipilan apmatsojow; ngome apmujchiw ndeaan najmel teowixaw monajiüt tiül judíos. Nganüy cos ngwüy, ngome ningüy sarang natang —aj nej.

³⁷ Pilato tasaj nej:

—¿Naleaingue, ique nop minatang nena-jiüt tiül nejiw ipiünga? —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xique natang atnej lamepiüng quiaj. Áag wijquiatos tiünas wüx aaga iüt cam

najüiquich cuane naleaing. Meáwan leawa andiümüw marangüw leawa naleaing, ajcüw ayaj apmandiümüw manguiayiw sandeac —aj nej.

³⁸ Quiaj tasaj nej a Pilato:
—¡Mbich jane ajaw cuane naleaing! —aj nej.

Atüniw mandeow Teat Jesús
(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)
Ndoj mapiüng aag ayaj a Pilato, quiaj taw alinomb masaj nipilan, tapiüng:

—Xique sapiüng aaga naxey cam ngo majiür asoet. ³⁹ Icona ipiüngan alndom natsambiich nop najlüy tiül manchiüç wüx nangos nüt pascua. ¿Jow nganüy, indiüman natsambiich aaga naxey minatan-gana? —aj nejiw.

⁴⁰ Quiaj tepajüw tapiüngüw:
—¡Ngwüy, nde metsambiich aag ayaj!
¡Barrabás aptsajmbiüm! —awüw.

Pues aaga Barrabás quiaj, need nej.

19

¹ Condom a Pilato tapiüng majwüch Teat Jesús. ² Ajcüwa soldados tapeatiw sats ma-soijquiw wüx omal Teat Jesús. At tasoi-jquiw nej tiül noic napixeran morada.

³ Quiaj tapots mitsojow, tasajüw:
—¡Nganüy mbich ique minatang nenajiüt ocueaj nipilan judío! —ajüw.

Quiaj tapots maleambüw nej.

⁴ Condom a Pilato taw alinomb, tasaj a nipilan:

—Jogüy lanawün miün mejawan, naleaing sasaj icon xique ngo naxom nicuajind nisoet wüx ombas nej —aj nejiw.

⁵ Quiaj taw Teat Jesús, alwüx omal nej aaga nepeat sats, at almasooig morada napixeran. Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¡Jogüy aaga naxey! —aj nejiw.

⁶ Quiaj montangtang miteaats maquiüpüw monjiür nadam nangaj iüm camüm ma-jawüw ajntsop Teat Jesús, yajnguiatoj tiüt apajüw, tapiüngüw:

—¡Ich mandeow wüx cruz! ¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

Pilato tasaj nejiw:

—Iquiüpjan, icona iyacan wüx cruz, cos xique ngo naxom cuane asoet aaga naxey cam —aj nejiw.

⁷ Ajcüwa nipilan judío tapiüngüw:
—Xicona salnajiüran poch tiül xenawijquian niüng apiüng netam mandeow cos awaiich, apiüng Micual nej Teat Dios —awüw.

⁸ Wüx a Pilato tanguiay aag ayaj, mbayat xeyay. ⁹ Condom tajmel awan alinomb, tatün manguiay Teat Jesús:

—¿Nguiane neriowa? —aj.
Teat Jesús ngome tasaj nej nicuajind.

¹⁰ Quiaj tasaj nej a Pilato:
—¿Neol ngo merndeaca? ¿Neol ngo me-jaw xique alndom nayac ic wüx cruz, aton alndom natsambiich ique? —aj nej.

¹¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:
—Ngwüy, nicuajind ngondom merang wüx ximbas sitiül Xeteat Dios ngo müüch ic merang. Naleaing sasaj ic, najntsop asoet aaga neyac xic tiül iwix —aj nej.

¹² Ajan quiaj a Pilato tayamb nguineay alndom matsambiich Teat Jesús, pero ajcüwa monajiüt tiül judíos tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Sitiül apmetsambiich, ngo majüic ijneaj aweaag a César; cos jangantanej nendiüm marang minatangüy nenajiüt, aag ayaj ngo majneaj aweaag a César! —awüw.

¹³ Wüx tanguiay aag ayaj a Pilato tawün tiül iüm Teat Jesús. Condom nej tsotot niüng ajaw wüx asoeteran, tiül noic nden nenüt Gabata tiül ombeayiw nipilan judío. Aag ayaj amb apiüng niüng nequiand tiüt piedra. ¹⁴ Wüx laliüç lembem nüt aaga nüt quiaj, oxep quiaj pascua, quiaj a Pilato tasaj ajcüwa nipilan judío:

—¡Jogüy minatang nenajiüt! —aj nejiw.

¹⁵ Nejiw tepajüw napac, tapiüngüw:
—¡Iwün, iwün, ich mandeow wüx cruz! —awüw.

Quiaj tasaj nejiw a Pilato:
—¿Quia netam nayac wüx cruz aaga natang nenajiüt icueajiüna? —aj nejiw.

Quiaj montangtang miteaats tasajüw nej:

—¡Xicona ngo najiüran alinop minatang nenajiüt, áagan a César! —ajüw nej.

¹⁶ Quiaj a Pilato tayac teowixaw nejiw Teat Jesús mayacüw wüx cruz, taquiüpüw mamb.

Teat Jesús tajmel wüx cruz
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Teat Jesús tamb, tüjchiw mambitic a cruz. Taquiüjpüw mamb andüy tiül niüng nasoic omal mondeow. Tiül ombeayiw nejiw apiüngüw Gólgota. ¹⁸ Quiaj tayacüw wüx cruz Teat Jesús maquiiüb alijpüw. Nop amb wüx miác nej, alinop amb wüx miquiamb nej; nganüy Teat Jesús amb pinawan. ¹⁹ Condom a Pilato tarang acas poch mayacüch wüx omal a cruz. Aaga poch quiaj apiüng: "Jesús naw Nazaret, minatang nenajiüt ocueaj judíos." ²⁰ Xeyay nipiilan judío tateowüw aaga poch quiaj, cos niüng tayacüch wüx cruz Teat Jesús ngome miünquiaj, aton cos aaga poch tarangüch wüx ombeayaran hebreo, griego, at wüx latín. ²¹ Pero ajcüwa montangtang miteaats tasajüw a Pilato:

—Nde meyac: "Minatang nenajiüt ocueaj judíos." Leaw netam meyac: "Nej nepiüng minatang nenajiüt ocueaj judíos," —ajüw nej.

²² Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—Leaw lanarang landoj lanarang —aj nejiw.

²³ Ajcüwa soldados wüx landoj mayacüw wüx cruz Teat Jesús, quiaj tayariw apix nej, tambajcüw apiqw quiriw mayariw noicnoic quiriw. Condom tayariw a najal micamix nej, aag ayaj ngo majiür niüng ambeteay, najüyeran naw cawüx andüy tiüt. ²⁴ Quiaj tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Ngome apmambajcaats micamix nej, apmasüetiiüts wüx, majüic jane apmayar —awüw.

Atquiaj tajlüy cos landoj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng: "Tambajcüw sapix mayariw, tasüetiw majawüw jane apmayar xecamix", aw. Atquiaj tarangüw soldados.

²⁵ Aliw quiaj niüng ajlüy a cruz mimüm nej Teat Jesús, at michiig mimüm nej; at müm María mintaj teat Cleofas, at müm María Magdalena. ²⁶ Teat Jesús wüx tajaw mimüm nej, at nop minipilan nej, aaga xeyay tandium alquiaj aton, quiaj tasaj mimüm nej:

—Müm, joyaj nganüy apmajlüy atnej micual —aj.

²⁷ Condom quiaj tasaj aaga nop minipilan nej:

—Joyaj teat, nganüy apmajlüy atnej mimüm —aj.

Naw quiaj aaga nop minipilan nej taquiüüb mamb mimüm Teat Jesús andüy aniüng nej atnej majiür mimüm nej.

Tandeow Teat Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Wüx landoj aag ayaj, nej lamajaw meáwan lamapalüch marang. Cos netam majlüy atnej apiüng wüx nej tiül Mipoch Teat Dios, quiaj tapiüng:

—Nind sanganeow yow —aw.

²⁹ Ajlüy quiaj nop xar chipiow nachich vino, quiaj tasocoj tiül noic esponja, aag ayaj atnej walang sap. Ndoj cas tayacüw wüx omal nots narix xiül mipüüig hisopo. Quiaj tayacüw wüx ombeay Teat Jesús. ³⁰ Teat Jesús wüx landoj machey aaga nachich vino, quiaj tapiüng:

—Canüy lanambich narang meáwan leawa tiünas narang —aw.

Quiaj mangueer omal nej; tayac miespíritu nej teowix Teat Dios; tanaámb andeow.

Tajtiül teombas micostil Teat Jesús

³¹ Oxep quiaj pascua, y nipiilan judío ngo mandiümüw macúlan wüx cruz mondeow, cos aaga nüt axoodaran quiaj xeyay nangaj. Quiaj tatüniw ocueaj a Pilato majmbajüch oleajiw leaw monlüy wüx cruz para alndom mawüniw tiüt najeñ. ³² Quiaj tambüw a soldados tajmbajüw oleajiw ajcüw tajmeliw wüx cruz maquiiüpüw Teat Jesús. ³³ Pero wüx tapeayiw niüng ajlüy Teat Jesús, quiaj tajawüw landeow, taton ngo majmbajüw oleaj nej.

³⁴ Condom nop soldado tatal teombas micostil Teat Jesús naag nots lanza, quiaj taw quiej maquiiüb tiül yow. ³⁵ Jan tajaw meáwan aag ayaj teamandeac wüx; leawa andeac aag ayaj ajaw naleaing. Alndom mepiüngan icona aton naleaing. ³⁶ Meáwan aag ayaj tajlüy atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios wüx tapiüng: "Miolaats nej ngo majmbajaran", maw. ³⁷ Aton apiüng tiül

Mipoch Teat Dios: “Apmajawjawüw aaga naxey tatileran quiaj”, aw.

*Tamiüraad Teat Jesús
(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)*

³⁸ Wüx landoj meáwan aag ayaj, quiaj teat José naw tiül cambaj Arimatea tamb majaw a Pilato matün ocueaj, müüch nej maquiiüb mamb Teat Jesús mamiüt. Pilato taneam, quiaj tawün maquiiüb mamb. Aaga José quiaj nop nej minipilan Teat Jesús, pero naleaing axotúyan cos imbol mandüy monajiüt tiül judíos. ³⁹ At teat Nicodemo, aaga tamb mandeac aweaag Teat Jesús noic ongwiiüts, nej tamb quiaj aton, ajoy mamb maseyme nimiow gajpowüw (30) kilo najmboc angan süüig naolüch omal tiül mirra maquiiüb áloes. ⁴⁰ Quiaj teat José maquiiüb teat Nicodemo taxainguiw, tawinchaw tiül noic püy najneajay, ayacuw wüx aaga najmboc angan süüig, cos atquiaj arangüw nipilan judío wüx apmamiütüw nop nandeow. ⁴¹ Niüng tayacuw wüx cruz Teat Jesús, quiájan ajlüy acas owil nateaic xiül. Alquiaj noic oxiüt jayatsüy, nganaw mamiütaran quiaj nejinguind. ⁴² Quiájan tayacuw Teat Jesús, cos aaga oxiüt quiaj ngome miünquiaj ajlüy, aton ajcan lami nangos nüt pascua ocueajiw judíos.

20

*Teat Jesús tapac imiün tiül mondeow
(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)*

¹ Úmbar arraw domingo wüx aliün mexemem, quiaj tamb niüng ajlüy oxiüt müm María Magdalena, tajaw aaga piedra nayacüch mapal oxiüt ngo majlüy niüng tayacüch. ² Andilílan tiüt tamb majaw teat Simón Pedro maquiiüb alinop aaga xowüy andiüm nej Teat Jesús. Quiaj tasaj nejiw:

—Lamawüniw tiül oxiüt Teat Naxey, ngo majawaats nguiane tambüw mayacuw —aj nejiw.

³ Camüm manguiayiw aag ayaj, quiaj tamb teat Pedro maquiiüb alinop minipilan Teat Jesús andüyiw niüng ajlüy oxiüt.

⁴ Ijpüéj tambüw acuiürrüw nöiquian, pero aaga alinop quiaj alwüx acuiür, tamong wüx ombas teat Pedro, ombas mapeay

niüng ajlüy oxiüt. ⁵ Quiaj tapiür majaw tiül. Tajaw aaga püy tan ajlüy quiaj; nej taton ngo majmel. ⁶ Condom quiaj tapeay teat Simón Pedro andüüban nej. Nej mbich nömban tajmel tiül oxiüt, tajaw aaga püy alquiaj. ⁷ At aaga püy nawincheran wüx omal Teat Jesús ngo majlüy nöiquian maquiiüb aaga alinoic püy; alpejchiüm pálwüx, tan ajlüy awinchay. ⁸ Condom quiaj alinop minipilan Teat Jesús, aaga napéay ombas, tajmel tiül oxiüt aton. Wüx tajaw aag ayaj, aleáingan tajaw naleaing lapac. ⁹ Cos ores quiaj nganaw majawüw leawa lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios niüng apiüng Teat Jesús apmapac tiül mondeow. ¹⁰ Condom ajcüwa ijpüw minipilan Teat Jesús quiaj, tandilileaw alinomb andüyiw aniüngüw nejiw.

*Teat Jesús tejüiquichay majaw nej müm María Magdalena
(Mr. 16:9-11)*

¹¹ Müm María wüx tapeay alinomb, tacúlan mbeay oxiüt, tenguijal ajiünts, tapiür majaw tiül oxiüt. ¹² Quiaj tajaw ijpüw ángeles alchetemoj niüng tayacüch Teat Jesús; nop amb wüx omal, alinop amb wüx oleaj, apixaw nejiw rajnüy. ¹³ Quiaj tatüniw nej manguiayiw, tasajüw:

—Müm najtaj, ¿Neol tapots ijiüntsa? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw aaga najtaj:

—Cos lajwan aaga Teat Naxey, ngo nájw nguiane tamb mayacüch —aj nejiw.

¹⁴ Wúxan ndoj mapiüng aag ayaj, wantsat majaw wanopech nej. Quiaj majaw alem-bem quiaj Teat Jesús, pero nej ngo majaw majneaj sitiül aag ayaj Teat Jesús. ¹⁵ Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Müm najtaj ¿neol tapots ijiüntsa, Jane teameyamba? —aj nej.

Müm María apiüng nej aag ayaj nop nerang najiüt quiaj. Quiaj tasaj:

—Teat, sitiül ique nerwün, isaj xic nguiane almeyac para namb naxaing —aj.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¡María! —aj nej.

Müm María quiaj wantsat majaw nej, tasaj nej wüx ombeayiw nejiw, tiül hebreo:

—¡Raboni! —aj. Aag ayaj wüx ombeayiw nejiw apiüng Nequiaach.

¹⁷ Teat Jesús tasaj nej:

—Nde mesamb xic müüm, cos nganaw namb sandüy niüng ajlüy Xeteat Dios. Quiür isajüw xenipilan, xique sanamb sandüy niüng ajlüy Xeteat, aag ayaj Miteatiün aton; niüng ajlüy Xedios, aag ayaj Midiosan aton —aj nej.

¹⁸ Quiaj tamb müüm María Magdalena masaj minipilan Teat Jesús nej landoj majaw Teat Jesús. Aton tapiüng meáwan leawa tasaj nej.

*Teat Jesús tejüiquichay tiül minipilan nej
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-*

⁴⁹)

¹⁹ Tíulan aaga nüt domingo quiaj, wüx langwiiüts, minipilan nej aliw tiül iüm canchiünoj; apaluw ombeay iüm cos imbolej mandüiyw monajiüt ocueaj judíos. Camüüm majawüw Teat Jesús alebem pinawan nejiw. Quiaj tatepeay nejiw, tapiüng:

—Tamtámban ijlüyiüna —aw.

²⁰ Wüx ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj tüüch nejiw majawüw owix nej at micostil nej. Xeyay tapac omeajtsüw wüx tajawüw nej. ²¹ Condom tandüy wüx matepeay nejiw alinomb. Tapiüng:

—Tamtámban ijlüyiün. Atnej Xeteat Dios tüüch xic niün, atanquiaj nganüy xique süüch icon meamban meáwan wüx aaga iüt cam —aj nejiw.

²² Wüx ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj tapep miíünd nej wüx ombasüw nejiw. Tasaj nejiw:

—Iyariün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ²³ Nganüy jangantanej leaw icona apmeajchiün macueat arang ngo majneaj, mewüniün wüx imeajtsanasoet nej, at Teat Dios aton apmawün wüx omeaats. Sitiül aljane ngo mandiüm macueat arang ngo majneaj, Teat Dios aton ngome apmawün wüx omeaatsasoet nej —aj nejiw Teat Jesús.

Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej ayaíw minipilan nej

²⁴ Tomás, aaga nasoic Cuüch, nej nop tiül ajcüwa gajpiüp (12) minipilan Teat Jesús, ngome tajlüy quiaj wüx tapeay Teat Jesús.

²⁵ Alacas minipilan Teat Jesús tasajüw nej:

—Landoj najawan Teat Naxey! —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejiw a Tomás:

—Sitiül ngo najaw aóp owix nej niüng tapaparan clavos, sitiül ngo naxec tiül nots micual xiwix niüng tapaparan clavos; aton sitiül ngo naxec xiwix teombas micostil nej, nómbar ngo nayar indeacan —aj nejiw.

²⁶ Wüx lamajiür ojpeacuw (8) nüt tatow ndoj aag ayaj, minipilan Teat Jesús canchiütoj alinomb tiül iüm; alquiaj a Tomás maquiüpüw. Tan ajlüy palaw ombeay iüm, camüüm majawüw Teat Jesús alebem pinawan nejiw, tatepeay nejiw, tapiüng:

—Tamtámban ijlüyiüna —aw.

²⁷ Condom quiaj Teat Jesús tasaj a Tomás:

—Ijaw aop xiwix teat, iexec ningüy nots micual iwix, condom iwind iwix andüy ningüy, iexec teombas xecostil. Ipiüng naleaing, nde mechiw imeaats —aj.

²⁸ Quiaj tapiüng a Tomás:

—¡Teat Naxey, Xeteat Dios! —aw.

²⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tomás ¿neol, ajcan lamejaw xic tepiüng naleaing lasapaca? Najneajay apmajlüiyw jane apmapiüngüw naleaing lasapac masey ngo majawüw xic naag oniüjcüw —aj nej.

Neol tarangüch a nawiig cam

³⁰ Teat Jesús tarang xeyay cuajan-tanej ngome aag ajaraw, müüch majaw minipilan nej; pero aton ngome meáwan tarangüch tiül aaga nawiig cam. ³¹ Nganüy meáwan leawa tarangüch tiül aaga nawiig cam, tarangüch para alndom mepiüngan naleaing Teat Jesús Micual Teat Dios nej; aton mepiüngan nej aaga Cristo lapiürang aliüc. Cos jangantanej leaw apmayar mapiüng naleaing aag ayaj, apmapac meáwan nüt.

21

Teat Jesús tejüiquichay majawüw nej ayaíw minipilan nej

¹ Wüx landoj aag ayaj, tejüiquichay alinomb Teat Jesús majawüw nej minipilan nej. Atcüwa tajlüy wüx tajlüiyw mbeay nadam yow Tiberias. ² Cos acas minipilan nej ajlüiyw quiaj nójiquian, nop teat Simón Pedro, nop teat Tomás aaga nasoic Cuüch, alinop teat Natanael naw tiül cambaj Caná

tiül iüt Galilea, at ijpw micual teat Zebedeo, maquiüpüw alijpw minipilan nej.

³ Condom tasaj nejiw teat Simón Pedro:

—Sanamb sandoc —aj nejiw.

Quiaj tasajüw nej:

—Ata xicona sanamban, tabaats —ajüw nej.

Quiaj tambüw, ambüw tiül nop müx. Aaga ongwiiüts quiaj ngo mandocoj nicuajind. ⁴ Wüx ümb chiüjmbaw raw, quiaj majawüw Teat Jesús alebem mbeay yow. Naleaing nejiw ngo mateotsüw wüx sitiül aag ayaj Teat Jesús. ⁵ Condom quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Xecualüw ¿tesapan indocona? —aj nejiw.

Quiaj tasajüw:

—Ngo nasapan —ajüw.

⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Iyacan mindocon amb wüx miác otüeng müx, mbich apmesapan —aj nejiw.

Tarangüw atnej tasoiquiv. Ndoj ngondom maxainguiw mindocoj nejiw cos chipiow a cüet. ⁷ Quiaj nop tiül nejiw, aaga xowüy andiüm nej Teat Jesús, tasaj teat Pedro:

—¡Aaga iün Teat Naxey! —aj.

Teat Pedro camüm manguiay aag ayaj, quiaj masooig micamix nej cos tasoond, tanaámb ajchic tiül yow. ⁸ Condom ajcüwa aquiüpüw nej taquiüpüw mamb aaga müx andüy wüx iüt. Átan ndoc tanototoj mamb chipiow a cüet, cos ngome miünquiaj wüx iüt, ajiür maseyme coic miow (100) metros. ⁹ Wüx tajtepiw wüx iüt, tajawüw olüic biümb quiaj. Alpiiüm wüx nop cüet, aton alquiaj pan. ¹⁰ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijamiünan acas cüet leawa les ndot mesapan quiaj —aj nejiw.

¹¹ Quiaj teat Simón Pedro tajtep tiül müx macheed a ndoc manot andüy wüx iüt. Aaga ndoc ngo chiütam masey chipiüt tiül nadamdam cüet. Atüch coic miow ic miow gajparoob (153) cüet. ¹² Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—Macaron metiiüts —aj nejiw.

Nejinguind tiül nejiw ngo majntsop matüniw nej manguiayiw jane nej, cos lamajawüw nejay Teat Jesús. ¹³ Quiaj

tatüch nejiw Teat Jesús, tayar a pan müüch nejiw, at a cüet.

¹⁴ Aag ayaj arojmbüw wüx ajüiquichay majaw nej minipilan nej, wüx landoj apac tiül mondeow.

Teat Jesús tandeac aweaag teat Simón Pedro

¹⁵ Wüx landoj üetiw, quiaj Teat Jesús tasaj teat Simón Pedro:

—Simón, micual teat Jonás ¿cuane ipiüng, indiüm xic, ngwüy ajntsop wüx indiüm meáwan aag ayaja? —aj.

Quiaj tapiüng teat Pedro:

—Teat, ique ijaw xique sandiüm ic —aw.

Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Ijiürüw quicheech xesapüw —aj nej.

¹⁶ Condom tandüy wüx masaj nej amb ijmbüw:

—Simón, micual teat Jonás ¿naleaing indiüm xic? —aj nej.

Quiaj teat Pedro tasaj nej:

—Teat, ique ijaw xique sandiüm ic —aj nej.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ijiürüw xesap —aj nej.

¹⁷ Condom quiaj tasaj nej amb arojmbüw:

—Simón, micual teat Jonás ¿naleaingue indiüm xique? —aj nej.

Teat Pedro quiaj tamix omeaats ajcan lamasaj nej amb arojmbüw sitiül andiüm nej, quiaj tapiüng:

—Teat, ique ijaw meáwan cuajantanej; ique ijaw naleaing sandiüm ic —aj.

Tasaj nej Teat Jesús alinomb:

—Ijiürüw xesap. ¹⁸ Naleaing naleaing sasaj ic, wüx aliün mermonguich, iquiáyan quiaj isooig ipix, iriümb leaw niüng indiüm; pero wüx apmertaxey pálwüx apmasooig ic tiül ipix, apmendic iwix, apmequiüraab niüng ngo mendiüm meamb —aj nej.

¹⁹ Tasaj nej aag ayaj majüiquich nguineay netam mandeow teat Pedro, cos apmandeow wüx arang minajiüt Teat Dios. Ndoj mandeac aag ayaj, tapiüng:

—Indüüb xic tanaámb —aj.

Nop minipilan nej aaga xeyay andiüram

²⁰ Wüx wantsat teat Pedro, quiaj tajaw almandüüb nejiw aaga xeyay andiüm nej Teat Jesús, aaga leaw chetet aweaag

nóiquian maquiiüb Teat Jesús wüx tetiw, wüx tatün manguiay: “Teat ¿jane apmayac ic teowixaw monajiüt?” maw. ²¹ Teat Pedro wüx tajaw almandüüb nejiw aaga alinop quiaj, quiaj tasaj Teat Jesús:

—Teat ¿jowa neje aaga alinop quiaja?
—aj.

²² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül xique nandiüm ngo mandeow, aliün mapac wüx sanandilil alinomb, ¿neol, cuane imbiche? Ique tanaámb indüüb xic —aj nej.

²³ Condom aaga poch quiaj tejüiquichay manguiayiw meáwan monyar andeac Teat Jesús, tapiürang aaga nop minipilan nej ngome apmandeow. Pero naleaing Teat Jesús ngo mapiüng lango mandeow. Nej tapiüng: “Sitiül xique nandiüm ngo mandeow, aliün mapac wüx sanandilil alinomb, ¿neol, cuane imbich?”, aw.

²⁴ Nej aaga nop tiül minipilan Teat Jesús teamarang aaga nawiig cam. Meáwan aag agüy tajaw, tanguiay. Atquiaj alndom majawaats meáwan leaw tarang, aag ayaj naleaing.

²⁵ Aliün majlüy xeyay leaw tarang Teat Jesús. Naleaing sapiüng sitiül apmarangüch wüx nawiig meáwan leawa tarang, ngome apmajoy aaga iüt cam. Atanquiaj tajlüy. Amén.

Leawa tarangüw miapóstoles Teat Jesucristo Los HECHOS de los apóstoles

Apmüüch miün Nangaj Espíritu

¹ Teat Teófilo, tiül aaga nawiig tarangas nenguinüt tasajas ic meáwan leaw tarang Teat Jesús, at leaw tapots maquiaach.

² Ndójwüx tasajas ic nguineay tamb andüy cawüx tiül cielo. Naleaing wüx nganaw mamb andüy tiül cielo tarriüd miapóstoles nej. Condom tasaj nejiw nguineay netam marangüw, atnej tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ³ Condom tandemow, pero naleaing wüx tapac alinomb tejüiquichay majawüw nej minipilan nej tiül ic miow (40) nüt. Atquiaj tarang majaraw naleaing nej almapac. At tasaj nejiw nguineay ajlüy tiül micambaj Teat Dios.

⁴ Wüx Teat Jesús aliün maquiiüb nejiw, tasaj nejiw nde mawüw tiül Jerusalén, tapiüng:

—Icüliün aag leaw lamapiüng Teat Dios aliük miün apmajlüy. Aag ayaj landoj lanasaj icon nenguinüt. ⁵ Naleaing Juan tüüch yow nipilan, pero aag ayaj náagan yow. Nganüy icona alningüy alacas nüt apmeyariün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios —aw.

Wüx Teat Jesús tamb andüy tiül cielo

⁶ Condom alinoic nüt wüx aliün maquiüjpüw Teat Jesús, tatüniw manguiayiw:

—Teat, ¿nganüy nüt cam apmeaach majlüyiiüts wüx micambajaats Israel alinomba? —ajüw.

⁷ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona ngo metam mejawan ngow, ngün nüt apmajlüy aag ayaj. Cos néjan quiaj Teat Dios ajaw ngow apmüüch majlüy aag ayaj. ⁸ Icona apmeajndiün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios majlüy wüx imbasan, quiaj alndom merangan cuajantanej. Apmemelchan mendeacan wüx xiique naw ningüy tiül cambaj Jerusalén. At apmeamban tiül meáwan

cambaj tiül Judea, at meáwan tiül Samaria. At apmeamban meáwan tiül palpálwüx cambaj wüx iüt —aj nejiw.

⁹ Condom wüx Teat Jesús landoj mapiüng aag ayaj, tanaámb amb andüy cawüx tiül cielo, teamajawüw nej. Ndoj tajngot noic oic taxot nej, lango maxomüw majawüw. ¹⁰ Nejiw tealeámban majawüw andüy cawüx niüng amb Teat Jesús, quiaj tajawüw ijpüw teat monkay alembemoj niüng ajlüyiw nejiw, xowüy larraw apixaw nejiw. ¹¹ Condom tendeacüw masajüw nejiw, tapiüngüw:

—Teat monkay monaw Galilea ¿neol teleámban lembemeron ningüy mejawan andüy cawüxe? Cos aaga Teat Jesús les ndot mejawan aw niüng ijlüyiün amb andüy cawüx tiül oic quiaj, atquiaj aliük alinomb wüx aliük imiün tiül cielo —awüw.

Tarriüjtüch Matías marang ingow Judas

¹² Condom quiaj tandilileaw andüyiw Jerusalén imiünüw wüx tiüc nasoic mitiük Olivos. Aaga tiüc quiaj ngome miünquiaj ajlüy naw Jerusalén; ajiür atonej alndom majüyiw wüx noic nüt axoodaran. ¹³ Nejiw wüx tapeayiw tiül cambaj Jerusalén, quiaj tajtepiw andüyiw cawüx tiül amb ijpüw iüm niüng axojtüw Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo micual Alfeo, Simón nasoic Zelote, at a Judas michiig Jacobo. ¹⁴ Meáwan nejiw noic nej omeajtsuw tanaámb canchiüjow quiaj matajciuw orar, aquüpüw michiig Teat Jesús, at a María mimüm nej, aton alacas montaj.

¹⁵ Noic nüt wüx tajlüyiw quiaj, atüch maseyme acoic miow nimiow (120) nipilan, quiaj witiüt a teat Pedro masaj nejiw, tapiüng:

¹⁶ —Xecojow xechijquiaw, naleaing tajlüy meáwan atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios tarang teat David, wüx Nangaj Espíritu tambeol nej mapiüng nguineay apmarang a Judas, aaga nequiiüb monsap Teat Jesús. ¹⁷ Cos Judas tateoraw tiül naquiüjpan, at tajlüy tiül marang aaga najiüt sarangan. ¹⁸ Aaga Judas quiaj, tamb mangal noic iüt naag mitomiün nej, aag tangüyeran wüx tarang aaga xeyay ngo majneaj quiaj. Condom tamb terrondüy

onic, tandemow. Ndoj tajmiüc mojcoj tiüt, tajpoet otüeng nej, taw meáwan mixiüt aonts nej. ¹⁹ Meáwan nipilan moncül Jerusalén tanguiayiw nguineay tajlüy. Áag tükchiw manüt aaga iüt quiaj Acéldama. Aaga poch Acéldama quiaj, apiüng Miüt Quiej.

²⁰ 'Cos larangüch tiül Mipoch Teat Dios tiül Salmo, apiüng:

Ich majlúyan aaga iüt niüng acül nej, nde macül quiaj nejinguind, aw.

At aton tiül alinoic Salmo apiüng:

Ich majmel alinop marang ingow nej, aw.

²¹ 'Nganüy netam mayacaats nop naxey leaw almaquiiüb icoots meáwan nüt wüx Teat Jesús almaquiiüb icoots, ²² ajan wüx a nüt Juan tüch yow Teat Jesús, ndójwüx quiaj Teat Jesús tamb andüy tiül cielo. Cos netam maquiüjpaats alinop leaw naleaing tajaw Teat Jesús nguineay tapac alinomb —aw a Pedro.

²³ Quiaj tayacüw ijpüw monxey náwan tiül nejiw, nop José nasoic Barsabás, at ajiür alinoic minüt nej nasoic Justo. At tayacüw alinop nenüt Matías. ²⁴ Ndoj, quiaj tatajciuw orar, tapiüngüw:

—Xeteatiün Dios, ique ijaw tiül omeaats meáwan nipilan, nganüy iich majüic najawan ngün lamerriiid tiül ajcüwa ijpüw cam. ²⁵ Netam alinop majmel marang apóstol, cos aaga Judas tacueat aaga najiüt quiaj wüx tarang aaga nadam nisoet, ndoj tamb tiül aaga xeyay ngo majneaj niüng atüch nej mamb —awüw.

²⁶ Ndoj, quiaj tasüetiw jane nop tiül nejiw, quiaj tajawüw Matías netam marang. Quiaj tateoraw tiül ajcüwa gajpanop (11) apóstoles.

2

Wüx tapeay Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios

¹ Wüx tatüch a nüt, nangos nüt nasoic Pentecostés, meáwan minipilan Teat Jesús alxenenguemoj nóiquian. ² Camüm manguiayiw aliüc noic neterriür napac imiün tiül cielo, atnej aterriür napac iünd. Aaga neterriür quiaj tajmel tiül iüm niüng alchetemoj. Meáwan monlüy quiaj tanguiayiw. ³ Quiaj tajawüw atnej xeyay

oniw biümb, ajcüw ayaj tajmiüc wüx om basüw anopnopoj. ⁴ Meáwan monlüy quiaj tajlüy wüx ombasüw nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Ndoj tapots andeacüw pálwüx ombeayaran leaw tüch nejiw Nangaj Espíritu mandeacüw.

⁵ Tiül aaga nüt quiaj, aliw tiül Jerusalén xeyay nipilan judío, monyamb Teat Dios monaw tiül palpálwüx cambaj wüx iüt.

⁶ Wüx tanguiayaran aaga neterriür quiaj, quiaj sonongotoj quiaj xeyay nipilan. Mbayatoj xeyay wüx tanguiayiw andeacüw ombeayiw nejiw meáwan anopnop minipilan Teat Cristo. ⁷ Xeyay mbayatoj majawüw aag ayaj, quiaj tesajayej, tapiüngüw:

—¿Neol, ngome monaw Galilea nejiw ajcüwa teandeacüw quiaja? ⁸ ¿Neol, nguineay andeacüw ombeayiiütsa, leaw andeacaats nde ajngotoots miüna? ⁹ Cos alningüy palpálwüx nipilan, altiül monaw Partia, monaw Media, monaw Elam, monaw Mesopotamia, monaw Judea, monaw Capadocia, monaw Ponto, monaw Asia, ¹⁰ monaw Frigia, monaw Panfilia, monaw Egipto, at monaw tiül Africa niüng ajlüy cambaj Cirene. Alningüy monjüy miün nipilan naw Roma. Altıül nejiw wijquian ningüy judíos nejiw; altiül aton nipilan ngome judío leaw lamayambüw Teat Dios aton. ¹¹ At alningüy monaw Creta, at monaw Arabia. Pero nganüy meáwan icoots ranüy manguiayiiüts teamdeacüw ombeayiiüts, nguineay Teat Dios lamarang xeyay najneaj leaw ngome áag ajaraw —awüw.

¹² Cos xeyay mbayajow, ngo majawüw cuane najlüy, áag tesajayej nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Cuane aag ayaja? —awüw.

¹³ Nganüy altiül itsojayéjan, tapiüngüw:

—Nangüniw, amongochiw wüx anganeowüw vin —awüw.

Pedro tandemow tiül xeyay nipilan

¹⁴ Ndoj Pedro, quiaj tamong maquiüb ajcüwa gajpanop (11) minipilan Teat Jesús, lembemoj niüng ajlüy nipilan. Condom tendeac napac manguiayiw, tasaj nejiw:

—Teat cambaj Israel, at meáwan leawa jayats mapeay tiül Jerusalén, nganüy

inguiayiün leaw sanasaj icon: ¹⁵ Ajcüwa monxey teamenguiayiün andeacüw cam ngome nangüniw atnej icona ipiüngan. Cos nganüy les tatüch pinawan ajüy nüt.

¹⁶ Aaga leaw tenguial mejawan quiaj, aag ayaj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios, tiül nawiig tarang Joel, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos apiüng:

¹⁷ Teat Dios apiüng: Alningüy alinoic nüt, sanüjchiw mayariw Nangaj Xeespíritu meáwan nipilan; quiaj micualan monench at monüx apmandeacüw sandeac, monguich sanüüch maxomüw omeajtsüw leaw ajawüw atnej aümiw, y montangtang ombas nipilan sanüjchiw maxomüw omeajtsüw wüx aümiw.

¹⁸ Wüx aaga nüt quiaj, sanüüch mayariw Nangaj Xeespíritu meáwan monrang xenajiüt, monxey at montaj; condom nejiw aton apmandeacüw sandeac.

¹⁹ Sanarang ateócan cawüx tiül cielo marjaw, tiüt wüx iüt sanarang cuajantanej leaw ngomeaag ajaraw.

Apmajlüy xeyay quiej, apmajlüy xeyay biümb, at apmajlüy xeyay nasop.

²⁰ Quiaj a nüt lango merraj, apmajlüy pojniün,

at a caaw apmacants atnej quiej.

Aag ayaj apmajlüy wüx laliüc matüch a najneajay nüt wüx apmandilil Teat Naxey.

²¹ Meáwan nipilan leaw apmayambüw Teat Dios, matüniw Teat Dios mawün nejiw wüx asoetiw, apmawüw wüx, aw.

²² 'Teat cambaj Israel, inguiayiün leaw sanasaj icon: Icona tejawan aaga Teat Jesús naw Nazaret tarang xeyay ateócan wüx tajlüy ningüy maquiüpaats. Tajüic naleaing Teat Dios neech nej miün, cos tambeol nej marang xeyay cuajantanej, leaw icona tejawan aton. ²³ Condom tayacüch tiül iwixan merangan wüx leaw tendiüman. Atquiaj netam majlüy, para majlüy atnej lamapiüng Teat Dios. Icona teyacan teowixaw nipilan monrang ngo majneaj, tesajanüw mayacüw wüx cruz mandeow. ²⁴ Naleaing Teat Dios tapacüüch

nej alinomb, tawün nej tiül mondeow, cos nej ngondom macül niüng acül mondeow.

²⁵ Teat David tanomb tandeac wüx nej tiül minawiig nej, tapiüng:

Xique tajawas Teat Dios tanaámb almaquiiüb xic; cos nej alwüx xeác, ngo nimbol nandüy nicuajind.

²⁶ Xeyay apac ximeaats, ngo paxiüm nandec wüx aag ayaj.

At ngo napiüng wüx masey nandeow, cos sanapac alinomb.

²⁷ Ique ngome apmecueat xic tiül niüng acüliw mondeow, apmepacüüch xic alinomb.

Ngome apmeaach majmboc xecuerpo, cos nangaj micual xic.

²⁸ Ique Teat, teaach xic najaw ngün a tiiüd amb andüy niüng apacaran meáwan nüt.

Apmeaach mapac ximeaats cos sanajlüy niüng ijlüy, aw.

²⁹ 'Teat monxey micual iüt, inguiayiün. Aaga miteatiüts David naleaing tandeow tamiüraad; mioxiüt nej alningüy ajawaats nganüy nüt cam aliün majlüy. ³⁰ Naleaing cos nej nop nej nendeac andeac Teat Dios tajaw naleaing apmajlüy leaw tasaj nej Teat Dios, nguineay Teat Cristo aliüc miün apmajlüy naw tiül micual micual nej. Aag ayaj apchetem niüng chetej nej, apmarang natang nenajiüt. ³¹ Teat David, cos tajaw aag ayaj, áag tandeac wüx nguineay apmapac alinomb Teat Cristo, ngo macül tiül niüng acüliw mondeow, at micuelo nej ngome apmajmboc. ³² Nej aaga Jesús quiaj, Teat Dios tapacüüch nej alinomb. Meáwan xicona tajawasan naleaing aag ayaj. ³³ Teat Dios taquiiüb nej mamb andüy tiül cielo marang natang quiaj. Nej lamüünd aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leawa tasoic apmüünd. Nganüy lamüüch miün. Meáwan aaga leaw ijawan quiaj, leaw inguiayiün nganüy cam, aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nerang. ³⁴ Teat David ngo mapac alinomb mamb tiül cielo, pero nej tapiüng:

Teat Dios tasaj a Teat Naxey:

"Cheter ningüy amb wüx xeác,

³⁵ leaw ndoj nayac moncüy majaw ic,

melembéch wüx ileaj".

³⁶ 'Nganüy ich manguiay meáwan micual iüt Israel, aaga Teat Jesús tembiyan wüx cruz, Teat Dios lamayac nej nganüy marang natang, cos nejay aaga Cristo —aj nejiw.

³⁷ Wüx tanguiayiw aag ayaj ajcüwa nípilan quiaj, tayajcüw tiül omeajtsüw nejiw xeyay ngo majneaj arangüw. Quiaj tasajüw a Pedro y alacas apóstoles:

—Teat monkay, jow nganüy ¿cuane sanarangana? —ajüw.

³⁸ Quiaj tasaj nejiw a Pedro:

—Ich leaam imeajtsan xeyay ngo majneaj irangan, nde nganüy irangan najneaj. Ndoj iyariün yow meáwan inopnopon wüx minüt Teat Jesucristo, majüic laaw isoetiün. Quiaj Teat Dios apmüüch Meyariün Nangaj Miespíritu nej. ³⁹ Cos Teat Dios lamapiüng apmüüch miün Nangaj Miespíritu nej müüch icon, müüch micualan, at meáwan leaw apmayamb Teat Dios alinoic nüt. Cos aag ayaj apmujndi meáwan nípilan leaw Miteatiiüts Dios apmapaj miünuw —aj nejiw.

⁴⁰ Condom tasaj nejiw xeyay wüx aag ayaj, tapaj nej ocueajiw, tapiüng:

—Iyamban Teat Dios, isajan mawün isoetiün, cos atquiaj alndom meriowan tiül ajcüwa nípilan monrang ngo majneaj quiaj —aw.

⁴¹ Condom meáwan leawa tayariw, at leawa tayacüw wüx omeajtsüw andeac teat Pedro tayariw yow. Aaga nüt quiaj tajlüyw xeyay jayats monyar andeac Teat Dios, atüch maseyme arej mil nípilan. ⁴² Nejiw tanaámb arangüw atnej taquiajchiw nejiw miapóstoles Teat Jesús. Tajlüyw níquian maquiüpüw meáwan monyar andeac Teat Dios, tatajcüw orar, at tajineaw a pan müetiw níquian para leaam omeajtsüw wüx neol tandeow Teat Cristo.

Leaw tarangiüw ajcüw ombas monyar mipoch Teat Cristo

⁴³ Meáwan nípilan xeyay mbayatoj, cos minipilan Teat Jesús tarangüw xeyay ateócan, xeyay cuajantanej leaw ngome aag ajaraw. ⁴⁴ Meáwan leaw tayariw andeac Teat Jesús tajlüyw níquian. At meáwan leaw almajiürüw tacanchichaw

níquian. ⁴⁵ Wüx anüjpiw iüt, iüm, tengwüy cuajantanej leaw ajiürüw, ajineaw ombeat müjchiw anopnop leaw netam nejiw.

⁴⁶ Nejiw ngo macueatiw ambüw canchiümoj tiül nadam nangaj iüm. At tanaámb canchiüjow níquian müetiw pan anüngüw nejiw. Ajlüyay apac omeajtsüw, xeyay ajneaj omeajtsüw. ⁴⁷ Nejiw palúyan tandeacüw najneaj wüx Teat Dios, at meáwan nípilan ajneaj majaw nejiw. Meáwan nüt Teat Dios teamayac wüx majlüy xeyay monyar andeac nej.

3

Tajneaj nop coex

¹ Noic nüt teat Pedro maquiiüb teat Juan tambüw níquian andüyiw tiül nadam nangaj iüm, andüy wüx nchejliow nüt, ores atajcüch orar. ² Alquiaj nop naxey necoex nde wijiquiaw. Meáwan nüt aquiüraab mamb machetecharan mbeay nadam nangaj iüm metüneay, matün ocueaj jane apmajmel tiül a nadam nangaj iüm. Aaga ombeay nangaj iüm quiaj nasoic Natsajüy Ombas. ³ Aaga necoex quiaj, wüx tajaw a Pedro y Juan laambüw apmajmeliw tiül nadam nangaj iüm, quiaj tatün nej ocueajiw. ⁴ Quiaj lembetoj majawüw nej. Condom tasaj nej a Pedro:

—Ijaw xicon —aj.

⁵ Quiaj tajaw nejiw apac omeaats, teamacüll cuane apmujchiw. ⁶ Quiaj a Pedro tasaj nej:

—Ngo najiür plata, ngo najiür oro; pero naleaing leawa sajiür sanüüch ic: wüx minüt Teat Jesucristo naw Nazaret, sasaj ic witiür ijüy —aj nej.

⁷ Quiaj teat Pedro tasap miác owix nej mawitich. Andüüban tajneaj oleaj nej, at nic oleaj nej. ⁸ Condom ajchic cawüx witiow lombom, quiaj tajüy. Ndoj tajmel tiül nadam nangaj iüm maquiiüb nejiw, teajüy, teajchic, teamapiüng najneajay lamarang Teat Dios. ⁹ Meáwan nípilan tajawüw nej lajüy, at teamapiüng najneajay lamarang Teat Dios. ¹⁰ Tajawüw nejay aaga naxey quiaj lambójan chetej metüneay mbeay nadam nangaj iüm nasoic Natsajüy Ombas, áag mbayatoj xeyay wüx tajawüw lajneaj.

*Pedro tandeac tiül minden iüm nasioc
ocueaj Salomón*

11 Aaga naxey lajneaj micoex quiaj, ngo matsambiich a Pedro y Juan. Condóñ meáwan nipilan mbayatoj, tambüw acuiürruw majawüw nejiw tiül minden iüm nasioc ocueaj Salomón. ¹² Pedro wüx tajaw ajcüwa nipilan quiaj, tapiüng:

—Teat cambaj Israel, ¿Neol mbayateron wüx aag ayaja? ¿Neol tejawjawan xicona? Atnej ajüic ipiüngan xicona sükchiün majneaj aaga naxey quiaj, atnej xicona sükchiün majüy nde ajneaj ximeajtsan. ¹³ Ngwüy, xicona ngondom narangan aag ayaj. Teat Dios nerang aag ayaj, Midios miteatiiüts Abraham, Midios teat Isaac, Midios teat Jacob, at Midiosuw mixejchiiüts monlüy tanomb. Nejay aaga Teat Dios quiaj tataag majneaj aaga naxey cam, para alndom mayarich andeac Teat Jesús, aaga Micual Nej. Aag ayaj icona teyacan teowix monajiüt mandeow. Wüx tandium a Pilato matsambiich, icona ngome tendiüman, tepiüngan ich mandeow. ¹⁴ Icona ingow itüniün tsajmbiüm aaga nangaj nerang najneaj quiaj, tetüniün maw wüx aaga nerang ngo majneaj nembiy nipilan. ¹⁵ Atquiaj terangan, tembiyan aaga tenguijal mepacüüch meáwan leaw almajlüy. Pero naleaing Teat Dios tapacüüch nej alinomb. Aag ayaj xicona tajawasan naleaing. ¹⁶ Nganüy aaga naxey cam leaw ijawan, Teat Dios tataag nej majneaj, cos sayacan ximeajtsan wüx Teat Jesús, ngo nachiwean ximeajtsan. Áag nganüy ijawan nej lajneaj nómbar.

¹⁷ Teat monkay, xique sajaw naleaing icona wüx tembiyan Teat Jesús mequiüpán minatangan monajiüt, terangan aag ayaj cos ngo mejawan nicuajind; ipiüngan najneaj temerangan. ¹⁸ Quiaj tajlüy atnej tanomb lamapiüng Teat Dios. Cos meáwan mondeac andeac nej tapiüngüw aaga Cristo, Micual Teat Dios, apmamongoch xeyay ngo majneaj. ¹⁹ Nganüy ich leaam imeajtsan naleaing xeyay ngo majneaj temerangan. Indililean iyamban Teat Dios cos nej alndom mawün isoetiün. Quiaj Teat Dios apmüüch icon mapac imeajtsan, ²⁰ wüx apmüüch miün Teat

Jesucristo, aaga lamapiüng apmüüch miün mambeol icon. ²¹ Nganüy naleaing nej netam macül tiül cielo, leaw atüch a nüt wüx Teat Dios apmataag majneaj meáwan ngo majneaj, atnej lamapiüngüw mondeac andeac nej najlüyiw tanomb. ²² Teat Moisés aton tasaj mixejchiiüts, tapiüng: “Teat Dios apmayac nop nendeac andeac nej imiün tiül icona, atnej tayac xic. Netam menguiayıün meáwan leaw apmasaj icon. ²³ Cos meáwan nipilan leaw ngo mayar andeac aaga nendeac andeac Teat Dios quiaj, apmajwan nómbar, ngondom macül tiül micambaj nej.”

²⁴ Meáwan mondeac andeac Teat Dios leaw tajlüyiw tanomb ajan wüx Samuel tapiüngüw wüx aaga leaw almajlüy nganüy cam. ²⁵ Icona micual icon Israel, atnej tajlüyiw mondeac andeac Teat Dios. At ijlüyiün tiül aaga poch Teat Dios tüüch mixejchiiüts, cos tasaj Abraham: “Meáwan nipilan wüx iüt apmaxomüw monajneaj wüx ombas micual leaw aliüc miün apmajlüy.” ²⁶ Teat Dios wüx tapacüüch alinomb Micual Nej, mbas tüüch miün mambeol icon, müüch icon mejiüran monajneaj; aton müüch icon inopnopon mecueatiün irangan ngo majneaj —aj nejiw a Pedro.

4

Teat Pedro y teat Juan tajlüyiw teombasüw monajiüt

¹ Pedro y Juan tenguialeámban mondeacüw aag ayaj masajüw nipilan, quiaj ajngotoj miteaats aquijüpüw minatang monijiür nadam nangaj iüm, aton aquijüpüw saduceos. ² Quiaj tajcüyiw xeyay, cos Pedro y Juan tenguijal maquiajchiw nipilan, teamasajüw mondeow apmapacüw alinomb cos Teat Jesús tapac alinomb. ³ Quiaj tasaparanüw maquiajbaranüw mamb mayacaranüw tiül manchiüç cos langwiüts. Tawüniw amb alinoic nüt. ⁴ Pero naleaing xeyay nipilan leaw tanguiayiw andeacüw Pedro y Juan tayariw Mipoch Teat Dios. Ajcüw ayaj atüch maseyme acoquiar mil monkay.

⁵ Larraw tiüt amb alinoic nüt, quiaj sonongotoj tiül Jerusalén meáwan monajiüt ocueajiw judíos, aquíüpüw montangtang monajiüt tiül nejiw, at mondüy wüx aaga poch tüнд Moisés. ⁶ Aquíüpüw aton aaga minatang miteaats nenüt Anás, aquíüpüw Caifás, Juan, Alejandro, at meáwan acualajtsüw natangtang miteaats.

⁷ Quiaj tapiüngüw majanüw a Pedro y Juan. Wüx lapeayiw, quiaj tamongochiw lembemoj pinawan. Ndoj cas tatüniw manguiayiw, tasajüw:

—¿Nguiane meyariün minajiütan merangan aag ayaja? ¿Ngwüy jane nesaj icon merangana? —ajüw.

⁸ Teat Pedro, ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, quiaj tasaj nejiw:

—Teat Xan monajiüt, montangtang monajiüt tiül Israel: ⁹ Icona lametüniün menguiayiün xicon wüx aaga najneaj larangüch wüx ombas nop naxey lajneaj micoex, nguineay tajneaj. Najneaj, sanapiüngan. ¹⁰ Nganüy meáwan icona inguiayiün, ich manguiay aton meáwan cambaj Israel. Aaga naxey alningüy timbasan cam, tajneaj wüx minüt Teat Jesúz naw Nazaret, áag icona teyacan wüx cruz, ndoj Teat Dios tapacüch alinomb. ¹¹ Aaga Teat Jesúz quiaj, nejay aaga piedra icona monrang iüm teloxiün ninguiün, nganüy laíün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm. ¹² Nejinguind alinop ngondom mawün asoeteran; cos Teat Dios ngo mayac alinop ningüy wüx aaga iüt cam leaw alndom mawün asoetiiüts, áagan Teat Jesúz alndom —aj nejiw.

¹³ Monajiüt wüx tajawüw a Pedro y Juan nómbar ngo mimboj wüx andeacüw, at tajawüw nejiw ngome nequiaachayej, ajlüyiw at nejiw jangantanej, quiaj mbayatoj. At tajawüw ajcüw ayaj taquiüjpüw Teat Jesúz. ¹⁴ Cos aaga naxey lajneaj micoex nej alebem niüng ajlüyiw nejiw, quiaj langa majiürüw cuane mapiüngüw. ¹⁵ Quiaj tasoiiquiw a Pedro y Juan mawüw tiül moncanchiün para alndom mandeacüw wüx nguineay apmarangüw. ¹⁶ Quiaj tapiüngüw:

—¿Cuane apmarangaats wüx ombasüw ajcüwa monxey quiaja? Cos naleaing

nadam ateócan lamarangüw, aag ayaj lajüic, lamanguaiyw meáwan nipilan moncül tiül Jerusalén. Icootsa ngondom mapiüngaaats ngo maleaing. ¹⁷ Nganüy, ngana majüy aag ayaj manguiay cambajiüt, netam maliquiajtsüw mambolojchiiüts, masajaats nde mandüyiw wüx alinomb mandeacüw wüx minüt aaga Jesúz quiaj —awüw.

¹⁸ Ndoj, quiaj tapajüw a Pedro y Juan maliquiaw, tasajüw nómbar ngondom mandeacüw, aton ngondom maquiajchiw nipilan wüx Teat Jesúz. ¹⁹ Quiaj tapiüngüw a Pedro y Juan:

—Nganüy ipiüngan teat, ¿quia najneaj majaw Teat Dios nayariün indeacana, ngwüy nayariün andeac neje? ²⁰ Naleaing xicona ngondom nacueatiün nandeacan leaw lanajawan, leawa lananguaiyuün —awüw.

²¹ Quiaj tandüyiw wüx maliquiaw alinomb, tasajüw apmamongochiw xeyay ngo majneaj sitiül mandilileaw marangüw alinomb. Ndoj tatsambijchaw, cos ngo maxomüw nguineay müjchiw mamongochiw ngo majneaj. At imbolej mandüyiw nipilan, cos meáwan nipilan tapiüngüw Teat Dios netaag majneaj aaga necoex quiaj, lamong ic miow (40) mineat nej.

Tatüniw ocueaj Teat Dios mambeol nejiw nde mimboj

²³ Pedro y Juan, wüx landoj tsajmbiüjow, quiaj tambüw majawüw aquíüpüw nejiw. Tapiüngüw meáwan leaw tasajüw nejiw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nangaj iüm. ²⁴ Wüx landoj manguiayiw aag ayaj, quiaj tatajcüw orar, tasajüw Teat Dios noic nej omeajtsüw, tapiüngüw:

—Xeteatiün Dios, ique terang cielo, terang iüt, terang ndec, at terang meáwan leaw almajlüy. ²⁵ Naleaing nde tanomb tapiüng a teat David, aag nerang minajiüt, cos timbeol nej marang wüx nawiig nguineay ipiüng. Nej tapiüng:

¿Neol tapots ajcüiyiw meáwan nipilan tiül meáwan cambaja?

¿Neol tamb wüx omeajtsüw leaw nómbar ngondom marangüwa?

²⁶ Meáwan monajiüt monaw tiül palpálwüx cambaj sonongotoj,
at montangtang tiül cambaj canchiütoj nóiquian,
majcüiyw majawüw Teat Dios, aton majcüiyw majawüw Teat Cristo, aw.

²⁷ 'Cos naleaing canchiütoj tiül aaga cambaj cam a Herodes maquiiüb a Poncio Pilato maquiüpüw nipilan judío, at pálwüx nipilan ngome judíos, majcüiyw majawüw nangaj micual, aaga Teat Jesús, leaw lameyac marang minajiüt. ²⁸ Atquiaj tarangüw para majlüy atnej lamepiüng nomb atquiaj apmajlüy. ²⁹ Nganüy Teat, ijaw nguineay tandemacuw wüx ximbasan ajcüwa monajiüt. Aag satüniün meaach xicon narangan minajiüt, nandeacan mipoch nde nimbolan. ³⁰ At tanaámb Teat, iyac iwix wüx xicona, para alndom namongochiün iün andeow nipilan, narangan ateócan, at cuajantanej ngomeaag ajaraw, wüx nangaj minut micual Teat Jesús, —awüw.

³¹ Ndoj matüniw ocueaj Teat Dios, quiaj tajlang atnej noic ateam niüng canchiüjow. Quiaj tiün wüx ombasüw nejiw meáwan anopnopoj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; ndoj ngo mimboloj mandeacuw Mipoch Teat Dios.

Tacanchichaw nóiquian meáwan ajiüryüw

³² Meáwan nejiw leaw lamayariw mipoch Teat Cristo tajlüiyw noic nej omeajtsüw, noic nej ayajcüw. Atquiaj nejinguiind ngo mapiüng aneáyan nej leaw ajiür, tajlüy ocueajiw nejiw meáwan. ³³ Miapóstoles Teat Jesús tanaámb mandeacuw, ngo memboloj masajüw wüx nipilan nguineay tapac alinomb Teat Jesús, cos Teat Dios xeyay ambeol nejiw. ³⁴ Atquiaj ngo majlüy tiül nejiw nejinguiind leaw ngo majiür leaw netam. Cos meáwan leaw ajiür iüt tengwüy iüm, wüx ndoj manüüb lamajoy ombeat ³⁵ mayacuw teowixaw miapóstoles Teat Jesús. Condom nejiw lamajineaw müjchiw anopnop leaw netam nej. ³⁶ Tajlüy nop tiül nejiw nenüt José, leaw ajcüw apóstoles tüjchiw manüt Bernabé. Aaga poch quiaj amb apiüng micual neech mapac omeaatsaran. Nej levita nej naw Chipre. ³⁷ Tajiür noic miüt nej, tanüüb.

Condom tajoy ombeat tayac teowixaw miapóstoles Teat Jesús.

5

Tajiürüw nisoet Ananías maquiiüb Safira

¹ At aton nop naxey nenüt Ananías y mintaj nej nenüt Safira, nej tanüüb noic miüt nej. ² Aaga naxey quiaj ngo mambich majoy ombeat iüt anüüb, tawün quiriw, taxot aweaag mintaj nej. Condom tajoy alquiriw mayac teowixaw apóstoles. Tawaiich, tapiüng áagan ayaj ombeat. ³ Quiaj tasaj nej teat Pedro:

—Ananías ¿neol nguineay nimeech tayac tiül imeaats mewaiich Nangaj Espíritu, mexot ombeat miüta? ⁴ ¿Neol jondot majlüy ngo menüuba, neol ngome ineaye? Aton wüx lamenüüb, ¿neol ngome ineay a tomiün ombeate? ¿Neol tendiüm merang aaga ngo majneaj quiaja? Aag ayaj Teat Dios iwaiich, ngome nipilan —aj nej.

⁵ Ananías wúxan tanguiay aaga poch quiaj, quiaj ajmiüc andeow wüx. Condom meáwan leawa tanguiayiw aag ayaj mbayatoj. ⁶ Quiaj tawüw acas monguich monkay, tambüw mawinchaw ombas, taxainguiw, taquiüpüw mamiütüw.

⁷ Lamajoy maseyme arej ores tatow ndoj aag ayaj, quiaj tapeay quiaj mintaj nej. Nej ngo majaw cuane landoj ajlüy. ⁸ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Isaj xic ¿naleaingue, atogüy tenüjpiün miiütana? —aj nej.

Nej tapiüng:

—Naleaing atoyaj —aw.

⁹ Pedro tasaj nej:

—¿Neol tendeacan nóiquian mewaijchan Nangaj Espíritu? Nganüy, joyaj lapeayiw teombeay iüm monmiüt minoj. At a ique aton apmaxainguiw ic —aj nej.

¹⁰ Quiaj ajmiüc aaga najtaj quiaj niüng ajlüy a Pedro, andeow wüx. Wüx tajngotoj ajcüwa monguich monkay majawüw landeow níungan, quiaj taxainguiw aton, taquiüpüw mamiütüw niüng ajlüy minoj nej. ¹¹ Condom xeyay mbayatoj meáwan monyar andeac Teat Cristo, at meáwan leaw tanguiayiw aag ayaj.

Xeyay cuajantanej ateócan tajlüy

¹² Ajcüw apóstoles tarangüw xeyay ateócan tiül nipilan, at cuajantanej ngome aag ajaraw. Cos noic nej omeajtsuw, canchiütoj nóiquian tiül minden nadam nangaj iüm, niüng nasoic ocueaj Salomón. ¹³ Meáwan nipilan apac omeajtsuw ma-jawüw nejiw, pero altiül imboloj, ngo mandiümüw mambüw maquiüpüw wüx canchiüjow. ¹⁴ Xeyay nipilan, monxey at montaj, tayariw mipoch Teat Cristo. ¹⁵ Altiül nipilan tawüniw moniün andeow mayacüw tiül calle; altiül nepeaaberan wüx mats, altiül wúxan tec, cos atquiaj wüx apmamong a Pedro, masey mindiw nej mamong wüx ombasüw apmajneajiw. ¹⁶ At xeyay nipilan monaw tiültiül cambaj najlúyan quiaj, tambüw Jerusalén maquiüpüw mamb moniün andeow, at leaw alwüx ombasüw nimeech, lamüüch nej michachiw. Meáwan tümb majneajiw.

Tayambüch ombasüw a Pedro y Juan

¹⁷ Quiaj tajcüy aaga minatang miteaats maquiiüb meáwan minipilan nej. Ajcüw ayaj noic ajlüy nipilan nasoic saduceos. Nejiw xeyay ngo majneaj majawüw aag ayaj. ¹⁸ Tasapüw ajcüw apóstoles mayacüw tiül manchiüc. ¹⁹ Naleaing aaga ongwiiüts quiaj, nop ángel ocueaj Teat Dios taleaaig ombeay manchiüc, tawün nejiw. Condom tasaj nejiw:

²⁰ —Quiüran indüyiün tiül nadam nangaj iüm, isajan meáwan nipilan wüx aaga na-jneajay poch neech mapacaran —aj nejiw.

²¹ Nejiw wüx landoj manguiayiw aag ayaj, úmban arraw tajmeliw tiül nadam nangaj iüm maquiajchiw nipilan.

Tíulan aaga ores quiaj minatang miteaats canchiütoj maquiiüb minipilan nej. Condom tapajüw meáwan montang-tang ombas tiül cambaj Israel mandeacüw. Ndoj cas tütchiw mamb majanaranüw miün ajcüwa apóstoles imiün tiül manchiüc. ²² Naleaing wüx monjiür nangaj iüm tapeayiw mbeay manchiüc maleaijquiw, tajawüw ngo majlüyiw tiül manchiüc. Quiaj tandilileaw mapiüngüw. ²³ Wüx tajngotoj tapiüngüw:

—Naleaing wüx tapeayasan quiaj, manchiüc tan palaw nandand; at ajcüwa

monjiür aliün lombomoj quiaj mbeay manchiüc. Pero wüx taleaaigasan, quiaj tajawasan nejinguind ngo majlüy tiül —awüw.

²⁴ Wüx tanguiay aag ayaj aaga minatang miteaats, at a minatang ocueajiw monjiür nadam nangaj iüm, at alacas montang-tang miteaats, quiaj titsoj nej omalüw, ngo majawüw nguineay apndom aaga tenguial ajlüy quiaj. ²⁵ Quiaj tajngot nop naxey masaj nejiw:

—Joyajiw, aliw ninguiaj tiül nadam nangaj iüm ajcüwa monxey teyacan tiül manchiüc, tengual aquiajchiw nipilan —aj nejiw.

²⁶ Quiaj tamb a minatang monjiür nadam nangaj iüm, aquiiüb minipilan nej majanüw miün. Ngo majcüyiw nicuajind, taquiüpüw miün najneájan, cos imboloj mandüyiw nipilan, ngana maloxiw nejiw.

²⁷ Wüx tapeayiw quiaj maquiüpüw, quiaj tamelichaw tiül moncanchiün. Condom aaga minatang miteaats tatün manguiay nejiw, tapiüng:

²⁸ —Xicona lanasajan icon ngondom mequiajchiün nipilan wüx aaga Jesús quiaj. ¿Neol ngo mecueatiüna? Nganüy laúmb meajchiün manguiay meáwan nipilan tiül Jerusalén wüx aaga indeacan quiaj. Nganüy indiüman meyacan sasoetiün mepiüngan xicona nembiyasán aaga naxey quiaj —aj nejiw.

²⁹ Quiaj tendeac a Pedro maquiiüb alacas apóstoles, tapiüngüw:

—Xicona netam narangan leaw asaj xicon Teat Dios, ngome leaw asaj xicon nipilan. ³⁰ Aaga Teat Dios quiaj Midiosuw mixejchiiüts, nej nepacüüch alinomb a Teat Jesús, leaw icona teyacan wüx cruz, tembiyan.

³¹ Nganüy Teat Dios lamayac nej marang natang, mawün wüx asoet nipilan. Atquiaj tarang Teat Dios müüch leaam omeajtsuw nipilan israel wüx meáwan ngo majneaj teamarangüw, macueatiw, para marangüw leaw najneaj. Atquiaj nej apmawün wüx omeaats asoetiw nejiw.

³² Meáwan aag ayaj xicona tajawasan. At a Nangaj Espíritu leaw Teat Dios lamüüch ajcüw monyar andeac nej üüch nejiw majawüw aag ayaj naleaing —awüw.

³³ Wüx tanguiayiw aag ayaj ajcüwa nípilan tiül moncanchiün, quiaj tajcüyiw, tandiumüw mambiyaw nejiw nómbar.

³⁴ Altíül nejiw nop fariseo nenüt Gamaliel. Nej nop nequiaach wüx aaga poch tüünd Moisés. Meáwan nípilan ayariw nej andeac. Aaga naxey quiaj witiüt, tasaj nejiw mawüniw quiaj noic ores ajcüw apóstoles.

³⁵ Condom tapiüng:

—Teat cambaj Israel, ijawan majneaj leaw apmerangan wüx ombasuw ajcüwa monxey quiaj. ³⁶ Cos atquiaj nomb tajlüy nop naxey nenüt Teúdas. Nej apiüng nop nej xeyay atam ajlüy. Aaga naxey quiaj tandüjpiw nej xeyay nípilan; atüch maseyme piqiw acoic miow (400) nípilan. Ndoj, wüx tandeow, meáwan leawa tandüjpiw nej tümb ndajrriümoj, ngo majlüy nicuajind. ³⁷ Ndoj aag ayaj tajlüy alinop naxey nenüt Judas naw Galilea. At tandüjpiw nej xeyay cambaj wüx nüt ajmel mineataran. Aaga naxey quiaj tandeow aton. Condom meáwan leaw tandüjpiw nej tümb ndajrriümoj. ³⁸ Nganüy sasaj icon, icueatiün ajcüwa teat monxey quiaj, ijchan mambüw. Cos sitiül aaga aquiajchiw quiaj, aaga najiüt arangüw quiaj, ocueájan nípilan apndrom ombas. ³⁹ Nganüy sitiül aaga arangüw quiaj ocueaj Teat Dios, icona ngondom mendarrijchan. Netam mejawan, jondot Teat Dios tenguijal ijcüyiün mequiüjpan —aw.

⁴⁰ Quiaj tayariw andeac nej. Ndoj tapajüw alinomb ajcüwa apóstoles, tapots mawüjchiw. Condom tasajüw macueatiw nómbar andeacüw wüx Teat Jesú. Ndoj cas tatsambijchaw. ⁴¹ Ajcüwa apóstoles wüx tawüw tiül moncanchiün, tapac omeajtsuw xeyay, cos Teat Dios lamüüch nejiw mamongochiw aaga monxing quiaj teowix monajiüt, cos lamayariw andeac Teat Jesú. ⁴² Nejiw ngo macueatiw maquiajchiw nípilan, mandeacüw wüx leaw tarang Teat Jesucristo. Atquiaj tarangüw meáwan nüt, átan tiül nadam nangaj iüm, átan tiül aniüng nípilan.

6

Tarriüjtüch ayaíw monxey marangüw diáconos

¹ Tiül aaga nüt quiaj, teaxeyayiw monyar andeac Teat Cristo. Noic nüt ajcüwa judíos tiül nejiw leaw mondeac griego ngo majneaj majawüw ajcüwa judíos mondeac hebreo. Cos leawa mondeac griego apiüngüw ajcüwa monleben omal montaj tiül nejiw ngo müjndi palan wüx ajineran cuajantanej meáwan nüt. ² Quiaj ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles tapajüw canchiümoj meáwan monyar andeac Teat Cristo. Tasajüw:

—Ngo majneaj sitiül xicona nacueatiün saquiajchiün Mipoch Teat Dios najinean nüeteran. ³ Pares nganüy xecojow xechijquiaw, irriüjtan tiül icona ayaíw monxey leaw ijawan arangüw najneaj, Jane xeyay ambeol nejiw Nangaj Espíritu, at Jane xowüy axomüw omeajtsuw wüx cuajantanej. Ajcüw ayaj apmujchiiüts marangüw aaga najiüt quiaj. ⁴ Nganüy a xicona tanaámb saquiajchiün Mipoch Teat Dios, at satajcan orar tanaámb —ajüw.

⁵ Meáwan monyar andeac Teat Cristo tandiumüw marangüw leaw apiüngüw apóstoles. Quiaj tayacüw a Esteban. Aaga naxey quiaj, xeyay ayac omeaats wüx Teat Dios, aton xeyay ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Tayacüw alacas, nop Felipe, nop Prócoro, nop Nicanor, nop Timón, nop Parmenas, alinop Nicolás naw Antioquía. Aaga Nicolás quiaj ngome judío nej, pero lamandüüb Teat Dios, Midios Israel. ⁶ Ajcüwa nípilan quiaj taquiiübaranüw niüng ajlüyiw apóstoles. Ndoj, wüx ajcüw apóstoles tatüniw ocueaj Teat Dios mambeol nejiw, tayacüw owixaw wüx omalüw nejiw anopnopojoj.

⁷ Atquiaj tajüy Mipoch Teat Dios, nguijantanej tanguiayaran. Quiaj texeyay monyar andeac Teat Cristo tiül Jerusalén, at xeyay miteaats ocueaj israel tandüjpiw Teat Cristo aton.

Ndeaad teat Esteban

⁸ Aaga Esteban quiaj, xeyay tambeol nej Teat Dios. Áag ndot ombas marang cuajantanej ateócan tiül cambaj leaw ngome aag ajaraw. ⁹ Quiaj acas monxey monaw tiül a sinagoga nenüt Esclavos Libertados, ajcüw ayaj altíül monaw Cirene, monaw Alejandría, monaw tiül Cilicia, at monaw tiül Asia. Ajcüw ayaj witiütoj

majcüyw wüx leaw taquiaach Esteban. Tambuw tapots asajayej maquiüpüw. **10** Naleaing ngondom mangochiw andeac, cos Esteban xeyay axom omeaats, tandeac atnej netam, cos ambeol nej Nangaj Espíritu. **11** Condom ajcüwa monxey quiaj, tayambuw acas nipilan, tangüyw para mawaijchaw mapiünguw nejiw tanguiayiw nguineay andeac aaga Esteban, cos andeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Moisés at wüx ombas Teat Dios aton. **12** Ajcüwa monxey quiaj, tambuw tapots masajüw meáwan nipilan, at montangtang monajiüt tiül cambaj, at ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, müüch majcüyw majawüw Esteban. Condom, quiaj tambuw masapuw a Esteban, tanoto-toj mamb taquiüpüw andüy teombasüw monajiüt ocueajiw Israel. **13** Condom tayambuw acas monxey mawaijchaw. Ajcüw ayaj tapiünguw:

—Aaga naxey quiaj ngo paxiüm ocueaj andeac ngo majneaj wüx aaga nangaj iüm cam at wüx aaga poch tüünd Moisés. **14** Xicona tanguiayasan andeac, apiüng aaga Jesúس naw Nazaret apmandrooch ombas aaga nadam nangaj iüm cam, at apmambülüch meáwan leaw arangaats, leawa tüüch icoots teat Moisés —awüw.

15 Quiaj meáwan monajiüt ajlüyiw tiül moncanchiün taxainguiw omalüw majawüw teombas teat Esteban. Quiaj tajawüw atnej teombas nop ángel.

7

Teat Esteban tandeac tiül monajiüt

1 Condom aaga minatang miteaats tasaj a Esteban:

—¿Naleaingue meáwan leaw apiünguw quiaja? —aj.

2 Quiaj tapiüng a Esteban:

—Teat cambaj micual iüt Israel, inguiayün sanasaj icon. Naleaing aaga Teat Dios xeyay najneajay ajlüy, tejüiquichay majaw nej mixejchiiüts Abraham. Aag ayaj wüx Abraham aliün tiül iüt Mesopotamia, nganaw mamb macül tiül Harán. **3** Teat Dios quiaj tasaj nej: “Iriow tiül miíüt, icueat icualaats, quiür indüy tiül aaga iüt niüng sanüüch ic mejaw”, aj nej. **4** Quiaj Abraham taw tiül aaga iüt niüng acüliw

nipilan Caldeos, tiün macül tiül Harán. Naw quiaj, wüx tandeow miteat nej, tawün nej quiaj Teat Dios; tayac nej tiül aaga iüt cam niüng acüliüts nganüy. **5** Naleaing Teat Dios ngo müüch nej noic iüt maneay tiül aaga iüt cam, masey quiripite atonej niüng acüüüch oleaj. Teat Dios tasaj nej apmüüch nej meáwan aaga iüt cam maneayiw micual nej alinoic nüt wüx nej landeow. Aag ayaj tasoic wüx nganaw majiür micual nej. **6** Aton Teat Dios tasaj nej: “Micual apmarangüw napeay miün nipilan tiül miíüt pálwüx nipilan, ngome miütüw nejiw, apmarangüw najon monrang najiüt ocueaj pálwüx nipilan, apmujndiw mamongochiw xeyay ngo majneaj apiquiw acoic miow (400) neat. **7** Ndoj xique sanüjchiw mamongochiw xeyay ngo majneaj ajcüwa nipilan niüng apmarangüw najon monrang najiüt. Wüx landoj aag ayaj, nejiw apmawüw quiaj, aliücw mayambuw xic tiül aaga iüt cam”, aj nej. **8** Teat Dios tayac noic poch müüch a Abraham nguineay apmarang awaaag. Tasaj mataag circuncidar micual nej majüic naleaing teamandüüb aaga poch leawa layacaranuw wüx marangüw. Atquiaj wüx wijquiat Isaac micualüw nejiw, tataag circuncidar wüx tajiür oj-peacuw nüt tatow wijquiat. Condom Isaac aton atquiaj tarang wüx Jacob micual nej, at a Jacob atnej tarang wüx ajcüwa gajpiüp (12) micual nej. Ajcüw ayaj mixejchiiüts tanomb.

9 ’Ajcüwa mixejchiiüts quiaj, tanüjpiw José michijquiat nejiw, cos ngo majneaj majawüw. Condom mongalüy taquiüpüw manüjpiw tiül Egipto. Pero naleaing Teat Dios ngo macueat a José. **10** Meáwan ngo majneaj leaw tamongoch José, Teat Dios tawün nej tiül. At tüüch nej mendüy xeyay, majneaj majaw nej a Faraón minatang ne-najiüt tiül Egipto. Condom aaga Faraón tayac nej majiür najiüt majlüy wüx meáwan cambaj tiül Egipto, at tiül aniueng a Faraón aton tarang natang.

11 ’Condom tajlüy nadam montiün andüy tiül meáwan cambaj tiül Egipto. At tiül meáwan cambaj tiül iüt Canaán ngo majlüy nüeteran. Quiaj mixejchiiüts aton ngo maxomüw nüeteran. **12** Wüx Jacob tanguiay

aliün majlüy trigo tiül Egipto, quiaj tüüch mambüw micual nej tiül Egipto. Ajcüw ayaj mixejchiiüts tajlüyiw nomb. Quiaj tambüw nomb oleajiw. ¹³ Wüx tambüw amb iwic oleajiw, quiaj José tüüch majawüw micoj nej jane nej. At a Faraón aton quiaj tanguiay nguia naw, ngün minipilan a José. ¹⁴ Condom José tatün mapeay miteat nej Jacob, maquiiüb miün meáwan micual nej macüliw tiül Egipto. Ajcüw ayaj ajlüyiw er miow gajpocoic (75) nipilan. ¹⁵ Naw quiaj tamb a Jacob macül tiül Egipto. Tiül aaga iüt quiaj tandem. At ajcüwa gajpiüp mixejchiiüts tandemowüw quiaj aton. ¹⁶ Condom ajcüw ayaj, tajoyaran miolajitsüw nejiw mamiüraad tiül cambaj Siquem. Tamiüratjüw tiül aaga oxiüt tangal Abraham tanomb, angal ocueajiw micual Hamor tiül Siquem.

¹⁷ 'Wüx laliüc matüch aaga nüt lamapiüng Teat Dios wüx tasaj Abraham nguineay apmambeol nejiw, quiaj micual Jacob laxeyayiw tiül Egipto. ¹⁸ Tiül aaga nüt quiaj, tajmel alinop minatang nenajiüt tiül Egipto, leaw ngo majaw jane nej a José. ¹⁹ Aaga nenajiüt quiaj, xeyay ngo majneaj arang, tawaiich ajcüwa nipilan acualajtsaats tanomb. Tüüch nejiw mamongochiw xeyay ngo majneaj. Tapiüng netam maloxiw ninguiün micualüw nejiw ajcüw namix nine monench jayats wijquiam, mandeowüw, cos ngo mandiüm majaw mexeyayiw. ²⁰ Tiül aaga nüt quiaj, wijquiat a Moisés. Teat Dios tandium nej, tatangüjchiw nej miteat nej mimüm nej arej caaw. ²¹ Wüx langondom maxotüw nej, netam macueatiw; quiaj taxom nej nop nüx micual a Faraón, taxaing maquiiüb. Condom tatangüüch atnej majiür micual nej. ²² Atquiaj Moisés wüx latang taquijchich wüx meáwan leaw ajawüw mondüw tiül Egipto, áag tayarich meáwan leaw tandem at leaw tarang.

²³ 'Wüx lamajiür ic miow (40) mineat nej, quiaj tateots mamb majaw micual miíüt nej, ajcüw micual Israel, quiaj tamb. ²⁴ Naleaing wüx tajaw nguineay nop tiül micual Israel, teamambiy nej nop naw Egipto, quiaj tamb mawün. Condom Moisés tambiy aaga naxey naw Egipto

mapalüch ombas. ²⁵ Cos nej apiüng tiül omeaats nej micual Israel apmajawüw Teat Dios apmambeol nej mawün nejiw quiaj. Naleaing nejiw ngo mapiüngüw atquiaj. ²⁶ Wüx rat tiüt amb alinoic nüt tamb quiaj alinomb a Moisés. Quiaj tajaw teajcüyiw ipüw micual Israel. Quiaj tasaj nejiw macueatiw, tapiüng: "Teat, icona nercualaatsayon; ¿neol tapots ermbiyayona?" aj nejiw. ²⁷ Quiaj aaga naxey tenguijal ambiy quiaj, tatech nej ninguiün, tasaj: "¿Jow a ique cuane minajiüta, jan neyac ic merang xenatangana, mejaw wüx sasoetiüna? ²⁸ ¿Ngwüy, indiüm membry xic aton, atnej tembiy tim aaga naxey naw Egipto?" aj nej. ²⁹ Moisés wüx tanguiay aag ayaj, quiaj tawün oleaj, tamb macül tiül iüt Madián. Condom quiaj tajiürüw micualüw nejiw ipüw monench.

³⁰ 'Condom wüx lamajiür ic miow (40) neat tatow acül quiaj, noic nüt altiül wajchiüc niüng ajlüy nop tiük nenüt Sinaí. Quiaj tajaw teandaab noic owl sats. Tajaw nop ángel tiül aaga biümb quiaj. ³¹ Moisés mbayat wüx tajaw aag ayaj, tatüch quiaj alquiriw majaw majneaj. Quiaj tanguiay andeac Teat Dios, tasaj nej: ³² "Xique Teat Dios xic, Midiosüw miteatiüna, Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob", aj nej. Moisés quiaj tambeapmbeap nej, timbol majaw. ³³ Quiaj tasaj nej Teat Dios: "Isoond a napüic altiül ileaj quiaj, cos aaga niüng alembemear quiaj nangaj. ³⁴ Xique sajaw nguineay amongochiw tiül Egipto xenipilan, lananguaiay nguineay aiümüw, ümb apacüw. Pares nganüy sajngot nawüniw quiaj. Nganüy mac, sanüüch ic meamb indüy Egipto", aj nej.

³⁵ 'Aaga Moisés quiaj, ngome tandium, tasoic: "¿Jan neyac ic merang xenatangan mejaw wüx sasoetiüna?" ajow. Pero nganüy Teat Dios tayac nej marang natang tiül nejiw, mawün nejiw tiül Egipto. Aaga ángel tajaw tiül biümb wüx tandaab aaga sats, aag ayaj tembeol nej. ³⁶ Aaga Moisés quiaj tawün nejiw tiül Egipto wüx landoj marang xeyay cuajantanej ateócan leaw ngome aag ajaraw tiül aaga iüt quiaj. At tarang ateócan tiül a ndec nasoic Nacants Ndec, at wüx tacüliw tiül wajchiüc ic miow

(40) neat. ³⁷ Nej aaga Moisés quiaj, tasaj micual Israel, tapiüng: "Alningüy alinoic nüt Midiosaats apmayac nop nendeac andeac nej tiül icona, atnej tayac xic. Aag ayaj apmaw tiül icona. Netam menguiayiün leaw nej apmasaj icon", aw. ³⁸ Nej aaga Moisés quiaj, tajlüy tiül nipilan wüx tacüliw tiül wajchiüc. Aton nej tandeac aweaag nop ángel wüx tajlüy wüx aaga tiük Sinaí. Condom nej tandeac masaj ajcüwa miteatiiüts leawa tasaj nej a ángel. Nej tüünd Mipoch Teat Dios, leaw alndom müüch mapacüw nipilan. Aag ayaj atüch icootsa aton.

³⁹ 'Naleaing nejiw mixejchiiüts ngome tandiümüw mayariw aag ayaj; tandiümüw mandilileaw alinomb andüyiw Egipto. ⁴⁰ Áag tasajüw Aarón: "Xicona sandiüman merang nop midiosaats maquiiüb icoots. Cos aaga Moisés newün icoots tiül Egipto, nganüy ngo majawaats nguia tandüy", ajüw. ⁴¹ Quiaj tarangüw nop dios atnej nop nine wacüx. Condom tambiyaw nimal mayacüw teombas aaga narangüch dios quiaj, marang ichechiw nejiw. Tapac omeajtsüw majawüw aaga narangüch naag owixan quiaj. ⁴² Quiaj tacueat nejiw Teat Dios marangüw leaw andiümüw. Tayambüw ocas najlüy cawüx, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac nej, cos apiüng:

Inguiayiün cambaj Israel: ¿jow wüx tejlüyiün tiül wajchiüc ic miow (40) neat,
mbich tembiyan nimal meyacan erchechiün
meajchiün xique?

⁴³ Ingow aag ayaj, icona tejoyiün om-
biüm midiosan Moloc nguiajantanej
niüng teamban.

Aton tejoyiün aaga irangan atnej ocas,
ipiüngan aag ayaj midiosan Renfán.
Ajcüw ayaj terangan, tequiejliün micosan
teombasüw nejiw.

Ajcan irangan aag ayaj sanawün icon
ningüy tiül miiütan, sanayac icon
miünquiaj necamb a cambaj Babilo-
nia.

⁴⁴ 'Mixejchiiüts, wüx tajüiyiwi tiül wa-
jchiüc tajiürüw nop nine nangaj iüm
narangüch taag. Tiül aaga nine nangaj
iüm quiaj tacül aaga piedra alwüx ajcüw

gajpowüw poch tayac Teat Dios. Aaga nine nangaj iüm quiaj tarangüch atnej Teat Dios lamapiüng wüx tasaj a Moisés marang atnej lamüüch majaw. ⁴⁵ Aaga nine nangaj iüm taag quiaj tamong teowixaw ajcüwa mixejchiiüts tajlüiyi tanomb. Wüx taquiiüb nejiw miün Josué, at a nine nangaj iüm taquiüpüw miün aton. Aag ayaj wüx tasapüw aaga iüt cam niüng tacüliw pálwüx nipilan. Teat Dios tandrooch ombas ajcüwa pálwüx nipilan quiaj, para macüliw ningüy mixejchiiüts. Aaga nangaj iüm quiaj, aliün majlüy ningüy wüx tajlüy David. ⁴⁶ David xeyay tambeol nej Teat Dios, nej tandium marang nop jayats nangaj iüm nadam, macül tiül Teat Dios, aaga midios Jacob. ⁴⁷ Taton ngo marang, Salomón tarang aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios. ⁴⁸ Pero naleaing Teat Dios najlüy tiül cielo, ngo macül tiül nangaj iüm narangüch naag owixan, atnej tapiüng wüx nawiig nop nendeac andeac Teat Dios:

⁴⁹ Nangaj cielo aag ayaj niüng chetejos,
aaga iüt niüng sacuüüch xileaj.

¿Nguineay ajlüy a iüm apmerangan mea-
jchiün xique?

¿Ngwüy nguiane alndom naxooda?

⁵⁰ ¿Neol, ngome xique nerangas meáwan
leaw almajlüye naag xiwise?, aw.

⁵¹ 'Nganüy icona xeyay adam imeajtsan, ngo meyacan wüx imeajtsan andeac Teat Dios, ngo meajchiün ilajcan menguiayiün. At icon nipilan ngo mayamb Teat Dios; ngome áag merangan atnej andiüm a Nan-
gaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Icona irangan leaw indiüman, atnej tarangüw mixejchiün.

⁵² ¿Cas mondeac andeac Teat Dios ngo majcüiyi majawüw nejiw mixejchiüna? Nejiw tambiyaw mondeac andeac Teat Dios tajlüiyi tanomb, cos nejiw tandeacüw naleaing wüx aliüc nop nerang najneaj. Aaga nerang najneaj quiaj, icona teyacan teowixaw nipilan monrang ngo majneaj, mandeow; atquiaj tembiyan. ⁵³ Masey nangaj ángeles tüüch icon aaga Mipoch Teat Dios mejiüran, naleaing icona ngo meya-
can wüx imeajtsan, aj nejiw a teat Esteban.

⁵⁴ Nejiw wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tajcüiyiw xeyay, ancaporros olüiquiw ma-jawüw a Esteban. ⁵⁵ Naleaing Esteban, cos altiül nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, wüx taxaing omal majaw cawüx tiül cielo, quiaj taxom majaw nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios; aton tajaw a Teat Jesús alebem amb wüx miác Teat Dios. ⁵⁶ Quiaj tapiüng:

—jJoyaj lanaxom najaw tiül cielo! Saxom najaw a Teat Naxey alebem amb wüx miác Teat Dios —aw.

⁵⁷ Quiaj nipilan tepajüw napac, tapalüw olajcüw ngana manguiayiw. Quiaj tajmeliw masapüw a Esteban. ⁵⁸ Ndoj taquiüpüw andüy mbeay cambaj, tapots maloxiw. Ajcüwa monlox quiaj, tasojndiw micamixaw nejiw mayacüw niüng ajlüy nop naxey nenüt Saulo. ⁵⁹ Wüx tengui maloxiw, Esteban tasaj Teat Dios, tapiüng:

—Teat Jesús, ingoch xic —aw.

⁶⁰ Condom taquieel micos nej tiüt, tendeac napac, tapiüng:

—Teat Dios, nde meyac wüx ombasüw nejiw aaga nisoet teamarangüw cam —aw.

Landoj mapiüng aag ayaj, quiaj tandeow.

8

Saulo tayamb ombas monyar andeac Teat Jesús

¹ Aaga naxey nenüt Saulo quiaj, aton tajneaj majaw mandeow a Esteban.

Tiül aaga nüt quiaj, witiüt noic nadam moncüy wüx ombasüw monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén. Ndoj meáwan tümb mawüniew oleajiw, tambüw andüyiw tiül iüt Judea, at tiül iüt Samaria.

Áagan ajcüw apóstoles ngo mawüw quiaj.

² Ndoj acas monkay monyamb Teat Dios taxainguiw a Esteban, taquiüpüw mamiütüw, xeyay tajíüntsüw wüx ombas.

³ Condom aaga naxey nenüt Saulo quiaj, tapots mayamb ombasüw monyar andeac Teat Jesús. Tajmel tiültiül nden masap mayac tiül manchiüc monkay at montaj.

Tanderac wüx Teat Jesús tiül Samaria

⁴ Meáwan monwün oleaj tasajüw nipilan leaw niüng tambüw wüx aaga najneajay nanderac. ⁵ Felipe aton tamb andüy tiül

noic cambaj tiül Samaria, tapots masaj nipilan wüx Teat Cristo. ⁶ Meáwan nipilan tüjchiw olajcüw manguiayiw leaw apiüng Felipe, aton tajawüw xeyay ateócan leaw tarang. ⁷ Xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nimeech, tajneajiw. Wüx tawüw aaga nimeech quiaj, tepajüw napac. At xeyay nipilan axom nejiw napat monandeow, altiül landeow owix landeow oleaj, altiül necoex, pero tümb majneajiw. ⁸ Quiaj xeyay tapac omeajtsüw ajcüwa nipilan tiül aaga cambaj quiaj.

⁹ Alquiaj nop naxey nenüt Simón. Nej aton arang quiripite ateócan tiül aaga cambaj quiaj. Naleaing nej axot oniiügaran mawaiich nipilan tiül Samaria. Apiüng nej nop naxey xeyay netam ajlüy. ¹⁰ Aaga naxey quiaj, anguiayiw andeac nej namix monguich at natangtang nipilan, apiüngüw:

—Aaga naxey quiaj, naleaing xeyay ambeol nej Teat Dios —awüw.

¹¹ Xeyay ayariw nej andeac, cos nej axot oniiügaran arang quiripite ateócan. Lamawaiich nejiw xeyay nüt wüx aag ayaj.

¹² Nganüy wüx tanguiayiw nguineay andeac a Felipe cos tasaj nejiw nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios; y tasaj nejiw aton wüx Teat Jesucristo, quiaj tayariw. Condom tayariw yow, monkay at montaj. ¹³ Quiaj aaga Simón tapiüng lamayar Mipoch Teat Dios, ndoj tayar yow. Condom tamb maquiiüb a Felipe nguiajantanej. Nej xeyay mbayaw wüx ajaw nguineay a Felipe arang cuajantanej nadam ateócan leaw ngomeaag ajaraw.

¹⁴ Ajcüwa apóstoles monlüy Jerusalén, wüx tanguiayiw nipilan monaw Samaria lamayariw Mipoch Teat Dios, quiaj tüjchiw mamb a Pedro maquiiüb a Juan mambüw quiaj, mambeolüw a Felipe. ¹⁵ Nejiw wüx tapeayiw quiaj, tatüniw ocueaj Teat Dios müüch Nangaj Espíritu ajcüwa nipilan quiaj. ¹⁶ Cos nejinguind tiül nejiw nganaw mayariw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Nejiw tayariw áagan yow wüx minüt Teat Jesús. ¹⁷ Quiaj a Pedro y Juan tayacüw owixaw wüx omalüw ajcüwa nipilan quiaj, quiaj tiün wüx ombasüw nejiw

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

¹⁸ Aaga Simón wüx tajaw nguineay ajcüwa apóstoles ayacüw owixaw wüx omalüw nipilan, quiaj apeay wüx ombasüw nejiw aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Quiaj tandiüm müüch nejiw tomiün. ¹⁹ Tasaj nejiw:

—Ijchan xic aton narang aag ayaj, nüjchiw mayariw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios jangantanej nipilan leaw sanayac xiwix wüx omal nej —aj nejiw.

²⁰ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Ijoy ninguiün aaga tomiün quiaj, ich ndrom imbas anaag, cos ique tendiüm mengal aaga leaw Teat Dios üüch, üüchan. ²¹ Ique ngo matüch ic meaand aag ayaj, ngome minajiüt, cos Teat Dios ajaw imeaats ngome najneaj. ²² Nganüy icueat aaga xeyay ngo majneaj temerang quiaj, itün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mawün wüx omeaats aaga xeyay ngo majneaj ipiüng tiül imeaats quiaj. ²³ Xique sajaw ique xeyay ngo majneaj alwüx imeaats. Ijlüyay wüx irang ngo majneaj —aj nej.

²⁴ Quiaj tasaj nejiw a Simón:

—Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic, ngana namongoch aaga ipiüngan quiaj —aj nejiw.

²⁵ Condom a Pedro y Juan, wüx landoj majüiquichaw wüx Teat Jesús, at wüx landoj mandeacüw Mipoch Teat Dios, quiaj tandilileaw alinomb andüyw Jerusalén. Xeyay cambaj tiül Samaria leaw niüng tamongoj, tasajüw nipilan wüx Mipoch Teat Dios.

Felipe tangoch nop naxey naw Etiopía

²⁶ Condom nop ángel ocueaj Teat Dios tasaj a Felipe, tapiüng:

—Erngualeateay, quiür indüy cawac, ingoch aaga tiiüd imiün Jerusalén andüy Gaza. Aaga tiiüd quiaj, amb tiül wajchiüc among —aw.

²⁷ Quiaj tamb a Felipe. Ndoj tangoch nop naxey naw tiül iüt Etiopía, eunuco nej, pero ajiür nadam najiüt ocueaj nop najtaj nenüt Candace. Aaga najtaj quiaj minatang nenajiüt nej tiül iüt Etiopía. Aaga naxey quiaj, acül teowix nej meáwan tomiün. Nej tamb Jerusalén marang casa Teat Dios. ²⁸ Wüx tajtsor alchetem tiül micarret nej, tenguijal

mateow Mipoch Teat Dios tiül aaga nawiig tarang Isaías, nendeac andeac Teat Dios.

²⁹ Quiaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tasaj a Felipe:

—Quiür itüch aaga carret quiün, indüüb mamb —aj nej.

³⁰ Quiaj tamb a Felipe matüch a carret. Tanguiay aaga naxey quiaj tenguijal mateow Mipoch Teat Dios leaw tarang Isaías. Tatün manguiay, tasaj:

—¿Teat, ixom imeaats wüx aag temeteow quiaja? —aj.

³¹ Quiaj tapiüng aaga naxey:

—¿Nguineay sanaxom ximeaats sitiül ngo majlüy aljane maquiaach xic? —aw.

Ndoj quiaj tasaj a Felipe majtep tiül a carret chetem aweaag.

³² Aaga Mipoch Teat Dios niüng tenguijal mateow, apiüng:

Wüx taquiüraab mamb mandeow, ajlúyan ngo menojeay, atnej nop sap.

Atnej nop quicheech sap wüx ajerep milan nej, ngo mepaj.

Atquiaj a nej aton wüx tandeow, ngo ma- jcüy majaw monbij nej.

³³ Nej tüünd mamongoch monxing, ndoj ngome tajaraw cuane asoet.

¿Jane alndom mapiüng meáwan ngo ma- jneaj tarangüw wüx ombas nej ajcüwa nipilan quiaja?

Cos tambiyaw nej ningüy wüx iüt.

³⁴ Quiaj tatün manguiay aaga naxey quiaj, tasaj a Felipe:

—Isaj xic teat, ¿jane wüx ombas apiüng aaga nendeac andeac Teat Dios quiaja? ¿Apiüng wüx nejáyan quiaja, ngwüy apiüng wüx alinop aljane? —aj.

³⁵ Condom Felipe tapots maquiaach nej ajan wüx aaga poch quiaj. Tapots massaj nej wüx Mipoch Teat Dios leaw tandeac Teat Jesús. ³⁶ Condom wüx tatüchiw niüng ajlüy yow, quiaj tapiüng aaga naxey quiaj:

—Joyaj yow ¿quia ngondom nayar yowa? —aw.

³⁷ Quiaj tapiüng a Felipe, tasaj nej:

—Alndom sitiül iyaag naleaing lajmel tiül imeaats Mipoch Teat Dios —aj nej.

Quiaj tapiüng aaga naxey quiaj:

—Nganüy lanapiüng naleaing aaga Teat Jesucristo quiaj Micual nej Teat Dios —aw.

³⁸ Quiaj tapiüng lombom a carret. Condom tawüw tiüt ijgüéj, tambüw tajmeliw tiül yow, Felipe maquiiüb aaga naxey quiaj. Quiaj tüüch nej yow a Felipe. ³⁹ Condom wüx tawüw imiün tiül yow, quiaj a Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tawün quiaj a Felipe. Aaga naxey quiaj, ngo maxom majaw nguia tandüy a Felipe. Condom tamb maquiiüb mitiiüd nej apac omeaats. ⁴⁰ Felipe camüm mayaag altiül cambaj Azoto. Quiaj tamb tapots mandeac Mipoch Teat Dios tiültiül meáwan cambaj niüng tamong, atánan quiaj tatüch tiül cambaj Cesarea.

9

Saulo tayar andeac Teat Jesús (Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Pues aaga Saulo ngo mamong ajcüy majaw minipilan Teat Jesús, andiüm mambich mambiy meáwan. Quiaj tamb majaw natang miteaats. ² Tatün nawiig majoy majüiquich tiül nangaj iüm tiül Damasco, alndom masap matsaag meáwan mondüüb Teat Jesús leaw apmaxom, masey monxey masey montaj. Ndoj apmaquiiüb mamb andüy Jerusalén. ³ Naleaing wüx aleamb tiül tiüd laliüc matüch Damasco, quiaj tajaw noic ran imiün cielo, anmarraj nej, ayey nej tiüt. ⁴ Quiaj tajmiüç a Saulo. Condom tanguiay andeac nop nendeac, tapiüng:

—Saulo, Saulo ¿neol tapots meyamb ximbas mejcüy mejaw xique? —aw.

⁵ Nej, quiaj tapiüng:

—¿Jan ic teat? —aw.

Quiaj tasaj nej aaga nendeac quiaj:

—Xique aaga Jesús, leaw ique tenguial meyamb ombas mejcüy mejaw. Ngo majneaj mejcüy, cos andüy miün wüx imbas irang memongoch ngo majneaj, atnej nop jayats wacüx wüx atoel, quiaj atileran —aj nej.

⁶ Quiaj mbayaw, ancambeapmbeapeay. Tapiüng:

—Jow nganüy Teat ¿cuane indiüm mejaw naranga? —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Witiür, quiür itüch tiül aaga cambaj quiün. Quiaj apmesoic cuane netam merang —aj nej.

⁷ Ajcüwa monxey monquiiüb Saulo alombomoj quiaj, xeyay lambayajow aton. Cos anguiayayej andeac aaga nendeac, pero naleaing ngo maxomüw majawüw nejinguind. ⁸ Quiaj witiüt tiüt a Saulo; pero wüx taleaaig oniiüg ngo maxom majaw nicuajind. Quiaj taquiüraab mamb, naneteteran owix, tamb andüy Damasco. ⁹ Tajlüy quiaj er nüt ngo maxom majaw nicuajind nicuajind, ngo met, ngo manganeow.

¹⁰ Tiül aaga nüt quiaj altiül Damasco nop minipilan Teat Jesús nenüt Ananías. Aaga naxey quiaj aleaic tajaw atnej aüm, cos Teat Jesús tejüiquichay majaw nej. Tasaj:

—¡Ananías! —aj.

Ananías tapiüng:

—Sal ningüy Teat —aw.

¹¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ernguialeateay, quiür iquiiüb aaga calle nasoic Naleainguay, itün menguiay aniüng Judas. Alquiaj nop naxey nenüt Saulo naw Tarso, nej nganüy nganüy cam tenguial ataag orar. ¹² Nej aton lanüüch majaw atnej aüm, nop naxey nenüt Ananías lajmel niüng nej axood, apmayac owix nej wüx omal nej, quiaj aprram oniiüg nej alinomb —aj nej.

¹³ Ananías wüx tanguiay aag ayaj, tapiüng:

—Teat, xique lananguay xeyay nipilan andeacüw wüx aaga naxey quiaj, apiüngüw nej xeyay ngo majneaj teamarang wüx ombasüw minipilan tiül Jerusalén. ¹⁴ Nganüy lapseay ningüy, ajamiün nawiig ocueajiw montangtang miteaats, quiaj alndom masap matsaag meáwan mondüüb ic —aw.

¹⁵ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Quiür, cos aaga naxey quiaj lanarriiid marang xenajiüt. Nej apmamb mandeac xic wüx tiül palpálwüx nipilan, at niüng ajlüyiw minatangüw monajiüt, at tiül micual iüt Israel aton. ¹⁶ Cos xique sanüüch majaw nguineay apmamongoch xeyay ngo majneaj áag andüüb xic —aj nej.

¹⁷ Quiaj tamb a Ananías andüy tiül aaga nden niüng axood Saulo. Wüx tapeay quiaj, tayac owix wüx omal a Saulo. Tasaj:

—Teat Saulo, aaga Teat Jesús tejüiquichay mejaw tiül tiiüd wüx tewiün, nej nesaj xic niün nüüch ram iniiüg alinomb. Aton aliüc Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios majlüy wüx imbas —aj.

¹⁸ Andüüban ajmiüc imiün teoniiüg nej atnej millil cüet. Quiaj rat oniiüg nej a Saulo. Condom quiaj witüüt, tamb mayar yow. ¹⁹ Saulo wüx landoj üet, landoj anganeow, quiaj tayar apac alinomb. Condom tacül quiaj acas nüt maquiiüb minipilan Teat Jesús monlüy tiül Damasco.

Saulo tandemac wüx Teat Jesús tiül Damasco

²⁰ Quiájan tamb meáwan tiül ajcüwa sinagogas tiül Damasco mandeac masaj niplan, naleaing aaga Teat Jesús Micual Teat Dios nej. ²¹ Quiaj mbayatoj meáwan jane tanguiayiw andeac nej, tapiüngüw:

—¿Neol, ngome nej aag ayaj tasap xeyay minipilan Teat Jesús tiül Jerusalén? ¿Neol ngome áag iün marang ningüy, masap matsaag minipilan Teat Jesús maquiiüb andüy teombasuw montangtang miteatsa? —awüw.

²² Naleaing aaga Saulo taxom omeaats xeyay masaj niplan, áag ngondom mangochiw nej andeac ajcüwa judíos moncül tiül Damasco, cos tasaj nejiw naleaing Teat Jesús aag ayaj a Cristo leaw netam miün.

Saulo tawün oleaj

²³ Wüx lamajiür xeyay nüt acül quiaj, quiaj ajcüwa judíos tandemacuw nóiquian apmambiyaw nej. ²⁴ Pero Saulo tanguiay aag ayaj. Masey tajürüw mbeay mbeay cambaj nüt ongwiiüts cos andiümüw masapuw mambiyaw, pero ngondom mambiyaw.

²⁵ Condom minipilan Teat Jesús tawüniw nej ongwiiüts; tayacuw nej tiül nop nadam nccep, tamongochiw nej amb nic coet neyey tiüt cambaj. Aaga coet quiaj, najtep oleaj xeyay, narangüch piedra. Atquiaj taw wüx.

Saulo al Jerusalén

²⁶ Wüx tapeay tiül Jerusalén a Saulo, tandium maquiüjpüw tiül minipilan Teat Jesús; pero naleaing nejiw timboloj mandüyiw nej; ayajcuw ngome naleaing minipilan nej Teat Jesús. ²⁷ Quiaj a Bernabé tambeol nej, taquiiüb nej mamb andüy

niüng ajlüiyiw apóstoles. Condom tapots masaj nejiw wüx a Saulo nguineay tajaw Teat Jesús tiül tiiüd. At tasaj nejiw cuane tasaj nej Teat Jesús, aton tasaj nejiw nguineay tandemac wüx Teat Jesús tiül Damasco, ngo mimbol. ²⁸ Condom quiaj tacül tiül Jerusalén a Saulo maquiiüb nejiw, ambüw nguiajantanej maquiüjpüw. ²⁹ Nej ngo mimbol mandeac wüx Teat Jesús. At aton tasajsaj ajcüwa mondeac griego; pero nejiw ngo mayariw nej andeac; tayambüw nguineay mambiyaw. ³⁰ Wüx minipilan Teat Jesús tanguiayiw aag ayaj, quiaj taquiüjpüw nej mamb andüy Cesarea. Condom naw quiaj tüjchiw nej mamb andüy Tarso.

³¹ Tiül aaga nüt quiaj tajlüy najneájan tiül meáwan niüng canchiüjow minipilan Teat Jesús. Lango majcüyanan majarawüw tiül meáwan cambaj tiül Judea, tiül Galilea, at tiül Samaria. Tayacuw wüx omeajtsuw mandüjpiw leawa tandemac Teat Jesús, tarangüw leaw andiüm Teat Dios. Quiaj texeyayiw, cos tambeol nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

Tajneaj Eneas

³² Condom alinoic nüt wüx tamb a Pedro mamong tiül tiül cambaj niüng ajlüiyiw minipilan Teat Jesús majaw cuane arangüw, quiaj tamb aton tiül cambaj Lida.

³³ Taxom quiaj nop naxey nenüt Eneas. Aaga naxey quiaj lamajiür ojpeacuw neat acül wüx mats, androoch nej ombas monandeow. ³⁴ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat Eneas, Teat Jesucristo lamataag ic majneaj, witüür, ixaiing mimats —aj.

Andüüban ajneaj aaga naxey quiaj, witüüt. ³⁵ Wüx tajawüw nej lajneaj, meáwan niplan tiül Lida, at monaw tiül cambaj Sarón aton tandüjpiw Teat Jesús.

Dorcas tapac alinomb

³⁶ Tiül aaga nüt quiaj, altiül cambaj Jope nop najtaj minipilan Teat Jesús nej aton, nenüt Tabita. Aag ayaj nasoic Dorcas tiül ombeay griego. Nej xeyay najneaj arang, at ambeol niplan ngo majiür. ³⁷ Wüx aaga nüt quiaj, tiün andeow a Dorcas, tandemow. Condom wüx landoj axejm-becharan, taquiüraab majmel cawüx tiül

amb ijpüw iüm. ³⁸ Pues aaga cambaj Jope ngome xeyay miünquiaj ajlüy aweaag cambaj Lida, niüng ajlüy Pedro. Wüx miniplan Teat Jesús monaw Jope tanguiayiw Pedro altiül cambaj Lida, quiaj tüjchiw mamb ijpüw monxey masajüw:

—Teat, irang favor, mac najeñ mejaw xicon ningüy tiül Jope —awüw.

³⁹ Quiaj tamb a Pedro maquiiüb nejiw. Wüx tapeay quiaj, taquiüjpüw nej mamb andüy cawüx tiül amb ijpüw iüm. Camüm mapeay quiaj, andüüban mayeyiw nej tiüt monleben omal montaj, ajiüntsüw. Tüjchiw nej majaw apixaw nejiw arang Dorcas wüx almapac. ⁴⁰ Condom Pedro tawün nejiw quiaj meáwan, ndoj taquieel tiüt micos nej mataag orar Teat Dios. Condom ndiliteay majaw aaga nandeow quiaj, tasaj:

—Tabita, witiür —aj.

Quiaj taleaaig oniiüg aaga najtaj quiaj, wüx tajaw a Pedro quiaj witiür chetem. ⁴¹ Pedro, quiaj tandic owix nej masap owix a najtaj, tawitich lembem. Condom, quiaj tapaj miünüp miniplan Teat Jesús at monleben omal montaj. Wüx tajngotoj majawüw, quiaj tajawüw lapac. ⁴² Aag ayaj tanguiayarán meáwan tiül cambaj Jope, ndoj xeyay nipilan tandüjpiw Teat Jesús. ⁴³ Condom Pedro tacül tiül cambaj Jope xeyay nüt, aniüng nop naxey nenüt Simón, nop nerang najiüt wüx taag.

10

Pedro alaniüng Cornelio

¹ Altiül cambaj Cesarea nop naxey nenüt Cornelio, minatang noic ajlüy soldados nasioc Italiana. ² Aaga naxey quiaj, xeyay ayamb Teat Dios, xeyay andiüm marang leaw andiüm Teat Dios, nöiquian maquiiüb meáwan leaw al aniüng nej. At aton xeyay ambeol nipilan tiül aaga cambaj quiaj. Nej ajlüyay matün ocueaj Teat Dios mambeol nej. ³ Aaga naxey quiaj, ranüy tüünd majaw atnej aüm, tajaw nop ángel ocueaj Teat Dios andüy wüx nchejliow nüt. Tajaw aaga ángel quiaj tajmel niüng ajlüy nej. Condom tasaj nej:

—¡Teat Cornelio! —aj nej.

⁴ Cornelio mbayat xeyay wüx tajaw a ángel. Quiaj tapiüng:

—¿Cuane Teat? —aw.

Quiaj tasaj nej a ángel:

—Teat Dios teamanguiay aag itün ocueaj, teamajaw nguineay imbeol nipilan ngo majiür. ⁵ Nganüy iich mambüw acas monxey tiül cambaj Jope, majanüw miün nop naxey nenüt Simón, aag ayaj nasioc Pedro. ⁶ Nej acül anüng nop naxey nenüt Simón, aaga nerang najiüt wüx taag. Aaga nden quiaj ajlüy mbeay ndec. Nej a Pedro quiaj, apmasaj ic cuane netam merang —aj nej.

⁷ Wüx laámb aaga ángel tenguijal andeac aweaag, quiaj Cornelio tapaj ijpüw monrang minajiüt nej, at alinop soldado neyamb Teat Dios. ⁸ Condom Cornelio wüx landoj masaj nejiw meáwan cuane tajaw, quiaj tüüch nejiw mambüw tiül cambaj Jope majanüw miün a Pedro.

⁹ Amb alinoic nüt nejiw aliw tiül tiiüd, laliüc mapeayiw Jope. Aag ayaj laliüc lembem nüt. Pedro tajtep andüy cawüx mal iüm mataag orar. ¹⁰ Condom tind üet a Pedro. Tenguialeámban arangüch üet nej, aleaic tajaw atnej aüm. ¹¹ Quiaj taxom majaw atnej lejquiat a cielo. Tajaw aliüc imiün tiül cielo andüy wüx iüt atnej noic nadam püy, naoeloeleran oxing, tenguijal aw tiüt. ¹² Tiül aaga püy quiaj, altiül cuajantanej nimal. Altıül nimal nejiür apiquiw oleaj; altiül nimal nesatatuý tiüt ajüy; altiül quiec aton. ¹³ Quiaj tanguiay a Pedro andeac nop nendeac, tasaj nej:

—Pedro, witiür imbiy aag ayaj, itsamb —aj nej.

¹⁴ Quiaj tapiüng a Pedro:

—Ngwüy Teat, cos xique nómbar ngome aag natsamb ajcüwa ngo majneaj nimal quiaj leaw xicona ngondom natsamban —aw.

¹⁵ Quiaj tendeac amb ijmbüw aaga nendeac quiaj, tasaj nej:

—Leaw lamapiüng Teat Dios najneaj matsaramb, ique ngondom mepiüng ngo majneaj —aj nej.

¹⁶ Aag ayaj tajaw arojmbüw. Condom, quiaj xaijnguiat alinomb aaga püy quiaj, andüy tiül cielo. ¹⁷ Pedro aliün

wüx aag ayaj, tenguialeámban mayamb omeaats nguineay amb aaga landoj majaw quiaj. Quiaj apeayiw mbeay nden ajcüwa monxey üüch nejiw mambüw a Cornelio, cos landoj matünw manguiayiw nguiane acül a Simón. ¹⁸ Quiaj tendeacüw, tatünw manguiayiw, sitiül quiaj axood nop naxey nenüt Simón nasoic Pedro. ¹⁹ Pedro tenguialeámban mayamb omeaats wüx aaga landoj majaw quiaj, quiaj tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios:

—Joyaj arojpüw monxey lapeayiw mayambüw ic. ²⁰ Nganüy iriow tiüt quiür ijawüw, iquiüpüw mamb nde mechiw imdeaats. Cos xique nejchiüs miünüw ningüy —aj nej.

²¹ Quiaj taw tiüt a Pedro majaw ajcüwa monxey neech nejiw miünüw a Cornelio. Condom tasaj nejiw:

—Jogüy xic, teat. ¿Aleaic iyamban xic wüx tewiünan ningüye? —aj nejiw.

²² Nejiw quiaj tapiüngüw:

—Nop minatang soldado nenüt Cornelio nesaj xicon niünan. Aaga naxey quiaj xeyay najneaj arang, ayamb Teat Dios. Aton meáwan nipilan judío apiüngüw nej xeyay najneaj arang. Nop ángel ocueaj Teat Dios landoj masaj nej miün mejanüch meamb aniüng nej manguiay leaw ique apmesaj —awüw.

²³ Quiaj tamelich nejiw a Pedro, tüüch nejiw nguiane maxojtüw. Wüx larraw tiüt amb alinoic nüt, quiaj tamb a Pedro maquiiüb nejiw. At aton tambüw alacas minipilan Teat Jesús moncül tiül Jope.

²⁴ Larraw tiüt amb alinoic nüt, quiaj tatüchiw tiül cambaj Cesarea. Cornelio tenguijal macül nejiw; laúmb mapaj meáwan acualaats nej, at meáwan leaw xowüy andeac aweaag. ²⁵ Wüx tajmel tiül nden a Pedro, quiaj tamb a Cornelio mangoch nej, taquieel tiüt micos nej teombas a Pedro.

²⁶ Quiaj a Pedro tawitich nej, tasaj:

—Witiür teat, cos xique aton nipilan xic sat ic —aj nej.

²⁷ Tenguijal andeac aweaag tajmeliw tiül iüm. Quiaj tajaw xeyay nipilan lacanchiijow quiaj. ²⁸ Condom quiaj tasaj nejiw a Pedro:

—Icona lamejawan nguineay nop nipi-
lan judío ngondom maquiiüb tiül pálwüx
nipilan; at ngondom majmel aniüngüw ne-
jiw. Pero Teat Dios lamüüch xic najaw, ne-
jinguingd nipilan ngondom mapiürang ngo
majneaj, ngo metam nej. ²⁹ Pares wüx
tasoiquiüs niün, quiaj tiünas, ngo napiüng
nicuajind. Nganüy sandium nanguiay
¿neol tepajan xic niün? —aj nejiw.

³⁰ Quiaj tapiüng a Cornelio, tasaj nej:

—Xique lamajiür apeic nüt, aaga ores
cam andüy wüx nchejliow nüt taiündas,
tenguijal sataag orar ningüy saniüng. Quiaj
tajawas nop naxey alebem niüng sajlüy,
xowüy lalitlit apix nej. ³¹ Condom tasaj xic
aaga naxey quiaj, tapiüng: “Cornelio, Teat
Dios teamanguay leaw itün ocueaj, aton
teamajaw nguineay imbeol nipilan ngo
majiür. ³² Nganüy iich mamb majanüch
miün nop naxey altiül cambaj Jope, nenüt
Simón nasoic Pedro. Aaga naxey quiaj ax-
oood aniüng Simón aaga nerang najiüt wüx
taag, acül mbeay ndec. Wüx apmapeay
aaga naxey quiaj, nej apmasaj ic cuane ne-
tam merang”, aw. ³³ Quiaj tütchiüs mamb
mejanüch. Nganüy ique najneaj irang cos
lerpeay. Meáwan xicona sajlüyiün ningüy
narangan leaw Teat Dios andiüm, nan-
guiayiün meáwan leaw nej lamasaj ic mesaj
xicon —aj nej.

Pedro tendeac aniüng Cornelio

³⁴ Quiaj a Pedro tendeac masaj nejiw,
tapiüng:

—Nganüy lanajaw Teat Dios andiüm
jangantanej nipilan, ngo mapiüng wüx
jane netam, jane ngwüy. ³⁵ Nej najneaj
majaw meáwan nipilan tiül meáwan cam-
baj wüx iüt jane apmayamb nej, jane
apmarang najneaj. ³⁶ Teat Dios tüüch
manguiayiw mipoch nej aaga cambaj
Israel, pero tapiüng nej najneájan majaw
meáwan nipilan leaw apmayar andeac
Teat Jesucristo. Aaga Teat Jesús quiaj,
minatang ocueaj meáwan nipilan. ³⁷ Icona
lamenguiayıün cuane tajlüy meáwan tiül
iüt Judea. Aag ayaj tamelich tiül Galilea,
wüx Juan landoj maquiaach nipilan cuane
netam marangüw para alndom mayariw
yow. ³⁸ Lamejawan aton nguineay Teat

Dios tayac Nangaj Miespíritu nej wüx ombas Teat Jesús naw Nazaret para marang cuajantanej. At lamejawan nguineay Teat Jesús tarang xeyay najneaj cos Teat Dios almaquiiüb nej. Nej aton tüüch majneaj meáwan nipilan leaw üüch nejiw michachiw nimeech.³⁹ Xicona tajawasan naleaing meáwan leaw tarang Teat Jesús tiül iüt Judea, at tiül Jerusalén. Condom tayacüw nej wüx cruz mandeow.⁴⁰ Aaga Jesús quiaj Teat Dios tapacüüch nej wüx er nüt; tüüch nej mejüiquichay najawan.⁴¹ Ngome meáwan nipilan tajawüw nej, áagan xicona leaw lasarriüdaranan nan-deacan wüx nej cuane tarang. Xicona tajawasan, cos tetesan, tanganeowasan naquiüpjan wüx landoj apac alinomb.⁴² Nej tasaj xicon namban nasajan nipilan, napiüngan naleaing Teat Dios lamayac nej majaw wüx asoet meáwan nipilan, leaw aliün mapac at leaw landeow.⁴³ Meáwan mondeac andeac Teat Dios lamapiüngüw wüx nej tanomb. Tapiüngüw meáwan leaw apmayar andeac Teat Jesús, Teat Dios apmawün wüx omeaats nej asoetiw nejiw —aw.

Nipilan ngome judío ayariw Nangaj Espíritu

⁴⁴ Tengualeámban mandeac a Pedro wüx aag ayaj, quiaj tiün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tajmiüc wüx ombasüw meáwan nipilan leaw teamanguaiyw andeac nej.⁴⁵ Quiaj mbayatoj ajcüwa judíos monyar andeac Teat Jesús leaw tambüw maquiüpüw teat Pedro, cos tajawüw nguineay ajcüwa nipilan ngome judío lamayariw Nangaj Espíritu aton.⁴⁶ Cos teamanguaiyw lamandeacüw alinoic ombeayiün, teamapiüngüw najneajay lamarang Teat Dios.⁴⁷ Condom tasaj nejiw a Pedro:

—¿Alndom aljane mapal, ngo mayariw yow ajcüwa nipilan quiaja? Cos nejiw aton lamayariw Nangaj Espíritu atnej icootsa —aj nejiw.

⁴⁸ Quiaj a Pedro tapiüng müüch nejiw mayariw yow wüx minüt Teat Jesús. Condom tasajüw a Pedro macül quiaj alacas nüt maquiüüb nejiw.

11

Teat Pedro tamb Jerusalén masaj minipilan Teat Jesús nguineay tarang

¹ Condom ajcüw apóstoles y aldemas minipilan Teat Jesús monlüy tiül Judea tanguiayiw nguineay ajcüwa nipilan ngome judíos aton lamayariw Mipoch Teat Dios.² Wüx tapeay Jerusalén a Pedro, quiaj taliquiaw nej ajcüwa judíos leaw lamandüjpíw Teat Jesús.³ Tasajüw:

—¿Neol teamb aniüngüw nipilan ngome icootsa meretiün mequijipana? —ajüw nej.

⁴ Quiaj tapots masaj nejiw a teat Pedro andüübndüpíw nguineay tajlüy, tapiüng:

⁵ —Xique sal tiül cambaj Jope, tengual sataag orar. Quiaj tajawas aleaic atnej saúm. Tajawas aliüc imiün tiül cielo atnej noic nadam püy, ndeaan oxingxing; aag ayaj tiün andüy niüng sajlüy.⁶ Tajawas majneaj tiül aag ayaj. Quiaj tajawas altiül cuajantanej nimal nejiür apiquiw oleaj; altiül napat nimal, altiül nimal nesatatyü tiüt ajüy, altiül quiec aton.⁷ Quiaj tanguiayıüs andeac nop nendeac, tasaj xic: “Pedro, witiür imbiy cuajantanej aag ayaj, itsamb”, aj xic.⁸ Quiaj a xique tasajas: “Ngwüy Teat, cos xique nómban ngomeaag natsamb ajcüwa ngo majneaj nimal quiaj, leaw xicona ngondom natsamban”, saj.

⁹ Quiaj tasaj xic amb ijmbüw aaga nendeac imiün tiül cielo: “Leaw lamapiüng Teat Dios najneaj matsaramb, ique ngondom mepiüng ngo majneaj”, aj xic.¹⁰ Aag ayaj tajawas arojmbüw. Condom, quiaj xaijnguiyat alinomb andüy tiül cielo.¹¹ Condom, quiaj tapeayiw quiaj arojpüw monxey niüng saxood mayambüw xic, müjndiw miünüw imiün Cesarea.¹² Quiaj tasaj xic a Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios namb naquiüpüw nde nachiw ximeaats. Tambüw aton maquiüpüw xic ajcüwa anaíw monyar andeac Teat Jesús cam.

Tajmelasan aniüng nop teat naxey.¹³ Aaga teat naxey quiaj tasaj xicon nguineay tajaw nop ángel aniüng nej, lembet niüng ajlüy nej, tasaj nej: “Ijchaw mambüw acas monxey andüiyw Jope, majanüw miün nop naxey nenüt Simón, nascioic Pedro.¹⁴ Aaga naxey quiaj apmasaj ic nguineay alndom maw isoetiün, mequiiüb meáwan leaw al

iniüng”, aj nej. ¹⁵ Wüx tandeacas nasajüw, quiaj tayariw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios atnej tayariüts nomb. ¹⁶ Quiaj leaad ximeaats nguineay tasaj icoots Teat Jesús wüx tapiüng: “Juan naleaing tüch yow nipilan, aag ayaj náagan yow. Nganüy a icona apmeajndiün Nangaj Espíritu”, aw. ¹⁷ Sitiül Teat Dios lamüch nejiw Nangaj Espíritu aton, atnej tüch icoots wüx tayariüts andeac Teat Jesucristo ¿jow nganüy a xique, jane xic napiüng napal leaw andiüm Teat Dios? —aj nejiw a Pedro.

¹⁸ Wüx ndot manguiayiw aag ayaj, quiaj ndijchiütoj, apac omeajtsüw, tapiüngüw:

—¡Najneajay lamarang Teat Dios! Nganüy naleaing Teat Dios lamüch nipilan ngome judíos leaam omeajtsüw ngo majneaj teamarangüw y macueatiw, cos atquiaj nejiw aton alndom mapacüw meáwan nüt tiül cielo —awüw.

Minipilan Teat Jesús monlüy tiül Antioquía

¹⁹ Nganüy ajcüwa minipilan Teat Jesús leawa tawüniw oleajiw ajan wüx tajlüy nadam moncüy wüx tambiyaran Esteban, altiül tattüchiw tiül iüt Fenicia; altiül tambüw Chipre; altiül tattüchiw tiül cambaj Antioquía. Nejiw ngo masajüw meáwan nipilan wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús, áagan nipilan judío tasajüw.

²⁰ Condom acas monyar andeac Teat Jesús monaw tiül Chipre, at monaw tiül cambaj Cirene, tambüw tiül cambaj Antioquía. Wüx tapeayiw quiaj, tasajüw nipilan griegos wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús. ²¹ Teat Dios xeyay tambeol nejiw; quiaj xeyay nipilan tayariw Mipoch Teat Dios, tacueatiw meáwan ngo majneaj leawa tarangüw.

²² Minipilan Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tütchiw mamb andüy Antioquía a teat Bernabé mamb mambeol nejiw. ²³ Wüx tapeay quiaj a teat Bernabé, xeyay tapac omeaats wüx tajaw nguineay lamambeol nejiw Teat Dios. Quiaj tasaj nejiw mayacüw wüx omeajtsüw Mipoch Teat Dios tanaámb, nde macueatiw. ²⁴ Teat Bernabé najneaj omeaats, nómbar ngo machiw omeaats wüx Teat Dios. At cos xeyay ambeol nej

Nangaj Espíritu, xeyay nipilan tayariw Mipoch Teat Dios.

²⁵ Ndoj tamb a Bernabé andüy tiül cambaj Tarso mayamb a Saulo. Wüx taxom, quiaj taquiiüb mamb andüy Antioquía. ²⁶ Quiaj tacüliw maquiüpüw monyar andeac Teat Jesús nomb neat; taquiajchiw xeyay nipilan wüx Mipoch Teat Dios. Tiül Antioquía tamelich masoiquiw Cristiano nejiw leaw monyar andeac Teat Cristo.

²⁷ Tiül aaga nüt quiaj, tapeayiw Antioquía acas mondeac andeac Teat Dios monaw Jerusalén. ²⁸ Nop tiül nejiw nenüt Agabo. Aaga naxey quiaj tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nguineay apmajlüy alinoic nüt. Quiaj witiüt masaj monyar andeac Teat Jesús wüx alcanchiümoj; tapiüng laliük majlüy montiün andüy tiül meáwan cambaj, ngome apmajlüy nüeteran. Aag ayaj naleaing tajlüy wüx Claudio tarang natang nenajiüt tiül Roma. ²⁹ Quiaj minipilan Teat Jesús monlüy tiül Antioquía tapiüngüw anopnopoj apmambeolüw monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Judea; apmükchiw leaw alndom. ³⁰ Naleaing atquiaj tarangüw, tütchiw mamb aaga leaw üjchiw quiaj majoyiw mamb a Bernabé maquiiüb a Saulo, müjchiw montangtang tiül monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Judea.

12

Tandeow Jacobo, Pedro tayacüch tiül manchiüc

¹ Wüx aaga nüt quiaj, aaga Herodes minatang nenajiüt tayamb ombas minipilan Teat Jesús. Tasap acas müüch mambongochiw xeyay ngo majneaj. ² Ndoj tapiüng mambiyaran a Jacobo (Santiago minüt nej aton) micoj a Juan, tambiyaw naag espada. ³ Condom Herodes wüx tajaw ajcüwa judíos najneájan majawüw aaga arang quiaj, quiaj tasap teat Pedro mayac tiül manchiüc aton. Naleaing tiül aaga nüt quiaj arangüw nangos nüt wüx üetiw pan ngo majmel levadura. ⁴ Wüx lamasap a Pedro mayac tiül manchiüc, quiaj tayac teowixaw apiQUIW ajlüy soldados monjiür manchiüc, majiürüw. Aag ayaj ajlüy apiQUIW soldados tiül noicnoic ajlüy. Cos

Herodes apiüng wüx landoj pascua, quiaj apmawün a Pedro mayac teowix cambaj. ⁵ Pedro tajiürük majneaj tiül manchiük. Nganüy ajcüwa minipilan Teat Jesús xeyay tatajciük orar Teat Dios mambeol nej.

Teat Dios tawün tiül manchiük a Pedro

⁶ Tiül aaga ongwiüts quiaj, wüx Herodes apmawün a Pedro müüch cambaj ráwan tiüt, Pedro almameay pinawan niüng ajlüiyiw ijpüw soldados. Netsaag naag ijtsuw galen; aliw tiül ombeay manchiük alijpüw soldados tenguial majiürük nej. ⁷ Quiaj tapeay niüng ajlüy nej nop ángel ocueaj Teat Dios, ammarraj tiül manchiük, tareeg teombaj a Pedro mapacüüch, tasaj:

—Witiür najénan —aj.

Tanaámb sojndiow aaga galen netsajcüy owix nej. ⁸ Quiaj tasaj nej a ángel:

—Ersójquiay, aton isooig ipaj —aj nej.

Pedro atquiaj tarang. Condom aaga ángel tasaj nej alinomb:

—Isooig najał micamix, mac tabar —aj nej.

⁹ Quiaj taw a Pedro tandüüb mamb a ángel. Naleaing ngo majaw sitiül naleaing meáwan leaw lamarang aaga ángel quiaj, tengwüy ajáwan. Nej apiüng aag ayaj ajáwan atnej maúm. ¹⁰ Condom tamongoj noic ombeay manchiük niüng ajlüy nop soldado nejíür manchiük. Condom tamongoj amb ijquiaw ombeay manchiük niüng ajlüy alinop soldado. Wüx tatüchiw aaga nadam ombeay manchiük niüng awaran andüy tiül cambaj, aag ayaj narangüch manchiük, lejquiat nejáyan quiaj. Quiaj tambüw. Condom wüx tatüchiw nots calle, quiaj tacueat nej a ángel. ¹¹ Quiaj rat andüy a Pedro, tapiüng:

—Nganüy sajaw naleaing Teat Dios tüüch miün miángel nej mawün xic teowix Herodes, ngana majlüy atnej andiümüw marangüw ajcüwa nipilan judío quiaj —aw.

¹² Atquiaj tapiüng tiül omeaats, condom tamb andüy aniüng María mimüm a Juan, aaga nasoic Marcos aton. Quiaj alcanchiümöj xeyay minipilan Teat Jesús tenguial atajciük orar. ¹³ Wüx tapeay mbeay nden, quiaj tendeac. Quiaj tiün nop nüx nenüt Rode majaw jane. ¹⁴ Aaga nüx quiaj wüx tanguiay andeac a Pedro, xeyay

apac omeaats, ngo maleaaig ombeay nden, andilílan tiüt andüy tiül nden masaj nejiw lapeay a Pedro, al mbeay nden. ¹⁵ Quiaj tasajjüw nej monlüy quiaj:

—¡Nerchach! —ajüw nej.

Nej nomb apiüng naleaing. Quiaj tapiüngüw:

—Ngome nej, aag ayaj miángel nej —awüw.

¹⁶ Pedro nde asap andeac mbeay nden. Wüx tambüw maleajquiw, quiaj tajawüw naleaing. Quiaj mbayatoj xeyay. ¹⁷ Pedro tarang owix ndijchiümoj. Quiaj tapots masaj nejiw nguineay tawün nej tiül manchiük Teat Dios. At tasaj nejiw:

—Ijchan manguiay a Jacobo, at meáwan minipilan Teat Jesús —aj nejiw.

Condom taw quiaj, tamb.

¹⁸ Camüm ram tiüt mbayajow a soldados. Xeyay tendeacndeacüw wüx, cos ngo majawüw nguineay taw a Pedro. ¹⁹ Condom Herodes tüüch mamb mayambüch a Pedro. Wüx laímb mayamb ngo maxom, quiaj tandüy wüx matüntün manguiay ajcüwa soldados monjiür manchiük. Condom tüüch mamb maquiüräjpüw mandeowüw. Ndoj Herodes taw Judea, tamb macül tiül cambaj Cesarea.

Tandeow Herodes

²⁰ Herodes xeyay tajcüy majaw nipilan monaw tiül cambaj Tiro at monaw tiül cambaj Sidón. Pero nipilan monaw Tiro maquiüüb Sidón tandeacüw nóiquian, mambüw majawüw aaga nenajiüt quiaj. Tandeacüw maquiüjpüw a Blasto mambeol nejiw. Aaga naxey quiaj, natang nejiür natiüt ocueaj Herodes. Quiaj tatüniw ocueaj a Herodes nde majcüyaran majarawüw. Cos nejiw teamaxomüw nüeteran naw tiül meáwan cambaj leaw Herodes ajlüy wüx.

²¹ Herodes tayac noic nüt sonongom nipilan manguiayiw andeac nej. Condom wüx tatüch a nüt, tasooig najneaj apix nej, apix minatang nenajiüt. Ndoj tsotot tiül apal nej. Quiaj tapots andeac masaj nipilan. ²² Quiaj tepajüw nipilan napac. Tapiüngüw:

—¡Nop dios teandeac quiaj, ngome nipilan! —awüw.

²³ Quiaj ajngot iün andeow a Herodes, tüüch nej miün andeow nop ángel ocueaj

Teat Dios, cos tayaag nej xeyay atam ajlüy; nganüy Teat Dios ngo metam. Quiaj tandemow, tendiüc.

²⁴ Naleaing Mipoch Teat Dios tajüy xeyay, tanguiayaran nguiajantanej.

²⁵ Bernabé maquiiüb a Saulo wüx landoj marangüw minajiütuw nejiw tiül Jerusalén, quiaj tandilileaw alinomb andüyw Antioquía, taquiüpüw mamb a Juan nasoic Marcos.

13

Bernabé y Saulo tambiüw mandeacüw andeac Teat Dios

¹ Tiül niplan monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül Antioquía altiül acas mondeac andeac Teat Dios, aton altiül monquiaach wüx Mipoch Teat Dios. Ajcüw ayaj nop Bernabé, alinop Simón nasoic Niger, alinop Lucio naw Cirene, alinop Manaén, alinop Saulo. Aaga naxey nenüt Manaén quiaj, tatang aweaag a Herodes, aaga nenajiüt tiül Galilea. ² Noic nüt wüx alxennenguemoj tenguijal anderac Mipoch Teat Dios aton wüx teaiündüw, quiaj tasaj nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tapiüng:

—Iwüniün xicueaj a Bernabé maquiiüb a Saulo marangüw xenajiüt leawa lanateots nüjchiw —aw.

³ Quiaj wüx landoj aiündüw, landoj matüniw ocueaj Teat Dios, tayacüw owixaw wüx omalüw a Bernabé maquiiüb a Saulo. Condom tetepeayayej maquiüpüw, quiaj tawüw quiaj.

Bernabé y Saulo tandeacüw Mipoch Teat Dios tiül Chipre

⁴ Condom tambüw niüng Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamüüch nejiw mayajcüw netam mambüw. Quiaj tambüw andüyw tiül cambaj Seleucia. Condom nawüw quiaj tajtepiw tiül nadam müx, tandüyw wüx noic iüt tiül ndec nasoic Chipre.

⁵ Wüx tajtepiw wüx iüt tiül cambaj Salamina, quiaj tandeacüw Mipoch Teat Dios tiül meáwan sinagogas. At almaquiüpüw a Juan mambeol nejiw. ⁶ Wüx laúmb majüyw tiül aaga nine iüt tiül ndec, quiaj tatüchiw tiül cambaj Pafos. Taxomüw quiaj nop naxey nenüt Barjesús, nop judío nej. Aaga naxey quiaj nop nesüet, y apiüng nej

nop nendeac andeac Teat Dios, pero aag ayaj ngo maleaing. ⁷ Aaga naxey mbich meaw maquiiüb nop nenajiüt nenüt Sergio Paulo, nenajiüt nej tiül aaga iüt quiaj. Aaga nenajiüt quiaj, xeyay fis ajiür. Nej tüüch mamb majpajuw miün a Bernabé y Saulo, cos andiüm manguiay Mipoch Teat Dios. ⁸ Pero aaga newüyay asüet aton nasoic Elmas tiül ombeayiw Griegos; nej tandiüm mapal nejiw, cos ngo mandiüm majaw mayar Mipoch Teat Dios aaga nenajiüt quiaj. ⁹ Quiaj a Saulo nasoic Pablo aton, tayaag tiül omeaats nej a Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, quiaj tajaw teombas aaga naxey quiaj. ¹⁰ Tasaj:

—¡Que minaj ic newaiich, nerang xeyay ngo majneaj, micual ic minatang nimeech, cos ijcüy mejaw monrang najneaj! ¿Neol tapots iuaiich niplan nde mayariw Mipoch Teat Dios? ¹¹ Nganüy Teat Dios apmüüch ic memongoch xeyay ngo majneaj, apmersomb, ngome apmexom mejaw a nüt acas nüt —aj.

Quiaj pojniüt oniiüg aaga naxey quiaj, nómbar ngo maxom majaw nicuajind. Ndoj tapots ajüyjüy, amb ninguiün amb ninguiün mayamb jane manetet nej owix. ¹² Aaga naxey nenajiüt quiaj wüx tajaw aag ayaj, quiaj tayar Mipoch Teat Dios, mbayat manguiay leaw aquiajchiw wüx Teat Dios.

Pablo maquiiüb Bernabé aliw Antioquía tiül Pisidia

¹³ Condom tawüw Pafos a Pablo maquiiüb leaw aquiiüb mamb, tambüw ambüw tiül müx, tandüyw tiül cambaj Perge tiül Panfilia. Condom wüx tapeayiw quiaj, quiaj tacueat nejiw a Juan, tandilil alinomb andüy Jerusalén. ¹⁴ Condom nejiw tawüw Perge, tandüyw tiül cambaj Antioquía tiül Pisidia. Wüx tapeayiw quiaj, tambüw tajmeliw tiül nangaj iüm wüx nüt axoodaran, chetemoj. ¹⁵ Wüx landoj ateoraw tiül Mipoch Teat Dios leaw tünd a Moisés, at leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, quiaj montangtang tiül a sinagoga, tüjchiw mamb masoiquiw a Pablo y a Bernabé sitiül ajiürüw noic poch mapiüngüw. Tasoiquiw:

—Teat monksey, sitiül almejiüran alngün poch mepiügan manguiayiw nipilan, alndom mepiügan —ajowiw.

¹⁶ Quiaj witiüt a Pablo lembem, tarang owix nej ndijchiümójan. Condom tasaj nejiw:

—Teat monksey micual iüt Israel, at icona monyar andeac Teat Dios, inguiayiün sanasaj icon: ¹⁷ Aaga Teat Dios Midiosüw cambaj Israel, nej tarriiid ajcüwa mixejchiiüts monlüy tanomb. Condom tüüch nejiw mexeyayiw wüx tacüliw tiül Egipto, tiül miíüt pálwüx nipilan. Ndoj tawün nejiw quiaj. ¹⁸ Condom wüx tacüliw tiül wajchiüc ic miow (40) neat, taíuc wüx meáwan leaw tarangüw. ¹⁹ Wüx tajmeliw tiül iüt Canaán, nej tandrooch ombas ayaíw nadamdam cambaj tiül aaga iüt quiaj, müüch mixejchiiüts maneayiw aaga iüt quiaj. ²⁰ Condom tatüch apiquiw acoic miow ic miow gajpowüw (450) neat, meáwan tiül aaga neat quiaj, Teat Dios tayac jueces majawüw wüx asoetiw nipilan. Tiün mandondoch wüx tajlüy aaga Samuel, nop nendeac andeac Teat Dios. ²¹ Condom tatüniw ocueaj Teat Dios mayac nop natang nenajiüt tiül nejiw, aaga nasoic rey. Quiaj Teat Dios tayac a Saúl, micual Cis, marang natang nenajiüt tiül nejiw ic miow neat. Aaga naxey quiaj naw tiül acualaats Benjamín. ²² Ndoj, wüx Teat Dios tawün a Saúl, tayac a David mingow. Cos Teat Dios lamapiüng aag ayaj tanomb wüx tapiüng: “Lanaxom a David micual Isaí. Aaga naxey quiaj xeyay apac ximeaats najaw, nej apmarang meáwan leaw xique sandiüm”, aw. ²³ Naw tiül micual nej aaga rey David quiaj, wüx lamong xeyay neat, quiaj tiün majlüy Teat Jesús. Teat Dios tayac nej mawün asoetiw cambaj Israel, atnej lamapiüng apmarang. ²⁴ Pero nganaw mapeay a Teat Jesús, quiaj aaga Juan neech yow nipilan tasaj a cambaj Israel leaam omeajtsüw wüx aaga xeyay ngo majneaj teamarangüw, macueatiw, cas tayariw yow. ²⁵ Juan wüx laliüc ndom minajiüt nej, tasaj nipilan: “¿Jane xic ipiügan? Ngome xique leawa temepiügan quiaj. Aliüc miün nop, aag ayaj xeyay netam ajlüy, xique ngo nembeat

nicuajind, ngondom natüch nasoond apaj nej”, aj nejiw.

²⁶ ’Nganüy xique sasaj icon menguiayiün Teat monksey, micual acualaats Abraham, at icona monyamb Teat Dios: Aaga poch nepiüng wüx nguineay Teat Dios alndom mawün asoet nipilan, icona netam menguiayiün, meyariün. ²⁷ Cos ajcüwa micual miiütaats moncül tiül Jerusalén, at monajiüt tiül nejiw ngome tajawüw jane nej Teat Jesús. Cos ngo maxomüw omeajtsüw wüx Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, nateoraw wüx nüt axoodaran. Áag nejiw tayacüw asoet Teat Jesús mandeow. Quiaj tajlüy atnej landoj lajlüy tiül Mipoch Teat Dios. ²⁸ Masey ngo maxomüw wüx ombas Teat Jesús nicuajind nisoet para mandeow, nejiw tasajüw a Pilato mapiüng mandeow. ²⁹ Nejiw ngo leaam omeajtsüw, tarangüw meáwan leaw larangüch tiül Mipoch Teat Dios nguineay apmajlüy wüx ombas Teat Jesús. Wüx landeow, quiaj tajwan tiüt imiün wüx cruz. Condom tamiüraad. ³⁰ Pero naleaing Teat Dios tapacüüch nej alinomb. ³¹ Ndoj tejüiquichay xeyay nüt majawüw nej ajcüw leawa taquiüpüw nej naw tiül Galilea, andüy Jerusalén. Nganüy nejiw tenguijal masajüw nipilan leaw tajawüw.

³² ’Nganüy xicona aton teanasajan icon wüx aaga najneajay majlüy, cos aag ayaj Teat Dios lamasaj mixejchiiüts. ³³ Nganüy lajlüy atnej Teat Dios lamapiüng apmajlüy tiül micualüw nejiw mixejchiiüts; ajcüw ayaj icootsa. Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Jesús atnej larangüch tiül amb ijquiaw Salmo, cos apiüng: “Ique Xecual ic, nganüy lanüüch ic wijquamear”, aw. ³⁴ Teat Dios tapacüüch nej alinomb, ngo müüch nej majmboc, cos atquiaj lajlüy tiül Mipoch Teat Dios, niüng Teat Dios apiüng: “Xique naleaing sanajiür icon lasta, cos sanarang atnej tasajas a David”, aw. ³⁵ Áag Teat Dios tapiüng tiül alinoic Salmo, wüx David tarang wüx nawiig, tapiüng: “Nde meaach majmboc aaga nangaj micual”, aw. ³⁶ Cos naleaing David wüx landoj arang natang tiül nipilan atnej lamasaj nej Teat Dios, quiaj tandem. Condom tamiüraad niüng tamiüräftuw montangtang

tajlüyw tanomb, micuerpo nej tajmboc. ³⁷ Nganüy micuerpo Teat Jesús ngo mamboc, cos Teat Dios tapacüüch nej alinomb. ³⁸ Teat monxey micual xeíüt, netam mejawan, nganüy tenguial nasajan icon áagan wüx Teat Jesús alndom merowan wüx isoetiün. ³⁹ Meáwan nisoet leaw aaga poch tüünd Moisés apiüng ngondon maw, aaga nisoet quiaj alndom maw ocueaj jane apmayar andeac Teat Jesús. ⁴⁰ Nganüy netam mejawan, nde memon gochiün atnej lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios, apiüng:

⁴¹ Icona mondam omeaats, ijawan wüx, cos apmbayameron apndromeron. Cos xique aleaic sanarang wüx aliün mepacan.

Aag ayaj icona apmepiüngan ngo maleaing, masey aljane apmasaj icon, aw —aj nejiw.

⁴² Wüx tawüw imiünüw tiül a sinagoga ocueajiw judíos, quiaj tatüniw nej ocueajiw nipilan ngome judío, sitiül apmandüiyw quiaj alinomb wüx apmatüch alinoic nüt maxoodaran masajüw nejiw alquiriw wüx aaga poch quiaj. ⁴³ Wüx landajrriüjow imiünüw tiül a sinagoga, quiaj tandüjpiw a Pablo y Bernabé xeyay nipilan judío, at nipilan ngome judío leaw lamayambüw Teat Dios. Condom Pablo y Bernabé tasajüw nejiw mayacüw wüx omeajtsuw Mipoch Teat Dios y mimonajneaj nej.

⁴⁴ Wüx tatüch alinoic nüt axoodaran, tajlüy mümb mamb meáwan nipilan monaw tiül cambaj manguiayiw Mipoch Teat Dios. ⁴⁵ Pero wüx ajcüwa judíos tajawüw laxeyay nipilan, quiaj tajcüiyw, ngo majneaj majawüw. Xeyay ngo majneaj tandeacüw wüx leaw Pablo taquiaach, tapiüngüw aag ayaj ngo maleaing. ⁴⁶ Quiaj tandeacüw a Pablo y Bernabé, ngo mimboloj, tasajüw nejiw:

—Naleaing icona ombas nasajan icon wüx Mipoch Teat Dios cos judíos icon. Pero icona ngo Meyariün, pares ngome apmeajndiün mepacan meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. Nganüy sanamban nasajan nipilan ngome judío. ⁴⁷ Cos atquiaj lamasaj xicon Teat Dios narangan, atnej lamapiüng tiül Mipoch nej:

Lanayac ic mejlüy atnej ran ocueajiw palpálwüx nipilan ngome judío, meamb mesajüw meáwan nipilan wüx iüt nguineay alndom maw asoetiw nejiw —aj nejiw.

⁴⁸ Ajcüwa nipilan ngome judíos, wüx tanguiayiw aag ayaj, xeyay tapac omeajtsuw, najneajay majawüw Mipoch Teat Dios. Tüjchiw omeajtsuw Teat Dios meáwan leaw landoj lampaj nejiw Teat Dios majlüyiw najneajay, mapacüw meáwan nüt tiül cielo.

⁴⁹ Quiaj tanguiayaran Mipoch Teat Dios meáwan tiül aaga iüt quiaj. ⁵⁰ Pero ajcüwa judíos leawa ngo mayariw mipoch Teat Dios tasajüw montangtang ombas montaj leaw andüjpiw Mipoch Teat Dios, at montangtang ombas monxey tiül aaga cambaj quiaj, majcüiyw majawüw a Pablo y Bernabé. Quiaj witüüt noic nadam moncüy wüx ombasuw Pablo y Bernabé, tawüniw nejiw nomban tiül aaga iüt quiaj. ⁵¹ Nejiw quiaj tatajtüw minajndot oleajiw nejiw, cas tambüw tandüjpiw tiül cambaj Iconio.

⁵² Meáwan leaw lamayariw andeac Teat Jesús xeyay tapac omeajtsuw, tajlüy wüx ombasuw nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tambeol nejiw.

14

Pablo y Bernabé aliw tiül Iconio

¹ Pablo y Bernabé tapeayiw tiül cambaj Iconio; tambüw tiül a sinagoga ocueajiw nipilan judío. Wüx tandeacüw wüx Teat Jesús, tayariw aag ayaj xeyay nipilan judío, at xeyay nipilan griego aton. ² Pero ajcüwa judíos leaw ngo mayariw aaga poch quiaj, tambüw tapots mawaijchaw ajcüw pálwüx nipilan, mapiüngüw nipilan monyar andeac Teat Jesús ngo majneaj teamarangüw. ³ Pares tacüliw quiaj a Pablo y Bernabé xeyay nüt. Nejiw tandeacüw wüx Teat Jesús ngo mimboloj cos ayacüw omeajtsuw wüx nej. Aton nej tüüch nejiw ndoj ombasuw marangüw cuajantanej ateócan leawa ngome aag ajaraw. Atquiaj tarang majüiquich naleaing meáwan leaw andeacüw quiaj. ⁴ Nipilan tiül aaga cambaj quiaj, ngo majlüyiw nöiquian; altiül tambeoluw ajcüwa judíos, altiül tambeoluw apóstoles. ⁵ Condom ajcüwa judíos

maquiüjpüw nipilan ngome judíos, witiütoj nóiquian maquiüjpüw monajiüt majcüiyw majawüw apóstoles, andiümüw maloxiw naag piedra, mambiyaw. ⁶ Nejiw a Pablo y Bernabé, wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tawüniw oleajiw, tandüyiw tiül ajcüwa cambaj Listra y Derbe tiül iüt Licaonia, at tambüw tiül meáwan nine cambaj quiájan. ⁷ Meáwan tiül niüng tambüw tasajüw nipilan aaga najneajay poch wüx Teat Jesús.

Taloxiw a Pablo tiül Listra

⁸ Tiül cambaj Listra, alquiaj nop naxey chetéjan ngondon majüy, necoex nde wi-jquiaw, ngome aag ajüy. ⁹ Aaga naxey quiaj teamanguaiay meáwan leaw teamandeac a Pablo. Wüx Pablo tajaw nej majneaj, quiaj tajaw aaga naxey quiaj ajüic ayaag tiül omeaats naleaing Teat Dios alndom mataag nej majneaj. ¹⁰ Quiaj tendeac a Pablo, tasaj nej napac:

—Witiür lember —aj.

Aaga naxey quiaj, ajchic lembem, quiaj tajüy. ¹¹ Nipilan wüx tajawüw nguineay lamarang a Pablo, quiaj tepajüw napac, tandemacüw wüx ombeayiw nejiw, tapiüngüw:

—¡Lapeayiw a dios imiünüw cawüx, at nejiw nipilan! —awüw.

¹² Condom tütchiw manüt a Bernabé, Júpiter, atnej minüt nop midiosüw nejiw, nganüy a Pablo tütchiw manüt Mercurio, atnej minüt alinop midiosüw nejiw, cos Pablo nendeac. ¹³ Condom nop miteaats ocueaj aaga dios Júpiter, taquiiüb mamb acas boy, aton ajoy mbaj nembet mandiig a boy, laámb andüy mbeay cambaj niüng ajlüy ombiüm aaga dios Júpiter. Xeyay nipilan taquiüjpüw nej mamb; apmambiyaw a boy mayacüw ichechiw nejiw. ¹⁴ Ajcüw apóstoles Bernabé y Pablo wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tachiütüw apixaw nejiw, tajmeliw tiül a xeyay nipilan mapalüw teombas, tandemacüw napac, tapiüngüw:

¹⁵ —¡Monxey! ¿Neol tepiüngan merangan aag ayaja? Xicona aton nipilan xicon atnej ijlüyiün. Xicona xiünan nasaajan icon mecueatiün iyamban cuajantanej narangüch dios, mendüjiün áagan Teat Dios almapac, aag nerang cielo, nerang iüt,

nerang ndec, nerang meáwan leaw alma-jlüy. ¹⁶ Naleaing tanomb nej tüüch ma-jlüyíwan meáwan nipilan, marangüw leaw andiümüw. ¹⁷ Pero naleaing Teat Dios ngo macueat nejiw nómban, cos tenguial majüiquich jane nej wüx arang meáwan na-jneaj; nej üuch majoet, üuch mayac aóng meáwan cuajantanej napiürüch. Aton üuch icoots nüeteran, üuch mapac omeajtsaats —awüw.

¹⁸ Masey atquiaj tapiüngüw a Pablo y Bernabé, pero xeyay taél ocueajiw para mapalüw teombas a nipilan, ngana mambiyaw a nimal mayacüw ichechiw, müjndiw.

¹⁹ Condom tapeayiw quiaj acas judíos monaw Antioquía at monaw Iconio. Ajcüw ayaj taquiajchiw ombeay nipilan majcüiyw majawüw a Pablo, mambiyaw. Quiaj tajcüiyw a nipilan, tapots maloxiw a Pablo naag piedra. Condom tanototoj tiüt, taquiüjpüw mamb maloxiw mbeay cambaj, apiüngüw landeow nómban. ²⁰ Ndoj, wüx xenenguetoj monyar andeac Teat Dios niüng ajlüy nej, quiaj tapac witiüt. Condom tandüy tiül cambaj alinomb maquiiüb nejiw. Wüx rat tiüt amb alinoic nüt, quiaj taw quiaj maquiiüb Bernabé, tandüyiw Derbe.

²¹ Wüx landoj mandeacüw aaga najneajay poch tiül cambaj Derbe, y wüx lajlüy xeyay monyar andeac Teat Jesús, quiaj tandilileaw alinomb andüyiw Listra. Condom tandüyiw Iconio, naw quiaj tandüyiw Antioquía. ²² Meáwan leaw niüng tamongoj, tütchiw mapac omeajtsüw leaw monyar andeac Teat Jesús, tasajüw nde machi-weaw omeajtsüw wüx Teat Dios, tasajüw:

—Netam mamongochiiüts xeyay ngo majneaj, cos atquiaj alndom majmeliüts tiül micambaj Teat Dios —ajüw. ²³ At aton tayacüw acas montangtang tiül monyar andeac Teat Jesús leaw niüng tamongoj. Aag ayaj wüx ndoj aiündüw matüniw ocueaj Teat Dios, quiaj lamayacüw teowix Teat Dios ajcüwa nipilan lamayariw nej andeac, mambeol nejiw.

Tandilileaw andüyiw Antioquía tiül Siria

²⁴ Condom nawüw Antioquía tambüw tamongoj tiül Pisidia, quiaj tatüchiw Panfilia.

²⁵ Ndoj mandeacüw Mipoch Teat Dios tiül cambaj Perge, quiaj tambüw andüyiw tiül cambaj Atalia. ²⁶ Condom nawüw quiaj, tajtepiw tiül müx, tandüyiw Antioquia tiül Siria niüng tayacüchiw teowix Teat Dios, mambeol nejiw wüx aaga najiüt leaw landoj marangüw quiaj. ²⁷ Wüx tapeayiw Antioquia, taxejnenguiw meáwan monyar andeac Teat Dios. Condom tapots masajüw nguineay tambeol nejiw Teat Dios, nguineay lamayariw Mipoch Teat Dios xeyay nipilan leaw ngome israel. ²⁸ Ndoj Pablo y Bernabé tacüliw quiaj xeyay nüt maquiüjpüw monyar andeac Teat Dios.

15

Tarangüw moncanchiün tiül Jerusalén

¹ Condom tapeayiw tiül Antioquia acas monquiaach imiünüw tiül Judea. Ajcüw ayaj taquiajchiw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj; tasajüw sitiül ngo majlüyiw circuncidado atnej apiüng Moisés marangüch, Teat Dios ngome apmawün asoetiw nejiw.

² Quiaj tajlüy noic nadam mondeacndeac, cos Pablo y Bernabé ngo majneaj majawüw aag ayaj. Quiaj tasoiQUIW a Pablo y Bernabé mambüw Jerusalén maquiüjpüw alacas monaw quiaj, majawüw ajcüw apóstoles at montangtang monajiüt tiül mondüüb Teat Cristo, majawüw wüx aaga mondeac quiaj.

³ Condom ajcüw minipilan Teat Jesús tambeolüw nejiw mambüw. Quiaj tambüw. Wüx tamongoj tiül Fenicia at tiül Samaria tandemacüw masajüw minipilan Teat Jesús nguineay lamayariw Mipoch Teat Dios xeyay palpálwüx nipilan ngome judíos. Wüx tanguiayiw aag ayaj, xeyay tapac omeajtsuw.

⁴ Wüx tapeayiw Jerusalén, apac omeajtsuw majawüw nejiw meáwan minipilan Teat Jesús, átan apóstoles, átan montangtang. Quiaj nejiw a Pablo y Bernabé tapots masajüw nejiw nguineay tambeol nejiw Teat Dios marangüw minajiüt nej.

⁵ Condom acas monxey monaw tiül fariseos, leaw lamayariw andeac Teat Jesús, witiütoj tapiüngüw:

—Netam matajcüchiw circuncidar ajcüwa nipilan ngome judíos, aton masoiquiw marangüw meáwan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés —awüw.

⁶ Quiaj xenenguetoj ajcüw apóstoles at montangtang majawüw nguineay apmajlüy wüx aaga mondeac quiaj. ⁷ Wüx laxeyay mandeacüw wüx aag ayaj, quiaj witiüta Pedro masaj nejiw:

—Xecojow xechijquiaw, lamajiür nüt icona tejawan nguineay tarriiid xic Teat Dios namb nasajüw aaga najneajay poch nguineay Teat Cristo awün asoeteran, manguiayiw ajcüwa nipilan ngome judíos y mayariw aag ayaj aton. ⁸ Teat Dios nejaw tiül omeaatsaran, tajüiquich majaraw naleaing lamayar nejiw cos tiün wüx nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios atnej tiün wüx icoots. ⁹ Teat Dios ngo marang pálwüx tiül icootsa, pálwüx tiül nejiw, cos nej tawün asoetiw nejiw aton, wüx tayacüw omeajtsuw wüx nej. ¹⁰ Jow nganüy, ¿neol tendiüman meajchiün majcüy Teat Dios? ¿Neol icona tendiüman meajchiün marangüw monyar andeac Teat Jesús leaw mixejchiiüts átan icootsa ngome tarangaats palan atnej netama? ¹¹ Masey nganüy icootsa ajawaats Teat Jesús nde ajneaj omeaats lamawün asoetiiüts, ngome cos aleaic arangaats; atquiaj arang wüx nejiw aton —aj nejiw.

¹² Quiaj ndijchiütoj meáwan, condom tanguiayiw meáwan tandemacüw Bernabé y Pablo cos tasajüw nguineay tambeol nejiw Teat Dios marangüw tiül palpálwüx nipilan cuajantanej ateócan leaw ngome aag ajaraw. ¹³ Wüx landoj andeacüw a Pablo maquiiüb a Bernabé, quiaj tapiüng a Jacobo:

—Xecojow xechijquiaw, inguiayiün sanasaj icon: ¹⁴ Teat Simón Pedro landoj mandeac nguineay tajlüy wüx Teat Dios tamelich mambeol ajcüwa nipilan ngome judíos mayariw nej andeac marangüw minipilan nej aton. ¹⁵ Aag ayaj lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios leaw tarangüw mondeac andeac nej niüng apiüng:

¹⁶ Ndoj aag ayaj sanandilil alinomb, sanawitich alinomb aniüng David cos lajmiüc;

sanataag majneaj leaw ndrot ombas,
sañalomboch alinomb.

¹⁷ Atquiaj sanarang para mayariw andeac
Teat Naxey meáwan nipilan leaw
alíünan.

Aton meáwan nipilan monaw palpálwüx iüt
apmarangüw xenipilan, aw.

¹⁸ Atquiaj tapiüng Teat Dios, cos nej
lamüüch majaraw wüx aag ayaj nde
tanomb.

¹⁹ 'Nganüy xiique sapiüng nde max-
olaats ajcüwa nipilan ngome judíos
sitiül lamacueatiw arangüw ngo ma-
jneaj y lamandüjpíw Teat Dios. ²⁰ Úpan
marangaats noic nawiig masajajtsüw
macueatiw üetiw cuajantanej najmel
teombas dioses, aton nde majlüiyi
maquiüjpüw pálwüx naxey pálwüx najtaj,
aton nde matsambüw mionij nimal na-
patsüch onic andeow, nde matsambüw
quiej. ²¹ Cos tiül ngünantanej cambaj ajlüy
jane mequiaach wüx aaga poch tüünd
Moisés. Nde tanomb ajlüyay ateoraw
aag ayaj tiül meáwan sinagogas wüx nüt
axoodaran —aw.

²² Condom ajcüwa apóstoles at montang-
tang at meáwan monyar andeac Teat Dios,
wüx ndot manguiayiw aag ayaj, najneájan
majawüw. Condom quiaj tarriüjtüw acas
monxey tiül nejiw müjchiw mamb andüy
Antioquía maquiüjpüw a Pablo y Bernabé.
Quiaj tayacüw a Judas nasic Barsabás,
alinop Silas. Ajcüwa monxey quiaj, natang
nejiw tiül minipilan Teat Jesús. ²³ Quiaj
tarangüw noic nawiig majoyiw mamb
ajcüwa monxey quiaj. Tiül aaga nawiig
quiaj apiüng:

"Xicona micojon michijquian, xicona
apóstoles y montangtang tiül monyar
andeac Teat Jesucristo, satepeayiün icon
leaw ngome judíos moncül tiül Antioquía,
tiül Siria, at tiül Cilicia. Tambámbar
ijlüyiün. ²⁴ Xicona lananguayiün nguineay
acas monxey monáwan tiül xicona tambüw
masajüw icon merangan leaw ngo metam
merangan. Cos sanguayiün tasajüw
icon netam mejlüyiün circuncidado, y
aton merangan meáwan atnej apiüng tiül
aaga poch tüünd Moisés. Ajcüwa monxey
quiaj, xicona ngome sasajan mambüw.
²⁵ Wüx canchiütason tandeacasan nóiquian,

quiaj tapiüngasan najneaj narriüjtan acas
monxey nüjchiün mambüw niüng ijlüyiün
maquiüjpüw teat Bernabé y teat Pablo.

²⁶ Nejiw xeyay lamamongochiw cos aag
andeacuw wüx Miteatiiüts Jesucristo.

²⁷ Aag nganüy sükchiün mambüw a Judas
y Silas mambüw maquiüjpüw. Nejiw aton
apmasajüw icon wüx meáwan aag ayaj.

²⁸ Cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, átan
xicona aton, najneaj najawan sitiül ngo
nüjchiün icon merangan leaw naél. Áagan
acas poch cam mbich netam merangan:
²⁹ Nde meatiün alngün nüeteran leawa lan-
doj ajmel teombas dioses marang nichech.
Nde metsamban quiej, nde metsamban
mionij nimal napatsüch onic andeow,
aton nde mejlüyiün mequiüjpan pálwüx
naxey pálwüx najtaj. Sitiül apmecueatiün
meáwan aag ayaj, najneajay irangan. Áagan
sasajan icon, tamtámbar ajlüyiiüts", aw.

³⁰ Condom quiaj tambüw, ajcüwa nüjndiw
mambüw quiaj andüyiw Antioquía. Wüx
tapeayiw quiaj, tapajüw canchiümoj
meáwan monyar andeac Teat Cristo
müjchiw a nawiig. ³¹ Meáwan monyar an-
deac Teat Cristo wüx ndot manguiayiw ate-
oraw aaga nawiig quiaj, xeyay tapac omea-
jitsüw manguiayiw nguineay tasoiQUIW
tiül a nawiig. ³² Condom Judas maquiiüb
a Silas aton, cos nejiw mondeac andeac
Teat Dios nejiw áag tendeacuw masajüw
monyar andeac Teat Cristo, tüjchiw mapac
omeajtsüw xeyay, tasajüw nde mimbojol.

³³ Condom wüx lamacüliw quiaj acas nüt,
quiaj tandilileaw alinomb andüyiw niüng
ajngotoj, tayacüchiw teowix Teat Dios
mambeol nejiw. ³⁴ Naleaing Silas tapiüng
apmacül quiaj, ngo majtsor. ³⁵ Pablo y
Bernabé aton tacüliwan tiül Antioquía.
Tanaámb aquiajchiw aaga poch wüx Teat
Cristo. At tambeolüw nejiw xeyay monaw
quiaj, cos taquiajchiw aton.

*Teat Pablo tamb amb ijmbüw oleaj man-
deac wüx Teat Dios tiül palpálwüx cambaj*

³⁶ Wüx lamacüliw quiaj acas nüt, quiaj a
Pablo tasaj a Bernabé:

—Tabar andililear majawar monyar an-
deac Teat Jesús tiül meáwan cambaj niüng

lamasajarüw wüx Mipoch Teat Dios, maja war cuane tarangüw —aj.

³⁷ Quiaj a Bernabé tapiüng maquiüpüw mamb alinomb a Juan, nasic Marcos. ³⁸ Naleaing Pablo ngo majneaj majaw maquiüpüw mamb alinomb, cos landoj macueat nejiw tiül Panfilia nomb, ngo mamb maquiiüb nejiw wüx aaga najiüt tarangüw. ³⁹ Ndoj ajcan ngo meyarayej andeacüw, quiaj tecueatayej. Bernabé taquiiüb a Marcos, tandüiyiw Chipre ambüw tiül müx. ⁴⁰ Condom Pablo tasaj a Silas maquiiüb mamb. Wüx tatüch a nüt mambüw, ajcüwa monyar andeac Teat Cristo tayacüw nejiw teowix Teat Dios mambeol nejiw. Ndoj quiaj tambüw. ⁴¹ Condom nejiw tambüw tamongoj tiül Siria at tiül Cilicia, tasajüw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj, nde macueatiw ayambüw Teat Dios.

16

Pablo y Silas taquiüpüw a Timoteo

¹ Condom tambüw tandüiyiw Derbe, naw quiaj tandüiyiw Listra. Quiaj taxomüw nop neyar andeac Teat Jesús nenüt Timoteo, micual nop najtaj judía nendüüb Teat Jesús, pero miteat nej a Timoteo griego nej. ² Meáwan minipilan Teat Jesús monaw Listra at monaw Iconio apiüngüw aaga Timoteo quiaj xeyay najneaj arang. ³ Quiaj a Pablo tandium maquiiüb mamb a Timoteo mambeol nej. Ndoj taquiiüb mataag circuncidar ngana mujchiw majcüiyiw ajcüwa judíos monlüy tiül aaga iüt niüng apmambüw, cos meáwan ajawüw aaga Timoteo quiaj, griego miteat nej. ⁴ Condom meáwan cambaj niüng tamongoj, tujchiw hermanos majawüw aaga nawiig leaw tarangüw apóstoles y montangtang minipilan Teat Jesús monlüy tiül Jerusalén. ⁵ Atquiaj meáwan noic noic ajlüy minipilan Teat Cristo leaw niüng tamongoj tujndi mapac omeajtsuw, y nütnütan tenguijal axeyaiw aton.

Pablo tüünd majaw nop naxey naw Macedonia atnej aüm

⁶ Condom tambüw tamongoj tiültiül cambaj tiül Frigia at tiültiül cambaj tiül Galacia. Tatüchiw tiül Asia, pero tamongójan, ngo mandeacüw quiaj aaga najneajay poch quiaj; cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngo müüch nejiw mandeacüw. ⁷ Wüx tapeayiw tiül niüng angochay iüt ocueajiw monaw Misia, tapiüngüw apmambüw andüiyiw Bitinia, pero naleaing aaga Nangaj Espíritu ngo müüch nejiw mambüw quiaj. ⁸ Quiaj tamongójan ambüw tiül Misia, tandüiyiw cambaj Troas mbeay ndec. ⁹ Noic ongwiiüts, Pablo aleaic tajaw atnej aüm, tajaw nop naxey naw Macedonia alebem niüng ajlüy nej. Aaga naxey quiaj, teamatün nej ocueaj, tasaj: "Imong indüy Macedonia membeol xicon", aj nej. ¹⁰ Wüx landoj majaw aag ayaj a Pablo, quiaj najénan tambasan sandüyiün Macedonia, cos sajawan naleaing Teat Dios nepaj xicon namban nasajanüw wüx aaga najneajay poch wüx Teat Jesucristo.

Pablo y Silas aliw tiül Filipes

¹¹ Condom tawasan Troas samban tiül nadam müx, saleainguüünan sandüyiün wüx noic iüt tiül ndec nenüt Samotracia. Amb alinoic nüt, quiaj tambasan sandüyiün tiül cambaj Neápolis. ¹² Condom nawasan quiaj, tandüyasen Filipes. Tiül aaga cambaj quiaj acüliw xeyay nipilan Romanos; aton aag ayaj más xeyay nembeat cambaj tiül Macedonia. Tacülasan quiaj acas nüt. ¹³ Wüx noic nüt axoodaran tawasan tiül cambaj, tambasan sandüyiün mbeay lam niüng mbójan ambüw matajciw orar. Quiaj chetetason. Condom tasa jasanüw wüx Mipoch Teat Dios meáwan montaj leaw lapeayiw quiaj. ¹⁴ Alquiaj nop najtaj nenüt Lidia, naw tiül cambaj Tiatira, nenüüb najneaj nacants jael. Aaga jael quiaj xeyay nembeat. Nej xeyay ayamb Teat Dios, teamanguaiay meáwan cuane teanderac. Cos Teat Dios tambeol nej mayac wüx omeaats manguiay y mayar leaw teamandeac a Pablo. ¹⁵ Wüx landoj ayar yow maquiiüb micual nej, quiaj tasaj xicon namban aniüng nej naxojtan quiaj, tapiüng:

—Sitiül icona ipiüngan naleaing xique sayar andeac Teat Dios, nganüy tabaats saniüng mexojtan —aj xicon.

Tatün xicon namban, quiaj tambasan.

¹⁶ Condom alinoic nüt wüx tambasan sandüyiün niüng atajcüch orar, tangochasan nop nüx nesüet, cos alwüx ombas nej nimeech. Aaga nüx quiaj almajiür moneay nej, axomüw wüx ombas nej xeyay tomiün wüx aaga asüet quiaj. ¹⁷ Aaga nüx quiaj tapots mandüüb xicon, teandeac napac manguiay nipilan, apiüng:

—Ajcüwa monxey quiaj, monrang minajiüt Teat Dios najlüy tiül cielo. Nejiw teamasajüw icon nguineay alndom maw isoetiün —aw.

¹⁸ Palüy atquiaj tarang xeyay nüt. Ndoj Teat Pablo lapaxiow manguiay, quiaj ndiliteay majaw. Condom tasaj aaga nimeech najlüy wüx ombas a nüx:

—Sasaj ic menguiay wüx minüt Teat Jesucristo, iriow wüx ombas aaga nüx quiaj —aj.

Quiaj taw aaga nimeech, tacueat nej najénan.

¹⁹ Ajcüwa moneay nej, wüx tajawüw langome apmaxomüw tomiün wüx ombas aaga nüx quiaj, quiaj tasapüw a Pablo maquiiüb a Silas. Condom taquiüpüw mamb andüy awan niüng ajlüyiw monajiüt. ²⁰ Wüx tapeayiw niüng ajlüy monajiüt, quiaj tapiüngüw:

—Ajcüwa monxey cam judíos nejiw, nganüy xeyay moncüy teamayacüw tiül micambajaats. ²¹ Nejiw tenguijal maquiajchiw nipilan wüx midiosüw nejiw leaw icootsa ngondom mayariiüts marangaats, cos icootsa romanos icoots —awüw.

²² Quiaj a cambaj tajcüiyi majawüw a Pablo y Silas wüx tanguiayiw aag ayaj. Condom monajiüt tapiüngüw masojndich tiül apixaw; ndoj tapots awüjchiw. ²³ Wüx landoj mawüjchiw xeyay, quiaj tayacüw tiül manchiüc. Condom tasajüw aaga nejiür manchiüc majiür nejiw majneaj.

²⁴ Aaga naxey quiaj, wüx ndoj manguiay nguineay netam marang, quiaj tayac nejiw tiül manchiüc, tiül ümb wüx palaw teomeaats iüm. Condom tapünaran oleajiw nejiw tiül xiül.

²⁵ Lapeay pinawan ongwiiüts, Pablo y Silas tenguijal atajcüw orar matüniw ocueaj Teat Dios, y tenguijal atajcüw cantar himnos müjchiw Teat Dios. Meáwan leaw aliw tiül manchiüc tenguijal manguiayiw. ²⁶ Condom, quiaj tajlang noic nadam ateam, nómban alangüüch oleaj a manchiüc. Quiaj lejquiat meáwan apal ombeay manchiüc. Aton sojndiüt meáwan galen netsajcüy monlüy tiül manchiüc. ²⁷ Camüüm mapac a nejiür manchiüc majaw laimb lejquiam meáwan apal manchiüc, quiaj tasoond micochil nej membriyay nejáyan quiaj. Cos apiüng a nej laúmb meciürrüw meáwan monlüy tiül manchiüc. ²⁸ Quiaj a Pablo tendeac napac, tapiüng:

—Nde mermbiyay, jogüy meáwan xicon saliün ningüy —aw.

²⁹ Quiaj tatün ran aaga naxey quiaj. Condom tajmel tiül manchiüc acuiür ancambeapmbeapeay. Quiaj taquieel micos nej teombasüw a Pablo y Silas. ³⁰ Condom quiaj tawün nejiw, tatün manguiay nejiw:

—Teat monxey ¿cuane netam narang para naw wüx sasoete? —aj nejiw.

³¹ Nejiw quiaj tasajüw nej:

—Iyar andeac Miteatiiüts Jesucristo, quiaj apmeriow wüx isoet, at meáwan leaw monlüy iniüng —ajüw nej.

³² Condom tasajüw nej wüx Mipoch Teat Dios, at meáwan monlüy aniüng nej.

³³ Tíulan aaga ongwiiüts quiaj, aaga naxey quiaj tajants minecoy ombasüw nejiw. Ndoj tayar yow maquiiüb meáwan monlüy aniüng nej. ³⁴ Condom tamelich nejiw tiül iüm, tayac nüeteran metiw. Xeyay tapac omeaats aaga naxey quiaj maquiiüb meáwan monlüy aniüng nej, cos lamayariw Mipoch Teat Dios.

³⁵ Ajcüwa monajiüt wüx larraw tiüt, quiaj tijüchiw mamb mongot masajüw a nejiür manchiüc matsambiiich a Pablo y Silas. ³⁶ Quiaj aaga nejiür manchiüc tasaj a Pablo:

—Monajiüt lamüjchiw miün nasoic nat-sambiiich icon. Nganüy alndom meriowan, quiüran ngo majlüy nicuajind naél —aj.

³⁷ Quiaj a Pablo tasaj a mongot:

—Xicona nipilan romano xicon, nejiw tawüjchiw xicon majawüw meáwan nipilan. Taton ngome tajawüw wüx sasoetiün, ndoj tayacüw xicon tiül manchiüc. ¿Neol nganüy tapiüngüw mawüniw xicon axotayéjan? ¡Ngwüy ngo mat! Ich miünüw nejeyej mawüniw xicon —aj nejiw.

³⁸ Quiaj tambüw a mongot müjchiw manguiay monajiüt aaga poch quiaj. Ajcüwa monajiüt xeyay mbayatoj wüx tanguiayiw aaga Pablo y Silas romanos nejiw. ³⁹ Quiaj tambüw matüniw monajneaj teombasüw a Pablo y Silas; tawüniw tiül manchiüc, pero tatüniw ocueajiw mawüw tiül aaga cambaj quiaj. ⁴⁰ Wüx tawüw tiül manchiüc, tandüyiw aniüng Lidia. Condom wüx landoj andeacüw maquiüjpüw minipilan Teat Cristo monlüy quiaj, masajüw tanaámb mapac omeajtsüw mayambüw Teat Dios, quiaj tambüw.

17

Witiüt noic moncüy tiül Tesalónica

¹ Pablo maquiiüb a Silas wüx tambüw, tamongoj ambüw tiül cambaj Anfípolis, ambüw tiül cambaj Apolonia, ndoj tatüchiw Tesalónica. Alquiaj nop sinagoga ocueaj nipilan judío. ² Pablo tamb tiül aaga sinagoga atnej mbójan marang nguiajantanej niüng amb. Nej tamb tiül aaga nangaj iüm miarojmbüw nüt axoodaran, tandem ac maquiüjpüw nipilan. ³ Tasaj nejiw majawüw leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng aaga Cristo netam mamon-goch xeyay ngo majneaj, netam mandeow. Condom netam mapac alinomb. Aton tasaj nejiw:

—Aaga Teat Jesús teanasaj icon wüx quiaj, aag ayaj a Cristo temecüliün —aj nejiw.

⁴ Altiül nejiw tayariw, tütjhiw omeajtsüw Teat Dios; condom taquiüjpüw a Pablo y Silas. Aton xeyay nipilan griego monyamb Teat Dios tayariw mipoch Teat Jesús aton, at xeyay montangtang ombas montaj monaw quiaj. ⁵ Pero ajcüwa judíos leaw ngo mayariw andeac Teat Jesús, xeyay ngo majneaj majawüw aag

aya. Quiaj tayambüw acas monjüyjüy nipilan leaw ngo majiür cuane marang, mambeolüw nejiw. Condom tambüw masajüw nipilan tiül a cambaj, mawitichaw noic nadam moncüy. Condom tajmeliw aniüng Jasón mayambüw a Pablo y Silas mawüniw mayacüw teowix cambaj. ⁶ Pero ngo maxomüw a Pablo y Silas, quiaj tasapüw a Jasón, at alacas monyar andeac Teat Jesús, tanototoj mamb andüy teombasüw monajiüt tiül aaga cambaj quiaj. Wüx tapeayiw quiaj, tepajüw napac, tapiüngüw:

—Ajcüwa monxey tenguijal awitichaw moncüy tiül meáwan cambaj, nganüy lamatüchiw ningüy tiül micambajaats. ⁷ Aaga Jasón cam lamayac aniüng nej ajcüwa monxey quiaj. Ajcüwa nipilan quiaj, arangüw leaw ngo mandiüm a César minatang nenajiüt ocueajiiüts. Cos apiüngüw almajlüy alinop natang nenajiüt, aag ayaj aaga Jesús —awüw.

⁸ Xeyay nipilan at monajiüt wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tajcüyiw xeyay.

⁹ Quiaj a Jasón at alacas monyar andeac Teat Dios leaw almaquiiüb, wüx landoj mayacüw mipochiw nejiw mapiüngüw Pablo apmaw quiaj, langome apmüüch majcüy nipilan, quiaj tsajmbiütoj.

Pablo y Silas aliw tiül Berea

¹⁰ Condom meáwan monyar andeac Teat Cristo najénan tütjhiw mamb a Pablo maquiiüb a Silas andüyiw tiül cambaj Berea ores ongwiiüts. Nejiw wüx tapeayiw Berea, tambüw tiül a sinagoga ocueajiw nipilan judío. ¹¹ Ajcüwa judíos monlüy quiaj, alwüx ajneaj omeajtsüw ngo mat nejiw monlüy Tesalónica, cos ayacüw wüx omeajtsüw manguiayiw Mipoch Teat Dios. Meáwan nüt tateowüw Mipoch Teat Dios majawüw sitiül naleaing leaw apiüngüw a Pablo y a Silas. ¹² Atquiaj xeyayiw tayariw Mipoch Teat Dios, at xeyay nipilan griego tayariw Mipoch Teat Dios aton; átan natangtang ombas montaj tiül cambaj, átan monxey. ¹³ Wüx ajcüwa judíos monlüy Tesalónica, tanguiayiw nguineay a Pablo lamayac Mipoch Teat Dios tiül Berea aton, quiaj tambüw matüchiw quiaj. Condom tapots maquiajchiw ombeay nipilan majcüyiw majawüw a Pablo. ¹⁴ Quiaj ajcüwa

monyar andeac Teat Jesús najénan tüjchiw mamb a Pablo andüy mbeay ndec. Nganüy a Silas maquiiüb a Timoteo tacülíwan Berea. ¹⁵ Ajcüwa monquiiüb mamb Pablo, taquiüpüw mamb andüy tiül cambaj Atenas. Condom wüx tandilileaw, tasaj nejiw a Pablo masajüw a Silas y Timoteo, mambüw najénan majawüw nej quiaj.

Pablo altiül Atenas

¹⁶ Pablo altiül cambaj Atenas tealeámban macül a Silas y Timoteo, pero almajaw xeyay narangüch dios ajlüy tiül aaga cambaj quiaj, xeyay ngo majneaj mayaag. ¹⁷ Nej tamb tiül a sinagoga, tandeac masaj nipilan judío at pálwüx nipilan monyamb Teat Dios monlüy quiaj. At meáwan nüt tamb mbeay plas aton mandeac Mipoch Teat Dios manguiayiw nipilan leaw axom quiaj. ¹⁸ Tapeayiw quiaj acas monxey mondüy wüx minawijquiaw nasoic epicúreos at ajcüwa nasoic estoicos. Ajcüw ayaj tapots andeacüw maquiüpüw a Pablo, altiül tapiüngüw:

—¿Cuane andiüm mapiüng aaga naxey ngo majaw ndijchiow ombeay quiaja? —awüw.

Altiül tapiüngüw:

—Ajüic atnej teamandeac wüx pálwüx diores —awüw.

Atquiaj tapiüngüw, cos Pablo tandeac wüx Teat Jesús, aton tandeac nguineay tapac alinomb. ¹⁹ Condom quiaj taquiüpüw nej andüy tiül nop nadam iüm nasoic Areópago. Wüx tapeayiw quiaj, tasajüw nej:

—¿Alndom nanguaiyiüna cuane aaga jayats iquiaach quiaja? ²⁰ Cos ique sanguaiyiün temendeac xeyay cuajantanej ngome aag nanguaiyiün. Nganüy sandiüman nanguaiyiün cuane amb apiüng aag ayaj —awüw.

²¹ Cos meáwan nipilan micual iüt tiül Atenas at monaw alinoic iüt moncülän quiaj, ngo majlüy alinoic cuajantanej marangüw, sitiül ngo mandeacüw tengwüy manguiayiw alngün jayats manderac wüx.

²² Quiaj lembet pinawan nejiw a Pablo tiül Areópago. Condom tapiüng:

—Teat monxey micual iüt Atenas, sajaw icona irangan casa xeyay palpálwüx

dioses. ²³ Cos wüx tajüyiüs ningüy tiül micambajan, tajawas xeyay artül niüng irangan casa midiosan. Ndoj tamongos niüng ajlüy noic artül narangüch wüx poch apiüng: “Ocueaj aaga dios ngo majaraw jane nej”. Pues aaga dios quiaj, leawa icona ngo mejawan jane masey irangan nej casa, aag Dios quiaj xique nganüy xiün nasaj icon wüx.

²⁴ ’Aag ayaj Teat Dios nerang iüt, nerang meáwan cuajantanej najlüy ningüy wüx iüt, cos nej natang tiül cielo at wüx iüt. Nej ngo macül tiül cuajantanej nangaj iüm narangüch naag owixaran. ²⁵ Nej ngo metam nej nicuajind, ngondom aljane mambeol nej müüch nej aleaic, cos nej üüch icoots miiündaats, y teamepacüüch majlüy meáwan leaw almajlüy.

²⁶ ’Nej nerang meáwan nipilan ajan wüx nop. Condom naw wüx aaga nop quiaj tajlüy palpálwüx nipilan macüliw wüx aaga iüt cam, pero noic miquiejiw. Nej lamajaw ngow apmajlüyiw anopnopoj, aton lamüüch iüt niüng apmacüliw. ²⁷ Nej andiüm mayambüw nej, müjchiw nej omeajtsüw. Nej ngome miünquiaj almajlüy, álan niüng ajlüyiiüts anopnopoots. ²⁸ Cos nej neech icoots mapacaats, nej nerang icoots. Sitiül nej ngo marang icoots, ngo majlüyiiüts. Atnej lamarangüw wüx nawiig aton altiül monáwan tiül icona leaw monxom omeaats, apiüngüw: “Icootsa micual icoots Dios.” ²⁹ Sitiül naleaing micual icoots Dios, ngondom mapiüngaats Teat Dios ajlüy atnej alngün cuajantanej narangüch oro, tengwüy plat, tengwüy piedra. Meáwan ajcüw ayaj nipilan tarangüw, cos nejiw ayajcüw atquiaj ajlüy Dios. ³⁰ Aag ayaj arangrangúwan, cos ngo majawüw nguineay ajlüy Teat Dios. Pares Teat Dios ngome apmateow tiül leaw ngo majneaj tarangüw; pero nganüy nej apiüng netam manguiayiw wüx nej meáwan nipilan wüx iüt y macueatiw meáwan ngo majneaj arangüw. ³¹ Cos Teat Dios lamayac noic nüt apmajaraw wüx asoet meáwan nipilan wüx iüt. Aag ayaj apmajlüy cos nej lamayac nop Teat Naxey majaw wüx asoeteran. Aag ayaj tajüiquich majaraw wüx tapacüüch nej alinomb maw

tiül mondeow —aw a Pablo.

³² Ajcüwa nipilan wüx tanguiayiw aaga poch apacaran alinomb, altiül titsojowan nej, altiül tasajüw:

—Alinoic nüt ndoj sananguiayiün indeac —ajüw nej.

³³ Condom quiaj tacueat nejiw, taw quiaj a Pablo. ³⁴ Pero altiül tandüjpiw mamb a Pablo, tüjchiw omeajtsuw Teat Dios. Tiül ajcüw ayaj, altiül nop naxey nenüt Dionisio. Aaga naxey quiaj, ajiür najiüt tiül Areópago. At altiül nop najtaj nenüt Dámaris. Ngome áagan, aton tajlüyw alacas.

18

Pablo altiül Corinto

¹ Ndoj aag ayaj, quiaj taw tiül Atenas a Pablo, tamb andüy tiül cambaj Corinto. ² Wüx tapeay Corinto, quiaj taxom nop naxey nenüt Aquila, judío nej naw tiül iüt Ponto, jayats mapeayiw imiün Italia, aquiiüb mintaj nej nenüt Priscila. Cos aaga Claudio minatang neniüt tiül Roma, tapiüng netam mawüw quiaj meáwan nipilan judío, pares nejiw tawüw quiaj. Teat Pablo tamb majaw nejiw mandeacuw maquiüpüw. ³ Condom tacül quiaj maquiüpüw, cos nej aton arang aaga najiüt aranguw Aquila y Priscila, taranguw najiüt nöiquian; aag ayaj aranguw iüm taag manüjpiw. ⁴ Teat Pablo mbójan amb tiül sinagoga wüx nüt axoodaran maquiaach Mipoch Teat Dios manguiayiw nipilan judío, at nipilan griego aton.

⁵ Wüx Silas y Timoteo tapeayiw imiünuw tiül iüt Macedonia, quiaj a Pablo tarang áagan minajiüt Teat Dios pal nüt. Tengual müüch a nipilan judío majawuw majneaj naleaing Teat Jesús, aag ayaj a Cristo leawa lapiürang aliüc. ⁶ Pero ajcüwa nipilan judío tajcüiw majawuw a Pablo; tandeacuw xeyay ngo majneaj wüx ombas nej. Quiaj a Pablo tataad apix nej, ndoj tasaj nejiw:

—Ich macül wüx imbasan aaga nisoet mandrooch imbasan, aag ayaj xique ngo najiür naél. Ajan wüx nganüy sanamb nasajüw meáwan nipilan ngome judío —aj nejiw.

⁷ Quiaj taw tiül a sinagoga, tamb andüy aniüng nop naxey nenüt Justo, nop

neyamb Teat Dios. Aaga naxey quiaj ajiür aniüng nej niüng ajlüy a sinagoga.

⁸ Condom nop naxey nenüt Crispo, natang nej tiül a sinagoga, nej aton tüüch omeaats Teat Jesúis maquiiüb meáwan monlüy aniüng nej. Aton xeyay nipilan tiül Corinto wüx tanguiayiw andeac Pablo, tüjchiw omeajtsuw Teat Dios, ndoj tayariw yow. ⁹ Ndoj, noic ongwiiüts Teat Dios tüüch manguiay a Pablo atnej maúm, tasaj:

—Nde mermbol, indeac xic wüx, nde ndijchiümear. ¹⁰ Cos xique salnaquiiüb ic, nejinguind ngondom marang alngün ngo majneaj wüx imbas. Cos sajiür xeyay xenipilan tiül aaga cambaj cam —aj nej.

¹¹ Quiaj tacül quiaj a Pablo nomb neat pinawan, maquiaach nipilan wüx Mipoch Teat Dios.

¹² Pero wüx Galión tarang nenajiüt tiül iüt Acaya, quiaj a judíos sonongotoj nöiquian mapiünguw masapuw a Pablo. Quiaj tasapuw, taquiüpüw mamb andüy awan. ¹³ Condom quiaj tasajüw nenajiüt:

—Aaga naxey cam tengual maquiaach ombeay nipilan müjchiw omeajtsuw Teat Dios, pero naleaing alinoic aquiaach, ngome atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés —ajüw.

¹⁴ Pablo laámb apmendeac, quiaj tendeac a Galión masaj ajcüwa judíos:

—Sitiül aaga naxey quiaj ajiür alngün nisoet, tengwüy alngün xeyay ngo majneaj arang, najneaj sananguiay leaw apmepiüngan cuane arang. ¹⁵ Pero nganüy cos ijczyüünan mejawan ajcan aleaic aquiaach, ajcan andeac wüx minut aljane, aton aag ayaj wüx poch leaw icona indüjpiün; pues ijawan coen ninguiaj, xique ngo nandiüm najaw wüx aag ayaj —aj nejiw.

¹⁶ Ndoj quiaj tawün nejiw tiül awan.

¹⁷ Condom ajcüwa nipilan griego tasapuw a Sóstenes, nop nej natang tiül sinagoga. Tapots matoeliw nej quiaj mbeay awan. Aaga Galión ngo mapiüng nicuajind, masey teamajaw.

Pablo tandilil andüy Antioquia, condom tandüy quiaj amb arojmbuw oleaj

¹⁸ Teat Pablo tacül tiül Corinto alacas nüt, condom wüx taw quiaj, tatepeay

meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj, cas tamb andüy Siria amb tiül müx, taquiüpüw nej mamb a Priscila y Aquila. Quiaj tambüw ambüw wüx iüt andüiy Cencrea majtepiw tiül müx. Tiül Cencrea tajerep omal nej a Pablo nangwing, majüic nej lamarang leawa lamasaj Teat Dios apmarang. Condom quiaj tawüw quiaj, tambüw. ¹⁹ Wüx tapeayiw tiül Éfeso, quiaj a Pablo tecueatayej maquiüpüw a Priscila y Aquila. Ndoj nej tamb andüy tiül a sinagoga, mandeac maquiüpüw nipilan judío. ²⁰ Condom tasajüw nej macül quiaj xeyay nüt maquiüpüw, pero nej ngo mandiüm. ²¹ Wüx tandium maw quiaj, tatepeay nejiw, tapiüng:

—Netam namb najaw aaga nangos nüt laliüc majlüy tiül Jerusalén. Ndoj saliüc alinomb najaw icon sitiül Teat Dios mapiüng —aj nejiw.

Quiaj taw Éfeso amb tiül nadam müx. ²² Wüx tapeay Cesarea, quiaj tamb andüy Jerusalén, matepeay meáwan minipilan Teat Cristo monlüy quiaj. Ndoj naw quiaj, tamb andüy Antioquia. ²³ Ndoj acül quiaj acas nüt taw quiaj, tamb alinomb andüy tiül meáwan cambaj tiül Galacia, at tiül Frigia, müüch mapac omeajtsuw mambol meáwan monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül aaga iüt quiaj.

Apolos tandemec mipoch Teat Dios tiül Éfeso

²⁴ Ndoj tapeay tiül Éfeso nop naxey judío nenüt Apolos naw Alejandría. Aaga naxey quiaj xeyay axom omeaats wüx andeac, y ajaw xeyay leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. ²⁵ Nej laquiaacharan wüx Teat Jesús, y ngo paxiüm mandeac wüx leaw taquiaach Teat Jesús, masey nej tajlüy minipilan nej aaga Juan neech yow nipilan. ²⁶ Apolos tapots mandeac tiül a sinagoga ngo mimbol; pero wüx Priscila y Aquila tanguiayiw nguineay aquiaach, quiaj taquiüpüw andüy aniüngüw nejiw. Condom taquiaachiw nej alquiriw wüx Teat Jesús leaw nej nganaw manguiay. ²⁷ Condom wüx tandium Apolos mamb andüy tiül Acaya, quiaj tambeoluw nej minipilan Teat Cristo monlüy Éfeso.

Tarangüw noic nawiig müjchiw nej majoy, majawüw minipilan Teat Cristo monlüy tiül Acaya, cos atquiaj alndom mangochiw nej najneájan. Wüx nej tapeay tiül Acaya, xeyay tambeol ajcüw monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj, leaw Teat Dios lamambeol mayambüw nej. ²⁸ Nej wüx tandemec wüx Teat Jesús manguiayiw nipilan, tajüiquich nguineay ajcüwa judíos ngo majneaj arangüw. Ngondom mapiüngüw ngo maleaing cos tasaj nejiw nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Tasaj nejiw aaga Cristo leawa tealeámban macüliw, aag ayaj Teat Jesús.

19

Pablo altiül Éfeso

¹ Wüx Apolos aliün tiül cambaj Corinto, Pablo laimb majüy tiül meáwan cambaj tiül tiüc; nganüy lamatüch Éfeso. Quiaj taxom acas monyar andeac Teat Jesús. ² Condom tatün manguiay nejiw:

—¿Jow icona, wüx teajchiün imeajtsan Teat Dios, teyariün Nangaj Espíritu ocueaj neje? —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Xicona ngo nanguiayiün sitiül almajlüy aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios —awüw.

³ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Cuane wüx teyariün yow? —aj nejiw.

Nejiw tapiüngüw:

—Wüx leaw tapiüng a Juan wüx tüüch yow nipilan —awüw.

⁴ Quiaj tasaj nejiw a Pablo:

—Juan wüx tüüch yow nipilan, aag ayaj tarang majüic jane laleaaw omeaats wüx aaga ngo majneaj teamarang y macueat, para marang leaw najneaj. At a Juan tasaj nipilan mayariw andeac aaga nop aliüc miün andüüban nej. Aaga apiüng aliüc miün quiaj, aag ayaj Teat Jesús, aaga Cristo —aj nejiw.

⁵ Wüx tanguiayiw aag ayaj, quiaj tayariw yow wüx minüt Teat Jesús. ⁶ Ndoj, wüx Pablo tayac owix wüx omalüw nejiw, quiaj tiün wüx ombasuw nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Condom quiaj tandemecüw pálwüx ombeayiün. At aton tandemecüw leaw Teat Dios tasaj nejiw mandeacüw.

⁷ Ajcüwa monxey quiaj ajlüiyiw maseyme gajpiüp (12) nejiw.

⁸ Condom Pablo nde asap amb tiül a sinagoga. Ngo mimbol mandeac Mipoch Teat Dios manguiayiw nipilan; tamb quiaj arej caaw. Tapots masaj nejiw mayariw mipoch Teat Jesús para majlüiyiw tiül micambaj Teat Dios. ⁹ Pero naleaing altiül nipilan nadam omeajtsuw ngo mandiümüw mayariw aaga poch wüx Teat Jesús. Tapots mandeacüw xeyay ngo majneaj manguiay nipilan wüx leaw tandeac a Pablo. Ndoj quiaj tacueat nejiw a Pablo, taquiiüb mamb leaw lamayariw mipoch Teat Jesús; taquiaach nejiw meáwan nüt tiül noic escuela niüng aquiaach nop naxey nenüt Tiranno. ¹⁰ Atquiaj tarang a Pablo iüm neat. Quiaj meáwan nipilan judío at nipilan griego moncül tiül iüt Asia tanguiayiw mipoch Teat Jesús. ¹¹ Teat Dios xeyay tambeol a Pablo marang xeyay cuajantanej nadam ateócan. ¹² Altiül tajoyiw masey mipüy nej, tengwüy cuajantanej apix nej leaw naw wüx ombas nej, majoyiw mayacüw wüx ombas ajcüwa moniün andeow, quiaj tajneajiw; at masey nimeech alwüx ombasüw, tawüw aton.

¹³ Alquiaj acas nipilan judío leaw ajüyjüyíwan, ngo macüliw tiül noic cambaj. Nejiw aton apiüngüw alndom ombasüw mawüniw nimeech wüx ombas nipilan. Wüx taxomüw nop nipilan alwüx ombas nimeech, quiaj tasajüw a nimeech:

—Sasajan ic wüx minüt aaga Jesús, leawa teamandeac wüx a Pablo, iriow —ajüw.

¹⁴ Ajcüwa monxey monrang aag ayaj, ajlüiyiw ayaíw, micual nejiw nop judío nenüt Esceva. Aaga naxey quiaj natang miteaats nej. ¹⁵ Wüx tarangüw aag ayaj, quiaj tendeac a nimeech, tasaj nejiw:

—Xique sajaw jane a Jesús, sajaw jane a Pablo aton; pero icona ¿jane icona? —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj tajmel masap nejiw aaga naxey alwüx ombas nej nimeech quiaj. Tapots atsojow maquiüpüw. Tajntsop wüx cos napac, tapots mambiy nejiw. Quiaj tenoodayej tecuiürruw tajtsoriw miotaagtajciúwan, anmecoy ombasüw ajmbiyaw.

¹⁷ Meáwan nipilan moncül tiül Éfeso, átan

nipilan judío átan nipilan griego, wüx tanguiayiw aag ayaj timbołoj xeyay. Tandeacüw najneaj wüx minüt Teat Jesús.

¹⁸ Condom xeyay nipilan leaw lamandüjpiw Teat Jesús tiünüw mapiüngüw nguineay laiünüw wüx arangüw ngo majneaj. ¹⁹ At xeyay nipilan leaw ateowüw nawiig ocueaj nimeech, tajamiünüw minawijquiaj nejiw mambeliw niüng ajlüy meáwan nipilan. Condom mawüniw nguitow ombeat meáwan aaga nawiig quiaj, tajawüw atüch ic miow gajpowüw mil (50,000) tomiün plat. ²⁰ Atquiaj tajüy aaga poch wüx Teat Jesús, ngo majcueat, cos tajüic naleaing cuajantanej alndom.

²¹ Landoj meáwan aag ayaj, quiaj a Pablo tapiüng apmamb tiül iüt Macedonia at tiül iüt Acaya, ndoj apmamb Jerusalén. At tapiüng naw Jerusalén netam mamb tiül Roma aton.

²² Condom tüüch mambüw ijpuw monbeol nej tiül Macedonia: nop Timoteo alinop Erasto; nganüy a nej tacúlan quiaj tiül Asia alacas nüt.

Witiüt noic nadam moncüy tiül Éfeso

²³ Tiül aaga nüt quiaj, witiüt noic nadam moncüy wüx aaga najneaj nanderac nguineay Teat Cristo awün asoeteran.

²⁴ Aag ayaj tawitich nop naxey nerang plat, nenüt Demetrio, cos nej arang plat nine ombiüm diosa nasaic Diana. Ajcüw monbeol nej marangüw aaga najiüt quiaj, axomüw wüx xeyay tomiün. ²⁵ Quiaj a Demetrio tasojnong nejiw, at altigüy monrang aaga najiüt quiaj, tasaj nejiw:

—Teat monxey, icona ijawan axomaats xeyay tomiün wüx aaga najiüt arangaats cam. ²⁶ Nganüy lamejawan lamenguiayıün nguineay aaga Pablo tenguial maquiaach ombeay nipilan masaj ngome dios nej leaw narangüch naag owixaran. Xeyay nipilan lamayariw nej andeac, ngome áagan nipilan ningüy tiül Éfeso, aton laliüc mambich masaj meáwan nipilan ningüy tiül iüt Asia. ²⁷ Xeyay ngo majneaj ajlüy, cos ngome áagan minajiütaats apmümb, at aton apmajcueat ayambüch aaga nangaj iüm ocueaj natang müm dios Diana, camüm apmajcueat ayambüch a müm dios aton, leaw meáwan moncül ningüy tiül Asia, at

meáwan nipilan wüx iüt üjchiw omeajtsüw —aj nejiw.

²⁸ Wüx nejiw tanguiayiw aag ayaj, quiaj tajcüiyiw xeyay, tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Xeyay netam ajlüy aaga müm dios Diana, midiosaats meáwan nipilan ningüy tiül Éfeso! —awüw.

²⁹ Quiaj tajcüiyiw xeyay nipilan tiül aaga cambaj quiaj. Condom tasapüw teat Gayo maquiiüb teat Aristarco, tanototoj mamb andüy niüng lambójan ajlüy moncanchiün. Ajcüwa ijipüw monxey quiaj monaw Macedonia, aquiüjpüw a Pablo. ³⁰ Teat Pablo tandium mamb majmel niüng tenguijal ajcüiyiw quiaj, pero ajcüwa monyar andeac Teat Jesús ngo müjchiw nej mamb. ³¹ At aton acas monajiüt tiül Asia leaw miamicos nej, tüjchiw mamb masoic nde mamb tiül a moncanchiün quiaj. ³² Nejiw a nipilan tiül aaga moncanchiün quiaj ngo mandeacüw nöiquian, palpálwüx tandemecüw cos ngo majawüw cuane najlüy, neol sonon-got nipilan. ³³ Quiaj acas judíos tasajüw nop tiül nejiw nenüt Alejandro cuane najlüy. Condom tatechiw nej teopech mamong mendeac. Quiaj tarang owix nej ndijchiümojan. Tandiüm mandeac noic poch ngana majcüyaran majarawüw meáwan nipilan judío. ³⁴ Wüx nipilan tajawüw nej nop judío nej, quiaj yajnguiat tiüt apajüw, tepajüw maseyme ijquiaw ores, tapiüngüw:

—¡Xeyay netam ajlüy aaga müm dios Diana, midiosaats monaw Éfeso! —awüw.

³⁵ Condom quiaj aaga nerang nawiig ocueaj cambaj, tasaj nipilan ndijchiümoj. Tapiüng:

—Teat cambaj micual iüt Éfeso, meáwan nipilan wüx iüt ajawüw aaga cambaj Éfeso cam ajlüyay majiür aaga nangaj iüm ocueaj natang müm dios Diana. Cos aaga müm dios quiaj, najmiüc imiün cielo. ³⁶ Aag ayaj nejinguind ngondom mapiüng ngo maleaing. Nganüy netam ndijchiümeron, ngondom merangan nicuajind irangánan. ³⁷ Icona tequiüjpanüw miün ningüy ajcüwa monxey quiaj; nejiw ngo manejiwi nicuajind tiül a nangaj iüm ocueaj müm dios; at ngo mandeacüw ngo majneaj wüx ombas aaga mimümaats dios quiaj.

³⁸ Nganüy sitiül teat Demetrio y ajcüwa monrang najiüt atnej arang nej, andiumüw maquiüjpüw teombas monajiüt aljane, ich mambüw awan majawüw monajiüt. Quiaj ich mapiüngüw jane nejiürasoet para majaraw wüx. ³⁹ At sitiül ijiüran alngün pálwüx indiüman manderac wüx, quiaj alndom majlüy noic nadam moncanchiün majaraw wüx. ⁴⁰ Icootsa alndom majlüyiiüts tiül naél; cos sitiül apmanderac wüx aag agüy teombas natang monajiüt mapiüngüw ningüy lawitiow moncüy, cuane apmapiüngaats —aw.

⁴¹ Ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj tasaj nipilan ndajrriümoj majtsoriw.

20

Pablo tamong tiül Macedonia at tiül Grecia aton

¹ Wüx lalomboj moncüy, quiaj a Pablo tapaj miünüw meáwan monyar andeac Teat Jesús; tasaj nejiw tanaámb mandüjpiw. Condom tatepeay nejiw cos apmaw quiaj. Ndoj quiaj taw quiaj, tamb andüy tiül iüt Macedonia. ² Tajüy tiül meáwan cambaj tiül aaga iüt quiaj majaw monyar andeac Teat Jesús, masaj nejiw tanaámb mandüjpiw Teat Dios, nde macueatiw. Quiaj tamb matüch tiül iüt Grecia. ³ Condom tacül quiaj arej caaw. Wüx lamatüch a nüt maw quiaj, mamb amb tiül nop nadam müx andüy Siria, quiaj tanguiay nguineay lamapiüngüw ajcüwa judíos moncül quiaj, cos lamapiüngüw apmasapüw nej. Quiaj tapiüng lango mamb amb tiül müx, apmamb amb wüx iüt, apmamong tiül Macedonia alinomb. ⁴ Taquiüjpüw nej acas monxey: nop naw Berea nenüt Sópater; alipüw monaw Tesalónica, nop Aristarco, alinop nenüt Segundo; alinop naw Derbe nenüt Gayo; alinop Timoteo; at alipüw monaw tiül Asia, nop Tíquico alinop Trófimo. ⁵ Ajcüw ayaj tambüw ombas nejiw macüliw xicon tiül cambaj Troas. ⁶ Condom xicona wüx lamong aaga nangos nüt wüx üeteran pan ngo majmel levadura, quiaj tawasan Filipes, samban tiül müx. Wüx acoquiar nüt tatüchasan Troas. Quiaj texomasayon naquiüjpanüw. Condom tacülasan quiaj ayaíw nüt.

Pablo tamong tiül Troas

⁷ Wüx tamelich semán, minipilan Teat Jesús canchiütason nüetiün pan atnej tapiüng Teat Jesús. Ndoj Pablo taquiaach xicon cos arraw tiüt apmaw quiaj. Nej tandemac xeyay najal, tatüch pinawan ongwiüts. ⁸ Pues aaga iüm niüng canchiütason, cawüx tiül amb arojpüw iüm, y teandaab xeyay candil quiaj. ⁹ Alquiaj nop nench nenüt Eutico, alchetem tiül ventan. Cos Pablo xeyay najal tandemac, áag tind ameay aaga nench quiaj. Wüx lamasap nej ameay nómban, quiaj tajmiüc andüy tiüt imiün cawüx tiül amb arojpüw iüm. Wüx tamb xaijnguiam, landeow nómban. ¹⁰ Condom teat Pablo taw tiüt majaw. Wüx tajngot majaw, quiaj taquieel micos tiüt mejquiet wüx, mapeic. Ndoj tapiüng:

—Nde mbayameron, nej almapac —aw.

¹¹ Condom tajtep alinomb a Pablo andüy cawüx tiül aaga iüm niüng canchiütason, quiaj tambaag a pan. Condom wüx landoj üet, tandüy wüx andeac; atquiaj tatüch ümb arraw. Ndoj taw quiaj. ¹² Aaga nench almapac, taquiüraab mamb majtsor, xeyay tapac omeajtsüw meáwan minipilan Teat Jesús.

Pablo taw Troas tandüy Mileto

¹³ Condom xicona tambasan ombas xicon, samban tiül nadam müx, tandüyasen tiül cambaj Asón, nangochiün quiaj a Pablo. Cos nej lamapiüng andiüm majüy tiüt amb wüx iüt. ¹⁴ Wüx texomasayon naquiüjpan tiül Asón, quiaj tajtepasan tiül müx, tambasan sandüyiün tiül cambaj Mitilene. ¹⁵ Condom tawasan quiaj. Larraw tiüt tamongasan mbas noic iüt tiül ndec nenüt Quío. Condom amb alinoic nüt tajtepasan wüx noic iüt tiül ndec nenüt Samos, ndoj taxoodasan tiül cambaj nenüt Trogilio. Condom amb alinoic nüt, quiaj tatüchasan tiül cambaj Mileto. ¹⁶ Pablo lamapiüng apmamóngan tiül Éfeso, ngana mequiytiül Asia. Cos andiüm mamb najeñ, sitiül alndom matüch Jerusalén, majlüy quiaj wüx nangos nüt Pentecostés.

Pablo tequiaach tiül Mileto

¹⁷ Wüx altiül Mileto, tüüch mamb ma soiquiw montangtang monajiüt tiül minipilan Teat Jesús tiül Éfeso miünuw majawüw nej. ¹⁸ Wüx tapeayiw majawüw nej, quiaj tasaj nejiw:

—Icona tejawan nguineay mbójan narang tiül icona ajan wüx aaga nüt tapeayiüs tiül Asia. ¹⁹ Tejawan nguineay tarangas minajiüt Teat Dios, ngo nerangranguy wüx, pero tajüntsas. At tejawan nguineay tamongochiüs xeyay ngo majneaj wüx ajcüwa judíos tandiümüw mambiyaw xic. ²⁰ Naleaing xique ngo nacueat nasaj icon wüx meáwan najneaj. Atquiaj tarangas, tandemac niüng canchiowaran, aton tambas najüy tiül nden nandeac.

²¹ Tasajasüw meáwan nipilan, masey judíos, masey pálwüx nipilan, ich leaam omeajtsüw macueatiw aaga ngo majneaj teamaranguy, maranguy najneaj atnej Teat Dios andiüm, mayacüw omeajtsüw wüx Miteatiiüts Jesucristo. ²² Nganüy sanamóngan, sanamb Jerusalén. Naleaing ngo najaw cuane sanamongoch quiaj. Pero sanamb cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamapiüng netam namb. ²³ Leaw xique sajaw, aag ayaj tiül ngünantanej cambaj niüng samong, Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios asaj xic nguineay tenguijal sajcal ndeaand, namongoch ngo majneaj.

²⁴ Meáwan aag ayaj, xique ngo napiüng wüx, ngo netajquiay lasta napiüng ngondom nandeow. Cos leaw sayac ximeaats wüx, aag ayaj mapac ximeaats nambich meáwan xenajiüt leaw lamasaj xic Teat Jesús narang, napiüng wüx aaga najneajay poch manguiayeran nguineay Teat Dios andiüm mawün wüx asoet nipilan.

²⁵ 'Nganüy sajaw aleaw ningüy ajawayoots; nejinguind tiül icona niüng tamongos nasaj icon nguineay alndom mejlüyiün tiül micambaj Teat Dios, langome apmejawan xic alinomb. ²⁶ Pares nganüy sasaj icon, nejinguind ngondom mayac sasoet sitiül aljane ngo maw wüx asoet nej; ²⁷ cos xique ngo naxot, tambicas nasaj icon meáwan leaw lamapiüng Teat Dios. ²⁸ Nganüy icona montangtang, netam mejawan cuane irangan; at netam membeolan meáwan monyar andeac Teat Jesús. Cos aaga

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamayac icon mejlüyiün minatangüw, membeolan meáwan, mejiüranuw atnej arangüw monjiür sap; cos Teat Jesús lamangüy asoetiw nejiw naag miquiej nej. ²⁹ Sajaw wüx xiique lango najlüy ningüy, apmajmeliw tiül icona nipilan atnej rombüy sampüy; ngome apmawüniw wüx ajcüwa sap. ³⁰ At tíulan icona apmaw altiül apmaquiajchiw leaw ngo maleaing; apmandiümüw müüch mandüjpiw nejiw minipilan Teat Jesús. ³¹ Nganüy netam mepacan wüx aag ayaj. Ich leaam imeajtsan nguineay tarangas wüx tacüliüs tiül icona aroomb neat, cos ngo lombom napaj icueajiün nüt ongwiüts, nguiaj sajiünts wüx nasaj icon inopnopon.

³² 'Nganüy teat, sayac icon teowix Teat Dios. Sasaj icon merangan atnej apiüng tiül Mipoch nej, cos aag ayaj apmambeol icon xeyay, ngo müüch icon mermropolitan. At apmüüch icon mejlüyiün niüng ajlüyiw aldemas leawa lajwanuw wüx asoetiw. ³³ Xiique ngo nandiümdium ocueaj aljane nicuajind, ngo nandiüm tomiün at ngo nandiüm napixeran; ³⁴ pero icona tejawan nguineay tarangas najiüt naag xiwix para naxom leaw netam xic y leaw netam nejiw leaw saquiüpüw. ³⁵ Atquiaj tarangas para naquiaach icon nguineay netam merangan najiüt, membeolan leaw ngo majiür. Ich leaam imeajtsan wüx aaga poch leaw tapiüng Teat Jesús: "Najneajay apmajlüy Jane ambeol alinop ingow imbeolaranan"—aj nejiw teat Pablo.

³⁶ Wüx ndot mapiüng aag ayaj, quiaj teat Pablo taquieel tiüt micos nej, tataag orar maquiiüb nejiw nöiquian. ³⁷ Meáwan nejiw tajiüntsüw xeyay, mejquietoj wüx onic a Pablo, y tachejchiw mimboy nej. ³⁸ Tamix omeajtsüw xeyay wüx tanguiayiw aaga poch apiüng langome apmajawuw nej alinomb. Ndoj quiaj taquiüpüw mamb mayacüw nej niüng ajlüy a nadam müx.

21

Pablo tamb andüy Jerusalén

¹ Wüx landoj sacueatayon naquiüpüw, quiaj tawasan quiaj, samban tiül nadam müx, saleainguünan tambasan sandüyiün

wüx noic iüt tiül ndec nenüt Cos. Condom amb alinoic nüt tatüchasán alinoic iüt tiül ndec nenüt Rodas, samongónan tambasan najtepiün wüx iüt tiül noic cambaj nenüt Pátara. ² Quiaj taxomasan alinop müx apmamb andüy Fenicia; tajtepasan tiül. Ndoj tawasan quiaj tambasan. ³ Tamongasan niüng ajlüy noic iüt tiül ndec nenüt Chipre, tajlüy amb wüx miquiamb a müx, samongónan sandüyiün wüx iüt nenüt Siria. Tajtepasan wüx iüt tiül cambaj Tiro, cos a müx quiaj netam majwan amal. ⁴ Wüx taxomasan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj, tacülasan quiaj ayaíw nüt naquiüpüw. Naleaing nejiw tasajüw a Pablo nde mamb Jerusalén, cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamasaj nejiw nguineay apmamongoch a Pablo tiül Jerusalén. ⁵ Wüx lamong aag ayaíw nüt, quiaj tawasan quiaj. Taquiüpüw xicon meáwan monyar andeac Teat Jesús at mintajüw nejiw y micualuw nejiw, mayacüw xicon mbeay cambaj mbeay ndec. Quiaj taquieelasan xacosan, tataagasán orar. ⁶ Wüx landoj satepeayayon naquiüpüw anopnopoj, quiaj tajtepasan tiül müx. Ndoj nejiw tandilileaw alinomb, tajtsoriw.

⁷ Xicona nawasan Tiro, tambasan tiül cambaj Tolemaida, samban tiül nadam müx. Ndoj tambasan natepeayiün meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy quiaj. Condom tacülasan quiaj noic nüt naquiüpüw. ⁸ Amb alinoic nüt, quiaj teat Pablo y leaw saquiüpüw tawasan quiaj, tambasan sandüyiün Cesarea. Wüx tatüchasán quiaj, tandüyasán aniüng nop nendeac wüx Mipoch Teat Dios, nenüt Felipe, aag ayaj nop tiül ayaíw diáconos. Quiaj taxoodasan aniüng nej. ⁹ Nej almajiür apiquiw micual nej monüx. Ajcüwa monüx quiaj, andeacüw leaw asaj nejiw Teat Dios. ¹⁰ Xicona tacülasan quiaj acas nüt. Ndoj tapeay quiaj nop nendeac andeac Teat Dios imiün Judea nenüt Agabo. ¹¹ Aaga naxey quiaj, wüx tiün majaw xicon, tayar misiend a Pablo. Condom taóel oleaj nej owix nej nejáyan quiaj. Ndoj tapiüng:

—Atcüy apiüng Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, apiüng atquiaj apmarangüw a judíos, cos apmaoeliw tiül Jerusalén aaga

naxey neneay a siend cam, ndoj apmayacuw nej teowixaw napeay miün nipilan —aw.

¹² Xicona wüx tanguiayasan aag ayaj, quiaj tasajasan a Pablo naquiüpjanuw meáwan monyar andeac Teat Jesús tiül Cesarea, nde mamb Jerusalén. ¹³ Quiaj tasaj xicon a Pablo:

—¿Neol tapots ijiüntsan meajchiün mamix ximeaatsa? Cos xique sajlüy ngome áagan naoeleran, at sajlüy masey nandeow tiül Jerusalén wüx minüt Teat Jesús —aj xicon.

¹⁴ Pues wüx tajawasan ngondom napalan, quiaj tacueatasan nasajan, tapiüngasan:

—Teat Dios ajaw nguineay apmarang —sawan.

¹⁵ Wüx lamatüch a nüt nawan quiaj, wüx laimb naxainguiün meáwan leaw sanajoyiün, quiaj tambasan sandüyiün Jerusalén. ¹⁶ Taquiüpüw xicon acas monyar andeac Teat Jesús monaw Cesarea. Altiül nop naxey nenüt Mnasón naw Chipre, lamajiür nüt ayar mipoch Teat Jesús; aniüng nej sanaxojtan.

Teat Pablo amb majaw a teat Jacobo

¹⁷ Wüx tapeayasan Jerusalén, najneájan tangochiw xicon monyar andeac Teat Jesús, apac omeajtsuw majawüw xicon.

¹⁸ Aw alinoic nüt, quiaj tamb a Pablo majaw a Jacobo, taquiiübasan mamb aton. Alcanchiümoj quiaj meáwan montangtang monajiüt tiül minipilan Teat Jesús. ¹⁹ Teat Pablo tatepeay nejiw. Condom tapots mandeac masaj nejiw andüübndüjpeay nguineay Teat Dios lamarang tiül nipilan ngome judío wüx nej tamb mandeac Mipoch Teat Dios tiül meáwan cambaj. ²⁰ Nejiw wüx tanguiayiw aag ayaj, tapiünguw najneajay lamarang Teat Dios. Ndoj tasajüw a Pablo:

—Pero naleaing teat, ique ijaw cas mil judíos almajlüy leaw lamayariw mipoch Teat Jesús. Meáwan nejiw andiumüw marangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²¹ Nejiw lamanguaiayiw, asoiquiw ique iquiaach meáwan judíos moncül tiül palpálwüx cambaj, macueatiw marangüw atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés. Teamesajuw lango metam

matajcüw circuncidar micualüw nejiw. Teamesajuw aton lango metam marangüw meáwan leawa lambójan arangaats.

²² ¿Nguineay apmarangaats a nganüy? Cos nipilan apsonongomoj, apmajlüy nadam moncüy wüx apmanguaiayiw ique lerpeay.

²³ Nganüy sapiüngan najneaj merang atcüy: Alningüy tiül xicona apiquiw monxey, nejiw netam marangüw leaw lamapiünguw apmarangüw. ²⁴ Alndom meamb mequiüpüw merangan atnej ajlüyay marangaats wüx üjchiiüts merixix ajlüyiiüts. Aton netam mengüy leaw apmandojchiw. Condom apmajerep omalüw nangwang, quiaj apmajawüw nipilan ngo maleaing leaw tanguiayiw nguineay irang. Cos apmajawüw at a ique aton ijlüy tiül, irang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ²⁵ Pero ajcüwa nipilan ngome judíos leaw lamayariw mipoch Teat Jesús, ngo metam marangüw meáwan aag ayaj. Cos icootsa lamarangaats nawiig masajajtsuw ngondom müetiw alngün nüeteran landoj arang nichech teombas dioses; ngondom matsambuw quiej, átan mionij nimal napatsüch onic andeow. Aton ngondom majiüruw pálwüx naxey pálwüx najtaj —ajüw nej.

Asapiüw Teat Pablo tiül nadam nangaj iüm

²⁶ Teat Pablo quiaj taquiiüb mamb ajcüwa piqiw monxey quiaj. Condom amb alinoic nüt tarangüw leaw ajlüyay marangüw wüx üjchiw merixix ajlüyiy. Quiaj tajmel tiül nadam nangaj iüm mapiüng ngün nüt apndom aaga teamarangüw quiaj wüx apmayacuw nimal mambiyaran majmel marang ichechiw nejiw anopnopojoj.

²⁷ Pero wüx laliüc palam ayaíw nüt, quiaj tajawüw nej tiül nadam nangaj iüm acas judíos monaw tiül Asia. Condom quiaj tapots masajsajuw meáwan nipilan monlüy quiaj, nguineay ndom majcüiyw majawüw a Pablo. Quiaj tambuw masapuw a Pablo. ²⁸ Condom tepajüw napac, tapiünguw:

—¡Teat cambaj Israel, macaron imbeolan xicon! Jogüy lanasapan aaga naxey tenguijal aquiaach ombeay nipilan tiül

meáwan cambaj majcüiyw majawüw mi-cambajaats, aton macueatiw marangüw meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. At aton andeac ngo majneaj wüx aaga nadam nangaj iüm cam. Y ngome áagan ayaj, átan lamamelich tiül aaga nadam nangaj iüm cam acas nipilan griego; atquiay lamitsojow aaga nadam nangaj iüm cam —awüw.

²⁹ Atquiaj tapiüngüw cos laiünüw quiaj majawüw a teat Pablo alquiaj tiül cambaj, almaquiiüb nop naxey ngome judío nej, naw Éfeso, nenüt Trófimo. Pares tapiüngüw Pablo nemelich nej tiül nadam nangaj iüm.

³⁰ Quiaj witiüt noic nadam moncüy, sonongot meáwan nipilan. Quiaj tawüniw a Pablo, tanototoj imiün tiül nadam nangaj iüm. Condom andüüb mapalüw meáwan ombeay nangaj iüm. ³¹ Cos lamapiüngüw apmambiyaw nómbar, quiaj tamb masoic nop minatang ocueajiw soldados, nguineay nipilan tiül Jerusalén lamawitichaw noic nadam moncüy.

³² Aaga naxey quiaj wüx ndot manguiay aag ayaj, quiaj tamb maquiiüb mamb tigüy soldados, at alacas montangtang ocueaj nej, acuiürrüw majawüw cuane najlüy. Wüx nipilan tajawüw aliücw monajiüt aquüpüw soldados, quiaj tacueatiw matoeliw a Pablo. ³³ Wüx tapeayiw quiaj a monajiüt, quiaj tüüch mamb ndeaam a Pablo maoeleran naag ijtsuw galen. Condom tatün manguiay Jane nej, cuane arang. ³⁴ Nipilan ancayajyaj ngo majüic cuane teamapiüngüw. Altiül teapajüw teamapiüngüw pálwüx, altiül teamapiüngüw pálwüx. Quiaj aaga nena-jiüt ngondon maxom omeaats wüx nicua-jind cos tenguijal apajüw. Quiaj tapiüng maquiüraab a Pablo andüy niüng acüliw soldados. ³⁵ Wüx lapeayiw tiül ombeay iüm maquiüpüw a Pablo, ajcüwa soldados quiaj tandejndiw tiüt, cos nipilan xeyay lajcüiyw majawüw nej. ³⁶ Xeyay nipilan almandüpüw nejiw, tenguijal apajüw, apiüngüw:

—¡Ich mandeow nómbar! —awüw.

Teat Pablo tandeac nguineay arang manguiay nipilan

³⁷ Pablo wüx laámb apmamelichaw nej niüng acüliw soldados, quiaj tasaj a nena-jiüt:

—¿Ngwüy, alndom nendeac nasaj ic noic poch? —aj.

Aaga naxey quiaj tasaj nej:

—¿Alndom mendeac griego? ³⁸ ¿Neol, ngome ique aaga naxey naw Egipto, teawitich moncüy ningenüt, ndoj temelich tiül wajchiüç apiquiw mil monbiy nipilana? —aj nej.

³⁹ Quiaj tasaj nej a Pablo:

—Xique naleaing judío xic, nawas Tarso. Aaga cambaj quiaj najntsop atam tiül iüt Cilicia. Nganüy satün icueaj meaach xic nendeac nasajüw nipilan —aj nej.

⁴⁰ Quiaj tüünd mendeac, Pablo níüngan lembej tiül ombeay iüm, tarang owix nej ndijchiüüm nipilan. Wüx ndijchiütój, quiaj tamelich andeac, tandeac wüx hebreo, tapiüng:

22

¹ —Teat monkay micual xeíüt, nganüy inguiayıün, sanapiüng menguiayıün nguineay sarang —aw.

² Wüx nipilan tanguiayiw nguineay teamasaj nejiw a Pablo wüx ombeayiw nejiw, quiaj ndijchiütójan. Condom Pablo tapiüng:

³ —Xique judío xic, wijquianos tiül cambaj Tarso, tiül Cilicia. Naleaing ningüy satang tiül a cambaj cam, taquiaach xic teat Gamaliel. Tequiaachayos wüx aaga poch tüünd Moisés, leaw tüjndiw mixejchiiüts. Xique xeyay tayacas ximeaats wüx narang, cos sapiüng minajiüt Teat Dios teanarang, atnej teamerangan nganüy cam. ⁴ Xique tayambas ombasuw monyar andeac Teat Jesús. Tasapasuw nayacüw tiül manchiüç monkay y montaj, mandeowüw. ⁵ At a natangtang miteaats, at meáwan montangtang monajiüt tiül nipilan judío, alndom mapiüngüw wüx aag ayaj aton. Cos nejiw tüjchiw xic nawiig najoy nüjchiw nipilan judío micual miiütaats monlüy tiül Damasco, para müjchiw xic nasap nassaag meáwan monyar andeac Teat Jesús leaw sanaxom quiaj, naquiiüb miün andüy ningüy tiül Jerusalén, müjndiw mamongochiw ngo majneaj.

*Pablo tapiüng nguineay tandüüb Teat Jesúś
(Hch. 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ 'Quiaj tambas, y wüx saleamb tiül tiiüdlaliüc natüch Damasco, limnüt camüm nayaag lamarraj xic noic ran imiün cielo, xowüy larraw. ⁷ Quiaj tajmiücas. Condom tanguiayiüs andeac nop nendeac, tasaj xic: "Saulo, Saulo, ¿neol tapots ijcüy mejaw xique?" aj xic. ⁸ Quiaj tatüniüs nanguaiay: "¿Jan ic Teat?" saj. Quiaj tasaj xic: "Xique Jesúś naw Nazaret, leaw ique tenguijal ijcüy mejaw", aw. ⁹ At leaw alnaquiiüb tajawüw aaga ran quiaj aton, xeyay mbayatoj majaüw; pero ngo manguiayiw cuane andeac aaga nendeac masaj xic. ¹⁰ Xique quiaj tapiüngas: "¿Jow nganüy Teat, cuane netam naranga?" saj. Quiaj tasaj xic aaga nendeac quiaj, tapiüng: "Witiür, quiür indüy Damasco. Quiaj apmesoic meáwan cuane netam merang", aj xic. ¹¹ Cos xique nómban ngo naxom najaw, nde ndoj machech xiniiüg aaga ran. Quiaj ajcüwa monxey saquiüpüw, tanetetiw xi-wix natüch Damasco.

¹² 'Altiül Damasco nop naxey nenüt Ananías, nej xowüy ayac wüx omeaats marang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Meáwan nipilan judíos moncül quiaj apiüngüw nej xeyay najneaj arang. ¹³ Aaga Ananías quiaj, tamb majaw xic. Wüx tapeay niüng sajlüy, quiaj tasaj xic: "Teat Saulo, nganüy aprram iniiüg", aj xic. Quiaj rat xiniiüg tíulan a ores quiaj, taxomas najaw aaga naxey quiaj. ¹⁴ Condom tasaj xic: "Aaga Teat Dios Midiosüw mixejchiiüts, nej lamarriiid ic, müüch ic menguiay cuane andiüm merang, aton mejaw aaga nerang najneaj, menguiay andeac nej. ¹⁵ Cos netam mepiüng wüx nej, mesaj meáwan nipilan tiül meáwan cambaj leaw tejaw leaw tenguiay. ¹⁶ Nganüy ngo metam mecül, witiür iyar yow, itün ocueaj nej, isaj mawün isoet", aj xic.

Pablo tapiüng nguineay tüünd mamb tiül nipilan ngome judíos

¹⁷ 'Condom wüx tandilileas sandüy Jerusalén, sal tiül nadam nangaj iüm tenguijal nataag orar nasaj Teat Dios, quiaj atnej aleaic tajawas atnej saúm. ¹⁸ Quiaj

tajawas a Teat Jesúś, tasaj xic: "Ernguialeateay, iriow ningüy tiül Jerusalén najénan. Cos nipilan ngome apmayariw indeac wüx apmeipiüng xic wüx", aj xic. ¹⁹ Xique tasajas: "Teat, nejiw tajawüw nguineay tarangas wüx tasapas xeyay monyar indeac nayacüw tiül manchiüc, wüx tawüüchasüw tiültiül sinagogas leaw niüng saxomüw. ²⁰ Aton wüx tambiyaw aaga Esteban nendeac ic wüx, xique aton sal quiaj, tajawas, ajneájan najaw mandeow, aton xique nesapas micamixaw monbiy nej", saj. ²¹ Quiaj nej tasaj xic: "Quiür, cos xique sanüüch ic meamb miünquiaj tiül nipilan ngome judío", aj xic —aw a Pablo.

Pablo alteowix monajiüt

²² Nipilan aleaw ninguiaj taiündüw manguiayiw. Condom tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Ich mandeow aaga naxey quiaj; ngo metam mapac! —awüw.

²³ Nipilan tajcüiyiw xeyay, tepajüw, andalalüw cawüx micamixaw nejiw, apüchiw cawüx najndot. ²⁴ Quiaj tapiüng a nenajiüt mamelecharan a Pablo andüy niüng acüliw soldados. Ndoj tapiüng majwüch, mapiüng cuane arang, neol tapots apajüw atquiaj a nipilan, cuane wüx ajcüiyiw majawüw nej. ²⁵ Naleaing Pablo wüx landoj aoelich, wüx laámb apmajwüch, quiaj tasaj nop natang ocueaj soldados najlüy quiaj:

—¿Ngwüy, alndom majwüch nop nipilan romano, sitiül ngome ombas majaraw wüx asoet neje? —aj.

²⁶ Wüx aaga minatang ocueaj soldados tanguiay aag ayaj, tsajmbiüt masaj a nenajiüt, camüm majngot tasaj:

—¿Cuane apmeranga? Cos aaga naxey quiaj romano nej —aj.

²⁷ Quiaj tamb a nenajiüt majaw a Pablo, tasaj:

—Isaj xic, ¿naleaingue, nipilan romano ique? —aj.

Quiaj tapiüng a Pablo:

—Naleaing —aw.

²⁸ Quiaj tasaj nej a nenajiüt:

—Xique tayacas xeyay tomiün para narang romano —aj nej.

Quiaj tapiüng a Pablo:

—Xique wijquiajos romano xic —aw.

²⁹ Atquiaj ajcüwa soldados laámb apmewüjchiw nej, pero wüx ndot manguiayiw aag ayaj, acueatíwan tawüw quiaj. At a nenajiüt aton wüx tajaw naleaing Pablo romano nej, quiaj mbayat xeyay, cos ajcan lamüüch maoeleran.

Pablo alteombas montang monajiüt ocueaj judíos

³⁰ Rat tiüt amb alinoic nüt, aaga nenajiüt quiaj tandiüm manguiay majneaj, neol cuane wüx tayacüw asoet a Pablo ajcüwa nipilan. Áag tüüch mamb macheederan a Pablo, cos aoeliw naag galen. Condom tapaj mapeayiw canchiümoj meáwan montangtang miteaats, at meáwan ajcüwa noic ajlüy monjiür najiüt tiül judíos. Wüx lacanchiüjow meáwan, quiaj tawün a Pablo maquiiüb andüy niüng ajlüyiw.

23

¹ Condom quiaj taxaiing omal a Pablo mjaw teombasüw ajcüwa monxey montangtang monajiüt tiül judíos. Quiaj tapiüng:

—Teat monxey, micual iüt. Xique sayaag tiül ximeaats tanaámb sarang najneaj mjaw Teat Dios —aw.

² Quiaj tapiüng a Ananías natang miteaats, tasaj monlüy niüng ajlüy a Pablo müjchiw wüx ombeay. ³ Quiaj a Pablo tasaj a Ananías:

—¡Teat Dios apmüüch wüx imbeay a ique newüyay arang najneaj! ¿Neol ngome chetetear ninguiaj mejaw wüx sasoete atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa? ¿Neol a nganüy terang leaw ngo mapiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa, cos tepiüng maleambüch ximbeaye? —aj.

⁴ Quiaj tapiüngüw alacas monxey monlüy niüng ajlüy a Pablo, tasajüw a Pablo:

—¿Neol tesap mendeac ngo majneaj wüx ombas teat natang miteaats ocueaj Teat Dios? —ajüw nej.

⁵ Quiaj tasaj nejiw a Pablo:

—Teat, cos xique ngo najaw sitiül nej natang miteaats nej. Naleaing atquiaj larangüch wüx nawiliq tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendeac ngo majneaj

wüx ombas nop natang nenajiüt tiül micambaj” —aj nejiw.

⁶ Pablo tajaw ajcüwa monxey monlüy tiül moncanchiün quiaj, noic ajlüy saduceos nejiw, alinoic ajlüy fariseos nejiw, quiaj tapiüng:

—Teat monxey, xique aton fariseo xic, micual xic fariseo. Xique sajlüy ningüy majaraw wüx sasoet, cos xique sapiüng ajcüwa mondeow apmapacüw alinoic nüt —aw.

⁷ Wüx ndot mapiüng aag ayaj, quiaj witiüt noic mondeac tiül fariseos maquiüjpüw saduceos. Quiaj mbajcatoj ajcüwa nipilan quiaj. ⁸ Cos saduceos apiüngüw nipilan landeow lango mapacüw alinoic nüt. At apiüngüw ngo majlüy ángeles, átan espíritus aton ngo majlüy. Nganüy ajcüwa fariseos apiüngüw almajlüy meáwan aag ayaj. ⁹ Tepajüw napac cos lajcüiyi. Condom acas monxey mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aquiüjpüw tiül fariseos, witiütoj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj, ngo majiür nicuajind nisoet. Cos ngo majaraw, jondot miespíritu Teat Dios tendeac masaj nej, tengwüy alngün ángel. Ngondom majcüiiüts maquiüjpaaats Teat Dios —awüw.

¹⁰ Cos nipilan tapots ajcüiyi, quiaj mbayat a natang nenajiüt, lango majaw cuane marang, ngwüy apmambyaw a Pablo. Quiaj tapaj miünüw a soldados mawüniw quiaj a Pablo maquiüjpüw andüy niüng acüliw.

¹¹ Aw alinoic ongwiiüts, Teat Jesús tajüiquichay niüng ajlüy a Pablo, tasaj nej:

—Nde mermbol teat, cos atnej tepiüng xic wüx ningüy tiül Jerusalén, atquiaj netam mepiüng xic wüx tiül Roma aton —aj nej.

Tayambüw nguineay mambiyaw a Pablo

¹² Wüx rat tiüt, acas judíos teyambayej nejeyéjan quiaj, tayambüw nguineay mambiyaw a Pablo. Wüx lamaxomüw nguineay apmarangüw, quiaj tayacüw mipochiw nejiw müjchiw Teat Dios, tapiüngüw lango metiw lango manganeowüw nicuajind sitiül ngo mambiyaw a Pablo. ¹³ Ajcüwa monxey monyacüw mipochiw wüx aaga ngo majneaj apmarangüw quiaj, ajlüyiw maseyme ic miow (40) monxey. ¹⁴ Tambüw

majawüw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nejiw, tasajüw:

—Xicona lanayacan xepochiün nasajan Teat Dios, sapiüngan lango netiün ngo nanganeowan nicuajind sitiül ngo nambiyán a Pablo. ¹⁵ Nganüy indeacan mequiüpanuw ajcüwa monajiüt tiül icootsa mesajan a nenajiüt mawün oxep a Pablo maquiiüb miün mayac niüng ijlüyiün, atnej indiüman menguiayiün majneaj cuane arang. Xicona sanajlüyiün ninguiün nambiyán wúxan nganaw mapeay niüng ijlüyiün —awüw.

¹⁶ Naleaing nop micual michiig najtaj a Pablo tanguiay andeacüw ajcüwa niplan quiaj, nguineay apmarangüw mambiyaw a Pablo. Quiaj tamb, tajmel niüng acüliw soldados müüch manguiay a Pablo. ¹⁷ Condom Pablo wüx landoj manguiay, quiaj tapaj nop minatang soldado, tasaj:

—Teat, iquiiüb aaga nench cam, iyac niüng ajlüy nenajiüt, cos nej andiüm müüch manguiay noic poch a nenajiüt —aj.

¹⁸ Aaga minatang soldado quiaj taquiiüb mamb a nench andüy niüng ajlüy nenajiüt. Wüx tapeay quiaj, tapiüng:

—Aaga Pablo najlüy tiül manchiüç tapaj xic, tasaj xic naquiiüb miün andüy ningüy niüng ijlüy aaga nench cam, cos nej andiüm masaj ic noic poch —aw.

¹⁹ Quiaj aaga nenajiüt tasap owix a nench quiaj, taquiiüb andüy ninguiün quiriw, tatün manguiay:

—¿Cuane indiüm mesaj xique? —aj.

²⁰ Quiaj tapiüng a nench:

—Teat, ajcüwa judíos lamapiüngüw apmasajüw ic mewün oxep a Pablo, mequiüüb andüy niüng apcanchiümoj montangtang monajiüt tiül nejiw, atnej andiümüw menguiayiüw majneaj cuane arang. ²¹ Naleaing ique nde meyar andeacüw nejiw, cos ajlüy maseyme ic miow monxey teamacüliw nej axotayéjan. Nejiw lamayacüw mipochiw nejiw masajüw Teat Dios, lamapiüngüw lango metiw lango manganeowüw nicuajind sitiül ngo mambiyaw a Pablo. Nganüy landojay, tenguial macüliw ic cuane amepiüng —aj nej.

²² Condom quiaj aaga nenajiüt quiaj, tasaj a nench majtsor, naleaing tasaj nde

masaj nejinguind wüx aaga lamüüch nej manguiay quiaj.

Pablo tiünd mamb andüy teombas a Félix tiül Cesarea

²³ Ndójan manguiay, quiaj tapaj ijpüw montangtang ocueaj soldados. Tasaj nejiw netam majlüyiw quiaj ijquiaw acoic miow (200) soldados, al ermiow gajpowüw (70) montep cawüy, al ijquiaw acoic miow monjoy lanzas, majlüyiw quiaj aaga ongwiiüts quiaj, cos úmban pojniow apmambüw Cesarea. ²⁴ At tasaj nejiw mayambüw cawüy majtep wüx a Pablo, para mapeay quiaj najneaj, mayacüw nej teowix a Félix, aaga natang nenajiüt tiül Cesarea. ²⁵ Condom tarang noic nawiig majoyiw mamb. Tiül a nawiig quiaj, apiüng:

²⁶ “Xique Claudio Lisias, sarang aaga nawiig cam nüüch ic teat Félix, satepeay ic Teat Xan nenajiüt. ²⁷ Aaga naxey cam ndeaad, tasapüw nej niplan judío; tandiumüw mambiyaw nej. Naleaing xique tawüniüs saquiüjpüw xesoldados, cos tajawas nej niplan romano nej.

²⁸ Condom tandiumas najaw neol tayacüw nej asoet. Quiaj taquiüpas andüy niüng ajlüyiw montangtang monajiüt tiül nejiw. ²⁹ Quiaj tajawas tayacüw nej asoet imiün wüx ajlüyay mipochiw nejiw. Naleaing nej ngo marang nicuajind leaw netam mandeow wüx, aton ngo metam mamb tiül manchiüç. ³⁰ Nganüy wüx tanguiayiüs nguineay ajcüwa judíos lamayambüw nguineay mambiyaw aaga naxey quiaj, quiaj xique najénan tüjchiüs miün andüy niüng ijlüy. At lanasajüw ajcüwa monyac nej asoet, mambüw mapiüngüw menguiay cuane asoet aaga naxey quiaj. Tamtámban teat”, aw.

³¹ Ajcüwa soldados taquiüjpüw mamb a Pablo aaga ongwiiüts quiaj, atnej tasoiquiw, tambüw matüchiw tiül cambaj Antípatris. ³² Larraw tiüt, quiaj tandilileaw alinomb ajcüwa soldados monjüy tiüt, andüiyw Jerusalén niüng acüliw. Tacueatiw müjchiw ajcüwa montep cawüy a Pablo maquiüjpüw mamb. ³³ Wüx tapeayiw Cesarea ajcüwa soldados, quiaj tüjchiw nawiig a nenajiüt; aton tayacüw teowix nej a Pablo. ³⁴ Aaga nenajiüt quiaj, wüx landoj

mateow a nawiig, quiaj tatün manguiay a Pablo nguaia naw. Wüx landoj manguiay Pablo naw Cilicia, ³⁵ quiaj tasaj:

—Najneaj, ndoj sananguaiay indeac, leaw apeayiw monyac isoet —aj.

Condom quiaj tüüch mamb majiürüch a Pablo tiül noic najneaj iüm ocueaj Herodes.

24

Teat Pablo tasaj Félix nguineay arang

¹ Lamajiür acoquiaw nüt, quiaj tapeay Cesarea aaga natang miteaats nenüt Ananías, aquiiüb acas montangtang monajiüt tiül judíos. Aton aquiiüb nop teat xeech nexom omeaats, nenüt Tértulo. Camüm mapeayiw quiaj, tambuw niüng ajlüy nenajiüt mayacüw asoet a Pablo. ² Wüx tapeay maquiüraab miün a Pablo, quiaj tapots andeac a Tértulo mayac asoet. Tasaj a nenajiüt:

—Teat xan, sajawan ique neech namon-gochiün najneájan; at sajawan ique xeyay najneaj lamerang tiül meáwan cambaj, cos ique xeyay ixom imeaats. ³ Pares sapiüngan Dios mangüy ic teat Félix, cos meáwan nüt ajlüy najneaj nguiajantanej. ⁴ Nganüy teat, ngana napalan ic xeyay, nandeac xeyay najal, satüniün icueaj teat, menguiay sandeakan. ⁵ Xicona lanajawan aaga naxey cam, xeyay ngo majneaj teamarang, xeyay awitich moncüy tiül judíos tiül meáwan cambaj wüx iüt. Nej natang aton tiül noic ajlüy nipilan nasoic nazareno. ⁶ Ngome áagan ayaj, aton tandiüm mitsoj leaw nangaj najlüy tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Áag xicona tasapasan, tandiümasan najawan wüx asoet nej, atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés tanomb. ⁷ Condom, quiaj tajngot a nenajiüt Lisiás aquiiüb misoldados nej, najcüiyw tajngotoj tanojtiw xicueajiün. ⁸ Ndoj, tapiüng netam niünan ningüy niüng ijlüy napiüngan cuane asoet aaga naxey quiaj. Nganüy ique aton teat, alndom metün menguiay nej sitiül naleaing meáwan leaw sapiüngan quiaj —aj.

⁹ Quiaj tapiüngüw ajcüwa judíos alquiaj:

—Naleaing teat, atquiaj tajlüy meáwan —awüw.

¹⁰ Quiaj aaga nenajiüt tarang owix nej müüch a Pablo mendeac. Quiaj tendeac a Pablo, tapiüng:

—Najneaj teat xan, sanandeac menguiay nguineay sarang, cos sajaw lamajiür xeyay neat irang nenajiüt ocueaj aaga iüt cam. ¹¹ Xique lamajiür gajpic (12) nüt tatow sapeay Jerusalén narang casa Teat Dios. Aag ayaj alndom metün menguiay sitiül naleaing, tengwüy ngo maleaing.

¹² Nejiw ngome taxomüw xic teasajcüy anaag nipilan; taton ngome tenguijal sawitich moncüy tiül nadam nangaj iüm, tengwüy tiül alngün sinagoga, tengwüy tiül cambaj. ¹³ Nejiw ajcüwa monyac sasoet monlüy ningüy cam, ngondom müjchiw ic mejaw sitiül naleaing meáwan leaw tenguijal mandeacüw wüx ximbas quiaj.

¹⁴ Leawa xique alndom nasaj ic naleaing, aag ayaj sandüüb leaw taquiaach Teat Jesú, leaw nejiw apiüngüw ngo maleaing. Atquiaj sarang minajiüt Midiosüw xexe-jchiün monlüy tanomb. Sandüüb opech leaw apiüng tiül a poch tüünd Moisés, at leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios. ¹⁵ Xique sapiüng Teat Dios alinoic nüt apmapacüüch meáwan nipilan leaw landeow, masey monrang najneaj, masey monrang ngo majneaj. At nejiw aton atquiaj apiüngüw. ¹⁶ Wüx aag ayaj a xique sayamb nguineay narang najneaj meáwan nüt majaw Teat Dios, at nipilan aton.

¹⁷ Xique, lamajiür acas neat ngo najlüy tiül xecambaj Jerusalén, aag a nganüy tapeayiüs quiaj. Sajoy xeyay cuajantanej nüjchiw nipilan tiül xecambaj Jane ngo majiür. Condom tambas tiül nadam nangaj iüm nayac xechech. ¹⁸ Sal wüx aag ayaj, quiaj taxomüw xic acas judíos monaw Asia, sal tiül nadam nangaj iüm tenguijal narang atnej netam marangüch. Ngo majlüy quiaj xeyay nipilan, aton ngome tenguijal süüch majcüy nipilan. ¹⁹ Nejiw ajcüwa nipilan quiaj netam miünüw ningüy niüng ijlüy teat xan, mapiüngüw cuane sawan wüx naquiüjpüw. ²⁰ Tengwüy joyajiw ajcüwa monxey quiaj, ich mapiüngüw sitiül taxomüw wüx ximbas alngün nisoet, alngün ngo majneaj sarang wüx tajlüyiüs niüng ajlüyiw montangtang monajiüt tiül

nejiw. ²¹ Tengwüy mapiüngüw ngo majneaj tarangas wüx tandemacas tiül nejiw. Tapiüngas: “Xique nganüy sajlüy ningüy majaraw wüx sasoet, cos xique sapiüng alinoic nüt meáwan nipilan leawa landeow apmapac alinomb”, sajüw —aw.

²² Aaga Félix lamajaw nguineay ajlüy monyar andeac Teat Cristo; pero cos ngo mandium mandondoch nómbar, quiaj tasaj nejiw:

—Leaw apeay a nenajiüt Lisias, quiaj sanambich nanguiay meáwan leaw ipiüngan —aj nejiw.

²³ Condom, quiaj tasaj nop minatang soldado maquiiüb alinomb a Pablo majiür. Tasaj ngandom mapal nejinguid, sitiül aljane minipilan nej a Pablo andium mamb majaw nej, ndot aljane andium mambeol nej.

²⁴ Wüx lamajiür acas nüt, quiaj tapeay alinomb a Félix maquiiüb miün mintaj nej Drusila. Aaga najtaj quiaj, judía nej. Ndoj tüüch mamb majpaj a Pablo mandeac manguiayiw wüx mipoch Teat Jesucristo. ²⁵ Naleaing wüx tasaj nej a Pablo nguineay alndom marangüch najeaj, tasaj nej nguineay anopnop nipilan netam majaw cuane teamarang. Tasaj nej nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoet meáwan nipilan alinoic nüt. Quiaj mbayat a Félix, condom tasaj a Pablo:

—Canüy lajlüy, quiür. Alinoic nüt wüx sanajlúyan ndoj sanapaj ic alinomb —aj nej.

²⁶ At aton aaga Félix teamacül sitiül Pablo apmüüch nej tomiün para tsajmbiüm. Pares catscatsúyan mapaj a Pablo mandeac aweaag. ²⁷ Wüx lamajiür iüm neat, quiaj tajmel ingow a Félix, tangoch a Porcio Festo marang nenajiüt. Pero aaga Félix cos andium majneaj awaeaag judíos, pares ngo matsambiich a Pablo.

25

Pablo alteombas a Festo

¹ Aaga Festo tapeay mayar minajiüt nej. Condom wüx lamajiür er nüt tatow ndoj ayar minajiüt nej, quiaj tamb andüy Jerusalén imiün Cesarea. ² Wüx tapeay Jerusalén, quiaj montangtang miteaats at

montangtang monajiüt tiül judíos tambüw majawüw a Festo, mayacüw asoet a Pablo.

³ Tatuniw ocueaj, tasajüw müüch mamb majanüch a Pablo andüy Jerusalén. Cos nejiw lamandeacüw axotayéjan apmam-biyaw tiül tiiüd. ⁴ Quiaj a Festo tasaj nejiw, Pablo tenguial ajiürüch tiül manchiüc tiül Cesarea, y nej apmandilil najénan andüy quiaj. ⁵ Ndoj tasaj nejiw:

—Sitiül ajlüy acas monajiüt tiül icona alndom mambüw, alndom naquiüpüw mamb mapiüngüw sitiül naleaing ajiür alngün nisoet aaga naxey quiaj, alngün ngo majneaj arang —aj nejiw.

⁶ Festo tacül maseyme ojpeacüw tengwüy gajpowüw nüt tiül Jerusalén, condom quiaj tandilil andüy Cesarea. Wüx larraw tiüt amb alinoic nüt, quiaj chetet tiül apal nej. Ndoj tüüch mamb majanüch a Pablo. ⁷ Wüx tapeay maquiüraab miün a Pablo, quiaj sonongotoj niüng ajlüy nej ajcüwa judíos napeayiw imiünüw Jerusalén. Quiaj tapots mayacüw asoet a Pablo, mapiüngüw xeyay ngo majneaj arang. Pero ngo maw ocueajiw, cos ngo maxomüw cuane wüx alndom majüüquichaw mapiüngüw naleaing meáwan aag ayaj. ⁸ Condom, quiaj tandem a Pablo nguineay arang, tapiüng:

—Xique ngo najiür nicuajind nisoet, ngo narang alngün ngo majneaj leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. At ngo narang alngün ngo majneaj tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén. Aton ngo nandeac ngo majneaj wüx ombas a César —aw.

⁹ Pero a Festo, cos andium majneaj majawüw nej ajcüwa judíos, áag tasaj a Pablo:

—¿Indiüm meamb Jerusalén, majaraw wüx isoet quiaj niüng sajlüye? —aj.

¹⁰ Quiaj a Pablo tasaj nej:

—Xique sajlüy tiül iwix, cos ique nop ic nenajiüt ocueaj a César natang nena-jiüt tiül Roma. Ningüy netam majaraw wüx sasoet, ngome tiül Jerusalén. Xique ngo narang nicuajind ngo majneaj tiül a judíos, ique aton lamejaw. ¹¹ Cos sitiül alngün xeyay ngo majneaj sarang, leaw alndom nandeow wüx, xique ngandom napiüng ngo nandeow. Pero cos xique ngo najiür nicuajind sasoet wüx meáwan

leaw lamapiüngüw quiaj, nejinguind ngondon mayac xic teowixaw nejiw. Nganüy a xique sanamb majaraw wüx sasoet teombas a César, aaga natang nenajiüt tiül Roma —aj nej.

¹² Condom Festo wüx landoj andeac aweaag a monkay monbeol nej wüx leaw arang, quiaj tasaj a Pablo:

—Sitiül indiüm meamb teombas a César tiül Roma, pues najneaj, apmeamb quiaj —aj.

Pablo alteombas Rey Agripa

¹³ Wüx lamajiür acas nüt, quiaj tamb tiül cambaj Cesarea nop nenajiüt nenüt Agripa, aquiiüb mintaj nej nenüt Berenice, metepeayayej maquiüpüw a Festo. ¹⁴ Tacüliw quiaj xeyay nüt, quiaj a Festo tasaj aaga nenajiüt quiaj nguineay arangüch wüx ombas a Pablo, tasaj:

—Wüx taw a Félix, tacueat tiül manchiüc nop naxey. ¹⁵ Condom wüx tambas Jerusalén, quiaj tambüw majawüw xic ajcüwa montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül judíos. Tasajüw xic natepich asoet aaga naxey quiaj, mandeow. ¹⁶ Quiaj a xique tasajasüw, monajiüt ocueaj Roma ngondon mayac teowixaw niplan nop najlüy tiül manchiüc mandeow sitiül nganaw manguiay andeacüw monyac nej asoet, cos atquiaj nej alndom mewüneay. ¹⁷ Condom nejiw tiünüw maquiüpüw xic miün ningüy. Xique ngome tequiyas; ráwan tiüt amb alinoic nüt, quiaj chetetos najaw wüx asoet nej. Ndoj tükchiüs mamb majanüch aaga naxey najlüy tiül manchiüc. ¹⁸ Ajcüwa monyac nej asoet, wüx tendeacüw, quiaj tanguiyiüs nguineay andeacüw. Ngo mandeacüw wüx atnej xique tayajcas apmandeacüw. ¹⁹ Nejiw tandeacüw wüx midiosüw nejiw, aton wüx aaga nop naxey tandemow, nenüt Jesús. Naleaing cos a Pablo apiüng aaga naxey quiaj almapac. ²⁰ Xique ngo naxom ximeaats nguineay najaw wüx aag ayaj, quiaj tatüniüs nanguaiay a Pablo. Tasajas sitiül andiüm mamb Jerusalén majaw wüx asoet nej. ²¹ Pero nej tapiüng andiüm mamb majaraw wüx asoet nej teombas Augusto César tiül Roma, quiaj tükchiüs mamb majiürüch; ndoj, wüxan

apmatüch sanamongoch mamb andüy teombas a César —aj.

²² Quiaj tapiüng Agripa, tasaj a Festo:

—Xique aton sandiüm nanguaiay andeac aaga naxey quiaj —aj.

Festo tasaj nej:

—Najneaj, oxep apmenguiay —aj nej.

²³ Rat tiüt amb alinoic nüt, quiaj tamb Agripa aquiiüb a Berenice andüyiw awan. Nejiw xeyay najneaj ambüw, aquiiüb nejiw nangos nüt. Aton aquijüpüw meáwan monajiüt ocueaj soldados, aquijüpüw montangtang ombas monkay tiül aaga cambaj quiaj. Condom Festo tüüch mamb majanüch miün a Pablo. ²⁴ Wüx lapeay, quiaj tapiüng a Festo:

—Teat Xan Agripa, at icona teat monkay leaw iliünan ningüy mequiüpüpan xicon, nganüy jogüy ijawan aaga naxey cam. Xeyay judíos tasajüw xic aaga naxey cam xeyay ngo majneaj arang. Átan tiül Jerusalén, átan ningüy Cesarea, tepajüw apiüngüw aaga naxey cam netam mandeow. ²⁵ Naleaing xique tajawas nej ngo majiür nicuajind nisoet cuane wüx apmandeow, aton cos nejay tapiüng andiüm mamb teombas César tiül Roma; áag tapiüngas sanüüch mamb. ²⁶ At aton cos ngo najaw cuane sanarang wüx nawiig nasaj xenatang, áag nganüy tapiüngas miün ningüy niüng ijlüyiün, teat monkay. At cos sajaw ique Teat Xan Agripa alwüx xeyay atam ijlüy. Cos wüx landoj mapiüng menguiay nguineay arang, quiaj sanajaw cuane alndom narang wüx nawiig. ²⁷ Cos xique sapiüng ngo majneaj nüüch mamb nop najlüy tiül manchiüc sitiül ngo napiüng cuane asoet ajiür —aw a Festo.

26

Pablo tasaj Agripa nguineay arang

¹ Condom quiaj tapiüng Agripa, tasaj a Pablo:

—Nganüy apmendeac mepiüng nguineay irang —aj.

Quiaj a Pablo tarang owix nej ndi-jchiümoj. Condom quiaj tapots müüch mapiüng nguineay arang, tapiüng:

² —Teat Xan Agripa, apac ximeaats cos nganüy ningüy niüng ijlüy alndom napiüng

meáwan cuane sarang, neol tayacüw sasoet ajcüwa judíos quiaj. ³ Aton xeyay apac ximeaats, cos sajaw ique ijaw meáwan leawa xicona nípilan judío sarangan, ijaw cuane naél ajlüy tiül xicona. Nganüy teat, sandiüm meíuc wüx menguiay sandeac.

Pablo tapiüng nguineay tarang wüx nganaw mandüüb Teat Jesús

⁴ Meáwan judíos tajawüw nguineay sajngot miün sarang quich, cos xique tatan-gas tiül micual xeíüt, átan tiül xecambaj, átan tiül Jerusalén. ⁵ At aton tajawüw nguineay xique nde wüx sarang nench tajlüyiüs fariseo xic. Aag ayaj nejiw alndom mapiüngüw wüx aton sitiül andiümüw, cos fariseos xeyay apacüw wüx marangüw meáwan leaw iün tiül a nawiig sajiüran. ⁶ Nganüy sajlüy ningüy marjaraw wüx sasoet, cos xique sapiüng sayac ximeaats wüx nguineay Teat Dios alinoic nüt apmapacüüch meáwan nípilan leaw landeow, atnej tanomb tasaj xexejchiün. ⁷ Meáwan micualüw a gajpiüp (12) monxey micual Israel apiüngüw naleaing aag ayaj aton; áag arangüw, ayambüw Teat Dios nüt ongwiiüts. Teat Xan Agripa, xique aton sayac ximeaats wüx aag ayaj atnej nejiw, áag tayacüw sasoet. ⁸ Jow icona, monyac sasoet ¿neol tepiüngan Teat Dios ngome apmapacüüch alinoic nüt nípilan leaw landeowa?

Pablo tapiüng nguineay tayamb ombas minipilan Teat Jesús

⁹ Naleaing xique aton tanomb ngo majneaj tarangas, tapiüngas netam narang xeyay ngo majneaj wüx ombasüw mondüüb Teat Jesús naw Nazaret. ¹⁰ Aag ayaj tarangas tiül Jerusalén. Tayacasüw tiül manchiüc xeyay minipilan Teat Jesús, cos tajíuras nawiig ocueajiw montangtang miteaats narang aag ayaj. At wüx tambiyaw minipilan Teat Jesús, at a xique aton sal tiül, tapiüngas najneaj manteowüw. ¹¹ Ngome nomb tarangas, tawüüchasüw tiül meáwan sinagogas, nguineay ndom mapiüngüw apmacueatiw mandüjpiw Teat Jesús. Cos xeyay tajcüyiüs najawüw; tapots nayamb ombasüw masey tiül ngünantanej cambaj tiül palpálwüx iüt.

*Teat Pablo tandüy wüx manteac nguineay tandüüb Teat Jesús
(Hch. 9:1-19; 22:6-16)*

¹² 'Aag ayaj sanarang, ndoj tambas sandüy tiül cambaj Damasco, sajoy nawiig ocueajiw montangtang miteaats. ¹³ Teat Xan Agripa, wüx saleamb tiül tiiüd lal-imnüt, quiaj tajawas noic ran imiün tiül cielo, xowüy larraw, alwüx arrow ngo matnejachech nüt. Nómban arraj xic naquiüjpüw saquiüjpüw. ¹⁴ Quiaj tajmiücas, condom tanguiayiüs andeac nop nendeac, andeac wüx ombeay hebreo, tasaj xic: "Saulo, Saulo, ¿neol tapots ijçüy mejaw xique? Ngo majneaj mejcüy, cos ngo majneaj apmemongoch, atnej arang boy wüx atoel, andüüb atileran", aj xic. ¹⁵ Xique quiaj tasajas: "¿Jan ic Teat?" saj. Nej tapiüng: "Xique Jesús, leaw ique tenguijal ijçüy mejaw. ¹⁶ Nganüy witiür lembur. Xique tejüiquichayos mejaw xic, cos lanayac ic merang xenajiüt, mendeac meáwan leawa lamejaw nganüy, at leawa sanüüch ic mejaw alinoic nüt, ¹⁷ wüx xique sanawün ic teowixaw nípilan judío, at tiül pálwüx nípilan niüng sanüüch ic meamb nganüy, ¹⁸ para alndom meajchiw majawüw cuane netam marangüw. Cos nganüy ngo majawüw cuane teamarangüw, atnej aliw tiül pojniün. At aton apmesajüw macueatiw marangüw meáwan ngo majneaj ocueaj Satanás quiaj, marangüw najneaj leaw Teat Dios andiüm. Cos netam müjchiw xic omeajtsüw nejiw para alndom nawün asoetiw nejiw. Atquiaj nejiw alndom majlüyiw niüng apmajlüyiw meáwan leaw apmayar xepoch", aj xic teat Jesús.

Pablo tarang leawa tasoic

¹⁹ Teat Xan Agripa, xique sarang leaw Teat Dios tüüch xic najaw imiün tiül cielo. ²⁰ Ombas tambas nandeac nasajüw nípilan monlüy tiül Damasco. Condom tandeacas nasajüw monlüy tiül Jerusalén. Condom tandeacas nasajüw monlüy tiül meáwan cambaj tiül iüt Judea. Ndójwüx tambas nasajüw meáwan palpálwüx nípilan. Tasajasüw leaam omeajtsüw macueatiw meáwan ngo majneaj leaw teamarangüw, marangüw najneaj, mayariw andeac Teat

Dios. ²¹ Ajcan sarang aag ayaj tasapüw xic judíos tiül nadam nangaj iüm tiül Jerusalén; tandiümüw mambiyaw xic. ²² Pero naleaing cos Teat Dios xeyay ambeol xic, áag saliün najlüy nganüy nüt cam, tealeámban nandeac Mipoch nej manguiay meáwan nipilan masey montangtang, masey monguich. Cos xique ngo nandeac nicuajind pálwüx; xique sandeac meáwan leaw lamapiüngüw tanomb ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. At Moisés lamandeac aton nguineay aliüc miün apmajlüy. ²³ Cos lamapiüngüw nguineay aaga Cristo netam mamongoch xeyay ngo majneaj, apmandeow, ndoj nej ombas apmapac tiül mondeow; condom apmüüch manguiayiw mipoch nej nipilan judío at pálwüx nipilan, cos mipoch nej ambeol nipilan atnej aaga ran ambeol nipilan maxom majaw —aw a Pablo.

Pablo tandiüm müüch aaga Agripa mayamb Teat Jesús

²⁴ Wüx tapiüng a Pablo meáwan aag ayaj, quiaj tendeac a Festo napac, tasaj a Pablo:

—¡Nerchach Pablo! lamüüch ic merchach iteowteow nawiig —aj.

²⁵ Quiaj Pablo tasaj nej:

—Ngwüy teat xan Festo, xique ngome nechachiüs, xique sandeac naleaing leaw alndom majlüy. ²⁶ Joyaj Teat xan Agripa, nej aton lamajaw meáwan aag ayaj, pares xique ngo nimbol nandeac manguiay. Sayaag nej ajaw wüx aag ayaj aton cos aag ayaj ngome nexotüy. ²⁷ ¿Ngwüy cuane ipiüng Teat xan Agripa, ngome naleaing leaw lamapiüngüw mondeac andeac Teat Diosa? Xique sajaw ique ijaw naleaing aag ayaj —aj.

²⁸ Quiaj tapiüng a Agripa, tasaj a Pablo:

—¡Laliük meaach xic nayar aquiaach Teat Cristo! —aj.

²⁹ Quiaj tasaj nej a Pablo:

—Masey laliük tengwüy masey nequiy, Teat Dios andiüm ngome ic miün quiaj, aton nej andiüm meáwan leawa laman-guiayiw sandeac nganüy cam, aton mayariw mipoch Teat Jesús para majlüyiw atnej sajlüy. Pero ngome naoeleranüw naag galen atnej sajlüy cam —aj.

³⁰ Wüx landoj mapiüng aag ayaj a Pablo, quiaj witiüt aaga natang nenajiüt maquiiüb alinop nenajiüt, at a Berenice, at meáwan montsoton quiaj maquiüpüw. ³¹ Condom tawüw andüyiw ninguiün quiriw mandeacüw nguineay apmarangüw. Quiaj tendeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj ngo majiür nicuajind asoet cuane wüx apmandeow, at cuane wüx macül tiül manchiüç —awüw.

³² Condom Agripa tasaj a Festo:

—Aaga naxey quiaj alndom tsajmbiüm sitiül nej ngo mapiüng mamb teombas a César —aj.

27

Teat Pablo tüünd mamb andüy Roma

¹ Wüx tapiüngüw sanamban sandüyiün tiül iüt Italia, samban tiül nadam müx, quiaj tayacüw a Pablo, at alacas monlüy tiül manchiüç, teowix nop naxey nenüt Julio, natang nej ocueaj noic ajlüy soldados nenüt Augusto. ² Condom tajtepasan tiül nop nadam müx naw tiül cambaj Adramitio. Aaga müx quiaj apmamong mbeay acas cambaj tiül Asia. Quiaj tambasan, saquiüpjan mamb teat Aristarco naw tiül cambaj Tesalónica tiül Macedonia. ³ Amb alinoic nüt, quiaj tatüchasan wüx iüt mbeay cambaj Sidón. Aaga teat capitán Julio xeyay najneaj tarang, tüüch mamb a Pablo matepeay miámigo nej, mambeolüw nej. ⁴ Condom nawasan quiaj, tateajquiw a vela, tambasan sandüyiün calüy, tamongasan milan iüt Chipre najlüy tiül ndec, samban wüx ombas nonüt, cos xowüy lapac a iünd imiün noleat, ngondom nangochiün. ⁵ Wüx lasamongan tiül mindequiw monaw Cilicia, at tiül mindequiw monaw Panfilia, quiaj tajtepasan wüx iüt mbeay cambaj Mira tiül iüt Licia.

⁶ Quiaj aaga minatang soldado taxom nop nadam müx naw Alejandría. Aaga müx quiaj apmamb andüy Italia. Quiaj tasaj xicon najtepiün tiül. ⁷ Ndoj tawasan quiaj, tambasan teamteáman, tajüyasan xeyay nüt. Tajlüy ngo natüchiün niüng ajlüy cambaj Gnido, cos aliün mapac a iünd imiün noleat, ngo müüch xicon

najüyiün najeñ. Áag tasapasan andüy cawac, sasapan milan iüt Creta. Condom tamongason samban niüng ajlüy oxing iüt Creta nasoic Salmón. Sayeyiün tiüt aaga iüt, tandüyasánan noleat. ⁸ Tambasan sasapan mbeaymbeay iüt amb cawac. Xowüy laél, tajlüy ngo natüchiün mbeay iüt nasoic Najneaj Puerto. Naw quiaj ngome miünquiaj ajlüy a cambaj Lasea.

⁹ Lasaquian xeyay nüt, nganüy laliüç matüch maw napac iünd, apmaquind. Tiül aaga nüt quiaj naél majüy müx, áag tapaj nej ocueajiw a Pablo. ¹⁰ Tasaj nejiw:

—Teat monxey, sajaw laliüç matüch a nüt maél majüy müx. Sitiül apmambaats, apmamongochiiüts xeyay ngo majneaj. Ngome áagan a müx maquiiüb amal nej alndom ndrom ombas, at a icootsa aton alndom mandeowaats —aj nejiw.

¹¹ Pero aaga minatang soldado tayar leaw andeacüw nejüyich a müx maquiiüb neneay müx, ingow ayar andeac a Pablo.

¹² Cos aton aaga niüng lomboj müx, niüng saxojtan quiaj, ngome najneaj macül quiaj a müx wüx apac iünd, áag xeyayiw nejiw tapiüngüw nawan quiaj, natüchiün na-jtepiün wüx iüt mbeay cambaj Fenice tiül iüt Creta nacüliün quiaj. Cos aaga niüng lomboj a müx quiaj andüy ombeay nonüt, at najneaj macül quiaj wüx apac iünd.

Tangoch nejiw nadam iünd tiül ndec

¹³ Wüx tawün nine ncherec imiün cawac, quiaj tapiüngüw najneaj namban. Quiaj taxainguiw aaga piedra nesap müx. Condom tambasan, sasapan mbeaymbeay iüt Creta. ¹⁴ Naleaing ngome xeyay lasajüyiün, quiaj tangoch xicon noic napac xeech iünd imiün calüy nonüt, atnej leaw alndom mayac ndiüç oic, Euroclidón minüt nej.

¹⁵ Aaga xeech iünd quiaj, tapots mawün a müx, ngondom nangochiün. Quiaj tajlüyasánan maquiiüb xicon a iünd. ¹⁶ Wüx tatüchasán milan noic nine iüt najlüy tiül ndec nenüt Cluda, quiaj taxaingasan a nine müx rondon wil a nadam müx, masey taél naxainguiün. ¹⁷ Wüx landoj natepichan tiül nadam müx aaga nine müx, quiaj tatsajcüw pinawan otüeng a müx nandand naag tsapaj las mambeol nej. Condom tawüniw a vela cos imboloj

malox xicon wüx noic nawaag tiül ndec nasoic Sirte. Ndoj quiaj tajlüyasánan maquiiüb xicon mamb a iünd. ¹⁸ Naleaing cos wüx rat tiüt amb alinoic nüt aaga iünd nde asap apac, teamachach xicon omal yow. Quiaj tapots mawijchaw tiül ndec amal a müx para tejyem quiriw. ¹⁹ Wüx amb er nüt, quiaj tawiichasan tiül ndec altigüy leawa netam tiül nadam müx. ²⁰ Tamong xeyay nüt ngo majüic nüt, ngo majüic ocas, cos xeyay apac aaga xeech iünd. Ndójwüx lanapiüngan lango nawan wüx, sanandeowan.

²¹ Wüx lamajiür xeyay nüt ngo netiün, quiaj witüüt a Pablo masaj nejiw, tapiüng:

—Teat monxey, xique tasajas icon sitiül meyariün sandeac ngo mawaats Creta, ngo miünaats mamongochiiüts aaga naél cam, aton ngo ndrom ombas nicuajind.

²² Nganüy sasaj icon nde mermbolan, nde mamix imeajtsan, cos masey a müx apndrom ombas, icootsa nejinguind ngome apmandeowaats. ²³ Cos Xeteat Dios leawa xique sandüüb, tenguijal narang minajiüt nej, tüch miün niüng sajlüy nop miángel nej tepood. ²⁴ Aaga ángel quiaj, tasaj xic: “Pablo, nde mbayamear, cos ique netam memong teombas a César. Langome apmandeow nejinguind leaw almequiiüb tiül müx; cos almaquiüjpüw ic”, aj xic a ángel. ²⁵ Xique nganüy sasaj icon teat monxey, nde mermbolan, ich mapac imeajtsan, cos xique sayac ximeaats wüx Teat Dios, sajaw naleaing apmajlüy atnej lanasoic. ²⁶ Nguineayantanej netam majtochiiüts wüx alngün nine iüt tiül ndec —aj nejiw a Pablo.

²⁷ Noic ongwiiüts lamatüch ijquiaw semán sajlüyiün tiül ndec, saleamban tiül ndec nasoic Adriático, aquiiüb xicon a xeech iünd. Aleamb pinawan ongwiiüts, quiaj tapiüngüw ajcüwa monrang najiüt tiül müx ayajcüw atnej ajüic laliüç natüchiün iüt. ²⁸ Quiaj tapeaxiw mjawüw nguitow ajal a ndec. Tajawüw atüch nimiow gajponüy (36) metro. Ndoj tajüyasán alquiripite. Condom tandüyiw wüx mapeaxiw alinomb. Quiaj tajawüw ajiür nimiow ayaíw (27) metro. ²⁹ Quiaj taloxiw tiüt apiQUIW piedra nesap müx

amb wüx owil a müx, apmacüliw ram, cos imboloj majtochiw wüx piedra. Nejiw malüy apiüngüw larraw. ³⁰ Condom ajcüwa monrang najiüt tiül a nadam müx tandiumüw mecuiürrüw macueatiw a müx. Quiaj tawüniw tiüt a nine müx mayacuw tiül ndec, arangúwan atnej ajüic apmaloxiw tiüt nesap müx amb teombas. ³¹ Pero teat Pablo wüx tajaw aag ayaj, quiaj tasaj a natang soldado, at misoldados nej:

—Sitiül nejiw ayaj apmecuiürrüw, ngo macüliw tiül müx, icona aton ngondom meriowan wüx —aj nejiw.

³² Quiaj a soldados tambüw mandojquiw milas a nine müx, mamb nómban.

³³ Condom wüx lajngot chiüjmbaw, quiaj tasaj nejiw a Pablo metiw, tapiüng:

—Nganüy amb gajpopeic nüt (14) tatow apacaats aiündaaats, ngo metiiüts nicuajind.

³⁴ Nganüy netam meretiün, müüch icon mejiüran ipacan. Cos nejinguind ngome apmandeow, ngome apndrom masey nots miondeats imalan —aw.

³⁵ Wüx landoj mapiüng aag ayaj, quiaj tayar a pan. Condom tüüch gracias Teat Dios niüng ajlüyiw. Ndoj cas taquiiw a pan müet. ³⁶ Quiaj meáwan nejiw tajneaj omeajtsüw, tetiw aton. ³⁷ Leaw sajönüiün tiül aaga nadam müx quiaj, sajönüiün ijquiaw acoic miow ermiow gajponüy (276) nipilan. ³⁸ Wüx landoj üetiw paxiün, quiaj tawijchaw tiül ndec meáwan trigo, tejyem alquiriw a müx.

Tsoyot tiüt a nadam müx

³⁹ Wüx larraw, quiaj tajüic a iüt, naleaing ngo mayajcüw nguiane. Tajawüw aaga iüt quiaj almajiür noic socol ayac püjchiün. Quiaj tapiüngüw sitiül alndom matepichaw quiaj a müx. ⁴⁰ Quiaj tandojquiw milas nesap nine müx, tacueatiwan tiül ndec. Aton tachejtiw aaga las neoeleay remo neleainguich a müx. Condom tateapiw a vela najlüy teoxing a nadam müx mangoch a iünd. Quiaj tajüy a müx aleáingan andüy tiül aaga socol quiaj. ⁴¹ Naleaing iünd talox xicon andüy wüx noic oxing niüng angochay ndec. Quiaj tajtoch a müx, nómban tajtsot tiüt teombas. Quiaj tapots ajmbaj imiün wüx owil, ajmbaj nej omal yow. ⁴² Condom

tapiüngüw a soldados mambiyaw meáwan leaw apmambüw tiül manchiüc ngana mecuiürrüw, cos ndot apmajchiquiaw tiüt majrrocoj. ⁴³ Naleaing aaga minatang ocueajiw soldados ngo müüch nejiw marangüw cos andium mawün wüx a Pablo. Quiaj tapiüng jane ndoj ombas ajrroc, ich majchiquiaw tiüt ombas nejiw, majtepiw wüx iüt. ⁴⁴ Nganüy jane ngondom ombas ajrroc, ich mayambüw xiül tengwüy masey quiriw najmbaj müx leaw axomüw mambüw wüx. Atquiaj tawasan wüx ngo mandeow nejinguind, tümb najtepiün wüx iüt.

28

Teat Pablo alwüx nine iüt tiül ndec nenüt Malta

¹ Wüx landoj laümb najtepiün wüx iüt, quiaj tanguiayasan aaga nine iüt tiül ndec quiaj, nenüt Malta. ² Ajcüwa nipilan micual iüt moncül quiaj, najneájan mjawüw xicon, tambeolüw xicon xeyay, tajalüw biümb najüetiün cos xowüy laquind, tenguijal ajoet. ³ Condom tamb a Pablo mayamb nawaag soex mandaab. Wüx tapeay mayac tiül biümb a soex, quiaj tawnop ndiüc naw tiül a soex quiaj, cos larraar mayaag. Quiaj matsamb nej owix nej, rondótan wüx. ⁴ Ajcüwa nipilan micual iüt moncül quiaj, wüx tajawüw aaga ndiüc alrrandom wüx owix a Pablo, quiaj tendeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj naleaing nembiy nipilan nej. Cos masey laaw wüx, ngo mandeow tiül ndec, nganüy mbich apmandeow; cos midiosaats ngondom müüch macül mapac nop nembiy nipilan —awüw.

⁵ Naleaing Pablo tawiich owix nej andüy tiül biümb, quiaj tajmiüc a ndiüc andüy tiül biümb; ndoj nej ngo marang nej nicuajind. ⁶ Nejiw tenguijal macüliw cajores apmapep nej, tengwüy cajores apmajmiüc mandeow. Pero wüx paxiüt macüliw ngo majüic marang nej nicuajind; quiaj tambiüljchiw andeacüw, tapiüngüw Pablo lamidios nej.

⁷ Tiül aaga iüt niüng tajtepasan quiaj, ajlüy quiaj miüt nop naxey nenüt Publio. Aaga naxey quiaj nenajiüt nej tiül aaga

nine iüt tiül ndec quiaj. Nej tangoch ximbasan, at tüüch xicon nguiane naxojtan najneajay er nüt. ⁸ Wüx aaga nüt quiaj tiün andeow miteat a Publio, tasap mats üüch nej nerraar, arang nej nequixquix. Quiaj tamb a Pablo majaw nej, condom tataag orar. Wüx landoj masaj Teat Dios, tayac owix wüx ombas aaga niün andeow quiaj, quiaj tajneaj. ⁹ Wüx tanguiayaran aag ayaj, quiaj tapeayiw altigüy moniün andeow monaw tiül aaga nine iüt quiaj majaw nejiw a Pablo. Meáwan tajneajiw. ¹⁰ Condom ajcüwa nipilan quiaj, tapac omeajtsüw majawüw xicon, tambeolüw xicon. Ndoj wüx laliüc nawan quiaj, tükchiw xicon meáwan leaw netam xicon najoyiün.

Teat Pablo tapeay Roma

¹¹ Wüx laúmb arej caaw tatow sacüliün wüx aaga nine iüt tiül ndec, quiaj tawasan quiaj, samban tiül nop nadam müx naw tiül cambaj Alejandría, cos aaga müx quiaj tacülan quiaj wüx nüt aquind iünd. Aaga nadam müx quiaj narangüch wüx oxing ijpüw dios, nop nenüt Cástor alinop nenüt Pólux. ¹² Condom tajtepasan wüx iüt tiül cambaj Siracusa. Tacülasan quiaj er nüt. ¹³ Ndoj nawasan quiaj, tambasan sasapan mbeaymbeay iüt, nómban samban tatüchasan cambaj Regio. Amb alinoic nüt tawasan quiaj, cos lamawün ncherec imiün cawac. Quiaj tatüchasan cambaj Puteoli wüx amb ic nüt. ¹⁴ Quiaj taxomasanüw acas monyar andeac Teat Jesús, tassajüw xicon nacüliün quiaj noic semán naquiüpjanüw. Condom nawasan quiaj, tambasan natüchiün tiül cambaj Roma, samban wüx iüt. ¹⁵ Ajcüwa monyar andeac Teat Jesús monaw Roma languiyiw xicona saliücan, quiaj tambüw mangochiw xicon tiül cambaj Foro de Apio, altiül tangochiw xicon tiül cambaj Tres Tabernas. Wüx Pablo tajaw nejiw, quiaj tapac omeaats xeyay, tüüch gracias Teat Dios. ¹⁶ Wüx tapeayasan Roma, quiaj aaga minatang soldado tayac teowixaw monajiüt meáwan monamb tiül manchiüc. Naleaing Pablo tükchiw macül pálwüx anopúyan, tajiür nej nop soldado.

Teat Pablo tandeac Mipoch Teat Dios tiül Roma

¹⁷ Laúmb er nüt tatow sapeayiün Roma, quiaj tapiüng a Pablo majpajüw miün montangtang tiül nipilan judio leaw aliw quiaj. Condom wüx laímb mapeayiw niüng ajlüy nej, quiaj tasaj nejiw, tapiüng:

—Teat monkay micual xeíüt, masey xique ngo narang nicuajind ngo majneaj wüx ombasüw micual miiütaats, at ngo napiüng ngo majneaj marangüch meáwan leaw tarangüw mixejchiiüts, nganüy micual miiütaats tasapüw xic tiül Jerusalén, mayacuw xic teowixaw monajiüt monaw ningüy Roma namb tiül manchiüc. ¹⁸ Nejiw monajiüt wüx laúmb manguiayiw nguineay sarang, quiaj tandiumüw matsambijchaw xic, cos ngo maxomüw wüx ximbas nicuajind nisoet para nandeow. ¹⁹ Pero nejiw micual miiütaats ngo mandiumüw majawüw tsajmbiün. Pares tapiüngas netam niün ningüy teombas a César majaraw wüx sasoet. Naleaing, xique ngo niün nayac asoet micual xeíüt. ²⁰ Nganüy tapajas icon mewiünan mejawan xic, nasaj icon neol tayacuw sasoet micual miiütaats. Nganüy xique tatsaagaranas naag a galen cam, cos sayac wüx ximeaats nacül leaw lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios aliüc miün apmajlüy, atnej meáwan icootsa micual Israel teamacülliüts —aw a Pablo.

²¹ Nejiw quiaj tapiüngüw:

—Xicona ngo nanguaiyiün nicuajind, ngo mapeay alngün nawilg imiün Judea mapiüng wüx ique, aton ngo miün alngün micual miiütaats masajüw xicon mandeacuw sitiül ique ngo majneaj temerang. ²² Naleaing nganüy sandiüman nanguaiyiün mesaj xicon nguineay indeac. Cos xicona lananguaiyiün nguiajantanej anderac ngo majneaj wüx ombasüw leaw monquiajchay wüx aaga poch quiaj —ajüw nej.

²³ Condom tayacuw alinoic nüt miünüw. Wüx tatüch aaga nüt, quiaj tapeayiw niüng acül nej xeyay nipilan. Nej tamelich masaj nejiw wüx Mipoch Teat Dios leaw taquiaach Teat Jesús, tamelich andeac ümb arrow, ndot laquinüt. At tasaj nejiw nguineay alndom majlüyw tiül micambaj

Teat Dios. Nej tüüch nejiw majawüw nguineay lamapiüng wüx Teat Jesús tiül

Mipoch Teat Dios leaw tarang Moisés at leaw tarangüw mondeac andeac Teat Dios.

²⁴ Altiül tajawüw naleaing, aton tayariw leaw tandeac a Pablo; nganüy altiül ngo mayariw. ²⁵ Cos ngo mandeacüw nójiquian, altiül tapiüng naleaing, altiül tapiüng ngo maleaing; quiaj tandiumüw majtsoriw. Wúxan nganaw majtsoriw, quiaj tasaj nejiw a Pablo:

—Naleaing lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios tarang teat Isaías aaga nendeac andeac Teat Dios, wüx tüüch nej poch a Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios mandeac masaj mixejchiiüts. Tapiüng:

²⁶ Quiür isajüw a cambaj quiaj:

Masey apmenguiayıün naag ilajcan,

ngome apmejawan cuane amb apiüng.

Masey apmejawan naag iniüjcan, naleaing ngome apmejawan cuane.

²⁷ Cos ajcüwa nipilan quiaj nadam omeajtsüw,

nelajcüw, pares ngo manguiayiw,

amontsotsüw oniüjcüw,

gana maxomüw majawüw;

cos ngo mandiumüw majawüw cuane amb apiüng,

ngo müjchiw olajcüw manguiayiw,

at ngo mayacüw wüx omeajtsüw leaw anguiayiw,

cos ngo mandiumüw leaam omeajtsüw wüx aaga ngo majneaj teamarangüw,

ndoij marangüw najneaj.

Pares xique ngondom nawün asoetiw nejiw, irajüw, aj nej a Isaías.

²⁸ Nganüy inguiayıün, cos ngo mendiüman meyariün aag ayaj, pares Teat Dios lamüüch mamb masoiquiw nipilan ngome judíos alndom maw asoetiw nejiw. Nejiw mbich apmanguiayiw —aj nejiw a Pablo.

²⁹ Wüx landoj masaj nejiw aag ayaj a Pablo, quiaj tajtsoriw, tapots asajayej wüx aag leaw tanguiayiw quiaj.

³⁰ Pablo tacül quiaj palanüy iüm neat tiül nop iüm angüy, xeyay tapac omeaats majaw meáwan leaw tambüw quiaj majawüw nej. ³¹ Nej tasaj nejiw nguineay alndom majlüyiw tiül micambaj Teat Dios, at taquiaach nejiw wüx Teat Jesucristo,

ngo mimbol manguiay jangantanej, nejin-guind ngo mapal nej.

Poch tarang wüx nawiig San Pablo müüch mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj **Roma** **ROMANOS**

Pablo atepeay mondüüb Teat Cristo tiül Roma

¹ Xique nenütiüs Pablo nerangas minajiüt Teat Jesucristo. Teat Dios tayac xic narang miapóstol nej, namb nasaj meáwan nipilan wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom mawüw wüx asoetiw nejiw.

² Aaga najneaj nanderac quiaj, aag ayaj tanomb Teat Dios lamapiüng apmajlüy, lamarangüw wüx nawiig ajcüw mondeac andeac nej. ³ Aaga leawa lamapiüng Teat Dios quiaj, aag ayaj apiüng wüx Miteatiiüts Teat Cristo, micual nej. Teat Cristo tajlüy nipilan nej, micual micualüw David. ⁴ Tajüic naleaing Micual Teat Dios nej cos alndom marang cuajantanej, y cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tapacüüch nej imiün tiül mondeow. ⁵ Nej lamambeol xic xeyay, lamüüch xic narang nop miapóstol nej namb nasaj nipilan tiül meáwan cambaj wüx iüt mayariw nej andeac, mandiümüw nej. ⁶ Icona aton ijlüyiün tiül ajcüwa nipilan quiaj, cos Teat Dios lamayamb icon müüch icon mejlüyiün tiül minipilan Teat Jesucristo.

⁷ Xique sarang aaga nawiig cam nüüch icon leawa iliün tiül cambaj Roma, cos Teat Dios ajiür icon lasta, aag tayamb icon mejlüyiün micual nej. Miteatiiüts Dios y Teat Jesucristo mambeol icon, müüch icon monajneaj tiül imeajtsan.

Pablo andiüm mamb tiül cambaj Roma

⁸ Xique süüch gracias Miteatiiüts Dios wüx minüt Teat Cristo por meáwan icona, cos tiül meáwan cambaj andeacüw nguineay icona ngo mecheweánimeajtsan wüx Teat Dios. ⁹ Teat Dios ajaw xique ngo nacueat natün ocueaj nej mambeol icon. Xique xeyay apac ximeaats narang minajiüt nej; cos xenajiüt, aag ayaj nasaj

nipilan nguineay lamarang Teat Cristo. ¹⁰ Xique ngo nacueat natün ocueaj Teat Dios malüy alndom namb najaw icon, sitiül nej andiüm. ¹¹ Sandiüm namb najaw icon nasaj icon wüx noic mimonajneaj Teat Dios, leaw Nangaj Miespíritu nej alndom müüch icon, mapac imeajtsan wüx nej. ¹² Aag ayaj sasaj icon cos sandiüm membeolayoots mayacaats omeajtsaats wüx Teat Dios.

¹³ Xecojow xechijquiaw, sandiüm men-guiayıün nguineay xique xeyay sandiüm namb najaw icon, nambeol icon wüx Mipoch Teat Dios, atnej sarang tiül pálwüx nipilan tiül meáwan cambaj. Pero ajlüy cuane mepal xic ngondom namb. ¹⁴ Xique netam nasaj meáwan nipilan nguineay apiüng Teat Dios, masey nipilan griego, masey pálwüx nipilan, masey nipilan mondüy nawiig, masey nipilan ngo majaw xeyay. ¹⁵ Xique sayaag atnej lango naiüç wüx sandiüm namb nasaj icon aton monlüy tiül Roma, wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw asoeteran.

Aaga najneaj nanderac alndom mawiün wüx nipilan

¹⁶ Aaga najneajay nanderac leawa lamapiüng Teat Cristo, ngo naxing nandeac wüx, cos aag ayaj alndom mawün wüx asoet meáwan nipilan leaw apmayar, ombas nejiw a nipilan judío, condom aldemas nipilan ngome judío. ¹⁷ Tiül aaga leawa lamapiüng Teat Cristo quiaj, ajawaats nguineay nej alndom mawün asoetiiüts, majlüyiüts ocueaj nej: aag ayaj sitiül mapiüngaats tiül omeajtsaats aag ayaj naleaing, ngo machiweaats omeajtsaats. Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sitiül aljane naleaing neyar andeac Teat Dios, aag ayaj apmapac”, aw.

Leaw ngo majneaj arangüw nipilan

¹⁸ Ajawaats nguineay Teat Dios imiün tiül cielo, apmajcüy majaw meáwan nipilan leaw ngo mayar nej andeac, leaw nerang ngo majneaj. Nejiw ngo mayariw leawa naleaing, cos andiümüw marangüw ngo majneaj. ¹⁹ Leaw alndom majaraw wüx Teat Dios, nejiw ajawüw. Cos Teat Dios lamüüch nejiw majawüw aag ayaj.

²⁰ Cos nde wüx Teat Dios tarang a iüt cam, quiaj tajüic naleaing nej almajlüy, at alndom marang cuajantanej meáwan nüt masey nej ngo maxoram majaraw. Cos wüx meáwan leawa Teat Dios lamarang, nipilan alndom majawüw nej almajlüy. Quiaj nejinguind ngo majiür cuane apmewüyay wüx. ²¹ Masey ajcüwa nipilan quiaj ajawüw naleaing Teat Dios almajlüy, nejiw ngo mapiüngüw najneaj tarang, at ngo müjchiw gracias Teat Dios. Ingow ayambüw Teat Dios, nejiw alomboochayej, ayambüw leaw ngo metam. Quiaj nómban ngondom mayacüw omeajtsüw wüx leaw najneaj. ²² Nejiw apiüngüw ajiürüw xeyay fis, pero naleaing nejiw xeyay nechachiw. ²³ Cos ingow müjchiw omeajtsüw Teat Dios leaw almapac, mapiüngüw najneajay ajlüy, nejiw üjchiw omeajtsüw leawa narangüch dios ngome almapac; ajlüyiw atnej nipilan. At üjchiw omeajtsüw narangüch dios, aag atnej quie, atnej nimal nejiür piquiw oleaj, atnej nimal nesatatyü tiüt ajüy.

²⁴ Áag tacueat nejiw Teat Dios marangüw meáwan ngo majneaj leaw nejiw andiümüw marangüw; altiül nejíwan quiaj itsojow micuerpojüw nejiw. ²⁵ Nejiw arangüw aag ayaj cos tangowüjchiw meáwan aaga naleaing leaw apiüng Teat Dios; tandüjpiw leaw ngo maleaing. Nejiw ingow üjchiw omeajtsüw Teat Dios nerang meáwan leaw almajlüy, tüjchiw omeajtsüw meáwan cuajantanej leaw Teat Dios tarang. Néjan quiaj Teat Dios netam masoic najneajay arang, aton müjchiiüts gracias meáwan nüt. Amén, aag ayaj naleaing.

²⁶ Por aag ayaj Teat Dios tacueat nejiw marangüw xeyay monxing majaw nipilan. Montaj y monüx lango mind anojow, cos andiümüw majiürüw najtaj. ²⁷ At monxey y monench lango mind aquüpüw najtaj, cos andiümüw majiürüw naxey. Aag ayaj xeyay monxing wüx nop naxey majiür naxey. Cos arangüw atquiaj, áag taxom nejiw cuajantanej monandeow. Aaga ngo majneaj teamamongochiw quiaj, aag ayaj netam nejiw cos xeyay ngo majneaj arangüw quiaj.

²⁸ Nejiw cos ngo mandiümüw mayambüw Teat Dios mapiüngüw netam nejiw, quiaj

Teat Dios tüüch nejiw marangüw aaga ngo majneaj amb wüx omeajtsüw quiaj, marangüw leaw ngo metam marangüch. ²⁹ Nejiw xeyay arangüw cuajantanej ngo majneaj, monxey ajiürüw pálwüx najtaj, montaj ajiürüw pálwüx naxey. At monxey ajiürüw naxey, montaj ajiürüw najtaj. Altıül nerrejchiw, napatüw, ngo mind majawüw majiür cuajantanej alinop, ambiyaw nipilan. Ayambyambüw moncüy, newaijchaw; andeacuw ngo majneaj wüx ombas alinop. ³⁰ Nejeyéjan quiaj andeacndeacayej wüx ombasüw, apaijchaw; ajcüiyw majawüw Teat Dios, ngo majiürüw lasta alinop, nelomboochayej, nerangrangingay. Ayambüw nguineay marangüw alngün ngo majneaj leaw ngo majlüy tanomb; at ngo mayariw andeac miteatiw, mimümüw nejiw, ³¹ nechachiw, ngo majawüw cuane najneaj, ngo marangüw leaw apiüngüw apmarangüw. Ngo mandiümüw nejinguind, ngo mawüniw wüx omeajtsüw leaw arang alinop, ngo majiürüw lasta nejinguind. ³² Nejiw ajawüw naleaing Teat Dios lamapiüng netam mandeow meáwan leaw nerang atquiaj; ngome áagan arangüw aaga ngo majneaj quiaj, aton apac omeajtsüw wüx alinop apmarang atnej arangüw nejiw.

2

Teat Dios ajaw wüx asoeteran

¹ Nganüy sanasaj ic, ngo mejiür cuane apmewüyay wüx, ¿pues Jane ic Meyac asoet alinop? Cos wüx iyac asoet alinop iquiáyan quiaj iyacüy isoet, cos atanej temerang aton. ² Icootsa ajawaats naleaing Teat Dios ajaw monrang ngo majneaj; apmüüch mamongochiw ngo majneaj atow nej arangüw. ³ Nganüy ique neryac asoet alinop, ique atanej temerang. ¿Nguineay ipiüng, Teat Dios langome apmüüch ic memongochiw ngo majneaja, ipiüng apmeriow wüxe? ⁴ ¿Ngwüy, ique ipiüng ngo metam ic mimonajneaj neje, iyaag Teat Dios apmaíuc wüx leaw irang, ngome apmajcüye? Neol ngo mejaw sitiül nej teamaíuc wüx meáwan, aag ayaj cos andiüm majaw meyaag xeyay ngo majneaj temerang, mecueat. ⁵ Nganüy cos

nadam imeaats, ngo meyaag ngo majneaj teamerang. Atquiaj ique tenguial meaach majcüy Teat Dios, ndoj alinoic nüt nej apmajüiquich cuane ngo majneaj netam memongoch wüx nüt apchetem majaw wüx asoeteran. ⁶ Quiaj apmüüch anopnop atow nej tarang. ⁷ Wüx aaga nüt quiaj, Teat Dios apmüüch mapac meáwan nüt tiül cielo leaw tanaámb arang najneaj, majlüy najneajay mapac meáwan nüt. ⁸ Nganüy leaw nelombojchay, leaw ngo mandiüm mayariw andeac Teat Dios, leaw monrang ngo majneaj; ajcüw ayaj Teat Dios ajcüy majaw. ⁹ Meáwan nipilan monrang ngo majneaj apmamongochiw xeyay necoy, apmamix omeajtsuw. Meáwan aag ayaj nipilan judío ombas apmüñdiw mamongochiw, andüüban a nipilan ngome judío. ¹⁰ Nganüy meáwan monrang najneaj, Teat Dios apmüüch majlüyiw najneaj, apmasoiquiw najneaj arangüw, apmüüch nejiw majneaj omeajtsuw. Meáwan aag ayaj Teat Dios ombas apmüüch ajcüwa nipilan judío, ndoj andüüban apmüüch a nipilan ngome judío aton.

¹¹ Atquiaj arang Teat Dios atotow, cos ngo mapiüng wüx jane nembeat jane ngo membeat. ¹² Meáwan leaw nerang ngo majneaj wüx nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés; pues wüx Teat Dios apmayac nej asoet, ngome apmasaj nej wüx aaga poch tüünd Moisés. Pero leaw nerang ngo majneaj masey lamanguaiay aaga poch tüünd Moisés, Teat Dios apmayac nej asoet atnej apiüng aaga poch tüünd Moisés. ¹³ Cos Teat Dios ngo mawün asoet jane nenguiáyan cuane apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Nej awün asoet leaw nerang palan aaga poch. ¹⁴ Jane ngome nipilan judío ngo majiür aaga poch tüünd Moisés. Naleaing wüx arangüw nejeyéjan quiaj atnej apiüng tiül aaga poch, aag ayaj nembeat poch ocueajiw nejiw, masey ngo majiürw aaga poch tüünd Moisés. ¹⁵ Cos wüx arangüw najneaj atnej apiüng, quiaj ajüic meáwan aaga poch quiaj ajlüy wüx omeajtsuw. Ayajcüw tiül omeajtsuw nejiw aaga nembeat poch quiaj, cos nguiaj leaaw omeajtsuw sitiül najneaj arangüw tengwüy ayajcüw ngo majneaj arangüw. ¹⁶ Atquiaj apmajlüy

aaga nüt quiaj wüx Teat Dios apmüüch Teat Jesucristo majaw wüx asoetiw nejiw leawa tarangüw axotayéjan. Cos Teat Cristo apmajaw wüx asoeteran atnej tüüch xic nasaj icon.

Nipilan judío y aaga ley ocueaj Moisés

¹⁷ Nganüy sanasaj ic jangantanej naw tiül nipilan judío, ique ipiüng judío ic. At ipiüng irang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Irangrangüy wüx cos ipiüng ijaw jane nej Teat Dios. ¹⁸ Ijaw cuane andiüm Teat Dios merang, at ijaw cuane najneaj, cos tequiaacharan wüx a poch tüünd Moisés. ¹⁹ Ipiüng alndom metiib mitiiüd nop somb; ipiüng alndom meaach majlüy tiül ran nop leaw ajlüy tiül pojniün. ²⁰ Ipiüng alndom mequiaach jane ngo majaw nicuajind; at alndom mequiaach monguich, cos ijaw cuane apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Ipiüng aag ayaj üüch ic merndüy mexom imeaats wüx cuane naleaing. ²¹ Sitiül ique iquiaach alinop, ¿neol ngo merquiajchay iquiáyan quiaja? Ique iquiaach nipilan ngo maneet, nganüy a ique tenguial erneed. ²² Ique ipiüng ngondom nop naxey majiür minajtaj nej, at nop najtaj ngondom majiür minaxey nej. ¿Jow a ique neol teranga? At ipiüng ngo mind mejaw narangüch dios. ¿Jow a ique neol teneed aaga nembeat najlüy tiül nangaj iüm ocueaj ajcüwa dioses quiaja?

²³ Irangrangüy, cos ipiüng ijiür aaga poch tüünd Moisés. ¿Neol ngo mejaw, tenguial meaach majcüy Teat Dios wüx irang leaw apiüng Moisés ngondom marangüch? ²⁴ Naleaing tarangüch tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nipilan leaw ngome judío andeacüw ngo majneaj wüx ombas Teat Dios cos icona ngo majneaj irangan”, aw.

²⁵ Naleaing aaga circuncisión irangan, aag ayaj nembeat sitiül iyac wüx imeaats leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Pero sitiül ngo merang atnej, aaga circuncisión quiaj ngo membeat nicuajind, atanej ngo mejiür masey ijiür. ²⁶ Sitiül pálwüx nipilan ngome judío leaw ngo majlüy circuncidado ayac wüx omeaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, Teat Dios apmajaw nej atanej majlüy circuncidado, masey ngo majlüy. ²⁷ Masey aljane

ngo majlüy circuncidado, sitiül nej arang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, nej alndom mayac isoet, cos ique irang ngo majneaj, masey ijiür meáwan aaga poch tüünd Moisés narangüch wüx nawiig, masey ijlüy circuncidado aton. ²⁸ Cos nop ngo majlüy merrey judío nej masey naw tiül nipilan judío, cos aaga circuncisión arangüch wüx cuerpo ngome nem-beat sitiül nej ngo mayac wüx omeaats Mipoch Teat Dios. ²⁹ Pues nop merrey judío, aag ayaj nop neyac wüx omeaats marang leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Aton aaga circuncisión quiaj apiüng wüx leawa Nangaj Espíritu arang sitiül nop ap-mayac wüx omeaats marang najneaj at-nej andiüm Teat Dios. Aag ayaj Teat Dios apiüng najneaj arang, masey nipilan ngo mapiüngüw najneaj arang.

3

¹ ¿Cuane axomüw wüx nipilan sitiül judío nejiw; aton cuane axomüw wüx sitiül ajluiyiw circuncidado? ² Pues xeyay axomüw wüx, cos Teat Dios ombas tüüch nejiw majiürüw Mipoch nej. ³ Naleaing ngome meáwan nipilan tiül Israel tarangüw atnej apiüng Teat Dios. Nganüy cuane ipiüngan, ¿ndot ngo marangüw meáwan aag ayaj, Teat Dios langome apmarang leaw lamapiüng apmaranga? ⁴ Ngwüy, Teat Dios apmarang leaw lamapiüng, cos nej ngo mawaiich, masey meáwan nipilan awai-jchaw. Aag ayaj apiüng tiül Mipoch nej, cos apiüng:

Apmajaraw naleaing meáwan leaw indeac. Wüx apmajaraw wüx isoet, apmapiüngüw ique ngo mejiür nicuajind nisoet, aw.

⁵ Sitiül wüx arangaats ngo majneaj, quiaj ajüiquichaats Teat Dios arang más najneaj, ¿cuane apmapiüngaaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaaatsa Teat Dios ngo majneaj arang sitiül apmüüch icoots mamongochiiüts ngo majneaja por aaga ngo majneaj arangaats? (Sandeac atquiaj cos nipilan atquiaj apiüngüw.) ⁶ ¡Ngwüy, Teat Dios nómban ngondom marang ngo majneaj! Cos sitiül Teat Dios ngo majneaj arang, ¿nguineay apmajaw wüx asoet nipilan?

⁷ Nganüy sitiül xique sawaiich, quiaj sajüiquich Teat Dios nómban ngo mawaiich; ¿neol apmanderac wüx ximbas at xic nop nejiür nisoete? ⁸ Sitiül atquiaj ajlüy, ¿neol ngo marangaats ngo majneaj para majlüy más najneaja? Cos atquiaj andeacüw acas nipilan apiüngüw xicona atquiaj saquia-jchiün. Aag ayaj apiüngüwan cos andeacüw ngo majneaj wüx ximbasan. Ajcüwa nipilan quiaj apmamongochiw xeyay ngo ma-jneaj cos áag netam nejiw.

Meáwan icootsa ajüüraats nisoet

⁹ Nganüy cuane ipiüngan, ¿jowa icootsa nipilan judío, más najneaj majaw icoots Teat Diosa, ngo mat icoots meáwan pálwüx nipilana? Aag ayaj ngo maleaing, cos lanapiüng meáwan nipilan arangüw ngo majneaj, masey judíos, masey nipilan ngome judío. ¹⁰ Atcüy apiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Ngo majlüy nejinguind nerang palan na-jneaj, ngome nop;

¹¹ nejinguind ngo mandiüm majaw leaw andiüm Teat Dios, nejinguind ngo mayamb nej.

¹² Meáwan nipilan lambiüjlajow wüx arangüw ngo majneaj; nómban lamandüjpiw aaga ngo majneaj tiiüd.

Ngo majlüy nejinguind marang najneaj, ngome nop.

¹³ Xeyay ngo majneaj poch aw teombeayiw nejiw, atnej najmboc naw tiül niüng amiüraad mondeow.

Oniweaw nejiw ayac nejiw wüx mewai-jchaw.

Apal ombeayiw nejiw ajlüy atnej micüy napat ndiüc;

¹⁴ apaijchaw, ngo mandeacüw najneaj poch.

¹⁵ Najénan acuiürrüw mambiyaw alinop.

¹⁶ Nguajantanej mambüw androjchiw ombas cuajantanej, üjchiw mamix omeaatsaran.

¹⁷ Nómban ngondom mayajcüw monajneaj.

¹⁸ Ngo mapiüngüw wüx mimboj mandüiyw Teat Dios.

¹⁹ Icootsa ajawaats meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj nem-beat ocueajiw ajcüwa nipilan leaw ajiürüw

aaga poch quiaj. Aaga poch quiaj ajüiquich nguineay meáwan nipilan arangüw ngo majneaj. Aaga poch apal ombeayaran, quiaj nejinguing ngondom mapiüng Teat Dios ngondom mayac nej asoet. ²⁰ At nejinguing ngondom mapiüng apmaw asoet nej, cos arang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Cos aaga mipoch Moisés quiaj, üüch icoots majawaats cuane nisoet ajiüraats.

Néjan Teat Dios alndom mawün icoots wüx

²¹ Nganüy Teat Dios lamüüch icoots majawaats nguineay alndom mawün asoetiiüts. Aaga poch tüünd Moisés ngo mambeol nicuajind, masey naleaing tandemac wüx. At mondeac andeac Teat Dios tapiüngüw wüx aag ayaj. ²² Nganüy ajawaats Teat Dios awün asoet meáwan nipilan monyar andeac Teat Jesucristo. Atquiaj arang Teat Dios wüx meáwan nipilan leaw apmüüch nej omeaats nej, masey judíos, masey jangantanej nipilan. ²³ Cos meáwan nipilan arangüw nisoet, nejinguing ngondom matüch mimonajneaj Teat Dios maw asoet nej. ²⁴ Pero Teat Dios alndom mawün asoetiiüts, ngo metam mangüiiüts nicuajind, cos Teat Cristo tandemow mawün icoots wüx asoetiiüts. ²⁵ Teat Dios tayac Teat Cristo mandeow ingow andeowaats maw asoetiiüts sitiül apmükchiiüts omeajtsaats. Atquiaj tarang Teat Dios majüiquich naleaing nej najneaj arang; taíuc wüx meáwan nisoet tajiüraats. ²⁶ Nganüy nej ajüiquich tanaámb najneaj arang cos awün asoet meáwan nipilan leaw üüch omeaats Teat Jesús.

²⁷ Pares ngondom merangrangayoots, cos ngome ajcan lamarangaats atnej apiüng tiül a poch tüünd Moisés apmaw asoetiiüts; asoetiiüts aw wüx ayariüts mipoch Teat Cristo. ²⁸ Quiaj ajawaats Teat Dios lamawün asoetiiüts cos ayariüts mipoch Teat Cristo, ngome aag arangaats atnej apiüng tiül a poch tüünd Moisés.

²⁹ ¿Jow Teat Dios, áagan Midiosan nipilan judío neje? ¿Ngwüye, ngome Midiosüw pálwüx nipilan atona? Pues naleaing, nej Midios pálwüx nipilan aton. ³⁰ Cos Teat Dios nop nej, alndom

mawün asoet meáwan nipilan leaw ayar nej andeac, masey ajlüy circuncidado, masey ngo majlüy. ³¹ ¿Jow nganüy, cuane apmapiüngatsa? ¿Alndom mapiüngatsa aaga poch tüünd Moisés lango metama, cos lamayariüts andeac Teat Cristo? ¡Ngwüy ngondom mapiüngats atquiaj! Cos wüx ayariüts andeac Teat Cristo, arangaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Quiaj ajüic aaga poch leaw Moisés tüünd naleaing aliün metam.

4

Nguineay Abraham taw wüx asoet

¹ ¿Jow nganüy nguineay apmapiüngats wüx mixejchiiüts Abrahama, nguineay taw asoet neje? ² Cos sitiül Abraham taw asoet nej ajcan arang najneaj, nej alndom merangrangüy wüx, pero naleaing ngome arangrangüy majaw nej Teat Dios. ³ ¿Neol cuane apiüng tiül Mipoch Teat Dios wüx aag ayaja? Apiüng: “Abraham tayar andeac Teat Dios, pares taw asoet nej”, aw. ⁴ Cos sitiül aljane marang najiüt apmangüyeran minajiüt nej, naleaing aag ayaj ngome üündan, aag ayaj ombeat arang najiüt. ⁵ Pero wüx aljane apmüüch omeaats Teat Dios, mapiüng Teat Dios alndom mawün wüx nisoet jangantanej leaw apmayar nej andeac; quiaj Teat Dios apmawün nej asoet cos ayar nej andeac, masey nej ngome aleaic marang para alndom maw wüx. ⁶ Aaga Rey David tandemow wüx aag ayaj aton, cos tapiüng najneajay ajlüy leaw Teat Dios apmawün asoetiw nejiw masey ngondom marangüw nicuajind. ⁷ Rey David tapiüng: Najneajay apac omeaats leaw Teat Dios lamawün nej asoet, nómban lango majüic asoet nej.

⁸ Najneajay apac omeaats leaw Teat Dios lamasaj nej lango majiür nicuajind nisoet, aw.

⁹ ¿Jow nganüy cuane apmapiüngats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngatsa aaga najneajay quiaj, tasoiquivi áagan nipilan judío monlüy circuncidado? ¿Ngwüy aag ayaj aton tasoiquivi ajcüwa nipilan ngome judío leaw ngo majlüyi circuncidado? Lanapiüng Teat Abraham tawün nej asoet

nej Teat Dios cos tayar nej andeac. ¹⁰ ¿Ngüt tajwan asoet nej? ¿Tajwan asoet nej wüx landoj ajlüy circuncidado, ngwüy wüx nganawa? Pues nej tajwan asoet nej wüx nganaw majlüy circuncidado. ¹¹ Abraham tayar andeac Teat Dios, ndoj quiaj tajlüy circuncidado. Aag ayaj tajlüy para majüiquich naleaing lamayar andeac Teat Dios. Cos Teat Dios lamawün nej asoet wüx nganaw majlüy circuncidado, quiaj a Abraham tiün marang atnej nateataran ocueajiw meáwan monyar andeac Teat Dios, ajcüw leawa Teat Dios lamawün asoetiw masey ngo majlüyiw circuncidado. ¹² Aton Abraham arang atnej nateataran ocueajiw meáwan nipilan monlüy circuncidado, para nejiw aton alndom mayariw andeac Teat Dios atnej nej tayar wüx nganaw majlüy circuncidado.

Teat Dios apmarang leawa lamapiüng sitiül mayariiüts andeac nej

¹³ Cos Teat Dios ngome tasaj a Abraham apmüjndiwi mayariw micual nej meáwan iüt leaw almajlüy, ajcan andüjpiw aaga poch tüünd Moisés. ¡Ngwüy! Aag ayaj cos ayacüw omeajtsuw wüx Mipoch Teat Dios marangüw leaw apiüng. ¹⁴ Cos sitiül ajcúwan a nipilan monrang leaw apiüng tiül a poch tüünd Moisés apmüjndiwi leaw lamapiüng Teat Dios, quiaj lango metam mayariiüts andeac Teat Cristo. At leaw Teat Dios lamasaj Abraham apmüüch, lango membeat aton. ¹⁵ Meáwan nipilan leaw ngo marang atnej apiüng tiül mipoch Moisés üuch majcüy Teat Dios. Nganüy sitiül ngo majlüy aaga mipoch Moisés quiaj, nejinguind ngondom majiür asoet wüx aag ayaj.

¹⁶ Leawa Teat Dios lamapiüng apmüüch quiaj, aag ayaj apmüüch jane neyar nej andeac, apmüüch üüchan. Teat Dios apmüüch meáwan micual Abraham. Aag ayaj ngome ajcúwan judíos mondüüb mipoch Moisés, aton apmüjndiwi meáwan nipilan ngome judío leaw lamayariw andeac Teat Dios atnej Abraham tayar, cos nej miteatiiüts. ¹⁷ Aag ayaj apiüng wüx aton tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Lanayac ic merang miteatiw xeyay palpálwüx nipilan”, aw.

Aaga leaw apiüng quiaj, nembeat majaw Teat Dios, aaga Dios leaw alndom mapacüüch alinomb mondeow. Aton nej alndom müüch majlüy cuajantanej masey nganaw majlüy. Aaga Teat Dios quiaj, Abraham tayar nej andeac.

¹⁸ Abraham tayar leaw lamapiüng Teat Dios wüx tapiüng apmajiürüw xeyay micualüw nejiw, masey langondom majiürüw. Nej tayar wüx tasoic: “Apmejiüran xeyay micualan”, ajow. ¹⁹ Abraham ngome tachiw omeaats wüx Teat Dios masey langondom majiürüw micualüw nejiw, cos tayaag nej latang laliüc mandeow, cos laliüc majiür coic miow (100) mineat nej. Aton Sara mintaj nej ngondom majiür micual nej. ²⁰ Abraham ngo machiw omeaats mapiüng ngo maleaing leaw lamapiüng Teat Dios. Nej tüüch gracias Teat Dios, tapac omeaats. ²¹ Nómban tapiüng naleaing Teat Dios alndom marang meáwan leaw lamapiüng apmarang. ²² Cos Abraham tapiüng naleaing apmajlüy meáwan leaw lamasoic, áag Teat Dios tawün nej asoet.

²³ Ngome néjan quiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios taw asoet nej, ²⁴ Aton aag ayaj apiüng wüx icootsa leaw lamayariiüts andeac Teat Dios, áag tapacüüch alinomb Miteatiiüts Jesús. ²⁵ Cos Teat Jesús tayacüch teowixaw nipilan mandeow ingow andeowaats, condom tapacüüch nej Teat Dios alinomb para majlüyiüts atnej nómban ngome aag arangaats nisoet.

5

Nganüy ajaw icoots Teat Dios atnej ngo majiüraats nisoet

¹ Nganüy lango majiüraats nisoet majaw icoots Teat Dios; lamawün asoetiiüts cos ayariiüts andeac nej, aton cos ayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. Najneajay ajlüyiüts lango majcüy majaw icoots, cos aquijüpaats Teat Dios. ² At icootsa ajawaats lamaxomaats xeyay monajneaj wüx nej cos tanaámb ayariiüts andeac nej, ngo macueatiiüts. Xeyay apac omeajtsaats cos ajawaats apmajlüyiüts najneaj maquiüjpaats Teat Dios. ³ Ngome áagan

ayaj, apac omeajtsaats aton masey amon-gochiiüts naél. Cos wüx amongochiiüts naél, ambeol icoots xeyay maiücaats wüx cuajantanej. ⁴ Sitiül icootsa maiücaats wüx alndom mawaats tiül naél; wüx laawaats tiül aaga naél quiaj, quiaj alndom macülliüts leaw aliük miün. ⁵ Aaga leaw teamacülliüts aliük miün quiaj, aag ayaj naleaing apmajlüy atnej lamapiüng Teat Dios. Cos nej xeyay lamajiür icoots lasta, lamüüch icoots majiüraats Nangaj Miespíritu nej tiül omeajtsaats.

⁶ Wüx icootsa nömban ngo majiüraats apacaats, quiaj tatüch a nüt mapiüng Teat Dios, miün Teat Cristo mandeow mawün wüx monrang nisoet. ⁷ Naleaing naél maxoram aljane mandiüm mandeow ingow andeow alinop masey nerang najneaj. ¿Ngwüy naleaingu aljane alndom mapiüng mandeowa ingow andeow nop nerang najneaja? ⁸ Nganüy Teat Dios tajüiquich nguineay nej ajiür icoots lasta, cos tüüch miün mandeow Teat Cristo ingow andeowaats wüx aliün marangaats ngo majneaj. ⁹ Pares nganüy cos Teat Cristo tandeow taw miquiej nej para mawün asoetiiüts, Teat Dios lango majcüy majaw icoots. ¹⁰ Cos icootsa nomb tajcüy majaw icoots Teat Dios; nganüy najneaj majaw icoots, cos Micual nej tandeow ingow andeowaats. Nganüy ajlüyiiüts najneájan maquiüjpaaats Teat Dios, apmawaats wüx asoetiiüts cos Teat Cristo almapac. ¹¹ Ngome áagan, xeyay apac omeajtsaats aton wüx Teat Dios, cos Miteatiiüts Jesucristo tüüch icoots majlüyiiüts nöiquian maquiüjpaaats Teat Dios, lango majcüy majaw icoots.

Adán y Teat Cristo

¹² Cos nisoet tajlüy ningüy wüx iüt imiün wüx nop naxey nenüt Adán, aaga nisoet quiaj üüch mandeowaran. Naw quiaj meáwan nipilan wüx iüt andeowüw, cos meáwan nipilan ajiürüw nisoet. ¹³ Tanomb wüx nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés, meáwan nipilan tarangüw ngo majneaj. Naleaing wüx ngo majlüy mipoch Moisés, nejinguind ngo majmel asoet nej wüx aag ayaj. ¹⁴ Pero naleaing meáwan nipilan tandeowüw ajan wüx Adán aleaw

wüx Moisés, masey ngo majiürüw nisoet atnej leaw tajiür Adán. Aaga Adán quiaj ajlüy landiüm matnej leaw tapiürang aliük.

¹⁵ Leawa Teat Dios üüch icoots, üüchan, aag ayaj xeyay najneaj, ngo matnej leaw Adán tüüch icoots. Cos sitiül meáwan nipilan andeowüw ajcan tarang nisoet nop naxey, aag ayaj Adán, cuantemas nganüy Teat Dios alndom mawün wüx meáwan nipilan, cos nop naxey, aag ayaj Teat Jesucristo xeyay tajiür icoots lasta. ¹⁶ Aaga leaw Teat Dios üüchan icoots, aag ayaj ngo matnej leaw tayac icoots wüx nop naxey wüx tarang nisoet. Cos tajmel asoetiiüts ajan wüx aaga nisoet tarang Adán. Nganüy aaga leaw üüch icoots Teat Dios, üüchan, tüüch icoots masey xeyay nisoet arangaats, cos atquiaj alndom mawasoetiiüts. ¹⁷ Sitiül meáwan nipilan netam mandeow ajan wüx aaga nisoet tarang nop naxey, cuantemas nganüy xeyay nipilan apmapacüw por nop naxey. Ajcüw ayaj leaw lamüjndiwi majiürüw monajneaj, üjndíwan. Lamawün nej asoetiwi Teat Dios cos ayariw andeac nop Teat Naxey aag ayaj Teat Jesucristo. ¹⁸ Atnej nganüy ajlüy noic xeyay ngo majneaj apmamongochiw nipilan, ajcan nop naxey ngo marang leaw apiüng Teat Dios. Atquiaj aton alndom mawasoeteran mapacaran meáwan nüt, cos Teat Cristo xeyay najneaj tarang wüx tandeow wüx cruz. ¹⁹ Cos atquiaj atnej wüx nop naxey ngo marang atnej apiüng Teat Dios, meáwan nipilan lajlüyiw monrang nisoet. Atquiaj nganüy cos nop naxey tarang atnej apiüng Teat Dios, xeyay nipilan apmajlüyiw najneaj majaw nejiw Teat Dios, cos laaw asoetiwi nejiw.

²⁰ Teat Dios tüüch Moisés aaga poch majüiquich ajlüy xeyay nisoet. Naleaing masey nipilan tarangüw xeyay ngo majneaj, Teat Dios tajiür nejiw lasta xeyay. ²¹ Ajawaats meáwan nipilan netam mandeow cos ajiürüw nisoet, pero Teat Dios tüüch icoots mimonajneaj nej, tajiür icoots lasta. Nganüy alndom majlüyiiüts najneaj teombas Teat Dios, mapacaats meáwan nüt tiül cielo, cos Miteatiiüts Jesucristo tandeow mawün asoetiiüts.

6

Por Teat Cristo icoots almapacaats, langome aliünaats tiül nisoet

¹ ¿Cuane apmapiüngaats nganüye? ¿Netam tanaámb marangaats nisoete para alndom majiür icoots lasta Teat Dios? ² ¡Ngwüy ngo matquiaj! Cos ajlüyiiüts atnej landeowaats. ¿Nguineay alndom mandüyiiüts wüx marangaats nisoete? ³ ¿Neol ngo mejawana, meáwan leawa lamayariüts yow, majüiquichaats ajlüyiiüts nöiquian maquiüjaats Teat Cristo, aton tajlüyiiüts nöiquian maquiüjaats wüx tandeowa? ⁴ Cos wüx ayariüts yow ajlüyiiüts atnej tamiüratjaats maquiüjaats Teat Cristo. Ndoj Teat Dios tapacüüch Teat Cristo, cos nej alndom marang cuajantanej najneaj. Atquiaj icoots aton ajlüyiiüts atnej tapacaats alinomb marangaats leaw najneaj, ngo matnej tarangaats nomb.

⁵ Sitiül tajlüyiiüts nöiquian maquiüjaats wüx tandeow, naleaing aton apmajlüyiiüts nöiquian maquiüjaats wüx apmapacaats tiül mondeow atnej tapac. ⁶ Ajawaats meáwan ngo majneaj tarangaats nomb, aag ayaj atnej tamb wüx cruz nöiquian maquiiüb nej ndrom ombas nömban. Aaga nganüy ngo metam mandüyiiüts wüx marangaats leaw ngo majneaj. ⁷ Cos sitiül aljane landeow nöiquian maquiiüb Teat Cristo aag ayaj laaw asoet nej. ⁸ Cos sitiül tandeowaats maquiüjaats Teat Cristo, ajawaats aton alinoic nüt apmapacaats maquiüjaats tiül cielo. ⁹ Ajawaats Teat Cristo tapac imiün tiül mondeow, nej langondom mandeow alinomb, nömban ngondom mandeow. ¹⁰ Cos Teat Cristo wüx tandeow tandrooch ombas meáwan nisoet, ndoj wüx tapac alinomb, tapac majlüy nöiquian maquiiüb Teat Dios. ¹¹ Nganüy icona aton netam meyajcan ijlüyiün atnej nop nandeow, cos nop nandeow langondom marang ngo majneaj. Pero naleaing netam meyajcan lamüüch icon mepacan Teat Dios, cos ijlüyiün nöiquian mequiüjan Teat Cristo.

¹² Nde merangan ngo majneaj leaw andiüm micuerpojan mayac icon wüx, cos nisoet lango marang minatangan, lango metam merangan leaw andiüm. ¹³ At nde

meyacan wüx micuerpojan marang ngo majneaj; ingow aag ayaj ijchan imeajtsan Teat Dios. Nej apmüüch merangan najneaj, cos nganüy ijlüyiün atnej lamapacüüch icon alinomb. At netam meajchiün micuerpojan merangan najneaj atnej Teat Dios andiüm. ¹⁴ Nganüy nisoet langondom müüch icon merangan leaw ngo majneaj, cos langome temeyamban mawün icon wüx aaga poch tüünd Moisés. Icona nganüy ijlüyiün tiül mimonajneaj Teat Dios.

Nop naison marang najiüt ngondom marang andíuman nej

¹⁵ ¿Jow nganüy cuane apmarangaatsa? ¿Ngome apmacueatiiüts arangaats nisoete, cos nganüy lango metam marangaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés ajcan ajlüyiiüts tiül mimonajneaj Teat Diosa? ¡Ngwüy ngondom! ¹⁶ Cos icona ijawan sitiül irangan minajiüt alinop ngondom merangan leaw indiüman; netam merangan leaw apiüng neneay najiüt. Atquiaj aton sitiül apmerangan leaw andiüm micuerpojan ndójwüx apmendeowan. Tengwüy sitiül apmerangan leaw andiüm Teat Dios, nej apmawün isoetiün. ¹⁷ Süüch gracias Teat Dios, cos nganüy ijchan imeajtsan meyariün aaga leawa tequiaacharanan wüx, masey nomb terangan xeyay nisoet. ¹⁸ Temerangan najneaj atnej andiüm Teat Dios; lerowan tiül irangan ngo majneaj leaw terangan nomb. ¹⁹ (Aag ayaj sasaj icon leaw nipilan arang, cos nganaw mejawan nguineay amb leaw teanasaj icon quiaj.) Atquiaj atnej nomb teajchiün micuerpojan majlüy tiül nisoet marang ngo majneaj; atquiaj a nganüy ijchan marang najneaj micuerpojan, marang leaw andiüm Teat Dios.

²⁰ Cos nomb wüx ngondom mecueatiün merangan nisoet, ngondom merangan nicuajind najneaj atnej andiüm Teat Dios. ²¹ ¿Naleaing cuane texoman wüx aaga ngo majneaj terangan nomb leaw üüch icon monxing nganüy? Nicuajind ngo mexoman wüx, cos andüy wüx apmayac icon tiül ngo majneaj meáwan nüt. ²² Nganüy Teat Dios lamawün icon tiül nisoet, lamüüch icon mejlüyiün ocueaj nej. Aag ayaj apmexoman xeyay najneaj

nganüy, ndójwüx apmepacan meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ²³ Cos sitiül aljane tanaámb arang nisoet, wüx apmandeow, quiaj apmangüy xeyay ngo majneaj; pero jane apmayar aaga najneajay leaw Teat Dios üüchan, aag ayaj apmapac meáwan nüt tiül cielo maquiiüb Miteatiiüts Cristo Jesús.

7

Andeac wüx mongoch owix

¹ Xecojow xechijquiaw, sasaj icon leaw ijawan wüx a poch tüünd Moisés. ¿Neol ngo mejawana? Cos wúxan aljane aliün mapac netam marang atnej apiüng tiül mipoch Moisés. ² Moisés tapiüng nop najtaj netam mayar andeac minoj nej wüx aliün mapac. Pero sitiül minoj nej landeow, quiaj nej lajlüyan, lango membeat aaga poch. ³ Nganüy sitiül almapac minoj nej, ndoj nej maquiiüb alinop naxey, aag ayaj atnej nop nejiür minaxey nej. Pero sitiül minoj nej landeow, quiaj nej lajlüyan lango membeat aaga poch quiaj, masey majiür alinop minoj nej, aag ayaj ngome nisoet.

⁴ Atquiaj icona ijlüyiün nganüy, xecojow xechijquiaw, cos wüx Teat Cristo tandeow, icona atnej tendeowan mequiüjpan aton. Nganüy lango metam mendüipiün aaga poch leaw tarang Moisés; ijlüyiün para mendüipiün alinop, aag ayaj Teat Cristo, cos nej tapac alinomb. Atquiaj ijlüyiün para merangan najneaj atnej andiüm Teat Dios. ⁵ Wüx icootsa aliün marangaats leaw andiümdümaats, tandiümaats marangaats ngo majneaj, cos wüx tanguiayiiüts nguineay apiüng tiül a poch tüünd Moisés, quiaj tajüic xeyay ngo majneaj arangaats, aag ayaj andüy wüx apmayac icoots tiül ngo majneaj. ⁶ Nganüy lango metam mandüipiüts aaga poch tüünd Moisés, cos wüx tandeowaats maquiüjpaats Teat Cristo, quiaj lango metam icoots aaga poch quiaj. Nganüy ajlüyiütsan marangaats leaw andiüm Teat Dios. Cos Nangaj Miespíritu nej lamüüch icoots marangaats najneaj, ngo matnej arangaats nomb, wüx arangaats atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

Nisoet ngo mandiüm macueat xic

⁷ ¿Jow nganüy nguineay apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmapiüngaats aaga poch tüünd Moisés quiaj, aag ayaj nisoete? ¡Ngwüy, ngome áag! Cos sitiül ngo majlüy aaga poch tüünd Moisés, xique ngome tajawas cuane nisoet. Sitiül aaga poch tüünd Moisés ngo mapiüng: “Nde mendiümdiüm ocueaj alinop”, ¿nguineay sanajaw sarang nisoet wüx sandiümdiüm ocueaj alinopa?

⁸ Naleaing aaga poch tüünd Moisés tüüch xic najaw wüx apmandiümdiümaran cuajantanej, aag ayaj nisoet, quiaj xique tandiümdiümas cuajantanej. Pero sitiül ngo majlüy a poch tüünd Moisés ngo majaraw cuane nisoet. ⁹ Nomb xique sapiüng salnapac sarang najneaj, cos ngo nayaag ximeaats cuane ajlüy tiül aaga poch tüünd Moisés. Naleaing wüx tateowas aaga poch tüünd Moisés, quiaj tajawas sarang nisoet, sajlüy atnej nop nandeow. ¹⁰ Quiaj tajawas aaga poch tüünd Moisés leaw tajlüy para mambeol mapacaran, tüüch xic nayaag atnej lasandeow. ¹¹ Cos masey aaga poch tüünd Moisés tüüch xic najaw aaga nisoet teanarang quiaj, pero tawaiich xic, cos ngondom nacueat narang.

¹² Naleaing aaga poch tüünd Moisés quiaj, nangaj najneaj; y leaw apiüng netam marangüch, aag ayaj nangaj najneaj aton.

¹³ ¿Jow nganüy, aaga poch tüünd Moisés quiaj masey najneaj, pero tiün müüch xic nandeow tiül ngo majneaja? ¡Ngwüy! Nisoet nerang aag ayaj, tüüch xic nandeow tiül ngo majneaj para majüic sarang nisoet, aag tayamb leaw najneaj mejüiquichay wüx. Cos wüx ajaraw cuane apiüng tiül mipoch Moisés, quiaj ajaraw a nisoet nguineay ngo majneaj ajlüy.

¹⁴ Cos ajawaats aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios neyac. Nganüy xique cos nipilan xic, sarang leaw nisoet andiüm. ¹⁵ Xique ngo najaw neol tarangas leawa sarang, cos ngo narang leawa sandiüm narang, sarang leawa ngo nandiüm narang. ¹⁶ Pero sitiül sarang leawa ngo nandiüm narang, quiaj ajüic aaga poch tüünd Moisés quiaj najneaj. ¹⁷ Atquiaj ngome xique sarang aaga ngo majneaj quiaj, nisoet leaw sajiür tiül ximeaats nerang aag ayaj. ¹⁸ Sajaw

Xíquian quiaj ngondom narang nicuajind najneaj, masey alwüx ximeaats sandiüm narang najneaj, pero naleaing ngondom narang. ¹⁹ Cos ngondom narang najneaj leaw sandiüm narang, sarang ngo majneaj leaw ngo nandiüm narang. ²⁰ Sitiül sarang leaw ngo nandiüm, ngome xique sarang aag ayaj, nisoet leaw ajlüy tiül ximeaats nerang aag ayaj.

²¹ Atquiaj wüx sandiüm narang najneaj, quiaj sayaag aliün nandiüm narang ngo majneaj. ²² Tiül xique, tiül ximeaats sandiüm narang najneaj leaw Teat Dios andiüm. ²³ Pero naleaing sayaag altiül xique alngün ngo majneaj leaw ngo müüch xic narang leaw najneaj sayaag tiül ximeaats. Aag ayaj nisoet leaw üüch xic najlüy atnej nop najlüy tiül manchiüc.

²⁴ ¡Pares xeyay ngo majneaj ximeaats! ¿Nganüy jane alndom mambeol xic nacueat narang aaga ngo majneaj leaw sandiüm? Cos andüy wüx apmambiy xic. ²⁵ Süüch gracias Teat Dios, cos Miteatiiüts Teat Cristo lamambeol xic. Nganüy sayar Mipoch Teat Dios tiül ximeaats, masey xecuelpo aliün mandiüm marang nisoet.

8

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ambeol icoots

¹ Nganüy meáwan mondüüb Teat Cristo lango majmel nicuajind asoetiw. Cos nejiw lango mandiümüw marangüw atnej andiüm micuerpojüw nejiw; nejiw andiümüw marangüw leaw andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ² Cos Dios Nangaj Espíritu, aaga neech icoots mapacaats nóiquian maquiüjpaats Teat Cristo, lamawün icoots tiül nisoet; lango mendeowaats mambaats tiül castigo. ³ Aaga poch tüünd Moisés ngondom mawün wüx ombasaats nisoet, cos nipilan icoots. Naleaing Teat Dios tawün asoetiiüts cos tüüch miün micual nej majlüy nipilan atnej ajlüyiüts. Nej tandem leaw atnej nichech mangüy asoetiiüts. Quiaj tawün meáwan nisoet najlüy wüx ombasaats.

⁴ Atquiaj tarang Teat Dios para alndom marangaats palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, cos lango marangaats

atnej icoyóotsan quiaj andiümaats; nganüy arangaats atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

⁵ Cos jane arang atnej néjan quiaj andiüm marang, aag ayaj ayac wüx omeaats leaw andiüm micuerpo nej. Nganüy jane arang atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ayac wüx omeaats leaw andiüm Nangaj Espíritu. ⁶ Cos sitiül arangaats atnej icoyóotsan quiaj andiümaats, apmüüch icoots mandeowaats mambaats tiül castigo. Nganüy sitiül arangaats atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, apmapacaats meáwan nüt tiül cielo, najneajay apmajlüyiüts. ⁷ Pero jane ayac omeaats wüx leawa néjan quiaj andiüm, Teat Dios ngo majneaj majaw, cos ngo mandiüm mandüüb leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, at ngondom marang. ⁸ Atquiaj jane neyac omeaats wüx marang leaw néjan quiaj andiüm, nómban ngondom majneaj majaw nej Teat Dios.

⁹ Pero nganüy icona nde merangan leaw icoyónan quiaj indiüman. Sitiül naleaing ijiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiül imeajtsan, irangan leaw andiüm Nangaj Espíritu. Nganüy sitiül aljane ngo majiür Nangaj Espíritu tiül omeaats nej, ngome ocueaj nej Teat Cristo. ¹⁰ Nganüy sitiül Teat Cristo ajlüy tiül imeajtsan quiaj imeajtsan almapac cos lamawün isoetiün; pero micuerpojan atnej landeow cos ajlüy tiül nisoet. ¹¹ Sitiül ajlüy tiül imeajtsan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, áag tapacüüch Teat Jesúz alinomb imiün tiül mondeow; pues nej aton apmapacüüch alinomb micuerpojan ijiüran nganüy. Cos Teat Dios apmarang aag ayaj naag Miespíritu nej najlüy tiül imeajtsan.

¹² Nganüy xecojow xechijquiaw, ngo metam marangaats leaw icoyóotsan quiaj andiümaats. ¹³ Cos sitiül apmerangan atnej indiüman icoyónan quiaj, apmendeowan. Nganüy sitiül apmeajchiün mambeol icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios mawün wüx imeajtsan leaw icónan quiaj indiüman merangan, quiaj apmepacan.

¹⁴ Meáwan leaw arang atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ajcüw ayaj micual nejiw Teat Dios. ¹⁵ Cos aaga Nangaj

Espíritu lameajndiün quiaj, ngo müüch icon mermropolitan alinomb mejlüyiün at nejiw najonüw monrang najiüt. Aaga Espíritu lameajndiün quiaj, aag ayaj lamüüch icon mejlüyiün micual icon Teat Dios. Áag nganüy üüch icon mepiüngan: “¡Xeteatiün Teat Dios!”, merawan. ¹⁶ Nejay Miespíritu Teat Dios quiaj, üüch icoots mayajcaats tiül omeajtsaats icootsa ajlüyiiüts micual icoots Teat Dios. ¹⁷ Sitiül ajlüyiiüts micual icoots Teat Dios, quiaj apmüjndiiüts ocueaj Teat Dios. At apmüjndiiüts maquiüjpaaats Teat Cristo nójiquian leaw apmüünd. Sitiül apmamongochiiüts atnej nej tamongoch, quiaj apmajlüyiiüts nójiquian najneajay maquiüjpaaats.

¹⁸ Xique sayaag meáwan leaw apmamongochiiüts ningüy cam, aag ayaj nicuajind, cos ajawaats apmajlüyiiüts xeyay najneaj alinoic nüt tiül cielo. ¹⁹ At meáwan leaw almajlüy tarang Teat Dios, teamacül aaga nüt wüx apmajüiquicharan meáwan micual Teat Dios. ²⁰ Cos meáwan leaw tarang Teat Dios, aag ayaj lango majneaj nganüy, ngo matnej tajlüy nomb. Atquiaj ajlüy ajan wüx tajlüy nisoet, lango majneaj. Naleaing tenguijal acüleran aaga nüt wüx meáwan leaw almajlüy apmajlüy najneajay alinomb. ²¹ Alinoic nüt meáwan leaw Teat Dios tarang lango ndrom ombas, apmajlüy najneajay alinomb, atnej micual Teat Dios. ²² Ajawaats meáwan leaw Teat Dios tarang tanomb, nganüy atnej teamamongoch necoy, atnej nop najtaj amongoch necoy wüx apmawiquiach micual nej. ²³ Ngome nejíwan quiaj amongochiw ngo majneaj nganüy, pero icootsa aton amongochiiüts, masey ajiüraats Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tiül omeajtsaats. Aag ayaj üüch icoots majawaats apmajlüyiiüts najneaj alinoic nüt. Icootsa aiümaats, teamacüliüts aaga nüt wüx Teat Dios apmaquiiüb icoots atnej micual nej, andüy tiül cielo. Quiaj apmajüraats jayats micuerpojaats. ²⁴ Icootsa tajwanaats wüx asoetiiüts cos apiüngaats apmüjndiiüts leawa teamacüliüts. Pues sitiül lamomaaats leawa teamacüliüts, langondom mapiüngaats tealeámban macüliüts aag ayaj. ¿Cos Jane apmacül müünd leawa

lamüünd? ²⁵ Pero sitiül ngo maxomaats majawaats aaga leawa teamacüliüts quiaj, netam maiündaats wüx macüliüts aag ayaj.

²⁶ Atquiaj aton aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ambeol icoots wüx ngo majawaats nguineay apmasajaats Teat Dios wüx atajcaats orar. Quiaj Nangaj Espíritu apmasaj Teat Dios masey ngo maxomaats poch alndom mandeacaats. ²⁷ Teat Dios ajaw omeaatsaran, ajaw nguineay andiüm Nangaj Espíritu wüx atün ocueaj Teat Dios ingow atüniiüts, cos nej arang leaw andiüm Teat Dios.

Apmajntsopiiüts wüx cuajantanej

²⁸ Icootsa ajawaats meáwan leaw amongochiiüts, Teat Dios apmambeol icoots, apmüüch maw najneaj atnej andiüm nej, cos lamapaj icoots mandüjpiiüts, marangaats leawa nej andiüm. ²⁹ Cos meáwan monyar andeac Teat Dios, ajcüw ayaj Teat Dios tarriüd nejiw wüx nganaw majlüyw; tayac nejiw majlüyw atnej ajlüy Micual nej. Aag ayaj tarang Teat Dios para majlüy Teat Cristo ombas nej tiül meáwan monyar andeac Teat Dios. ³⁰ Pues ajcüw leawa Teat Dios tajaw wüx nganaw wijquiamoj apmayariw nej andeac, ajcüw ayaj tarriüd. Ajcüw leawa Teat Dios tarriüd quiaj, aton tawün asoetiw nómbar. At ajcüw leawa tawün asoetiw quiaj, lamüüch nejiw majlüyw najneajay.

³¹ ¿Cuane alndom mapiüngaats wüx aag ayaja? Cos sitiül Teat Dios almaquiiüb icoots, nejinguiind ngondom marang alcuane wüx ombasaats. ³² Teat Dios ngo mapiüng wüx, tüüch mamb wüx cruz micual nej mandeow mawün asoetiiüts; aton ngome apmapiüng wüx müüch icoots meáwan leawa lamapiüng apmüüch. ³³ Jow nganüy ¿jane apmayac nej asoetiw leaw lamarriüd nejiw Teat Dios? Cos Teat Dios nepiüng najneaj ajlüyw maquiüjpüw nej.

³⁴ ¿Jane apmeyac asoetiiütsa? Nejinguiind, cos Teat Cristo tandeow condom tapac alinomb; nganüy ajlüy amb wüx miác Teat Dios niüng tenguijal masaj Teat Dios mambeol icoots. ³⁵ Teat Cristo xeyay ajiür icoots lasta. ¿Nguineay alndom mecueateyooots maquiüjpaaats Teat Cristo? ¿Ngwüy, wüx amongochiiüts naéle? ¿Wüx

amix omeajtsaatsa xeyaye? ¿Ngwüy, wüx ajcüy majaw icoots nipilana? ¿Wüx aiündaaats lopa? ¿Ngwüy, wüx ngo majaüraats apixaatsa? ¿Wüx aliiüts tiül naéle, alndom mandeowaatsa? ¿Ngwüy, wüx ambiyaranaatsa? ³⁶ Wüx aag ayaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Ajcan sayariün indeac, sajlüyiün meáwan nüt atnej laliüc nandeowan; cos sajlüyiün at xicon sap najon mandeow, matsambaran.

³⁷ Pero icootsa, masey amongochiiüts meáwan aaga ngo majneaj quiaj, apmajntsopiiüts wüx cuajantanej naél, cos Teat Dios xeyay ajiür icoots lasta. ³⁸ Pares xique sajaw majneaj, nicuajind ngondom müüch macueat majiür icoots lasta Teat Dios. Masey apmandeowaats, masey aliün mapacaats; ata ángeles, nimeech, tengwüy leaw amongochiiüts nganüy, tengwüy leaw apmamongochiiüts oxep nawiür, ³⁹ leaw ajlüy cawüx tiül cielo, tengwüy leaw ajlüy ningüy wüx iüt, tengwüy cuajantanej leaw tarang Teat Dios; nicuajind ngondom müüch macueat majiür icoots lasta Teat Dios cos Teat Cristo tandeow mawün icoots wüx.

9

Teat Dios tayamb nipilan monaw Israel

¹ Leawa xique teanasaj icon, aag ayaj naleaing, ngo nawaiich, cos sayar andeac Teat Cristo. Aton Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch xic nayaag tiül ximeaats meáwan aag ayaj naleaing. ² Xique xeyay amix ximeaats, ngo majneaj ximeaats. ³ Nguiaj sayaag malüy xique alndom namb tiül castigo ingow ambüw micual xeíüt, ajcüw xecojow, xechijquiaw. ⁴ Teat Dios xeyay lamambeol micual xeíüt cos xicona micual xicon cambaj Israel. Teat Dios lamaquiiüb xicon atanej micual nej, tüüch xexejchiün tanomb majawüw nej atnej noic ran. Aton tayac poch maquiüjpüw, tüüch a Moisés aaga poch müüch nejiw majawüw nguineay netam marangüw. Aton tüüch nejiw mayambüw nej, miglihi nej omeajtsüw, tasaj nejiw aton apmarang meáwan leaw lamapiüng. ⁵ Ajcüwa xexejchiün quiaj, imiün tiül nejiw tajlüy Teat Cristo, tajjür cuerpo atnej meáwan nipilan,

pero maleaing nej Midiosüw meáwan leaw almajlüy. Nej netam masoic najneajay ajlüy meáwan nüt. Amén, atquiaj netam majlüy.

⁶ Teat Dios tarang leaw lamapiüng tiül Mipoch nej apmarang, pero ngome meáwan nipilan micual Israel naleaing nipilan israel nejiw. ⁷ Aton ngome meáwan micual micualüw Abraham naleaing micual nejiw Abraham; cos Teat Dios tasaj Abraham: “Ajcüwa leaw apmasoiquiw naleaing micual, aag ayaj apmajlüyiaw nawüw tiül micual Isaac”. ⁸ Aag ayaj apiüng ngome meáwan leawa naw tiül micual Abraham ajcüw ayaj micual Teat Dios; ngwüy, micual Teat Dios aag ayaj jane Teat Dios lamapiüng apmajlüy micual nej, ajcüw ayaj ateoraw tiül micual Abraham. ⁹ Cos Teat Dios tasaj Abraham: “Wüx apmatüch aaga nüt tapiüngas, saliüc alinomb, quiaj müm Sara apmajür nop micual nej”, aw.

¹⁰ Ngome áagan ayaj, aton wüx müm Rebeca mintaj Isaac tajlüy teomeaats nej micual nej, tajjür micual nej cuüch, micual aweaag Isaac minoj nej. ¹¹ Wüx nganaw wijquiamoj a cuüch, nganaw marangüw nicuajind najneaj nicuajind ngo majneaj; quiaj Teat Dios tarriiid tiül nejiw leawa nej tandium marang micual nej, ngome aag tarang najneaj tengwüy arang ngo majneaj. ¹² Teat Dios tasaj müm Rebeca: “Aaga natang tiül a cuüch quiaj, apmarang minajjüt chingüy”, aj. ¹³ Aag ayaj aton apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos Teat Dios apiüng: “Aaga Jacob sajjür lasta, nganüy aaga Esaú ngo mind najaw”, aw.

¹⁴ ¿Jowa nganüy cuane apmapiüngaats wüx aag ayaja? ¿Apmaiüngaats Teat Dios arang ngo majneaja? ¡Ngwüy ngondom!

¹⁵ Cos Teat Dios tasaj a Moisés: “Sanijür lasta jane xique sandiüm najiür lasta, sanambeol jane xique sandiüm nambeol”.

¹⁶ Aag ayaj ajüiquich nejinguind ngondom maxom monajneaj ocueaj Teat Dios por nejáyan quiaj andiüm, at ngome ajcan alcuane arang, aag ayaj cos Teat Dios tandium majiür lasta. ¹⁷ Wüx aag ayaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos Teat Dios tasaj a Moisés masaj a Faraón, aaga natang

nenajiüt tiül Egipto: "Tayacas ic merang natang nenajiüt, najüiquich wüx imbas nguineay xique alndom narang cuajantanej sitiül ngo marangüch atnej sandiüm. Aag ayaj sanarang para alndom manguiayiw wüx xique meáwan nipilan wüx iüt", aw Teat Dios. ¹⁸ Atquiaj ajüic nguineay Teat Dios ajiür lasta jane andiüm majiür lasta, aton Jane nej andiüm müüch madam omeaats, aag ayaj üuch madam omeaats.

¹⁹ Jondot aljane apmasaj xic: "Sitiül naleaing aag ayaj, ¿neol Teat Dios ayac asoet nipilan wüx arangüw ngo majneaja? cos ngondon mbiüjlam leaw andiüm Teat Dios", maj xic. ²⁰ Pero nde mepiüng aag ayaj, ¿cos cuane ic mendium mengoch andeac Teat Diosa? Jondot nop xor mendeac masaj nerang nej: "¿Neol terang xic atcüy?" maj. ²¹ Nop nerang xor alndom marang leawa nej andiüm marang. Nej alndom marang nop xor natsüyyay ombas, aton alndom marang alinop nawan tiül ndeor, quiaj ngo matsüyyay ombas.

²² Atquiaj Teat Dios aton alndom müüch majaw nipilan nguineay nej alndom marang leawa nej andiüm. Naleaing nej aíuc wüx leaw arangüw monrang ngo majneaj, pero aton nganaw müüch mamongochiw ngo majneaj ajcüwa nipilan leawa laliük mandroocheran ombasüw. ²³ Teat Dios arang aag ayaj majüiquich nguineay nej xeyay najneaj arang wüx ombasaats, cos lamajiür icoots lasta; at lamapiüng majlüyiiüts micual nej icoots, majlüyiiüts najneajay tiül cielo. ²⁴ Teat Dios tayamb icoots aton, ngome ajcúwan a nipilan judío; tayamb nipilan ngome judío aton. ²⁵ Atnej tapiüng Teat Dios tiül a nawiig tarang Oseas:

Leawa tanomb ngome xenipilan, nganüy sanasajüw xenipilan;
at ajcüwa leaw ngo najiürüw lasta nomb,
nganüy sanajiürüw lasta.

²⁶ Aton niüng tasajasüw: "Ngome xecambaj icon",
nganüy sanasajüw xecual icon, cos xique
Dios almapac.

²⁷ Pero Isaías tandeac wüx nipilan israel aton, wüx tapiüng: "Masey apmajlüyiw xeyay micual micualüw Israel atnej wiiüd

mbeay ndec, pero naleaing nejiw napateayiw apmawüw wüx asoetiw. ²⁸ Cos Teat Dios najénan apmajaw wüx ombasüw meáwan nipilan; apmüüch mamongoch ngo majneaj jane ngo mayar nej andeac", aw. ²⁹ Wüx aag ayaj nde tanomb tandeac Isaías wüx tapiüng:

Sitiül Teat Dios najlüy tiül cielo y nerang cuajantanej, ngo mawün wüx nejinguind majlüyiw micual nej,
quiaj xicona landroj ximbasan atnej meáwan nipilan tiül ajcüwa cambaj Sodoma y Gomorra ndrot ombasüw.

Alndom mawüw wüx asoetiw nipilan judío

³⁰ ¿Cuane apmapiüngaats nganüy? Sandiüm nasaj icon, ajcüwa nipilan leaw ngome judíos nganüy alndom maw asoetiw nejiw nómbar. Masey ngome nejiw ayambüw aag ayaj, pero naleaing apmaw asoetiw nejiw sitiül apmayacüw omeajtsüw wüx Teat Dios. ³¹ Pero ajcüwa nipilan israel leaw teamarangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, nejiw ngondon maw asoetiw nejiw wüx aag ayaj. ³² ¿Pero neola? Cos nejiw masey teamarangüw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, ngo mayacüw omeajtsüw wüx Teat Dios. Arangúwan, cos lasap ombasüw wüx cuajantanej leaw arangüw. Ngo mandiümüw mayariw andeac Teat Cristo, aaga apiüng tiül Mipoch Teat Dios nascioic "noic piedra najtocharan wüx". ³³ Aag ayaj apiüng Teat Dios tiül Mipoch nej, cos apiüng:

Xique sanayac wüx tiük nenüt Sion noic piedra najtocharan wüx, na jmiücaran wüx; jangantanej leaw apmayar nej andeac, ngome apmaxing.

10

¹ Xecojow xechijquiaw, xique naleaing sayac wüx ximeaats malüy nipilan israel mawüw wüx asoetiw nejiw, pares satün ocueaj Teat Dios mambeol nejiw. ² Xique alndom napiüng nejiw xeyay ayambüw Teat Dios atnej ajlüyay marangüw, pero aag ayaj ngo matnej apiüng Teat Dios. ³ Nejiw ngo majawüw nguineay Teat Dios tarang

para mawün asoetiw nejiw. Apacüw wüx andiümüw marangüw cuajantanej leaw ajlüyay marangüw para mawün wüx asoetiw nejiw. Áag ngo mandiümüw marangüw atnej apiüng Teat Dios. ⁴ Cos Teat Cristo tarang meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Teat Moisés, nganüy meáwan monyar nej andeac, apmaw wüx asoetiw nómbar.

⁵ Teat Moisés tarang tiül mipoch nej mapiüng nguineay alndom majlüyaran najneaj teombas Teat Dios, cos tapiüng: "Jane apmarang palan meáwan leaw apiüng tiül a poch cam apmapac". ⁶ Nganüy leaw tapiüng nguineay Teat Dios alndom mawün asoetiiüts ajcan ayariüts andeac Teat Cristo apiüng: "Nde mepiüngan tiül imeajtsan: ¿Jane apmamb cawüx tiül cielo? —cos aag ayaj atnej para müüch miün Teat Cristo alinomb—; ⁷ tengwüy mepiüngan: ¿Jane apmamb tiüta?" —cos aag ayaj atnej majtep Teat Cristo alinomb imiün tiül mondeow. ⁸ ¿Nguineay apiüng aag ayaja? Apiüng: "Aaga poch leaw alndom mawün isoetiün, aag ayaj ajlüy tiül imeajtsan, indeacan wüx". Aaga poch quiaj leawa sasajan icon netam meyariün, meyacan wüx imeajtsan. ⁹ Cos sitiül apmeipiüng Teat Jesús, aag ayaj Cristo nej leawa tapiürang aliüc, aton sitiül mepiüng tiül imdeaats Teat Dios tapacüüch nej naw tiül mondeow, quiaj apmeriow wüx isoet, lango meamb tiül castigo. ¹⁰ Cos wüx nop ayar andeac Teat Jesús con omeaats, quiaj Teat Dios lajneaj majaw nej. Pero aton netam masaj nipilan nguineay tawün nej wüx Teat Jesucristo.

¹¹ Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: "Meáwan monyar andeac Teat Cristo, ngome apmamongoch alngün monxing", aw. ¹² Teat Dios ngo mayac nipilan judío pálwüx, nganüy pálwüx nipilan griego, cos nop Dios ajlüy ocueaj meáwan nipilan; nej xeyay ambeol meáwan monyambüw nej. ¹³ Aag ayaj aton apiüng tiül Mipoch Teat Dios: "Meáwan Jane apmasaj Teat Dios mawün nejiw wüx, aag ayaj apmaw asoetiw nejiw". ¹⁴ Sitiül nganaw mayariw andeac Teat Cristo, ¿nguineay alndom masajüw Teat Cristo mawün nejiw wüxe?

Sitiül nganaw manguiayiw wüx Teat Cristo, ¿nguineay alndom mayariw andeac neje? At sitiül nejinguind ngo mamb masaj nejiw, ¿nguineay apmanguiayiw wüx neje? ¹⁵ Cos sitiül ngo müjndiw mambüw, ¿nguineay alndom mandeacüw wüx neje? Wüx aag ayaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios: "¡Najneajay oleaj, najneajay arang leaw apmamb masaj nipilan aaga najneaj poch leaw apiüng nguineay Teat Dios alndom mawün nipilan wüx asoetiw!"

¹⁶ Pero naleaing ngome meáwan nipilan ayariw aaga najneajay poch, cos atnej tapiüng teat Isaías: "Teat Dios, nejinguind ngo mayar sandeacan", aw. ¹⁷ Pues jangantanej alndom mayar aaga najneajay poch wúxan anguiay; y nipilan apmanguiayiw aaga najneajay poch wüx aljane apmasaj nejiw wüx Teat Cristo.

¹⁸ Nganüy sapiüng: ¿Neol, nganaw manguiayiw andeac Teat Dios ajcüwa nipilan? ¡Naleaing nejiw lamanguiayiw! Cos aag ayaj aton apiüng Mipoch Teat Dios: Meáwan nipilan tiül palpálwüx cambaj lamanguiayiw andeacüw nejiw, y aaga poch quiaj tanguiayaran meáwan wüx a iüt cam.

¹⁹ Pero sapiüng alinomb: ¿Jow Israel, ngo majawüw wüx aag ayaja? Ngwüy tajawüw, cos Teat Dios tapiüng tiül aaga poch tüünd Moisés: Xique sanüüch icon mejcüyiün wüx om-basuw alinoic nipilan imiün alinoic iüt; sanüüch icon mejcüyiün mejawan ajcüwa nipilan ngo mandiümüw manguiayiw wüx Teat Dios.

²⁰ Aton Teat Isaías tapiüng: Ajcüwa nipilan leaw ngo mayambüw xic, taxomüw xic; y leaw ngo matüniw manguiay wüx xique, tütchiüs majawüw xic.

²¹ Teat Isaías wüx andeac wüx Israel, apiüng: "Pal nüt tandiquias xiwix napajüw mandilileaw mayambüw xic, pero nejiw ngo mandiümüw, ngo mayariw sandeac", aw Teat Dios.

11

Altiül nipilan israel tawüw wüx asoetiw

¹ Nganüy sanatün nanguiay icon: ¿Cuane ipiüngan, naleaingue, Teat Dios lango mandiüm micambaj neje Israel? ¡Ngwüy ngome atquiaj! Cos xique aton nawas tiül nipilan israel, acualaats xic teat Abraham, nawas tiül micual teat Benjamín. ² Teat Dios ngome lamacueat minipilan nej, cos nde tanomb tayamb nejiw. ¿Ngwüy ngo mejawan nguineay apiüng teat Elías tiül Mipoch Teat Dios wüx nej tasaj Teat Dios wüx aaga ngo majneaj arangüw Israele? ³ Tapiüng: “Teat Dios, lamambiyaw ajcüwa monxey mondeac indeac, lamajarrijchaw meáwan miartül, y xíquian quiaj saliün napac, pero andiümüw mambiyaw xic aton”, aw. ⁴ Pero Teat Dios tapiüng: “Aliün najiür ayaíw mil nipilan leaw ngo maquiejliw micosüw nejiw teombas aaga narangüch dios nenüt Baal”, aw Teat Dios. ⁵ At nganüy aliün majlüy noic ajlüy nipilan leaw Teat Dios tarriiid nde ajneaj omeaats, andiüm mambeol nejiw. ⁶ Cos Teat Dios tajíür nejiw lasta, quiaj tayamb nejiw majlüyiw micual nej; y wüx arang aag ayaj, quiaj ajüic nejiw ngo marangüw nicuajind para maxomüw aaga monajneaj quiaj. Cos sitiül aljane netam marang aleaic, quiaj ajüic ngome úandan.

⁷ ¿Condom cuane apmapiüngaats? Alndom mapiüngaats altiül nipilan israel tandiümüw maw asoetiw nejiw, pero ngo maxomüw; áagan ajcüwa leaw Teat Dios tarriiid, tajwan asoetiw nejiw; pero altegüy nipilan tadam omeajtsüw. ⁸ Atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Teat Dios tüüch nejiw majlüyiw atnej ngondom mayambüw omeajtsüw wüx nej; ajlüyiw atnej nop somb ngo maxom majaw; ajlüyiw atnej nop laag ngo manguiay. Atquiaj aliün majlüyiw nganüy”, aw. ⁹ Aton teat David tapiüng wüx nejiw:

Ich mandrooch nej ombasüw, cos palüy ambüw tiül nangos nüt.

Ich mandeowüw atnej cüet andeow wüx asap nej ndoc wüx ngo mateots andeow.

Ich mamongochiw leaw netam nejiw.

¹⁰ Ich majlüyiw atnej nesomom oniüjcüw, ngo majawüw cuane teamarangüw.

Ich mamongochiw ngo majneaj meáwan nüt atnej nop naxey anmejquien wüx amal naúm.

Nguineay alndom mawüw wüx asoetiw nipilan ngome judío

¹¹ Nganüy satün nanguiay: ¿Jowa cambaj Israel, ajcan ngo mayariw andeac Teat Dios, lamacueat nejiw nómbar? ¡Ngwüy ngo matquiaj! Cos nejiw tarangüw ngo majneaj, ngo mayariw andeac Teat Cristo, quiaj Teat Dios tawün wüx asoetiw xeyay nipilan ngome judío. Atquiaj tarang Teat Dios müüch mandiümüw a nipilan judío mawün nejiw wüx asoetiw Teat Dios. ¹² Sitiül ajcan nipilan judío ngo mayariw andeac Teat Cristo, pares Teat Dios tawün wüx asoetiw xeyay nipilan ngome judío, ¡cuantemas wüx nejiw apmayariw andeac Teat Cristo xeyay najneajay apmajlüiy!

¹³ Nganüy icona ngome nipilan judío icon, sanasaj icon Teat Dios tayac xic namb nasaj icon wüx Mipoch Nej, xique sayac wüx ximeaats narang najneaj leaw tüjndiüs narang. ¹⁴ Xique sandiüm, malüy micual xeíüt majawüw nguineay iyamban Teat Cristo, y mandiümüw aton mayariw andeac nej, para mawüw wüx asoetiw.

¹⁵ Teat Dios tawün wüx asoetiw xeyay nipilan ngome judío, cos nej tacueat a cambaj Israel. Jow nganüy wüx Teat Dios apmawün wüx nipilan judío, ¿nguineay apmajlüy? Apmajlüy najneajay, atnej wüx apacaran jane landeow. ¹⁶ Sitiül aaga pan narangüch ombas apmajmel marang nichech ocueaj Teat Dios, pues aldemas pan nangaj aton. Sitiül noic owil xiül almapac y nangaj mioxiich nej, mipüüig nej aton almapac, nangaj.

¹⁷ Altíül nipilan judío ajlüyiw atnej noic owil najneaj xiül nenüt olivo; nganüy icona nipilan ngome judío ijlüyiün atnej noic owil olivo najntsopeáyan tiül xiül. Pues tandojquiüt mipüüig a najneaj xiül olivo quiaj, condom tapech mipüüig najntsopeáyan xiül wüx aaga najneaj xiül quiaj. Nganüy almapac mipüüig aaga najntsopeáyan xiül cos ayar miyow mioxiich aaga najneaj olivo quiaj. ¹⁸ Nganüy icona nipilan ngome judío, nde merangrayon wüx mejawan nipilan judío.

Ich leaam imeajtsan aaga newün isoetiün ngome naw tiül icona; mioxich nej niplan judío. Icona ngo meajchiün mapac aaga xiül; más naleaing mioxich aaga najneaj xiül üch icon mepacan.

¹⁹ Jondot nganüy icona niplan ngome judío apmepiüngan: “Naleaing, pero Teat Dios tandooig talox ninguiün niplan judío para mapech xicon wüx; nganüy sajlüyiün najneajay ngo mat nejiw”, merawan.

²⁰ Naleaing, pero icona ngome alwüx ijneajiün, cos Teat Dios tandooig nejiw, tacueat nejiw ajcan ngo mayariw andeac. Nganüy icona, Teat Dios lamawün icon wüx isoetiün cos teyariün andeac nej. Pero nde merangrangayon mejawan nejiw, netam mermbolan mendüyiün Teat Dios.

²¹ Cos sitiül Teat Dios ngo majiür lasta mawün wüx omeaats nej leawa tarangüw niplan judío, cuantemas te icona ngome apmajiür icon lasta sitiül ngo Meyariün nej andeac. ²² Nganüy ich leaam imeajtsan Teat Dios xeyay najneaj omeaats, pero at aton alndom majcüy, mapaj ocueajiiüts. Naleaing xeyay tajcüy majaw Jane ngo mayar nej andeac, pero tajiür icon lasta. Nej ngome apmacueat majiür icon lasta sitiül tanaámb Meyariün andeac nej, pero sitiül ngwüy, nej apmacueat icon aton. ²³ Pues nejiw niplan judío, ndot apmandilileaw mayariw andeac Teat Dios, nej apmaquiiüb nejiw mambeol nejiw alinomb. Aag ayaj atnej apmapech nejiw alinomb tiül aaga najneaj owl olivo. Cos Teat Dios alndom marang leaw niplan ngondom marang. ²⁴ Sitiül Teat Dios lamaquiiüb icon leaw ngome judío, mejlüyiün micual nej nöiquian mequiüjan niplan judío cos teyariün nej andeac; cuantemas nganüy apmaquiiüb alinomb niplan judío leawa tacueat, sitiül apmayariw nej andeac.

Ndójwüx a cambaj Israel apmajwanüw wüx asoetiw

²⁵ Xechijquiaaw xecojow, xique sandiüm nüüch icon mejawan leaw Teat Dios ngo müüch icon mejawan nde tanomb; pero nde mepiüngan icona xeyay lerndüyiün. Cos netam mejawan masey altiül niplan judío xowüy ladam omeajtsuw nganüy;

pero aag ayaj apmajlüy leaw apalam Jane apmayariw andeac Teat Dios monaw tiül niplan ngome judío. ²⁶ Condom Teat Dios apmawün wüx asoetiw cambaj Israel, atnej nomb tapiüng Teat Dios tiül minawiig nej, cos apiüng:

Aaga newün wüx asoeteran aliüc imiün Sion,

quiaj apmawün asoetiw meáwan micual a Jacob, macueatiw arangüw ngo majneaj.

²⁷ Quiaj apmümb majlüy meáwan leaw tasajüw apmajlüy,

wüx sanawün asoetiw nejiw.

²⁸ Cos cambaj Israel ngo mayariw nej andeac, áag tacueat nejiw Teat Dios, quiaj tawün icon wüx isoetiün. Naleaing Teat Dios aliün majiür lasta Israel cos tarriiid mixejchiw nejiw. ²⁹ Teat Dios ngo mangowüüch leaw nej lamapiüng apmarang, cos leawa nej lamapiüng apmüüch, aag ayaj apmüüch. At leaw nej lamapiüng micual nej, aag ayaj micual nej. ³⁰ Icona niplan leaw ngome naw tiül Israel, icona nomb ngo Meyariün andeac Teat Dios, pero nganüy lamajiür icon lasta, cos niplan judío ngo mayariw nej andeac. ³¹ Nganüy icona lamajiür icon lasta Teat Dios cos niplan judío ngo mayariw andeac nej. Ndoj nejiw apmajiürüchiw lasta atnej tajiür icon lasta Teat Dios. ³² Teat Dios tacueat meáwan niplan leaw ngo mayariw nej andeac. Condom meáwan atotow tajiür nejiw lasta.

³³ Quiaj ajawaats nguineay Teat Dios xeyay najneajay ajlüy, xeyay nendüy, xeyay axom omeaats. Nejinguind ngondom majaw nguineay teamapiüng apmarang, cuane apmarang. ³⁴ “Jane ajaw cuane alwüx omeaats nej Teat Diosa, ngwüy Jane nesaj nej cuane netam maranga? ³⁵ Jane alndom mangüy Teat Dios, müüch nej cuajantaneje?”

³⁶ Nejinguind, cos meáwan leaw almajlüy naw teowix nej, nej tarang; alteowix nej meáwan leaw almajlüy. Pares netam mayarich andeac Teat Dios meáwan nüt. ¡Amén!

12

Netam marangaats casa Teat Dios

¹ Nganüy xecojow xechijquiaw, cos Teat Dios lamüüch icoots xeyay mimonajneaj nej, áag sasaj icon nganüy netam meajchiün Teat Dios imeajtsan y micuerpojan, para mejlüyiün at icon noic nichech almapac, mejlüyiün nangaj, atnej andiüm Teat Dios. Cos aag ayaj najneajay majaw Teat Dios merangan. ² Nde mendüjpiün wüx merangan ngo majneaj atnej arangüw meáwan nipilan nganüy cam. Netam mengowüjchiün meáwan ngo majneaj leaw iyajcan tiül imeajtsan, merangan najneaj, ngo matnej irangan nomb. Cos atquiaj alndom mejawan cuane andiüm Teat Dios merangan. Nej andiüm merangan najneaj, merangan palan; aag ayaj andiüm majaw.

³ Por mimonajneaj nej Teat Dios tayac xic nasaj icon: Nejinguin tiül icona nde mapiüng tiül omeaats nej alwüx ajaw ngo matnej alinop. Netam meyajcan icona ijawan atow nej Teat Dios lamüüch anopnop majaw leaw netam majaw, para merangan leawa nej andiüm. ⁴ Cos atnej icootsa ajawaats, micuerpojaats ajiür oleaj, ajiür owix, ajiür omal, ajiür oniiüg, ajiür olaag, ajiür oxing, ajiür ombeay, pero ngome meáwan aag ayaj noic nej arangüw. ⁵ Atquiaj aton icootsa, masey xeyay ajlüyiiüts, pero ajlüyiiüts nöiquian wüx Teat Cristo, atnej majlüyiiüts nop nipilan.

⁶ Aton cos Teat Dios lamajiür icoots lasta, lamüüch icoots anopnopoots cuane alndom marangaats palpálwüx. Netam marangaats atnej lamüüch icoots Teat Dios marangaats. Sitiül Teat Dios lamüüch nop mandeac andeac nej, netam mandeac leaw Teat Dios asaj nej, nde mayac wüx. ⁷ Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas mambeol, ich mambeol najneajay. Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas maquiaach, ich mayac omeaats wüx aquiaach. ⁸ Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch alinop ndoj ombas müüch mapac omeaats alinop, ich müüch mapac omeaats alinop najneajay. Tengwüy sitiül aljane lamüüch nej Teat Dios majiür, ich mapac omeaats mambeol

leaw ngo majiür. Tengwüy sitiül Teat Dios lamüüch aljane marang natang, ich mayac omeaats wüx marang atnej netam. Aton sitiül aljane lamüüch nej Teat Dios majiür lasta alinop, ich mapac omeaats wüx mambeol.

Leaw netam marangüw monyar andeac Teat Cristo

⁹ Ijiüran lasta meáwan nipilan conimeajtsan, nde merangan. Nde mendiüman merangan leaw ngo majneaj, ngwüy irangan leawa najneaj. ¹⁰ Aton ijiürayon lasta nop alinop atnej mejiüran micojon michijquian, ermbeolayon.

¹¹ Leaw irangan, iyacan wüx imeajtsan merangan najneaj. Nde merangan anch wüx irangan minajiüt Teat Dios.

¹² Ich mapac imeajtsan, icüliün Teat Cristo imiün tiül cielo. Netam meiücan wüx imongochiün ngo majneaj, tanaámb itajcan orar, nde mecueatiün.

¹³ Imbeolan monyar andeac Teat Dios sitiül aljane ngo majiür. Ijchan maxood iniüngan monyar andeac Teat Dios napeay miün.

¹⁴ Nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas nipilan leaw arangüw ngo majneaj wüx imbasan, itüniün majiürüw mimonajneaj Teat Dios, nde mepajchan nejiw.

¹⁵ Ich mapac imeajtsan mequiüjan leaw apac omeaats, at jane ajiünts, ijiüntsan mequiüjan aton.

¹⁶ Ijlüyiün nöiquian nop alinop, nde merangrangayon atnej alwüx ijawan, pero ijlüyiün at icon nipilan leaw ajüic ngo membeat. Nde mepiüngan tiül imeajtsan icona nerndüyiün.

¹⁷ Nde merangan ngo majneaj wüx ombas Jane arang ngo majneaj wüx imbasan; iyamban imeajtsan nguineay merangan leaw najneaj majaw nipilan.

¹⁸ Ipakan wüx sitiül alndom mejlüyiün najneaj mequiüjan meáwan nipilan.

¹⁹ Xecojow xechijquiaw, sitiül aljane arang ngo majneaj wüx imbasan, nde mepalüchiün ombas. Ich majlüy, Teat Dios apmepalüch. Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Xique sanüüch mangüy, xique sanapalüch ombas”, aw. ²⁰ Aton apiüng: “Sitiül aljane najcüy majaw ic mind üet,

pues iich; tengwüy sitiül mind anganeow yow, iich manganeow. Cos wüx apmerang aag ayaj, quiaj apmaxing xeyay cos terang wüx ombas najneaj”, aw. ²¹ Nde meaach majntsop ngo majneaj wüx imbas; netam merang najneaj masey aljane arang ngo majneaj wüx imbas.

13

¹ Meáwan nipilan netam mayar andeacüw monajiüt. Cos Teat Dios neyac nejiw, nej neech nejiw majiürüw najiüt. ² Jane ngo mayar andeacüw monajiüt, aag ayaj ngo mayar andeacüw leaw tayac nejiw Teat Dios. Jane ngo mayar andeac monajiüt, nejiw apmamongochiw ngo majneaj. ³ Nop nerang najneaj ngo metam mimbol mandüy monajiüt; pero nop nerang ngo majneaj netam mimbol mandüy monajiüt. ¿Jowa ique, ngo mendiüm mermbol mejaw monajiüta? Pues irang najneaj, quiaj monajiüt apmandeacüw najneaj wüx imbas. ⁴ Teat Dios tayac nejiw mambeolüwic, pero sitiül apmerang ngo majneaj, quiaj netam mermbol; cos monajiüt alndom müjchiw ic memongoch ngo majneaj. Teat Dios tüüch nejiw marangüw aag ayaj; tayac nejiw müjchiw mangüiyw monrang ngo majneaj leaw arangüw. ⁵ Netam meyariün andeacüw monajiüt, ngome ajcan ermbolan müjchiw icon memongochiün ngo majneaj, netam merangan cos tiül imeajtsan ijawan netam merangan najneaj. ⁶ At netam mengüyiün leaw atüniw ocueaj cambaj, cos Teat Dios tayac nejiw marangüw najiüt ocueaj cambaj.

⁷ Ingüyiün meáwan leaw ijüchiün. Netam memiüçüchiün leaw atüniw; at netam memiüçüchiün leaw netam mengüyiün monajiüt. Aton leaw netam meyariün andeac, iyariün andeac; leaw netam mesajan najneajay ajlüy, netam mesajan najneajay ajlüy. ⁸ Nde mejüchiün alinop, aton netam mejiüran lasta nipilan meáwan nüt. Cos leaw ajiür lasta alinop, aag ayaj arang palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁹ Cos tiül aaga gajpowüw poch apiüng: “Nde mejiür minajtaj, nde mejiür minaxey, nde membiy nipilan, nde merneed, nde mewüy ombasarán, nde mendiümdiüm ocueaj alinop”, aw.

Meáwan aaga poch quiaj, at altegüy poch leaw alíünan, aton apiüng andüy wüx aaga poch leaw apiüng: “Netam mejiürayon lasta atnej iquiáyan quiaj merjiürüy lasta”, aw. ¹⁰ Cos sitiül ajiürayoots lasta, quiaj ngo mandiümaats marangaats ngo majneaj wüx alinop. Aag ayaj ajüiquich sitiül ajiürayoots lasta, quiaj arangaats palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

¹¹ Aag ayaj netam marangaats, cos ajawaats acüliüts tiül nipilan monrang ngo majneaj. Nganüy netam mapacaats, cos Teat Cristo aliüc mawün icoots wüx, laliüc matüch a nüt mapeay, ngo matnej wüx nüt ayariüts andeac nej. ¹² Minütiiüts ajlüyiiüts ningüy wüx a iüt cam, aag ayaj tequech atnej noic ongwiiüts. Aaga nüt aliüc Teat Cristo laliüc matüch. Nganüy netam macueatiiüts marangaats meáwan ngo majneaj arangüch tiül pojniün, marangaats leaw najneaj arangüch tiül ran. ¹³ Netam marangaats leaw najneaj atnej majlüyiiüts tiül ran. Ngondom mangüniüts majlüyiiüts tiül alngün nangos nüt, ngondom majiüraats minajtajaats, minaxeyiiüts. At ngondom mitsojoots micuerpojaats, marangaats cuajantanej ngo majneaj. At ngondom majcüyiiüts majaawaats nop alinop, ngondom mayajcaats ngo majneaj ajcan ngo majiüraats leaw ajiür alinop. ¹⁴ Ingow aag ayaj, netam müjchiiüts nejay Teat Cristo mambeol icoots ngo mayacaats omeajtsaats wüx ajiürwa ngo majneaj quiaj leaw micuerpojaats andiüm mayac icoots wüx.

14

Nde mendeac wüx ombas alinop

¹ Sitiül aljane lamayar andeac Teat Cristo, pero naleaing nganaw majaw xeyay, iquiüjpan najneájan tiül icona, nde mendeacndeacan wüx leaw nej nganaw majaw. ² Cos altiül ajaw alndom müeteran matsaramb cuajantanej, pero altiül leaw nganaw majaw xeyay wüx Mipoch Teat Cristo, apiüng áagan soex alndom müeteran. ³ Jane lamajaw alndom müeteran matsaramb cuajantanej, ngondom maneoc ombas leaw ngo müet meáwan aag ayaj. At leaw ngo müet meáwan aag ayaj ngondom

mandeac ngo majneaj wüx ombas leaw üet cuajantanej, cos Teat Dios lamawün nej asoet aton. ⁴ Nganüy sanasaj ic, ¿neol tendeac ngo majneaj wüx ombas nop nerang minajiüt alinopa? Ngo majneaj mendeac aag ayaj, cos nej ngome minajiüt arang, nej arang minajiüt Teat Dios. Sitiül nej arang najneaj tengwüy arang ngo majneaj, Teat Dios apmajaw wüx aag ayaj, ngome ique. Nej alndom marang najneaj, cos Teat Dios apmambeol nej.

⁵ Nop apiüng noic nüt alwüx atam mayambüch Teat Dios ngo matnej alinoic; pero alinop apiüng: Ngwüy, meáwan nüt atanej ajlüy, aw. Naleaing, wüx aag ayaj meáwan anopnop ich marang leaw nej ayaag tiül omeaats najneaj. ⁶ Cos leaw nepiüng noic nüt alwüx atam mayambüch Teat Dios, aag ayaj najneaj, ngo majiür nicuajind, cos ayamb Teat Dios. At leaw nepiüng meáwan nüt atanej alndom mayambüch Teat Dios, aag ayaj najneaj aton, cos ayamb Teat Dios. Aton leawa andüy matsamb cuajantanej natsambaran, aag ayaj najneaj majaw Teat Dios, cos üüch gracias Teat Dios, at leaw ngo mandüy matsamb leaw natsambaran, aag ayaj najneaj aton majaw Teat Dios, cos nej üüch gracias Teat Dios wüx apmüet.

⁷ Nejinguind icootsa ngondom mapiüngaats icóotsan quiaj nguineay apmapacaats oxep nawiür, at nguineay apmandeowaats. ⁸ Cos sitiül almapacaats, alndom marangaats leawa Teat Dios andiüm; sitiül apmandeowaats, aag ayaj cos Teat Dios andiüm. Atquiaj masey almapacaats masey landeowaats ajlüyiiüts ocueaj Teat Dios. ⁹ Cos Teat Cristo tandeow ndoj tapac alinomb para marang natang ocueajiw meáwan nipilan, masey landeow, masey almapac.

¹⁰ ¿Jowa ique, neol teyambyamb cuane asoet alinopa? ¿Neol teneoc ombasuw micojow michijquiawa? Cos ajawaats alinoic nüt apmajlüyiiüts nöiquian niüng ajlüy Teat Cristo, majaraw wüx cuane tarangaats.

¹¹ Atquiaj ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng:

Cos naleaing xique salnapac, meáwan nipilan apmaquiejiw micosuw nejiw

tiximbas.

Meáwan anopnop apmapiüngüw xique Teat Dios, aw.

¹² Quiaj meáwan anopnopoots netam masajaats Teat Dios cuane tarangaats.

Nde Meyac wüx marang ngo majneaj alinop

¹³ Pares netam macueatiiüts mayambambaats nisoet wüx ombas nop alinop. Netam mayambaats nguineay marangaats najneaj, ngana müjchiiüts majtoch alinop micojoots michijquiaats, müjchiiüts majiür nisoet. ¹⁴ Xique sayaag meáwan natsaramb najneaj matsambaats, cos Teat Jesúz lamüüch xic nayaag atquiaj. Pero naleaing, aljane nepiüng almajlüy natsaramb ngondom matsamb, quiaj ngo majneaj sitiül nej apmatsamb aag ayaj, cos netam marangüch leaw apiüng omeaats. ¹⁵ Sitiül icona wüx itsamban cuajantanej, quiaj alinop mihermanojan apmamix omeaats, quiaj apmajüic icona ngo mejiüran nej lasta. Ijawan, nde meajchiün majcüy wüx leaw iretiün, ngana macueat andüüb Teat Cristo, cos Teat Cristo tandeow mawün nej wüx aton.

¹⁶ Nde meajchiün manderac ngo majneaj wüx aaga najneaj leaw irangan. ¹⁷ Cos Teat Dios ngo metam nej leaw inganeowan, leaw itsamban; pero leaw netam nej, aag ayaj leawa asaj icon merangan. Irangan najneaj, ijlüyiün nöiquian nop alinop, mapac imeajtsan atnej andiüm Nangaj Miespíritu nej. ¹⁸ Cos sitiül atquiaj irangan minajiüt Teat Cristo, Teat Dios najneajay majaw icon, at nipilan aton apmapiüngüw najneaj irangan.

¹⁹ Icootsa netam marangaats najneaj, ngo majcüyiiüts majawaats nop alinop; netam mambeolaats nop alinop mayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. ²⁰ Nde meajchiün aljane majcueat minajiüt Teat Dios wüx nütetaran. Naleaing meáwan nütetaran najneaj müeteran. Nganüy sitiül apmeyacan wüx naél alinop wüx ajaw leaw itean, aag ayaj mbich ngo majneaj. ²¹ Najneaj sitiül ngo metsamban onij, sitiül ngo men-ganeowan yow neech mangüneran, aton

sitiül ngo merangan nicuajind leaw alndom mayac wüx naél alinop. Nde merangan leaw alndom müüch nop mandüy wüx marang ngo majneaj. Nde merangan leaw alndom müüch machiw omeaats alinop. ²² Meáwan anopnop nejáyan quiaj ich majaw nguineay ayar andeac Teat Dios, nguineay andiüm Teat Dios majaw marang. Najneajay apac omeaats leaw ngo metam machiw omeaats wüx leaw arang. ²³ Pero naleaing sitiül ichiwean imeajtsan wüx leaw itean itsamban, aag ayaj üüch icon mejiüran nisoet, cos iyajcan aag ayaj ngo majneaj. Meáwan leaw irangan sitiül ichiwean imeajtsan wüx, ngo mejawan sitiül najneaj tengwüy ngo majneaj, aag ayaj nisoet sitiül irangan.

15

Ijchan majneaj omeaats alinop, ngome icónan quiaj

¹ Icootsa leaw lamajawaats wüx Mipoch Teat Dios xeyay netam mambeolaats leaw aliün mapateay ajaw, ngondom marangaats leaw andiümaats. ² Meáwan anopnopoots netam marangaats atnej andiüm alinop; aag ayaj apmambeol nej apmüüch nej mapac omeaats wüx Teat Dios. ³ Cos nej Teat Cristo ngome tarang leaw andiüm; nej tarang atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: "Meáwan ngo majneaj leaw asajüw ic, leaw arangüw, tiün andüy wüx ximbas". ⁴ Cos meáwan leaw tarangüch tiül Mipoch Teat Dios tanomb, aag ayaj tarangüch maquiaacheranaats wüx. Aag ayaj ambeol icoots majawaats majneaj wüx leaw teamacülliüts, müüch icoots maiücaats wüx, majawaats apmambeol icoots Teat Dios. ⁵ Malüy Teat Dios neech mapac omeaatsaran, neech icoots maiücaats wüx cuajantanej, müüch icoots majlüyiiüts nöiquian omeajtsaats nop alinop atnej Teat Cristo andiüm. ⁶ Quiaj nöiquian masajaats najneajay arang Teat Dios miteat Miteatiüts Teat Cristo.

Tasoiquiw nipilan ngome judío alndom mawüw wüx asoetiw

⁷ Atquiaj icona erndeacan mequiüjpan nop alinop, ijiürayon lasta atnej Teat Cristo

ajiür icoots lasta. Quiaj apmanderac na-jnej wüx Teat Dios. ⁸ Naleaing sasaj icon, Teat Cristo tiün mambeol nipilan judío majüiquich naleaing Teat Dios lama-rang leaw lamapiüng apmarang. Atquiaj tarang Teat Cristo para alndom majlüy leaw Teat Dios tasaj tanomb xexejchiün. ⁹ Aton Teat Cristo tiün para mapac omea-jtsuw mayambüw Teat Dios ajcüwa nipilan ngome judío, cos ajiür nejiw lasta. Atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Xique sanandeac wüx minüt tiül nipilan ngome judío,

sanataag cantar himnos wüx ique.

¹⁰ Apiüng alinoic tiül Mipoch Teat Dios: Ich mapac imeajtsan icona nipilan ngome judío

nóiquian mequiüjpan nipilan judío.

¹¹ At apiüng alinomb:

Icona nipilan monaw palpálwüx iüt isajan Teat Dios najneajay ajlüy.

Aton meáwan nipilan indeacan nguineay najneajay arang Teat Dios.

¹² Isaías aton tarang wüx nawiig:

Apmajmel nop nenajiüt naw tiül micualüw micual Isaí,

nej apmajlüy wüx palpálwüx iüt;

nejiw apmacüliw aaga nenajiüt quiaj mam-beol nejiw.

¹³ Malüy Teat Dios, aaga nembeol meiücan wüx leaw almajlüy, müüch icon mapac imeajtsan xeyay, mejlüyiün najneaj mejawan nop alinop, meyakan imeajtsan wüx nej. Quiaj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios apmüüch icon meiücan wüx, ngana paxiüm mecüliün leaw temecüliün.

¹⁴ Xecojow xechijquiar, xique sajaw majneaj icona xeyay najneaj imeajtsan, at ijawan nguineay alndom mepajan ocueaj nop alinop. ¹⁵ Naleaing tiül a nawiig cam nguijai tayacas tiül napacpac poch nüüch leaam imeajtsan wüx meáwan aag ayaj. Teat Dios tajiür xic lasta; ¹⁶ tayac xic narang najiüt ocueaj Teat Cristo, nasaj nipilan ngome judío mayariw andeac Teat Dios, para majlüyiw at nejiw noic najneajay nichech leawa Teat Dios andiüm. Cos Nangaj Espíritu lamüüch nejiw majlüyiw ocueaj Teat Dios.

¹⁷ Xique nganüy xeyay apac ximeaats wüx aaga najiüt lanarang ocueaj Teat Dios, cos sajlüy nóiquian naquiiüb Teat Cristo. ¹⁸ Xique ngo nandiüm napiüng wüx alinoic najiüt, sandeac áagan wüx najiüt ocueaj Teat Cristo, cos nej ambeol xic nüüch mayariw andeac nej ajcüwa nipilan ngome judío. Nejiw andüjpiw Teat Cristo wüx leaw sandeac, at wüx leaw Teat Dios üüch xic narang. ¹⁹ Cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch xic narang ateócan leaw ngome aag ajaraw. Atquiaj tasajas nipilan nguineay Teat Cristo awün nisoet, nawas tiül cambaj Jerusalén sajüy tiül meáwan cambaj leaw tatüchiüs tiül iüt Ilírico. ²⁰ Xique sayamb namb nasaj nipilan niüng nganaw manguiayiw aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, ngana narang najiüt niüng alinop lamawitich marang. ²¹ Tarangas atnej larangüch tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

Apmajawüw nej ajcüwa leawa nómban ngome áag masoiquiw wüx nej, Jane nganaw manguiayiw wüx nej, nejiw apmayariw andeac nej.

Teat Pablo apiüng apmamb andüy Roma

²² Pares ngo matüch namb najaw icon, masey xeyay tandiümas namb. ²³ Pero nganüy cos lanandondoch xenajiüt ocueaj Teat Dios tiül aaga cambaj cam, aton cos lamajiür xeyay neat sandiüm namb najaw icon; ²⁴ nganüy sapiüng wüx sanamb España sanamong niüng ijlüyiün. Quiaj apmandeacaats maquiüjpaaats nop alinop, mapac omeajtsaats nóiquian. Condom sandiüm membeolan xic namong namb más ninguiün. ²⁵ Nganüy ombas sanamb Jerusalén najoy mamb tomiün nambeolüw mondüüb Teat Cristo tiül Jerusalén. ²⁶ Cos mondüüb Teat Cristo monaw tiül iüt Macedonia, at monaw tiül iüt Acaya tapiüngüw najneaj mamiüçüchiw quiriw tomiün mambeolüw mondüüb Teat Cristo leaw ngo majiür, monlüy Jerusalén. ²⁷ Naleaing nejiw tapiüngüw najneaj mambeolüw leaw ngo majiür, monlüy tiül Jerusalén, cos nejiw masey ngome judío nejiw, tüjndiw aaga najneajay mipoch Teat Cristo. Nganüy nejiw aton netam mambeolüw mondüüb Teat Cristo monlüy tiül Israel

wüx cuajantanej leaw ngo majiürüw. ²⁸ Nganüy sapiüng wüx landoj xiün nayac meáwan tomiün, nandondoch leaw teanarang, quiaj sanamong niüng ijlüyiün, ndoj sanamb España. ²⁹ Xique sajaw majneaj nguineay Teat Cristo apmambeol xic, müüch mapac ximeaats xeyay wüx sanapeay niüng ijlüyiün.

³⁰ Xecojow xechijquia, nganüy satün icueajiün membeolan xic, metüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic xeyay. Aag ayaj sasaj icon, cos ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaaats Miteatiiüts Teat Cristo, aton cos ajiürayoots lasta atnej andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ³¹ Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xic, ngana masapüw xic nipilan moncüy majaw xic monlüy tiül iüt Judea. Aton itajcan orar para mayariw najneájan leaw sajoy mamb nüüch ajcüwa mondüüb Teat Cristo leaw ngo majiür, ajcüwa monlüy tiül Jerusalén. ³² Atquiaj alndom natüch niüng ijlüyiün mapac ximeaats naquiiüb icon, sitiül Teat Dios andiüm. Quiaj sanaxood quiriw naquiiüb icon. ³³ Teat Dios, aaga neech monajneaj tiül omeajtsaats majlüy maquiüb icon. Amén.

16

Atepeay anopnopoj

¹ Nganüy sanüüch mamb müm Febe, apmamb quiaj majaw icon, ingochiün najneaj. Cos nej ajiür najiüt tiül mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Cencrea. ² Itepeayiün, ingochiün najneájan atnej netam mangoheran meáwan monyar andeac Teat Dios. At imbeolan wüx cuajantanej netam nej, cos nej lamambeol xeyay jangantanej; ata xique aton lamambeol xic.

³ At aton itepeayiün teat Aquila at mintaj nej müm Priscila. Nejiw xeyay tambeolüw xic wüx sarang minajiüt Teat Cristo. ⁴ Cos nejiw aton tajlüyiw tiül xeyay naél wüx tambeolüw xic ngana mambiy xic nipilan. Pares süüch nejiw gracias xeyay, ngome xíquian quiaj, aton meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw ngome judío nejiw, üjchiw nejiw gracias aton. ⁵ Itepeayiün

meáwan mondüüb Teat Cristo leaw canchiüjow aniüngüw teat Aquila. At itepeayiün xeamigo teat Epeneto, cos nej ombas mayar andeac Teat Cristo tiül iüt Acaya. ⁶ Itepeayiün aton müm María, cos nej lamarang xeyay najiüt ocueaj Teat Dios tiül icona. ⁷ At itepeayiün teat Andrónico at teat Junias, ajcüw ayaj micual xeíüt, aton taquiiübasüw tiül manchiüç. Nejiw xowüy ajiür nejiw lasta meáwan apóstoles, aton ombas mayariw andeac Teat Cristo, teoj a xique.

⁸ Itepeayiün teat Amplias, xique xowüy sajiür lasta wüx minüt Teat Dios. ⁹ Itepeayiün teat Urbano, nej nembeol xicon wüx minajiüt Teat Cristo. At a teat Estaquis itepeayiün. Xique xowüy sajiür lasta. ¹⁰ Itepeayiün teat Apeles, nej xeyay ajüiquich andüüb Teat Cristo. At itepeayiün meáwan acualaats teat Aristóbulo. ¹¹ Itepeayiün teat Herodión, micual xeíüt. At itepeayiün acualaats teat Narciso, ajcüw monyar andeac Teat Cristo. ¹² Itepeayiün müm Trifena, at müm Trifosa, nejiw mimorang minajiüt Teat Cristo; átan mimümaats Pérsida, cos nej lamarang xeyay najiüt aton. ¹³ Itepeayiün teat Rufo, nej nop naxey leaw tarriüd nej Teat Cristo. Aton mimüm nej itepeayiün, cos ajlüy atnej xemüm aton. ¹⁴ Itepeayiün teat Asíncrito, teat Flegonte, müm Hermas, teat Patrobas, teat Hermes, at meáwan leaw aquijüpüw nejiw itepeayiün aton. ¹⁵ Itepeayiün teat Filólogo, müm Julia, teat Nereo, at michiig najtaj nej. Aton itepeayiün teat Olimpas at meáwan monyar andeac Teat Cristo monlüy quiaj.

¹⁶ Meáwan icon itepeayiün nop alinop, müüch mapac imeajtsan. Aton meáwan noicnoic ajlüy mondüüb Teat Cristo atepeayiw icon aton.

¹⁷ Xecojow xechijquiaj, sasaj icon netam mejawan wüx ajcüwa nipilan leaw andiümüw mayacüw icon wüx naél, mayacüw moncüy tiül icona. Ajcüw ayaj ngo marangüw atnej terquiaachayon wüx. Icueatiün ajcüw ayaj, nde mequiüjpan. ¹⁸ Cos ajcüwa nipilan quiaj ngome minajiüt Miteatiiüts Teat Cristo arangüw; ajcüw ayaj nejíwan quiaj andiümüw. Nejiw ajiürüw

nguineay mawüywüiy nipilan; alndom mawaijchaw mondüüb Teat Cristo leaw nganaw majaw xeyay. ¹⁹ Cos xeyay languiyaran nguineay icona xeyay iyacan imeajtsan wüx merangan andiüm Teat Dios, pares apac ximeaats xeyay. Pero aton sandiüm mexoman imeajtsan más xeyay wüx irangan najneaj; ngo metam mexoman imeajtsan para merangan ngo majneaj. ²⁰ Teat Dios aaga neech monajneaj tiül omeajtsaats, apmambeol icon mecuüjchiün tiüt aaga Satanás. Miteatiiüts Teat Cristo mambeol icon, müüch icon monojneaj.

²¹ At aton atepeay icon teat Timoteo, nej nembeol xic wüx aaga najiüt sarang. At atepeayiw icon teat Lucio, teat Jasón, y teat Sosípater. Nejiw micual xeíüt aton.

²² At a xique Tercio nerangas aaga nawiig cam ocueaj teat Pablo, xique aton satepeay icon wüx minüt Teat Cristo.

²³ At aton teat Gayo atepeay icon, xique aniüng nej sacül. Aton aniüng nej canchiüjow meáwan monyar andeac Teat Cristo. At teat Erasto, nesap mitomiün aaga cambaj cam, atepeay icon aton; at teat Cuarto atepeay icon.

²⁴ Miteatiiüts Teat Cristo mambeol meáwan icon. Amén.

Andondoch andeac, andeac najneajay wüx Teat Dios

²⁵ Nganüy marangaats casa Teat Dios, masajaats najneaj arang, cos nej alndom mambeol icon mejawan más xeyay wüx leaw tasajas icon, nguineay lamawün isoetiün Teat Jesucristo. Aag ayaj Teat Dios ngo müüch nejinguind majaw aaga ayaj tanomb. ²⁶ Pero nganüy Teat Dios lamüüch icoots majawaats aag ayaj, cos mondeac andeac Teat Dios monlüy tanomb tarangüw wüx nawiig. Nganüy meáwan nipilan netam manguiayiw aag ayaj, cos Teat Dios almapac meáwan nüt, y tapiüng meáwan palpálwüx ajlüy nipilan netam manguiay andeac nej, marangüw leawa nej andiüm.

²⁷ Pares apmarangaats casa Teat Dios meáwan nüt, néjan quiaj nendüy; masajaats najneajay arang wüx minüt Teat Jesucristo. Amén.

Anoic nanderac arang wüx nawiig San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Corinto 1ª CORINTIOS

Atepeay

¹ Xique Pablo nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, cos Teat Dios tayac xic narang. Nganüy cam saquiiüb teat Sóstenes. ² Xicona satepeayiün icon meáwan monyar andeac Teat Cristo moncül tiül cambaj Corinto; icona aton micual icon Teat Dios cos tayamb icon mejlüyiün nangaj nóiquian mequiüjpan meáwan nipilan leaw andüjpiw Miteatiiüts Jesucristo. ³ Sandiúman Miteatiiüts Dios at Miteatiiüts Jesucristo müjchiw icon mimonajneajiw, at mejiüran noic omeajtsan najneajay.

Teat Pablo üüch gracias Teat Dios

⁴ Xique ajluyay nüüch gracias Teat Dios cos nej lamüüch icon mimonajneaj nej ajcan ijlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Cristo Jesús. ⁵ Cos indüjpiün Teat Cristo Jesús, quiaj Teat Dios lamambeol icon wüx meáwan indeacan, at meáwan leaw netam mexoman imeajtsan wüx. ⁶ Ninguiaj ajüic naleaing leaw tasajas icon wüx Teat Cristo. ⁷ Pares nganüy lamejiüran meáwan na-jneaj leaw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tapiüng apmüüch. Lamejiüran aag ayaj tatow tam mecüliün mapeay Miteatiiüts Jesucristo. ⁸ Nej apmambeol icon ngo mejiüran nicuajind nisoet wüx aaga nüt apmajaw wüx asoeteran wüx nej aliük alinomb. ⁹ Cos Teat Dios leawa lamayac mipoch nej marang, aag ayaj apmarang. Nejay Teat Dios tayamb icon mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Micual nej Miteatiiüts Jesucristo.

Ngo majlüyiw nóiquian

¹⁰ Xecojow xechijquiaw, satün xeyay icueajiün wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo; malüy sapiüng nguineay mejlüyiün nóiquian. Nde mbajcameron meriowan palpálwüx; netam mejlüyiün noic nej imalan, noic nej imeajtsan. ¹¹ Xecojow

xechijquiaw, sasaj icon aag ayaj cos xique lanausoic nguineay tenguial ijlüyiün; tasajuw xic altiül monaw aniüng Cloé. Apiüngüw ajlüy moncül tiül icona. ¹² Nganüy sandiüm nasaj icon nguineay sanguiay temendeacan; cos altiül icon apiüng: "Xique sandüüb teat Pablo", aw; altiül apiüng: "Xique sandüüb teat Apolos", aw; altiül apiüng: "Xique sandüüb teat Cefas", aw; aton altiül apiüng: "Xique sandüüb nejay Teat Cristo", aw. ¹³ ¿Neola, mbich ajlüy acas Teat Cristo? ¿Ngwüy, tamb wüx cruz a Pablo mangüy isoetiün? ¿Ngwüy, teyariün yow wüx minüt Pablo? ¹⁴ Xique süüch gracias Teat Dios, cos ngo nüüch yow nejinguind icon; áagan teat Crispo tüjchiüs yow, aton teat Gayo. ¹⁵ Pares nejinguind ngondom mapiüng nej tayar yow wüx minüt Pablo. ¹⁶ At aton tüjchiüs yow acualaats Estéfanos. Lango leaam ximeaats sitiül tüjchiüs yow alinop. ¹⁷ Cos Teat Cristo ngo müüch xic niün nüüch yow nipilan; nej tüüch xic niün napiüng wüx nguineay alndom mawaran wüx asoeteran. Áag ngo nandeac naél poch nerangrangüy wüx atnej xique xeyay saxom ximeaats. Naleaing sandeac ngo maél ngana mapiürang ngo membeat tandeow wüx cruz Teat Cristo.

Teat Cristo ajüiquich nguineay omeaats Teat Dios

¹⁸ Ajcüwa nipilan leaw apndrom ombasüw tiül aaga xeyay ngo majneaj apiüngüw chach miün aaga tenguial anderac wüx nguineay Teat Cristo tandeow mangüy asoetiiüts. Pero aaga najneaj nanderac wüx nguineay Teat Cristo lamawün icoots wüx asoetiiüts ajüiquich Teat Dios alndom marang cuajantanej. ¹⁹ Cos Teat Dios apiüng tiül mipoch nej: Xique sanandrooch mifis leawa nepiüng xowüy landüy; sanajüiquich ngo majawüw nicuajind.

²⁰ Jow nganüy, ¿wü, cuajpar leaw nepiüng xeyay andüye? ¿Wü leawa nepiüng xeyay andüy wüx aaga poch tüünd Moiséa? ¿Wü leawa nepiüng ndoj ombas mandeac leaw almajlüy wüx aaga nganüy nüt cama? Wüx meáwan aag ayaj Teat Dios lamapiüng nejiw ngo mandüiyw nicuajind,

ajlüyw atnej nop chach. ²¹ Cos Teat Dios nde tanomb lamajaw nipilan ngondom maxomüw nej nejeyéjan quiaj, pares tajaw najneaj mawün wüxasoeteran ajcüw leaw apmayariw andeac nej, masey nipilan apiüngüw chach poch sandeakan, ngo membeat.

²² Nipilan israel apiüngüw aaga poch sandeakan ngo membeat cos andiumüw majawüw ateócan; at nipilan griego ayambyambüw nguineay alndom majawüw wüx meáwan cuajantanej con mifisüw nejiw. ²³ Naleaing xicona sandeakan wüx nguineay Teat Cristo tandem wüx cruz; aag ayaj nipilan israel ajtochiw wüx cos ngo mandiumüw manguiayiw. Nganüy nipilan ngome israel apiüngüw ngo membeat aaga nanderac quiaj, cháchan. ²⁴ Pero ajcüw leawa Teat Dios lamapaj majlüyw micual nej, masey nipilan israel, masey nipilan griego, nejiw ajawüw áagan Teat Cristo alndom müüch nejiw mayariw nej andeac, at majiürüw fis maxomüw Teat Dios. ²⁵ Masey altiül apiüngüw ngo membeat leawa tarang Teat Dios, pero Teat Dios axom omeaats xeyay, ngo matnej nipilan monpiüng nendüyiw. At masey apiüngüw Teat Dios ngondom marang nicuajind, naleaing ajawaats Teat Dios alndom marang xeyay cuajantanej, ngo matnej ajcüwa nipilan leawa monpiüng nejiw alndom marangüw cuajantanej. ²⁶ Xecojow xechijquiaw, ich leaam imajtsan nguineay tejüyiün wüx tarriiid icon Teat Dios. Ngo majlüy tiül icona mondündüy wüx cuajantanej wüx aaga iüt cam. Aton ngo majlüy tiül icona xeyay natangtang monajiüt; at ngo majlüy tiül icona xeyay netam ajlüy nipilan. ²⁷ Naleaing, Teat Dios lamarriiid leaw ngome nendüy xeyay cos atquiaj apmüüch maxing leaw apiüng xowüy landüy. At tarriiid leaw napiürang ngo membeatiw, cos atquiaj alndom müüch maxing monpiüng nejiw xowüy lambeatiw. ²⁸ Aton tarriiid nipilan leaw apiürang ngo membeat, at leaw napiürang cuane ajpar. Atquiaj tarang Teat Dios para majüiquich lango membeatiw leaw apiürang wüx ombasüw nejiw xeyay nembeatiw. ²⁹ Atquiaj nejin-

guind ngondom merangrangüy teombas Teat Dios. ³⁰ Naleaing cos Teat Dios andium, pares ijlüyiün nöiquian mequijpan Teat Cristo. At Teat Dios lamüüch icoots mendüiiüts wüx andüjpüüts Teat Cristo. Nganüy ajlüyiüts najneaj, ngo majiüraats nicuajind nisoet teombas Teat Dios cos nej tawün icoots wüx. ³¹ Mipoch Teat Dios apiüng: “Jane nind arangüy casa, ich marang casa Teat Dios”, aw.

2

Taquiaach nejiw áagan wüx Teat Cristo

¹ Pares xecojow xechijquiaw, ninguinüt wüx tambas niüng ijlüyiün nasaj icon nguineay tarang Teat Dios mawün icoots wüx asoetiiüts, ngo nasaj icon at xic nop xowüy landüy, at ngo nasaj icon naél poch. ² Tapiüngas ngome sanaquiaach icon wüx cuajantanej alinoic, sanaquiaach áagan wüx Teat Cristo leaw tamb wüx cruz mandeow mangüy asoetiiüts. ³ Ijawan wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün, xique ngo nerangrangüy napiüng xíquian quiaj alndom narang cuajantanej. Naleaing timbolas, tambeapmbeap xic. ⁴ Wüx tandemicas nasaj icon wüx Teat Cristo, ngo nandeac atnej xowüy lasandüy. Tejawan nguineay tambeol xic Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios majüiquich leaw tarangas aag ayaj minajiüt Teat Dios. ⁵ Atquiaj tarangas para mepiüngan nejay Teat Dios nembeol icon meyariün andeac nej, ngome alngün nipilan xeyay axom omeaats mandeac.

Nangaj Espíritu üüch majawaats nguineay ajlüy Teat Dios

⁶ Naleaing nguiaj saquiajchiün wüx leaw xowüy laél, cos leawa latangüw wüx Mipoch Teat Dios alndom manguiayiw. Aaga sandeakan quiaj ngome ocueaj monpiüng nendüyiw wüx a iüt cam, at ngome mifis montang monajiüt, cos ajcüw ayaj naben apndrom ombasüw. ⁷ Naleaing sandeakan aaga poch leaw Teat Dios üüch xicon. Aag ayaj nomb ngo manguiayaran cos nej ngo majüiquich nguineay apmarang. Naleaing nej tajaw nguineay apmarang, nguineay apmawün icoots wüx, nde wüx nganaw marang a

iüt cam. ⁸ Nejinguind montangtang mon-
ajiüt monlüy nganüy cam ngo majawüw
nguineay andiüm marang Teat Dios. Cos
sitiül tajawüw aag ayaj, ngome tayacüw
wüx cruz Teat Cristo, aaga najneajay imiün
tiül cielo. ⁹ Atquiaj aton tarangüch tiül
Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

Ajlüy cuajantanej najneajay leaw ngome
áag ajaraw,
ngome áag anguiayaran,
ngome áag ajmel tiül omalaran.

Teat Dios lamarang aag ayaj müüch
meáwan mondiüm nej.

¹⁰ Teat Dios tüüch miün aaga Nangaj
Espíritu mambeol icoots majawaats aag
ayaj. Cos Nangaj Espíritu ajaw meáwan
cuajantanej ocueaj Teat Dios, masey
xowüy laxotüy.

¹¹ ¿Jane alndom majaw cuajantanej
leawa almajlüy tiül omeaats nop nipi-
lana? Nejáyan quiaj ajaw cuane ajlüy tiül
omeaats nej. Atquiaj aton nejinguind
ngondom majaw leawa almajlüy tiül
omeaats Teat Dios, áagan a Nangaj Espíritu
ocueaj Teat Dios nejaw aag ayaj. ¹² Icootsa
ngo mayajcaats tiül omeajtsaats atnej
ayajcüw altiül nipiilan; pero ayajcaats
tiül omeajtsaats atnej andiüm Nangaj
Espíritu, aag ayaj lamüüch icoots Teat Dios.
Quiaj alndom majawaats leawa lamüüch
icoots Teat Dios. ¹³ Wüx aag ayaj xicona
sandeacan, ngome atnej axom omeaats
nipiilan ningüy wüx iüt; ngwüy sandeacan
leaw aquiaach xicon Nangaj Espíritu. Cos
aaga poch leawa saquiajchiün, aag ayaj
poch leaw asaj xicon Nangaj Espíritu
ocueaj Teat Dios.

¹⁴ Meáwan nipiilan leawa ngo majiür
Nangaj Espíritu tiül omeaats nej ngondom
majaw cuane Nangaj Espíritu andiüm
müüch, cos nej apiüng aag ayaj atnej
ngo membeat nicuajind. Cos niquimas
ngondom majaw wüx aag ayaj sitiül
Nangaj Espíritu ngo mambeol nej majaw.

¹⁵ Cos leaw nembeol nej Nangaj Espíritu
ocueaj Teat Dios alndom majaw cuane
najneaj, cuane ngo majneaj. Pero pálwüx
nipiilan ngondom majawüw nguineay
omeaats leaw ambeol nej Nangaj Espíritu.

¹⁶ Atnej ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, cos

apiüng: “¿Jane alndom majaw leaw alwüx
omeaats Teat Dios? ¿Ngwüy, jane alndom
maquiaach neje?” Nganüy icootsa leaw
ajituraats Nangaj Espíritu alndom maxo-
maats omeajtsaats wüx leaw apiüng Teat
Cristo.

3

Monbeol wüx minajiüt Teat Dios

¹ Xecojow xechijquia, ningenüüt
ngondom naquiaach icon matnej nipi-
lan leaw ambeol nejiw Nangaj Espíritu
ocueaj Teat Dios, cos tealeámban meran-
gan leaw indiüman icona, ngome leaw
andiüm Teat Cristo. Pares taquiajchiüs
icon atnej maquiajchich nop nine leaw
nganaw majaw nicuajind. ² Cos icona
tejlüyiün atnej nop nine tealeámban
achech, nganaw ndom ombas üet, pares
ngondom naquiaach icon matnej natang
nipiilan. Átan nganüy, nganaw ndom
cos ngondom Meyariün. ³ Tealeámban
nganaw merangan leaw andiüm Teat
Dios; naleaing temerangan leaw icona
indiüman. Cos tealeámban ngo majneaj me-
jawan nop alinop, ijczyiün icoyónan quiaj,
at lambajcaron mejlüyiün palpálwüx.
¿Neol terangan atquiaja? Cos tealeámban
merangan atnej arangüw pálwüx nipiilan.

⁴ Altiül icona apiüng: “Xique sandüüb teat
Pablo”, aw. Altiül apiüng: “Xique sandüüb
teat Apolos”, aw. ¿Pues neol terangan
atquiaja? Cos nganaw merangan atnej
andiüm Teat Cristo; aliün merangan atnej
arangüw meáwan nipiilan.

⁵ ¿Cuane neje a Pablo? ¿Cuane neje Apo-
los? Xicona monrang minajiüt Teat Dios
xicon, masey tasajasan icon Meyariün an-
deac Teat Cristo; cos Teat Dios tüüch xi-
con sanopnopon aaga najiüt leaw netam
narangan. ⁶ Xique tapiüras Mipoch Teat
Dios tiül icona; condom tiün Apolos tam-
beol icon alquiriwi. Aag ayaj atnej wüx
nop apmateow leaw landoj apiürüch. Con-
dom Teat Dios tüüch icon metangan wüx
Mipoch Nej. ⁷ Aaga nepiür nicuajind nej;
at neteow nicuajind nej. Leawa más nem-
beat, aag ayaj Teat Dios, cos nej nerang
meáwan, nej netangüch cuajantanej. ⁸ Pues
leawa nepiür, at leawa neteow atnej

ajlüiyiw. Teat Dios apmüüch anopnopoots leaw netam maxomaats wüx aaga najiüt tarangaats. ⁹ Xicona monrang minajiüt Teat Dios, nganüy icona ijlüyiün atnej noic corrül ocueaj nej.

At ijlüyiün atnej nop iüm ocueaj Teat Dios leaw nej teamawitich. ¹⁰ Teat Dios lamambeol xic narang minajiüt nej, na-jlüy atnej nop nerang iüm leawa neyac tiüt piedra witiow wüx iüm. Condom alinop tengual mambeol icon, aag ayaj atnej teamajüyich wüx alquiriw. Nganüy netam majaraw nguineay apmajüyicheran wüx alquiriw. ¹¹ Cos aaga najiüt lawitiow marangüch, aag ayaj minajiüt Teat Dios. Teat Cristo ajlüy atnej aaga piedra witiow wüx iüm. Naleaing nejinguind alinop ngondom mayac alinoic witiow wüx iüm. ¹² Jane tanaámb matangüüch aaga najiüt lawitiow quiaj, ich majaw cuane apmayac wüx. Cos sitiül apmayac oro, tengwüy plat, tengwüy natsüyyay ombas piedra, aag ayaj ngo mandaab. Pero sitiül apmayac xiül, tengwüy soex, tengwüy miolam naxiül, pues apmandaab. ¹³ Nganüy apmajüic nguineay arangüw najiüt, cos wüx nüt Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, quiaj aaga biümb apmajüiquich sitiül tarang najneaj. Condom apmajüic jane taíuc minajiüt nej, jane tandaab ocueaj, cos biümb apmajüiquich. ¹⁴ Sitiül aljane taíuc minajiüt nej, ngo mandaab, nej apmüünd leaw netam maxom wüx. ¹⁵ Pero sitiül aljane tandaab minajiüt nej, quiaj nej ngome apmaxom wüx nicuajind; masey nej apmaw wüx, biümb ngome apmambel nej.

¹⁶ ¿Neol ngo mejawana, icona at icon noic templo ocueaj Teat Dios, at Nangaj Espíritu acül tiül imeajtsana? ¹⁷ Sitiül aljane apmaquiaach icon ngo matnej apiüng Teat Dios, Teat Dios apmandrooch nej ombas, cos icona aaga templo ocueaj Teat Dios, aaga templo quiaj nangaj.

¹⁸ Nde merwaiichayon icoyónan quiaj; cos sitiül aljane tiül icona mapiüng nej xeyay ajaw wüx cuajantanej leaw al-majlüy nganüy cam, ich marang atnej ngo majaw nicuajind, cos quiaj alndom mambeol nej Teat Dios maxom omeaats wüx cuajantanej. ¹⁹ Cos aaga fis leaw ajiür

nipilan ningüy wüx iüt, Teat Dios ajaw aag ayaj chach miün. Atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Teat Dios apmasap nejiw wüx aaga fis apiüngüw ajiürüw, aag ayaj nejeyéjan quiaj ayacayej tiül naél”, aw. ²⁰ At apiüng: “Teat Dios ajaw nguineay apiüngüw ajcüw leaw apiüngüw xeyay ajawüw, aag ayaj ngo membeat nicuajind”, aw. ²¹ Nde merangrangayon mendüjpiün nipilan cos icona ineayiün meáwan cuajantanej almajlüy. ²² Masey Pablo, masey Apolos, masey Pedro, masey a iüt cam, masey wüx nepacan nejneajiün, tengwüy masey mendeowan, masey leaw apmemongochiün nganüy, tengwüy leaw apmemongochiün alinoic nüt; pues na-jneaj meáwan aag ayaj. ²³ Cos icona micual icon Teat Cristo, at Teat Cristo naleaing Micual nej Teat Dios.

4

Minajiütüw apóstoles

¹ Sandiüman majaw nipilan que xi-cona mimorrrang minajiüt Teat Cristo; sajlüyiün wüx minajiüt nej naquiajchiün meáwan leaw Teat Dios lamüüch xicon najawan, leawa nomb ngo majüiquich. ² Nganüy ajawaats jangantanej ajlüy wüx minajiüt alinop, netam marang najneaj leaw asaj nej minatang nej. ³ Xique ngo metam mesajan xic cuane sarang, at leaw apmapiüngüw monajiüt wüx xique. At xique aton ngondom napiüng nguineay sarang. ⁴ Naleaing xique sayaag tiül ximeaats ngo narang nicuajind ngo majneaj; pero ngome wüx aag ayaj alndom napiüng ngo najiür nisoet, cos Teat Dios ajaw meáwan leaw sarang. ⁵ At icona nde meyakan asoet alinop wüx nganaw mandilil Teat Cristo, cos wüx nej lapseay, nej apmüüch majüic leaw naxoraad, leaw ngo majaraw. Aton apmajüiquich leaw altiül omeajtsaats anopnopoots. Condom Teat Dios apmandeac nguineay tarangaats anopnopoots.

⁶ Xecojow xechijquiaw, aag ayaj teanasaj icon wüx xique, at wüx Apolos, nguineay sarangan, para mejawan nguineay netam merangan leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Ngondom mepiüngan pálwüx,

nganandot aljane apmarang casa nop, tengwüy majcüy majaw alinop. ⁷ Jow ique, ¿neol tepiüng ique irang najneaj, nganüy alinop ngwüye? Jow ique, ¿cuane almejiür sitiül ngo müüch ic Teat Diosa? Ngwüy sitiül teaand, ¿neol terangrangüy wüx atnej íquian quiaj texoma?

⁸ Nganüy iyajcan ijiüran meáwan cuajantanej leaw netam icon wüx minajiüt Teat Dios; at iyajcan atnej ngo majlüy nicuajind leaw ngondom imbasan merangan; ajüic atnej lango netaman. Malüy naleaing irangan atnej arang nop natang niüng ajlüy Teat Dios, cos quiaj alndom majlüyiiüts nójuan wüx minajiüt Teat Dios. ⁹ Nguiaj sapiüng Teat Dios tayac xicon narangan apóstoles para najarawan atnej ngo nembeatiün nicuajind. Sajlüyiün atnej nipilan layacüch asoet mandeow. At lasajlüyiün atnej teasayacan majaw xicon nipilan; aton ángeles teamajawüw xicon. ¹⁰ Pues apiürang wüx xicona atnej nechachasan cos sandüipiün Teat Cristo; nganüy icona ajüic nerndüyiün wüx indüipiün Teat Cristo. Apiürang xicona ngondom narangan nicuajind; nganüy icona ajüic alndom merangan cuajantanej, masey icónan quiaj. Icona najneaj mejarawan; nganüy xicona ngo majneaj majaw xicon nipilan. ¹¹ Masey tanaámb nganüy saiündan lop, saiündan yow, ngo najiüran sapixan, sajtolan, ngo najiüran saniüngan. ¹² Aton sambichayon sapacan narangan najiüt naag xiwixan. Sitiül aljane andeac ngo majneaj wüx ximbasan, xicona sasajan Dios mambeol nej. Wüx ajlüy xeyay moncüy, xicona saiüçánan wüx. ¹³ Masey nipilan andeacüw ngo majneaj wüx ximbasan, xicona ngo nangochiün ombeayiw cos sandiuman najneajüñ naquiüjpan tanaámb. Sajlüyiün at xicon nendeajndeaj, atnej nequiachquiach leaw nejinguind ngo metam nej.

¹⁴ Ngo narang aaga nawiig cam para nüüch icon monxing, ngwüy sarang para nambeol icon cos sayaag atnej xecual icon, sandium icon xeyay. ¹⁵ Masey lamejiüran agajpowüw mil (10,000) monquiaach icon wüx Teat Cristo, naleaing ngo mejiüran xeyay miteatiün, cos xíquian quiaj om-

bas naquiaach icon meyariün andeac Teat Cristo. ¹⁶ Pares sasaj icon netam mendüipiün wüx leawa sarang.

¹⁷ Áag tüjchiüs mamb Timoteo majaw icon, cos sayaag nej ajlüy atnej xecual leaw sandium xeyay; aton nej tanaámb andüüb Teat Cristo. Nej apmüüch leaam imeajtsan wüx nguineay netam mendüipiün wüx leaw sarang cos sandüüb Teat Cristo. Aag ayaj saquiaach tiül meáwan cambaj tiül meáwan niüng ajlüy minipilan Teat Cristo. ¹⁸ Naleaing sajaw altiül icona nganüy apac omeaats, apiüngüw xique lasamb nómbar, lango nandilil najaw icon, pares tenguial alombojchayej timbasan. ¹⁹ Nganüy sapiüng najeñ sanamb najaw icon sitiül Teat Dios mandium. Quiaj sanajaw nguineay arangüw ajcüwa monlombojchay quiaj, ngome áagan leaw andeacndeacüw sanajaw, at sanajaw leaw arangüw. ²⁰ Cos najiüt tiül micambaj Teat Dios, aag ayaj ngome anderac miün, ajüic wüx leaw Teat Dios arang. ²¹ ¿Ngün indiüman? ¿Sanamb ninguiaj nalic icona? ¿Ngwüy najneaj najaw icona najiür icon lasta, ngo najcüye?

5

Nop nerang xeyay ngo majneaj

¹ Naleaing languayaran lajlüy tiül icona nop nejiür minajtaj nej, lamaquiiüb ingow mimüm nej. Aag ayaj ngondom marangüch masey tiül nipilan leaw ngo mayar andeac Teat Dios, pero tiül icona lajlüy.

² ¡Nganüy icona irangan ngo mejawan, tanaámb erlomboochayon! ¿Neol, ngo metam mamix imeajtsana, mejiüntsana? Netam mewüniün tiül icona aaga nerang atquiay quiaj. ³ Masey xique naleaing ngo najlüy niüng ijlüyiün, pero tíulan ximeaats sayaag atnej salniüng ijlüyiün. Áag tapiüngas nguineay netam marangüch wüx ombas aaga nerang atquiay quiaj.

⁴ Cos xique lanapiüng netam canchiümeron metüniün mambeol icon Miteatiiüts Jesucristo. Xique sayaag atnej najlüy naquiiüb icon, aton Miteatiiüts Jesucristo apmambeol icon maw icueajiün najneaj leaw apmerangan. ⁵ Condom, iyacan aaga naxey nerang atquiay quiaj teowix Satanás

masey ndrom ombas micuerpo nej, cos miespírito nej alndom maw wüx, wüx nüt aliük Teat Cristo.

⁶ ¿Cuane wüx apmelomboochayon sitiül lamitsoj icon aaga nerang atquiay quiaj? Cos aaga ngo majneaj quiaj arang atnej arang levadura wüx apmayacüch tiül ajtsaj marang pan. Masey quiripite ayacüch, ndoj apmambich majüy tiül, müüch maxip meáwan ajtsaj. ⁷ Pares netam mewüniün aaga ngo majneaj tiül icona para mejlüyiün najneaj. Condom apmejlüyiün at icon jayats ajtsaj ngo majiür levadura. Aag ayaj apiüng wüx lajwan isoetiün, cos Teat Cristo tandem atnej quichech sap marang ichechiiüts wüx tamb wüx cruz, aag ayaj wüx nangos nüt pascua. ⁸ Netam marangaats aaga nangos nüt pascua quiaj, naleaing atnej apiüng omeajtsaats. Aag ayaj atnej müetiiüts pan ngo majmel levadura, cos aaga levadura quiaj apiüng wüx nisoet. Ngondom marangaats aaga pascua wüx arangaats ngo majneaj, cos aag ayaj atnej müetiiüts pan leaw ajiür levadura.

⁹ Tasajas icon tiül alinoic nawiig, nde mequiüjpan tiül leaw ajiürw pálwüx najtaj tengwüy pálwüx naxey. ¹⁰ Aag ayaj ngo nasaj icon wüx meáwan nipilan leaw arangüw aaga nisoet quiaj, tengwüy leaw nerreech, tengwüy neneed, tengwüy monrang casa pálwüx dios. Cos sitiül apmerangan aag ayaj, quiaj netam meriowan ningüy wüx iüt. ¹¹ Tarangas aaga nawiig quiaj nasaj icon nde mequiüjpan nejinguind masey apiüng ayar andeac Teat Dios, sitiül tanaámb arang aaga nisoet quiaj; tengwüy nerreech, tengwüy nerang casa pálwüx dios, tengwüy andeac ngo majneaj wüx alinop, tengwüy nangün, tengwüy neneed. Pues aaga nerang atquiay quiaj, ngondom meretiün mequiüjpan. ¹² Ngo metam najaw wüx asoetiw nipilan leaw ngo mayar andeac Teat Dios, pero leaw ajluiyw tiül icoots netam mejawan wüx asoetiw nejiw. ¹³ Pares iwüniün tiül icona aaga nerang ngo majneaj quiaj. Pero leaw ngo mayar andeac Teat Dios, Teat Dios apmajaw wüx asoetiw nejiw.

6

Ngo metam masoic monajiüt wüx noic monciüy tíülan icona

¹ ¿Jondot nop tiül icona apmajcüy aweaag alinop, neol tamb teombas monajiüt leaw ngo mandüüb Teat Dios? Netam mamb teombas monyar andeac Teat Cristo. ² ¿Neol ngo mejawana, minipilan Teat Cristo apmajawüw wüx asoet meáwan nipilan wüx iüta? Sitiül icona apmejawan wüx ombasüw meáwan nipilan, ¿neol ngondom mejawan wüx leaw más ngo maéle? ³ ¿Neol ngo mejawana, icootsa apmajawaats wüx ombasüw ángeles? ¿Neol ngondom majawaats wüx leaw más napateay ningüy wüx a iüt cama? ⁴ Sitiül icona ijcüiün merjawayon wüx cuajantanej leaw ajluij nganüy cam; ¿neol teriümban teombas monajiüt leaw ngo majlüiyi wüx icona? ⁵ Aag agüy sasaj icon cos netam mexinguiian wüx. ¿Neola, ngo majlüy tiül icona masey anop nexom omeaatsa, majaw wüx cuajantanej naél leaw ajluij tiül monyar andeac Teat Cristo? ⁶ ¿Neol nganüy netam nop icona mayac asoet alinop icona teombas jostis leaw ngo mandüjiw Teat Cristo?

⁷ Naleaing xeyay ngo majneaj wüx aljane icona apmayac alinop teombas jostis. ¿Neol ngome más najneaj meiücan wüx aaga ngo majneaj arangüch wüx imbasan quiaja? ¿Neol ngome más najneaj meiücan wüx leaw najnot icueajiün quiaja? ⁸ Pero sanguiay altiül icona más ngo majneaj teamarang, cos awaijchaw y anojiw ocueaj alinop.

⁹ ¿Neol ngo mejawana, leaw nerang ngo majneaj ngome apmajlüy tiül micambaj Teat Dios? Nde merwaiichayon wüx aag ayaj, mepiüngan masey marangüw nisoet monench tengwüy monüx. Nde mepiüngan najneaj marangüch casa pálwüx dios. Nde mepiüngan masey nop majiür minajtaj, tengwüy minaxey, tengwüy najtaj nejiür najtaj, tengwüy naxey nejiür naxey. ¹⁰ At nde menejiün, nde merangan reech, nde mengüniün, nde mendeacndeacan wüx ombas alinop, nde menojiün aneay alinop. Cos meáwan leaw monarang atquiaj, ngome apmajlüiyi wüx tiül micambaj

Teat Dios. ¹¹ Altiül icona nomb tarang meáwan aag ayaj, pero nganüy Teat Dios lamawün icon wüx. Aag ayaj atnej lama-jants icon müüch icon merangan najneaj. Lamawün isoetiün nómban cos teyariün andeac Teat Cristo, at cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios teamambeol icon.

Minipilan Teat Cristo netam marangüw najneaj

¹² Apiürang: “Nop alndom marang leaw andiüm, nejinguind ngo mapal”. Aag ayaj naleaing, pero ngome meáwan aag ayaj najneaj marangüch. Cos masey nop alndom marang meáwan, pero ngo majneaj sitiül apmarangüch leaw apmayac nej wüx marang ngo majneaj. ¹³ Aljane tapiüng: “Nüeteran netam majmel tiül otüengueran, at otüengueran netam nej nüeteran”. Nganüy sasaj icon Teat Dios apmandrooch ombas mijquiaw. Pares sasaj icon ngomeaag atam micuerpojaats merangayooots nisoet, pero naleaing tarangüchiiüts para marangaats casa Teat Dios, ndoj nej apmambeol icoots. ¹⁴ Atnej Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Jesús, atquiaj apmapacüüch icoots alinomb, cos nej cuajantanej alndom marang.

¹⁵ ¿Neol ngo mejawana ajlüyiiüts nóiquian maquiiüpaats Teat Cristo? ¿Nguineay apmükchiiüts micuerpojaats majlüy nóiquian maquiiüb nop najüyjüy najtaja? ¡Ngwüy, aag ayaj niquimas! ¹⁶ ¿Neol, ngo mejawana, leaw ajlüy aweaag nop najüyjüy najtaj ajlüy nóiquian maquiiüba? Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Masey ajlüyiw ijpüw, pero atnej noic nej ajlüyiw”, aw. ¹⁷ Nganüy leaw lajlüy nóiquian maquiiüb Teat Cristo lajlüy nóiquian wüx miespíritu nej aton.

¹⁸ Nde mejiüran minajtajan tengwüy minaxeyiün. Cos cuajantanej alinoic nisoet leawa narangüch, aag ayaj andüy wüx ombas alinop; pero leaw ajiür najtaj tengwüy naxey, aag ayaj arang nisoet andüy miün wüx ombas nej. ¹⁹ ¿Neol ngo mejawana, icootsa ajlüyiiüts atnej templo ocueaj Nangaj Espíritu leaw Teat Dios tüüch miüna? Ngome icoyóotsan quiaj aneayayoots, marangaats leaw andiümaats. ²⁰ Cos Teat Dios lamangüy xowüy lambeat

mawün icoots wüx asoetiiüts. Nganüy netam marangaats casa Teat Dios wüx micuerpojaats at wüx miespíritujaats, cos ocueaj icoots Teat Dios.

7

Andeac wüx angoch owixaran

¹ Nganüy sanasaj icon wüx alacas poch leaw tetüniün menguiayıün xic tiül aaga nawig terangan. Sapiüng naleaing najneaj sitiül nop naxey ngo majiür mintaj nej. ² Pero cos nots quiaj alndom marangüw ngo majneaj, pares najneaj anopnopojoj majiür mintaj nej, at montaj ich majiürüw minojow nejiw. ³ Nanojaran ich marang leaw netam marang maquiiüb mintaj nej; at aton najtajaran ich marang leaw netam marang maquiiüb minoj nej. ⁴ Najtajaran ngome aneay nej micuerpo nej, cos ocueaj minoj nej. At nanojaran ngome nej aneay micuerpo nej, cos ocueaj mintaj nej. ⁵ Pero jondot tendeacan mejlüyüünan acas nüt ngo mertüchayon, para metajcan orar mesajan Teat Dios wüx alcuane; aag ayaj najneaj sitiül ngome lercueatayon, nganandot aaga minatang nimeech Satanás mayac icon wüx merangan ngo majneaj.

⁶ Meáwan leawa lanasaj icon quiaj, aag ayaj sasaj icon najneaj merangan; ngo napiüng netam merangan. ⁷ Xique sapiüng najneaj sitiül meáwan monxey majlüy atnej sajlüy cam, cos ngo najiür xantaj; pero naleaing inopnopon ich marang leaw ayaag tiül omeaats Teat Dios lamüüch nej marang.

⁸ Xique sapiüng leaw nganaw majiür mintaj nej, tengwüy leaw lemben omal, najneaj majlüy néjan quiaj atnej sajlüy cam. ⁹ Pero sitiül ngondom maíuc wüx, pues najneaj ich mengoch owix ingow andiümdium alinop.

¹⁰ Nganüy sasaj icon leawa landoj angoch iwixan, masey ngome xique sapiüng, aag agüy asaj icon Teat Dios: Najtajaran ngondom macueat minoj nej. ¹¹ Naleaing sitiül najtajaran apmacueat minoj nej nde maquiiüb alinop, ich majlüy néjan quiaj, tengwüy ich maquiiüb minoj nej alinomb. Átan nanojaran nde macueat mintaj nej.

¹² At aton meáwan aldemas, ich manguiayiw leawa sanapiüng, masey aag agüy ngome Teat Dios nesaj xic, ngwüy xiquiáyan quiaj sapiüng: Sitiül nop neyar andeac Teat Cristo ajiür mintaj nej nganaw mayar andeac Teat Cristo, pero aaga najtaj najneaj ajlüy maquiiüb nej, nde macueat. ¹³ Átan nop najtaj neyar andeac Teat Cristo, sitiül ajiür minoj nej ngome neyar andeac Teat Cristo, pero sitiül aaga naxey najneaj ajlüy maquiiüb nej, nde macueat aton. ¹⁴ Cos aaga naxey nganaw mayar andeac Teat Cristo, nots quiaj apmandiüm wüx apmambeol nej mintaj nej. At nop najtaj leaw nganaw mayar andeac Teat Cristo, nots quiaj apmandiüm sitiül minoj nej apmambeol nej. Cos sitiül apmecueatajey, micualüw nejiw naél mayariw andeac Teat Cristo. Nganüy sitiül tanaámb aquiiübayej, nots quiaj Teat Dios apmambeol micualüw nejiw mandüjpiw nej. ¹⁵ Sitiül aaga ngo mandüüb Teat Cristo quiaj, apmandiüm macueat minoj nej tengwüy mintaj nej, ich mecueatajey. Condom aaga neyar andeac Teat Cristo, masey naxey tengwüy najtaj, apmajlüy néjan quiaj, cos Teat Dios ngo mandiüm majlüy moncüy. ¹⁶ ¿Nguineay alndom mejaw ique najtajaran, sitiül alndom membeol minoj mayar andeac Teat Cristo alinoic nüte? ¿Jow ique nanojaran, nguineay alndom mejaw sitiül alndom membeol mintaj mayar andeac Teat Cristo alinoic nüte?

¹⁷ Pues wüx meáwan aag ayaj, inopnopus ich mayar marang leaw Teat Dios lamasaj nej marang. Atquiaj sasajüw marangüw tiül meáwan noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. ¹⁸ Sitiül aljane lajlüy circuncidado wüx tayar andeac Teat Cristo, ich majlüy atnej ajlüy. At sitiül aljane nganaw majlüy circuncidado, ich majlüy atánan quiaj. ¹⁹ Cos ngo membeat sitiül nop ajlüy circuncidado, sitiül ngwüy. Leaw netam xeyay, aag ayaj marangaats leaw lamapiüng Teat Dios. ²⁰ Pares inopnopus ich majlüy atnej tajlüy wüx tayar andeac Teat Dios. ²¹ Sitiül aljane ajlüy najon mos nej wüx tayar andeac Teat Dios, nde mapiüng wüx. Pero naleaing sitiül axom nguineay alndom maw wüx aag ayaj, ich marang

sitiül alndom. ²² Cos Jane tajlüy najon mos wüx tayar andeac Teat Dios, nganüy ngome najon mos ocueaj Teat Cristo. Aton leaw ngome najon mos wüx tayar andeac Teat Cristo, nganüy ajlüy atnej najon mos, cos Teat Cristo apmüüch nej cuane marang. ²³ Teat Cristo tangüy nembeat xeyay para mawün icoots wüx asoetiiüts; pares nde merangan atnej nop mos leaw netam marang apiüng nipilan. ²⁴ Xecojow xechijquiaw, netam inopnopus tanaámb mejlüyiün atnej tejönüiün wüx tapaj icon Teat Dios.

²⁵ Nganüy xique sanapiüng nguineay alndom marangüw leaw nganaw mengoch owix. Pero naleaing ngome asaj xic Teat Dios; sanapiüng leaw sajaw cos Teat Dios lamajüür xic lasta, lamajaw xique sanandeac leaw andiüm nej. ²⁶ Xique sapiüng najneaj sitiül nop nipilan alndom majlüy atnej ajlüy, sitiül nop ajiür mintaj nej, tengwüy ngo majiür; cos ajüic tenguijal ajlüy xeyay naél nganüy cam. ²⁷ Pero leaw almajüür mintaj nej, nde mandiüm macueat; at leaw ngo majiür mintaj nej, nde mandiüm mayamb. ²⁸ Pero sitiül nop nench apmengoch owix, aag ayaj ngome nisoet. At sitiül nop nüx apmengoch owix, aag ayaj ngome nisoet. Pero leaw apmengoch owixaw apmamongochiw naél. Aag ayaj sasaj icon, nganandot memongochiün aaga naél quiaj.

²⁹ Nganüy xecojow xechijquiaw, sanasaj icon: Aaga nüt cam latequechej, laliüc mümb. Pares leaw nejiür mintaj nej, nde mayac omeaats áagan wüx mintaj nej, netam mayac omeaats wüx minajiüt Teat Dios. ³⁰ Sitiül aljane ajiünts, amix omeaats, pues ich mapac omeaats; at sitiül aljane apac omeaats, netam majiünts, majlüy triste. Leaw nengalüy, nde mayac omeaats wüx leaw apmangal cos aag ayaj ngome apmaüç meáwan nüt. ³¹ At leaw nejiür cuajantanej wüx a iüt cam nde mayac omeaats wüx áagan, cos meáwan najlüy wüx a iüt cam apndrom ombas.

³² Aag ayaj sasaj icon ngana meyacan imeajtsan wüx cuajantanej leaw alndom mapalpal icon. Cos leaw ngo majiür mintaj nej alndom mayac omeaats wüx minajiüt

Teat Dios, wüx áagan leaw andiüm Teat Dios. ³³ Naleaing leaw nejiür mintaj nej netam mayac omeaats wüx cuajantanej leaw netam marang. At netam majaw nguineay alndom marang aag andiüm majaw mintaj nej; pares apalpal nej. ³⁴ Pues nop nüx alndom mayac omeaats wüx nguineay alndom marang minajiüt Teat Dios, nguineay alndom marang áagan najneaj leaw andiüm Teat Dios. Pero nop nejiür minoj nej, netam mayac omeaats wüx cuajantanej leaw netam marang, para marang leaw minoj nej najneaj majaw.

³⁵ Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom nambeol icon, ngo nandiüm napal icon nganandot mengoch iwixan. Sandiüm merangan áagan najneaj, ngo majlüy nicuajind merpalayon wüx merangan minajiüt Teat Dios atnej apiüng imeajtsan.

³⁶ Nop nateataran sitiül ayaag ngo majneaj cos micual nej nüx teatang nganaw majiür minoj nej, ich mengoch owix sitiül andiüm. At sitiül minench nej xeyay ayaag andiüm maquiiüb nej, mengoch owix aweaag, pues ich mengoch owixaw, aag ayaj ngome nisoet.

³⁷ Pero sitiül nateataran naleaing ayaag tiül omeaats, nejinguind ngo masaj nej, lamayac omeaats wüx micual nej macül marang nüx, pues najneaj aton, aag ayaj ngome nisoet. ³⁸ Wüx aag ayaj, leaw neech majiür minoj micual nej, najneaj arang. Naleaing leaw ngo müüch majiür minoj micual nej, sapiüng más najneaj arang.

³⁹ Nop najtaj nejiür minoj nej netam tanaámb maquiiüb wüx aliün mapac minoj nej. Pero sitiül landeow minoj nej, nej alndom mengoch owix aweaag alinop leaw andüüb Teat Cristo sitiül andiüm. ⁴⁰ Pero xiique sapiüng apmajlüy najneaj sitiül apmacül atánan quiaj, ngo mengoch owix alinomb. Xiique sayaag Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ambeol xic wüx sasaj icon aag ayaj.

8

Nüeteran najmel teombas narangüch dios

¹ Nganüy sanasaj icon wüx nüeteran najmel teombas narangüch dios. Wüx

aag ayaj apiürang ajawüw nguineay netam marangüch. Sitiül aljane apmapiüng aag ayaj, quiaj ajüic nej arangrangüy wüx leaw ajaw, aag ayaj ngo majneaj. Pero sitiül arangaats casa nop alinop, quiaj ajüic ajiürayoots lasta. ² Pues sitiül aljane apiüng nej najntsop wüx andüy, aag ayaj ngo majaw nicuajind atnej netam majaw. ³ Sitiül aljane arang casa Teat Dios, Teat Dios najneaj majaw nej.

⁴ Nganüy sanasaj icon wüx aaga nüeteran najmel teombas ajcüw narangüch dios quiaj; cos ajawaats ajcüw narangüch dios ngo membeat nicuajind; áagan nop Dios almajlüy. ⁵ Masey anderac wüx dioses najlüyiw cawüx, tengwüy leaw najlüyiw wüx iüt, cos apiürang almajlüy xeyay dioses, masey chingüy masey natang. ⁶ Naleaing icoots ajawaats áagan nop Dios almajlüy, aag ayaj Teat Dios. Imiün wüx nej almajlüy meáwan leaw almajlüy. Nej tayac icoots ningüy wüx iüt marangaats nej casa. At almajlüy nop Miteatiiüts Jesucristo, cos imiün wüx nej almajlüy cuajantanej leaw almajlüy. At aton nej tenguijal mapacüüch icoots.

⁷ Ngome meáwan ajawüw aag ayaj. Cos aliün masap ombasüw wüx aaga ajlüy narangüch, cos ayacüch nüeteran teombas narangüch dios. Masey ngome nej neyac, nganüy wüx üet leaw najmel teombas dioses, aag ayaj ayaag tiül omeaats ngo majneaj arang. ⁸ Teat Dios ngo mamb wüx leaw üetiiüts. Cos sitiül tetiiüts tengwüy ngo metiiüts, ngome wüx aag ayaj alndom majlüyiiüts najneaj teombas Teat Dios. ⁹ Ijawan wüx aag ayaj, cos masey aag ayaj ngo marang icon nicuajind wüx itean, pero cos alinop jayats nendüüb Teat Cristo nganaw majaw wüx meáwan aag ayaj; nots quiaj nej alndom mayaag ngo majneaj teamerangan. ¹⁰ Masey lamejawan aag ayaj ngo majiür nicuajind; jondot alinop jayats nendüüb Teat Cristo leaw aliün mapateay ajaw apmajaw icon niüng arangüch casa dioses, alchetemeron tenguijal meatiün leaw najwan teombas dioses, quiaj apmandiüm müet aton leaw najmel teombas dioses, ndoj ngo majneaj mayaag leaw tarang. ¹¹ Pares netam

mejawan wüx, cos sitiül apmeajchiün mamong ngana wüx alinop leaw nganaw maxom omeaats wüx mandüüb Teat Cristo, aag ayaj ngo majneaj, cos Teat Cristo tandemaw mawün nej wüx aton. ¹² Wüx irangan atquiay majaw nop leaw nganaw maxom omeaats, aag ayaj ngo majneaj irangan, cos nej ngo majaw cuane najneaj marang tengwüy cuane ngo majneaj. Wüx irangan aag ayaj, Teat Cristo ngo majneaj majaw leaw irangan. ¹³ Pares xique, sitiül sajaw xecoj tengwüy xechiig ngo majneaj majaw wüx süet cuajantanej, nómban sanacueat nüt leaw najmel teombas narangüch dioses, nganandot nayac wüx nisoet xecoj tengwüy xechiig.

9

Leaw netam marang nop apóstol

¹ Cuane ipiüngan, ¿neol ngome apóstol xique? ¿Ngome sajlüye ndom narang leaw andiüm Teat Diosa? ¿Neol ngome xiquiay tajawas Miteatiiüts Teat Cristo? ¿Neol ngome icona teyariün andeac Teat Jesús cos tarangas najiüt wüx imbasana? ² Sitiül aljane apiüng xique ngome apóstol xic, pero icona lamejawan naleaing xique nop apóstol xic, cos teyariün andeac Teat Cristo wüx tasajas icon wüx nej. Quiaj tajüic nejay Teat Dios neyac xic narang apóstol.

³ Sitiül aljane andiüm mayac sasoet, sanasaj: ⁴ ¿Neol jow xicona, neol ngondom netiün, nanganeowan atnej irangana? ⁵ ¿Neol ngondom najiüran xantajana atnej arangüw meáwan apóstoles, atnej arangüw michiig Teat Jesús, atnej arang Teat Pedro aton? ⁶ ¿Neol áagan a xique naquiiüb a Bernabé netam narangan pálwüx najiüt para naxoman süetiüna? ¿Neol atquiay arangüw aldemas apóstoles? ⁷ ¿Nguiane ajlüy nop soldado ngo müünd majiür meáwan leaw netam neje? ¿Nguiane ajlüy nop naxey mapiür tiül micorrül nej cuajantanej xiül neóng, naleaing ngondom mapeed müete? ¿Nguiane ajlüy nop nejiür sap, ngondom mapats onts mijiw misap nej manganeowa? ⁸ Áag sasaj icon quiaj ngome nanderacan cos atánan quiaj apiüng aton aaga poch tüünd a Moisés. ⁹ Atcüy apiüng: “Nde meyac

minchiiüts ombeay a boy leaw tearang najiüt teawiig osaab soex”, aw. ¿Teat Dios tapiüng aag ayaja wüxan boye; ¹⁰ ngwüy, apiüng aag ayaj wüx icootsa? Naleaing, aag ayaj tandemaw wüx icoots. Cos nop nechiüt iüt, nepiür, netam macül leaw ayac aóng aag apiür. Aton nop netaad osaab soex netam macül mawaag, cas taxaing najneaj. ¹¹ Pues xicona tapiürasan Mipoch Teat Dios tiül icon. ¿Jow nganüy, ngwüy iyajcana laxowüy saxoman wüxe, sitiül apmeajchiün xicon nüeterana? ¹² Sitiül alacas monquiaach icon ngo maxinguiaw wüx matüniw icueajiün leaw netam nejiw, cuantemas xicona alndom natüniün icueajiün.

Naleaing ngo narangan aag ayaj. Teanamongochiün nguineayantanej cos ngo nandiüman nüjchiün majcüy nejinguind. Tanaámb sanarangan minajiüt Teat Cristo. ¹³ ¿Ngo mejawana, miteaats ocueaj nipilan israel axomüw leawa netam nejiw wüx arangüw minajiüt Teat Dios? At wüx ajmel nichech wüx artül alndom mayariw mionij nimal najmel wüx artül. ¹⁴ Cos atquiay tapiüng Teat Cristo: Meáwan leaw nerang minajiüt Teat Dios, wüx aaga najiüt quiaj alndom maxom leawa netam nej. ¹⁵ Xique, wüx aag ayaj ngo natün nicuajind. At ngo narang aaga nawiig cam nasaj icon meajchiün xic leaw netam xic. Cos sapiüng más najneaj nandeow wüx nganaw mapiürang xique satüntün leaw alnajiür.

¹⁶ Masey sandeac Mipoch Teat Dios, ngo metam nerangrangüy wüx, cos sajaw netam narang aag ayaj. ¡Ngo majneaj nayaag sitiül ngo nandeac Mipoch Teat Dios! ¹⁷ Sitiül sanandeac Mipoch Teat Dios cos xique sandiüm narang, quiaj lanajiür leaw saxom wüx. Nganüy sitiül sanandeac Mipoch Teat Dios cos nej nesaj xic narang, pues masey aton, cos aaga najiüt quiaj lanüünd narang. ¹⁸ ¿Cuane saxom wüx, wüx sanandeac Mipoch Teat Diosa? Áagan agüy saxom: Apac ximeaats cos ngome alcuane saxom wüx. Cos masey alndom natün icueajiün wüx sarang minajiüt Teat Dios, naleaing ngo natün nicuajind.

¹⁹ Xique sajlüy miün, masey nejin-

guind ngondom masaj xic leaw netam narang; naleaing sandiüm narang atnej najon mos ocueaj meáwan nipilan, para nasajüw mayariw andeac Teat Cristo.

20 Wüx salnaquiüpüw nipilan israel, sarang at xic nop nejiw para alndom nasajüw mandüjpiw Teat Cristo. At wüx alnaquiüpüw ajcüwa nipilan ngome israel leaw nepiüng netam marangüch aaga poch tayac Moisés, xique aton sarang atnej arangüw, para alndom mayariw sandeac, masey xique lango metam narang aaga ajlüyay narangüch leawa tayac Moisés. **21** Nganüy wüx salnaquiüpüw leaw ngo mandüjpiw aaga poch tayac Moisés, xique aton sarang atnej arangüw nejiw, para alndom manguiayiw sandeac. **22** Wüx salnaquiüpüw leaw napateay ajawüw wüx Mipoch Teat Dios, xique teamteáman sasajüw. Xique sarang nguineayantanej cos sandiüm nawüniw alacas, mawüw wüx asoetiw nejiw. **23** Meáwan aag ayaj sarang para manguiayaran wüx Teat Cristo, cos sandiüm nüünd aaga najneajay leawa Teat Dios lamapiüng apmüüch.

24 ¿Ngo mejawana nguineay arangüw leaw monamb wüx apuesta? Cos meáwan andiümüw majntsopiw wüx, pero naleaing netam maw tiül áagan nop najntsop acuiür. Áagan nop alndom mayar leaw apmüünd cos tajntsop wüx. Nganüy icona aton netam merangan leaw alndom wüx minajüti Teat Dios, aag ayaj atnej mecuiürran napac para alndom Meyariün aaga najneajay leaw Teat Dios apmüüch. **25** Pues meáwan leaw andiüm mamb tiül cuajantanej apuesta netam maíünd wüx, macueat cuajantanej leaw ngo mambeol nej. Nejiw naleaing arangüw aag ayaj para mayariw noic corona arangüch naag op xiül, masey aag ayaj apndrom ombas naje. Nganüy icootsa netam marangaats leaw alndom, cos atquiaj apmüjndiiüts leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch. Aag ayaj ngondom ndrom ombas. **26** Pues xique leaw sarang, sacuiür leaw alndom, cos sajaw nguiane sandüy. Sarang at xic nop natsoj ndoj ombas atsoj, ngome atnej nop atsójan. **27** Más naleaing, ngo nejiürüy lasta, xique sasapüy nandand nganandot neyacüy wüx naél.

Cos ndot xeyay nipilan lanasaj wüx Teat Cristo, ndoj tarangas ngo majneaj, nots quiaj najcueat, ngo mambeol xic nicuajind meáwan aaga najiüt lanarang.

10

Ngo metam marangüch casa narangüch dios

1 Xecojow xechijquiaw, sandiüm nüüch leaam imeajtsan nguineay tamongochiw tanomb mixejchiiüts wüx tawüw tiül iüt Egipto, tawün nejiw Moisés. Cos Teat Dios tangoch nejiw, taquiiüb nejiw ambüw tiül minden oic. At wüx tattüchiw nots ndec nenüt Nacants Ndec, nej tambaag noic ores aaga ndec quiaj, nguineay alndom mamongoj. **2** Aag ayaj tajüiquich atanej mayariw yow, cos tamongoj tiül aaga ndec quiaj, at taquiiüb nejiw mamb a oic. Tajlüiy wüx nöiquian cos tayariw andeac Moisés. **3** At meáwan nejiw tüetiw nüeteran leaw tüüch nejiw Teat Dios. **4** Meáwan tanganeowüw aton aaga yow tüüch nejiw Teat Dios imiün tiül piedra wüx tiük. Aaga piedra quiaj ajüiquich wüx Teat Cristo, cos nej taquiiüb nejiw tiül wajchiü. **5** Naleaing xeyayiw ngo majneaj majaw nejiw Teat Dios; tandeowüw patayatójan tiül wajchiü.

6 Meáwan aag ayaj tajlüy para alndom leaam omeajtsaats wüx, nganandot mandiümaats marangaats ngo majneaj atnej tarangüw. **7** Pares nde merangan casa narangüch dioses atnej altiül tarangüw, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Nejiw chetetoj müetiw, manganeowüw leaw ayacüw teombas midiosuw nejiw. Condom witiütoj mejiüngüw”, aw. **8** At ngondom mesapayoots marangaats nisoet atnej tarangüw altiül, ndoj tandeowüw nöiquian nimiow arojpüw mil (23,000) nipilan tiül noic nüt. **9** Ngondom müjchiiüts majcüy Teat Dios atnej tarangüw altiül; condom tapots andeowüw, tatsamb nejiw ndiü. **10** Ngondom mandeacaats wüx ombas Teat Dios atnej tandeacüw altiül; condom tambiy nejiw nop ángel ocueaj Teat Dios.

11 Meáwan aag ayaj tamongochiw para majawaats icootsa aton nguineay tarangüw ngo majneaj. Tarangüch

wüx nawiig para müüch icoots majaats, nganandot mandüpüüts wüx atnej tarangüw, cos nganüy cam ajlüyiiüts tiül úmbwüx nüt. ¹² Pares leaw nepiüng tiül omal tiül omeaats nej ngondom majmiüc tiül nisoet netam majaw wüx, nganandot majmiüc. ¹³ Cos meáwan leaw ngo majneaj arang nipilan, nots quiaj alndom malocooch icon mendiüman merangan aton. Naleaing Teat Dios apmambeol icon atnej lamapiüng, ngo müüch malocooch icon cuajantanej leaw ngondom meiücan wüx. Cos wüx apmalocooch icon cuajantanej, quiaj Teat Dios apmüüch icon nguineay alndom meiücan wüx, nganandot merangan aag ayaj.

¹⁴ Xecojow xechijquiaw, niquimas nde metepeayiün narangüch dios. ¹⁵ Xique sasaj icon ayaj, cos sajaw alndom mexoman imeajtsan wüx. Nganüy netam mejawan leaw sanasaj icon, sitiül naleaing tengwüy ngo maleaing. ¹⁶ Pues wüx angeneowaats vin wüx arangaats aaga Cena del Señor, aag ayaj ajüiquich ajlüyiiüts nöiquian wüx miquiej Teat Cristo. At aton wüx ajineran a pan müetiiüts, quiaj ajüiquichaats ajlüyiiüts nöiquian maquiüjpaaats Teat Cristo. ¹⁷ Masey xeyayoots, nganüy ajlüyiiüts nöiquian wüx üetiiüts aaga pan quiaj. Aaga pan quiaj apiüng wüx micuerpo Teat Cristo.

¹⁸ Ajawaats nguineay ajlüy tiül nipilan israel. Cos wüx atsambüw mionij nimal najmel wüx artül marang nichech müjchiw Teat Dios, quiaj ajüic nöiquian arangüw casa Teat Dios. ¹⁹ At sasaj icon: Ajcüw narangüch dios ngo membeat nicuajind; at ngo membeat leaw ajmel teombas ajcüwa dioses quiaj. ²⁰ Sasaj icon, sitiül jangan-tanej nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo ayacüw ichechiw wüx artül, aag ayaj nimeech üjchiw, ngome Teat Dios. Pares xique ngo nandiüüm metsamban leaw najmel wüx artül ocueaj nimeech, cos aag ayaj ajüic ijlüyiün nöiquian mequiüjpan nimeech. ²¹ Pues ngondom merangan ijquiaw, cos ngondom menganeowan aaga vin najlüy tiül Cena del Señor condom apmenganeowan leaw najmel wüx artül ocueaj nimeech. At ngondom meatiün

aaga pan najlüy tiül Cena del Señor, condom apmeatiün leaw najmel wüx mes ocueaj nimeech. ²² ¿Pues nguineay apmarangaatsa, masey müjchiiüts majcüy Teat Diosa? ¿Ngwüy ipiüngana icootsa xowüy lapacaatsa, pero Teat Dios ngo majiür apaca?

Minipilan Teat Cristo netam mandiümüw meáwan nipilan

²³ Altiül apiüngüw nop alndom marang leaw andiüm, pero naleaing ngome meáwan leaw nandiüram najneaj marangüch. Masey nop alndom marang leaw andiüm, naleaing altiül ngome apmambeol nej matang wüx Mipoch Teat Cristo. ²⁴ Pares nejinguind nde mayac omeaats wüx mayamb áagan leawa néjan quiaj andiüm; ngwüy ich marang leawa najneaj, leaw apmambeol alinop.

²⁵ Nganüy sanasaj icon wüx onij najnap tiül plas. Nde metüniün menguiayıün nejinguind nguia naw aag ayaj. ²⁶ Naleaing Teat Dios tarang a iüt, ndoj meáwan leaw almajlüy wüx aaga iüt cam ocueaj nej.

²⁷ Pares sitiül aljane leaw ngo mayar andeac Teat Cristo mandiüm maquiiüb icon meamban meretiün anienda nej, quiüran sitiül indiüman. Meáwan leaw apmayac metsamban, pues itsamban. Nde metüniün menguiayıün nejinguind nguia naw aag ayaj. ²⁸ Pero sitiül aljane apmasaj icon: “Aag ayaj nichech najmel teombas narangüch dios”, maj icon, pues nde metsamban. Cos nots quiaj nej ngo majneaj mayaag tiül omeaats sitiül apmetsamban. ²⁹ Pues aaga lanasaj icon ngome cos icona iyajcan ngo majneaj metsamban, ngwüy, pero cos alinop alndom mayaag ngo majneaj.

Jondot aljane tiül icona apmasaj xic: “¿Neol ngondom natsamb leaw sandiüma, neol netam mapal xic leaw ayaag alinop quiaja? ³⁰ Cos sitiül süüch gracias Teat Dios wüx satsamb aag ayaj, ¿neol alinop nipilan apmapiüng ngo majneaj saranga?” maw. ³¹ Sanasaj icon neol: Cos meáwan leaw irangan, masey wüx itsamban tengwüy inganeowan, netam merangan meáwan atnej najneaj majaw Teat Dios. ³² Nde merangan nicuajind leaw alndom mayac wüx alinop

marang leaw nej ayaag ngo majneaj; ngome wüx nipilan israel, tengwüy wüx pálwüx nipilan ngome israel, tengwüy wüx leawa neyar andeac Teat Dios. ³³ Xique sarang leaw alndom, nganandot majcüiyw majawüw xic aljane. Ngo narang áagan leaw najneaj sajaw xique, sarang leaw najneaj majaw aldemas, cos sandiüm meáwan nipilan mayariw andeac Teat Cristo y mawüw wüx asoetiw.

11

¹ Indüpiün wüx merangan atnej sarang, cos xique sandüüb wüx narang atnej tarang Teat Cristo.

Nguineay netam marangüw montaj

² Xecojow xechijquiaw, xeyay apac ximeaats cos sajaw leaaw imeajtsan xic, at ngo ndrom imeajtsan leaw taquiajchiüs icon. ³ Nganüy ajlüy alinoic sandiüm mejawan: Cos Teat Cristo ajlüy natang wüx meáwan monxey, at naxey netam majlüy natang wüx najtaj, at aton Teat Dios ajlüy natang wüx Teat Cristo. ⁴ Sitiül nop naxey apooch omal wüx ataag orar, tengwüy wüx aquiaach Mipoch Teat Dios, aag ayaj monxing ocueaj minatang nej. ⁵ Nganüy sitiül nop najtaj ngo mapooth omal wüx ataag orar tengwüy wüx andeac leaw üch nej mandeac Teat Dios, pues aag ayaj monxing ocueaj minoj nej, cos aag ayaj atanej majep omal nej nangwang. ⁶ Sitiül nop najtaj ngo mapooth omal, más najneaj ich majerep omal nej nómban. Pero sitiül axing majerep omal nangwang, más najneaj ich mapooth omal nej. ⁷ Nop naxey ngo metam mapooth omal nej, cos Teat Dios tarang naxey majlüy najneajay atnej mindiw nej, majüiquich nej natang. Nganüy najtaj tarangüch najneajay atnej mindiw naxey. ⁸ Cos Teat Dios tarang a najtaj imiün wüx micostil naxey, ngome imiün wüx micostil najtaj tajlüy naxey. ⁹ Teat Dios ngo marang a naxey ajcan lajlüy a najtaj; ngwüy, najtaj tarangüch cos ajcan lajlüy a naxey. ¹⁰ Por aag ayaj nop najtaj netam mapooth omal, cos aag ayaj ajüic arang casa naxey, aton ángeles alndom majawüw aag ayaj. ¹¹ Teat Dios tayac a naxey, átan tayac a najtaj, cos naxey

netam nej najtaj, aton najtaj netam nej naxey. ¹² Naleaing najtaj tajlüy imiün wüx micostil naxey, condom naxey micual nej najtaj, masey Teat Dios nerang meáwan leaw almajlüy.

¹³ Cuane ipiüngan, ¿jow nop najtaj, na-jneaja sitiül mataag orar ngo mapooth omala? ¹⁴ ¿Neol ngo mejawana nguineay netam majlüy omal nop naxeye? Cos sitiül nop naxey matangüüch omal nej najjal, aag ayaj monxing. ¹⁵ Pero sitiül najtaj matangüüch omal nej najjal aag ayaj ambeol nej mataag nej majneaj, cos aaga ondeats quiaj apooch nej omal. ¹⁶ Sitiül aljane ngo majneaj majaw aag ayaj, pues xicona ngo najiüran alinoic poch wüx aag ayaj. At aton tiül meáwan noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo ngo majlüy alinoic leaw arangüw wüx aag ayaj.

Ngo marangüw Cena del Señor atnej netam

¹⁷ Nganüy leaw sanasaj icon cam, ngondom napiüng najneaj najaw leaw irangan. Cos sanguiay wüx canchiüron ingow mambeol icon müüch mapac imeajtsan, más naleaing ayac icon wüx ngo majneaj. ¹⁸ Nganüy sanasaj icon, cos tanguiayiüs wüx canchiüteron indeacan palpálwüx, ngo mejlüyiün nójiquian. Xique sapiüng nots quiaj naleaing atquiaj irangan. ¹⁹ Jonde ngwa, atquiaj netam majlüy para majüiquich jane tiül icona naleaing almandüüb Teat Cristo. ²⁰ Pues aag irangan quiaj wüx canchiüron, aag ayaj naleaing ngome Cena del Señor irangan. ²¹ Cos wüx teretiün, inopnopon üet leaw aneay nej, at altiül angün wüx. Pero alinop leaw ngo majiür netam maíünd. ²² ¿Cuane aag ayaja? ¿Neol, ngo mejiüran iniüngana niüng alndom meretiün, menganeowan quiaja? Cos leaw irangan quiaj, ajüic ngo membeat mejawan nopnop nendüüb Teat Cristo, cos teajchiün monxing leaw ngo majiür nicua-jind nüeteran. ¿Pues cuane sanasaj icon wüx aag ayaja? ¿Sanasaj icon najneaj najawa? ¡Ngwüy niquimas!

*Teat Cristo tayac Cena del Señor
(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)*

²³ Teat Cristo tüüch xic najaw nguineay netam marangaats aaga Cena del Señor. Lanasaj icon nguineay tarang Teat Jesús wüx aaga ongwiiüts apmayacüch teowix monajiüt, cos taxaing a pan mandaand. ²⁴ Condom wüx landoj müüch gracias Teat Dios, quiaj tambaag. Tapiüng: “Iyariün, itean, cos aag agüy xecuerpo, saneyacüy mangüy asoeteran. Wüx itean aag ayaj netam leaam imeajtsan xic”, aw. ²⁵ Condom wüx landoj müetiw, taxaing a vas, tapiüng: “Aaga vin tiül a vas cam apiüng wüx jayats poch üüch Teat Dios, cos xequiej apmajünch tiüt wüx sanandeow. Wüx aag ayaj Teat Dios apmawün isoetiün. Meáwan nüt wüx apmenganeowan aag ayaj ich leaam imeajtsan wüx xique”, aw. ²⁶ Pares wüx apmetiün aaga pan, menganeowan aaga vin, aag ayaj ijüiquichan nguineay Teat Jesús tandeow. Atquiyet netam merangan tanaámb, leaw nej andilil miün alinomb.

Leaw ngo metam marangüch wüx ayarich Cena del Señor

²⁷ Wüx aag ayaj, jangantanej leaw apmüet aaga pan quiaj, leaw apmanganeow aaga vin quiaj, naleaing sitiül ngo marang atnej apiüng Teat Jesús netam marang, pues aag ayaj lamajiür xeyay nisoet, cos atnej ngo marang casa leaw tamongoch Teat Jesús wüx taw miquiej nej, tandem wüx cruz. ²⁸ Pares wüx apmerangan aaga Cena del Señor netam meyamban imeajtsan nganandot terangan alngün ngo majneaj, para alndom metüniün mesajan Teat Dios mawün wüx omeaats leaw terangan. Quiaj alndom metiün aaga pan quiaj, menganeowan aaga vin. ²⁹ Cos jangantanej leaw apmüet, leaw apmanganeow, ndot ngo leaam omeaats wüx nguineay tamongoch Teat Jesús, Teat Dios apmajaw wüx aaga nisoet quiaj. ³⁰ Por aag ayaj ajlüy tiül icona xeyay moniün andeow, altiül ngo majiür monapacüy, at altiül landeowwü. ³¹ Nganüy sitiül icootsa apmapiüngaaats cuane nisoet ajiüraats, quiaj Teat Dios apmawün wüx omeaats aaga nisoet quiaj. ³² Naleaing sitiül ajiüraats nisoet, más najneaj Teat Dios majaw wüx aag ayaj nganüy nómban, quiaj langome apmajlüyiiüts tiül, wüx aaga nüt Teat Dios

apmajaw wüx asoet meáwan nipilan wüx iüt.

³³ Xecojow xechijquiaw, wüx apcanchiümeron merangan aaga Cena del Señor, ercülayon merangan nöiquian.

³⁴ Sitiül aljane ayáagan apmind üet, ich met aniüng nej, cos atquij mbich ngome apmejiüran naél wüx apmerangan aaga Cena del Señor niüng canchiüron. Sanasaj icon wüx leaw aliün majlüy wüx sanamb najaw icon.

12

Nangaj Espíritu üüch anopnop leaw alndom marang

¹ Xecojow xechijquiaw, sandiüm mejawan wüx leaw üüch icoots anopnopoots Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nguineay marangaats minajiüt nej.

² Lamejawan wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo, nimeech tayac icon wüx merangan casa ajcüwa dios narangüch leaw ngondom mendeac. ³ Naleaing sandiüm mejawan: Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngo müüch nejinguind mapaiich Teat Jesús. Átan nejinguind ngondom mapiüng Teat Jesús miteatiiüts, sitiül Nangaj Espíritu ngo müüch nej mandeac aag ayaj.

⁴ Leaw üüch icoots Teat Dios anopnopoots para alndom marangaats minajiüt nej, pues Nangaj Espíritu neech icoots aag ayaj. ⁵ Masey Teat Dios lamüüch icoots palpálwüx najiüt marangaats ocueaj nej, naleaing aaga najiüt arangaats quiaj, wüx minüt nej Teat Dios arangaats. ⁶ At meáwan cuajantanej najiüt leaw üjndiiüts anopnopoots marangaats, nej Teat Dios neech icoots ndom ombasaats marangaats aaga najiüt quiaj. ⁷ Pues meáwan leaw Nangaj Espíritu üüch anopnopoots marangaats, aag ayaj üüch para alndom mambeolaats meáwan minipilan Teat Cristo. ⁸ Cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch altiül maxom omeaats mandeac wüx cuajantanej najneaj. At Nangaj Espíritu üüch altiül majaw cuajantanej para maquiaach alinop. ⁹ Átan Nangaj Espíritu üüch altiül majaw xeyay wüx leawa nej andiüm, ngo machiw omeaats wüx. At nejaj

Nangaj Espíritu üüch alinop ndom ombas mamongoch iün andeow moniün andeow. **10** At alinop üünd ndom ombas marang ateócan leaw ngomeaag ajaraw. Alinop üünd maxom omeaats mandeac leaw lamasaj nej Teat Dios. Alinop üüch nej Teat Dios majaw jane teamambeol nej, sitiül Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, tengwüy ambeol nej nimeech. Alinop üünd mandeac alinoic ombeayiün leaw nej ngo majaw; alinop üünd maxom omeaats mapiüng cuane andeac aaga nendeac alinoic ombeayiün quiaj. **11** Pues meáwan aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajaw cuane nej andiüm müüch, cos nej üüch icoots anopnopoots palpálwüx leaw alndom marangaats.

*Meáwan monyar andeac Teat Cristo
ajlüyiw noic miün*

12 Nop nipilan ajiür omal, owix, oleaj, meáwan ajiür, pero aag ayaj nop nej. Atquiaj aton ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Cos masey ajlüyiiüts xeyay, ajlüyiiüts nöiquian maquiüjpaaats Teat Cristo. **13** Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tayac icoots majlüyiiüts nöiquian maquiüjpaaats atnej nop nipilan, masey nipilan israel, masey nipilan griego; masey nipilan arang najon mos teombas alinop, masey nipilan ngome mos nejiw. Nganüy meáwan icootsa tüjndiiüts aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

14 Noic cuerpo ngome noic quiriw ajlüy, cos ajiür palpálwüx. **15** Jondot oleajaran mapiüng: "Xique ngome owixaran xic, pares ngome sajlüy wüx cuerpo", maw. Masey mapiüng ayaj, naleaing nej tanaámb alwüx cuerpo. **16** Jondot olaagaran mapiüng: "Xique ngome oniiügaran xic, pares ngome sajlüy wüx ombasarán", maw. Masey mapiüng aag ayaj, naleaing tanaámb alwüx cuerpo. **17** Cos sitiül nop nipilan palüy miün oniiügaran alwüx, ¿nguineay alndom manguiayarana? Jondot nop nipilan palüy miün olaagaran alwüx, ¿nguineay alndom maximarana? **18** Cos Teat Dios tayac meáwan niüng netam majlüy wüx cuerpo atnej andiüm nej. **19** Sitiül ndot áagan oniiügaran ajiür, tengwüy áagan olaagaran ajiür, quiaj apmajüic ngo

palam aaga cuerpo. **20** Pero masey xeyay palpálwüx ajiür, naleaing nop nej.

21 Pares oniiügaran ngondom masaj owixaran: "Ngo metam xic ic", maj. Aton omalaran ngondom masaj oleajaran: "Ngo metam xic icona", maj. **22** At leaw ajawaats najlüy wüx cuerpo leaw ajüic ngo majiür apac, naleaing xeyay netamüw. **23** Ajawaats wüx noic cuerpo leaw ajüic ngo membeat, aag ayaj atajcaats majneaj atnej xeyay nembeat. Pero leaw axinguaats majawaats najlüy wüx cuerpo, aag ayaj ayambaats nguineay alndom maxotaats. **24** Naleaing leaw ngo maxinguaats majawaats wüx cuerpo, ngo metam maxotaats. Atquiaj ajawaats Teat Dios tüüch majlüy xeyay nembeat leaw ajüic ngo membeat. **25** Atquiaj tarangüchiiüts, ngo majüic noic quiriw xeyay netam, alinoic ngwüy, ajlüyiw atotow, meáwan ambeolayej. **26** Pares sitiül alngün maxom nej necoy, meáwan apmayaag acoy. Nganüy sitiül apmajneaj nop, meáwan aton apmbixium.

27 Nganüy icootsa ajlüyiiüts at icoots micuerpo Teat Cristo; at anopnopoots ajiüraats atamaats wüx nej. **28** Teat Dios tayac anopnopoots marangaats leawa nej andiüm tiül noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. Leaw natangüw, ajcüw ayaj apóstoles. Condom andúüban mondeac andeac Teat Dios. Andúüban marangüw natang monquiaach. Condom andúüban leaw üüch nejiw Teat Dios marangüw ateócan. Condom ajcüw moneech majneaj moniün andeow. Condom monbeol jangantanej tiül monyar andeac Teat Cristo. Andúüban nejiw monlüy wüx cuajantanej najiüt. Ndójwüx ajcüw ayaj mondeac alinoic ombeayaran leaw Teat Dios üüch nejiw mandeacüw. **29** ¿Jow nganüy cuane ipiüngana, jangantanej alndom marang apóstol? ¿Ngwa, palúyan mondeac andeac Teat Diosa? ¿Ngwa, palúyan monquiaach tiül noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo? ¿Ngwa, meáwan leawa neech nejiw Teat Dios ndom ombasüw marangüw ateócana? **30** ¿Ngwüye, jangantanej alndom müüch majneaj moniün andeowa? ¿Ngwüye, jangantanej alndom mandeac alinoic

ombeayarana? ¿Ngwüye, jangantanej alndom mapiüng cuane amb apiüng alinop wüx andeac alinoic ombeayarana? ¡Ngwüy ngondon! ³¹ Netam mandiüm imeajtsan leawa más najneaj, quiaj Teat Dios apmüüch icon aaga najiüt leawa más xeyay atam. Pero nganüy sanasaj icon wüx leaw ajntsop wüx ajneaj merangan.

13

Netam mandiümaats nop alinop

¹ Jondot xique lanüünd nandeac ombeay pálwüx nipilan, at lanüünd nandeac andeacüw ángeles aton, naleaing sitiül ngo nandiüm nop alinop, sanajlüy at xic manchiüc nentsarar ajiünts, tengwüy sanajlüy at xic platilla ngo majneaj ajiünts wüx atsünderan. ² Masey lanüünd nandeac leaw asaj xic Teat Dios, at lanüünd najaw wüx leaw nomb ngo majüic nguineay ajlüy, at lanüünd najaw wüx meáwan leaw almajlüy; masey sajaw Teat Dios alndom maxaing noic tiüc mawün mayac niüng andiüm nej, ngo nachiw ximeaats wüx; pero sitiül ngo nandiüm nop alinop, pues ngo nembeat nicuajind. ³ Sitiül sanüüch meáwan leawa sajiür nambeol nipilan leaw ngo majiür nicuajind; at sitiül sanüüch xecuerpo mandaab atnej noic nichech, pero naleaing sitiül ngo nandiüm nop alinop, cuane saxom tiül, nicuajind.

⁴ Cos sitiül aljane andiüm nop alinop apmaiüc wüx cuajantanej, xeyay ajneaj omeaats. At ngome apmandiümdüüm majiür leaw ajiür alinop, ngo merangrangüy, ngome lombojchay, ⁵ ngome itsojüyan, ngo mayambyamb marangüch leaw andiüm nej, ngome najeñ ajcüy, ngo mayac wüx omeaats mapalüch ombas cuajantanej.

⁶ Ngo mapac omeaats wüx leaw ngo majneaj arangüw nipilan; naleaing apac omeaats wüx nipilan arangüw najneaj.

⁷ Jane naleaing ajiür lasta alinop, ngo mapiüng wüx nicuajind, masey ngo majneaj apmamongoch. At ngo machiw omeaats wüx cuajantanej, ayar meáwan leaw najneaj asoic. Tiül omeaats nej apiüng nipilan apmarangüw najneaj. At aíüc wüx cuajantanej masey naél, nej tanaámb arang najneaj.

⁸ Sitiül andiümaats nop alinop, aag ayaj ngo mamong. Alinoic nüt ngome apmetam aljane mandeac andeac Teat Dios; ngome apmetam aljane mandeac pálwüx ombeayaran; at Teat Dios langome apmetam müüch aljane majaw wüx cuajantanej. ⁹ Cos leaw ajawaats nganüy, aag ayaj ngome palan ajlüy; at leaw lamasaj icoots Teat Dios, aag ayaj quiripite ajawaats, ngome palan. ¹⁰ Naleaing wüx apmatüch a nüt apmajawaats palan wüx meáwan cuajantanej, quiaj langome apmetam leaw ngome palan.

¹¹ Pues wüx nine xic, tandeacas atnej andeac nine monguich, tapiüngas tiül ximeaats atnej arang nop nine, xefis atnej mifis nop nine. Nganüy wüx lasatang lanarang naxey, quiaj tacueatiüs narang atnej arang nop nine. ¹² Nganüy ngondon maxomaats majawaats nicuajind palan; aag ayaj atnej majawaats teombasaats tiül noic nesomom cheeg. Nganüy ngo nambich najaw meáwan, pero alinoic nüt sanajaw meáwan cuajantanej atnej Teat Dios ajaw tiül ximeaats nganüy nguineay sarang. ¹³ Pero ajlüy arej sanasaj icon wüx leaw netam meyacan wüx imeajtsan meáwan nüt. Netam meyacan imeajtsan wüx leaw apiüng Teat Dios, ngondon mechewanimeajtsan wüx. Alinoic: Netam meyajcan tiül imeajtsan Teat Dios apmarang meáwan leawa lamapiüng apmarang. At alinoic: Netam mejiüran lasta nop alinop. Pero leaw ajntsop wüx atam tiül ajcüw arej quiaj, aag ayaj merndiümayon, merjiürayon lasta.

14

Wüx anderac alinoic ombeayaran

¹ Irangan leaw niüng alndom mendiüman nop alinop. At aton iyacan imeajtsan wüx leaw alndom müüch icon Nangaj Espíritu merangan. Cos leaw xeyay netam meyacan imeajtsan wüx, aag ayaj ndom imbasan mesajan nipilan leaw andeac Teat Dios. ² Wüx nop apmandeac alinoic ombeayaran, aag ayaj ngo mambeol alinop, cos Teat Dios ajaw cuane; nejinguind alinop ngo manguiay cuane teamapiüng. Masey Nangaj Espíritu

ambeol nej mandeac aag ayaj, nipilan ngondom majawüw cuane. ³ Pero leaw üünd mandeac leaw asaj nej Teat Dios, aag ayaj andeac manguiay nipilan, ambeol nejiw mapacüw wüx mandüpíw Teat Cristo, üch mapac omeajtsüw, at üch nejiw mambeolüw aljane mamong amix omeaats. ⁴ Cos leawa nendeac alinoic ombeayaran, aag ayaj nejáyan quiaj ambeolüy. Pero leaw nendeac leaw asaj nej Teat Dios, aag ayaj ambeol meáwan noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo.

⁵ Xique malüy sapiüng meawarónan mendeacan alinoic ombeayaran, pero más xeyay sandium sitiül alndom mendeacan mesajan nipilan leaw asaj icon Teat Dios, cos aag ayaj xowüy latam. Nganüy sitiül aljane üünd mandeac cuane apiüng aaga nendeac alinoic ombeayaran quiaj, aag ayaj alndom mambeol monyar andeac Teat Cristo matangüw wüx Mipoch Teat Dios. ⁶ Xecojow xechijquiaw, jondot xique nganüy sanamb niüng ijlüyiün nandeac alinoic ombeayaran, ¿cuane apmambeol icon wüx? ¡Nicuajind! Pero sanambeol icon sitiül sanandeac nasaj icon leaw tasaj xic Teat Dios, tengwüy sitiül sanasaj icon leaw tijndiüs najaw, tengwüy sitiül sanasaj icon leaw tasoiquiüs nandeac, asaj xic Teat Dios, tengwüy sitiül sanaquiaach icon leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios.

⁷ Jondot cuajantanej natsünderan tengwüy nainderan ngo mayambüch onic, ngondom mawün najneaj ton. ¿Nguineay apmajüic cuane soen tawüne? ⁸ Sitiül a trumpet ngo maw onic, nguineay apmapaj soldados mambüw tiül montsoj. ¿Jane apmetajquiay majneaj mamb tiül montsoja?

⁹ Pues atquiy icona aton wüx indeacan sitiül ngo mendeacan ranüy, ¿nguineay apmajüic cuane teamendeacana? Aag ayaj atnej mendeacondeacan tiül nepepep. ¹⁰ Naleaing, masey ajlüy xeyay ombeayaran ningüy wüx iüt, meáwan nanderac ajiür cuane amb apiüng. ¹¹ Sitiül xique ngo nanguay aaga ombeayaran leaw andeac alinop, sanajlüy at xic napeayiüs miün; at aaga nendeac masaj xic quiaj, apmajlüy atnej napeay miün. ¹² At icona aton cos lamendiüman mejiüran meáwan

leaw apmüüch icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, netam merangan aaga najiüt leaw apmambeol meáwan monyar andeac Teat Cristo mapacüw wüx minajiüt nej.

¹³ Pares sitiül aljane andeac alinoic ombeayaran, ich matün ocueaj Teat Dios müüch nej majaw nguineay alndom masaj alinop cuane landoj mapiüng quiaj.

¹⁴ Jondot sitiül xique sanataag orar wüx alinoic ombeayaran, masey Nangaj Espíritu üch xic narang, jondot ngo najaw cuane teanandeac, pues ngondom mambeol nejinguind.

¹⁵ Pero, ¿nguineay netam naranga? Cos alndom nataag orar wüx alinoic ombeayiün leaw üch xic Nangaj Espíritu, pero aton netam nataag orar leaw alndom najaw cuane sandeac. At aton alndom nataag cantar himnos leaw üch xic Nangaj Espíritu, pero netam najaw cuane sataag cantar.

¹⁶ Pero icona sitiül isajan Teat Dios leaw najneajay lamarang wüx icona wüx alinoic ombeayiün, ¿nguineay alndom alinop jayats leaw ngo majaw mapiüng “amén” nōiquian maquiiüb icona wüx aag leaw ipiüngan quiaja, sitiül ngo manguiay cuane temendeacana?

¹⁷ Naleaing icona alndom meajchiün gracias Teat Dios najneajay, pero alinop leaw ngo manguiay ngo mambeol nej nicuajind.

¹⁸ Xique süüch gracias Teat Dios cos más alndom nandeac palpálwüx ombeayaran ngo matnej icona. ¹⁹ Pero wüx sajlüy niüng canchiüjow monyar andeac Teat Cristo, sandium nandeac masey acoquiaw poch leaw alndom manguiayiw, leaw apmambeol nejiw; ngo nandium nandeac agajpowüw mil (10,000) poch wüx alinoic ombeayaran leaw ngo mambeol nejinguind.

²⁰ Xecojow xechijquiaw, nde mepiüngan tiül imalan atnej apiüngüw naliw monguich. Netam mepiüngan atnej natang nipilan, menguiayiün leaw sasaj icon quiaj. Pero wüx cuajantanej ngo majneaj, netam mejlüyiün atnej naliw monguich leaw nganaw majaw cuane ngo majneaj.

²¹ Tiül aaga ajlüyay poch tarang Isaías apiüng nipilan israel apmasoiqui wüx alinoic ombeayaran, cos Teat Dios tapiüng: “Xique sanüüch mambüw niüng ijlüyiün

nipilan mondeac palpálwüx ombeayaran. Sanandeac nasaj icon wüx ombeayiw. Masey atquiaj sanarang, nejiw ngome apmayariw sandeac", aw Teat Dios. ²² Atquiaj ajlüy nganüy aton, cos sitiül aljane apmandeac alinoic ombeayaran wüx canchiüron, aag ayaj alndom mambeol leaw nganaw mayariw andeac Teat Cristo, ngome apmambeol leaw lamayariw andeac Teat Cristo. Nganüy wüx aljane apmandeac noic poch leaw asaj nej Teat Dios, aaga andeac quiaj apmambeol monyar andeac Teat Cristo, ngome apmambeol leaw nganaw mayar andeac Teat Cristo. ²³ Sitiül meáwan monyar andeac Teat Cristo apcanchiüm, condom teamandeacüw alinoic ombeayaran, jondot mapeayiw acas jayats leaw ngo majawüw xeyay, tengwüy mapeayiw alacas leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo, ¿cuane apmapiüngüwa? ¿Ngome apmapiüngüw nerchachiün wüx indeacan aag ayaja? ²⁴ Nganüy sitiül meáwan teamandeacüw leaw asaj nejiw Teat Dios, pues masey apmapeay nop ngo mayar andeac Teat Cristo, tengwüy nop jayats leaw nganaw majaw xeyay, pero wüx apmanguiy leaw indeacan, apmayaag tiül omeaats nej ngo majneaj arang, apleaam omeaats netam macueat arang ngo majneaj. ²⁵ Wüx apleaam omeaats leaw ngo majneaj lamarang, pues quiaj apmaquieel micos nej marang casa Teat Dios, mapiüng naleaing Teat Dios alniüng ijlüyiün.

*Wüx apcanchiümeron netam merangan
meáwan najneaj*

²⁶ Xecojow xechijquiaw, nganüy sanasaj icon nguineay netam merangan. Wüx apcanchiümeron, jangantanej tiül icona alndom majiür cuane apmarang. Nop alndom mapiüng matajcüch cantar noic salmo, alinop alndom maquiaach, alinop alndom mapiüng cuane lamüüch nej Teat Dios majaw, alinop alndom müüch nej Teat Dios manteac alinoic ombeayaran, alinop alndom müünd mapiüng cuane tapiüng aaga nendeac alinoic ombeayaran quiaj. Meáwan leaw irangan quiaj, aag ayaj apmembeoleyón mapac imeajtsan, metangan wüx Mipoch Teat Dios. ²⁷ Sitiül

almajlüy acas alndom manteacüw alinoic ombeayaran, pues ich manteacüw masey ijpüw tengwüy arojpüw, pero nopolop ich manteacüw; aton alinop ich mapiüng cuane teamapiüngüw. ²⁸ Sitiül ngo majlüy aljane alndom mapiüng wüx cuane teamapiüngüw, más najneaj ich ndijchiüm, nde manteacüw niüng canchiowaran. Ich manteacüw tíulan omeajtsüw nejiw, at masajüw Teat Dios, ngome tiül nipilan. ²⁹ At aton leaw mondeac leaw asaj nejiw Teat Dios, pues leaw wüx ijpüw tengwüy arojpüw alndom manteacüw. Aldemas ich müjchiw olajcüw manguiayiw sitiül aag ayaj naleaing tengwüy ngo maleaing. ³⁰ Sitiül aljane ajcüwa moncheten quiaj, lamasaj nej Teat Dios cuane alndom mapiüng, pues ich müünd mendeac; pero alinop ich macueat andeac. ³¹ Icona alndom mendeacan inopnopon leaw lamasaj icon Teat Dios, cos atquiaj alndom merquiaachayon, at apmapac imeajtsan wüx Teat Cristo. ³² Meáwan leaw nendeac leaw asaj nej Teat Dios alndom ndijchiüm wüx andiüm. ³³ Cos leaw andiüm Teat Dios aag ayaj majlüy na-jneájan tiül moncanchiün, ngome aolúyan andeacüw.

Meáwan niüng apcanchiümoj monyar andeac Teat Cristo, atquiaj netam majlüy. ³⁴ Cos montaj netam ndijchiümójan wüx canchiowaran; ngo metam mendeacüw, netam mayariw andeac minojow nejiw atnej apiüng tiül ajlüyay Mipoch Teat Dios. ³⁵ Sitiül andiümüw manguiayiw leaw ngo majawüw, ich matuniw manguiayiw minojow nejiw anüngüw nejiw, cos monxing sitiül nop najtaj apmandeac tiül moncanchiün.

³⁶ Ich leaam imeajtsan Mipoch Teat Dios ngome tíulan icona witüüt, at ngome áagan icona lameyariün. ³⁷ Sitiül aljane tiül icona apiüng nej alndom manteac leaw asaj nej Teat Dios, tengwüy apiüng Nangaj Espíritu lamüüch nej marang cuajantanej, nej netam mayaag mapiüng leaw sarang wüx nawiig cam, aag ayaj asaj xic Teat Cristo. ³⁸ Pero sitiül aljane ngo mandiüm mayar aag ayaj, nde merangan casa.

³⁹ Xecojow xechijquiaw, indeacan leaw lameajndiün mendeacan, leawa

lamasaj icon Teat Dios; at nde mepalan leaw nendiüm mandeac alinoic ombeayaran. ⁴⁰ Pero irangan meáwan najneaj, nendüübndüjpeay, nde meolüyan.

15

Wüx Teat Cristo tapac alinomb

¹ Nganüy xecojow xechijquiaw, sanasaj icon alinomb para alndom leaam imeajtsan leawa landoj nasaj icon, nguineay lamawün icon wüx isoetiün Teat Cristo. Aag ayaj icona teyariün, at nganüy tanaámb temendüjpiün. ² Cos wüx aaga poch tasajas icon quiaj, landoj leriowan wüx isoetiün sitiül temeyacan wüx imeajtsan. Pero sitiül ngo meyacan wüx imeajtsan, ajüic ipiüngánan iyariün andeac Teat Cristo.

³ Xique taquiajchiüs icon wüx leawa xeyay atam menguiayiün atnej tasoiiquiüs, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng Teat Cristo tandeow mawün asoetiiüts. ⁴ Ndoj tamiüraad, pero tapac alinomb wüx er nüt, atnej lapiürang wüx nej tiül Mipoch Teat Dios. ⁵ Condom tejüiquichay majaw nej néjan teat Pedro nasaic Cefas. Ndoj tejüiquichay majawüw nej meáwan gajpiüp (12) miapóstoles nej aton. ⁶ Ndoj tejüiquichay majawüw nej among acoquiajchiüs icon wüx minipilan Teat Cristo nójquian. Ajcüw ayaj xeyayiw aliünuw mapacüw nganüy, altiül acas landeowüw. ⁷ Condom tejüiquichay majaw nej teat Jacobo. Ndoj tejüiquichay majawüw nej alinomb meáwan miapóstoles nej.

⁸ Ndójwüx tejüiquichay najaw aton, masey xique atnej wijquiatos ümbwüx, atnej nop nine nganaw matüch a nüt wijquiam. ⁹ Xique chingüy tiül meáwan apóstoles, ngo nembeat nicuajind, ngo metam nasaic apóstol xic, cos tanomb xeyay tajcüyiüs najawüw; tayambas ombasuw monyar andeac Teat Cristo. ¹⁰ Cos Teat Dios tajiür xic lasta xeyay, pares tajlüyiüs atnej nganüy sajlüy cam. Ngome por gana miün tajiür xic lasta, cos sarang xeyay najüüt, ngo matüchiw xic meáwan apóstoles. Naleaing aag ayaj ngome xíquian quiaj sarang, cos Teat Dios nembeol xic narang. ¹¹ Ngo metam mandeacaats wüx

jane tarang aaga najiüt tiül icona, sitiül xique tengwüy nejiw. Naleaing leaw xeyay nembeat, aag ayaj cos lameyariün andeac Teat Cristo.

Wüx apmapaciüw alinomb leawa landeowüw

¹² Sitiül lamapiüngaats Teat Cristo tapac alinomb, ¿nguineay altiül apiüngüw leaw landeow langome apmapaciüw alinomba?

¹³ Cos sitiül naleaing leaw landeow langome apmapaciüw alinomb, aton Teat Cristo ngome tapac alinomb. ¹⁴ Sitiül Teat Cristo taton ngo mapac alinomb, por gana miün andeacaats wüx, at por gana miün ayariüts andeac Teat Cristo.

¹⁵ At xicona ajüic atnej monwaiich xicon wüx tandeacasan nguineay tarang Teat Dios, cos tapiüngasan Teat Dios tapacüüch Teat Cristo. Sitiül naleaing mondeow ngo mapacüw alinomb, quiaj Teat Dios taton ngome tapacüüch Teat Cristo. ¹⁶ Cos sitiül mondeow ngo mapacüw, at aton Teat Cristo ngome tapac alinomb. ¹⁷ Átan sitiül Teat Cristo ngome tapac alinomb, por gana iyariün andeac nej, aliün mejiüran isoetiün.

¹⁸ At aton sitiül atquiaj ajlüy, nipilan leaw tayariw andeac Teat Cristo ndoj tandeowüw, ngo maw asoetiw, lambüw tiül castigo. ¹⁹ Jondot niüngancüy wüx iüt cam ambeat andüjpiiüts Teat Cristo, nots quiaj ngo membeat leaw arangaats, quiaj ajüic najntsop tiül michachiiüts.

²⁰ Naleaing Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Cristo. Cos Teat Cristo ombas mapac tiül mondeow, pares ajawaats Teat Dios apmapaciüüch alinomb meáwan nipilan leaw ayar nej andeac. ²¹ Tamelich andeowaran wüx leaw tarang nop naxey; at nawwüx leawa tarang nop naxey tamelich apacaran tiül mondeow. ²² Meáwan nipilan wüx iüt tengual andeowaats cos acualaats icoots Adán; pero meáwan nipilan leaw lamayariw andeac Teat Cristo apmapaciüw alinomb. ²³ Andüübndüjpeay apmapaciüw, cos Teat Cristo ombas mapac. Condom wüx nüt apmandilil Teat Cristo, apmapaciüw meáwan leaw minipilan nej.

²⁴ Condom aliüc miün nüt apmümb aaga iüt cam wüx Teat Cristo landoj mandrooch ombas meáwan montangtang monajiüt,

at meáwan moncüy majaw nej. Condom apmayac teowix Teat Dios meáwan leaw almajlüy. ²⁵ Cos naleaing nej Teat Cristo netam majlüy wüx meáwan leaw almajlüy, leaw ndoj mayac teoleaj nej meáwan moncüy majaw nej. ²⁶ Condom aaga úmbwüx ngo majneaj leaw nej apmandooch ombas, aag ayaj andeowaran. ²⁷ Lajlüy tiül Mipoch Teat Dios niüng apiüng: “Meáwan leaw almajlüy, Teat Dios tayac teoleaj Teat Cristo, cos nej netam majlüy wüx meáwan”, aw. Naleaing wüx tapiüng aag ayaj ajüic ngome teandeac wüx Teat Dios cos nejay Teat Dios tayac meáwan teoleaj Teat Cristo. ²⁸ Condom wüx Teat Cristo lajlüy wüx meáwan leaw almajlüy, nej aton quiaj apmeyacüy teowix Teat Dios, cos Teat Dios tayac teowix nej meáwan. Quiaj Teat Dios apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy. ²⁹ Nganüy sanasaj icon alinoic. Sitiül naleaing mondeow ngo mapacüw alinomb, ¿cuajpar altiül icona ayariw yow ingow ayar yow nop leaw landeowa?

³⁰ Aton sitiül mondeow ngo mapacüw alinomb, ¿cuane saxoman wüx sitiül ajcüiy majawüw xicon nipilana? ³¹ Nganüy xique, xecojow xechijquia, sayaag ngünantanej nüt aljane alndom mambiy xic. Aag ayaj naleaing sasaj icon cos xeyay apac ximeaats lameyariün andeac Miteatiiüts Jesucristo. ³² Sitiül wüx xique tambas natsoj anaag napat nimal tiül Efeso, ¿cuane ambeol xic wüx sitiül mondeow ngo mapacüw alinomb? ¡Nicuajind! Más najneaj marangaats atnej apiürang, cos apiüng: “Metiiüts manganeowaats, cos ngünantanej nüt alndom mandeowaats”, aw.

³³ Nde mawaiich icon nejinguiind, cos ajawaats atnej apiürang: “Nipilan monrang ngo majneaj apmayacüw wüx alinop marang ngo majneaj aton sitiül ajlüyay maquiiüb nguiajantanej”, maw. ³⁴ Ich leaam imeajtsan, indüyiün wüx alinomb irangan najneaj, nde merangan ngo majneaj. Cos almajlüy nipilan tiül icona nómbar nganaw maxomüw omeajtsüw majawüw nguineay apiüng Teat Dios. Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom mexinguian.

Nguineay apmapacüw alinomb leaw landeowüw

³⁵ Aljane apmapiüng: “¿Nguineay alndom mapacüüch mondeow alinomb Teat Diosa? ¿Nguineay apmajlüyiw nejiw wüx apmapacüw alinomba?” apmaw. ³⁶ ¡Nechach leaw nepiüng atquiaj! ¡Neol ngo mejaw nguineay arang osaab soex wüx apiürüche? Cos cuajantanej osaab leaw apmapiürüch, sitiül ngo majtex mipang, ngo majntsop.

³⁷ Aton ngo mapiürüch natang soex, aag miün osaab apiürüch, masey os masey trigo, tengwüy cuajantanej osaab leaw napiürüch. ³⁸ Pero Teat Dios üüch majntsop noicnoic osaab majlüy atnej andiüm nej; wüx ajntsop, Teat Dios üüch nej majlüy atnej netam majlüy. ³⁹ Aton ngome meáwan cuerpo atanej ajlüy, cos palpálwüx ajlüy. Cos ajlüy noic micuerpo nipilan, alinoic ajlüy nimal, alinoic ajlüy quie, at alinoic ajlüy cüet. ⁴⁰ Aton pálwüx leaw najlüyiw cawüx tiül cielo, at pálwüx leaw najlüy ningüy wüx iüt. Leaw najlüy cawüx tiül cielo tarangüch najneajay para majlüy cawüx. Aton leaw najlüy wüx iüt tarangüch najneajay para majlüy wüx iüt.

⁴¹ Ajawaats aaga nüt alinoic arraj, at a caaw alinoic arraj, ocas alinoic arrajüw; nganüy tíulan ajcüw ocas alinoic arrajüw anoicnoiqui. ⁴² Atquiaj wüx meáwan mondeow apmapacüw alinomb, cos wüx amiüraad a nandeow apndrom ombas; pero wüx apmapac alinomb langondom ndrom ombas. ⁴³ Pues aaga nandeow wüx amiüraad ngo metam, cuane ajpar. Pero wüx apmapac alinomb, quiaj apmajlüy najneajay. Wüx amiüraad lajlúyan, ngondom marang nicuajind; pero wüx apmapac alinomb, quiaj apndrom marang cuajantanej.

⁴⁴ At wüx amiüraad, ajlüy atnej meáwan mondeow; pero wüx apmapac alinomb lami alinoic, cos Teat Dios lamangowüüch marang jayats. Nganüy ajlüy micuerpojaats atnej ajlüy meáwan nipilan. Pero alinoic nüt apmajlüy pálwüx, cos Teat Dios apmangowüüch marang jayats.

⁴⁵ Atquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Teat Dios ombas marang Adán, tüüch mapac”, aw. Condom tajlüy alinop atnej Adán, aag ayaj Teat Cristo;

Miespíritu nej apacüüch niplan alinomb. ⁴⁶ Nganüy micuerpojaats cam ajluyay niplan nej, pero alinoic nüt apmajlüy jayats. Quiaj ajüiquich ngome aaga jayats cuerpo espiritual ombas tajlüy, cos aaga ajluyay cuerpo ombas majlüy. ⁴⁷ Aaga naxey ombas marangüch ningüy wüx iüt, Teat Dios tarang iüt nej. Condom tajlüy alinop naxey imiün tiül cielo, aag ayaj Teat Cristo. ⁴⁸ Atnej tajlüy micuerpo aaga naxey ombas marangüch iüt nej, atnej ajluy micuerpojaats nganüy. At aton atnej ajluy micuerpo aaga naxey imiün tiül cielo, atnej apmajlüy micuerpojaats alinoic nüt wüx apmajlüüts tiül cielo. ⁴⁹ Cos ajlüyyiüts atnej tajlüy aaga naxey ombas marangüch iüt nej, at aton apmajlüyyiüts atnej aaga naxey tajlüy imiün cielo.

⁵⁰ Xecojow xechijquiaw sanasaj icon, aaga micuerpojaats ajiüraats nganüy cam ngondom majmel tiül micambaj Teat Dios tiül cielo; cos leaw apndrom ombas ngondom majmel niüng lango ndrom ombas nicuajind. ⁵¹ Nganüy sanasaj icon leaw nomb ngo majoraw. Ngome meáwan icoots apmandeowaats; naleaing Teat Dios apmangowüüch micuerpojaats. ⁵² Apmarang najénan, atnej noic ameecharan oniiügaran wüx ndójwüx ajiünts trumpet ocueaj Teat Dios. Quiaj apmapacüw alinomb meáwan monyar andeac Teat Cristo leawa tandeowüw, apmajüürüw jayats micuerpojüw nejiw, langondom ndrom ombasüw alinomb. At icootsa leaw aliün mapacaats, Teat Dios apmangowüüch micuerpojaats aton. ⁵³ Aaga micuerpojaats leaw apndrom ombas netam mangowüücharan cos langondom ndrom ombas. Nganüy alndom mandeowaats, áag netam mangowüücharan micuerpojaats, quiaj langondom mandeowaats. ⁵⁴ Cos wüx langowüücharan micuerpojaats majlüy jayats, quiaj langondom ndrom ombas; apmajlüy atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: "Ninguiaj ndoj andeowaran, langondom mandeowaran alinomb", aw. ⁵⁵ ¿Wül nganüy andeow niplana? ¿Nguiane ajluye? ¿Wül nganüy oxiüta? ¿Nguiane ajluye? ⁵⁶ Cos ajluy nisoet, quiaj netam mandeowaran; at

cos aaga ajluyay poch ayac Teat Dios, aag ayaj ajüiquich ajiüraats nisoet. ⁵⁷ Nganüy netam müjchiiüts gracias Teat Dios, cos lamüüch icoots majntsopiiüts wüx meáwan cuajantanej. Aag ayaj tarang Miteatiiüts Jesucristo.

⁵⁸ Pares xecojow xechijquiaw, irangan tanaámb leaw alndom merangan, nde paxiüm icueajiün wüx iyariün andeac Teat Cristo. Irangan minajiüt Teat Dios meáwan nüt, cos lamejawan wüx irangan minajiüt Teat Dios ngome irangánan.

16

Amiüçücharan tomiün mambeol miniplan Teat Cristo

¹ Nganüy sanasaj icon nguineay alndom mecanchichan aaga tomiün leaw apmeyacan membeolan monyar andeac Teat Cristo tiül Jerusalén. Irangan atnej tasajasüw noicnoic ajluy miniplan Teat Cristo tiül Galacia. ² Wüx noic nüt doming iwüniün quiriw leaw ixoman tiül namong seman; quiaj ngo metam memiüçuchiün nicuajind wüx sanapeay quiaj. ³ Wüx sanapeay niüng ijlüyiün, quiaj sanarang nawüig majoyiw ajcüwa monxey leaw lamepiüngan alndom mambüw mayacüw tiül Jerusalén leaw najmiüc. ⁴ Sitiül sapiüng najneaj namb a xique aton, quiaj sanamb naquijüpüw.

Pablo apiüng nguineay apmarang

⁵ Ombas netam namb namong tiül Macedonia, condom sanamb tiül Corinto najaw icon. ⁶ Nots quiaj nacül acas nüt niüng ijlüyiün, tengwüy sanacül ninguiaj tiül meáwan nüt wüx aquind. Condom quiaj alndom membeolan xic meajchiün xic namb niüng sanandüy quiaj. ⁷ Naleaing ngo nandiüm namóngan niüng ijlüyiün, cos sitiül Teat Dios mandiüm, sanacül naquiiüb icon xeyay nüt. ⁸ Sanacül tiül cambaj Efeso leaw ndoj nangos nüt Pentecostés. ⁹ Cos ningüy lanaxom xeyay najiüt ocueaj Teat Dios leaw alndom narang; áag sanarang wúxan alndom, masey almajlüyw xeyay leaw ajcüyw majawüw xic.

¹⁰ Wüx apmapeay niüng ijlüyiün a Timoteo, imbeolan para alndom mapac omeaats macül maquiiüb icon, cos nej

arang minajiüt Teat Dios atnej xique sarang. ¹¹ Pares nde mepiüngan nej ngo metam, imbeolan mapeay ningüy najneajay mapac omeaats, cos teanacül mapeay nóiquian maquiiüb alacas micojoots michijquiaats.

¹² Nganüy sanasaj icon wüx michijquiaats teat Apolos. Xeyay tasajas sitiül alndom mamb niüng ijlüyiün maquiüpüw alacas monyar andeac Teat Cristo wúx ambüw. Pero ngo mandiüm mamb nganüy; apmamb wüx apmatüch ocueaj.

Ndójwüx atepeay

¹³ Netam mepacan wüx merangan na jneaj; tanaámb indüipiün leaw lameyariün ocueaj Teat Cristo, nde mermbolan, iyan canimeajtsan wüx merangan leaw andiüm nej. ¹⁴ At meáwan leaw irangan, ijüiquichan naleaing indiümayon nop alinop.

¹⁵ Nganüy xecojow xechijquia, icona lamejawan meáwan acualaats teat Estéfanas, nejiw ombas mayariw andeac Teat Cristo tiül iüt Acaya. Nejiw tanaámb ayacüw omeajtsuw wüx mambeoluw monyar andeac Teat Cristo. ¹⁶ Xique xowüy satün icueajiün meyariün andeacüw nejiw, at netam meyariün andeacüw meáwan monarang atnej arangüw nejiw, cos ambeoluw icon wüx aaga najiüt quiaj. ¹⁷ Pues wüx tapeayiw ajcüw teat Estéfanas, teat Fortunato, at teat Acaico, xeyay tapac ximeaats, cos nejiw tajlüiyw ningüy mambeoluw xic ingow ijlüyiün ningüy. ¹⁸ Nejiw xeyay tüjchiw mapac ximeaats, at sajaw nejiw tüjchiw mapac imeajtsan. Netam meyajcan mesajan najneaj arangüw.

¹⁹ Meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül iüt Asia atepeayiw icon. At teat Aquila, aton müm Priscila mintaj nej, y meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw canchiüjow aniüngüw nejiw, xeyay andiümüw matepeayiw icon wüx minüt Teat Cristo. ²⁰ At atepeayiw icon meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw alningüy. At icona itepeayiün nop alinop najneájan.

²¹ Nganüy xiquiay sarang aaga ümbwüx poch cam naag xiwix natepeay icon.

²² Sitiül aljane ngo mandiüm Teat Cristo, ich maw ninguiün nómbar mamb tiül castigo. ¡Teat Cristo aliüc naje!

²³ Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon tamtámban. ²⁴ Xique xeyay sandiüm icon, cos nóiquian teamandüjpiiüts Teat Cristo Jesús. Amén.

Amb iwic nanderac arang wüx nawiig San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Corinto 2ª CORINTIOS

Atepeay

¹ Xique Pablo sajlüy miapóstol Teat Jesucristo cos Teat Dios tayac xic. At alningüy michijquiaats Timoteo alnaquiiüb. Xique sarang aaga nawiig cam nüüch monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Corinto. At aton süüch mamb manguiayiw meáwan micual Teat Dios moncül tiül iüt Acaya. ² Sandiüm Miteatiiüts Dios at Miteatiiüts Jesucristo müjchiw icon mimonajneajiw, at mejlüyiün najneájan tiül imeajtsan.

Teat Pablo tamongochoch xeyay

³ Najneajay ajlüy Teat Dios, miteat Miteatiiüts Jesucristo. Nej andiüm meáwan nipilan, at tanaámb teamüüch majneaj omeaatsaran. ⁴ Nej üüch majneaj omeajtsaats wüx meáwan naél amongochiiüts. Atquiaj alndom icootsa aton müjchiiüts majneaj omeajtsuw jangantanej teamamongochoch naél. Cos atnej teambeol icoots Teat Dios, atnej alndom müjchiiüts majneaj omeajtsuw jangantanej aton. ⁵ Masey teamamongochoiiüts xeyay ngo majneaj atnej tamongochoch Teat Cristo, atquiaj nej apmüüch majneaj omeajtsaats xeyay. ⁶ Xicona samongochiün xeyay naél cos atquiaj alndom nambeolan icon necamb wüx imongochiün naél. Tamongocharasan xeyay naél alndom nasajan icon nguineay Teat Cristo alndom mawün icon wüx isoetiün. Cos Teat Dios teamambeol xicon, pares xicona aton alndom nambeolan icon meiücan wüx cuajantanej apmemongochiün atnej xicona saiücan wüx leaw samongochiün. ⁷ Xicona sajawan icona apmeiücan wüx meáwan leaw apmemongochiün, cos sajawan sitiül apmemongochiün ngo majneaj atnej samongochiün, quiaj Teat Dios apmambeol icon atnej ambeol xicon.

⁸ Xecojow xechijquiaw, nganüy sanasaj icon menguiayiün nguineay tamongochasan tiül iüt Asia. Cos xeyay tamongochasan ngo majneaj quiaj, langondom narangan nicuajind, lanüjchiün ximeajtsan sanandeowan quiaj. ⁹ Lanapiüngan landoj, sanandeowan. Nganüy sajaw aag ayaj tamongocharasan niüng ngondom napiüngan sanawan wüx xicónan quiaj. Naleaing nejay Teat Dios áag nepacüüch mondeow tawün xicon wüx. ¹⁰ Najneaj tarang Teat Dios cos tawün xicon wüx, tajlüy nandeowan; at nganüy tanaámb teamawün xicon wüx. Sajawan naleaing nej apmawün xicon wüx alinomb. ¹¹ Naleaing netam membeolan xicon metüniün mambeol xicon Teat Dios. Cos atquiaj xeyay nipilan leaw atüniw ocueaj Teat Dios mambeol xicon, apmujchiw gracias Teat Dios cos nej xeyay tambeol xicon.

Pablo tequiy mamb andüy Corinto

¹² Xicona xeyay apac ximeajtsan cos sayajcan tiül ximeajtsan sarangan najneaj tiül nipilan, sarangan áagan leaw andiüm Teat Dios; ngo nawaijchan nejinguind, cuantemas te icona ngo nawaijchan icon. Teat Dios teamambeol xicon narangan aag ayaj, ngome xicónan quiaj alndom narangan. ¹³ Xique sarang wüx nawiig áagan ngo maél leaw alndom meteowan mexoman imeajtsan wüx. Malüy naleaing apmexoman imeajtsan wüx meáwan leaw sarang wüx aaga nawiig cam. ¹⁴ Sapiüng icona lamejawan quiriw. Wüx aaga nüt Teat Jesús apmandilil sandiüm mapac imeajtsan wüx xique; at sandiüm mapac ximeaats wüx icona cos xique tambeolas icon Meyariün andeac Teat Cristo.

¹⁵ Cos tapiüngas atquiaj ipiüngan wüx xique; pares tandiümas ombas namong quiaj, nambeol icon amb ijmbüw. ¹⁶ Tapiüngas naw quiaj sanandüy tiül Macedonia, ndoj nawas Macedonia tapiüngas sanandilil alinomb najaw icon amb ijmbüw. Condom tapiüngas alndom membeolan xic namb sandüy tiül iüt Judea. Nganüy naleaing ngondom namb ombas najaw icon atnej tapiüngas. ¹⁷ Cuane ipiüngan, ¿jow wüx tapiüngas sanamb najaw icon, aag ayaj sapiüngan,

lango narang leaw tapiüngasa? Ngwüy, naleaing sapiüng, cos ngo narang atnej arang jangantanej nipilan. Xique leawa lanapiüng sanarang, pues netam narang, ngondom napíüngan. ¹⁸ Teat Dios ajaw leaw sasaj icon ngo napíüngan, naleaing sanarang. ¹⁹ Xicona, xique, teat Silvano at teat Timoteo tasajasan icon wüx Teat Cristo, Micual Teat Dios. Nej mbójan marang leaw lamapiüng, ngo mapíüngan. ²⁰ Teat Cristo tarang meáwan leaw lamapiüng Teat Dios, pares apiüngaats “Amén, aag ayaj naleaing” wüx arangaats casa Teat Dios, cos najneaj lamarang Teat Cristo. ²¹ Nejay Teat Dios neech icoots lembemoots nandand mandüpíiüts Teat Cristo, cos nej nerriiid icoots. ²² Aton nej tayac tiül omeajtsaats aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, majlüy tiül omeajtsaats, majüiquich ajlüyiüts micual nej icoots.

²³ Nganüy sanasaj icon neol ngo namb tiül cambaj Corinto najaw icon wüx aaga nüt tapiüngas. Teat Dios ajaw ngo nawaiich. Naleaing ngo namb najaw icon cos ngo nandiüm nalic icon xeyay. ²⁴ Xicona lango metam nasajan icon más wüx Teat Cristo cos lamejawan wüx aag ayaj. Más naleaing, sandiüman nambeolan icon nüjchiün mapac imeajtsan.

2

¹ Xique taton ngo nandilil najaw icon, cos ngo nandiüm nüüch icon mamix imeajtsan alinomb. ² Sitiül xique nüüch mamix imeajtsan, ¿pues jane apmeech mapac ximeaatsa? Nejinguind, cos icónan quiaj alndom müüch mapac ximeaats. ¿Pero nguineay alndom, ndot nüüch icon mamix imeajtsana? ³ Tarangas alinoic nawiig cos ngo nandiüm mamix ximeaats wüx sanatüch niüng ijlüyiün. Cos áagan icona alndom meajchiün mapac ximeaats; sajaw ngondom mapac imeajtsan sitiül xique amix ximeaats. ⁴ Xique xeyay ngo majneaj ximeaats, tajiüntsas wüx tarangas aaga alinoic nawiig nüüch icon. Ngo narang aag ayaj nüüch mamix imeajtsan, naleaing tarangas para mejawan nguineay sajiür icon lasta.

Pablo awün wüx omeaats leaw tarang alinop

⁵ Naleaing sitiül aljane tiül icona tüüch mamix ximeaats, ngome xíquian quiaj, cos meáwan icona aton tüüch mamix imeajtsan. Malüy naleaing meawarónan tamix imeajtsan. ⁶ Sapiüng ngocháyan aaga naél leaw icona teajchiün mamongoch aaga naxey quiaj, cos lamamongoch xeyay. ⁷ Nganüy netam mewüniün wüx imeajtsan leaw tarang, netam membeolan, nganandot mamix omeaats nómban. ⁸ Nganüy sasaj icon mejüiquichan alinomb ijiüran lasta. ⁹ Tarangas aaga nawiig nasaj icon wüx aag ayaj cos tandiümas nambich najaw sitiül icona naleaing apmerangan meáwan leaw sasaj icon. ¹⁰ Sapiüng najneaj mewüniün wüx imeajtsan leaw tarang aaga naxey quiaj, cos xique aton lanawün wüx ximeaats. Sitiül aleaic aliün majlüy netam nawün wüx ximeaats, Teat Cristo ajaw sanarang para alndom nambeol icon. ¹¹ Sitiül atquiaj apmarangaats, quiaj Satanás ngondom mayac icoots wüx naél, cos lamajawaats nguineay mbójan arang.

Pablo ngo majneaj omeaats tiül cambaj Troas

¹² Wüx tapeayiüs tiül cambaj Troas, Teat Dios tambeol xic xeyay nasaj nipilan wüx Teat Cristo. ¹³ Pero naleaing xique ngo majneaj ximeaats, cos ngo naxom quiaj teat Tito. Por aag ayaj tasajasuw sanaw quiaj; tambas tandüyiüs tiül iüt Macedonia.

Teamambeol xicon Teat Cristo

¹⁴ Nganüy süüch gracias Teat Dios, nej teamambeol xicon nassajan meáwan nipilan nguineay Teat Cristo tandeow mawün wüx asoetaran. Aaga süjndiün nandearan quiaj, nagen ajüy miünquiaj atnej ajüy noic najmboc angan. ¹⁵ Xicona sajlüyiün atnej najmboc angan pom leaw Teat Cristo teamayac müüch Teat Dios. Aaga najmboc angan quiaj, ajüic tiül jane laaw wüx asoetiw nejiw, at ajüic masey tiül nipilan apndrom ombasuw tiül aaga xeyay ngo majneaj. ¹⁶ Jane ngo mayariw andeac Teat Cristo, wüx apmaximeaw aaga najmboc angan quiaj, ayajcüw ngo majneaj cos apmambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj. Pero monyar andeac Teat

Cristo, wüx aximeaw aaga najmboc an-gan quiaj, ayajcüw najneaj cos ajawüw Teat Dios apmapacüüch nejiw mapacüw meáwan nüt. ¿Jane alndom marang aaga najiüt cama? Xicona alndom, cos Teat Dios teamambeol xicon. ¹⁷ Pero ngo narangan atnej arangüw ajcüwa mondeac Mipoch Teat Dios mexomxomayej wüx. Xicona sandeacan naleaing, ngo nawaijchan, cos Teat Dios tayac xicon wüx narangan aag ayaj, nej teamajaw naleaing aaga sandeacan quiaj, cos minipilan Teat Cristo xicon.

3

Monrang minajiüt Teat Cristo

¹ Jow nganüy, ¿cuane ipiüngana? ¿Netam natüniün noic nawiig mapiüng jane xicon, mejawan nguineay sarangana? ¿Ngwüye, netam najoyiün nawiig atnej ajoyiw altiül, para alndom natüchiün niüng ijlüyiüna? ¿Ngwüye netam natüniün icueajiün noic nawiig atnej arangüw altiüla? ² Ngwüye, ngo metam xicon alngün nawiig; cos áagan leaw netam xicon, aag ayaj icona. Cos wüx nipilan ajawüw nguineay Teat Dios tangowüüch imeajtsan wüx taquiaachasan icon wüx Mipoch Teat Dios, quiaj alndom majawüw nguineay tarangasan najneaj tiül icona. ³ Nipilan alndom majawüw icon at icon nawiig imiün tiül owix Teat Cristo, tajamiünasan. Aag ayaj ngome noic nan-derac tarangüch naag tinta, at ngome wüx piedra; pero Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios almapac tarang wüx imeajtsan aag ayaj.

⁴ Sajawan aag ayaj naleaing, Teat Dios tambeol xicon ajcan teyariün andeac Teat Cristo. ⁵ Meáwan leaw sarangan ngome xicónan quiaj sarangan, Teat Dios nembeol xicon narangan meáwan. ⁶ Nej lamüüch xi-con naxoman ximeajtsan nasajan nipilan nguineay Teat Cristo awün wüx asoeteran. Jane ngo marang palan meáwan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, nej apmamb tiül castigo. Pero nganüy sasajan icon, aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch mapacaran meáwan nüt.

⁷ Cos aaga poch narangüch wüx piedra tapiüng apmamb tiül castigo meáwan

leaw ngo mandüüb leaw apiüng. Wüx Moisés tüünd aaga poch quiaj, nipilan Israel ngondom majawüw teombas nej cos xowüy lalitlit, condom aag ayaj tamong. ⁸ Sitiül xowüy lajneaj aaga poch quiaj, cuantemas nganüy aaga nanderac leaw Nangaj Espíritu üüch, aag ayaj más najneaj ajlüy. ⁹ Pues sitiül xowüy lajneaj aaga poch tüünd Moisés, masey tarangüch majüiquich jane nejiw apmambüw tiül castigo, pues más xeyay najneaj arang nganüy Nangaj Espíritu, cos nej apiüng nguineay alndom mawün asoetiiüts Teat Dios, lango mambaats tiül aaga xeyay ngo majneaj quiaj. ¹⁰ Cos aaga poch leaw nomb tajlüy najneajay, aag ayaj tayac Moisés, nganüy lajüic atnej ngo majneaj cos ngo matüch matnej leaw lajlüy nganüy. ¹¹ Sitiül aaga ajlüyay arangüch leaw tayac Moisés xeyay najneaj tajlüy, masey nganüy lamong, pues más xowüy lajneaj leaw tüüch icoots Teat Cristo cos aag ayaj apmajlüy meáwan nüt.

¹² Xicona sajawan aag ayaj naleaing, pares ngo nimbolan nasajan nipilan. ¹³ Xicona ngo nexotayon wüx sandeacan Mipoch Teat Dios, ngo mat xicon Moisés, cos taxot teombas nej naag noic püy nganandot majawüw nej nipilan israel nguineay teámb ndroj alitlit teombas nej. ¹⁴ Ngo maxomüw omeajtsüw cos tanaámb nganüy cam nadam omeajtsüw. Pares nganüy wüx ateowüw aaga ajlüyay Mipoch Teat Dios, ngo majawüw cuane, cos atnej aliün teombasüw püy. Néjan Teat Cristo alndom mawün aag ayaj. ¹⁵ Pares nganüy nipilan israel wüx apmateowüw aaga ajlüyay poch tüünd Moisés, ngo majawüw cuane wüx apiüng, cos atnej aleaic nexot nej oniüjcüw. ¹⁶ Nganüy wüx aljane nejiw apmayar andeac Teat Cristo, quiaj apmaw aaga nexot nej oniüjcüw quiaj. ¹⁷ Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajlüy nójiquian maquiiüb Teat Cristo. Pares jan-gantanej leaw ajiür Nangaj Espíritu lango metan mayac omeaats wüx marang leaw apiüng tiül aaga ajlüyay poch tüünd Moisés. ¹⁸ Icootsa leaw lamayariiüts andeac Teat Cristo lango majüüraats alcuane mexot teombasaats; cos Nangaj Espíritu üüch

icoots majawaats nguineay Teat Cristo xowüy lajneajay ajlüy. Quiaj nütnütan teajlüyiüts najneaj atnej ajlüy nej.

4

¹ Teat Dios tayac xicon najlüyiün wüx aaga najiüt teanarangan cam. Nej ajiür xicon lasta, áag ngo paxiüm xicueajiün. ² Xicona ngo narangan nexotayon wüx nicuajind; ngo narangan nicuajind müüch monxing. At ngo nawaijchan, ngo nambiüljchiün andeac Teat Dios. Sandeacan áagan naleaing manguiay meáwan nipilan. Wüx aag ayaj nipilan ajawüw, at Teat Dios teamajaw xicon sandeacan naleaing, ngo nawaijchan. ³ Nganüy sitiül aljane ngo majaw nguineay ajlüy aaga Najneaj Nanderac wüx Teat Cristo, aag ayaj ngome cos nondon majaw, pero cos ngo mandiüm mayar andeac Teat Cristo; por aag ayaj apmamb tiül castigo. ⁴ Ajcüwa nipilan quiaj ngo mandiümüw mayariw andeac Teat Cristo, cos minatangüw nimeech leaw ajlüy wüx a iüt cam apal nejiw nganandot mayariw. Teat Cristo najneajay ajlüy; nej ajlüy atanej Teat Dios. ⁵ Xicona sandeacan áagan wüx Teat Cristo; ngo nandeacan leawa sarangan xicona para narangüchiün casa. Sandeacan wüx áagan leawa lamarang Miteatiiüts Jesucristo. Xicona sajlüyiün atnej mimos nej para alndom nambeolan icon, cos sandiüman Teat Jesús. ⁶ Teat Dios ombas mapiüng majlüy ran masey áagan pojniün tajlüy. Pues nejay nganüy lamüüch icoots maxomaats omeajtsaats majawaats nguineay ajneaj ajlüy Teat Dios wüx ajawaats Teat Cristo xeyay najneaj ajlüy.

Mayacaats omeajtsaats wüx mandüijpiüts Teat Cristo

⁷ Masey xicona atnej nop xor narangüch iüt cos ngo nembeatiün, pero Teat Dios lamüüch xicon nandeacan leaw nembeat xeyay. Leaw sarangan, aag ayaj ocueaj Teat Dios, ngome sarangánan xicona. ⁸ Masey apalpal xicon nipilan cos ajcüiyi majawüw xicon, pero Teat Dios awün xicon wüx meáwan aaga naél quiaj. Nguiaj ngo najawan cuane sanarangan, pero ngo mamix ximeajtsan dedaámb. ⁹ Masey

ayamb ximbasan nipilan, naleaing Teat Dios ngo macueat xicon. Masey awüjchiw xicon tiüt, ngo nandeowan. ¹⁰ Xicona nguiajnguiaj laliüc nandeowan atnej tamongoch Teat Cristo; cos Teat Dios neech xicon namongochiün aag ayaj majüic Teat Cristo almapac, tenguijal mambeol xicon. ¹¹ Wúxan saliünan napakan samongochiün xeyay, sayajcan laliüc nandeowan, cos wüx Teat Jesús sasajan nipilan. Samongochiün aag ayaj para majüic nguineay Teat Jesús almapac, teamambeol xicon masey aliün najiüran aaga cuerpo leaw apndrom ombas. ¹² Xicona samongochiün xeyay ngo majneaj, laliüc nandeowan; cos atquiaj alndom nambeolan icon nasajan icon nguineay alndom mepacan meáwan nüt.

¹³ Xicona lanayariün andeac Teat Dios atnej apiüng tiül Mipoch Nej niüng apiüng: "Xique tayariüs andeac Teat Dios, nganüy alndom nandeac wüx", maw. At xicona aton sayariün andeac Teat Dios, pares nandeacan. ¹⁴ Cos sajawan Teat Dios nepacüüch alinomb Teat Jesús, nejay amepacüüch xicon aton, cos sanajlüyiün nöiquian naquijpan Teat Jesús. Quiaj apmaquiiüb icoots nöiquian andüy niüng ajlüy nej. ¹⁵ Pues meáwan leaw samongochiün, aag ayaj ajlüy para alndom mejlüyiün más najneaj, cos wüx Teat Dios ambeol xeyay nipilan, quiaj apmayajcw masajüw najneajay lamarang, marangüw nej casa.

¹⁶ ¡Pares ngo paxiüm xicueajiün! Masey tenguijal satangan, laúmb sapacan; pero tiül ximeajtsan sayajcan nütnütan xeyay sandiüman narangan minajiüt Teat Dios.

¹⁷ Cos leawa ngo majneaj amongochiiüts ningüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj amóngan, ngome apmaíü. Naleaing wüx aag ayaj apmarangüchiiüts casa xeyay ningüiün tiül cielo, ngo majiür ümb. ¹⁸ Pues atquiaj apmajlüyiüts, cos ngo mayacaats omeajtsaats wüx leaw axomaats majawaats ningüy wüx iüt cam; pero naleaing ayacaats omeajtsaats wüx leaw altiül cielo, leaw ngondom maxomaats majawaats nganüy. Cos meáwan leaw almajlüy naxoram majaraw nganüy, aag ayaj apndrom ombas; pero leaw ngo

maxoram majaraw, aag ayaj apmajlüy meáwan nüt.

5

Aniüngaats ninguiün tiül cielo

¹ Ajawaats micuerpojaats ajlüy atnej nop iüm ningüy wüx iüt, ngome apmaiüç xeyay. Pero wüx apmandeowaats, quiaj micuerpojaats apmajlüy jayats atnej nop jayats iüm. Aag ayaj Teat Dios apmarang, ngome nipilan apmerang, lango ndrom ombas nómbar cos tiül cielo almajlüy. ² Nganüy aiümaats, cos teamamongochiiüts xeyay naél wüx aaga cuerpo cam. Pares xeyay andiümaats majiüraats aaga jayats cuerpo leaw apmüjndiiüts ninguiün tiül cielo. ³ Atquiaj ngome apmajlüyiiüts ninguiün tiül cielo atnej miotajcáatsan, apmajiüraats jayats micuerpojaats. ⁴ Pero nganüy wüx ajlüyiiüts ningüy tiül micuerpojaats cam aiümaats cos amongochiiüts xeyay ngo majneaj. Pares xeyay andiümaats majlüyiiüts tiül jayats micuerpojaats leaw ngome apmandeow; más naleaing andiümaats mangowüjchiiüts micuerpojaats leaw apmandeow, para majiüraats jayats micuerpojaats leaw ngome apmandeow. ⁵ Ajawaats apmajiüraats jayats micuerpojaats tiül cielo. Aag ayaj ajawaats, cos nej lamüüch icoots majiüraats Nangaj Espíritu tiül omeajtsaats.

⁶ Ajawaats wüx ajlüyiiüts tiül micuerpojaats cam ningüy wüx iüt, miünquiaj ajlüyiiüts niüng ajlüy Teat Dios, cos nganaw majlüyiiüts tiül cielo niüng ajlüy nej. ⁷ Aag ayaj ajawaats naleaing cos ayariüüts andeac Teat Cristo, masey ngome axomaats majawaats. ⁸ Apac omeajtsaats cos ajawaats más najneaj sitiül apmacueatiüts aaga cuerpo cam para mambaats tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios. ⁹ Pares netam marangaats atnej andiüm Teat Dios, masey aliünaats ningüy, tengwüy lapeayiiüts tiül cielo. ¹⁰ Cos meáwan icoots netam matüchiiüts teombas Teat Cristo manguiayiiüts nguineay tarangaats, sitiül tarangaats najneaj tengwüy tarangaats ngo majneaj wüx aliün mapacaats. Quiaj apmüjndiiüts leaw nej andiüm müüch icoots.

Teat Dios lajneaj majaw icoots

¹¹ Cos lanajawan nguineay Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, pares xicona sasajan nipilan mayariw andeac Teat Cristo. Teat Dios ajaw nguineay sarangan. Malüy icona aton mejawan nguineay sarangan. ¹² Xicona ngo metam narangan nawiig menguiayiün jane xicon cuane sarangan, cos lamejawan nguineay sarangan. Nganüy sasajan icon ich leam imeajtsan nguineay sarangan, para mejiüran cuane apmesajan ajcüwa nipilan monrangrangüy teombas nipilan, ngo metam nejiw leaw altiül omeaatsaran. ¹³ Sitiül ajüic xicona nechachasan, aag ayaj cos sandiüman narangan xeyay najiüt ocueaj Teat Dios. Tengwüy sitiül ajüic saxoman ximeajtsan wüx cuajantanej, aag ayaj cos sandiüman nambeolan icon. ¹⁴ Xicona sandiüman narangan áagan andiüm Teat Cristo, cos nej xeyay ajiür icoots lasta. Sajawan nej tandem ingow andeow meáwan nipilan; pares ajüic atnej meáwan icoots tandemowaats nójiquian maquiüjpaats. ¹⁵ Naleaing nej tandem ingow andeowaats, pares Jane apmayar nej andeac apmapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios; pero naleaing langondom marangüw leaw andiümüw. Netam marangüw leaw andiüm Teat Cristo, áag tandem ingow andeowaats, y tapac alinomb. ¹⁶ Xicona nganüy ngondom nateotsan wüx ombas alinop atnej arangüw altiül, masey nomb atquiaj tateotsasan wüx ombas Teat Cristo, nganüy ngo narangan atquiaj. ¹⁷ Pares sitiül aljane ajlüy nójiquian maquiüb Teat Cristo, pues nej lajlüy atnej jayats wi-jquiam; lango mapiüng tiül omeaats atnej tapiüng nomb, cos nej jayats ajlüy, lami alinoic.

¹⁸ Meáwan aag ayaj Teat Dios nerang, cos nganüy lajneaj omeaats, lango majcüy majaw icoots, cos Teat Cristo tiün mandeow mangüy asoetiiüts. At tasaj xicon namban nasajan nipilan mandilileaw mayambüw nej, cos nej lango majcüy majaw nejiw. ¹⁹ Teat Dios tajneaj majaw nipilan cos Teat Cristo tiün mangüy asoet nipilan, pares nej nganüy lango leam omeaats wüx asoetiiüts. Nej tasaj xicon namban nasajan meáwan nipilan nganüy lajneaj majaw

nejiw wüx apmayambüw nej. ²⁰ Naleaing tasaj xicon Teat Cristo namban nasajan nipilan, napiüngan leaw apiüng nej. Xeyay sasajan icon wüx minüt Teat Cristo, netam mendililean meyamban Teat Dios. ²¹ Teat Cristo masey ngo majiür nicuajind nisoet, condom tajlüy atnej tajiür nisoet, cos Teat Dios tacanchich wüx ombas nej meáwan asoetiiüts. Atquiaj tarang para majlüyiiüts najneaj atnej andiüm Teat Dios. Aag ayaj tajlüy cos Teat Cristo tandem mangüy asoetiiüts.

6

¹ Xicona sarangan najiüt ocueaj Teat Dios nüjchiün icon menguiayıün, pares sasajan icon nde mecueatiün, nde ndrom imeajtsan leaw najneajay lamüüch icon Teat Dios. ² Cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng:

Wüx tatüch a nüt tanguiayıüs indeacan; wüx tatüch a nüt meriowan wüx isoetiün, quiaj tambeolas icon, aw.

Nganüy lamatüch aaga nüt wüx Teat Dios andiüm mambeol icon; lamatüch a nüt mawaran wüx asoeteran.

³ Xicona ngo narangan nicuajind ngo majneaj, para maxomüw nguineay mandeacüw ngo majneaj wüx aaga najiüt sarangan ocueaj Teat Dios. ⁴ Meáwan leaw sarangan, sarangan najneaj, majüic xicona nerangasan minajiüt Teat Dios. Ajüic aag ayaj naleaing, cos saiücan wüx samongochiün ngo majneaj, wüx ngo najiüran nicuajind, at wüx sajlüyün wüx naél. ⁵ Nguiaj sajwüchiün, nguijaj sajmeliün tiül manchiüc, nguijaj sajlüyün tiül nadam moncüy, nguijaj xeyay ümb sapacan cos xeyay najiüt sarangan, nguijaj ngo nameayiün, nguijaj saiündan lop wüx ngo majlüy. ⁶ Ajüic sarangan minajiüt Teat Dios cos sarangan palüyan najneaj. Saxoman ximeajtsan wüx cuajantanej, saiücan wüx leaw arang jangantanej nipilan, sambeolan jangantanej, sarangan leaw andiüm Nangaj Espíritu, y xeyay sandiüman nop alinop. ⁷ At wüx sasajan nipilan wüx Teat Cristo sandeacan naleaing, ngo nawaijchan. Meáwan leaw alndom narangan, aag ayaj cos Teat Dios ambeol xicon, üch xicon najiüran xengochayon jane

apmajngot amb wüx xeacan at wüx xequiambiün. ⁸ Nguiaj sarangüchiün casa, nguijaj ngo narangüchiün casa; nguijaj anderac wüx ximbasan ngo majneaj, nguijaj anderac najneaj; nguijaj anderac xicona newaiichasan, pero xicona sandeacan leaw naleaing. ⁹ Nguiaj sajlüyün atnej ngo nembeatiün; nguijaj sajlüyün atnej nembeatasan. Nguiaj laliüc nandeowan, pero tapacasan. Nguiaj xeyay sayacüchiün wüx naél, pero ngo nandeowan. ¹⁰ Nguiaj amix ximeajtsan, nguijaj xeyay apac ximeajtsan. Masey ngo najiüran nicuajind, naleaing süjchiün xeyay nipilan majiürüw leaw Teat Dios üch nejiw. Masey ajüic ngo najiüran nicuajind ningüy, naleaing alnajiüran meáwan leaw almailüy.

¹¹ Xecojow xechijquiaw monlüy tiül cambaj Corinto, xicona lanasajan icon meáwan leaw alwüx ximeajtsan cos sajiüran icon lasta. ¹² Pues xicona najneaj ximeajtsan najawan icon, pero icona ngo mendiüman mejawan xicon. ¹³ Sanasaj icon atnej nateataran asaj micual nej: Ijiüran xic lasta atnej sajiür icon lasta.

Teat Dios acül tiül omeajtsaats

¹⁴ Nde mejlüyün wüx yugo mequüjpan jangantanej leaw ngo mayar andeac Teat Cristo, cos ngo marangüw atnej irangan. ¿Nguineay alndom nop nerang najneaj majlüy maquiiüb nop nerang ngo majneaja? ¿Nguineay alndom a ran maquiiüb pojniün nöiquian? ¹⁵ At, ¿nguineay alndom majlüy Teat Cristo nöiquian maquiiüb nimeeche? ¿Nguineay alndom nop neyar andeac Teat Cristo majlüy nöiquian maquiiüb nop leaw ngo mayar andeac Teat Cristo? ¹⁶ ¿Nguineay alndom macül Teat Dios nöiquian maquiiüb niüng ajlüyiw narangüch dios? Cos aaga Teat Dios almapac ajlüy tiül omeajtsaats. Aag ayaj apiüng Teat Dios tiül Mipoch nej: Sanacül tiül omeajtsüw, sanaquiüjpüw; xique Midiosüw nejiw, nejiw apmajlüyiw xecambaj.

¹⁷ Pares Teat Dios tapiüng aton: Iriowan niüng ajlüy nipilan ngo marang xic casa, icueatiün; nömban nde merangan ngo majneaj. Quiaj xique sanaquiiüb icon; ¹⁸ sanajlüy Miteatiün,

icona apmejlüiün xecual, aw Teat Dios nerang meáwan cuajantanej.

7

¹ Xecojow xechijquia, lamanguayiiüts nguineay Teat Dios lamapiüng apmarang; pares netam macueatiiüts arangaats meáwan ngo majneaj, masey leaw icóotsan quiaj andiümaats marangaats, tengwüy leaw omalaats andiüm mayac icoots wüx. Netam marangaats najneaj atnej andiüm Teat Dios, müjchiiüts omeajtsaats.

Pablo apac omeaats cos arangüw najneaj alinomb

² Xeyay sandiüm mejüran xicon lasta, cos xicona nejinguind ngo narangan ngo majneaj wüx ombas; nejinguind ngo nüjchiün macueat andüüb Teat Cristo; nejinguind ngo nawaijchan nawüniün ocueaj alcuane. ³ Ngo nasaj icon aag ayaj para nayac isoetiün, cos lanasaj icon xique xeyay sajiür icon lasta. Nique mandeowaats, nique mapacaats, pero ajlüiüts nöiquian. ⁴ Xique sajaw apmerangan najneaj atnej lanasaj icon. Aton xeyay apac ximeaats wüx icona, xeyay ajneaj ximeaats, masey samongochiün xeyay ngo majneaj.

⁵ Naleaing, nde wüx tapeayasan ningüy tiül iüt Macedonia ngondom naxojtan. Xeyay samongochiün ngo majneaj, ajlüy xeyay moncüy. Tiül ximeajtsan xim-bolan xeyay cos ngo najawan nguineay apmajlüy. ⁶ Naleaing Teat Dios, áag neech majneaj omeaats jane namix omeaats, tüüch majneaj ximeajtsan, cos tapeay niüng sajlüiün michijquiaats Tito. ⁷ Pues ngome áagan wüx apeay a Tito najneaj ximeajtsan, nganüy cos tapiüng nguineay teajchiün majneaj omeaats nej aton wüx tapeay niüng ijlüiün. Tasaj xicon nguineay tendiüman mejawan xic alinomb, nguineay amix imeajtsan wüx leawa terangan. Wüx tapiüng nguineay ijüran xic lasta, quiaj más xeyay tapac ximeaats.

⁸ Masey tüjchiüs icon mamix imeajtsan wüx aaga nawiig tarangas, nganüy lajneaj ximeaats wüx icona. Masey tamix ximeaats quiriw wüx tarangas

aaga nawiig, cos tajawas wüx aag ayaj apmamix imeajtsan acas nüt. ⁹ Nganüy apac ximeaats ngome por aaga amix imeajtsan, pero cos tamix imeajtsan wüx leaad imeajtsan cuane terangan. Quiaj terangan leaw andiüm Teat Dios. Pares aaga nawiig tarangas tambeol icon. ¹⁰ Wüx amix omeajtsaats atnej andiüm Teat Dios, aag ayaj üüch mandiümaats macueatiiüts arangaats ngo majneaj; atquiaj alndom mawün icoots wüx asoetiiüts Teat Dios. Pero masey amix omeaats jangantanej leawa ngo mandüüb Teat Cristo aag ayaj andüy wüx ayac nejiw tiül castigo. ¹¹ Nganüy ajüic terangan leaw andiüm Teat Dios, cos tamix imeajtsan wüx aaga naél tejiüran. At alndom mejawan leaw ixoman wüx nganüy, cos nejay Teat Dios tüüch icon membeolan xic, tüüch icon mejcüyiün, at mermbolan; condom tendiüman mejawan xic alinomb. Quiaj aton tendiüman meajchiün mamongoch ngo majneaj aaga naxey nerang a nisoet quiaj. Wüx aag ayaj ajüic ngo mequiüjan wüx leaw tarang. ¹² Wüx tarangas aaga alinoic nawiig nüüch icon, ngome tarangas wüxan nej aaga naxey nequiiüb ingow mimüm nej, aton ngome wüx nej aaga naxey najnot mintaj nej. Naleaing tarangas aaga nawiig nüjchiün leaam imeajtsan wüx leaw andiüm Teat Dios; at sandiüman najüiquichan nguineay sajiüran icon lasta.

¹³ Xeyay tajneaj ximeajtsan nanguiayiün nguineay irangan. At tapac ximeajtsan wüx tanguiayasan nguineay teat Tito xeyay tapac omeaats cos icona teajchiün majneaj omeaats. ¹⁴ Xique tasajas teat Tito nguineay irangan najneaj, pares nganüy ngo naxing nicuajind, cos terangan atnej tapiüngas. Meáwan leaw tasajas icon wüx tajlüiüs niüng ijlüiün, aag ayaj naleaing ngo nawaiich. At leaw tasajas teat Tito wüx icona, aag ayaj naleaing. ¹⁵ Pues teat Tito xeyay ajiür icon lasta wüx leaad omeaats nguineay terangan, cos tengochiün najneaj wüx tapeay quiaj, terangan casa. Tajüic tendiüman merangan meáwan leaw tapiüng merangan. ¹⁶ Nganüy xeyay apac ximeaats cos najneaj terangan, ngo nachiw ximeaats wüx icona.

8

Apac omeajtsüw tayacüw tomiün

¹ Xecojow xechijquiaw, nganüy sanasaj icon nguineay ambeol nejiw Teat Dios ajcüw noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo moncanchiün tiül iüt Macedonia. ² Cos masey teamamongochiw xeyay naél, at ngo majiürüw nicuajind, pero xeyay apac omeajtsüw, tayacüw leaw alndom mayacüw. ³ Xique tajawas naleaing tayacüw leaw alndom mayacüw, ngome aleaw wüx tayacüw, tayacüw más xeyay. ⁴ Tasajüw xicon sitiül alndom nüjchiün mambeolüw leaw ngo majiür tiül ajcüw minipilan Teat Cristo. ⁵ Pues ngome áagan ayaj tarangüw, naleaing tarangüw alwüx leaw ngo nateotsan apmarangüw. Cos ombas müjchiw omeajtsüw Teat Dios, condon tapiüngüw nejiw apmarangüw leawa sandiüman, cos aag ayaj andiüm Teat Dios. ⁶ Pares tasajas teat Tito najneaj mamb majaw icon para alndom mendondochiün meyacan leaw apmeajchiün, cos ningenünt nej najlüy wüx maxaing aaga tomiün tiül icona. ⁷ Sajawan icona tengual ijntsopiün wüx meáwan cuajantanej: Ijntsopiün wüx iyariün andeac Teat Cristo; at ijntsopiün wüx mesajan nipilan wüx Teat Cristo; aton ijntsopiün wüx leaw nipilan alndom majawüw wüx cuajantanej; ijntsopiün wüx indiüman merangan leaw andiüm Teat Dios; aton ijntsopiün wüx mejiüran xicon lasta. Pares nganüy sandiüman aton mejntsopiün wüx meyacan leaw apmeyacan.

⁸ Xique ngo napiüng netam merangan aag ayaj, pero sasaj icon para menguiayıün nguineay arangüw altiül. Aag ayaj sasaj icon nguineay alndom mejüiquichan naleaing ijiüran lasta nipilan. ⁹ Icona lamejawan nguineay lamambeol icoots Miteatiiüts Jesucristo. Masey nej neneay meáwan leaw almajlüy tiül cielo, tacueat meáwan aag ayaj para mambeol icoots. Nganüy cos nej tarang aag ayaj, pares icootsa apmajlüyiiüts tiül cielo alinoic nüt.

¹⁰ Nganüy sandiüm nasaj icon wüx aaga leaw iyacan membeolan nipilan leaw ngo majiür. Sapiüng najneaj mern-gualeatayon meyacan aag ayaj, cos nde

namong neat tapots meyacan tomiün cos icona xeyay tendiüman merangan. ¹¹ Najneaj sitiül apmendondochiün aag ayaj, pero naleaing irangan nde ajneaj imeajtsan atnej terangan ningenünt. Nganüy irangan atnej, indondochiün najeñ meyacan leaw alndom meyacan. ¹² Sitiül aljane andiüm mayac, ich mayac leaw almajiür, masey quiripite, cos Teat Dios ajneaj majaw; nej ngo matün ocueaj aljane mayac xeyay sitiül ngo majiür.

¹³ Ngome samb wüx aag ayaj para majiürüw xeyay ajcüw leaw apmembeolan, nganüy icona mecüliün ngo mejiüran leaw netam icon. ¹⁴ Naleaing sandiüm mejlüyiün atotow. Pero cos icona almejiüran, pares alndom meajchiün leaw netam wüx nüt nejiw ngo majiürüw. Masey alinoic nüt nejiw sitiül apmajiürüw, quiaj alndom müjchiw mambeolüw icon wüx nüt ngo mejiüran. Atquiaj apmejlüyiün atotow. ¹⁵ Ich leaam imeajtsan nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Leaw nexaing xeyay ngome apmenaw ocueaj, at leaw nexaing napateay apmatüch ocueaj majiür meáwan leaw netam”, aw.

Teat Tito y ajcüw monbeol nej

¹⁶ Süüch gracias Teat Dios cos nej tayac wüx omeaats teat Tito mandiüm mamb mambeol icon atnej tarangas. ¹⁷ Cos nej andiüm marang leaw tasajas; at nejáyan quiaj xeyay andiüm; pares nganüy apmamb majaw icon.

¹⁸ Sanüjchiün mamb maquiiüb teat Tito nop teat naxey naw tiül icootsa leaw ajaraw najneaj arang nguiajantanej niüng ajlüy noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. Nej amb nguiajantanej mandeac wüx nguineay lamawün asoetiiüts Teat Cristo.

¹⁹ Ngome áagan ayaj, cos lamarriüjtüw nej monyar andeac Teat Cristo mambeol xicon tiül tiiüd naquiüjpan mamb najoyiün leaw sanajoyiün nayacan. Aag ayaj sarangan cos sandiüman narangan casa Teat Dios, at para majüic icona naleaing wüx imeajtsan iyacan leaw ijchan. ²⁰ Atquiaj sarangan, nganandot majlüy aljane mandeacndeac ngo majneaj wüx aaga najiüt sarangan, cos sajlüyiün wüx aaga xeyay tomiün leawa najmel. ²¹ Sandiüman narangan najneaj,

ngome áagan wüx Teat Dios teamajaw, naleaing meáwan nipilan aton netam mambichaw majawüw sarangan najneaj wüx aag ayaj.

²² At sanüßchiün maquiüpüw mamb alinop mihermanojaats. Lanajawan meáwan leaw sasajan marang, apmarang najneaj. At nganüy xeyay andiüm mamb majaw icon, cos ajaw nguineay imeajtsan.

²³ Pues sitiül aljane apmatün manguiay jane nej teat Tito, isajan nop saquiiüb, nej nembeol xic wüx sambeol icon. Nganüy alijpüw quiaj, tarriiid nejiw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo cos nejiw aton xeyay arangüw casa Teat Cristo. ²⁴ Nganüy ijüiquichan icona naleaing irangan casa, para alndom manguiayiw meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo; at netam majüic naleaing icona irangan najneaj atnej lanapiüngan wüx icona.

9

Leaw najmel müjndiw monyar andeac Teat Cristo

¹ Pues wüx aaga tomiün leaw teameyacan membeolan monyar andeac Teat Cristo, ngo metam narang wüx nawiig alinomb nasaj icon. ² Cos lanajaw icona aliün wüx imeajtsan indiüman meyacan. Wüx aag ayaj apac ximeaats nasajüw nipilan tiül iüt Macedonia nguineay icona tiül iüt Acaya tendiüman meyacan tomiün nde tajneat. Pares xeyay monyar andeac Teat Cristo andiümüw müjchiw aton, cos lamanguiayiw nguineay icona indiüman mepalüchiün meyacan najen. ³ Nganüy sanüüch mambüw ajcüw ayaj, mambüw masajüw icon alinomb mernguialeatayon wüx aag ayaj, cos ngo nandiüm manderac ndeac mbeay xic cos lanasajan nipilan nguineay lamerangan icona. ⁴ Jondot apmambüw acas monaw Macedonia maquiüpüw xic wüx sanamb najaw icon, ndoj apmajawüw icona nganaw membichan meyacan aaga tomiün, quiaj sanaxinguian xeyay, cuantemas icona. Cos lanandeacndeacan xeyay wüx icona nguineay tenuial meyacan aaga tomiün. ⁵ Pares tapiüngas sanüßchiw mamb ajcüwa hermanos quiaj, mambüw ombas quiriw

masajüw icon meyacan leaw lamepiüngan apmeajchiün. Quiaj apmejüiquichan naleaing irangan nde ajmiüc imalan imeajtsan, ngome cos sasajan icon.

⁶ Ich leaam imeajtsan, leaw nepiür xeyay apmaxaing xeyay; nganüy leaw napateay apiür, napateay apmaxaing. ⁷ Meawarónan ich mayac leawa lamapiüng tiül omeaats mayac, ngo mapiüng wüx; at nde mapiüng netam mayac, cos Teat Dios andiüm meyacan nde apac imeajtsan. ⁸ Teat Dios alndom müüch icon cuajantanej leaw netam mejiüran. Atquiaj alndom mejiüran leaw netam para alndom mermbeolayon leaw ngo majiür. At apmajlüy leaw netam para mermbeolayon wüx meáwan najneaj najiüt. ⁹ Pues atanquiaj apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng:

Teat Dios apac omeaats majaw leaw ngo majiür, üüch leaw netam, ngo masap owix.

Nej arang palan, ngo majiür ümb.

¹⁰ Teat Dios neyac osaab leaw napiürüch, at neyac meáwan nüeteran leaw netam; nejay apmüüch mexeyay icueajiün leaw ijiüran. Quiaj apmejüran leaw netam para membeolan jangantanej leaw ngo majiür. ¹¹ Nej apmüüch icon mejiüran cuajantanej, para membeolan jangantanej aton. Cos wüx atquiaj imbeolan, xeyay nipilan apmüschiw gracias Teat Dios wüx sanüßchiün nejiw leawa tengual mejchiün. ¹² Wüx aaga leaw ijchan quiaj, aag ayaj ngome áagan membeolan monyar andeac Teat Cristo leaw ngo majiürüw, pero wüx aag ayaj apmayajcw ambeol nejiw Teat Dios, apmüschiw gracias. ¹³ Wüx aaga leaw ijchan quiaj, ajcüwa nipilan leaw ngo majiür apmarangüw casa Teat Dios, cos por aag ayaj ijüiquichan irangan atnej apiüng Teat Cristo. Apmarangüw casa Teat Dios cos icona xeyay temembeolan; at aton tembeolan pálwüx nipilan. ¹⁴ Nejiw apmatuniw ocueaj Teat Dios mambeol icon, apmajiürüw icon lasta xeyay, cos Teat Dios lamayac mimonajneaj nej tiül imeajtsan. ¹⁵ Netam mapiüngaats najneajay arang Teat Dios cos nej tüüch miün micual nej Teat Cristo. Aag ayaj lamong wüx ajneaj, ngondom mapiüngaats nguitow ajneaj.

10

Pablo apac wüx aaga najüt arang

¹ Nganüy xique Pablo satün icueajiün nde ajneaj ximeaats, atnej Teat Cristo tasaj nípilan. Altíül apiüngüw, wüx xique sajlüy niüng ijlüyiün xeyay ajneaj sandeac, pero wüx sarang nawiig nasaj icon, ajüic atnej napatas. ² Pues xique sasaj icon meyacan wüx imeajtsan merangan najneaj, cos ngo nandiüm nalic icon wüx sana-peay niüng ijlüyiün. Naleaing sanarang sapat najawüw ajcüwa leawa monpiüng xicona sarangan atnej jangantanej nípilan leaw ngo mandüüb Teat Cristo. ³ Masey sajlüyiün ningüy wüx iüt atnej meáwan nípilan, naleaing meáwan leaw sarangan ngo narangan atnej arang nípilan leaw ngo mandüüb Teat Cristo. ⁴ Pues xicona satsojon naquiüpán nimeech cos ambeol xicon Teat Dios. Ngome xicónan quiaj satsojon, pares alndom najntsopiün wüx, ngondom majntsop wüx xicona nimeech. ⁵ Teat Dios ambeol xicon nangochiün ombeay leaw ngo mayar andeac Teat Cristo; at ambeol najntsopiün wüx Jane nepiüng nej más xeyay ajaw, at leaw nepiüng ngo maleaing leaw lamapiüng Teat Dios. Aton ambeol xicon nüjchiün nípilan maxomüw omeajtsüw marangüw leaw andiüm Teat Cristo. ⁶ Sandiüman ombas najawan sitiül icona apmerangan meáwan najneaj, condon quiaj alndom nalic Jane ngo marang najneaj.

⁷ Icona netam membichan mejawan nguineay irangan inopnopon. Cos sitiül aljane apiüng tiül omeaats ocueaj nej Teat Cristo, ich leaam omeaats xicona aton ocueaj Teat Cristo xicon. ⁸ Masey ajüic atnej sarangrangüy quiripite wüx sasaj icon, aag ayaj cos sajlüy wüx icon. Naleaing ngo naxing, cos Teat Dios neech xicon nambeolan icon mepacan wüx áag andüpíiüts, ngo nandiüm nandarriich icon. ⁹ Ngo nandiüm mepiüngan xique sarang aaga nawiig cam nambolooch icon. ¹⁰ Naleaing altíül apiüngüw xique napatas, ngo najiür lasta wüx sarang wüx nawiig; pero wüx sajlüy niüng ijlüyiün xiquiay, ajüic atnej ngo najiür sapac, atnej ngo naxom ximeaats nandeac. ¹¹ Leaw

nepiüng atquiaj, ich majaw leaw sarang wüx nawiig atnej sanarang aton wüx sanajlüyiün niüng ijlüyiün.

¹² Xicona ngo najlüyiün tiül ajcüwa monrangúyan casa, apiüngüw najneaj arangüw. Ninguiaj ajüic nechachiw, cos mbójan ajawayej nguineay najneaj arang nop alinop tíulan nejiw. ¹³ Pero xicona ngo nelomboochayon wüx nayakan wüx leaw sarangan, sarangan aleaw wüx asaj xicon Teat Dios. Pares tatüchasen niüng ijlüyiün. ¹⁴ Xicona ngo namban najmeliün leaw niüng Teat Dios ngo mapiüng. Pares alndom nasajan icon, cos xicona ombas namban niüng ijlüyiün nasajan icon wüx Teat Cristo nguineay tandeow mawün asoetiiüts. ¹⁵ Xicona ngo nelomboochayon wüx leaw lamarang alinop wüx minajiüt Teat Dios. Pero sandiüman mepacan wüx leaw andiüm Teat Dios, cos atquiaj alndom membeolan xic namb nguiajantanej, ¹⁶ nandeacan nguineay alndom maw wüx asoetiw nípilan leaw acül miünquiaj necamb niüng ijlüyiün. Cos ngo nandiüm najmeliün niüng alinop lamarang najiüt, nerangrangayon wüx leawa nej lamarang.

¹⁷ Pares sitiül aljane nind mandeac nguineay arang, nde mandeac leaw arang nej, ich mandeac leaw arang Teat Dios. ¹⁸ Cos leaw arangrangüy wüx leaw arang nej, aag ayaj nicuajind ngo membeat; pero sitiül Teat Dios najneaj majaw leaw arang aljane, aag ayaj nembeat.

11

Pablo andeac wüx leaw monpiüngan apóstoles nejiw

¹ Malüy meiündan wüx leaw sanapiüng, cos sanasaj icon quiriw atnej andeac nop chach. Netam meiündan, nde mejcüyiün. ² Xique xeyay ajiünts ximeaats wüx imbasan, atnej Teat Dios ajiünts omeaats wüx imbasan. Cos xique lanasaj icon apmecüliün nöiquian mequijpan Teat Cristo, atnej nop nüx nayambüch, awün nej miteat nej, apmacül nöiquian maquiiüb minench nej. ³ Nganüy ngo majneaj ximeaats, ndot aljane lamawaiich icon ngo mendüjpiün Teat Cristo con imeajtsan, atnej tanomb Eva ngo mayar andeac Teat Dios, cos

tawaiich nej ndiüc. ⁴ Icona aton wüx aljane amb niüng ijlüyiün, masey mandeac wüx Teat Jesús pálwüx ngo matnej sasajan icon; tengwüy wüx aljane apmasaj icon meajndiün alinoic espíritu ngo matnej aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw teajndiün wüx tasajasan icon; tengwüy wüx aljane apmamb maquiaach icon pálwüx ngo matnej taquiaachasan icon wüx Teat Cristo nguineay awün asoetiiüts, pero naleaing icona temeyariün meáwan aag ayaj. ⁵ Xique sapiüng nejiw ajcüwa monwaiich monpiüng xeyay netamüw, aag ayaj ngo maleaing cos xique ngome chingüy xic. ⁶ Nots quiaj naleaing ngo nendeac najneajay ngo matnej andeac altiül. Masey, cos lamejawan nguineay saxom ximeaats naquiaach icon.

⁷ ¿Cuane ipiüngan, jow wüx tarangas naiüt quiaj para naxom ombeat süet, aag ayaj ngo majneaj tarangas cos ngo nayar icueajiün nicuajind wüx tasajas icon nguineay lamawün icon wüx Teat Cristo? Ngwüy niquimas, aag ayaj ngome ngo majneaj, cos aag ayaj tarangas para nambeol icon meyariün andeac Teat Cristo. ⁸ Xique tayariüs tomiün ocueaj palpálwüx noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo, cos atquiaj alndom naquiaach icon. ⁹ Wüx tajlüyiüs ninguiaj niüng ijlüyiün masey xeyay ngo najiür leaw tetam xic, nejinguind icon ngo natün ocueaj mambeol xic. Cos wüx alcuane tetam xic tambeolüw xic minipilan Teat Cristo monaw Macedonia. Pues wüx meáwan aag ayaj taiündas wüx, ngo nasaj icon nicuajind. At aton nganüy ngome sanasaj icon membeolan xic. ¹⁰ Teat Cristo ajaw meáwan leaw sandeac ngo nawaiich, pares ngo nacueat nasaj meáwan nipilan tiül iüt Acaya, xique ngo metam nangüyan. ¹¹ ¿Neol tapiüngas sarang atquiaja, cos ngo najiür icon lasta? Ngwüy niquimas, Teat Dios ajaw sajiür icon lasta xeyay.

¹² Xique tanaámb sanarang atnej tenguijal narang, cos atquiaj ngome apmajiürüw andeacüw ajcüwa monpiüngan apóstoles nejiw, aton ngondom mapiüngüw nejiw arangüw atnej sarangan. ¹³ Nejiw ngome naleaing apóstoles nejiw, cos awai-

jchaw, arangüwan at nejiw apóstoles ocueaj Teat Cristo. ¹⁴ Ngo metam mbayameron wüx aag ayaj, cos aaga minatangüw nimeech nenüt Satanás alndom mawaiich mejüiquichay atanej nop ángel ocueaj Teat Dios. ¹⁵ Pares nejinguind ngo metam mbayameron wüx aag ayaj, cos mimor-rang naiüt Satanás alndom majüiquichaw arangüw atnej monrang najneaj. Naleaing wüx úmbwüx nüt, quiaj apmaxomüw leaw netam nejiw.

Pablo tamongoch xeyay cos apóstol nej

¹⁶ Nganüy sanasaj icon alinomb, pero nejinguind nde mapiüng xique nechachiüs wüx leaw sanandeac. Cos sitiül aljane apiüng nechachiüs, masey ich mapiüng, pero ich manguiay leaw sanapiüng majüic xique aton alndom nerangrangüy, masey quiriw. ¹⁷ Nganüy leaw sanapiüng aag ayaj ngome leaw asaj xic Teat Dios; sanapiüng atnej nechachiüs cos sanerangrangüy. ¹⁸ Cos almajlüy xeyay leaw tearangrangayej wüx leaw arangüw, ata xique aton sanerangrangüy wüx leaw sarang. ¹⁹ Icona ipiüngan xeyay ixoman imeajtsan, pares apac imeajtsan menguiayiün andeac leaw nechach. ²⁰ Wüx nejiw asajüw icon merangan leaw andiümüw nejiw, icona terangan. At wüx tandiümüw mambichaw leaw ijiüran, icona teajchiün. Wüx tandiümüw mawaijchaw icon, teyariün andeacüw. At sitiül arangrangayej, ngo mepiüngan nicuajind. Masey apmaleambüw icon, icona ngo mejcüyiün. ²¹ Masey saxing nasaj icon timbasan, pero ximbel narang atnej nejiw arangüw.

Nejiw arangrangayej wüx leaw tarangüw. Pues ata xique nganüy sanerangrangüy wüx leaw tarangas, masey apmajüic teanandeac atnej nechachiüs.

²² Pues sitiül nejiw hebreos nejiw, ¿jow xique, ngome hebreo xic? Sitiül nipilan israel nejiw, ¿jow xique, ngome nipilan israel xic? Sitiül nejiw monaw tiül acualaats teat Abraham, ¿jow xique, ngome nawas tiül acualaats teat Abraham atona? ²³ Sitiül nejiw apiüngüw monrang naiüt ocueaj Teat Cristo nejiw, nganüy xique najntsop wüx sarang, masey atnej nechachiüs sandeac.

Xeyay najiüt lanarang, ngo matnej nejiw. Najntsop wüx sajwüch, najntsop wüx sajmel tiül manchiüc, najntsop wüx ajlüy nandeow. ²⁴ Nipilan israel tawüjchiw xic acoquiaw awüjchiw, nimiow gajpoquey (39) tawüjchiw noicnoic. ²⁵ Arojmbüw tajwüchiüs naag xiül. Alinoic tajlosas. Arojmbüw ajlüy nandeow tiül ndec wüx tajmbaj a nadam müx. Alinoic tajlüyiüs pinawan nadam ndec noic nüt noic ongwiiüts. ²⁶ Xeyay tambas tiül tiiüd namb nguiajantanej. Nguiaj tajlüy nandeow tiül lam. Nguiaj tajlüy mambiy xic need. Nguiaj tajlüy mambiyaw xic micual xeíüt. Nguiaj tajlüy mambiy xic pálwüx nipilan ngome israel. Nguiaj tajlüy nandeow tiül alinoic cambaj. Nguiaj tajlüy nandeow tiül wajchiüc. Nguiaj tajlüy nandeow tiül ndec. Nguiaj tajlüy mambiyaw xic leaw monpiügan ayariw andeac Teat Dios. ²⁷ Nguiajnguiaj xeyay laúmb sapac cos xeyay najiüt sarang. Nguiaj ngo nameay, nguiaj saíünd lop, nguiaj saíünd yow, nguiaj ngo net cos ngo majlüy, nguiaj ambiy xic naquind, nguiaj ngo najiür sapix.

²⁸ Aliün majlüy xeyay alndom napiüng, pero leaw xeyay amb wüx ximeaats meáwan nüt, aag ayaj nguineay teajlüiy noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo. ²⁹ Sitiül aljane ngo majiür apac, tengwüy ngo mayac omeaats wüx mandüüb Teat Cristo, xique ngo majneaj ximeaats nanguaiay. At sitiül aljane ayac wüx alinop marang ngo majneaj, xique aton xeyay sajcüy wüx aag ayaj. ³⁰ Más majneaj nerangrangüy wüx leaw arang Teat Dios, aag ayaj leaw ngondom narang xiquiáyan quiaj. ³¹ Teat Dios, miteat Miteatiiüts Jesucristo, aaga almajlüy meáwan nüt, nej ajaw naleaing meáwan leawa lanapiüng quiaj, ngo nawaiich. ³² At aton wüx tajlüyiüs tiül cambaj Damasco, aaga natang nenajiüt ocueaj aaga rey Aretas tapiüng majiürjiürüch niüng ajmeleran. Tajiüraran a cambaj masapüw xic. ³³ Pero tajwanas samb tiül noic ventana tiül muro leaw ayey nej tiüt a cambaj. Samb tiül noic nadam nchep, quiaj tawas wüx.

12

Teat Dios tüüch nej majaw atnej maúm

¹ Ngo metam nerangrangüy cos ngo naxom wüx nicuajind. Naleaing sanapiüng nguineay tüjndiüs najaw atnej saúm, at nguineay tasaj xic Teat Dios. ² Sajaw nop naxey leaw andüüb Teat Cristo, lamajiür gajpopeic (14) neat taquiiüb nej mamb Teat Dios matüch tiül amb arej cielo. Ngo najaw sitiül tajiür micuerpo nej tiül cielo, tengwüy ngo majiür, néjan Teat Dios ajaw. ³ Xique sajaw naleaing aaga naxey quiaj taquiiüb nej mamb Teat Dios andüy tiül cielo, pero ngo najaw sitiül tajiür micuerpo nej tiül cielo, tengwüy ngo majiür, áagan Teat Dios ajaw. ⁴ Quiaj tiül cielo tanguiay xeyay nanderac leaw naleaing, ngondom mapiüng wüx nguineay amb leaw tanguiay, cos aag ayaj nejinguind nipilan ngo müünd mandeac wüx. ⁵ Pero leaw tajaw tiül cielo aaga naxey, xique wüx aag ayaj alndom nerangrangüy. Pero wüx leaw sarang xique nganüy ngo metam nandeac-ndeac wüx. Sanandeac wüx áagan leaw tambeol xic wüx Teat Dios, cos ngondom narang nicuajind xiquiáyan quiaj. ⁶ Sitiül nandiüm nerangrangüy, aag ayaj ngome nechachiüs, cos naleaing meáwan leaw sanapiüng. Pero ngo nandiüm nandeac wüx aag ayaj, nganandot mayacüw wüx leaw sarang, at leaw sandeac, cos ngo nandiüm malombüw xic nipilan.

⁷ Nganandot nerangrangüy wüx leaw tüüch xic najaw Teat Dios, pares taxom xic noic necoy, atnej sayaag altiül sats. Aag ayaj tüüch xic minatangüw nimeech nenüt Satanás para mambiy xic, müüch mecoy nayaag. ⁸ Pues wüx aag ayaj, arojmbüw tasajas Teat Dios sitiül alndom mawün aag ayaj wüx ximbas. ⁹ Pero Teat Dios tasaj xic: “Ich mapac imeaats cos ijaw sandiüm ic. Wüx ique ngondom merang nicuajind, quiaj xique alndom najüiquich leaw alndom narang”, aj xic. Pares apac ximeaats masey langondom narang nicuajind, cos quiaj apmajüic meáwan leaw sarang ngome xique sarang, Teat Cristo nerang. ¹⁰ Por aag ayaj apac ximeaats wüx samongoch ngo majneaj wüx sandüüb

Teat Cristo, masey wüx sayaag langondom narang nicuajind, masey wüx aljane asaj xic ngo majneaj, masey ngo najiür leaw sapiüng netam, masey wüx ajlüy moncüy, masey wüx sajlüy tiül naél. Pares wüx lango najaw nguineay sanarang, quiaj ambeol xic Teat Dios narang cuajantanej.

Xeyay amb wüx omeaats teat Pablo wüx minipilan Teat Cristo tiül Corinto

¹¹ Lanarang at xic nop chach, cos lasarangrangüy wüx nguineay tarangas najneaj, pero tarangas aag ayaj cos icona teyacan xic wüx nandeac. Icona netam mendeacan wüx xique nguineay tambeol xic Teat Dios narang najneaj. Masey ajüic ngo nembeat nicuajind, pero ajcüwa monpiüngan apóstoles nejiw ngome más nembeatiw. ¹² Tajüic xique naleaing apóstol xic, cos wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün tarangas xeyay najiüt ocueaj Teat Dios, ngo nacueat. At tarangas xeyay ateócan y tarangas cuajantanej leaw ngome aag ajaraw. ¹³ Xique tambeolas icon atanej tambeolas minipilan Teat Cristo nguiajan-tanej, pero naleaing ngo natün icueajiün nicuajind, ngo matnej tarangas ngui-jantanej. Ajcan ngo natüntün icueajiün nicuajind, aag ayaj ngo majneaj tarangas. Iwüniün wüx imeajtsan aaga ngo majneaj tarangas quiaj.

Teat Pablo apiüng apmamb majaw nejiw amb iwear

¹⁴ Nganüy lanapiüng amb arojmbüw sanamb najaw icon. Naleaing ngo natün membeolan xic, cos ngo namb wüx leaw ijiüran, samb wüx icona. Cos nop nacualaran ngome nej netam müüch miteat nej cuajantanej; nateataran netam mambeol micual nej. ¹⁵ Xique apac ximeaats masey sanüüch icon meáwan leaw sajiür, at masey sanembichay sapac wüx imbasan para alndom metangan wüx Teat Cristo. Masey ajüic ngo mejüran xic lasta nicuajind, xique xeyay sandium icon.

¹⁶ Masey xique ngo nayar icueajiün nicuajind, pero altiül apmapiüngüw xique xeyay sayambyamb nguineay alndom nawaiich icon. ¹⁷ ¿Jow, wüx tujchiüs mamb niüng ijlüyiün aljane, tatüniw icueajiün leaw ijiürana, majoyiw müjchiw xique?

¡Ngwüy, ngo narang! ¹⁸ Pues wüx tasajas teat Tito mamb niüng ijlüyiün, tujchiüs mamb alinop aton maquiiüb mamb. Ngo matüniw icueajiün nicuajind, cos teat Tito aton apiüng tiül omeaats atnej sapiüng, aton arang atnej xique sarang.

¹⁹ ¿Ngwüy icona ipiüngan xicona sande-acan atquiaja para mewüniün wüx imeajt-san leawa tarangasana? Ngwüy, cos Teat Dios ajaw leaw sandeacan, aag ayaj cos sandüipiün Teat Cristo. Meáwan leawa sandeacan, aag ayaj alndom müüch icon mejiüran ipacan wüx indüpiün Teat Cristo.

²⁰ Ximbol, jondot wüx sanapeay niüng ijlüyiün sanaxom icon ngome teameran-gan atnej sandium; at icona ngome app-mexoman xic atnej indiüman. Cos xim-bol naxom icon majlüy mondeacndeac tiül icona, tengwüy indiüman leaw ocueaj alinop, tengwüy ijcüyiün, tengwüy nerre-jchiün, tengwüy nerndeacayon wüx im-basan ngo majneaj, tengwüy nerndeac-ndeacayon, tengwüy nerlomboochayon, tengwüy ngo mejüyiün nöiquian. ²¹ Ximbol aton, jondot wüx sanamb niüng ijlüyiün alinomb, Xeteat Dios apmüüch xic naxing wüx leaw irangan. Nots quiaj najiünts wüx ajcüw leaw tanaámb arangüw ngo majneaj, cos nganaw leaam omeajtsüw cuane teamarangüw, nganaw macueatiw. Alt-iül monxey ngo macueatiw ajiürüw mina-tajüw nejiw, aton montaj ngo macueatiw ajiürüw minaxeyiw nejiw, at tanaámb tea-marangüw ngo majneaj leaw andiümüw.

13

Ndójwüx apaj ocueajiw

¹ Pues nganüy amb arojmbüw sanamb niüng ijlüyiün. Ich leaam imeajtsan, wüx ajlüy alcuane majaraw, netam ijpüw tengwüy arojpüw monjaw mapiüngüw nguineay tajlüy. ² Cos atnej lanasaj icon ninguinüt, nganüy sanasaj icon alinomb atanej tasajas icon wüx xiün quiaj amb ijmbüw. Wúxan nganaw napeay niüng ijlüyiün sandium nasajüw leaw tealeámban arangüw ngo majneaj, at meáwan icona, sitiül tapeayiüs niüng ijlüyiün alinomb, lan-gome sanajiür lasta leaw tealeámban arang

ngo majneaj. ³ Atquiaj sanarang, cos indiüman mejawan sitiül Teat Cristo naleaing teamasaj xic nguineay netam narang. Nej lamajüiquich mejawan nguineay alndom marang cuajantanej tiül icona. ⁴ Naleaing Teat Cristo tajüic atnej ngondom marang nicuajind wüx tajmel wüx cruz mandeow, pero nganüy lapac, cos Teat Dios tapacüüch nej alinomb. Ata xique aton masey ajüic atnej ngondom narang nicuajind, atnej tajüic wüx Teat Cristo wüx tandeow. Cos xique nganüy teanarang atnej tarang Teat Cristo, pares wüx sanapeay niüng ijlüyiün, quiaj apmajüic Teat Dios neech xic najaw wüx cuajantanej wüx icona.

⁵ Pues icónan quiaj netam meyajcan sitiül naleaing lameyariün andeac Teat Cristo. ¿Ngwüy ngo meyajcana, Teat Cristo ajlüy tiül icona? Tengwüy sitiül altiül ngo mandüüb Teat Cristo, quiaj naleaing ngo majlüy tiül icon Teat Cristo.

⁶ Malüy mejawan xicona ngo nawaijchan, cos naleaing xicona miapóstol Teat Cristo xicon. ⁷ Satüniün mambeol icon Teat Dios nganandot merangan ngo majneaj. Atquiaj satüniün cos sandiüman icon, ngome cos sandiüman najüiquichan nguineay tarangasan najneaj najiüt tiül icona. Más najneaj, irangan leaw najneaj masey altiül apiüngüw ngo narangan leawa netam narangan tiül icona. ⁸ Xicona ngo nandiüman narangan nicuajind leaw ngo mambeol nipilan mandüjpiw Teat Cristo, ngo nandiüman napalan nejinguind. ⁹ Xicona apac ximeajtsan wüx ngo metam napaj icueajiün cos teamerangan najneaj. Tanaámb teanasajan Teat Dios mambeol icon merangan más najneaj.

¹⁰ Pares tarangas aaga nawiig cam wüx nganaw napeay niüng ijlüyiün, cos ngo nandiüm nalic icon wüx sanapeay quiaj, masey alndom nalic icon cos apóstol xic. Sandiüüm nambeol icon metangan wüx Mipoch Teat Dios; ngo nandiüm nüüch mamix imeajtsan, nasarriich icon.

Ndójwüx atepeay

¹¹ Ndójwüx sasaj icon xecojow xechiquiaw, lasamb. Ich mapac imeajtsan irangan najneaj atnej lanasaj icon, ermbeolayon nop alinop para alndom mejlüyiün

nóiquian; nde merneocayon imbasan. Quiaj apmajlüy tiül icon Teat Dios, aaga neech icon monajneaj, merjiürayon lasta. ¹² Itepeayiün nop alinop cos ijlüyiün nóiquian wüx Teat Cristo. Tamtámban ijlüyiün. ¹³ Meáwan minipilan Teat Cristo leaw alningüy atepeayiw icon.

¹⁴ Sandiüüm mambeol icon Teat Jesucristo, majiür icon lasta Teat Dios, tanaámb majlüy nóiquian mequiüjpan aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Amén.

Noic nanderac tarang wüx nawiig San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Galacia GÁLATAS

Pablo atepeay nejiw

¹ Xique Pablo nop apóstol, ngome ayac xic nipilan, at ngome nipilan tarriiid xic. Teat Jesucristo nejay tarriiid xic, at miteatiüts Teat Dios tarriiid xic aton. Nej tapacüüch Teat Cristo tiül mondeow. ² Xique naquiüpüw ajcüw mondüüb Teat Cristo leaw aliw ningüy, satepeayiün icon noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo tiül iüt Galacia. ³ Tanaámb ich mambeol icon Miteatiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajneaj. ⁴ Cos Teat Jesucristo tiün mandeow mawün asoetiiüts, ngo mapiüng wüx nicuajind, tarang atnej andiüm Miteatiüts Dios alndom mawün icoots wüx tiül aaga ngo majneaj najlüy nganüy nüt cam. ⁵ Teat Dios netam masoic najneajay arang meáwan nüt. ¡Amén!

Ngo majlüy alinoic najneaj nanderac alndom mawün asoeteran

⁶ Xeyay mbayajos wüx sanguiay nguineay icona najeñ teamecueatiün Teat Dios, aaga nepaj icon mexoman aaga monajneaj arang Teat Cristo. Nganüy tenguial meyariün mipoch pálwüx nipilan, ngo matnej aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. ⁷ Ngo majlüy alinoic najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Naleaing aljane lamitsoj imalan, andiümüw mambiülüjchiw leaw tapiüng Teat Cristo nguineay alndom mawaran wüx asoeteran. ⁸ Sitiül aljane maquiaach icon alinoic ngo matnej lanaquiajchiün icon wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, aaga nipilan quiaj ich mayac nej tiül aaga xeyay ngo majneaj Teat Dios; masey sitiül ndot xicona, masey nop ángel imiün tiül cielo. ⁹ Atnej nomb tasajas icon wüx aag ayaj, nganüy sandilil nasaj icon alinomb: Sitiül aljane teamandiüm maquiaach icon pálwüx poch wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, ngo matnej lamenguiayıün, jich

mayac tiül aaga xeyay ngo majneaj Teat Dios!

¹⁰ Jow nganüy, ¿jane sayamb monajneaj wüx ombas? ¿Nipilan, ngwüy Teat Dios? ¿Ngwüy ajüic sayamb nguineay majneaj majawüw xic nipilana? Cos sitiül aliün narang leaw andiüm nipilan ngondom narang minajiüt Teat Cristo.

Pablo tüünd majlüy nop apóstol

¹¹ Xecojow xechijquiaw, xique sandiüm menguiayıün aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo leawa xic saquiaach, aag ayaj ngome nipilan taxom omeaats mandeac. ¹² Ngo nayar ocueaj nipilan, aton ngo maquiaach xic aljane; nejay Teat Jesucristo tüüch xic najaw.

¹³ Icona lamenguiayıün nguineay sarang nomb wüx saquiüpüw nipilan judío, nguineay tayambas ombasüw mondüüb Teat Cristo, at tandarriichasüw. ¹⁴ Xique tajntsopiüs wüx sandüy tiül nipilan judío, ngo matnej saquiüpüw, cos xeyay tandiümas narang leaw tarangüw xejchiün. ¹⁵ Naleaing Teat Dios tarriiid xic wüx nganaw wijquian; xeyay tajíür xic lasta, pares tayamb xic, ¹⁶ müüch xic najaw Teat Cristo. Atquiaj alndom nandeac wüx nej nasaj wüx nipilan ngome judío. Wüx ndoj aag ayaj ngo namb najaw nejinguid. ¹⁷ Ngome tambas Jerusalén najawüw ajcüw ombas marangüw apóstoles; tambas sandüy tiül iüt Arabia; condom tandilileas sandüy tiül cambaj Damasco alinomb.

¹⁸ Condom wüx laúmb aroomb neat, quiaj tambas sandüy Jerusalén najaw a Teat Pedro, tacüliüs anaag gajpacoic (15) nüt. ¹⁹ Naleaing ngo naxom najaw altegüy apóstoles; áagan Jacobo michiig Teat Jesús taxomas. ²⁰ Naleaing sasaj icon, Teat Dios ajaw meáwan aaga poch teanasaj icon cam, aag ayaj naleaing.

²¹ Condom tambas tiül iüt Siria at tiül iüt Cilicia. ²² Pero nganaw majawüw Jane xic ajcüw noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo monlüy tiül Judea. ²³ Nejiw tanguiayıw teombeay miün nipilan, tanderac: “Aaga naxey leaw nomb xowüy tayamb ombasaats, nganüy tenguial maquiaach nipilan wüx mipoch Teat Cristo, masey nomb xowüy tandiüm masarriich icoots”,

awüw. ²⁴ Condom xeyay tapac omeajtsüw majawüw leaw Teat Dios lamarang wüx xique, tapiüngüw najneajay lamarang Teat Dios.

2

Altigüy apóstoles ajneájan majawüw leaw arang a Pablo

¹ Ndoj, wüx laúmb gajpopeic (14) neat, quiaj tandilileas sandüy Jerusalén alinomb saquiiüb teat Bernabé; at teat Tito aton salnaquijpan. ² Xique tambas, cos Teat Dios tüüch xic najaw netam namb. Condom tiül Jerusalén, wüx tajlüyasan xicónan quiaj naquijpan monajiüt tiül minipilan Teat Cristo, quiaj tapots nasajüw nguineay saquiaach wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo tiül nipilan ngome judío. Xique tarangas aag ayaj cos ngo nandiüm mapiürang ngo metam meáwan leaw lanarang, at leaw teanarang nganüy. ³ Naleaing, masey teat Tito aag alnaquiiüb ningüy, nipilan griego nej, ngo mapiüngüw wüx sitiül netam marangüch wüx ombas nej aaga circuncisión. ⁴ Pero nganüy ajcüwa leaw ngome naleaing andüjpiw Teat Cristo axotayej ajmeliw tiül icoots. Tajmeliw mandacüwiw nguineay ajlüyiiüts nóiquian wüx Teat Cristo, cos andiümüw mayacüw icoots alinomb wüx meáwan leaw nipilan judío ajlüyay marangüw. ⁵ Naleaing xicona ngo mbiüjlanon wüx narangan leaw apiüngüw masey noic ores, cos sandiüman mejiüran tiül imeajtsan leawa naleaing wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo.

⁶ Leawa natangtang monjiür najiüt tiül minipilan Teat Cristo, nicuajind jayats ngo masajüw xic nguineay netam narang. Xique ngo napiüng wüx jane nejiw cos Teat Dios ngo marriiid jane netam ajlüy, jane ngwüy. ⁷ Nejiw íünan mapiüngüw Teat Dios lamüüch xic aaga najiüt quiaj, para naquiaach nipilan ngome judío nguineay alndom mawüw wüx asoetiw. Aag ayaj atnej najiüt tüünd teat Pedro masaj wüx nipilan judío. ⁸ Cos nejay Teat Dios neech mamb teat Pedro maquiaach nipilan judío, aton nejay Teat Dios tüüch xic namb naquiaach nipilan ngome judío.

⁹ Ndoj ajcüwa montangtang monajiüt tiül minipilan Teat Cristo, ajcüwa teat Jacobo, teat Pedro, ata teat Juan, tapiüngüw naleaing Teat Dios lamüüch xic narang aaga najiüt quiaj; ndoj tesapasayon xiwixan naquijpanüw, xique naquiiüb a teat Bernabé. Tarangasan aag ayaj najüiquichan sajiüran monajneaj. Quiaj tapiüngüw najneaj namban narangan najiüt tiül nipilan ngome judío; pero nejiw apmarangüw najiüt tiül nipilan judío. ¹⁰ At tasajüw xicon leaam ximeajtsan wüx nipilan leaw ngo majiür; pero xique meáwan aag ayaj ngo naueat narang.

Pablo apaj ocueaj teat Pedro tiül Antioquia

¹¹ Naleaing noic nüt wüx teat Pedro tamb tiül cambaj Antioquia, quiaj tasajas teombas nguineay arang, cos tarang leaw ngo metam marang. ¹² Cos nej tet aweaag nipilan ngome judío wüx nganaw mapeay nejinguind imiün niüng ajlüy teat Jacobo. Condom wüx lapseayiw, quiaj tacueat üet maquiüjpüw, cos imbol majawüw nej ajcüwa nipilan monpiüng netam majlüy circuncidado meáwan minipilan Teat Cristo. ¹³ Altegüy minipilan Teat Cristo tiül nipilan judío tarangüw atnej arang teat Pedro. Ata teat Bernabé tandüüb wüx aton, tarangüw aaga ayaj masey ajawüw nguineay netam marangüw. ¹⁴ Wüx tajawas lamarangüw pálwüx ngome atnej aquiaach aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, quiaj tapots nasaj a teat Pedro niüng ajlüyeran: “Sitiül ique masey nipilan judío ic, pero temerang atnej nop nipilan ngome judío, ¿neol tesajüw nipilan ngome judío netam marangüw atnej arangüw nipilan judío?” saj.

Atotow alndom mawaats wüx asoetiiüts por Teat Cristo

¹⁵ Xicona wijquiatason nipilan judío xicon, ngome nawasan tiül pálwüx nipilan monrang ngo majneaj. ¹⁶ Pero nganüy ajawaats nejinguind ngondom maw asoet nej ajcan arang leaw apiüng aaga poch tüünd Moisés. Ajcúwan monyar andeac Teat Jesucristo apmawüw wüx asoetiw. Ata xicona aton lanayariün andeac Teat Jesucristo, pares alndom majaw icoots Teat

Dios ngo majiüraats nisoet ajcan ayariüts andeac Teat Cristo, ngome ajcan sarangan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés.

¹⁷ Nganüy sitiül xicona masey judío xicon, sayamban aton nguineay alndom najlüyiün najneaj naquiüpjan Teat Dios por leaw tarang Teat Cristo; quiaj ajüic xicona sajiüran nisoet aton. ¿Wüx aag ayaj alndom mapiürang Teat Cristo ayac icoots wüx nisoete? ¡Ngwüy ngo matquiaj! ¹⁸ Cos sitiül tapiüngas ngo metam narang leaw apiüng aaga poch tüünd Moisés, condom tandilileas narang aag ayaj alinomb, quiaj lanajiür sasoet. ¹⁹ Cos xique sayaag tajlüyiüs atnej tüüch xic nandeow aaga poch tüünd Moisés, cos apiüng netam nandeow por sasoet. Nganüy langó metam xic aag ayaj, cos sayaag lamapacüüch xic Teat Dios nguineay alndom narang leaw andium nej. ²⁰ Nganüy xique sajlüy atnej laxiün wüx sandeow nóiquian naquiiüb Teat Cristo wüx tamb wüx cruz. Aaga nganüy cam ngome xique salnapac, cos Teat Cristo almapac tiül ximeaats. Leaw sarang nganüy ngo narang leaw sandiüman xique, cos sayar andeac Micual Teat Dios. Nej tandium xic xeyay, tiün nejáyan quiaj mandeow ingow sandeow. ²¹ ¿Nguineay alndom napiüng ngo metam xic aaga najneajay lamarang Teat Diosa? Cos sitiül aljane alndom majlüy najneaj maquiübü Teat Dios ajcan arang leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, quiaj ajüic andeowan Teat Cristo, atnej ngo metam.

3

¿Ngün alwüx ambeat, aaga poch tüünd Moisésa, ngwüy mipoch Teat Cristo?

¹ ¡Nguitow merchachiün monaw Galacia! ¿Jane netsoj imalan mecueatiün mendüipiün leawa lamenguiayıüna? Cos leawa lamenguiayıün aag ayaj naleaing. Xicona tasajasan icon naleaing nguineay Teat Jesucristo tamb wüx cruz. ² Nganüy sandium mesajan xic wüx aag ayaj. ¿Teyariün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ajcan irangan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa? ¡Ngwüy, ajcan teyariün leaw inguiayıün wüx Teat

Cristo? ³ ¿Neol terchachiüna? Cos wüx temelichan indüipiün Teat Cristo, quiaj teajndiün Nangaj Espíritu mambeol icon. ¿Nguineay tendililean alinomb mendüyiün wüx merangan leaw alndom merangan icona? ⁴ Ajüic atnej ngo mambeol icon nicuajind meáwan leawa temongochiün. ¡Ngwüy, ngome por ngana miün temongochiün aag ayaj! ⁵ Wüx Teat Dios üüch icon Nangaj Miespíritu nej, at wüx arang ateócan tiül icona, ¿nej arang aag ayaj ajcan irangan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisésa, ngwüy arang ajcan iyariün leawa lamenguiayıün wüx Teat Cristo?

⁶ Atquiaj teat Abraham tayar andeac Teat Dios, quiaj Teat Dios tajneaj majaw nej. ⁷ Nganüy icona netam menjawan leaw naleaing ayariw andeac Teat Dios, ajcüw ayaj atnej acualaats teat Abraham. ⁸ Tiül Mipoch Teat Dios lamapiüng tanomb nguineay Teat Dios apmawün wüx asoetiw niplan ngome judío leaw apmayariw nej andeac. Áag Teat Dios tasaj a teat Abraham tanomb wüx aaga najneajay nanderac, tapiüng: “Meáwan niplan wüx iüt apmajlüiy najneaj sitiül apmayariw sandeac atnej ique teyar sandeac”, aw. ⁹ Atquiaj meáwan leaw apmayariw andeac Teat Dios, najneajay apmajlüiy maquiüjpüw teat Abraham cos nej aton tayar andeac Teat Dios.

¹⁰ Leaw nepiüng alndom maw wüx asoet nej cos arang leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj apmamongoch xeyay ngo majneaj. Cos Mipoch Teat Dios apiüng: “Apmamb tiül castigo jane ngo marang palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés”. ¹¹ Cos naleaing nejinguind ngondom majneaj majaw Teat Dios ajcan arang leaw apiüng minawiig Moisés, cos Mipoch Teat Dios apiüng: “Jane ayac omeaats wüx Teat Dios apmapac meáwan nüt cos lamayar nej andeac”. ¹² Aaga poch tüünd Moisés ngo mapiüng netam mayacüch wüx omeaatsaran. Apiüng: “Leaw arang palan, nej apmapac majlüy najneaj cos arang palan”.

¹³ Teat Cristo lamawün icoots tiül aaga ngo majneaj atnej apiüng tiül minawiig Moisés, cos apiüng netam mamongochiiüts

aaga ngo majneaj ajcan ngo marangaats palan. Cos Teat Cristo tamongoch meáwan ngo majneaj ingow amongochiiüts, alndom mawün icoots wüx asoetiiüts. Cos apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Leaw najntsop arang ngo majneaj aag ayaj apmamb wüx cruz”. ¹⁴ Atquiaj tajlüy alndom mayariw nipilan ngome judío aaga monajneaj leawa Teat Dios tüüch teat Abraham. At apmüpündiiüts Nangaj Miespíritu nej leaw Teat Dios lamapiüng apmüpündiiüts ajcan ayariiüts andeac Teat Cristo.

Mipoch Moisés y leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch

¹⁵ Xecojow xechijquiaw, sanasaj icon menguiayiün wüx leaw nipilan alndom marang. Wüx alngün nipilan mayac mipoch nej mapiüng apmarang alcuane, nejinguind ngondom mapiüng ngo membeat aag ayaj, tengwüy mapiüng mayac wüx alquiriw. ¹⁶ Teat Abraham tasoic, nej apmüpünd leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch nej at micual nej. Nej ngo masoic andüy wüx meáwan micual nej, pares tasoic: “Micual”, ajow. Aag ayaj andeac wüx nop, aag ayaj Teat Cristo. ¹⁷ Nganüy atcüy sapiüng: Wüx Teat Dios tasaj Abraham leaw apmüüch nej, nganaw majlüy aaga poch tüünd Moisés. Aaga poch quiaj tajlüy wüx lamajiür piquiw acoic miow nimiow gajpowüw (430) neat. Aaga poch tüünd Moisés quiaj, ngondom mangowüüch leaw Teat Dios lamapiüng apmarang. ¹⁸ Cos sitiül aaga leaw apmaxomüw alinoic nüt apmaxoram wüx arangüch leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, quiaj ajüic ngo membeat leaw tapiüng Teat Dios apmüüch. Pero Teat Dios tapiüng apmüüch, üüchan teat Abraham aag ayaj.

¹⁹ Jow nganüy, ¿neol tajlüy aaga poch tayac Moisésa? Aag ayaj tajmel majüiquich arangüch nisoet. Teat Dios tüüch ángeles mandeacüw aaga poch quiaj manguiay Moisés, condom Moisés tajlüy wüx masaj nipilan judío. Aaga poch tüünd Moisés quiaj tetam leaw apeay aaga nacualaran leaw lamapiüng Teat Dios apmüüch miün. ²⁰ Wüx Teat Dios tayac mipoch nej masaj a

Abraham leaw apmüüch, nejay tarang, ngo metam mambeolaran, ngo matnej wüx tüüch poch a Moisés.

¿Neol tajlüy aaga poch tüünd Moisésa?

²¹ Jow nganüy ngo majlüyiw nöiquian aaga poch tüünd Moisésa maquiiüb leaw Teat Dios tasaj a Abraham apmüüche? Ngwüy ngo matquiaj, cos sitiül aaga poch tayac Moisés alndom mawün asoeteran, quiaj naleaing alndom majneaj ajlüyiiüts teombas Teat Dios wüx arangaats palan leaw apiüng. ²² Cos lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios meáwan nipilan ajlüyiw tiül nisoet. Atquiaj ajlüy alndom müjndiw leaw apmayar andeac Teat Jesucristo aaga leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch.

²³ Wüx nganaw mapeay Teat Cristo, aaga poch tüünd a Moisés tapal icoots atnej ajpal tiül manchiüc aljane, cos netam macüliüts mapeay Teat Cristo mayacaats omeajtsaats wüx nej. ²⁴ Aaga poch tüünd Moisés tajlüy atnej nop new nine. Cos tajiür icoots, tambeol icoots dedacasap; tiün macueat wüx tapeay Teat Cristo, cos alndom majlüyiiüts najneaj teombas Teat Dios sitiül ayariiüts andeac Teat Cristo. ²⁵ Nganüy cos lapeay Teat Cristo, lango membeat aaga poch tayac Moisés, aaga atnej new nine.

²⁶ Nganüy meáwan icootsa micual icoots Teat Dios icoots cos ayariiüts andeac Teat Cristo Jesús. ²⁷ Meáwan icona leaw lameyariün yow mejüiquichan ijlüyiün nöiquian wüx Teat Cristo, nganüy ijlüyiün noic nej imeajtsan mequiüjpan Teat Cristo. ²⁸ Nganüy lango metam mepiüngan jane nipilan judío, jane nipilan ngome judío, jane najon nipilan marang najiüt, jane nangüyeran minajiüt nej, jane monkay, jane montaj; cos meáwan icootsa nöiquian ajlüyiiüts, atowtowiiüts ajlüyiiüts wüx Teat Cristo. ²⁹ Pero sitiül icona ocueaj icon Teat Cristo, átan ijlüyiün micual icon teat Abraham, quiaj apmeajndiün leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch.

4

¹ At aton sasaj icon: Wüx nop nacualaran aliün mapateay, ajlüy atnej nop najon marang najiüt, masey alinoic nüt nej apmeneay meáwan leaw almajiür miteat

nej. Ngo majüic sitiül nej apmeneay meáwan. ² Nej netam mayar andeac monbeol nej, at netam mayar andeacuw Jane ajlüiyiw wüx minajiüt nej, leaw atüch a nüt mapiüng miteat nej müünd meáwan leaw almajlüy najcueat cam. ³ Atquiaj tajlüyiüts icoots aton, tajlüyiüts atnej namix nine monguich. Cos tarangaats cuajantanej atnej ajlüyayej wüx marangüw jangantanej nipilan. ⁴ Wüx tattüch a nüt, Teat Dios tüüch miün Micual nej, mawiquiach nej nop nüx nipilan judío nej, wijquiat wüx aaga nüt tealeámban atam marangüch leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁵ Nej tiün mawün icoots tiül meáwan leawa mipoch Moisés apiüng netam marangüch, atquiaj alndom majlüyiüts alinomb macual icoots Teat Dios.

⁶ Nganüy micual nej icoots, pares tüüch miün Miespíritu Micual nej macül tiül omeajtsaats, alndom masajaats Teat Dios: “¡Xeteat, necual xic!” makaats. ⁷ Nganüy ique ijlüy micual ic Teat Dios, lango mejlüy at ic nop naison nerang najiüt. Sitiül micual nej ic, aton apmüüch ic aaga leaw lamapiüng apmüüch por Teat Cristo.

Pablo xeyay ayac wüx omeaats meáwan mondüüb Teat Cristo

⁸ Naleaing icona nomb wüx nganaw mejawan Jane Teat Dios, teajchiün imeajtsan leaw ngome naleaing dios nejiw. ⁹ Pero nganüy lamejawan Jane Teat Dios, aton alndom napiüng Teat Dios lamüüch leaam imeajtsan wüx nej. Jow nganüy, ¿nguineay tendiüman mendililean meajchiün imeajtsan merangan alinomb cuajantanej leaw ngo metam, leaw ngo membeate? ¹⁰ ¿Neol tendüyiün wüx leaw tanomb terangan wüx atüch nüt, wüx atüch caaw, wüx atüch neat, at alacas nüt leaw mixejchiün tarangüwa? ¹¹ Sateow ximeaats wüx icona cos jondot aaga najiüt tarangas wüx imbasan ngome tembeat.

¹² Xecojow xechijquiaw, xique satün icueajiün mejlüyiün atnej xique sajlüy nganüy cam, cos xique lango nandüüb leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, sajlüy atnej icona tejlüyiün nomb; icona ngome alngün ngo majneaj teyacan xic wüx. ¹³ Icona lamejawan nguineay

tamelicas nasaj icon wüx a najneaj nanderac wüx Teat Cristo, masey axom xic noic monandeow wüx aaga nüt quiaj. ¹⁴ Masey aaga monandeow tajiüras quiaj, aag ayaj tajiüras majaraw nguitow sanaíüç wüx. Naleaing icona ngo mepiüngan ngo mind mejawan xic, ngo mepiüngan ngo netam ajcan sajiür monandeow. Ingow aag ayaj icona teajchiün ilajcan menguiayıün saquiaach, atnej nejay nop ángel ocueaj Teat Dios, atnej nejay Teat Jesucristo xic. ¹⁵ Jow nganüy, ¿wül apac imeajtsan tejiüran nomba? Cos tiül aaga nüt quiaj sayaag sitiül ndot alndom icona apmesojndiün osaab iniüjan meajchiün xic. ¹⁶ Jow nganüy, ¿ijcüyiün mejawan xic aag sasaj icon leaw naleaingue?

¹⁷ Nejiw ajcüwa nipilan quiaj awüywüyíwan icon; ngome arangüw leawa alndom mambeolüw icon. Nejiw andiümüw mecueatiün leaw saquiajchiün, para mendüjpiün leaw andiümüw. ¹⁸ Najneaj xeyay mawüywüyaran jangantanej sitiül naleaing apmayac nej wüx leaw najneaj. Xique meáwan nüt sandium nüüch mapac imeajtsan, ngome áagan wüx salnaquiiüb icon. ¹⁹ Xecualüw, xeyay ngo majneaj nayaag. Sayaag atnej necoy, sapiüng atnej ayaag necoy montaj wüx apwijquiam micual nej. Aag ayaj sanayaag tanaámb sitiül icona ngome apmendiüman merangan leaw andiüm Teat Cristo. ²⁰ Malüy sapiüng alndom najlüy ninguiaj niüng ijlüyiün nganüy cam, para nasaj icon xiquiay, cos lango naison cuane alinoic sanasaj icon.

Nguineay tajlüy wüx Agar, at wüx a Sara

²¹ Jow icona leaw indiüman mendüjpiün aaga poch tüünd Moisés, nganüy isajan xic: ¿Ngwa nganaw mejawana cuane apiüng? ²² Cos apiüng Abraham tajiür ijpüw micual nej. Nop micual aweaag nop naison najtaj nerang najiüt, alinop micual aweaag mintaj nej ngome naison. ²³ Aaga micual aweaag najtaj naison marang najiüt, aag ayaj wijquian atnej jangantanej. Pero aaga micual aweaag mintaj nej, aag ayaj tajiürüw cos Teat Dios lamapiüng apmüüch majiürüw micualüw nejiw. ²⁴ Aag ayaj ajiür cuane amb apiüng. Ajcüwa ijpüw

montaj quiaj, apiüng wüx ijquiaw ajlüy poch leaw Teat Dios tayac müüch nipi-lan. Noic aag ayaj leaw tayac müüch nejiw wüx tiük Sinaí, aag ayaj tüüch a Moisés. Leaw andüüb aaga poch quiaj, ajlüyiw at-nej ajcüwa najon monrang najiüt, atnej aaga Agar quiaj. ²⁵ Cos Agar, aag ayaj apiüng wüx a tiük Sinaí tiül iüt Arabia; at apiüng wüx aaga cambaj Jerusalén, at wüx meáwan nipilan judío, cos ajlüyiw at nejiw najon nipilan marang najiüt. ²⁶ Pero icootsa ajlüyiüts najneajay, ngo matnej ajcüwa najon monrang najiüt quiaj, cos micual icoots aaga Jerusalén najlüy tiül cielo. ²⁷ Altiül Mipoch Teat Dios apiüng: Ich mapac imeaats najtaj leaw ngondom mejiür micual; erpaj napac majüic apac imeaats, ique nganaw meyaag necoy wüx wijquia w nop nine.

Cos aaga najcueat najtaj nganüy apmajiür más xeyay micual nej, ngo matnej nop najtaj nejiür minoj nej.

²⁸ Xecojow xechijquia, icona ijlüyiün atnej tajlüy teat Isaac, cos ijlüyiün necualaranan leawa Teat Dios lamapiüng apmüüch. ²⁹ Pero icootsa wijquiajoots, üuch icoots wijquiamoots Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ayambüw ombasaats ajcüwa monpiüng netam mandüjpich aag arangüw nipilan judío. Aag ayaj atnej tajlüy wüx teat Isaac, cos micual Agar tayamb nej ombas nej. ³⁰ ¿Cuane apiüng tiül Mipoch Teat Diosa? Teat Dios tasaj teat Abraham: "Iwün iniüng aaga najon nerang minajiütan maquiiüb micual nej, cos micual nej ngondom müünd nicuajind leawa apmaneay micualan", aw. ³¹ Atquiaj icootsa xecojow xechijquia, ngo ma-jlüyiüts matnej micual aaga najon nerang najiüt quiaj; icootsa ajlüyiüts atnej micual mintaj teat Abraham.

5

Nde mendüyiün wüx mendüjpiün aaga poch tüünd Moisés

¹ Pero cos Teat Cristo lamawün icoots tiül arangaats leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, tanaámb netam mendüjpiün

Teat Cristo; nde mendüyiün wüx alinomb mejlüyiün at icon najon monrang najiüt.

² Nganüy inguiayıün, xique Pablo sanasaj icon, cos sitiül icona mendüjpiün wüx merangan aaga circuncisión, quiaj ijüiquichan atnej ngo membeat tandeow Teat Cristo, ngo metam. ³ Sandium nasaj icon alinomb menguiayıün, sitiül nop naxey andiüm majlüy circuncidado, at netam marang palan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁴ Sitiül aljane tiül icona apiüng wüx nop lamarang leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, quiaj Teat Dios apmawün nej asoet, pues quiaj ajüic nej tenguijal macueat andüüb Teat Cristo; at tenguijal macueat aaga monajneaj leaw andiüm müüch nej Teat Dios. ⁵ Pero icootsa ambeol icoots Nangaj Espíritu macülliüts a nüt wüx apmajlüyiüts najneajay, cos ayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo. ⁶ Cos sitiül apmayariüts andeac Teat Cristo Jesús, quiaj ngo membeat sitiül ajlüyiüts circuncidado, tengwüy ngwüy. Leaw nembeat aag ayaj mayacaats omeajtsaats wüx Teat Cristo, cos üuch icoots mapac omeajtsaats majawaats nop alinop.

⁷ Icona ninguiün nüt terangan najneaj. Jow nganüy, ¿jane tepal icon mecueatiün mendüjpiün leaw ijawan naleaingue?

⁸ Aag ayaj ngome Teat Dios nerang, cos tasaj icon mendüjpiün wüx merangan leawa nej andiüm. ⁹ Ich leaam imejtsan noic nanderac: quiripite nine levadura alndom majüy tiül ajtsaj, müüch maxip, mexeyay. ¹⁰ Xique sajaw Teat Dios apmambeol icon, ngome apmecueatiün mendüjpiün. Pero jangantanej teamandiüm mitsoj imalan, Teat Dios apmüüch nej mamon-goch xeyay ngo majneaj alinoic nüt.

¹¹ Xecojow xechijquia, jondot xique aliün naquiaach netam marangüch aaga circuncisión quiaj wüx ombas aljane andiüm mandüüb Teat Cristo, nipilan judío ngome apmayambüw ximbas; at langó mayajcüw necoy wüx apmanguaiayi aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo tandeow wüx cruz. ¹² Nejiw ajcüwa mondiüm mayacüw icon wüx circuncisión quiaj, ¿neol ngo marangüw wüxan ombasüw nejiw mandoijquiw nombana?

¹³ Cos icona xecojow xechijquiaw, tepajararan meriowan tiül indüjpiün aaga poch tüünd Moisés. Naleaing netam mejawan wüx, nde mepiüngan ijlüyíünan mendüjpiün merangan leaw icona indüman. Leaw netam merangan aag ayaj mejiürayon lasta, membeolan nop alinop. ¹⁴ Cos meáwan apiüng tiül a poch tüünd Moisés alndom marangüch palan sitiül apmarangüch atcüy, cos apiüng: "Ijiür lasta jangantanej atnej erjürüy lasta." ¹⁵ Nde merangan atnej arangüw napat nimal leaw acüüchcüüchayej, atsambayej. Ijawan wüx, nde mejcüiün mejawan nop alinop, nganandot mümb ndajriümeron.

Leaw ngo mandiüm Nangaj Espíritu

¹⁶ Xique sandiüm nasaj icon: Irangan leaw andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, quiaj ngome apmerangan leaw indüman. ¹⁷ Cos leaw nipilan andiüm, Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios ngo mandiüm. Pero leaw andiüm Nangaj Espíritu, nipilan ngo mandiüm. Wüx aag ayaj ngondom mejlüyiün nöiquian; pares ngondom merangan leaw najneaj iün tiül imeajtsan. ¹⁸ Sitiül apmeajchiün a Nangaj Espíritu matiib icueajiün nguineay netam merangan, quiaj lango metam mendüjpiün aaga poch tüünd Moisés.

¹⁹ Ngo maél mejaw nguineay ajlüiyiw nipilan leaw andüjpiw leaw nejíwan quiaj andiümüw: aag ayaj leawa nejiür minajtaj, nejiür minaxey, leaw aquiiübäyeján ngo mengoch owixaw, at leaw arang cuajantanej ngo majneaj wüx aag ayaj. ²⁰ At monyac omeaats wüx narangüch dios, monsüet, monwüneay, monyambüy ombas, moncüy, moneocüy ombas, monbiyay, monsojnongüy majcüiy, leaw ngo majlüyiw nöiquian, at monquiaach leaw ngo mandiüm Teat Dios. ²¹ At leaw moncüy wüx ajaw alinop ajiür, at monbiy nipilan, mongün, monétan, at almajlüy xeyay cuajantanej ngo majneaj arangüw. Áag sasaj icon atnej landoj napiüng, leaw teamarang aag ayaj ngondom majlüy tiül micambaj Teat Dios.

²² Pero leaw Nangaj Espíritu üüch marangaats, aag ayaj majneaj majawaats nop alinop, majiüraats apac

omeajtsaats, majiüraats monajneaj, at maiücaats wüx cuajantanej, marangaats najneaj wüx alinop, majneaj omeajtsaats ngo merrejchiiüts wüx nicuajind, nde macueatiiüts marangaats leaw netam marangaats. ²³ Nde merangrangayoots, nde marangaats leaw andiüm micuerpojaats. Jane apmarang meáwan aaga najneaj quiaj, ngo majlüy alngün poch mayac nej asoet. ²⁴ Jane ocueaj Teat Cristo ngo metam marang andiüman nej. Cos wüx tandeow wüx cruz Teat Cristo, quiaj tajlüy atnej tandeowaats nöiquian maquiüjpaaats. ²⁵ Sitiül Nangaj Espíritu ajlüy wüx icootsa, ambeol icoots marangaats leaw andiüm Teat Dios, netam müjchiiüts mayac icoots wüx leaw andiüm nej.

²⁶ Ngo majneaj sitiül merangrangayoots, müjchiiüts majcüy nop alinop; aton ngo majneaj meyambayoots ombasaats.

6

Netam mermbeolayon

¹ Xecojow xechijquiaw, sitiül aljane marjaw wüx arang ngo majneaj, icona leawa xowüy ipacan wüx iyariün andeac Teat Cristo netam meyamban nguineay meajchiün majaw cuane ngo majneaj teamarang, nde mejcüiün mequijpan. Netam mejawan wüx, nde merangrangayon wüx mepiüngan icona najneaj irangan, nganandot alndom wüx imalan icona mejiüran naél. ² Netam membeolan nop alinop wüx aljane ajiür naél, cos sitiül apmembeolan alinop, quiaj irangan leaw andiüm Teat Cristo.

³ Sitiül aljane ayaag nej alwüx ajaw ngo matnej alinop, nicuajind nej, aag ayaj nejáyan quiaj teawaijchay. ⁴ Meáwan anopnop ich mayamb omeaats wüx majaw nguineay arang, quiaj alndom mapac omeaats nejáyan quiaj, ngo metam mayambyamb nguineay arang alinop. ⁵ Cos meáwan anopnopoots netam mayajcaats áagan asoetiiüts.

⁶ Leawa naquiaacharanüw wüx Mipoch Teat Dios, nejiw netam mambeolüw wüx cuajantanej ajcüwa monquiaach nejiw.

⁷ Nde merwaiichayon icoyónan quiaj, cos nejinguind ngondom mitsoj Teat Dios.

Ajawaats atnej arang nop nepiür wüx apmatüch a nüt maxaing omeaats micorrülnej, apmaxaing leaw tapiür. ⁸ Sitiül aljane arang andíuman nej, nejáyan quiaj apmendrojchay ombas. Pero Jane arang leaw andiüm Nangaj Espíritu, Nangaj Espíritu apmüüch mapac meáwan nüt tiül cielo. ⁹ Nde paxiüm ocueajiiüts marangaats najneaj. Cos sitiül ngo paxiüm ocueajiiüts, wüx lamatüch a nüt apmüündiiüts leaw axomaats wüx leaw tarangaats. ¹⁰ Atquiaj wüx alndom, netam mayambaats nguineay mambeolaats jangantanej nipilan; pero leaw micojoots michijquiaats monyar andeac Teat Cristo, netam mambeolaats alwüx quiriw.

Andondoch atepeay

¹¹ Ijawan nganüy nguitoptop adam a poch. Aag agüy xiquiay sarang naag xiwit nüüch icon. ¹² Ajcüw leawa andiümüw majlüiy wüx najnéajan maquiüjpüw nipilan judío, ajcüw ayaj mondiüm mayacüw icon wüx merangan aaga circuncisión quiaj, nganandot mayambüch ombasüw cos áag andüpwiw Teat Cristo leawa tandeow wüx cruz. ¹³ Nejiw ajcüwa monjiür circuncisión quiaj, ngo marangüw meáwan leaw apiüng tiül a poch tüünd Moisés; nejiw andiümüw mejiüran circuncisión para merangrangayej wüx mapiüngüw icona aton almejoyiün aag ayaj wüx imbasan. ¹⁴ Pero xique ngo nandiüm nerangrangüy wüx nicuajind. Leaw sandiüm, aag ayaj mapac ximeaats wüx Teat Cristo cos tandeow wüx cruz mawün asoetiiüts. Cos atquiaj tajlüy, pares nganüy langó metam xic meáwan ngo majneaj leaw arang nipilan wüx iüt, at nejiw langó metam nejiw xic. ¹⁵ Cos sitiül ajlüyiiüts nóiquian wüx Teat Cristo Jesús, langó membeat sitiül ajiüraats circuncisión tengwüy ngwüy. Pero leaw nembeat aag ayaj macueatiiüts meáwan ngo majneaj, marangaats leaw najneaj. ¹⁶ Meáwan icona leaw irangan atquiaj, ich müüch icon Teat Dios xeyay monajneaj, majiür icon lasta, at meáwan nipilan judío leaw naleaing ayariw andeac Teat Dios, cos nejiw aton micambaj Teat Dios.

¹⁷ Pero naw ningüy andüy ninguiün nde mayac xic wüx naél nejinguiind. Cos ajcüwa ndooch alwüx ximbas, aag ayaj ajüiquich xique nop xic nerang minajiüt Teat Jesús, cos wüx sarang minajiüt nej saxom aag ayaj.

¹⁸ Xecojow xechijquiaw, tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Jesucristo. Amén.

Noic nanderac tarang wüx nawiig San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Efeso EFESIOS

Pablo atepeay minipilan Teat Cristo tiül Efeso

¹ Xique Pablo miapóstol Teat Jesucristo, cos Teat Dios andiüm. Xique sarang aaga nawiig cam nüjchiw monyar andeac Teat Jesucristo monlüy tiül cambaj Efeso, leaw tanaámb ngo macueatiw nej. ² Tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajneaj.

Teat Dios lamüüch icoots mimonajnej Teat Cristo

³ Najneajay ajlüy Teat Dios miteat Miteatiiüts Jesucristo, cos lamüüch icootsa majlüyiiüts nóiquian maquiüjpaaats Teat Cristo. Lamüüch majiüraats meáwan najneaj leaw üüch Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios cos ayariiüts andeac Teat Cristo; lamüüch majneaj omeajtsaats najneajay atnej wüx apmajlüyiiüts tiül cielo. ⁴ Cos Teat Dios tarriiid icoots wüx nganaw majlüy a iüt cam, para alndom majlüyiiüts najneajay, ngo majiüraats nicuajind nisoet. ⁵ Teat Dios tajneaj majaw icoots, pares tarriiid icoots wüx nganaw wijquiamoots, majlüyiiüts atnej micual nej por Teat Jesucristo, cos atquiaj tandiüm marang. ⁶ Pares tanaámb apmandeacaats najneajay tarang Teat Dios wüx icoots, cos ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaaats Micual nej, aag xowüy andiüm. ⁷ Nganüy por micual nej alndom mawaats wüx asoetiiüts cos tajünch tiüt miquiej nej. Quiaj tarang xeyay najneaj wüx icoots; tawün wüx omeaats meáwan nisoet leaw tajiüraats. ⁸ Lamajüiquich xeyay andiüm icoots cos tüüch icoots mendüyiiüts, maxomaats omeajtsaats xeyay; ⁹ at lamüüch icoots majawaats leaw nömban ngomeaag ajaraw, leaw tapiüng apmarang. ¹⁰ Teat Dios lamapiüng wüx apmatüch a nüt meáwan apmajlüy atnej lamapiüng. Quiaj Teat Cristo apmajlüy wüx

meáwan leaw almajlüy tiül cielo, at meáwan leaw almajlüy wüx a iüt cam.

¹¹ Nganüy ajlüyiiüts nóiquian maquiüjpaaats Teat Cristo, cos Teat Dios tarriiid icoots wüx nganaw majlüyiiüts, nguineay alndom müjndiiüts leaw tapiüng apmüüch icoots. Meáwan aag ayaj tajlüy atnej lamapiüng apmajlüy, cos arang meáwan atnej andiüm nej. ¹² Atquiaj tarang para meáwan icootsa leawa ombas majlüyiiüts minipilan icoots Teat Cristo alndom marangaats najneaj, cos atquiaj nípilan apmapiüngüw najneajay tarang Teat Dios. ¹³ At icona wüx tenguiayiün aaga poch leawa naleaing, at tenguiayiün nguineay alndom meriowan wüx isoetiün, teyariün andeac Teat Cristo. Quiaj Teat Dios tüüch icon Nangaj Miespíritu nej atnej lamapiüng, majüic minipilan nej icon. ¹⁴ Aaga Nangaj Miespíritu nej quiaj, aag ayaj nejüiquich naleaing apmüjndiiüts aaga lamapiüng apmüüch icoots, leaw apmatüch a nüt mawün wüx jane lamarriiid, quiaj apmandeacüw najneajay arang Teat Dios.

Pablo atün ocueaj Teat Dios mambeol montaag creer monaw Efeso

¹⁵ Nganüy xique aton, wüx tanguiayiüs nguineay icona ngo mechewanimeajtsan wüx Teat Jesús, nguineay apac imeajtsan mejawan monyar andeac nej cos indiüman nop alinop, ¹⁶ quiaj ngo nacueat nasaj Teat Dios najneajay arang cos lamambeol icon. Ajlüyay leaaw ximeaats icona wüx sataag orar. ¹⁷ Satün ocueaj Teat Dios, Midios Miteatiiüts Jesucristo, aaga najneaj Nateataran najlüy tiül cielo, müüch icon merndüyiün mexomanimeajtsan nguineay amb apiüng, müüch icon mejawan ranüy Jane nej. ¹⁸ Aton satün ocueaj nej müüch ram imalan mejawan cuane aaga najneajay temecüliün apmejawan alinoic nüt, at mejawan cuane aaga najneajay nembeat leawa Teat Dios apmüüch meáwan monyar nej andeac. ¹⁹ Átan satün mejawan nguineay Teat Dios alndom marang xeyay cuajantanej ngomeaag ajaraw, para mambeol meáwan monyar andeac nej. Nej cuajantanej alndom marang, ngo majiür ümb; ²⁰ atnej

wüx tapacüüch alinomb Teat Cristo tiül mondeow, ndoj tüüch chetem amb wüx miác nej tiül cielo. ²¹ Nganüy Teat Cristo lamarang natang tiül meáwan montang-tang, tiül meáwan monjiür najiüt, tiül meáwan monlüy wüx alngün cambaj. Nejinguind alinop ngondom matüch ajneaj ajlüy, ngome áagan nganüy nüt cam, at meáwan nüt aliüc miün. ²² Teat Dios tayac meáwan leaw almajlüy tiül owix Teat Cristo marang wüx leaw andiüm. At tüüch Teat Cristo majlüy natang wüx meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac nej. ²³ Pues minipilan Teat Cristo ajlüyiw atnej micuerpo nej, y Teat Cristo ajlüy tiül nejiw meáwan nüt para ndom majlüyiw palanüy, cos nej ajlüy nguiajantanej, y aton ajlüy wüx cuajantanej leaw almajlüy.

2

Teat Dios tawün icoots wüx asoetiiüts cos ajiür icoots lasta

¹ Teat Dios tapacüüch icon cos nomb tejlüyiün atnej lerndeowan tiül meáwan ngo majneaj leaw terangan, tiül meáwan nisoet. ² Aaga nüt quiaj wüx icona aliün mendüipiün meáwan ngo majneaj leawa narangüch ningüy wüx iüt, tendüipiün leaw andiüm nimeech, aaga minatangüw meáwan jane ngo mandium marang leaw andiüm Teat Dios. ³ Nomb icootsa aton tajlüyiüts tiül ajcüwa nipilan quiaj. Cos tarangaats ngo majneaj atnej tandiumaats; tarangaats leawa ngo majneaj aw tiül omeajtsaats. Icootsa aton netam majcüy majaw icoots Teat Dios atnej meáwan nipilan leaw ngo mayar andeac. ⁴ Pero Teat Dios xeyay ajneaj omeaats, xeyay tandium icoots. ⁵ Masey icootsa tajlüyiüts atnej landeowaats cos xeyay asoetiiüts tajiüraats. Naleaing Teat Dios tajiür icoots lasta, tawün icoots wüx asoetiiüts, tüüch icoots mapacaats nóiquian maquiüjpaaats Teat Cristo. ⁶ Teat Dios tapacüüch icoots tiül mondeow nóiquian maquiüjpaaats Teat Cristo, átan tüüch icoots chetemoots tiül cielo nóiquian maquiüjpaaats Teat Cristo Jesús. ⁷ Atquiaj tarang Teat Dios para müüch majaraw alinoic nüt nej lamambeol icoots xeyay, at najneaj omeaats majaw icoots cos ajlüyiüts nóiquian maquiüjpaaats

Teat Cristo Jesús. ⁸ Teat Dios xeyay andiüm icoots, pares tawün icoots wüx asoetiiüts, aag ayaj cos ayacaats omeajtsaats wüx nej, ngome alcuane najneaj tarangaats. Aag ayaj mimonajneaj Teat Dios üjndíütsan. ⁹ Atquiaj nejinguingd ngondom merangrangiüy wüx, cos aag ayaj ngome por arangaats najneaj. ¹⁰ Teat Dios tarang icoots atnej nganüy ajlüyiüts, ndoj tayac icoots nóiquian maquiüjpaaats Teat Cristo para marangaats najneaj atnej lamapiüng.

Teat Cristo neech majlüyiüts najneájan

¹¹ Icona netam leaam imeajtsan jane icon, nguineay tejlüyiün nomb. Cos ngome nipilan judío icon, at ngo mejlüyiün circuncidado; pares tesoiquiün ngome circuncidado icon. Atquiaj tasajüw icon leaw monlüy circuncidado, pero naleaing nejiw arangüw aag ayaj wüxan a cuerpo. ¹² Tiül aaga nüt quiaj, icona ngome tejlüyiün nóiquian mequiüjpaa Teat Cristo, at aton ngo mejlüyiün tiül micual micualüw Israel. Pares ngo mejlüyiün tiül aaga najneajay leawa Teat Dios tapiüng apmarang wüx nipilan judío. Ngo mejawan nguineay apmeriowan wüx isoetiün, at ngo meyajcan jane Teat Dios. ¹³ Nganüy ijlüyiün nóiquian mequiüjpaa Teat Cristo Jesús, masey icona nomb tejlüyiün miünquiaj, cos ngo mejawan jane Teat Dios. Nganüy Teat Dios lamüüch icon metüchiün niüng ajlüy nej, cos Teat Cristo tandem tajünch tiüt miquiej nej. ¹⁴ Nganüy Teat Cristo lamüüch nipilan judío at nipilan ngome judío majlüyiw nóiquian, majlüyiw najneájan, lango majcüiy mejawayej. Tawün aaga nepal noicnoic ajlüy nipilan quiaj. ¹⁵ Teat Cristo wüx tandem, tandarriich nómban aaga poch tüünd Moisés, maquiiüb meáwan leaw nipilan judío tapacüw wüx marangüw. Condom tüüch judíos y nipilan ngome judíos majlüyiw nóiquian maquiüjpüw nej, lango majcüiy mejawayej. ¹⁶ Wüx Teat Cristo tamb wüx cruz, quiaj tüüch majlüyiw najneájan miijquiaw ajlüy palpálwüx nipilan. At tüüch majlüyiw nóiquian maquiüjpüw Teat Dios, majlüyiw atnej nop nejiw.

¹⁷ Teat Cristo tiün masaj meáwan nipilan nguineay alndom majlüyiw najneájan

maquiüpüw Teat Dios. Aag ayaj tasaj nipiñan leaw aliw miünquiaj cos ngo mayambüw Teat Dios, ngo majawüw jane Teat Dios. At aton tasaj nipiñan judío leawa ngo majlüiyi miünquiaj, cos ajawüw jane Teat Dios. ¹⁸ Por leaw tarang Teat Cristo alndom matüchiiüts niüng ajlüy Miteatiiüts Dios, noic nej Nangaj Espíritu apmambeol icoots, masey nipiñan judío masey nipiñan ngome judío icoots. ¹⁹ Nganüy icona leaw ngome judíos langó mejlüyiün atnej nerpeayiün miün nipiñan, langome atnej nermongon miün; nganüy icona ijlüyiün tiül minipilan Teat Dios, lamequiüpjan tiül micual Teat Dios. ²⁰ Icona at icon nop iüm witiow tiüt wüx piedra. Aaga piedra apiüng wüx leaw tapiüngüw apóstoles y mondeac andeac Teat Dios. Aaga piedra leaw üuch metotow iüm, aag ayaj apiüng wüx Teat Cristo. ²¹ Wüx aaga piedra quiaj, leaw apiüng wüx Teat Cristo, imiün wüx witiow a iüm, meáwan nesooig najneajay ajlüy, andüy quiaj teadam najneajay, macül nangaj ocueaj Teat Dios. ²² Atquiaj ijlüyiün aton nójiquian mequiüpjan Teat Cristo mejlüyiün nop iüm icon niüng acül Miespíritu Teat Dios.

3

Teat Dios tayac a Pablo mandeac mipoch nej masaj nipiñan ngome judío

¹ Xique Pablo sajlüy tiül manchiüc ajcan saquiaach icon wüx Mipoch Teat Cristo, icona nipiñan ngome israel. ² Xique sajaw lamenguiayıün nguineay Teat Dios tajjür xic lasta, cos tayac xic najlüy wüx nasaj icon wüx mimonajneaj Teat Cristo. ³ Teat Dios tüch xic najaw aaga leawa nejinguind nganaw majaw, nguineay lamapiüng apmarang, cos tasaj xic sanopüyan. Aag ayaj lanarang wüx nawiig quiriw nasaj icon. ⁴ Wüx apmeteowan aag ayaj, quiaj apmejawan naleaing xique lanajaw nguineay apiüng Teat Cristo apmarang, aaga leawa nejinguind ngo majaw nomb. ⁵ Aag ayaj tanomb ngo mündiw nipiñan majawüw. Nganüy Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamüuch majawüw aag ayaj miapóstoles nej, at mondeac andeac nej. ⁶ Cos aaga

leaw nejinguind nganaw majaw nomb quiaj, aag ayaj apiüng wüx nganüy masey nipiñan ngome judío apmijndiw aton majlüiyi minipilan Teat Dios; at apmajlüiyi nójiquian maquiüpüw nipiñan judío, noic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Aton nejiw apmijndiw aaga leaw Teat Dios lamapiüng apmijüch nipiñan judío, cos ayariw apiüng Teat Cristo leaw alndom mawün nejiw wüx asoetiw. ⁷ Nejay Teat Dios tayac xic nandeac wüx aag ayaj, cos xeyay tajjür xic lasta. Aag ayaj tarangas cos Teat Dios tambeol xic. ⁸ Masey xique sayaag ngo nembeat nicuajind tiül meáwan minipilan Teat Dios, pero Teat Dios tambeol xic xeyay para nasaj nipiñan ngome judío nguineay xowüy lajneaj tarang Teat Cristo, aag ngo majjür ümb. ⁹ Teat Dios tasa j xic nüuch majawüw meáwan nipiñan wüx aag lamapiüng apmarang, aag leawa nejinguind ngo majaw nomb; cos masey Teat Dios nerang meáwan leaw almajlüy, pero nomb ngo majüiquich nguineay apmarang. ¹⁰ Atquiaj tajlüy nguineay ndom meáwan montantang ángeles at monjür najiüt monlüy tiül cielo, majawüw nguineay Teat Dios axom omeaats xeyay, wüx apmajawüw nguineay ajlüyi najneajay meáwan minipilan Teat Cristo. ¹¹ Meáwan aag ayaj Teat Dios tarang, cos atquiaj lamapiüng tanomb apmarang. Meáwan aag ayaj tajlüy wüx Teat Cristo Jesús tiün mandeow. ¹² Nganüy cos ayariiüts andeac Teat Cristo, quiaj alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios ngo mimbolaats. ¹³ Áag sasaj icon nde paxiüm icueajiün masey mejawan samongoch xeyay ngo majneaj wüx icona, cos wüx aag ayaj ambeol icon mejlüyiün najneaj.

Teat Cristo xeyay andiüm icoots

¹⁴ Wüx aag ayaj xique saquieel xecos teombas Miteatiiüts Dios, Miteat Miteatiiüts Jesucristo, ¹⁵ cos xeyay netam ajlüy, majawüw nej micual nej monlüy tiül cielo at monlüy ningüy wüx iüt, cos Teat Dios miteat meáwan nipiñan. ¹⁶ Satün ocueaj Teat Dios müuch icon Nangaj Miespíritu nej para mejiuran meáwan mimonajneaj nej, mepacan wüx merangan cuajantanej andiüm nej. ¹⁷ At aton satün

ocueaj Teat Dios nguineay alndom macül tiül imeajtsan Teat Cristo cos iyariün andeac nej, mejiürayon lasta meáwan nüt. ¹⁸ Satün mexoman imeajtsan tiül aag ayaj, mejawan mequiüjpan meáwan monyar andeac nej nguitow adam tiüt mimonajneaj Teat Dios, nguitow ajal tiüt, nguitow ajmiüc tiüt, nguitow ajtep andüy cawüx xeyay ajiür icoots lasta Teat Cristo. ¹⁹ Satün mejawan nguineay andiüm icoots Teat Cristo, masey ngondom mayajcaats nguitow axeyay andiümaranaats. Satün majlüy tiül imeajtsan Teat Dios.

²⁰ Nganüy xeyay netam mayambaats Teat Dios; nej alndom marang xeyay cuajantanej, meáwan leaw icootsa apmatüniüts. Nej apmayac más xeyay, masey icootsa ngo maxomaats omeajtsaats tiül. Nej apmambeol icoots marangaats cuajantanej. ²¹ Néjan quiaj netam manderac najneajay wüx ombas nej meáwan monyar andeac Teat Cristo meáwan nüt ngo majiür ümb. Amén.

4

Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios üüch majlüyiüts nóiquian

¹ Xique sal tiül manchiüç cos sarang minajiüt Teat Jesús. Satün icueajiün merangan atnej netam marang meáwan leawa Teat Dios lamapaj, cos tayamb icon. ² Nde merangrangayon mepiüngan alwüx ijawan ngo matnej alinop. Netam mejiüran najneaj imeajtsan; netam meiücan wüx cuajantanej, inguiayıün andeac nop alinop con najneajay imeajtsan. ³ Netam meyamban nguineay mejlüyiün nóiquian, cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios andiüm mambeol icon mejiüran monajneaj. ⁴ Meáwan monyar andeac Teat Dios ajlüy atnej majlüy noic cuerpo, y noic Nangaj Espíritu almejiüran. At meáwan icona temecüliün aaga najneajay apmejawan alinoic nüt. ⁵ Átan nop Teat Cristo almajlüy, at nop ayariüts andeac nej, y noic ayarich yow. ⁶ Áagan nop Dios almajlüy, aag ayaj miteat meáwan monyar andeac Teat Cristo. Nej ajlüy wüx meáwan monyar nej andeac, tanaámb almaquiiüb nejiw.

⁷ Pero meáwan anopnopoots tüjndiiüts leaw alndom marangaats, atnej Teat Cristo lamajaw alndom marangaats. ⁸ Pares, tiül Mipoch Teat Dios atciüy apiüng:

Teat Cristo wüx tamb andüy cawüx, taquiiüb mamb andüy tiül cielo jane ndejnoj,
nej tüüch nopnop nipilan leaw ndoj ombas marańg.

⁹ Aaga tamb andüy cawüx quiaj, ¿cuane apiüng wüx aag ayaja? Aag ayaj apiüng wüx nej ombas tamb tiüt tiül iüt (Hades).

¹⁰ Aaga leawa tamb tiüt tiül iüt quiaj, nejay tamb andüy cawüx tiül meáwan cielo; nganüy nej almajlüy nguiajantanej.

¹¹ Teat Cristo tüüch nipilan leaw alndom marangüw. Nej tayac acas apóstoles, aton tayac acas mondeac andeac Teat Dios, at tayac acas mondeac masajüw nipilan nguineay alndom mawüw wüx asoetiw. Aton tayac acas pastor, at monquiaach tiül minipilan nej. ¹² Atquiaj tarang Teat Cristo, tüüch marangüw minajiüt nej meáwan monyar nej andeac, para müüch matangüw wüx nej. ¹³ Atquiaj netam majlüy, leaw apmajlüyiüts nóiquian wüx ayariüts andeac nej, at majawaats meáwan nguineay ajlüy Micual Teat Dios. Quiaj apmajlüyiüts atnej nop natang nipilan; apmatüchiüts majlüyiüts más atnej ajlüy Teat Cristo. ¹⁴ Quiaj langome apmajlüyiüts at icoots nop nine, leaw najénan apmayar cuajantanej asoic, camüm najénan apmbiüjlam wüx mayar leaw apmaquiaach nej nipilan monxom omeaats nguineay mawaiich, maquiaach nej leaw ngo maleaing.

¹⁵ Icootsa tanaámb netam mandüjpiiüts leawa naleaing, mejiürayoots lasta. At netam mayambaats nguineay alndom majlüyiüts atnej ajlüy Teat Cristo, cos nej natang, y ajlüy atnej ajlüy omalaran ocueaj cuerpo. ¹⁶ Aaga cuerpo quiaj apiüng wüx meáwan monyar andeac nej cos cuerpo ajlüy nóiquian, ajiür niüng asapüy para alndom membeolüy, meáwan anoicnoic ajiür cuane marang. Wüx meáwan arang najiüt najneaj, quiaj apmatang. At icootsa aton wüx apmajlüyiüts najneájan apmejiürayoots lasta.

Nganüy alinoic ajlüyiüts

¹⁷ Nganüy sanasaj icon wüx minüt Teat Cristo nguineay netam merangan. Pero nde merangan atnej arangüw niplan leaw ngo mandüjpiw Teat Dios, cos nejiw palüyan ngo majneaj alwüx omeajtsüw. ¹⁸ Ajlüiyiw atnej aliw tiül pojniün, ngo ram omalüw; Teat Dios ngo müüch nejiw mapacüw. Nadam omeajtsüw cos ngo mandiümüw majawüw nguineay apiüng Teat Dios marangüch. ¹⁹ Ajcüw ayaj lango mayajcüw sitiül ngo majneaj teamarangüw, cos nómban lambiüjlajow wüx, palüyan arangüw ngo majneaj leaw andiümüw. ²⁰ Icona ngo matquiaj tequiaacharanan wüx Teat Cristo, ²¹ sitiül ndot tenguiayıün naleaing wüx nej, atnej aquiajchiw monrang minajiüt nej, cos meáwan aag ayaj naleaing. ²² Netam mecueatiün meáwan leaw ngo majneaj terangan nomb, cos aag ayaj andüy wüx apmandrooch imbasan. ²³ Ingowüjchiün ijchan majlüy jayats meáwan leaw alwüx imeajtsan, leaw altiül imalan aton. ²⁴ Netam mejlüyiün atnej nop jayats niplan, arang nej Teat Dios; cos apmarang palan, apmajlüy najneaj atnej Teat Dios andiüm.

²⁵ Pares nganüy netam mecueatiün iwaijchan, netam mendeacan áagan naleaing mequiüjpan nop alinop, cos nóiquian ajlüyiiüts.

²⁶ Wüx apmejcüyiün nde meyacan wüx imeajtsan pal nüt, cos alndom mayac icon wüx nisoet. ²⁷ Nde merangan leaw andiüm nimeech.

²⁸ Sitiül aljane teneed, ich macueat, nde mandüy wüx marang; ich marang najiüt para majiür cuane apmüüch nop ngo majiür.

²⁹ At nde mendeacan ngo majneaj poch, indeacan leaw najneaj, leaw netam, cos atquiaj alndom meajchiün mapac omeajtsüw mandüjpiw Teat Dios. Apmembeolan meáwan leaw apmanguaiyw indeacan. ³⁰ Nde merangan ngo majneaj meajchiün mamix omeaats Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos nej ajüiquich micual Teat Dios icon, leaw atüch a nüt mejiüran jayats micuerpojan.

³¹ Icueatiün ipatan, nde mejcüyiün, nde merpajpajan mendeacan ngo majneaj, nde merpajchan, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas alinop. ³² Ich majneaj imeajtsan mequiüjpan nop alinop, merjiürayon lasta; iwüniün wüx imeajtsan aaga ngo majneaj tarang alinop, atnej Teat Cristo tawün wüx omeaats isoetiün.

5

Nguineay netam majlüiyiw micual Teat Dios

¹ Nganüy cos icona micual icon Teat Dios, netam merangan atnej arang nej.

² Netam merjiürayon lasta atnej Teat Cristo ajiür icoots lasta, cos ngo menojeay wüx tandiümüw mambiyaw nej; tandiüm marang nichech mawün asoetiiüts. Aaga nichech quiaj xeyay najneaj majaw Teat Dios.

³ Cos icona micual icon Teat Dios, pares monxey ngondom majiürüw minajtajüw nejiw, at montaj ngondom majiürüw minaxeyiw nejiw. Átan ngondom majlüy tiül micual Teat Dios cuajantanej ngo majneaj arangüch, at meáwan nerreech, nendiümdiüm ocueaj alinop. ⁴ Nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas alinop mereechayon monxing. Nde mendeacan cuajantanej ngo metam mendeacan; nde mertsoj alinop. Meáwan aag ayaj ngo metam; leaw netam aag ayaj meajchiün gracias Teat Dios, mesajan najneaj arang. ⁵ Cos icona netam mejawan sitiül aljane ajiür minajtaj nej tengwüy minaxey nej, at meáwan nerang ngo majneaj atquiaj; aton leawa nendiümdifüman tomiün atnej lamayac marang midios nej a tomiün. Ajcüw ayaj ngome apmajmeliw tiül micabaj Teat Dios maquiiüb Teat Cristo. ⁶ Nde mawaiich icon nejinguiind wüx aaga ngo majneaj quiaj, masajüw icon najneaj merangan aag ayaj. Cos imiün wüx aaga ngo majneaj quiaj, Teat Dios xeyay apmajcüy majaw Jane ngo mayar nej andeac. ⁷ Icona nde mequiüjpan tiül.

⁸ Cos nomb tejlüyiün atnej ilean tiül pojniün, ajcan terangan ngo majneaj, nganüy atnej ilean tiül ran, cos ijlüyiün nóiquian

mequiüjpan Teat Cristo. Netam merangan najneaj cos micual Teat Dios icon. ⁹ Leawa micual Teat Dios, aag ayaj ambeol alinop, andeac naleaing, arang najneaj. ¹⁰ Iyamban cuane najneaj merangan atnej Teat Dios andiüm. ¹¹ Nde mequiüjpan tiül ajcüwa monrang ngo majneaj quiaj, cos ajlüiyiw atnej aliw tiül pojniün. Icona netam mesajan macueatiw arangüw ngo majneaj. ¹² Naleaing monxing manderac wüx leawa nejiw arangüw axotayéjan. ¹³ Mipoch Teat Dios ajlüy atnej ran; pares meáwan cuajantanej ngo majneaj narangüch, nej apmüüch majüic. ¹⁴ Wüx aag ayaj atcüy apiürang: Ique leaw almemeay, ipac, witiür tiül mondeow, ndoj apmarraj ic Teat Cristo.

¹⁵ Pares sasaj icon, ijawan nguineay netam merangan; nde merangan atnej nop ngo majaw nicuajind, irangan atnej nop nendüy. ¹⁶ At irangan najneaj wúxan alndom, masey tiül aaga nüt cam teajlüy xeyay ngo majneaj. ¹⁷ Nde merangan atnej nop ngo majaw nicuajind, iyamban imeajtsan ijawan cuane andiüm Teat Cristo majaw merangan. ¹⁸ Aton nde mengüniün, cos aag ayaj apmayac icon wüx merangan ngo majneaj. Ingow irangan aag ayaj, ijchan imeajtsan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios mambeol icon. ¹⁹ Indeacan mequiüjpan nop alinop wüx salmos, wüx himnos, wüx atajcüch cantar müünd Teat Dios. Icona itajcan cantar con imeajtsan; isajan najneaj arang Teat Dios. ²⁰ Meáwan nüt ijchan gracias Teat Dios wüx meáwan cuajantanej, wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo.

Nguineay netam mejiürayej lasta tiül den

²¹ Irangan con najneaj imeajtsan leaw atün icueajiün alinop, cos atquiaj apmajüic indüpiün Teat Dios.

²² Montaj ich mayariw andeac minojow nejiw, atnej ayariw andeac Teat Cristo.

²³ Cos nanojaran ajlüy minatang ocueaj mintaj nej atnej Teat Cristo ajlüy minatangüw monyar andeac nej, cos ajcüw ayaj atnej micuelpo nej, nej newün nejiw wüx. ²⁴ Cos monyar andeac Teat Cristo ajlüiyiw nóiquian maquiüjpüw Teat Cristo,

pares nantajaran aton ich majiür noic nej omeaats maquiiüb minoj nej.

²⁵ At nanojaran ich majiür lasta mintaj nej, atnej Teat Cristo ajiür lasta monyar nej andeac, pares tiün mandeow ingow andeowüw. ²⁶ Nej tarang aag ayaj para majlüiyiw pálwüx monyar andeac nej, ndoj müüch nejiw majneaj ajlüiyiw atnej ajants nejiw naag yow, cos lamayariw mipoch nej. ²⁷ Atquiaj tarang Teat Cristo para majiür noic ajlüy minipilan nej najneajay, ngo manchom nejiw nicuajind nisoet, majlüy najneajay, ngo majlüy cuane wüx manderac ngo majneaj wüx ombasuw nejiw. ²⁸ Atquiaj nanojaran netam majiür lasta mintaj nej, atnej mejiüryü lasta nejáyan quiaj. Leaw nejiür lasta mintaj nej, nejáyan quiaj ajiüryü lasta. ²⁹ Cos nejinguiind ngo mandiüm marang ngo majneaj wüx micuelpo nej, ingow aag ayaj nej üüch meáwan leaw netam. Atquiaj Teat Cristo ajaw wüx monyar andeac nej. ³⁰ Cos icoots ajlüyiüts atnej micuelpo Teat Cristo, atnej mionij nej atnej miolaats nej. ³¹ Apiürang: “Wüx aag ayaj nop naxey apmacueat miteat nej, mimüüm nej, apmaquiiüb mintaj nej majlüiyiw noic nej omeajtsuw”. ³² Aag ayaj nejinguiind ngo majaw nomb, pero xique teanasaj icon aag ayaj andüy wüx nguineay ajlüy Teat Cristo maquiiüb monyar nej andeac. ³³ At apiüng wüx nguineay inopnropón netam mejiüran lasta mintajan, atnej merjiürayon lasta icoyónan quiaj. Aton montaj ich mayariw andeac minojow nejiw.

6

¹ Nganüy icona nacualaranüw, iyariün andeacüw miteatiün mimüman, atnej andiüm Teat Dios; cos aag ayaj najneaj y netam merangan. ² Tiül aaga poch leaw Teat Dios ombas tayac, apiüng wüx nguineay apmajlüy nop sitiül apmarang atnej apiüng, cos atcüy apiüng: “Iyariün andeacüw miteatiün, mimüman; ³ atquiaj alndom mejlüyiün najneájan, mejiüran xeyay minütiün ningüy wüx iüt”.

⁴ At icona nateataranüw, nde meajchiün majcüy micualan, itangüjchiün najneaj,

ipajan ocueaj, iquiajchiün wüx marangüw atnej andiüm Teat Cristo.

⁵ At icona naison monrang minajiüt alinop, netam meyariün andeacüw mon-eay najiüt ningüy wüx a iüt cam; irangan leaw apmasajüw icon, iyacan wüx imeajtsan minajiütan majüic najneaj irangan, atnej merangan minajiüt Teat Cristo. ⁶ Nde merangan najiüt áagan wüx tenguijal ijarawan para mexoman monajneaj, ngwüy icona irangan najneaj mimonrang najiüt Teat Cristo, irangan conimeajtsan cos atquiaj andiüm Teat Cristo. ⁷ Aton irangan minajiütan wüx monajneaj. Iyacan imeajtsan wüx atnej temerangan minajiüt Teat Cristo, ngome minajiüt nipilan. ⁸ Cos lamejawan inopnopon meáwan najneaj temerangan ningüy, alinoic nüt Teat Cristo apmüüch icon atanej. Masey naison monrang najiüt icon, masey nangüyeran monrang najiüt. ⁹ At icona aton moneay najiüt, irangan najneaj wüx monrang minajiütan, nde meajchiün mamix omeajtsuw. Netam leaamimeajtsan Jane minatangüw nejiw, Jane minatangan aton. Aag ayaj Teat Cristo najlüy tiül cielo. Nej ngome amb wüx majaw Jane nejiür, Jane ngo majiür.

Leaw nembeol monyar andeac Teat Dios

¹⁰ Xecojow xechijquiaw, nganüy sanasaj icon, iyamban Teat Cristo müüch icon mepacan wüx mipoch nej, cos alndom mambeol icon. ¹¹ Netam merangan meáwan leaw Teat Cristo apiüng, ngana mawaiich icon nimeech. Cos sitiül irangan apiüng Teat Cristo, quiaj apmejlüyün atnej nop soldado leaw asooig apix nej manchiüt ngana mambiy nej moncüy majaw nej tiül montsoj. ¹² Cos ngome teambiyayoots maquiüypaats nipilan; nimeech teambiyayoots maquiüypaats, ajcüw monrang xeyay ngo majneaj, ajcüw monlüy nquiajantanej wüx iüt at tiül cielo. Ajcüwa nimeech arangüw leaw andiüm minatang nimeech najlüy tiül pojniün najlüy aaga nüt cam. ¹³ Netam merangan meáwan leawa Teat Cristo lamapiüng, cos atquiaj alndom meiücan wüx cuajantanej wüx nüt apmandium mayac icon tiül naél minatang nimeech. Condom wüx landoj

memongochiün meáwan aag ayaj, quiaj apmeyajcan nejinguid ngondom müüch icon mecueatiün Teat Cristo. ¹⁴ Tanaámb nde mecueatiün indüpiün Teat Cristo. Netam mesapayon nandand atnej arang nop soldado wüx ajlüy tiül montsoj. Tanaámb irangan najneaj, indeacan naleaing, cos aag ayaj atnej nop soldado asooig noic camix manchiüt para mambeol nej tiül montsoj. ¹⁵ Itaagayon majneaj cos netam meamban najénan mesajan nipilan nguineay lamarang Teat Cristo para müüch nejiw mimonajneaj nej. Irangan atnej arang soldado wüx asooig apaj nej mamb nguiajantanej. ¹⁶ Netam meyacanimeajtsan wüx Teat Cristo mambeol icon, ngana merangan leawa nimeech apmayac icon wüx mendiüman merangan; cos wüx apmeyacanimeajtsan wüx Teat Cristo nej apmambeol icon atnej ambeol soldado aaga nengoch nitil, ngana malood nej nitil wüx apmatileran. ¹⁷ At aton iyacanimeajtsan wüx nguineay Teat Cristo lamawün icon wüx isoetiün. Cos aag ayaj apmambeol icon, atnej nop soldado ambeol nej aaga sombrer manchiüt amoog wüx omal. At iyacan wüximeajtsan leawa Teat Cristo lamapiüng tiül Mipoch nej, quiaj aaga Nangaj Espíritu apmambeol icon atnej nop soldado ambeol nej miespada nej tiül montsoj. ¹⁸ Icona netam metajcan orar, metüniün ocueaj Teat Cristo meáwan nüt, cos atquiaj andiüm Nangaj Espíritu. Ipacan wüx, nde paxiüm icueajiün; netam tanaámb metüniün ocueaj Teat Cristo mambeol meáwan monyar andeac nej. ¹⁹ At aton itüniün mambeol xic Teat Cristo, müüch xic a poch netam nandeac, nde nimbol wüx sandeac manguiayiw meáwan nipilan nguineay alndom maw asoetiw nejiw. Cos aag ayaj Teat Cristo tarang y nejinguid ngo manguiay wüx aag ayaj nomb. ²⁰ Teat Cristo tayac xic nasaj nipilan aaga poch cam, pares sal tiül manchiüt nganüy. Itüniün nguineay alndom nandeac ngo nimbol atnej netam nandeac.

Ndójwüx atepeay

²¹ Teat Tíquico apmasaj icon menguiayiün cuane teanarang, nguineay teanamongoch. Nop nej najneaj nerang

minajiüt Teat Cristo, xowüy sajiür lasta.
²² Xique tüjchiüs mamb niüng ijlüyiün menguiayiün cuane sarangan, aton cos apmüüch icon mapac imeajtsan.

²³ Miteatiiüts Teat Dios at Teat Jesucristo müüch monajneaj meáwan monyar nej andeac, at mejürayej lasta, nde machiweaw omeajtsuw. ²⁴ Teat Dios tanaámb mambeol meáwan leawa andiümüw Miteatiiüts Jesucristo con omeajtsuw, para ngo macueatiw mandiümüw nej. Amén.

Noic nanderac tarang San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Filipos FILIPENSES

Altiül manchiüç Teat Pablo, atepeay nejiw

¹ Xique Pablo naquiiüb Timoteo, sarangan najiüt ocueaj Teat Jesucristo, satepeayiün meáwan minipilan Teat Cristo Jesús moncül tiül cambaj Filipos. At satepeayiün meáwan montangtang monajiüt y diáconos tiül minipilan Teat Cristo. ² Tanaámb ich mambeol icon Miteatiiüts Dios at Teat Jesucristo müüch icon mejiüran monajneaj.

Pablo ataag orar wüx minipilan Teat Cristo

³ Xique süüch gracias Teat Dios wüx leaaw ximeaats icon. ⁴ At meáwan nüt wüx sasaj Teat Dios wüx icona, níungan apac ximeaats xeyay. ⁵ Cos naw wüx aaga nüt tamelichaats marangaats najiüt nóiquian masajaats nipilan mayariw andeac Teat Cristo; ⁶ sajaw naleaing Teat Dios nembeol icon meyariün andeac nej. Nej aton tanaámb apmambeol icon wüx aaga na jneaj najiüt, leaw atüch a nüt mandilil Teat Jesucristo. ⁷ Xique apac ximeaats wüx icona, sajiür icon lasta xeyay. Teat Dios ambeol meáwan icoots majlüyiiüts nóiquian, masey wüx sal tiül manchiüç, tengwüy wüx sajlüy niüng ajlüy monajiüt, alndom napiüng nguineay xique saquiaach nipilan aaga Najneajay Nanderac wüx Teat Cristo. ⁸ Teat Dios ajaw xique xeyay sajiür icon lasta atnej xeyay ajiür icon lasta Teat Jesucristo. ⁹ At satün ocueaj Teat Dios wüx icona, merjiürayon lasta xeyay. At satün mexoman imeajtsan wüx cuajantanej, menjawan nguineay netam merangan. ¹⁰ Cos netam merriüjtan cuane najneaj, quiaj amejlüyiün najneajay, ngo majlüy cuane apmesoiquian wüx nüt apmandilil Teat Cristo. ¹¹ Teat Cristo apmüüch icon merangan cuajantanej najneaj. Wüx aag ayaj

Teat Dios apmarangüch casa, apmanderac wüx nej xeyay najneaj.

*Wúxan salnapac sanarang atnej andiüm
Teat Cristo*

¹² Xecojow xechijquiaw, sandiüm menguiayiün meáwan leawa samongoch, cos wüx aag ayaj naleaing xeyay teanderac wüx nguineay Teat Cristo awünasoet nipi lan. ¹³ Meáwan soldados leaw ajlüyiw ningüy, at pálwüx nipilan, lamanguaiyiw xique sal tiül manchiüç cos sandüüb Teat Cristo. ¹⁴ Cos sal ningüy tiül manchiüç, pares xeyay minipilan Teat Cristo ngo mimboj, ngo maxinguiaw mandeacüw wüx nej nganüy.

¹⁵ Altiül monquiaach wüx Teat Cristo nind ajcüiyw majawüw xic cos andiümüw malombaranüw. Masey, cos álan tiül nejiw asajüw nipilan wüx Teat Cristo con omeajtsüw, ngome aleaic ambüw wüx.

¹⁶ Naleaing ajcüwa leaw mondiüm man derac najneaj wüx ombasüw, ajcüw ayaj arangüw wüx omeajtsüw, cos andiümüw mujchiw mamix ximeaats wüx nganüy sal tiül manchiüç cam. ¹⁷ Masey, cos alacas andeacüw wüx Teat Cristo nde ajneaj majawüw xic, ajawüw Teat Dios neyac xic nasaj nipilan nguineay lamawünasoetiiüts Teat Cristo. ¹⁸ ¿Jow nganüy cuane ajiür aag ayaja? Masey altiül andeacüw con omeajtsüw wüx Teat Cristo, altiül ngwüy. Naleaing Teat Cristo tanaámb teanderac wüx nej; aag ayaj üüch mapac ximeaats.

¹⁹ Apac ximeaats xeyay cos sajaw wüx itajcan orar, quiaj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw Teat Jesucristo tüüch miün, nej apmambeol xic namongoch najneajay leawa naél sal wüx cam. ²⁰ Xique nganüy leawa teanandiüm, malüy ngo naxing wüx nicuajind leaw teanarang, nandeac najneajay leaw netam nandeac nde nganüy cam, at meáwan nüt alndom marangüch casa Teat Cristo, masey nganüy wüx salnapac, tengwüy alinoic nüt wüx lasandeow. ²¹ Wúxan salnapac sandiüm narang meáwan leaw andiüm Teat Cristo; at wüx sanandeow, quiaj más najneajay sanajlüy. ²² Masey sitiül tealeámban aliün napac, quiaj alndom narang najiüt leaw andiüm Teat Dios; pues ngo najaw ngün

sanarriiid. ²³ Xique ngo najaw ngün más najneaj, Cos noic sandiüm nandeow namb naquiiüb Teat Cristo, aag ayaj najntsop ajneaj najaw a xique. ²⁴ Alinoic aton leaw netam icon xeyay, aag ayaj malüy ngo nandeow, nacül ningüy wüx iüt tanaámb nambeol icon. ²⁵ Pares sajaw naleaing sanacül ningüy wüx iüt alacas nüt naquiiüb icon, para nambeol icon metangan wüx Teat Cristo, nüüch mapac imeajtsan xeyay wüx indüjpiün nej. ²⁶ Sapiüng apmapac imeajtsan xeyay wüx sanajlüy naquiiüb icon alinomb. Quiaj apmerangan casa Teat Cristo, cos lamambeol xic.

²⁷ Nganüy aag agüy sandiüm nasaj icon: netam meyamban nguineay alndom mejlüyiün atnej apiüng aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Masey sanamb najaw icon, tengwüy ngo namb, xique sandiüm nanguaiay icona tan iriümban mejlüyiün nöiquian wüx merangan leaw andiüm Nangaj Espíritu; tanaámb mendüjpiün nöiquian wüx aaga leaw lameajndiün meyajcan tiül imeajtsan, wüx tenguiayiün nguineay alndom merowan wüx isoetiün. ²⁸ Nde mermbolan mendüjpiün jane ajcüiyw majawüw icon, cos aaga leaw arangüw quiaj ajüiquich apmambüw tiül castigo alinoic nüt. Pero icona leriowan wüx isoetiün, ngome apmeamban tiül aaga xeyay ngo majneaj quiaj. Atquiaj apmarang Teat Dios. ²⁹ Naleaing icona ngome áagan meyariün andeac Teat Cristo, at netam memongochiün ngo majneaj wüx minüt nej. ³⁰ Tanaámb tenguiayiün memongochiün atnej tamongochiüs wüx tajlüyiüs niüng ijlüyiün; nganüy aton temenguiayiün nguineay teanamongoch.

2

Teat Cristo tajüic atnej ngo membeat, ndójwüx tembeat

¹ Teat Cristo üuch icon mbixiüm imeajtsan; nej ambeol icon üuch majneaj imeajtsan cos andiüm icon; aton Nangaj Espíritu üuch icon mejlüyiün nöiquian. Lamejawan nguineay mimonajneaj Teat Cristo cos

ajiür icon lasta. ² Pares netam meajchiün mapac ximeaats. Atquiaj apmajlüy sitiül apmejlüyiün noic nej imeajtsan merjiüran monajneaj nop alinop, aton mejlüyiün nöiquian wüx cuajantanej. ³ Wüx irangan cuajantanej, nde merangan para mexoman wüx alcuane, tengwüy merangrayon wüx; ngwüy irangan najneaj, nde merlomboochayon wüx. Meáwan inopnopen ich mayaag nej ngome alwüx atam. ⁴ Nejinguind nde mayamb wüxan nej majlüy najneaj, ngwüy ich mayamb aton nguineay alndom meáwan majlüyiw najneaj.

⁵ Netam meyajcan tiül imeajtsan atnej Teat Cristo aton tayaag tiül omeaats nej. ⁶ Masey Dios nej, ngome tapac wüx mapiüng nej ngondom masüüd macueat majlüy atnej ajlüy Teat Dios. ⁷ Tacueat meáwan leaw tajüic tiül cielo; tiün majlüy atnej nop nerang minajiüt nipilan wüx tiün wijquiam wüx iüt cam marang nipilan. ⁸ Wüx tajlüy atnej nipilan, nej ngome telombojchay; tarang najneajay atnej andiüm Teat Dios; tiün mandeow wüx cruz, masey xeyay monxing tamongoch. ⁹ Pares Teat Dios tüüch nej majlüy más natang wüx meáwan leaw almajlüy, meáwan montangtang monajiüt tanguejriw omalüw teombas nej; at tüüch nej minüt nej najneajay tiül meáwan minüteran leaw almajlüy. ¹⁰ Cos wüxan apmanguiyiw minüt Teat Jesús apmaquiejiw micosüw nejiw marangüw casa minüt nej meáwan monlüy tiül cielo, meáwan monlüy wüx iüt, at meáwan ajcüw aliw tiüt landeowüw. ¹¹ Quiaj meáwan nipilan apmapiüngüw Teat Jesucristo natang tiül meáwan almajlüy, quiaj apmarangüch casa Teat Dios.

Minipilan Teat Cristo ajlüyiw atnej ran ningüy wüx iüt

¹² Nganüy xecojow xechijquiaw, tilüy nüt tilüy ores wüx sal ninguaaj naquiiüb icon, terangan najneaj atnej tasajas icon. Nganüy wüx lango najlüy cos sal miünquiaj, sandiüm najaw merangan alwüx alquiri. Netam mejawan wüx, nde tegüy ndrom imeajtsan nguineay laaw isoetiün. ¹³ Cos Teat Dios ambeol icon meáwan nüt, nej

üüch mendiüman merangan najneaj atnej andium nej.

¹⁴ Meáwan leaw irangan, irangan najneaj, ngo metam majlüy wüx mondeac, tengwüy moncüy. ¹⁵ Quiaj nejinguind ngondom mapiüng ngo merangan palan. Netam merangan najneaj, cos icona micual icon Teat Dios masey ijlüyiün tiül nipilan monrang ngo majneaj. Quiaj alndom majüic at icon ran para membeolan meáwan nipilan wüx aaga iüt cam, ¹⁶ mesajan wüx meáwan nipilan nguineay alndom mawüw wüx asoetiw. Wüx aag ayaj apmapac ximeaats xeyay wüx nüt aliüc Teat Cristo, cos quiaj apmajüic ngome tembichayos miün sapac, aton ngome tarangrangas miün najiüt tiül icona. ¹⁷ Masey netam maw xequiej nandeow nambich napalüch erchechiün, meajchiün Teat Dios ajcan lanambeol icon menguiayiün andeac nej. Wüx aag ayaj ngo mamix ximeaats, apac ximeaats nöiquian naquiiüb icon. ¹⁸ At aton icona ich mapac imeajtsan nöiquian mequiüjan xic.

Timoteo y Epafroditó

¹⁹ Sitiül Teat Jesús mandiüm, xique tenguijal nandiüm nüüch mamb Timoteo naijen majaw icon, para mapac ximeaats wüx apmandilil masaj xic cuane terangan. ²⁰ Cos ngo majlüy alinop mandiüm mayac wüx omeaats mambeol icon atnej arang teat Timoteo. ²¹ Meáwan ayambüw leaw nejíwan quiaj andiümüw marangüw, ngo mayambüw leaw andiüm Teat Cristo Jesús. ²² Icona lamejawan nguineay arang Timoteo; xeyay najneaj arang cos ambeol xic wüx minajiüt Teat Dios atnej nop nacualaran ambeol miteat nej. ²³ Tenguijal napiüng sanüüch mamb majaw icon, wüx landoj najaw nguineay sanajlüy ningüy. ²⁴ Sajaw Teat Jesús apmambeol xic aton namb najaw icon naijen.

²⁵ Tapiüngas netam nüüch mandilil andüy niüng ijlüyiün michijquiaats Epafroditó, aag ayaj icona teajchiün miün mambeol xic wüx meáwan leawa netam. Tembeolasayon xeyay atnej arangüw tiül soldados. ²⁶ Sajaw xeyay andiüm mamb majaw icon, xeyay leaaw omeaats icon. Ninguinüt tenguiayiün

niün andeow. ²⁷ Naleaing tiün andeow, tajlüy mandeow. Apmandeow jondot Teat Dios ngo majüiquich mimonaajneaj nej wüx nej, at wüx xique, cos apmamix ximeaats xeyay, ngome quiriw. ²⁸ Wüx aag ayaj ayac xic wüx nüüch mamb majaw icon naijen, müüch mapac imeajtsan wüx apmejawan alinomb; ata xique lango mamix ximeaats xeyay. ²⁹ Nganüy ich mapac imeajtsan wüx apmengochiün, cos arang najiüt ocueaj Teat Dios. At ich mapac imeajtsan mejawan meáwan monrang najneaj atnej nej arang. ³⁰ Cos wüx minajiüt Teat Cristo tajlüy mandeow. Nej ngo mapiüng wüx, masey mandeow cos nind mambeol xic, cos icona ngondom mewiünan membeolan xic.

3

Néjan quiaj Teat Cristo alndom mawiün asoetiiüts

¹ Nganüy xecojow xechijquia, sanasaj icon alinomb, ich mapac imeajtsan wüx Teat Jesús. Xique ngo paxiüm narang wüx nawiig alinomb leaw landoj lanasaj icon, cos sajaw aag ayaj netam menguiayiün; quiaj ngome apmechiwean imeajtsan wüx aaga landoj menguiayiün.

² Netam mepacan wüx ajcüwa nipilan leaw arangüw ngo majneaj, at nejiw pet. Cos ngo maquiajchiw atnej apiüng Teat Dios; apiüngüw nejiw arangüw atnej apiüng Teat Dios ajcan ajlüyiw circuncidado.

³ Icootsa lajlüyiüts tiül minipilan Teat Dios cos ayambaats Teat Dios, ngome cos ajlüyiüts circuncidado. Nangaj Espíritu ambeol icoots mandiümaats Teat Dios; üüch mapac omeajtsaats cos ajlüyiüts ocueaj icoots Teat Cristo Jesús. Icootsa ngo mayajcaats más netam cuajantanej leaw alndom marangaats icóotsan quiaj.

⁴ Sitiülme aljane alndom mapiüng nembeat leawa tarang, ndot aag apmambaran wüx, xique najntsopiüs tiül. ⁵ Cos xique tajlüyiüts circuncidado wüx tajiüras ojpeacüw nüt. Xique nacualaranas tiül cambaj Israel, nawas tiül acualaats Benjamín. Xeteatiün palúyan hebreo nejiw, at a xique. Tajlüyiüts tiül noic ajlüy nipilan nasoiquiw fariseos, leaw xowüy andüjpiw aaga poch tüünd

Moisés. ⁶ Tapacas wüx xeyay leaw taquiaachasan, cos tayambas ombasüw minipilan Teat Cristo. Tarangas meáwan palan atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés; ngo majlüy cuane alndom nasaic wüx. ⁷ Pero meáwan leawa tarangas quiaj, leawa tayajcas nembeat xeyay, nganüy sapiüng ngo membeat nicuajind, cos nganüy sandiüm Teat Cristo. ⁸ Naleaing meáwan leaw tarangas nomb, nganüy lango membeat nicuajind najaw. Leaw sarang nganüy aag ayaj xeyay nembeat cos teanandüüb Teat Cristo Jesús Xeteat Dios. Ajcan sandüüb Teat Cristo lanacueat meáwan leawa tajíuras nomb, at leawa tarangas. Lanawiich ninguiün aag ayaj atnej nendeajndeaj. Nganüy leaw xeyay sandiüm, aag ayaj naxom monajneaj wüx ombas Teat Cristo, ⁹ najlüy nóiquian naquiiüb. Nganüy Teat Dios lamawün sasoet wüx tarangas apiüng Teat Cristo, ngome wüx sarang apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Cos aaga awaran wüx quiaj, Teat Dios tarang wüx tujchiüs ximeaats Teat Cristo. ¹⁰ Nganüy leaw sandiüm, najaw xeyay wüx Teat Cristo, y nayaag tiül ximeaats nguineay Teat Dios tapacüüch nej tiül mondeow. Sandiüm naquiiüb wüx namongoch atnej nej tamongoch, masey nandeow atnej tandeow. ¹¹ Nganüy leawa teanacül, matüch a nüt mapacaran tiül mondeow.

Netam marangaats leaw niüng alndom

¹² Xique ngo napiüng lanatüch meáwan aag ayaj, at ngo napiüng lanarang palan; ngwüy xique sandiüm sitiül alndom natüch narang leaw apaj xic wüx Teat Cristo. Cos tawün xic wüx para najlüy micual nej. ¹³ Xecojow xechijquiaw, xique ngondom napiüng lanapalüch leaw niüng netam natüch. Ngwüy, leawa xique sarang, aag ayaj ndrom ximeaats leawa lamong; sayac ximeaats wüx leaw aliüc miün, ¹⁴ para alndom natüch niüng netam natüch. Cos quiaj sanüünd aaga najneajay leaw apmüssüch icoots Teat Dios tiül cielo wüx ajlüyiüts nóiquian maquiüjpaaats Teat Cristo.

¹⁵ Meáwan icootsa leawa latangaats wüx aaga leawa Teat Dios lamüüch icoots majaataats, netam mayajcaats atquiaj aton.

Nganüy sitiül aljane ayaag alinoic tiül aaga les ndot napiüng quiaj, Teat Dios apmüssüch maxom omeaats wüx aag ayaj. ¹⁶ Pares netam mandüpüüts leawa niüng laman-guiayiiüts wüx Teat Cristo.

¹⁷ Xecojow xechijquiaw, indüjpiün wüx leawa sarang. At leaw ijawan arangüw atnej sarangan, indüjpiün wüx aton. ¹⁸ Cos almajlüy xeyay leaw apiüngüw arangüw leaw andiüm Teat Cristo, pero naleaing ajcüiyi majawüw Teat Cristo, aag tandeow wüx cruz mawün asoetiiüts. Lanasaj icon xeyay wüx ajcüw ayaj, y nganüy sajiünts wüx nasaj icon alinomb. ¹⁹ Alinoic nüt ajcüw ayaj apmambüw tiül castigo cos pálwüx arangüw, áagan leaw andiümüw marangüw; ayacüw aag ayaj atnej midiosüw nejiw. At leawa netam maxinguiaw wüx, aag ayaj arangrangayej wüx. Nejiw a nipilan quiaj palüy miün ayacüw omeajtsüw wüx leawa najlüy ningüy wüx iüt cam. ²⁰ Pero icootsa, micambajaats ajlüy tiül cielo. Imiün quiaj teamacüliüts mapeay Miteatiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx asoetiiüts. ²¹ Wüx nej aliüc, quiaj apmangowüüch micuerpojaats cam leaw ngo membeat; apmajüraats alinoic najneajay atnej micuerpo nej. Cos nej alndom marang ayaj, atnej arang wüx cua-jantanej leaw almajlüy.

4

Meáwan nüt ich mapac imeajtsan wüx Teat Cristo

¹ Xecojow xechijquiaw, xowüy apac ximeaats wüx icona, xeyay sandiüm najaw icon. Meáwan nüt apac ximeaats wüx icona, cos wüx icona saxom sarang xenajiüts. Nganüy sandiüm tanaámb mapac imeajtsan wüx Teat Jesús, nde mecueatiün.

² Sandiüm nasajüw müm Evodia at müm Síntique majlüyi nóiquian wüx Teat Cristo, macueatiw ajcüycüyi. ³ Átan sandiüm nasaj ic xechiig, imbeolüw ajcüwa montaj quiaj, cos nejiw naleaing tambeolüw xic xeyay wüx tarangas minajiüts Teat Dios maquiüjpüw xechiig Clemente, y alacas leawa tambeolüw xic. Minütiw nejiw altiü aaga nawiliq niüng ajmel minüt leaw apmapacüw meáwan nüt tiül cielo.

⁴ Ich mapac imeajtsan meáwan nüt wüx Teat Cristo. Sasaj icon alinomb ich mapac imeajtsan. ⁵ At nde mejcüyiün najen, ijüiquichan ijüuran lasta; atquiaj alndom majaw meáwan nipilan nguineay irangan najneaj. Teat Jesús laliüç mandilil.

⁶ Nde meyacan wüx imeajtsan alcuane naél leaw ijlüyiün tiül; aleáingan itüniün ocueaj Teat Dios leawa indiüman metüniün; y wüx itüniün isajan Teat Dios apac imeajtsan wüx leaw ixoman. ⁷ Quiaj Teat Dios apmüüch majneaj imeajtsan leawa nejinguind wüx cambajiüt ngondom maxom omeaats wüx. Aaga monajneaj quiaj apmambeol icon wüx leawa iyajcan tiül imeajtsan, at apmüüch mexoman imeajtsan cos ijlüyiün nóiquian mequiüpjan Teat Cristo Jesús.

Iyacanimeajtsan wüx leawa najneaj

⁸ Xecojow xechijquiaw, sandondoch leaw sandiüm nasaj icon. Iyacanimeajtsan wüx meáwan leawa naleaing, leawa najneaj majaraw, leawa najneaj marangüch atnej netam, leawa palüyan najneaj, leawa najneajay nandiüram, leawa najneaj anderac wüx. Meáwan cuajantanej leawa najneaj, leaw alndom marangüch casa, wüx aag ayaj iyacanimeajtsan.

⁹ Leawa taquijchiüs icon at leaw teyariün, leaw tenguiayiün, aton leaw tejawan nguineay sarang, atquiaj irangan. Quiaj Teat Dios, aaga neech monajneaj apmajlüy maquiiüb icon.

Hermanos monaw tiül cambaj Filipes ambeoliw a Pablo

¹⁰ Nganüy xeyay apac ximeaats sarang casa Teat Dios, cos sajaw icona laleaaw imeajtsan wüx xique alinomb. Ngome teanapiüng nómbar ndrot imeajtsan xic, cos tajawas ngondom membeolan xic masey tendiüman. ¹¹ Xique ngo nasaj icon aag ayaj ajcan ngo najiür; ngwüy, cos lasap ximbas wüx leaw alnajiür. ¹² Lanajaw nguineay alndom namongoch, masey ngo najiür nicuajind, tengwüy masey sajiür xeyay. Cuajantanej majngot, xique lanajaw nguineay sanarang, masey netiüs paxiün, tengwüy ngo naxom nicuajind; masey sajiür xeyay, tengwüy masey ngo

najiür nicuajind. ¹³ Cuajantanej alndom namongoch, cos Teat Cristo ambeol xic, üuch xic sapac. ¹⁴ Masey atquiaj ajlüy, icon najneaj terangan cos tembeolan xic wüx samong tiül naél.

¹⁵ Icona monaw Filipos, icoyónan quiaj lamejawan nguineay tembeolan xic wüx tawas ninguiaj tiül Macedonia; tamelichas nasaj wüx nipilan nguineay tandeow Teat Cristo mawün asoeteran. Icónan quiaj tiül Filipos teajchiün xic tomiün membeolan xic wüx aaga najiür sarang. ¹⁶ At wüx tajlüyiüs tiül cambaj Tesalónica, teajchiün mamb tomiün nomb iwic, meajchiün xic leawa netam. ¹⁷ Xique ngo namb wüx sitiül alndom meajchiün xic alcuane; ngwüy, cos xique sandiüm najaw mexoman wüx xeyay leaw irangan quiaj ninguiün tiül cielo. ¹⁸ Meáwan leaw teajchiün miün lapay tiül xiwix, tüuch xic teat Epafrodit. Nganüy lamong wüx alnajiür. Leaw teajchiün xic, aag ayaj atnej najmboc angan pom, atnej noic najneaj nichech leawa Teat Dios najneajay majaw. ¹⁹ Midiosaats apmüüch icon meáwan leaw ngo mejiüran, cos Teat Cristo ajiür xeyay cuajantanej tiül cielo. ²⁰ Miteatiiüts Dios netam marangüch casa meáwan nüt ngo majiür ümb.

Ndójwüx atepeay

²¹ Itepeayiün quiaj meáwan minipilan Teat Cristo Jesús. Atepeayiw icon meáwan minipilan Teat Cristo leawa aliw ningüy naquiüpüw. ²² Ningüy meáwan monyar andeac Teat Cristo atepeayiw icon, aton andiümüw matepeayiw icon xeyay ajcüwa monlüy aniueng a César, natang nenajiür ningüy tiül Roma.

²³ Tanaámb mambeol icon Miteatiiüts Jesucristo, müüch icon mimonajneaj nej. Amén.

Noic nanderac tarang San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül cambaj Colosas **COLOSENSES**

Pablo atepeay minipilan Teat Cristo moncül tiül Colosas

¹ Xique Pablo miapóstol Teat Jesucristo, ayac xic Teat Dios. Alnaquiiüb michijquiaats Timoteo. ² Xique sarang aaga acas poch wüx nawiig cam nüüch meáwan micual Teat Dios monyar andeac nej moncül tiül cambaj Colosas, cos tanaámb andüpwi Teat Cristo. Ich mambeol icon Miteatiiüts Dios y Miteatiiüts Jesucristo, müüch icon mejiüran monajneaj.

Pablo atün ocueaj Teat Dios mambeol moncül Colosas

³ Xicona meáwan nüt wüx satüniün ocueaj Teat Dios mambeol icona, süjchiün gracias Teat Dios, miteat Miteatiiüts Jesucristo. ⁴ Cos xicona lananguiayıün ngo mechivean imeajtsan wüx Teat Cristo Jesús, y sanguiyiün nguineay indiüman meáwan monyar andeac nej. ⁵ Aag ayaj teamerangan cos aton icüliün aaga leawa lamejawan apmeajndiün tiül cielo. Aag ayaj landoj lameneayiün nde wüx tenguiayıün aaga najneajay poch, aaga naleaing wüx Teat Cristo. ⁶ Aaga nanderac wüx Teat Cristo leawa tenguiayıün, tenguijal ajüy meáwan wüx iüt. Atquiaj teajlüy xeyay mondüüb Teat Cristo. At icona aton teyariün andeac nej, cos wüx nüt tenguiayıün tejawan naleaing Teat Dios lamawün icon wüx. ⁷ Aag ayaj tenguiayıün wüx taquiaach icon teat Epafras, aaga nerang naijiüt nójiquian naquiüjan. Nej nop najneaj nerang minaijiüt Teat Cristo, teamambeol icon. ⁸ Nej nesaj xicon nguineay erjiürayon lasta, cos ambeol icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

⁹ Xicona aton wüx nüt tanguiayasan aag ayaj, ngo nacueatiün natüniün ocueaj Teat Dios mambeol icon. Satüniün müüch icon mejawan nguineay andiüm Teat Dios

merangan; y müüch icon mexomanimeajtsan leaw andiüm Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁰ Satüniün merangan atnej netam marangüw monyar andeac Teat Dios, merangan leawa najneaj majaw Teat Dios. Meáwan leaw irangan netam merangan atnej Teat Dios andiüm, y metangan wüx Mipoch nej. ¹¹ Satüniün ocueaj Teat Dios müüch icon mejiüran xeyay ipacan wüx nej, müüch icon ndoj imbasan merangan leawa nej andiüm, y meiücan wüx meáwan leaw aliüc miün apmajlüy, mapac imeajtsan wüx. ¹² Isajan Teat Dios najneajay lamarang cos lamambeol icoots mayariiüts aaga apmujndiüts, leaw Teat Dios apmüh meáwan micual nej. ¹³ Teat Dios lamawün icoots tiül pojniün niüng nimeech arang natang; lamayac icoots tiül niüng Micual nej arang natang, áag xowüy lamajjür lasta. ¹⁴ Cos aaga Micual nej quiaj, lamangüy naag miquiej nej leaw ngo manjneaj tarangaats, lamawün wüx omeaats meáwan asoetiiüts.

Teat Dios tajneaj majaw icoots wüx tandeow Teat Cristo

¹⁵ Teat Cristo ajlüy atnej mejaw Teat Dios, cos Teat Dios ngo maxoram majaraw. Nej a Teat Cristo mbas majlüy, teoj majlüy meáwan leaw almajlüy. ¹⁶ Meáwan leaw almajlüy, Teat Cristo tarang atnej tapiüng Teat Dios, meáwan leaw almajlüy tiül cielo, leaw almajlüy wüx iüt, leaw alndom maxoram majaraw, aton leawa ngondom maxoram majaraw; masey montangtang monajiüt, masey ángeles, masey jangan-tanej monajiüt. Meáwan leaw almajlüy, Teat Cristo tarang ocueaj nej. ¹⁷ Teat Cristo lajlüy wüx nganaw majlüy meáwan leaw almajlüy nganüy. Nej ajaw nguineay netam majlüy, nguiane netam majlüy. ¹⁸ At aton nej ajlüy atnej omal, nganüy monyar andeac nej ajlüyiw atnej micuerpo nej. Nej newitich majlüy meáwan cuajantanej. Nej ombas mapac tiül mondeow, atquiaj ajüic naleaing nej ombas nej wüx meáwan cuajantanej. ¹⁹ Miteatiiüts Dios tapac omeaats cos Teat Cristo meáwan nüt ajlüy atnej nej ajlüy. ²⁰ Teat Dios najneaj majaw meáwan leaw almajlüy, masey leawa almajlüy wüx iüt, masey leawa almajlüy

tiül cielo. Meáwan tajlüyw najneájan maquiüjpüw Teat Dios nde wüx tandeow Teat Cristo wüx cruz, tajünch tiüt miquiej nej. ²¹ Icona aton nomb ngo mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Dios. Tejcüyiün mejawan nej cos ngo majneaj terangan; pero nganüy ijlüyiün najneaj mequiüjpan Teat Dios, ²² cos Teat Cristo tandeow wüx cruz para maquiiüb icon niüng ajlüy Teat Dios mejlüyiün ocueaj nej, ngo mejiüran nicuajind nisoet. ²³ Nganüy tanaámb netam meyacan imeajtsan wüx indüjpiün Mipoch Teat Dios. Nde mbiüjlameron wüx alcuane, cos aag ayaj alndom mawün wüx imeajtsan leawa lamenguiayıün wüx tenguiayıün aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Aag ayaj teanderac tiül meáwan cambaj ningüy wüx iüt. Xique Pablo tüjndiüs nambeol y nandeac wüx aag ayaj aton.

Teat Pablo tüünd mambeol monyar andeac Teat Cristo

²⁴ Xique nganüy apac ximeaats wüx meáwan necoy leaw samongoch wüx icona, cos nganüy tenguial nambich namongoch atnej Teat Cristo tamongoch para mawün wüx asoetiw minipilan nej, ajcüwa monyar andeac nej. ²⁵ Teat Dios tayac xic narang najiüt tiül minipilan nej, nambeol icon namb nasaj nipilan manguiayıw meáwan leawa tapiüng. ²⁶ At netam nüüch icon mejawan aaga leaw nejinguind ngo majaw nde wüx tajlüy aaga iüt cam. Pero nganüy Teat Dios lamajüiquich manguiayıw monyar andeac nej. ²⁷ Teat Dios tandium müüch majawüw ajcüwa nipilan leaw ngome israel nguineay xeyay ajneaj ajlüy áag leawa nomb ngo manguiayaran. Pero nipilan leaw ngome israel alndom majawüw aton. Aaga ngo manguiayaran quiaj, apiüng wüx Teat Cristo ajlüy tiül imeajtsan, wüx nej nganüy temecüliün mejlüyiün xeyay najneajay alinoic nüt tiül cielo.

²⁸ Xicona sandeacan wüx Teat Cristo, sapajan ocueajiw meáwan nipilan, saquiajchiün wüx atnej Teat Dios üüch xicon najawan, para alndom marangüw palan meáwan leaw andium Teat Cristo. ²⁹ Wüx

aag ayaj xique sarang xeyay najiüt, sambichay sapac wüx narang leaw lamüüch xic Teat Cristo narang, cos nej teamambeol xic.

2

¹ Xique sandium menguiayıün nguineay sapac wüx nambeol icon, y meáwan monlüy tiül cambaj Laodicea, at meáwan leaw nganaw nejawayon naquiüjpüw. ² Sapac wüx para mapac omeajtsüw, mejiürayej lasta nóiquian, matüchiw majawüw meáwan leaw andium Teat Cristo marangüch. At para majawüw wüx aaga leaw nomb Teat Dios taxot ngo majaraw; aag ayaj wüx Teat Cristo. ³ Cos wüx Teat Cristo almajlüy meáwan fis, meáwan leaw ngomeaag maxom omeaats wüx nipilan, nej ajaw meáwan. ⁴ Aag ayaj sasaj icon ngana mawaiich icon aljane masey ajüic xowüy lajneaj andeac. ⁵ Cos masey ngo najlüy niüng ijlüyiün mejawan xic, naleaing xique sayaag atnej sal niüng ijlüyiün, apac ximeaats, cos sajau nguineay irangan najneaj, tanaámb ngo mecueatiün indüjpiün Teat Cristo.

⁶ Nganüy cos lameyariün andeac Miteatiiüts Jesucristo, netam merangan atnej apiüng nej. ⁷ Nde mechiewean imeajtsan wüx Teat Cristo y mecueatiün. Irangan atnej noic owl xiül nemüüch tiüt mioxiich, aplombom nandand. Atquiaj netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios, atnej lerquiaacharanan wüx. Ich majüic apac imeajtsan wüx ijchan gracias Teat Dios.

Nganüy alinoic arangaats cos andüjpiüts Teat Cristo

⁸ Ijawan wüx, nde mawaijchaw icon ajcüwa leaw monquiaach pálwüx poch masey ajüic atnej naleaing. Nejiw ngo maquiajchiw leaw apiüng Teat Cristo; aquiajchiw atnej ajlüyayej wüx marangüw, leawa axomüw omeajtsüw.

⁹ Pues Teat Cristo masey nipilan nej, tanaámb Dios nej aton. ¹⁰ Ngo metam icon alcuane, cos wüx Teat Cristo ijiüran meáwan. Nej ajlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt, átan tiül cielo. ¹¹ Wüx teyariün andeac Teat Cristo, quiaj atnej tejlüyiün circuncidado;

pero naleaing aag ayaj ngo matnej leaw arangüw wüx ombas nipilan. Aag ayaj apiüng wüx icona lamewüniün ninguiün ngo majneaj, lango mendiüman merangan leaw terangan nomb. ¹² At wüx teyariün yow, aag ayaj atnej temiürajtan nóiquian mequüijpan Teat Cristo. Aton tepakan mequüijpan nóiquian, cos lamepiüngan naleaing Teat Dios alndom mapacüüch mondeow atnej tapacüüch Teat Jesús. ¹³ Icona wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo, tejlüiün atnej lerndeowan cos irangan ngo majneaj; nganaw maw wüx imeajtsan meáwan ngo majneaj leaw tendiüman merangan. Pero Teat Dios lamawün wüx omeaats isoetiün, atnej lerpacan alinomb nóiquian mequüijpan Teat Cristo. ¹⁴ Teat Dios tandarriich meáwan asoetiiüts tajlüy wüx nawiig, cos aag andeac wüx ngo marangaats palan leaw apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Pero Teat Cristo tangüy aaga nisoet quiaj wüx tandem wüx cruz. ¹⁵ Teat Cristo talox tiüt meáwan nimeech leaw arangüw natang, langondom marangüw leaw andiümüw. Teat Cristo tüüch majaw nipilan nguineay tajntsop wüx nejiw wüx tandem wüx cruz.

Iyamban ocueaj Teat Dios

¹⁶ Nganüy nejinguind ngondom mayac isoetiün wüx leaw itean, leaw inganeowan; at wüx nangos nüt, wüx aliw caaw, tengwüy wüx nüt axoodaran, sitiül irangan tengwüy ngo merangan. ¹⁷ Cos meáwan aag ayaj atnej minden leawa lapiürang aliüc apmajlüy. Aaga lapiürang aliüc quiaj nganüy lapeay; aag ayaj Teat Cristo. ¹⁸ Nde meajchiün nejinguind mawün icueajiün leaw apmeajndiün tiül cielo, cos altiül apiüngüw netam majtan ocueajiw ángeles matüniw ocueaj Teat Dios mambeol icoots. Nejiw apiüngüw ajawüw alcuane atnej aümiw, arangrangayej wüx leaw axomüw omeajtsüw wüx nejíwan quiaj. ¹⁹ Nejiw ngo majlüiyi wüx nóiquian maquiüjpüw Teat Cristo, aaga minatangaats. Cos Teat Cristo asaj icoots cuane netam marangaats, üüch icoots matangaats wüx Mipoch Teat Dios, ambeol icoots

majlüyyüts nóiquian, matangaats atnej Teat Dios andiüm.

²⁰ Sitiül naleaing atnej lerndeowan nóiquian mequüijpan Teat Cristo, icona lamecueatiün meáwan ngo majneaj leaw arangüw nipilan. Jow nganüy ¿neol tendüyiün wüx alinomb merangan atnej nipilan ajlüyayej wüx marangüwa? ²¹ Cos apiüngüw: “Nde merreeg ayaj, nde meat aïün, nde mexaing mendeaand ayaj”. ²² Meáwan aaga ajlüyay arangüch quiaj, apndrom wüx landoj atam, cos meáwan aag ayaj nipilan monyac, maquiajchiw wüx. ²³ Aaga ajlüyay narangüch quiaj naleaing ajüic atnej najneaj. Nejiw arangüw ayaj majüic naleaing ayambüw Teat Dios, atnej ngo merangrangayej, ngo majiürüw lasta micuerpojüw nejiw. Pero meáwan aag ayaj ngo membeat, cos ngondom mambeol nejiw macueatiw aaga ngo majneaj leaw andiümüw marangüw.

3

¹ Atquiaj sitiül icona naleaing lerpacan alinomb mequüijpan Teat Cristo, iyamban leaw najlüy cawüx tiül cielo niüng alchetem Teat Cristo amb wüx miác Teat Dios. ² Iyacan imeajtsan wüx leaw altiül cielo, ngome leaw alningüy wüx iüt. ³ Cos icona atnej tendeowan mequüijpan Teat Cristo wüx nej tandem; nganüy almepacan almequüijpan niüng ajlüy Teat Dios. ⁴ Wüx aliüc Teat Cristo alinomb, aaga neech icoots mapacaats, quiaj icona aton apmequüijpan, apmejlüyiün najneajay atnej ajlüy nej.

Alinoic arangaats nganüy ngo matnej nomb

⁵ Iwüniün wüx imeajtsan meáwan ngo majneaj leaw almajlüy ningüy wüx iüt cam. Aag ayaj apiüng wüx: nde merangan nisoet mejiüran minajtajan, nde mejiüran minaxeyiün; nde mendiüman leaw ngo majneaj; nde mendiümdiüman merangan leaw ijawan; at nde mendiümdiüman cuajantanej leaw almajlüy ningüy wüx iüt cam, meyacan atnej midiosan. ⁶ Cos ajcüwa nipilan ngo mayamb Teat Dios, ajcüw monrang aaga ngo majneaj quiaj, Teat Dios apmüüch nejiw mamongochiw xeyay ngo majneaj tiül Castigo. ⁷ Icona wüx nganaw

meyamban Teat Cristo terangan meáwan aag ayaj aton.⁸ Nganüy netam mecueatiün meáwan aaga teanasaj icon cam: aag ayaj moncüy, monteots ngo majneaj wüx ombas alinop, mondeac ngo majneaj wüx Teat Dios; aton meáwan ngo majneaj poch leaw alndom maw teombeayaran.⁹ At nde merwaiichayon, cos lamecueatiün merangan leaw terangan nomb.¹⁰ Nganüy lame alinoic ijlüyiün. Meáwan nüt Teat Dios tengual mawün wüx imeajtsan ngo majneaj, para mejlüyiün najneajay atnej ajlüy nej.¹¹ Quiaj nganüy ngo metam sitiül nipilan griego icon, tengwüy nipilan judío icon; sitiül ijlüyiün circuncidado, tengwüy ngo mejlüyiün; sitiül icona nipilan icon naw alinoic iüt, tengwüy sitiül icona neriowan tiül noic cambaj ocueajiw nemeechmeech nipilan; tengwüy sitiül icona nipilan naison marang minajiüt alinop, tengwüy sitiül icona nipilan leaw ngo metam merangan minajiüt alinop. Aag ayaj lango metam, cos nganüy nóiquian ajlüyiiüts wüx Teat Cristo; néjan quiaj más nembeat nguiajtanen.

¹² Cos Teat Dios lamajiür icon lasta, nej lamarriiid icon mejlüyiün minipilan nej. Pares netam merjiürayon lasta, mermbeayloron. Lango merlomboochayon; netam majneaj imeajtsan, y netam meiücan wüx cuajantanej.¹³ Netam meiücan wüx leaw arang nop alinop; sitiül aljane tarangüch alcuane wüx ombas alinop, ich mawün wüx omeaats. Atnej Teat Cristo tawün wüx omeaats leaw ngo majneaj terangan, atquiaj icona aton netam merangan.¹⁴ Pero leaw más xeyay netam, aag ayaj merjiürayon lasta, cos atquiaj alndom mejlüyiün nóiquian najneajay.¹⁵ Aaga monajneaj ocueaj Teat Cristo majlüy tiül imeajtsan müüch icon meyajcan cuane netam merangan, cos áag tarriiid icon Teat Dios para mejlüyiün nóiquian atnej majlüy nop nipilan. Netam meajchiün gracias Teat Dios cos najneajay arang.

¹⁶ Meáwan leaw apiüng Teat Cristo, ich macül wüx imeajtsan meáwan nüt. At iquiajchiün, ipajan ocueaj nop alinop atnej netam. Ijchan imeajtsan Teat Dios, ijüiquichan apac imeajtsan wüx itajcan can-

tar salmos, himnos, y leaw üüch icon Nangaj Miespíritu nej metajcan cantar.¹⁷ Meáwan leaw irangan, masey wüx indeacan, tengwüy wüx cuajantanej irangan, netam merangan meáwan wüx minüt Teat Cristo. Ijchan gracias Teat Dios wüx minüt Teat Cristo.

Nguineay netam marang nop minipilan Teat Cristo

¹⁸ Nganüy sanasaj icon montaj, irangan leaw apiüng minojon. Aag ayaj netam merangan cos iyariün andeac Teat Cristo.¹⁹ At icona nanojaran, netam mejiüran lasta mintajan, nde mejcüyiün mejawan.²⁰ At icona monguich, iyariün andeac miteatiün wüx meáwan leaw netam merangan, cos Teat Dios aag ayaj najneaj majaw.²¹ Aton icona nateateran, nde meajchiün majcüy micualan ngana paxiüm ocueajiw.²² At icona naisonuw monrang najiüt, irangan leaw asaj icon neneay najiüt. Nde merangan áagan wüx tengual ijarawan, majüic najneaj irangan. Irangan meáwan con imeajtsan, majüic naleaing iyariün andeac Teat Dios.²³ Meáwan leaw irangan, irangan con imeajtsan atnej merangan ocueaj Teat Dios, ngome ocueaj nipilan.²⁴ Cos lamejawan Teat Dios apmüüch icon alinoic nüt noic najneajay, cos temerangan minajiüt Teat Cristo.²⁵ Pero leawa nerang ngo majneaj apmüünd mamongoch ngo majneaj atnej tarang, cos Teat Dios ngo marriiid jane nembeat, jane ngo membeat.

4

¹ At icona moneay najiüt, irangan najneaj wüx ijchan najiüt monrang minajiütan, cos lamejawan icona aton almejiüran tiül cielo nop minatangan.

² Pero tanaámb itajcan orar nde mecueatiün. Wüx itajcan orar ijchan gracias Teat Dios cos najneajay lamarang.

³ At isajan Teat Dios mambeol xicon nüjchiün manguiayiw nipilan wüx aaga poch ngomeaag anguiayaran tanomb, nguineay Teat Cristo apmawün nipilan wüx asoetiwi. Nganüy sal tiül manchiüc cos ajcan sandeac wüx nej.⁴ Itüniün ocueaj

Teat Dios para alndom nandeac ranüy leaw netam nandeac.

⁵ Irangan najneaj wüx ajcüwa nipilan ngo mayambüw Teat Dios, cos atquiaj apmajawüw icon naleaing irangan najneaj. Iyamban nguineay alndom mesajan wüx Teat Cristo. ⁶ Wüx indeacan mequiüjpanüw, indeacan najneaj; atquiaj jangantanej apmandiüm manguiay leaw ipiüngan. At netam mejawan wüx leaw indeacan, nguineay apmesajan anopnop nipilan wüx cuajantanej apmatüniw manguiayiw icon.

Ndójwüx atepeay

⁷ Teat Tíquico apmasaj icon meáwan cuane teanarang, nguineay teanamon-goch. Nej nop najneaj nerang minajiüt Teat Dios, sarang najiüt naquiiüb. ⁸ Xique süüch nej mamb majaw icon masaj icon cuane sarangan, nguineay samongochiün, para majneaj imeajtsan. ⁹ At apmaquiiüb mamb teat Onésimo; nej aton nop nej najneaj nerang minajiüt Teat Dios. Aag ayaj micual micambajan. Nejiw apmasajüw icon cuane teajlüy ningüy.

¹⁰ At teat Aristarco, áag salnaquiiüb ningüy tiül manchiüc atepeay icon. At atepeay icon teat Marcos micual michiig teat Bernabé. Xique lanasaj icon wüx teat Marcos cuane apmarang. Sitiül apmamb majaw icon, ingochiün najneaj. ¹¹ At a Jesús, áag nenüt Justo aton, atepeay icon. Cos nejíwan quiaj nipilan judío mondüüb Teat Cristo leawa tambeolüw xic wüx minajiüt Teat Dios; nejiw nejchiw majneaj ximeaats. ¹² At atepeay icon teat Epafras. Nej aton micual micambajan, arang minajiüt Teat Cristo. Nej ngo macueat mataag orar matün ocueaj Teat Dios mambeol icon mendüjpiün Teat Cristo tanaámb, y merangan palan meáwan atnej andiüm Teat Dios. ¹³ Xique sajaw nguineay nej naleaing arang xeyay najiüt mambeol icona, at mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Laodicea, y monlüy tiül Hierápolis. ¹⁴ At atepeay icon teat Lucas, aaga nejaw moniün andeow, nej xeyay andiümaats. At teat Demas aton atepeay icon.

¹⁵ Itepeayiün meáwan minipilan Teat Cristo moncül tiül Laodicea. Itepeayiün

teat Ninfas aton, y meáwan minipilan Teat Cristo leawa canchiüjow anиüng nej. ¹⁶ Wüx landoj meteowan aaga nawiig cam, ijoyiün ijchan mateowüw minipilan Teat Cristo monlüy Laodicea aton. At a nawiig süüch mamb andüy tiül Laodicea, at icona iteowan aton. ¹⁷ Isajan teat Arquipo mayac omeaats wüx aaga najiüt tüüch nej Teat Dios marang.

¹⁸ Xique Pablo sarang naag xiwix aaga acas poch ndójwüx satepeay icon cam. Ich leaam imeajtsan wüx xique cos sal tiül manchiüc. Teat Dios tanaámb mambeol icon, müüch icon mimonajneaj nej. Amén.

Anoic nanderac arang wüx nawiig San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Tesalónica 1ª TESALONICENSES

Atepeay

¹ Xique Pablo saquiüpüw Silvano y Timoteo, sarang aaga acas poch cam natepeayiün icon meáwan moncül tiül cambaj Tesalónica, monlüy nóiquian mequiiüpjan Teat Dios at Miteatiiüts Jesucristo. Sandiüman Teat Dios müüch icon mimonajneaj nej, at mejlüyiün najneájan.

Monaw Tesalónica ajüiquichaw nguineay ayacüw omeajtsüw wüx Teat Jesucristo

² Meáwan nüt süjchiün gracias Teat Dios, y leaam ximeaats icon meawaron wüx satajcan orar. ³ At meáwan nüt leaaw ximeajtsan nasajan Miteatiiüts Dios wüx aaga najiüt teamerangan, cos aag ayaj ijüiquichan lameyariün Mipoch Teat Dios, at ijüurrayon lasta. Masey imongochiün xeyay ngo majneaj, tengual meiücan wüx meáwan aag ayaj cos teamecüliün mandilil Teat Jesucristo. ⁴ Xecojow xechijquia, sajawan Teat Dios xeyay andiüm icon, y lamarriiid icon. ⁵ Wüx tasajasan icon wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo, aag ayaj ngo nandéacan, naleaing tayaagasan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios xeyay tambeol xicon, cos tajawasan meáwan aag ayaj naleaing. Lamejawan nguineay tarangasan wüx ajlüyiiüts nóiquian naquiüpjan icon, cos sandiüman nambeolan icon.

⁶ Icona tendüjiün wüx leaw sarangan, at tendüjiün wüx leaw arang Teat Jesucristo. Teyariün aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, masey xeyay tajcüiyi majawüw icon nipilan, cos naleaing aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch icon mapac imeajtsan xeyay. ⁷ Por aag ayaj tejüiquichan irangan najneaj; tajawüw icon meáwan monyar andeac Teat Jesús monlüy tiül iüt Macedonia at moncül tiül Acaya. ⁸ Atquiaj tajüiquichay aaga nanderac wüx Teat Jesús

manguiayaran ngome áagan tiül Macedonia y tiül Acaya, pero at aton tiül meáwan cambaj teajaraw nguineay indüjiün Teat Dios. Pares ngo metam nandeacan wüx nguineay indüjiün Teat Dios. ⁹ Cos nipilan teamandeacuw wüx nguineay tapac imeajtsan mengochiün xicon wüx tasajasan icon wüx Teat Jesús; nguineay tecueatiün ajcüwa narangüch dios, mendüjiün aaga naleaing Teat Dios almapac. ¹⁰ Aton apiünguw icona teamecüliün Micual Teat Dios, aaga Teat Jesús aliüc imiün tiül cielo, aaga leaw Teat Dios tapacüüch tiül mondeow. Nej apmawün icoots wüx aaga ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüy wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran.

2

Leaw tarang teat Pablo tiül Tesalónica

¹ Xecojow xechijquia, icona lamejawan wüx tambasan quiaj niüng ijlüyiün ngome sambánan. ² Lamejawan nguineay tamongocharan xeyay ngo majneaj, nguineay tandeacuw ngo majneaj wüx ximbasan nipilan monaw tiül cambaj Filios. Aag ayaj tajlüy wüx nganaw namban najawan icon. Masey teajlüy nadam moncüy tiül micambajan aton, pero Teat Dios tambeol xicon nasajan icon aaga najneaj nanderac, nguineay alndom mawaats wüx asoetiiüts. ³ Cos leawa taquiaachasan icon, aag ayaj palanüy naleaing; ngo narangan nicuajind ngo majneaj, ngo nawaijchan icon. ⁴ Teat Dios tajaw sanarangan meáwan leaw apiüng, quiaj tüüch xicon namban naquiajchiün aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesús. Aag sandeacan, ngome leaw nipilan andiüm manguiay, sandeacan áagan leaw andiüm Teat Dios, cos nej lamajaw nguineay ximeajtsan. ⁵ Icona lamejawan xicona ngo nawüywüyiün aljane; at Teat Dios ajaw xicona ngo newüyayon wüx saquiajchiün para naxoman wüx alcuane. ⁶ At ngo nayamban malomb xicon aljane, ngome icona tengwüy pálwüx nipilan. Masey xicona alndom narangan, cos miapóstoles Teat Cristo xicon. ⁷ Tarangasan najneaj wüx imbasan, atnej nop namümaran ajiür lasta micual nej. ⁸ Atquiaj xicona aton

seyay leaaw ximeajtsan icon. Ngome áagan tandiümasan nasajan icon wüx aaga najneaj nanderac leawa tüüch Teat Dios; at tajlüysan nandeowan ingow indeowan sitiül netam, cos xeyay sandiüman icon. ⁹ Xecojow xechijquiaw, sajawan nganaw ndrom imeajtsan nguineay tümb sapacan wüx tarangasan xeyay najiüt tiül icona. Nüt ongwiiüts sarangan najiüt cos ngo nandiüman natüniün icueajjiün nicuajind wüx tasajasan icon wüx aaga najneaj nanderac tüüch Teat Dios.

¹⁰ Icona ijawan, at Teat Dios ajaw nguineay tarangasan wüx tajlüysan ninguiaj tiül icona. Tarangasan leaw andiüm Teat Dios, nejinguind ngondom mayac sasoetiün. ¹¹ At lamejawan nguineay taquiaachasan icon, y tambolosan icon inopnopon wüx amix imeajtsan. At tapajasan icueajjiün xeyay atnej nop nateataran arang wüx micual nej. ¹² Atquiaj tasajasan icon merangan najneaj, atnej netam marang jane ocueaj Teat Dios, cos lamapaj icon mejlüyiün tiül aaga najneajay cambaj niüng ajlüy nej.

¹³ Pares ngo nacueatiün nüjchiün gracias Teat Dios, cos wüx tenguiayiün sasajan icon wüx aaga najneaj nanderac, icona ngome tenguiayiün, teyariün aag ayaj cos aag ayaj naleaing Mipoch Teat Dios, ngo matnej poch andeac nipilan. Aaga najneaj nanderac ocueaj Teat Dios quiaj, ayac icon wüx merangan najneaj. ¹⁴ Xecojow xechijquiaw, icona temongochiün atnej tamongochiw noicnoic ajlüy mondüüb Teat Dios tiül iüt Judea wüx tayariw andeac Teat Cristo Jesús. Pues ajcüw micual miiütan tayambüw imbasan aton, atnej ajcüwa judíos tayambüw ombasüw minipilan Teat Cristo tiül Judea. ¹⁵ Ajcüwa judíos tambiyaw Teat Jesús. Átan nde tanomb tambiyaw mondeac andeac Teat Dios monáwan tiül nejiw; y aton tawüniw xicon quiaj. Nejiw ngo marangüw leaw andiüm Teat Dios, y ajcüyw majawüw meáwan nipilan. ¹⁶ Andiümüw mapalüw xicon para ngo nasajan wüx Teat Jesucristo pálwüx nipilan ngome judíos, nganandot mawüw wüx asoetiw. Atquiaj teaxeyay asoetiw nejiw; Teat Dios lajcüy majaw ne-

jiw xeyay.

Pablo andiüm mamb majaw alinomb monciül Tesalónica

¹⁷ Xecojow xechijquiaw, masey ngo mexomayoots acas nüt, ngo ndrom ximeajtsan icon. Nganüy xeyay lanandiüman mejawayoots alinomb. ¹⁸ Naleaing xicona tandiümasan namban najawan icon. Masey xique Pablo tajlüy namb nomb ijmbüw, pero aaga Satanás tayac naél mapal xicon. ¹⁹ ¿Jane apmüüch xicon xeyay apac ximeajtsan wüx aliük alinomb Miteatiüts Jesucristo majlüyiüts nóiquian maquiüjpaaatsa? ¿Jane üüch xicon nayajcan najneaj tarangasan minajiüt Teat Dios tiül icona? Pues iconan quiaj. ²⁰ Naleaing, icona apmeajchiün xicon nayajcan xeyay apac ximeajtsan.

3

¹ Lango naiündan wüx cos laínd nanguayiün wüx icona, quiaj tandeacasan sanacüliün xicónan quiaj tiül cambaj Atenas, ² condom sanüjchiün mamb michijquiaats Timoteo mambeol icon. Cos nej nop nerang minajiüt Teat Dios, at nop nembeol xicon wüx sandeacan aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo. Tasajas maquiaach icon cuane najneaj merangan, mambeol icon müüch mejlüyiün nandand wüx indüjpiün Teat Cristo. ³ Atquiaj tarangasan nganandot mbayameron wüx aaga naél imongochiün quiaj. Cos icona lamejawan aag ayaj netam mamongochiüts. ⁴ Cos wüx saliünan ninguiaj naquiüjpan icon tasajasan icon apmamongochiüts naél. Nganüy mbich lamejawan atquiaj teajlüy. ⁵ Wüx xique lango naíünd wüx, quiaj tüjchiüs mamb teat Timoteo cos sandiüm nanguay cuane terangan, nguineay temendüjpiün Teat Dios, nganandot nimeech mayac icon wüx merangan ngo majneaj, ndot cuajpar sarangan aaga najiüt tiül icona.

⁶ Pero wüx tandilil teat Timoteo imiün niüng ijlüyiün, taquiiüb miün najneaj poch nguineay icona tanaámb temendüjpiün Teat Cristo. At tapiüng nguineay indiüman nop alinop, y tanaámb leaaw imeajtsan xicon. Apiüng indiüman mexomayoots

mejawayoots atnej xicona teanandiüman najawan icon aton. ⁷ Wüx aag ayaj xecojow xechijquiaw, tajneaj ximeajtsan wüx tanguiayasan icona tanaámb temeyacan imeajtsan wüx Teat Cristo, masey xicona sajlüyiün tiül xeyay naél cos ajcüy majaw xicon nipilan. ⁸ Nganüy apac ximeajtsan wüx icona cos tanaámb ersapayon nandand wüx Teat Jesucristo. ⁹ Xeyay sütchiün gracias Teat Dios wüx icona; nej ajaw xeyay apac ximeajtsan cos tanaámb teamendüpiün Teat Cristo. ¹⁰ Nüt ongwiiüts satüniün ocueaj Teat Dios sitiül alndom mejawayoots alinomb, para nasajan icon meáwan leaw nganaw mejawan wüx indüpiün Teat Cristo.

¹¹ Sandiüman Teat Dios y Miteatiiüts Jesucristo mambeol xicon natüchiün niüng ijlüyiün. ¹² Sandiüman Teat Jesucristo müüch mejiüran xeyay monajneaj, müüch mejiürayon lasta, at mendiüman meáwan nipilan aton, atnej sajiüran icon lasta. ¹³ Tanaámb nde mechewan imeajtsan; irangan leaw andiüm Miteatiiüts Dios, cos atquiaj apmaxom icona tengui merangan najneaj wüx nüt apmandilil Miteatiiüts Jesucristo maquiiüb miün meáwan minipilan nej.

4

Netam marangüch leaw andiüm Teat Dios

¹ Nganüy xecojow xechijquiaw, sasajan icon alinomb, satüniün wüx minüt Teat Jesús tanaámb merangan leaw andiüm Teat Dios atnej tenguiyiün wüx taquiaachasan icon. Masey sajawan temerangan atquiaj, nganüy sandiüman tanaámb merangan más xeyay najneaj.

² Tenguiyiün nguineay tasajasan icon merangan leaw andiüm Teat Jesús, cos nej atquiaj tasaj xicon. ³ Leawa Teat Dios andiüm, aag ayaj irangan palan najneaj. Pues naxey ngondom maquíüban najtaj, at aton najtaj ngondom maquíüban naxey sitiül nganaw mengoch owixaw; at monguich ngondom marangüw aag ayaj. ⁴ Pues inopnopon netam mequijpan mintajan najneajay mejiürayon lasta;

⁵ ngondom merangan wüx ombas leaw in-diüman atnej arangüw altiül nipilan leawa ngo mandüjpiw Teat Dios. ⁶ Nejinguingo metam mitsoj alinop wüx aag ayaj, cos Teat Dios apmapalüch ombas jane arang atquiaj, atnej lanasajan icon. ⁷ Cos Teat Dios ngo marriiid icoots marangaats aaga ngo majneaj quiaj; nej andiüm marangaats palúyan najneaj. ⁸ Leaw itsojüyan aag ayaj ngome nipilan itsoj, Teat Dios itsoj, aaga neech icoots aaga Nangaj Espíritu.

⁹ Xecojow xechijquiaw, ngo metam nasajan icon nguineay netam mejiürayon lasta, cos lamenguiyiün nguineay apiüng Teat Dios. ¹⁰ Sanguiayiün atquiaj temerangan wüx meáwan minipilan Teat Cristo moncül tiül iüt Macedonia. Pero sandiüman tanaámb mejiüran lasta más xeyay. ¹¹ Iyamban nguineay alndom mejlüyiün najneájan, merangan leawa netam merangan; irangan minajiütan con iwixan, atnej lanasajan icon. ¹² Atquiaj pálwüx nipilan apmajawüw nguineay irangan najneaj; ngome apmaxomüw cuane wüx mandeacndeacüw wüx imbasan, aton ngome apmetam meyariün nicuajind ocueaj alinop.

Wüx apmandilil Teat Jesús

¹³ At aton xecojow xechijquiaw, ngo nandiüman mejlüyiünan ngo mejawan nguineay ajlüy wüx mondeow. Ngo metam mamix imeajtsan atnej nipilan ngo mandüjpiw Teat Cristo, cos ngo majawüw nguineay apmajlüyiw alinoic nüt. ¹⁴ Ajawaats Teat Jesús tandeow, ndoj tapac alinomb. At ajawaats Teat Dios apmüüch miün mandilileaw nóiquian maquiüjpüw Teat Jesús meáwan monyar andeac nej leawa landeow.

¹⁵ Nganüy sasajan icon aag agüy leaw tapiüng Teat Jesucristo, cos icootsa leaw aliünaats mapacaats lapeay Teat Jesucristo, ngondom mamongooots ombas nejiw leawa landeowüw. ¹⁶ Cos nejay Teat Jesucristo aliüc imiün cielo, apmandeac napac müüch manguiayaran. Aaga natang ángel apmendeac napac, y nots trumpet ocueaj Teat Dios apmajiünts. Quiaj ombas apmapacüw meáwan mondeow leawa tayariw andeac Teat Cristo. ¹⁷ Condom

icootsa leawa aliünaats mapacaats ningüy wüx iüt, aton apxajnguiamoats nóiquian maquiüjaats tiül oic mangochiiüts Teat Jesucristo. Quiaj apmajlüyiiüts nóiquian maquiüjaats Teat Jesús meáwan nüt. ¹⁸ Nganüy ijchan mapac imeajtsan nop alinop wüx aaga poch quiaj.

5

¹ Xecojow xechijquiaw, ngo narangan wüx nawiig ngün neat ngün nüt apmajlüy aag ayaj, cos ngo metam majawaats ngow. ² Cos icona lamejawan wüx nüt aliüc Teat Jesucristo, aag ayaj wüx ngo mateotsaran, atnej arang nop need wüx apmajmel ongwiiüts maneed. ³ Wüx nipilan apmapiüngüw: “Nganüy najneajay ajlüyiiüts ngo majlüy nicuajind naél”, mawüw, quiaj aliüc miün najénan apndrom ombasüw. Aag ayaj atnej arang nop najtaj, cos ngondom mewüneay wüx, netam mamongoch aaga necoy wüx apwijquiam micual nej. ⁴ Nganüy icona xecojow xechijquiaw, langome apmejlüyiün tiül aaga ngo majneaj atnej pojniün quiaj. Aaga nüt wüx aliüc Teat Jesucristo ngome apmasap icon wüx, ngome atnej arang nop need wüx ngo mateotsaran. ⁵ Meawarónan ijlüyiün tiül ran, ngo mejlüyiün tiül pojniün. Lango majlüyiiüts tiül pojniün, at aton ngo majlüyiiüts tiül ongwiiüts. ⁶ Pares ngondom marangaats atnej arangüw jangantanej nipilan, cos ajlüyíwan at nejiw monmeay. Nganüy icoots netam mapacaats wüx leaw aliüc miün, marangaats palanüy najneaj. Netam majiüraats fis, ngo matnej mongün. ⁷ Ajawaats ameayaran ongwiiüts. At aton mongün ongwiiüts más angüniw. ⁸ Pero icootsa ajlüyiiüts tiül ran, cos ayariüts andeac Teat Dios. Netam maxomaats omeajtsaats wüx marangaats najneaj, ngo matnej arang mongün. Cos sitiül ajawaats naleaing teamandüpüüts Teat Jesucristo, at sitiül ajiürayoots lasta, aag ayaj apmambeol icoots atnej camix manchiüc ambeol soldados tiül montsoj. Aton cos ajawaats naleaing apmawaats wüx meáwan ngo majneaj; aag ayaj apmambeol icoots atnej sombrer manchiüc ambeol soldados. ⁹ Cos Teat Dios ngo marriiid icoots mayac icoots tiül ngo majneaj, nej

tüüch miün Miteatiiüts Jesucristo mawün icoots wüx asoetiiüts. ¹⁰ Nej tandeow ingow andeowaats. Masey almapacaats masey landeowaats, almajlüyiiüts nóiquian maquiüjaats meáwan nüt. ¹¹ Pares ich mapac imeajtsan nop alinop wüx leaw indüjpiün atnej tanaámb teamerangan quiaj. Aton ermbeolayon membichan mejawan wüx Mipoch Teat Dios.

Pablo asaj nejiw nguineay netam marangüw

¹² Xecojow xechijquiaw, sasajan icon netam merangan casa ajcüwa monajiüt leaw Teat Dios ayac marangüw minajiüt nej tiül icona, mambeoluw icon y mapaj icueajiün. ¹³ Netam merangan nejiw casa mendüuman, cos arangüw minajiüt Teat Dios tiül icona; najneájan mejawan nop alinop tiulan icona, nde mejcüiün.

¹⁴ At aton sasajan icon xecojow xechijquiaw, ipajan ocueaj leaw neánchez, isajan netam marang najiüt. Netam meajchiün mapac omeaats monmix omeaats, at imbeolan leaw napateay ajaw. Netam meiúcan wüx cuajantanej arangüw nipilan.

¹⁵ Ijawan wüx, nde mepaluchiün ombas jane arang ngo majneaj wüx imbasan, iyamban merangan najneaj wüx nop alinop, at wüx meáwan nipilan.

¹⁶ Netam mapac imeajtsan meáwan nüt.

¹⁷ Itajcan orar Teat Dios, itüniün ocueaj, nde paxiüm. ¹⁸ Ijchan gracias Teat Dios wüx meáwan cuajantanej. Aag ayaj andiüm Teat Dios merangan, cos lameyariün andeac Teat Cristo Jesús.

¹⁹ Nde mepalan Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; ijchan marang leaw andiüm tiül icona. ²⁰ Nde mepiügan ngo membeat leaw Nangaj Espíritu üüch nop alinop mequiaachayon wüx. ²¹ Pero naleaing netam mejawan wüx meáwan leaw aquajchich, meyariün áagan leaw naleaing najneaj. ²² Leawa ngo majneaj nde meyariün merangan.

²³ Nejay Teat Dios, aaga neech majlüy monajneaj, alndom müüch icon merangan palan najneaj. Nej apmajaw wüx miespíritujan, imeajtsan, at micuerpon. Quiaj alndom mejlüyiün najneajay, ngo mejiüran nisoet wüx aliüc alinomb

Miteatiiüts Jesucristo. ²⁴ Cos aaga nerriüd icon quiaj, najneajay ajlüy, apmarang leawa lamapiüng.

Ndójwiüx atepeay

²⁵ Xecojow xechijquia, itüniün Teat Dios mambeol xicon.

²⁶ Aton itepeayiün tamtámban meáwan minipilan Teat Cristo.

²⁷ Sasaj icon wüx minüt Teat Dios, netam meteowan aaga nawiig cam manguiayiw meáwan minipilan Teat Cristo.

²⁸ Sandiüman Miteatiiüts Jesucristo tanaámb mambeol icon, tambtámban ijlüyiün. Amén.

Amb iwic nanderac arang wüx nawiig San Pablo müüch minipilan Teat Cristo moncül tiül Tesalónica 2ª TESALONICENSES

Atepeay

¹ Xique Pablo salnaquiüpüw Silvano y Timoteo, sarang aaga acas poch cam, natepeayiün icon meáwan hermanos moncül tiül cambaj Tesalónica, cos icona ijlüyiün nóiquian mequiüpüpan Teat Dios at Miteatiiüts Jesucristo. ² Sandiüman Teat Dios at Miteatiiüts Jesucristo müjchiw icon mimonajneajiw, at mejlüyiün najneájan tiül imeajtsan.

Teat Dios apmajaw wüx asoeteran wüx aliüc Teat Cristo

³ Xecojow xechijquia, meáwan nüt netam nüjchiün gracias Teat Dios cos icona almendüipiün Teat Cristo. Icona ajüic tenguijal itangan xeyay wüx indüipiün Teat Jesucristo cos xeyay ijiürayon lasta. ⁴ Por aag ayaj sandeacan najneaj wüx icona tiül meáwan noicnoic ajlüy mondüüb Teat Dios. Sandeacan nguineay iiücan wüx cuajantanej, at tanaámb indüipiün Teat Jesús, masey tenguijal memongochiün xeyay naél, xeyay moncüy. ⁵ Meáwan aaga imongochiün quiaj ajüiquich Teat Dios najneaj arang, teambeol icon, mejlüyiün najneajay wüx apmejmeliün tiül micambaj nej.

⁶ Teat Dios apmepalüch ombas jane nerang ngo majneaj wüx imbasan, cos nej atquiaj arang, apalüch ombas jane arang ngo majneaj. ⁷ Icona, cos atquiaj tememongochiün, apmeajndiün mejlüyiün najneaj alinoic nüt, ata xicon aton. Apmajlüy aag ayaj wüx Teat Jesús apmandilil imiün tiül cielo tiül oniw biümb, maquiiüb miün napac miángelos nej. ⁸ Cos nej aliüc mapalüch ombas wüx ombasüw jane ngo mandiüm Teat Dios, aton jane ngo mayar aaga najneaj nanderac wüx Miteatiiüts Jesucristo. ⁹ Ajcüwa nipilan quiaj apmambüw tiül xeyay ngo majneaj,

tiül castigo niüng apmajlüyiw meáwan nüt, ngondom mawüw mambüw niüng ajlüy Teat Dios; at ngondom majawüw nguineay ajneaj niüng ajlüy Teat Dios, nguineay Teat Dios arang cuajantanej najneaj. ¹⁰ Aag ayaj apmajlüy wüx nüt aliüc Teat Jesucristo maxejneng minipilan nej, apmapac omeajtsüw xeyay, apmandeacüw najneaj wüx nej, apmarangüw nej casa meáwan mondüüb nej. At icon aton apmequiüpüpan cos teyariün sandeacan wüx nej.

¹¹ Por aag ayaj xicona tanaámb satajcan orar por icona. Satüniün ocueaj Teat Dios mambeol icon merangan aaga najneaj leawa nej lamarriiid icon para merangan. Satüniün mambeol icon, müüch icon ndoj imbasan merangan meáwan najneaj leaw indiüman merangan, at meáwan najiüt leaw alndom merangan cos iyariün andeac Teat Cristo. ¹² Por aag ayaj meáwan nipilan apmandeacüw xeyay najneaj wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, cos ajawüw nej teamambeol icon merangan najneaj. At apmandeacüw najneaj wüx imbasan cos ajawüw icona ocueaj icon Teat Jesucristo. Aag ayaj apmajlüy cos Teat Dios y Miteatiiüts Jesucristo üüch icon mimonajneajiw.

2

Apmajüiquich nop nerang xeyay ngo majneaj

¹ At aton xecojow xechijquia, sanasaj icon wüx nguineay aliüc Miteatiiüts Jesucristo maxejneng icoots majlüiiüts niüng nej ajlüy. ² Sasajan icon nde meajchiün aljane mitsoj imalan, nde mbayameron. Cos sitiül aljane mapiüng alngün espíritu tüüch nej majaw lamatüch a nüt lapseay Teat Cristo alinomb, tengwüy aljane tasaj nej, tengwüy mapiüng xique tarangas nawiig napiüng aag ayaj, nde mepiüngan naleaing. ³ Ndeme aljane mawaiich icon, cos ngondom mapeay aaga nüt quiaj sitiül ngome ombas majlüy nadam moncüy, at xeyay nipilan apmacueatiw mandüjpiw Teat Dios. Apmejüiquichay nop naxey nerang xeyay ngo majneaj; aag ayaj nerang minajiüt nimeech; alinoic nüt

apmamb tiül castigo. ⁴ Nej ajcüy majaw Teat Dios, at ajcüy majaw meáwan cuajantanej leaw ajiür minüt dios, y cuajantanej leaw arangüch casa. Nej apmajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios, apchetem quiaj mapiüng dios nej.

⁵ ¿Ngo leaam imeajtsana, tasajas icon aag ayaj wüx sal ninguiaja? ⁶ Nganüy icona ijawan cuane teamepal aaga nerang minajiüt nimeech quiaj; condom leaw atüch a nüt, quiaj apmejüiquichay. ⁷ Masey minajiüt aaga ngo majneaj naxey quiaj tearangüch nganüy, pero nganaw mejüiquichay. Wüx Teat Dios apmawün aaga nepal nej, ⁸ quiaj aaga ngo majneaj naxey apmejüiquichay nómban. Condom wüx apmandilil Teat Jesús con xeyay najneajay, quiaj apmambiy nej wüx apmapep miifünd nej, quiaj apndrom ombas aaga naxey. ⁹ Aaga naxey nerang ngo majneaj quiaj, minatangüw nimeech nenüt Satanás tüch nej miün. Pares ndot ombas marang xeyay cuajantanej, at alndom marang ateócan mawaiich nipilan. ¹⁰ Apmayambyamb xeyay cuajantanej nguineay alndom mawaiich ajcüwa leaw apndrom ombasüw, apmambüw tiül castigo cos ngo mandiümüw mayariw aaga naleaing poch leaw alndom mawün nejiw wüx asoetiw nejiw. ¹¹ Quiaj Teat Dios apmüüch mawaiicharanüw xeyay, apmandüjiw leaw ngo maleaing, leaw apiüng aaga newaiich quiaj. ¹² Por aag ayaj apmambüw tiül castigo meáwan nejiw leawa ngo mandiümüw mayariw aaga poch naleaing leawa taquiaach Teat Jesucristo, cos xeyay apac omeajtsüw marangüw ngo majneaj.

Lamarriiid icon Teat Dios

¹³ Xecojow xechijquiaw, netam müjchiiüts gracias Teat Dios cos sajawan xeyay andiüm icon. Nde tanomb lamarriiid icon mawün icon wüx isoetiün; tüch icon Nangaj Miespíritu nej mejneajiiün, müüch mendüjiün leawa naleaing. ¹⁴ Wüx tasajasán icon wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw nisoet, quiaj Teat Dios tarriiid icon mejlüyiün najneajay, mejlüyiün nóiquian mequiüjpan Teat Jesucristo alinoic nüt.

¹⁵ Nganüy xecojow xechijquiaw, irangan leaw alndom imbasan, nde mecueatiün leaw taquiaachasan icon, masey leaw lanasajan icon wüx tajlüyasan niüng ijlüyiün, tengwüy leaw sarangan wüx nawiig. ¹⁶ Sandiüman Miteatiiüts Jesucristo y Miteatiiüts Dios, áag nejiür icoots lasta, neech majneaj omeajtsaats meáwan nüt, áag nembeol icoots neech majlüyiüts najneájan wüx teamacüliüts mandilil Teat Cristo. ¹⁷ Sandiüman nej müüch mapac imeajtsan, mambeol icon mendeacan najneaj wüx nej, tanaámb merangan meáwan minajiüt nej.

3

Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon

¹ Nganüy xecojow xechijquiaw, itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon. Isajan Teat Dios müüch majüy nagen aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo manguiayaran tiül meáwan cambaj, müüch mayarich aaga najneaj nanderac atnej icona tenguiayıün, ndoj teyariün. ² Itüniün aton ocueaj Teat Dios mambeol xicon nganan-dot aleaic marangüw wüx ximbasan nipilan monrang ngo majneaj, cos ngome meáwan nipilan andiümüw mayariw andeac Teat Dios. ³ Nganüy ich leaam imeajtsan, Teat Jesucristo ngome apmacueat icon; apmajür icon nganandot matüch icon nimeech. ⁴ Teat Dios lamüüch mapac ximeajtsan wüx icona cos sajawan tanaámb teamerangan leaw saquijchiün icon; at sajawan tan iriümban apmerangan aag ayaj. ⁵ Aton satüniün Teat Dios mambeol icon meyajcan tiül imeajtsan nej xeyay andiüm icon, müüch meiücan wüx cuajantanej naél atnej tarang Teat Cristo.

Netam merangan najiüt

⁶ Xecojow xechijquiaw, sasajan icon wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, nde mequiüjpan nop leawa neánchez ngo mandiüm marang najiüt, tengwüy nop leawa ngo mandiüm marang leawa saquijchiün icon. ⁷ Icona lamejawan netam merangan atnej tarangasan, cos wüx tacülasan ninguiaj naquiüjpan icon, ngo neanchiün. ⁸ Ngo nayariün ocueaj nejinguind netnetiünan anüng nej. Ngwüy

tarangasan xeyay najiüt, sambichayon sapakan nüt ongwiiüts, ngana nüjchiün icon mejiüran naél. ⁹ Masey alndom natüniün nawiülaranan, ngwüy xicona tarangasan najiüt mejawan nguineay netam merangan aton. ¹⁰ Cos wüx tajlüysan ninguiaj tasajasán icon sitiül aljane ngo mandiüm marang najiüt, ich maíünd. ¹¹ Sanguiayıün altiül acas icona ajlüyan, ngo marangüw nicuajind najiüt, pero apalpalúwan alinop. ¹² Ajcüwa nipilan quiaj, sasajan y sapajan ocueajiw wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, marangüw najiüt najneájan para maxomüw üetiw.

¹³ Xecojow xechijquiaw, nde paxiüm icueajiün merangan najneaj. ¹⁴ Sitiül aljane ngo mayar leawa teanasajan icon tiül aaga nawiig cam, iyacan wüx iniüjcan, nde mequiüjpan, para maxing. ¹⁵ Nde mejcüyiün mejawan, pero ipajan ocueaj cos nej aton ayamb Teat Dios.

Ndójwüx atepeay

¹⁶ Sandiüm nejay Teat Jesucristo, aaga neech monajneaj, tanaámb müüch icon monajneaj wüx meáwan cuajantanej irangan, maquiiüb icon nguiajantanej.

¹⁷ Nganüy xique Pablo sarang naag xiwix satepeay icon cam. Aag agüy sarang tiül meáwan xenawiig. ¹⁸ Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon meawarónan. Amén.

Anoic nanderac tarang San Pablo müüch Timoteo 1ª TIMOTEO

Teat Pablo atepeay teat Timoteo

¹ Miteatiiüts Dios aaga newün icoots wüx asoetiiüts, aton Miteatiiüts Jesucristo aaga teamacüliüts, tayacüw xique Pablo narang nop apóstol ocueajiw. ² Timoteo, xique sarang aaga acas poch cam nüüch ique, cos sayaag atnej naleaing xecual ic cos lamyariiüts andeac Teat Dios. Tanaámb ich mambeol ic Miteatiiüts Dios y Miteatiiüts Cristo Jesús, majiür ic lasta, müüch ic xeyay monajneaj.

Ijawan wüx ajcüwa monquiaach ngo maleaing

³ Nganüy sanasaj ic alinomb aag atnej tasajas ic wüx nganaw namb sandüy tiül iüt Macedonia. Cos tasajas ic mecúlan tiül cambaj Efeso mesajüw ajcüwa monquiaach quiaj ngo metam maquiajchiw leawa teamaquiajchiw, cos altiül aquiajchiw ngo maleaing. ⁴ Isajüw macueatiw andeacndeacüw leaw ngo metam; nde mayambyambüw mandeacüw wüx mixejchiw nde tanomb. Cos aag ayaj ngo mambeol icon nicuajind mejawan leaw Teat Dios andiüm merangan wüx indüpiün Teat Cristo; más naleaing para miün majlüy wüx mondeacndeac.

⁵ Sasaj ic aaga poch quiaj, cos sandium merjiürayon lasta, meyajcan tiül imeajtsan irangan najneaj, y mejawan naleaing indüpiün Teat Cristo. ⁶ Cos altiül lamambiüljchiw ayaj, andeacndeacüw pálwüx leaw ngo metam. ⁷ Masey nejiw apiüngüw nendüiyiw wüx aquiajchiw aaga poch tüünd Moisés, pero nejiw ngo majawüw cuane aquiajchiw, ngo majawüw cuane naleaing.

⁸ Icootsa ajawaats aaga poch tüünd Moisés, aag ayaj najneaj cos ajawaats cuane ajpar, neol tajlüy. ⁹ Ajawaats Teat Dios ngo müüch Moisés aaga poch para nipilan arang najneaj. Ngwüy, tayac majüiquich asoet jane nerang ngo majneaj, jane nepiüng ngo metam nej monajiüt, nemal nipilan, leawa xowüy arang ngo

majneaj, jane ngo metam nej Teat Dios, jane ngo mayar andeac Teat Dios, jane nembiy miteat nembiy mimüm, at meáwan monbiy nipilan. ¹⁰ At Moisés tüünd aaga poch majüiquich ngo majneaj arang leaw monjiür minajtaj, leaw monjiür minaxey, leaw naxey aquiiüb naxey, leaw najtaj aquiiüb najtaj, leaw neneed nipilan manüüb, leaw newaiich wüx cuajantanej, leaw newaich apaj wüx minüt dios, leaw ngo mayar leaw apiüng Mipoch Teat Dios. ¹¹ Meáwan aag ayaj lamapiüng tiül aaga najneajay nanderac wüx Teat Cristo, nguineay awün asoetiiüts. Aaga nanderac quiaj tujndiüs nandeac, tüüch xic najneajay Miteatiiüts Dios.

Teat Pablo üüch gracias

¹² Süüch gracias Miteatiiüts Jesucristo, aaga nembeol xic narang aag ayaj, cos tajaw xique sanarang leaw apmapiüng. Áag tayac xic narang minajiüt nej. ¹³ Masey nomb titsojos Teat Cristo, tayambas ombasüw monyar nej andeac, tandeacas xeyay ngo majneaj wüx nej. Pero tajjürüchiüs lasta cos tarangas ayaj wüx ngo najaw nicuajind, wüx nganaw nandüüb Teat Cristo. ¹⁴ Miteatiiüts Dios tüüch xic xeyay mimonajneaj nej, xeyay tajjür xic lasta, tambeol xic nandüüb Teat Cristo Jesús.

¹⁵ Aaga poch cam naleaing, netam mayar meáwan nipilan: Teat Cristo Jesús tiün wüx iüt mawün wüx asoetiw nipilan, cos meáwan nipilan arangüw ngo majneaj. Sayaag xique najntsop sarang ngo majneaj, cos xeyay ngo majneaj tarangas.

¹⁶ Masey najntsop sarang xeyay ngo majneaj, tajjürüchiüs lasta cos atquiaj alndom majüic nguineay Miteatiiüts Jesucristo xeyay aíuc wüx leaw arangüw nipilan. Wüx aag ayaj nipilan alndom majawüw nguineay tajjürüchiüs lasta. Quiaj apmandiümüw mayariw andeac nej, mapacüw meáwan nüt majlüyiw najneaj niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷ Najneajay ajlüy Minatang Nenajiüt, nej aaga Rey almapac meáwan nüt, nej ngo majiür ümb, masey ngondom maxomaats majawaats. Néjan Teat Dios, ngo majlüy alinop dios. Netam

müjchiiüts gracias meáwan nüt, masajaats najneajay ajlüy meáwan neat, ¡Amén!

¹⁸ Timoteo, sayaag ique ijlüy atnej xecual. Sasaj ic netam merang atnej tanderac tanomb wüx imbas. Nganüy irang atnej tesoic, irang con imaeaats atnej arang nop soldado wüx ajlüy tiül montsoj. ¹⁹ Tanaámb indüüb leawa lameyar ocueaj Teat Dios. Irang leaw iyaag tiül imaeaats najneaj. Cos ajlüy acas masey ayajcüw cuane najneaj, ngo marangüw leaw ayajcüw quiaj, arangüw leaw andiumüw nejiw. Ngo mayacüw omeajtsüw wüx mayariw andeac Teat Dios. ²⁰ Atquiaj tarangüw Himeneo y Alejandro. Condom xique tayacasüw teowix a Satanás majawüw ngondom mitsojow Teat Dios.

2

Aquiaach wüx atajcüch orar

¹ Nganüy sanasaj ic wüx leawa más netam. Itün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan nipilan, isaj Teat Dios müüch leawa netam nej nopnop nipilan nguijantanej ajlüyi. At netam müünd gracias Teat Dios wüx leaw lamarang. ² Netam metün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan montangtang monajiüt. Itün Teat Dios mambeol monajiüt nguijantanej ajlüyi, cos atquiaj alndom majlüyiiüts najneájan, ngo majlüy xeyay naél, ngo majlüy monstoj y monbiy. Atquiaj alndom mayajcaats, marangaats leaw andium Teat Dios, cos aag ayaj más xeyay netam. ³ Miteatiiüts Dios newün icoots wüx asoetiiüts, najneaj majaw aag ayaj. ⁴ Teat Dios andium mawün wüx asoetiw meáwan nipilan, müüch majawüw naleaing leawa nej tapiüng. ⁵ Áagan nop Teat Dios almajlüy, aton áagan nop ajlüy de teat mambeol nipilan niüng ajlüy Teat Dios. Aag ayaj Teat Jesucristo cos nipilan nej aton. ⁶ Nejáyan quiaj teyacüy mandeow mawün wüx asoetiw meáwan nipilan. Cos wüx tatüch a nüt, quiaj tejüiquichay, tajüicjane nej. ⁷ Wüx aag ayaj tarriiid xic Teat Dios nandeac andeac nej, najlüy apóstol, naquijchiw pálwüx nipilan ngome judíos majawüw cuane naleaing, mayariw andeac Teat

Dios. Xique aag ayaj sandeac wüx, aag ayaj naleaing, ngondom nawaiich.

⁸ Sandiüm nipilan nguijantanej matajüw orar, mandeacüw maquiüpüw Teat Dios. Wüx aljane andic cawüx owix mataag orar netam mayaag tiül omeaats ngo majiür nisoet, ngondom majcüy majaw aljane, at ngondom masajsaj aljane wüx cuajantanej. ⁹ At montaj netam masoijquiw apixaw nejiw najneaj, ngo merangrangayej wüx leaw asoijquiw, ngome para majarawüw. At ngo metam merangrangayej wüx mapeatiw omalüw nejiw atnej arangüw altiü. Ngo metam mandijquiaw xeyay oro, tengwüy xeyay perla, tengwüy masooig xeyay nembeat napixeran melombochayej wüx. ¹⁰ Cos montaj leaw ayariw andeac Teat Dios, ingow merangrangayej wüx napixeran netam marangüw najneaj, majüiquichaw naleaing andüjpiw Teat Dios. ¹¹ Montaj ich ndijchiümójan manguiayiw leawa teaquijchich; nejiw ngondom marangüw natang. ¹² Xique ngo nüüch montaj maquijchiw tiül nipilan; at sapiüng ngondom majlüyiw wüx masajüw monxey nguijineay netam marangüw. Naleaing ich manguiayiw ndijchiümójan. ¹³ Sandeac atquiaj cos Adán ombas tarangüch, tarang nej Teat Dios, ndoj tarang a Eva. ¹⁴ Condom aaga müm najtaj quiaj ombas mawaiicheran, ngome Adán. Ndoj aaga najtaj quiaj tarang nisoet. ¹⁵ Masey tarang xeyay ngo majneaj, Teat Dios apmawün nej wüx, ngo mandeow wüx apmawiquiach micual nej sitiül tanaámb andium Teat Dios, ajiür lasta jangantanej, arang najneaj, y ngo merangrangüw wüx nicuajind.

3

Nguineay netam marangüw natang monajiüt tiül noic ajlüy minipilan Teat Cristo

¹ Naleaing leaw anderac: Sitiül aljane andium marang natang nenajiüt, aag ayaj najneaj, ich marang. ² Sitiül aljane apmarang natang nenajiüt tiül icona, netam mayac wüx omeaats marang palanüy najneaj. Netam majiür áagan nop mintaj nej, majlüy najneájan, majaw

cuane najneaj netam marang. Netam mapac omeaats majaw jangantanej masey müüch maxood aniüng nej; netam majlüy nop ndoj ombas maquiaach najneaj. ³ Ngondom mangün, ngondom mayamb byamb moncüy, ngondom mayac omeaats wüx mandiümdium tomiün. Netam majiür lasta nipilan, majüic ajneaj omeaats. ⁴ At netam majaw wüx aniüng nej, mambeol mintaj nej micual nej, cos atquiaj apmayariw nej andeac, marangüw leawa apmapiüng. ⁵ Sitiül aljane ngondom majaw wüx aniüng nej, nguineay alndom majaw wüx noic ajlüy monyar andeac Teat Dios. ⁶ Nop jayats ngondom marang natang nenajiüt tiül monyar andeac Teat Dios, jondot merangrangüy wüx atnej nimeech tarang, ndoj apmajmiüç tiül xeyay nisoet. ⁷ Nop natang nenajiüt tiül icona netam mayamb nguineay alndom majiür monajneaj maquiiüb nipilan leawa ngo mayariw Mipoch Teat Dios. Cos sitiül apmandeacndeacüw wüx leawa nej arang, ajan wüx aag ayaj nimeech alndom malox nej tiüt.

Nguineay netam marang diáconos

⁸ At ajcüwa diáconos aton netam majlüiyw najneájan, ngondom marangüw ndeac mbeay, ngondom mangüniw, ngondom mayacüw wüx omeajtsuw mawaijchaw maxomüw tomiün. ⁹ At aton netam mandüjpiw aaga najneaj poch leaw Teat Dios tüüch icoots mayariüts, mayajcüw tiül omeajtsuw arangüw najneaj. ¹⁰ Ombas netam majarawüw nguineay arangüw, condom sitiül ngo maxoram ngo majneaj wüx aag ayaj, ich marangüw diáconos. ¹¹ Átan mintajüw nejiw netam majlüiyw najneájan, nde mandeacüw wüx ombas aljane. Nde marangüw nicuajind arangüwan; ich marangüw leaw asoiquiw najneaj miün. ¹² At aton ajcüwa diáconos alndom majiürw áagan nop mintajüw nejiw. Netam ndom ombasuw majawüw wüx, mambeoluw mintajüw nejiw, micualuw nejiw, y mimosuw nejiw. ¹³ Cos sitiül ajcüwa diáconos arangüw minajiütüw nejiw najneaj, quiaj apmarangüchiw casa, at apmajiürw andeacüw nguineay andüjpiw Teat Cristo Jesús.

Lamajawaats nganüy leawa nomb ngo mejüiquichay

¹⁴ Tarangas aaga nawiig cam masey tealeámban napiüng sanamb najaw ic najen. ¹⁵ Cos nganandot nequiy namb, lamenguiay tam nguineay netam marangüch tiül noic ajlüy monyar andeac Teat Dios, ajcüw ayaj iglesia ocueaj Teat Dios almapac; cos ajiürw aaga naleaing poch, y aquiajchiw áagan leawa naleaing. ¹⁶ Ajawaats nejinguind nejáyan quiaj ngondom mambich majaw nguineay Teat Jesús lamawün icoots wüx asoetiiüts. Pero naleaing ajawaats leawa tarang: Cos tejüiquichay marang nipilan; Nangaj Espíritu tajüiquich Teat Jesucristo palúyan najneaj arang, tajawüw nej nangaj ángeles. Tanderac wüx nej tiül meáwan palpálwüx nipilan; tayariw mipoch nej meáwan wüx a iüt cam; ndoj tandilil najneajay andüy cawüx tiül cielo.

4

Altiül apmandüjpiw monquiaach ngo majneaj

¹ Pero aaga Nangaj Espíritu ranüy apiüng laliüç ümbwüx nüt, wüx altiül apmacueatiw mandüjpiw leawa naleaing, apmandüjpiw monquiaach leaw ajiürw ngo majneaj espíritu, aton altiül apmandüjpiw leawa lamawaiich nejiw nimeech. ² Ajcüwa monquiaach quiaj apmelomboochayej, apmewaijchaw, cos xowüy ladam omeajtsuw. ³ At apmaquiajchiw ngondom majiüruch mintajaran. Átan apmapiüngw altiül nüeteran ngondom müeteran. Pero Teat Dios andiüm monyar andeac nej müjchiw nej gracias cos nejiw ajawüw naleaing meáwan aaga nüeteran quiaj nej neyac. ⁴ Meáwan leawa Teat Dios lamarang, aag ayaj najneaj. Nicuajind nüeteran ngondom mapiürang wüx ngo majneaj ajlüy sitiül apmayajcaats Teat Dios neyac meáwan y müjchiiüts gracias. ⁵ Aaga nüeteran quiaj najneaj cos Mipoch Teat Dios apiüng najneaj; aton najneaj cos üjchiiüts gracias Teat Dios.

Nop najneaj nerang najiüt ocueaj Teat Cristo

⁶ Sitiül aag ayaj apmequiajchiw wüx meáwan monyar andeac Teat Dios, apmejlüy nop najneaj nerang minajiüt Teat Jesucristo. Tanaámb apmejaw más, aton amepac wüx aaga poch leawa lamendüüb. ⁷ Nde meyac wüx imdeaats andeacüw mondeacndeac; aag ayaj ngo mambeol nicuajind. Pero iyac imdeaats wüx mendiüm leaw andiüm Teat Dios. ⁸ Cos wüx iwind xiüt merang cuajantanej, aag ayaj ngo mambeol ic xeyay; nganüy wüx irang leaw andiüm Teat Dios aag ayaj apmambeol ic xeyay, cos aag ayaj meáwan nüt apmambeol ic, ngome áagan nganüy. ⁹ Aaga poch quiaj naleaing, meáwan nipilan netam mayariw. ¹⁰ Wüx aag ayaj icoots arangaats xeyay najiüt masey ajlüy naél, cos teamandüppiüts Teat Dios. Nej almapac, alndom mawün wüx asoetiw meáwan nipilan jane ayariw andeac nej.

¹¹ Ajcüwa poch quiaj netam mequiajchiw wüx nipilan, mesajüw mayacüw wüx omeajtsüw marangüw. ¹² Nganüy ique Timoteo, ijaw wüx leaw irang, irang najneaj nganandot ngo mayariw iquiaach cos monguich ic. Irang najneaj majawüw meáwan monyar andeac Teat Dios nguineay indeac, mejüiquich nguineay mimonajneaj, nguineay ijiür lasta nop alinop, nguineay ambeol ic Nangaj Espíritu meyar andeac nej, nguineay irang palüyan najneaj. ¹³ Masey nganaw napeay ninguiaj, ique tanaámb iteow Mipoch Teat Dios manguiayiw, iquiajchiw, isajüw nguineay netam marangüw. ¹⁴ Ijaw wüx, tanaámb indüüb opech irang leawa landerac wüx imbas nomb nguineay apmerang. Aag ayaj wüx tayacüw owixaw wüx imal ajcüwa montangtang monajiüt tiül monyar andeac Teat Dios, ndoj tatüniw Teat Dios mambeol ic.

¹⁵ Irang aaga najiüt quiaj najneaj, quiaj apmajüic ique tengual ijntsop wüx minajiüt Teat Dios. ¹⁶ Ijaw wüx iquiaj, y wüx leawa iquiaach. Tanaámb indüüb wüx aag ayaj, cos sitiül atquiaj irang, apmeriow wüx iquiaj, y apmewüniw wüx leawa anguiayiw iquiaach.

5

Nguineay netam merang tiül noic ajlüy mondüüb Teat Cristo

¹ Nde melic nop natang ombas naxey, isaj najneaj atnej mesaj miteat. At jane chingüy ipaj ocueaj atnej mesaj michiig.

² Átan montang ombas montaj isajüw najneaj atnej mesaj mimüm. At monük aton isajüw atnej mesaj michiig, pero nde aleaic mepiüng wüx ombasüw.

³ Imbeol ajcüwa leben omal montaj Jane naleaing landeow minojow nejiw.

⁴ Pero sitiül aljane najtaj leben omal almajiür micual nej tengwüy micual micual nej, nejiw a monguich quiaj ich mambeolüw mimümüw nejiw atnej tambeolaranüw wüx almapac miteatiw nejiw, cos atquiaj najneaj majaw Teat Dios. ⁵ Nganüy Jane naleaing leben omal najtaj tiül mondüüb Teat Dios sitiül néjan ajlüy, ngo majiür nejinguind, nej naleaing áagan Teat Dios apmayac wüx omeaats matün ocueaj nüt ongwiiüts. ⁶ Pero Jane leben omal ndoj apmajüjüy marang leaw andiüm, masey almapac, ajlüy atnej nop nandeow. ⁷ Isajüw meáwan mondüüb Teat Dios wüx aaga sasaj ic quiaj, cos atquiaj ngome apmeliqiaw. ⁸ Sitiül aljane ngo mambeol acualaats nej, ngo mambeol moncül aniüng nej, aag ayaj xeyay ngo majneaj arang, atnej lango mayar Mipoch Teat Dios, lango leaam omeaats nguineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios.

⁹ Leawa leben omal najtaj lamajiür er miow (60) mineat nej, y áagan nop minoj nej tajiür, alndom majmel minüt nej wüx noic nawiig mambeolaranüw. ¹⁰ Pero netam majüic nej mbójan arang najneaj. Sitiül najneaj tatanggüüch micual nej, sitiül apac omeaats müüch maxood aniüng nej napeay miün nipilan; sitiül ajants oleajiw napeay miün monyar andeac Teat Cristo; sitiül ajiür lasta mambeol Jane teamongoch ngo majneaj; sitiül ayac omeaats wüx marang meáwan najneaj; quiaj alndom majmel wüx aaga nawiig ocueajiw monleben omal montaj leaw netam mambeolaran.

¹¹ Pero monguich montaj leben omal nde meyac minütiw nejiw wüx aaga

nawiig, nganandot marangüw leawa nejiw andiümüw, apmengoch owixaw alinomb. Nots quiaj ngome apmayac omeajtsüw wüx marangüw leaw andiüm Teat Cristo. ¹² Quiaj apmajiürüw nisoet cos ngo marangüw leaw lamapiüngüw apmarangüw. ¹³ At aton nganandot majüyüyw aniyüng niplan, ngo marangüw minajiütüw nejiw. Cos ngome áagan arangüw anch quiaj, ndot mayambüw cuane mandeacndeacüw wüx, masocoj ombeayiw tiül cuajantanej mondeac, mandeacüw leaw ngo metam mandeacüw. ¹⁴ Pares sapiüng meáwan monguich montaj lemen omal nandeow minojow nejiw, najneaj sitiül apmengoch owixaw alinomb, majiürüw micualuw nejiw, majawüw wüx aniyüngüw nejiw. Quiaj nejin-guind ngome apmaxom cuane mandeacndeacüw wüx ombasüw. ¹⁵ Cos almajlüy acas monguich montaj lemen omal lambiüjlajow, lamandüjpiw wüx marangüw leaw andiüm Satanás.

¹⁶ Sitiül aljane tiül minipilan Teat Cristo ajiür micoj nej michiig nej lemen omal najtaj, nej netam mambeol aaga lemen omal quiaj. Ngo majneaj macueat müüch ajcüw noic ajlüy minipilan Teat Cristo mambeoluw. Cos minipilan Teat Cristo netam mambeoluw ajcüwa lemen omal montaj leaw naleaing ngo majiürüw nejin-guind.

¹⁷ Ajcüwa montangtang ombas mon-ajiüt tiül noicnoic ajlüy minipilan Teat Cristo leaw arangüw najneaj netam marangüchiw casa, pero netam majntsop wüx marangüchiw casa Jane ndoj ombas mandeac wüx y maquiaach Mipoch Teat Dios. ¹⁸ Cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng: "Nde meyac minchiiüts ombeay a boy wüx arang najiüt acuüüch tiüt trigo maw osaab", aw. Aton apiüng: "Nop nerang najiüt netam mangüyan", aw.

¹⁹ Nde majmel asoet nop natang ne-najiüt tiül minipilan Teat Cristo, sitiül ngo majlüy ijpüw arojpüw monjaw leawa tarang. ²⁰ Pero leawa naleaing tanaámb arang ngo majneaj, netam mepaj ocueaj niüng ajlüyaran, cos atquiaj apmimboloj meáwan mondüüb Teat Cristo. ²¹ Sasaj

ic wüx minüt Teat Dios, wüx minüt Teat Jesucristo, y wüx ajcüwa nangaj ángeles, netam meyac wüx imelaats merang atnej lanasaj ic quiaj. Nde merang nicuajind sitiül ngo mejaw naleaing nguineay tajlüy; netam merang meáwan atotow. ²² Nde merang najen meyac iwix wüx omal aljane meaach majiür najiüt tiül minipilan Teat Cristo. Netam mejaw naleaing nguineay arang, nganandot ngo majneaj teamarang, quiaj alndom mapiürang najneájan mejaw leaw arang. At netam mejaw wüx iquiáyan quiaj, merang najneájan.

²³ Alinoic sanasaj ic teat Timoteo, cos xowüy iüniün indeow, ngo majneaj tiül imelaats. Nganüy nde menganeow áagan napac yow; irang misüüig inganeow noic pite vin.

²⁴ Altiül niplan ranüy ajüiquichay arang ngo majneaj, masey nganaw majaraw wüx ombasüw leaw arangüw. Pero altiül ngo mejüiquichay nganüy, alinoic nüt apmajüic.

²⁵ Atanquiaj ajlüy aton wüx monrang najneaj, cos altiül niplan ajüic arang najneaj nganüy, altiül nganaw majüic, condom alinoic nüt apmajüic nguineay arang najneaj.

6

¹ Meáwan naison mos najlüyiw tiül minipilan Teat Cristo netam marangüw casa ne-neay nejiw, ngana mitsojaran minüt Teat Dios, tengwüy mitsojaran leaw saquiajchiün icon. ² At sitiül neneay nejiw nop minipilan Teat Cristo aton, nde mapiüngüw ngo metam marangüw casa cos nej aton ayar andeac Teat Cristo. Ngwüy, ich majntsopiw wüx arangüw najiüt, cos aaga ne-neay najiüt quiaj nop minipilan Teat Cristo aton; pares netam mejiür aweaag lasta. Atquiaj netam mequiaach wüx, mesajüw wüx meáwan monyar andeac Teat Dios.

Xeyay nembeat leawa teamandüjpiiüts

³ Sitiül aljane aquiaach pálwüx, ngo matnej aaga najneaj Mipoch Miteatiiüts Jesucristo, tengwüy ngo matnej aquiaachayoots wüx marangaats leaw andiüm Teat Dios; ⁴ aag ayaj, arangrangúyan wüx, ngo majaw nicuajind. Lamichach wüx cuajantanej andeac, ayacyácan wüx poch.

Aaga poch quiaj witiow wüx mondeacndeac wüx ombasarán, moncüy majawnop alinop, mondeac ngo maleaing wüx alinop, monteots wüx ngo majneaj, ⁵ monyambyamb moncüy cos ayacüw omeajtsüw wüx ngo majneaj, ngo majawüw cuane naleaing. Nejiw apiüngüw alndom maxomüw tomiün wüx leaw andüpüüts. Nde mequüjpüw ajcüwa nípilan quiaj. ⁶ Naleaing nembeat xeyay leaw andüpüüts, cos aaga atajcaats creer quiaj üüch mapac omeajtsaats, ngo metam xeyay cuajantanej. ⁷ Cos wüx wijquiatoots ngo majamiünaats nícuajind wüx aaga iüt cam; at wüx apmandeowaats ngondom majoyiiüts nícuajind. ⁸ Sitiül ajiüraats ombeat üetüüts, apixaats, ich mapac omeajtsaats wüx áagan ayaj. ⁹ Cos sitiül aljane andiüm majiür xeyay, ajan wüx aag ayaj apmalocooh nej. Quiaj apmandiüm marang cuajantanej ngo majneaj para alndom maxom wüx xeyay. Condom apmibiüjam wüx mayac omeaats wüx marang meáwan ngo majneaj; quiaj apndrom ombas. ¹⁰ Cos sitiül andiüram xeyay tomiün, wüx aag ayaj witiow arangüch meáwan ngo majneaj. Altiül wüx lamarang aag ayaj lamagueat mandüüb leaw andüpüüts. Nejáyan quiaj ayacüy tiül naél, mamongoch ngo majneaj tiül omeaats.

Tan iriümb irang minajiüt Teat Cristo

¹¹ Nganüy ique Timoteo, tan iriümb irang minajiüt Teat Dios, nde mbiüjlamear wüx merang nícuajind aaga ngo majneaj quiaj; indüüb opech leawa najneaj. Cos netam mendüüb leaw andiüm Teat Dios, nde mecueat leaw andüpüüts; ijiür lastanop alinop; iíuc wüx meáwan cuajantanej; ich majneaj imeaats mejaw jangantanej. ¹² Iyac imeaats wüx mendüüb Teat Cristo atnej meamb wüx apuesta; isap nandand wüx leaw apmüüch mapacaran meáwan nüt. Cos Teat Dios tarriiid ic, ndoj tendeac manguiayiw xeyay nípilan nguineay lameyar andeac Teat Cristo. ¹³ Nganüy sasaj ic wüx minüt Teat Dios, aag teamapacüüch meáwan leaw almajlüy, sasaj ic aton wüx minüt Miteatiiüts Jesucristo, aaga tandeac naleaing ngo mimbol wüx taquiüraab mamb niüng ajlüy a gobernador Poncio

Pilato. ¹⁴ Wüx minütiw nejiw sasaj ic merang palan leawa lanasaj ic merang, tan iriümb, leaw atüch a nüt mandilil Miteatiiüts Jesucristo. Nde mengowüüch nícuajind, quiaj nejinguingind ngondom mayac isoet. ¹⁵ Wüx lamatüch a nüt, quiaj Teat Dios, aaga najlüy wüx meáwan leaw almajlüy, apmüüch mandilil Teat Cristo. Néjan Teat Dios alndom marang cuajantanej. Nej najneajay, nej natangüy wüx meáwan montangtang monajiüt. ¹⁶ Néjan Teat Dios ngondom mandeow. Nej acül tiül noic najneajay ran niüng nejinguingind ngondom matüch. Nejinguingind nípilan ngondom maxom majaw Teat Dios. Néjan netam marangüch casa, cos nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy, tanaámb meáwan nüt. Amén.

¹⁷ Isajüw leawa monjiür xeyay wüx iüt cam, ngo metam merangrangayej wüx; isajüw ngo mayacüw omeajtsüw wüx leaw almajiürüw, cos aaga ajiürüw quiaj acas nüt ajlüy. Isajüw netam mayacüw omeajtsüw wüx Teat Dios, cos nej almapac, nej üüch icoots meáwan leawa netam para mapac omeajtsaats. ¹⁸ Isajüw ich marangüw najneaj, ich mayacüw omeajtsüw wüx mambeolüw jangantanej, ich müjchiw cuajantanej wüx apmetam, nde marangüw reech. ¹⁹ Pues atquiaj apmüjndi majiürüw meáwan leaw netam nejiw tiül cielo alinoic nüt, aag ayaj najntsop wüx ajneaj.

Andondoch tasaj Timoteo

²⁰ Teat Timoteo, iyac wüx imeaats irang leawa Teat Dios lamayac tiül iwix merang. Nde meaach nípilan mitsojow imal wüx cuajantanej nanderac, cos ngo membeat nícuajind. Nde meyar nanderac ocueaj nípilan apiüngüw nendüiyiw, pero monwaiich nejiw. ²¹ Altiül lamandüpüw ajcüw ayaj, lango mandüpüw Teat Cristo.

Tanaámb ich mambeol ic Teat Dios. Amén.

Amb iwic nanderac tarang San Pablo müüch Timoteo 2ª TIMOTEO

Teat Pablo atepeay teat Timoteo

¹ Xique Pablo, miapóstol Teat Jesucristo cos Teat Dios tüüch xic narang minajiüt nej, napiüng nguineay Teat Cristo Jesús andiüm müüch nipilan mapac meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios. ² Xique sarang aaga nawiig cam nüüch ic, xechiig Timoteo, cos xeyay sandiüm ic. Miteatiiüts Dios at Miteatiiüts Jesucristo tanaámb mambeolüw ic xeyay, majiürüw ic lasta, müjchiw ic xeyay monajneaj.

Andeac wüx leaw arang Teat Cristo

³ Xique sayaag tiül ximeaats sarang minajiüt Teat Dios najneaj, atnej tarangüw xexejchiw. Süüch gracias Teat Dios wüx ique Timoteo. Ngo ndrom ximeaats ic wüx satün ocueaj Teat Dios masey nüt, masey ongwiiüts. ⁴ Xeyay sandiüm najaw ic para mapac ximeaats, cos meáwan nüt leaaw ximeaats ic nguineay tejiünts wüx tecueataylor. ⁵ At leaaw ximeaats nguineay lameyar andeac Teat Dios, ngome ipíüngan. Cos ombas mimüm vida, müm Loida, at aton mimüm ique, müm Eunice, tayariw andeac Teat Cristo, condom sajaw atquiaj ique aton.

⁶ Pares sandiüm nasaj ic nde mamong mendiüm aaga najiüt leawa Teat Dios tüüch ic merang wüx tayacas xiwix wüx imal, wüx tatüniüs mambeol ic Teat Dios. ⁷ Cos Teat Dios ngo müüch icoots mimbo-laats. Nej ayac icoots mapacaats wüx nej, majiüraats lasta nop alinop, at ngo müüch icoots marangaats leaw andiümaats. ⁸ Nde mexing mendeac wüx Teat Cristo; at nde mexing wüx sal tiül manchiüc cos minajiüt nej sarang. Naleaing netam meyac wüx imeaats aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo masey memongoch cuajantanej naél, cos Teat Dios apmüüch ic meíuc wüx cuajantanej. ⁹ Teat Dios tawün asoetiiüts, tayamb icoots marangaats leaw andiüm nej. Aag ayaj ngome cos arangaats najneaj, pero cos nej áag andiüm; at cos andiüm

majüiquich mimonajneaj nej. Cos wüx nganaw marang a iüt cam, nej lamajaw apmüüch miün Teat Cristo Jesús. ¹⁰ Nganüy lajüic nguineay andiüm marang Teat Dios wüx tüüch miün Miteatiiüts Cristo Jesús mawün asoetiiüts. Nej tandrooch ombas aaga nandeowaran quiaj, lamüüch icoots mapacaats meáwan nüt. Aag ayaj ngome apndrom ombas, tajüic wüx tayariiüts aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo Jesús.

¹¹ Teat Dios tayac xic narang apóstol, nandeac Nangaj Mipoch Nej, naquiaach monaw palpálwüx iüt wüx aaga jayats nanderac wüx Teat Jesucristo. ¹² Masey wüx aag ayaj teanamongoch cuajantanej, pero ngo naxing, cos sajaw jane sandüüb, at sajaw nej alndom majiür tiül owix nej xenajiüt leawa lanarang, leaw apmajüiquich aaga nüt wüx nej aliüc alinomb.

¹³ Tan iriümb iquiaach aaga najneaj poch tenguiay saquiaach. Wüx irang atquiaj netam mejüiquich ijiür xeyay lasta, at tan iriümb netam mersapüy nandand wüx Mipoch Teat Dios, áag lamayariiüts cos nóiquian ajlüyiiüts maquiüjpaats Teat Cristo Jesús. ¹⁴ Iyac wüx imeaats, nde mecueat aaga naleaing poch Teat Dios tüüch ic mequiaach, cos apmambeol ic Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw acül tiül omeajtsaats.

¹⁵ Lamejaw lamacueatiw xic meáwan monaw tiül iüt Asia, altiül Figelo at Hermógenes. ¹⁶ Satün Teat Dios majiür lasta meáwan acualaats teat Onesíforo, cos xeyay tambeol xic. Nej ngo maxing mamb majaw xic, masey sal tiül manchiüc. ¹⁷ Cos nej naleaing wüx tapeay tiül cambaj Roma tayambyamb xic, quiaj taxom xic. ¹⁸ Ique lamejaw nguineay tambeol icor tiül cambaj Efeso aton. Satün Teat Dios mambeol nej, majiür nej lasta xeyay wüx aaga nüt aliüc Teat Cristo.

2

Irang at ic nop najneaj soldado ocueaj Teat Jesucristo

¹ Ique Timoteo, sayaag ijlüy atnej najiür xecual, pares sasaj ic netam mepac wüx Teat Cristo Jesús cos nej teamambeol icoots xeyay. ² Aaga poch tenguiay nguineay

tandeacas nasajüw xeyay nipilan, atquiaj iquajchiw monxey leaw naleaing lamyariw andeac Teat Dios, cos atquiaj nejiw apndom maquajchiw nop alinop aton.

³ Ique netam meíuc wüx leaw imongoch wüx indüüb Teat Jesucristo. Irang atnej arang nop najneaj soldado, cos nej aíuc wüx cuajantanej naél. ⁴ Nop soldado ngondom marang cuajantanej najiüt tarang nomb, pero netam marang leaw apmapiüng minatang nej. ⁵ At aton sitiül nop arang atnej arangüw monpeaxay acuiür, nej ngo müünd nicuajind sitiül ngo matsoj atnej netam. ⁶ Aton sitiül nop arang najiüt tiül corrül, nej ombas alndom maxaing omeaats corrül leaw aneay nej. ⁷ Iyamb imeaats wüx aaga sasaj ic quiaj, ndoj Teat Dios apmüüch ic mejaw meáwan cuane wüx sasaj ic.

⁸ Ich leaam imeaats wüx Teat Cristo Jesús nguineay tapac tiül mondeow. Aton aaga natang nenajiüt tajlüy tanomb, nenüt David, naleaing mixeech nej. Xique mbójan naquiaach wüx aaga najneaj nanderac quiaj. ⁹ Cos sandeac aaga najneaj nanderac wüx Teat Cristo, pares taoelaranas, teanamongoch ngo majneaj tiül manchiüc cam atnej nop nerang xeyay ngo majneaj. Pero Mipoch Teat Dios niquimas ngondom maoelich. ¹⁰ Naleaing xique saíuc wüx meáwan aag ayaj, cos atquiaj alndom nambeol leawa lamarriiid nejiw Teat Dios manguiayiw nguineay Teat Cristo Jesús lamawün nejiw wüx meáwan nisoet, quiaj apmajlüiy wüx najneaj meáwan nüt.

¹¹ Aag ayaj naleaing nanderac:

Sitiül landeowaats nóiquian maquiüjpaaats Teat Cristo,

quiaj aton apmapacaats maquiüjpaaats;

¹² sitiül aiücaats wüx leaw amongochiiüts, aton apmaquiüjpaaats Teat Cristo wüx arang natang tiül cielo.

Sitiül apmawaijchaats mapiüngaats ngo mandüjpaaats,

nej aton apmapiüng ngo majaw jane icoots.

¹³ Masey sitiül icoots achiweaats omeajtsaats wüx Teat Dios, nej tanaámb apmarang leawa lamapiüng,

cos Teat Dios, ḡnguineay alndom ndrom omeaats leaw lamapiüng apmarang?

Irang najneaj wüx minajiüt Teat Cristo

¹⁴ Ijchaw leaam omeajtsuw, isajüw wüx minüt Teat Cristo netam macueatiw asajsajayej wüx cuajantanej poch. Cos aag ayaj ngondom mambeol nejiw nicuajind. Naleaing awün ngana ocueaj jane teamandiüm manguiay Mipoch Teat Dios.

¹⁵ Irang najneaj leaw alndom merang, quiaj apmajaw Teat Dios temerang minajiüt nej najneaj. Ndoj ngome apmejiür cuane wüx mexing, cos iquiaach áagan leaw Teat Dios lamapiüng naleaing. ¹⁶ Nde mbiüjlamear wüx menguiaynguiay andeacndeacüw nipilan leaw ngo mandiüm Mipoch Teat Dios, cos ngo membeat nicuajind leaw andeacüw. Wüx aag ayaj witiow arangüw xeyay ngo majneaj.

¹⁷ Aaga poch quiaj apmarang xeyay ngo majneaj atnej noic necoy ngo majaw ndej, andüy quiaj teamatexiich. Cos atquiaj arang leaw aquiajchiw Himeneo y Fileto.

¹⁸ Nejiw lango mandeacüw naleaing, cos apiüngüw landoj apacaran tiül mondeow. Atquiaj lamitsojow omal aljane; altiül lango majawüw nguineay apiüng Mipoch Teat Dios. ¹⁹ Leawa lamapiüng Teat Dios tiül Nangaj Mipoch Nej, aag ayaj apmajlüy meáwan nüt. Nej lamapiüng: “Xique sajaw Jane xicueaj xique”, aw. At aton lamapiüng: “Meáwan mondüüb Teat Cristo netam macueat arang ngo majneaj”, aw.

²⁰ Tiül nop nadam iüm ngome áagan oro tengwüy plat ajlüy nitajquiay minajiütaran; altiül narangüch xiül, altiül narangüch iüt. Cos ajlüy acas xeyay netam, at ajlüy alacas nguiajantanej tojliüm. ²¹ Atquiaj icoots ajlüyiüts ocueaj Teat Cristo, atnej ajcüwa nitajquiay minajiütaran quiaj. Cos sitiül macueatiiüts meáwan ngo majneaj, quiaj apmajlüyiüts atnej ajlüy najneaj nitajquiay minajiütaran; ndoj Teat Cristo apndom marang meáwan najneaj najiüt leaw nej andiüm marang wüx icoots.

²² Ique Timoteo, nde mbiüjlamear wüx mendüüb leaw andiüm monench monüx leaw ngo mandüjpiw Teat Cristo. Cos

palúyan andiümüw marangüw leaw nejiw andiümüw. Pero ique indüüb opech aaga najneaj teamerang quiaj. At indüüb wüx leaw ijaw naleaing, ijiür lasta nop alinop, ich majneaj imeatts mejaw jangantanej, iquiüpüw áagan ajcüw leawa naleaing andüjpíw Teat Cristo. ²³ Nde meyar ombeayiw mondeacndeac cuajantanej ngo metam, cos wüx aag ayaj witiow wüx xeyay moncüy. ²⁴ Nop nerang minajiüt Teat Cristo ngo metam majmel tiül moncüy; naleaing netam majüiquich mimonajneaj nej tiül meáwan nipilan. Netam ndoj ombas maquiaach najneaj, at netam maíuc wüx cuajantanej. ²⁵ Netam majiür xeyay monajneaj mawüywüy müüch majneaj omeatts Jane najcüy majaw nej, ndot Teat Dios apmüüch nejiw leaam omeajtsüw majawüw cuane naleaing. ²⁶ Quiaj apmawüw teowix nimeech leawa lamasap nejiw mayac nejiw wüx marangüw andiüm nej.

3

Nguineay apmajlüy nipilan wüx laliücmümb a iüt cam

¹ At aton Timoteo, netam mejaw aag agüy, cos wüx landüy wüx apmümb aaga iüt cam, quiaj apmajlüy xeyay naél, xeyay ngo majneaj. ² Apmajlüy nipilan andiümüy nejáyan quiaj, at apmajlüy mondiümdiüm tomiün, monlombojchay, monrangrangüy, mondeac ngo majneaj wüx Teat Dios. At apmajlüy nipilan ngo mayariw andeac nateataran, nexiül, ngo marangüw casa nicuajind dios. ³ Altiül nadam omeajtsüw, ngo metam nejiw aljane. Ngondom mawüniw wüx omeajtsüw leaw arang alinop. Andeacüw ngo majneaj wüx ombas alinop. Ngo maiücw wüx leaw nejiw andiümdiümüw. Ajcüiyw, ngo majiürw lasta nejinguind. Itsojayéjan Jane nendiüm marang najneaj. ⁴ Apmajlüy monwaiich masey ajüic ajneaj aweaag. Apmajlüy monrang leaw andiümüw, lango majawüw wüx; ngo marangüw casa nejinguind, lamong wüx alomboochayej. Altiül apmandiümdiümüw leaw andiümüw, ngome leaw andiüm Teat Dios. ⁵ Altiül apmapiüngüw arangüw

najneaj, apmajüiquiw atnej mondüüb Teat Cristo nejiw pero arangúwan, ngome naleaing.

Nde mequiüjpüw ajcüwa nipilan quiaj. ⁶ Cos altiül ajcüwa monquiaach quiaj andiümüw majmeliw jangantanej anüng, maxomüw alngün nechach najtaj mawaijchaw. Ajcüwa montaj quiaj najeñ apmanguayiw cos xeyay ajiürüw nisoet, arangüw áagan leawa nejiw andiümüw. ⁷ Ajcüwa montaj quiaj andiümüw manguiayiw leaw aquiaach jangantanej; pero masey nop apmaquiaach nejiw leaw naleaing, ngo mayariw. ⁸ Atnej ajcüwa monkay monwüneay, nenütiw Janes y Jambres, leawa tandiümüw mapalüw a Moisés; atnej nganüy aton ajcüwa nipilan quiaj andiümüw mapalpalüw leaw naleaing. Cos nejiw ayacüw wüx omeajtsüw leaw ngo majneaj, pares niquimas ngondom mayariw andeac Teat Cristo. ⁹ Pero nejiw ngondom marangüw leaw andiümüw, cos meáwan nipilan apmajawüw nguineay michachiw, atnej tajaraw nguineay tarangüw ajcüwa ijpüw monkay tanomb wüx tandiümüw mapalüw a Moisés.

Pablo ndójwüx asaj Timoteo nguineay netam marang

¹⁰ Pero ique Timoteo, lamejaw nguineay saquiaach, nguineay sarang. At lamejaw cuane sandiüm narang, ijaw nguineay sandüüb Teat Cristo. Lamejaw nguineay saíuc wüx cuajantanej, nguineay sajiür lasta nipilan; at aton ijaw ngo nacueat masey samongoch cuajantanej. ¹¹ Lamejaw nguineay tamongochiüs tiül ajcüwa cambaj Antioquia, Iconio, Listra, nguineay tamongochiüs ngo majneaj quiaj. Masey, cos Teat Cristo tawün xic tiül meáwan aag ayaj. ¹² Icootsa ajawaats naleaing meáwan leawa nendiüm marang najneaj apmamongoch xeyay moncüy, cos andüüb Teat Cristo Jesús. ¹³ Pero nipilan monrang ngo majneaj, y monwaiich apmarangüw más xeyay ngo majneaj, apmewaijchaw, at apmawaiicharanüw.

¹⁴ Nganüy ique Timoteo, tan iriümb indüüb leawa terquiajchay wüx, cos lamejaw aag ayaj naleaing; at ijaw Jane taquiaach

ic. ¹⁵ Cos nde wüx iliün mepateay terquiajchay wüx Nangaj Mipoch Teat Dios. Wüx aag ayaj ijaw nguineay alndom mendüüb Teat Cristo Jesú, y nej apmawün ic wüx meáwan nisoet. ¹⁶ Meáwan Nangaj Mipoch Teat Dios, aag ayaj taw naleaing atnej Teat Dios tandium. Apmambeol wüx apmaquiajchich, apmüüch mayaag aljane cuane teamarang, apmambeol marangüch palan, apmatiib ocueajich cuane najneaj marangüch. ¹⁷ Atquiaj nopnop nendüüb Teat Dios apmajüür palan leawa netam, quiaj apndom marang meáwan najneaj leawa Teat Dios apmüüch nej marang.

4

Iquiajchiw Mipoch Teat Dios

¹ Nganüy Timoteo, sasaj ic wüx minüt Teat Dios y wüx minüt Teat Jesucristo, aag aliüc majaw wüx asoetiw jane almapac y jane landeow. Nej wüx aliüc alinomb apmajlüy natang nenajiüt wüx micabaj nej. ² Nganüy netam mendeac aaga najneaj nanderac leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios. Isajüw wüxan andiumüw manguiayiw, aton masey ngo mandiumüw manguiayiw. Pero naleaing netam meyamb nguineay mesajüw, ipaj ocueajiw, isajüw najneájan wüx iquiajchiw. ³ Cos aliüc miün nüt wüx ngome apmandiumüw manguiayiw maquiaacharanüw wüx leawa naleaing, palúyan apmandiumüw manguiayiw leawa najneaj manguiayiw. At apmayambyambüw jane maquiaach nejiw leawa andiumüw manguiayiw. ⁴ Ngome apmujchiw olajcüw manguiayiw leawa naleaing; ngwüy, apmandiumüw mandüjpiw leawa ngo maleaing. ⁵ Pero ique Timoteo, netam meyamb imelaats wüx leaw irang. Netam meíuc wüx leaw apmemongoch. Tanaámb isajüw nipilan wüx aaga najneaj nanderac nguineay alndom maw nisoet. Irang palan leawa netam marang nop minerang minajiüt Teat Cristo.

⁶ Laliüc mambiyaw xic atnej arangüch wüx nichech; laliüc matüch a nüt nacueat icon. ⁷ Xique lasatsoj xeyay, lanarang najneaj leaw alndom narang. Lanambich xenajiüt, tanaámb teanayac ximeaats wüx

Teat Cristo. ⁸ Apmapac ximeaats xeyay, cos wüx aaga nüt aliüc, sanüünd noic corona cos tarangas najneaj. Aag ayaj apmüüch xic Teat Cristo wüx aliüc majaw wüx asoetaran, cos nej najneaj arang. Ngome xíquian quiaj sanüünd, at aton apmüünd meáwan leaw andiumüw Teat Cristo, leaw teamacül nej wüx aliüc alinomb.

Pablo asaj Timoteo alacas poch

⁹ Irang leaw alndom sitiül mewiün mejaw xic najen. ¹⁰ Teat Demas lamacueat xic, cos nej andium atnej andium meáwan nipilan. Nganüy laámb andüy tiül cambaj Tesalónica. Teat Crescente ngo majlüy, tamb tiül iüt Galacia. Ata teat Tito ngo majlüy, tamb tiül iüt Dalmacia. ¹¹ Áagan teat Lucas alnaquiiüb. Nganüy iyamb teat Marcos mequiiüb miün wüx iliüc, cos nej aton alndom mambeol xic wüx aaga najiüt sarang. ¹² At teat Tíquico aton lanasaj mamb andüy tiül cambaj Efeso. ¹³ Wüx iliüc Timoteo, ijamiün aaga capot tacueatiüs tiül cambaj Troas aniüng teat Carpo. Átan ijamiün xelibros, at xenawiig aton cos xeyay atam xic.

¹⁴ Tamongochiüs xeyay ngo majneaj teowix Alejandro, aaga nerang manchiüc. Teat Dios apmapalüch ombas leawa tarang wüx ximbas. ¹⁵ Ique aton netam mejaw wüx nej, cos nej nómbar ngo mandium leaw aquiajchiiüts.

¹⁶ Wüx ombas mayacüw xic tiül jostis napiüng cuane tarangas, nejinguind ngo mambeol xic, meáwan tacueatiw xic. Malüy Teat Dios ngo mayac nej asoetiw wüx aag ayaj. ¹⁷ Pero naleaing Teat Cristo almaquiiüb xic mambeol xic müüch xic nandeac palan nguineay nej alndom mawün wüx asoet nipilan. Quiaj tanguiayiw meáwan nipilan ngome judío. Tayajcas atnej ajlüy namb teombeay nop león; pero atanquiaj tawas wüx, taton ngo marangüw wüx ximbas nicuajind. ¹⁸ Átan Teat Cristo apmawün xic tiül meáwan ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüy; y sajaw apmaquiiüb xic namb niüng ajlüy nej tiül cielo. Nej najneajay ajlüy meáwan nüt. ¡Amén!

Ndójwüx atepeay

¹⁹ Sandiüm metepeay müm Priscila at teat Aquila, aton meáwan leaw alaniüng teat Onesíforo. ²⁰ Teat Erasto tacúlan tiül cambaj Corinto; pero teat Trófimo tacueatiüs tiül cambaj Mileto, cos niün andeow. ²¹ Irang nguineay alndom mewiün wüx nganaw maquind. Aton atepeayiw ic meáwan minipiñan Teat Cristo monaw ningüy, nop teat Eubulo, alinop teat Pudente, alinop teat Lino, alinop müm Claudia.

²² Miteatiiüts Jesucristo tanaámb maquiiüb ic; at Teat Dios tanaámb müüch icon mimonajneaj nej meawarónan.
¡Amén!

Poch tarang San Pablo müüch Tito TITO

Teat Pablo atepeay teat Tito

¹ Xique Pablo nerangas minajiüt Teat Dios, at miapóstol Teat Jesucristo xic. Xique tijndiüs niün nasajüw mayariw mipoch Teat Cristo leaw lamarriüd nejiw Teat Dios; nüjchiw maxomüw omeajtsüw wüx aaga naleaing nanderac leaw andüpüüts, cos aag ayaj üüch marangüch leaw andiüm Teat Dios. ² Xique sarang meáwan aag ayaj para majawüw wüx aaga leawa teamacüliüts, aag ayaj mapacaats meáwan nüt. Cos aag ayaj nde wüx nganaw majlüy a iüt cam Teat Dios lamapiüng apmüüch; nej ngondom mawaiich. ³ Nganüy cos lamatüch a nüt, Teat Dios aaga newün icoots wüx, lamüüch xic nüüch manguiyan aaga najneaj nanderac wüx Teat Jesucristo. ⁴ Aaga nawiig cam sarang nüüch ic teat Tito, cos sayaag naleaing ique atnej xecual ic, cos ayariür andeac Teat Cristo. Miteatiüts Dios at Teat Jesucristo newün icoots wüx, mambeol ic, müüch ic xeyay monajneaj, at mejiür monapacüy wüx Mipoch Teat Dios.

Leaw tarang teat Tito tiül Creta

⁵ Ique lamejaw neol tacueatiüs ic tiül aaga iüt tiül ndec nenüt Creta, cos tacueatiüs ic mendondoch leaw nganaw mümb majlüy, at meyac montangtang ombas monajiüt tiül monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan noicnoic cambaj, atnej tasajas ic merang. ⁶ Pero naleaing iyac leaw ijaw nerang najneaj, leaw ajiür nop minjtaj nej, at micual nej aton andüpüi Teat Cristo, ngo manderac wüx ombasüw nejiw mapiürang nejiw arangüw leaw andiümüw, ngo majiürüw nepaj nej ocueajiw. ⁷ Jane natang nenajiüt tiül mondüüb Teat Cristo netam marang najneaj, cos minerang minajiüt Teat Dios nej. Ngondom marang andíuman nej, ngome naben ajcüy, ngome nangün, ngome neyambyamb moncüy, ngome newaiich maxomxom tomiün. ⁸ Pero nej

netam majüiquich naleaing apac omeaats majaw jangantanej wüx apeay majaw nej. At netam majiür monajneaj, nop nexom omeaats, nerang najneaj, neech omeaats marang leaw andiüm Teat Dios, nop nerang leaw ayaag tiül omeaats aag ayaj najneaj, ngome leaw andíuman nej.

⁹ Netam nop leaw nendüüb wüx aaga naleaing nanderac leawa taquiaacharan wüx, para alndom mambeol jangantanej maxom omeaats wüx Mipoch Teat Dios, y müüch mapal ombeay Jane nepiüng aag ayaj ngo maleaing.

¹⁰ Cos almajlüy xeyay nipilan ngo mayariw wüx ajpjaj ocueajiw, nelomboochayej wüx andeacüw, monwaiich. Leaw najntsop wüx arangüw atquiaj, ajcüw ayaj judíos monpiüng netam aaga circuncisión. ¹¹ Meáwan ajcüw ayaj netam majpal ombeayiw, cos üjchiw machiweaw omeajtsüw moncül tiül nden niüng ajmeliw. Aquiajchiw leaw ngo maleaing para maxomüw wüx alngün tomiün.

¹² Atnej tanomb tapiüng nop naw tiül nejiw, tandeac wüx ombasüw micual miíüt nej. Tapiüng: “Monaw Creta monwaiich nejiw, napatuw, rombüy, aton neanchiw”, aw. ¹³ Aaga nanderac quiaj naleaing. Pares netam mepaj ocueajiw para marangüw najneaj, majüiquich naleaing ayariw andeac Teat Cristo.

¹⁴ Isajüw nde müjchiw olajcüw manguiayiw mayariw leaw andeacndeacüw nipilan judío, at leawa nipilan apiüngüw netam marangüch, cos ajcüwa nipilan quiaj ngo mandüpüi leaw naleaing.

¹⁵ Ajcüwa monyac omeaats wüx leawa najneaj, meáwan cuajantanej leaw almajlüy, najneaj majawüw. Pero Jane ngo mayariw andeac Teat Dios, Jane monyac omeaats wüx leaw ngo majneaj, nejiw ayajcüw ngo majlüy nicuajind najneaj; cos xeyay ngo majneaj alwüx omeajtsüw nejiw, lango mayajcüw cuane najneaj.

¹⁶ Nejiw apiüngüw andüpüi Teat Dios, pero naleaing ombeayíwan; cos wüx meáwan aaga arangüw quiaj, ajüiquichaw ngome áag teamarangüw. Xowüy micoraje omeajtsüw, ngo marangüw leaw asoiquiw, at ngondom marangüw nicuajind najneaj.

2

Najneaj naquiajchich wüx Mipoch Dios

¹ Nganüy ique teat Tito, netam mequiaach leawa naleaing wüx Mipoch Teat Dios. ² Isajüw montang ombas monxey ich mesapayej wüx, nde mamon-gochiw wüx leaw arangüw, ich marangüw palanüy najneaj. Isajüw mayacuw wüx omeajtsuw mayariw áagan naleaing, majiürüw lasta jangantanej, maiücw wüx cuajantanej netam mamongochiw. ³ At montang ombas montaj aton isajüw marangüw áagan najneaj leaw andiüm Teat Dios. Isajüw nde mandeacndeacuw leaw ngo metam. Nde mangüniw. Nejiw netam majüiquichaw nguineay netam marangüch najneaj, ⁴ cos atquiaj alndom maquiajchiw monguich montaj nguineay netam majneaj ajlüiyiw maquiüpüw minojow nejiw, at majiürüw lasta micualuw nejiw. ⁵ Isajüw mayambuw omeajtsuw wüx leawa netam, nde majüyjüyw. Netam majawuw cuane netam marangüw aniünguw nejiw. At majüiquichaw ajneaj omeajtsuw marangüw leaw apiüng minojow nejiw, ngana manderac ngo majneaj wüx Mipoch Teat Dios cos nejiw ngo marangüw atnej netam.

⁶ At monench aton ipaj ocueajiw marangüw leaw netam marangüw. ⁷ Ique teat Tito, ijüiquich majawuw nguineay irang najneaj wüx meáwan cuajantanej. At wüx iquiaach, iquiaach najneaj, nde mertsoj. ⁸ Indeac leaw netam, quiaj nejinguind ngondom maxom alngün ngo majneaj wüx iquiaach. Atquiaj apmaxinguiaw ajcüwa moncüy majaw icoots, cos ngome apmaxomuw mandeacuw ngo majneaj wüx ombasaats.

⁹ Ipaj ocueajiw ajcüwa naisonuw monrang najiüt, marangüw leaw andiüm neneay nejiw. Ich marangüw najneaj, nde mangochiw ombeay. ¹⁰ Isajüw nde menejtiw; netam marangüw najneaj wüx cuajantanej, cos atquiaj apmandeacuw meáwan nipilan xeyay najneaj wüx aaga najneaj nanderac wüx Teat Dios, áag newün icoots wüx.

¹¹ Nganüy Teat Dios lamajüiquich mimonajneaj nej, cos andiüm mawün wüx asoet meáwan nipilan. ¹² Aag ayaj üuch

icoots majawaats netam macueatiiüts nómbar leawa Teat Dios ngo mandiüm, meáwan ngo majneaj leaw andiüm nipilan wüx aaga iüt cam. Netam mayacaats omeajtsaats marangaats najneaj, nde mamon-gochiüts wüx leaw arangaats; netam majlüyiiüts atnej andiüm Teat Dios. ¹³ At üuch icoots majawaats nguineay mapac omeajtsaats macülliüts aaga najneaj tea-mandiümaats majawaats. Xeyay najneaj apmajlüw wüx apmandilil Teat Cristo Jesús, cos nej Midiosaats newün icoots wüx. ¹⁴ Nej teyacüy nejáyan quiaj teowixaw monajiüt mandeow ingow andeowaats icootsa, mawün icoots tiül meáwan ngo majneaj. Nej andiüm mambeol icoots majlüyiiüts noic najneaj cambaj ocueaj nej, mandiümaats marangaats áagan najneaj.

¹⁵ Meáwan aag ayaj indeac, iquiajchiw wüx, ipaj ocueajiw atnej arang nop nena-jiüt. Nde merang leaw ajüic ngo majneaj, ngana mapiünguw ngo mertam tiül mina-jiüt Teat Dios.

3

Leaw netam marangüw mondüüb Teat Jesúis

¹ Iich leaam omeajtsuw netam marangüw leaw apiünguw montangtang monajiüt, at chingüy monajiüt tiül cambaj, mandiümuw mambeoluw wüx cuajantanej najneaj najiüt leawa netam. ² Isajüw nde mandeacuw ngo majneaj wüx ombas aljane, nde mayambyambuw moncüy, netam maiündüw wüx cuajantanej, majüiquichaw ajiürüw monajneaj wüx andeacuw maquiüpüw meáwan nipilan.

³ Cos icootsa nomb aton tajlüyiiüts atnej nop nexiüt ngo manguiay nanderac, ngo marangaats leaw andiüm Teat Dios. Ndrotoots tandüjpiiüts leaw ngo majneaj, tarangaats leaw andiümaats. Ngo majneaj majawaats alinop nejiür cuajantanej. At tajcüyaran majarawaats, tajcüyiiüts majawaats nop alinop. ⁴ Pero naleaing wüx Teat Dios, aaga newün icoots wüx, tajüiquich andiüm icoots at tüüch meáwan nipilan mimonajneaj nej, ⁵ cos tawün icoots wüx asoetiiüts. Naleaing aag ayaj ngome ajcan arangaats najneaj, aag

ayaj tarang cos xeyay ajiür icoots lasta, tawün icoots wüx asoetiiüts, majlüyiiüts nerixixay. Nganüy ajlüyiiüts atnej jayats wijquiamoots, awiquiach icoots Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ⁶ Pares ngo macueat müüch icoots Nangaj Miespíritu nej, cos ambeol icoots Teat Jesucristo, aaga newün icoots wüx. ⁷ Cos nej lamarang aaga xeyay najneaj quiaj wüx ombasaats, nganüy ajlüyiiüts atnej nómbar ngo marangaats ngo majneaj. Pares nganüy tenguijal macülliüts leaw Teat Dios apmüüch icoots, aag ayaj mapacaats meáwan nüt tiül cielo.

⁸ Meáwan aag ayaj naleaing, sandiüm mepac wüx mequiajchiw wüx, cos atquiaj alndom meáwan monyar andeac Teat Dios mayacüw wüx omeajtsüw marangüw najneaj. Cos aag ayaj najneaj, y apmambeol meáwan nipilan. ⁹ Naleaing nde mejmel tiül cuajantanej mondeac leaw ngo metam. Nde meyambyamb mendeac wüx leawa tarangüw mixejchiün nde tanomb, nde mejmel tiül moncüy. At nde mendeacndeac mejcüy anaag aljane wüx aaga poch tüünd Moisés, cos aag ayaj ngo mambeol wüx nicuajind, ngo majiür ümb.

¹⁰ Sitiül aljane ayac naél tiül monyar andeac Teat Cristo, netam mepaj ocueaj nomb ijmbüw. Pero naleaing sitiül ngo mayar indeac, icueatiün, nde mequiüjpan.

¹¹ Cos quiaj lamejaw aaga nipilan quiaj lamitsoj nej omal, lamanot nej marang ngo majneaj, nejáyan quiaj ayacüy tiül naél.

Teat Pablo asaj teat Tito alacas poch

¹² Wüx sanüüch mamb niüng ijlüy teat Artemas tengwüy teat Tíquico, iyamb nguineay alndom meamb mejaw xic tiül cambaj Nicópolis, cos lanapiüng quiaj sana-mongoch nüt wüx apmaquind. ¹³ Iyamb aton nguineay membeol teat Zenas, aaga nendüy wüx nguineay amb apiüng aaga ley. At teat Apolos aton imbeol, meajchiw meáwan leawa netam nejiw tiül tiiüd.

¹⁴ Cos atquiaj meáwan monyar andeac Teat Cristo alndom mequiaachayej wüx marangüw cuajantanej najneaj, mambeolüw jangantanej leaw ngo majiür. Atquiaj apmajüiquichaw arangüw najneaj.

Andondoch atepeay

¹⁵ Meáwan leawa almajlüyiw ningüy naquiüjpüw atepeayiw ic. Aton sandiüm metepeayiw tam ninguiaj alacas leaw almajlüyiiüts nójiquian wüx minüt Teat Cristo. Teat Dios mambeol icon tamtámban. Amén.

Poch leawa tarang San Pablo müüch Filemón FILEMN

Pablo y Timoteo atepeayiw Filemón

¹ Xique Pablo, nayacüchiüs tiül manchiüç ajcan sarang minajiüt Teat Jesucristo. Xique sarang aaga poch wüx nawiig cam naquiiüb teat Timoteo, natepeayiün ic teat Filemón, cos noic nej najiüt arangaats. ² At satepeayiün meáwan monyar andeac Teat Cristo leaw mbichmeaw canchiüjow iniüng. Átan satepeayiün müm Apia. At teat Arquipo, áag nerang najneaj soldado wüx minajiüt Teat Jesucristo maquiüjpaats. ³ Tambtámban ijlüyiün, nejnejajíunan, at sandiüm mejiüran monapacüy ocueaj Miteatiiüts Dios y Miteatiiüts Jesucristo.

Filemón andüüib Teat Cristo

⁴ Xique wüx sataag orar süüch gracias Teat Dios wüx ique teat Filemón, ngondrom ximeaats ic. ⁵ Cos lananguiay anderac wüx ique nguineay ajüic iyar andeac Teat Jesús, nguineay indiüm meáwan mondüüb Teat Jesús. ⁶ Satün ocueaj Teat Dios mambeol meáwan leaw lamembeoluw mayariw andeac Teat Dios, majawüw meáwan aaga najneajay leaw Teat Dios üüch icoots wüx Teat Cristo Jesús. ⁷ Teat, xeyay ajneaj nayaag, üüch mapac ximeaats wüx sanguay nguineay indiümüw, at lameaach mapac omeajtsuw meáwan mondüüb Teat Cristo.

Pablo atün majneaj majaraw a Onésimo

⁸ Masey nop apóstol ocueaj Teat Cristo xic, pares alndom nasaj ic nguineay netam merang, ⁹ pero nganüy sandiüm natün icueaj wüx mimonajneaj Teat Dios. Xique Pablo nop xic natang ombas, nganüy sal tiül manchiüç cos sarang minajiüt Teat Jesucristo. ¹⁰ Sandiüm natün icueaj majneaj mejaw teat Onésimo, cos nej ajlüy atnej najiür xecual ningüy tiül manchiüç, cos xique tasajas nej wüx Teat Cristo.

¹¹ Naleaing nej ninguinüt ngo metam ic; pero nganüy nej xeyay netam icor cos alndom mambeol ic, at alndom mambeol xic

aton. ¹² Nganüy sanüüch mamb majaw ic alinomb. Ich mapac imeaats, ingoch atnej mengoch xic. ¹³ Masey tandiümas macül ningüy naquiiüb mambeol xic ingow imbeol xic wúxan sajlüy tiül aaga manchiüç cam, niüng sandeac wüx aaga najneaj nanaderac wüx Teat Cristo. ¹⁴ Pero ngo nandiüm narang nicuajind xiquiáyan quiaj; netam natün icueaj mesaj xic. Cos xique ngo nandiüm meaach Onésimo macül ningüy ajcan sasaj ic; xique sandiüm merang con imeaats, ngome cos netam merang. ¹⁵ Cos, ¿jonde ngwüy naleaingue? teat Onésimo taw niüng ijlüy acásan nüt, nganüy alndom mandilil niüng ijlüy macül quiaj nómban. ¹⁶ Nganüy langó majlüy atnej nop najon nerang najiüt, nej nganüy ajntsop wüx atam, ngo matow nej ambeat nop najon nerang najiüt, cos nej ajlüy atnej nop micoj michiig wüx Teat Cristo. Sitiül xique sandiüm nej, ique alwüx netam mendiüm cos apmambeol ic wüx minajiüt, at aton cos ajlüyiiüts noic nej wüx minajiüt Teat Dios.

¹⁷ Pares sapiüng sitiül iyaag ajlüyiür amigos, sandiüm mengoch nej atnej mengoch xic. ¹⁸ Sitiül aleaic lamarang wüx imbas, tengwüy aleaic ajüch ic, iyac atnej xique alnajüch ic. ¹⁹ Xique sarang aag agüy naag xiwix napiüng xic sanangüy meáwan. Pero sapiüng ngo metam nüüch leaam imeaats nguineay tambeolas ic, pares ijüch xic aton. ²⁰ Nganüy xechiig, sandiüm meaach mapac ximeaats merang leaw sasaj ic quiaj, cos andüjpiiüts Teat Cristo.

²¹ Xique sayaag apmerang leawa sapiüng, pares tarangas aaga nawiig cam nüüch ic, cos sajaw apmeyac wüx alquiriwi leawa satün. ²² Satün icueaj aton teat, meyamb niüng sanaxood, cos sapiüng Teat Dios apmüüch icon leaw itüniün ocueaj, apmambeol xic namb najaw icon.

Andondoch atepeay

²³ Nganüy atepeay ic teat Epafras, áag saquiiüb ningüy tiül manchiüç, cos arang minajiüt Teat Cristo Jesús aton. ²⁴ Átan atepeayiw ic teat Marcos, teat Aristarco, teat Demas, at teat Lucas. Nejiw ajlüyiw ningüy aton, ambeoluw xic wüx aaga najiüt sarang.

²⁵ Miteatiiüts Jesucristo mambeol icon,
müüch majlüy tiül imeajtsan mimonajneaj
nej, tambtámban. Amén.

Tarangüch wüx nawiig aaga nanderac cam müjndiw nipilan judío HEBREOS

Teat Dios tandeac wüx Teat Cristo

¹ Teat Dios tanomb tandeac xeyay, tayamb nguineay masaj mondeac andeac nej (profetas) nguineay alndom masajüw mixejchiiüts palpálwüx poch leaw andiüm masaj nejiw. ² Nganüy wüx aaga nüt cam Teat Dios tüüch miün Micual Nej mandeac masaj icoots. Tüüch Micual Nej marang meáwan ocas, nüt, at a iüt cam; ndoj tacueat teowix nej meáwan leaw almajlüy. ³ Micual nej ajlüy najneajay, atanej Teat Dios cos Dios nej aton; cuajantanej alndom marang. Wüx áagan andeac nej teamajiür meáwan leaw tarang, ngo ndrom ombas nicuajind. Wüx landoj mawün meáwan asoetiiüts, quiaj tamb andüy cawüx tiül cielo chetem amb wüx miác Teat Dios.

Micual Teat Dios natang, ángeles chingüiyw

⁴ Micual Teat Dios natang, nganüy meáwan ángeles chingüiyw, ngo matüchiw. Minüt nej micual Teat Dios nembeat xeyay.

⁵ Cos Teat Dios ngo masaj nejinguind ángel: Ique Xecual ic; nganüy lanajüiquich xique miteat, aj. At ngo mandeac wüx nejinguind ángel: Xique sanajlüy miteat nej, nej apmajlüy xecual, aj.

⁶ Pero wüx Teat Dios tüüch miün anopúyan Micual nej ningüy wüx a iüt cam, quiaj tasaj meáwan miángelos nej: Irangan nej casa, aj.

⁷ Teat Dios tandeac wüx miángelos nej wüx tapiüng: Tarangasüw majlüiyw atnej nepepep, aton tarangas majlüiyw atnej oniw biümb, aw.

⁸ Pero wüx Teat Dios tandeac wüx Micual Nej, tapiüng: Ique Dios, apchetemear wüx aaga najneajay chetejeran wüx meáwan nüt; apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy.

Ique najneajay apmejaw wüx cuajantanej wüx apmeyar minajiüt.

⁹ Ique palüy indiüm leawa najneaj, ijcüy mejaw meáwan leawa ngo majneaj; pares Teat Dios, aaga naleaing Midios, lamüüch ic mapac imeaats mejlüy natang, mejntsop wüx iquüüpüw, aw.

¹⁰ Aton Teat Dios tasaj Micual Nej: Teat, ique ombas terang a iüt cam wüx nganaw majlüy nicuajind, Terang nüt, caaw, at ocas naag iwix.

¹¹ Meáwan ajcüw ayaj apndrom ombas, pero ique tan ijlüy ngo ndrom imbas. Ajcüw ayaj apmataxeyiw atnej noic napixeran;

¹² ajcüw ayaj apmembüöl melox ninguiün atnej ngarrats napixeran, apmengowüüch majlüy jayats.

Pero ique tan iriümb meáwan nüt, mineat ngondom mümb, aj.

¹³ Teat Dios ngo masaj nejinguind ángel: Cheter ningüy wüx xeác, leaw sanayac meáwan moncüy majaw ic majmiüçüw tileaj, maj.

¹⁴ Pero meáwan ángeles mimorang minajiüt Teat Dios, tüjndiw miünüw mambeolüw nipilan leaw apmawüw wüx asoetiw nejiw.

2

Aaga leaw tawün icoots wüx, nembeat xeyay

¹ Pares nganüy netam mayacaats wüx omeajtsaats leawa lamanguaiayiiüts, nganandot macueatiiüts mandüjpüüts.

² Cos sitiül aljane ngo marang aaga nembeat poch leaw nomb Teat Dios tüüch mandeacüw miángelos nej, sitiül jane ayaag ngo metam marangüch palan aaga poch quiaj, nej apmüнд mamongochiw xeyay ngo majneaj. ³ ¡Cuantemás icoots nganüy apmamongochiüts xeyay ngo majneaj sitiül ngo mayacaats wüx omeajtsaats aaga najneajay leawa tarang Teat Cristo para mawün icoots wüx meáwan asoetiiüts! Aag ayaj Teat Jesús ombas mandeac nguineay apmarang, condom ajcüwa leawa tanguiayiw andeac nej tajawüw aag ayaj naleaing, ndoj tasajüw icoots. ⁴ Teat Dios aton tajüiquich aag ayaj

naleaing, cos tüüch majoraw cuajantanej; tüüch apóstoles ndom ombasüw marangüw xeyay cuajantanej ateócan. Tambeol nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios cos tüüch ndom marangüw cuajantanej najiüt leaw andiüm nej.

Jesucristo tajlüy atnej nipilan

⁵ Teat Dios ngome apmayac ángeles majlüywüx a iüt cam alinoic nüt wüx amarang aaga jayats iüt leawa teamandea caats wüx. ⁶ Tiül aaga ajlüyay Mipoch Teat Dios aljane tapiüng:

¿Cuane nej nipilan ndom leaam imelaats wüxe?

¿Neol indiüm membeol micual nipilana?

⁷ Ique Teat Dios, acásan nüt teyac nipilan majlüy chingüy, pero teyac ángeles majlüywüx natang.

Condom teaach nipilan majlüy natang wüx a iüt cam, marangüch casa;

teaach majlüy wüx meáwan leaw lam erang;

⁸ lango majlüy nicuajind leaw ngo mayac majlüy teoleaj nej, aw.

Teaach nipilan majlüy wüx meáwan leaw almajlüy, nicuajind ngo majlüy leaw ngondom majlüy wüx. Pero nganaw majawaats nipilan majlüywüx meáwan leaw almajlüy. ⁹ Pero ajawaats Teat Jesús, acas nüt tajlüy chingüy, wüx ángeles tajlüywüx natang. Condom Teat Jesús tajlüy natang, marangüch casa; cos Teat Dios tandium müüch nej mamongoch xeyay ngo majneaj wüx tandemawün wüx asoet meáwan nipilan.

¹⁰ Cos Teat Dios tarang meáwan leaw almajlüy, nganüy netam marangüch meáwan leaw andiüm nej. Nej andiüm xeyay micual nej mambuw tiül cielo, áag tüüch Teat Jesús mamongoch xeyay ngo majneaj. Nej tarang palan leaw andiüm Teat Dios, cos atquiaj alndom mawün nejiw wüx asoetiw.

¹¹ Teat Jesús tapaj nipilan majlüywüx ocueaj nej, aton ajcüw leawa tajpaj majlüywüx nöiquian, cos nop miteatiw; pares Micual Teat Dios ngo maxing masajuw micojow michijquiw nej. ¹² Cos nomb tapiüng: Sanasajuw xecojow xechijquiw Jane ic Teat Dios.

Niüng canchiüjow, quiaj sanataag cantar najneajay wüx ique, aw.

¹³ Aton tapiüng:

Xique sanayac ximeaats wüx nej, aw.

Alinomb tapiüng:

Jogüy xic, salnaquiüjpüw meáwan xe cuelüw leaw Teat Dios lamüüch xic, aw.

¹⁴ Cos nacualaran ajiüruw quiej, ajiüruw cuerpo, Teat Jesús aton tajiür cuerpo, at tajiür quiej cos nipilan newiquiach nej. Nej tandemaw para mandrooch ombas aaga minatangüw nimeech naseoc diablo, cos nej neyac mandeowaran tiül nipilan. ¹⁵ Teat Jesús tandemaw mawün imbol mandeowüw nipilan, cos meáwan nüt nipilan imboloj mandeowüw. ¹⁶ Aag agüy naleaing, cos Teat Cristo ngome tiün mambeol ángeles, tiün mambeol acualaats Abraham. ¹⁷ Pares Teat Jesús tiün majlüy nipilan nej, mayaag atnej ayaag nipilan, cos atquiaj alndom marang najneaj natang miteaats leaw ajiür lasta nipilan wüx arang leaw Teat Dios tüüch nej marang. Teat Jesús nejay tarang nichech, mawün wüx asoetiw nipilan. ¹⁸ Cos nej tamongoch xeyay ngo majneaj, tayacüch wüx naél. Pares nganüy alndom mambeol leaw teayacüch wüx majiür naél.

3

Teat Jesús natang, Moisés chingüy

¹ Xecojow xechijquiw, Teat Dios lamawün isoetiün, lamapaj icon mendüipiün nej; nganüy ich leaam imelajtsan wüx Teat Cristo Jesús, cos Teat Dios tüüch nej miün marang minatang miteaats ocueajiiüts.

² Nej tarang meáwan palan leawa tüüch nej Teat Dios marang, atnej tarang tanomb teat Moisés wüx tarang minajiüt Teat Dios, cos nej aton tarang palan tiül minipilan Teat Dios. ³ Nganüy Teat Jesús xeyay netam marangüch casa, ngo matnej teat Moisés, cos atnej nop nerang iüm más netam ajlüy, ngo matnej aaga iüm leawa tarang. ⁴ Cos meáwan iüm arang nej nipilan, pero leawa nerang meáwan leaw almajlüy, aag ayaj Teat Dios. ⁵ Naleaing teat Moisés tarang najneaj tiül meáwan monrang minajiüt Teat Dios. Meáwan najiüt leaw tarang, aag ayaj apiüng wüx

leaw aliüc miün apmanderac alinoic nüt. ⁶ Pero Teat Cristo ajlüy wüx minipilan Teat Dios atnej nop natang nacualaran ajlüy wüx aniüng nej. Aaga aniüng nej quiaj apiüng wüx icootsa. Netam tanaámb mandüpüüts, aton macülliüts nde apac omeajtsaats leawa Teat Dios lamapiüng aliüc miün apmajlüy.

Wüx axojtüw minipilan Teat Dios

⁷ Pares netam manguiayiiüts leaw apiüng Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos apiüng:

Nganüy sitiül inguiayiün andeac Teat Dios,

⁸ nde merangan adam imeajtsan matnej tarangüw tanomb mixejchiün, cos nejiw ngo mayariw andeac Teat Dios, tüjchiw majcüy wüx aliw tiül wachichiüc.

⁹ Nejiw tüjchiw xic najcüy xeyay, masey tajawüw nguineay tambeolasüw tiül ic miow (40) neat.

¹⁰ Wüx aag ayaj tajcüyiüs najawüw ajcüwa niplen quiaj, tapiüngas: "Mbójan ndroj omeajtsüw xic, ngo mayacüw wüx omeajtsüw marangüw leaw sandiüm", saw.

¹¹ Pares tajcüyiüs xeyay, tapiüngas: "Langome sanüjchiw majmeliw maxojtüw niüng sajlüy", aw Teat Dios.

¹² Ijawan xecojow xechijquiar, nde majlüy nejinguin tiül icona mayac wüx omeaats ngo majneaj, mepiüngan ngo meyariün andeac Teat Dios, mecueatiün aaga Teat Dios almapac. ¹³ Ipajüw nop alinop meáwan nüt wúxan aliün majlüy nganüy nüt cam, ngana madam omeaats aljane tiül icona mapiüng arang najneaj masey arang ngo majneaj. ¹⁴ Apmajlüyiiüts nöiquian maquiüjaats Teat Cristo sitiül tanaámb apmandüpüüts atnej tarangaats wüx tayariüts andeac nej.

¹⁵ Pares apiüng:

Nganüy sitiül inguiayiün andeac Teat Dios, nde madam imeajtsan matnej tarangüw tanomb mixejchiün,

wüx tüjchiw majcüy Teat Dios, aw.

¹⁶ ¿Jane nejiw tanguiayiw andeac Teat Dios quiaj, condom ngo mayariw? ¿Ngome ajcüw ayaj meáwan leaw tawüw tiül Egipto,

tawün nejiw teat Moisésa? ¹⁷ ¿Jane tajcüy majaw nejiw Teat Dios tiül aaga ic miow (40) neat quiaja? ¿Ngome ajcüw ayaja leaw tarangüw ngo majneaja, condom tandemowüw tiül wajchiüca? ¹⁸ ¿Jane nejiw tasaj nejiw Teat Dios niquimas ngondom majmeliw maxojtüw niüng ajlüy neje? ¿Ngome ajcüw ayaja leaw ngo mayariw andeac Teat Diosa? ¹⁹ Quiaj ajawaats nejiw ngondom majmeliw tiül aaga niüng apmaxojtüw, cos ngo mayariw andeac Teat Dios.

4

¹ Ata nganüy Teat Dios apiüng aliün ndom müüch icoots maxojtaats niüng ajlüy nej. Pares netam mejawan wüx leaw irangan, nganandot ngo metüchiün. ² Icoots aton nganüy lamasoiquiiüts aaga najneaj nanderac quiaj atnej tasoiquiv mixejchiiüts, ndoj ngo mambeol nejiw nicuajind wüx tanguiayiw a poch quiaj, cos tanguiayiw, ngo mayariw. ³ Pero icootsa leawa lamayariüts andeac Teat Dios, tajmeliiüts maxojtaats niüng ajlüy Teat Dios. Wüx aag ayaj nej tapiüng: Wüx tajcüyiüs tapiüngas, niquimás lango majmeliw maxojtüw niüng saxood, saw.

Atquiaj tapiüng Teat Dios cos minajiüt nej laümb nde wüx tarang a iüt cam. ⁴ Aton tiül Mipoch Teat Dios andeac wüx nej taxood wüx ayaíw nüt, cos apiüng:

Teat Dios taxood wüx ayaíw (7) nüt, wüx landoj marang meáwan minajiüt nej, aw.

⁵ Alinoic poch tapiüng:

Lango majmeliw niüng saxood, aw.

⁶ Altiül nejiw leaw ombas manguiayiw andeac Teat Dios nganaw majmeliw, cos ngo mandiümüw mandüpüw Teat Dios. Nganüy aliün ndom aljane majmel tiül niüng axood Teat Dios. ⁷ Teat Dios lamayac alinoic nüt, aag ayaj nganüy cam. Cos atquiaj tapiüng Rey David, lamajiür xeyay neat, tapiüng: Sitiül nganüy inguiayiün andeac Teat Dios, nde madam imeajtsan, aw.

⁸ Ndot teat Josué müüch maxojtüw niplan Israel tiül niüng alndom maxojtüw, quiaj Teat Dios ngo metam mapiüng alinomb netam maxojtüw. ⁹ Cos ngo maxojtüw ninguiün nüt, pares Teat Dios nganüy

andiüm müüch maxood minipilan nej atnej nej axood. ¹⁰ Meáwan leaw laxood niüng axood Teat Dios, at aton laxood wüx cuajantanej najiüt arang, atnej Teat Dios taxood wüx landoj marang minajiüt nej. ¹¹ Netam marangaats leaw alndom, maxojoats niüng axood Teat Dios, ngana marangaats atnej tarangüw leaw nomb ngo mayariw andeac Teat Dios, ndoj ngome tajmeliw niüng apmaxojuw.

¹² Mipoch Teat Dios almapac, alndom marang cuajantanej. Aaga Mipoch nej alndom majmel tiül omeaatsaran atnej nots espada nexing necamb necamb; alndom matüch tiül omeaats nipilan müüch mayajcüw nguineay ajlüy tiül omeaatsaran. ¹³ Meáwan leaw Teat Dios tarang, nej teamajaw nguineay ajlüy. Naleaing meáwan leawa almajlüy, ranüy majaw Teat Dios, ngo mexotüy nicuajind. Netam masajaats Teat Dios nguineay tarangaats.

Teat Jesús minatang miteaats

¹⁴ Icoots ajiüraats nop minatang miteaats, aaga laámb tiül cielo. Aag ayaj Teat Jesús micual Teat Dios. Netam mesapayoots nandand wüx andeac nej leawa lamayariiüts. ¹⁵ Cos aaga minatang miteaats ajiüraats quiaj, ajaw nguineay ayajcaats wüx amongochiiüts naél, cos ajaw nguineay ajlüyiiüts. Masey nej aton tamongoch naél atnej amongochiiüts, pero nej ngo marang nicuajind ngo majneaj. ¹⁶ Pares alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios, ngo metam mimbolaats, cos nej apmajür icoots lasta, apmaxomaats mimonajneaj nej; apmambeol icoots wüx amongochiiüts cuajantanej naél.

5

¹ Meáwan natang miteaats narriüjtüch tiül nipilan, tajmel marang minajiüt Teat Dios mambeol nipilan mayac nichech, at mambiy nimal marang nichech mangüyasoeteran. ² Cos meáwan natang miteaats nipilan nejiw, amongochiw naél atnej amongochiiüts. Pares alndom majiürüw lasta Jane ngo majaw cuane arang, at leaw ajaw arang ngo majneaj. ³ Cos nipilánan nejiw, netam mayacüw ichechiw mawün

nej asoetiw, aton netam mayacüw nichech mawün asoet meáwan nipilan.

⁴ Nejinguing ngondom mapiüng amarang natang miteaats, cos áag miün Teat Dios alndom mayac nop natang miteaats atnej tayac Aarón. ⁵ Atquiaj Teat Cristo aton ngome nejáyan quiaj tapiüng amarang natang miteaats, Teat Dios neyac nej, cos tasaj:

Ique Xecual,

nganüy lanüüch ic mejlüy nipilan ic, aj.

⁶ Aton Teat Dios tapiüng:

Ique miteaats ic meáwan nüt, atnej tanomb wüx tarang miteaats Melquisedec, aw.

⁷ Teat Cristo wüx tajlüy ningüy wüx iüt tatün xeyay, tajiünts masaj Teat Dios, aaga alndom mambeol nej ngo mandeow. Teat Dios tanguiay nej andeac cos nej tandiüm marang leaw Teat Dios apiüng.

⁸ Masey Micual Teat Dios nej, pero netam mamongoch naél, cos atquiaj tajaw nguineay ayajcüw nipilan, at nguineay netam marangüch leaw andiüm Teat Dios.

⁹ Cos landoj mamongoch aaga xeyay naél quiaj; quiaj meáwan nüt alndom mawün wüx asoeteran jangantanej nipilan leaw apmayar nej andeac. ¹⁰ Quiaj Teat Dios tayac nej marang minatang miteaats atnej tarang Melquisedec.

Nde ndrom imeajtsan Mipoch Teat Dios

¹¹ Wüx aag ayaj aliün najiür xeyay sandiüm nasaj icon; aag ayaj naél, pero ngondom nasaj icon naijen cos icona nequiy menguiayıün. ¹² Cos lamajiür xeyay nüt mendüjiün Teat Cristo, pares lajneaj merquiajchiün; nganüy icona netam mequiaacharanan wüx leaw ngo maél tiül Mipoch Teat Dios. Ijlüyiün atnej nop lambiniow nine tealeámbanachech, nganaw müet nüeteran. ¹³ Jangantanej leawa tealeámbanachech ajlüy atnej nop nine, cos nganaw majaw nguineay aquiaach aaga poch leaw apiüng cuane najneaj cuane ngo majneaj. ¹⁴ Cos nipilan wüx latang alndom müet cuajantanej nüeteran. Aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw ayacüw wüx omeajtsüw marangüw leaw apiüng Teat Dios, cos atquiaj apmajawüw cuane najneaj cuane ngo majneaj.

6

¹ Pares langó nasaj icon alinomb leaw landoj mesoiquiün wüx Teat Cristo. Nganüy netam matangaats wüx Mipoch Teat Dios; ngo metam mequiaachayoots wüx nguineay netam macueatiiüts marangaats ngo majneaj, nguineay netam mayariiüts andeac Teat Dios. Meáwan aag ayaj lanasaj icon xeyay. ² Lango nasaj icon alinomb netam meyariün yow, tengwüy nguineay netam mayacüch owixeran wüx omalaran. Aton ngo nasaj icon wüx apacaran tiül mondeow, at wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran alinoic nüt. Cos meáwan aag ayaj lanaquiaach icon wüx. ³ Sitiül Teat Dios andiüm, nganüy sanasaj icon nguineay netam matangaats wüx Mipoch Teat Dios.

⁴ Meáwan leawa lamajawüw ranüy leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, lamayariw aag imiün tiül cielo, lamüjndiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, ⁵ sitiül tayajcüw najneaj aaga andeac Teat Dios, at lamyariw nguineay apmarang Teat Dios alinoic nüt; ⁶ sitiül ajcüw ayaj apmacueatiw mandüjpiw Mipoch Teat Dios, lango ndom leaam omeajtsüw mandüjpiw Teat Cristo alinomb, cos aag ayaj atnej ayacüw Teat Cristo wüx cruz alinomb müjchiw mamon-goch monxing. ⁷ Ajcüw ayaj ajlüiyw atnej nacats iüt niüng ajoet najneaj, cos sitiül aag iüt quiaj apmayac najneaj leaw apiürüch tiül, at monpiür alcuane apmax-alingw müetiw, quiaj ajüic Teat Dios tambeol majlüy aag ayaj. ⁸ Pero sitiül noic iüt palüy sats ayac, at cualsoj ajlüy tiül, aaga iüt ngo metam nicuajind, ngo majneaj apmanderac wüx. Ndójwüx apmambeliw leaw altiül.

Leaw teamacülliüts ambeol icoots mandüjpiüts Teat Cristo

⁹ Xecojow xechijquiaj leaw xeyay sandiüm, masey atquiaj sandeacan, sapiügan icona atnej aaga iüt terangüy, tanaámb apmerangan najneaj; aag ayaj ajüic lerowan wüx isoetiün. ¹⁰ Cos Teat Dios najneaj arang, ngo ndrom omeaats nguineay teamerangan, nguineay tanaámb membeolan meáwan mondüüb Teat Cristo. ¹¹ Sandiüman

inopnopon tanaámb mepakan wüx mendüjpiün Teat Cristo, cos wüx irangan aag ayaj, quiaj apmeajndiün leawa temecüliün wüx ümb minütiün ningüy. ¹² Nde meranchiün; irangan atnej arangüw ajcüwa mondüüb Teat Cristo con omeajtsüw, cos taiündüw wüx cuajantanej amongochiw, condom ayariw leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch nejiw.

¹³ Wüx Teat Dios tasaj Abraham cuane apmüüch nej alinoic nüt, quiaj nejáyan quiaj tandeac wüx minútan nej, cos ngo majlüy alinop natang atnej. ¹⁴ Quiaj Teat Dios tasaj Abraham: "Xique sanambeol ic xeyay, sanüüch ic mejiür xeyay icualaats", aw. ¹⁵ Atquiaj Abraham, cos tacül, ngo paxiüm ocueaj, quiaj tüünd leawa lamasoic apmüünd. ¹⁶ Naleaing, tiül nipilan apajüw minüt nop más natang wüx ngo meyarayej andeacüw. Cos wüx andeacüw atquiaj, quiaj ajüic andeacüw naleaing, lango metam mandeacüw wüx más. ¹⁷ Wüx Teat Dios tandium majüiquich naleaing, nej ngondom mangowüüch leawa lamapiüng apmüüch acualaats Abraham, quiaj tandeac wüx minútan nej majüiquich naleaing apmarang leaw lamapiüng. ¹⁸ Cos Teat Dios tapiüng nguineay apmarang, tandeac wüx minüt nej, pares leaw tandeac ngondom mangowüüch, cos Teat Dios ngondom mawaiich. Nganüy icootsa leawa lajwanaats wüx asoetiiüts, Teat Dios teamambeol icoots ngo paxiüm macülliüts aaga leaw nej lamapiüng apmüüch icoots alinoic nüt. ¹⁹ Nganüy aaga teamacülliüts quiaj, aag ayaj üch icoots majlüyiiüts nandand wüx mandüjpiüts Teat Dios, atnej nop müx nandand ajlüy wüx ajiür micang müx masap nej. Wüx aaga leawa teamacülliüts quiaj, alndom majmeliiüts necamb aaga cortina tiül nangaj iüm tiül cielo; ²⁰ niüng tajmel Teat Jesús, ombas nej, marang natang miteaats ocueajiiüts meáwan nüt atnej tarang Melquisedec.

7

Teat Jesús natang miteaats atnej tajlüy Melquisedec

¹ Pues aaga Melquisedec quiaj minatang nenajiüt tiül cambaj Salem, aton miteaats

nej ocueaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Aaga naxey quiaj taw mangoch Abraham wüx tapeay landoj ajntsop wüx montangtang monajiüt tiül montsoj. Quiaj aaga Melquisedec tasaj Abraham najneaj tarang, at tasaj Teat Dios mambeol nej. ² Condom Abraham tüüch Melquisedec igajpowüw (1/10) awün tiül leaw axom tiül montsoj. Pues aaga minüt Melquisedec quiaj apiüng wüx najneaj natang nenajiüt tiül cambaj Salem; at tajíür alinoic minüt nej, aag ayaj natang nenajiüt nendondoch moncüy. ³ Aaga Melquisedec quiaj ngo majiür miteat nej, mimüm nej, mixeech nej; ngo majaraw nguineay tajlüy, nguineay tandeow. Nej tajüic atnej Micual Teat Dios nej, apmarang miteaats meáwan nüt.

⁴ Nganüy ijawan nguineay tarangüch casa aaga Melquisedec quiaj, cos mixejchiüts Abraham tüüch nej igajpowüw naw tiül leaw taxom wüx tamb tiül montsoj. ⁵ Ajawaats meáwan micual Leví leaw monrang miteaats netam mayariw igajpowüw naw tiül leaw axom cambaj, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. Naleaing nejiw alndom mayariw aag ayaj ocueaj cambaj, masey micual nejiw Abraham aton. ⁶ Nganüy Melquisedec masey ngome naw tiül nejiw, nej tayar igajpowüw naw tiül leaw taxom Abraham, at tatün ocueaj Teat Dios mambeol nej, marang wüx leaw apiüng apmarang. ⁷ Wüx aag ayaj ajüic leaw atün mimonajneaj Teat Dios wüx alinop, nej ajlüy natang; pero aaga leaw neyar monajneaj ajlüy chingüy. ⁸ Naleaing nganüy aton miteaats ayariw igajpowüw naw tiül leaw axomüw nipilan, masey nipilan nejiw. Pero ninguiün nüt wüx tandeac wüx Melquisedec, apiüng nej almapac ngo mandeow. ⁹ Ajawaats ajcüwa miteaats micual Leví aton tangüiyi Melquisedec igajpowüw naw tiül leaw taxomüw, cos Abraham mixejchiw nejiw tangüy Melquisedec, masey nejiw nganaw majlüyi. ¹⁰ Cos wüx Melquisedec tamb mangoch Abraham, naleaing nejiw nganaw majlüyi. Masey nganaw majlüyi, tajlüy atnej tangüiyi aton, cos apwijquiamoj tiül acualaats Abraham.

¹¹ Teat Dios tüüch nipilan israel aaga

ajlüyay poch müüch majawüw nguineay miteaats netam marangüw wüx ayacüw ichechiw nejiw. Pero miteaats micual Leví ngondom mawün asoet nipilan, pares netam majlüy alinop miteaats marang atnej tarang Melquisedec leaw ngome naw tiül micual Aarón. ¹² Cos sitiül miteaats mbiüjlat, pues aaga ajlüyay poch tüünd Moisés aton netam mbiüjlam müünd alinop pálwüx miteaats marang minajiüt Teat Dios. ¹³ Aaga landerac wüx quiaj, aag ayaj Teat Cristo. Nej ngome naw tiül micual Leví, nej naw tiül micual Judá. Nejinguind tiül ajcüw ayaj ngondom mayac nichech wüx artül. ¹⁴ Naleaing ajawaats nej Teat Cristo tajlüy naw tiül micual Judá; nganüy Moisés ngo mandeac wüx Judá nicuajind, ngo mapiüng aljane apmaw marang miteaats.

¹⁵ Wüx aag ayaj ranüy majawaats, cos aaga jayats miteaats quiaj, apmajlüy atnej Melquisedec. ¹⁶ Aaga jayats miteaats quiaj tarang miteaats, cos niquimás ngondom ndrom ombas. Nej ngo marang miteaats atnej ajcüwa nipilan leaw tarangüw miteaats cos miteatiw nejiw tarangüw miteaats. ¹⁷ Atquiaj aton Teat Dios apiüng tiül Mipoch Nej:

Ique miteaats ic meáwan nüt,
atnej tarang Melquisedec, aw.

¹⁸ Quiaj ajüic aaga ajlüyay poch tüünd Moisés lango membeat nganüy, cos ngondom mawün asoet nipilan. ¹⁹ Atquiaj tajlüy, cos wüx aaga ajlüyay poch quiaj, nejinguind ngondom maw wüx asoet nej. Nganüy ajlüy alinoic poch jayats, xeyay najneaj; wüx aag ayaj alndom matüchiiüts niüng ajlüy Teat Dios.

²⁰ Wüx aaga jayats poch quiaj, Teat Dios tandeac wüx minütan nej wüx tayac Teat Cristo marang minatang miteaats. ²¹ Cos Teat Dios ngo mandeac wüx minüt nej wüx tayacüchiw ajlüyay miteaats; nganüy wüx Teat Jesús tarang miteaats, quiaj Teat Dios tandeac wüx minüt nej. Aag ayaj apiüng tiül Mipoch Dios:

Teat Dios tandeac wüx minüt nej, pares ngondom mambiüllüüch andeac nej. Nej tasaj Teat Cristo: “Ique apmerang miteaats meáwan nüt,

atnej tarang Melquisedec", aj.

²² Pares nganüy ajiüraats noic poch najneajay, cos Teat Jesús, aaga najlüy wüx a poch quiaj, apmajlüy meáwan nüt. ²³ Tajlüyiw xeyay miteaats; nganüy cos landeowüw, áag ngondom marangüw miteaats meáwan nüt. ²⁴ Nganüy nej Teat Jesús, cos almajlüy meáwan nüt, pares alinop ngondom mayar aaga najiüt ocueaj nej. ²⁵ Aton Teat Jesús alndom mawün wüx asoet meáwan nipilan leaw mondüüb Teat Dios. Cos nej almapac meáwan nüt, pares alndom matün ocueaj Teat Dios mambeol nejiw.

²⁶ Aaga natang miteaats ocueajiiüts quiaj, xeyay ajneaj, nangaj nej, nejinguind ngondom mayac nej asoet, cos ngo majiür nisoet nicuajind, ngo majlüy matnej meáwan nipilan. Aton tayacüch majlüy natang wüx meáwan najlüy tiül cielo. ²⁷ Nej ngo metam ombas mambiy nimal mayac ichech nej majüiquich asoet nej, condom mayac ichech nipilan atnej arangüw ajcüw ajlüyay montangtang miteaats. Cos nejiw rawrráwan tiüt ombas mambiyaw nimal majüiquich maw asoetiw nejiw; condom ambiyaw nimal majüiquich maw asoet nipilan. Nganüy Teat Jesús teyacüy mandeow marang nichech mawün asoet nipilan. Aag ayaj ngocháyan, ngo metam marangüch alinomb. ²⁸ Tiül aaga poch tüünd Moisés apiüng jane apmarang minatang miteaats; cos ajcüw ayaj nipilánan nejiw, ajiürüw nisoet aton. Condom wüx Teat Dios tandeac wüx minüt nej, tayac Micual nej marang minatang miteaats, cos nej apmajlüy palanüy meáwan nüt.

8

Teat Jesús ajlüy wüx noic jayats poch

¹ Nganüy leaw xeyay netam mejawan, aag ayaj wüx aaga minatang miteaats landoj nasaj icon wüx. Cos nej alchetem amb wüx miác Teat Dios tiül cielo niüng ajlüy xeyay najneaj. ² Aaga minatang miteaats quiaj arang minajiüt nej tiül aaga najneajay nangaj iüm tiül cielo. Aaga nangaj iüm quiaj, ngome nipilan nerang, Teat Dios nerang. ³ Pero meáwan minatang miteaats ningüy wüx iüt ajmel mayac nichech, mambiy nimal para maw

nisoet. Nganüy aaga minatang miteaats tiül cielo quiaj, netam majiür cuane mayac aton. ⁴ Nganüy sitiül Teat Cristo majlüy ningüy wüx iüt, niquimas ngondom marang miteaats, cos ajcüwa miteaats najlüyiw ningüy wüx iüt ayacüw ichechiw nejiw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. ⁵ Aaga najiüt leaw arangüw ajcüwa miteaats ningüy wüx iüt cam, aag aya japiüng wüx leawa najlüy tiül cielo. Cos wüx Moisés tasoic nguineay apmarang aaga nine nangaj iüm tiül wajchiüç miotaag nimal, quiaj tasaj nej Teat Dios: "Irang meáwan atnej tükchiüs ic mejaw wüx tiüç", aj. ⁶ Pero minajiüt Teat Cristo tiül cielo najntsop wüx ajneaj, ngo matnej arangüw ajcüwa miteaats ningüy wüx iüt. Nej ajlüy wüx noic poch najntsop wüx ajneaj leawa tüünd Moisés, cos aaga poch leaw xeyay najneaj quiaj, apiüng wüx nguineay Teat Dios ajiür lasta nipilan mawün asoetiw nejiw.

⁷ Sitiül aaga ombas majlüy poch tajlüy najneaj, quiaj lango metam marangüch amb ijquiaw poch. ⁸ Pero Teat Dios tajaw ngome palan arangüw ajcüwa nipilan, cos ngo marangüw atnej apiüng tiül aaga poch quiaj. Quiaj tapiüng Teat Dios:

Aliüc miün nüt sanarang noic jayats poch naquiüjpüw nipilan monaw Israel, at nipilan monaw Judá.

⁹ Aaga jayats poch quiaj, ngo matnej aaga poch tarangas naquiüjpüw mixejchiw nejiw wüx a nüt tawünasüw imiün Egipto; cos nejiw ngo marangüw atnej apiüng tiül a poch tarangas naquiüjpüw; pares ngo nanguiy andeacüw.

¹⁰ Nganüy aaga jayats poch sanarang naquiüjpüw nipilan israel wüx lamatüch aaga nüt aliüc miün, apmajlüy atcüy:

Sanüüch macül xepoch teomalüw nejiw, sanayac wüx omeajtsüw nejiw.

Quiaj xique sanajlüy Midiosüw nejiw, nejiw apmajlüyiw xenipilan.

¹¹ Nejinguind ngome apmetam maquiaach alinop; ngo metam maquiaach micoj nej michiig nej mapiüng: "Netam mendüüb Teat Dios", maw,

cos meáwan nípilan apmajawüw Jane Xic, masey namix masey natang.

¹² Sanajiürüw lasta masey ngo majneaj tarangüw; asoetiw nejiw lango leaam ximeaats wüx alinomb, aw Teat Dios.

¹³ Wüx Teat Dios andeac wüx aaga jayats poch quiaj, quiaj ajüic aaga ombas majlüy lango metam. Pares leaw lango metam apmamong, apndrom.

9

Niüng arangüch casa Teat Dios ningüy wüx iüt, at tiül cielo

¹ Naleaing aaga ajlüyay poch tapiüng nguineay marangüch casa Teat Dios, at tandeac wüx nop nangaj iüm ningüy wüx iüt. ² Cos aaga nine nangaj iüm taag quiaj, nasoic tabernáculo, tajíür ijquiaw teomeaats. Aaga ombas teomeaats quiaj minüt nej Nangaj. Altiül noic nadam candiler, at nop mes alwüx pan leawa tajmel marangüch casa Teat Dios. ³ Aaga nine nangaj iüm quiaj ajiür cortin pinawan; necamb aaga cortin quiaj ajiür alinoic teomeaats; aag ayaj minüt nej Xeyay Nangaj. ⁴ Tiül aaga Xeyay Nangaj teomeaats quiaj, alquiaj noic artül narangüch oro ambeliw wüx pom. Aton tajlüy quiaj nop mbaw, ombas nej oro. Aaga mbaw quiaj minüt nej Mimbaow Jayats Poch, cos tiül aaga mbaw quiaj ajlüy nop nine xar palüy oro, iquial aaga atnej pan nenüt maná leaw tajmiüc imiün tiül cielo. Aton altiül a mbaw quiaj aaga nangoraad tsatsat, aag ayaj angot Aarón. Átan altiül ajcüwa piedra alwüx gajpowüw poch tarang Teat Dios. ⁵ Wüx opech aaga mbaw quiaj alembemoj ijpüw querubines, ajlüyiw atnej ángeles, cos aag ayaj ajüiquichaw Teat Dios ajlüy quiaj. Ajcüw ayaj andeniw naag miolümbi nejiw aaga mbaw quiaj. Aag ayaj nganüy lango matüch nasaj icon wüx palan.

⁶ Wüx landoj lajlüy quiaj meáwan tiül aaga nangaj iüm quiaj, quiaj ajcüwa miteaats ajmeliw rawrráwan tiüt tiül aaga mbas teomeaats iüm taag marangüw minajiütüw nejiw marangüw casa Teat Dios. ⁷ Pero tiül aaga amb ijquiaw teomeaats iüm taag, néjan minatang

miteaats alndom majmel nomb oleaj tiül nomb neat. Naleaing nej ngondom majmel sitiül ngo majoy miquiej nimal maripip quiaj, cos ombas netam mayac ichech nej, ndoj alndom mayac ichech nípilan majüiquich asoetiw masey ngo mayajcüw arangüw. ⁸ Wüx aag ayaj Dios Nangaj Espíritu üüch icoots majawaats nganaw lejquiam majmeleran tiül aaga Xeyay Nangaj tiül iüm taag, wüxan ajcüw miteaats arangüw minajiütüw nejiw tiül aaga ombas palaw teomeaats nangaj iüm quiaj. ⁹ Aaga nangaj iüm ningüy wüx iüt cam apiüng wüx nguineay ajlüy tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios. Cos aaga leaw tearangüch tiül aaga nangaj iüm quiaj, wüx ayacüw nichech, ambiyaw nimal majüiquich asoetiw nejiw, aag ayaj ngondom müüch nejiw mayajcüw laaw asoetiw nejiw. ¹⁰ Cos aaga ajlüyay tarangüw quiaj wüx nüeteran, wüx nanganeowaran, wüx cuajantanej najantsüch; ajcüw ayaj najneaj, ocueaj ombasarán. Cos meáwan aag ayaj tetam, tiün ndom wüx Teat Dios tüüch miün Teat Cristo, quiaj mbiüjlat aag ayaj, lango metam.

¹¹ Pero wüx Teat Cristo tamb marang minatang miteaats tiül cielo, nej tüüch icoots noic tabernáculo leaw xeyay najneaj. Aag ayaj ngome arangüch naag owix nípilan, at ngome ocueaj iüt cam. ¹² Cos wüx Teat Cristo tajmel quiaj tiül aaga Xeyay Nangaj tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios, nej ngo majoy miquiej teants, tengwüy miquiej wacüx; nejay tamb mayac miquiej nej marang nichech. Atquiaj lamawün asoetiiüts nómbar. ¹³ Cos nomb Jane ngo marang leaw ajlüyay netam marang, netam majwich wüx ombasüw miquiej toro, tengwüy miquiej teants, tengwüy mingweat vaquilla; cos atquiaj alndom majlüyiw najneaj alinomb teombas Teat Dios. ¹⁴ Sitiül aaga leaw arangüw quiaj tüüch nejiw majlüyiw najneaj, jcuantemas nganüy miquiej Teat Cristo nómbar apmüüch icoots majlüyiüts najneaj! Cos Teat Cristo masey ngo majiür nisoet nicuajind, nejay teyacüy marang nichech müüch Teat Dios. Tarang aag ayaj cos Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leaw almajlüy meáwan nüt tambeol nej. Nganüy lango metam

marangaats aaga ajluyay quiaj; alndom marangaats leaw Teat Dios andium cos nej almapac.

15 Teat Cristo ajluy wüx noic jayats poch. Nganüy meáwan nipilan leawa Teat Dios lamarriiid apmüjndiw leawa nej lamapiüng apmüüch majiürüw meáwan nüt. Cos Teat Cristo tandeow mawün nej asoetiw, masey áag leawa tarangüw wüx aliün majlüyw tiül aaga poch ombas majlüy. **16** Wüx ajluy noic poch apiüng wüx nguineay apmbajcam cuajantanej leaw aneay aljane, quiaj ombas netam majoraw sitiül naleaing landeow leaw neyac aaga poch quiaj, **17** Cos aaga poch quiaj ngo membeat sitiül nerang nej aliün mapac; nganüy sitiül landeow, quiaj nembeat. **18** Atquiaj sitiül ngo majlüy miquiej nop nimal marang nichech, aaga ombas poch ngo membeat aton. **19** Cos Moisés wüx landoj masaj nipilan meáwan poch leawa tüch nej Teat Dios, quiaj tayar miquiej nine toro, at miquiej teants, mayac tiül yow; condom tayar nacants milan sap, at mipüüig xiül nasoic hisopo masoc tiül a quiej, cas tawiichwiich wüx nawiig; at tawiichwiich wüx ombasuw meáwan nipilan. **20** Wúxan tenguijal marang aag ayaj Moisés tapiüng: “Aaga quiej cam üuch membeat aaga poch tayac Teat Dios, leaw netam merangan”, aw. **21** Ngome áagan ayaj, at aton tawiichwiich quiej wüx aaga nangaj iüm taag, y wüx meáwan cuajantanej leawa netam nejiw wüx arangüw casa Teat Dios. **22** Lami cuajantanej netam mawiichwiich wüx quiej para matajcüch majneaj atnej apiüng tiül aaga poch tüund Moisés. Átan sitiül nimal ngo mambiyaran maw miquiej nej, nejinguind ngondom maw wüx asoet.

Teat Cristo wüx tandeow tawiün asoeteran nómban

23 Quiaj ajüic netam majwich quiej wüx cuajantanej najlüy tiül aaga nangaj iüm taag, para matajcüch majneaj atnej apiüng tiül aaga poch tayac Moisés; cos aag ayaj apiüng wüx leaw almajlüy tiül cielo. Nganüy aaga najlüy tiül cielo netam mayacüch noic nichech alwüx ajneaj, alwüx atam, ngome atnej najlüy ningüy

wüx iüt. **24** Cos Teat Cristo ngo majmel tiül aaga Xeyay Nangaj omeaats iüm tiül nangaj iüm leaw almajlüy ningüy wüx iüt; naleaing, tajmel tiül aaga Xeyay Nangaj leawa najlüy tiül cielo. Cos aaga nangaj iüm leawa najlüy ningüy wüx iüt, aag ayaj apiüng wüx nguineay ajluy tiül cielo. Pares Teat Cristo tajmel quiaj tiül cielo niüng ajluy Teat Dios matün ocueajiiüts. **25** Nej ngo metam meyacüy marang nichech neatneáatan atnej arang minatang miteaats wüx ajmel tiül aaga Xeyay Nangaj majoy mamb miquiej nimal, ngome miquiej nej. **26** Cos sitiül Teat Cristo netam mayac nichech mangüy asoetiiüts neatneáatan atnej tetam marangüw minatang miteaats, quiaj apmetam mandeow neatneáatan aton, nde wüx tajlüy aaga iüt cam. Nganüy nde wüx tapeay ningüy wüx iüt cam, quiaj nomb teyacüy mandeow mawün asoeteran. **27** Meáwan nipilan nomb netam mandeow, condom Teat Dios apmajaw wüx asoetiw nejiw. **28** Atquiaj Teat Cristo aton teyacüy nomb mandeow mawün asoet xeyay nipilan. Nganüy wüx aliüc amb ijmbuw langome apmawün asoet nipilan; nej aliüc mawün wüx nipilan leaw teamacül nej.

10

1 Aaga poch tüund Moisés ajüiquich wüx leawa najneajay apmajlüy alinoic nüt, ngo mapiüng ranüy nguineay apmajlüy. Pares wüx aaga poch tüund Moisés, nejinguind ngondom majwan asoet nej nómban masey mayac nichech, cos neatneáatan netam mayacüch nichech. **2** Sitiül aljane mayac ichech nej maw asoet nej nómban, quiaj ngome apmayaag ajiür nisoet. Nganüy cos asoet nej ngondom maw nómban, pares ngondom macueat mayac nichech.

3 Pero aaga nichech ajmel neatneáatan quiaj, alndom müüch leaam omeajtsuw wüx asoetiw nejiw, áagan alndom marang.

4 Cos miquiej toro, tengwüy miquiej teants niquimás ngondom mawün asoeteran nómban.

5 Por aag ayaj wüx tapeay Teat Cristo ningüy wüx iüt, nej tasaj Teat Dios, tapiüng:

Ngo mendiüm majmel wüx artül nimal nambiyeran, tengwüy cuajantanej nichech,

cos ique teaach xic najlüy nipilan para ndom nandeow narang nichech.

6 Ngo mind mejaw aaga nichech wüx nimal mandaab wüx artül; at ngo mind mejaw cuajantanej nichech leaw nayacüch maw nisoet.

7 Quiaj tapiüngas: "Jogüy xic Teat, lasapeay ningüy narang leawa ique indiüm, atnej larangüch tiül nawiig niüng apiüng wüx xiique", aw.

8 Wüx aaga landoj mapiüng quiaj, ajawaats Teat Cristo tasaj Teat Dios: "Ique ngo mendiüm, ngome tajneaj mejaw majmel wüx artül nimal nambiyeran marang nichech. At ngome tendiüm mejaw cuajantanej nichech leaw andaab wüx artül; at ngome tendiüm mejaw cuajantanej alinoic nichech ocueaj nisoet", aw. Atquiaj tapiüng Teat Dios, masey meáwan nipilan tayacüw ichechiw nejiw atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés. **9** Condom Teat Cristo tapiüng alinomb: "Jogüy xic Teat, lasapeay ningüy narang leawa ique indiüm", aw. Aag ayaj ajüic Teat Dios lamawün ajcüwa nichech leaw Moisés tayac, condom nejay Teat Cristo teyacüy marang nichech wüx tandeow. **10** Teat Cristo tarang leaw apiüng Teat Dios, pares nganüy laaw asoetiiüts nómban, cos nej tandeow marang nichech nómban mangüy asoetiiüts.

11 Naleaing ajcüwa miteaats tiül nipilan israel arangüw minajiütüw nejiw rawrráwan, mbójan ayacüw nichech; pero aag ayaj ngondom mawün nisoet nómban.

12 Nganüy Teat Cristo áagan nomb teyacüy mandeow marang nichech mawün asoet nipilan. Condom quiaj tamb andüy tiül cielo chetem amb wüx miác Teat Dios.

13 Teamacül wüx Teat Dios apmayac tiüt teoleaj nej meáwan leaw ngo mandiümüw nej. **14** Cos Teat Cristo áagan nomb teyacüy mandeow marang nichech. Naleaing nej nómban tawün nisoet ocueaj meáwan nipilan leawa larriütüch majlüyiw najneaj, nangaj. **15** At aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios aton ajüiquich aag ayaj naleaing wüx tapiüng:

16 Aag agüy jayats poch sanarang naquiüpüw wüx aaga nüt aliüc miün, atcüy apmajlüy:

Sanüüch macül xepoch tiül omalüw, at wüx omeajtsüw nejiw.

Sanüßchiw majawüw nguineay sandiüm marangüw, aw.

17 Aton apiüng:

Niquimás ngome apleaam ximeaats wüx asoetiw nejiw, leaw ngo majneaj arangüw.

18 Pues wüx laaw asoeteran, quiaj lango metam majmel nichech alinomb maw nisoet.

Netam mayambaats Teat Dios

19 Pares xecojow xechijquiaw, ngo metam mimbolaats cos alndom majmeliiüts tiül aaga Xeyay Nangaj niüng ajlüy Teat Dios, cos Teat Cristo tandeow, taw miquiej nej mangüy asoetiiüts. **20** Nej tarang aaga jayats tiiüd leaw among necamb aaga cortin wüx teyacüy nejáyan quiaj mandeow mangüy asoetiiüts. Cos nej tarang atquiaj, nganüy alndom mapacaats meáwan nüt. **21** Nganüy ajiüraats Teat Cristo, nej minatang miteaats ocueaj meáwan minipilan Teat Dios. **22** Pares alndom matüchiiüts Teat Dios con omeajtsaats cos ajawaats leawa teamandüpüüts. At ajawaats miquiej Teat Cristo lamawün asoetiiüts; quiaj ngo mayajcaats ajiüraats nisoet, cos aag ayaj atnej Teat Dios taxejm-beach icoots naag nerexix yow. **23** Nganüy netam tanaámb macülliüts aaga xeyay najneaj leaw apmüjdiiüts alinoic nüt; ngondom machiweaats omeajtsaats, cos Teat Dios apmüüch icoots leawa lamapiüng apmüüch, nej ngo mawaiich. **24** Pares netam mayambaats nguineay alndom mejiürayoots lasta nop alinop, nguineay alndom membeolayoots marangaats más najneaj. **25** Tanaámb netam canchiümoots nöiquian mequiaachayoots wüx Mipoch Teat Dios; ngondom mecueatayoots matnej arangüw altiüil. Tanaámb netam membeolayoots, pero nganüy más netam cos ajawaats laliüc matüch aaga nüt wüx aliüc Teat Cristo.

26 Nganüy sitiül aljane alwüx omeaats mandiüm marang ngo majneaj, masey

nej lamajaw naleaing leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios, quiaj lango majlüt nicuajind nichech para ndom mawün asoet nej. ²⁷ Xeyay apmbayamoj majawüw aaga xeyay ngo majneaj leaw apmajlüt alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ndoj apmandrooch ombas tiül biümb meáwan leaw ngo mayar nej andeac. ²⁸ Cos nomb sitiül aljane ngo marang atnej apiüng tiül aaga poch tüünd Moisés, at sitiül ajlüy ijpüw arojpüw monjaw leaw arang, aaga nipilan quiaj netam mandeow, niquimás ngondom maw wüx. ²⁹ ¡Sitiül aag ayaj tetam mandeow, cuantemas ngo majneaj apmajlüt wüx aljane leaw apiüng ngo metam nej Micual Teat Dios; at leaw tayac atnej ngo membeat miquiej nej; at leaw ngo marang casa Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aaga nembeol icoots! Pues miquiej Teat Cristo awün asoet meáwan nipilan leaw ayariw aaga jayats poch leaw üch nejiw marangüw najneaj. ³⁰ Cos ajawaats Teat Dios tapiüng: "Xique sanapalüch ombas mangüiy leawa tarangüw", aw. Alinoic tapiüng: "Teat Naxey apmajaw wüx asoetiw minipilan nej", aw. ³¹ ¡Xeyay xeyay ngo majneaj apmamongoch nop nerang ngo majneaj wüx apmajmiüç teowix Teat Dios almapac!

³² Pero ich leaam imeajtsan wüx teyariün aaga poch ocueaj Teat Cristo, quiaj temongochiün xeyay ngo majneaj. Masey tajcüy majaw icon nipilan, naleaing icona teiücan wüx. ³³ Naleaing nguiaj titsojow icon, tandeacüw ngo majneaj wüx imbasan niüng ajlüy nipilan. Nguiaj tequiüpán tiül ajcüw leawa tamongochiw ngo majneaj. ³⁴ Tejiüran lasta leawa tajmeliw tiül manchiüç. At wüx tajnot icueajiün leaw ijiüran ngo mamix imeajtsan, cos tejawan apmeajndiün tiül cielo leaw alwüx ajneaj, leaw nejinguiind ngondom manood, cos aag ayaj apmeijiüran meáwan nüt. ³⁵ Nde paxiüm icueajiün; ich leaam imeajtsan aaga najneajay leaw apmeajndiün tiül cielo. ³⁶ Pares icona netam meiündan wüx leaw apmemongochiün wüx irangan leaw andiüm Teat Dios; quiaj apmeajndiün leaw lamapiüng Teat Dios apmüüch. ³⁷ Tiül Mipoch Teat Dios apiüng:

Najénan aliüc leawa lamapiüng aliüc, ngome apmeiquiy.

³⁸ Nganüy leaw lamayar sandeac, tanaámb netam mandüüb xic meáwan nüt. Pero sitiül aljane achiw omeaats, ngo mandüüb xic, aag ayaj ngo mapac ximeaats najaw, aw.

³⁹ Pero icootsa ngo majlüyiiüts matnej ajcüw lapaxiow ocueajiw, lamacueatiw nómban, ndoj apndrom ombasüw tiül aaga xeyay ngo majneaj. Naleaing ajlüyiiüts tiül ajcüw leaw tanaámb teamayariw Mipoch Teat Dios, ndoj laawüw wüx, lango mambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj.

11

Ajawaats naleaing leawa teamandüjpiüts

¹ Wüx lamayariiüts andeac Teat Dios, quiaj ajawaats apmajüraats leawa teamacüliiüts, masey nganaw maxomaats majawaats aag ayaj. ² At wüx nipilan nde tanomb tayariw andeac Teat Dios, quiaj Teat Dios najneaj majaw nejiw.

³ Nganüy cos lamayariiüts andeac Teat Dios, quiaj ajawaats nej tarang iüt, tarang nüt, tarang caaw, tarang ocas; cos wüx nej tandeac quiaj tajlüy meáwan leaw almajlüt. Pares meáwan leaw axomaats majawaats nganüy, aag ayaj Teat Dios tarang naag leawa ngomeaag ajaraw.

⁴ Abel tayar andeac Teat Dios, tayac noic nichech leawa Teat Dios tandiüm, ngo matnej leawa tayac micoj nej Caín; aag ayaj Teat Dios ngo mandiüm. Quiaj Teat Dios tajüiquich najneaj arang Abel wüx tayar ichech nej. Nganüy masey nej landeow, tanaámb anderac wüx nguineay nej tayar andeac Teat Dios.

⁵ At Enoc, cos tayar andeac Teat Dios, aleáingan tamb andüy tiül cielo, ngo mandeow. Masey nipilan tamb mayambüw nej, ngo maxomüw, cos Teat Dios lamaquiiüb nej mamb andüy tiül cielo. Wüx nganaw maquiüraab andüy tiül cielo, tajüic nej naleaing tarang palan leawa andiüm Teat Dios. ⁶ Nejinguiind ngondom marang palan leaw andiüm Teat Dios sitiül ngo mayar andeac nej. Cos leawa nendium matüch niüng ajlüy Teat Dios, netam mayaag tiül omeaats, majaw

Teat Dios almajlüy. Jangantanej leaw apmayamb nej, Teat Dios apmüüch majaw jane nej.

⁷ Aaga Noé nde tanomb tayar andeac Teat Dios, tarang nop nadam müx mawün nejiw wüx, ngo mandeowüw tiül yow mintaj nej, at meáwan micual nej. Atquiaj tarang cos Teat Dios ombas lamasaj nej apmajlüy leaw nganaw majaraw. Quiaj Noé tayar andeac Teat Dios, tarang atnej lamasoic. Wüx nej tarang aag ayaj, quiaj tajüiquich meáwan aldemas nipilan wüx iüt ngo mayariw andeac Teat Dios. Noé tayar andeac Teat Dios, quiaj taw wüx cos Teat Dios tajaw najneaj arang.

⁸ Teat Abraham aton, wüx tapaj nej Teat Dios, tayar leawa tasoic; taw tiül miifüt nej, tamb andüy tiül alinoic iüt niüng lamapiüng Teat Dios apmüüch nej. Tamb andüy alinoic iüt masey ngo majaw nguiane andüy apmamb. ⁹ Tayar andeac Teat Dios, pares tacül tiül aaga iüt niüng Teat Dios lamapiüng apmüüch. Tacül quiaj atnej napeay miün nipilan tíulan iüm taag maquiiüb micual nej Isaac y Jacob. Atquiaj tarangüw cos Teat Dios lamapiüng nejiw apmündiw aaga iüt quiaj. ¹⁰ Atquiaj tarang Abraham cos teamandiüm macül tiül aaga najneajay cambaj leaw ngo ndrom ombas cos witüüt wüx leawa nandand. Aaga cambaj quiaj Teat Dios tapiüng nguineay apmajlüy, ndoj tarang.

¹¹ At nejay müm Sara mintaj Abraham, tayar andeac Teat Dios; pares Teat Dios tüüch nej majiür teomeaats nej micual nej, masey lamong nüt alndom majiür micual nej. Atquiaj tajlüy, cos tayar andeac Teat Dios wüx tasaj nej apmüüch nej micual nej. ¹² Ajan wüx nop naxey tajlüy xeyay nacualaran, masey nej xeyay latang. Ajan wüx micual nej quiaj, tajlüyiw xeyay nipilan atnej ajlüyiw ocas, aton atnej miwiiüd nadam ndec, nejinguind ngondom mateow.

¹³ Meáwan nejiw tandeowüw wüx nganaw müjndiw leaw Teat Dios lamapiüng apmüüch. Pero nejiw cos lamayariw andeac Teat Dios, áag tapiüngüw naleaing alinoic nüt apmündiw aag ayaj. Nejiw apiüngüw ajawüw ajlüyiw ningüy wüx iüt at nejiw napeay miün nipilan. ¹⁴ Cos

leaw nepiüng atquiaj ajüic tealeámban mayambüw noic iüt niüng apmacüliw. ¹⁵ Sitiül ndot leaam omeajtsuw miiütüw nejiw niüng tawüw, quiaj ngo maél mandilileaw alinomb. ¹⁶ Pero nejiw tayacüw omeajtsuw wüx noic cambaj más najneaj, aag ayaj tiül cielo. Pares Teat Dios apac omeaats masoic nej Midiosuw ajcüwa nipilan quiaj; nej lamarang noic cambaj niüng apmacüliw.

¹⁷ Teat Abraham cos tayar andeac Teat Dios, quiaj tayac Isaac micual nej marang ichech nej, cos Teat Dios tandium majaw sitiül naleaing apmarang atnej lamasaj. Quiaj Abraham tamb maquiiüb aag anopúyan micual nej marang ichech nej, masey tilüy quiaj Teat Dios tasaj nej: ¹⁸ “Ajan wüx Isaac apmajlüy xeyay micual”, aj. ¹⁹ Cos Abraham tapiüng tiül omeaats, tajaw Teat Dios alndom mapacüüch micual nej alinomb. Pero masey Teat Dios ngo müüch Abraham mambiy micual nej, naleaing Abraham tayaag atnej landeow micual nej, ndoj tayaag atnej Teat Dios lamapacüüch nej alinomb.

²⁰ Teat Isaac cos tajaw nguineay apmajlüy alinoic nüt, quiaj tayar andeac Teat Dios, tatün ocueaj Teat Dios mambeol micual nej Jacob at a Esaú. ²¹ Aton teat Jacob cos tayar andeac Teat Dios, pares wüx laliüc mandeow, quiaj tayar mapeaand tiüt angot nej, ndoj tangueer omal tiüt, tatün ocueaj Teat Dios mambeol nöpnop micual José. ²² Teat José aton cos tayar andeac Teat Dios, pares wüx laliüc mandeow tapiüng micual Israel apmawüw tiül Egipto alinoic nüt. Aton tasaj nejiw netam macajüw tiüt miolaats nej majoyiw mamb mamiütüw niüng andüyiw quiaj.

²³ Aton miteat Moisés y mimüm nej, cos tayloriwiw andeac Teat Dios, pares wüx wijsquiat Moisés taxotüw arej caaw; cos tajawüw nej nop nine najneaj natsüjjay ombas. Ngo mimbojo masey minatang nena-jiüt lamapiüng netam mandeow meáwan namix nine monench tiül nipilan israel. ²⁴ At teat Moisés aton tayar andeac Teat Dios, pares wüx latang ngo mandium masoic micual nej aaga nüx micual Faraón.

²⁵ Pero teat Moisés tarriiüd mamongoch ngo majneaj nóiquian maquiiüb minipilan Teat Dios ingow mapac omeaats acásan nüt marang leaw ngo majneaj. ²⁶ Atquiaj tarang cos ajaw más najneaj mamongoch naél wüx aaga Cristo leaw aliüc miün alinoic nüt, ingow ajiür cuajantanej tiül Egipto. Cos nej tajaw Teat Dios apmüüch nej leaw xeyay nembeat alinoic nüt. ²⁷ Teat Moisés tayar andeac Teat Dios, pares taw tiül Egipto; ngo mimbol masey xeyay apmajcüy natang nenajiüt. Moisés taiüc wüx meáwan cos atnej taxom majaw Teat Dios masey ngondonom maxoram majaraw.

²⁸ At cos teat Moisés tayar andeac Teat Dios, pares tapiüng marangüw aaga pascua atnej lamasaj nej Teat Dios. Aton tasaj minipilan nej mawichwich miquiej sap mbeaymbeay ombiümüw nejiw, cos atquiaj aaga ángel apmamóngan wüx, ngome apmambiy aaga ombas wijquiam nacualaran tiül israel. ²⁹ Ajcüwa nipilan israel cos ayariw andeac Teat Dios, pares tamongoj tiül aaga Nacants Ndec. Tamongoj cos Teat Dios tamaag a ndec, tüüch nómban mawaag, íutan tiüt. Nganüy wüx monaw Egipto tandiümüw mamongoj aton, quiaj tapal nejiw tiüt tiül ndec, meáwan nejiw tandeowüw.

³⁰ At aton cos nipilan israel tayariw andeac Teat Dios, pares wüx landoj mayeyiw tiüt a cambaj Jericó ayaíw nüt, quiaj Teat Dios tüüch majmiüc meáwan aaga piedra leaw arangüch otüeng coet neyey tiüt aaga cambaj quiaj. ³¹ At aaga Rahab, nop nelomblobüy najtaj leawa ndoj tayar andeac Teat Dios, tambeol ajcüwa monxey monaw Israel, ajcüw leaw tambüw mandacüwiw a iüt. Aaga Rahab ndoj taw wüx, ngo mandeow maquiiüb nipilan tiül Jericó leaw ngo mayariw andeac Teat Dios.

³² ¿Cuane alinoic sanasaj icon wüx aag ayaja? Naleaing lango matüch nasaj icon wüx Gedeón, wüx Barac, wüx Sansón, wüx Jefté, wüx David, wüx Samuel, at wüx meáwan mondeac andeac Teat Dios.

³³ Pues nejiw tayariw andeac Teat Dios, áag wüx tambüw tiül montsoj tajntsopiw wüx meáwan leaw tajcüy majawüw nejiw tiül palpálwüx iüt. Ndoj tarangüw najneaj

wüx a nipilan quiaj. Teat Dios tüüch nejiw leawa lamapiüng apmüüch, at tapal ombeay león, ngo matsamb nejiw. ³⁴ Aton leaw tayacaranüw tiül biümb, ngo mandajpüw. At wüx aljane andiüm mambiy nejiw naag espada, nejiw tawüw wüx. Altıüll tambeol nejiw Teat Dios tiül montsoj wüx ngondonom ombasüw. Aton altıüll ndoj ombasüw majntsopiw wüx leaw ajcüy majaw nejiw tiül montsoj, tüüch mecuiürrüw montsoj monaw palpálwüx iüt. ³⁵ Alacas montaj, cos tayariw andeac Teat Dios, pares Teat Dios tapacüüch alinomb acualaitsüw nejiw leawa landeowüw.

Altiüll monyar andeac Teat Dios tamongochiw xeyay ngo majneaj; tambiyaranüw cos ngo mandiümüw macueatiw andüjpiw Teat Dios. Nejiw tajawüw apmajlüyiw más najneaj wüx apmapacüw alinomb.

³⁶ Alacas cos ayariw andeac Teat Dios, pares titsojaranüw. Altıüll tajwüchiw, altıüll taoeleranüw naag galen, altıüll tajmeliw tiül manchiüc. ³⁷ Alacas cos tayariw andeac Teat Dios tandeowüw najlosüw; alacas tandooigaranüw naag sier; alacas tambiyaranüw naag espada. Alacas tajüyjüyiw acüliw ninguiün ninguiün, tasojquiw apixaw nejiw miotaag sap miotaag teants, ngo majiürüw nicuajind; tajcüyan majarawüw, tamongochiw xeyay cuajantanej ngo majneaj. ³⁸ Alacas cos tayariw andeac Teat Dios netam majüyjüyíwan. Altıüll tacüliw tiül wajchiüc, altıüll tacüliw wüx tiüc, at tiül warraj tiüc, tengwüy tiül nadam warraj iüt. Masey tamongochiw meáwan aaga ngo majneaj quiaj, nejiw xeyay nembeatiw majaw nejiw Teat Dios.

³⁹ Naleaing tajüiquichaw ayariw andeac Teat Dios cos tajüic nguineay tamongochiw aag ayaj. Nganüy Teat Dios tiül aaga nüt quiaj ngo müüch nejiw leaw lamapiüng apmüüch. ⁴⁰ Cos Teat Dios tajaw alinoic nüt apmüüch icoots leawa más najneaj, áag ngo müüch nejiw ombas leaw lamapiüng apmüüch icoots.

12

Netam mayacaats omeajtsaats wüx Teat Jesús

¹ Ajawaats tajlüiyiw xeyay nipilan leaw taiünduw wüx cuajantanej cos tayariw andeac Teat Dios; ajcüw ayaj atnej oic ayeyiw icoots tiüt nganüy. Sitiül ajlüy cuajantanej leaw alndom mapal icoots ngo marangaats najneaj, tengwüy sitiül nisoet itsoj omalaats, meáwan aag ayaj netam macueattiiüts. Netam mandüpüüts leaw Teat Dios lamayac icoots wüx. ² Netam mayacaats omeajtsaats wüx Teat Jesús, cos nej tayac icoots wüx leaw teamandüpüüts, at teamambeol icoots marangaats palan leaw andiüm Teat Dios. Nej tajaw alinoic nüt xeyay apmapac omeaats, pares taíuc wüx mamongoch xeyay necoy wüx tandeow wüx cruz, ngo mapiüng wüx masey xeyay monxing. Wüx ndoj aag ayaj, nej tamb chetem amb wüx miác Teat Dios wüx aaga najneaj chetejeran wüx tiül cielo.

³ Ich leaam imeajtsan wüx nguineay tamongoch Teat Jesús; cos xeyay tajcüiyiw majawüw nej nipilan monrang ngo majneaj. Pares tanaámb indüjpiün, nde paxiüm icueajiün, nde mamix imeajtsan. ⁴ Masey itsojon mequüjpan nisoet, pero nganaw maw miquiejiün mendeowan cos iyariün andeac Teat Jesús. ⁵ ¡Neol landroj imeajtsan wüx aaga poch tüüch icon Teat Dios atnej asoic wüx nop nacualaran! Cos tiül Mipoch Teat Dios atcüy apiüng:

Xecual, nde mepiüng ngo mind menguiay wüx apmapaj icueaj Teat Dios.

Nde paxiüm icueajiün wüx nej apmayac ic wüx naél.

⁶ Cos meáwan nipilan leawa Teat Dios andiüm, nej apmapaj ocueaj.

Aton nej alic meáwan leawa lajlüiyiw micual nej.

⁷ Netam meiücan wüx aaga apaj icueajiün quiaj; cos quiaj ajüic Teat Dios apaj icueajiün atnej nop nateateran apaj ocueaj micual nej. ¿Mbich ajlüy nop nacualaran ngo mapaj nej ocueaj miteat neje? ⁸ Pero sitiül Teat Dios ngo mapaj icueajiün atnej ajpaj ocueaj nacualaran, quiaj ajüic icona ngome naleaing necualaranan, ijlüyiün atanej necualaranan wüx lada. ⁹ Cos ajiüraats miteatiiüts ningüy wüx iüt leaw tapajüw ocueajiiüts, ndoj tayariiüts ocueajiw. ¡Cuantemas Miteatiiüts Dios tiül

cielo netam mayariüts ocueaj wüx apaj ocueajiiüts, ndoj apmapacaats meáwan nüt! ¹⁰ Naleaing miteatiiüts ningüy wüx iüt tapajüw ocueajiiüts acas neat cos nejiw apiüngüw netam; pero Teat Dios meáwan nüt apaj ocueajiiüts cos nej ajaw aag ayaj apmambeol icoots marangaats najneaj, majlüyyüts najneaj atnej ajlüy nej. ¹¹ Cos wüx ajpaj ocueajiiüts, aag ayaj ngo müüch icoots mapac omeajtsaats; üüch icoots mamix omeajtsaats. Pero wüx landoj mamongochiüts aaga apajaran ocueajiiüts quiaj, lamajawaats nguineay netam marangaats. Condom quiaj apmajüraats más najneaj omeajtsaats, at apmarangaats más najneaj.

Xeyay ngo majneaj apmajlüy jane ngo mind manguiay andeac Teat Dios

¹² Pares ijchan mapac iwixan ileajiün leaw ngo majiür apac, para alndom meiücan wüx leawa tememongochiün. ¹³ Netam meyacan ileajiün wüx mejüyiün tiül aaga naleaing tiiüd para ndom merangan leaw andiüm Teat Dios, cos atquiaj apmembeolan leaw atnej necoex ngana majmiüc tiül tiiüd, ngo mapac wüx mandüüb Teat Cristo.

¹⁴ Átan ipacan wüx mejüyiün najneájan mequüjpan meáwan nipilan, tanaámb netam merangan leaw andiüm Teat Dios. Cos sitiül ngo merangan atquiaj niquimas ngondom mejawan Teat Dios. ¹⁵ Aton ipacan wüx, ngana aljane ngo mayar mimonajneaj Teat Dios. Cos sitiül moncüy majntsop tiül icona, aag ayaj atnej mioxiich nangaag soex leaw apmayac ngo majneaj tiül icona. Cos atquiaj alndom majüy aaga nangaag tiül icona mayac icon wüx majlüy ngo majneaj. ¹⁶ Nde mejiüran minajtajan, minaxeyiün; nde mepiüngan ngo membeat leawa Teat Dios ajaw nembeat, cos atquiaj tarang Esaú. Nej tanüüb leaw apmajcueat müünd natang nacualaran. Tanüüb aag ayaj cos tandiüm noic nüeteran. ¹⁷ Icona lamejawan alinoic nüt wüx Esaú tandiüm mayar leaw apmajcueat müünd, naleaing ngondom müünd, at ngo maxom nguineay alndom mayar, masey tajünts xeyay cos andiüm mayar.

¹⁸ Aaga leawa lamayariiüts ocueaj Teat Dios nganüy, aag ayaj ngome atnej cuajantanej alndom majaraw masaramb. Ngo matnej wüx nüt mixejchiiüts tajawüw aaga tiüc teandaab, ancatitit, at anpojniün wüx, aton ancatearriür wüx atnej napac iünd. ¹⁹ Icona ngo menguiayiün ajiünts trumpet, taton ngo menguiayiün andeac Teat Dios. Nganüy leaw tanguiayiw aaga andeac Teat Dios quiaj, xeyay tatüniw nde mandeac alinoic poch. ²⁰ Cos ngo mind manguiayiw aaga xeyay naél poch quiaj leaw tapiüng: "Sitiül ndot nop nimal mamong wüx aaga tiüc quiaj, netam majlos tengwüy majengueran", aw. ²¹ Xeyay tambolooch nejiw aaga tajawüw quiaj wüx mitiük Sinaí. Quiaj Moisés tapiüng: "Xeyay ximbal, ambeapmbeap xic", aw.

²² Nganüy icona atnej lametüchiün aaga tiüc nenüt Sión, tiül micambaj Teat Dios almapac, aaga Jerusalén tiül cielo niüng ajlüy xeyay ángeles ngo matüch mateoraw; teamarangüw casa Teat Dios. ²³ At aton atnej lerpeayiün tiül niüng canchiüjow nacualaranüw ombas, larangüch minütiw nejiw tiül cielo. At atnej lerpeayiün niüng ajlüy Teat Dios, áag apmejaw wüx ombas meáwan nipilan. At atnej lerpeayiün nöiquian mequiüjpan ajcüw espíritus ocueaj monyar andeac Teat Dios leaw tajlüiyi nomb. Nganüy Teat Dios lamüüch nejiw majlüiyi palanüy najneajay tiül cielo. ²⁴ At atnej lerpeayiün niüng ajlüy Teat Jesús, aaga najlüy wüx jayats poch. At niüng ajlüy miquiej nej leaw xeyay nembeat, ngome atnej miquiej Abel.

²⁵ Ijawan wüx, nde mepalan ilajcan, netam menguiayiün leaw asaj icon Teat Dios. Cos sitiül ajcüwa nipilan tajlüiyi tanomb tamongochiw ngo majneaj, cos ngo mayariw leaw tasaj nejiw Moisés ningüy wüx iüt; jcuantemas icootsa ngo mawaats wüx asoetiiüts sitiül ngo mayariiüts leaw lamasaj icoots Teat Dios najlüy tiül cielo! ²⁶ Wüx Teat Dios tendeac wüx aaga tiüc nenüt Sinaí müüch manguiayiw nipilan israel, áag andeac nej nömban alanglang a iüt. Pero nganüy Teat Dios asaj icoots tiül Mipoch nej, apiüng: "Alinomb sanüüch melanglangüy ngome áagan a iüt; apme-

langlangüy a nüt, caaw, ocas aton", aw. ²⁷ Aaga poch leaw tapiüng quiaj: "Alinomb sanüüch melanglangüy" maw, aag ayaj apiüng wüx leaw apmelanglangüy ngome apmacül meáwan nüt. Nganüy aaga leaw ngondom melanglangüy, aaga cielo niüng acül Teat Dios, aag ayaj apmacül meáwan nüt. ²⁸ Pares nganüy müjchiiüts gracias Teat Dios, cos lamüüch icoots mayariiüts aaga najneajay cambaj tiül cielo leaw ngondom melanglangüy. Netam marangaats casa Teat Dios con omeajtsaats atnej andiüm nej. ²⁹ Pues Midiosaats ajlüy atnej noic biümb leaw alndom mambel cuajantanej.

13

Netam marangaats leaw andiüm Teat Dios

¹ Tanaámb ijiürayon lasta, netam mejlüyiün atnej nop necual icon. ² Aton nde ndrom imeajtsan, netam mapac imeajtsan mejawan napeay miün nipilan, meajchiün leaw netam. Cos atquiaj tarangüw acas monxey tanomb, tüjchiw maxood aniüngüw nejiw ángeles, ngo mateotsuw wüx jane nejiw.

³ Aton netam leaam imeajtsan wüx leaw altiül manchiüç, meyajcan atnej ilean tiül manchiüç mequiüjpan. Átan leaw teamamongochiw ngo majneaj, netam meyajcan atnej teamemongochiün ngo majneaj nöiquian mequiüjpan.

⁴ Leaw langoch owixaw mequiiübayerj najneaj arangüw, wüx ameayiw nöiquian ngo majiür nicuajind. Pero naleaing naxey ngondom majiür pálwüx najtaj, at najtaj ngondom majiür pálwüx naxey. Meáwan monxey monjiür pálwüx najtaj tengwüy nüx, aton meáwan montaj monjiür pálwüx naxey tengwüy nench, pues Teat Dios apmajaw wüx asoetiw nejiw.

⁵ At aton nde meyacan imeajtsan wüx mendiümdiüman tomiün. Ich mapac imeajtsan wüx leaw almeijiüran nganüy, cos Teat Dios apiüng: "Ngo nacueat nambeol icon", aw. ⁶ Pares ngo machiweaats omeajtsaats, alndom mapiüngaats atnej tanderac nomb: Teat Dios nembeol xic,

ngo nimbol nicuajind leaw alndom marang wüx ximbas aljane.

⁷ Ich leaam imeajtsan wüx ajcüw leaw tarangüw natang tiül icona, leaw taquiajchiw icon wüx Mipoch Teat Dios. Iyambanimeajtsan mejawan nguineay tarangüw najneaj wüx almequiüjpan; irangan atnej tarangüw wüx tayariw andeac Teat Cristo.

⁸ Teat Jesucristo, áag tambeol nejiw tim quiaj, atanej teamambeol icoots nganüy, aton atanej apmambeol icoots oxep nawiür, ngo majiür ümb. ⁹ Nde mendüpüün wüx sitiül aljane apmaquiaach icon wüx cuajantanej pálwüx, ngo matnej lamyariüts. Áagan Teat Dios alndom müüch icoots mimonajneaj nej cos ajiür icoots lasta. Sitiül mandüpüüts aaga poch leaw andeac wüx nguineay alndom meteran, aag ayaj ngo mambeol icoots nicuajind.

¹⁰ Nganüy ajiüraats noic nichech más xeyay nembeat, ngo matnej tajlüy nomb. Tanomb miteaats tayacüw nimal wüx artül marang nichech tiül nangaj iüm taag, ngondom müetiw. ¹¹ Cos nomb minatang miteaats ajmel tiül aaga Xeyay Nangaj tiül nangaj iüm ajoyiw miquiej nimal maripip quiaj mangüyasoeteran. Ndoj taquiüjpüw aaga nandeow nimal mambeliw mbeay cambaj. ¹² Pares Teat Jesús aton tandeow mbeay cambaj mangüy asoet meáwan nipilan naag miquiej nej. ¹³ Nganüy netam mambaats mbeay cambaj niüng Teat Jesús tandeow, masey mamongochiiüts monxing atnej nej tamongoch. ¹⁴ Pues ningüy wüx iüt cam ngo majiüraats micambajaats leaw apmajlüy meáwan nüt. Nganüy teamayambaats aaga cambaj leawa aliüc miün niüng apmacülliüts alinoic nüt. ¹⁵ Cos Teat Jesucristo tandeow, pares netam marangaats casa Teat Dios meáwan nüt, cos aag ayaj atnej migliüts ichechiiüts nganüy, y migliüts gracias Teat Dios. ¹⁶ Aton tanaámb netam membeolayoots, mejiürayoots lasta, cos aag ayaj atnej nichech leaw Teat Dios najneaj majaw.

¹⁷ Netam merangan leaw apiüngüw monajiüt tiül minipilan Teat Dios; netam meyajcan chingüy icona, nganüy nejiw natangüw. Cos aag ayaj minajiütüw nejiw, netam mambeolüw icon wüx minajiüt

Teat Dios. Alinoic nüt Teat Dios apmajaw wüx nguineay tarangüw. Pares imbeolüw marangüw najneaj, cos atquiaj apmapac omeajtsüw wüx minajiütüw nejiw, ngome apmamix omeajtsüw. Cos sitiül amix omeajtsüw wüx minajiütüw nejiw, aag ayaj ngo mambeol icon nicuajind.

¹⁸ Itüniün ocueaj Teat Dios mambeol xicon, cos tanaámb sandiüman narangan leaw apiüng Teat Dios, nayaçan najneaj tiül ximeajtsan wüx cuajantanej leaw sarangan. ¹⁹ Alinomb sasaj icon metüniün mambeol xic Teat Dios para ndom namb najaw icon najan.

Ndójwüx atepeay, teamasaj Teat Dios mambeol nejiw

²⁰ Nganüy satün ocueaj Teat Dios, aaga neech icoots majlüyüüts najneájan, leaw tapacüüch alinomb Miteatiüüts Jesucristo. Nej nganüy nop natang nejiür icoots, atnej nop nejiür sap ajiür misap nej. Nej ajlüy wüx aaga jayats poch leaw apmajlüy meáwan nüt, cos taw miquiej nej tandeow. ²¹ Ich mambeol icon Teat Dios merangan palan leaw andiüm nej, müüch icon merangan najneaj, cos Teat Cristo apmambeol icon. Nej netam marangüch casa meáwan nüt. Amén.

²² Satün icueajiün xecojow xechijquia, inguiayıün leaw lanasaj icon tiül aaga nawiig cam, iyacan wüx imeajtsan. Áagan acas poch sarang wüx nawiig cam ngome xeyay najal. ²³ Nganüy sanasaj icon aton, michijquiaats Timoteo laaw tiül manchiüç. Sitiül nej mapeay najen, saleamban quiaj najawan icon.

²⁴ Itepeayiün meáwan natang nenajiüt tiül icona; aton itepeayiün meáwan monyar andeac Teat Cristo. Leaw aliw ningüy monaw Italia atepeayiw icon aton.

²⁵ Teat Dios tanaámb müüch icon mimonajneaj nej, tamtámban. Amén.

Noic nanderac tarang wüx nawiig SANTIAGO

*Teat Santiago atepeay nipilan israel
nguiajantanej*

¹ Xique nenütiüs Santiago, nerangas minajiüt Teat Dios at minajiüt Teat Jesucristo. Satepeayiw meáwan micual Israel, ajcüwa micual gajpiüp (12) monkey leaw ndajriütoj tandüiyw tiül palpálwüx iüt.

Teat Dios üüch maxoram omeaatsaran

² Xecojow xechijquiaw, ich mapac imeajtsan xeyay, masey imongochiün cuajantanej ngo majneaj. ³ Cos ijawan wüx imongochiün xeyay ngo majneaj wüx indüjpiün Teat Dios, quiaj apmejawan nguineay üüch icon meiücan wüx, ngo paxiüm icueajiün. ⁴ Sitiül apmeiücan wüx meáwan cuajantanej leaw imongochiün, aag ayaj apmajüiquich irangan palan najneaj, lango metam icon nicuajind.

⁵ Sitiül aljane icona ngo maxom omeaats nguineay netam marang leaw Teat Dios andiüm, ich matün ocueaj Teat Dios, quiaj apmüünd. Cos nej xeyay üüch meáwan nipilan leaw apmatün nej ocueaj, ngo malic. ⁶ Wüx nop apmatün, tiül omeaats netam mapiüng apmüünd, ngondom machiw omeaats, cos jane apmachiw omeaats, aag ayaj ajlüy atnej arang omal yow tiül ndec, aquiiüb nej mamb iünd tengwüy ncherrec nguiajantanej. ⁷ Leawa nerang atquiaj ngondom mapiüng Teat Dios apmüüch nej leaw atün. ⁸ Cos nop nipilan nejiür ijquiaj omeaats, noic nüt andiüm marang atnej andiüm Teat Dios, alinoic nüt andiüm marang andiüm nej. Aaga nipilan quiaj ngondom mandüüb noic nej.

⁹ Nop nendüüb Teat Dios masey napateay ajiür, ich mapac omeaats wüx ambeol nej Teat Dios. ¹⁰ Nop nejiür, ich mapac omeaats aton, masey nipilan itsojow nej wüx andüüb Teat Dios. Nej alinoic nüt apmandeow, at leaw almajiür apmamong atnej among aipoet mbaj. ¹¹ Cos wüx apmajntsop nüt apmeraar xeyay, quiaj soex

apmawaag, aipoet nej apmajtean, quiaj ümb ajüic atsüjjay ombas. Atquiaj alndom majlüy wüx nop nejiür, masey teamapiüng marang minajiüt nej oxep nawiür, pero tealeámban marang, quiaj andeow.

Netam maiücaran wüx meáwan naél

¹² Najneajay apmajlüy jane aíuc wüx meáwan naél amongoch, cos wüx landoj maíuc mamongoch meáwan aaga naél quiaj, quiaj apmüünd atnej noic corona leaw apmüüch mapac meáwan nüt, cos aag ayaj Teat Dios lamapiüng apmüüch meáwan mondiüm nej. ¹³ Sitiül aljane ayaag tiül omeaats nej andiüm marang ngo majneaj, ngondom mapiüng Teat Dios tüüch nej leaam omeaats aag ayaj, cos nejinguind ngondom mayac wüx Teat Dios marang ngo majneaj, at Teat Dios ngo mayac wüx nejinguind marang ngo majneaj. ¹⁴ Cos jangantanej nejáyan quiaj ayacüy tiül omeaats nej mandiüm marang ngo majneaj, wüx anot nej mandiüm marang leaw axom majaw, quiaj apmeyacüy tiül naél. ¹⁵ Wüx nop apmapiüng tiül omeaats nej marang ngo majneaj, aaga nisoet wüx landoj lamarang alndom mambiy nej.

¹⁶ Xecojow xechijquiaw, nde mewaiicharanan wüx aag ayaj. ¹⁷ Meáwan leawa najneajay üjndiiüts üjndiiütsan, aag ayaj palanüy ajiüraats. Meáwan aag ayaj aliük imiün cawüx niüng ajlüy Teat Dios, aaga nerang nüt, nerang caaw, nerang ocas. Nej ngondom mambülüüch atnej angowüüch minden cuajantanej. ¹⁸ Cos nej Teat Dios tandiüm müüch icoots wijquiamoots wüx aaga naleaing poch wüx Teat Cristo, para majlüyiiüts natang tiül meáwan leawa lamarang.

Netam marangüch atnej apiüng

¹⁹ Xecojow xechijquiaw, ich leaam imeajtsan netam mecüliün menguiayıün. Ndoj, wüx lamejawan nguineay ajlüy, quiaj teneacan. Nde majénan mejcüyiün. ²⁰ Cos sitiül aljane apmajcüy, quiaj langondom marang najneaj atnej andiüm Teat Dios. ²¹ Nganüy netam mecueatiün meáwan ngo majneaj irangan, meáwan ngo majneaj ajlüy tiül imalan at tiül imeajtsan. Iyariün

con imeajtsan aaga Nangaj Poch leaw alndom mawün icon wüx nisoet.

²² Netam merangan atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, nde menguiayíünan. Cos sitiül apmenguiayíünan, ngo merangan leaw apiüng, quiaj apmejüiquichan icoyónan quiaj tenguial iwaiichayon.

²³ Sitiül aljane anguiáyan Mipoch Teat Dios, ngo marang atnej apiüng, aag ayaj ajlüy atnej nop naxey nejaw mitey nej tiül cheeg nguineay ajlüy. ²⁴ Cos aaga nerang atquiaj quiaj masey tajaw nguineay ajlüy, condom wüx apmamb, quiaj landroj omeaats nguineay tajaw. ²⁵ Pero jane tanaámb majaw palan aaga poch ocueaj Teat Dios aaga newün icoots wüx, mayac wüx omeaats marang leaw apiüng, quiaj aaga niplan lango majlüy matnej nop nenguiáyan condom landroj omeaats. Pero nej apmajlüy nop nerang atnej apiüng Teat Dios, condom xeyay apmapac omeaats wüx leaw arang.

²⁶ Sitiül aljane tiül icona apiüng xeyay andüüb Teat Dios, pero naleaing ngo majaw wüx andeac, aag ayaj nejáyan quiaj tenguial awaijchay, cos masey apiüng andüüb Teat Dios, aag ayaj ngo maleaing. ²⁷ Sitiül aljane naleaing andüüb Mipoch Teat Dios, ngo matsopoch nej nicuajind nisoet teombas Teat Dios; aag ayaj apmamb majaw mambeol ajcüwa nendeoj monguich, at apmambeol monleben omal montaj wüx amongochiw naél. Atquiaj alndom majlüy nerixixay omeaats, ngo marang atnej arangüw niplan nganaw mandüjpiw Mipoch Teat Dios.

2

Ngo metam marriüjan tiül niplan

¹ Xecojow xechijquiaw, cos indüjpiün najneajay Miteatiiüts Jesucristo, ngo metam merriüjan tiül niplan. ² Cos sitiül aljane apmamb niüng canchiüron, nop asooig najneajay apix nej, at iquial owix nej oro; pero alinop apmamb quiaj netiün andüy, nguirich apix nej; ³ condom icona apmajneaj mejawan aaga xeyay ajneaj asoijquiay quiaj, apmesajan: "Mac cheter ningüy tiül najneajay chetejaran wüx

cam", merajan. Condom apmesajan aaga netiün andüy quiaj: "Lombóran ninguiaj, tengwüy tsotóran ningüy tiüt", merajan.

⁴ Wüx irangan atquiaj, ajüic ngo majneaj tenguial irriüdayon, cos tenguial mejawan nguineay ajlüy wüx ombas nop alinop; aag ayaj ngo majneaj ipiügan tiül imalan quiaj.

⁵ Xecojow xechijquiaw, inguiayiün sanasaj icon: Teat Dios lamarriüd ajcüwa niplan ngo majiür xeyay wüx aaga iüt cam mandüjpiw nej; at apmajlüyw nöiquian maquiiüb Teat Cristo tiül micambaj nej tiül cielo. Cos lamapiüng apmüüch aag ayaj meáwan leawa nej andiüm. ⁶ Pero icona ngo mind mejawan niplan leaw ngo majiür, ¿neol, ngome ajcüwa monjiür, nejiw xeyay arangüw ngo majneaj wüx imbasana? ¿Neol, ngome nejiw asapüw icon mayacüw icon teombas monajiüta? ⁷ ¿Neol, ngome ajcüwa monjiür andeacndeacüw ngo majneaj wüx aaga najneajay minut Teat Jesucristo, áag tenguial mendüjpiün nganüye?

⁸ Sitiül icona apmerangan atnej Teat Dios apiüng tiül Nangaj Mipoch Nej wüx apiüng: "Netam mendiüman nop alinop atnej iquiaj quiaj indiümüy", aw. Aag ayaj najneaj apmerangan. ⁹ Pero sitiül irriüdayon nop alinop, aag ayaj xeyay nisoet ijiüran; aaga poch tayac Teat Dios ajüiquich ngo majneaj irangan. ¹⁰ Sitiül aljane apmapiüng arang palan meáwan aaga poch tayac Teat Dios; pero sitiül nej ngo marang masey noic poch, aag ayaj Teat Dios ajaw atnej ngo marang nicuajind leaw apiüng tiül Mipoch Nej. ¹¹ Cos nejay Teat Dios leaw tapiüng: "Nop naxey ngondom majiür pálwüx najtaj, nop najtaj ngondom majiür pálwüx naxey", aton tapiüng: "Nde membiy nejinguiind", aw. Atquiaj Teat Dios apiüng, cos sitiül nop naxey ngo majiür pálwüx najtaj, at najtaj ngo majiür pálwüx naxey, pero sitiül apmambiy niplan, aag ayaj ngo marang leaw apiüng aaga poch tayac Teat Dios. ¹² Netam merangan najneaj, aton netam mendeacan najneaj atnej apiüng Teat Cristo, cos nej andiüm icon, pero aton apmajaw wüx isoetiün alinoic nüt. ¹³ Sitiül aljane ngo majiür lasta alinop,

alinoic nüt wüx Teat Cristo apmajaw wüx asoet nej, ngome apmajiür nej lasta nicuajind. Pero sitiül aljane apmajiür lasta alinop, quiaj Teat Cristo apmajiür nej lasta wüx apmajaw wüx asoeteran.

Netam mejüiquich nguineay indüüb Teat Dios

¹⁴ Xecojow xechijquiaw, ¿cuajpar sitiül aljane mapiüng andüüb Teat Cristo sitiül ngo majüic arang leaw apiüng Teat Cristo? Aag ayaj ngo majüiquich laaw asoet nej. ¹⁵ Jondot nop micoj michiig ngo majiür apix, ngo majiür cuane apmüet, ¹⁶ condom nop icona masaj nej: “Tamtámban ijlüy, quiür iyamb ipix ngana mambiy ic naquind, iyamb it ngana mendeow lop”, maj nej. Pero sitiül ngo müüch nicuajind, ¿nguineay ajüic ambeol neje? ¹⁷ Atquiaj sitiül aljane apiüng ayar andeac Teat Dios; pues aaga apiüng quiaj ngo membeat nicuajind sitiül ngo marang leawa netam marang.

¹⁸ Sitiül apmasaj xic aljane: “Ique ipiüng temeyar andeac Teat Dios, pero xique teanarang leaw apiüng Teat Dios”, maw. Pues iich xic najaw nguineay iyar andeac Teat Dios masey ngo majüic irang najneaj, nganüy xique sanüüch ic mejaw nguineay sayar andeac Teat Dios cos sarang leawa nej andium. ¹⁹ Ique ipiüng ijaw áagan nop Dios almajlüy, aag ayaj naleaing ipiüng. At aton nimeech ajawüw nop Teat Dios almajlüy, pero ambeapmbeap nejiw, xeyay imboloj mandüiy. ²⁰ ¡Ique nerchach! ¿Ngo mejaw sitiül nop apmayar andeac Teat Dios, pero ngo marang leaw apiüng Teat Dios, aag ayaj por ngana miün mapiüng lamayar andeac Teat Dios? ²¹ ¿Neol ngo menguiayıüna nguineay tarang mixejchiiüts Abraham wüx tayac nichech müüch Teat Diosa? Cos nej tarang leaw tasaj nej Teat Dios, taquiiüb micual nej Isaac mayac wüx artül marang nichech. ²² Naleaing ajawaats Abraham tarang aag ayaj cos tayar andeac Teat Dios. Quiaj tajüic nej naleaing ayar andeac Teat Dios, cos tarang leaw tapiüng Teat Dios. ²³ Wüx tarang aag ayaj, quiaj tajüic nej lamarang atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, cos apiüng: “Abraham tayar leaw tasaj nej Teat

Dios, quiaj tajüic Teat Dios lamawün nej asoet nomban”, aw. Ndoj tanderac najneaj wüx Abraham cos nej xeyay ajneaj aweaag Teat Dios.

²⁴ Nganüy ijawan sitiül naleaing nop ayar andeac Teat Dios, at sitiül arang atnej Teat Dios andium, aag ayaj ajüic Teat Dios lamawün nej asoet nomban. ²⁵ Tanomb aaga najtaj nejiürjiür naxey nenüt Rahab, Teat Dios tawün nej asoet, cos nej tarang leaw Teat Dios andium wüx taxot aniuñg nej ajcüwa monxey, ndoj tüüch mambüw amb tiül alinots tiiüd, ngana ndejmoj.

²⁶ Atquiaj ajlüy, cos nop nandeow nipilan ngo majiür espíritu; at aton masey nop apiüng lamayar andeac Teat Dios, sitiül ngo marang leaw apiüng Teat Dios, aag ayaj ajlüy atnej nop nandeow.

3

Oniweran

¹ Xecojow xechijquiaw, ngo metam majlüy tiül icona xeyay leawa apiüngüw alndom ombasuw maquiajchiw, cos ijawan leaw aquajchiiüts sitiül ngo maquiajchiiüts naleaing atnej apiüng Teat Dios, nej apmayac asoetiiüts xeyay. ² Naleaing nejinguind ngondom marang palan. Ndot sitiül aljane ngo mandeac nicuajind leaw ngo metam mandeac, aag ayaj arang palan. Aton nej alndom mesapüy wüx marang palanüy leaw netam marang.

³ Ndot ayacaats freno teombeay nop cawüy, quiaj alndom maleainguijchaats mayacaats tiül tiiüd. ⁴ At nop nadam müx masey nadam, aaga nejüyich nej alndom maleainguich naag nots nine timón, masey napac iünd mandium maquiiüb nej nguiajantanej. ⁵ Atquiaj ajlüy wüx oniweran, cos masey nine oniweran, alndom merangrangüy mandeac wüx cuajantanej. ¿Neol ngo mejawana, noic nine biümb alndom mambel xeyay xiüla?

⁶ Atquiaj ajlüy oniweran, cos alndom marang xeyay ngo majneaj atnej biümb alndom marang. Aaga oniweran, nimeech alndom majüyich nej müüch mandeacaats xeyay ngo majneaj. Pares netam leaam omeajtsaats nguineay andeacaats meáwan

nüt. ⁷ Meáwan nimal masey napatüw, alndom müünd memas, masey quiec, masey ndiüc, masey nimal naw tiül ndec. Meáwan ajcüwa nimal quiaj, nipilan alndom müüch memas. ⁸ Pero nejinguind ngondom mapal ombeay müüch memas oniw nej, cos aaga oniweran quiaj ngondom müünd memas. Aag ayaj ajlüy atnej micüy olüic napat ndiüc cos alndom mambiy. ⁹ Cos naag ombeayaran alndom mandeacaats najneaj wüx Teat Dios; at alndom mapaijchaats nipilan, aag tarang Teat Dios atnej ajlüy nej. ¹⁰ Cos ombeayaran alndom mandeac najneaj, aton alndom mandeac ngo majneaj. Xecojow xechijquiaw, atquiaj ngo metam marangüch. ¹¹ ¿Jondot, noic oniiüg yow, mbich nóiquian alndom maw tiül nangan yowa, at nangaag yowa? ¹² Xecojow xechijquiaw, ¿alndom noic owl toc maóng olívas? ¿Ngwüy alndom noic owl uva maóng toca? ¡Aag ayaj ngondom niquimas! Aton noic oniiüg yow ngondom maw tiül najtix yow nóiquian maquiiüb nangan yow.

Teat Dios ambeol maxoram omeatsaran

¹³ ¿Jane tiül icona xeyay axom omeaats, at ajaw wüx cuajantaneje? Nej ich majüiquich nguineay axom omeaats marang cuajantanej najneaj, at ngo merangrangüy wüx nicuajind. ¹⁴ Sitiül aljane ayac wüx omeaats ajcüy majaw alinop, at xeyay arang cuajantanej leaw arang melombojcháyan wüx; aag ayaj ngondom merangrangüy wüx mapiüng nej xeyay andüy, cos nop nerang atquiaj ajüiquich tenguijal awaiich. ¹⁵ Leaw nepiüng atquiaj, aag ayaj ngome ocueaj Teat Dios, aag ayaj ocueaj nipilan ningüy wüx iüt, tengwüy ocueaj nimeech. ¹⁶ Cos sitiül aljane andiümdiüm ocueaj alinop, tengwüy sitiül alwüx omeaats ajcüy majaw aljane, quiaj apmajlüy xeyay moncüy, aton meáwan palpálwüx ngo majneaj alndom marangüch. ¹⁷ Nganüy sitiül aljane axom omeaats wüx cuajantanej, aaga leawa teamaxom omeaats wüx quiaj imiün cawüx niüng ajlüy Teat Dios. Palanüy najneaj ajlüy, ngo müüch moncüy, ajiür monajneaj, alndom manguiay leaw apiüng

alinop, ajiür lasta jangantanej, arang najneaj mambeol alinop. Ngo marang casa nop, pero alinop ngwüy; at ngo mawaiich nejinguind. ¹⁸ Jane ayamb monajneaj nguiajantanej mamb, apmaxom monajneaj.

4

Mondiümdiüm leaw almajlüy wüx aaga iüt cam

¹ ¿Cuane wüx ajlüy moncüye, at mondeacndeac tiül icona? ¿Ngome aag ayaja naw tiül imeajtsana, merangan leaw icona indiümana? ² Cos indiüman mejiüran cuajantanej leaw ngondom mejiüran, pares tendiüman membiyan leaw nejiür. At aton indiüman mejiüran leaw almajiür alinop, pero ngondom mejiüran, áag teyambyamban moncüy, mejcüyün mequüüpjan monjiür, para alndom menohtiün leaw almajiüruw. Niüngan aton ngondom mexoman mejiüran nicuajind, cos ngo Meyamban Teat Dios metüniün ocueaj. ³ At aton masey itüniün, naleaing ngo meajndiün cos Teat Dios ajaw ngo majneaj itüniün. Nej ngo müüch cos itüniün para merlomboochayon wüx. ⁴ Icona tepiüngan apperangan leaw andiüm Teat Dios, ndoj ngo merangan. ¿Neol ngo mejawana sitiül irangan ngo majneaja leaw arangüch ningüy wüx iüta, Teat Dios ngo majneaj majaw icon? ⁵ ¿Ngwüy, cuane ipiüngana? ¿Jow, leaw apiüng tiül Mipoch Teat Dios ngo metama? Ngwüy netam, cos apiüng: “Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios leawa nej tayac tiül omeajtsaats andiüm icoots xeyay; teamajiür icoots, ngo mandiüm marangaats ngo majneaj”, aw. ⁶ Teat Dios teamambeol icoots xeyay, ngo metam mandiümaats marangaats ngo majneaj. Atcüy apiüng: “Teat Dios ambeol jane ngo merangrangüy; pero leaw nerangrangüy, nej ngo mambeol”, aw. ⁷ Ijchan imeajtsan Teat Dios; nde merangan leaw minatangüw nimeech andiüm. Ndoj quiaj apaxiüm, apmacueat icon. ⁸ Sitiül apmeajchiün imeajtsan Teat Dios, nej apmatüch niüng ijlüyiün mambeol icon. ¡Icueatiün irangan ngo majneaj icona monrang nisoet! Iwüniün tiül imeajtsan meáwan ngo majneaj, nde mejiüran

ijquiaw imeajtsan. Netam merangan áagan leaw andium Teat Dios; ngondom merangan leaw icona indiüman. ⁹ Netam meyajcan ngo majneaj tiül imeajtsan, mejiüntsan xeyay. Nde mapac imeajtsan wüx aaga ngo majneaj irangan. ¹⁰ Sitiül ngo merangan adam imeajtsan teombas Teat Dios, nej apmajüiquich najneaj irangan.

Leaw nendeac ngo majneaj wüx ombas alinop

¹¹ Xecojow xechijquiaw, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas nop alinop. Cos leaw nendeac ngo majneaj wüx ombas alinop, tengwüy ayac asoet alinop, aag ayaj atnej andeac ngo majneaj wüx aaga poch tayac Teat Dios. Cos atquiaj ajüic ngo metam nej, ngo marang leaw apiüng. ¹² Cos néjan Teat Dios lamayac Mipoch Nej, aton néjan alndom mayac asoet aljane. Nej alndom mawün wüx asoeteran, aton nej alndom mandrooch ombas nipilan tiül aaga xeyay ngo majneaj. ¿Jow nganüy icona, neol teyacan asoet alinopa?

Ngondom mejaw cuane apmajlüy oxep nawiür

¹³ Sitiül aljane apmasaj icon mapiüng: "Nganüy tengwüy oxep apmambaats marangaats najiüt tiül noic cambaj miünquiaj; apmacülliüts quiaj nomb neat; apmengalayoots apmenüübayouts alndom maxomaats tomiün", maw; aag ayaj ngo majneaj mapiürang atquiaj. ¹⁴ Cos ngo mejawan cuane apmexoman oxep nawiür, sitiül alndom mepakan tengwüy mendeowan. Acásan nüt ajlüyiiüts niüngüy atnej oic, cos oic alndom majlüy acásan ores condom lamong. ¹⁵ Netam mepiüngan: "Sitiül Teat Dios apiüng aliün mapacaats, quiaj apmarangaats aaga najiüt cam. Pero sitiül Teat Dios ngo mandium marangaats aaga najiüt cam, quiaj lango marangaats", merawan. ¹⁶ Pero naleaing icona ngo mepiüngan atquiaj, cos indeacndeacan, erlomboochayon wüx nguineay apmerangan oxep nawiür. Meáwan ajcüwa monlombochay quiaj, Teat Dios ngo majneaj majaw nejiw. ¹⁷ Cos sitiül nop ajaw nguineay netam marang, ndoj ngo marang, quiaj lamajiür xeyay nisoet.

5

Apaj ocueajiw monjiür

¹ ¡Inguiayıün icona monyac imeajtsan wüx leaw almejiüran! Sanasaj icon, netam mejiüntsan, merpajan, cos laliüç memongochiün xeyay ngo majneaj. ² Cos meáwan leaw almejiüran, aag ayaj atnej pandiün, at meáwan najneaj ipixan almejiüran, aag ayaj ajlüy atnej lamüet nej ndeoog. ³ At meáwan oro, meáwan plata leaw almejiüran, aag ayaj ajlüy atnej lajtep miüt, lango majneaj. Ninguiaj ajüic icona nerrejchiün wüx leaw almejiüran. Wüx aag ayaj alinoic nüt apmeyajcan xeyay ngo majneaj wüx Teat Dios apmjaw wüx isoetiün; cos apmeyajcan atnej teamambel icon biümb. ⁴ Icona tewaijchan ajcüwa nipilan monrang minajiütan, ngo mengüyiün palan, por aag ayaj Teat Dios apmepalüch ombas, cos nej lamanguiaay nguineay teamapiüngüw ajcüwa monrang najiüt quiaj. ⁵ Icona najneajay ijlüyiün ningüy wüx aaga iüt cam, lamong wüx ijüran cuajantanej; temerangan meáwan leaw üüch mapac imeajtsan. Icona at icon nop naxip nimal wüx apmatüch a nüt apmembiyaranan. ⁶ Icona lameyacan asoet mandeowüw leawa ngo majiürüw nisoet nicuajind. ¡Nejiw ngondom mewünayej!

Iiücan wüx cuajantanej leaw imongochiün

⁷ Xecojow xechijquiaw, netam meiücan wüx meáwan ngo majneaj leaw imongochiün, leaw atüch a nüt mandilil Teat Jesú. Cos ijawan nguineay arang nop nepiür, netam maíuc wüx leaw ajoet ndoj apmapiür. Condom apmatüch aaga nüt maxaing omeaats corrül. ⁸ Atquiaj icona aton netam meiücan wüx leaw almendüpüün, nde paxiüm icueajiün; cos laliüç mapeay Teat Jesú imiün tiül cielo. ⁹ Xecojow xechijquiaw, nde mendeacan ngo majneaj wüx ombas nop alinop, nganandot Teat Dios mayac xeyay isoetiün, cos laliüç matüch a nüt majaw wüx asoeteran. ¹⁰ Xecojow xechijquiaw, netam merangan atnej nomb tarangüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, cos nejiw taiücwüw wüx meáwan ngo majneaj leawa tamongochiw. ¹¹ Ajawaats najneajay

tajlüyw leawa taiücw wüx meáwan ngo majneaj tamongochiw quiaj. Lamen-guiayün nguineay teat Job taíuc wüx meáwan ngo majneaj, at nguineay Teat Dios tambeol nej xeyay wüx landoj mamongoch aag ayaj. Atquiaj arang Teat Dios cos najneaj omeaats, andiüm meáwan nipilan.

¹² Nganüy xecojow xechijquiaw, sasaj icon nde mepajan wüx minüt Teat Dios. Nde mepajan wüx minüt cuajantanej najlüy tiül cielo, tengwüy leaw najlüy wüx iüt. Nde mepajan minüt wüx cuajantanej leaw almajlüy. Ngwüy netam mepiüngan naleaing tajawas, tanguiayiüs; tengwüy ipiüngan naleaing ngo najaw ngo nanguaiay. Cos sitiül apmerangan atquiaj Teat Dios ngome apmayac isoetiün alinoic nüt.

¹³ Sitiül aljane icona amongoch ngo majneaj, ich masaj Teat Dios mambeol nej; sitiül aljane apac omeaats, ich mataag cantar himnos wüx minüt Teat Dios.

¹⁴ Sitiül aljane tiül icona niün andeow, ich mapaj montangtang monajiüt tiül icona monyar andeac Teat Cristo, mambüw quiaj matüniw ocueaj Teat Dios mambeol nej. Aton ich matequejchiw wüx ombas nej aceite wüx minüt Teat Jesucristo.

¹⁵ Condom ich matüniw ocueaj Teat Dios, nde machiweaw omeajtsüw. Quiaj aaga niün andeow quiaj apmajneaj, Teat Dios apmawitich nej, y sitiül ajiür nisoet Teat Dios apmawün meáwan asoet nej.

¹⁶ Nganüy sitiül aljane tiül icona arang ngo majneaj, ich macheed masaj icon cuane nisoet ajiür. Condom isajan Teat Dios mambeol nop alinop wüx aag ayaj; quiaj apmamong, apmajneaj iün andeow. Cos sitiül nop naleaing andüüb Teat Dios con omeaats y arang leaw andiüm Teat Dios, wüx apmatün ocueaj Teat Dios, quiaj apmarangüch leaw nej atün. ¹⁷ Aaga teat Elías tajlüy tanomb, aag ayaj nop naxey atnej icootsa. Naleaing wüx nej tatün ocueaj Teat Dios ngo majoet, quiaj ngo majoet aroomb neat pinawan. ¹⁸ Condom tatün alinomb ocueaj Teat Dios, tasaj müüch majoet, quiaj tajoet. Condom tajlüy nüeteran cos terangüy omeaats micorrüliw nejiw.

¹⁹ Xecojow xechijquiaw, sitiül aljane tiül icona lango mandüüb aaga poch naleaing leaw tandeac Teat Dios, nganüy sitiül alinop icona apmambeol nej mandilil alinomb mandüüb Teat Dios, ²⁰ quiaj aaga nerang ngo majneaj quiaj apmaw wüx asoet nej, lango mandeow tiül nisoet. Aton aaga nembeol nej alndom mayaag najneaj cos lamawün wüx aaga nipilan quiaj, lango majiür nicuajind nisoet.

Anoic nanderac arang wüx nawiig San Pedro 1ª Carta de SAN PEDRO

Atepeay

¹ Xique nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, nenütiüs Pedro. Nganüy sarang aaga acas poch cam natepeayiw meáwan nipilan israel leawa tajwanuw tiül micambajuw nejiw, leawa nganüy ajlüiyiw tiül alinoic iüt, tiül Ponto, tiül Galacia, tiül Capadocia, tiül Asia, tiül Bitinia.

² Cos Teat Dios nde tanomb ajaw icona apmendüipiün nej; pares lamarriiid icon meajchiün imeajtsan merangan leawa Nangaj Espíritu asaj icon. Lamajants icon miquiej Teat Jesucristo para mejlüiyün nerexixay. Tamtámban nejneajíünan, ich mexeyay tiül icona mimonajneaj Teat Dios.

Teamacülliüts leaw ngome apndrom ombas

³ Najneajay ajlüy Teat Dios, Miteat Miteatiiüts Jesucristo, cos tajmiüt omal omeaats majaw leaw amongochiiüts. Tüüch icoots wijquiamoots alinomb cos tapac tiül mondeow Teat Jesucristo. Aag ayaj üüch mapac omeajtsaats xeyay macülliüts aaga nüt wüx icoots apmapacaats alinomb. ⁴ Quiaj apmüjndiiüts leawa Teat Dios lamapiüng apmüüch icoots ninguiün tiül cielo. Aaga leaw apmüjndiiüts quiaj, ngome apndrom ombas, apmajüraats meáwan nüt. Ngondom matsopoch nej nicuajind; aton ngondom mantsoy mawaag. ⁵ Cos ijchan imeajtsan meyariün andeac Teat Dios, nej teamajiür icon leaw apmatüch a nüt nómbar meriowan wüx isoetiün. Aag ayaj aliüc miün apmajlüy wüx ümb wüx nüt.

⁶ Meáwan wüx aag ayaj icona netam mapac imeajtsan xeyay, masey ningüy wüx aaga iüt cam apmemongochiün xeyay naél. Naleaing aag ayaj acásan nüt apmajlüy. ⁷ Icona netam meiücan wüx meáwan naél leaw apmemongochiün wüx indüipiün Mipoch Teat Dios, cos aag ayaj najntsop wüx ambeat, ngo matnej netsüyyay ombas oro. Masey majmel wüx

biümb maponcharan majwan misoy nej maw áagan jayats oro. Atquiaj icona sitiül apmejüiquichan nguineay iiücan wüx meáwan imongochiün quiaj, najneajay apmapac omeaats Teat Jesucristo majaw icon wüx nej aliüc alinomb.

⁸ Cos Teat Jesucristo indiüman, masey ngome nejay tejawan, nganüy tanaámb iyariün mipoch nej. Xeyay apac imeajtsan wüx nej, masey ngo mexoman poch leaw alndom mapiüng wüx nguineay ajneaj ajlüy. ⁹ Pues aaga mipoch Teat Jesucristo leawa temeyacan imeajtsan wüx, aag ayaj apmawün icon wüx isoetiün.

¹⁰ Ajcüwa mondeac andeac Teat Dios monlüy tanomb tandiumüw majawüw nguineay ajlüy mimonajneaj Teat Dios leaw apmeajndiün, ijndeánan. Tayambüw teamteáman majüiquichaw nguineay ajlüy aaga awaran wüx asoeteran. ¹¹ Tayambüw ngün nipilan ngün nüt andeac wüx aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Cristo leaw almajlüy tiül nejiw. Cos tandeac wüx meáwan ngo majneaj leaw apmamon-goch aaga Cristo, condom tajuiquich nguineay apmajlüy xeyay najneajay.

¹² Condom tüjndiwig majawüw aag ayaj ngome apmajlüy tiül minütiw nejiw; aag ayaj apmajlüy wüx icootsa. Cos meáwan leawa tandeacüw, aag ayaj lajlüy nganüy, lamenguiayıün wüx. Pues aaga Nangaj Espíritu niün imiün tiül cielo tambeol nejiw mandeacüw aag ayaj. Meáwan aaga lajlüy quiaj, ajcüwa ángeles monaw tiül cielo xeyay tandiumüw majawüw nguineay ajlüy.

Teat Dios tayamb icoots marangaats na-jneaj

¹³ Nganüy iyacan wüx imeajtsan leaw lamenguiayıün, merangan palanüy leawa najneaj. Icüliün meajndiün aaga monajneaj leaw apmeajndiün wüx Teat Cristo aliüc alinomb. ¹⁴ Nganüy irangan atnej arangüw nacualaran leaw arangüw asaj nejiw miteatiw nejiw. Nde merangan ngo majneaj atnej terangan nomb wüx nganaw meyariün andeac Teat Cristo.

¹⁵ Cos aaga nepaj icon mendüipiün nej arang palanüy najneaj; at icona netam merangan áagan najneaj meáwan nüt wüx

ijlügen wüx aaga iüt cam. ¹⁶ Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: "Netam merangan najneaj cos xique najneaj sarang", aw Teat Dios.

¹⁷ Sitiül icona ipiüngan Teat Dios miteatiün, pues nej ajaw jane arang najneaj jane ngwüy; nej apmajaw wüx leawa arangaats anopnopoots. Netam mermbolan mendüyiün Teat Dios meáwan nüt wüx almejüyiün wüx aaga iüt cam atnej napeay miün nipilan. ¹⁸ Cos Teat Dios lamawün icon tiül meáwan leaw ngo metam merangan, áag leawa tayacüw icon wüx mixejchiün. Nganüy ijawan aaga tawün icon wüx isoetiün ngome nangüyanan naag oro tengwüy plata leaw alndom ndrom ombas. ¹⁹ Pero tejwanaranan naag xeyay nembeat miquiej Teat Jesucristo wüx tandeow wüx cruz mangüy isoetiün. Cos nej tajlüy atnej nop quicheech sap najneajay, ngome ndron ombas. ²⁰ Nej Teat Cristo lajlüy netam mondeow nde wüx nganaw majlüy aaga iüt cam, pero nej tiün mejuiquichay majaraw wüx tatüch a nüt, cos xeyay andium icon. ²¹ Nganüy icona lamexoman Teat Dios cos nej Teat Cristo tamongoch meáwan aag ayaj. Nejay Teat Dios tapacüüch alinomb Teat Cristo tiül mondeow; tüch nej majlüy najneajay. Nganüy icona lameyacan imeajtsan wüx Teat Dios.

²² Nganüy ijlügen atnej lerjantsaranan nerexix nde wüx Nangaj Espíritu tambeol icon Meyariün, mendüpiün aaga naleaing poch. Nganüy netam mejlüyiün nöiquian atnej nop necual icon, Meyacanimeajtsan wüx mendiüman nop alinop. ²³ Nganüy ijlügen atnej lawijquaron alinomb; aag ayaj ngome atnej macual icon miteatiün mimüman, cos nejiw apmandeowüw. Nganüy aaga ijiüran quiaj ngome apndrom ombas, cos aag ayaj Mipoch Teat Dios tanaámb apmajlüy meáwan nüt. ²⁴ Mipoch Teat Dios apiüng:

Meáwan nipilan ajlüiyi at nejiw nateaic soex,

nganüy meáwan nalombocharanüw wüx, ajlüy atnej ajpoet soex.

Cos aaga soex quiaj apmawaag, ajpoet nej apmajtean;

²⁵ Pero Mipoch Teat Dios tanaámb apmajlüy meáwan nüt, aw.

Aaga poch cam tenguiayiün wüx tasajüw icon nguineay Teat Cristo alndom mawün isoetiün.

2

¹ Nganüy netam mecueatiün meáwan ngo majneaj irangan: monwaiich, mondeacndeac iwüniünan wüx imeajtsan, moncüy majaw alinop leaw nejiür, at meáwan mondeacndeac wüx ombasarán. ² Irangan atnej arangüw namix nine les wijquiat cos ayambyambüw machech. Atquiaj icona netam meyamban metangan wüx aaga Nangaj Mipoch Teat Dios leawa temendüpiün, cos aag ayaj apmewün isoetiün. ³ Atquiaj apmerangan sitiül naleaing ijawan Teat Dios najneaj arang.

Teat Cristo atnej noic piedra xeyay netam

⁴ Ituchiün niüng ajlüy Teat Cristo, ijchanimeajtsan, cos nej ajlüy atnej noic piedra almapac. Masey nipilan aloxiw ninguiün, apiüngüw ngo metam. Nganüy Teat Dios landoj lamarriiid majlüy nembeat xeyay.

⁵ Nganüy icona ijlügen atnej xeyay piedras almapac. Teat Cristo apmawitich wüx icona atnej noic templo ocueaj Teat Dios; at apmejlüyiün noic ajlüy miteaats nangaj ocueaj Teat Dios, meajchiün imeajtsan atnej meyacan noic nichech müüch mapac omeaats Teat Dios. ⁶ Lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios:

Xique sanayac tiül Jerusalén noic piedra xowüy latam, narriüjtüch, nembeat xeyay, apmamb tiül oxing iüm.

Jane apmayar, mandüüb aquiaach nej, ngome apmaxing, mamix omeaats, aw.

⁷ Jane tiül icona lameyariün aquiaach Teat Cristo, lamepiüngan nej xeyay nembeat. Nganüy jane ngo mayar aquiaach nej, atcüy apiüng wüx nejiw tiül Mipoch Teat Dios:

Aaga piedra leaw monrang iüm ngome tandiümwü;

nganüy lamarang aaga netamüy piedra tiül oxing iüm, aw.

⁸ Aton tandeac wüx Teat Cristo wüx apiüng:

Aaga piedra nelimb oleajaran, aton üüch majmiücaran wüx, aw.

Atquiaj apiüng cos altiül ajtoechiw wüx leawa taquiaach Teat Cristo, ngo mandiümüw marangüw leawa tapiüng, landoj lajwanüw marangüw aaga ngo majneaj quiaj.

⁹ Nganüy icona ijlüyiün noic ajlüy nipilan leaw lerriütücharanan mejlüyiün noic ajlüy miteaats tiül noic nangaj cambaj ocueaj Teat Dios. Netam mejüiquichan mesajan meáwan nipilan nguineay Teat Dios tapaj icon meriowan tiül pojniün, mendüyiün tiül aaga najneajay ran. ¹⁰ Icona tanomb ngome tejlüyiün minipilan Teat Dios; nganüy lejlüyiün minipilan nej. Tanomb ngome tetüchiün meyariün mimonajneaj Teat Dios; nganüy mbich lametüchiün, lamejiüran.

Netam merangan atnej andiüm Teat Dios

¹¹ Xecojow xechijquia, inguiayiün leawa sanasaj icon. Icona netam meyajcan ijlüyiün at icon nepeay miün nipilan tiül aaga iüt cam. Iiücan wüx, nde merangan ngo majneaj leaw indiüman. Cos meáwan aag ayaj tenguial atsoj wüx müüch ndrom imeajtsan indüjpiün Teat Dios. ¹² Tanaámb irangan najneaj para majawüw meáwan nipilan leaw nganaw mayariw andeac Teat Dios. Masey nejiw nganüy andeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan, ayacüw icon monrang xeyay ngo majneaj. Wüx apmatüch a nüt Teat Dios apmajaw wüxasoeteran, nejiw apmajawüw icona terangan najneaj. Quiaj apmapiüngüw Teat Dios najneaj arang.

¹³ Cos temendüjpiün Teat Cristo, pares netam meyariün andeacüw meáwan monajiüt leaw ajmeliw marangüw natang wüx aaga iüt cam, masey aaga minatangüy nenajiüt nasoic rey aton. ¹⁴ At iyariün andeacüw ajcüwa chingüy monajiüt cos najmeliw majawüw wüx nipilan monrang ngo majneaj, müjchiw mangüiy aaga ngo majneaj arangüw; pero apmandeacüw najneaj wüx ombasüw monrang najneaj. ¹⁵ Aag agüy andiüm Teat Dios: merangan najneaj, cos atquiaj alndom mepalan

ombeayiw ajcüwa nipilan leaw ngo majawüw nicuajind, leaw andeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan.

¹⁶ Icona nganüy leriowan wüx isoetiün para merangan leaw apiüng Teat Dios. Naleaing ngondom mepiüngan por aaga leriowan wüx quiaj alndom merangan leaw indiüman. Ngwüy, cos icona ijlüyiün mimonrang minajiüt Teat Dios. ¹⁷ Itüniün monapacüy teombasüw meáwan nipilan. Meáwan minipilan Teat Cristo netam mendiüman. Aag miün Teat Dios netam merbolan mendüyiün. At itüniün monapacüy teombas aaga minatang monajiüt.

Leaw tamongoch Teat Cristo

¹⁸ Nganüy sanasaj icon monrang minajiüt alinop nipilan: iyariün irangan leaw andiüm neneay najiüt, ngome áagan ajcüwa xeyay ajneaj omeajtsüw majawüw icon, at ajcüw leawa xowüy apatüw. ¹⁹ Sitiül icona apmeiücan wüx naél wüx irangan minajiüt alinop, masey imongochiün ngo majneaj leaw ngo metam memongochiün, nde mamix imeajtsan, cos Teat Dios najneaj majaw merangan atquiaj, meiücan wüx cuajantanej. ²⁰ Sitiül icona terangan alngün ngo majneaj, condom apmeajndiün memongochiün naél, ndoj iiücan wüx leaw imongochiün, ¿nguineay ajüic irangan najneaja? Pero jondot imongochiün leaw ngo metam memongochiün wüx irangan najneaj, at iiücan wüx, aag ayaj najneaj majaw Teat Dios. ²¹ Wüx aag ayaj teyambücharanan cos Teat Cristo aton tamongoch meáwan ngo majneaj ingow amongochiiüts icootsa. Nej taünd wüx meáwan aag ayaj para majüiquich nguineay netam mendüjpiün wüx merangan atnej tarang. ²² Cos Teat Cristo nómban ngome tarang nisoet, nómban ngo mawaiich aljane; ²³ y wüx tasajsajuw nej, ngo mangoch nej ombeayiw; at wüx türjchiw mamongoch xeyay ngo majneaj, xeyay necoy, nej nómban ngo mapiüng apmapalüch ombas. Leawa tarang, meáwan tayac teowix Teat Dios, cos nej ajaw wüx jane arang najneaj jane ngwüy.

²⁴ Teat Cristo nejáyan quiaj tayar asoetiiüts wüx tamb wüx cruz, cos icootsa tandemowaats nóiquian maquiüjpaats; nganüy

lango metam marangaats nisoet, alndom marangaats najneaj. Cos nej tamongoch xeyay necoy para mawün icoots wüx asoetiiüts. ²⁵ Icona nomb tejlüyiün atnej tigüy ndron sap; nganüy lerndlilean niüng ajlüy Teat Cristo aaga najneaj nejiür sap; nej tanaámb teamajiür icon cos ijlüyiün teowix nej.

3

Nguineay netam majlüyiw leaw lando angoch owixaw

¹ Átan icona müm montaj, netam mejlüyiün nöiquian mequiüjpan minojon, mendiüman merangan leaw nejiw andiümüw. Cos atquiaj leaw nganaw mandiümüw Mipoch Teat Dios alndom mandiümüw mandüpjiw masey ngo mesajan wüx, cos nejiw apmajawüw nguineay irangan najneaj. ² Cos apmajawüw nguineay ijlüyiün ocueajíwan nejiw, at majawüw nguineay irangan leaw Teat Dios andiüm. ³ Ngo metam mejüiquichan ámban wüx imbasan wüx isojquiün noic najneajay napixeran, wüx itajcan majneaj ipeatiün imalan, at wüx Meyacan najneajay iquial owixan, tengwüy arend olajcan.

⁴ Ngwüy netam mejüiquichan nguineay larangüy tiül imeajtsan leawa ngondom ndrom ombas; aag ayaj apmajüiquich icon nguineay ajneaj imeajtsan, cos aag ayaj nembeat xeyay teombas Teat Dios.

⁵ Atquiaj nde tanomb tejüiquichayej ajcüwa müm montaj leaw tükchiw omeajtsuw Teat Dios; at tajlüyiw nöiquian marangüw leaw andiümüw minojow nejiw. ⁶ Atquiaj tarang nop müm najtaj nenüt Sara, nej tarang leaw tandium minoj nej teat Abraham, at tandeac wüx nej, "xeteat naxey", aj. Cos naw wüx nej tejlüyiün icona atnej micual nej. Nganüy sitiül atquiaj apmerangan áagan najneaj, quiaj lango metam mermbolan wüx nicuajind.

⁷ Icona teat nanojaranuw, netam mecüliün nöiquian mequiüjpan mintajan najneájan. Ijchan mayajcüw naleaing indiüman nejiw, cos masey nop najtaj ngo matüch apac nop naxey, nejiw ajlüyiw tiül nöiquian mequiüjpan leaw Teat Dios tükch

üüchan mapacaran wüx. Nganüy sitiül apmerangan atquiaj, Teat Dios apmanguaiay wüx apmetüniün ocueaj alcuane.

Najneajay omalomeaats

⁸ Ndójwüx, sapiüng netam mejlüyiün noic nej imeajtsan, mendiüman nop alinop atnej nacojaran nachiigueran, mejüiquichan ajneaj imeajtsan. Nde Meyacan nop xeyay netam, alinop ngwüy. ⁹ Nde mendiüman mepalüchiün ombas Jane arang ngo majneaj wüx imbasan; nde mengochiün ombeay leaw itsojowan icon. Leaw netam merangan, mendeacan najneaj, metüniün monapacüy teombasuw nejiw; cos Teat Dios tarriiid icon merangan atquiaj, at icona aton teyariün mimonapacüy Teat Dios. ¹⁰ Cos atcüy apiürang: Jane andiüm majlüy najneájan wüx acül ningüy wüx aaga iüt cam, mapac omeaats meáwan nüt, netam majaw wüx andeac, at ngondom mawaiich.

¹¹ Iwün ileaj tiül ngo majneaj, irang aaga najneaj leaw netam, iyamb monapacüy, áag indüüb.

¹² Cos Teat Dios tenguijal ajaw ajcüwa monrang najneaj, aton anguiay cuane atüniw; pero nej ajüiquich ajcüy majaw monrang ngo majneaj.

¹³ Jane alndom marang ngo majneaj wüx imbasan sitiül icona áagan najneaj indüipiün? ¹⁴ Sitiül aleaic imongochiün wüx irangan najneaj, masey, cos Teat Dios apmambeol icon memongochiün najneájan. Nde mermbolan mendüiyün nejiw leaw arangüw ngo majneaj wüx imbasan; nde paxium icueajü, iiücan wüx, nde mejcüyiün. ¹⁵ Iyacan imeajtsan nömban wüx Teat Cristo. Meáwan nüt netam mejiüran tiül imeajtsan cuane alndom mepiüngan, nguineay alndom mesajan jangantanej leaw apmatün manguiay icon. Pero naleaing netam mesajan teamteáman, ijüiquichan xeyay ajneaj imeajtsan wüxan ilean ningüy wüx iüt. ¹⁶ At ijüiquichan nguineay ajneaj imeajtsan para alndom majawüw meáwan leaw mondeacndeac wüx imbasan ngo majneaj. Ndoj apmaxinguiaw wüx meáwan leaw andeacüw quiaj,

wüx apmajawüw icona najneaj irangan cos indüpiün Teat Cristo. ¹⁷ Najneaj sitiül apmemongochiün naél wüx irangan najneaj sitiül Teat Dios atquiaj andiüm memongochiün, ngome wüx irangan ngo majneaj.

¹⁸ Cos Teat Cristo nomb tandeow mawün asoeteran; masey nej ngo majiür nicuajind nisoet, naleaing tandeow ingow andowüw monrang ngo majneaj, para mambaats niüng ajlüy Teat Dios. Alndom mandeow cos nipilan nej, condom tapac alinomb, apacüüch nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁹ Wüx nej tandeow, miespíritu nej tamb tiül mondeow mandeac masaj ajcüw espíritu monlüy atnej ajlüyiw tiül manchiüç, ²⁰ ajcüwa leawa tanomb ngo mayariw leaw tasoiQUIW. Aag ayaj wüx minüt teat Noé, cos Teat Dios tacül nejiw mayambüw nej wüxan tengualeámban arangüch aaga nadam müx, nasoic arca. Wüx aaga nüt quiaj acásan nipilan tayariw nej andeac; áagan ojpeacüw nipilan tawüw wüx, ngo mandeowüw tiül najal yow wüx ndiliteay meáwan a iüt. ²¹ Atnej tawüw wüx, ngo mandeowüw tiül yow, ata nganüy apiüng wüx nguineay alndom mawaats wüx asoetiüts wüx apmayariüts yow. Aaga ayarich yow quiaj ngondom majants meáwan ngo majneaj arangüch. Leawa ajüiquich aag ayaj majiüraran tiül omalaran at tiül omeaatsaran naleaing andiüräm marangüch leaw Teat Dios andiüm, cos Teat Jesucristo landoj lapac tiül mondeow. ²² Teat Cristo wüx tapac alinomb, tandilil andüy tiül cielo. Nganüy ajlüy amb wüx miác Teat Dios. Nej ajlüy wüx meáwan ángeles, at ajlüy wüx meáwan monajiüt.

4

Marangaats minajiüt Teat Dios leawa nej üüch icoots

¹ Cos Teat Cristo tamongoch xeyay ngo majneaj, xeyay necoy ingow amongochiiüts; ata icona aton netam mejlüyiün masey memongochiün necoy. Nganüy jane lamamongoch necoy cos andüüb Teat Cristo, ajüiquich lamacueat nisoet. ² Quiaj nej langondom mandiüm

marang andíüman nej, aton ngome amarang leaw arangüw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam. Nej apmarang áagan leaw andiüm Teat Dios. ³ Cos xeyay nüt terangan atnej arangüw ajcüwa nipilan ngo mandüjiw Teat Dios. Terangan leaw tendiüman; terangan meáwan ngo majneaj leawa texoman merangan wüx aaga iüt cam: tengüniün, terangan xeyay nangos nüt niüng tembichan meáwan leawa tejiüran, at terangan xeyay ngo majneaj wüx tendüjiün ajcüwa narangüch dios. ⁴ Nganüy leawa nipilan tealeámban marangüw aag ayaj, xeyay amb wüx omeajtsuw neol langó mequüijpan merangan meáwan ngo majneaj atnej terangan nomb. Wüx aag ayaj tenguijal mandeacndeacüw ngo majneaj wüx imbasan. ⁵ Alinoic nüt wüx apmajlüjiw teombas Teat Dios apmapiüngüw meáwan leawa tarangüw; cos nej apmajaw wüx cuane arangüw leaw almapac y leawa landeow. ⁶ Cos nejiw wüx aliün mapacüw tasoiQUIW wüx Mipoch Teat Dios, nguineay alndom mawüw wüx asoetiw mapacüw wüx miespíritu Teat Dios. Masey wüx aaga iüt cam ajaraw cuane tarangüw, atnej meáwan nipilan.

⁷ Nganüy cos laliüç mümb minüt meáwan leaw almajlüy ningüy wüx aaga iüt cam; icona netam merangan meáwan najneaj, tanaámb itüniün ocueaj Teat Dios, nde paxiüm icueajiün. ⁸ Leawa más netam mejiüran tiül icona, aag ayaj merjiürayon lasta xeyay, cos sitiül xeyay indiüman nop alinop alndom mewüniün wüx imeajtsan meáwan nisoet. ⁹ Ijchan maxoxtüw iniüngan nop alinop, ngo metam mendeacndeacan wüx. ¹⁰ Leawa lameajndiün inopnopon merangan, lamüüch icon Teat Dios, nganüy netam merangan aag ayaj para membeolan nop alinop, cos ijlüyiün noic ajlüy monjiür aaga monajneaj leawa Teat Dios lamüüch. ¹¹ Sitiül aljane andeac, netam mandeac atnej asaj nej Teat Dios. Sitiül aljane ajiür najiüt mambeol wüx cuajantanej, ich marang atnej Teat Dios üüch nej marang. Cos meáwan narangüch quiaj, tenguijal ajüiquicharan nguineay ajneaj Teat Dios wüx minüt Teat Jesucristo, cos nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy; alndom

marang cuajantanej nganüy, oxep, nawiür, at meáwan nüt. Amén.

Leawa meáwan mondüüb Teat Cristo netam mamongochiiüts

¹² Xecojow xechijquiaw, nde mbayameron wüx apmemongochiün cuajantanej leaw aliüc miün, cos apmeyajcan atnej memoñgon tiül biümb. Nde mepiüngan aag naél quiaj ngondom majlüy wüx icona. ¹³ Leaw netam merangan, ich mapac imeajtsan xeyay, cos atquiaj apmejüiquichan atnej almequiüjpan Teat Cristo tiül leaw tamongoch. Atquiaj alndom mapac imeajtsan xeyay wüx nej aliüc alinomb mejüiquichay najneajay ajlüy. ¹⁴ Sitiül andeacüw ngo majneaj wüx imbasan áag indüjpiün Teat Cristo, najneajay ijlüyiün, cos ajlüy tiül icona Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Naleaing, masey nejiw itsojówan minüt Teat Cristo, nganüy icona indeacan najneaj wüx nej. ¹⁵ Malüy nejinguind tiül icona ngo memongochiün matnej amongoch nop nembiy nipilan, matnej nop neneed, matnej nop nerang alinoic ngo majneaj, tengwüy wüx nop apmajmel tiül ocueaj alinop niüng ngo metam majmel. ¹⁶ Pero sitiül aljane aleaic mamongoch cos andüüb Teat Cristo, aag ayaj ngo metam maxing wüx; leaw netam marang, ich mapiüng najneajay arang Teat Dios cos almaquiiüb nej.

¹⁷ Nganüy lamatüch a nüt mamelelch Teat Dios majaw wüx asoeteran naw wüx minipilan nej. Naleaing sitiül apmamelich naw wüx icootsa, ¿nguineaye apmajlüyiwe ajcüwa leaw nganaw mayariw Mipoch Teat Diosa? ¹⁸ Cos sitiül nop nerang najneaj, pero xeyay aél maw wüx asoet nej, ¿nguineaye apmajlüye leaw ngo mayamb Teat Diosa, leaw tanaámb arang nisoete? ¹⁹ Nganüy sitiül imongochiün xeyay naél wüx irangan leaw andiüm Teat Dios, nde paxium icueajiün; iyakan imeajtsan teowix Teat Dios, tanaámb irangan áagan najneaj cos nej nerang meáwan leaw almajlüy.

5

Netam mejlüyiün nóiquian

¹ Sapaj ocueajiw meáwan montangtang monajiüt leaw ajlüy tiül icona. Xique nop

xic natang ombas sat nejiw. Xique tajawas meáwan nguineay tamongoch ngo majneaj Teat Cristo. Sanajlüy quiaj aton wüx nej apmejüiquichay nguineay ajneajay ajlüy alinoic nüt. ² Ijlüyiün wüx, ijawan minipilan Teat Dios leaw almequiüjpan. Aag ayaj ngo metam merangan cos aljane teamasaj icon merangan; ngwüy, irangan cos indiüman. At nde mepiüngan aleaic apmexoman wüx; ngwüy, irangan najen nde apac imeajtsan. ³ Ngondom mepiüngan ineayiün meáwan leaw ijlüyiün wüx. Leaw netam merangan, mejüiquichay nguineay irangan áagan leaw netam, majawüw meáwan minipilan Teat Cristo. ⁴ Cos wüx aliüc alinomb aaga natang najlüy wüx icona, aag ayaj Teat Cristo, quiaj apmeajndiün najneajay corona leawa ngondom ndrom ombas.

⁵ Sasaj icon monguich, irangan leawa apiüngüw montangtang monajiüt tiül icona. At tíulan icona iyariün leaw apiüng nop alinop; ijüiquichan ajneaj imeajtsan, cos apiürang:

Teat Dios ajcüy majaw monrang adam omeaats.

Nej üüch mimonajneaj nej leaw najneaj omeaats.

⁶ Netam meyajcan nicuajind icon, cos ijlüyiün tiül nangaj owix Teat Dios; naleaing alinoic nüt nej apmantsopiich icon mapiüng najneaj terangan. ⁷ Iyakan tiül owix nej meáwan leaw alwüx imeajtsan cos tenguij majiür icon.

⁸ Netam mejawan cuane temerangan, at tanaámb mepacan wüx Mipoch Teat Dios, cos aaga nimeech ajcüy majaw icon, atnej nop napat leon tenguij mayeyey icon tiüt mayamb jane masap matsamb. ⁹ Netam mendandand wüx aaga leaw iyakan imeajtsan wüx mendüjpiün. At netam mejawan atanquiaj tenguij mamongochiw micojon michijquian minipilan Teat Cristo tiül meáwan aaga iüt cam. ¹⁰ Masey lamemongochiün xeyay naél, aag ayaj acásan nüt. Nganüy nej Teat Dios apmüüch icon mejlüyiün palan, at mandand wüx imeajtsan Mipoch nej, mejüiquichay tiül icona. Cos Teat Dios üüch meáwan leaw netam para mejlüyiün atnej andiüm, cos tayamb icoots wüx minüt Teat Jesucristo majlüyiiüts niüng ajlüy nej meáwan nüt.

11 Néjan quiaj najneajay ajlüy. Aton nej ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy nganüy, oxep, nawiür, at meáwan nüt. Amén.

Andondoch atepeay

12 Süüch teat Silvano majoy mamb aaga acás poch cam müüch icon, cos sajaw nej nop najneaj minipilan Teat Cristo. Tarangas nüüch leaam imeajtsan nasaj icon aaga naleaing ocueaj Teat Dios, üüch üüchan leaw nganüy tenguijal mendüjpiün.

13 Ajcüwa minipilan Teat Cristo najlüyiw tiül Babilonia, ajcüwa larriüjtücharanüw majlüyiw nóiquian atnej icona, atepeayiw icon. At xecual teat Marcos atepeay icon.

14 Itepeayiün ninguiaj nop alinop nde apac imeajtsan, at itüniün monapacüy.

Tamtámban ijlüyiün, at mejneajíünan meáwan icona minipilan Teat Cristo. Amén.

Amb iwic nanderac yarang wüx nawiig San Pedro 2ª Carta de SAN PEDRO

Atepeay

¹ Xique Simón Pedro nop apóstol ocueaj Teat Jesucristo, nop nerang minajiüt nej. Nganüy sarang aaga acas poch cam nüüch icon leawa lamendüpiün Miteatiiüts Dios atnej sarangan. Miteatiiüts Dios tarang xeyay najneaj wüx icoots, cos Teat Cristo tawün asoetiiüts. ² Tambtámban ijlüyiün. Tanaámb mambeol icon Teat Dios, müüch icon mejiüran monajneaj, cos lamejawan nguineay andiüm Teat Dios y Miteatiiüts Jesús.

Nguineay netam marangüw minipilan Teat Cristo

³ Pues Teat Dios lamüüch icoots meáwan leaw netam para alndom mapacaats marangaats leaw andiüm nej, cos tüüch icoots mayariüts andeac Teat Cristo, majlüüjiüts najneaj nóiquian maquiüjpaats. ⁴ At tüüch icoots majawaats nguineay alndom marang meáwan najneajay leaw lamapiüng apmarang. Por aag ayaj nganüy alndom merangan najneaj, atnej arang Teat Dios, mecueatiün irangan ngo majneaj leaw arangüw meáwan nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Cristo, cos nejiw arangüw leaw nejíwan quiaj andiümüw marangüw. ⁵ Nganüy cos lameyariün andeac Teat Cristo, pares netam mepacan wüx merangan najneaj. Pero ngome áagan ayaj, cos netam mexoman imeajtsan mejawan leawa Teat Dios andiüm merangan. ⁶ Wüx ijawan cuane andiüm Teat Dios, quiaj alndom mersapayon wüx, ngo metam merangan leaw indiüman. Netam meiücan wüx cuajantanej almajlüy, at aton merangan casa Teat Dios tanaámb. ⁷ Netam merjiürayon lasta atnej ijiüran lasta micojon michijquian, mendiüman nop alinop.

⁸ Pues wüx irangan meáwan aag ayaj con imeajtsan, quiaj ajüic naleaing irangan najneaj, ngome irangánan iyariün andeac Teat Cristo. ⁹ Sitiül aljane laman-guiay meáwan aag ayaj, ndoj ngo marang, aag ayaj landroj omeaats nguineay Teat Dios tawün nej tiül meáwan nisoet leawa tarang nomb; ajlüy atnej nop nesomom oniiüg. ¹⁰ Nganüy xecojow xechijquiaw, netam mepacan wüx merangan leawa Teat Dios tarriüd icon merangan, cos nej tarriüd icon merangan áagan najneaj. Sitiül apmeyacan imeajtsan wüx merangan atquiaj, langome apmejmiücan tiül nisoet. ¹¹ Atquiaj apmeajndiün mejmeliün najneajay tiül aaga nangaj cambaj niüng ajlüy Miteatiiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx asoetiiüts. Quiaj apmecüliün meáwan nüt, ngo majiür ümb.

¹² Wüx aag ayaj, xique ngo nacueat nüüch leaam imeajtsan, masey lamejawan, lerndandand wüx aaga naleaing indüjpiün quiaj. ¹³ Nganüy sapiüng najneaj napaj icueajiün wúxan saliün napac, nüüch leaam imeajtsan nguineay netam merangan; ¹⁴ cos Miteatiiüts Jesucristo tüüch xic najaw laliüc matüch a nüt nacueat a iüt cam, nandeow. ¹⁵ Pares sandiüm nacueat nüüch icon leaw alndom, cos atquiaj masey lango najlüy ningüy, icona apleaam imeajtsan tanaámb leawa teanasaj icon quiaj.

Tajüic nguineay ajneaj ajlüy Teat Cristo

¹⁶ Meáwan leawa lanasajan icon wüx Miteatiiüts Jesucristo, nguineay nej aliüc alinomb xeyay najneajay, pues aag ayaj ngome sapiüngánan, ngome nandeacánan; aag ayaj palüy naleaing. ¹⁷ Cos xicona tajawasan tanguiayasan wüx Teat Dios tendeac imiün tiül raan oic, xeyay tarangüch casa Teat Jesús wüx tüüch militlit ombras nej. Condom tasaj: “Ique xecual, naleaing xecual ic, xeyay sajiür ic lasta, apac ximeaats najaw ic”, aj nej. ¹⁸ Xicona tanguiayasan aaga nanderac tiün imiün tiül cielo wüx salnaquiüjpan Teat Jesús, saliünan quiaj nóiquian wüx tiüc. Quiaj tanguiayasan andeac Teat Dios masaj Teat Jesús.

¹⁹ Nganüy ajawaats naleaing aaga poch tandeacuw nomb ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. Pares netam mayariiüts, cos aaga poch quiaj ajlüy atnej nots najquiol teatitit tiül pojniün pal ongwiiüts, pero wüx lachiüjmbaw lajntsop aaga nadamüy ocas marraj tiül omeaatsaran. ²⁰ Netam mexoman imeajtsan wüx aag agüy: nejinguind ngo ndom maquiaach wüx Mipoch Teat Dios, awünan tiül omal nej; naleaing netam mayaag ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ²¹ Ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, ngo marangüw wüx nawiig leawa nejíwan quiaj taxomüw omeajtsuw wüx. Ngwüy, nejiw tarangüw wüx nawiig leawa Nangaj Espíritu tüüch nejiw marangüw.

2

Altiüil aquiajchiw leaw ngo maleaing (Judas 3-13)

¹ Nomb tajlüy tiül nipilan israel acas leawa ngo maleaing mondeac andeac Teat Dios nejiw. Atanej nganüy apmajlüy tiül icona leawa ngome naleaing monquiaach Mipoch Teat Dios. Apmamelichaw ámban tiüt, apmandiümüw maquiajchiw icon leawa ngomeaag, cos andiümüw mecueatiün mendüjpiün aaga naleaing. Ngo majüic naleaing andüjpiw Teat Jesús leawa tandeow mangüy asoetiw nejiw. Pues ajcüwa monquiaach quiaj, naje apndrom ombasüw. ² Pero xeyay nipilan apmandüjpiw nejiw, apmarangüw xeyay ngo majneaj atnej arangüw nejiw. Wüx aaga arangüw quiaj, apmanderac wüx Mipoch Teat Dios ngo maleaing. ³ Cos andiümdiümüw tomiün apmexomxomayej wüx imbasan, apmaquiajchiw icon leaw ngo maleaing; nganüy ajcüwa nipilan quiaj ngome nequiy apndrom ombasüw, landoj lajwanüw mambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj.

⁴ Teat Dios ngome tawün wüx omeaats aaga nisoet tarangüw tegüy ángeles; áag tajlosuw tiül niüng amongocharan xeyay ngo majneaj tiül noic pojniün, maoeleranüw majlüyiw quiaj leaw apmatüch a nüt Teat Dios apmajaw wüx asoeteran.

⁵ Naleaing Teat Dios ngo mawün wüx

omeaats leaw ngo majneaj tarangüw niplan tanomb. Áagan teat Noé tawün wüx cos tarang at taquiaach wüx leaw andiüm Teat Dios. Aton Teat Dios tawün wüx alayaíw niplan acualaats Noé. Condom tüüch majal a yow ndilimeay iüt, quiaj tandeowüw meáwan niplan. ⁶ At Teat Dios aton nómbar tandrooch ombas ajcüwa nadamdam cambaj Sodoma maquiiüb Gomorra wüx tandajpüw, tacülüw ngweátan, cos xeyay ngo majneaj tarangüw moncül quiaj. Pues atquiaj tarang Teat Dios para majüiquich majawüw ajcüwa niplan monrang ngo majneaj leaw aliüc miün apmajlüy. ⁷ Pero teat Lot taw wüx cos nej nop neyamb Teat Dios; lapaxiow majaw arangüw xeyay nisoet ajcüwa niplan quiaj. ⁸ Cos aaga naxey nerang najneaj quiaj, nütnútan xeyay tamix omeaats majaw, manguiay leawa ngo majneaj arangüw aaga niplan quiaj. ⁹ Nganüy aton Teat Dios alndom mambeol, mawün tiül ngo majneaj ajcüwa monrang leawa nej andiüm. Nganüy ajcüwa monrang ngo majneaj landoj lajwanüw mangüyiw leaw arangüw wüx apmatüch a nüt majoraw wüx asoeteran. ¹⁰ Teat Dios apmüüch mamongochiw xeyay ngo majneaj ajcüwa niplan monrang aaga ngo majneaj leaw andiümüw, leaw ngo marangüw nej casa. Cos nejiw arangüw adam omeajtsuw, ngo mimboloj mandeacüw ngo majneaj wüx ombas Teat Dios, tengwüy wüx ombas monajiüt monlüy tiül nangaj cielo. ¹¹ Masey ajcüw ángeles ocueaj Teat Dios leaw najntsop wüx atam ajlüyiw, y alndom marangüw cuajantanej, nejiw ngo mayacuw asoet ajcüwa monwaiich quiaj. ¹² Pero ajcüwa niplan monwaiich quiaj, andeacuw ngo majneaj wüx cuajantanej leaw ngo majawüw; ngo majiürüw fis. At nejiw nimal, cos nimal ajaw áagan leaw teamamongoch ningüy wüx iüt; wijquiajow para ndeajmoj mandeowüw. Atquiaj ajlüyiw ajcüwa monwaiich quiaj, cos áagan ayaj apiüngüw wüx, leaw axomüw majawüw ningüy wüx iüt. Itsojow leawa ngo maxomüw majawüw. Por aaga ngo majneaj arangüw quiaj, wüx apmandeowüw apmambüw tiül aaga xeyay ngo majneaj. ¹³ Quiaj

apmamongochiw xeyay ngo majneaj, apmangüyw aaga ngo majneaj arangüw, cos nejiw arangüw rawrráwan tiüt leaw alndom müüch mapac nej omeajtsüw. Pares wüx itean mequiüjpan, aag ayaj noic monxing icueajiün, cos nejiw ngoyay macueatiw arangüw ngo majneaj. Xeyay apac omeajtsüw wüx aaga ngo majneaj arangüw quiaj.

¹⁴ Nejiw ngo maiündüw majawüw nop najtaj, andiümüw manajtajüw; tanaámb arangüw nisoet. Ayambüw nguineay maloxiw tiüt jane nganaw mandand wüx Mipoch Teat Dios. Nejiw áag ajlüyw wüx mawaijchaw, ndoj apmambüw tiül castigo. ¹⁵ Nejiw ngo mandiümüw marangüw leaw apiüng Teat Dios, lambójan marangüw alinoic, cos arangüw atnej tarang nop naxey tajlüy tanomb, micual Beor nenüt Balaam. Aaga naxey quiaj tandiümdiüm marang ngo majneaj maxom tomiün wüx. ¹⁶ Pares Teat Dios tapaj nej ocueaj, tüüch mendeac mibür nej masaj nej ngo majneaj arang. Atquiaj tarang Teat Dios wüx ombas a naxey quiaj, ngana marang aaga ngo majneaj teamandiüm marang quiaj.

¹⁷ Ajcüwa nipilan quiaj ajlüyw at nejiw noic lol ngo majlüy tiül yow. At ajlüyw at nejiw oic ajüyich nej nepepep. Nejiw landoj lajwanüw mamongochiw xeyay ngo majneaj tiül xeyay pojniün niüng nómbar ngome apmaxomüw majawüw ran. ¹⁸ Nejiw aquiajchiw ombeay nipilan, pero aaga aquiajchiw quiaj ngo membeat nicuajind, cos asajüw jayats monyar andeac Teat Dios mandilileaw marangüw ngo majneaj atnej arangüw nejiw. ¹⁹ At asajüw alndom marangüw leaw andiümüw, ngo majiür nicuajind. Nganüy ajcüwa monwaiich quiaj, masey apiüngüw andüjpiw Teat Dios, aag ayaj ngo maleaing cos arangüw atnej andiümüw; arangüw leaw ataag nejiw mandar nisoet. ²⁰ Sitiül aljane lamayar andeac Teat Cristo, aaga newün icoots wüx, at lamacueat marang ngo majneaj ningüy wüx iüt cam, ndoj apmandilil marang alinomb aaga nisoet, ndójwüx apmajlüy más xeyay ngo majneaj. ²¹ Pues sitiül nop tajaw, tayaag Mipoch Teat Dios aag ayaj naleaing, y

tandüüb acas nüt marang atnej apiüng, condom tandilil marang ngo majneaj, quiaj apmajiür xeyay nisoet, cos tajaw aag ayaj naleaing, pero ngo mandiüm marang atnej apiüng. ²² Nejiw ajlüyw atnej apiüng noic nanderac: “Pet andilil müet ajiür nej, at sow andilil maxeeb ndeor alinomb masey taxejmbecharan”.

3

Wix apmandilil Teat Cristo

¹ Xecojow xechijquiaw, aag agüy amb ijquiaw nanderac narang wüx nawiig nasaj icon. Tiül aaga ijquiaw nawiig sasaj icon leaam imeajtsan wüx leaw naleaing. ² At sandiüm nüüch leaam imeajtsan leawa tandeacüw tanomb ajcüw mondeac andeac Teat Dios, at nüüch leaam imeajtsan nguineay tapiüngüw apóstoles wüx Miteatiüts Teat Cristo, aaga newün icoots wüx asoetiiüts.

³ Netam mejawan, wüx laliüc matüch a nüt mandilil Teat Cristo, xeyay nipilan apmitsojow leaw apiüng Teat Dios, apmarangüw ngo majneaj leaw andiümüw marangüw. ⁴ Cos nejiw apmapiüngüw: “¿Wül, ngow apmandilil a Cristo, aaga apiüngüw aliüc alinomba? Cos lamajiür xeyay nüt wüx aliün mapac xeteatiün tapiüngüw aliüc. Nganüy tanaámb niüngan ajlüy meáwan cuajantanej, atnej wüx tarangüch a iüt cam”, apmawüw. ⁵ Pero aaga apmapiüngüw quiaj ngo maleaing, awaijchaw, cos nejiw ngo mandiümüw majawüw nguineay Teat Dios tarang a iüt cam tanomb. Cos Teat Dios wüx tapiüng marang nüt, caaw, ocas, iüt; pues quiaj tajlüy iüt imiün tiüt tiül yow, cos atquiaj tapiüng Teat Dios majlüy. ⁶ Condom ajcananüyan a yow, Teat Dios tüüch ndilimeay iüt, ndrom ombas nipilan. ⁷ Nganüy aaga nüt, caaw, ocas, iüt, leaw almajlüy apmandaab, cos atquiaj apiüng Teat Dios apmajlüy. Atquiaj apmajlüy wüx Teat Dios apmajaw wüx asoet nipilan ngo mayar nej andeac. Condom apndrom ombasüw.

⁸ Xecojow xechijquiaw, nde ndrom imeajtsan, Teat Cristo ngome nequiy aliüc. Cos gajpowüw acoic miow (1,000) neat Teat Dios ajaw atnej noic nüt, aton noic

nüt ajlüy atnej gajpowüw acoic miow neat.⁹ Xeyay nipilan apiüngüw Teat Cristo nequiy apmapeay, lango miün najen atnej tapiüng. Naleaing Teat Cristo aíuc wüx majaw icoots, cos ngo mandium ndrom ombas nejinguin. Nej andium meáwan nipilan leaam omeajtsuw wüx asoetiw nejiw, macueatiw.

¹⁰ Wüx aaga nüt aliüc Teat Cristo nejinguin ngo mateots wüx, atnej arang nop need wüx ngo mateotsaran, quiaj apmajmel meneed. Cos aaga nüt quiaj apmeterriür cawüx, apmajlüy noic nadam monbayan. Quiaj apmandrooch ombas meáwan leaw almajlüy cawüx, aton meáwan leaw almajlüy wüx iüt apmandoab.

¹¹ Sitiül atquiaj apndrom ombas meáwan, ¿jow nganüy icona, nguineay apmerangan? Netam meajchiün imeajtsan Teat Dios merangan palanüy najneaj, merangan leawa nej andium. ¹² Tatow tam temecüliün matüch aaga nüt quiaj, irangan minajiüt Teat Dios leaw alndom; cos aaga nüt quiaj apmandoab, apjayam meáwan ocas, at a nüt, at a caaw aton. ¹³ Nganüy icootsa, ngome aaga apndrom ombas quiaj teamacüliüts, teamacüliüts majlüy jayats ocas, jayats caaw, jayats nüt, jayats iüt. Cos aag ayaj lamapiüng Teat Dios apmarang. Condom tiül aaga jayats quiaj, apmajlüy najneajay.

¹⁴ Xecojow xechijquiaw, tatow tam teamecüliün meáwan aag ayaj, irangan leaw alndom, irangan najneaj majaw Teat Dios. Nde mejcüyiün mejawan nop alinop, ijlüyiün najneájan, ngo mejiüran nisoet. ¹⁵ At netam mejawan neol ngo miün Teat Cristo najen. Aag ayaj, cos nej ajiür lasta meáwan nipilar, andium mawün nejiw wüx asoetiw. Atquiaj tarang wüx nawiig micojoots teat Pablo, leawa xowüy andiumaats, cos Teat Dios tüüch nej majaw nguineay masaj icon. ¹⁶ Cos meáwan leawa nej tarang tiül noicnoic minawiig nej tandeac andüy wüx aaga nganüy teanasaj icon cam, masey altiül noicnoic naél maxoram cuane amb apiüng. Altiül nipilan leaw naleaing ngo mandiumuw majawuw mayariw leaw apiüng, angowüjchiw andeac teat Pablo.

Atanquiaj arangüw wüx meáwan Mipoch Teat Dios. Aag ayaj ayambüw ndrom ombasüw.

¹⁷ Aag agüy lanasaj icon wüx, xecojow xechijquiaw, netam mejawan wüx aag ayaj, nde mawaiich icon ajcüwa monrang ngo majneaj quiaj, nde merangan atnej arangüw nejiw, cos nots quiaj manot icon, mecueatiün irangan najneaj. ¹⁸ Sandium tanaámb metangan wüx aaga poch tayac Miteatiüts Jesucristo, aaga newün icoots wüx asoetiüts, para marangaats leaw nej andium. Marangaats casa Teat Cristo nganüy at meáwan nüt. Amén.

Anoic nanderac arang wüx nawiig San Juan 1ª carta de SAN JUAN

Aaga poch cam alndom müüch mapacaran

¹ Sarang aaga acas poch cam nasaj icon wüx aaga leawa lajlüy nde tanomb wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. Aag ayaj tanguiayasan andeac, tajawasan nejay, tajawasan nguineay arang, aton tarreegasan naag xiwixan. Aaga Nanderac quiaj leaw alndom müüch mapacaran, aag ayaj Teat Cristo. ² Nej wijquiat wüx aaga iüt cam. Wüx latang, quiaj xicona tajawasan nejay. Aag nganüy sasajan icon wüx Teat Cristo, aaga alndom müüch icoots mapacaats meáwan nüt. Cos nej tajlüy maquiiüb Teat Dios, condom tiün mejüiquichay najawan. ³ Nganüy sanasaj icon menguiayiün wüx aaga leawa tajawasan, tanguiayasan andeac; para alndom majlüyiiüts nóiquian atnej xicona sajlüyiün nóiquian naquiüpán Teat Dios y Micual nej Teat Jesucristo. ⁴ Aag agüy sarang wüx nawiig menguiayiün, para müüch mapac imeajtsan xeyay.

Teat Dios ran nej

⁵ Nganüy sanasaj icon leaw tanguiayasan asaj xicon Teat Cristo. Nej tapiüng: “Xeteat Dios ajlüy ran nej, ngo majlüy pojniün wüx nej”, aw. ⁶ Sitiül icootsa apiüngaats ajlüyiiüts najneaj nóiquian maquiüpaaats Teat Dios, nganüy naleaing sitiül tenguialeámban ajüyiiüts tiül aaga pojniün quiaj, quiaj ajüiquichaats tenguijal awaijchaats, ngo marangaats aaga naleaing leawa Teat Dios lamapiüng.

⁷ Nganüy sitiül ajüyiiüts tiül aaga ran quiaj atnej Teat Dios ajlüy ran nej, quiaj alndom majlüyiiüts najneaj nóiquian maquiüpaaats nop alinop. Cos Teat Jesucristo Micual Teat Dios nejants icoots naag miquiej nej mawün meáwan asoetiiüts.

⁸ Sitiül icootsa apiüngaats ngo majiüraats nisoet, quiaj ajüiquichaats icoyóotsan quiaj awaiichayoots, ngo mandeacaats

naleaing. ⁹ Pero sitiül apmachejtiiüts asoetiiüts, masajaats Teat Dios cuane ngo majneaj arangaats, quiaj alndom majawaats naleaing nej apmawün icoots wüx asoetiiüts; apmüüch icoots majlüyiiüts nerixix teombas nej. ¹⁰ Pero sitiül apiüngaats nómban ngo majiüraats nisoet, wüx aaga poch quiaj ayacaats nej Teat Dios newaiich, y aaga naleaing poch leawa nej lamapiüng, ngo majlüy wüx omeajtsaats.

2

Teat Cristo nop nembeol icoots

¹ Xecualüw, nganüy sarang aag agüy nasaj icon nde merangan nisoet; pero sitiül aljane apmarang nisoet, quiaj Teat Jesucristo apmasaj Teat Dios mawün wüx omeaats asoet nej. Cos Teat Cristo arang palan áagan najneaj, üüch atowtow. ² Teat Cristo tandeow ingow andeowaats wüx asoetiiüts. Naleaing ngome nej tandeow mawün áagan asoetiiüts, nej tandeow mawün wüx asoetiw meáwan nipilan wüx aaga iüt cam.

³ Sitiül marangaats atnej apiüng Teat Dios, quiaj alndom mayajcaats tiül omeajtsaats áagan nej andüüpaaits. ⁴ Pero jane apiüng: “Xique sajaw jane Teat Dios”, maw; naleaing sitiül nej ngo marang atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios, aaga nepiüng atquiaj nop newaiich nej; pues aaga naleaing nanderac ngo majlüy tiül omeaats nej. ⁵ Nganüy jane ayac wüx omeaats Mipoch Teat Dios, quiaj ajüic naleaing arang atnej andiüm Teat Dios, at Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej. Aag ayaj neech icoots majawaats naleaing ajlüyiiüts nóiquian maquiüpaaats Teat Dios. ⁶ Nganüy jane apiüng ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Dios, aaga nepiüng quiaj netam marang meáwan najneaj atnej tarang Teat Cristo.

Jayats poch nepaj ocueajaran

⁷ Xecojow xechijquia, aaga poch leaw teanarang cam nasaj icon, aag ayaj ngome jayats majlüy, cos aag ayaj ajlüyay poch tejiüran mbas; nganüy aaga ajlüyay poch quiaj, aag ayaj lamenguiayiün nde wüx teyariün Mipoch Teat Dios. ⁸ Pero nganüy sarang noic jayats poch nasaj icon. Aag ayaj ajüic naleaing wüx Teat Cristo, aton

teajlüy naleaing wüx icona. Cos aaga pojniün tenguijal among; nganüy aaga ran naleaing teamarraj nipilan.

⁹ Sitiül jane apiüng ajlüy tiül ran, pero ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, quiaj nej ajüiquich aliün tiül pojniün, nganaw majntsop tiül ran. ¹⁰ Jane andiüm nop alinop, quiaj ajüic ajlüy tiül aaga ran, cos arang atnej andiüm Teat Cristo. Quiaj ngo majlüy nicuajind cuane alndom müüch nej majtoech majmiüc tiül ngo majneaj. ¹¹ Nganüy sitiül jane ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, quiaj ajüic aliün tiül pojniün; tenguijal ajüy tiül aaga pojniün quiaj niüng ngo majaw nguiane andüy amb, cos aaga pojniün quiaj lamüüch nej mesomb.

¹² Xecualüw, nganüy aag agüy sarang menguiayiün, naleaing Teat Dios landoj lamawün isoetiün, cos iyacan wüx imeajtsan mipoch Teat Cristo. ¹³ Sarang aag agüy nüüch icon, teat monxey, cos icona lamejawan nej, aaga lajlüy nde tanomb wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. Sarang aag agüy nüüch icon monench, cos icona lejntsopiün wüx leaw nimeech andiüm mayac icon wüx.

Sarang aag agüy xecualüw nasaj icon, cos lamejawan jane nej Teat Dios. ¹⁴ Sarang aag agüy nasaj icon teat monxey, cos lamejawan jane aaga lajlüy nde tanomb wüx nganaw majlüy aaga iüt cam. Sarang aag agüy nasaj icon monench, cos ipacan wüx Mipoch Teat Dios. Aaga poch quiaj landoj lajlüy wüx imeajtsan; lejntsopiün wüx leaw nimeech andiüm mayac icon wüx.

¹⁵ Nde mendiüman imeajtsan cuajantanej leaw ajlüy wüx aaga iüt cam. Nde meyacan imeajtsan wüx cuajantanej ngo majneaj leaw almajlüy ningüy wüx iüt; cos sitiül aljane andiüm marang ngo majneaj, quiaj ajüic ngo mandiüm marang leaw apiüng Teat Dios. ¹⁶ Meáwan ngo majneaj leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj wüx nipilan andiümüw marangüw leaw andiümüwan nejiw, aton meáwan ngo majneaj leaw andiüm oniüjcüw nejiw majaw, aton andiümüw majiürüw meáwan cuajantanej leaw alndom merangrangayej

wüx. Meáwan aaga ngo majneaj quiaj witiünüyan wüx aaga iüt cam, ngome imiün niüng ajlüy Teat Dios. ¹⁷ Pues aaga iüt cam teaúmb teandroj ombas, at meáwan ngo majneaj andiüram marangüch apmümb ndrom ombas. Pero jane arang leaw andiüm Teat Dios apmapac meáwan nüt.

Leaw naleaing, leaw ngo maleaing

¹⁸ Xecualüw, aaga nüt ajlüyiiüts tiül cam, aag ayaj ndójwüx nganüy. Icona lamenguiayıün aliüc aljane apmapiüng Cristo nej; aag ayaj apmajcüy majaw Teat Cristo. Nganüy lajüic lajaraw lajlüyiw leaw apiüngüw Cristo nejiw. Wüx lajüic aag ayaj, quiaj ajawaats laliüc mümb aaga nüt cam.

¹⁹ Nejiw nawüwan tiül icootsa, pero ajcüw ayaj ngome aquüüpaaats, cos sitiül nejiw aquüüpaaats, ngo mawüw tiül icootsa. Pero cos tawüw, quiaj tejüiquichay nejiw ngome aquüüpaaats.

²⁰ Teat Cristo lamüüch icon Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios mambeol icon wüx iyariün mipoch nej, y para alndom mejawan ngün naleaing, ngün ngo maleaing. ²¹ Sarang aag agüy nasaj icon, ngome cos icona ngo mejawan cuane naleaing; sajaw ijawan cuane naleaing, at ijawan jane tenguijal awaiich aag ayaj ngo mandeac leaw naleaing.

²² ¿Jane aaga newaiiche? Aag ayaj leaw nepiüng Teat Jesús ngome aaga Cristo lapiürang aliüc. Aag ayaj ngome áagan Teat Cristo ajcüy majaw; ajcüy majaw Teat Dios aton. ²³ Meáwan jane apiüng Teat Cristo ngome Micual nej Teat Dios, aag ayaj ngo majlüy tiül omeaats nej Teat Dios. Nganüy leaw ayar, apiüng Teat Cristo Micual nej Teat Dios, aag ayaj ajlüy tiül omeaats nej Teat Dios.

²⁴ Leawa lamenguiayıün nde tanomb wüx teyariün Mipoch Teat Dios, aag ayaj ajlüy, acül wüx imeajtsan. Nganüy sitiül meáwan tenguiayıün nde tanomb iyacan wüx imeajtsan, aag ayaj apmüüch icon mejlüyiün nöiquian mequiüjpan Teat Dios y Micual nej Teat Jesucristo. ²⁵ Nganüy aag ayaj leaw Teat Cristo lamapiüng apmüüch icoots, aag ayaj apmüüch mapacaats meáwan nüt niüng ajlüy Teat Dios.

²⁶ Sarang aaga nawiig cam nasaj icon nde mawaiich icon ajcüwa monwaiich. ²⁷ Icona ijiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; ajlüy nóiquian maquiiüb icon. Aag ayaj tüüch miün Teat Cristo. Nganüy nejinguind alinop pálwüx ngo metam maquiaach icon, cos aaga Nangaj Espíritu aquiaach icon mejawan ngün naleaing, ngün ngo maleaing. Tanaámb netam meyariün mendüjpiün Teat Cristo nóiquian atnej lamaquiaach icon Nangaj Espíritu.

²⁸ Nganüy xecualüw, nde mecueatiün mendüjpiün wüx leaw taquiaach Teat Cristo, cos atquiaj alndom masap imbasan wüx nej, ngo mermbolan mejawan wüx aaga nüt aliüc, ngome apmexinguiün mejawan. ²⁹ Cos icona ijawan Teat Cristo arang áagan najneaj, quiaj alndom mejawan meáwan leaw nerang najneaj, aag ayaj micual Teat Dios nej.

3

Jane micual nejiw Teat Dios

¹ Nganüy ich leaam imeajtsan nguineay andiüm icoots Teat Dios. Alndom ma-soiquiiüts micual Teat Dios icoots, cos naleaing micual nej icoots nganüy. Masey ajcüwa nipilan wüx aaga iüt cam ngo majawüw jane icoots, cos nganaw majawüw jane Teat Dios. ² Nganüy ajlüyiiüts micual icoots Teat Dios, masey nganaw majawaats nguineay aliüc miün apma-jlüyiiüts alinoic nüt. Pero ajawaats wüx Teat Cristo aliüc alinomb, quiaj apma-jlüyiiüts atnej ajlüy nej, cos quiaj apma-jawaats nejay nguineay ajlüy. ³ Nganüy meáwan jane teamacül Teat Cristo wüx aliüc alinomb, nejáyan quiaj üjchay merix-ixay omeaats, atnej Teat Cristo ajlüy nerixix.

⁴ Pero jangantanej arang nisoet, aag ayaj teamarang leaw Mipoch Teat Dios apiüng ngondom; cos wüx apmarangüch nisoet aag ayaj ngo matüch marang leaw apiüng Teat Dios. ⁵ Icona ijawan Teat Cristo tiün wijquiam ningüy wüx aaga iüt cam mawün asoetiiüts. Nej nómban ngome tajiür nisoet. ⁶ Meáwan leaw ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Cristo, aag ayaj lango mandüy wüx marang nisoet. Jane tanaámb arang nisoet

ngo majaw jane nej. ⁷ Xecualüw, nde mawaiich icon nejinguind, cos jane arang palan ajüiquich najneaj arang, atnej arang Teat Cristo. ⁸ Nganüy jane tanaámb arang nisoet, aag ayaj minipilan nej nimeech, cos nimeech nde wüx tajlüy aaga iüt cam nej tenguijal arang nisoet. Nganüy Teat Cristo, Micual Teat Dios, tiün mandarriich meáwan leawa nimeech lamarang.

⁹ Meáwan jane awiquiach nej Teat Dios ngo mandüy marang nisoet, cos Teat Dios lamambiülüüch omeaats nej. Áag ngo mandiüm mandüy wüx marang nisoet, cos micual nej Teat Dios. ¹⁰ Wüx meáwan aag ayaj ajüiquichayej jane micual nejiw Teat Dios, at aton jane micual nejiw nimeech. Meáwan jane ngo marang palan atnej netam, at ngo mandiüm nop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj ngome ocueaj nej Teat Dios.

Netam mandiümaats nop alinop

¹¹ Cos aaga nanderac cam landoj lamen-guiayıün nde tanomb apiüng: “Netam mandiümaats nop alinop”, aw. ¹² Ngondom marangaats atnej nomb tarang nop minipilan nimeech nenüt Caín, cos tambiy michiig nej. ¿Neola, cuane wüx tambiye? Cos tajaw meáwan leawa nej tarang, aag ayaj ngo majneaj; nganüy michiig nej meáwan leawa tarang, aag ayaj palan leaw andiüm Teat Dios.

¹³ Xecojow xechijquiaw, nde mbayameron sitiül majcüy majaw icon jangantanej nipilan. ¹⁴ Icootsa ajawaats atnej laawaats tiül mondeow, tapacaats; cos nganüy andiümaats meáwan mondüüb Teat Cristo. Jane ngo mandiüm nop nendüüb Teat Cristo ajüic tanaámb andeow. ¹⁵ Meáwan jane ajcüy majaw nop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj atnej nop nembiy nipilan. Icona ijawan nop nembiy nipilan ngondom mapac meáwan nüt. ¹⁶ Teat Cristo tandeow mawün icoots wüx asoetiiüts; quiaj ajawaats nguineay nej xeyay andiüm icoots. Nganüy icoots aton netam mandeowaats ingow andeow alinop nendüüb Teat Cristo. ¹⁷ Nganüy sitiül aljane tiül icoots ajiür cuajantanej wüx aaga iüt cam, condom ajaw alinop nendüüb Teat Cristo netiün andüy, pero aaga nejiür quiaj arang

adam omeaats, ngo müüch nicuajind; pues ¿nguineay alndom majüiquich ajlüy tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios? ¹⁸ Xecualüw, nde majüiquichaats andiümaats nop alinop ombeayíütsan; ngwüy, netam majüiquichaats naleaing tenguiar arangaats aag ayaj.

Netam masap ombasaats teombas Teat Dios

¹⁹ Wüx meáwan aag ayaj ajawaats ajlüyíüts tiül ajcüw leaw andüjiw aaga naleaing nanderac leaw apiüng Teat Dios. Aton ajawaats ajlüyíüts teombas nej najneaj. ²⁰ Sitiül ayajcaats tiül omeajtsaats ngo marangaats atnej netam, nganüy Teat Dios ajntsop wüx ajaw meáwan cuane alwüx omeajtsaats, cos nej ajaw meáwan cuajantanej. ²¹ Xecojow xechijquia, sitiül ayajcaats tiül omeajtsaats najneaj teamarangaats, quiaj alndom mayajcaats lasap ombasaats teombas Teat Dios. ²² Atquiaj cuajantanej leaw apmatüniüts ocueaj nej apmüjndiiüts, cos ayacaats wüx omeajtsaats mipoch nej; arangaats leawa nej andiüm. ²³ Aag agüy apiüng marangüch: Mayariüts mandüpüüts Micual nej Teat Jesucristo; at mandiümaats nop alinop atnej landoj lamapiüng. ²⁴ Jane apmayac wüx omeaats marang leaw apiüng Teat Dios, nej ajlüy nóiquian maquiiüb Teat Dios, y Teat Dios ajlüy nóiquian maquiiüb. Cos Teat Dios lamüüch icoots Nangaj Miespíritu nej, ajawaats nej meáwan nüt almaquiiüb icoots.

4

Nde mendiümdiüman cuajantanej ocueaj a mundo cam

¹ Xecojow xechijquia, nde meyariün andeacaüw meáwan leaw apiüngüw ambeol nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, pero netam mejawan sitiül naleaing ambeol nejiw Nangaj Espíritu, tengwüy ngwüy; cos xeyay monwaiich lajlüyíw ningüy wüx aaga mundo cam. ² Wüx aag agüy alndom mejawan ngün naleaing ambeol nej Nangaj Espíritu: Meáwan espíritu jane apmapiüng Teat Jesucristo tiün imiün cielo wijquiam ningüy wüx aaga iüt cam, aag ayaj ocueaj nej Teat Dios.

³ At aton meáwan espíritu jane apmapiüng Teat Cristo ngome tiün imiün niüng ajlüy Teat Dios, aag ayaj ngome ocueaj nej Teat Dios; cos ambeol nej espíritu ocueaj aaga newaiich aaga najcüy majaw Teat Cristo. Aag ayaj icona lamenguiayıün aliük apmajlüy, nganüy lapeay, lajlüy wüx aaga iüt cam.

⁴ Xecualüw, icona ocueaj icon Teat Dios. Cos tejntsopiün wüx ombasüw ajcüwa monwaiich quiaj, nganüy ngondom mawaijchaw icon. At aton cos aaga Nangaj Espíritu nembeol icon, aag ayaj ajntsop wüx marang cuajantanej; pero aaga espíritu ocueaj nimeech ngo matüch matnej. ⁵ Nganüy ajcüwa monwaiich quiaj, ngome ocueaj nejiw Teat Dios; pares andeacüw leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, aton nipilan aag andiümüw manguiayiw. ⁶ Pero icootsa micual icoots Teat Dios. Jane ayamb Teat Dios apmüüch olaag manguiay andeacaats; pero jane ngome ocueaj nej Teat Dios ngo mandiüm manguiay leaw andeacaats. Wüx aag ayaj ajawaats jane ambeol nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, at jane nembeol nej espíritu ocueaj aaga newaiich.

Teat Dios xeyay andiüm icoots

⁷ Xecojow xechijquia, netam mandiümaats nop alinop, cos Teat Dios üüch icoots mimonajneaj nej alndom mandiümaats nop alinop. Meáwan jane ajiür aaga monajneaj quiaj ajüiquich micual nej Teat Dios, at ajaw jane nej Teat Dios. ⁸ Pero jane ngo mandiüm nop alinop, aag ayaj nganaw majaw jane nej Teat Dios, cos Teat Dios andiüm meáwan nipilan. ⁹ Teat Dios ajüiquich xeyay andiüm icoots, cos tüüch miün anopúyan Micual nej ningüy wüx aaga iüt cam mandeow para mapacaats por nej. ¹⁰ Wüx aag agüy ajüic nguineay andiüm icoots Teat Dios: cos ngome icootsa tayambaats mimonajneaj nej; ngwüy, nej tüüchan icoots aaga monajneaj quiaj, wüx tüüch miün Micual nej mandeow para mawaats wüx asoetiiüts.

¹¹ Xecojow xechijquia, cos sitiül Teat Dios xeyay lamandiüm icoots, atquiaj aton icootsa netam mandiümaats nop alinop. ¹² Nejinguind nganaw maxom majaw Teat

Dios, pero sitiül andiümaats nop alinop, quiaj Teat Dios apmajlüy tiül omeajtsaats; aton mimonajneaj nej apmatang tiül omeajtsaats. ¹³ Wüx aag agüy ajawaats ajlüyiüts tiül nej, aton nej ajlüy tiül icootsa, cos lamüüch icoots Nangaj Espíritu ocueaj nej. ¹⁴ Nganüy xicona cos tajawasan nejay, aag sandeacan wüx, naleaing Teat Dios tüüch miün Micual nej mawün wüx asoet meáwan cambajiüt. ¹⁵ Sitiül jangantanej apmajüiquich mapiüng Teat Jesús aag ayaj Micual nej Teat Dios, quiaj Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej, aton nej ajlüy tiül omeaats Teat Dios.

¹⁶ Icootsa lamajawaats Teat Dios andiüm icoots cos lamayariüts mimonajneaj nej. Cos Teat Dios ajiür xeyay monajneaj, jane ayar aaga monajneaj quiaj, ajlüy tiül omeaats Teat Dios, y Teat Dios ajlüy tiül omeaats nej. ¹⁷ Wüx aag ayaj ajüiquichaats nguineay larangüy tiül omeajtsaats mimonajneaj Teat Dios, cos aaga nüt wüx apmajaraw wüx asoetaran ngo metam mimbolaats. Pues atnej ajlüy Teat Cristo, atquiaj icoots netam majlüyiüts wüx aaga iüt cam. ¹⁸ Jane ajiür tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios ngo mimbol, cos aaga monajneaj quiaj üüch nej ndrom omeaats mbol. Nganüy aaga mbol quiaj ngo müüch masap ombasaran wüx mimonajneaj Teat Dios; alndom malox tiül naél nop. Nganüy jane imbol, aag ayaj nganaw merangüy tiül omeaats nej mimonajneaj Teat Dios.

¹⁹ Icootsa andiümaats Teat Dios cos nej ombas tandiüm icoots. ²⁰ Sitiül aljane apiüng: "Xique sandiüm Teat Dios", maw; pero aaga nepiüng quiaj ajcüy majaw alinop nendüüb Teat Cristo, aag ayaj newaiich. Cos jane ngo mandiüm nop nendüüb Teat Cristo leaw mbichmeaw majaw ɿnguineay alndom mandiüm Teat Dios leaw ngondom maxom majaw? ²¹ Icootsa ajiüraats aaga poch niüng apiüng: jane andiüm Teat Dios, netam mandiüm aton alinop nendüüb Teat Cristo.

5

Apmajntsopiiüts wüx leaw almajlüy wüx a iüt cam

¹ Meáwan jane apmayar andeac Teat Jesús wüx tapiüng nej aaga Cristo lapiürang

aliüc, aaga leaw nepiüng atquiaj ajüiquich awiquiach nej Teat Dios. At meáwan jane andiüm Teat Dios apmandiüm meáwan micual nej aton. ² Wüx ayambaats mimonajneaj Teat Dios, y aya- caats wüx omeajtsaats marangaats leawa nej lamapiüng, quiaj ajawaats naleaing andiümaats meáwan micual Teat Dios. ³ Sitiül arangaats atnej apiüng Teat Dios, quiaj ajüic andiümaats Teat Dios, cos aaga poch leawa nej tayac, aag ayaj ngome xeyay naél marangaats. ⁴ Meáwan leaw awiquiach nej Teat Dios, aag ayaj ngo marang atnej andiüm nipilan ningüy wüx iüt. At leaw andüppiüts apmantsopiich icoots wüx meáwan ngo majneaj leaw altiül aaga iüt cam. ⁵ ¿Jane alndom majntsop wüx leaw ngo majneaj arangüw nipilan? Áagan leaw nendüüb Teat Jesús cos ajaw Micual Teat Dios nej.

Apiüng wüx jane Micual Teat Dios

⁶ Teat Jesucristo tiün tejüiquichay wüx tayar yow, at wüx tajünch tiüt miquiej nej. Ngome tejüiquichay áagan wüx tayar yow; ngwüy, nej tiün, tayar yow, y aton tajünch tiüt miquiej nej. Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios lamajüiquich nej cos apiüng áagan leaw naleaing, ngondom mawaiich. ⁷ Cos ajlüy arojpüw leaw ajüiquichayej tiül nangaj cielo. Ajcüw ayaj nop Teat Dios, nop aaga Nanderac, alinop aaga Nangaj Espíritu; miarojpüéj ajlüiyw nop nej. ⁸ At ajlüy miarojpüéj nejüiquichayej wüx aaga iüt cam. Nop aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios; alinop tejüiquichay wüx tayar yow; y alinop aag ayaj Teat Jesús wüx tandeow tajünch tiüt miquiej nej. Aaga arojpüw quiaj, noic nej andeacuw. ⁹ Sitiül icootsa ayariüts leaw andeacuw nipilan, nganüy najntsop wüx atam leaw apiüng Teat Dios. Cos aaga netam poch leaw apiüng Teat Dios, aag ayaj andeac wüx Micual nej. ¹⁰ Jane ayar andeac Teat Cristo micual Teat Dios, nej aaga neyar quiaj ajüiquich ajlüy tiül omeaats nej Mipoch Teat Dios. Pero jane ngo mayar andeac Teat Dios, aag ayaj nop newaiich, cos ngo mejüiquichay tiül omeaats nej Mipoch Teat Dios leawa landerac wüx Micual nej. ¹¹ Nganüy aag

agüy ajüiquicharan manguiayaran: Teat Dios lamüüch icoots mapacaats meáwan nüt; aaga apacaran quiaj axoram wüx Micual nej. ¹² Jane ajiür tiül omeaats nej Micual Teat Dios, aton lamajiür aaga apacaran quiaj. Nganüy jane ngo majiür Micual Teat Dios tiül omeaats nej, at ngo majiür aaga apacaran quiaj.

Andondoch, apaj ocueajaran

¹³ Nganüy meáwan aag agüy sarang wüx nawiig nasaj icon leaw lameyariün mendüjpiün Micual Teat Dios, para alndom mejawan naleaing lamejiüran aaga üuch mapacaran meáwan nüt.

¹⁴ Wüx aag agüy üuch icoots masap ombasaats wüx nej; cos sitiül apmatüniüts cuajantanej leaw andiüm nej, nej apmanguay andeacaats. ¹⁵ Sitiül ajawaats nej anguiay andeacaats wüx atüniiüts cuajantanej, quiaj aton ajawaats apmüjndiiüts meáwan leawa lamatüniüts.

¹⁶ Sitiül aljane ajaw nop nendüüb Mipoch Teat Dios arang nisoet, pero aaga nisoet quiaj ngome indeowüyaran wüx, pues aaga nejaw quiaj netam matün ocueaj Teat Dios mambeol nej macueat aaga nisoet. Aag ayaj leaw ajcüw arangüw nisoet ngondom mindeowüyaran wüx. Cos ajlüy nisoet andeowaran wüx, aag ayaj ngo napiüng majtan ocueaj Teat Dios. ¹⁷ Cos meáwan leaw ngo majneaj arangüch, aag ayaj nisoet. Pero ajlüy nisoet ngo metam mindeowüyaran wüx.

¹⁸ Ajawaats meáwan jane awiquiach nej Teat Dios, ngo mandüy marang nisoet, cos Teat Cristo Micual Teat Dios tenguial majiür nej, nde tegüy matüch nej nimeech.

¹⁹ Icootsa nganüy ajawaats micual icoots Teat Dios, masey ajawaats meáwan aaga iüt cam ajlüy teowix nimeech.

²⁰ Ajawaats Micual Teat Dios tiün ningüy wüx aaga iüt cam; nej tüüch icoots maxomaats omeajtsaats majawaats ngün aaga naleaing Dios nej. Nganüy ajlüyiiüts ocueaj aaga naleaing Dios quiaj, nójiquian maquiüjpaats Micual nej Teat Jesucristo. Aag ayaj naleaing Dios nej, neech mapacaran meáwan nüt. ²¹ Xecualüw, nde mendüjpiün narangüch dioses. Amén.

Amb iwic nanderac arang wüx nawiig San Juan 2ª Carta de SAN JUAN

Atepeay

¹ Xique nop teat naxey natang ombas; sarang aaga acas poch cam, müm najtaj, nüüch ic, at nüüch micualüw. Xique xeyay sandiümüw cos andüjpiw aaga naleaing nangaj poch. Ngome áagan xique sapiüng aag ayaj, aton atquiaj apiüngüw meáwan leawa lamayariw mandüjpiw aaga poch leawa naleaing. ² Cos aaga naleaing poch nanderac quiaj lajlüy tiül icootsa, at aton ajawaats landoj apmacül tiül icoots meáwan nüt. ³ Tamtámban ijlüyiün, Miteatiiüts Dios mambeol icon mejüuran monapacüy, at nejneajíünan wüx minüt Teat Jesucristo Micual Teat Dios; cos indüjpiün aaga naleaing nanderac, at ijiüran monajneaj.

Tanaámb indüjpiün aquiaach Teat Cristo

⁴ Xeyay tapac ximeaats wüx taxomas acas micualüw tanaámb andüjpiw aaga naleaing nangaj poch leawa tayariiüts ocueaj Teat Dios. ⁵ Nganüy sandiüm nasaj ic müm najtaj, ngome sarang nüüch ic noic jayats poch. Ngwüy, aag ayaj lamajiüraats xeyay neat, niüng apiüng: Netam mandiümaats nop alinop. ⁶ Sitiül ajiüraats mimonajneaj Teat Dios, quiaj apmarangaats leaw apiüng tiül Mipoch Nej. Nganüy leawa netam marangaats: majüyiüts tiül aaga monajneaj quiaj, mandiümaats nop alinop atnej lamen-guiayıün lamajiür xeyay nüt.

Monwaiich

⁷ Xeyay monwaiich lajlüyiw ningüy wüx aaga iüt cam, ngo mapiüngüw Teat Jesucristo tiün wijquiam marang nipilan. Jane apiüng atquiaj, monwaiich nejiw, y ajcüiy wüx aaga iüt cam, ngo mapiüngüw Teat Jesucristo. ⁸ Ijawan wüx aag ayaj icoyónan quiaj, ngana ndrom ombas minajiüt Teat Dios leaw icona lamerangan, ndoj ngome apmeajdiün palan leaw Teat Dios andiüm müüch icon.

⁹ Sitiül aljane apmapiüng nej ajaw xeyay, pero aag ayaj ngo matnej aquiaach Teat Cristo, nej ngo majiür tiül omeaats nej Teat Dios. Nganüy jane tanaámb ayac wüx omeaats leaw aquiaach Teat Cristo, aag ayaj ajiür tiül omeaats nej Teat Dios, aton ajiür tiül omeaats Micual nej Teat Cristo.

¹⁰ Nganüy sitiül aljane mamb majaw icon, ngo majoy aaga poch aquiaach Teat Cristo, nde mengochiün iniüngan, aton nde mete-peayiün. ¹¹ Cos jane apmatepeay aaga newaiich quiaj, aton ajüic nej ambeol wüx aaga ngo majneaj leaw aquiaach quiaj.

Ndójwüx atepeay

¹² Sajiür xeyay leaw netam nasaj icon, pero ngo nandiüm narang wüx aaga nawiig cam, más najneaj sapiüng sanamb najaw icon, quiaj alndom mejawayoots mendeacaats, y mapac omeajtsaats nöiquian.

¹³ At atepeayiw ic micual michiig najtaj, áag leaw Teat Dios lamarriüd. Amén.

Amb arojmbüw nanderac arang wüx nawiig San Juan 3^a Carta de SAN JUAN

Atepeay teat Gayo

¹ Xique nop teat naxey natang ombas tiül mondüüb Teat Cristo; sarang aaga acas poch wüx nawiig cam nüüch ic teat Gayo, naleaing sandiüm ic xeyay.

² Xechiig wüx minüt Teat Cristo, xique meáwan nüt satün mambeol ic Teat Dios memongoch najneaj, mejiür monapacüy. Sajaw tenguial itang wüx Mipoch Teat Dios leaw andüjpiiüts. ³ Xeyay tapac ximeaats wüx tapeayiw micojoots michijquiaats wüx minüt Teat Cristo mapiüngüw nguineay ajneaj ijlüy wüx aaga naleaing nanderac leaw andüjpiiüts, cos naleaing ique temerang atnej apiüng Teat Dios.

⁴ Wüx sanguiay meáwan xecualüw wüx Mipoch Teat Dios andüjpiw aaga naleaing poch, ngo majlüy alinoic leaw alndom müüch xic mapac ximeaats xeyay.

⁵ Xechiig, xeyay najneaj irang wüx imbeolüw mondüüb Mipoch Teat Dios leaw napeay miün, masey ngo meyaag ombasüw. ⁶ Cos ajcüwa teat monxey quiaj, wüx tandilileaw tandemacüw tiül niüng canchiüjow majüiquichaw nguineay ajneaj imdeaats. Naleaing nganüy sandiüm natün icueaj imbeolüw alinomb; ijchaw leaw netam nejiw tiül tiiüd wüx apmambüw masajüw nipilan tiül alinoic cambaj, cos arangüw minajiüt Teat Dios. ⁷ Nejiw tambüw marangüw minajiüt Teat Cristo, naleaing ngo mayariw nicuajind ocueaj nipilan leaw nganaw mayambüw Teat Dios. ⁸ Aag ayaj netam marangaats, mambeolaats ajcüw mondeac Mipoch Teat Dios quiaj, marangaats najiüt nóiquian maquiüjpaats.

Ngo majneaj tarang teat Diótrefes

⁹ Ninguiün nüt xique tarangas acas poch wüx nawiig nüüch mondüüb Mipoch Teat Dios; pero naleaing Diótrefes ngo mayar leaw tapiüngas cos nej tanaámb andiüm marang natang tiül icona. ¹⁰ Sitiül sanamb

najaw icon, quiaj sanandeac nasajüw meáwan icona nguineay arang, cos andeac ngo majneaj wüx ximbasan, awaiich. Ngome áagan ayaj, at ngo mandiüm müüch maxojtüw aniüng nej mondüüb Mipoch Teat Dios monaw alinoic cambaj. Átan andeac niüng canchiüjow, asaj nejiw nde müjchiw maxojtüw aniüngüw nejiw mondüüb Mipoch Teat Dios. Nganüy sitiül aljane apmarang aag ayaj, nej apmawün nejiw tiül moncanchiün.

¹¹ Xechiig, nde mendüüb wüx merang ngo majneaj, tanaámb irang najneaj. Cos jane nerang najneaj, ajneaj majaw nej Teat Dios; pero jane nerang ngo majneaj, aag ayaj nganaw majaw leaw andiüm Teat Dios.

Najneaj tarang Demetrio

¹² Meáwan nipilan andeacüw najneaj wüx ombas teat Demetrio, cos meáwan nüt ajüiquich nguineay ajneaj arang. At xicona aton alndom nandeacan nguineay ajneaj arang. Ique ijaw xicona ngo nawaijchan, sandeacan naleaing.

Ndójwüx atepeay

¹³ Aliün najiür xeyay nasaj ic, pero naleaing ngo nandiüm narang wüx nawiig.

¹⁴ Sapiüng alndom mejawayor naijen, quiaj apmendeacar.

¹⁵ Nganüy satepeay ic tamtámban, at atepeayiw ic meáwan leaw ajawüw jane ic. At sandiüm metepeay anopnopoj leaw lamajawüw jane xic.

Noic nanderac arang wüx nawiig San Judas SAN JUDAS

*Teat Judas atepeay meáwan leaw Teat
Dios lamapaj*

¹ Xique nenütiüs Judas michiig Teat Jacobo (Santiago), nerangas minajiüt Teat Jesucristo. Nganüy xique sarang acas poch wüx aaga nawiig cam nüüch meáwan leawa landoj lajwanüw majlüiyw micual Teat Dios, lajlüiyw nóiquian mandüjpi Teat Jesucristo cos nej teamajiür nejiw. ² Tamtámban ijlüyiün, mejiüran monapacüy, nejneajíunan, mexeyay tiül icona mimona-jneaj Teat Dios.

*Monquiaach leaw ngo maleaing
(2 Pedro 2:1-7)*

³ Xecojow xechijquiaw, xeyay tandiümas narang acas poch nüüch icon, nasaj icon nguineay laawaats wüx asoetiiüts. Pero nganüy lango nasaj icon wüx aag ayaj, cos netam napaj icueajiün mersapayon wüx, at mepacan wüx leawa lameyariün nde wüx indüjpiün Mipoch Teat Dios, áag leawa lamüjndiw meáwan mondüüb Teat Dios. ⁴ Nganüy cos ajlüy acas nipilan lajmeliw axotayéjan almequiüjpan. Ajcüw ayaj lamapiüng wüx nejiw tiül Mipoch Teat Dios lamajiür xeyay neat. Cos nejiw landoj lajwanüw mambüw tiül castigo alinoic nüt. Nejiw arangüw meáwan ngo majneaj; awüyayej wüx apiüngüw Teat Dios xeyay aíüc wüx cuajantanej, ngome apmayac nejiw tiül aaga xeyay ngo majneaj masey arangüw leaw andiümüw. Apiüngüw Teat Dios ngome néjan quiaj ajlüy natang; átan apiüngüw Miteatiiüts Jesucristo ngome natang nej.

⁵ Nganüy sandiüm nüüch leaam imeajtsan wüx nipilan israel, masey icona lamejawan nguineay Teat Dios tawün nejiw wüx naél tiül iüt Egipto; condom tandrooch ombas jane ngo mayar andeac nej.

⁶ At ajcüwa ángeles, leaw ngo marangüw atnej netam wüx minajiütüw nejiw cos tawüw tiül cielo niüng netam macüliw.

Ndoj tasap nejiw Teat Dios matsaag nejiw tiül noic pojniün, niüng apmacüliw meáwan nüt leaw apmatüch aaga nadam nüt majaraw wüxasoeteran. ⁷ Atquiaj tajlüy tiül ajcüwa cambaj Sodoma y Gomorra, aton alacas cambaj monlüy quiájan. Nejiw tarangüw xeyay ngo majneaj ngomeaag wijquiajow marangüw. Cos monxey tandiümw marangüw montaj, monjtaj tandiümw marangüw monxey. Atquiaj tajlüy ndom majawüw meáwan nipilan leaw ngo mayariw andeac Teat Dios nguineay apmamongochiw tiül biümb alinoic nüt.

⁸ Masey nejiw tamongochiw aaga naél quiaj, atanquiaj aton alndom mamon-gongochiw ajcüwa monümeay quiaj. Cos nejeyéjan quiaj tenguijal androochayej ombasüw wüx ngo mandiümw mayariw leaw apiüng Teat Dios. At itsojayéjan meáwan monlüy tiül nangaj cielo. ⁹ Wüx aaga minatangüy ángel nenüt Miguel tajcüy awaeaag minatangüy nimeech, tandeacndeacüw nguineay apmarangüw wüx micuerpo Moisés. Aaga ángel Miguel ngo ndom malic minatangüy nimeech. Tasaj atcüy: “Teat Dios mapaj icueaj”, aj. ¹⁰ Nganüy ajcüwa nipilan monwaiich quiaj itsojayéjan leaw ngo majawüw cuane amb apiüng. Nejiw arangüw leaw awüníwan tiül omalüw, at nejiw nop nimal ngo majiür omal omeaats, cos ngo majawüw cuane arangüw.

¹¹ ¡Pobre nejiw! ¿Neol tajlüiyw atquiaja? Cos tandüjpiw mitiüd Caín, aton tambüw wüx tomiün atnej tarang Balaam. ¿Neol tajcüiyw majawüw Teat Dios? ¿Ngo majawüwa, nej alndom mandrooch ombasüw atnej tarang wüx Coré? ¹² Ajcüwa monwaiich quiaj tenguijal manchom icon wüx iquiüjpan tiül niüng irangan noic monet ocueaj hermanos. Nejiw üetiw, angane-owüw, apac omeajtsuw, ngo mapiüngüw wüx. At nejiw oic ngo majoy yow, alüeliich nejiw iünd nguiajantanej andüy. At nejiw noic owl xiül ngo mayac aóng wüx atüch a nüt meóng, cos landeow lasojndiow tiüt mioxiich nej. ¹³ Nejiw napatüw, at nejiw wüx arang napac ndec, ayac apop, atepich cuajantanej nequiachquiach. Aag

arangüw quiaj üuchayéjan monxing. At nejiw najüyjüyan ocas, cos landoj lajwanüw majlüyw tiül pojniün meáwan nüt niüng nómban ngondom maxomüw majawüw ran.

¹⁴ Wüx meáwan ajcüw ayaj tandeac nop nendeac andeac Teat Dios nenüt Enoc; cos aaga Enoc quiaj, amb ayaíw nipilan naw wüx teat Adán. Tapiüng: “Tajawas Teat Dios lapeay, aquiiüb miün xeyayiw nangaj miángelos nej, ¹⁵ majaw wüx meáwan asoeteran tiül meáwan nipilan. Apmajaw wüx meáwan monrang ngo majneaj, meáwan ngo majneaj lamandeacüw arangüw wüx omeajtsuw; at meáwan cuajantanej ngo majneaj andeacüw wüx ombas Teat Dios”, aw. ¹⁶ Ajcüw ayaj ndeac mbeay nejiw, cos arangüw leaw üuch nejiw majneaj omeajtsuw; at ombeayiw nejiw andeac cuajantanej axom mandeac ndom marangrangayej wüx; at andeacüw najneaj wüx ombasuw nipilan ndom maxomxomayej wüx.

Asaj nejiw, ajpaj ocueajiw

¹⁷ Nganüy icona xecojow xechijquia, ich leaam imeajtsan wüx aaga poch tandeacüw miapóstoles Miteatiiüts Jesucristo. ¹⁸ Cos nejiw tapiüngüw aliüc miün nüt apmajlüw nipilan apmitsojowan leaw apiüng Teat Dios, at apmarangüw xeyay ngo majneaj leaw nejiw andiümüw marangüw. ¹⁹ Ajcüw ayaj ambajcüw mawüniw pálwüx mondüüb Mipoch Teat Dios. Arangüw leaw awüníwan tiül omalüw nejiw, cos ngo majiürüw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios.

²⁰ Nganüy icona xecojow xechijquia, ijchan matang wüx imeajtsan aaga nangaj poch leaw indüjpiün. At itüniün ocueaj Nangaj Espíritu mambeol icon, matiib icueajiün leawa nej andiüm. ²¹ Iyacan wüx imeajtsan aaga mimonajneaj Teat Dios. At icüliünan matüch aaga nüt wüx aliüc alinomb Miteatiiüts Jesucristo. Quiaj apmüüch icoots mapacaats meáwan nüt niüng ajlüy nej.

²² Sitiül aljane nganaw ram ocueaj leaw indüjpiün, teamteáman imbeolan maxom omeaats wüx. ²³ Átan iwüniün tiül ngo majneaj leawa lajmiücw, ixaiinguiün

mawüw tiül biümb macueatiw arangüw nisoet. Nganüy alacas iteowan imeajtsan mejawan wüx isajan; naleaing ijawan nde tegüy manchom icon apixaw nejiw cos nejiw lamanchomüw wüx meáwan ngo majneaj arangüw, nde manot icon tiül merangan leaw nejiw teamarangüw.

Andondoch andeac

²⁴ Teat Dios nej nadam ajlüy, alndom ma-jiür icon ngondom mejmiücan tiül nisoet. Nej apmajüiquich icon alinoic nüt nerix-ixay imeajtsan, at xeyay apmapac imeajtsan teombas nej. ²⁵ Nej anopúyan Dios nejaw meáwan cuajantanej leaw alma-jlüy. Nej newün icoots wüx asoetiiüts wüx tandeow Teat Jesucristo. Cos nej najneajay ajlüy, ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy tiül cielo, átan leaw almajlüy wüx aaga iüt cam. Nej tanaámb alndom marang cuajantanej nganüy, oxep, at meáwan nüt. Amén.

San Juan tüünd majaw cuane apmajlüy alinoic nüt APOCALIPSIS

Teat Jesucristo tapiüng wüx nguineay apmajlüy

¹ Tiül aaga nawiig cam ajüiquich cuane apmajlüy alinoic nüt. Cos Teat Dios tüuch Jesucristo mapiüng masaj monrang minajiüt nej cuane laliük majlüy. Ndoj Teat Cristo tüuch miün nop miángel nej masaj nop nerang minajiüt nej nenüt Juan, cuane apmajlüy. ² Aaga Juan tapiüng naleaing meáwan leawa tajaw, leawa tanguiay; tapiüng meáwan leawa tasaj nej Teat Dios, meáwan leaw Teat Jesucristo tüuch nej majaw.

³ Najneajay xeyay apmapac omeaats Jane apmateow manguiayaran nguineay lamapiüng Teat Dios tiül aaga nawiig cam. At xeyay apmapac omeajtsuw sitiül wüx apmanguaiyiw aag agüy apmayacuw wüx omeajtsuw; cos laliük miün nüt apmajlüy leaw lamapiüng tiül aaga nawiig cam.

Atepeay ayaíw ajlüy mondüüb Teat Cristo

⁴ Xique Juan sarang aaga nawiig cam nüüch ayaíw noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül iüt Asia. Satepeay icon, tamtámban ijlüyiüna. Teat Dios mambéol icon, müüch icon monajneaj. Nej almajlüy nganüy, nej najlüy tanomb, at aliük miün alinomb. At atepeayiw icon ajcüw ayaíw espíritu najlüyiw niüng ajlüy aaga najneajay trono chetej wüx Teat Dios.

⁵ Aton atepeay icon Teat Jesucristo, aaga nendeac naleaing. Nej ombas mapac alinomb imiün tiül mondeow; nej ajlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt. Nej andiüm icoots xeyay, lamawünasoetiiüts wüx tajants icoots naag miquiej nej wüx tandeow wüx cruz. ⁶ Nej lamayac icoots marangaats montangtang monajiüt; at lamayac icoots marangaats noic ajlüy miteaats marangaats minajiüt Teat Dios, miteat nej. Néjan quiaj meáwan nüt netam marangüch casa; néjan quiaj meáwan nüt

netam majlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Amén.

⁷ ijawan, Teat Cristo aliüc amb tiül oic! Quiaj apmajawüw nej meáwan nipilan wüx iüt. Masey ajcüw tatileaw tambiyaw nej apmajawüw nej aton. Quiaj meáwan cambaj wüx iüt apmajüntsüw wüx apmajawüw, cos apleaam omeajtsuw nguineay tambiyaran. Atquiaj apmajlüy. ¡Amén!

⁸ Teat Dios apiüng: “Xique ombas xic, salnajlüy atnej letra A; at sajlüy ūmbwüx atnej letra Z. Salnajlüy nganüy, salnajlüy nde tanomb, at xique saliük alinomb. Xique alndom narang meáwan cuajantanej”, aw.

*Juan atnej taúm majaw najneajay ajlüy
Teat Cristo*

⁹ Xique, micojon Juan, xique aton samongoch atnej tenguijal memongochiün. Naleaing netam maiücaats wüx cuajantanej. Nóiquian teamacülliüts aaga nüt wüx aliük Teat Cristo majlüy wüx meáwan iüt, meáwan cambaj. Xique sal tiül pres, ayacüw xic ningüy wüx noic nine iüt tindéc nenüt Patmos, ajcan tandeacas Mipoch Teat Dios, at tandeacas leaw tarang Teat Jesucristo. ¹⁰ Wüx noic nüt domingo, aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüuch xic najaw atnej saúm. Quiaj tanguiayiüs imiün wan xipec noic nanderac napac, atnej ajiünts trumpet. ¹¹ Aag ayaj apiüng:

—Xique ombas xic salnajlüy atnej letra A; aton sajlüy ūmbwüx atnej letra Z. Nganüy irang wüx nawiig leawa tenguijal mejaw. Ndoj iich mamb niüng ajlüyiw ajcüw ayaíw ajlüy monyar andeac Teat Cristo leaw ajlüy tiül iüt Asia. Ajcüw ayaj noic ajlüy tiül cambaj Efeso, alinoic tiül Esmirna, alinoic tiül Pérgamo, alinoic tiül Tiatira, alinoic tiül Sardis, alinoic tiül Filadelfia, alinoic tiül Laodicea —aw.

¹² Condom quiaj wantsatos najaw aaga nendeac masaj xic quiaj. Wüx wantsatos, quiaj tajawas ayaíw candeleros narangüch oro. ¹³ Alpinawan aag ayaíw candeleros quiaj, ajlüy nop atnej Teat Naxey, asooig noic apix nej najal, atüch nic oleaj. Aton alats mal miíund nej nots cinta de oro. ¹⁴ At omal nej, at miondeats omal nej xowüy larraw atnej raan lan, tengwüy raan atnej nieve. At oniiüg nej atnej oniw biümb. ¹⁵ At

oleaj nej xeyay nelitlit atnej bronce wüx landoj jyaw tiül biümb landoj asoetich. At andeac nej atnej atearriür napac ndec. ¹⁶ At miác owix nej almasap ayaíw ocas. At imiün teombeay nej tenguial aw nots espada nexing necamb necamb. Teombas nej atnej nüt xowüy larraj.

¹⁷ Wüx tajawas, quiaj tajmiücas teoleaj nej atnej lasandeow. Quiaj tayac wüx ximbas miác owix nej, tasaj xic:

—Nde mbayamear. Xique mbas xic salnajlüy, at sajlüy ümbwüx. ¹⁸ Xique salnapac, masey tandemewas nomb, nganüy salnapac meáwan nüt. Xique alndom napiüng ngow apmandeow jangantanej niplan, at nguiane apmamb wüx apmandeow. ¹⁹ Irang wüx nawiig leawa landoj mejaw, leaw apmejaw nguineay ajlüy nganüy, at leaw aliüc miün apmajlüy alinoic nüt. ²⁰ Nganüy sanasaj ic wüx leaw nganaw majüic cuane, leaw apiüng wüx aaga ayaíw ocas tejaw tiül miác xiwix, aton aaga ayaíw candeleros de oro tejaw: ajcüw ayaíw ocas quiaj apiüng wüx ajcüwa ángeles najlüyiw wüx ajcüw ayaíw ajlüy monyar sandeac. Aton ajcüw ayaíw candeleros tejaw, ajcüw ayaj apiüngüw wüx ajcüw ayaíw ajlüy monyar sandeac, ajcüw iglesias xicueaj.

2

Leawa tasaj ayaíw ajlüy iglesias: Ich manguiayiw monlüy tiül Efeso

¹ Irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Efeso. Isaj masaj nejiw aaga nejiür ayaíw ocas tiül miác owix nej, leaw ajüy pinawan ayaíw candeleros de oro, atcüy apiüng: ² “Xique sajaw nguineay teamerangan; sajaw irangan xeyay najiüt, ngo paxiüm. At sajaw ngome iiündan mejawan majlüy monrang ngo majneaj tiül icona. Sajaw icona tejawan wüx ajcüwa niplan monpiüngan apóstoles nejiw, ndoj tejawan ngo maleaing, tejawan monwaiich nejiw. ³ At sajaw naleaing iiücan wüx cuajantanej, masey lamemongochiün xeyay wüx xenüt, ngo paxiüm icueajiün. ⁴ Naleaing sanasaj icon nganüy wüx noic ngo majneaj sajaw wüx icona. Aag ayaj

cos largo mendiüman xic atnej tendiüman xic nomb. ⁵ Ich leaam imeajtsan nguineay terangan najneajay nomb wüx jayats mendüipiün xic. Nganüy lango merangan najneaj atnej terangan nomb. Ich leaam imeajtsan mendüipiün wüx merangan atnej terangan nomb. Sitiül ngo mendüipiün wüx merangan atnej terangan nomb, quiaj sanamb niüng ijlüyiün nagen. Sanawün micandeleriün niüng almajlüy nganüy, sitiül ngo leaam imeajtsan Meyamban xic alinomb. ⁶ Masey ngo majneaj terangan, pero altiül noic najneaj irangan, cos ngo mind mejawan aaga ngo majneaj teamarangüw qjcüwa nicolaítas, cos xique aton ngo mind najaw leaw teamarangüw. ⁷ Leaw nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espíritu, masaj noic-noic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Cos apiüng: Jane apmajntsop wüx meáwan moncüy majaw nej, ngo majmiüc tiül ngo majneaj, xique sanüüch müet aóng aaga xiül neech mapacaran, aaga najlüy tiül najneajay cambaj niüng acül Teat Dios”, aw.

Aaga poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Esmirna

⁸ Irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj mondüüb Teat Cristo monlüy tiül cambaj Esmirna. Isaj masaj monyar andeac Teat Cristo, áaga mbas majlüy, at ajlüy ümbwüx, aaga tandemewas ndoj tapac. Nej atcüy apiüng: ⁹ “Xique sajaw nguineay teamerangan, nguineay imongochiün naél. Sajaw ngo mejiüran xeyay ningüy wüx iüt cam, pero naleaing Teat Dios ajaw atnej xeyay ijiüran, cos nej teamambeol icon mejiüran leaw netam. Sajaw nguineay andeacüw xeyay ngo majneaj wüx imbasan ajcüwa niplan israel monpiüngan nejiw minipilan Teat Dios. Ngwüy, ngo maleaing cos minipilan nejiw minatangüw nimeech nasoic Satanás. ¹⁰ Nde mermbolan wüx leaw apmemongochiün, cos minatangüw nimeech apmüüch majmel tiül manchiüc acas icona majaw wüx icon, majüic sitiül apmeiücan wüx leawa teamendüipiün. Apmemon-gochiün xeyay ngo majneaj tiül gajpowüw nüt. Nganüy sitiül tanaámb indüipiün

xic leaw indeowan, quiaj sanüüch icon noic corona tiül cielo niüng apmepacan mejlüyün najneajay meáwan nüt. ¹¹ Leaw nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Cos atcüy apiüng: Leaw apmaíüc wüx, ngo majmiüç tiül ngo majneaj, langome apmandeow alinomb”, aw.

Aaga poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Pérgamo

¹² 'Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Pérgamo. Isaj masaj nejiw: Aaga nejiür espada nexing necamb necamb, atcüy apiüng: ¹³ “Xique sajaw nguineay teamerangan. Sajaw icüliün niüng ajlüy mitrono minatangüw nimeech nenüt Satanás, majaw wüx minajiüt nej. Sajaw tealeámban temeyariün xenüt. At sajaw ngo mecueatiün xic masey wüx nüt tambiyaw teat Antipas tiül icona ajcan ngo mimbol mandeac wüx xique tiül micambajan niüng acül Satanás.

¹⁴ Pero nganüy netam napiüng wüx acas ngo majneaj leaw irangan: Cos ajlüy tiül icona acas nipilan andüjpiw leaw nomb taquiaach Balaam, aaga nequiaach Balac mayac wüx marangüw ngo majneaj nipilan israel. Balaam tawaiich nipilan israel, cos tasaj nejiw najneaj matsambuw mionij nimal nambiyeran marang nichech najmel teombas narangüch dioses. At tayac nejiw wüx majiürüw palpálwüx najtaj, palpálwüx naxey. ¹⁵ At ajlüy tiül icona acas nipilan andüjpiw leaw aquiajchiw ajcüwa nicolaítas. Aaga aquiajchiw quiaj sajcüy nanguaiay. ¹⁶ Nganüy ich leaam imeajtsan nguineay teamerangan, iwüniün tiül icona. Sitiül ngwüy, najénan saleamb quiaj nembiyayon naquiüjpüw naag xaespada naw tiül ximbeay. ¹⁷ Leaw nendiüm manguiay ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo. Atcüy apiüng: Jane apmajntsop wüx, ngo majmiüç tiül ngo majneaj, xique sanüüch müet namix nine pan naxoraad, nasic maná. At sanüüch anopnop noic nine raan piedra. Wüx aaga nine piedra

quiaj tarangüch wüx noic jayats minüteran leaw nejinguid alinop ngo majaw”, aw.

Aag poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Tiatira

¹⁸ 'Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Tiatira. Isaj masaj meáwan mondüüb Teat Cristo aaga poch cam leaw ayac Micual Teat Dios, aaga nejiür atnej oniw biümb oniiüg nej, oleaj nej atnej nelitlit bronce. Atcüy apiüng:

¹⁹ “Xique sajaw nguineay teamerangan; sajaw nguineay erjüürayon lasta; sajaw nguineay iyariün andeac Teat Dios; sajaw nguineay ermbeolayon; sajaw nguineay iiücan wüx imongochiün cuajantanej naél; at sajaw nganüy xeyay najneaj irangan, ngome atnej terangan nomb. ²⁰ Pero nganüy netam nasaj icon wüx acas ngo majneaj leawa temerangan. Aag ayaj cos teameiücan wüx nop najtaj leaw teamarang ngo majneaj atnej tarang aaga Jezabel nomb. Nej apiüng nop nej nendeac andeac Teat Dios, cos andiüm mawüywü monrang xenajiüt majiürüw palpálwüx montaj, palpálwüx monxey. Aton nej neyac nejiw wüx matsambuw mionij nimal nambiyeran marang nichech najmel teombas narangüch dioses.

²¹ Xique lanaíuc wüx arang a najtaj quiaj, nguineay alndom leaam omeaats macueat arang ngo majneaj, pero ngo mandiüm macueat.

²² Nganüy sanüüch miün andeow aaga najtaj quiaj. At meáwan leaw lamarangüw ngo majneaj maquiüjpüw, sanüüch mamongochiwig xeyay ngo majneaj, sitiül ngo leaam omeajtsuw cuane ngo majneaj teamarangüw, macueatiw meáwan aaga ngo majneaj quiaj. ²³ At sanambiy minipilan nej leaw arang aweaag ngo majneaj. Meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo apmajawüw naleaing xique sajaw nguineay apiüngüw, nguineay omeajtsuw nejiw. At apmajawüw nguineay xique sanüüch inopnopon atnej terangan.

²⁴ Nganüy sandiüm nasaj icon monlüy tiül Tiatira, icona leaw ngo meyariün andeac aaga najtaj quiaj, icona leaw ngo mendüjpiün wüx merangan aaga nexotüy leaw arang minatangüw nimeech nasic

Satanás; xique ngo nandiüm nayac icon wüx alinoic cuane apmerangan.²⁵ Netam mesapan nandand wüx aaga najneaj leaw lamenguiayıün, iyacan wüx imeajtsan merangan aag ayaj leaw sapeay.²⁶ Cos jane apmaíuc wüx, ngo majmel tiül aaga ngo majneaj quiaj, leaw arang atnej sandiüm marang leaw sapeay; aag ayaj sanüüch majlüy wüx meáwan nipilan tiül meáwan iüt.²⁷ Naag napac owix nej apmüüch marangüw leawa nej apiüng. Nganüy leaw ngo mandiüm, aag ayaj apndrom ombas atnej ndrom ombas nop xor najwüch naag nangoraad manchiüc. Cos Xeteat tüüch xic narang aag ayaj.²⁸ At jane apmaiíc wüx, xique sanüüch aaga ocas najntsop chiüjmbaw.²⁹ Leawa nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

3

Aaga poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Sardis

¹ At irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Sardis: “Aaga nejiür ayaíw Espíritu ocueaj Teat Dios, at ayaíw ocas, atcüy apiüng: Xique sajaw nguineay temerangan, masey nipilan apiüngüw icona almepakan, aag ayaj ngo maleaing cos sajaw atnej lerndowan.² ¡Nganüy netam mepakan mejawan nguineay temerangan! Irangan con imalan imeajtsan mejawan sitiül alndom mepakan wüx leaw andiüm Teat Dios. Cos lanajaw ngo merangan palan, laliüc mecueatiün nómban.³ Ich leaam imeajtsan wüx leaw tenguiayıün, at wüx leaw tesoiquiün. Ich macül wüx imeajtsan merangan najneaj. Cos sitiül ngo mepakan wüx merangan najneaj, quiaj sanamb wüx nüt ngo meteotsan, atnej wüx ajmel nop need.⁴ Sajaw tiül micambajan aliün majlüy acas nipilan tiül monyar andeac Teat Cristo ngo marangüw aaga ngo majneaj quiaj. Nejiw apmaquijpüw xic, apmasoijquiw apixaw nejiw rajnüy cos ngo majiürüw nicuajind nisoet.⁵ Leaw

apmaíuc wüx, ngo majmel tiül marang ngo majneaj, aag ayaj apmamb niüng sajlüy, teamasooig rajnüy apix nej. Xique lango nandarriich minüt nej tiül aaga nawiig niüng ajlüy minüteran jane lamüjndiw mapacuw meáwan nüt naquiüjpüw. At niüng ajlüy Xeteat maquiiüb miágeles nej, sanapiüng xenipilan nejiw.⁶ Leawa nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

Aag poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Filadelfia

⁷ 'Irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Filadelfia. Isaj: “Aag agüy apiüng aaga Nangaj, aaga Nendeac Naleaing, leawa nejiür aaga llave ocueaj Rey David, alndom maleaaig majmel jangantanej niüng ajlüy nej; at wüx apmapal nejinguind ngo ndom maleaaig matüch niüng ajlüy nej, cos nej atcüy apiüng:

⁸ Xique sajaw nguineay temerangan. Nganüy lanayac icon mendeacan xepoch, nejinguind ngondom mapal icon. Masey ngome xeyay mepakan wüx xenajiüt, naleaing ngo mepiügan ngo metam xepoch, aton ngo mecueatiün xic nómban.

⁹ Nganüy ijawan sanasaj icon wüx ajcüwa monwaiich monpiüng nipilan israel nejiw. Cos nejiw minipilan minatang nimeech nasoic Satanás. Nejiw sanüjchiw miünüw niüng ijlüyiün maquieqliw micosuw timbasan, majawüw icona naleaing xenipilan, lanajiür icon lasta.¹⁰ Naleaing terangan atnej tasajas icon, teiücan wüx meáwan naél leaw temongochiün; áag xique aton ngo nacueat icon. Sanambeol icon, sanawün icon wüx a nüt apmajlüy xeyay naél tiül meáwan iüt, wüx apmatajcüchiw porbar meáwan nipilan wüx iüt.¹¹ Xique saliüc najénan, tanaámb isapan nandand wüx leaw ijawan naleaing; quiaj nejinguind ngondom manood icueajiün aaga corona leaw apmeajndiün.¹² Leaw apmaíuc wüx, ngo majmiük tiül aaga naél quiaj, nej sanüüch majlüy natang tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios; lango maw quiaj. Sanayac wüx ombas nej minüt Xeteat Dios, at

minüt micambaj Xeteat Dios; aag ayaj jayats Jerusalén, áag aliüc miün imiün cielo niüng ajlüy Teat Dios. Wüx ombas nej aton apmajüic jayats xenüt. ¹³ Leaw nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj”, aw.

Aaga poch cam ich manguiayiw monlüy tiül Laodicea

¹⁴ Aton irang alinoic nawiig, iich aaga ángel ocueaj monyar andeac Teat Cristo monlüy tiül cambaj Laodicea. Isaj: “Aaga nasoic Amén, aaga nendeac meáwan naleaing, aaga najlüy wüx meáwan leawa tarang Teat Dios, atcüy apiüng: ¹⁵ Xique sajaw nguineay teamerangan, cos sajaw icona ngo mecueatiün xic nómban, at ngo mapac imeajtsan mendüjpiün xic. ¡Malüy mecueatiün nómban tengwüy mepacan wüx merangan leawa sapiüng! ¹⁶ Nganüy cos ntsan miün ijlüyiün, ngome naquind tengwüy ngome nerraar, sanajtiür nawün icon maw tiül ximbeay, cos ngo mind najaw leaw irangan. ¹⁷ Masey ipiüngan icona naleaing temendüjpiün Teat Dios, imongochiün najneaj, irangan meáwan palan, pero ngo meyajcan icona ngo mertaman, ngo meyajcan ngo mejiüran nicuajind, ijlüyiün atnej nop nesomb, atnej miotáagan aton. ¹⁸ Nganüy sanasaj icon, najneaj meyariün sandeac naag imeajtsan; cos aag ayaj atnej mengalan oro jayam tiül biümb, para mejiüran meáwan leaw netam. Cos sitiül iyariün sandeac, quiaj ngome apmajlüy cuane wüx mexinguian, cos apmejiüran ipixan rajnüy. At apmejiüran misüig oniiügaran para alndom mexoman mejawan. ¹⁹ Xique mbójan napaj ocueaj, at salic jane sajiür lasta. Nganüy ich leaam imeajtsan nguineay teamerangan, cos netam mecueatiün merangan leaw ngo majneaj. ²⁰ Xique salemben teombeay nden, teanapaj natepeay icon. Sitiül aljane apmanguay sandeac, apmaleaaig mbeay nden, quiaj sanajmel tiül nden naquiiüb, ndoj sanüet anaag. ²¹ Leawa apmaíuc wüx, ngome apmajmiüc tiül ngo majneaj, xique sanüüch chetem nójquian maquiiüb xic niüng chetejos wüx xetrono najaw

wüx meáwan leaw almajlüy. Aag ayaj cos tajntsopiüs wüx meáwan leaw tajcüiyw majawüw xic. Nganüy chetejos naquiiüb Xeteat wüx najneajay mitrono nej. ²² Leaw nendiüm manguiay, ich manguiay leaw apiüng Nangaj Espíritu masaj meáwan noicnoic ajlüy monyar andeac Teat Cristo tiül meáwan cambaj” —aw.

4

Anderac najneaj wüx Teat Dios tiül cielo

¹ Landoj aag ayaj, quiaj tajawas tiül cielo noic ombeay nden lejquian. Aaga ombas nendeac tanguiayiüs andeac, tandeac najneajay atnej ajiünts trumpet, atcüy tasaj xic:

—Mac ningüy cawüx niüng sajlüy. Sanüüch ic mejaw nguineay apmajlüy alinoic nüt —aw.

² Ndoj quiaj taquiiüb xic mamb Nangaj Espíritu andüy tiül cielo. Quiaj tajawas noic najneajay trono altiül cielo; Teat Dios alchetem wüx. ³ Aaga alchetem quiaj xeyay najneajay ajlüy, atnej ajlüy noic najneaj nacants piedra xeyay nelitlit nenüt jaspe, tengwüy alinoic najneajay piedra nenüt cornalina. Aton ayey nej tiüt aaga najneajay trono quiaj, atnej ndequiamb poj ajlüy nateaic, atnej piedra esmeralda. ⁴ Aaga najneajay trono niüng alchetem Teat Dios, ayey nej tiüt nimiow apiquiw (24) tronos xeyay najneajay. Alchetemoj wüx nimiow apiquiw monkay montangtang ombas monajiüt, xowüy larraw apixaw nejiw; alwüx omalüw nejiw noicnoic corona narangüch oro. ⁵ Imiün wüx aaga najneajay trono chetejeran wüx quiaj, niüng alchetem Teat Dios, tajawas teajliplip tiüt; at tanguiayiüs teatearriür tiüt xeyay napac, tajüic atnej aljane tandeac. Niüng ajlüy aaga najneajay trono quiaj, teandaab ayaíw najquiol. Aag ayaj apiüng wüx ayaíw Espíritu ocueaj Teat Dios. ⁶ Niüng ajlüy aaga najneajay trono leaw alchetem wüx Teat Dios, alquiaj aton atnej ndec nerijrij atnej vidrio.

Aaga najneajay trono quiaj, ayey nej tiüt aton apiquiw atnej nimal almapacüw, ajiürüw oniüjcüw nejiw xeyay, amb teomas, aton amb teopech. ⁷ Aaga ombas nej

nimal quiaj ajüic atnej nop león; nganüy aaga amb ijpüw nimal ajüic atnej nop toro; at amb arojpüw nimal ajiür teombas nej atnej teombas nop naxey; at amb apiquiw ajüic atnej noic águila teajluel. ⁸ Ajcüw apiquiw atnej nimal quiaj almapacüw, noppopoj ajiürüw anaíw miolümbiwi nejiw, chipchipiow ombasiw nejiw ajiürüw xeyay oniüjcüw nejiw amb teombas miolümbiwi nejiw, at amb teopech. Nejiw ngo ndijchiümoj, nüt ongwiiüts teamapiüngüw: Nangaj ic Teat Dios, nangaj ic Teat Dios, nangaj ic Teat Dios.

Teat, ique cuajantanej alndom merang. Ique almejlüy tanomb, ique almejlüy nganüy, ique iliüc alinomb.

⁹ Nejiw a nimal quiaj andeacüw najneajay wüx Teat Dios, aag almapac meáwan nüt. Üjchiw gracias aaga alchetem wüx aaga najneajay trono quiaj. ¹⁰ Quiaj ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas monajiüt aquiejliw micosüw nejiw teombas aaga cheten quiaj, marangüw casa aag almapac meáwan nüt. Quiaj awüniw micoronajüw nejiw mayacüw niüng ajlüy aag alchetem quiaj, teamapiüngüw:

¹¹ Teat Dios, ique Xeteatiün Dios.

Ique xeyay netam ijlüy, xeyay netam merangüch casa.

Ique ijlüy wüx meáwan leaw almajlüy, terang meáwan cuajantanej.

Cos ique tendium majlüy, pares terang meáwan leaw almajlüy.

5

Apiüng wüx noic nawiig, at wüx Quicheech Sap

¹ Quiaj tajawas aaga alchetem tiül najneajay trono, almandeaand noic nawiig tiül miác owix nej. Aaga nawiig quiaj nembiül, alwüx poch amb teombas amb teopech, naquiand naag ayaíw sello. ² Quiaj tajawas nop ángel xowüy lapac, tandeac napac, tatün manguiay:

—¿Jane nembeata, alndom macheed ajcüwa sello quiaja, mateaaig a nawiigue? —aw.

³ Nejinguind ngo majlüy macheed a sello; ngo majlüy aljane alndom majaw cuane alwüx aaga nawiig quiaj, ngome

tiül cielo, ngome wüx iüt, ngome tiüt tiül iüt. ⁴ Xique quiaj tajiüntsas xeyay cos ngo maxoram nejinguind nembeat alndom mateaaig a nawiig majaw cuane alwüx. ⁵ Quiaj nop tiül ajcüwa monkay natangtang ombas tasaj xic:

—Nde mejünts, jogüy nop naxey naw tiül Judá, naw tiül acualaats aaga Rey David. Aag ayaj nasaic nop león, cos nej lajntsop wüx meáwan moncüy majaw nej. Nej alndom macheed mawün aaga ayaíw sello quiaj, mateaaig a nawiig —aw.

⁶ Quiaj tajawas niüng ajlüy aaga najneajay trono, alebem nop Quicheech Sap amb pinawan ajcüw apiquiw nimal, at pinawan ajcüw montangtang ombas quiaj. Aaga Quicheech Sap quiaj tajüic atnej landoj ambiyeran. Nej almajiür ayaíw miweac nej, aton ayaíw oniiüg nej. Ajcüw ayaíw oniiüg nej quiaj, apiüng wüx ayaíw espíritu ocueaj Teat Dios leaw Nej üuch mamb meáwan wüx iüt. ⁷ Quiaj tamb aaga atnej Sap quiaj mayar a nawiig tiül miác owix Teat Dios niüng alchetem. ⁸ Wüx tayar aaga nawiig quiaj, ajcüw apiquiw nimal, at ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas taquiejliw micosüw nejiw teombas aaga Quicheech Sap quiaj. Alteowixaw nejiw noicnoic arpa, aton alteowixaw nejiw noicnoic nitomb palüy oro, chipchipiow pom. Aaga pom quiaj apiüng wüx leaw atüniw mondüüb Teat Dios. ⁹ Quiaj tatajciüw cantar noic jayats canto, tapiüngüw: Ique xeyay netam ijlüy, pares alndom meyar aaga nawiig quiaj,

mewün misello nej, cos ique tembiyeran, tendeow.

Wüx miquiej tewün xicon wüx sasoetiün ndom najlüyiün nöiquian naquiiüjan Teat Dios.

Xicona monaw meáwan noicnoic ajlüy nipilan; monaw tiül nipilan leaw andeacüw palpálwüx ombeayaran; monaw tiül meáwan cambaj, meáwan nación wüx iüt.

¹⁰ Ique teaach xicon najlüyiün noic ajlüy miteaats ocueaj Teat Dios; sanarangan montangtang monajiüt wüx iüt, awüw.

¹¹ Quiaj tajawas xeyay ángeles, tanguiayıüs andeacüw. Nejiw ayeyiw tiüt

aaga najneajay trono niüng ajlüiyw ajcüw apiquiw nimal almapacüw; niüng ajlüiyw ajcüwa montangtang ombas aton. Ajcüwa ángeles ajlüiyw xeyayiw, ngondom mateoraw. ¹² Teandeacüw napac, teamapiüngüw: Aaga Quicheech Sap tambiyaran xeyay netam, nej netam majlüy wüx meáwan leaw alma-jlüy, alndom mayar meáwan nem-beatmbeat, nej nendüy wüx meáwan leaw almajlüy; néjan alndom ombas marang cuajantanej, netam marangüch casa nguiajantanej, ma-soic najneajay ajlüy, awüw.

¹³ Aton tanguiayiüs andeacüw meáwan leaw aliw tiül cielo, at leaw aliw wüx iüt, at leaw aliw tiüt tiül iüt, at leaw aliw tiül ndec. Meáwan leaw almajlüy tanguiayiüs andeacüw, tapiüngüw:
Aaga alchetem wüx aaga najneajay trono quiaj, at aaga Quicheech Sap quiaj, netam masoiquiw najneajay ajlüiyw. Netam marangüchiw casa, manderac na-jneajay wüx nejiw, cos meáwan nüt ndoj ombasüw marangüw cuajantanej.

¹⁴ Condom ajcüw apiquiw nimal tapiüngüw:

—¡Amen, aag ayaj naleaing! —awüw.

At ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas taquiejiw micosüw nejiw tiüt marangüw casa Teat Dios, aton marangüw casa aaga Quicheech Sap quiaj, ajcüw almapacüw meáwan nüt.

6

Ayaíw sello

¹ Condom quiaj tajawas wüx aaga Quicheech Sap tacheed noic sello naw tiül aaga ayaíw quiaj. Quiaj tanguiayiüs nop naw tiül ajcüw apiquiw nimal quiaj tendeac napac atnej atearriür, tapiüng:

—¡Mac, ijaw! —aw.

² Quiaj tajawas nop raan cawüy. Aaga nejtep cawüy quiaj alteowix nej mimüm jeng. Condom tayacüch wüx omal nej noic corona, tamb tiül montsoj, tajntsop wüx meáwan.

³ Condom wüx aaga Quicheech Sap quiaj tacheed amb ijquiaw sello, quiaj

tanguiayiüs andeac amb ijpüw aaga nimal naw tiül ajcüw apiquiw quiaj, tapiüng:
—¡Mac, ijaw! —aw.

⁴ Condom quiaj taw alinop cawüy xowüy lacants. Aaga nejtep cawüy tüünd ndom müüch majlüy moncüy ningüy wüx iüt, at müüch membiyayej nipilan. Tüünd nots nadam espada aton.

⁵ Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb arej sello, quiaj tanguiayiüs andeac amb arojpüw nimal, tapiüng:
—¡Mac, ijaw! —aw.

Quiaj tajawas alinop cawüy nambeor. Aaga nejtep cawüy quiaj alteowix nej noic nipeaxay. ⁶ Quiaj tanguiayiüs andeac nop nendeac pinawan ajcüw apiquiw nimal quiaj, tapiüng:

—Noic kilo trigo ambeat noic denario, aton arej kilo cebada ambeat noic denario. Nganüy nde mendrooch ombas aaga aceite, at nde mendrooch ombas aaga vin —aw.

⁷ Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb apiquiw sello, quiaj tanguiayiüs andeac amb apiquiw nimal, tapiüng:

—¡Mac, ijaw! —aw.

⁸ Quiaj tajawas nop cawüy lasüen. Aaga nejtep cawüy quiaj minüt nej Nandeow. Aton almandüüb nej alinop nenüt Hades. Nejiw tündi wüx mambiyaw pinawan pinawan aaga nipilan wüx iüt; müjchiw membiyayej naag espada ajcüwa nipilan quiaj, at majlüy lop, aton majlüy xeyay monandeow, tengwüy majlüy napat nimal mambiy nipilan.

⁹ Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb acoquiaw sello, quiaj tajawas alteoleaj artül miespíritu nipilan, aag tambiyaranüw wüx andeacüw Mipoch Teat Dios masajüw nipilan. ¹⁰ Nejiw tendeacüw napac, tapiüngüw:

—Teat Dios, ique nangaj, ique mbójan merang leaw lamepiüng apmerang. Nganüy ḡngow apmejaw wüx asoetiw nipilan wüx iüta? ḡNgow apmepalüch ombas wüx ombasüw monbiy xicona? —awüw.

¹¹ Quiaj tündi wüx apixaw nejiw raan, tasoiqw:

—Liündánan alquiriw, cos nganaw palameron mequiüjan monrang minajiüt

Teat Cristo leaw netam mambiyeranüw atnej icona tembiyeranen —ajowi.

¹² Camüm tajawas aaga Quicheech Sap tacheed amb anaíw sello. Quiaj tajlang noic nadam ateam, nüt pojniüt nómban atnej nambeor jael. At a caaw tacants atnej quiej. ¹³ At ajcüwa ocas najlüy tiül cielo tajmiücw wüx iüt atnej ajtean naliw aóng toc wüx ataad nej tiüt napac iünd. ¹⁴ Quiaj aaga cielo niüng ajlüy nüt, caaw, ocas, ndrot atnej mambiülaran noic nawiig. Aton tümb mambiülüçhiw meáwan tiüç; at leaw iüt nacül tindec tambiülüçhiw. ¹⁵ Quiaj tecuiürrüw mexotayej tiül warraj tiüç, at teombas piedra ajcüwa montangtang monajiüt wüx iüt, ajcüwa montangtang ombas, ajcüwa monjiür xeyay, ajcüwa minatangüw soldado, ajcüwa ngo mimbojoj tiül montsoj, ajcüwa monrang najon mos, at ajciüw leaw ngome aag arang najon mos; ¹⁶ tepajüw masajüw a tiüç, at nadamdam piedra:

—Ichar xicon tiüt, ixot xicon ngana majaw xicon Teat Dios, áag cheten tiül najneajay trono, ngana marang ngo majneaj wüx ximbasan aaga Quicheech Sap leaw ajcüy majaw xicon; ¹⁷ cos lamatüch aaga netam nüt wüx ajcüy majaw icoots Teat Dios. ¿Jane alndom maíuc wüx ayaj? —awüw.

7

Lajmeliw sello monaw tiül nipilan israel

¹ Wüx landoj meáwan aag ayaj, quiaj tajawas apiqwíw ángel alebemoj wüx piquiw oxing iüt. Nejiw tengui mapalüw aaga piquiw nepepep wüx iüt, cos atquiaj ngondom mapac wüx iüt, at ngome tiül ndec, at ngome wüx alngün xiül. ² Quiaj tajawas alinop ángel tajntsop imiün nonüt. Nej almajoy misello Teat Dios almapac. Quiaj tendeac napac masaj ajcüw apiqwíw ángeles leaw lamayariw poch mandrojchiw ombas leaw najlüy wüx iüt, leaw najlüy tiül ndec. Tasaj nejiw:

³ —Nde mendrojchiün ombas leaw najlüy wüx iüt, leaw najlüy tiül ndec, at nde meloxiün tiüt xiül; icüliün leaw sayacan sello teombas omalüw ajcüw monrang mi-najjiüt Miteatiiüts Dios —aj nejiw.

⁴ Condom quiaj tanguiayiüs nguitow ajlüyiw ajcüwa leaw lajmeliw sello. Nejiw ajlüyiw coic miow ic miow apiqwíw mil (144,000) naw tiül meáwan micual micual Israel. ⁵ Naw tiül micual acualaats Judá tajmeliw sello agajpiüp mil (12,000) nipilan. Naw tiül micual acualaats Rubén tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Gad tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁶ Naw tiül micual acualaats Aser tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Neftalí tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Manasés tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁷ Naw tiül micual acualaats Simeón tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Leví tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Isacar tajmeliw sello agajpiüp mil. ⁸ Naw tiül micual acualaats Zabulón tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats José tajmeliw sello agajpiüp mil. Naw tiül micual acualaats Benjamín tajmeliw sello agajpiüp mil.

Noic ajlüy xeyay nipilan palúyan raan asoqwiw

⁹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj tajawas xeyay nipilan, nejinguind ngondom mambich mateow. Cos nejiw nawúwan tiül meáwan nación wüx iüt; nawúwan tiül meáwan noicnoic ajlüy nipilan; nawúwan tiül noic noic cambaj niüng tajlüyiw. At nawúwan tiül meáwan nipilan leaw andeacuw palpálwüx ombeayaran. Nejiw alebemoj quiaj niüng ajlüy aaga najneajay trono, niüng ajlüy aaga Quicheech Sap. Nejiw almasojquiw apixaw nejiw palúyan raan, alteowixaw nejiw op nit. ¹⁰ Nejiw tendeacuw napac, tapiüngüw:

Miteatiiüts Dios cheten tiül aaga najneajay trono quiaj,
at aaga Quicheech Sap quiaj;

nejiw lamawüniw icoots wüx asoetiiüts.

¹¹ Condom meáwan ángeles leaw alebemoj ayeyiw tiüt najneajay trono chetej wüx Teat Dios, aton ayeyiw tiüt ajcüw montangtang ombas, at ayeyiw tiüt ajcüw apiqwíw nimal almapacuw, taquiejliw tiüt micosuw nejiw, nómban mejquiejow

tiüt marangüw casa Teat Dios. ¹² Nejiw tapiüngüw:
¡Amén! Teat Dios najneajay arang, nej netam marangüch casa, netam masoic nej nendüy wüx meáwan leaw almajlüy.
Nej netam müjchiiüts gracias; netam marangüch casa cos nej alndom marang cuajantanej leaw andiüm.
Atquiaj netam majlüy meáwan nüt. Amén.

¹³ Quiaj nop natang ombas tatün manguiay xic:

—¿Jane nejiwe monsooig raan quiaja, nguiane nawüwa? —aw.

¹⁴ Quiaj xique tasajas:

—Teat, ique ijaw nguiane nawüw —saj.

Quiaj tasaj xic:

—Ajcüw ayaj leaw laawüw tiül xeyay ngo majneaj wüx iüt. Nganüy nejiw ajlüiy na jneaj, cos tajantsüw apixaw nejiw rajnüy tiül miquiej aaga Quicheech Sap. ¹⁵ Por aag ayaj ajlüiy teombas aaga trono niüng chetej Teat Dios. Nüt ongwiiüts nejiw teamarangüw minajiüt nej tiül aaga nangaj templo tiül cielo. Aaga alchetem tiül aaga najneajay trono quiaj, nej apmajiür nejiw cos apmaquiiüb nejiw. ¹⁶ Nejiw langome apmaiündüw lop, at ngome apmaiündüw yow. Nüt langome apmambel nejiw, at langome apmayajcüw nerraar. ¹⁷ Aaga Quicheech Sap najlüy niüng ajlüy najneajay chetej wüx Teat Dios apmajiür nejiw, apmayac nejiw niüng ajlüy xeyay oniiüg yow leawa neech mapacaran. Teat Dios apmajend miyow oniüjcüw nejiw —aj xic.

8

Amb ayaíw sello

¹ Wüx aaga Quicheech Sap tacheed amb ayaíw sello, tanaámb ndijchiow tiül cielo maseyme pinawan ores. ² Quiaj tajawas ayaíw ángeles alembemoj niüng ajlüy Teat Dios. Nejiw tüjndiw ayaíw trumpet. ³ Ndoj quiaj tajngot alinop ángel, lembet amb teombas artül, andeaand noic nitomb narangüch oro. Quiaj tüünd xeyay pom mambel wüx aaga artül narangüch oro najlüy niüng ajlüy mitrono Teat Dios, wüxan atajcüw orar meáwan mondüüb Teat Cristo. ⁴ Minasop aaga pom quiaj,

tajndoc niüng ajlüy Teat Dios imiün tiül owix aaga ángel quiaj, nóiquian maquiiüb leaw atajcüw orar ajcüwa mondüüb Teat Cristo quiaj. ⁵ Condom aaga ángel quiaj, tayar noic nitomb machipich olüic biümb naw wüx artül. Condom tawiich andüy wüx iüt. Quiaj teatearriür, aneorrer xeyay, xeyay tajliplip tiüt, at xeyay tajlanglang ateam.

Ajcüwa trompeta

⁶ Condom ajcüwa ayaíw ángeles quiaj, monjiür ayaíw trumpet, laliüc meindeaw.

⁷ Ndoj aaga ombas nej ángel taínd trumpet, quiaj tajoet hielo wüx iüt. At tajmiük biümb aquiiüb tiül quiej. Quiaj tandaab noic naw tiül arej ajlüy a iüt maquiiüb noic arej ajlüy a xiül. Tandaab meáwan nateaic soex aton.

⁸ Wüx taínd trumpet amb ijpüw ángel, quiaj tajlos tiül nadam ndec atnej ajlüy noic nadam tiük teandaab. Quiaj iwear a nadam ndec tangowüüch marang quiej.

⁹ Quiaj tandewüw iwear (1/3) nimal najlüy tiül ndec. At iwear barco najlüy tiül ndec ndrot ombasüw.

¹⁰ Wüx taínd trumpet amb arojpüw ángel, quiaj tajmiük imiün tiül cielo noic nadam ocas tenguijal andaab atnej andaab nots najquiol. Aag ayaj tajmiük tiül iwear meáwan lam, tiül iwear oniiüg yow aton.

¹¹ Minüt aaga ocas quiaj, Ajenjo. Condom iwear a yow tangaag. Quiaj xeyay nipilan tandemowüw, cos tanganeowüw aaga nangaag yow quiaj.

¹² Wüx taínd trumpet amb ipeic ángel, quiaj ndrot ombas iwear ajlüy a nüt, iwear ajlüy a caaw, iwear ajlüy a ocas; ajcüw ayaj pojniüt iwear. Quiaj ngo ram wüx iüt iwear, at nüt, at ongwiiüts.

¹³ Quiaj tajawas nop ángel tenguijal ajlüel tiül cielo atnej águila. Aag ayaj tendeac napac, tapiüng:

—¡Jaa, pobre nejiw moncül wüx iüt wüx apmajiünts alacas trumpet, áag apmaindeaw alarojpüw ángel! —aw.

9

¹ Condom wüx taínd trumpet amb acoquiar ángel, quiaj tajawas atnej noic ocas lajmiük wüx iüt imiün tiül cielo. Nej tüünd

nots llave maleaaig aaga nequiliüt lol najlüy tiüt, ngo majiür ümb. ² Quiaj taleaaig aaga nequiliüt lol najlüy tiüt; taw nasop imiün tiül aaga lol quiaj, atnej minasop xeyay biümb. Aaga xeyay nasop naw tiül a lol quiaj taponiich a nüt. ³ Naw tiül aaga nasop quiaj tawüw xeyay nchiül andüy wüx iüt. Ajcüw ayaj tüjndiw ndom mendarüw atnej andal napüp najlüy wüx iüt. ⁴ Tasoiquiv ngondom müetiw soex wüx iüt, at cuajantanej nateaic, at owl xiül, aag miün nipilan alndom mandalüw leawa ngo majiür misello Teat Dios teombas omal nej. ⁵ Nejiw tüjndiw ndom mendarüw nipilan áagan acoquiaaw caaw. Naleaing ngondom mambiyaw nipilan nómbar, áaga andalúwan. Cos wüx andalüw, quiaj nipilan apmayajcüw xeyay necoy atnej wüx andal nejiw napüp. ⁶ Wüx aaga nüt quiaj, nipilan apmandiumüw mandeowüw nómbar, pero naleaing ngondom mandeowüw.

⁷ Ajcüwa nchiül quiaj, ajüic at nejiw cawüy apmambüw tiül montsoj. Alwüx omalüw nejiw ajüic atnej corona narangüch oro; nganüy teombasüw nejiw atnej teombas nipilan. ⁸ Aton ajiürüw miondeats omalüw atnej miondeats omal montaj; olüiquiaw nejiw atnej olüic león. ⁹ Opangüw nejiw lil atnej manchiüç; ajiünts miolümbiaw nejiw atnej atearriür oleaj xeyay carret anot nej cawüy wüx acuiür tiül montsoj. ¹⁰ Ajiürüw miwiülüw nejiw atnej miwiülüw napüp, andalüw atnej andal napüp. Ajcüw ayaj tüjndiw ndom mendarüw nipilan naag miwiülüw nejiw meáwan acoquiaaw caaw. ¹¹ Ajiürüw minatangüw nejiw aton, aaga ángel najlüy wüx aaga nequiliüt lol najlüy tiüt. Minüt nej wüx hebreo Abadón, at wüx griego Apolión.

¹² Nganüy lamong aaga mbas xeyay ngo majneaj tamongochiw nipilan wüx iüt; aliün majlüy alijquiaw xeyay ngo majneaj apmamongochiw nipilan.

¹³ Condom wüx taínd trumpet amb anaíw ángel, quiaj tanguiayiüs noic nanderac imiün tiül ajcüw apiqw miweac aaga artül narangüch oro najlüy teombas Teat Dios. ¹⁴ Aaga nanderac quiaj tasaj amb anaíw ángel nejiür trumpet:

—Ichejtiün ajcüw apiqw ángeles naoelaranüw niüng ajlüyü nadam lam Eufrates —aj.

¹⁵ Quiaj tacheedaranüw ajcüw apiqw ngo majneaj ángeles. Nejiw ayaj teamacüliw ngünantanej ores, ngünantanej nüt, ngünantanej caaw, ngünantanej neat mambiyaw iwear a nipilan leaw almajlüy wüx iüt. ¹⁶ Xique tanguiayiüs nguitow ajlüyüw ajcüwa soldados montep cawüy, ajlüyüw ijquiaw acoic miow millones (200,000,000).

¹⁷ Condom tüjndiüs najaw atnej saúm xeyay cawüy alwüx montep. Ajcüwa montep cawüy quiaj asoijquiw mal miiündüw nejiw manchiüç nacants, azul, maril. Aton omalüw cawüy atnej omal león; aw teombeayiw nejiw biümb, nasop, azufre. ¹⁸ Ndoj quiaj tandeowüw iwear (1/3) a nipilan wüx iüt; ambiy nejiw ajcüw arej ngo majneaj naw teombeayiw cawüy; aag ayaj biümb, nasop, azufre. ¹⁹ Ajcüwa cawüy quiaj naag ombeayiw nejiw, at naag miwiülüw nejiw alndom marangüw ngo majneaj. Miwiülüw nejiw atnej omal ndiüç, alndom matsambüw nipilan.

²⁰ Meáwan nipilan leaw ngo mandeowüw tiül aaga xeyay ngo majneaj quiaj, ngo leaam omeajtsüw macueatiw arangüw casa leaw owixaw nejiw tarangüw. Ngo macueatiw marangüw casa nimeech, tengwüy aaga dios narangüch oro, plata, bronce, piedra, xiül. Ajcüwa narangüch dios quiaj, ngondom majawüw, ngondom manguiayiw, ngondom majüyiw. ²¹ At aton ajcüwa nipilan quiaj, ngo leaam omeajtsüw macueatiw ambiyaw nipilan, ngo leaam omeajtsüw macueatiw arangüw nesomüy, ngo macueatiw ajiürüw pálwüx najtaj, pálwüx naxey; at aton ngo macueatiw anejiwiw.

10

Nop ángel alteowix nej noic nine nawiig

¹ Quiaj tajawas alinop ángel xowüy lapac, imiün tiül cielo. Nej awinchay tiül oic, alwüx omal nej ndequiamb poj. Teombas nej xowüy lachech atnej nüt, oleaj nej atnej oniw biümb. ² Almandeaand noic nine nawiig tejquian. Nej tacuüüch miác

oleaj nej tiül nadam ndec, miquiamb oleaj nej wüx iüt. ³ Quiaj tendeac napac atnej apaj nop león. Wüx landoj andeac, quiaj teteearriür ayaíw napac anendeoog andeac nej. ⁴ Wüx landoj atearriür ayaíw andeac nej, xique lasamb sanarang wüx nawiig aag ayaj, quiaj tanguiayiüs nop nendeac tiül cielo masaj xic:

—Ipálan tiül imaeaats leawa apiüngüw ajcüwa ayaíw netearriür quiaj, nde merang wüx nawiig —aj xic.

⁵ Aaga ángel sajaw necuüüch oleaj tiül nadam ndec, aton wüx iüt, nej taxaiing miác owix nej andüy tiül cielo. ⁶ Quiaj tandeac wüx minüt Teat Dios, aaga almapac meáwan nüt, aaga nerang cielo at leawa almajlüy quiaj, aaga nerang iüt at leawa almajlüy wüx iüt, aaga nerang nadam ndec at leawa almajlüy tiül ndec. Quiaj tapiüng:

—Nganüy apmajlüy leaw apmajlüy, lango mequiy; ⁷ wüx aaga nüt apmaínd trumpet aaga amb ayaíw ángel, quiaj apmajlüy atnej tapiüngüw mondeac andeac Teat Dios, leaw tasaj nejiw Teat Dios —aw.

⁸ Condom aaga landoj nanguaiay andeac imiün cielo, tendeac alinomb masaj xic, tapiüng:

—Quiür, iyar aaga nine nawiig tejquian najlüy teowix aaga ángel necuüüch oleaj tiül nadam ndec at wüx iüt —aj xic.

⁹ Quiaj tambas natüch aaga ángel, tasajas:

—Chiün najaw aaga nine nawiig quiaj —saj.

Nej tasaj xic:

—Iyar, it, aag ayaj apmangan tiül imbeay atnej angan cün, pero apmangaag tiül imaeaats —aj xic.

¹⁰ Quiaj tayariüs aaga nine nawiig teowix aaga ángel, tüetiüs. Quiaj tangan tiül ximbeay atnej angan cün, pero wüx landoj nüt, quiaj tangaag tiül ximeaats. ¹¹ Condom quiaj tasoiquiüs:

—Netam mepiüng alinomb leaw lamasaj ic Teat Dios, nguineay apmamongochiw palpálwüx cambaj, palpálwüx iüt; nguineay apmamongochiw nipilan leaw andeacüw ombeayaran, at nguineay apmamongochiw montangtang monajiüt —sajow.

11

Ijpüw monjaw

¹ Quiaj tüjndiüs nots najchow nepeaxay. Quiaj tasoiquiüs:

—Lemben, quiür ipeax aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios, aton ipeax aaga artül leaw alquiaj. Aton iteow meáwan monrang casa Teat Dios tiül aaga nangaj iüm quiaj. ² Nganüy amb wüx opech nangaj iüm, ich majlüy nde mepeax, cos Teat Dios lamüüch pálwüx nipilan ngome israel. Cos ajcüwa nipilan quiaj apmacuüüchcuüjchiw tiüt aaga nangaj cambaj quiaj meáwan ic miow ijquiaw (42) caaw. ³ Condom sanüüch mamb ajcüw ijpüwa monjaw aag tajlüy. Nejiw apmasoijquiw nambeor apixaw nejiw majüic xeyay amix omeajtsuw. At apmüjndiwi dom mandeacüw andeac Teat Dios meáwan noic mil ijquiaw acoic miow er miow (1,260) nüt —aj xic.

⁴ Ajcüwa ijpüw monjaw leaw tajlüy quiaj, ajcüw ayaj at nejiw ijquiaw owl olivo, aton at nejiw ijquiaw candiler najlüy niüng ajlüy Teat Dios nejaw wüx meáwan iüt.

⁵ Sitiül aljane aleaic mandiüm marang wüx ombasuw nejiw, quiaj apmaw biümb teombeayiw nejiw, apmandrojchiw ombas moncüy majaw nejiw quiaj. Atquiaj sitiül aljane aleaic mandiüm marang wüx ombasuw nejiw, quiaj apmandeow aton.

⁶ Ajcüw ayaj alndom mapaluw a cielo lango majoet meáwan nüt wüx apmandeacüw andeac Teat Dios. At alndom mangowüjchiw yow marang quiej. At alndom müjchiw majlüy cuajantanej ngo majneaj wüx iüt, leawa nejiw andiümuw mayacüw.

⁷ Wüx landoj marangüw minajiütüw nejiw, quiaj aaga napat nimal imiün tiüt tiül nequiliüt lol leaw ngo majiür ümb, apmatsojow maquiüpüw, apmantsop wüx, apmambiy nejiw. ⁸ Condom níüngan andeowüw, apmacüliwan quiaj tiül calle tiül aaga nadam cambaj niüng tajmel wüx cruz Teat Cristo Midiosuw nejiw. Cos aaga nadam cambaj quiaj atnej Sodoma, tengwüy atnej Egipto. ⁹ Condom meáwan er nüt alwüx pinawan, apmacüliw tiül calle majaraw. Meáwan nipilan monaw tiül

namix cambaj, meáwan noicnoic ajlüy nípilan, meáwan mondeac palpálwüx ombeayaran, at meáwan nípilan monaw tiül palpálwüx iüt apmajawjawüw ajcüwa mondeow quiaj. Nejiw langome apmujchiw mamiüratüw. ¹⁰ Condom quiaj meáwan nípilan wüx iüt apmapac omeajtsüw, cos landeowüw ajcüwa monkay quiaj. Quiaj apmarangüw nangos nüt, apmujndiw cuajantanej nop alinop, cos ajcüw ijpuw mondeac andeac Teat Dios quiaj, langome apndom müjchiw mamongoch ngo majneaj alinomb. ¹¹ Pero wüx laúmb er nüt alwüx pinawan, quiaj Teat Dios tapacüuch nejiw alinomb. Quiaj witiütoj lembemoj. Ndoj xeyay mbayatoj meáwan nípilan majawüw nejiw. ¹² Quiaj ajcüwa ijpuw monjaw quiaj tanguiayiw noic nanderac napac imiün tiül cielo, apiüng:

—Macaron —ajowiwi.

Quiaj tambüw andüiyiw cawüx tiül cielo, ambüw tiül oic, teamajawüw nejiw ambüw ajcüwa monbiy nejiw. ¹³ Quíajan tajlang noic nadam ateam; tandrooch ombas igajpowüw (1/10) iüm tiül a cambaj quiaj. Wüx tajlang aaga ateam quiaj, tandeowüw ayaíw mil nípilan. Quiaj meáwan nípilan leaw ngo mandeowüw xeyay mbayatoj, tarangüw casa Teat Dios tiül cielo.

¹⁴ Aaga amb ijquiw ngo majneaj quiaj, lamong. Condom amb arej ngo majneaj apmajlüy najénan.

Amb ayaíw trompet

¹⁵ Wüx taínd a trumpet amb ayaíw ángel, quiaj tajlüy xeyay mondeac tiül cielo, tapiüngüw napac:

Nganüy Miteatiüts Dios, at Teat Cristo micual nej apmajlüyw wüx palpálwüx iüt;

condom Teat Cristo apmajlüy wüx meáwan leaw almajlüy meáwan nüt.

¹⁶ Quiaj ajcüwa nimiow apiquiw (24) montangtang ombas moncheten tiül mitronojüw niüng ajlüy Teat Dios, taquiejliw micosüw nejiw, nómbar mejquiejow tiüt marangüw casa Teat Dios.

¹⁷ Teamapiüngüw:

Süjchiün ic gracias Xeteatiün Dios, ique alndom merang meáwan cuajantanej,

ique almejlüy nganüy, ique tejlüy nde tanomb, at iliüc miün alinomb.

Nganüy lamejüiquich ndoj imbas merang cuajantanej;

lamesap minajiüt merang natang wüx meáwan iüt.

¹⁸ Meáwan palpálwüx nación wüx iüt tajcüiyw majawüw ic, pero nganüy lamatüch a nüt mejcüy mejawüw.

At lamatüch a nüt mejaw wüx asoetiw mondeow, at aton apmeajchiw leaw apmujndiw monrang minajiüt, ajcüw ayaj mondeac indeac.

Apmeajchiw leaw apmujndiw meáwan micambajiüt, meáwan monyar indeac, masey natang, masey chingüy.

At aton lamatüch a nüt mendrooch ombasüw ajcüw leawa teamandrojchiw ombas iüt.

¹⁹ Quiaj aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios tiül cielo lejquiat. Quiaj tajüic aaga nangaj cüx altiül. Condom quiaj tajlippli tiüt, anerrorr tajlüy, teteariür tiüt, tajlang noic ateam, y tajmiüc xeyay hielo.

12

Nop najtaj y nop nadam nimal atnej jüm.

¹ Quiaj tajüic noic nadam majaraw tiül cielo. Aag ayaj nop najtaj, apix nej xowüy lachech atnej nüt, at a caaw altiüt teoleaj nej. Alwüx omal nej noic corona alwüx gajpic (12) ocas. ² Aaga najtaj quiaj, alteomeaats micual nej, teijiünts wüx acoy omeaats cos laliüc wijquiam micual nej.

³ Condom quiaj tajüic alinoic majaraw tiül cielo. Aag ayaj nop nadam nimal atnej jüm, nacants ombas, ajiür ayaíw omal nej y gajpowüw (10) miweac nej; ajiür noicnoic corona wüx omal nej. ⁴ Naag miwiül nej tajimb tiüt iwear (1/3) ocas najlüy tiül cielo, talox nejiw tiüt wüx iüt. Aaga nimal atnej jüm quiaj, tamb mojom niüng ajlüy a najtaj laliüc wijquiam micual nej, cos andiüm matsamb micual nej wüxan apwijquiam.

⁵ Aaga najtaj quiaj, wijquiat micual nej, nop nench. Aaga nench quiaj, apmajlüy wüx meáwan cambaj wüx iüt; nejinguind ngome apndom marang leawa nej ngo mandiüm. Naleaing quiaj tajnot a nine

ocueaj aaga najtaj quiaj, taquiüraab andüy cawüx niüng ajlüy Teat Dios, at niüng ajlüy najneajay mitrono nej. ⁶ Condom aaga najtaj quiaj tecuiür andüy tiül wajchiüc niüng Teat Dios tasaj nej mamb macül. Quiaj tüünd meáwan leaw apmetam nej noic mil ijquiaw acoic miow er miow (1,260) nüt.

⁷ Condom quiaj tajlüy noic nadam montsoj tiül cielo; aaga natang ángel nenüt Miguel aquiiüb miángelos nej, tatsojow maquiüjpüw aaga nimal atnej nadam jüm, aquiiüb miángelos nej. ⁸ Ndoj aaga nimal atnej nadam jüm ngo majntsopiw wüx; quiaj ngondom macüliw tiül cielo. ⁹ Quiaj tajlos tiüt wüx iüt aaga nadam nimal atnej jüm quiaj. Cos nejay aaga ndiüç najlüy nde tanomb nenüt diablo, aag ayaj minatang nimeech, nenüt Satanás aton. Aaga newaiich nipilan wüx iüt tajlos tiüt wüx iüt maquiiüb meáwan miángelos nej.

¹⁰ Quiaj tanguiayiüs andeac nop nendeac tiül cielo; tandeac napac, tapiüng:

—Canüy Teat Dios lajntsop wüx meáwan ngo majneaj. Teat Dios lamajüiquich nejay alndom majlüy wüx meáwan leaw almajlüy. Teat Cristo, aag micual nej, lamajüiquich nej aton ajlüy wüx meáwan leaw almajlüy; cos aaga neyac asoet nüt ongwiiüts wüx ombasüw mondüüb Teat Cristo niüng ajlüy Miteatiiüts Dios, nej lajlos tiüt wüx iüt. ¹¹ Nejiw ajcüwa mondüüb Teat Cristo quiaj, tajntsopiw wüx minatang nimeech, cos tandem aaga Quicheech Sap, tajünch tiüt miquiej nej para mawün nejiw wüx. At cos ngo mimboloj mandeacüw wüx Teat Cristo masey tajawüw apmambiyaranüw. ¹² Nganüy ich mapac imeajtsan meáwan monlüy tiül cielo. Pero nganüy xeyay ngo majneaj apmajlüyiw moncül wüx iüt, at moncül wüx iüt leaw ajlüy tiül ndec, cos minatangüw nimeech lapeay niüng ijlüyiün. Nej xeyay ajcüy, cos ajaw ngome xeyay nüt aliün majiür ndom marang leaw andiüm —aw.

¹³ Condom aaga nadam nimal atnej jüm quiaj, wüx tayaag lajlos tiüt wüx iüt, quiaj tapeax acuiür aaga najtaj newiquiach nine nench. ¹⁴ Quiaj tüünd ijquiaw miolümb nej aaga najtaj quiaj, atnej miolümb noic nadam águila, para majlüel andüy tiül

wajchiüc niüng apmüünd meáwan leaw netam. Aag ayaj apmajlüy aroomb neat alwüx pinawan, tiül niüng ngondom matüch nej aaga nadam nimal atnej jüm quiaj. ¹⁵ Condom aaga nadam nimal atnej jüm quiaj, tawün teombeay nej atnej nots lam amb teopech a najtaj. Aag ayaj tarang para macuarreech nej lam. ¹⁶ Nganüy aaga iüt tambeol aaga najtaj quiaj, cos lejquiet, tümb xiüm a lam naw teombeay aaga nimal atnej jüm quiaj. ¹⁷ Condom aaga nimal atnej jüm quiaj, masey xeyay tajcüy majaw aaga najtaj quiaj, ngondom marang nicuajind. Ndoj quiaj tamb matsoj maquiüjpüw aldemas micual aaga najtaj quiaj. Cos ajcüw ayaj ayariw aaga poch leaw lamayac Teat Dios; at ngo mimboloj mandeacüw wüx leaw lamarang Teat Jesucristo.

13

Ijpiüw napat nimal

¹ Xique lembetos mbeay nadam ndec. Quiaj tajawas tiül ndec nop ngo majneaj nimal almajiür ayaíw omal nej, gajpowüw miweac nej. Wüx notsnots miweac nej ajiür noic corona; at wüx noicnoic omal nej ajlüy wüx noic minüteran xeyay ngo majneaj, cos andeac atnej dios nej. ² Aaga alinop nimal sajaw quiaj, ajlüy atnej nop lüw, oleaj nej atnej oleaj oso, ombeay nej atnej ombeay león. Condom aaga alinop nimal atnej jüm tüüch nej ndom marang cuajantanej; aton tüüch nej niüng tsotoj majlüy wüx meáwan cuajantanej. ³ Quiaj tajawas noic omal nej atnej tajcoch, ajüic atnej apmandeow; pero aaga ajiür aaga tajcoch quiaj tajneaj. Meáwan nipilan wüx iüt mbayatoj majawüw nguineay tarang aaga nimal quiaj, ndoj tandüjpiw nej. ⁴ Condom quiaj meáwan nipilan tarangüw casa aaga nimal atnej jüm quiaj, cos nej tüüch marang natangüy aaga nimal atnej lüw quiaj. At tarangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj, tapiüngüw:

—¿Jane alndom marang cuajantanej atnej arang aaga nimal quiaja? ¿Jane alndom matsoj aweaag majntsop wüxe? —awüw.

⁵ Quiaj aaga ngo majneaj nimal atnej lüw quiaj telombüy nejáyan quiaj. At

tüünd mandeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Teat Dios; at tüünd marang leawa nej andium meáwan ic miow ijquiaw (42) caaw. ⁶ Quiaj tandeac xeyay ngo majneaj wüx ombas Teat Dios. Tapaiich minüt Teat Dios, tapaiich niüng acül Teat Dios, tapaiich meáwan monlüy tiül cielo. ⁷ At tüünd matsoj awaeaag mondüüb Teat Cristo majntsop wüx nejiw. At tüünd majlüy wüx meáwan nipilan monaw cuajantanej iüt, meáwan monaw tiül namix cambaj, meáwan mondeac palpálwüx ombeayaran, at meáwan nipilan monaw tiül palpálwüx nación. ⁸ Quiaj tarangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj meáwan nipilan monlüy wüx iüt leaw ngo marangüch minütiw nejiw tiül aaga nawiig najlüy nde wüx nganaw majlüy a iüt cam. Cos aag miün leaw lamüünd mapac meáwan nüt ajlüy minüt nej tiül aaga nawiig quiaj. Aag ayaj ocueaj aaga Quicheech Sap tambiyaran.

⁹ Nganüy leaw nendiüm manguiay, ich manguiay. ¹⁰ Sitiül aljane apmayac alinop tiül manchiüç, nej aton apmamb tiül manchiüç. Aton sitiül aljane apmambiy alinop naag espada, nej aton naag espada apmindeowüy. Pares mondüüb Teat Cristo netam maiüçüw wüx leaw apmamon-gochiw, tanaámb ngo macueatiw Teat Dios.

¹¹ Ndoj quiaj tajawas alinop ngo majneaj nimal teaáw imiün tiüt tiül iüt. Aag ayaj ajiür ijtsüw miweac nej atnej miweac sap; nganüy andeac nej atnej andeac aaga nimal atnej jüm. ¹² Aaga nimal nejiür ijtsüw weac quiaj, tüünd majlüy wüx cuajantanej atnej arang aaga nimal atnej lüw quiaj. Nganüy aaga nimal atnej lüw quiaj ajlüy wüx aaga nimal nejiür ijtsüw weac. Quiaj tapiüng meáwan nipilan monlüy wüx iüt netam marangüw casa aaga ombas wüx nimal atnej lüw, aaga leaw tajneaj minecoy nej. ¹³ Aton tarang nadam ateócan, cos tüüch majmiüç biümb imiün tiül cielo andüy wüx iüt, teamajawüw nipilan. ¹⁴ Quiaj tawaiich meáwan nipilan monlüy wüx iüt naag aaga ateócan leawa tüüch nej marang aaga nimal atnej lüw quiaj. Aton tasaj meáwan nipilan monlüy wüx iüt netam marangüw nop narangüch dios majüic atnej aaga

nimal atnej lüw quiaj, aaga tacoocharan naag espada ndoj tajneaj alinomb. ¹⁵ Quiaj aaga nimal nejiür ijtsüw miweac nej tüünd mapacüüch aaga narangüch dios ajüic atnej lüw quiaj, tüüch mendeac. Aton tüüch mambiy meáwan leawa ngo marang casa aaga narangüch dios atnej lüw quiaj. ¹⁶ At aton tapiüng netam majmel sello wüx miác owixaw, tengwüy teombas omalüw meáwan nipilan nde namix, nde natang; masey nejiür xeyay, masey ngo majiür nicuajind; masey najon mos, masey ngwüy. ¹⁷ Quiaj nejinguind ngondom mangalüw tengwüy manüjpíw nicuajind sitiül ngo majiürüw aaga sello najlüy wüx minüt aaga nimal, tengwüy aaga número apiüng wüx minüt nej. ¹⁸ Aag agüy naél maxoram omeaatsaran wüx nguineay apiüng aaga número alwüx sello. Leaw alndom maxom omeaats wüx, ich majaw cuane apiüng minúmero minüt aaga nimal quiaj, cos aaga número quiaj apiüng wüx minüt nop naxey. Aaga número quiaj, aag ayaj anaíw acoic miow er miow anaíw (666).

14

Atajcüw cantar 144,000 nipilan

¹ Ndoj quiaj tajawas aaga Quicheech Sap, alebem wüx mitiüç Sión almaquiiüb coic miow ic miow apiquiw mil (144,000) nipilan. Nejiw almajiürüw minüt Teat Cristo, at minüt Miteat nej narangüch teombas omalüw. ² Quiaj tanguiayıüs noic nanderac imiün tiül cielo atnej atearriür nadam lam, atnej noic napac netearriür wüx ajüy monteoc. At aaga nanderac quiaj, atnej wüx teatsündiw xeyay montsünd arpa. ³ Quiaj ajcüwa coic miow ic miow apiquiw mil nipilan tatajcüw cantar noic jayats himno niüng ajlüy najneajay alchetem wüx Teat Dios, at niüng ajlüy ajcüw apiquiw nimal almapac monlüy quiaj, at niüng ajlüy ajcüwa montangtang ombas monajiüt. Nejinguind ngondom masap mataag cantar aaga canto quiaj, áagan ajcüw acoic miow ic miow apiquiw mil nipilan. Ajcüw ayaj leaw tajwanüw naw tiül meáwan nipilan monlüy wüx iüt. ⁴ Nejiw ngo marangüw nisoet maquiüjpüw montaj. Nejiw ayaj

almandüjpiw aaga Quicheech Sap nguijantanej mamb, ombas majwanuw naw tiül meáwan nipilan majlüiy atnej najneaj nichech müünd Teat Dios y aaga Quicheech Sap. ⁵ Nejiw nómban ngo mawaijchaw; at ngo majiürüw nisoet teombas Teat Dios niüng chetej tiül cielo. Tiül ombeayiw nejiw ngo maxoram awaiich, aaga nisoet ngo matsopoch nejiw.

Leawa tapiüng arojpüw ángeles

⁶ Quiaj tajawas alinop ángel tenguial ajlüel cawüx tiül cielo. Nej teandeac masaj meáwan nipilan wüx iüt nguiuey alndom mawüw wüx meáwan asoetiw nejiw. Teamasaj meáwan monlüy wüx a iüt cam, ajcüw ayaj monaw tiül meáwan nación, meáwan noicnoic ajlüy nipilan, monaw tiül mondeac palpálwüx ombeayaran, at monaw tiül meáwan namix cambaj wüx iüt. ⁷ Nej tendeac napac, tapiüng:

—Netam mermbolan mendüyiün Teat Dios, netam meyajcan mejawan Teat Dios najneaj arang. Cos lamatüch a ores majaw wüx asoet nipilan. Irangan casa aaga nerang cielo, nerang iüt, nerang ndec, nerang meáwan oniiüg yow —aw.

⁸ Alinop ángel tapiüng:

—Landroj ombas aaga nadam cambaj Babilonia cos aaga cambaj quiaj tüüch meáwan nación wüx iüt mangüniw; tayac nejiw wüx manganeowüw aaga vino leaw apiüng wüx tandüjpiw palpálwüx dioses —aw.

⁹ Andüüban aaga amb arojpüw ángel tandeac napac, tapiüng:

—Sitiül aljane apmarang casa aaga ngo majneaj nimal atnej lüw quiaj, tengwüy aaga narangüch dios atnej lüw quiaj; aton sitiül apmayar misello nej teombas omal nej, tengwüy wüx owix nej, ¹⁰ aaga leaw apmarang atquiaj apmajcüy majaw nej Teat Dios. Apmayac nej tiül xeyay ngo majneaj, tiül biümb maquiiüb azufre niüng apmamongochiw xeyay necoy; teamajawüw nej nangaj ángeles y aaga Quicheech Sap aton. ¹¹ Minasop aaga biümb niüng apmamongochiw necoy apmajndoc meáwan nüt. Nejiw nüt ongwiiüts ngondom maxojtüw, cos tarangüw casa aaga nimal atnej lüw, at aaga narangüch dios quiaj.

Aton tayariw sello alwüx minüt aaga nimal quiaj. ¹² Pares meáwan mondüüb Teat Cristo, ajcüwa leawa lamayacuw wüx omeajtsuw aaga poch tayac Teat Dios; nejiw netam maiücw wüx cuajantanej leaw apmamongochiw ningüy wüx iüt —aw.

¹³ Quiaj tanguiayiüs andeac nop nendeac imiün tiül cielo, tasaj xic:

—Irang wüx nawiig atcüy: “Najneajay apmapac omeajtsuw nde nganüy at meáwan nüt jane lamayar andeac Teat Cristo masey ndoj tandeowüw”, aj xic. Aton aaga Nangaj Espíritu tapiüng naleaing apmaxojtüw, lango metam marangüw najiüt; apmjndiw leaw Teat Dios apmüüch nejiw cos tarangüw najneaj.

Taxainguaran cosecha wüx iüt

¹⁴ Condom tajawas, alcawüx noic raan oic. Wüx aaga oic quiaj alchetem nop atnej Teat Naxey. Alwüx omal nej noic corona narangüch oro; alteowix nots machat nexing. ¹⁵ Ndoj quiaj taw alinop ángel imiün tiül nadam nangaj iüm, tenguial andeac napac masaj aaga alchetem wüx oic:

—Imelich icooch, cos lamatüch a nüt netam mecooch. Aaga cosecha najlüy wüx iüt latang —aj.

¹⁶ Quiaj aaga cheten wüx oic tapots ma-cooch maxaing a cosecha najlüy wüx iüt.

¹⁷ Quiaj taw alinop ángel imiün tiül nadam nangaj iüm najlüy tiül cielo, alteowix nots machat nexing. ¹⁸ Quiaj taw alinop ángel imiün niüng ajlüy artül. Nej najlüy wüx aaga biümb wüx artül. Tandeac napac, tasaj aaga alteowix aaga nexing machat quiaj:

—Imelich icooch,ixaing ajcüwa tsongol uvas najlüy wüx iüt, cos lajün —aj.

¹⁹ Condom quiaj aaga ángel tamelich ma-cooch maxaing aaga uvas najlüy wüx a iüt cam. Tayac tiül noic nadam iquial niüng apmapatsüch miyow nej. Aag ayaj apiüng lajcüy majaw nejiw Teat Dios. ²⁰ Aaga iquial uvas tajlüy mbeay cambaj; ndoj tapatsüch a uvas maw miyow nej quiaj. Quiaj tawün xeyay miyow nej atnej quiej, tajal, atüch niüng ajlüy freno teombeay cawüy, atüch arej acoic miow (300) kilómetros adam ajal tiüt.

15

Ajcüwa ángeles tayacüw ümb wüx ayaíw ngo majneaj wüx iüt

¹ Condom quiaj tajawas alinoic nadam ateócan mbayamaran majoraw tiül cielo, xeyay mbayajos najaw: Ayaíw ángeles üjndiw mayacüw wüx iüt ayaíw ngo majneaj ndójwüx. Wüx aag ayaj apmamong ajcüw Teat Dios.

² Tajawas aton atnej nots ndec nerijrij atnej vidrio xowüy lachech, nacants atnej olüic biümb. At tajawas ajcüwa leaw tajntsopiw wüx maquiüjpüw aaga nimal atnej lüw, cos ngo marangüw casa aaga narangüch dios, at ngo mayariw misello nej, tengwüy mayariw minúmero minütnej. Nejiw alembemoj mbeay aaga ndec atnej vidrio, almandejndiw arpa leaw tüch nejiw Teat Dios. ³ Nejiw tenguijal atajcüw cantar aaga canto ocueaj teat Moisés, aaga nerang minajiüt Teat Dios, at aaga canto ocueaj Quicheech Sap, leaw apiüng atcüy:

Ique meáwan leawa lamerang xeyay najneajay, teat,
cos ique cuajantanej alndom merang, Teat
Dios;
ique mbójan najneaj irang, at naleaing
irang aton,
cos ique minatang Rey wüx meáwan iüt.

⁴ Meáwan nipilan apmimbol majawüw ic,
Teat Dios.

Apmandeacüw najneaj wüx minüt,
cos ique nangaj ic.

Meáwan nipilan wüx iüt apmambüw niüng
ijlüy marangüw ic casa,
cos ajawüw najneaj teamerang wüx ijaw
wüx asoeteran.

⁵ Wüx landoj aag ayaj, quiaj tajawas
tiül cielo lejquiat aaga xowüy langaj
tabernáculo, aaga najlüy tiül nadam nangaj
iüm. ⁶ Quiaj tawüw ayaíw ángeles imiünüw
tiül aaga nangaj iüm quiaj. Nejiw tujndiw
mayacüw alayaíw ngo majneaj wüx iüt.
Nejiw asoijquiw apixaw nejiw najneaj,
nerixix, nelitlit. Anopnopoal alatsüw mal
miiündüw nejiw notsnots cinta narangüch
oro. ⁷ Quiaj nop tiül nejiw ajcüw apiquiw
nimal tüch nejiw noic tas oro anopnopoal
ajcüw ayaíw ángeles quiaj, chipchipiow

aaga ngo majneaj; apmatongoj wüx iüt.
Aaga leaw apmatongoj quiaj, apiüng wüx
aag ayaj ajcüw Teat Dios, aaga almapac
meáwan nüt. ⁸ Condom aaga nangaj iüm
quiaj chipiüt tiül nasop. Aag ayaj ajüiquich
Teat Dios najneajay ajlüy, at alndom
marang leawa nej andiüm. Nejinguind ngo
ndom majmel tiül aaga nangaj iüm quiaj,
leaw ajcüw ayaíw ángeles landoj mayacüw
aaga ayaíw xeyay ngo majneaj wüx iüt.

16

*Aaga tas apiüng wüx apmamongocharan
seyay ngo majneaj*

¹ Quiaj tanguiayiüs noic nanderac napaç imiün tiül aaga nangaj iüm quiaj, tasaj
ajcüw ayaíw ángeles:

—Quiüran itongan wüx iüt naw tiül aaga
ayaíw tas quiaj, cos ajcüw ayaj apiüng wüx
Teat Dios lajcüy —aj nejiw.

² Quiaj tamb aaga mbáswüx ángel matong
andüy wüx iüt naw tiül mitas nej. Quiaj
taxom nejiw najloc atiumtiümbüüchan
ajcüwa nipilan leawa almajiürüw misello
aaga nimal atnej lüw, leawa tarangüw casa
midios nej.

³ Condom amb ijpüw ángel tatong andüy
tiül nadam ndec naw tiül mitas nej. Quiaj
aaga ndec tangowüüch marang quiej atnej
miquiej nandeow nipilan. Quiaj tandem
owüw meáwan cüet, meáwan nimal najlüy
tiül nadam ndec.

⁴ Ndoj quiaj amb arojpüw ángel tatong
andüy tiüllam, at andüy tiül meáwan oniiüg
yow naw tiül mitas nej. Quiaj tangowüüch
marang quiej meáwan yow. ⁵ Quiaj tanguiayiüs
andeac aaga ángel najlüy wüx
meáwan yow, tapiüng:

—Teat Dios, ique nangaj, ique tejlüy nde
tanomb, at almejlüy meáwan nüt. Ique
najneaj irang wüx apmejaw wüx asoet nip
ilan. ⁶ Atquiaj irang cos nipilan tambiyaw
monyar andeac Teat Cristo, at tambiyaw
mondeac indeac, taw miquiejew nejiw.
Condom ique aton lameaach quiej manga
neowüw, cos atquiaj netam nejiw —aw.

⁷ Quiaj tanguiayiüs alinoic nanderac
imiün wüx artül, tapiüng:

—Naleaing Teat Dios, ique alndom merang cuajantanej. Ique irang naleaing, ique najneaj ijaw wüx asoet nipilan —aw.

⁸ Ndoj quiaj amb apiquiw ángel, tatong wüx nüt naw tiül mitas nej. Quiaj a nüt tüünd merraar xeyay, tayac biümb mambel nipilan. ⁹ Tandajpüw nipilan cos xeyay arraar. Quiaj tapaijchaw Teat Dios, aag neech majlüy aaga xeyay ngo majneaj wüx iüt. Naleaing nejiw ngo leaam omeajtsüw macueatiw meáwan ngo majneaj leaw teamarangüw; ngo marangüw casa Teat Dios.

¹⁰ Ndoj quiaj aaga amb acoquiar ángel tatong naw tiül mitas nej andüy wüx aaga najneajay trono niüng tsotoj aaga nimal atnej lüw. Quiaj pojniüt meáwan niüng ajlüy wüx aaga nimal atnej lüw quiaj. Quiaj nipilan atsamtambüw oniweaw nejiw cos ayajcüw xeyay necoy, xeyay ngo majneaj. ¹¹ Xeyay tapaijchaw Teat Dios najlüy tiül cielo cos xeyay necoy, xeyay ngo majneaj ayajcüw, xeyay najloc axom nejiw. Masey amongochiw aag ayaj, ngo leaam omeajtsüw macueatiw leawa ngo majneaj teamarangüw.

¹² Ndoj quiaj aaga amb anaíw ángel tatong naw tiül mitas nej andüy tiül aaga nadam lam nenüt Eufrates. Quiaj tawaag a yow tiül aaga lam quiaj, para mamon-goj ajcüwa montangtang monajiüt monaw nonüt.

¹³ Quiaj tajawas aaga nimal atnej jüm, aaga alinop nimal atnej lüw, aton aaga newaiich nepiüng nej nendeac andeac Teat Dios. Quiaj tajawas taw teombeayiw nejiw nopnop nimeech atnej chiyam. ¹⁴ Ajcüw arojpüw nimeech quiaj, arangüw ateócan. Nejiw apmambüw masojnongoj meáwan montangtang monajiüt wüx iüt wüx aaga netam nüt, matsojow maquiüpüw Teat Dios, aaga nerang cuajantanej. ¹⁵ Quiaj tendeac Teat Cristo, tapiüng: “Saliuc wüx ngo mateotsaran, atnej arang nop need. Najneajay apmajlüy leaw almapac teamacül xic, tanaámb ngo masoond apix nej atnej wüx almameay; quiaj ngome apmajlüy miotáagan, lango maxing wüx nüt saliuc”, aw. ¹⁶ Quiaj tasojnongoj meáwan montangtang monajiüt niüng nacants ombas. Alwüx ombas aaga nimal quiaj xeyay minüt ngo majneaj. At aaga nimal quiaj

¹⁷ Condom aaga amb ayaíw ángel tatong naw tiül mitas nej tíulan nepepep. Quiaj tanguiayıüs noic nanderac napac imiün tiül aaga nadam nangaj iüm tiül cielo niüng ajlüy aaga najneajay trono niüng chetej Teat Dios, tapiüng:

—¡Canüy landoj! —aw.

¹⁸ Quiaj xeyay tajliplip tiüt, xeyay aneorrer, xeyay tetearriür. At tajlang noic nadamüy ateam, ngomeaag ajlüy tatow ajlüy nipilan wüx a iüt cam. ¹⁹ Quiaj aaga nadam cambaj Babilonia mbajcat arej ajlüy. Aton meáwan cambaj tiül meáwan palpálwüx nación tümb ndrom ombas. Atquiaj tarang Teat Dios wüx leaad omeaats nguineay tarang aaga nadam cambaj Babilonia, cos xeyay lajcüy majaw. ²⁰ At meáwan iüt pinawan ndec, at meáwan tiüt tümb ndrom. ²¹ Quiaj tajmiüc wüx ombasüw nipilan xeyay nadamdam hielo imiün tiül cielo, noicnoic aúm maseyme ic miow (40) kilos. Quiaj nipilan tanaámb xeyay tapaijchaw Teat Dios cos nej tüüch miün aaga hielo najmiüc wüx ombasüw nejiw, cos aag ayaj xeyay necoy, xeyay ngo majneaj.

17

Wüx Teat Dios apmajaw wüx aaga najtaj nejiürjiür naxey

¹ Quiaj tiün majaw xic nop imiün tiül ajcüwa ayaíw ángeles monjiür ayaíw tas. Nej tendeac masaj xic:

—Mac ningüy, sanüüch ic mejaw nguineay Teat Dios apmajaw wüx aaga minatang nelomblobüy najtaj, aaga altsotom wüx xeyay yow. ² Cos nej aaga nelomblobüy najtaj quiaj tawüywüy meáwan montangtang monajiüt wüx iüt marangüw nisoet maquiüpüw. At meáwan nipilan wüx iüt angüniw wüx aaga vino leaw apiüng wüx arangüw nisoet maquiüpüw —aw.

³ Quiaj Nangaj Espíritu tüüch xic najaw atnej saúm. Quiaj tayajcas atnej aaga ángel taquiiüb xic mamb andüy tiül noic wajchiüc. Quiaj tajawas nop najtaj almajtep nop nimal nacants ombas. Alwüx ombas aaga nimal quiaj xeyay minüt ngo majneaj. At aaga nimal quiaj

ajíür ayaíw omal nej y gajpowüw miweac nej. ⁴ Aaga najtaj quiaj almasooig apix nej morada, at nacants. Ayac arend olaag, ayac andiig, ayac iquial owix. Altiül oro, altiül natsüyay ombas piedra, altiül perlas. Almandeaand noic tas narangüch oro, chipiow tiül xeyay ngo majneaj. Aaga altiül a tas quiaj, apiüng wüx cuajantanej ngo majneaj narangüch, at wüx aaga nisoet nej tarang. ⁵ Alteombas omal nej noic minüt nej ngo majüic cuane wüx apiüng. Aag ayaj apiüng: "Babilonia nej natang, nej mimüm meáwan monlomblobüy montaj, nej neyac meáwan ngo majneaj najlüy wüx iüt", aw. ⁶ Quiaj tajawas aaga najtaj quiaj langün, cos tanganeow miquiej monyar andeac Teat Cristo. At tanganeow miquiej ajcüwa tambiyaranüw cos tandüjpiw Teat Cristo. Wüx tajawas, quiaj mbayatos xeyay. ⁷ Condom quiaj aaga ángel tasaj xic:

—¿Neol mbayatear? Xique sanasaj ic cuane wüx apiüng aaga najtaj quiaj. Aton sanasaj ic cuane apiüng wüx aaga nimal nejiür ayaíw omal, at gajpowüw miweac nej, aaga almajtep a najtaj quiaj. ⁸ Aaga nimal landoj mejaw quiaj, tanomb tajlüy, nganüy lango majlüy. Naleaing laliüc maw tiül nequiliüt lol leaw ngo majiür ümb, ndoj apmamb andüy tiül biümb. Quiaj ajcüwa nipilan moncül wüx iüt, leawa ngo marangüch minütiw nejiw tiül aaga nawiig najlüy nde wüx nganaw majlüy iüt, leaw ajiür minütiw tiül aaga nawiig leaw apiüng wüx apmapacüw meáwan nüt; nejiw apmbayamoj majawüw aaga nimal tajlüy tanomb, nganüy lango majlüy, ndoj apmajlüy alinomb.

⁹ 'Leaw nexom omeaats alndom majaw cuane wüx andeac leaw sanapiüng nganüy: Ajcüw ayaíw omal nej quiaj, apiüng wüx ayaíw tiüc altsotom wüx aaga najtaj. ¹⁰ Aton aaga ayaíw omal apiüng wüx ayaíw montangtang monajiüt. Acoquiaj nejiw lango majlüyiw, nop aliün mapac nganüy, alinop nganaw majlüy. Naleaing wüx nej apmapeay apmajlüy áagan acas nüt. ¹¹ Aaga nimal leaw nomb almapac nganüy lango majlüy, nej amb ojpeacüw natangtang nenajiüt, naleaing nej ajlüy tiül aaga ayaíw, condom apmamb tiül biümb.

¹² 'Aaga gajpowüw (10) weac tejaw, aag ayaj apiüng wüx gajpowüw montangtang monajiüt. Nejiw nganaw müjndiw niüng apmajlüyiw wüx. Naleaing apmujndiw ndom marangüw natang monajiüt noic ores nöiquian maquiüpüw aaga nimal quiaj. ¹³ Ajcüw ayaj apmajlüyiw nöiquian, noic omeajtsuw maquiüpüw aaga nimal atnej lüw quiaj. Nejiw apmujchiw aaga nimal quiaj marang minajiütuw nejiw. ¹⁴ Nejiw apmatsojow maquiüpüw aaga Quicheech Sap. Naleaing nej apmajntsop wüx nejiw, cos nej Teat Naxey ajlüy natang wüx meáwan montangtang monxey; nej minatang nenajiüt wüx meáwan montangtang monajiüt. Ajcüwa almaquiüpüw, ajcüw ayaj najpajüw, narriüjtüchiw; at ajcüw ayaj leaw ngo macueatiw mandüjpiw Teat Cristo, masey wüx tajlüy xeyay moncüy —aj xic.

¹⁵ Aton aaga ángel tasaj xic:

—Aaga nelomblobüy najtaj tejaw altsotom wüx xeyay yow, aaga yow quiaj apiüng wüx xeyay cambaj, xeyay nipilan, xeyay nación, xeyay palpálwüx ombeayaran. ¹⁶ Ajcüwa gajpowüw weac tejaw wüx omal aaga nimal, aag ayaj apiüng wüx gajpowüw montangtang monajiüt. Ajcüw ayaj aquiüpüw aaga nimal, apmajcüyw majawüw aaga nelomblobüy najtaj, apmayariw meáwan leaw almajür, apmujchiw majlüy miotáagan, apmatsambüw mionij nej y apmambeliw nej tiül biümb. ¹⁷ Atquiaj apmajlüy, cos Teat Dios apmayac tiül omeajtsuw nejiw marangüw leawa nej andium. Cos nej tandium majlüyiw nöiquian, müjchiw aaga nimal marang aag ayaj. Atquiaj apmajlüy cos atquiaj alndom majlüy meáwan leawa Teat Dios lamapiüng netam majlüy. ¹⁸ Aaga najtaj tejaw, aag ayaj apiüng wüx aaga nadam cambaj najlüy wüx meáwan montangtang monajiüt wüx iüt —aj xic.

18

Ndrot ombas aaga cambaj Babilonia

¹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj tajawas alinop ángel imiün tiül cielo, áaga nejiür nadam najiüt. Nej nömban anmarraj wüx

iüt cos xeyay alitlit ombas nej. ² Quiaj tendeac napac, tapiüng:

—jLandroj ombas, landroj ombas aaga cambaj Babilonia! Nganüy aaga cambaj lamarang niüng acüliw nimeech, at meáwan ngo majneaj espíritu. Aton alquiaj ombiüm meáwan ngo majneaj quiec leaw ngo mandiüram. ³ Aaga cambaj quiaj ndrot ombas cos nej tüüch meáwan nación manganeow aaga vino apiüng wüx aaga xeyay nadam nisoet tayac nejiw wüx; at cos meáwan montangtang monajiüt tarangüw ngo majneaj nisoet maquiüpüw. At tüüch mongalüy at monüjpeay wüx meáwan iüt majiürüw xeyay cuajantanej wüx nejiw tarangüw xeyay ngo majneaj maquiüb —aw.

⁴ Quiaj tanguiayıüs alinoic nanderac tiül cielo, tapiüng:

—Xenipilanüw, iriowan tiül aaga cambaj quiaj; nde mejlüyiün nóiquian mequiüpüw aaga nisoet arangüch quiaj, ngana memongochiün aaga ngo majneaj leaw apmamongochiw quiaj. ⁵ Cos asoetiw nejiw lajüic tiül cielo. Teat Dios leaad omeaats wüx aaga xeyay ngo majneaj leawa narangüch quiaj. ⁶ Irangan wüx ombas nej atnej lamarang wüx imbasan; ijchan alinoic más ngo majneaj leaw nej tarang. Tiül aaga tas niüng nej tayac ngo majneaj nanganeowaran müüch nipilan, quiaj iyacan alinoic atonej ngo majneaj. ⁷ Cos nej xeyay talombojchay, tarang meáwan cuajantanej leaw axom omeaats marang. Nganüy netam meajchiün mamongoch xeyay necoy atnej temongochiün, ijchan atonej tejiüntsan cos xeyay amix imeajtsan. Cos nej tiül omeaats nej apiüng: “Xique salcheten at xic nop natang nenajiüt, xique ngome nop lemenb omal, xique ngo metam najiünts, ngo mamix ximeaats nicuajind”, aw. ⁸ Por aag ayaj, wüx noic nüt nej apmamongoch meáwan aaga ngo majneaj quiaj. Apmajlüy xeyay mondeow; apmajlüy xeyay amix omeaatsaran, xeyay monjiünts; apmajlüy xeyay montiün andüy. Condom nej apmandaab tiül biümb, cos Teat Dios leaw nejaw wüx asoet nej alndom marang cuajantanej —aw.

⁹ Condom meáwan montangtang monajiüt wüx iüt leawa tarangüw ngo majneaj

maquiüb, leaw tarangüw aaga axom omeajtsüw marangüw, apmajiüntsüw, xeyay apmamix omeajtsüw wüx ombas nej, wüx apmajawüw minasop nej cos teandaab. ¹⁰ Nejiw aplombomoj miünquiaj cos imbolej matüchiw, ngana maxom nejiw atnej. Apmapiüngüw:

—jAa, ique nadam cambaj Babilonia! Ique terang leaw tendiüm merang, nganüy noic ores landroj imbas —apmawüw.

¹¹ Quiaj meáwan monüjpeay y mongalüy wüx iüt apmajiüntsüw, xeyay apmamix omeajtsüw wüx aaga cambaj quiaj; cos nejinguind lango majlüy tiül aaga cambaj para mangal leawa nejiw ajiürüw. ¹² Cos nejiw ajiürüw oro, ajiürüw plata, ajiürüw natsüjyay ombas piedras, ajiürüw perlas. Aton ajiürüw najneajay jael nenüt lino, ajiürüw morada jael, at jael narangüch seda, at nacants jael. Aton ajiürüw cuajantanej najmboc angan xiül, aton cuajantanej narangüch marfil, aton cuajantanej narangüch najneaj xiül, ajcüw narangüch bronce, at leawa narangüch manchiüç, meáwan narangüch piedra nenüt mármol. ¹³ Ajiürüw canela aton, y cuajantanej najmboc angan soex, pom, aaga soex nenüt mirra, aaga xeyay nembeat perfume nenüt olíbano, vino, aceite, najneaj harina, at trigo. Ajiürüw boy, sap, cawüy, carret, aton ajiürüw najon nipilan marang mos. ¹⁴ Quiaj ajcüwa monüjpeay at mongalüy apmasajüw aaga cambaj quiaj:

—Nganüy meáwan leaw xowüy tendiüm mejiür, aag ayaj langondon mejiür. Meáwan cuajantanej aóng xiül xowüy lambéat, cuajantanej xowüy lajneaj langondon mejiür, ngondon mexom alinomb —awüw.

¹⁵ Quiaj ajcüwa monüjpeay at mongalüy leawa taxomüw xeyay tiül aaga cambaj quiaj, aplombomoj miünquiaj, apmajiüntsüw napac, cos xeyay amix omeajtsüw, imbolej matüchiw niüng ajlüy, ngana maxom nejiw aaga xeyay ngo majneaj maquiüpüw. ¹⁶ Aton apmapiüngüw:

—jAa, pobre ique nadam cambaj! Minipilan ajlüyiw atnej nop najtaj asooig najneaj jael nenüt lino, asooig morada y nacants jael. Asooig cuajantanej oro,

asooig natsüyyay ombas piedras, y perlas; ¹⁷ pero nganüy noic ores landroj ombas xeyay cuajantanej nembeatmbeat —apmawüw.

Aton meáwan capitán tiül barco, meáwan monjüy ambüw tiül barco, meáwan marineros, at meáwan monjüy tiül ndec menüjpeay y mengalüy, nejiw aton lombotoj miünquiájan majawüw, ¹⁸ y wüx tajawüw minasop aaga nadam cambaj quiaj wüx tandaab, quiaj tapiüngüw:

—¿Wü! alinoic cambaj matnej aaga nadam cambaj quiaja? —awüw.

¹⁹ Quiaj tawijchaw iüt teomalüw nejiw majüiquichaw xeyay amix omeajtsüw. Tajiüntsüw, tepajüw napac:

—¡Jaa! ¡Pobre nadam cambaj! Cos meáwan leawa monjiür barco lamaxomüw xeyay tiül a cambaj quiaj. ¡Nganüy noic ores landroj ombas!

²⁰ 'Nganüy ich mapac imeajtsan icona monlüy tiül cielo, icona apóstoles, icona mondeac andeac Teat Dios, meáwan icona minipilan Teat Dios. Ich mapac imeajtsan, cos Teat Dios lamapalüch ombas leaw aaga cambaj tarang wüx imbasan —awüw.

²¹ Quiaj nop ángel xowüy lapac tayar noic nadam piedra atnej mipiedra molino, talox tiül nadam ndec, tapiüng:

—Atnej aaga piedra ngo maxoram majaraw alinomb, atquiaj aton aaga nadam cambaj Babilonia apmajlos tiüt majmiüc napac, nómbar langome apmaxoram majaraw. ²² Tiül aaga cambaj quiaj, langome apmanguayaran ajiünts arpa, langome apmajiünts ind, langome apmajiünts flauta, langome apmajiünts trompeta. Aton nejinguid mondüy monrang cuajantanej najütlangome apmajlüy quiaj. At langome apmanguayaran teanchiülaran quiaj. ²³ Lámpara nómbar langome apmarraj quiaj, at langome apmanguayaran nangos nüt wüx angoch owixaran. Masey mongalüy at monüjpeay tiül aaga cambaj quiaj, alombaranüw meáwan wüx iüt, y aton monsüet quiaj tawaijchaw meáwan nación, pero lango majlüyiw.

²⁴ At aton tiül aaga cambaj quiaj taxoram miquiej ajcüwa mondeac andeac Teat Dios,

at miquiej meáwan mondüüb Teat Cristo leaw tambiyaranüw wüx meáwan iüt —aw.

19

Anderac najneaj wüx Teat Dios

¹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj tanguiayiüs andeacüw xeyay nipilan tiül cielo, apiüngüw napac:

¡Aleluya! ¡Üjchiuts gracias Miteatiiüts Dios! Nej tawün icoots wüx asoetiiüts, nej netam marangüch casa, cuajantanej alndom marang.

² Naleaing nej ajaw wüx asoet nipilan atnej netam nejiw.

Cos nej lamajaw wüx, lamayac asoet aaga natang nelomblombüy najtaj, aaga tüüch marang nisoet meáwan nipilan wüx iüt.

Nganüy Teat Dios lamapalüch ombas, cos aaga najtaj quiaj tambiy monrang minajiüt Teat Dios, awüw.

³ Ndoj quiaj tapiüngüw alinomb:

—¡Aleluya! Üjchiuts gracias Teat Dios, cos minasop aaga biümb niüng teandaab aaga nelomblombüy najtaj apmajndocndoc cawüx meáwan nüt —awüw.

⁴ Quiaj ajcüwa ic miow apiquiw (24) montangtang ombas monxey, aton ajcüw apiquiw atnej nimal leaw almapac taquiejliw micosüw nejiw mejquiejow tiüt marangüw casa Teat Dios, aaga alcheten tiül najneajay trono, tapiüngüw:

—¡Amén, aleluya! —awüw.

⁵ Condom quiaj tanguiayaran noic nanderac imiün niüng ajlüy aaga najneajay trono niüng chetejeran quiaj, tapiüng: Irangan casa Miteatiiüts Dios, meáwan icona monrang minajiüt nej, masey chingüy masey natang, irangan nej casa, irangan leaw apiüng —aw.

Nangos nüt wüx apmengoch owix Quicheech Sap

⁶ Condom tanguiayiüs atnej xeyay nipilan andeacüw, atnej atearriür lam, atnej atearriür tiüt ajüy monteoc. Nejiw tapiüngüw:

¡Aleluya! Miteatiiüts Dios lajlüy wüx meáwan cambaj, nej ndoj ombas marang cuajantanej leaw andiüm.

⁷ Ich mapac omeajtsaats, mayajcaats xeyay najneajay, marangaats casa Teat Dios; lamatüch a ores mengoch owix a Quicheech Sap.

Minüx nej latajquiay majneaj maquiiüb minench nej.

⁸ Nej tüünd apix nej, masooig najneaj jael nenüt lino, nerixix, nelitlit —awüw. Pues aaga najneaj jael nenüt lino quiaj, apiüng wüx nguineay mondüüb Teat Cristo tarangüw najneaj atnej andiüm Teat Dios.

⁹ Quiaj nop ángel tasaj xic:

—Irang wüx nawiig, ipiüng: “Najneajay ich mapac omeajtsuw leawa tajpajüw metiw wüx tengoch owix a Quicheech Sap” —aw.

Ndoj tasaj xic:

—Aaga poch ocueaj Teat Dios quiaj, naleaing —aj xic.

¹⁰ Quiaj xique taquiejlüs xecos tiüt narang casa aaga ángel quiaj. Ndoj tasaj xic:

—Ngwüy, nde merang xic casa, cos xique nerangas minajiüt Teat Dios atnej ique irang, atnej arangüw meáwan mondüüb Teat Cristo, meáwan monyar andeac nej. Néjan Teat Dios irang casa. Cos aaga naleaing leawa taquiaach Teat Jesús, áag miün tandeacüw nomb ajcüwa mondeac andeac Teat Dios —aj xic.

Nop nejtep raan cawüy

¹¹ Condom tajawas lejquiaw a cielo. Quiaj tajntsop nop raan cawüy alwüx nejtep nej. Aaga nejtep cawüy quiaj minüt nej Nerang Leaw Apiüng Apmarang, at Naleaing alinoic minüt nej. Nej najneaj arang wüx ajaw wüx asoeteran, at wüx amb tiül montsoj. ¹² Oniiüg nej atnej oniw biümb; alwüx omal nej xeyay corona. Aton almajiür noic minüt nej narangüch teombas nej; naleaing nejinguind ngo majaw cuane apiüng, néjan ajaw. ¹³ Almasooig noic apix nej nesong tiül quiej. Minüt nej Nanderac Ocueaj Teat Dios. ¹⁴ Meáwan monlüy tiül cielo tandüjpíw nej, ajteptepiaw raan cawüy. Asoijquiw apixaw nejiw xowüy lajneaj jael nenüt lino, rajnüy, nerixix. ¹⁵ Ajüic imiün teombeay nej nots es-pada nexing. Naag aag ayaj apmandrooch

ombas meáwan nación. Condom nej apmasap nejiw, müüch marangüw leawa nej apmapiüng. Nej apmarang wüx ombasüw nejiw atnej arangüch wüx uvas wüx ayacüch tiül noic nadam iquial niüng apmapatsüch miyow nej. Aag ayaj ajüiquich xeyay ajcüy majaw nejiw Teat Dios, y nej alndom marang cuajantanej. ¹⁶ Aton wüx aaga najal apix nej, at wüx mitsac nej narangüch minüt nej, apiüng: “Minatang Rey wüx meáwan Reyes, Natangüy wüx meáwan montangtang”, aw.

¹⁷ Quiaj tajawas nop ángel alebem wüx nüt, tendeac napac masaj meáwan quiec najlüel cawüx, tapiüng:

—Macaron, canchiüron, cos Teat Dios apmayac noic nadam nüeteran. ¹⁸ Cos apmet-samban mionij montangtang monajiüt, mionij minatangüw soldados, mionij aag xowüy lapat, mionij micawüy soldados, mionij soldados montep cawüy, mionij meáwan nipilan masey ngomeaag arangüw mos, masey mionij nipilan arangüw na-jon mos, mionij chingüy nipilan, mionij natang nipilan —aw.

¹⁹ Quiaj tajawas aaga nimal atnej lüw almaquiiüb meáwan montangtang monajiüt wüx iüt at misoldadojüw nejiw. Nejiw sonongotoj matsojow maquiüjpüw aaga nejtep cawüy quiaj, at misoldados nej leawa almaquiiüb. ²⁰ Quiaj aaga nimal atnej lüw quiaj, ndeaad maquiiüb aaga nerang ateócan, aaga newaiich nepiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios. Nej tawaiich nipilan leawa tajiürüw misello aaga nimal atnej lüw quiaj, leaw tarangüw casa aaga narangüch dios. Ndoj ajcüwa ijpüw quiaj, tan apacüw tajlosüw tiül biümb niüng teandaab azufre.

²¹ Condom alde-mas nipilan leaw taquiüjpüw aaga nimal atnej lüw quiaj tambiyaranüw naag aaga espada naw teombeay aaga nejtep cawüy quiaj. Ndoj meáwan quiec paxiüt üetiw matsambüw mionijeaw nejiw.

20

Apiüng wüx noic mil neat

¹ Ndoj quiaj tajawas nop ángel imiün tiül cielo almajoy millave aaga nequiliüt lol leaw ngo majiür ümb; alteowix nej nots

nadam galen. ² Quiaj tasap aaga nimal atnej jüm, aag ayaj aaga ndiüc najlüy de tanomb, minatangüw nimeech nenüt diabolo, aton minüt nej Satanás. Aag ayaj ndeaad matsajcüch naag galen, macül noic mil neat. ³ Quiaj talox tiül aaga nequiliüt lol najlüy tiüt, condom tapal, tayac wüx noic sello. Quiaj ngondon maw mawaiich nipilan tiül palpálwüx nación leawa among noic mil neat. Condom wüx landoj aaga mil neat, quiaj netam tsújmbiüm alacas nüt.

⁴ Quiaj tajawas tigüy najneajay tronos chetejeran wüx, alchetemoj wüx ajcüwa tüjndiw majawüw wüx asoet nipilan. At tajawas ajcüwa nipilan leawa tambiyaranüw tandooigaran oniquiaw wüx andeacuw wüx Teat Jesús y wüx Mipoch Teat Dios. Aton cos nejiw ngo marangüw casa aaga nimal atnej lüw quiaj; at ngo marangüw casa aaga narangüch dios. At ngo mayariw sello teombas omalüw nejiw, tengwüy wüx owixaw nejiw. Ajcüw ayaj tapacuw alinomb marangüw montangtang monajiüt wüx meáwan iüt maquiüpüw Teat Cristo aaga noic mil neat. ⁵ Ajcüw ayaj leaw ombas mapacuw. Nganüy aldemas mondeow ngo mapacüücharanüw alinomb leaw landoj noic mil neat. ⁶ Xeyay apmapac omeajtsuw, at nangaj apmajlüyw meáwan leaw ombas mapacuw alinomb. Nejiw ngome apmambuw tiül biümb, aag ayaj nasoic amb ijmbuw andeowaran. Nejiw apmarangüw miteaats ocueaj Teat Dios at ocueaj Teat Cristo. Nejiw apmajlüyw wüx meáwan iüt maquiüpüw Teat Cristo wüx nej apmayar marang minajiüt nej noic mil neat.

⁷ Wüx lamong aaga noic mil neat, quiaj apsújmbiüm alinomb minatangüw nimeech nenüt Satanás naw tiül manchiüc. ⁸ Quiaj apmamb tiül palpálwüx nación mawaiich meáwan nipilan wüx iüt. Apmasojnong nipilan tiül Gog at Magog matsojow maquiüpüw minipilan Teat Dios. Ajcüw ayaj apmajlüyw xeyay nipilan atnej miwiiüd nadam ndec. ⁹ Quiaj ajcüwa nipilan tambuw, ambúwan wüx iüt. Condom tayeyiw tiüt niüng acüliw mondüüb Teat Dios, at tayeyiw tiüt aaga cambaj leaw Teat Dios xeyay andiüm. Quiaj Teat Dios tüüch majmiüc biümb imiün tiül cielo wüx

ombasüw, tümb mandajpüw. ¹⁰ Quiaj aaga minatangüw nimeech newaiich nejiw, ndeaad. Condom tajlos tiül niüng ajlüy xeyay biümb niüng teandaab azufre, niüng almajlüyiw aaga nimal atnej lüw, aton niüng ajlüy aaga newaiich nepiüng nej nop nendeac andeac Teat Dios. Quiaj apmamongochiw xeyay ngo majneaj nüt ongwiiüts meáwan nüt.

Apmajaraw wüx asoeteran

¹¹ Quiaj tajawas nop alchetem wüx aaga nadam trono, rajnuy. Quiaj tawüw niüng ajlüy nej iüt, nüt, caaw, ocas; nómbar langome apmaxoram majaraw alinomb. ¹² Quiaj tajawas meáwan mondeow, natang at chingüy, alembemoj niüng ajlüy aaga najneajay trono. Condom lejquiat acas nawiig. Ndoj lejquiat alinoic nawiig, altiül minütiw nejiw leaw apmapacuw meáwan nüt. Condom quiaj tajawaranüw wüx ombasüw mondeow atnej larangüch tiül ajcüwa nawiig, nguineay tarangüw anopnopoj. ¹³ Quiaj tawüw imiün tiül nadam ndec meáwan mondeow leawa tandeowüw tiül ndec. At tawüw imiün tiül niüng acüliw mondeow, nenüt Hades, meáwan mondeow leawa alquiaj. Quiaj tajawaranüw wüx ombasüw nejiw anopnopoj nguineay tarangüw wüx almapacuw. ¹⁴ Condom quiaj ajcüw leaw acüliw niüng ajlüy mondeow, at leaw altiül aaga Hades, tajlos tiül biümb. Aag ayaj apiüng wüx amb ijmbuw andeowaran. ¹⁵ Ninguiaj ajüic leawa ngo maxoram minüt nej tiül aaga nawiig niüng ajlüy minütiw leaw apmapacuw meáwan nüt, ajcüw ayaj tajlosuw tiül biümb.

21

Jayats iüt, jayats cielo

¹ Ndoj quiaj tajawas larangüch noic jayats iüt, nüt, caaw, ocas; cos meáwan leaw mbas majlüy lango majlüy. At nadam ndec lango majlüy. ² Condom xiique Juan, aton tajawas aaga nangaj cambaj, aag ayaj jayats Jerusalén aliüc imiün tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios. Aaga cambaj quiaj ajlüy najneajay atnej nop nüx lasoijquiay apmengoch owix maquiüb minench nej.

³ Quiaj tanguiayiüs noic nanderac napac imiün tiül cielo, tapiüng:

—Jogüy, Teat Dios leapeay niüng ajlüy niplan. Nejiw apmajlüyiw miniplan nej, nejay Teat Dios apmacül maquiiüb nejiw, apmajlüy Midiosüw nejiw. ⁴ Teat Dios apmajend miyow oniiügaran. Langome apmajlüy andeowaran; langome apmajlüy amix omeaatsaran, langome apmajlüy monjiünts, langome apmajlüy necoy, cos meáwan leawa tajlüy nomb lango majlüy —aw.

⁵ Condom aaga cheten tiül aaga najneajay trono quiaj, tapiüng:

—Nganüy xique sarang jayats meáwan cuajantanej —aw.

Quiaj tasaj xic aton:

—Irang wüx nawiig, cos aaga poch cam naleaing, alndom meyar meyac wüx imeatts —aj xic.

⁶ Quiaj tasaj xic alinomb:

—Canüy landoj. Xique ombas salnajlüy, atnej letra A; at sajlüy úmbwüx, atnej letra Z. Leawa nind anganeow yow xique sanüüch, süüchan aaga yow neech mapacaran naw tiül oniiüg yow ajlüyay pacaw. ⁷ Sitiül aljane apmaíüc wüx meáwan ngo majneaj, nej sanüüch maneay meáwan aaga jayats leaw apmajlüy. Xique sanajlüy Midios nej, nej apmajlüy xecual. ⁸ Nganüy meáwan leaw imbol mandüüb Teat Cristo, meáwan leawa ngo mayar andeac nej, meáwan monrang xeyay ngo majneaj, meáwan monbiy niplan, meáwan monjiür palpálwüx najtaj palpálwüx naxey, meáwan monsüet monwüneay marang ngo majneaj, meáwan monrang casa narangüch dios, meáwan monwaiich, meáwan ajcüw ayaj apmambüw tiül xeyay biümb niüng teandaab azufre. Meáwan leawa apmambüw tiül aaga biümb quiaj, aag ayaj nasoic amb ijmbüw andeowaran —aj xic.

Jayats Jerusalén

⁹ Quiaj tiün majaw xic nop ángel naw tiül aaga ayaíw ángeles, ajcüw tajiüruw ayaíw tas chipchipiow leaw xeyay ngo majneaj tatongoj wüx a iüt cam. Nej tendeac masaj xic, tapiüng:

—Mac ningüy, sanüüch ic mejaw aaga nüx, minüx aaga Quicheech Sap —aj xic.

¹⁰ Condom quiaj aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios tüüch xic najaw atnej saúm. Tayajcas atnej taquiiüb xic mamb aaga ángel andüy wüx nop najal oleaj tiüc. Quiaj tüüch xic najaw aaga nangaj cambaj Jerusalén aliük imiün tiül cielo niüng ajlüy Teat Dios. ¹¹ Aaga cambaj quiaj, xeyay najneajay atnej ajlüy Teat Dios. Xowüy lalitlit atnej noic natsüyyay ombas piedra, atnej noic piedra nenüt jaspe, nerijrij atnej vidrio. ¹² Aaga cambaj quiaj, ayey nej tiüt noic nadam muro atnej otüeng coet najal oleaj. Ajiür gajpic (12) ombeay niüng ajmeleran, y nopnop ángel niüng ajmeleran. Narangüch wüx noic-noic niüng ajmeleran noic minüteran. Aag ayaj minütiw gajpiüp (12) monkay micual Israel. ¹³ Aaga cambaj quiaj amb nonüt ajiür arej niüng ajmeleran; amb calüy ajiür arej niüng ajmeleran; amb cawac ajiür arej; amb noleat ajiür arej. ¹⁴ Aaga muro ayey nej tiüt aaga cambaj quiaj, ajiür gajpic (12) nadam piedra witiow wüx a muro. Noicnoic piedra alwüx minüt nop apóstol, ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles ocueaj aaga Quicheech Sap.

¹⁵ Aaga ángel tenguijal andeac masaj xic quiaj, alteowix nej nots nipearax narangüch oro para mapeax aaga cambaj, mapeax meáwan puerta, at apmapeax aaga nadam muro ayey tiüt a cambaj. ¹⁶ Aaga cambaj quiaj atowntow ajlüy mepiqui. Quiaj tapeax aaga cambaj naag a ipeaxay quiaj. Tatüch ijquiaw mil ijquiaw acoic miow (2,200) kilómetros andüy wüx ajal, atonej andüy wüx oxet, atonej andüy wüx ajal oleaj. ¹⁷ Condom tapeax aaga muro atnej otüeng coet quiaj, atüch er miow acoquiar (65) metro ajal oleaj. Aaga ipeaxay a ángel quiaj, aag ayaj atow nej apeaxiw owix niplan.

¹⁸ Aaga muro quiaj, narangüch naag xeyay natsüyyay ombas piedra nenüt jaspe. Nganüy aaga cambaj quiaj narangüch palúyan oro nerijrij atnej vidrio. ¹⁹ Ajcüwa gajpic (12) nadamdam piedra witiow wüx aaga muro neyey tiüt cambaj, ajmel wüx mimbij nej palúyan natsüyyay ombas

piedra. Aaga mbáswüx piedra nenüt jaspe, amb ijquiw piedra nenüt zafiro, amb arej nenüt ágata, amb apiquiw nenüt esmeralda. ²⁰ Aton amb acoquiaw nenüt ónice, amb anaíw nenüt cornalina, amb ayaíw nenüt crisólito, amb ojpeacuw nenüt berilo, amb ojquiyej nenüt topacio, amb gajpowuw nenüt crisopraso, amb gajpanoic nenüt jacinto, amb gajpic nenüt amatista. ²¹ Nganüy ajcüwa gajpic puerta ajlüy gajpic nadamdam perla, noicnoic puerta ajlüy noic nadam perla. Aaga calle tiül aaga cambaj quiaj palúyan oro, nerijrij atnej vidrio.

²² Tiül aaga cambaj quiaj, ngo naxom najaw noic templo; ngo majlüy, cos Teat Dios leaw alndom marang cuajantanej, at aaga Quicheech Sap ajlüyiw ingow ajlüy nangaj iüm. ²³ Aaga cambaj quiaj ngo metam nej nüt, ngo metam nej caaw marraj quiaj, cos Teat Dios leaw xeyay najneajay ajlüy, xowüy arraj meáwan tiül a cambaj quiaj. At aaga Quicheech Sap arraj atnej lámpara. ²⁴ Meáwan nipilan naw tiül palpálwüx nación leawa tawüw wüx asoetiw nejiw apmajüyw tiül aaga ran tiül aaga cambaj quiaj. Meáwan montangtang monajiüt najlüyiw wüx iüt apmambüw tiül aaga najneajay cambaj quiaj, majoyiw mamb leawa xeyay najneajay ajiürüw müjchiw Teat Dios, marangüw nej casa. ²⁵ Meáwan puerta niüng ajmel-eran ocueaj aaga cambaj quiaj aplejquiam meáwan nüt, ngo palam cos ngo majlüy ongwiiüts quiaj. ²⁶ Apmajoyaran mamb meáwan leaw xeyay najneajay müünd Teat Dios marangüch casa. ²⁷ Tiül aaga cambaj quiaj, ngondom majmel nicuajind ngo majneaj, at nejinguind nerang ngo majneaj, at monwaiich; naleaing apmajmeliw ajcüwan leawa apmapacuw meáwan nüt, cos larangüch minütiw nejiw tiül aaga nawiig ocueaj Quicheech Sap.

22

¹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj aaga ángel tüüch xic najaw nots lam nerixixay, nerijrij atnej vidrio; aaga yow quiaj neech mapacaran. Aag ayaj imiün niüng ajlüy najneajay trono chetej wüx Teat Dios, at

niüng ajlüy aaga Quicheech Sap. ² Aaga lam quiaj among amb pinawan aaga calle tiül a cambaj quiaj. Mbeaymbeay aaga lam quiaj, ajlüy xiül neech mapacaran meáwan nüt. Aaga xiül quiaj, apmeóng gajpic (12) aóng tiül nomb neat; aag ayaj aóng noicnoic caaw. Aton naag aóp aaga xiül quiaj alndom mamongoch iün andeow meáwan nación. ³ Tiül aaga cambaj quiaj lango majlüy nicuajind ngo majneaj. Naleaing aaga najneajay trono niüng chetej Teat Dios, at a trono niüng chetej aaga Quicheech Sap apmajlüy tiül aaga cambaj quiaj. Quiaj meáwan monrang minajiüt nej apmarangüw nej casa. ⁴ Apmajawüw mitey nej, aton minüt nej apmajlüy teombas omalüw nejiw. ⁵ Quiaj langome apmajlüy ongwiiüts, ngome apmetam lámpara marraj; ngome apmetam atil nüt, cos Teat Dios apmarraj meáwan leaw almajlüy quiaj. Nejiw apmajlüyiw montangtang meáwan nüt, meáwan neat.

Teat Cristo apmandilil najeñ

⁶ Quiaj aaga ángel tasaj xic:

—Aaga poch cam naleaing, ngo mawai-ich, alndom meyar leaw apiüng. Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag neech marangüw wüx nawiig leaw andeac nej ajcüw mondeac andeac nej, nej tüüch miün miángel nej majüiquich leawa laliüc majlüy, majawüw aag ayaj monrang minajiüt nej —aw.

⁷ —¡Xique saliüc najénan! ¡Najneajay, ich mapac omeajtsuw leawa apmayac wüx omeaats andeac Teat Dios atnej apiüng tiül aaga nawiig cam, cos nej lamapiüng nguineay apmajlüy alinoic nüt! —aw Teat Cristo.

⁸ Xique, Juan, tanguiayıüs, tajawas meáwan aag ayaj. Wüx landoj nanguiy, najaw aag ayaj, quiaj taquiejlüs xecos teoleaj aaga ángel narang casa, cos nej neech xic najaw aag ayaj. ⁹ Quiaj tasaj xic:

—Ngwüy, nde merang xic casa, cos xique aton sarang minajiüt Teat Dios at ic, atnej tarangüw mondeac andeac Teat Dios, atnej arangüw leawa ayac wüx omeaats aaga poch najlüy tiül aaga nawiig cam. Néjan Teat Dios netam merang casa —aj xic.

¹⁰ Ndoj tasaj xic:

—Nde mexot aaga poch najlüy tiül aaga nawiig cam, aag apiüng wüx nguineay apmajlüy alinoic nüt, cos laliük majlüy aaga lamapiüng quiaj. ¹¹ Leawa nerang ngo majneaj, tanaámb ich marang ngo majneaj, at leawa nerang nisoet ich marang tanaámb. Nganüy leawa nerang najneaj, tanaámb ich marang najneaj. At leawa nerang andiüm Teat Dios, tanaámb ich marang leaw andiüm Teat Dios —aj xic.

¹² Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Naleaing xique saliük najénan, sana-jamiün leaw sanüüch nopnopoj leaw tarang. ¹³ Xique mbas salnajlüy atnej letra A, at sajlüy úmbwüx atnej letra Z —aw.

¹⁴ Najneajay apac omeajtsüw leawa tajwan asoetiw nejiw, cos aag ayaj atnej lajantsüch apixaw nejiw, majmeliw ambüw tiül aaga puerta ocueaj aaga najneajay cambaj, at matüchiw aaga xiül neech mapacaran meáwan nüt. ¹⁵ Nganüy ajcüwa leawa ngo müjndiw majmeliw tiül aaga cambaj quiaj, ajcüw ayaj atnej ngo majneaj nimal leaw mbójan arang ngo majneaj. Ajcüw ayaj monsuet; ajcüw ayaj monjiür pálwüx minajtaj pálwüx minaxey; ajcüw ayaj monbiy nipilan; ajcüw ayaj monrang casa narangüch dios; at meáwan mondiüm leaw ngo maleaing, tengwüy monwaiich.

¹⁶ —Xique Teat Jesús tütchiüs miün xeángel mapiüng aaga poch lajlüy tiül aaga nawiig cam, manguiayiw meáwan mondüüb xic tiül palpálwüx cambaj. Xique

nawas tiül acualaats aaga Rey David tajlüy nomb. At xique sajlüy natang atnej aaga nadam ocas najntsop chiüjmbaw —aw.

¹⁷ Aaga Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, y meáwan mondüüb Teat Cristo, nejiw ajlüyüw atnej minüx nej, apiüngüw:

—Mac —awüw.

At leaw anguiay, ich mapiüng aton:

—Mac —ich maw.

Aton Jane nind anganeow, ich miün manganeow; meáwan leawa andiümüw manganeowüw, ich manganeowüw aaga yow neech mapacaran meáwan nüt, aag ayaj üjndíwan.

¹⁸ Xique Juan, sasaj meáwan leawa apmanguay andeac Teat Dios tiül aaga nawiig cam: Sitiül aljane apmayac wüx, quiaj Teat Dios apmüüch majlüy wüx ombas nej meáwan ngo majneaj atnej lamapiüng tiül aaga nawiig cam. ¹⁹ Aton sitiül aljane apmawün quiriw naw tiül aaga nawiig cam niüng Teat Dios apiüng nguineay apmajlüy alinoic nüt, quiaj Teat Dios langome apmüüch nicuajind leaw lamapiüng apmüüch minipilan nej tiül aaga nangaj cambaj; ngome apmayar aaga najneaj atnej apiüng tiül aaga nawiig cam.

²⁰ Aaga nepiüng meáwan aag agüy, apiüng:

—Naleaing xique saliük najénan —aw.

Amén. ¡Atquiaj apmajlüy! ¡Mac Teat Jesús!

²¹ Sandiüm Miteatiüts Jesucristo müüch icon meáwan mimonajneaj nej. Amén.